Faksimile: Slovensko Pismo, 1990 – 1992
Facsimile: The Slovene Letter, 1990 – 1992

Publisher/Založnik:
Alfred Brežnik AM
P.O.Box 15
Camperdown NSW 2050
AUSTRALIA

ISBN 978-0-9871157-0-6

Editor and Author/Urednica in avtorica: Stanislava Gregorič

Layout and scanning/Oblikovanje: Florjan Auser - Slovenian Media House

Advisor/Svetovalka: Draga Gelt OAM

Research/Raziskovanje: Mihaela Šušteršič

Printed by/Tisk pri: Officeworks, Glebe NSW

Bound by/Vezanje: Carrick's Bookbinding, Mays Hill NSW

Ta knjiga je posvečena

gospe Stanislavi Gregorič,

urednici Slovenskega Pisma v letih 1990 – 1992,

ob 20. obletnici samostojne slovenske države –

v priznanje in zahvalo za njeno neizmerno požrtvovalnost,

skrb za točno informiranje in beleženje dogajanj v času največje

preizkušnje v zgodovini našega naroda pred dvemi desetletji;

pomoč avstralskih Slovencev rodni domovini v tistem težkem času in

njihov doprinos za dosego samostojne države Republike Slovenije.

Sodelavci in prijatelji,
Avstralija 2011

Slovensko Pismo

SAK

Leto 1. Št. 1 — THE SLOVENE LETTER — 28. Julij 1990

KRIKI IZ GREHOTNIH JAM

Sydney, 10.7.1990.

"PROŠNJO MRTVIH V SPRAVI ČUJTE, ČRVI ŽIVI!
KRIVI IN NEKRIVI! ROKUJ DESNICA SE Z LEVICO
ZA NAŠ JAMSKI SPOKOJ IN VSEH SLOVENCEV SPRAVO!"

Pavla Gruden

V PROSTRANE RAVNINE AVSTRALIJE
VSEJALI SMO NAŠE ŽELJE;
DAROVALI NAGELJNE V NJENO SONČNO NAROČJE
V UPANJU, DA BO SLIŠALA NAŠE SRCE:
"SLOVENIJA, LJUBIMO TE..."

Draga Gelt - prva misel za SLOVENSKO PISMO

On Australia's wide, open plain
we've sown our wishes, not in vain;
her sunny arms inviting-
our gifts, carnations, entwining
our hearts' uttered plea:
"SLOVENIA, WE LOVE YOU. Can you hear?"

NAROD NE MORE BITI SUVEREN, ČE JE V SEBI RAZDELJEN,
ČE (del) samega sebe zanika in zaničuje...
KDOR JE BIL V ROGU, ZLEPA NE BO POZABIL DOSTOJANSTVENEGA
miru te svečanosti...

POSTAVILI SMO NOV ZAČETEK SVOJE NACIONALNE ZGODOVINE, PRIHODNOSTI.

Spomenka Hribar
Ljubljana, 10.7.1990.

SVEČANA IZDAJA OB USTANOVNEM OBČNEM ZBORU AVSTRALSKO SLOVENSKE KONFERENCE

UVODNA BESEDA

Sydney,28.julij 1990.

Današnji dan naj bi bil zaznamovan v zgodovini avstralskih Slovencev kot prehod iz idejne k akcijski vključitvi v Avstralsko slovensko konferenco do katere nas je pripeljala želja po sodelovanju znotraj SVETOVNEGA SLOVENSKEGA KONGRESA.
Kakšni bodo načini sodelovanja in kaj naj bi vsi skupaj z njimi pridobili bo pokazal čas.Temelji so postavljeni-sedli smo skupaj,da bi se pogovorili in že to je drugačen začetek našega jutrišnjega bivanja.
V mojem srcu ni dvoma,da smo se zbrali zreli ljudje-Slovenci,ki se zavedamo,da moramo ubrati tisti del poti, katero je za vse nas, kjerkoli živimo, zakoličila naša slovenska dušarojstna domovina Slovenija.
V marsičem smo si različni.Različne so naše preteklosti in usode,različna je naša današnja miselnost.
Nismo prišli po popolno enotnost , enoličnost in uniformiranost.Prišli smo po popuščanje v svojih napetostih...
Ne morem brez besede"sprava",saj nam prav ta odpira vrata do tistih ciljev,ki jih bomo iskali v skupnosti imenovani
SVETOVNI SLOVENSKI KONGRES!

Informiranje bo trajno področje delovanja SSK,pravi Vinko Ošlak iz Celovca.Tega se zavedamo tudi mi v Avstraliji in zato se bomo potrudili,da bo SLOVENSKO PISMO krožilo med nami vsaj vsak drugi mesec in nam prinašalo med ostalim tudi vesti o Kongresu.
Le tako si bomo lahko pridobivali jasnejše predstave o dogajanjih med Slovenci doma in po svetu.
Ker se večina izmed nas ne more naročiti na slovenske časopise in revije iz Slovenije in iz drugih dežel kjer živijo Slovenci, bomo prinašali tudi razne zanimive ponatise iz tistih glasil,na katere so naročeni posamezniki-sodelavci Slovenskega pisma.

Stanka Gregorič

IZ VSEBINE

str. 5:Temeljna listina Slovenije Majniška deklaracija 1989.
str. 6:Deklaracija o slovenski samoodločbi/Nova revija 95/
str. 9:Avstralsko društvo za podporo demokracije v Sloveniji
str.11:Pozdrav in voščilo Canberre
str.12:Usodni obisk-Erik Modic v Melbournu
str.14:Resolucija Društev za podporo demokracije v Sloveniji Melbourne,Sydney,Canberra
str.15:Prve povojne svobodne volitve v Sloveniji
str.17:Zahvalno pismo Dr.J.Pučnika avstralskim Slovencem
str.21:Čestitka Društev za podporo demokracije Predsedstvu, Skupščini in Vladi Slovenije
str.22:"Ustoličen"predsednik Izjava Milana Kučana in Dr.Jožeta Pučnika po volitvah v Sloveniji
str.23:Alfred Brežnik se pogovarja s Spomenko Hribar in Janezom Janša
str.25:Sydneysko pismo slovenski skupščini
str.26:Dr.Alojzij Šuštar,metropolit
27:in ljubljanski nadškof "Naš sedanji trenutek"
str.30:Viktor Blažič"Splošne teze
31:za program SSK
str.32:Stanka Gregorič o
33:Avstralsko slovenski konfe-
34:renci in SSK,SNSv Avstraliji
str.36:Ivanka Škof "Biti dober glasnik svojega naroda"
str.37:Poročilo sklada za učenje slovenščine na Macquarie univerzi v Sydneyu
str.39:Elica Rizmal"Poročilo s Kočevskega roga"
str.40:Vladimir Menart
41:"Domobranska komemoracija"-Govor,ki ga ni bilo
str.42:DEKLARACIJA o suverenosti države Republike Slovenije
str.43:Portret-Dr.Jure Koce Majniška deklaracija 1917.

Dodatek
str.28:p.Niko Žvokelj"Ob 4oletnici duhovništva p.Valentina Bazilija"

ZDRAVLJICA

Stanko Premrl
1880 – 1965

VESELO, MOGOČNO

Žive naj vsi narodi, ki hrepenedočakat
dan; da, kader son – ce hodi, pre–
pir iz sve–ta bo pre – gnan, ko ro– jak
prost bo vsak, ne vrag, le so – sed bo me – jak,
ko ro – jak prost bo vsak, ne vrag le so – sed
bo, ne vrag, le so-sed bo me – jak.

28. JULIJ 1990.

"HALO! SYDNEY? ....DA, DA, TUKAJ LOJZE PETERLE..."
Pogovor s predsednikom slovenske vlade

DVE LISTINI

Prebivalcem Slovenije sta bili letos ponujeni v podpis dve listini, s katerima naj bi prebivalci izražali zaupanje in podporo oziroma nezaupanje uradni slovenski politiki. Nekatere zveze oziroma združenja so predlagala podpis obeh listin, nekateri zavračajo obe. Objavljamo besedili obeh listin in prav bi bilo, ko bi svoje mnenje izrazili tudi izseljenci.

Republiška konferenca SZDL Slovenije je na 5. seji, 27. junija 1989
obravnavala in sprejela naslednje besedilo:

TEMELJNA LISTINA SLOVENIJE 1989

Slovenci, Italijani, Madžari in drugi državljani Socialistične republike Slovenije, podpisniki te listine, izjavljamo in sporočamo, da:
1. Hočemo živeti v demokratični državi suverenega slovenskega naroda in vseh državljanov Slovenije, utemeljeni na človekovih pravicah in državljanskih svoboščinah. V njej si zagotovimo: vladavino dela, prava in samostojnosti civilne družbe; svobodno združevanje in politični pluralizem; demokratične volitve; enakopravnost vseh manjšin; svobodo vseh oblik z naravnimi omejitvami uravnovešenega gospodarskega razvoja; povezanost z Evropo in s svetom.
2. Živeli bomo samo v taki Jugoslaviji, v kateri bo zagotovljena suverenost ter trajna in neodtujljiva pravica do samoodločbe narodov, enakopravnost vseh narodnosti in manjšin, ki bo spoštovala in varovala različnost vseh, kjer bomo življenjsko pomembne skupne zadeve urejali po načelu soglasja, in samo v takem samoupravnem socializmu, kjer bodo zahteve te listine v celoti upoštevane.
3. Nočemo živeti v takšni državni skupnosti, kjer ni zagotovljeno spoštovanje ustave in zakonov in s tem človekovih in narodnostnih pravic, kjer bi bili podvrženi političnemu monopolu ali nacionalni nadvladi, gospodarskemu izkoriščanju ali drugim vsiljenim oblikam političnega, gospodarskega in kulturnega življenja.
S svojimi podpisi se predlagatelji in podpisniki te listine zavezujemo, da bomo vztrajali pri njenih načelih. Obvezujemo vse v Socialistični republiki Sloveniji, ki jim je podeljena legalna moč, da pri ustavnih reformah ter pri vsem političnem delovanju v Sloveniji in v SFR Jugoslaviji uveljavijo to skupno ljudsko voljo.
Ljubljana, 27. junij 1989

SZDL Slovenije

MAJNIŠKA DEKLARACIJA 1989

Nesporazumi, provokacije in tudi odkrite sovražnosti, ki jih danes doživljajo Slovenci v Jugoslaviji, nas prepričujejo o prelomnosti sedanjega zgodovinskega trenutka in nas obvezujejo, da v jasni obliki izrečemo svojo voljo, iz katere sledijo dejanja v prihodnosti.
Podpisniki te listine izjavljamo in sporočamo:
1. da hočemo živeti v suvereni državi slovenskega naroda;
2. kot suverena država bomo samostojno odločali o povezavah z južnoslovanskimi in drugimi narodi v okviru prenovljene Evrope;
3. glede na zgodovinska prizadevanja slovenskega naroda za politično samostojnost je slovenska država lahko utemeljena le na:
– spoštovanju človekovih pravic in svoboščin,
– družbeni ureditvi, ki bo zagotavljala duhovno in gmotno blaginjo v skladu z naravnimi danostmi in v skladu s človeškimi zmožnostmi državljanov Slovenije.

Društvo slovenskih pisateljev, Slovenska demokratična zveza, Slovenska kmečka zveza, Slovensko krščansko socialno gibanje, Socialdemokratska zveza Slovenije, 8. maja 1989.

6

Deklaracija o slovenski samoodločbi

Slovenske demokratične in opozicijske stranke so se odločile združiti, da bi na miren način ustvarile razmere za nadaljnji razvoj demokracije in neodvisnosti slovenskega naroda.

K tej odločitvi jih je spodbudila zlasti potreba po nadaljnjih demokratičnih reformah v Sloveniji in po oblikovanju novih izhodišč za sožitje jugoslovanskih narodov. Na trdnost in vsebino ustvarjenega soglasja pa so še posebej močno vplivale globoke politične spremembe v Vzhodni Evropi in nove ideje o prihodnji Evropski konfederaciji.

Slovenska demokratična gibanja in organizacije so se že v prejšnjih letih zavzemale za idejo slovenske samoodločbe: najbolj odločno pa so jo predlagale v Majniški deklaraciji iz leta 1989, katere podpisnice so izjavile, da: »Hočemo živeti v suvereni državi slovenskega naroda, kot suverena država bomo samostojno odločali o povezavah z južnoslovanskimi in drugimi narodi v okviru prenovljene Evrope, glede na zgodovinska prizadevanja slovenskega naroda za politično samostojnost je slovenska država lahko utemeljena le na spoštovanju človekovih pravic in svoboščin, demokraciji, ki vključuje tudi pluralizem, in družbeni ureditvi, ki bo zagotavljala duhovno in gmotno blaginjo v skladu z naravnimi danostmi in v skladu s človeškimi zmožnostmi državljanov Slovenije.«

Da bi uresničila te vrednote, se bo Združena opozicija Slovenije zavzela za izvedbo naslednjih prednostnih političnih nalog:

- **Storila bo vse, kar je v njeni moči, da bi bile volitve aprila 1990 zares svobodne in poštene in da bi bile podlaga za reprezentativen in legitimen slovenski parlament.**
- **Plebiscit, s katerim bodo Slovenci lahko svobodno izrazili svojo voljo in odločili o svoji politični prihodnosti: Slovenska združena opozicija se zavzema za konfederacijo suverene republike Slovenije z drugimi jugoslovanskimi narodi.**
- **Referendum, ki bo slovenskemu narodu omogočil določiti naravo svoje države v obliki nove ustave.**

Tako opredeljeni politični program Slovenske združene opozicije temelji na trdnem sklepu, da je treba storiti vse za ustrezno demokratično soglasje slovenskega ljudstva, vključno možnost samostojne razglasitve neodvisnosti, ki bi bilo utemeljeno z občečloveško pravico do samoodločbe naroda.

Pri tem pričakujemo podpisniki te Deklaracije razumevanje in prosimo za moralno podporo naši javni zahtevi po spoštovanju vseh svoboščin, ki jih v načelu že priznava mednarodna in še posebej evropska skupnost narodov. V bližnjem procesu samoodločbe slovenskega naroda nam bo še posebej potrebno polno spoštovanje naše temeljne pravice živeti brez strahu in nasilja.

Slovenci nikoli niso predstavljali nikakršnega »soda smodnika« Evrope in si niti najmanj ne želimo postati kaj podobnega. Nasprotno, načrtujemo urejen vstop v demokracijo in članstvo v Evropski skupnosti v okviru obstoječih ozemeljskih meja Republike Slovenije.

Izročilo nenasilnih političnih, socialnih in kulturnih gibanj v Sloveniji je prispevalo k uresničljivosti naših načrtov, da bi Republika Slovenija postala nevtralna, demilitarizirana in miroljubna država.

Kot nova in kot majhna država si močno želimo sodelovati pri oblikovanju in uresničevanju nove evropske varnostne ureditve, ki naj bi temeljila na gospodarskem, socialnem, ekološkem in duhovnem sodelovanju.

Polom jugoslovanskega eksperimenta

Čeprav so Slovenci glede na svoj jezik, kulturo, ozemlje, poseben zgodovinski razvoj in gospodarsko sposobnost nesporno samostojen in z drugimi enakopraven narod, doslej niso mogli uživati temeljnih nacionalnih oz. političnih pravic. V več kot tisočletnem obstoju Slovencem nikoli ni uspelo ustvariti lastne države.

Po prvi svetovni vojni so Slovenci prešli izpod vladavine habsburškega cesarstva v Jugoslavijo, ki ji je vladal srbski kralj. Po drugi svetovni vojni so bili porinjeni v vzhodnoevropski imperij.

Slovencev nikoli niso vprašali, ali si v resnici želijo postati podložniki avstrijskega cesarja, srbskega kralja ali komunističnega partijskega vladarja. Usodo vsega naroda je zapečatila ta ali ona vase zaverovana politična frakcija naroda v nenormalnih razmerah svetovne vojne, tuje okupacije, množičnega nasilja in razpada ustanov.

Politične elite sedaj že sedemdesetletne jugoslovanske države so eksperimentirale s praktično vsemi političnimi formulami, ki naj bi odvrnile njen končni propad. Jugoslavija je že bila kraljevina in republika, država z več strankami in z eno samo partijo, bila je centralizirana, regionalizirana in federalna; vladale so ji civilne in vojaške elite, imela je pretežno privatno in pretežno državno gospodarstvo. Vse doslej znane ponovitve jugoslovanskega eksperimenta so propadle. Vendar pa se državni oblastniki niso nikoli odločili za nekaj povsem nespornega: dovoliti narodom, ki so jih potisnili v neprijetno sožitje, svobodno izraziti njihovo voljo v demokratičnem postopku samoodločbe.

Na robu državljanske vojne

Tudi ko so se znašli v novi Jugoslaviji (FLRJ oz. SFRJ), Slovenci niso mogli uveljaviti pravice do samoodločbe, ampak so bili podvrženi najrazličnejšim pritiskom centralizirane komunistične oblasti. Našteli bomo nekatere primere, ki so omejili slovensko politično življenje v zadnjem času:

1. Predvsem moramo omeniti grožnje z uvedbo »izrednih razmer«, ki naj bi na Slovenskem omogočile vojaški in policijski teror, kakršen že vlada na Kosovu. Takšne grožnje se pojavljajo takrat, kadar slovenske demokratične pobude in prodori ogrožajo avtoritarno naravo sedanje jugoslovanske države.
2. V nekaterih primerih je vojaški vrh SFRJ poskušal z množičnimi aretacijami obglaviti slovenske kulturne in politične elite. Celovit načrt ni uspel, vendar pa je vojska aretirala in obsodila štiri slovenske intelektualce.
3. Različni osrednji državni in partijski organi so uporabili vsakršne politične in pravne pritiske, ki so jih imeli na razpolago, da bi preprečili sprejem dopolnil k veljavni slovenski ustavi; dopolnil, ki enostransko dovoljujejo več politične in gospodarske svobode. Centralni politični pritisk je moral popustiti zaradi moči vsenarodnega soglasja, ki ga je ustvarilo neposredno sodelovanje vsega ljudstva ob pomoči skupne politične volje Združene slovenske opozicije in državnih organov v Sloveniji.
4. Potem ko so zahteve po odstavitvi slovenskega vodstva, ideološke obsodbe separatizma, šovinizma, antikomunizma in nacionalizma, ki so jih vzklikali na množičnih mitingih srbske partije, ostale brez učinka, so poskušali izvoziti take mitinge tudi na slovensko ozemlje. Organiziran vdor indoktriniranih množic bi pomenil, da Sloveniji neposredno grozi državljanska vojna, to grožnjo so odločno zavrnili vsi deli in vse ustanove slovenskega naroda.
5. Srbsko državno in partijsko vodstvo je na to obrambno akcijo nemudoma odgovorilo z bojkotiranjem vsega slovenskega blaga, od časopisov do hladilnikov. Sedanja zapora srbskega tržišča pa ogroža tudi vrnitev srbskih dolgov slovenskemu gospodarstvu.
6. V zadnjih treh letih se pritiski iz centra, da bi spremenili veljavno jugoslovansko ustavo tako, da bi korenito skrčili pristojnosti zveznih enot, stopnjujejo. Uradne pobude srbskega in zveznega državnega predsedstva, da bi uzakonili povsem novo ustavno ureditev Jugoslavije, sledijo modelu centralizirane, močno regulirane in še vedno ideološke države z zgolj kozmetičnimi kompromisi v prid demokratičnih pravic državljanov in narodov. Te spremembe javno razglašajo kot pogoje poenotenja jugoslovanskega tržišča. Vendar pa bi dejansko predlagane ustavne določbe le pomnožile pooblastila osrednje državne oblasti na področju zveznih davkov, ki naj bi zadovoljili neomejene finančne zahteve vojske, zveznih birokracij in bankrotiranih državnih podjetij, od katerih jih je polovica lociranih v SR Srbiji.

DEMOS – Združena opozicija Slovenije

Slovenska demokratska zveza
Zeleni Slovenije
Slovenski krščanski demokrati
Socialdemokratska zveza Slovenije
Slovenska kmečka zveza

Iz "NOVE REVIJE 55"

Marec 1990.

Summaries

Peter Jambrek – Dimitrij Rupel

Declaration of Slovenian Self-determination

In view of the democratic reforms in Slovenia and of the need to find a new regulatory formula for the coexistence of Yugoslav nations; encouraged by the profound political changes in Eastern Europe; and inspired by the new thinking about the future European Confederation, the Slovenian democratic and oppositional parties joined into the Slovenian United Opposition to promote by peaceful means democracy and independence of the Slovenian people.

The Slovenian democratic movements and organizations have already in the past advocated the idea of Slovenian self-determination, most resolutely in the May Declaration of 1989 where its signatories have declared: *"We want to live in a sovereign state of the Slovenian nation. As a sovereign state we shall decide on our own about associations with the South Slavs or other nations within a reformed Europe. With regard to the historical efforts of the Slovenian nation for political independence, the Slovenian state can only be founded on the respect of human rights and freedoms, democracy which implies pluralism, and social order in accord with the natural possibilities and human capabilities of Slovenian citizens."*

To pursue these ends the Slovenian United Opposition agreed upon the following political objectives:

1. **To secure that the elections to be held in April 1990 will be free and honest, resulting in a representative and legitimate parliament.**
2. **A plebiscite where the Slovenes could freely express their will and decide about their political future: the Slovenian United Opposition stands for the confederation of the sovereign republic of Slovenia with other Yugoslav nations.**
3. **A referendum to let the Slovenian nation determine the nature of its state in the form of a new constitution.**

The above stated political program of the Slovenian United Opposition is based upon our firm decision to prepare ground for the respective democratic consensus of the Slovenian people, including the possibility of a unilateral declaration of its independence based upon people's fundamental human right to self-determination.

We seek understanding, and ask for moral support in our public claim to respect in the forthcoming process of national self-determination all freedoms already recognized in principle by the international, and especially by the European community of nations, including the rights to be free of fear and violence.

Slovenes were never a powder-keg of Europe, nor its tinder-box, and we do not intend to be or become one. We plan a stable inauguration of democracy and full membership in the European community, within the present borders of the Republic of Slovenia.

The tradition of nonviolent political, social and cultural movements in Slovenia has contributed to the realistic prospects for the Republic of Slovenia as a peaceful and demilitarized state.

As a new and as a small state we also wish to participate in the implementation of the new security concept for Europe based upon economic, social, ecological and spiritual cooperation.

FAILURE OF THE YUGOSLAV EXPERIMENT

The Slovenes belong to one of those nations of the world which never in their history enjoyed their fundamental political rights as a nation. They were repeatedly denied their right to form their own state, contrary to Slovenia's undisputed status of a distinct European nation in its culture, language, territory, historical development, and productive capacities.

After the First World War, the Slovenes only changed their political master from the Habsburg Empire to Yugoslavia ruled by a Serbian king. After the Second World War they were driven into the Eastern European Empire.

Slovenes were never asked whether they really wished to become subjects to the Austrian Kaiser, or to the Serbian King, or to a Communist Party Boss. The fate of the entire people was decided by one or the other of the self-centered political factions of the nation in the abnormal situations of a major war, foreign occupation, mass violence, and institutional decay.

Political elites of the now septuagenarian state of Yugoslavia experimented with virtually all kinds of political formulas to postpone its final failure. Yugoslavia has already been a monarchy and a republic, a multi-party and a one-party state, it has been a centralized, regionalized and federal state ruled by civilian and military elites, and has had a dominant private and a state-owned economy. All hitherto replicas of the Yugoslav Experiment have failed. *The rulers of the state, however, never opted for the obvious: to allow the nations driven into uneasy co-habitation to freely express their will in a democratic procedure of self-determination.*

ON THE EDGE OF THE CIVIL WAR

Instead, to take the case of Slovenia during the last two years only, all kinds of pressures were applied upon the people of Slovenia, within Yugoslavia, in order to subjugate them to the central authority of the Communist-controlled state:

1. Threats of introducing martial law and extending to Slovenia a Kosovo-like military and police terror were, and still are, raised whenever democratic achievements in Slovenia challenged the authoritarian nature of the present Yugoslav state.
2. In same instances the military planned to decapitate Slovenian cultural and political elites by mass arrests. Four Slovenian intellectuals were actually arrested and sentenced by the military.
3. Various central state and party bodies applied all political and legal pressure available to prevent the adoption of the amendments to the present Constitution of Slovenia which unilaterally allow for more political and economic freedom. Only a national consensus produced by the grass-roots activity of the people and supported in a concerted action by the Slovenian United Opposition and the Slovenian government withstood the central pressure.
4. After the calls for the deposition of the Slovenian leaders and the related ideological accusations of separatism, chauvinism, anti-Communism, nationalism and the like chanted at the mass rallies organized by the Serbian Party bosses had made no impression on Slovenia, an export of such rallies into the Slovenian territory was planned. The organized influx of indoctrinated mobs represented a direct threat of bringing Slovenia to a state of civil war, and was firmly rejected by all segments and institutions of the Slovenian nation.
5. Serbian state and party leadership immediately responded to this defensive action by a boycott of everything Slovenian, from newspapers to refrigerators. The present closure of the Serbian market also endangers the return of the Serbian debit to the Slovenian economy.
6. During the last three years central pressures have intensified to change the present Yugoslav Constitution in order to curtail extensively the powers of federal units. Formal initiatives of the Serbian and the Federal state Presidencies to enact an altogether new constitutional order for Yugoslavia follow the model of a centralized, highly regulated, and still ideological government, with only cosmetic allowances for the democratic rights of citizens and nations. These changes are publicly advertised as conditions for the unification of the Yugoslav market. The constitutional provisions actually proposed, however, only enhance regulatory powers of the central government to collect federal taxes in order to satisfy unlimited financial demands of the military, of the federal bureaucracies, and of the bankrupt state corporations, half of which are located within the republic of Serbia.

DEMOS – Slovenian United Opposition:

Slovenian Democratic Union
The Greens of Slovenia
Slovenian Christian Democrats
Social-Democratic Union of Slovenia
Slovenian Farmers Union

From "Nova revija 95"
March 1990.

V AVSTRALIJI USTANOVLJENO DRUŠTVO ZA PODPORO SLOVENSKE DEMOKRATSKE OPOZICIJE

Merrylands, 10.12.1989

V Nedeljo, 10.12.89 zvečer je v slovenskem središču v Merrylandsu (Sydney) Erik Modic, član sveta Socialdemokratske zveze Slovenije in ustanovni član mednarodnega društva za podporo demokracije, predaval o slovenski demokratični opoziciji.

Zbralo se je čez 100 poslušalcev, ki so v živahni diskusiji izrazili svojo podporo demokratičnem procesu v Sloveniji. Erik Modic je seznanil avstralske Slovence tudi o delovanju in ciljih iniciativnega odbora mednarodnega društva za podporo demokracije v Sloveniji, ki se je ustanovil avgusta v ZRN. Spontano so se navzoči Slovenci odločili, da bi po vzgledu nemškega društva ustanovili tudi v Sydneyu odbor za podporo slovenske demokratične opozicije. 35 prisotnih so se na licu mesta včlanili v novoustanovljeno organizacijo, ki se bo imenovala Slovenska demokratska zveza, Sydney - Slovene Democratic Association, Sydney. Iniciativni odbor šteje začasno 10 članov, v katerem bodo odprli žiro-račun za direktno finančno podporo celotni slovenski demokratični opoziciji. Člani novoustanovljenega odbora so izrazili željo, da bi čim prej podarili slovenski opoziciji telefaks, ki je predpogoj za sodobno komunikacijo s svetom. Dalje želijo spodbujati tudi naše rojake v Argentini, Kanadi in ZDA, da sledijo vzgledu nemških in avstralskih Slovencev in tudi tam ustanovijo društva za podporo Slovenske demokratične opozicije.

AVSTRALSKO DRUŠTVO ZA PODPORO DEMOKRACIJE V SLOVENIJI, SYDNEY

OBVESTILO

Sydney, 11. januarja 1990

V soboto, 7. januarja 1990, zvečer so v Merrylandsu imeli svojo prvo redno sejo člani iniciativnega odbora avstralskega društva za podporo demokracije v Sloveniji.

Namen društva je, kot ime samo pove, podpora slovenskemu demokratičnemu gibanju v Sloveniji in to moralna in sevede finančna pomoč. Iniciativni odbor je na seji sprejel začasna pravila društva in izbral devetčlanski upravni odbor. Upravni odbor sestavljajo : Stanko Aster-Stater, Dušan Bakija, Alfred Brežnik, Rudi Brežnik, Martin Berkopec, Dr. Marko Coby, Jože Košorok, gdč. Tanja Resnik in gospa Mihela Šušteršič.

Na seji so prečitali sledečo "IZJAVO", predsednika DEMOS-a (Demokratična Opozicija Slovenije) Dr. Jožeta Pučnika, avstralskim Slovencem:

DEMOS - DEMOKRATIČNA OPOZICIJA SLOVENIJE
(Socialdemokratska zveza Slovenije, Slovenska demoktratična zveza, Slovenski krščanski demokrati in Slovenska kmečka zveza)

IZJAVA

1. POOBLAŠČAMO "MEDNARODNO DRUŠTVO ZA PODPORO DEMOKRACIJE V SLOVENIJI" S SEDEŽEM V MÜNCHU (KTO NR. 8208712, BLZ, 602 700 73, DEUTCHE BANK, D-7050 WAIBLINGEN), DA DO PREKLICA TEGA POOBLASTILA ZBIRA FINANČNO PODPORO ZA DEMOS - DEMOKRATIČNO OPOZICIJO SLOVENIJE

2. IZJAVLJAMO, DA V TEM TRENUTKU NI MOŽNOSTI ZA ODPRTJE USTREZNEGA DEVIZNEGA RAČUNA V SLOVENIJI

3. DEMOS JE VOLILNA KOALICIJA ZA SPLOŠNE VOLITVE SPOMLADI LETA 1990 TER SE ZAVZEMA ZA VZPOSTAVITEV SUVERENE DRŽAVE SLOVENSKEGA NARODA, PARLAMENTARNO DEMOKRACIJO, PRAVNO DRŽAVO, CIVILNO DRUŽBO, SVOBODNO PODJETNIŠTVO TER ČLOVEKOVE PRAVICE IN SVOBOŠČINE

4. AVSTRALSKE SLOVENCE PROSIMO ZA FINANČNO POMOČ ZA IZVEDBO PREDVOLILNEGA BOJA, KI KLJUB VSEJ DEMOKRATIZACIJI V SLOVENIJI NE BO ENAKOPRAVEN. POTREBUJEMO PREDVSEM NABAVO NAJNUJNEJŠE OPREME, KI NAJ ZAGOTOVI MOŽNOST PREDSTAVITVE NAŠEGA PROGRAMA VOLILCEM

PODPREDSEDNIK SDZS IN PREDSEDNIK SDZS

Matjaž Šinkovec

PREDSEDNIK DEMOS

Jože Pučnik

Ljubljana, 14. decembra 1989

Po prečitanju gornje "IZJAVE" je odbor odločil, da čim prej zbere $3000 za nabavo potrebne opreme.

Člani, polni navdušenja in optimizma so še isti večer nabrali to vsoto.

Seveda s tem delo društva še ni končano. Slovenska demokratična opozicija v domovini nujno rabi pomoč vseh Slovencev, zato vabimo vse rojake, da po svoji moči pomagajo in pripomorejo, da bodo te volitve, prve po skoraj petdesetih letih, res demokratične in poštene.

Naslednji sestanek društva bo v začetku februarja 1990.

Za Iniciativni Odbor

Alfred Brežnik

IN CANBERRA.....

Canberrski rojaki vedno čutijo potrebo po sodelovanju z demokratično usmerjenimi silami.
Podpori DEMOSU se odzovejo s 14.600 $

Lani so ustanovili tudi Odbor za zaščito človekovih pravic v Sloveniji-predsednik Cvetko Faleš.

SLOVENSKO-AVSTRALSKO DRUŠTVO SLOVENIAN-AUSTRALIAN ASSOCIATION
OF CANBERRA INCORPORATED

IRVING STREET, PHILLIP, A.C.T., 2606 — P.O. BOX 955, WODEN A.C.T. 2606 — TELEPHONE 82 1083

POZDRAV IN VOŠČILO

Z izrednim veseljem pošiljamo naše pozdrave in voščila za zmago Demosa v težko pričakovanih volitvah v naši dragi domovini.

Štejemo si v čast ker smo že vedno čutili potrebo za sodelovanje z demokratičnimi silami, kar smo dokazali z našo akcijo za Jansa, Borštnerja, Tašiča in Zavrla, ko smo v Canberri ustanovili Odbor za zaščito človekovih pravic v Sloveniji že minulo leto. Veseli nas ko na tem polju nismo več osamljeni in so se nam pridružile številčno bolj pomembne slovenske skupnosti v Avstraliji. Menimo, da spada naša podpora Demusu v isto območje zaščite domovine in rojakov kot je to bilo v gornjem primeru. Slovenci v Canberri smo le drobec vseh rojakov v Avstrliji, zato nam je v izreden ponos, ko dajemo vzgled podpore in zaskrbljenosti vsej Avstraliji.

Naše želje bodo vse te aprilske dni z vami. Želimo vam uspeh na volitvah in hiter napredek v obnovi domovine. Z veseljem predajemo naše pozdrave in srčne želje gospodu Alfredu Brežniku, in ga prosimo naj jih izroči Demusu in slovenski domovini.

Za Odbor človekovih pravic:

Cvetko Falež
Predsednik

Za društvo:

Alojz Kavaz
Predsednik

Canberra, dne 2. aprila 1990

USODNI OBISK ?

Erik Modic,sedaj generalni tajnik Socialdemokratske zveze Slovenije,v ranih jutranjih urah,9.aprila 1990. v Ljubljani,v pričakovanju končnih rezultatov volitev v Sloveniji...

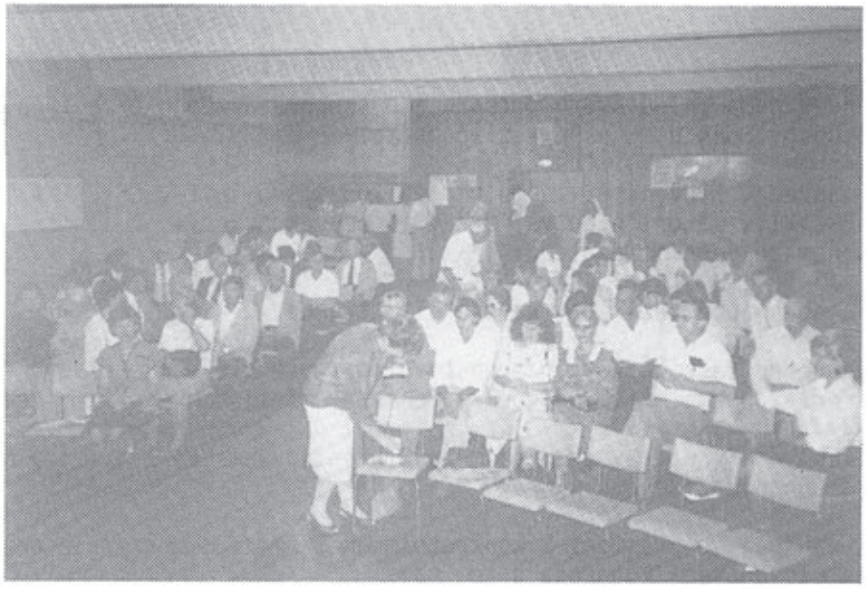
Erik!Kdo ve kako bi se vse zgodilo,če te ne bi bilo v Avstralijo.Tukaj si se srečal z mnogimi Slovenci...tudi z nama dvema.Se spomniš našega prvega srečanja na melbournski železniški postaji?Z Ivanko Škof sva ti mahali-ona z nageljčkom in rožmarinom,jaz pa z DEMOKRACIJO.
Čez kako urico smo že sedeli na stopnicah pred spomenikom padlih borcev,na St.Kilda Rd. in... kovali načrte!
Pripovedoval si nama o prvem obisku v Melbournu kakšen teden nazaj,v začetku decembra ter o svojih ljubeznivih gostiteljih Heleni in Ivu Leber, h katerim sta te menda napotila Radio Ljubljana in Slovenska izseljenska matica.Helena in Ivo sta te seznanila z Melbournom,s tukajšnjimi Slovenci pa tudi z nekaterimi vplivnimi slovenskimi prvaki si navezal stike.Že takrat so ti zbrali za DEMOS nekaj čez 8oo dolarjev.Po drugem obisku v Melbournu si se vrnil ponovno v Sydney in nam od tam sporočil,da si tokrat naletel pri posameznikih na veliko podporo in obljube za pomoč DEMOSu.

Erik se spomniš,dejal si:če bi mi demosovci imeli dovolj denarja,bi na volitvah zmagali.Vsaj pet do šest tisoč dolarjev...
In,dragi Erik,tega prav gotovo nisi pričakoval; niti ti,niti demosovci z Dr.Jožetom Pučnikom na čelu,kajne?Avstralski Slovenci smo zbrali za vašo predvolilno kampanjo 64.425 dolarjev(v Melbournu 10.925 $).

...

Po tvojem odhodu so ustanovili najprej v Sydneyu,potem še mi v Melbournu, Društvo za podporo demokracije v Sloveniji.
V Melbournu smo se sestali tisti,ki so nas pritegnile demokratične spremembe v Sloveniji-18.februarja 1990.Helena in Ivo Leber sta zaorala prvo ledino takrat,ko je bilo še vse neznanka in si je še malokdo upal verjeti v Demosov uspeh na volitvah.Pridružil se jima je Peter Mandelj pa pater Valentin Bazilij,ne le idejno,tudi dvorano nam je dal na razpolago za vse kasnejše sestanke.Slovensko versko in kulturno središče Sv.Cirila in Metoda v Kew,je postalo prizorišče uspešnih akcij v naslednjih nekaj mesecih.
Rada bi imenovala vse darovalce in člane društva,vendar se nekateri s tem ne bi strinjali,zato vsem prav lepa hvala!
Aktivni člani odbora društva pa so bili:Helena in Ivo Leber,Peter Mandelj,pater Valentin Bazilij,Paul Česnik,Elica Rizmal(tajnica),Simo Špacapan,Dr.Jure Koce, Štefan Merzel in jaz,Stanka Gregorič,sem bila izbrana za predsednika.
Z blagajno je imel opravka Ivo Leber.
Vse je sedaj že zgodovina.Društvo za podporo demokracije v Sloveniji je opravilo svojo nalogo.Izdalo je tudi resolucijo,ki so jo objavila sredstva slovenskega javnega obveščanja v Avstraliji ter DEMOKRACIJA v Sloveniji.24.junija 1990.je ukinjeno.
DEMOS je zmagal!Ti Erik pa si ostal v našem spominu kot preprost mladenič v kratkih hlačah in z nahrbtnikom na ramenih-iz Avstralije si odhajal v Novo Zelandijo in potem za demokracijo-naprej!
Stanka Gregorič

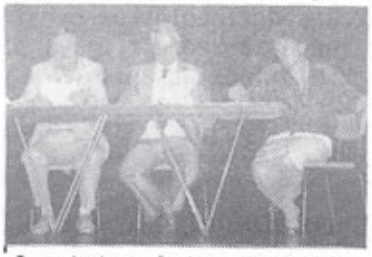
MELBOURNE,18.februar 1990.OB USTANOVITVI DRUŠTVA ZA PODPORO DEMOKRACIJE

Helena Leber deli prisotnim informacije o Demosu...

Obiskala sta nas Alfred in Rudi Brežnik iz Sydneya.G.Brežnik nam je povedal marsikaj zanimivega o volitvah v Sloveniji,katerih se je osebno udeležil.
Z leve na desno so:Peter Mandelj,Helena Leber.Alfred Brežnik,Stanka Gregorič, Rudi Brežnik,Ivanka Škof,pater Valentin Bazilij,Vinko Rizmal in Ivan Hanželič.

Ivo Leber,Peter Mandelj
H e le n a L e b e r

14 SLOVENSKO AVSTRALSKO DRUŠTVO ZA PODPORO DEMOKRACIJE V SLOVENIJI

Člani novoustanovljenega SLOVENSKO AVSTRALSKEGA DRUŠTVA ZA PODPORO DEMOKRACIJE V SLOVENIJI iz Sydneya N.S.W.in Viktorije ter ostali rojaki,ki med nami podpirajo demokracijo v matični domovini,izražamo svoje želje in zahteve potom sledeče

R E S O L U C I J E

1. Od vseh Slovencev doma in po svetu pričakujemo skupno zavzemanje za izboljšanje medsebojnih odnosov.Spoštujmo naše različnosti!

2. Uspešnost in napredek Slovenije vidimo v njeni osamosvojitvi-v SUVERENI IN PRAVNI SLOVENSKI DRŽAVI,v kateri bodo vsi državljani enakopravni-v političnem,gospodarskem,kulturnem in verskem pogledu.

3. Nova Slovenija ne sme postati last katerekoli stranke.

4. Nujna bi bila uvedba zastopnikov in predstavnikov nove slovenske države v tujini, vsaj v tistih državah,kjer živi največ slovenskih izseljencev in zamejcev.

5. Zunanjo politiko naj vodi v vsakem primeru Slovenija sama,se pravi ima naj svoje ministrstvo za zunanje zadeve.

6. Takoj po volitvah naj se pristopi h konkretnim akcijam za čimprejšnje organiziranje Svetovnega slovenskega kongresa s tem pa:
   a) k vseslovenski spravi-potom odkrivanja vseh resnic in spodobno označitvijo vseh slovenskih grobov;
   b) slovenska sprava naj bo usmerjena v slovensko bodočnost,brez maščevanj za preteklost,naj ne zaide v drugo ali edino skrajnost;
   c) eno od poglavitnih naporov SSK naj bi bilo vprašanje boljšega sodelovanja vseh Slovencev,doma in po svetu,na političnem,kulturnem,verskem in predvsem na gospodarskem področju.

7. Člani tega društva bomo podpirali tiste stranke in gibanja,ki se bodo zavzemala resnično za demokracijo,oziroma za uveljavitev splošnih človeških pravic,med katere sodijo tudi svoboda govora,tiska in pravica do ideološke pripadnosti vsakega posameznika.

8. Zahtevamo ukinitev politične policije in nemoten vstop v Slovenijo vsem slovenskim izseljencem in zamejcem,brez kakršnihkoli nevšečnosti,zasliševanj ali aretacij.

9. Pozivamo vse Slovence,doma in po svetu,naj se ostreje in predvsem z dejanji(ne le z besedami in obljubami)uprejo bojkotom,poniževanjem ter nasiljem,ki jih izvajajo nad Slovenijo v nekaterih delih Jugoslavije.

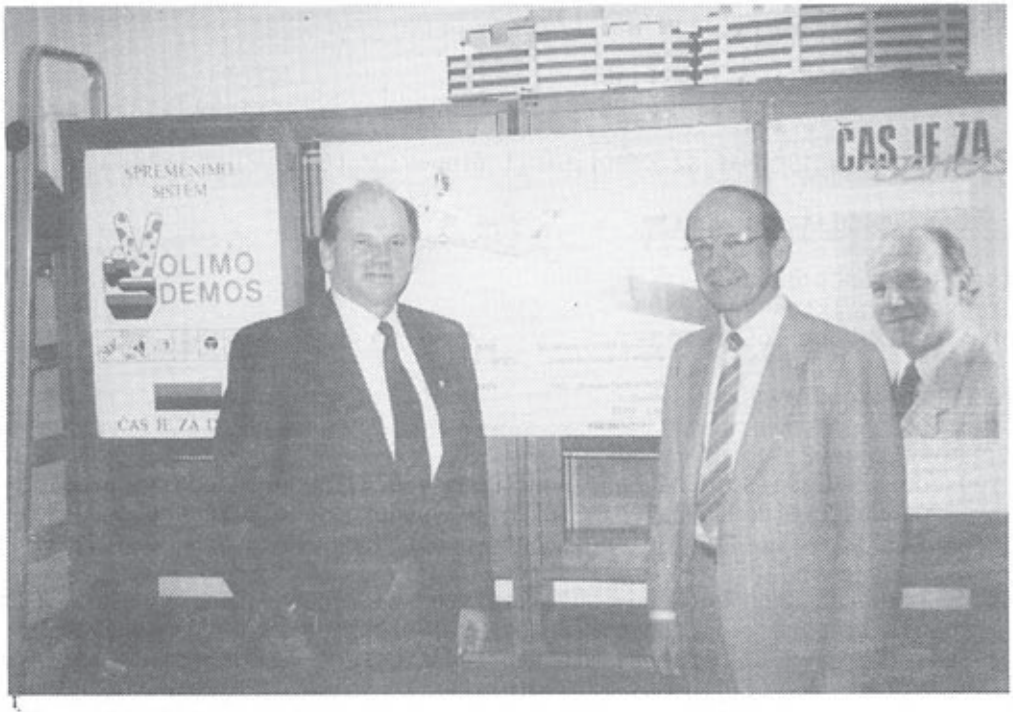
10. Ker živimo v demokratični državi in imamo kot avstralski državljani pravico voliti, ne glede na to v katerem delu sveta se nahajamo,zahtevamo tudi od slovenskih oblasti možnost sodelovanja pri volitvah vseh slovenskih izseljencev.

11. Slovenska izseljenska matica v Ljubljani ali kakršnokoli drugo ustanovljeno telo, ki bi imelo isto osnovo,mora enako obravnavati vse Slovence v izseljenstvu in zamejstvu,ne glede na njihove politične in ideološke opredelitve včeraj,danes in jutri.V novi slovenski državi naj prihaja do svobodnega pretoka misli,prepričanj in dejanj vseh Slovencev.Besede"ideološko sovražna literatura" in "slovenska politična emigracija"naj izginejo za vedno,z njimi pa tudi negativen in nekorekten odnos do ljudi,ki so bili z njimi ožigosani.

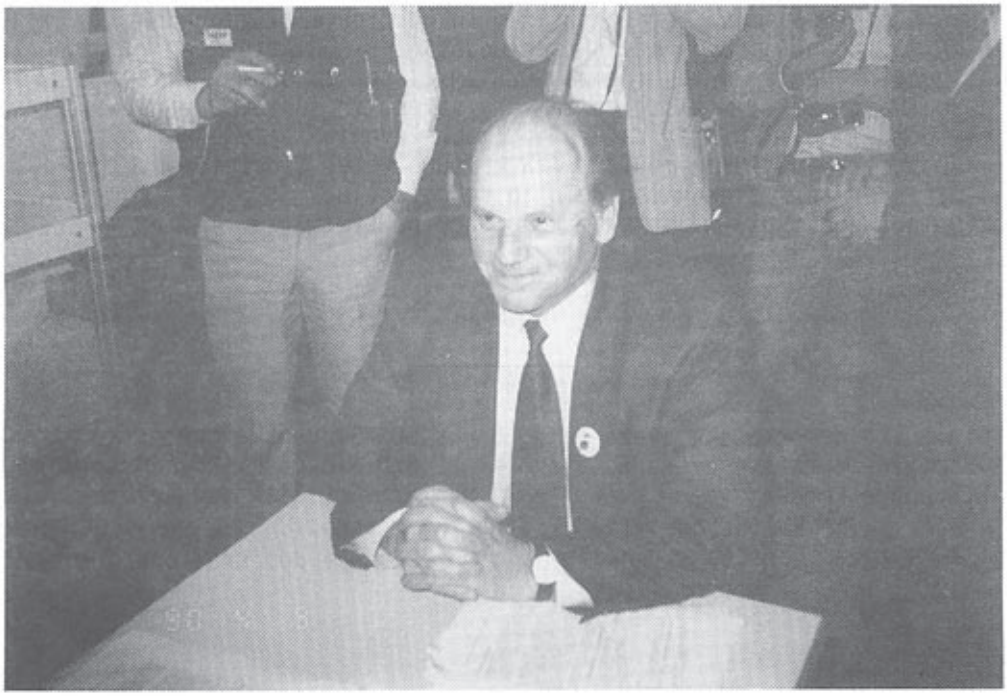
V Melbournu,1.april 1990.
Predsednik Viktorijskega društva:
Stanka Gregorič

V Sydneyu, 2. aprila 1990.
Za upravni odbor v Sydneyu:
Alfred Brežnik

Naslov: "DEMOS" P.O. BOX 197, KEW, VICTORIA, AUSTRALIA, 3101
TELEFAX:Simo Špacapan(613)3802141
Naslov: "AASDS, SYDNEY", P.O. BOX 188, COOGEE NSW 2034
AUSTRALIA.
TELEFAX: (612) 5501378

URADNO SREČANJE Alfreda Brežnika-zastopnika avstralskih društev za podporo demokracije v Sloveniji,s predsednikom DEMOS-a Dr.Pučnikom April 1990.

Da je DEMOS zmagal je jasno že nocoj...Dr.Jože Pučnik

PRVE POVOJNE SVOBODNE VOLITVE V REPUBLIKI SLOVENIJI-8.,12.,in 22.4.1990.

Predsedstvo Republike Slovenije

Predsednik: Milan Kučan
Člani predsedstva: Dr.Matjaž Kmecl,Ciril Zlobec,Dr.Dušan Plut,Ivan Oman

Skupščina Republike Slovenije

Predsednik: France Bučar
Podpredsednik: Viktor Pukl
Podpredsednik: Vane Gošnik

Vlada Republike Slovenije

Predsednik: Lojze Peterle
Podpredsedniki vlade so: Jože Mencinger(Demos-SDZS)-podpredsednik za gospodarstvo;Leo Šešerko(Demos-Zeleni Slovenije)-podpredsednik za družbene dejavnosti;Matija Malešič(Neodvisni poslanec)-podpredsednik za družbene dejavnosti.

Ministri so: Marko Kranjec(Neodvisni)-minister za finance;Dimitrij Rupel(Demos-SDZ)-zunanji minister;Igor Bavčar(Demos-SDZ)-minister za notranje zadeve;
Janez Janša(Demos-SDZ)-obrambni minister;Jože Osterc(Demos-SKZ)-minister za kmetijstvo;Peter Vencelj(Demos-SKD)-minister za šolstvo;Rajko Pirnat(Demos-SDZ)-minister za pravosodje in upravo;Jožica Puhar(ZKS-SDP)-ministrica za delo;
Igor Umek(Neodvisni)-minister za družbeno planiranje;Stane Stanič(ZSMS-LS)-minister za informacije;
Lojze Jenko(Neodvisni)-minister za zakonodajo;Miha Jazbinšek(Demos-Zeleni S.)-minister za varstvo okolja in urejanje prostora;Miha Tomšič(ZKS-SDP)-minister za energetiko ;Izidor Rejc(Demos-SKD)-minister za industrijo in gradbeništvo;
Maks Bastl(Demos SKZ)-minister za tržišče in splošne gospodarske zadeve;
Ingo Baš(Demos-SOS)-minister za turizem in gostinstvo;Viktor Brezar(Demos-SOS)-minister za drobno gospodarstvo;Frane Godeša(ZKS-SDP)-minister za borce in vojaške invalide;Marjan Kranjc(Demos-SDZS)-minister za promet in zveze;
Katja Boh(Demos-SDZS)-ministrica za zdravstveno in socialno varstvo;Peter Vencelj(Demos-SKD)-minister za vzgojo,izobraževanje in telesno kulturo;
Andrej Capuder(Demos-SKD)-minister za kulturo;Peter Tancig(Demos-Zeleni Slovenije)-minister za raziskovalno delo in tehnologijo;
Janez Dular(Neodvisni)-minister za Slovence po svetu.

SDZ-Slovenska demokratska zveza
SDZS-Socialdemokratska zveza S.
SKZ-Slovenska kmečka zveza
ZSMS-LS-Zveza socialistične mladine Slovenije-Liberalna stranka
SOS-Slovenska obrtniška stranka
SKD-Slovenski krščanski demokrati
SZS-Socialistična zveza Slovenije
ZKS-SDP-Zveza komunistov Slovenije-Stranka demokratične prenove

SDZS
SOCIALDEMOKRATSKA ZVEZA SLOVENIJE
PREDSEDSTVO

DEMOS
ZDRUŽENA OPOZICIJA

številka: Ljubljana datum: 25. aprila 1990

Drage rojakinje in rojaki v Avstraliji!

Na prvih svobodnih, čeprav še ne povsem popolnoma demokratičnih in poštenih volitvah je zmagala DEMOS-Združena opozicija. DEMOS ima v slovenskem parlamentu absolutno večino in bo sestavil prvo demokratično vlado Republike Slovenije.
Vsem, ki ste tako požrtvovalno prispevali k razvoju in končni zmagi demokracije v Sloveniji, se prav prisrčno zahvaljujem. Vaša pomoč ni bila zamanj! Naši dobri stiki in naše prijateljsko sodelovanje niso končani z zmago na volitvah - zdaj postajajo čedalje pomembnejši.
Cilj nove slovenske vlade je povezati vse Slovence po svetu - v izseljenstvu, zdomstvu in zamejstvu. Želimo vzpostaviti skupni slovenski kulturni prostor, ki ne bo poznal ne mej, ne kakšnih drugih omejitev. Slovenija naj končno postane dobra mati vsem svojim hčeram in sinovom po svetu.
Gospodarski položaj Slovenije se v zadnjih mesecih dramatično slabša. Rešitev gospodarske krize in postopna (gospodarska) osamosvojitev zahtevata veliko naporov in solidarnost vseh Slovencev. V najkrajšem času želi DEMOS zagotoviti, da bo smiselno vlagati v slovensko gospodarstvo in bančništvo. Računamo tudi na vašo solidarnost!
Imamo dovolj skupnih nalog, s skupnimi močmi bomo tudi uspeli. V prihodnosti moramo okrepiti naše stike in povezave ter tesno sodelovati. Le tako bomo vzpostavili demokratično in samostojno slovensko državo!

Ob koncu se vam še enkrat prav prisrčno ,zahvaljujem za vašo dosedanjo pomoč!

Dr. Jože Pučnik
Predsednik DEMOS-a

DEMOS
ZDRUŽENA OPOZICIJA

PREDSEDSTVO REPUBLIKE SLOVENIJE

PREDSEDNIK

Milan Kučan(Zveza komunistov-SDP)

ČLANI PREDSEDSTVA

Dr.Matjaž Kmecl
Zveza komunistov
SDP

Ciril Zlobec
Socialistična
zveza Slov.

Dr.Dušan Plut
Zeleni Slov.

Ivan Oman
Kmečka stranka

PREDSEDNIK SLOVENSKE VLADE L O J Z E P E T E R L E
(Slovenski krščanski demokrati)

SKUPŠČINA REPUBLIKE SLOVENIJE

PREDSEDNIK
France Bučar
Slovenska demokratska zveza

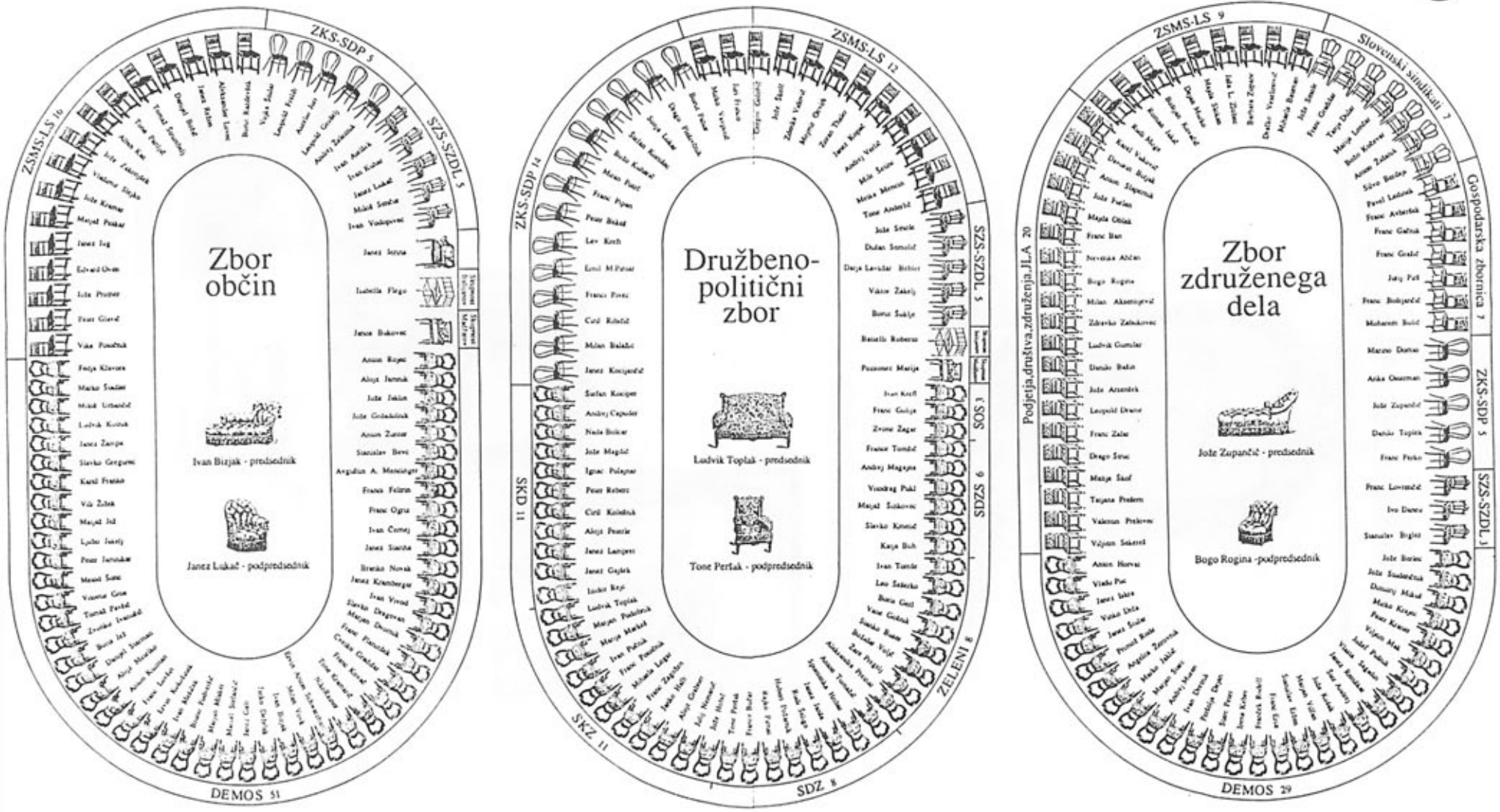

PODPREDSEDNIK
Viktor Pukl
Socialdemokratska stranka

PODPREDSEDNIK
Vane Gošnik
Zeleni Slovenije

SKUPŠČINA REPUBLIKE SLOVENIJE

Podpredsednik-Vane Gošnik PREDSEDNIK-France Bučar Podpredsednik-Vitodrag Pukl

SLOVENSKO AVSTRALSKO DRUŠTVO ZA
PODPORO DEMOKRACIJE V SLOVENIJI

Sydney-Melbourne-Canberra

SKUPŠČINI REPUBLIKE SLOVENIJE
Telefax:0011-38-61-219 940

Č E S T I T A M O

PREDSEDNIKU PREDSEDSTVA RS
MILANU KUČANU
ČLANOM PREDSEDSTVA

PREDSEDNIKU SLOVENSKE SKUPŠČINE
DR.FRANCETU BUČARJU
PODPREDSEDNIKOM SKUPŠČINE

PREDSEDNIKU SLOVENSKE VLADE
DR.LOJZETU PETERLETU
PODPREDSEDNIKOM VLADE
IZVOLJENIM MINISTROM

Slovensko ljudstvo vas je izvolilo na svobodnih in tajnih volitvah in to njihovo izbiro spoštujemo tudi mi-avstralski Slovenci.
Z veliko pozornostjo spremljamo vse dogodke v Sloveniji in si sedaj želimo, da bi vsi izvoljeni usmerili svojo energijo v pozitivne premike:v gospodarski in kulturni napredek Slovenije,v njeno samostojnost in v preporod celotnega slovenskega naroda doma in po svetu.
Poskusili vam bomo po naših močeh pomagati,saj se zavedamo,da je pot katero morate/moramo prehoditi še dolga in težka.

Za društva v Sydneyu,Melbournu in Canberri

Alfred Brežnik
Stanka Gregorič
Avstralija/25.maj 1990.

"Ustoličen" predsednik

Milan Kučan se je vpisal v knjigo predsednikov - Delovni posvet z župani slovenskih občin

SPODNJA SLIVNA, – Milan Kučan, predsednik prvega po drugi svetovni vojni zares svobodno in demokratično izvoljenega predsedstva Republike Slovenije, je prvi državljan naše republike, ki se je danes v Spodnji Slivni vpisal v knjigo predsednikov slovenske države. Na pobudo predstavnikov litijske občine pa naj bi GEOSS kot simbolično središče Slovenije v prihodnje postal kraj za »ustoličevanje« slovenskih predsednikov.

"Slovenija je svobodna domovina vseh Slovencev"

Slovenija domovina vseh Slovencev

Naj bo slovenska domovina, ki se s tolikšno zagnanostjo odpira svetu v prihodnje brez razlik in omejitev odprta tudi vsem svojim sinovom, kjerkoli že živijo in kakršnikoli so razlogi, da gledajo nanjo morebiti še zmeraj neprijazno ali z nezaupanjem.

Predsedstvo republike Slovenije je predlagalo slovenski Skupščini, da sprejme odločitve, ki bi tudi formalnopravno zagotavljale pravico, da je današnja Slovenija svobodna domovina vseh Slovencev, tistih, ki v njej živijo, tistih, ki se želijo vanjo vrniti ali samo občasno poromati na ognjišča svojih dedov. Sebi in svojim otrokom bomo storili dobro, če svojih misli in dejanj ne priženemo do konca, kajti potem ne bi mogli verjeti v realnosti nove poti. Kaže nam od zgodovine sprejeti dobro, četudi se ne moremo sprijazniti s slabim, kar nam je prinašala. Na nasilnem stičišču velikih ideologij preteklosti slovenski narod ni dezertiral iz zgodovine. To nas mora ohrabriti. Nikoli nas ni bilo več, ki zdaj to vemo. Lahko živimo naprej, s pogojem, da poskušamo drug drugega doumeti, da drug drugega popravljamo in da si priznamo neko mejo pod soncem, ki nas mora ustaviti. Ne pozabimo, da smo del velike celote, ki ji pravimo človeštvo in da smo del življenja. Prav rodovom, ki so se že rodili in se bodo še rojevali v svobodni domovini bo tako morda lažje poskrbeti za prijaznejše življenje in za zaneslijivo, bolj vedro prihodnost vseh Slovencev v naši prenovljeni slovenski domovini. Tu bodo živeli, tu bodo gospodarili. Tu bodo na svoji zemlji.

Iz ljubljanskega DELA

Izjavi predsedniških kandidatov po volitvah

LJUBLJANA, 23. aprila – Danes po polnoči, ko so že bili znani neuradni rezultati volitev za predsednika predsedstva Slovenije, sta imela v tiskovnem središču tiskovni konferenci oba kandidata dr. Jože Pučnik in Milan Kučan. Objavljamo nekaj odlomkov iz njunih odgovorov na vprašanja domačih in tujih novinarjev.

Milan Kučan: »Z rezultati in s potekom volitev sem zelo zadovoljen. S temi volitvami smo prestopili prag na naši skupni hoji po poti v življenje v stabilni demokraciji in v evropsko uspešni družbi in državi. Trda je bila ta pot, ki jo je prehodil slovenski narod skupaj z vsemi našimi sodržavljani italijanske, madžarske in drugih narodnosti. Vsi državljani naše republike si lahko štejemo, da je ta pot bila zmagovita; ne samo zaradi tega, ker so bile svobodne, demokratične, parlamentarne in strankarske volitve zmaga demokracije in zrelosti slovenskega naroda; ampak tudi zaradi kvalitete poti, po kateri smo prišli do teh volitev na demokratičen, miren, civiliziran, nenasilen način, brez revanšizma in ob visoki stopnji zavarovanja socialne in politične varnosti naših ljudi. Na tej poti je slovenski narod dosegel najvišjo stopnjo svoje suverenosti v svoji zgodovini. Zdaj imamo usodo trdno v svojih rokah. Na ustavnem temelju, ki smo si ga postavili in utrdili z ustavnimi dopolnili, ki so bila sprejeta septembra lani, zdaj lahko odločamo kot suveren narod o svoji prihodnosti, zavedajoč se svoje moči, svojih ustvarjalnih sposobnosti in svojih demokratičnih opredelitev.

Pred volitvami so razumljivo bile poudarjene razlike. Po volitvah bo treba več misliti na tista vprašanja, ki so skupna, in teh je bilo veliko, od teh pa najbolj usodno zavisi prihodnost slovenskega naroda in prav v interesu te prihodnosti je potrebno povezati ustvarjalne, demokratične, napredne sile slovenskega naroda, okrepiti socialno varnost naših ljudi in utrditi politično in gospodarsko samostojnost Slovenije. To bomo opravili po demokratični poti, s sprejetjem nove ustave. Na tem temelju bomo zmogli zagotoviti nov gospodarski, kulturni, socialni in sploh civilizacijski razcvet naše družbe. Na tem temelju bomo tudi znali demokratično in mirno urediti svoja razmerja z drugimi narodi v Jugoslaviji in z drugimi državami v Evropi. Te odločitve bomo naslonili na svojo naravno in zdaj že tudi ustavno zavarovano pravico do samoodločbe. Postali bomo enakopravni člani evropske skupnosti narodov.

V volilnem rezultatu vidim rezultat želje ljudi, da se ta pot, na tak način začeta, tudi nadaljuje; vidim zavezo zase, za člane predsedstva, da vztrajamo na tej poti, skladno z volilnimi stališči, z volilnimi obljubami, in vidim končno tudi priznanje za vse tisto, kar je bilo narejeno. Volitve so legitimne, poslanci so izvoljeni na legitimen način. Pričakujem sodelovanje tudi tistih svojih sodržavljanov, ki so svoj glas in s tem tudi svoje zaupanje oddali mojemu političnemu tekmecu ali drugim članom predsedstva, ki v tej volilni tekmi niso bili izvoljeni. V imenu prihodnosti in skupne odgovornosti zanjo je to potrebno. Zdaj imamo tudi konstituirano opozicijo, ki bo, upam, prevzela svoj del odgovornosti, ki ne bo videla smisla svojega obstoja samo v tem, da bo proti, ampak bo znala prevzeti svoj del odgovornosti za reševanje tistih vprašanj, ki so skupna.«

Dr. Jože Pučnik: »Seveda sem nekoliko razočaran. Ta dvoboj je bil odprt. Na začetku sem bil v zelo neugodnem položaju. Ta položaj je bilo mogoče nekoliko izgraditi. Trend je govoril zame, vendar, kot se je pokazalo, ta trend ni bil dovolj močan. Moj nasprotnik je zmagal. Volilci so odločili in oni imajo vedno prav. Čestitam Milanu Kučanu za njegov uspeh.

Jaz ne bom mandator nove vlade. Nikoli nisem bil kandidat in ne nameravam kandidirati za to mesto.

Program Demosa je jasno pokazal, katere so bistvene zahteve slovenskega naroda danes, kakor jih pojmuje Demos: uveljavitev civilnega pluralističnega političnega sistema in uveljavitev slovenske suverenosti. To so bistvene stvari, ki so nadstrankarskega pomena. Da bi te stvari uresničili, si bo Demos prizadeval dobiti podporo vseh političnih sil v Sloveniji. To samo po sebi pa ne impicira namena po vzpostavljanju vsenarodne koalicijske vlade. Obstajajo torej bistvene slovenske zahteve, kjer moramo težiti po vsenarodnem konsenzu; drugo pa je sestava vlade, ki mora opravljati konkretne posle, in tu računam z vlado, ki jo bo sestavil Demos in jo podpiral s svojo večino. Seveda pa moramo počakati rezultate volitev, da bomo videli, kakšna je ta večina: ali zadošča za samostojno vladanje. Potrebno je tudi navezati stike z ostalimi skupinami v parlamentu in pretehtati, kje so možnosti za skupen nastop.

Gospodu Milanu Kučanu priporočam, da zelo senzibilno dojame trenutno situacijo v Sloveniji in da se ob tem čim hitreje in čim temeljiteje loči od predstav preteklosti in se posveti problemom, kakršni se kažejo za Slovenijo jutri.«

Pogovor s Spomenko Hribar

Predstavnik Avstralskega društva za podporo demokracije v Sloveniji, Fredi Brežnik, se je med volitvami mudil v Sloveniji, kjer se je srečeval s predstavniki strank in spremljal potek volitev. Na magnetofonski traki je posnel več pogovorov, med njimi tudi intervju s Spomenko Hribar, poznano borko za suverenost, človekove pravice itd. Predvsem jo poznamo, ko je prva sprožila vprašanje na temo o narodni spravi. V naslednji številki bomo objavili pogovor z Janezom Janšo, danes pa pogovor s Spomenko Hribar kot sledi.

Spomenka Hribar

F. Brežnik: ga. Gribar, prvo prav lep pozdrav od avstralskih Slovencev, posebno pa še od Avst. društva za podporo demokracije v Sloveniji.

S. Hribar: hvala!

F.B.: Ime Spomenke Hribar je tudi v slovenski skupnosti v Avstraliji dobro poznano. Rekel bi da je dimbol teženj naših ljudi po pravi svobodi, demokraciji in človekovih pravicah. Zdaj ko se v Sloveniji vse težnje in sanje uresničujejo in ko smo zaključili prve svobodne in pluralistične volitve, kaj praviteo tem vi?

S.H.: Najprej še enkrat prav lep pozdrav in hvala lepa za ta razgovor. Zahvaljujem se tudi za priznanje, ki ste mi ga dali, da predstavljam nekakšen simbol za slovensko svobodo, mogoče je to malo preveliko priznanje, vendar naj bo. Glede prvih volitev bi rekla takole: res govorimo o tem, da so bile prve in svobodne, s čemer je že tudi rečeno, da prejšnje niso bile svobodne, čeprav je bilo vedno govorjeno, da so svobodne. V kolikor so svobodne bo potrebno še analizirati, namreč vedeti moramo, da se je v 45. letih v ljudeh nabralo toliko strahu, da je vprašanje, če so se ga res mogli povsem otresti pri teh prvih svobodnih volitvah. Drugo je prašanje, koliko možnost je sploh imela opozicija glede na to, da je samo sebe financirala, to so bili takozvani popoldanski politiki, da recimo dr. J. Pučnik, ki je imel okrog sebe le nekoliko svojih prijateljev, sodelavcev, kar se tiče priprav na volitve in tretje kar bi bilo, je mogoče še to, da na teh takoimenovanih svobodnih volitvah je nezaslišana manipulacija v nekaterih primerih z javnim mnenjem, ki so ga režirali v tem času. Vendarle pa bi pozitivno ocenila vsekakor te volitve, ljudje so imeli možnost zbirati kandidate večih strank, tako da bi rekla, začetek je tukaj.

F.B.: Še vedno nam prihaja na misel revija, Nova revija 57, pravkar pa je izšla Nova revija št. 95 v kateri je osrednja tema svobodna, samostojna Slovenija. Kaj bi nam v tej novi izdaji povedali?

S.H.: Lahko rečem, da mi je v posebno zadovoljstvo, in zelo srečna sem, da smo spravili skupaj to 95. številko, ki je kakorkoli jo že pogledamo nadaljevanje 57. številke. Vsebina Nove revije št. 95 je taka kot že pove naslov - samostojna Slovenija, ohranjevanje vseh tistih pogojev in možnosti za osamosvajanje Slovenije, včasih ljudje prehitro pomislijo da gre samo in izključno za samostojno Slovenijo, v smislu samostojne države, torej - odcepljenje od Jugoslavije. To bi bila skrajna konsekvenca in na to pot bomo Slovenci šli le če v Jugoslaviji ne bo mogoče več živeti, če se ne bo dalo več dihati. Sicer pa je razumeti samostojno Slovenijo v smislu organiziranja samostojne državnosti. Slovenska država bi morala imeti vse tiste državniške organe, ki nek narod delajo za nacijo, svojo samostojno državo, zunanjo in notranjo politiko, gospodarsko politiko, svoje obrambene načrte, svoje vezi s tujino itd. No in mislim da predstavlja 95. številka zbirko strokovnih analiz, ki z vseh aspektov analizirajo možnosti za takšno osamosvojeno Slovenijo.

F.B.: In zdaj še eno prašanje o svetovnem slovenskem kongresu, za katerega je v Avstraliji precejšno zanimanje. Kakšno so priprave za kongres in kaj nam lahko o tem poveste?

S.H.: Zelo me veseli, ko pravite da se Slovenci v Avstraliji zanimajo za ta kongres. Menim, da bo svetovni kongres eden največih dogodkov v zgodovini slovenskega naroda. Ko pravim slovenski narod, mislim pri tem seveda ne samo na Slovence v matični domovini ampak prav tako, če ne še posebej, Slovence razseljene po vsem svetu. Vse doslej lahko rečem, da se Slovenci v matični domovini pravzaprav nismo dovolj zanimali, nismo bili dovolj občutljivi za probleme in sploh za slovenski življ v tujini. Menim, da je to bil velik greh in ga moramo popraviti. Popravil naj bi ga svetovni kongres, to naj bi bila ustanova vseh Slovencev, različitih ideoloških političnih prepričanj preteklosti, aspiracij itd.

Prvo zasedanje kongresa predvidevamo, da bi bilo drugo leto, v letošnjem letu pa bi morale steči intenzivne priprave Slovencev tako v matični domovini kot v tujini. Med te priprave spada seveda tudi zbiranje ljudi dobre volje, ki so v tej smeri pripravljeni tudi nekaj žrtvovati, časa, žal tudi denarja. Pripraviti moramo dokumente, ki naj na nek način na novo vzpostavijo slovensko življenje, slovenski narod, v smislu sprave, ne le sprave glede na preteklo vojno, sprave v smislu tega, da smo bili doslej Slovenci v matici in v tujini pravzaprav tujci. Menim da bo poslej ko smo dobili politični pluralizem, da bo tudi sama organizacija tega kongresa tekla lažje in od pomoči slovenske države kakor se tudi šika, če naj to po domače rečem da država skrbi, ima to nalogo - da skrbi za svoj življ!

F.B.: In kje naj bi se ta kongres vršil, lokacija kongresa?

S.H.: Lokacija za enkrat je še vprašljiva, ni še povsem določena, moja osebna želja je, da bi to bilo v Ljubljani, ker Ljubljana je srce Slovenije in Ljubljana je vendarle srce domovine, kot ji rečemo Slovenci. Upam da bo, zdaj po svodobnih volitvah, ko se bo slovenska država bistveno spremenila, da bodo tudi nezaupanja nekaterih ljudi v slovevsko državo, njeno pravičnost in sposobnost da dovoli in organizira kongres, tako takor je treba, upam, da bodo nezaupanja manjša, da se bomo končno vendarle odločili, da bo kongres v Ljubljani.

F.B.: Bi za konec še morda kaj radi povedali Slovencem v Avstraliji?

S.H.: Prav lep pozdrav vsem v Avstraliji, še posebej če mi je dovoljeno Petru Košaku in Ivanki Škof s katerima se že dolgo dopisujem.

F.B.: Hvala!

Pogovor z Janezom Janšo

V prejšni številki smo objavili pogovor Fredija Brežnika s Spomenko Hribar. Danes objavljamo pogovor z Janezom Janšo, ki je bil posnet na magnetofonski trak nekako med volitvami v Sloveniji. Med tem so bile volitve v Sloveniji zaključene, Janez Janša je bil izvoljen v skupščino in ob sestavi vlade je bil v skupščini izvoljen za obrambnega ministra. Njun pogovor dobesedno objavljamo v naslednjih vrsticah.

Janez Janša

F.Brežnik: G.Janša, veseli me, da vas srečam v Sloveniji in vam prinašam pozdrave Avstralskega društva za podporo demokracije v Sloveniji. Vi ste nam v Avstraliji dobro poznani, torej ta ljubljanski proces in četvorica, mi o tem precej vemo, in ob tej priliki slovenske pomladi, ki ste vi sigurno največ pripomogli k temu, bi vas rad prosil, če bi za naše rojake v Avstraliji povedali nekaj misli o teh volitvah in kaj bodo te volitve in nova vlada prinesla Slovencem?

J.Janša: Tudi jaz sem vesel, da imam to posredno priložnost, da pozdravim rojake v Avstraliji, da se jim ob tej priložnosti zahvalim, za podporo, ki so jo nam nudili v času procesa. Kot vidite, to vse skupaj ni bilo zaman, od takrat naprej gredo stvari samo na bolje, torej pred dvema letoma bi si težko zamišljali, da bomo imeli leta 1990. v Sloveniji vsaj relativno svobodne volitve. Kljub temu jih imamo, težko bi rekel, da je to samo naša zasluga, prav gotovo je tudi to rezultat vseh teh dogajanj v svetu, predvsem v vzhodni Evropi, prav gotovo pa tudi desetletna prizadevanja vseh naprednih, poštenih Slovencev.

Te volitve odpirajo možnost, da Slovenija postane samostojna, samostojna v okviru konfederacije ali popolnoma samostojna. To niti ni tako važno, važno je, da sami odločamo v teh zadevah. Do sedaj je imelo oziroma smo imeli Slovenci nekajkrat to priložnost, morda leta 1918., potem v letih 1941-45, vedno nam je ta priložnost ušla, zaradi nesposobnih politikov, ne zaradi nesposobnega naroda. Tokrat pa, kot kaže, bo drugače. Bistveno se bo s tem spremenil odnos do naših rojakov v svetu, nič več ne bo pogojen z ideologijo, ampak samo s slovenstvom. Skratka, nihče ne bo tukaj v Sloveniji postavljal kriterije in pogojev, kdo je pravi Slovenec in kdo ni, s kom naj sodeluje ali ne sodeluje.

V najkrajšem času nameravamo uresničiti idejo sklicanja svetovnega slovenskega kongresa. Demos ima v programu tudi odprtje posebnega ministrstva za Slovence v svetu, vse to bo pripomoglo k temu, da se ta narod enkrat dejansko poveže, s tem bodo seveda odprte tudi možnosti za boljše gospodarsko, kulturno in sploh kakršno koli sodelovanje. S tem bo seveda tudi dosežen ne most ampak dosežena neka boljša možnost, neka bližnjica za povezavo Slovencev z Evropo, z zahodnim svetom, z demokratičnim svetom, kot smo tukaj rekli mi, sedaj pa se mu tudi mi sami približujemo.

F.B: No, g. Janša, najlepša hvala za vaše besede in za vse vaše delo za slovensko pomlad in veliko sreče pri vašem bodočem delu.

J.Janša: Hvala tudi vam, jaz mislim da imate tudi Slovenci v svetu velike zasluge za to kar se sedaj tukaj dogaja, ker ste bili vseskozi po vojni neki otočki, otočki svobodne misli, ki so se včasih tudi na skrivaj prinašali tudi v vašo domovino. Hvala tudi vam!

SLOVARČEK TUJK

SUVEREN-politično neodvisen,samostojen
SUVERENOST-politična neodvisnost/braniti svobodo,ozemeljsko celovitost/
KONFEDERACIJA-zveza držav,včasih začasna ali taka,kjer države ohranijo delno samostojnost
KONFERENCA-sestanek,zveza,združba
KONGRES -shod,zborovanje
-zakonodajna skupščina v ZDA sestavljena iz senata in poslanske zbornice;zasedanje te skupščine
UNITARIZEM-poudarjanje popolne enotnosti prizadevanje za okrepitev osrednje oblasti v zvezni državi.

24

CANBERRA, 19.5.1990. OB OTVORITVI BALINIŠČA in SESTANEK DRUŠTVA ZA PODPORO DEMOKRACIJE V SLOVENIJI

AUSTRALIAN ASSOCIATION FOR SUPPORT OF DEMOCRACY IN SLOVENIA, SYDNEY
AVSTRALSKO DRUŠTVO ZA PODPORO DEMOKRACIJE V SLOVENIJI, SYDNEY

P.O. Box 188, COOGEE, N.S.W. 2034, AUSTRALIA

3. julija 1990

Dr. France Bučar
predsednik
Skupščina Republike Slovenije
Šubičeva 4
Ljubljana

Spoštovani Dr. Bućar,

Kot nam je znano je v programu nove slovenske vlade nova slovenska zastava in grb.

V slovenskih medijih je že opaziti razne predloge. Tudi člani našega društva so na seji 13. junija o tem razpravljali. Soglasno je bil sprejet predlog, da je naša želja, da slovenska zastava ostane tradicionalna in zgodovinska trobojnica belo, modro, rdeča - seveda brez vsakega ideološkega znaka. Da bi se pa slovenska zastava ločila od slovaške, ruske in drugih zastav, ki imajo iste barve, vendar v drugaćnem vrstnem redu, naši člani predlagajo vstavitev do sedaj priznanega in nadvse priljubljenega lipovega lista. Možnosti za vstavitev lipovega lista je več,kot naprimer: zeleni lipov list v levem gornjem kotu na belem polju ali zlati lipov list v sredini na modrem polju itd.

Upam, da bo skupščina pri izbiri nove slovenske zastave upoštevala tudi želje izseljencev.

Z najboljšimi željami pri vašem nehvaležnem, vendar važnem in častnem delu za dobrobit slovenskega naroda.

Prejmite prav lepe pozdrave,

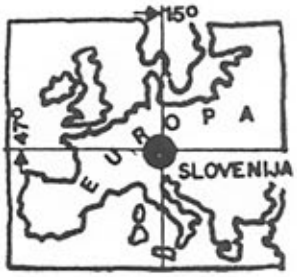
AVSTRALSKO DRUŠTVO ZA PODPORO DEMOKRACIJE V SLOVENIJI,
SYDNEY

Alfred Brežnik
za upravni odbor

Tel.:(02) 519 3933 (Attn.: A. Brežnik) Fax.:..61 2 550 1378

NAŠ SEDANJI TRENUTEK

Tu nudimo bralcem v tiskani besedi zvočno pismo našega slovenskega metropolita, ki mu ga je omočil Radio Ljubljana in je prišlo med nas preko valov EA v začetku junija. Lepe in tople misli so vredne, da jih vsakdo izmed nas sprejme kot vodilo, ki naj nas tesneje poveže z domovino na njeni poti v lepšo bodočnost. K temu vsakdo izmed nas lahko doprinese svoje.

DRAGI slovenski prijatelji, drage Slovenke in Slovenci, dragi bratje in sestre po svetu! Vesel sem, da vas morem v tem velikonočnem času, v cvetoči pomladi in tudi pomladi slovenskega naroda, nagovoriti preko zvočnega pisma, vam poslati prisrčne pozdrave in najboljše želje. Upam, da ste lepo doživeli veliko noč in da doživljate veselje in upanje, ki nam ga prinaša velikonočni in pomladni čas, čeprav v nekaterih delih sveta doživljate sedaj druge letne čase in ne pomladi.

Prepričan sem, da z zanimanjem spremljate dogodke v domovini in da ste z nami v vsakem oziru močno povezani. Veliko je vaše pričakovanje, prav tako tudi naše. Z zaupanjem gledamo v prihodnost, ko doživljamo spremembe po zadnjih volitvah, ob pričakovanju, kaj nam bodo prinesle te spremembe. Nagovarjam vas v četrtek 3. maja, torej po volitvah v Sloveniji, pa še pred zasedanjem novega parlamenta – tako vemo le za nekaj stvari, druge so pa še neznane in negotove. Vsi se zavedamo, da doživljamo velike spremembe v družbenem, političnem, gospodarskem, narodnem in tudi verskem življenju. Veseli smo, da smo jih doživljali brez hudih dogodkov, kakor so se pojavili v nekaterih vzhodnih deželah.

Seveda je tudi pri nas nekaj izjem, ko se tu in tam zaostri in nas nekako prestraši; kakor da še niso za nami tisti hudi časi, ki smo jih doživljali med vojno in v letih po vojni. Na drugi strani pa se vsi zavedamo, da je v sedanjem trenutku še veliko več obljub in lepih napovedi, da pa je glede uresničevanja še marsikaj zelo negotovo. Zavedamo se tudi težav, ki nas čakajo, ker smo pač premalo pripravljeni. Tudi tisti, ki imajo odgovorne naloge ali jih bodo prevzeli, se večkrat ne znajdejo prav. Manjka nam ljudi, manjka nam izkušenj za nove naloge, ki jih imamo pred seboj.

Pa še od druge strani prihajajo negotovosti. Radi bi sami svobodno odločali o usodi slovenskega naroda in njegove prihodnosti. Na drugi strani pa se zavedamo odvisnosti od drugih, bodisi od drugih republik v Jugoslaviji, posebno pa še od drugih držav v mednarodni povezavi.

V zadnjih časih se spet pojavlja vprašanje o vlogi Cerkve in kristjanov v družbenem in političnem življenju. Kristjani se zavedamo, da imamo večje naloge, kakor smo jih imeli doslej. To predvsem zato, ker se nam odpira širša možnost za sodelovanje v družbenem življenju na političnem in gospodarskem področju, posebno kar zadeva šolstvo, karitativno dejavnost in vpliv na javno mnenje. Naša odgovornost je zato tem večja. Kristjani želimo biti v službi vseh ljudi in vsega naroda. Vsakega človeka hočemo sprejemati in spoštovati, mu priznati njegovo osebno prepričanje, njegove človekove pravice. Nikomur nočemo nič vsiljevati, temveč hočemo povabiti vse ljudi dobre volje k čim večjemu in lepšemu sodelovanju.

Med vprašanji, ki so pred nami in ki jih bo treba reševati v prihodnosti, je sprava z mrtvimi in vprašanje sprave med živimi. O tem je Slovenska škofovska konferenca dala že nekaj pomembnih izjav. Upam, da ste tudi vi po tej ali drugi poti dobili ta besedila. Nekateri jih sprejemajo z veseljem in hvaležnostjo, drugi z njimi niso zadovoljni, ker mislijo, da take sprave sploh ne smemo oznanjati, ker je po toliko hudih stvareh nemogoča. Drugi pa sprave zato ne sprejemajo, ker sploh niso pripravljeni, da bi se spravili z vsemi, češ da z nekaterimi sprava sploh ni mogoča.

Kristjani pa smo prepričani, da je sprava edina možna pot v prihodnost. Če bi sprave ne bilo, nam ostane samo nasprotovanje, sovraštvo in vedno hujše zaostrovanje, kar bi končno vodilo k medsebojnemu obračunavanju, maščevanju, pobijanju in uničevanju. To pa ni nobena prihodnost. Zato se kristjani z vsemi ljudmi dobre volje prizadevamo za spravo.

Seveda pa je pri tem treba upoštevati tudi resnico o preteklosti in uveljavljanje pravičnosti do vseh in do vsakega posameznika. Prvi korak na poti sprave,

odpuščanja, prijateljstva in ljubezni je pravičnost, ko vsak priznava svojo krivdo in prosi odpuščanja, pričakuje pa, da tudi drugi priznajo krivdo in prosijo odpuščanja. Kristjani smo naredili in smo vedno pripravljeni narediti prvi korak v priznaju krivde v prošnji za odpuščanje, a tudi v zahtevi pravičnosti, v spoštovanju mrtvih, pa naj so padli in so pokopani kjerkoli, in v iskrenem iskanju sprave med živimi. Zavedamo se, da je to zelo težko, ker posebno starejši ljudje nosijo v sebi rane in bolečine, zaradi hudih doživetij v preteklosti. Vendar se Cerkev ne bo nehala zavzemati za spravo, za odpuščanje in za preseganje preteklosti ter za novo sodelovanje v prihodnosti. Prepričani smo, da bodo ljudje dobre volje pri tem sodelovali.

Morda je temu ali onemu, ki že dolgo živi drugje po svetu, vse to težje sprejemati, ker premalo pozna razmere doma. Če pa bi bolje poznal naše prizadevanje za pravičnost do vseh, tudi do tistih, ki še nikoli niso mogli priti v domovino, ki imajo še vedno pomisleke in strah pred vrnitvijo, sem prepričan, da bi nam pritrdili v našem prizadevanju. Pod človeškim vidikom je to plemenito, pod etičnim vidikom naša dolžnost, pod vidikom slovenskega naroda naša življenjska nujnost in pod krščanskim vidikom naše poslanstvo.

Drugo področje, ki ga obravnavamo v našem pogovoru, je vprašanje Cerkve in politike. Žal je še toliko nepojasnjenih besed in pojmov, kaj pomeni vmešavanje Cerkve v politiko, ali kot nekateri pravijo, zloraba vere v politične namene. Zato si moramo prizadevati, da bi najprej razjasnili, kaj pomeni Cerkev, kaj pomeni politika, kaj pomeni sodelovanje Cerkve in kristjanov v politiki in kaj pomeni zloraba vere v politične namene. Priznavamo, da se je v preteklosti marsikaj hudega dogajalo in da se morda tu in tam še to ponavlja. Na drugi strani pa se kristjani moramo in hočemo zavzemati za svoje polnopravno sodelovanje v politiki in na političnem področju. To je naša dolžnost kot enakopravnih članov naše družbe in te pravice nam v resnično demokratični družbi nihče ne more odrekati. Vsi se danes v Sloveniji zavzemamo za demokracijo, čeprav je za nekatere ta pojm še precej nejasen. Hočemo se učiti ob demokratičnih izkušnjah v raznih deželah po svetu. Zato so nam tudi vaše izkušnje, vaši prispevki, vaši pogledi in vaši predlogi dragoceni. Veseli smo, da nas spremljate in da nam pomagate uresničevati demokratično obliko družbe v Sloveniji.

Še tretji vidik je, ki se pojavlja vedno znova v pogovoru o vlogi kristjana v naši družbi: v čem namreč obstaja poseben prispevek kristjanov. Na eni strani je treba vedno znova poudarjati, da smo kristjani, tako kot vsi drugi ljudje, člani naše družbe. Z drugimi ljudmi, pa tudi z vsemi, ki živijo na naši zemlji, delimo dobro in hudo. Nosimo breme preteklosti in gledamo z zaupanjem v prihodnost. Prizadevamo si za spremembe, ki pa se morajo začeti najprej pri vsakem osebno, a tudi v strukturah v naši družbi.

Kristjani pa imamo še tri posebne prispevke, ki jih hočemo posebej poudariti pri preoblikovanju naše družbe. Prvi je poudarjanje osebne spreobrnitve. Če se sami ne spremenimo in ne spreobrnemo, tudi sprememba struktur ne bo veliko pomagala. Človek sam mora najprej postati drugačen, boljši, bolj pošten, plemenitejši in bolj pripravljen za odpuščanje in za sodelovanje z vsemi drugimi.

Drugi prispevek, ki ga hočemo kristjani še posebej poudarjati, je naša zavest etičnih vrednot, brez katerih ni pravega človeškega sožitja v družbi. Etične vrednote, ki izhajajo iz dostojanstva človekove osebe in družbenega bitja, kot so poštenje, pravičnost, ljubezen, zvestoba, spoštovanje drug drugega, spoštovanje življenja, zavzemanje za svobodo in enakopravnost, so tako neobhodno potrebne, da mimo njih ne moremo iti.

Tretji prispevek pa je naše zaupanje v božjo pomoč. Zavedamo se, da pri graditvi nove družbe nismo sami. Ker naše prizadevanje presega človeške moči – naloge so namreč prevelike in pretežke, toliko bolj zaupamo, da nam bo Bog pomagal. Zato se tudi v molitvi obračamo Nanj v zaupanju v Njegovo pomoč zase in za vse ljudi. svetu.

Dragi slovenski prijatelji po svetu! Vabim vas, da ste z nami združeni v tem prizadevanju, pa naj si bo, da ste sami prepričani kristjani, ali pa da ste izgubili stik z vero in Cerkvijo, pa kljub temu ostali dobri Slovenci. Naj nas povezuje naš ponos na preteklost slovenskega naroda, na našo kulturo, na naše bogato izročilo, na naše zdrave korenine, iz katerih smo živeli in bomo živeli. Naj nas povezuje naša zavzetost in prizadevanje za lepšo in boljšo prihodnost slovenskega naroda!

Prisrčno pozdravljeni!

+ Dr. ALOJZIJ ŠUŠTAR,
metropolit in ljubljanski nadškof

Stolnica svetega Nikolaja, Ljubljana

28 Pater NIKO ŽVOKELJ

OB 40.obletnici duhovniškega poklica patra VALENTINA BAZILIJA

Biti zvest svojemu poklicu in prenašati težo izgnanstva sta morda najbolj značilni podobi letošnjega jubilanta p.Bazilija,ki je dolgost Kristusovega življenja predal svojim rojakom v Avstraliji.
Več kot 6o let bi bilo potrebno seči v Viško faro v Ljubljani,kjer bi našli zapis o rojstvu in krstu trinajstega otroka Valentinovih.
Mladost,kot vseh razposajenih vrstnikov,ki s svojimi domislicami jezijo odrasle in pametne.Ko stopa v Ljubljani v red očetov Frančiškanov niti v sanjah ne more predpostavljati kakšna pot ga bo vodila skozi življenje.
Ob razburkanih dogodkih II.svetovne vojne se konča mladostna vihravost,kajti časi postanejo tudi za mlade neizprosni.
Umik študentov iz Ljubljane na Dolenjsko in ob koncu vojne beg preko Ljubelja,mimo rojstne hiše,zapečati 45 letno begunsko usodo.Še sreča, da se umika z mladimi tudi inteligenca,ki začne zbirati okoli sebe študente,da ostane pri življenju njihovo znanje in se kopiči v vedoželjnih srcih mladih beguncev.
Odhod v Ameriko.Kje bo konec tega eksila?Ali bo možna vrnitev v rodno deželo,ki preliva kri nedolžnih,kajti zmagovalec je neizprosen?
Škof Rožman,ki deli z begunci usodo pregnanega pastirja,pred 40.leti položi roke na glave mladih kandidatov za duhovniško službo.Dana beseda p.Bernardu spravi mladega p.Bazilija pred 33.leti v Avstralijo.Nova dežela,ki nudi odprta vrata beguncem vseh barv in ras in jim ponuja možnost novega začetka.Prihajajo z ladjami novi in novi prebegi iz domovine,ki v prvi vrsti želijo rezati debelejši kos grenkega kruha.Leta 1961 v Kew zraste iz umobolnice središče,ki slovenskim fantom postane prvo zatočišče v novi domovini.Za duhovnika in Slovenca p.Bazilija se odpira nova skrb,ko iz ladij in taborišč pobira posameznike in družine ter jim nudi vsakršno podporo.Skozi hišo "odprtih rok"se do današnjih dni pomika kolona 1.800 fantov,skoraj 60 narodnosti,da si ustvarijo novo prihodnost.
Da bi se zavedali zvestobe,ki človeka nikdar ne zapušča,poleg doma zraste središče verskega in kulturnega življenja.Koliko zgodb,veselja in žalosti bi znali opisati stari zidovi doma in cerkve.Koliko življenskih zgodb se je zapisalo v živi spomin patra,ki neutrudno pomaga.Prihajajo leta,ki utrjujejo spoznanje,da se prvim generacijam naših rojakov srebrijo lasje.O povratku redkokdo razmišlja, ker si njihova kri v potomcih ureju̧e domove v novi domovini.Razmišljanje p.Bazilija ostaja v njihovi usodi in začenja se pripravljati zidava doma Matere Romane.Vse kar je bilo ustvarjeno z žrtvijo,odpovedjo in ljubeznijo ostaja skupnosti tukaj živečih Slovencev.
S telegrafsko grobostjo kratkih stavkov je nemogoče orisati podobo človeka,ki obhaja 4o let duhovništva in 45 let izgnanstva.
Lepšega daru kot je svoboda in demokracija rodne Domovine si človek ne more zamisliti.Čudna so pota Božje previdnosti,ki kot koklja svoja piščeta,začne zbirati razkropljene sinove in hčere naroda pod okriljem pomladi slovenske skupnosti in države.
Morda vstaja v naših srcih zavest,da tudi avstralski Slovenci odkrivamo pota strpnosti,spoštovanja in medsebojnega razumevanja.Časi in razmere spreminjajo ljudi,naj spreminjajo tudi nas,da bo šel narod SVOBODNAJKOV,in ne hlapcev, pogumno svoji prihodnosti naproti.

SLOVENSKO PISMO-p.Valentinu Baziliju iskrene čestitke k visokemu jubileju

---

SVETOVNI SLOVENSKI KONGRES – LEGITIMACIJA SLOVENCEV V SVETU

DRUGAČEN ZAČETEK PRIHODNOSTI ?

World Slovene Congress

30

SPLOŠNE TEZE ZA PROGRAM SVETOVNEGA SLOVENSKEGA KONGRESA

Temeljni namen Svetovnega slovenskega kongresa je doseči, da se Slovenci po vsem svetu začutijo kot samosvoja celota, kot posebna, svojska skupnost. Njegovo delovanje naj bi v slehernem Slovencu, kjerkoli ta prebiva, prebudil občutljivost za slovenstvo v kateremkoli njegovem stanju: za tisto v domovini, v manjšinskem zamejstvu ali izseljenstvu. Kongres naj premaguje delitve, ki izvirajo iz našega medsebojnega obračuna v letih vojne in po njej, kakor tudi iz dejstva, da že domovinski, strnjeni slovenski življ pripada štirim državam zelo različnega značaja in da je slovensko izseljenstvo raztreseno po več kontinentih. Kongres naj bo tisti, ki naj preseže in ublaži učinke političnih delitev in dolžnostnih razmerij, ki vežejo Slovence na različne države, kakor tudi učinke tujih okolij na slovensko zavest. Naj gre za razmere v izvirni domovini – v državi Sloveniji in v zamejstvu – ali kjerkoli v izseljenstvu, povsod mora kongres negovati duha slovenske vzajemnosti in medsebojne zavezanosti. Da bi se približali tem ciljem, si mora kongres še posebej prizadevati v naslednjih smereh:

1.
Doseči mora *narodno spravo*. Naš resentiment iz državljanskega, oziroma našega ideološkega medsebojnega obračunavanja se mora umakniti občutku pripadnosti skupni slovenski usodi in skrbi za skupno slovensko prihodnost. Naš razkol ni izšel izvirno iz nas samih, temveč je bil k nam zanesen od drugod. Grobo, manjvrednostno podrejanje naših izvirnih stvariteljskih moči velikemu svetu nas je privedlo na pot samouničevalne vojne in provincialnega samoukinjanja. Narodna sprava, to naj predvsem pomeni, da je naš smrtonosni medsebojni obračun končan in da med seboj odpravljamo sleherno maščevalnost in razlikovanje, izvirajoče iz pripadnosti ali privrženosti tej ali oni strani tega konflikta. Vsem Slovencem brez razlike naj bo vrnjena domovina z vsemi njenimi pravicami. Vse zadeve, ki bi terjale pregon zaradi dejanj iz časa naše oborožene in latentne državljanske vojne, naj bodo končane. Popravijo pa naj se vse krivice, kolikor so sploh še popravljive, povzročene v obračunavanjih, in preteklost tega časa naj postane razvidna, da bodo znana vsa dejanja in spoznani vsi storilci – za opomin naši prihodnosti.

2.
Le *suverena slovenska država* je lahko zanesljiva podlaga in jamstvo slovenstvu v domovini in širše v svetu. To pa mora biti država, ki bo sprejemljiva za vse Slovence v svetu: demokratična, s pluralističnim političnim ustrojem, s svobodnim avtonomnim gospodarstvom in prostoru ustrezno notranjo regulativo. Slovenska domovina je naravno duhovno središče slovenstva in njena država, republika Slovenija njegovo materialno oporišče, vendar ne tudi nadrejena rojakom zunaj nje. Slednji morajo ohraniti svojo avtonomijo, saj bodo tako najbolje ohranili sposobnost za preživetje v bistveno drugačnih okoljih. Poleg tega bo njihov pogled na domovino iz zemljepisne in s tem tudi civilizacijske razdalje vedno dragocen, rodoviten vir naše iznajdljivosti v svetu, kakor tudi nasprotno.

3.
Nujno opravilo za uresničevanje slovenske samoodločbe je *internacionalizacija* slovenskega vprašanja. Državne suverenosti Slovenije ne bo mogoče doseči, dokler bo svet gledal na naš obstoj kakor da gre za notranje jugoslovansko vprašanje. Svet moramo z dejanji prepričati, da vsem tveganjem navkljub prevzemamo odgovornost za svojo narodno usodo nase.

Kongres v republiki Sloveniji naj s svojo aktivnostjo spodbuja in podpira suvereno, državniško vedenje oblasti nasproti drugim delom Jugoslavije in zunanjemu svetu, s tem pa vstopanje slovenske države na mednarodno prizorišče, medtem ko naj Slovenci v svetu to vstopanje olajšujejo s svojimi izvirnimi prispevki, s svojim vplivom v okoljih, kjer stalno ali začasno prebivajo. Slovensko vprašanje kot vprašanje naroda, ki je odločen, da vstopi v evropsko družino suverenih narodov, si mora utreti pot tudi na zasedanja generalne skupščine OZN.

Če pa bi Slovenija postala žrtev velikodržavnega in militarističnega nasilja, mora zazvoniti plat zvona povsod, v vsaki slovenski naselbini po svetu. Kakor bi bilo to velika nesreča, bi v takem trenutku naše vprašanje stopilo v ospredje svetovne pozornosti. Strnitev vseh slovenskih sil, zbiranje pomoči, apeliranje na vplivne in odločujoče ljudi zlasti v kongresu in vladi ZDA in zahodni Evropi, širjenju resnice po svetovnih množičnih občilih, pomoč beguncem, to bi bile zahteve, ki se morda zdijo za naše majhno število prevelike. Toda na svoji strani bi imeli veliko moralno moč, zakaj svet bi bil v tem trenutku naš dolžnik. Poglavitna težava, ki bi v takem primeru stopila pred nas, bi bilo vprašanje, kako zdržati čas najtrše, hermetične okupacije. S svetovno javnostjo na svoji strani bi bilo mogoče doseči tudi razpravo v generalni skupščini OZN. Mogoča bi bila tudi razmeram najustreznejša oblika dolgotrajnejšega odpora proti okupatorjem. Čas ne bi delal zanje.

4.
Kongres si mora prizadevati za ohranjanje slovenstva zunaj izvirne domovine. Slovenski kulturni prostor in slovenski občutek za domačnost naj se brez zemljepisnih omejitev razširi povsod tja, kjer Slovenci prebivajo. Slovenska kulturna zavest je bila tudi v preteklosti tista moč, ki je ohranjala slovenstvo tudi sredi zelo oddaljenih tujih okolij. Naslednje sredstvo ohranjanja in promocije slovenstva so medsebojne gospodarske povezave. Posebna stran teh povezav je pomoč pri uveljavljanju slovenskega gospodarstva v svetu in zlasti v najbližjem okolju - ali pomoč pri dotoku kvalitetnega kapitala v slovenska podjetja v domovinski in svetovni meri.

Svet naj nas pozna po naših najboljših lastnostih, kakor so delavnost, poštenost, kulturna prebujenost, ljubezen do domačnosti. Vsak Slovenec lahko kaj stori za promocijo slovenskega imena v tujini, kongres oz. njegovo članstvo pa lahko v tej smeri deluje povezano, smotrno in organizirano. Člani kongresa po svetu naj si vsak v svojem okolju poiščejo svoj najustreznejši pristop k stvari in lasten način dela.

Viktor Blažič

32

Stanka Gregorič

AVSTRALSKO SLOVENSKA KONFERENCA

Sydney,28.j u l i j 1 9 9 0 .

Današnji dan naj bi bil zaznamovan v zgodovini avstralskih Slovencev kot prehod iz idejne k akcijski vključitvi v Avstralsko slovensko konferenco, do katere nas je pripeljala želja po sodelovanju znotraj Svetovnega slovenskega kongresa.

Kakšni bodo načini sodelovanja in kaj naj bi vsi skupaj z njimi pridobili bo pokazal čas.Temelji so postavljeni-sedli smo skupaj,da bi se pogovorili in že to je drugačen začetek našega jutrišnjega slovenskega bivanja.
V mojem srcu ni dvoma,da smo se zbrali zreli ljudje-Slovenci,ki se zavedamo, da moramo ubrati tisti del poti,katero je za vse nas kjerkoli živimo zakoličila naša slovenska duša-rojstna domovina Slovenija.
Različni smo si v marsičem,od preteklosti in usod,do današnje miselnosti. Nismo prišli po popolno enotnost,enoličnost in uniformiranost.Prišli smo po popuščanje v svojih napetostih...

Dana mi je bila naloga,da spregovorim o Avstralski slovenski konferenci in Svetovnem slovenskem kongresu in vendar nisem mogla brez tega uvoda.
Izogibala sem se besedi "sprava", čeprav nam prav ta odpira vrata do tistih ciljev,ki jih bomo iskali v skupnosti imenovani Svetovni slovenski kongres.

SVETOVNI SLOVENSKI KONGRES(SSK)

Zadnje čase je prihajalo do nas v Avstralijo kar precej informacij in pobud za SSK.Gre za zamisel,ki je ponekod v zdomstvu že leta čakala na pravi trenutek,v Sloveniji pa je bila prebrana prvič 2.junija 1988.na zboru kulturnih delavcev v Cankarjevem domu v Ljubljani.Vlado Habjan,zgodovinar in pisatelj, tačas predsednik Iniciativnega odbora za SSK v Ljubljani je prvi konkretni avtor te ideje.
Sicer ima vsak narod potrebo,da si poleg svojih državnih institucij vzporedno ustvari še organizacijo v kateri naj bi se znašli vsi njegovi pripadniki.

Zamisel SSK teži predvsem k obstoju slovenskega naroda,k njegovi spravi,medsebojnem sodelovanju na vseh možnih področjih,teži k internacionalizaciji slovenskega vprašanja in seveda zadnje čase vse bolj k osamosvojitvi Slovenije.

Kongres naj bi dokazal,da sodelovanje med nami,Slovenci,ni nujno vezano za ideološke opredelitve"mislim,da je treba v njem doseči idejno širino in uravnoteženost,vključiti vanj ustrezno število-grobo rečeno-levičarsko,desničarsko in sredinsko usmerjenih,tako da ne bo prevladala nobena struja,noben svetovni nazor",je dejal Vlado Habjan.

Pred nekaj meseci je bila misel kanadskega kongresnika Dr.Zlatka Verbiča ta: kakor hitro vzpostavimo in aktiviramo KOROŠKI SLOVENSKI KONGRES-AMERIŠKI SLOVENSKI KONGRES-KANADSKI SLOVENSKI KONGRES-SLOVENSKI KONGRES,ter nadaljujemo z organizacijskimi pripravami za ustanovitev ARGENTINSKEGA,AVSTRALSKEGA, EVROPSKEGA IN PRIMORSKEGA KONGRESA ter vse povežemo v SVETOVNI SLOVENSKI KONGRES,lahko pričakujemo uresničenje naših dolgoletnih želja...
Kanadčani imajo za seboj svoj ustanovni občni zbor KS Kongresa-25.maja 1990.

IN MI-AVSTRALSKI SLOVENCI

Danes 28.julija 1990. lahko zadovoljno pogledamo nazaj v kratko obdobje nekaj mesecev,v katerem se je med nami zgodilo marsikaj pozitivnega:
pred petimi oziroma sedmimi meseci so v Sydneyu,Melbournu in Canberri ustanovljena društva za podporo demokracije v Sloveniji in svojo nalogo so opravila dokaj uspešno.Takratni opoziciji sedmih strank združenih v DEMOS,ki je potem na volitvah tudi zmagal,je bila dana moralna in materialna pomoč.
Po volitvah se začuti potreba,da se deluje naprej,v neki novi obliki in pod novim imenom pa tudi z novim članstvom.
Alfred Brežnik iz Sydneya in Stanka Gregorič iz Melbourna pričneta razmišljati kako se priključiti gibanju za Svetovni slovenski kongres(SSK),kako ustanoviti in imenovati nove avstralske organizacije,ki bi se povezovale v eno telo, potom katerega bi potem lahko vstopili v ta kongres.Posvetujeta se še z drugimi rojaki.Dr.Jure Koce,ki redno obiskuje srečanja razumnikov v Dragi pri Trstu tudi posreduje nekaj materiala o kongresu,pomaga pri izbiri imena;v te razprave pa so vključeni tudi pater Valentin Bazilij,Vinko Rizmal,Simon Špacapan, Helena in Ivo Leber,Ivanka Škof,Vlado Menart ter drugi.
Tako je v Melbournu ustanovljen Pripravljalni odbor za SSK,ki zdaj seveda ne obstoja več,potom katerega so navezani stiki z rojaki iz Avstralije,Argentine, Kanade,Koroške in Slovenije.

Junija 1990.pride končno do pobude Alfreda Brežnika in Stanke Gregorič, naj bi se v Avstraliji ustanovili takoimenovani SLOVENSKI NARODNI SVETI in se povezovali med seboj v skupno avstralsko telo AVSTRALSKO SLOVENSKO KONFERENCO.

V Melbournu je 24.junija 1990. na ustanovnem občnem zboru v dvorani Verskega in kulturnega središča SV.Cirila in Metoda v Kew ustanovljen Slovenski narodni svet za Viktorijo.Tega dne se vpiše v širše članstvo 61 rojakov,ki izvoli 15 članski odbor oziroma referente in sodelavce za posamezna področja delovanja.Društvo za podporo demokracije ta dan ukinejo.

V Sydneyu 6.julija 1990. tamkajšnje Društvo za podporo demokracije sprejme predlog svojega upravnega odbora za spremembo imena v Slovenski narodni svet za N.S.W. in vpiše 88 članov.Izvolijo tudi 21 članski odbor oziroma referente za posamezna področja.

Canberra sprejme idejo o Slovenskem narodnem svetu na četrtletni članski seji društva 24.junija 1990.in 1.julija 1990.ustanovijo posamezniki canberrski Slovenski narodni svet ter pravtako kot Melbourne in Canberra izvolijo v odbor 15 referentov.

Sydneyski rojak Vlado Menart-odvetnik,izdela za vse Slovenske narodne svete v Avstraliji Pravilnik in Ustavo Avstralske slovenske konference.

Določen je datum ustanovne ASK 28.julij 1990.Kraj:Slovenski klub Triglav-Sydney.

Nekateri predlogi in zaključki te konference bodo že posredovani na letošnje srečanje razumnikov "Draga 90" v Občinah pri Trstu.Tam bo določen točen kraj in datUM SSK.

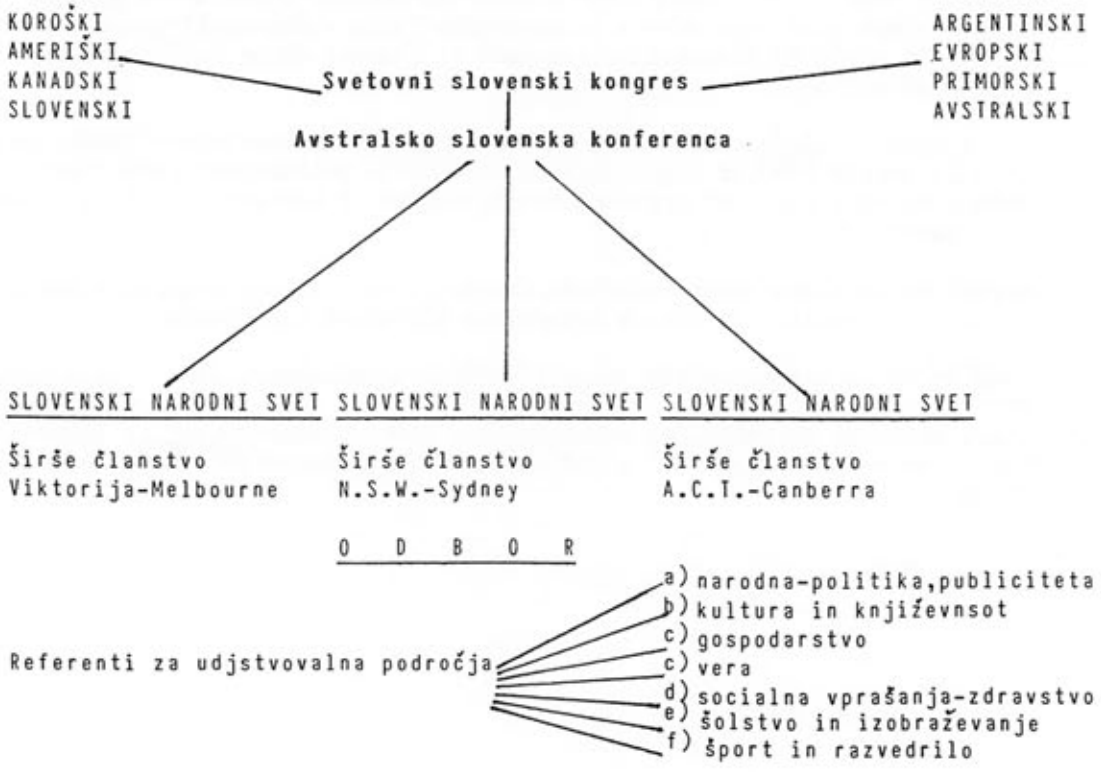
Več predlogov je tudi za spremembo samega imena Kongresa.Tako da pobudo tudi bivši viktorijski Pripravljalni odbor za SSK,na predlog Dr.Jureta Koce,naj bi se ne imenoval SVETOVNI temveč VSESLOVENSKI,saj je za to več razlogov.
O predlogu so obveščeni vsi pobudniki SSK.

V pičlih dveh mesecih se torej v Avstraliji zbere lepo število slovenskih razumnikov,društvenih delavcev in drugih posameznikov,ki se oprimejo ideje SSK ter se lotijo dela:širijo informacije o kongresu po raznih sestankih,radijskih urah,potom slovenskih glasil v Avstraliji in slovenske strani sydneyskega tednika,razmnožujejo in razpošiljajo kopije,marsikoga pa pridobijo tudi potom pisem in individualnih pogovorov.Utirajo torej pot v začetek drugačne slovenske bodočnosti-upati je da boljše kot doslej!

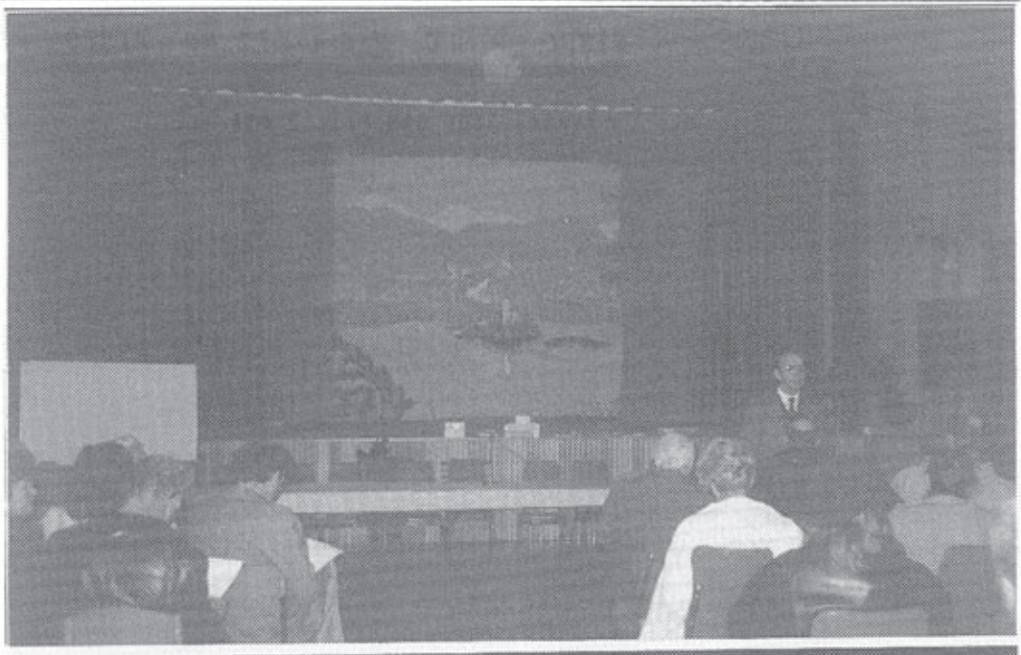
CILJI AVSTRALSKO SLOVENSKE KONFERENCE(ASK)

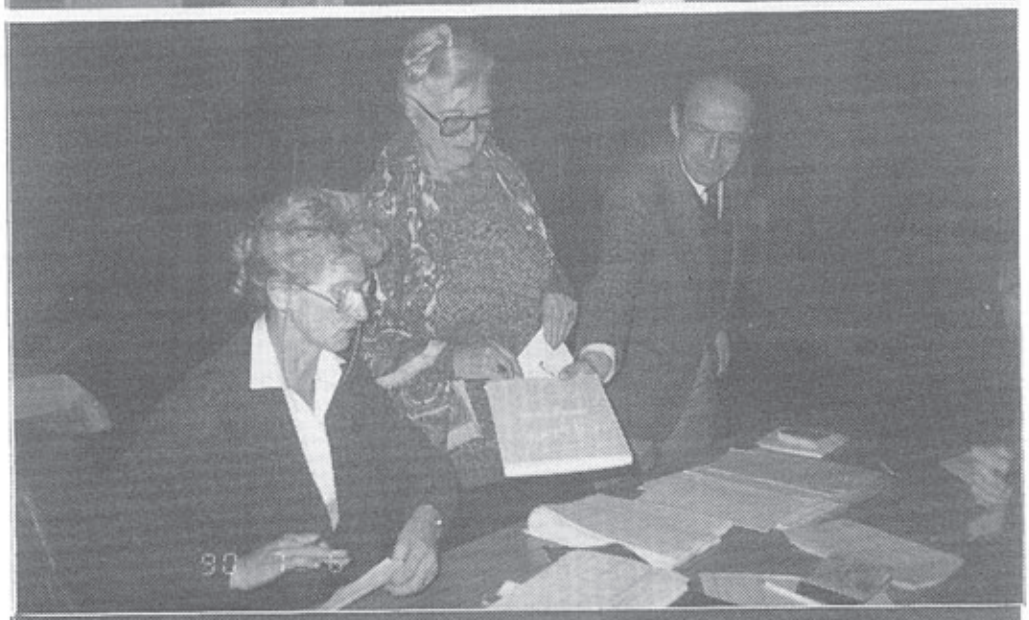
-Pristopiti k Svetovnemu slovenskemu kongresu
-Podpirati slovensko zavest med avstralskimi Slovenci
-Podpirati slovenske kulturne in družabne ustanove v Avstraliji
-Podpirati slovensko šolstvo v Avstraliji,vključno slovenske univerzitetne lektorate
-Seznanjati avstralsko javnost z dejstvovanjem slovenske manjšine v Avstraliji
-Podpirati kulturno in gospodarsko sodelovanje Avstralije s Slovenijo
-Podpreti napore Slovenije,ki naj postane suverena država.

Cilji ASK so seveda še širši in jim bo treba pristopati postopoma in tako kot bosta pač narekovala čas in nove okoliščine.

SYDNEY 6.7.1990.OB USTANOVITVI SLOVENSKEGA NARODNEGA SVETA ZA N . S. W.

BITI DOBER GLASNIK SVOJEGA NARODA

PISMO PISMO PISMO PISMO PISMO PISMO

IVANKA ŠKOF NAM PIŠE O U3A-TRETJI UNIVERZI -

Spoštovani!

V Avstraliji so leta 1984.ustanovili univerzo za starejše ljudi-Tretjo Univerzo,V3A ali University of Third Age.Na tej univerzi predavajo brezplačni predavatelji,njene podružnice pa so tudi v Melbournu in okolici.
Pred kratkim sem bila izbrana za podpredsednika U3A širšega področja izven Melbourna.

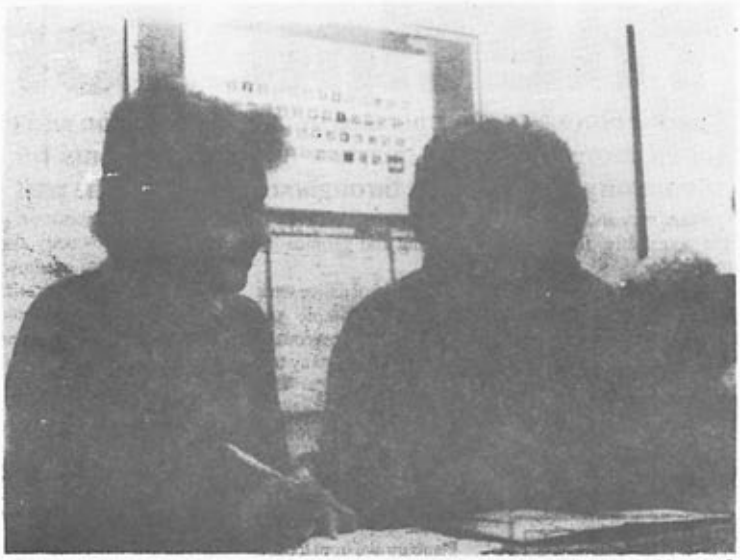
Teme predavanja se organizirajo na podlagi zanimanja članov in letna članarina znaša 10 $.Naša podružnica trenutno šteje že 400 članov.Prijavilo se je nekaj predavateljev,med njimi tudi jaz in sicer za slovensko zgodovino in spoznavanje današnje Slovenije.Študentje in predavatelji so mojo ponudbo sprejeli z burnim ploskanjem.

U3A-Tretja Univerza je bila sicer ustanovljena v Toulousu v Franciji 1972. Ideja se je hitro razširila po Evropi.Cambridge Univerza jo je upoštevala kot prehod iz nižje šole v tretjo stopnjo.Pridobili so seveda predvsem tisti,ki v mladosti niso mogli ali niso hoteli dokončati srednje šole in jim je bila zato univerza nedostopna.

V Avstraliji so akademiki čutili,da leži med priseljenci in upokojenci zaklad različnega znanja,ki bi ga lahko posredovali ljudem,pri vsem skupaj pa se tudi sami čutili koristni.

Ko sem novico,da pripravljam že drugo predavanje o Sloveniji na U3A povedala nekaterim rojakom v Slovenskem narodnem svetu za Svetovni slovenski kongres-Viktorija,katerega član sem tudi jaz,so mi takoj priskočili na pomoč. Ponudili so mi video kasete o Sloveniji,diapozitive o spremembah slovenskih mej tokom stoletij,revije Slovenija v angleščini in drugo.Hvala vsem!

Ali ni omenjeno delo in naše sodelovanje prav eden od ciljev bodočega SVETOVNEGA SLOVENSKEGA KONGRESA?

GALC manager, Gabrielle Keating with Ivanka Skof, who will be giving a class on the history of Slovenia.

TELEGRAPH Tuesday July 3 1990

SLOVENSKI ŠTUDIJSKI SKLAD NA MACQUARIE UNIVERZI
FOUNDATION OF SLOVENIAN STUDIES AT MACQUARIE UNIVERSITY

P. O. BOX 280
MER RYLANDS NSW 2160
AUSTRALIA

Tel. (02)637-7147
Tel./Fax (02)523-5310

7. julija 1990

Kratko poročilo Sklada za učenje slovenščine na Macquarie univerzi v Sydneyu.

V Verskem središču v Merrylandsu smo 1. julija 1990 imeli odprto tribuno, to je odprti sestanek, na katerega so bili povabljeni vsi, ki jih učenje slovenščine na univerzi zanima. Odbor se je opravičil vsem, ki še niso prejeli pisma, v katerem se jim Macquarie univerza zahvaljuje za dar ter jim sporoča številko potrdila prejema denarja.

Slovenski sklad kot tudi Univerza sta imela v letu 1989 in 1990 velike administrativne težave, zato so nastali zastoji s potrdili. Vendar vsem na znanje sporočamo, da, tudi, če niste prejeli pisma, ni nobenega problema. Če ste darovali, v davčni formular samo zapišite:

DONATION to MACQUARIE UNIVERSITY, Sydney, $ .... (toliko in toliko) in vaš dar bo avtomatsko priznan in 100% odbit.

Debata na odprti tribuni, ki se jo je udeležilo okoli 70 ljudi, je potekala spontano.

Vprašanja kot: v kakšne namene se je ta denar porabil, koliko ta študij stane študenta, ali ta denar porabimo tudi za vpisnino študentov, koliko bo lektorat stal naslednje leto, kaj nameravamo storiti v ta namen.....

Torej, odgovori so:

1) Denar, ki ga sklad zbere, se porabi za plačo lektorju, pokrijejo se vsi administrativni stroški, kot uporaba laboratorija, lekcije se snemajo v živo, razpošiljanje kaset, učnega materiala, poštnine, kopiranja ipd.

2) Vsak predmet ima določeno število točk. Vrednost vsake točke je $ 100.00, ki jo študent mora plačati. Če pa študirate slovenščino kot del svoje diplome (recimo za BACHELOR of ARTS), potem pa ne plačate nič, kajti po avstralskem zakonu boste vračali stroške študija procentualno, ko boste v službi.

3) Torej denar za študente ne gre iz sklada. Naslednje leto bomo verjetno morali zbrati okoli $ 60,000.00 (še do danes nimamo točne številke). S tem bomo pokrili plačo lektorja in tutorja, ki ga naslednje leto nujno potrebujemo, kajti lektor sam ne more in niti ne sme (union restrictions) učiti vse tri letnike.

4) Za zbiranje prostovoljnih prispevkov smo že poslali 1500 pisem s prošnjo, da se vključite kot člani ali darujete po svojih močeh. Imeli pa bomo radiothon, dobrodelne večerje, kulturne prireditve, mogoče loterijo ipd. Gospod A. Brežnik je predlagal že vsem članom Demosa, da bi ves dobiček prvega vseslovenskega večera, ki bo v Sydneyu pri Slovenskem društvu Triglav 28. julija 1990 šel v dobrobit učenja slovenščine na univerzi. Možnosti je mnogo, potrebujemo samo odgovorne ljudi, ki bi vneto delali v ta namen. Tudi gospa E. White se je obvezala

pripraviti kulturni večer.

Povabljeni so bili tudi študentje. Odzvali so se štirje (4). Eden od teh bo v letu 1990 diplomiral iz slovanskih jezikov in ima slovenščino kot drugi jezik. Njegov oče je Slovenec, mati pa Hrvatica. Potem smo imeli dve dekleti, ena je doma iz Walesa (Velika Britanija), druga pa je italijanskega porekla, rojena v Avstraliji. Obe imata slovenska zaročenca in se veselita snidenja s slovenskimi sorodniki. Lepo nam je tudi povedala študentka slovenskega porekla, kako zelo važno je znati materin jezik, kako bolj si bogat in kako bolj znaš spoštovati svoj rod. Vsi so zadovoljni z učenjem in s potrpežljivostjo lektorice.

Zaprosili smo tudi za pet (5) minut slovenskega jezika na postaji 2EA, vendar je padel predlog, da bi mogoče bilo bolje imeti svojo privatno radijsko postajo kot jo že ima Melbourne. Gospod Jože Senčar se bo pozanimal in sporočil, kaj se lahko uredi.

Prejšnji predsednik g. Ivan Kobal je čestital novemu odboru, da tako dobro nadaljuje začeto delo. Sprejeli smo ga kot dosmrtnega častnega člana Slovenskega sklada. Vestno je vztrajal in verjel v lektorat od vsega začetka. Brez njega in brez g. prof. L. Kreka lektorata še danes ne bi bilo.

Sklep: potrebujemo čim več članov, čim več prostovoljnih delavcev in mnogo dobre volje, da finančno podpremo lektorat, kajti geslo odprte tribune je bilo:

BREZ SLOVENSKEGA JEZIKA DOMA IN V TUJINI SLOVENSKEGA NARODA NE BO!

Zato je potrebno poslati čim več otrok v osnovno šolo, nato naprej v srednjo šolo, kjer naj vzpodbujajo našo mladino, da poleg študija na univerzi vzame še slovenščino kot predmet.

Naslednja odprta tribuna bo čez dva meseca.

Za Slovenski študijski sklad na Macquarie univerzi

Marija A. Senčar, predsednica

Oglašam se iz Res Centra v Kočevju, pravkar sem prišla s Kočevskega roga. Današnja nedelja - 8 julij. 90 je namreč edinstven dan v zgodovini slov. naroda: ... V temačnih gozdovih pod KRENOM na Kočevskem rogu, so opravili simbolični pogreb (krščanski) domobrancev, ki so tukaj ali drugje v Sloveniji našli svojo smrt. Množice ljudi so zmotile tišino gozda, kjer še sicer domujejo medvedje, gozda, ki je toliko let skrival grobove tistih, ki jih je povojni režim kruto pobil in vsa ta leta zaman skrival ta dejanja. V gozdu so ob in v grobišču prižigali svečke in vanj metali rože; mnogi so jokali, očetno za svojimi dragimi. Pred 20-30 tisoč glavo množico je slov. metropolit dr. Šuštar ob pomoči drugih cerkvenih dostojanstvenikov (med katerimi je bil tudi patr Bazilij) opravil simbolični krščanski pogreb, z mašo zadušnico in molitvami za vse žrtve; za domobrance, za partizane, ki so padli v vojni, za vse druge žrtve vojne, Hrvate, Srbe in pripadnike drugih narodnosti, ki so kakorkoli in kjerkoli našli smrt.

Na spravni slovesnosti je po maši in čudovitem petju, kjer je pomagala peti tudi množica, spregovoril Milan Kučan, predsednik Slovenskega predsedstva in v njem poudaril, da naše preteklosti ni mogoče spremeniti, niti je zamolčati; kulturno zrel narod more in zna to ovrednotiti in se pokloniti spominu vseh žrtev; slovenska nekropola na Kočevskem rogu pa naj nas za vedno vzpodbuja, da se spravimo in rečemo: Nikoli več! V teh krajih, kjer so posute kosti vseh, ki so se borili za takšno ali drugačno resnico, s takšno ali drugačno mislijo je pravi kraj za tisto spravo, ki jo kot narod, zazrt v prihodnost, potrebujemo. KAR se je zgodilo, iskreno obžalujemo! Je čas ljubezni in čas sovraštva. Zdaj je čas miru. (Citat:) Slovesnost so zaključili pesniki in pisatelji s svojimi deli ter petje zbora iz Dobrepolja. Lep pozdrav vam vsem iz Roga pošilja Elica Kizmal

SODELAVKA ETNIČNEGA RADIA 3 EA V MELBOURNU
ODDAJE V SLOVENSKEM JEZIKU

40

DOMOBRANSKA KOMEMORACIJA 14. 6. 1990 Merrylands

(Govor, ki ga ni bilo)

Vladimir Menart

V znamenju sprave nista današnji žalna maša in komemoracija samo za padle in pobite domobrance in slovenske četnike temveč za vse Slovence in Slovenke, ki so bili žrtve zadnje vojne. Od lanskoletne komemoracije so se stvari doma in po vsej vzhodni Evropi ogromno spremenile, na boljše seveda, politično, če že ne gospodarsko, ter je klic po spravi umesten in potreben, posebno še, ker je že minulo 45 let od konca Druge svetovne vojne.

Slovenci v Avstraliji smo spravo v praktičnem pomenu že dosegli. Ni bilo težko, ker večina tistih, ki so tu v Avstraliji bili na strani prejšnjega režima doma, niso to bili iz ideoloških razlogov, temveč zato, ker so na tedanji režim gledali kot na legitimno slovensko vlado, karkoli so že mislili o njej. Zato ne moremo reči, da so presedlali, temveč samo nadaljujejo svojo lojalnost do slovenske vlade. Poleg tega se danes v Avstraliji skoraj vsi zavedamo, da je za spravo potrebno samo, da znamo drug z drugim delati in biti tolerantni drug do drugega, svoja mnenja in poglede pa lahko kljub temu obdržimo.

Malo težja pa je sprava z nekaterimi skupinami doma, ki spravo odklanjajo in izključujejo. To so seveda vsi tisti, ki še vedno govore o 'osvobodilni vojni' namesto, da bi jo klicali s pravim imenom 'državljanska vojna'. Posebno so v odklanjanju sprave glasni načelniki borčevskih organizacij, ki pri tem vedno poudarjajo, da se partizani niso borili za komunistično revolucijo, temveč za svobodo slovenskega naroda, ker najmanj devetdeset procentov borcev niso bili komunisti in da so mnogi borci bili razočarani, ko so se po vojni dogodki razvili drugače.

To je stara pesem. Apologeti komunistov so isto govorili za Kitajsko, Kubo in Vietnam; prepričevali lahkoverne, da tam ni šlo za komunistično oblast, ker so komunisti bili v veliki manjšini.

Ko je hunski poglavar Atila leta 451 vdrl v Francijo, je bila večina njegove armade sestavljena iz germanskih plemen Ostrogotov, Frankov, Burgundcev in Gepidov; Huni sami so bili v veliki manjšini. Vendar zgodovina ne uči, da so Ostrogotje, Franki, Burgundci in Gepidi vdrli v Francijo, temveč Huni, ker Huni so bili tisti, ki so vodili ekspedicijo v svojo korist in ne v korist podložnih plemen. Prav tako so komunisti vodili na Kitajskem, na Kubi, v Vietnamu in v Sloveniji državljansko vojno v svojo korist in ne v korist tistih, ki so mislili, da se borijo za svojo svobodo in v Sloveniji še posebej za svobodno in neodvisno Slovenijo.

Komunisti danes vedo, da je komunizma konec in da z njim več ne morejo naprej. Želeli bi pa obdržati svoje položaje ter se sami delajo dobre, v boj pa pošiljajo bivše partizanske borce, kot so to delali med vojno.

Komunizma s človečanskim obrazom ni, ne obstoja. So samo človečanske krinke, ki si jih komunisti nadevajo, da bi prevarali kratkovidne lahkoverneže. Kot so pokazale volitve v Sloveniji in tudi drugod, jim to dostikrat uspe. Niso pa računali ne nek skriti faktor, na pobite slovenske domobrance.

Če danes komunisti doma govorijo, da so za neodvisnost in svobodo slovenskega naroda, za pravno državo, za prost trg in privatno lastnino, zakaj so pa potem, po končani vojni, ko je bil čas za pomiritev in spravo, isti komunisti in njihovi duhovni predniki zverinsko mučili in pobijali Slovenske domobrance, prav tiste može in fante, ki so bili kot slovenska vojska edini garant svobode in neodvisnosti slovenskega naroda in tistih svoboščin, za katere se danes navidezno potegujejo celo njihovi morilci.

V zgodovini je znano, da en dogodek lahko v ljudski domišliji zasenči vse druge dogodke. Tako je naskok na Bastille neločljivo povezan z francosko revolucijo. Berlinski zid je bil drobcen in nepomemben v primeri s Kitajskim zidom. Vendar je ljudem pomenil otipljiv dokaz železne zavese, ki je delila komunističen svet od demokratičnega sveta. In ko je bila lansko leto prebita vrzel v berlinski zid, je ves svet vedel, da je komunizma konec

Pokol domobrancev je en tak na zunaj nerazumljiv pojav v najnovejši zgodovini slovenskega naroda. Od pokola se je rešilo manj kot tisoč domobrancev, ki so se razšli po vsem svetu. Vedno mamj jih je pri življenju in nikdar niso predstavljali nevarnost komunističnemu režimu doma. Nasprotno je pa spomin na pobite domobrance ostal v duši slovenskega naroda ter se ni zmanjšal, temveč postaja vedno večji in močnejši.

Kar so komunisti spregledali leta 1945, je, da je Slovensko domobranstvo nastalo iz spontane volje slovenskega ljudstva. Domobrance je bilo mogoče fizično uničiti, ni pa bilo mogoče ubiti njihove duha. Kdorkoli je sledil in sledi dogodkom zadnjih let doma, vidi in ve, da so pobiti domobranci vedno v ospredju volje slovenskega naroda, da se reši komunistov popolnoma in enkrat za vselej.

Nekaj je jasno in gotovo. Domobranci iz Kočeskega roga in drugod, kjer ležijo njihove kosti, še niso izrekli svoje zadnje besede, niti niso še izvojevali svoje zadnje in odločilne bitke.

Deklaracija o suverenosti države Republike Slovenije

Slovenska skupščina je po skupni seji vseh treh zborov 2. julija 1990 sprejela Deklaracijo o suverenosti države Republike Slovenije. V njej je zapisano:

1. člen
Izhajajoč iz pravice slovenskega naroda do samoodločbe in v skladu z X.,XI.,LXXII. in XCII. dopolnilom k ustavi Republike Slovenije ter z določbami mednarodnega pakta o državljanskih in političnih pravicah razglaša skupščine Republike Slovenije suverenost Republike Slovenije.

2. člen
Politični, gospodarski in pravni sistem Republike Slovenije temelji na ustavi in zakonih Republike Slovenije. Ustava SFR Jugoslavije, zvezni zakoni in drugi zvezni predpisi veljajo na območju Republike Slovenije,če niso v nasprotju z ustavo in zakoni Republike Slovenije.

3. člen
V skladu z načelom suverenosti in z načelom primarnosti ustave in zakonov Republike Slovenije morajo republiški organi in organizacije zagotavljati,da bodo tudi vsi zvezni organiin organizacije na območju Republike Slovenije poslovali v skladu z veljavnim pravnim redom v Republiki Sloveniji.

4. člen
Skupščina Republike Slovenije z ustavnim zakonom določa kateri zvezni predpisi se na območju Republike Slovenije ne uporabljajo, ker so v nasprotju z njeno ustavo in zakoni. Zakoni, ki jih skupščina SFRJ sprejme po sprejemu te deklaracije, veljajo za območje republike Slovenije, če k njim izrece soglasje Skupščina Republike Slovenije.

5. člen
Skupščina Republike Slovenije bo izvedla predpisan postopek za sprejem nove ustave Republike Slovenije v roku enega leta.

6. člen
Ta deklaracija začne veljati z dnem ko je sprejeta in slovesno razglašena na skupni seji zborov skupščine Republike Slovenije.

Slovenska skupščina je ob deklaraciji sprejela še dva dopolnilna oziroma izvedbena sklepa. Prvi določa,da mora slovenska vlada do začetka letošnjega septembra pripraviti predlog ustavnega zakona, s katerim bo ugotovljeno, kateri zvezni zakoni v Sloveniji ne veljajo več. Z drugim pa umika delegate Slovenije iz zveznega zbora skupščine SFRJ (zbora, ki odloča na podlagi večinskega načela). Slovenija ima tako odslej v zvzeni skupščini še delegacijo v zboru republik in pokrajin (zboru, ki odloča na podlagi konsenza).

Čeprav je bilo politični akt, podoben sprejeti dklaraciji, zaradi političnih razmer v Jugoslaviji in gospodarskih v Sloveniji magoče pričakovati že nekaj časa, je bil dogodek vseeno precejšnje presenečenje. Dnevni red tokratnega skupščinskega zasedanja namreč ni vseboval ničesar "vznemirljivega". Toda med samo sejo je Tone Peršak, poslanec in podpredsednik družbenopolitičnega zbora skupščine (vladajoča koalicija Demos) v imenu 56 poslancev predlagal razširitev dnevnega reda s predlogom besedila deklaracije,ki ga je pred nedavnim na kongresu sprejela Slovenska demokratična zveza, ena od strank iz vladajoče koalicije. Slovenska javnost je bila s tem predlogom dobro seznanjena, pa tudi polemike o njem so v javnih občilih že tekle, zato je tudi opozicija navzlic "taktičnim" pomislekom pobudo sprejela in zavzeto sodelovala pri oblikovanju dokončnega besedila. Deklaracijo, o suverenosti Slovenije so po nekajurnem usklajevanju podprle vse v slovenski skupščini zastopane stranke in poslanske skupine: zanjo je glasovalo 187, proti 3, vzdržala pa sta se 2 poslanca (poslanskih sedežev je skupno 240). Kot je neposredno po razglasitvi deklaracije dejal predsednik slovenske skupščine dr. France Bučar, gre za zgodovinski korak v uresničevanju predvolilnih obljub večine slovenskih strank, obljub, da bo Slovenija sama odločala o svoji usodi. Dan kasneje pa je predsednik slovenske vlade Lojze Peterle izjavil, da deklaracija ne pomeni odcepitve.

Povzeto iz "ŽARIŠČA"
9. julija 1990

"Dvignite glave:
približuje se
vaše odrešenje!"
Dr. A. Korošec

Dr. Jure Koce, naš rojak iz Melbourna, najstarejši član novoustanovljenega SLOVENSKEGA NARODNEGA SVETA-Viktorija za SVETOVNI SLOVENSKI KONGRES, se je rodil 1902. leta v Starem trgu ob Kolpi. Diplomirani akademik bivše Konzularne Akademije na Dunaju. Doktor prava Univerze v Zagrebu. Od leta 1927. do 1941. tajnik Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani. Narodni poslanec Bele Krajine v predvojni Jugoslaviji (od 1935. do 1940.) Od leta 1943. do 1945. v Londonu aktivni in vodilni član Odbora za obnovo gospodarstva. Leta 1944. v "London International Assembly"-skupščina vseh držav od Nemcev okupirane Evrope, zagovarja tezo, da naj pripade Trst kot mesto Jugoslaviji a pristanišče pod upravo držav bivše Austro-ogerske monarhije, kar takrat omenjena skupščina odobri.
Vrsto let objavlja razne članke (največkrat proti komunističnemu režimu) v avstralskih časopisih ter v slovenskih zamejskih in zdomskih časopisih. O Majniški deklaraciji je pisal v MISLIH že leta 1987. Takrat se spominja njene 70-letnice... in duh Majniške deklaracije ni umrl... preizkušani slovenski narod je dočakal "vstajenja dan" in novo-drugačno Majniško deklaracijo.....

Dr. Jure Koce
OB 70-letnici

MAJNIŠKE DEKLARACIJE

DNE 30. MAJA 1917 je dr. Anton Korošec kot predsednik Jugoslovanskega Odbora v dunajskem parlamentu prebral zahtevo po združitvi vseh Slovencev, Hrvatov in Srbov v okviru Avstro-ogrske monarhije. Ta zahteva, ki nosi zgodovinsko ime MAJNIŠKA DEKLARACIJA, je takoj po proglasitvi kot plamen sprožila nepopisni val navdušenja, ki je zajel — kakor še nikoli poprej — vse kraje in vse plasti slovenskega naroda. Ta dinamika navdušenja je našla izraz v neštetih shodih, javnih zborovanjih in zbiranju podpisov za Majniško deklaracijo kot dokaz solidarnosti slovenskega naroda z zahtevo dr. Korošca po popolni svobodi in neodvisnosti.

Zgodovinsko dejstvo je, da je Majniška deklaracija zedinila ves slovenski narod tako globoko in tako vsestransko. da je upravičeno reči, da je to bila dejansko ENOTNA FRONTA SLOVENSKEGA NARODA, fronta resnično občutene, kristalno čiste narodne zavednosti, brez primesi kakršne koli tuje ideologije.

Da je to bila res enotna fronta slovenskega naroda, nam nazorno in prepričevalno potrjuje dejstvo, da je ljubljanski knezoškof dr. Anton Bonaventura Jeglič prvi podpisal Majniško deklaracijo in tako s svojim škofovskim plaščem zaščitil vse ostale podpisnike pred avstrijskimi oblastmi. Te so bile od vsega začetka sovražne gibanju za Majniško deklaracijo in so celo prepovedale zbirati zanjo podpise na Koroškem.

Da se pokaže solidarnost, sta bila med prvimi podpisniki liberalna prvaka Gregor Žerjav in dr. Albert Kramer, a spomenico z več kot 200.000 podpisi je osebno izročila dr. Korošču gospa Franja Tavčarjeva, žena pisatelja Ivana Tavčarja. Take spomenice in s tako visokim številom podpisov ne najdemo nikjer v zgodovini.

Brez dvoma predstavlja Majniška deklaracija najlepši biser v teku naše zgodovine ter imamo vso pravico in dolžnost biti nanj ponosni.

Na žalost Majniška deklaracija ni bila izvedena tako kot je bila programsko zamišljena po svojih očetih. Vidovdanska ustava, proglašena 28. junija 1921, je uvedla centralistično ureditev nove države namesto federativne, kot jo je skupaj z narodnimi poslanci Slovenske ljudske stranke zahteval dr. Korošec in ga je v tem, žal tudi neuspešno, podprl Stojan Protić, eden najuglednejših prvakov Radikalne stranke. Toda po dvajsetih letih je le prišlo do spoznanja, da sta dr. Korošec in Stojan Protić imela prav: začelo se je z likvidacijo centralizma, a žal prepozno. Na katastrofalno nesrečo vseh narodov Jugoslavije je prišlo do tragičnih dogodkov, ki so zapletli državo v požar druge svetovne vojne in s tem ne samo preprečili izvedbo federativne ureditve, ampak vrgli slovenski narod pod jarem brezbožne komunistične diktature.

Vendar duh Majniške deklaracije ni umrl. Zaupajmo, da bo z božjo pomočjo preizkušani slovenski narod enkrat le dočakal "vstajenja dan", da si bo suvereno sam krojil svoje zakone, kot je to predvidevala Majniška deklaracija.

Slika Dr. Antona Korošca
iz časov Majniške deklaracije

Povzeto iz MISLI 1987. leta

Deklaracija o suverenosti države Republike Slovenije

Slovenska skupščina je na skupni seji vseh treh zborov 2.julija 1990.sprejela **DEKLARACIJO** o suverenosti države Republike Slovenije.Deklaracija pomeni nadaljni pomembni korak na poti do popolne osamosvojitve slovenske države.
Do septembra bo republiška vlada pripravila seznam vseh zakonov,ki so v nasprotju z republiškimi.Nato bodo seveda uvedli v Sloveniji svoje republiške zakone.
S to Deklaracijo si je Slovenija dejansko že priborila konfederativni status v Jugoslaviji-Yu je torej federativna tvorba petih socialističnih republik in konfederalno povezana z R Slovenijo.
/Telefax novice iz Slovenije/

Slovenija svojo tiskovno agencijo

Pripravlja se lastna tiskovna agencija, toda zaradi številčnih ovir(omejitev s strani zveznih in republiških)zakonov in zaradi prostorskih in tehničnih problemov bo trajalo še nekaj časa do uresničitve agencije.
Tudi Manca Košir je v svojem referatu v Novi Reviji 95 zahtevala izstop Slovenije iz agencije Tanjug,češ Slovenija mora preko svoje lastne agencije Tanjug posredovati novice,ki naj bi jih ta objavil.
/Telefax in Nova revija 95/

Nageljni v Clevelandu za gosta iz S.

Lojze Peterle-predsednik slovenske vlade in Dimitrij Rupel-minister za zunanje zadeve sta bila na obisku v ZDA.V Clevelandu so ju sprejeli predstavniki slovensko ameriškega sveta z nageljčki in narodnimi nošami.
V Clevelandu sta se gosta iz Slovenije pogovarjala tudi o možnostih gospodarskega sodelovanja,saj je med tamkajšnjimi Slovenci precej poslovnežev,ki se zanimajo za skupne naložbe v Sloveniji.
/DELO/

Z grobovi v Evropo?

Kdo v Evropi še govori o drugi svetovni vojni in se prepira,denimo o tem,ali so Nemci pomorili na desetine ali stotine milijonov ljudi v deželah,s katerimi se zdaj pospešeno združujejo?Nekdanji sovražniki se ne obremenjujejo s preteklostjo, ampak zrejo z otiplivimi perspektivami v prihodnost.Nemčiji se združujeta,nekdanji zavezniki,kot žrtve največje morije v zgodovini človeštva,odpuščajo.Zmagovalci in poraženci se združujejo,pa še bratje po krvi si niso....mi pa se se kar naprej prepiramo in se vdajamo balkanskim igricam... skrbi zdajšnje generacije so drugačne vrste. Prisluhnimo čez 40.ooo nezaposlenim!
/Marjan Remic v DEMOKRACIJI/

O ljubljanskem dnevniku DELO

Brez pretiravanja lahko rečem,da je DELO do volitev in tudi v sedanjem obdobju potisnilo profesionalnost na najnižjo raven na račun služenja monističnemu sistemu,ki je bil "lastnik"vseh medijev in s tem tudi DELA. Praktično so vsi uredniki DELa ,ki so služili pod Popitom in Kučanom,sedaj nenadoma ugotovili,da je v razmerah demokracije treba "služiti najširšim interesom slovenske javnosti".To izjavo so zapisali v preteklosti v vse akte,pa so izražali le interese ene politične organizacije in družbene manjšine.
Zato dvomim,da bo istim urednikom sedaj uspel ta naravnost revolucionaren prevrat.
/Bojan Korsika v DEMOKRACIJI/

Iskreno prijateljstvo?!

Mislim,da ni publicista,ki ne bi v zadnjem času vsaj enkrat zapisal,da je Jugoslavija mrtva.Pokopaval jo je gospod Milošević,umirala je na Kosovu,trgal jo je srbski bojkot, odpravljale so jo slovenske in hrvaške demokratične volitve.Vsak udarec,ki ga je integralna,samoupravna in avnojska Jugoslavija namenila svojim grobarjem,je bil šibkejši, osmešil jo je,hkrati pa je še bolj spodbudil vse tiste,ki so že stopali za pogrebom.
Ta država pa na žalost še vedno pobira davke, vzdržuje vojsko in(če se ne motim) kakšnih 33.ooo federalnih birokratov.
/Pavel Gantar iz MLADINE/

Nadaljevanje s strani 44

Kanadsko slovenski kongres

25.maja letos je bil v Torontu-Kanada v slovenskem starostnem domu Lipa ustanovni občni zbor Kanadsko slovenskega kongresa.Posredno so bili po pooblastilu zastopani tudi rojaki iz Vancouvera,Edmontona,Port Albernija, osebno pa so se ga udeležili predstavniki iz Windsorja,Londona,Hamiltona, Oshawe ter Ottawe.Ob razgovorih s številnimi udeleženci je bilo mogoče ugotoviti,da je kongresna ideja za današnjo slovensko stvarnost najprimernejša s posebnim poudarkom za Slovence po svetu.Predsednik glavnega odbora je DR.France Habjan,predsednik organizacijsko svetovalnega odbora DR.Stane Bah,nadzornega odbora Jože Kastelic.

"Der Spiegel"-pogovor s predsednikom Hrvaške Dr.Franjom Tudžmanom

Der Spiegel:Hrvaška in Slovenija enostavno proglasita,da stacd jutri konfederacija in konec,pa to menda ne gre samo tako?
Dr.Tudzman :Da,prav tako tudi bo. Takrat bo prišlo do novega sporazuma med posameznimi republikami ali pa je Jugoslaviji odzvonilo...

Slovenija postaja Rotarijanska dežela

Ponovno je oživela dejavnost Rotary klubov.V Ljubljani so ustanovili tak klub že leta 1931.kasneje pa še v Mariboru in Kranju.Člani Rotary klubov v Sloveniji so bili nekateri znani in vsekakor premožni Slovenci kot npr. Božidar Jakac,Adolf Golia itd.
V socializmu je bilo delovanje Rotary klubov prepovedano.
V Ljubljani je danes ponovno ustanovljen Rotary klub,pobude pa se pojavljajo tudi v Mariboru,Idriji,Novi Gorici in na Bledu.

Imperij Ivana Mačka-Matije

Iz popularne Mačkove vile na Snežniški v Ljubljani se bo v bližnji prihodnosti slovenski protagonist Maček preselil v navadno stanovanje v Veselovo Ul. Za Ivana Mačka-Matijo se šušlja marsikaj,predvsem mu pripisujejo množične pokole,imenujejo pa ga tudi slovenska negativna legenda par excellence... /Ivo Žajdela/

Po starem?

Milan Kučan z zadovoljstvom prebira slovenske časopise in gleda TV Slovenijo. Rdeča nit poročanja medijev je namreč mesarjenje po novi vladi in strahospoštovanje do šefa države.Sadovi minulega dela se bogato obrestujejo.
/Demokracija/

Glas Amerike brez slovenščine

Ameriška radijska postaja"Glas Amerike" od prvega aprila ne oddaja več programa v slovenščini,poleg tega pa še v petih drugih jezikih.Organizacije ameriških Slovencev so State departmentu in upravi radijske postaje poslale številne proteste. Zakaj je prišlo ravno do ukinitve slovenskih oddaj,edinih od vseh jezikov narodov iz Jugoslavije,ni znano.

Sprememba gospodarske strukture-Slovenije

Gospodarski del programskih usmeritev nove slovenske vlade se začenja z ugotovitvijo, da je bilo slovensko gospodarstvo ob prevzemu mandata nove vlade pred razsulom. Zato bo vlada storila vse,da bi preprečila gospodarski polom,zmanjšala prelivanje denarja od uspešnih k manj uspešnim,spremenila gospodarsko strukturo,odpravila posledice političnega kadrovanja v gospodarstvu, pridobila potrebne pristojnosti v ekonomski politiki in uveljavila učinkovit gospodarski sistem.
/DELO/

Avstralsko slovenska druščina v Sloveniji

V Sloveniji se je letos znašla nenavadna druščina avstralskih Slovencev:
pater Valentin Bazilij,Marjan Peršič,Elica Rizmal,Danica Petrič,Bert Pribac,Marcela Bole in drugi.
Med drugimi nas je po valovih radia 3 EA pozdravil tudi pater Bazilij:iz bele Ljubljane...pa so hudobneži brž izkoristili to za obsodbo,češ da je bil njegov pozdrav političen.Lahko bi vedeli vsaj to,da pravimo Ljubljani "bela" že Bog vedi od kdaj,pa vsaj od Prešerna naprej-takrat belogardistov še prav gotovo ni bilo.

SLOVENSKI NARODNI SVETI V AVSTRALIJI

O D B O R I

VICTORIA-Melbourne

PREDSEDNIK: Simon Špacapan
PODPREDSEDNIK: Stanko Prosenak
ORGANIZACIJSKI TAJNIK: Stanka Gregorič
BLAGAJNIK:Štefan Merzel

OSTALI ČLANI ODBORA: Pater Valentin Bazilij,Helena Leber,Ivo Leber,Elica Rizmal, Vinko Rizmal,pater Niko Žvokelj,Dr.Jure Koce,Paul Česnik,Draga Gelt,Vida Kodre in Lucija Srnec.

N.S.W.-Sydney

PREDSEDNIK: Dušan Lajovic
PODPREDSEDNIK: Marta Magajna
TAJNIK: Alfred Brežnik
BLAGAJNIK: Ivanka Bulovec

OSTALI ČLANI ODBORA: Pater Valerijan Jenko,Rudi Brežnik,Alfred J.Brežnik(ml), Pavla Gruden,Jože Žohar,Vlado Menart,Ivan KOželj,Ljenko Urbančič,Marija Senčar, Jože Senčar,Aleksandra Bizjak,Dr.Marko Coby,Stanko Aster-Stater,Jože Košorok, Lojze Kmetič,Ivan Sušanj in Marjan Cesar.

A.C.T.-Canberra

PREDSEDNIK: Cvetko Falež
PODPREDSEDNIK: Marjan Kovač
TAJNIK: Franc Erpič
BLAGAJNIK: Barbara Falež

OSTALI ČLANI ODBORA: Jože Žagar,Marjan Koren,Cilka Žagar,Ciril Setničar,Zinka Černe,John Falež,Franc Hudina,MIlan Šprohar,Alojz Papež,Alojz Kavaš,Florijan Falež.

Odbori Slovenskih narodnih svetov bodo izbrali iz svojih vrst po tri člane za upravni odbor Avstralsko slovenske konference,ki bo imela predsednika, podpredsednika,tajnika,blagajnika in odbornike.

SLOVENSKO PISMO

Upravlja: Alfred Brežnik

Prispevke zbira in urejuje: Stanka Gregorič
7/10 Narong Rd.
Caulfield 3161
Melbourne

Naročilnico za Slovensko
Pismo poslati na: SLOVENSKO PISMO
P.O.BOX 188
COOGEE
N.S.W. 2034
Australia

Sodelavci: p.Valentin Bazilij,Helena in Ivo Leber,Ivanka Škof,Elica Rizmal, Draga Gelt,Vida Kodre,p.Niko Žvokelj

Alfred Brežnik,Lojze Košorok,Vladimir Menart,Ljenko Urbančič, Dušan Lajovic,Jože Košorok,Pavla Gruden,p.Valerijan Jenko, Jože Žohar.

Izhajanje SLOVENSKEGA PISMA bo omogočeno s prostovoljnim delom,z denarno podporo raznih dobrotnikov,pokroviteljev in naročnikov.

Avtorji sami odgovarjajo za svoje prispevke.

Posamezna številka 2 $,letna naročnina s poštnino 20 $(Za Avstralijo)

Zahvaljujemo se:Vasji Čuku za izdelavo glave na naslovni strani SLOVENSKEGA PISMA.Simotu Špacapanuza tiskarsko izdelavo nekaterih strani.

---

telefax telefax telefax telefax telefax telefax telefax telefax telefax

Dr.France Habjan
Predsednik Kanadsko slovenskega kongresa
V Torontu,18.julija 1990.

Sprejmite in hkrati posredujte naše prisrčne pozdrave in dobre želje ob priliki Ustanovne Slovenske Konference za Avstralijo vsem prisotnim na tem važnem zgodovinskem dnevu.

Ideja kongresnega gibanja je danes osrednja ideja,katera je zajela ves slovenski kulturni prostor in katere glavni namen je povezati vse slovenske rojake v vseh treh Slovenijah,za uveljavitev suverenosti slovenstva.Naj bo kongresno gibanje v tem važnem zgodovinskem trenutku posrednik slovenske narodne prenove.V tem znamenju vas vse pozdravljamo z željo,da bi nova slovenska"širina"združila vse rojake.

Naročila za **NOVO REVIJO** sprejema
Cankarjeva založba
Kopitarjeva 2
Ljubljana 61 ooo
Jugoslavija

Celoletna naročnina znaša 60 US$

P R I J E T N O B R A N J E

Še vedno se lahko naročite na Demokracijo do konca tega leta in prihranite

15%

od maloprodajne cene časopisa

Naročam se na tednik Demokracija

(naročnina velja do preklica)

Ustrezno obkroži.

☐ do konca leta (15% popusta na maloprodajno ceno);

☐ za tri mesece (5% popusta na maloprodajno ceno)

Plačal bom:

☐ s čekom (priložite ček)
☐ pošljite mi položnico
☐ z EUROCARD kartico

Priimek in ime _____

Naslov _____

Kraj in poštna številka _____

Država _____

Št. kartice* _____ Rok veljavnosti _____

Podpis _____ Tel.: _____

*izpolnijo samo lastniki Eurocard kartice

Bralci Demokracije iz tujine lahko naročnino poravnajo s čekom ali Eurocard kartico. Naročnina za ZDA, J. Ameriko, Avstralijo je 100 USD (12 mesecev) ali 50 USD (6 mesecev). Naročnina za Evropo je 90 DEM (12 mesecev) ali 45 DEM (6 mesecev) oziroma protivrednost DEM v drugih evropskih konvertibilnih valutah.

Izpolnjeno naročilnico pošljite na naslov: Demokracija, naročniški oddelek Parmova 41, p. p. 16, 61116 Ljubljana. Najhitreje pa se lahko naročite na Demokracijo, če nas pokličete po tel. (061) n.c. 312-988, 319-870 ali pošljete naročilo po telefaksu št. (061) 328-887.

Naročilnica za **SLOVENSKO PISMO**-The Slovene letter
Pošljite na naslov: **SLOVENSKO PISMO**
P.O.BOX 188
COOGEE 2o34
N.S.W.
AUSTRALIA

Letna naročnina 2o$/Avstr./

Ime in priimek _____

Naslov _____

_____ Podpis _____

Slovensko Pismo

SAK

Leto 1. Št. 2 | THE SLOVENE LETTER | SEPTEMBER 1990

AVSTRALSKA SLOVENSKA KONFERENCA

Slovensko Pismo

THE SLOVENE LETTER

Leto I.Št.2 September 1990.

UVODNA BESEDA

Druga št.SLOVENSKEGA PISMA je pred nami.Prva je izšla v 400 izvodih. Stroške(1364$)so poplačali SNS N.S.W. Alfred Brežnik,prodaja in prostovoljni prispevki.To št.je brezplačno in v dosti večji nakladi natisnil melbournski tiskar Simon Špacapan.Zanimanje za SLOVENSKO PISMO je za začetek kar veliko.To je razvidno tudi iz števila oglaševalcev in pokroviteljev,saj se vsi zavedamo,da je avstralskim Slovencem skupno glasilo take vrste še kako potrebno. Upajmo,da bo več bralcev kot sodelavcev in dopisovalcev.SLOVENSKO PISMO nas ne obvešča v obliki kronike le o našem delu,temveč nam sproti odkriva probleme časa-tako usodnega za nas Slovence.
Vstopili smo v 60.dan naše avstralske slovenske sprave.Nastopila naj bi prenovitev našega skupnega življenja.Pričela se je z očitki.Prav.Saj sožitje pomeni dialogiranje.Bilo pa naj bi "viteško",z osnovno moralno držo ali etosom.Vzbujalo naj bi plemenite nagibe in ne sovraštva.
Nekateri smo se znašli med očitki znancev in prijateljev(celo iz domovine):-rdečim in levo sredinskim (bivšim ali sedanjim)letijo očitki, da se družijo in podrejajo belim;
-belim in desno sredinskim (bivšim ali sedanjim)letijo očitki, da se družijo ali podrejajo rdečim.
"Očitkometalci"na žalost pozabljajo, da se druži Slovenec s Slovencem in podreja Slovenec Slovencu.Le to je za nas v današnjem trenutku pomembno Družiti se!Pogovarjati!Pa tudi skregati!Le komunicirati!Za vse ,ki tega ne želijo...pater Niko piše v Mislih ZAVEDAJMO SE,DA JE EDEN NAJVEČJIH GREHOV-BITI GROBAR LASTNE SKUPNOSTI!
Stanka Gregorič

IZ VSEBINE

Po poglavjih

1.Uvod-misli,pisma

2.Kaj se dogaja znotraj A S K - Avstralske slovenske konference in med Slovenskimi narodnimi sveti v Avstraliji

3.Slovenska društva in druge organizacije poročajo

4.Informativni blok

5.Aktualnosti in intervjui

6.Premišljevanja

7.Zabavnik

8.Teze Svetovnega slovenskega kongresa

NASLOVNA STRAN:

Fotografija levo zgoraj-
delovno predsedstvo ASK,28.7.90. /Cvetko Faleš,Dušan Lajovic, Alfred Brežnik,Simon Špacapan/

Fotografija desno zgoraj-
na razstavi Kluba Triglav,28.7.90. pred reliefom delčkov Berlinskega zidu,ki ga je prinesel A.Brežnik. Z leve proti desni-Ivanka Škof. Mariza Ličan,Alfred Brežnik in Stanka Gregorič.

Fotografija spodaj-
Referenti na Avstralski slovenski konferenci,Sydney 28.7.1990.

MISLI OB SPRAVI

Na pragu, pred vrati domovine, so nekateri dolga leta smeli samo stati; nikoli potrkati in vstopiti . . .
Kako so ti ljudje dokazovali ljubezen do domovine, do slovenstva!
Kljub krivičnim obsodbam so vztrajali, gojili nesebično ljubezen do vsega slovenskega - brisali madeže krute preteklosti, da jim je v srcih ostala le čista ljubezen.
Samo človek, ki je veliko pretrpel, ve kaj je taka ljubezen.
Lahko je kričati in se trkati po prsih o ljubezni do domovine iz slavnostno okrašenih odrov, iz odrov, postavljenih, in z zastavami zmage vladajočih okrašenih; a izpovedati ljubezen s srcem, ki je toliko let ječalo v bolečini in krivici, in bilo vedno znova ponižano in opljuvano:
kako globoko sega moč večne vezi -
moč slovenske narodne zavesti!

/Draga Gelt/

Svečani SLOVENSKI VEČER-Klub Triglav Sydney-28.julij 1990.

Na fotografijah:Dušan Lajovic,Pavla Gruden,Jože Žohar in pevski zbori Triglav Lipa,Planica(Sydney,Wollongong)

Ako je pošten rodoljub dolžan časti svoje domovine v vseh potrebnih primerih kri in življenje, ji je dolžan v prav nič manjši meri služiti s peresom, da v svetu pri vsaki priložnosti zaslovi. Ta čast, pravim, zavezuje ne le orožje, ki ga nosimo ob strani ampak tudi tisto, ki ga nosimo za ušesom, namreć pero, če smo oboje vajeni sukati. Zakaj prav ista narava, ki nam je vsadila ljubezen do domovine, nam je naklonila tudi najrazličnejše možnosti za pospeševanje njene slave ter nam naložila dolžnost, da ji z vsemi močmi služimo. V svesti si tega, menim, da sem dolžan svojo drago domovino krajnsko ne le sam zase častiti, marveč žarke njene slave tudi v daljnji svet pošiljati, zlasti, ker sem opazil, da leži ta odlična vojvodina krajnska..... pri mnogih tujcih zavita v globoko nepoznanje.

Baron Janez Vajkard Valvazor
Posvetilo v SLAVO VOJVODINE KRAJNSKE
15. aprila 1689

SKUPŠČINA
REPUBLIKE SLOVENIJE
IZVRŠNI SVET

Slovencem po svetu

Iz neposrednih pogovorov s Slovenci, ki prihajajo na obiske v staro domovino ali ki jih srečujemo na svojih obiskih v njihovi novi domovini, ter iz njihovih pisem in posrednih sporočil sklepamo, da so sedanje spremembe v Sloveniji zbudile med Slovenci po svetu veliko veselje, pričakovanje in pripravljenost na sodelovanje in pomoč, sem in tja pa je med njimi opaziti tudi nekaj nezaupanja in zmede. Veselje je opaziti zlasti pri tistih posameznikih in skupinah, ki jih je slovenska uradna politika doslej zapostavljala in zamolčevala ali pa jih celo obrekovala in kriminalizirala. Zanje se zdaj resnično začenja popolnoma novo obdobje. To pa ne pomeni, da se bodo zadeve čisto zasukale, da bo nova slovenska oblast ob odpiranju sodelovanja z doslej zapostavljenimi Slovenci začela sama zapostavljati tiste, ki doslej niso bili zapostavljeni oziroma ki so prek Slovenske izseljenske matice ali po drugih poteh že v preteklih desetletjih navezovali in ohranjali stike s Slovenijo, kakršna je pač bila. Temelj naše nove politike za Slovence po svetu ne bo premik iz ene skrajnosti v drugo, temveč široka odprtost za vse, ne glede na njihovo politično in nazorsko usmerjenost. Slovenci po svetu so za nas predvsem Slovenci, ne pa tako imenovani levi, desni, beli, črni, rdeči ali modri ekstremisti.

V skladu s temi političnimi izhodišči je tudi naše stališče do Slovenske izseljenske matice in njene vloge v preteklih, sedanjih in prihodnjih stikih z rojaki po svetu. Po eni strani zato jasno govorimo o enostranskosti in napakah v njenem preteklem delovanju, po drugi strani pa priznavamo, da je bilo v tem sodelovanju vendarle tudi dosti pozitivnega. Nobenega stika s Slovenci in njihovimi društvi v tujini ne želimo pretrgati. Zato bo treba v zvezi s Slovensko izseljensko matico res marsikaj takoj spremeniti, hkrati pa paziti, da se ne opusti in ne uniči tisto, kar je bilo pri tej ustanovi dobrega. Slovenske izseljenske matice nova vlada Republike Slovenije nikakor ne misli razpustiti.

V Ljubljani je bilo letos ustanovljeno Katoliško središče Slovencev po svetu. Ta ustanova ni mišljena kot konkurenca Slovenski izseljenski matici ali kot njeno nadomestilo, temveč jo je treba pojmovati kot njeno dopolnilo. Skrbela bo predvsem za versko pastoralo med slovenskimi izseljenci; pri stičnih točkah njenega delovanja in delovanja Slovenske izseljenske matice (npr. v kulturi) naj prihaja do usklajevanja in sodelovanja, ne pa do nepotrebnega in nesmiselnega rivalstva. Dela je zadosti za vse. Slovenstvo je danes na zgodovinski prelomnici, za njegovo ohranitev in lepšo prihodnost potrebujemo vse moči. Zato bi bilo skrajno nepremišljeno in škodljivo, če bi v Republiki Sloveniji uresničevali spravo, med Slovenci po svetu pa bi se nadaljeval razdor, ki daleč presega meje normalne in sprejemljive različnosti, potrebne za politični pluralizem. Za uspešno delovanje pluralističnega modela sta potrebni politična kultura in človeška strpnost. Mislimo, da je slovenski narod zgodovinsko dozorel tudi za ta izpit.

dr. Janez Dular
član IS RS za Slovence po svetu in narodnosti v Sloveniji

SKUPŠČINA
REPUBLIKE SLOVENIJE

PREDSEDNIK

Ljubljana, 29.5.1990

SLOVENSKO AVSTRALSKO DRUŠTVO ZA
PODPORO DEMOKRACIJE V SLOVENIJI
Sydney-Melbourne-Canberra

Hvala za čestitke in dobre želje ob naši izvolitvi. Vaša moralna podpora in pripravljenost za sodelovanje nam daje novega poguma v naporih za dobrobit našega naroda.

Dr. France Bučar

France Bučar

8 od Pisma do Pisma

Od 28.julija do 28.septembra 90.

5.8. se je vrnil z enoinpolmesečnega obiska v Sloveniji-obiskal jo je prvič po 45 letih-pater Bazilij Valentin. Zaradi odsotnosti seveda ni prisostvoval ASK v Sydneyu.
V informativnem mesečniku za versko in kulturno zivljenje Slovencev v Avstraliji MISLI, kjer je dolgoletni urednik, je med drugim zapisal:
"...na spremembe v domovini sem računal šele kako desetletje ali dva po moji smrti...na srečo sem se uštel..."

...

18.8. se je sestal v Melbournu Upravni odbor ASK. Sestanku so prisostvovali rojaki iz Canberre, Sydneya in Melbourna. Upravni odbor šteje 12 članov, ki so jih delegirali posamezni Slovenski narodni sveti iz Avstralije.

...

19.8. je imel v Slovenski cerkvi v Kew, v Melbournu, svojo Novo mašo Štefan Krampač, ki je sicer rojen v Melbournu, vendar sedaj živi v Sloveniji, v Prekmurju. Med nas ga je pripeljal pater Bazilij. Štefan-salezijanski novomašnik je bil med nami mesec dni.

...

25.8. je zapustila Melbourne, po enotedenskem obisku, slovenska pesnica in novinarka iz Sydneya Pavla Gruden. Pavla je bila izbrana na sestanku Upravnega odbora ASK v Melbournu za referenta za kulturo in literaturo. Po vrnitvi v Sydney, nam je hudomušna Pavla sporočila, da je od svojega kolega XY sprejela čestitko, ker je postala "ministrica za slovenski kulturni vakuum v Avstraliji..."
Med Pavlinim obiskom v Melbournu smo prišli do marsikatere nove ideje, predvsem pa nam je "zabičala", naj vendar na poštne pošiljke pišemo: Ljubljana, SLOVENIJA, Jugoslavija ...

...

26.8. je bil v Melbournu širši sestanek SNS Vic. Tega dne je sprejeta v odbor bivša predsednica Slovenskega društva Melbourne, sedaj tajnica istega, Anica Markič. Na dnevnem redu je bilo sicer deset točk.

Elica Rizmal je prebrala telefax-odgovor Izvršnega sveta Skupščine Republike Slovenije, s podpisom Dr. Janeza Dularja, člana IS RS za Slovence po svetu, na vprašanja, ki jih je v imenu ASK in SNS Vic. posredovala v Slovenijo.
Dr. Dular piše med ostalim:
"NA SEZNAMU OSEB, OSUMLJENIH KAZNIVIH DEJANJ (med vojno) NI NOBENEGA AVSTRALSKEGA DRŽAVLJANA. Več na str.

...

28.8. mi je prišla v roke knjiga Cilke Žagar, članice SNS Canberra, pod naslovom: GROWING UP WALGETT. Knjigo lahko naročite na: ABORIGINAL STUDIES PRESS, P.O.BOX 553, Canberra, A.C.T.2601.

...

30.8. nas je na srečanju slovenskih razumnikov "Draga 90" v Občinah pri Trstu zastopal Dr. Jure Koce. Več na str.

...

31.8. smo izvedeli, da bo učbenik za slovenske šolarje v Avstraliji UČIM SE SLOVENSKO I. in II. del izšel že do Božiča 90. Avtorice: Draga Gelt, Magda Pižotek, Marija Penca-učiteljice Slovenske šole Slovenskega društva Melbourne.
Draga Gelt v svojem pismu VESTNIKU in MISLIM govori o zgodovini Slovencev THE SLOVENIANS FROM THE EARLIEST TIMES, ki jo je napisala v angleščini.
Upa, da se ji bo uresničila želja: da bi z dobičkom od prodane knjige ustanovili sklad za nadarjene študente, na področju naravoslovja, umetnosti ali tehnike.
Knjigo lahko med drugimi naročite tudi pri uredništvu Misli. Cena 22.dol.).

...

2.9. sta se mudila v Brisbanu predsednik ASK Marjan Kovač iz Canberre in referent za narodno politična vprašanja ASK, Fredi Brežnik. Velikemu številu zbranih rojakov sta skupaj z Mirkom Cudermanom in Marjanom Peršičem spregovorila v Slovenskem društvu Planinka o Svetovnem slovenskem kongresu, o ASK in SNS. Dogovorili so se, da se bo na novo ustanovljeni SNS razširil in na prihodnjem sestanku bodo izbrali odbor.
Korajžno naprej rojaki iz "Kraljičine dežele!" Marjan Peršič je govoril o svojih vtisih iz Slovenije.

→

4.9. se je sestala komisija štirih referentov za gospodarska in finančna vprašanja SNS Vic.:Vinko Rizmal,pater Niko,Ivo Leber in Štefan Merzel. Razpravljali so o načinu financiranja novega slovenskega glasila SLOVENSKO PISMO.Izdelali so predlog o ceni oglasov.Več na str.

7.9. se je v Sydneyu sestal SNS N.S.W. Na sestanku so razpravljali o tekoči problematiki dela SNS in ASK. Med drugim so se seznanili tudi z nekaterimi predlogi SNS Vic. Mnenja so bili,da Slovensko pismo ne potrebuje uredniškega odbora. Prispevke naj ureja Stanka Gregorič, upravlja pa naj Alfred Brežnik.

10.9. so referenti za kulturo in literaturo SNSvetov pričeli z organizacijo prihoda treh slovenskih gostov: Urednika Mladinske knjige iz Ljubljane Aleksandra Zorna,katerega predavanja in bivanje v Avstraliji naj bi prevzel predvsem SALUK in slikarja Tuga Sušnika ter umetnostnega zgodovinarja Tomaža Brejca,katerih galerijo in predavanja organizira galerija Macquarie-Sydney in Slovenska izseljenska matica-Ljubljana.

16.9. je Versko in kulturno središče Sv.Cirila in Metoda Kew-Melbourne organiziralo že tradicionalni vokaton-zbirko za dom ostarelih Dom matere Romane. Tokrat so zbrali 6.757.$.

16.9. se je sestal SNS v Brisbanu. Izvolili so odbor in referente za ASK.Več na str.

16.9. je imelo Slovensko akademsko društvo svojo redno letno sejo,na kateri so izvolili novi odbor: predsednik-Toni Gržina,podpredsednik-Marjan Kovač,tajnik-Jože Senčar,blagajnik-Stane Samsa.

20.9. je bil v Canberri sestanek SNS za A.C.T.Ideja Avstralske slovenske konference in Svetovnega slovenskega kongresa je naletela v Canberri tudi na podporo članov Slovenskega društva Canberra. Tudi sam predsednik je član SNS in eden izmed članov Upravnega odbora ASK. Za tajnika je bil izbran Bert Pribac.

Kratice:
ASK-Avstralska slovenska konferenca
SNS-Slovenski narodni svet

20.9. je izšel v Sydneyu prvi zvezek Ljenka Urbančiča pod naslovom SREČANJA PORTRETI DEJANJA.

22.9, pred samim izidom SLOVENSKEGA PISMA nam je ponovno prišla pod roke zbirka pesmi našega sydneyskega rojaka-pesnika Jožeta Žoharja AURORA AUSTRALIS,ki jo lahko naročite na 19 A Hume Cres,Werrington2760. /Cena 15 $/

24.9, se je ponovno sestal odbor SNS iz Viktorije.Prisostvovala je tudi Irena Birsa,ki se je vrnila iz Slovenije v Avstralijo za nekaj mesecev.

24.9. pride na uredništvo Slovenskega pisma sledeče pismo Cilke Žagar:
Glavni odbor Avstralske slovenske konference je na svojem zasedanju sklenil,da Republiškemu sekretariatu za informacije pošlje pismo za informacije, ki so bistvenega pomena za Slovence v Avstraliji.V pismu Eli Rizmal sprašuje: " Slovenci živeči v Avstraliji,ki so državljani Avstralije in potujejo v domovino,potrebujejo za vstop vizo;dobijo le enkratno vizo,zakaj?"

Vprašanje pa naj bi se glasilo tako: "Slovenci v Avstraliji,ki imajo jugoslovansko in avstralsko državljanstvo morajo prositi za jugoslovansko vizo čeprav imajo jugoslovansko državljanstvo. Zakaj?"
Poznam osebe,ki so se hotele odreči jugoslovanskega državljanstva in jim je to bilo odklonjeno.Kakšna logika je,da smo prisiljeni obdržati državljanstvo in istočasno prositi za vstop v lastno državo!Če je komu uspelo dobiti izpis iz jugoslovanskega državljanstva,potem je razumljivo,da kot tujec potrebuje vstopno vizo.

Pripravila S.G.

Prva Avstralsko slovenska konferenca v Sydneyu

Osem mesecev je relativno kratek čas, dočim v politiki je to lahko zelo dolga doba. V domovini se je v zadnjih osmih mesecih dogodilo marsikaj, kar se ni v zadnjih štirih desetletjih. Koncem decembra preteklega leta so se vse slovenske stranke uradno registrirale. V tej dobi so bile razpisane volitve, sledil je volilni boj, potem volitve, v maju se je konstituirala nova slovenska skupščina, izvoljena je bila nova vlada, kakor tudi vzporedavljene krajevne oziroma občinske oblasti. Slovenska skupščina je 2. julija izdala znamenito in zgodovinsko Deklaracijo o suverenosti države Republike Slovenije. Dne 8. julija je v Kočevskem Rogu bila slovesnost NARODNE SPRAVE in še bi lahko nadaljeval. Bivša oblast je tik pred sestopom iz oblasti črtala besedo "SOCIALISTIČNA" iz uradnega naziva Socialistična republika Slovenija in tako je le danes uradni naziv: Republika Slovenija. Iz zastav izginja rdeča zvezda, bivše predsedstvo Republike Slovenije je izdalo dokument oziroma izjavo o Narodni umiritvi.

Vse te nagle spremembe v domovini so krepko odjeknile okrog po svetu med nami Slovenci. Tako se je v Sydneyu, 10. decembra 89, ustanovilo Društvo za podporo slovenske demokratske opozicije. Sledili so jim takoj na to rojaki v Melbournu in Canberri. V prestolnem mestu so že tako imeli popreje društvo za človekove pravice, ki se je ustanovilo ob procesu z Janšo in ostalo trojico. Cilj teh društev je bil, da opozicijo v domovini moralno in gmotno podprejo. In res odziv je bil nepričakovano velik. Zbrali so 64 tisoč dolarjev, res je bilo nekaj mecenskih daril a vendar je to največja nabirka, kar jih je kdaj kakšna slovenska organizacija nabrala v tako kratkem času!

Po zmagi opozicije na volitvah v domovini so omenjena društva smatrala, da je nadaljevanje potrebno, vendar v drugi smeri, domovina potrebuje našo pomoč, mi potrebujemo domovino! Vsa ta tri društva v NSW, Viktoriji in Canberri so se preimenovala v SLOVENSKI NARODNI SVET. Delo je usmerjeno k Svetovnemu slovenskemu kongresu, ki bo naslednjo leto predvidoma v matični domovini, kraj in čas še nista določena.

Tako kot v Avstraliji so podobna društva v Evropi, južni in severni Ameriki. Cilji Svetovnega kongresa vseh Slovencev vseh celin je, da dobimo eno telo, ki bo nadstrankarsko, vendar da pride do skupnega sodelovanja, v organizaciji v kateri bi se znašli vsi pripadniki slovenskega rodu. To misel je v enem stavku strnila Stanka Gregorič s naslednjimi besedami: **"ZAMISEL SLOVENSKEGA SVETOVNEGA KONGRESA TEŽI PREDVSEM K OBSTOJU SLOVENSKEGA NARODA, K NJEGOVI SPRAVI, MEDSEBOJNEM SODELOVANJU NA VSEH MOŽNH PODROČJIH, TEŽI K INTERNACIONALIZACIJI SLOVENSKEGA VPRAŠANJA IN SEVEDA ZADNJE ČASE VSE BOLJ K OSAMOSTVOJITVI SLOVENIJE".** S tem je povedano vse, ona je duša omenjenega društva v Melbournu, organizator in "koordinator" vseh društev v Avstraliji pa je pobudnik sydneyskega društva Alfred Brežnik.

Vsa ta tri društva so medsebojno tridno povezana in koordinirana, vsako ima svoj odbor in referente, svoje delegate, kateri sestavljajo Avstralsko slovensko konferenco. In vsi ti delegati so se v soboto 28. julija zbrali v Sydneyu in imeli svojo prvo konferenco, med seboj zbrali odbor Konference, ki bo predstavljal avstralske Slovence na Svetovnem slovenskem kongresu. Na konferenci, ki se je odvijala v klubu Triglav Sydney je prisostvovalo 44 delegatov in še lepo število gostov in opazovalcev. Podanih je bilo kar 18 referatov v katerih se je razpravljalo o sledečih temah: 1. pristopitev k Svetovnemu slovenskemu kongresu, 2. podpirati slovensko zavest med avstralskimi Slovenci; 3. podpirati slovenske kulturne in družabne ustanove v Avstraliji; 4. podpirati slovensko šolstvo v Avstraliji, vključno slovenske univerzitetne lektorate; 5. seznanjati avstralsko javnost z udejstvovanjem slovenske manjšine v Avstraliji; 6. podpirati kulturno in gospodarsko sodeluvanje Avstralije s Slovenijo; 7. Podpreti napore Slovenije, ki naj bi postala suverena država.

Namen in cilj omenjenih društev v Avstraliji je bil predvsem ta, da združi vse Slovence različnih prepričanj, morda ne v popolno enotnost in v neko enolično informiranost, pač pa da enkrat za vselej naredimo konec našim (nepotrebnim!) razprtijam, ki so nas tako dolgo razdvajale! To se je v tem kratkem času zadnjih osmih mesecev tudi posrečilo, kajti ta večer, ko je bila spravna sv. maša, nagovori in kulturni programi, smo dokazali, da smo zmožni sesti skupaj za eno skupno "okroglo mizo", "levi in desni", "ti in oni" in da so se naša srca in naše duše le "omehčale" in smo na pravi poti k narodni spravi, bolje rečeno k naši medsebojni spravi!

Konferenca je izglasovala vrsto predlogov, ki bodo poslani vsem odborom Slovenskega svetovnega kongresa okrog po svetu, Iniciativnemu odboru v Celovec in Ljubljano in vsem vladnim ustanovam v domovini. Odbor Avstralsko-slovenske konference sestavljajo sledeče osebe: predsednik Marjan Kovač (ACT), podpredsednik Dušan Lajovic (NSW), tajnica Stanka Gregorič (VIC), blagajnik Cvetko Falež (ACT).

Pozdravna pisma Konferenci so poslali: dr. France Habjan, predsednik Kanadsko Slovenskega Kongresa; dr. Jože Pučnik v imenu Iniciativnega odbora SSK iz Ljubljane, tajnica Marija Ivana Tekavec v imenu Tajništva iniciativnega odbora za SSK Celovec, dr. Boris Cizelj, veleposlanik SFRJ iz Canberre.

Avstralsko Slovenska Konferenca je izbrala dr. Jureta Koceta za delegata na vsakoletno srečanje v Dragi, ki pa bo letos na Občinah pri Trstu. Tu se bo določil kraj in datum Svetovnega Slovenskega Kongresa, ki bo naslednje leto.

Lojze Košorok

Povzeto iz Novo doba

SAK

REKLI SO...

Dušan Lajovic, predsednik Slovenskega narodnega sveta za NSW v pozdravnem govoru na prvem Vseslovenskem večeru 28. julija 1990.:

Precej časa je že minilo od konca krvave vojne in revolucije, ki je mučila našo domovino in nas primorala, da smo šli po svetu in iskali nov dom in kruh.

Priznamo, da so bile v času vojne krivice in nasilje na obeh straneh vojskujočih se strank; toda, ko je bila premagana stran zatrta, so se -žal - krivice in nasilje še nadaljevale kar 45 let - skoraj pol stoletja.

Ne smemo pozabiti preteklosti, ki nas spominja na ogromno izgubo življenj in sprega naroda. Toda čas je, da prenehamo z medsebojnimi obtožbami in obračunavanjem in skušamo gledati v bližnjem to, kar je dobrega, in pri tem skušajmo razumeti, kar je bilo negativnega, in skrbeti, da se to nikdar več ne ponovi.

Zgodovina se bo v marsičem morala prilagoditi resnici in popraviti, kar je bilo enostranskega in potvorjenega. LE TAKA ZGODOVINA BO KONČNI IN NEPRISTRANSKI SODNIK TEH TRAGIČNIH LET.

Vladimir Menart, odlomek iz govora na prvem Vseslovenskem večeru v klubu Triglav:

Pred sto in dvajsetimi leti, ko je Slovenija še bila del Avstro-ogrske monarhije, je pruski kancler Bismarck pripravljal vojno proti Franciji. Bismarcka so imenovali železni kancler največ zato, ker je Nemcem zagotovil, da bo združil Nemčijo s krvjo in železom. Štiri leta pred vojno s Francijo je Prusija v šesttedenski vojni strahovito ponižala Avstrijo. Zato se je Bismarck bal, da bi Avstrija utegnila pomagati Franciji. Poslal je depešo svojemmu ambasadorju na Dunaju, naj ambasador zagotovi presvitlemu cesarju Avstrije, Francu Jožefu, da Prusija nima nobenih teritorialnih ambicij do Avstrije. Kot razlog naj ambasador navede cesarju da, če bi združena Nemčija sebi priključila Avstrijo, bi z Avstrijo dobila Čehe in Slovence, kar bi pomenilo konec nemške federacije.

Dve stvari moram pri tem pripomniti: Prvič, da te depeše nisem odkril v nobeni slovenski zgodovini, temveč v angleškem zgodovinskem učbeniku za avstralske študente.

Drugič, čeprav je mogoče in celo verjetno, da je Bismarck malo pretiraval, da bi lažje prepričal avstrijskega cesarja, je vseeno jasno in gotovo, da je Bismarck, to mogočni železni kancler cesarske Nemčije, imel več rešpekta do Slovencev, kot pa so ga imeli Slovenci sami, ki so se takrat, to je pred sto in dvajsetimi leti, komaj zavedali, da so Slovenci.

Če so nas tujci upoštevali takrat, zakaj bi se Slovenci morali bati danes. Danes v matični domovini Sloveniji ni Slovenca, ki bi se ne zavedal, da je Slovenec. Danes so Slovenci samozavesten narod. Vsa namigovanja in propaganda, da so Združene države Amerike in države zapadne Evrope, kakor tudi severna in zapadna soseda, proti odcepitvi od Jugoslavije, so slovenski poslanci, vkljub grožnjam, odkritim in prikritim, vkljub vsem grozečim rožljanjem z orožjem, tukaj moram poudariti, slovenski poslanci v prejšnjem in sedanjem parlamentu, odločno in brez strahu, glasovali po svoji vesti v smeri, ki jo je začrtal slovenski narod sam.

Ni važno kaj mislijo in govorijo drugi. Važno in odločilno je tisto, kar hočemo mi Slovenci sami.

Bert Pribac, pesnik in član Slovenskega pisateljskega društva, odlomek iz referata na Prvi Avstralsko slovenski konferenci v Sydneyu:

Nazorske in značajnostne razlike med nami bodo ostale in so nujne in bi bilo nesmiselno zahtevati da vsi tulimo v isti rog na isti način. Bistveno je, da smo si složni, kadar gre za bistvene interese slovenskega naroda v celoti in naše skupnosti tu v Avstraliji še posebej. Seveda o tem, kaj je bistveno so tudi možne razlike, potem pa postane stvar Kongresa, da se dogovorja o možnih skupnih stičiščih. Dobra volja in priznavanje različnosti sta nujna pogoja, da pride do minimalne sloge in pa to, da se otresemo in izogibljemo očitkov in nalepk preteklosti.

Mislim tu na tako sodelovanje, kjer posameznik ostane posameznik, kjer društva ostanejo samostojna društva, kjer sodelovanje nastane po bilo kateri iniciativi, kadar je stvar o skupnih nostopih. Močne osebnosti, ki znajo svoj predmet imajo mesto v takem sodelovanju in pri taki organizaciji, take osebnosti so nujno potrebne. Ljudje pa, ki so po značaju žaljivi, pa čeprav dobronamerni v narodnem smislu a vendar zanikajo tiste, ki jim niso po godu, ki vpeljujejo lastno diktaturo in zamerljivost naj ne bi iskali prostora v taki organizaciji kot je Svetovni slovenski kongres. To je sicer stvar delegatov, da sprevidijo. Mislim, da bi morali pogledati malo kako delujejo take organizacije pri Judih, Grkih in še katerem drugem narodu.

Narodna sprava tudi v Avstraliji

Biblijski izrek "ZDAJ JE ČAS MIRU" je bil moto govora predsednika Republike Slovenije Milana Kučana pred množico 30. tisočev Slovencev v Kočevskom Rogu v nedeljo 8. julija 1990. Tu sta si segla v roke po spravni slovesnosti nadškof dr. Alojz Šuštar in predsednik Republike Milan Kučan v znak narodne sprave. Ta datum velja za spravo med živimi za ves slovenski narod. Tega dne so imele v znak sprave številne slovenske skupnosti širom sveta svoja bogoslužja in kulturne prireditve.

Slovenci v Avstraliji, v koordinaciji in organizaciji Slovenskih narodnih svetov, smo imeli to slovesnost v klubu Triglav po zaključeni prvi Avstralsko slovenski konferenci, pod naslovom: "PRVI VSESLOVENSKI VEČER", v soboto 28. julija 1990. Za izvedbo tega zgodovinskega večera sta bila zadolžena odbora Slovenskega narodnega sveta za NSW in kluba Triglav.

Slovesnost večera smo začeli s sv. mašo kjer sta somaševala p.Valerijan in p.Niko iz Melbourna. V nagovoru je p.Valerijan povdaril da je to spravna daritev za nas vse in v spomin za vse tiste, ki so izgubili svoja življenja v zadnji vojni, eni in drugi so darovali svoja življenja za svojo domovino. Med sv. mašo je prepeval moški zbor Triglav. Po svečanem bogoslužju v kulturnem delu programa so se zvrstili trije govorniki. Kot prvi je v imenu kluba Triglav pozdravil vse navzoče predsednik Karlo Samsa ki je povdaril pomen današnjega srečanja. Predsednik Slovenskega narodnega sveta za NSW Dušan Lajovic se je v svojem čustvenem nagovoru in z zbranimi besedami zahvalil vsem tistim, ki so pripomogli k tej lepi slovesnosti tega večera kot tudi doma tistim, ki so si priborili demokracijo. Povdaril je, da je ta večer zgodovinskega pomena za vse Slovence v Avstraliji, posebno pa za nas Slovence v Sydneyu. Njegove ganljive besede so vredne, da si jih vtisnemo v naša srca in v spomin in pozdrav je veljal vsem Slovencem širom sveta in mladi demokraciji v domovini.

Sledili so nastopi pevskih zborov: Triglav, združenega moškega zbora LIPA in pevskega zbora Planice iz Wollongonga. Jože Žohar je recitiral svoje pesem: **Strmiš moj sin**, Pavla Gruden pa: **Ptica z Roga**. Ivan Koželj je recitiral pesem Ivana Kobala: **Dozori narod moj**. Slavnostni govor je podal Vlado Menart, pod naslovom: **Oris poti slovenske demokracije**. (Žal radi pomanjkanja prostora bomo njegov govor objavili prihodnjič.)

Višek večera in slavja je bil vsekakor telefonski pogovor s predsednikom vlade Lojzetom Petrletom in Dušanom Lajovicem. K sreči so zvočne naprave delovale brezhibno in smo pogovor dobro slišali. Predsednik D.Lajovic ga je povabil med nas v Avstralijo, kar je z veseljem sprejel in obljubil, da bo to storil kakor hitro mu bo to mogoče. Vse navzoče je toplo pozdravil, vsem čestital in pozval vse, da obiskujemo svojo domovino, saj so danes vrata vsem odprta! Val navdušenja je dobesedno razburkal vso dvorano. Za konec svečanega dela smo pod vodstvom pevskega zbora Triglav vsi navdušeno zapeli slovensko himno, Prešernovo Zdravljico. Program je lahko rečem brezhibno in sproščeno povezovala Marta Magajna. Sčve je po stari navadi sledilo rajanje in se zavleklo pozno v noč ob zvokih ansambla The Masters.

Pavla GRUDEN

Ptica z Roga

V Kočevskem Rogu,
kjer poletje ne ogreje
z jesenjo stlanih stez,
sneženi šali tiho,
kot onemogla žalost,
na spomlad spolze z dreves.

Kjer molk gorskih očakov
zre v razdejanje cerkva in gradov
in plodnega življenja
naše zapostavljane dežele,
tam naša kri, blazno prelita,
svoje razkropljene
orle in sokole
k spravi kliče.

Od Valjhuna do Kajuha,
od Črtomira do Balantiča,
slovenske tisočletne reve
kelih prenapolnjen,
razkrit je!
- z božjim prstom -
pod Kočevskim Rogom...

Ne obtožujmo se več!
Bratje, sestre!
Iz očiščevalnih ognjev
na obeh bregovih našega rodu
je vstal in dvignil svoja krila
- čez vse celine naš -
slovenski feniks!

Bogoslužje in kulturni program posebno pa nagovori so bili v smislu naše sprave med nami. Kot so se doma v domovini svetne in cerkvene oblasti potrudile, da spravijo narod med seboj, tako je prišel čas tudi za nas, da pozabimo na razlike, ki so nas(po nepotrebnem) razdvajale. Morda ni slučaj, da smo ravno v prostorih kluba Triglav imeli našo spravo. Kajti ravno klub Triglav je bil svoječasno kamen spotike nekaterim prenapetežem. Lahko bi celo trdil, da je radi nepremišljenih potez v preteklosti nastal in se rodil Triglav in bi upravičeno rekli: **"Kaj pa je tebe treba bilo"?!** Vendar lahko z zadovoljstvom ugotavljamo, da smo se ravno pod to streho znašli skupaj kot bratje in sestre -slovenskega rodu! Sprava pomeni: spraviti se s samim seboj s svojo vestjo in pripravljeni moramo biti na odpuščanje, brez tega ni sprave! In upam, da smo to vsaj do neke mere res dosegli. Rad bi, da bi lahko vsi z mirno vestjo rekli to, kar je izjavil ta večer za slovensko radijsko oddajo Fredi Brežnik: **"To je moj najsrečnejši dan v mojem življenju"!** Upam, da smo ga vsi razumeli kaj je s tem povedal!

Lojze Košorok

Pismo veleposlanika SFRJ

Spoštovani rojaki,

Vaš kongres je nedvomno zgodovinski dogodek v življenju slovenske skupnosti v Avstraliji in predstavlja mejnik v odnosih z matično domovino. Še več, to je nadvse dragocen prispevek k procesu globalnega konstituiranja Slovenstva, ki bo sklenjen z napovedanim SVETOVNIM SLOVENSKIM KONGRESOM prihodnje leto.

Po svobodnih volitvah in narodni spravi stopamo Slovenci med tiste narode sveta, ki so dosegli visoko raven demokratične civilizacije in večstrankarskega političnega življenja. To so dosegli Slovenci doma, ob vaši pomembni podpori, in s tem nam svet pričenja priznavati zasluženo mesto v skupnem, evropskem domu.

V novih pogojih se Sloveniji odpirajo možnosti za hitrejši in uspešnejši razvoj na vseh področjih. Pri tem imate lahko rojaki po svetu zelo pomembno vlogo, ki mora temeljiti na vzajemnem spoštovanju in obojestranskih interesih. V preteklosti so nas, žal, delile politične razlike, premalo smo znali ceniti vaše znanje in dragocene izkušnje, zaradi nesmiselnih, dogmatskih omejitev zasebne lastnine pa niste mogli aktivneje sodelovati v gospodarskem življenju Slovenije.

Vse to je zdaj preteklost in gotovo se vsi zavedamo nadvse obetavnih možnosti za gospodarsko sodelovanje, od direktnih naložb, mešanih in drugih delniških družb ter posedovanja in svobodnega razpolaganja z nepremičninami. O tem govori brošura "Investing in Slovenia" katere nekaj izvodov vam pošiljam.

Gotovo boste podprli tudi pobudo za "bratenje" (twinning arrangement) med Slovenijo in Novim Južnim Walesom. Slična pogodba je bila podpisana nedavno z državo Ohio in mestom Cleveland v ZDA, med obiskom premiera Peterleta in zunanjega ministra dr. Ruplja. Če to morda še niste storili, predlagam, da ju povabite na obisk v Avstralijo.

Vsem delegatom Avstralsko slovenskega kongresa in članom Slovenskih narodnih svetov širom Avstralije želim plodno delo v duhu sloge in vzajemnega spoštovanja ter preko vas obilo sreče in tesnih stikov z domovino vsem slovenskim rojakom v Avstraliji.

Canberra, 26. julij 1990.

Dr. Boris Cizelj, veleposlanik

Iz NOVO DOBA

Javna zahvala

SLOVENSKI NARODNI SVET, NSW

se želi javno zahvaliti klubu TRIGLAV za uporabo klubskih prostorov, 28. julija 1990. ob priliki ustanovnega zbora Avstralsko slovenske konference, razstave "Rojstvo slovenske demokracije", daritvo sv. maše in prireditve SLOVENSKEGA VEČERA.

Vsem članom kluba, ki so na katerikoli način pripomogli k uspehu tega nadvse važnega zgodovinskega dogodka - iskrena hvala!

Da ste se z vsem srcem zavzeli za ta veliki avstralsko slovenski dogodek je razvidno iz vzdušja in raspoloženja navzočih.

Ob tej priliki gre naša iskrena zahvala tudi obema pevskim zboroma: Društva Triglav in združenemu zboru SDS in PLANICA Wollongong, ter vsem nastopajočim.

Visoka kvaliteta kulturnega programa je dala končni pečat slavnosti večera, 28. julija '90, ki nam bo vsem še dolgo ostal v prijetnem spominu.

Za Slovenski narodni svet, NSW
Alfred Brežnik, tajnik

AUSTRALIAN SLOVENIAN CONFERENCE-Sydney,28.july 1990.

Saturday,28th July 1990. was a historical day for all Slovenians living in Australia.It was the first time Slovenians of all political denominations gathered at Australian Slovenian Conference in Sydney,with a common goal: sharing the ideas on the cooperation and the preparation for the WORLDWIDE SLOVENIAN CONGRESS.
At the Slovenian Club Triglav in Sydney,44 delegates from The Slovenian National Councils from N,S.W.,A.C.T. and VIC.,mer at the conference,where 16 reports were presented and discussed,with themes from different aspects of life among Slovenian Community and of possibilities of cooperation with Slovenians overseas.At the same time there was elected the Executive Committee for Australian Slovenian Conference.

This Conference was possible because of the reconciliation ceremony in Slovenia, at the simbolic funeral at Kocevski Rog on 8 th July 1990.at the site of mass graves where thousands of Slovenian domobranci(Homeguards) were masacred after the II.world war.It was the reconciliation of the nation,the conclusion of the national tragedy of separating the dead on good and bad.The reconciliation at Rog was possible because the newly and democraticly elected Slovenian government proclaimed its full sovereighnity on July 2.1990.

The Australian Slovenian Conference concluded early in the evening with the traditional mass and the ciltural evening with singing,poetry and dancing.
The highlight was the telephone link-up to the President of the first democraticly elected Slovenian government,Mr.Lojze Peterle,with Mr.Dusan Lajovic,the President of the Slovenian National Council of N.S.W.,the host of the Australian Slovenian Conference.

Eli Rizmal

REFERENTI AVSTRALSKE SLOVENSKE KONFERENCE-Sydney,28.julij90.

-Slovenska vlada naj bi pričela s pogajanji z Avstralijo zaradi priznanja slovenske narodnosti na potnih listih.Ukinile naj bi se tudi vse vize Slovencev in njih svojcev ob obisku domovine.Slovencem v inozemstvu naj se prizna slovensko državljanstvo s potnim listom in volilno pravico.

-Naj se prizna Deklaracija o suverenosti države Republike Slovenije z dne 2.julija 1990.

-Slovenija naj bi imela svoje konzule.

-V Avstraliji naj bi se ustanovili kulturno-informativni centri.

-Navezati stike z SBS TV v Avstraliji;boljši odnos do slovenskega vprašanja in do slovenske manjšine v Avstraliji.Boljše sodelovanje med TV Slovenijo in SBS TV v Avstraliji.Prišlo naj bi tudi do boljšega obveščanja avstralske javnosti o slovenskem vprašanju-v ta namen naj se novinarjem v Sloveniji pošljejo naslovniki avstralskih revij in časopisov.Pride naj do izmenjave zvočnih pisem med Slovenci iz raznih držav.Avstralski Slovenci naj bi do ustanovnega zasedanja Svetovnega slovenskega kongresa izdelali VODIČ-informacije o Avstraliji in avstralskih SLovencih-namenjen rojakom po svetu.S slovensko zgodovino na predavanja na takoimenovano Tretjo univerzo A3U.

-V avstralskih mestih naj bi uredili galerije za stalna slikarska in grafična dela,prišlo naj bi tudi do slikarske izmenjave.

-Izdelal naj bi še film o slovenski skupnosti za SBS TV,vključitev v program "Masterpieces".

-Izdelal naj bi se načrt za poučevanje zgodovine novejše slovenske imigracije, kakor je predlagal član parlamenta za zgodovino splošne imigracije v Avstraliji.

-V slovenskih časopisih naj bi objavljali kratek pregled sodobne literature.

-Boljša obveščenost Slovenije o tukajšnjih učiteljih.

-Naj se posveti več pozornosti avstralskim slovenskim pesnikom in pisateljem.

-Avstralskim knjižnicam je treba ponuditi več slovenskih knjig.

-V slovenskih časopisih naj bi se uporabljala čista slovenščina,brez tujk. Enako naj bi veljalo tudi za radijske oddaje itd.

-Naj se izvede popis Slovencev v Avstraliji.Na podlagi tega bi izdelali študij ,iz katerega bi bili razvidni demografski,socialni,antropološki podatki o Slovencih.

-Domovina mora združiti energijo na vseh kulturnih področjih,tudi kulturno-gospodarskem.Pride naj do tesnega sodelovanja med ministrom za kulturo,ministrom za Slovence po svetu ter kompetentnimi organizacijami v izseljenstvu.

-Izvoz in uvoz med Slovenijo in Avstralijo naj se poveča.Nuditi pomoč slovenskemu bančnemu sektorju z naložbami in delnicami.Poiskati je potrošnike izdelkov slovenskega tržišča.Turizem je ena najboljših porabniških dejavnosti.
Uvede naj se vseslovenska loterija,ki naj bi za glavni dobitek imela domačijo v Sloveniji.

-Ustanoviti je gospodarsko zbornico,s katero bi se povezovali Avstralija in Slovenija.V Slovenijo vlagati tuj kapital.

-Nujnost vseslovenskega glasila(n.pr.SLOVENSKO PISMO),ki bi avstralske Slovence in preko njih Avstralce seznanjal s slovenskimi proizvodi ter uvoznimi in izvoznimi možnostmi.

-Propagirati slovenske proizvode preko osebnih stikov.Seznam izdelkov,ki jih avstralsko tržišče uvaža.Minister za gospodarstvo v Sloveniji naj bi sodeloval z določeno osebo v Avstraliji.Potrebna je propaganda in reklama za Slovenijo.

-Ustanovitev slovensko-avstralske hranilnice.

-Izdelke iz Slovenije označiti z MADE IN SLOVENIA.

-Izdela naj se imenik vplivnih Slovencev po svetu.

-Dopisovanje posameznih šol,tukaj in drugod po svetu.

-V Avstraliji naj se ustanovi sklad za pomoč študentom.

→

-Učiteljice Slovenske šole Slovenskega društva Melbourne:Draga Gelt,Magda Pišotek in Marija Penca zaključujejo priprave za učbenik slovenskega jezika z naslovom UČIM SE SLOVENSKO I.del in II.del.Prvi del bo šel v tisk že letos septembra na okrog 100 straneh.Drugi del pa do Božiča.

-Učiteljice pripravljajo tudi program za računalnik Macintosh in IBM,ki bo primeren za otroke in mladino,ki si želijo dopolniti znanje slovenskega jezika in splošno znanje kulture,literature,zgodovine in zemljepisa Slovenije.

-Vzpostaviti boljše stike med sydneysko Macquarie univerzo in univerzo v Ljubljani.V Avstraliji je potrebno zbrati določeno vsoto denarja za plačo rednega lektorja in učitelja s polovičnim delovnim časom.Povezovanje s kulturnimi ustanovami v Sloveniji,predstavnike teh povabiti v Avstralijo.

-V Avstraliji naj bi se organizirali razni kvizi,slovenske popevke,tekmovanja in lutkovna gledališča.

SOCIALNA VPRAŠANJA IN ZDRAVSTVO

Vprašanja sestavil Paul Česnik

1.Ali je povratniku,ki se vrača v domovino za stalno,omogočena zdravniška pomoč, bolnica,zdravila,okrevališče-kakšne so morebitne dajatve?

2.Kakšne so možnosti za nalup pokojnin ali sploh obstojajo? Prispevek za nakup pokojnin.

3.Kakšne so možnosti za prostor v domovih za upokojence? Cena mesečne oskrbnine? Kje vse so ti domovi v Sloveniji?

4.Kako se obrestuje devizna štednja v bankah Slovenije?Ali so obresti plačane v tuji valuti ali v dinarski? Višina obresti.

5.Kaj lahko uvozi-prinese v Slovenijo dolgoletni izseljenec,če se vrača za stalno?

6.Ali se bo odvzeta lastnina(hiša,kmetija in slično)izseljencu vrnila?

Vsa navedena vprašanja naj obravnava v Avstraliji le ena organizacija,n.pr. Avstralska slovenska konferenca.Poveže naj se z odgovornimi v Sloveniji.
/Iz referatov:Cvetka Faleža,Stanke Gregorič,Elice Rizmal,Berta Pribca,Jožeta Žoharja,Pavle Gruden,Vinka Rizmala,Iva Leberja,Marjana Kovača,Marije Senčar,Drage Gelt,p.Nika Žvokelju,p.Valerijana Jenka,Dušana Lajovica,Lucije Srnec in Vide Kodre/

Sestanek upravnega odbora Avstralsko-slovenske konference

V soboto, 18. avgusta se je v verskem središču v Kew, v Melbournu, zbral upravni odbor Avstralske slovenske konference (ASK) na svoji drugi redni seji. Prisostvovali so člani odbora iz ACT (Marijan Kovač, Cvetko Faleţ), NSW-a (Dušan Lajovic, Alfred Brežnik in Pavla Gruden), in Viktorije (pater Bazilij Valentin, Stanka Gregorič, Ivo Leber in Elica Rizmal). Ocenili so delo ustanovne seje ASK, ki je bila 28. julija v Sydneyu, za zelo uspešno, saj je v njej konstruktivno sodelovalo kar 44 delegatov Avstralije, podanih 16 referatov z različnih področij; od gospodarstva, kulture, šolstva, itd. Prav tako je bil uspešen in lep Vseslovenski večer, z mašo, kulturnim programom ter govorom predsednika SNS NSW-a g. Lajovica s predsednikom demokratično izvoljene slovenske vlade g. Peterletom.

Na sobotni seji Upravnega odbora ASK, ki jo je vodil predsednik g.Marjan Kovač iz Canberre, so preučili predloge referatov in razprav z ustanovne seje ASK in sklenili, da jih bodo poslali na srečanje v Dragi, ki bo konec avgusta. Predloge bo predstavil dr. J.Koce, ki zastopa ASK. Predlogi sami se tičejo organizacije SSK, ki bo drugo leto, konec junija prvi Svetovni kongres vseh Slovencev: Slovencev iz domovine, iz zamejstva in izseljenštva, kjer bomo Slovenci širom sveta sodelovali na vseh možnih področiih (publicitete, gospodarstva, kulture, itd.).

Na sobotni delovni seji, ki je potekala ves dan, so predstavili tudi osnutek statuta SSK ter izvolili tudi referentko za kulturo pri ASK. To mesto je prevzela g. Pavla Gruden iz SNS NSW-a.

Eli Rizmal

ČLANI UPRAVNEGA ODBORA A S K
AVSTRALSKE SLOVENSKE KONFERENCE

Predsednik: Marjan Kovač
Podpredsednik: Dušan Lajovic
Organizacijska tajnica: Stanka Gregorič
Referent za narodno politična vprašanja je Alfred Brežnik
Referent za finančne zadve: Cvetko Faleţ
Referent za gospodarstvo: Marjan Kovač
Referent za odnose z mediji: Eli Rizmal
Referent za kulturo in literaturo: Pavla Gruden
Referent za verska vprašanja:p.Bazilij Valentin.
Člani odbora še:Ivo Leber,Marta Magajna in Alojz Kavaš.

ČETRT STOLETJA

Pozdrav vsem, ki spet prihajate v Drago; pozdrav vsem, ki ste kadarkoli imeli kaj z njo skupnega. Ne bomo ločevali po zaslugah — kar počez in vsevprek si bodimo dragi in hvaležni za petindvajset srečanj, ki so bila gotovo kdaj tudi nerodna in nepopolna, pa jim vendar ni najti primere v slovenski zgodovini.

Veselimo se vsi, od prvega do zadnjega: od uglednih predavateljev do prizadevnega kuharja pri »skavtskem golažu«; od ognjevitega diskutanta z zelo oddaljenim potnim listom do domačega prijatelja, ki je skrbel za mikrofone in žarnice; od tistih, ki so imeli ideje za vedno nove Drage, pa do tistih, ki so enako vestno poskrbeli za dobro primorsko vino.

Vsi, nazadnje in mogoče še najprej naša publika, ki je dolgih (in lepih) petindvajset let potrjevala zaupanje v poslanstvo Drage — vsi mi skupaj imamo te dni velik praznik.

Tisti, ki Drage niso marali, so ji očitali tisoč in eno napako, pa še veliko sovražnega in prevratniškega so odkrivali v njej. Enega samega greha pa ji ni nihče nikoli navrgel: da bi bila dolgočasna. Vsaj zato ne sme biti dolgočasen ta zapis, ki bo zato v enem samem stavku poudaril, zakaj je Draga uspela:

Bila je svobodna tribuna, kjer so Slovenci z vseh koncev sveta prizadeto razpravljali o treh časih našega bivanja — o preteklem, sedanjem in prihodnjem.

Temu svobodnemu razmišljanju je moral prisluhniti tudi nekdanji uradni matični forum, za katerega se sicer ne spominjamo, da bi bil kdaj svobodno izbran, izvoljen in pooblaščen.

Tisti forum je Dragi prisluhnil tudi dobesedno, to je z napravami za beleženje glasov in obrazov svobodnih ljudi, pa s profesionalci iz središča in z zunanjimi sodelavci kar iz primorskega okolja; prisluhnil ji je s časopisnimi napadi in žalitvami na obeh straneh meje, z nagajanji in pretnjami ugotovljenim ali vsaj osumljenim udeležencem iz matične domovine; prisluhnil ji je nazadnje tudi s policijskimi zasliševanji vzhodno od Fernetičev.

Na srečo vseh skupaj se je čas medtem premaknil tako, da smo bolj zaposleni s svetlimi perspektivami kot z minulostjo, ki pa je za vsak primer seveda nismo pozabili.

Draga 1990 ni le svečano jubilejna. To je predvsem tudi prva Draga po rojstvu povojne demokracije v Sloveniji. Ta vzporednost nas navdaja z globokim, srčnim veseljem, in z velikim upanjem. Predrzno bi bilo misliti, da je imelo naših petindvajset svobodnih srečanj kako zaslugo, čeprav le majhno, za sedanjo renesanso naše matične domovine. Nesporno pa je, da je bil duh Drage v svoji projekciji naravnan v svobodno in demokratično zamisel, kot jo zdaj sredi vseh ruševin in težav izpeljujejo novi, pogumni, odgovorni in zavedni slovenski možje (in žene). V čast si štejemo, da so bili mnogi teh med nami, ko smo četrt stoletja sanjali in razmišljali o novi, drugačni, srečnejši slovenski domovini.

Na jubilejnem prelomu, v letu obnovljene svobode tam, kjer smo duhovno doma, pa Draga iz vsega srca in iz vse odgovorne zavesti proglaša, da misli nadaljevati svojo pot. Skrb za skupno slovensko stvar — in to je bilo njeno bistvo — se nadaljuje, kot se nadaljuje skrb za zdravje celo pri zdravem človeku. Ne moremo prenehati, ker so v petindvajsetih letih korenine pognale že preglobоko, in ker nam to veleva tudi spoštljiv spomin na početnika Drage, rajnega profesorja Jožeta Peterlina.

Problemov ne bo zmanjkalo — upajmo, da ne bo zmanjkalo niti moči, zvestobe in ljubezni!

Jubilejna DRAGA *90

XXV. ŠTUDIJSKI DNEVI »DRAGA 90«

TRST - 31. AVGUSTA, 1. IN 2. SEPTEMBRA 1990

PARK FINŽGARJEVEGA DOMA, OPČINE, NARODNA ULICA 89

Petek, 31. avgusta 1990

Ob 17.00: Predstavitev letošnje Drage

Ob 17.30: *Igor Škamperle* (Trst):
NARODNOST V POSTMODERNI MISLI
Po predavanju diskusija in družabnost

Sobota, 1. septembra 1990

Ob 9.00: Zasedanje osrednjega iniciativnega odbora za pripravo svetovnega slovenskega kongresa — poročila predsednika *Bojana Brezigarja* in tajnika *Vinka Oštlaka*

Ob 15.00: Srečanje slovenskih revij — uvod v prvo povojno srečanje urednikov slovenskih periodičnih publikacij po svetu

Ob 17.30: *Zdravko Inzko* (Dunaj):
SLOVENIJA S PERSPEKTIVE ŠIRŠEGA SVETA
Sledi diskusija in družabnost

Nedelja, 2. septembra 1990

Ob 10.30: *Janez Pogačnik* (Ljubljana):
SLOVENSKA CERKEV PRED NOVIMI NALOGAMI
Sledi diskusija

Ob 15.30: Ob petindvajsetletnici Drage

Ob 16.30: *Spomenka Hribar* (Ljubljana), *Ivo Jevnikar* (Trst) *Karel Smolle* (Celovec), *Janez Zorec* (Pariz)
Okrogla miza:
PO ZLOMU POLSTOLETNE DIKTATURE
V NOVA SLOVENSKA OBZORJA
Po diskusiji zaključek in družabnost

Lojze Peterle(desno)predsednik slovenske vlade-na Dragi*90

TIK PRED IZIDOM
DRAGA 89
Zbornik

DRAGA '90: INKUBATOR SLOVENSKEGA SVETOVNEGA KONGRESA

BRACO ZAVRNIK

A ne glede na to, kje bo oziroma kje bi bil svetovni slovenski kongres, bo tudi ta zares uspel le v primeru, če se bodo na njem pojavili Slovenci prav vseh barv, verujoči in neverujoči, »matičarji«, zamejci in izseljenci, moški in ženske, beli in črni, zeleni in rdeči. Da, tudi rdeči, če to želijo, dasiravno se kongres — kar je verjetno tudi edino prav — upira pristopnikom v podobi političnih strank. To poudarjam pač zato, ker je sicer v zelo strpni in odprti razpravi na letošnji Dragi, ki se prikazni preteklosti ni loteval v povišanih tonih, bilo mogoče slišati osamljeni medklic, kako komunisti na slovenskem kongresu nimajo kaj iskati.

Mar ni slovenstvo utrpelo že dovolj škode, ker so prav komunisti na oblasti razmišljali tako, ko se je postavilo vprašanje, ali sodelovati ali nesodelovati z »ideološkim nasprotnikom«?

»Oče Drage« Jože Peterlin

Berite sporočilo iz Slovenije

TELEFAX TELEFAX

REPUBLIŠKI SEKRETARIAT ZA INFORMIRANJE. LJUBLJANA TELEFAX

URGENT! NUJNO!

G.STANIČU ! Prosim, prenesite naslednja vprasanja ministru za notranje zadeve, g.Bavčarju in ministru za Slovence po svetu, dr.Dularju; saj nimam direktnih naslovov in faxov.

TELEFAX

Lepo pozdravljeni!

TELEFAX

Pišem vam v imenu Avstralskih Slovencev oz. Avstralske slovenske konference(ASK) in Slovenskega narodnega sveta Viktorije. Prosimo vas za uradni odgovor na naslednja vprašanja:

TELEFAX

1. Od 7.7.1990 lahko s tujim potnim listom in celo brez, vsak tuj državljan (razen izjem) vstopi v Jugoslavijo brez vize za 30 dni. Tuji državljani(rojeni v Sloveniji oz. v Jugoslaviji), ki zaradi velike oddaljenosti in dragih letalskih kart, prihajajo v Slovenijo za več kot 30 dni, še vedno potrebujejo vize. Izstavi pa se jim še vedno LE ENKRATNA viza. Zakaj? In ali bi lahko to vprasanje uredili?

TELEFAX

2. Ali je bila sprejeta deklaracija o prenehanju preganjanja kaznivih dejanj, ki so bila storjena med vojno od 6.4.1941 do 15.5.1945 in ali so ustavljeni vsi kazenski in drugi postopki proti tem osebam(19 ali 22-im iz vrst slovenske politicne emigracije)?

TELEFAX

3. Vedno znova nas vprašujejo ljudje za spisek teh imen: ker se bojijo, da so na spisku. Torej ali so na tem spisku imena Slovencev, ki zivijo v Avstraliji?

TELEFAX

4. Ozirajoc se na clanek I.Zajdela v Demokraciji 31.7.1990, vas prosimo, oziroma da objavite spisek teh imen(19 ali 22).

Odgovore bi potrebovali cimprej, saj je to nedeljo 26.avgusta 1990 odprt sestanek Slovenskega narodnega sveta Viktorije, kjer bodo ljudje gotovo postavljali ta vprašanja.
Odgovor pošljite, prosim, s faxom
Elici Rizmal , referentki za odnose z javnostjo za Avstralsko slovensko konferenco, tel. 03-752 0003, fax: 03-755 1746

Prisrčen pozdrav, hvala za intervjuje, hvala za pomoc !

Elica Rizmal za ASK in SNS Vic

Melbourne, 21.8.1990

SKUPŠČINA
REPUBLIKE SLOVENIJE
IZVRŠNI SVET

Ljubljana, 24.8.1990

37.: 11360

Gospa Elica Rizmal
Avstralska slovenska konferenca in
Slovenski narodni svet Viktorije
fax: 03 755 1746

TELEFAX

Spoštovana gospa Elica Rizmal!

TELEFAX

Republiški sekretar za informacije Stane Stanič mi je posredoval vaše pismo z nujnimi vprašanji. Na kratko odgovarjam takole:

1. Časovne in druge omejitve v zvezi z vstopnimi vizami za Jugoslavijo so ostanek stare ureditve, ki se nam je še ni posrečilo v celoti preurediti. V skladu z notranjo demokratizacijo in uveljavljanjem suverenosti Republike Slovenije bomo te omejitve skušali čim prej odpraviti, vendar je težko napovedovati natančne datume, ker je naš položaj še precej zapleten in še nimamo popolnoma prostih rok.

TELEFAX

TELEFAX

2. Deklaracija o prenehanju preganjanja storilcev kaznivih dejanj, storjenih med vojno, ni bila sprejeta, sprejet pa bo ustrezen zakon, in sicer po rednem parlamentarnem postopku in s polno pravno (ne samo politično) veljavo.

TELEFAX

3. Na seznamu oseb, osumljenih omenjenih kaznivih dejanj, ni nobenega avstralskega državljana.

4. Glede objave tega seznama so mnenja zelo različna. Ali bi se z objavo strinjale tudi vse osebe, katerih imena so na seznamu (posebno če pomislimo, da bo najbrž kmalu sprejet zakon, omenjen v drugi točki, ki bo tako ali drugače pomenil amnestijo tudi za te osebe)?

TELEFAX

TELEFAX

Prisrčen pozdrav vsem rojakom!

dr. Janez Dular
ČLAN IS RS ZA SLOVENCE
PO SVETU

PREDSEDNIK AVSTRALSKE SLOVENSKE KONFERENCE

M A R J A N K O V A Č

Član odbora Slovenskega narodnega sveta-A.C.T.

Marjan Kovač - General Manager of Investments-board member of Elders Resources Limited and Jupiters Trust and a Director of a number of SFII.

Marjan Kovač se je rodil v Palčju pri Pivki 1932. Maturiral je na gimnaziji v Postojni in potem študiral na univerzi v Ljubljani,Trstu in N.S.W,kjer je diplomiral na trgovsko-ekonomski fakulteti(Bachelor of Commerce). Sedaj je direktor pri SFIT-u in direktor na čelu drugih avstralskih družb.

Marjan je aktivno delal za slovenstvo odkar je prišel v Avstralijo leta 1957.Bil je blagajnik pri odboru društva Sydney,kasneje pa blagajnik in predsednik Slovenko avstralskega društva v Canberri.Vneto je tudi sodeloval pri gibanju za priznanje slovenske suverenosti in za demokratizacijo Slovenije.

Predsednik ASK,Marjan Kovač bo letos oktobra obiskal Slovenijo,tokrat s svojo družino,ki bo videla Marjanovo rojstno deželo prvič!

SREČNO POT MARJAN!VAM IN VAŠI DRUŽINI!

*****

Štefan Merzel's business is MERZEL HOLDINGS /Car and truck repair centre Melbourne/

Štefan Merzel je že 10 let odbornik S.D.St.Albans,trenutno je tudi v odboru Slovenskega narodnega sveta Vic.blagajnik. V času predvolilne kampanje v Sloveniji,aprila letos,je bil v Društvu za podporo demokracije v Sloveniji eden najbolj aktivnih in prizadevnih članov na področju celotne Viktorije. Štefan je rojen 22.11.1936.v Krapini na Hrvaškem.Mati Marija Lorenčić je bila rojena v Brebrovniku pri Ptuju. Štefan je končal 4 razrede gimnazije na Hrvaškem,od 1952.pa se je šolal v Mariboru na Srednji kovinski šoli.Po končani šoli ga pošljejo na delo v Ogulin.Po težkem in odgovornem delu v podjetju Hidroelektro-Zagreb zapusti domovino.Upira se mu način na katerega ga silijo v partijo. Leta 1956.pobegne v Avstrijo,kjer se tudi poroči z dotedanjo prijateljico.V Asten lageru preživi do 1957. nato pa z ladjo Aurelia v Avstralijo...na obali melbournškega pristaniščа se znajde 22.5.1957. Zadnja tri leta Štefan pomaga tudi pri organiziranju znane mednarodne Božične parade in proslave v ST.Albansu. Štefan pravi:"Kako se ne bi počutil Slovenca,ko pa mi je mati Slovenka,hodil sem v slovenske šole,prijatelji so mi Slovenci,poročen sem s Slovenko,tri,v Avstraliji rojene hčerke govorijo slovensko-SLOVENIJA IN SLOVENSKA BESEDA pa sta mi posebej prirasli k srcu..."

OBISK IZ DOMOVINE JE PAČ ZA NAS VEDNO PRIJETEN DOGODEK
V cerkveni dvorani v Merrylandsu-gastroenterologi iz Slovenije.
Dušan Lajovic izreka dobrodošlico slovenskim zdravnikom-gastroenterologom.

OGLAŠA SE BRISBANE...

S sprejemom vašega pisma,v katerem ste nas prvič povabili k sodelovanju pri Avstralski slovenski konferenci,se je pri nas zanimanje za to organizacijo postopoma večalo.Posebno me veseli,da sem imel priliko prisostvovati ASK,28.7.9o. v Sydneyu,kjer sem lahko osebno spoznal plemenito delo pobudnika g.A.Brežnika. ter ostale sotrudnike in delegate.

Kmalu zatem smo imeli pri nas v Slovenskem domu(5.avgusta 90.)ustanovni sestanek. Takrat se nas je zbralo deset.Sprejeli smo pravila SNS in tudi poravnali članarino.Vsi so navdušeno sprejeli in podprli namene in delo ASK.Temu je sledil naslednji sestanek(25.avgusta 90.)na našem slovenskem hribčku in pa širše srečanje na društvenem pikniku 2.septembra.Tega dne sta nas obiskala predsednik ASK Marjan Kovač iz Canberre in referent za narodna vprašanja ASK Alfred Brežnik iz Sydneya.Hvaležni smo gostoma za zanimivo razlago,oz.predstavo ASK,posebno pa še Marjanu Kovaču za priznanje tej brisbanski skupnosti,ki že nad 35 let ponosno razobeša našo slovensko zastavo.

V soboto,15.septembra smo imeli ponovni sestanek na katerem se je pridružilo še pet rojakov.Torej imamo sedaj petnajst članov,kar je za našo malo skupnost lep začetek.Sestanke smo sicer sklicevali javno,preko slovenskih radijskih oddaj že en teden vnaprej.V našem delu se bomo posluževali tudi našega glasila GLAS PLANINKE.Na tem zadnjem sestanku smo izvolili tudi desetčlanski odbor.V splošnem so vsi naši člani zvesti in nesebični sodelavci našega društva Planinke,kateremu so služili vrsto let.
Odbor SNS Qld.:
Predsednik-Jože Vah,podpredsednica-Tončka Heric,tajnik-Mirko Cuderman,blagajnik-Stanko Heric.Za socialna vprašanja in zdravstvo-Jože Vah,Marica Podobnik; šolstvo in izobrazba-Tone Vogrin;narodna politika in publiciteta-Mirko Cuderman, Tončka Hreic,šport in družabnost-Edo Andlovec,Vinko Čopar,gospodarstvo-Jože Barbis,Stanko Heric.

Vsem tople pozdrave iz sončnega QLD.
ZA tajništvo SNS QLD
Mirko Cuderman

V Slovenskem drustvu Planinka,2.9.90.

SLOVENSKA GIMNAZIJA V SYDNEYU

POROČA MARIZA LIČAN

Leto 1978 bo zapisano v avstralski zgodovini,kot začetek uradnega poučevanja jezikov drugih narodnosti na državnih sobotnih šolah v Avstraliji.
To leto je pomenilo preizkus zavednosti in spoštovanja Slovencev in drugih narodov do materinega jezika.Na razpis vzgojno izobraževalnega zavoda v Sydneyu smo se Slovenci prijavili prvi izmed jugoslovanskih narodov.Za priznanje slovenščine kot maturitetnega predmeta smo potrebovali število učencev,ki ga je predpisal zavod in seveda tudi učitelje.Čeprav smo Slovenci raztreseni po vsem Sydneyu,smo se na pobudo G.Alfreda Brežnika zbrali na prvem sestanku in ustanovili "Slovenski šolski odbor(SŠO)za drŕavo Novega juźnega Walesa".
Glavna naloga odbora je bila in je še danes:skrb za ohranjanje slovenskega jezika na peti celini.Člani odbora so postali predstavniki vseh slovenskih organizacij,verskega središča in posamezniki-neglede na politične ali verske pripadnosti, prijateljske ali sporne odnose.Premagali smo vse ovire in postali eno telo z enim smotrom.V 13.letih delovanja smo dosegli pohvalne uspehe.13 let poučevanja slovenščine na srednji stopnji,ki je enakovreden maturitetni predmet,kot so n.pr.angleščina,matematika itd.kar pomeni,da si učenec v 11.in 12. razredu,kjer se pripravlja za zrelostni izpit,lahko pridobi 100 točk, kot iz angleščine.
Zaradi oddaljenosti in majhnega števila učencev na isti šoli,je zavod izbral en center za poučevanje jezika in en dan-soboto dopoldan,tako da lahko obiskujejo šolo učenci iz bližnjih in daljnih krajev(n.pr.3 ure vožnje v eno smer iz Newcastla).Po opravljeni maturi dobijo učenci maturitetno spričevalo-Higher School Certificate,ki je priznano v Avstraliji,domovini in drugod po svetu.Če vštejemo tudi letošnje maturante,ki jih je 10,je opravilo maturo že 108 učencev.Nadvse lepo se sliši dejstvo,da so izmed teh maturantov,4 učiteljice,ki že poučujejo na državni Slovenski srednji šoli v Bankstownu,v Sydneyu.24.novembra bo že 24.maturantski ples.Z delom je lahko zadovoljna naša skupnost,posebno pa člani SŠO, čeprav so bili nekateri trenutki grenki in vznemirljivi,se lahko veselimo dosežkov.
Več o tem lahko izveste iz predsedniškega poročila,ki je bilo podano na 13.letnem občnem zboru SŠO,20.septembra 1990.

POROČILO

Za nami je 13 let aktivnega in plodnega dela.Za nami je 13 različnih let,od začetniškega,ki je združilo društva,središča,posameznike različnih mnenj v en odbor, ki si je za svoj cilj postavil učenje in ohranjanje slovenščine v Avstraliji in pomembnejšega,kot je bilo praznovanje 10.mature iz slovenskega jezika v Sydneyu, pa do obdobja,ki je spet zanesel med nas temne oblake s točo in streli na posameznike,dolgoletne člane šolskega odbora.Obdobje,ki ni prineslo sadov,ampak ponovnega trenja,metanja polen,hudobije in ambicioznosti.Rezultat tega obdobja je bil odstop dolgoletnega,marljivega in navdušenega tajnika S.O.Alfreda Brežnika.Samo ljubezen do materinega jezika in skrb za našo mlajšo generacijo sta nam vlivali moč,da smo ostali še vedno za isto mizo,v istem odboru.S tega vidika lahko čestitam članom in upam,da bomo tudi v prihodnjem letu boljše sodelovali in da bosta naša edina skrb jezik in šola,brez tekmovanj pristranskih občutkov in pomembnosti stopnje izobraževanja.KLjub razburljivemu letu smo dosegli lepe uspehe.

→

Za nami je že 11.maturantski ples,ki je bil pri Slovenskem društvu Sydney. Naj se ob tej priliki lepo zahvalim vsem,ki ste pripomogli k uspehu večera.Jaz sem vam pomagala z mislijo iz domovine,kjer sem bila na dopustu.
Začetek šolskega leta je povsod živahen,med našo skupnostjo še nekoliko bolj. Ponovno smo se srečali s težavo-premajhno število učencev.Mesec frebruar je v domovini kulturni mesec in naj bi bil tudi med izseljenci, nam je dokazal,da smo šibki in brezbrižni pri spoštovanju slovenščine.Ljubimo jo,dokler ni treba zanjo ničesar žrtvovati.Naši srednješolci so spet našli neslane izgovore,da se ne bi vpisali v šolo.Škoda,da po tolikih letih obstoja državne slovenske srednje šole naši starši še vedno ne razumejo pomembnosti znanja jezika,še manj pa poteka pouka slovenščine na srednji stopnji.Prav v omenjenem mesecu so se starši srednješolcev zbrali na prvem sestanku,ki je bil uspešen.Dobili smo dovolj učencev in pouk poteka normalno na štirih stopnjah.Imamo 56 učencev in 4 učiteljice.
Danica Šajn poučuje 7.in 8.razred,v času dvomesečnega dopusta v Sloveniji jo bo nadomeščala Milena Godec.Danica Grželj je vse do julija,ko je odšla na počitnice v Slovenijo,poučevala 9.in 10.razred.Njeno delo je prevzela Marie Williamson Žibert. 11.razred poučuje Liza Reja Wolfand in 12.Mariza Lićan.

Letos imamo 10 maturantov.Starši učencev slovenske srednje šole so pripravili prvi kulturno zabavni večer s plesom 8.septembra 1990.pri Slovenskem društvu Sydney. Večer je bil izredno uspešen tako s kulturnega kot zabavnega vidika.
Tudi učenci Slomškove šole iz Verskega središča v Merrylandsu so se izkazali na junijski kulturni prireditvi,pa tudi ob praznovanju očetovskega ali materinskega dne.Ti otroci so naša prihodnost.Tu dobivajo smernice za nadalnje šolanje v slovenščini.Hvaležni smo staršem,predvsem pa učiteljicam,ki prostovoljno in z veliko vdanostjo poučujejo najnovejše slovenske učence.

Vsak začetek ima tudi svoj konec.Za slovenščino pomeni to zaključno izobraževanje na univerzi.Lani so se prvič odprla vrata Macquarie univerze v Sydneyu za študente ki si želijo znanja iz slovenskega jezika in književnosti,letos v marcu pa že drugič.Lektorica Aleksandra Bizjak je s svojim sposobnim poučevanjem privabila v razred kar 25 študentov.Upajmo,da bo prihodnje leto odziv še boljši.
Sklad za učenje slovenščine na Macquarie univerzi je pridno delal vse leto,čeprav šteje le nekaj članov.Neutrudljiva in vztrajna predsednica Marija Senčar je porabila nešteto ur za nevidno in nehvaležno delo pri vodenju sklada,ki ima največ težav pri zbiranju finančnih sredstev,ki so nujno potrebna za obstoj slovenske katedre v Sydneyu.

Ob koncu tega poročila bi se rada zahvalila učiteljicam za vdano in odlično delo, ki so ga izkazale pri poučevanju srednješolcev.Vam člani hvala za pomoč in podporo ki ste mi jo izkazali v času predsedniškega poslanstva.Posebno hvala tistim,ki so mi stali ob strani tudi takrat,ko so bili težki trenutki in nizka morala.

Dobrodošli
na

dvanajstem slovenskem maturantskem plesu
v soboto, 24. novembra 1990
ob 7. uri zvečer
v dvorani Kluba Triglav Sydney
19 Brisbane Road, St. John's Park

Vstopnina:
odrasli $10.00
upokojenci in študentje $5.00
otroci imajo prost vstop

Igra ansambel:
Alpski Odmevi

Slovenski solski odbor za N.S.W.

Betty Lovrenčič

Besede prebrane na kulturnem večeru s plesom, v priredbi staršev slovenskih srednješolcev iz Bankstowna Sydney Slovensko društvo Sydney, 8.9.1990.

Tako se počutim med slovenskimi srednješolci

Moje ime je Betty Lovrenčič. Jaz sem Avstralka poročena s Slovenko doma iz Maribora že 34 (štiriintrideset let).

V Slovensko šolo v Bankstownu hodim že štiri leta vsako soboto jutro. Rada bi povedala, da sem se tam veliko naučila o slovenskem jeziku in o slovenskih ljudeh.

Pred kratkim sem bila z možem v prelepi Sloveniji. Obiskala sva sorodnike in prijatelje. Potovala sva po celi, Sloveniji in občudovala sem lepote vseh krajev kot na primer Bled, Kranjsko Goro Pohorje, Triglav, Gorenjsko, Ljubljano in seveda Maribor. Slovenija je krasna dežela. Ljudje so prijazni, hrana je odlična in dabla bi povedala, da je Slovenija sedaj zelo svobodna in je "super," in je tudi del moje dežele.

tako je začela svoj govor Rebeka na kulturnem večeru v Bankstownu in nadaljevala:

Danes sem se odločila,da vam povem zakaj hodim v slovensko šolo.Obiskujem deseti razred in hodim že drugo leto v slovensko šolo v Bankstownu.Govoriti še drugi jezik pomeni imeti več možnosti za boljšo bodočnost,kot se pravi,govoriti dva jezika je več vredno kot enega.
Prvi dan slovenske šole sem bila zelo nervozna,seveda sem precej razumela slovenski jezik pa kljub temu se je še mnogo za naučiti.Posebno v prvem letu sem spoznala mnogo novih prijateljic in prijateljev in še nisem imela tako prijaznih in pomagajočih učiteljev.V slovenski šoli se ne učimo samo sklonov in glagolov,ampak se tudi učimo o Sloveniji.Mi se učimo narodne pesmi in o pisateljih,ljudeh in naravi.Počutje v šoli je kot da se nahajamo v Sloveniji,pa čeprav govorimo raje med seboj angleško.
Seveda moji starši so me skoraj prisilili,da sem šla v slovensko šolo, ampak sedaj grem zelo rada in se bom obogatila z novim znanjem.Vsa ta priložnost je na razpolago tudi bodoči generaciji,ker v bodoče se bo treba obvezno učiti še drugi jezik v šoli.
Naj vas vprašam kateri jezik je boljši kot pa materin jezik?
Starši so nam vedno na razpolago pri učenju materinega jezika.Jaz kličem bodočo generacijo,da obiskuje in se uči slovenskega jezika in naprošam starše da vzpodbujajo svoje otroke,saj takorekoč,tudi mi smo Slovenci.
Z upanjem da nas bo drugo leto najmanj sto učencev v Bankstownu!Hvala Lepa!

***

Učiteljica Mariza

J A V N A Z A H V A L A

SLOVENSKI NARODNI SVET VIC.

se želi zahvaliti SNS N.S.W,Klubu Triglav in vsem posameznikom,ki so nas ob priliki svečanega SLOVENSKEGA VEČERA in AVSTRALSKE SLOVENSKE KONFERENCE-28.julija 1990.v Sydneyu, tako lepo sprejeli in nam pripravili nekaj nepozabnih trenutkov.

Za Slovenski narodni svet Vic.
Simon Špacapan,p r e d s e d n ik

NA RAZPOLAGO JE VIDEO KASETA AVSTRALSKE SLOVENSKE KONFERENCE IN SVEČANEGA SLOVENSKEGA VEČERA.CENA $ 30.NAROČITE NA:Slovensko pismo P.O.BOX 188 N.S.W. COOGEE 2034 -

TRIGLAV CLUB LIMITED

(Incorporated on 15th July, 1975)

Premises: 19 Brisbane Road, St. Johns Park, N.S.W.
Postal Address: P.O. Box 61, Canley Heights, 2166.

Telephone: 610 1627

Address all correspondence to The Secretary

POROČA KLUB TRIGLAV BRALCEM SLOVENSKEGA PISMA.

Triglav Klub se nahaja v St Johns Parku, kjer živi veliko slovenskih družin in nudi gostoljubnost, družabnost, kulturo in šport vsem slovenskim rojakom in obiskovalcem tudi tuje narodnosti.

Kip pesnika in pisatelja IVANA CANKARJA pred vhodom v dvorišče ponosno pozdravlja vsakega došleca. Vsako leto na Anzec Day, pred tem spomenikom polagamo venec padlim vojakom.

Triglavski moški pevski zbor, obstoja že dolgo vrsto let, sedaj pod vodstvom sestre Francke Žižek in je v ponos Triglavski skupnosti.

V športu predvsem prevladuje balinanje moških in ženskih skupin. Balinarska sekcija kluba je včlanjena v Balinarski Federaciji Novega Južnega Valesa. Struktura in velikost triglavskih balinišč je sprejemljiva tudi za najzahtevnejša svetovna tekmovanja.

Prostori kluba Triglav so odprti v petkih, sobotah in nedeljah.

LETNI OBČNI ZBOR KLUBA TRIGLAV BO V NEDELJO 28.OKTOBRA 1990, OB 3h POPOLDNE V KLUBSKIH PROSTORIH.

V SOBOTO 10.NOVEMBRA PRAZNUJEMO "MARTINOVO" IN PO TRADICIJI OCENJUJEMO IN NAGRAJUJEMO DOMAČA VINA.
IGRA ANSAMBEL "TRIO TRIGLAV".

"MATURANTSKI PLES" PRIREJA LETOS SLOVENSKI ŠOLSKI ODBOR V PROSTORIH KLUBA TRIGLAV,V SOBOTO 24. NOVEMBRA.
ZA TA VEČER BODO VSTOPNICE V PREDPRODAJI IN REZERVACIJE OBVEZNE. IGRAL BO ANSAMBEL, "ALPSKI ODMEVI".

Na sliki: Polaganje venca padlim pred Cankarjevim spomenikom.

Za Klub Triglav, tajnica
Ivanka Bulovec

Slovensko društvo Sydney je najstarejše slovensko društvo v Sydneyu in je bilo ustanovljeno že leta 1957 v Woollahri. Prvi predsednik je bil g. Miša Lajovic, tajnik pa g. Ljenko Urbančič.

Zaradi neugodnih pogojev se je naslov društva v prvih letih obstoja večkrat menjal, dokler ni končno društvo s pomočjo članov Akcije za dom kupilo zemljo s hišo na hribčku v Horsley Parku. Toda tudi tu ni bilo sreče. Zemlja, na kateri smo dom postavljali, po zakonu ni bila zazidljiva in nam je občina sredi gradnje nadaljno gradnjo prepovedala. Vendar nam je uspelo, da smo ta, do polovice dograjen dom prodali državi in v zameno odkupili od nje ponujeno zemljišče v Wetherill Parku, kjer naš novi dom stoji že dve leti. Zgradili smo ga deloma s sredstvi prejšnjega doma ter s prostovoljnim delom in darovi naših dobrih članov in prijateljev.

Slovensko društvo Sydney ima zelo delaven odbor, katerega predsednik je g. Štefan Šernek. Imamo več sekcij: Lovsko ribiška taborniška družina, katere starešina je g. Henri Juriševič, potem Balinarska skupina pod vodstvom g. Slavka Prinčiča, dve Folklorni skupini, Moški pevski zbor, Harmonikarski trio Rudija Črnčeca in pravkar ustanovljeni Mladinski odbor. Vse te skupine so zelo aktivne in so dosedaj večkrat nastopale pri naših športnih in kulturnih prireditvah.

Do konca leta bomo imeli še naslednje družabne prireditve:

- ☐ **07.10.90 Piknik in ples, igra godba Mavrica**
- ☐ **27.10.90 Zabava s plesom, igra godba Mavrica**
- ☐ **10.11.90 Zabava s plesom, igra godba Alpski odmevi**
- ☐ **24.11.90 Zabava s plesom, igra godba Mavrica**
- ☐ **08.12.90 Miklavževanje in ples, igra godba Alpski odmevi**
- ☐ **22.12.90 Zabava s plesom, igra godba Alpski odmevi**
- ☐ **31.12.90 Silvestrovanje - New Years Eve, igra godba Mavrica**

Zaradi potreb vzdrževanja doma in okolice, dvorano tudi oddajamo za poroke in podobne svečanosti.

Dom je odprt: vsak ponedeljek od 7h zvečer, vsak petek od 4h popoldne dalje, vsako soboto od 2h popoldne dalje in vsako nedeljo od 12h dalje.

Istočasno je odprta tudi kuhinja, kjer si lahko odlično hrano naročite po želji.

Vsi ste vedno prisrčno vabljeni in dobrodošli v našem domu Slovenskega društva Sydney.

Več podrobnosti o našem društvu pa v naslednjih številkah.

Za odbor: Lojze Kmetic

Na sestankih Šolskega odbora za NSW mi je bilo ostro povedano, da nimam pravice ne govoriti in ne voliti v Šolskem odboru, imam pa dolžnost prihajati na vse sestanke in poročati o finančnem stanju in delu Slovenskega študijskega sklada na Macquarie univerzi. Ta odnos me je zelo začudil, posebno, ker se nekateri člani zadnje čase vedno sklicujejo na konstitucijo (pravilnik) Šolskega odbora za NSW, pa sem jo še sama dobro prebrala in našla v njej nekaj zelo zanimivih podatkov, recimo **namen** Šolskega odbora:

...e) vzpostaviti in vzdrževati kontakt s starši in otroci slovenskega porekla.

Citiram tudi **članstvo** Šolskega odbora, ki ga poleg ustanovnih klubov sestavljajo tudi po en predstavnik Verskega središča, potem Dopolnilne šole v Merrylandsu, Srednje šole v Bankstownu in "LIKE INSTITUTIONS" - kamor spada Slovenski študijski sklad na Macquarie univerzi in katerega ustanovni člani so bili izvoljeni iz članov Šolskega odbora. Zelo žalostno, da po več kot dveh letih obstoja in neumornega dela Slovenskega sklada, sedanja predsednica nima nobenih pravic, temveč samo dolžnosti. Če pa hočemo imeti kakšne pravice (recimo pri volitvah), pa moramo najprej izpolniti prijavnico, potem pa bo Šolski odbor na normalnem letnem občnem zboru, ki bo po vsej verjetnosti šele čez leto dni, odločil, ali nas sprejme med svoje člane ali ne. Iste pogoje so postavili obema zastopnikoma staršev. Kje je tu logika Šolskega odbora?

Pod tretjo točko članstva v pravilniku spadajo vse učiteljice in pod četrto pa je med drugimi članstvo odprto tudi vsem posameznikom (recimo staršem..), seveda po soglasnem sprejetju na letnem občnem zboru. V pravilniku obstoja tudi klavzula,da se lahko skliče izredna seja občnega zbora, če to potreba narekuje...

Tudi **Quorum** je zanimiv: za **članske sestanke** je dovolj sedem članov, ki so predstavniki ustanovnih klubov in ti so: Slovenski akademski klub, Slovenski klub Sydney, Triglav klub Ltd in Slovensko narodno društvo. Za **sestanke delovnega odbora**, ki ima predsednika, podpredsednika, tajnika in blagajnika, pa so za sklepčnost dovolj samo 3 člani delovnega odbora.

Piše tudi, da vsi prisotni člani (ne samo ustanovni člani) imajo pri volitvah na občnem zboru pravico do enega glasu. Nikjer pa nisem zasledila, da bi učiteljice bile med ustanovnimi člani, kot se je to trdilo na zadnjem občnem zboru, razen, če je bilo to sprejeto kasneje kot dopolnilna klavzula konstitucije.

Želela bi, da se konstitucija pravilno tolmači in to za vse člane enako, tudi za tiste, ki želijo postati člani. Šolski odbor ne more in ne sme biti zaprta in nedostopna slovenska ustanova. Odprt mora biti vsakomur, ki hoče delati in pomagati pri vzgoji naših otrok. Zaradi nepravilnega tolmačenja konstitucije in zahteve staršev, ki imajo šoloobvezne otroke, da hočejo bolj aktivno sodelovati s Šolskim odborom in učiteljicami, so nastala v Šolskem odboru trenja in problemi, ki pa so z malo, zelo malo dobre volje vsi rešljivi. Neprestani očitki, da sta dopolnilna šola v Merrylandsu in univerza prinesli nemir v Šolski odbor, so brez vsake podlage.

Struktura sedanjih emigrantov je na drugačnem nivoju kot je bila, kajti Avstralija danes zahteva od emigranta dosti več kot včasih. Imamo že tudi nove generacije naših ljudi, ki so rojeni tu, v Avstraliji, in imajo svoje poglede in jih je potrebno poslušati. Naenkrat se srečujemo z drugače mislečimi ljudmi in moderno mladino, ki odrašča v izredno naravno negativnem okolju. Nastajajo druge zahteve, drugi problemi, ki jih Šolski odbor leta in leta ni imel ali pa za jih ni hotel vedeti. Problemov ne moremo reševati samo površno, potrebno je razumevanje in to mnogo razumevanja s strani staršev, učiteljev in mladine. Če starši želijo svoje probleme povedati našim pedagogom, jih ti morajo poslušati in jim pomagati. Zato pedagogi so. Starši tudi hočejo vedeti,

→

komu zaupajo del svoje vzgoje, posebno v času pubertete in tako kot naše učiteljice zvedo vse o otrocih in starših, bi tudi starši in otroci želeli vedeti kaj več o njih. To je pač čisto normalno in za to ni potrebna višja izobrazba, nikakor pa, da zaradi tega nastane kakršenkoli nerešljiv problem in huda jeza. Čas je, da Slovenci odrastemo in da se zavemo, da nam je vsem skupaj potrebna disciplina, ki zahteva vsestransko sodelovanje ter mnogo potrpljenja in dobre volje pri ljudeh, ki z največjim idealizmom delajo za ohranitev slovenskega rodu.

Ker se danes veliko govori o vsemogočih spravah, bi bilo primerno, da se tudi na Šolskem odboru poglobimo v pomen in namen sprave. Toda s tem pa spet nastane problem. Ljudje, ki tu največ govorijo o spravi in jo militaristično tudi zahtevajo, do onemoglosti napadajo in hočejo, da do sprave pride samo pod njihovimi pogoji. Napadena stran naj lepo povesi glave in ..Bog ne daj, da kaj izreče v svoj zagovor!! Svoboda govora in demokracija izražanja so "DIRTY WORDS", ki jih poslušamo že nekaj časa na sestankih Šolskega odbora v Sydneyu. Mali glasek v meni pa vpije: "SOMEBODY IS INSULTING MY INTELLIGENCE!!!" in zato sem prišla z besedo na dan. Prepričana pa sem,da bomo vsi, ki so nam starši z našo mladino in šolstvo pri srcu, rešili ta mali problem, si segli v roke in zavihali rokave, kajti dela pred nami je še veliko.

In sedaj še nekaj odgovorov tistim v naši skupnosti, ki se danes, po tolikih letih priznanja slovenskega jezika v Avstraliji, še vedno sprašujejo, le komu je znanje slovenščine potrebno, posebno še učenje našega jezika v rani mladosti in potem naprej na univerzi.

Učimo se slovenščine zato, da se kot Slovenci med seboj prepoznamo in bolje spoznamo, kajti ko se učimo slovenščine, spoznavamo našo dediščino, to je kulturo, zgodovino, literaturo slovenskega naroda, ki še obstoja in bo še obstojal, če bomo vsi vztrajni.

Vsi, ki smo slovenskega rodu oziroma, ki smo zavedni Slovenci in se ne sramujemo svojih korenin, mi vsi, vsak dan oživljamo slovenski narod in smo vsak dan bliže dnevu, ko nam bodo tudi drugi narodi z lahkoto priznali našo državo. Zato pa je potrebno znanje. Znanje je razumevanje. Čim več znaš ali veš o kakšni stvari, tembolj jo razumeš. In čimbolj jo razumeš, tem lažje živiš, ker te ne begajo temne, nejasne slutnje, kaj bo, če bo to in to... Zato hodimo v šole. Nekateri si želijo manj znanja, drugi več. In tistim, ki si ga želijo več, jim moramo pomagati vsi skupaj, da ga tudi dobijo več, kajti ko tisto znanje dobijo, ga vračajo nazaj v človeštvo, nazaj v skupnost, v našem slučaju nazaj med Slovence.

Tisti, ki še vedno dvomite, ali je potrebno znanje slovenskega jezika nam starejšim in naši mladini, se vprašajte, kaj Slovenci doma in po svetu koncem 20. stoletja sploh hočemo?Ali res samo lep razgled: " KOZAREC VINA IN KOŠČEK ŠUNKE?" **Ali smo res narod, ki ne zmore več kot to?**

Potem nam ni pomoči. S svojo ignoranco bomo vedno manjši in manjši, dokler nas končno ne bo več. **In hoteli bi imeti lastno državo?** Ozemlje že imamo, ki pa je vsak dan manjše, toda brez zavednega naroda države ni in je ne bo.

Z učenjem slovenskega jezika in spoznanjem, kdo smo, se postavljamo na raven drugih, večjih narodov, ki so probleme svoje identitete, svoje narodnosti in svoje državnosti že zdavnaj rešili.

Oče in mati nam dajeta sinove in hčere, zato jim prisluhnimo, ne bojmo se problemov, kajti globoko v sebi vsi hočemo le eno in isto in to je, da bi naš slovenski rod doma in v tujini bil kot narod enakovredno priznan v družini tolikih narodov na svetu.

Za Slovenski študijski sklad na Macquarie univerzi:

Marija A. Senčar, predsednica

DEVETI SVETOVNI KONGRES GASTROENTEROLOGOV

Avstralija je bila konec avgusta gostitelj in organizator svetovnega kongresa gastroenterologov-zdravnikov za želodčne in črevesne bolezni.Pokrovitelj kongresa je bil avstralski Gastroenteorology Society Reserch Institute.
Prisostvovalo je nad šest tisoč vrhunskih specialistov omenjene stroke.
Iz vseh delov Jugoslavije se je kongresa udeležilo kar 42 zdravnikov-specialistov,doktorjev znanosti,primarijev in drugih.Iz Slovenije je bilo 13 zdravnikov: Dr.Borut Kocjančič,Dr.Igor Križman,Dr.Tilka Mozetič,Dr.Milan Gorenšek,Dr.Vladimir Mlinarič,Dr.Ivo Ferkolj,Dr.Stane Repše ,Dr.Slavko Rakovec,Dr.Metka Uršič, Dr.Bojan Žakelj,Dr.Bojan Tepeš,Dr.Milan Seme,Dr.Saša Markovič in Dr.Duška Micetič-Turk.

S slovenskimi zdravniki so se srečali tudi sydneyski Slovenci.Alfred Brežnik je v imenu Slovenskega narodnega sveta NSW takoj stopil v akcijo in sta skupaj z direktorjem Kompasa Jankom Štebejem organizirala srečanje slovenskih obiskovalcev tako,da so jih celo odpeljali v Canberro.V Sydneyu so obiskali Merrylands,Slovensko društvo Sydney in Klub Triglav.
Med udeleženci kongresa je bila tudi Slovenka iz Čikaga,Nežka Gaber,ki je obiskala tudi Melbourne.
Od slovenskih gastroenterologov so se sydneyski rojaki poslovili v nedeljo 2.sept.90.Slovo je bilo prisrčno in ganljivo,kot je slovo od dobrih prijateljev.

Lojze Košorok

Slovenski zdravniki s sydneyskimi rojaki
v Slovenskem društvu Sydney in Triglavu

SLOVENSKI JEZIK NA MACQUARIE UNIVERZI V LETU 1991

Študij slovenščine na oddelku za moderne jezike na Macquarie univerzi se je pričel v letu 1989 s predavanji za prvi letnik in se postopoma izoblikoval v triletni študij.

Program slovenskega jezika, književnosti in kulture je organiziran po stopnjah:

1. stopnja: Uvod v slovenski jezik (za začetnike)
Slovenski jezik I
Slovenska literatura I
Slovenska kultura
2. stopnja: Slovenski jezik II
Slovenska literatura II
3. stopnja: Slovenski jezik III
Slovenska literatura III

Slušatelji jezikovnih predavanj spoznajo ustroj slovenskega knjižnega jezika, se izpopolnjujejo v komunikaciji, spoznajo stilistiko umetnostnih in neumetnostnih besedil ter jih tudi samostojno tvorijo. Še več, obravnava se razvoj slovenskega jezika s pregledom narečij, sociolingvistika in druga odprta vprašanja knjiznega jezika.

Nejezikovna predavanja obsegajo zgodovino slovenske književnosti in posamezne vidike kulturnega razvoja ter skozi zgodovinski pristop razkrijejo zunanja in notranja gibala literarnih tokov in pojavov.

Predavanja potekajo v studiu. Študent prejme vsak teden kaseto s posnetim predavanjem, kar olajšuje študij, posebej dopisnim študentom, ki se na ta način ne čutijo prikrajšane.

Posebnega pomena je, da je slovenščina enakovredna drugim univerzitetnim predmetom in se upošteva v univerzitetnem točkovnem sistemu na vseh univerzah v Avstraliji. Slovenščina študentu ne prinaša dodatnega dela, ampak je všteta v njegov študijski urnik.

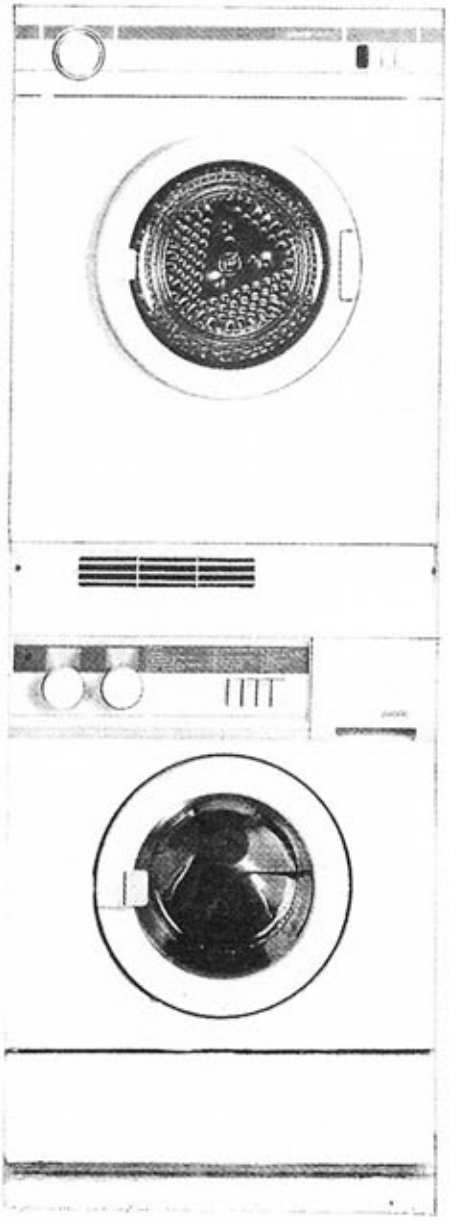
Vpis za diplomski študij v letu 1991 se je pričel v mesecu septembru in traja do 28. septembra, z dodatnim doplačilom pa še v oktobru. Nadrobnejše informacije lahko dobite na naslednjih naslovih:

U.C. A.C.
Locked Bag 500
Lidcombe NSW 2141 [tel. st. (02) 646 3033]

The Registrar
Macquarie University
NSW 2109

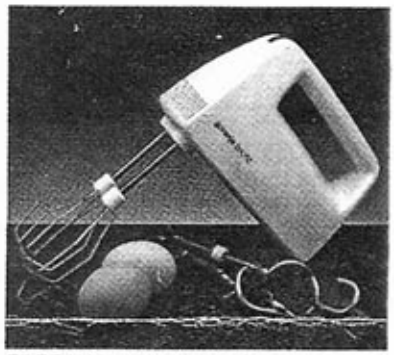
Nediplomski študentje imajo čas,da se prijavio do 15,januarja 1991.na naslov:Centre for Evening and Externak Studies
Macquarie University N.S.W.2109

THE WASHER THAT'S EASIER ON YOUR CLOTHES AND YOUR MONEY NOW OFFERS YOU A FREE GIFT.

Gorenje Pacific washers and dryers have always represented great value. They've always had the capacity for a large family wash, they wash brighter and because they use less water and less detergent, they're kinder to the environment. All these features including FREE installation and demonstration. But now, there's even more in our products for you. Because when you buy any Gorenje Pacific washer or dryer during September/November, 1990 you receive absolutely free a Gorenje Pacific Hand Mixer worth around $39 retail.

Conditions: In order to receive your FREE mixer you must post this coupon together with your receipt (proof of purchase) from retailer, otherwise offer is not valid. Offer closes December 9, 1990 and no other correspondence will be entered into.

FREE WITH THE PURCHASE OF EVERY GORENJE PACIFIC WASHER OR DRYER.

THIS COUPON PLUS PROOF OF PURCHASE FROM RETAILER ENTITLES YOU TO A FREE HAND MIXER WITH EVERY PURCHASE OF A GORENJE PACIFIC WASHER OR DRYER DURING SEPTEMBER/NOVEMBER, 1990.)
(HURRY, OFFER CLOSES DECEMBER 9, 1990.)

NAME: _____

ADDRESS: _____

_____

POSTCODE: _____

Send coupon and receipt from retailer to:
Gorenje Pacific, P.O. Box 2267, Nth Parramatta, 2151.

gorenje pacific

The largest range under one name.

Domovina vseh Slovencev

Predstavniki slovenskih političnih izseljencev so prvič po 45 letih obiskali svojo domovino – Enakost v pogledih na bodočnost Slovenije

LJUBLJANA, 20. avgusta – Sedem predstavnikov slovenskih političnih izseljencev iz Argentine, Severne Amerike in Zahodne Evrope, glasnikov Slovenskega narodnega odbora in Slovenske ljudske stranke in njenih somišljenikov se – prvič po 45 letih – mudi na obisku v Sloveniji. Prišli so – dr. Marko Kremžar, dr. Peter Klopčič, Jure Vambergar, Marjan Loboda, Nace Čretnik, Marjan Struna in dr. Janez Zdešar – na povabilo predsednika slovenske vlade Lojzeta Peterleta, da bi pozdravili demokratizacijo Slovenije in prizadevanja, da Slovenija končno postane domovina vseh Slovencev, kjerkoli so že.

V pogovoru z novinarji so predstavniki slovenskega političnega izseljenstva povedali, da so se že pogovarjali z Milanom Kučanom, predsednikom predsedstva Republike Slovenije, dr. Francetom Bučarjem, predsednikom parlamenta, ter drugimi predstavniki demokratično izvoljene slovenske oblasti. V pogovorih so zaznali enakost v pogledih na bodočnost Slovenije v okviru Evrope, njihove težnje in zahteve so tako naletele na razumevanje.

Menijo, da so razseljeni Slovenci že več kot sto let stalnica v narodovem občestvu in da bi bilo prav, če bi v novem obdobju demokratičnega sožitja soodločali o svoji in narodovi usodi. Da bi se to zgodilo, bi morala nova slovenska ustava rojakom, ki žive po svetu, zagotoviti možnost dvojnega državljanstva in s tem – s pomočjo mreže slovenskih konzulatov in poslaništev, ustrezno porazdeljenih po svetu – aktivno in pasivno udeležbo pri volitvah v domovini.

● Slovensko politično izseljenstvo, ki praga domovine ni prestopilo 45 let, ker vladajočega totalitarnega režima ni priznavalo, pričakuje da nove slovenske oblasti – pravijo – da bo vrnila dOstojanstvo vsem, ki so po krivici trpeli preganjanje in sramotenje ali pa izgubili življenje zaradi zvestobe svojim verskim in političnim idealom.

Zahtevajo še, da nova oblast odpravi različne sezname, ki političnim izseljencem kratijo pravico do domovine; zahtevajo razčiščevanje vprašanja odgovornosti za revolucionarno nasilje pred začetkom oboroženega odpora in za množične umore takoj po končani vojni. Prepričani, da je narodna sprava lahko le sad resnice in pravice, se zavzemajo za to, da preteklost čimprej objektivno razišče strokovna zgodovinska komisija, s katero bi sodelovali tudi zdomci.

Videti je, da izseljenci niso zadovoljni s Slovensko izseljensko matico, ki jim je bila – tako so povedali – v preteklosti vse prej kot v oporo in pomoč, saj jih ni obravnavala kot enakopravnega dela Slovencev v zdomstvu. Njihovo zaupanje je s tem zapravila, zato predlagajo, naj njene naloge in poslanstvo prevzame ministrstvo za Slovence po svetu.

Slovenski politični izseljenci so novinarjem zaupali še, da podpirajo prizadevanje sedanje slovenske vlade za demokratizacijo in samostojnost Slovenije ter njeno suvereno vključitev v evropsko skupnost. Kar pa zadeva dotok zdomskih in tujih investicij za obnovo gospodarstva v domovini, menijo, da bo sad zaupanja v pravno državo in ustreznih zakonov, ki bodo izhajali iz nove slovenske ustave.

"DELO" SLAVA PARTLIČ

Veliki mir

("Za pogovor s Slovenci od vsepovsod", *Prosveta, 29. avgusta*)

Z vstopom parlamentarne Slovenije v krog demokratičnih, suverenih držav sveta, s slovensko spravo, z napovedjo ustanovitve Svetovnega slovenskega kongresa, z odprtjem slovenskih mej za vse naše rojake, potem pa še s prvimi začetki odprtega dialoga med drugače mislečimi Slovenci od vsepovsod smo tudi mi vstopili v svet, ki ga slovensko izseljenstvo ni poznalo od svojih začetkov, piše Ivan Dolenc. Prva in vsekakor najboljša stvar, ki jo prinašajo vse te slovenske novosti za nas, ki hočemo ostati v novem svetu slovensko in angleško govoreči Slovenci, bo veliki mir. Razlike med nami bodo seveda ostale, toda v tem je bistvo demokracije in pluralizma ter spoštovanja drugačnosti. Samo da se zaradi vseh naših razlik ne bomo več prepirali in drug drugega mazali s poniževalnimi vzdevki ali čim podobnim.

Naravnost blazno in prav gotovo samouničevalno bi bilo, če bi spodbuda za naše boljše medsebojne odnose ne sprejeli z odprtimi rokami. Začetno nezaupanje, ki je povsem razumljivo, bomo počasi že premostili. Optimistično si predstavljam, da bomo v doglednem času sodelovali povsod tam, kjer nam je kot Slovencem potrebno, torej v svojih društvih, v svojem tisku, v svojem stiku s kulturnimi ustanovami iz "starega kraja" in organizacijami z drugih koncev sveta.

Pri vsem tem utegne veliko pomagati Svetovni slovenski kongres, ko bo končno ustanovljen. V okviru te ustanove, ki bo morala biti vseslovenska in odprta vsem nazorskim in političnim ter drugačnim razlikam med nami vsemi, bo mogoče zgoraj opisani dialog v slovenskem izseljenstvu poglobiti in uresničiti.

MATERIALNO IN MORALNO ODGOVORNI, KDAJ BOSTE RAZČISTILI NAŠO BLIŽNJO ZGODOVINO?

Učili so nas: partizan, ki je v boju ubil domobranca, je bil borec. Primerjam: domobranec, ki je v boju ubil partizana, je bil tudi borec.

Učili so nas: domobranec, ki je ubil neoboroženega partizana, je bil morilec. Primerjam: partizan, ki je ubil neoboroženega domobranca, je bil tudi morilec.

Učili so nas: domobranec, ki je mučil partizana, je bil gnusni sadist. Primerjam: partizan, ki je mučil domobranca, je bil tudi gnusni sadist.

Učili so nas: domobranec (Slovenec), ki je izdal partizana (Slovenca) Nemcem (Neslovencem) je bil narodni izdajalec. Primerjam: partizan (Slovenec), ki je izdal domobranca (Slovenca) Srbom (Neslovencem), je bil tudi narodni izdajalec. (Po vojni so Slovenci dajali Slovence Srbom za ubijanje v Rogu in drugod.)

Učili so nas: vodstvo domobrancev je hlapčevalo Nemcem, to je bilo narodno izdajstvo. Primerjam: vodstvo partizanov – KPS je hlapčevalo – Srbom, tudi to je narodno izdajstvo. Če je res, da je bila Južna Koroška zamenjava za domobrance, je to veliko narodno izdajstvo.

Učili so nas: Nemci so nas raznarodovali z izseljevanjem Slovencev, z naseljevanjem Nemcev (Neslovencev) in ponemčevanjem. Zaradi zmage KPS so se Slovenci izseljevali iz Slovenije, v Slovenijo so naseljevali Neslovence, Slovenci naj bi postopoma sprejeli srbski jezik. Ali ni tudi to raznarodovanje? KPS je vodila to politiko. Ali se je sedaj ZKS temu odpovedala?

Vodstvo KPS in OF je propagiralo slovensko samostojnost. Najbolj vneti narodnjaki so se jim takoj pridružili. (Na Primorskem je bilo tako.) Vodstvo domobrancev je prav tako propagiralo slovensko samostojnost. Tudi njihove čete so polnili predvsem bolj umirjeni narodnjaki. Tako sta si v boju stala nasproti dva slovenska narodnjaka. Kakšna zmota! Razdeliti narod in ga zapeljati v državljansko vojno je velik greh. Koliko je bilo krivde na eni in drugi strani?

Ni nemogoče vse skupaj pregledati, prešteti in zbrati opise, imena in številke, potem bomo vedeli, kako in koliko se je vsakdo pregrešil proti svojemu narodu. Obračun vsega mora biti napisan kot enotna informacija. Ko bo resnica javno razkrita in bodo obsojene vse krivice in izdaje, šele potem bo šla ta preteklost kot grenkoba v pozabo in kot celostna izkušnja v bodočnost.

Marjan Polšak, Ajdovščina

'Demokracija'

Še letos slovenski tv program tudi za Brkince in Podgorce

Slovenska televizija bo postopoma izboljšala kakovost signala z nizkovalovnimi zvezami in večjo oddajno močjo

SEŽANA, 20. avgusta – Precejšen del prebivalcev sežanske občine, predvsem na Brkinih in v vaseh ob jugozahodnem vznožju Slavnika, je kljub izboljšavam na oddajnikih Nanos in Slavnik v letošnjem maju še vedno slabo ali pa sploh ni videl 1. programa TV Slovenije. Še več je na Krasu in na Brkinih naročnikov, ki so prikrajšani za slovenski II. televizijski program in so zato prisiljeni gledati predvsem italijanske oddaje, tudi informativne.

/DELO/

Brez svežega denarja bo šla mariborska industrija v stečaj

Ob polletju za 860 milijonov dinarjev izgub – Blokiranih 300 milijonov dinarjev – Vseh sposobnih ljudi še niso zbrali

MARIBOR, 17. avgusta – »Prihodnost Maribora ni v takšni organiziranosti, kakršno imate danes. Pred 45 leti je bila veliko boljša. Treba je najti poti za prestrukturiranje, te pa ne bodo neboleče. Ne smete pa sami širiti nervoze med zaposlenimi. Ljudem je treba pošteno povedati, da se v neperspektivne gigante ne splača vlagati in da je treba denar vložiti nekam drugam,« je v današnjem pogovoru s predstavniki mariborskega izvršnega sveta dejal predsednik zbora združenega dela republiške skupščine Jože Zupančič.

Na Prešernovi 8 v Ljubljani je pol hiše v lasti slovenske vlade,drugo polovico pa ima predsedstvo Slovenije.
V sredini glavnega stopnišča,nad katerim imajo oblast oboji stoji imeniten kip tovariša Tita iz gladkega marmorja.
Vlada in predsedstvo se kregata kaj bi z njim.Eni pravijo:ni denarja za dvigalo! Očitno je predsedstvu kip všeč in ga mislijo obdržati./Mladina/

***

Slovenski tednik Mladina ponuja izredno kupčijo vsem,ki ne vedo kam s Titovimi slikami:za eno Titovo sliko v okvirju se pri Mladininih kolporterjih dobi en izvod M l a d i n e. /Mladina/

***

Iz Beograda prihajajo vesti češ,da Evropska skupnost priznava le Jugoslavijo takšno kot je,da žuga posameznim narodom, ker jih v slučaju razpada Yu ne bodo sprejeli pod svoje okrilje.
Kaj v resnici pravi podpredsednik evropskega parlamenta Orlando Formigoni:
"V statutu Evropske skupnosti je zapisano,da mora skupnost težiti k najširšemu sodelovanju in skupnemu delovanju vseh evropskih narodov.Ob Sloveniji smo soočeni z neko čisto konkretno realnostjo,ki je znotraj evropske zgodovine in kulture. Evropska skupnost mora razumeti meje,ki jih bodo začrtali narodi današnje Yu in noče se vmešavati v notranje razprave,ki sedaj potekajo na tem ozemlju...tukaj ne kaže drugega,kot sprejeti rešitve,ki se bodo izoblikovale...." /Radio 3ZZHrvaška/

***

"Slovenija bo šla v Evropo skozi Ljubljano ne pa skozi Beograd,v Vatikan skozi Ljubljano ne pa skozi Zagreb"je dejal predsednik slovenske vlade Lojze Peterle ob obisku ameriških škofov.
/Delo/

***

V spremenjeni podobi Evrope se pojavlja nova beseda PENTAGONALA-zveza petih držav:Jugoslavije,Italije,Češko-Slovaške Avstrije in Madžarske.
PENTAGONALA naj bi "delovala" med drugim predvsem na relaciji Rim-Beograd. Bila naj bi protiutež novi,združeni Nemčiji,razbijala naj bi Evropsko ekonimsko skupnost in pomenila blokovsko razdelitev Evrope.Ali bosta na PENTAGONALO pristali tudi Slovenija in Hrvaška?

***

Združitev Goric-župan Nove Gorice je dal pobudo za združitev obeh mest.
Sergij Pelhan,zadnja 4 leta predsednik Kulturne skupnosti Slovenije,danes predsednik skupščine občine Nova Gorica se je s problematiko razcepa Gorice in Nove G. seznanjal 20 let,pred kratkim pa je dejal: "Nastopil je čas za postavitev novega koncepta v katerem bi se obe Gorici razvijali kot eno mesto na gospodarskem,na področju družbenih dejavnosti in komunalnem področju...pobuda pa ne vsebuje upravnega združenja mest." /Delo/

***

Slovenska firma SMELT je zadnje čase poskrbela za lepe afere.Na prisilni dopust so poslali svoje stare projektante,zaposlili pa so nove-take brez izkušenj in jih poslali na šolanje v ZDA in Nemčijo.
N.pr.hčerko Milana Kučana in sina bivšega direktorja Elana.
Zanimiva kadrovska politika.
/Radio 3 EA-2 EA Slovenska oddaja,Radio Ljubljana/

***

Zadnje čase se v Bolgariji nadvse hitro povečuje zanimanje za Slovenijo in današnji slovenski politični trenutek.
/Delo/

***

Na ljubljanskih Žalah je nekdo ukradel žaro Pepce Kardelj,žene Edvarda Kardelja.
Nevrednost pepela Pepce Kardelj se kaže v tem,da tatove nihče ne preganja in tudi Temeljno tožilstvo v Ljubljani ni sprejelo nobenega postopka.../Mladina/

***

Letališče Brnik je dobilo stezo za pristanek velikih letal.
Pridobilo si bo tudi višjo kategorijo za pristajanje v neugodnih vremenskih razmerah.

***

Ob letošnjem dnevu mrtvih bodo v Mariboru na novem pokopališču v Dobravi postavili spomenik žrtvam pobojev v letih 1945-48.
To željo svojcev je podprla mariborska vlada,ki bo iz svojega proračuna zagotovila denar za postavitev spomenika.
/Radio 3 EA,slovenska oddaja/.

***

Avstrijci prihajajo v Maribor po odvzeto premoženje.Po vojni so jim bila odvzeta zemljišča,gozdovi in druge nepremičnine.
Ustanovili so tudi Združenje oškodovancev, ki jih razvrščajo v tri skupine.V Mariboru pa še ne vedo,če bodo ljudje res dobili odvzeto nazaj.
/Mariborski tednik "7D"/

UREDNIK "MLADINE"SODELOVAL Z UDBO

O Robertu Botteriju,sedanjemu uredniku tednika "Mladina" so se v zadnjih letih spletale različne zgodbe in zgodbice: o sodelovanju Botterija z operativci Državne varnosti in celo KOS-a (Kontra obveščevalna služba).Iz pričevanja pred skupščinsko komisijo,je jasno razvidno,da se je Botteri prostovoljno sestajal z uslužbenci Državne varnosti(tudi z Miranom Frumenom)ter da ji je dajal podatke o urednikih in sodelavcih"Mladine",da je ovajal Janeza Janšo, Marka Hrena in Francija Zavrla,da je Državni varnosti samoiniciativno razlagal o čem bo pisala "Mladina" v naslednjih številkah in da se je sestajal s Frumnom tudi potem,ko je bila četverica (oz.trojica)že v vojaškem zaporu... Slovenska javnost je morala čakati skoraj dve leti na resnico...
/Demokracija,11.sept.90./

Vihar v kozarcu vode

("Nevarna računica", *Primorske novice, 11. septembra*)

Če je nova slovenska vlada od italijanske manjšine v Sloveniji hotela izraz lojalnosti in priznavanja nove državne suverenosti, je to dosegla. Demokratično izvoljeni predstavniki manjšine so namreč na skupščini v Piranu med drugim sprejeli izjavo o nedotakljivosti obstoječih državnih meja med Slovenijo, Italijo in Hrvaško. Vsak korak, ki ga bo manjšina v prihodnje storila v stikih z matičnim italijanskim narodom, z istrskimi begunskimi organizacijami, s svojimi rojaki na Hrvaškem, bo izhajal iz te predpostavke - iz realnosti in nepremakljivosti sedanjih meja. Toda ali je bilo treba za te milne mehurčke izraza lojalnosti dvigniti tolikšen vihar polemik med slovenskim zunanjim ministrom in italijansko manjšino ter slednjo osumiti skoraj petokolonaštva, se sprašuje Robert Škrlj.

ARGENTINIZACIJA TRIGLAVA

To je načrt,ki ga je pripravilo sedanje komunistično vodstvo kluba Triglav v Argentini,s katerim hočejo dokončno izriniti Slovence,društvo pa uporabiti za svoje strankarske interese.V ta namen so že pred leti odprli vrata kluba tudi Argentincem(kaj takega si v domovih političnih emigrantov ne morete niti zamisliti),zdaj pa namerava vodstvo Triglava Argentincem podeliti tudi volilno pravico.Slovenci ne bodo v društvu torej "argentinizirani",ampak izrinjeni iz društva,ki so ga zgradili s svojimi rokami.Društvo bo zadovoljevalo interese ljudi,ki se zanimajo za šport in družabnost,argentinska komunistična partija pa bo v njem našla eno od svojih celic.
/Demokracija 11.sept.90.Marko Jenšterle/

"SLOVENCI SMO

ljudstvo nepolitičnih posameznikov in kroničnih individualistov.Nam nikoli ni uspelo postati narod v pravem pomenu besede.
Mlačnost je zato naša najbolj razpoznavna lastnost,smo nedržavotvorno ljudstvo v šolskem pomenu te besede.
Mogoče živimo prav sedaj v odločilnem času. ***Če nam bo uspelo zapustiti Jugoslavijo,bomo postali in ostali narod****(podčrtal u.),v Jugoslaviji pa bomo vedno bolj le neka amorfna (neizrazita,brezlična,op.u.)masa,ki ima sicer svoj jezik,to pa je tudi vse-pa tudi do tega se obnašamo prav mačehovsko...."*
/Borut Korun v Demokraciji,11.sept.90./

STRAH BUENOS AIRESA KROŽI PO SLOVENIJI

Minister za izseljence po svetu Dr.Janez Dular je nedavno tega obiskal slovensko skupnost v Argentini.Ob tej priložnosti je zapisal v Demokraciji Marko Jenšterle sledeče:
Minister Dular v Buenos Airesu ni zaobšel Triglava,pačpa je vodstvo kluba zaobšlo njega. Nova slovenska vlada je organizacijo njegovega obiska tokrat resda zaupala društvu povojnih emigrantov Zedinjeni Sloveniji,vendar je njen predsednik Jure Vomberger k sodelovanju takoj povabil tudi vodstvo Triglava,ki pa se pozivu ni odzvalo.Triglav je bil namreč vse doslej organizator obiskov delegacij Slovenske izseljenske matice,za katero pa je zdaj že dobro znano,da je med Slovenci v tujini opravljala dejavnosti,ki so močno kompromitirale njeno poslanstvo.Zaradi njenega odkritega sektašenja (ne le na relaciji predvojna in povojna emigracija,temveč tudi med samo predvojno emigracijo)je danes položaj med Slovenci v Argentini na moč žalosten.Četudi je vodstvo Triglava Dularja sprejelo na krajši pogovor,pa je treba dodati,da je odkrito bojkotiralo njegov prihod. Ko je prišla nekaj tednov za Dularjem v Argentino jugoslovanska košarkaška reprezentanca ji je vodstvo Triglava seveda pripravilo ustrezen sprejem.
Bojkot Triglava je treba gledati v luči zadnjih ostankov stalinizma v Argentini,ki pa niso nedolžni.Stalinizem je seveda v svetu že davno pogorel,v Buenos Airesu pa ima med delom Slovencev še vedno precej opore.

Zbrala S.G.

* * * * *

STO DNI SKRBI

Miniti je moralo 45 let od konca vojne pa do nastopa svobodno in demokratično postavljene slovenske vlade. Iz osvobodilnega boja proti okupatorju, žal začinjenega z državljanskim spopadom, smo Slovenci prišli s svojo vojsko, svojo emisijsko banko in denarjem ter z drugimi nacionalnimi institucijami, s katerimi bi lahko mirno in neboleče zgradili samostojno slovensko državo. Ta bi se, glede na že znano in zgodovinsko potrjeno marljivost, sposobnost in ustvarjalnost slovenskega človeka, lahko danes enakovredno kosala z najrazvitejšimi evropskimi državami. Vemo, zakaj ni bilo tako in zakaj so se po osvoboditvi s strahovito in zločinsko, partijsko vodeno morijo začela desetletja zatiranja. In v tem času se je v Sloveniji nasilno izoblikoval nenormalen, neučinkovit in iz Beograda voden družbeni sistem. Komunistični oblasti je uspelo Slovenijo moralno, gospodarsko in ekološko uničiti.

To pogrebščino je podedovala demokratična Demosova vlada. To ni bila samo zamenjava ene vlade z drugo, kajti vlada ni prevzela samo izvršne oblasti, ampak mora prenoviti skoraj vse državne mehanizme. Poleg tisočerih vsakodnevnih opravil se morajo vladini resorji ubadati tudi s temeljnimi vprašanji popolnoma novega organiziranja svojih služb in področij dela. Živimo pač v prevratni, državotvorni dobi slovenskega naroda.

Vlada ni mogla kaj velikega opraviti glede na težo dediščine v teh piškavih stotih dneh. Vsekakor so najbolj vidni premiki v slovenski zunanji politiki, v stikih s Slovenci po širnem svetu in še bolj v izpeljavi vojaškega služenja naših fantov v Sloveniji. Zato mi je popolnoma nerazumljivo mnenje Mileta Šetinca, ki ga je povedal prejšnji teden v TV Dnevniku, češ da je slovenski obrambni minister Janez Janša sklenil v Beogradu glede služenja roka slovenskih nabornikov gnili kompromis. Res pa je več kot očitno, da bi marsikdo iz opozicije srčno rad doživel, da bi se nekakšna podobna gniloba uresničila.

Najhujše stanje so prevzeli ministri za gospodarstvo. Rešujejo ga na že preizkušen in zastarel način. Toda kaj drugega jim tudi ne preostane, dokler sistemsko ne rešijo lastnine, upravljanja v podjetjih, dokler ne normalizirajo bančnega sistema in Gospodarske zbornice, ne navežejo običajnih pogajalskih odnosov s slovenskimi sindikalnimi organizacijami, poslovenijo Narodne banke Slovenije, SDK, Carinske uprave, Zavoda za statistiko, vzpostavijo Slovenskega patentnega urada ter s pomočjo Ruplovega resorja Slovenskega ministrstva za zunanjo trgovino, dokler ne spravijo našega knjigovodstva in metodologije zajemanja makrogospodarskih agregatov na zahodnoevropske standarde in tako naprej.

Demos in tudi druge stranke, zastopane v parlamentu, so se opredelili za suvereno slovensko državo. Zato lahko vladi očitamo predvsem to, da nekateri resorji, predvsem gospodarski, že od prvega dne svojega mandata hudo zamujajo v pripravah na stvarno osamosvojitev slovenske Republike. Najhujšo neodgovornost pred slovenskimi državljani si bosta Demos in njegova vlada nakopala, če bomo nepripravljeni pričakali hitro bližajoči se formalni razpad federacije, kajti ključna težava slovenskega osamosvajanja ne bodo nasprotovanja jugoslovanske armade ali mednarodni odpori ampak dinarji in devize ter delitev premoženja in vračanje dolgov bivše Jugoslavije.

Igor Omerza

STO DNI OPOZICIJE

V preteklih dneh se je veliko pisalo o stotih dneh vlade, o tem, kaj ji je uspelo in česa ji ni uspelo narediti. Ob tem je kar nekako ob strani ostal pogled s strani opozicije. Če je vlada v teh dneh preštevala uspehe in neuspehe, jih je tudi opozicija, in po mojem mnenju je le-ta lahko več kot zadovoljna. Če izhajam iz poenostavljenega dejstva, da je neuspeh vlade, uspeh opozicije.

Po vročici volitev in šoku, ko je partijsko-državna nomenklatura mislila, da se rušijo vsi svetovi, ker je morala zaradi poraza na volitvah sestopiti z oblasti, je lahko sedaj po stotih dneh v opoziciji spoznala, da nikakor ni izgubila iz rok vseh vzvodov oblasti. Spoznali smo pravzaprav vsi, da so metastaze enopartijskega sistema v družbenem tkivu tako razširjene, da jih bo zelo težko v kratkem času odpraviti. Ozdravljenje bo še toliknanj težje, ker bivša državno-partijska nomenklatura še vedno zaseda nekatere ključne položaje v političnem in gospodarskem življenju Slovenije.

V teh stotih dneh pa nismo bile priče zgolj obrambi pozicij in enopartijskega sistema, ampak celo ofenzivi, ki pomembno vpliva na razmere sil v Sloveniji. Posebno prek medijev, ki jih opozicija skoraj v celoti obvlada, ji je uspelo izpeljati nekaj strateških potez.

Na dlani je, da opozicija brez Jugoslavije ne more obstati. Zato je vse poteze vlade k večji samostojnosti poizkušala minimizirati in v tem je v precejšnji meri uspela. Pri vprašanju nabornikov je šla celo tako daleč, da je pogajanja, da bi čim več Slovencev služilo vojsko v Sloveniji, razglasila za obrobno vprašanje (Emil Milan Pintar) oziroma za gnil kompromis (Mile Šetinc). Resnično je treba veliko cinizma, če dopoveduješ 20.000 Slovencem in njihovim družinam (torej skoraj 100.000 ljudem), da so njihove stiske in strah pred klanjem na Balkanu obrobno vprašanje. V tem kontekstu potem ni čudno, da so mediji razglasili oficirja Milana Aksentijevića, ki je iz parlamenta v srbščini sporočil Slovencem, da je postavljanje zahtev glede nabornikov nevaren avanturizem - za malodane slovenskega nacionalnega junaka.

Spretno lansirano predvolilno parolo o domnevnem Demosovem revanšizmu je opozicija v povolilnem obdobju samo še okrepila in jo prilepila vladi. Po poizkusih vlade, da bi rešila vprašanje statusa medijev, je trušč o revanšizmu pripeljala do neznosnosti. S tem je uspela tudi na drugih področjih, saj je vsaka, še tako obrobna kadrovska menjava razglašena za revanšizem, sekanje glav itd.

Opozicija je tako v glavnem, vsaj začasno, blokirala nujne strateške kadrovske spremembe v družbi. Rekel bi lahko celo, da je ustvarjeno javno mnenje, da je sedaj moralno vztrajati na vodilnem delovnem mestu, pa čeprav si prišel na to mesto zgolj zato, ker si bil poslušen izvrševalec partijske politike. Motiv za vztrajanje je še toliko večji, ker se ob popolni pasivnosti vlade na lastninskem področju in divji privatizaciji tem kadrom kažejo realne možnosti, da postanejo lastniki velikega dela gospodarstva.

Na področju ideologije opozicija tudi ni brez uspehov. Ob popolnem diskriminiranju ugleda partijsko-državne nomenklature v predvolilnem obdobju, se je združena »levica«, ki se skorajda prekriva z opozicijo, zelo hitro opomogla. S stalnim opletanjem o levici in desnici (pojmih, ki v socializmu in družbah, ki se poizkušajo rešiti socialističnega jarma, nimajo nobene veljave) ji je uspelo ustvariti vtis, da je Demos sinonim za desnico in desnica sinonim za nekaj barbarskega in necivilizirnega. Nasprotno pa je levica predznak za humanizem in progres. Res velik uspeh, če pomislimo, da bomo še leta in leta odpravljali »humanizem« in »progres« levice.

Ostaja pravzaprav še vprašanje, komu se ima opozicija zahvaliti za te precejšnje uspehe. Brez dvoma Milanu Kučanu. Na tem mestu smo v času, ko je Milan Kučan odhajal s partijskega prestola, zapisali, da je bil najboljši šef doslej. Sedaj, po stotih dneh vlade, se je to dejstvo še toliko bolj potrdilo. Milan Kučan je namreč prvi in precej pred drugimi lucidno spreviděl, da lahko državna nomenklatura, ki se je imenovala Zveza komunistov Slovenije, obstane kot družbena skupina le, če formalno sestopi z oblasti. Današnji dogodki mu dajo še kako prav. Vsega tega se moramo zavedati, če nočemo, da bo opozicija ob letu preštevala tolikšne uspehe.

Bojan Korsika

KOLIKO ČASA ŠE?

Koliko časa še bodo slovenski fantje umirali na tujem? Koliko časa še bodo na slovenskih mejah drugi vojaki pobijali civiliste? Koliko krst in koliko pogrebov bo še potrebnih, preden bomo rekli: »Dovolj!«

V petek, 23. februarja, so v Slovenj Gradcu pokopali še enega dvajsetletnika, ki si je končal svoje mlado življenje v uniformi. Država, ki si lasti mlada življenja, mu niti imena na nagrobni tabli ni napisala v materinem jeziku in pisavi. Uradna, vojaška verzija pravi, da je Peter Verčkovnik naredil samomor. Menda zato, ker naj bi se sprl s svojim dekletom. V nadaljevanju objavljamo njeno izjavo, ki uradno razlago smrti postavlja v povsem drugačno luč.

Fotografija: Borut Krajnc

Peter Verčkovnik iz Slovenj Gradca, umrl na služenju vojaškega roka v V. P. 9028/5, Stari Dojran, Makedonija.

Pisem in peticij, v katerih se starši vojakov obračajo na slovenske oblasti s prošnjami, naj bi njihovi sinovi služili vojsko čim bliže domu, ali pa se pritožujejo nad ravnanjem armade s slovenskimi vojaki, ni malo. Še več stisk najbrž ostane skritih. Tako kot verjetno ostane skrita želja marsikatere matere, da njenemu sinu sploh ne bi bilo treba k vojakom. Namreč skrita za zapisanimi velikimi besedami, namenjenimi uradni instanci, naj prošnja za namestitev sina vojaka bližje domu ne bo razumljena kot izmikanje domovinski dolžnosti. Strah, obup, negotovost in kar je podobnih čustev, izbruhnejo še močneje, ko javnost izve za primere, kakršen je zadnji: v avgustovski noči so našli na straži v Titovi Mitrovici mrtvega devetnajstletnega Alojza Špendova z Gorenjskega. Po uradni vojaški razlagi je storil samomor, tako da se je z avtomatsko puško ustrelil v oko. Njegovi svojci tej razlagi niso verjeli, zahtevali so obdukcijo v civilni ustanovi. Rezultat je že znan in slovenski obrambni minister Janez Janša ga komentira takole: **»Obdukcija je pokazala, da je šlo za strel iz neposredne bližine, kar je običajen vzrok smrti pri samomorih. Seveda pa na podlagi tega — čeprav ta indic za zdaj potrjuje sporočilo vojaških organov — nimogoče stoodstotno sklepati o samomoru. Kajti o vzroku smrti lahko sklepamo na osnovi vsaj še osemdeset odstotkov drugih indicev, teh pa za zdaj nimamo. Ker so vse druge okoliščine raziskali vojaški sodni organi, smo od njih zahtevali podrobne rezultate, vendar jih še nismo dobili.«**

V zadnjih treh letih in pol je v JLA umrlo petnajst slovenskih vojakov. Armadna statistika pozna v takšnih primerih samo dve kategoriji: samomore in nesreče. Četudi gre v nekaterih primerih za uboje, so ti uvrščeni pod rubriko nesreče. K temu številu nesmiselnih tragičnih smrti pa je treba prišteti še samomore tistih mladeničev, ki se med izbiro, ali v vojsko ali v smrt, odločijo za drugo. Njihovo število je neznano in navsezadnje ni pomembno — tudi če gre za en sam primer, je ta preveč.

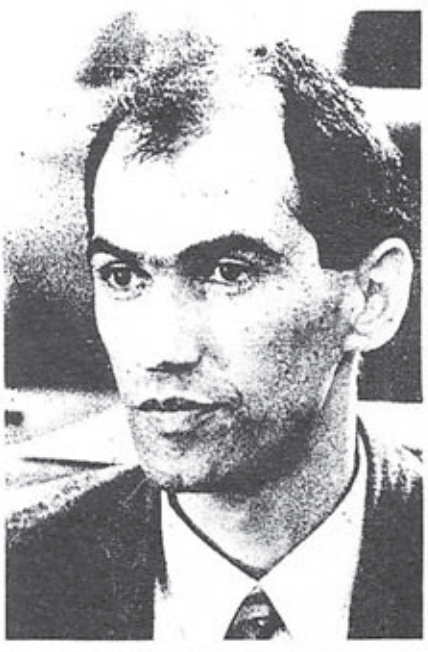
Tudi zaradi vseh teh tragičnih smrti (ali še posebno zaradi njih) so se v zadnjih letih, ko je za drugimi miti tudi JLA počasi začela izgubljati avreolo nedotakljivosti, v Sloveniji vrstile zahteve po drugačni ureditvi vojaškega služenja pa tudi razmišljanja o (ne)smiselnosti vojske nasploh. Smrt vojaka Alojza Špendova, se je po naključju časovno ujemala z odločitvijo slovenske skupščine, da naredi konec pošiljanju slovenskih nabornikov v Srbijo in na Kosovo. Ker se v zvezi s tem — in z vojsko nasploh — odpira vrsta vprašanj, smo obiskali republiški sekretariat za ljudsko obrambo in tamkajšnjega ministra Janeza Janšo.

— September je tukaj. Kaj se bo zgodilo s slovenskimi naborniki? Zanimajo me vse variante.

»Obstaja samo ena: uresničevanje stališč slovenske skupščine. V njih se za septembrsko napotitev zahteva realen odstotek nabornikov, ki naj služijo vojaški rok v Sloveniji oziroma širše na 5. vojaškem območju (Slovenija plus Hrvaška). Naše zahteve so popolnoma realne: septembra bi lahko napotili na služenje vojaškega roka na 5. območje 78 odstotkov vseh slovenskih nabornikov, od tega bi jih lahko najmanj polovica ostala v Sloveniji. Jasna so tudi stališča republiške skupščine za naprej: do konca leta naj se stvari uredijo tako, da bo lahko 95 odstotkov nabornikov služilo vojaški rok doma.«

— In preostalih pet odstotkov?

»Najmanj pet odstotkov je prostovoljcev, ki bi šli na služenje vojaškega roka kamorkoli. Med njimi so priseljenci iz drugih krajev Jugoslavije in ti bi, če bi šli služit vojaški rok denimo v Bosno, v bistvu služili doma. Sicer pa je naš cilj, da bi vojaški obvezniki služili vojsko čim bliže domu, tako kot je to urejeno v zahodnoevropskih državah, saj je to v interesu obveznikov in njihovih svojcev, pa tudi armade. Vojaki naj bi imeli bistveno več prostih izhodov, kot jih imajo sedaj, omogočili naj bi jim tudi opravljanje nekaterih študijskih obveznosti, tako da ne bi zaradi enega tedna izgubili celega leta, odnosi med nadrejenimi in podrejenimi naj bi se bistveno spremenili, torej ›normalizirali‹, in podobno.«

Janez Janša: »95 odstotkov nabornikov bo lahko služilo vojaški rok doma . . .

V vročih avgustovskih dneh so se na Hrvaškem odvijali dramatični dogodki,ki so mejili na državljansko vojno.
V Kninski krajini,kjer živi največ Srbov, so ti postavili blokade po prometnicah, izvajali nasilje nad odhajajočimi in prihajajočimi turisti,z ničemer izzvani so vzeli orožje iz policijskih postaj.

To je povzročilo hrvaškemu gospodarstvu velike izgube.
Vlada Dr.Franja Tudžmana je zadržala mirno kri tudi po potezi JLA,ki je vrnila tri hrvaške helikopterje nazaj v smeri Zagreba.
Zvezni organi so ob vsem tem ponovno pokazali svojo nemoč za objektivnost in kontroliranje situacije po načelih pravne države.Ni dvoma,da so kolovodje kninskega scenarija sprejemale navodila in podporo Beograda in Miloševiča...

***

Srbski princ Tomislav Karadžordževič je v Frankfurtu,na srečanju desetih srbskih strank izrekel recept za bodočo YU: "Močna Srbija,pametna Hrvaška in pridna Slovenija..."Komentar je nepotreben!

***

Princ Aleksander Karadžordevič pa se je prvič po II.svetovni vojni mudil v Beogradu na promociji knjige posvečene očetu Pavlu Karadžordževiču.V knjigi so zgodovinski podatki,ki so jih doslej skrbno varovali londonski arhivi.

***

V Bosni in Hercegovini napeto pričakujejo novembrske volitve.Predvidevajo,da bo prevzela oblast nova muslimanska stranka,v koaliciji s hrvšako stranko HDZ,ki trenutno vlada tudi na Hrvaškem z Dr.Franjom Tudžmanom na čelu...

MED ALBANCI,BOSANCI,ČRNOGORCI,SRBI, HERCEGOVCI,HRVATI,MAKEDONCI,SLOVENCI...

YU POKA PO VSEH ŠIVIH

Kosovo je aparthajd.Je Libanon,
Kninska krajina je Belfast.
Bosna je razgreto železo.
Vrstijo se vprašanja:
Ali bodo šli Črnogorci v konfederacijo s Srbi?Kam se bo obrnila Makedonija?
Srbi podijo Slovenijo iz Jugoslavije, zakaj?Kaj imajo za hrbtom?Hrvaško Kninsko krajino,Kosovo,Bosno,Sandžak,Vojvodino...veliko Srbijo?
Na slovensko deklaracijo o suverenosti Slovenije so odgovorili s SREČNO POT!
V slučaju,da želijo zapustiti federacijo še Hrvati jim bo 530.ooo Srbov,ki živi na Hrvaškem "predložilo svoj račun" za del Dalmacije in Like.
Zahodni del Hrvaške,kjer želijo Srbi ustanoviti avtonomijo meji s Slovenijo!

V YU LONCU VSE VRE!

USODNE ODLOČITVE JE PRIČAKOVATI SKORAJ!

Komično je,da govorijo o ogroženosti Srbov na Hrvaškem isti ljudje,ki podpirajo ali izzivajo teror na Kosovu nad albanskim prebivalstvom:zaslišali so pol milijonov Albancev,ubili več kot 200,odpustili z dela več kot 1oo.ooo albanskih delavcev,ukinili albanske časopise,televizijo,univerzo,reducirali vpis albanskih otrok,jih zastrupljali, pobirali zdravila po samostanih,jih vračali Rdečemu križu Slovenije in Hrvaške,razpustili skupščino Kosova...in situacija je vsak dan slabša.

***

S Helsinško delegacijo Odbora za zaščito človekovih pravic,ki je obiskala Kosovo, so Srbi ravnali kot s teroristi ter jih naza - dnje nagnali iz države.

***

Tudi ob obisku delegacije ameriškega senata so se Srbi obnašali kot pravi Balkanci: pretepali so mirno množico Albancev,ki je želela pozdraviti Američane.Bilo je ranjenih in novih smrtnih žrtev.

***

Na Kosovu je na tajnem zasedanju Albancev, muslimanov in kosovcev turške narodnosti, 111delegatov kosovske skupščine,za katero pravijo Srbi da je ilegalna,proglasilo z novo ustavo Kosovo za republiko.
Edina "pametna in razsodna"oblast-Srbi,pravijo,da so le ti separatisti in razbijači Jugoslavije...

S.G.

Pravijo,da nikoli ni tako slabo,da ne bi moglo biti še slabše.To velja tudi za našo Avstralijo,še posebej pa za Viktorijo.Pa kar po vrsti...
Tako naglega zvišanja cen kot smo ga bili deležni zadnje čase,v Avstraliji nismo navajeni.Podražili so se hrana,poštne in telefonske usluge,javni promet,zavarovalnine,zdravila in bolnice a o bencinu sploh ni govoriti.
Življenski standard delovnih ljudi je v času vlade predsednika Boba Hawka padel občutneje kot v bilo katerem času po I.svetovni vojni,pravijo ekonomisti.
Od leta 1982-89 je zabeležen padec standarda za 3-4 odstotke.Stroški za zdravstvo, reševanje stanovanjskih problemov,izobrazbo in socialne usluge so se v osemdesetih letih zvišali za 8-11 odstotkov.

...

Keatingov finančni proračun je šel mimo nas sicer brez večjih presenečenj,le da bo izpraznil denarnice srednjega sloja prebivalstva in upokojencev tam,kjer so prav ti največji potrošniki:pri zdravilih.Odslej bo treba plačati vsak recept 2.50$.
Po 13o $ na leto bodo zdravila s takoimenovanega PBS seznama brezplačna.Več o tem na telefonski številki oo8 o2o613.Tudi za ostale porabnike se bo cena zdravil zvišala.Pozor!Na tržišču so zdravila različnih proizvajalcev,z različnimi cenami. Prosite vašega zdravnika naj vam pripiše najcenejše zdravilo,vendar z istim učinkom.
Čakalna doba v državnih bolnicah ne bo odslej prizadela le 5o.ooo čakajočih temveč kar 100.000.

...

Od 1.novembra 90. bodo morali upokojenci plačati davek na svoje štedne vloge,če te presegajo 2.ooo $.

...

Trenutno gre v Avstraliji za dva najpomembnejša dogodka:prodaja državnih letalskih podjetij in Telecoma.Občutki so mešani.Sindikat telekomunikacijskih delavcev je opozoril,da se bo boril proti vsem spremembam.Demokrati obljubljajo nasprotovanje tistim zakonom,ki bi dovoljevali konkurenco na glavni telefonski mreži.

...

Boba Hawka bomo med drugim pomnili še po nečem:v žarišče zalivske napetosti je sedaj potegnil tudi Avstralijo.Nekatere arabske dežele,še posebej Irak,mu ne bodo odpustile,da je poslal nad njih avstralsko vojno mornarico,ki naj bi v slučaju potrebe reagirala na ukaze ameriškega predsednika Busha.

...

Tako postaja Avstralija potencialni kandidat za mednarodni terorizem.Po nekaterih podatkih se je v Avstraliji ilegalno naselilo že 40 libanonskih teroristov.Pred dnevi je PLO zagrozila z bombo na letališču in mere sigurnosti so bile povečane.

...

Viktorija je menda prva v svetu uvedla obvezno nošenje čelad za kolesarje.Pravijo, da čelada zmanjša poškodbe glave pri 75 odstotkih ponesrečencev,kar za 85 odstotkov pa zmanjša poškodbe možganov.

...

Avstralski otroci se v osnovnih šolah ne učijo nobenega tujega jezika,razen v prostovoljnih sobotnih šolah.Še v srednjih šolah je tuj jezik neobvezen predmet.
Sedaj želijo uvesti učenje francoščine,nemščine in japonščine.Na konferenci FECCA v Darwinu so izjavili,da učenje jezikov ne more biti odvisno od tega kdo je trenutni trgovinski partner Avstralije,saj se to lahko s časom menja.Zahtevali so naj bi postalo učenje tujih jezikov del šolskih učnih načrtov,saj je treba dvojezičnost avstralskih otrok podpirati.

...

V preteklem finančnem letu je odbito okrog 3.5oo prošenj za delovno mesto prevajalcev v zdravstvu.Najbolj prizadete so sledeče etnične skupnosti:vijetnamska,kitajska,turška,arabska,italijanska in španska.

S.G.

THE AUSTRALIAN Friday
September 14 1990

Yugoslavia to vote on dividing itself

BELGRADE: Yugoslavia, a multi-ethnic federation torn by bitter nationalist quarrels, would hold a referendum on its future this year in which it possibly would decide to break up into separate parts, the President, Mr Jovic, said yesterday.

"The Yugoslav Parliament should . . . call on the republics and provinces to hold referendums at which citizens would make clear what they want the future concept of Yugoslavia to be," Mr Jovic said in an interview on Belgrade television.

"On the basis of this, a new federal Constitution would be founded or a confederal agreement, or a combination of the two."

A poll should be held before the end of the year, he said. Most republics agreed on the need for a referendum.

Using unusually direct language, Mr Jovic said all options were open, including secession of individual republics from the Yugoslav federation, but the rules should be clearly defined.

"The possibility to secede must be given to all (republics), but (each) must pay its own debt," he said when asked how the country's $US16 billion ($A19.5 billion) debt would be paid if it fell apart.

Yugoslavia's eight republics and provinces are bitterly divided over the country's future and ethnic passions have flared into violence.

Slovenia and Croatia, where communists were ousted from power last May in the first free elections in 45 years, want the country to become a loose confederation and have threatened to secede if this does not happen.

Serbia, the biggest republic, advocates a federation with stronger central powers and has said it would demand a revision of the republics' borders if Yugoslavia were to fall apart.

Serbs in Croatia set up barricades and took up arms last month to prevent Croatian authorities from crushing a referendum on Serbian autonomy. They have threatened to secede from Croatia if it breaks away from Yugoslavia.

Mr Jovic said the focus of Yugoslavia's instability was Serbia's southern Kosovo province, populated largely by ethnic Albanians. More than 50 people have been killed there since riots began against curbs on the province's self-rule in March 1989.

Serbia suspended Kosovo's legislature and government last July, imposing a virtual state of emergency, after ethnic Albanian deputies declared independence from Serbia.

Serbia has blamed the trouble on Albanian separatists.

Reuters

SBS TV-kanal 0/28

"Nekaznovani zločin"dokumentarni film prikazan pred nekaj tedni na etnični TV SBS končno pove resnico zločinov,ki so jih izvajali nad Slovenci in Hrvati srbski četniki in italijanski fašisti v času druge svetovne vojne.Film je prikazal kako je Musolini zastrupljal Abesince z vojnimi plini,pa tudi zločine nad Francozi.
Videli smo italijanska koncentracijska taborišča za Slovence in Hrvate. Italijanski fašisti in srbski četniki so slikani nad gomilo mrtvih ter z odsekanimi glavami.
S.G.

The Canberra Times, 24.8.1990.

By KAREN POLGLAZE

Two former political prisoners from Croatia said on Tuesday that they would go back, or die, if necessary, for a democratic Croatia.

Dr Marko Veselica and Dr Anto Kovacevic are heroes to the Croatian people and between them have spent almost 20 years in jail.

Dr Veselica, known as the Croatian Mandela, was one of the first leaders to be arrested in the Croatian crisis of 1971.

He was sentenced to seven years' jail for political dissidence in 1971, and to another 11 years in 1981.

In his first term of imprisonment he was adopted as an Amnesty International prisoner of conscience and was released from jail after six years.

Dr Veselica said yesterday that he would not be alive if his case had not been taken up by Amnesty International.

He served five years of the second sentence, four in a hospital for the mentally ill, and was released in 1986.

A well-known dissident, Dr. Kovacevic was also interned in a psychiatric hospital for part of his eight-year jail term and said on Tuesday that it was only after his release that he felt the full effect of the experience.

Dr Veselica, a doctor of economics, and Dr Kovacevic are both prominent writers, and are in Australia to make people more aware of the situation in Croatia and to try to get legal and moral support for their fledgling Government.

He said Croatia's relationship with Yugoslavia was like that of Lithuania with the Soviet Union.

He said the only way Belgrade could maintain power was by force.

If the rest of the world, particularly Western nations, did not recognise the will of the Croatian people to control their own land and to be in charge of their own destiny, Yugoslavia could become another Lebanon.

SLOVARČEK TUJK

Framason-prostozidar,član skrivne,humani-tarne,religiozno-filozofske organizacije z mističnimi obredi,ki je nastala 1717.v Angliji in se razširila po vsej Evropi.

KONVERTIBILEN-1.iz(pre)menljiv,2.zamenljiv.

Recesija-1.umikanje,upadanje; 2.upadanje gospodraske dejavnosti (olepševalno za znamenje krize).

Režimovec-kdor se iz koristoljubja pridruži vladajoči stranki ali ji za to goreče služi.

NAPAČNA VERZIJA JOVIČEVEGA REFERENDUMA

KOMENTAR NA IZJAVO PREDSEDNIKA PREDSEDSTVA YU DR.Borisava Jovića

(glej članek YUGOSLAVIA TO VOTE ON DIVIDING ITSELF iz THE AUSTRALIAN-14.sept.90.)

Omenjeni članek je presenečenje samo za slabo obveščene,saj Borisav Jovič nima tako liberalnih stališč kot to na prvi pogled izgleda.Za bodočo Jugoslavijo pusti odprte tri možnosti:federacijo,konfederacijo ali več držav,o čemer naj bi se svobodno izreklo ljudstvo na referendumu.Do tu je navidez vse v redu.Toda-
1.Slovenija in Hrvaška sta praktično svoj referendum že imeli ob letošnjih volitvah in bi bilo referendum po nepotrebnem razpisati.
2.Vse bi bilo v redu,če se ne bi predsednik Jovič ponovno predstavil kot dosleden zagovornik nekaterih glavnih srbskih osebnosti:Miloševič,Trifunovič in drugi,ki zagovarjajo svoja stališča tako:močna federacija,konfederacija pa samo pod pogojem, če bi se spremenile obstoječe republiške meje,kar seveda povzroča strah in nesigurnost tako med Hrvati in Slovenci kot tudi drugimi,da o Bosni in Hercegovini ne govorimo.Ti "apetiti"so nič drugega kot poseganje po tujih ozemljih,prihajajo pa od Srbov.
3.Srbska varianta konfederalnega statusa YU ni zasnovana na miru in spoštovanju do enakopravnosti vseh republik in narodov v YU,ne vodi k stabilni rešitvi.
4.Jovič je še doslednejši pri načinu izvajanja referenduma.Prizna sicer,da odloča o odcepitvi republika kot celota,VENDAR TOISTO PRAVICO DAJE POSAMEZNIM REGIJAM IN OBČINAM(in v tem grmu tiči zajec op.u.).Več kot očitno je,da se tu misli samo na Srbe na Hrvaškem oz.na Knisko krajino(morda se postavlja zanka tudi Slovencem,ko gre za Istro op.u.)izključuje pa se Hrvate v Vojvodini,muslimane v Sandžaku in da o Albancih na Kosovu sploh ne govorimo.
Beograd se vse predobro zaveda,da po pošteni poti velike Srbije ne bo,saj je slišati iz BIH vse glasneje,da če izstopita iz Jugoslavije Slovenija in Hrvaška,se jima bodo pridružili tudi oni.V veliki Srbiji pa ne bo hotela biti niti Makedonija.

/Radio 3 EA,hrvaška oddaja,Josip Jovič iz Radia Split-prevedla S.Gregorič/

...

AMERIŠKA IZOLACIJA JUGOSLAVIJE ?

Iz ljubljanskega DELA
G.DAVID PHILLIPS,ravnatelj ameriške kongresne fondacije za človeške pravice v DELU:
"Ameriški kongres pripravlja resolucijo,v kateri je izražena globoka zaskrbljenost zaradi kršenja človeških pravic v Jugoslaviji.Predvideva tudi omejitev finančne pomoči Jugoslaviji.Poziva ostale evropske države naj uvedejo gospodarske sankcije,omejitve proti Jugoslaviji,saj to kar počno srbske oblasti(nad Albanci)ni primerno civiliziranemu svetu.
Omenjena resolucija je prva take vrste in sledile ji bodo še druge-ostrejše,takšne,ki bodo privedle Jugoslavijo k resnični izolaciji od ostale Evrope.Ameriškim oblastem so vse predobro znani nedemokratični pritiski Srbije nad Slovenijo ter manipulacija s srbsko manjšino na Hrvaškem.Odločno podpiramo predsednika nove hrvaške vlade Dr.Franja Tudžmana kakor tudi demokratično izvoljeno vlado v Sloveniji.Po Kosovu sem se znašel v Ljubljani in Zagrebu zato,da bi vsem osigural čim več mednarodnih kontaktov in čim bolje seznanil ameriški kongres z demokratičnimi procesi v Sloveniji in Hrvaški.
Seznaniti pa jih kanim tudi s srbskim kršenjem človeških pravic na Kosovu.

SITUACIJA V JUGOSLAVIJI JE ZELO NESIGURNA,KAR POMENI,DA NI IZKLJUČITI DRŽAVLJANSKO VOJNO....

Srbsko vodstvo bo moralo priznati svoj poraz in prenehati s svojimi arogantnimi poskusi,med katere spada podrejevanje Hrvaške in metanje Slovenije iz Jugoslavije."
/Prebrano na Radiu 3ZZZ,hrvaška oddaja-prevedla S.Gregorič/

Jugoslovansko-iraško prijateljstvo

Bizaren primitivizem jugoslovanske vojaške in gospodarske politike se izdatno obnese. Konec oktobra 1986 je prišel na uraden enotedenski obisk v Jugoslavijo kuvajtski obrambni minister Salem al Sabah. Po pogovorih s predsednikom države Hasanijem in vlade Mikulićem so ga prevzeli generali, ga odpeljali v Nikince, na batajniško letališče, v sarajevski islamski center (ki ga financira tudi Kuvajt) itd. Neposredno pred tem sta bila na obisku v Kuvajtu Mikulić in admiral Mamula, protokolarne izmenjave na najpomembnejših ravneh pa so očitno botrovale pogodbam za izdatne posle. Na usodno ironijo je bilo treba čakati manj kot štiri leta: Iračani so z jugoslovanskim orožjem v nekaj urah zavzeli Kuvajt in mu gotovo zaplenili »Made in Yu« orožje, to pa pomeni, da so finančno največ izgubili Kuvajtčani in največ dobili Jugoslovani. Do podobnega paradoksa je prišlo, ko je moral izraelski vojaškoindustrijski kompleks zaradi boja proti inflaciji ustaviti razvoj nadzvočnega lovca »lavy«; ameriški kongres je nemudoma uporabil strateški veto za izvoz visoke tehnologije komunističnim režimom, da se ne bi ameriški nadzvočni turbinski propelerji slučajno znašli v iranskih »Made in YU« nadzvočnih lovcih.

Rezultati balkanskega mita moči so doslej najbolj očitni pri iraškem /arabskem imperializmu.. Velik del oborožitve in vojaške logistike, s katero je Irak zasedel Kuvajt, so proizvedli Jugoslovanski delavci: vsaj za dvesto milijonov dolarjev na leto. Največja uradna tragedija pri tem dejstvu je, da so (od npr. zalivske vojne) jugoslovanskim delavcem padle mezde in da so civilna jugoslovanska podjetja, ki v Iraku izvajajo investicijskea dela, skoraj izključeno po naročilu SDPR (in seveda po pogodbah, ki jih sklepa jugoslovansko-iraški meddržavni odbor), izvisela pri kreditiranju izvoza s strani jugoslovanske vladne banke (JUMBES). Z zgolj ekonomskega stališča bo vsako podjetje, ki gradi v Iraku (pri čemer je zanj seveda bolje, da ne ve, ali gradi podzemsko letališče ali tovarno bojnih strupov), izgubilo preveč, če bo zaradi iraškega neodplačevanja zapadlih posoji, enostavno prekinilo »sodelovanje.« »Strukturno odvisnost« jugoslovanske oborožitvene industrije (in prisilno militarotvornega) civilnega gospodarstva pokrivajo v zadnji konsekvenci jugoslovanski davčni obvezniki, ki financirajo vladno banko in njeno politiko. Kaotična odsotnost kakršnegakoli vpliva in nadzora skupščine ne le za najemanje, izdajanje in poravnavo posojil pri meddržavnih pogodbah (ali barter, kompenzacijskih, kliriških itd. poslih) pa odpira sive kanale manipuliranja, reeksponiranja in preprodajanja, skratka vseh improvizirano legalnih oblik tajnega bogatenja jugoslovanske politične aristokracije.

Vsejugoslovansko prijateljstvo

Konec marca letos smo v Mladini objavili poskus rekonstrukcije takšnih poslov na najvišji ravni. Njihovi protagonisti so bivši direktorji udbovskih in vojaških podjetij z zunanjetrgovinskimi registracijami Genexa, Ine, (Astre, Energoinvesta, Smelta itd.). Gospodje iz Genexa in Ine so po dolgoletnih službah v zastopstvih svojih podjetij povsem preprosto ustanovili

v Italiji, Švici, Veliki Britaniji in drugod kopico svojih podjetij, s katerimi so zgolj prevzeli posle svojim bivšim (državnim) podjetjem in jih uspešno samostojno nadaljevali. Največ njihovih poslov je vezanih seveda na nafto, ladijski promet, preprodajo tehnologij, računalništvo (v zadnjem času še naturizem), kjer so zaslužki največji in najhitrejši. Z Udbo iznajdljivi biznismeni niso imeli posebnih težav, ker so jo v enem od svojih prvih uspešnih poslovnih podvigov opremili z najsodobnejšimi elektronskimi prisluškovalnimi in podobnimi aparati. Sredi osemdesetih let je skupina deviznih inšpektorjev poskusila špekulante spraviti v zapore, vendar jim po zaslugi državnega predsednika Špiljaka, izdatno se je angažiral sedanji šef vlade Marković, ni uspelo. Kasneje je Miloševićev klan poskušal zrušiti direktorje beograjskega Genexa in za to porabil dve leti, naftni poslovneži v Italiji pa so začeli operirati bolj samostojno in ažurno: dobiček iz enkratnega posla takoj vložijo v nov projekt in sproti brišejo svoje sledove. Skozi njihova podjetja in banke, ki so registrirani v Italiji (in jim dajejo otročje asociativna imena: Bemex, Genimex, Ipco itd.) je v osemdesetih letih šla večina surove nafte, ki so jo jugoslovanska podjetja dobila za kompenzacijske posle z Irakom, Libijo, Alžirijo in Sovjetsko zvezo. Podjetni biznismeni so npr. s svojim podjetjem prevzeli Genexovo pogodbo z Irakom, naročili graditev tankerja v reški ladjedelnici, prevzeli nafto iz Iraka, jo rafinirali v Italiji in naposled prodali zagrebški Ini.

S tem scenarijem postaja podoba jugoslovanske »cash & carry« politike še bolj prosojna. Hitro lahko ugotovimo, da je »strukturna odvisnost« jugoslovanskega gospodarstva oz. neodplačevanja iraških dolgov pogoj za nenadzorovane poti nafte, ki jo Irak po cenah, višjih od svetovne, menja za jugoslovansko orožje in druge dobrine ter storitve. Za jugo mafijo in politično aristokracijo je iraško neodplačevanje dolgov lahko kvečjemu koristno, saj največ zasluži prav s sporadičnimi in nenadzorovanimi pošiljkami nafte, ki jo jugoslovanski državljani plačujejo po desetkrat nategnjenih cenah.

Za konec si lahko privoščim še rahlo nedokazljivo verzijo: Sadam Husein je žrtev ameriško-sovjetsko obveščevalne zarote. Z licitiranjem cen kuvajtske in saudske nafte (ob upoštevanju njegovega liderskega kompleksa in megalomanskega libida) so ga napeljali k zasedbi Kuvajta; ta je avtomatično sprožila razcepitev arabskega »bratstva«, zaradi tega pa je islamska sila svete vojne (kljub fanatičnim pozivom Iraka, ki se mu pridružujejo Libija, Alžirija, Sudan in povsem mogoče tudi Iran) šibkejša kot prej. Na simptomatično vest, da bodo ameriške sile, tudi če ne bo prišlo do oboroženega spopada, ostale na savdskem polotoku vsaj nekaj let, ni bilo treba dolgo čakati. Vojaškega spopada seveda ne bo, ker se »civilizirane« sile bojijo umazati svoj image vsaj toliko kot se bojijo napadov islamskih samomorilcev. Končni rezultat, največji profit, je torej ameriški in (še vedno) natovski »deploy« vojske, ki se nenadomaa ni imela kam dati, grozeče demonstracije najnovejših ubijalskih orodij po večini arabskega polotoka, to pomeni konsekventen nadzor nad večino naftnih rezerv.

Glede na priliznjeno miroljubno zadrževanje Sovjetske zveze, bivšega iraškega no.1 patrona, lahko kot naslednji ukrep »reševanja bližnjevzhodne krize« pričakujemo sirsko blitzkrieg aneksijo Libanona.

/Mladina/

***

STATISTIKA

Zadnja anketa javnega mnenja v Sloveniji:
34.9%za popolno samostojnost-odcepitev;
47.8%konfederacija;
4.8%federacija.

Ljubljana-Tudi v Ljubljani je začel delovati eden od 217 trgovinskih centrov, ki so vključeni v World Trade Centres Association(WTCA).Namen ljubljanskega World Trade Centra je pospeševanje mednarodnega trgovanja.Mnoga slovenska podjetja so se že včlanila v WTCLjubljana. S članstvom se pridobiva vrsto predno - sti-dostop do podatkov na svetovnih trgih,svetovni pregled ponudbe in povpraševanja,prostore za poslovna srečanja,dostop do restavracij zaprtega tipa, skratka široko paleto uslug svetovne mreže WTCA.Član WTC Ljubljana ima popuste v številnih hotelih po vsem svetu, vsak od 217 World Trade Centrov jim nudi pravico do brezplačnih uslug in storitev po znižanih cenah.

Maribor-Štajerska banka obrti in pod - jetništva-banka ima podpisanih 19 pisem o nameri,zagotovljenih je že več kot 400 tisoč DEM ustanovitvenega kapitala. Ustanovna skupščina banke naj bi bila decembra,kot delniška družba z ustanovnim kapitalom 6 milijonov DEM pa naj bi začela z delom v začetku prihodnjega leta.

Celje-Konferenca obrti in malega podjetništva na MOS v Celju-Na Mednarodnem obrtnem sejmu v Celju so na letošnji konferenci sodelovali predstavniki iz Italije,Avstrije,Bavarske,Hrvaške in Slovenije in se dogovarjali o povezovanju obrtnikov s področja ALPE-JADRAN. Kot je dejal n.pr.Bepino Della Mora, predsednik združenja obrtnikov Furlanije-Julijske krajine,naj bi sodelovali pri približevanju zakonodaj s področja gospodarstva,trgovine in obdavčevanja. Tudi pri seznanjanju s tržnimi možnostmi,proizvodnjo,pri izmenjavi informacij.

Maribor-V pohorskih potokih,kot pravijo strokovnjaki,je še veliko neizkoriščene vode,čeprav je na severnem Pohorju že deset malih elektrarn zmogljivosti od 490 KW naprej.Največ elektrarn imajo poleg ELEKTRO-MARIBOR zasebniki,ki presežke električne energije prodajajo ELEKTROGOSPODARSTVU. Poleg koristnosti je seveda pomembno, da MHE ne ogrožajo okolja.

Ljubljana-Vlada je v parlament že poslala predlog za izdajo novega republi škega zakona o pospeševanju razvoja manj razvitih v Sloveniji.

Ljubljana-ŠPORT EL 2000-je novo ime za NOVI ELAN.Sodišče je tokrat v sodni register vpisalo ŠPORT EL 2000d.o.o.

Sežana-Sežanska tovarna pletenin in kofekcije je podpisala pogodbo s koncernom BENETTON-italijansko firmo.

Ljubljana-ADRIA AIRWAYS je pred dnevi razširila svojo floto z dvema najsodobnejšima letaloma AIRBUS A320.Vrednost obeh letal in dodatne opreme je okrog 80 milijonov dolarjev.

Nova Gorica-Maja je novogoriškemu Meblu grozil stečaj.Tudi če so se mu izognili, še vedno ne vedo,kako in kje dobiti denar za kapitalizacijo.Ugotavljajo,da jim letošnja reorganizacija v holding ni kaj prida pomagala,zato že razmisljajo o novi. Podjetje za izdelavo notranje opreme naj bi z MEBLOM TRADE na čelu ustanovilo koncern,druga podjetja,ki bodo za to sposobnapa naj bi se oblikovala kot delniške družbe.Trenutno ima največ težav Meblovo podjetje POHIŠTVO NOVA GORICA.

Trst-I+RELECTRONIC-Tako se imenuje novo mešano podjetje ISKRE COMMERCEA in italijanskega podjetja RAPIDO iz Trsta,v katerem se bodo ukvarjali z distribucijo elektronskih komponent in sestavnih delov na jugoslovanskem trgu.Rapido je prispeval 213 milijonov ITL,to je 51 odstotkov ustanovnega kapitala.Italijani zahtevajo,da morajo biti kapitalno udeleženi tudi vodilni delavci.

Celje-RC-FINTRADE-Celjski RC INŽENIRINGI, Marija Prislan in italijanska zasebnika so ustanovitelji nove mešane družbe RC FINTRADE,v kateri imata Italijana 55 odstotni delež.Družba se bo ukvarjala s finančnim in trgovinskim trženjem,izgradnjo enot malega gospodarstva in s svetovanjem pri preoblikovanju podjetij.

Beograd-YUTEL(po domače Markovićeva televizija) naj bi zaživela že konec tega ali v začetku naslednjega meseca.

Dunaj-Avstrijski minister za gospodarska vprašanjaWolfgang Schussel je na srečanju s slovensko vladno delegacijo na Dunaju,ki jo je vodil dr.Jože Mencinger,podpredsednik slovenske vlade povedal,da je avstrijska stran Sloveniji pripravljena pomagati s know-howom pri davčni in monetarni politiki.

/IN-Informacije iz Slovenije/

SESTANEK PODODBORA ZA GOSPODARSTVO

Pododbor za gospodarska vprašanja SNS Viktorija je imel 4.9.90.sestanek,na katerem so razpravljali o možnostih gospodarskega sodelovanja ter o financiranju svetov.Predvsem so se pogovarjali o možnostih financiranja novega glasila ASK SLOVENSKO PISMO.Preučili so cene reklamnih oglasov v drugih slovenskih časopisih in prišli do naslednjih cen in formatov za reklame:

		Enkratna objava	Letna(6x)
OSNOVNI FORMAT	80X 64mm	$ 35,00	$ 200,00
ČETRT STRANI	80X128mm	$ 70,00	$ 400,00
POL STRANI	160X128mm	$120,00	$ 700,00
CELA STRAN	160X256mm	$220,00	$1.200,00

SLOVENSKO PISMO bo izhajalo zaenkrat vsak drugi mesec s pomočjo naročnikov, prodaje,oglaševalcev,pokroviteljev-sponsorjev(od 5oo$navgor),tiskovnega sklada in predvsem s prostovoljnim delom urednika in sodelavcev.

Vinko Rizmal

IVO LEBER

Srečanja

Slovenska druščina v Brisbanu pri društvu Planinka-z leve na desno:napovedovalka na radiu v Brisbanu,g.Cuderman,g.Brežnik, gospa Cuderman,gospa Brežnik, g.M.Kovač

SLOVENSKO-AVSTRALSKO DRUŠTVO CANBERRA Inc.

pozdravlja vse rojake in bralce MISLI s prisrčnim vabilom:

KADAR SE MUDITE V CANBERRI, OBIŠČITE NAS!

Vsem rojakom in njih prijateljem sporočamo: nas DOM, poznan pod imenom TRIGLAV, na Irwing Street, PHILLIP (CANBERRA), A. C. T., je odprt gostom vsak dan (vključno sobote, nedelje in praznike, razen velikega petka in večera božične vigilije) od 11.30 a.m. do 11.45 p.m.

Naš bar je odprt od 11.30 dopoldan dnevno ter nudi tudi številne slovenske pijače. Kuhinja servira okusno domače pripravljeno hrano vsak dan od šestih do devetih zvečer, ob nedeljah pa tudi od poldne do druge ure in od šeste ure zvečer.

KADAR SE MUDITE V CANBERRI: DOBRODOŠLI V SLOVENSKEM DOMU!

Pri nas Vam bo tudi vselej kdo na razpolago za razne informacije o Canberri in okolici.

Naša telefonska številka: (062) 82 1083.

STANKA GREGORIČ

RAZGOVOR Z LJENKOM URBANČIČEM

Klico demokracije je nekdo prinesel med nas - avstralske Slovence - šele pred kratkim. Slovenci imamo sicer pečat 'srca v hlačah,' toda končno smo se opogumili prisluhniti tudi drugi strani. Dovolj smo 45 let poslušali le ene. Vsaj nekateri izmed nas. Tudi učili so nas, da ima le ta stran prav. Tako nismo hoteli niti brati 'laži' tiste druge strani. No, sedaj se korajžno pogovarjamo o enih in drugih...

Gospod Urbančič, še pred tremi leti sem verjela v bratstvo in enotnost vseh narodov v Jugoslaviji, zastava z rdečo zvezdo je bila moja zastava, moja Slovenija je bila v tisti 'ponosni' balkanski Jugoslaviji, v tisti, v kateri sem bila vzgojena in vzgajala druge. Pa zakaj vam to pripovedujem? Da bi bralci uvideli kontrast med vami in menoj. Sedaj se pogovarjava - kot Slovenca. Jaz sicer prav nič več kot Jugoslovanka. Kaj pa vi, kako gledate na Jugoslavijo, čeprav oba živiva v Avstraliji?

L.U.: Moj oče je služil Franca Jožefa, vendar si je vedno želel stran od Nemcev. Želel je Jugoslavijo. Tako sem bil vzgojen tudi jaz. Kot prostovoljec sem se 1941. tudi zanjo boril. Nikoli ne bom pozabil, da smo v Jugoslaviji čez noč dobili vse slovenske šole, od osnovne do srednje. Tudi prvo univerzo smo dobili pod kraljem Aleksandrom. Vsa uprava in sodstvo sta imela čez noč slovenščino kot uradni jezik. To so dejstva: da jih ne bi kdaj pozabili.

Od Avstrije smo se odcepili 29.oktobra 1918. Tiste dni smo tudi dobili svojo prvo slovensko vlado, svojo - čeprav majhno - vojsko in prvega slovenskega generala pesnika Rudolfa Maistra.

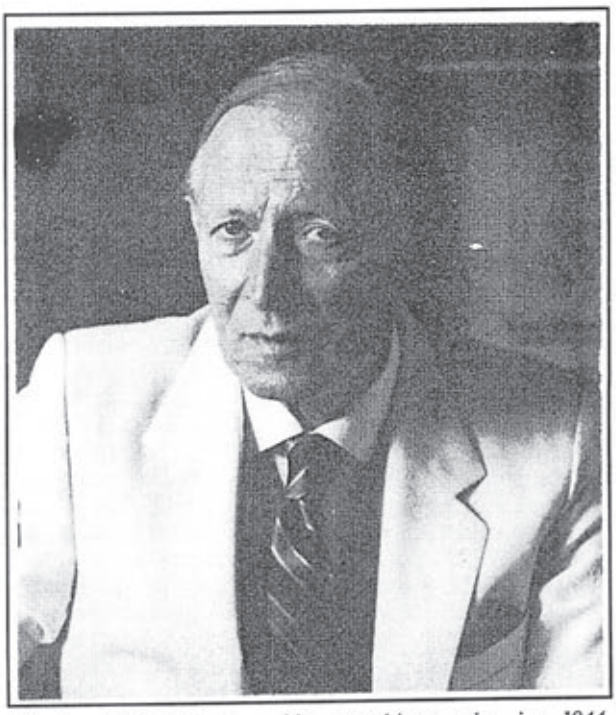
Danes pa mislim, da lahko obstaja Jugoslavija samo kot resnična konfederacija, kot zveza popolnoma suverenih držav ali je pa ne bo.

Gospod Urbančič, za sebe ne morem reči, da sem še vedno vaš nasprotnik in ne čutim nobenega sovraštva proti domobrancem (več). Nikoga mi niso ubili. Tudi partizani ne. In ne komunisti. Če bi mi še ne tako dolgo tega nekdo dejal, da se bom pogovarjala z vami, saj sem mislila, da ste pravi robavs, pa tudi nevarni, da ste izdajalec slovenskega naroda, vojni zločinec, nacistični kolaborator in sploh 'ugly', bi me bilo konec od strahu.

28. julija, na dan slovenske sprave sem vas srečala v Sydneyu, srečala sem uglajenega gospoda, iz katerega je vel nepopisen mir. V vaših rumeno zelenih očeh - ne jekleno sivih, kot si je to izmislil Mark Aarons, avtor knjige "Sanctuary" - sem našla nekaj povsem drugega kot tisto po čemer slovite. Ironija pa je bila še večja, ko se spomnim, da me je tisti večer tresla mrzlica in ste mi vi po vaši ljubeznivi soprogi Beverly ponudili svoj lasten plašč.

Ali ste kdaj pomislili, da bo cesta, ki ste jo izpeljali v vaši svobodni Sloveniji v avstralskih Modrih gorah nekoč popeljala v resnično svobodno Slovenijo?

L.U.: Da, bilo je samo vprašanja časa.

Ljenko Urbančič: "... Ne pozabimo, da je 1944. Gestapo aretiral okoli 50 domobranskih častnikov. Čudni nacisti, katere so nacisti poslali v Dachau."

Na koncu te ceste ste postavili trdnjavo, na vrhu katere plapola slovenska zastava, okrog pa stojijo vaši izklesani kipi. Vaši sovražniki trdijo, da niste ničesar naredili za slovenstvo.

Naravnost bi vas rada vprašala: ali je res, da ste dejali, da bi ubili svojo lastno sestro in zakaj?

L.U.: Prvo glede slovenstva. Za to se mi ni treba nikomur zagovarjati. Pošten človek ne potrebuje policijskega spričevala. Dela govorijo dovolj glasno, za pigmejce se pa res ne menim.

Glede tiste race o moji sestri naj le povem, da nimam in nisem imel sestre; sem namreč edinec. Take laži širijo tisti, ki so sami počeli zločine ali pa so trobila propadle UDBE. Vi menite, da nisem nosil puške. To ni točno. Streljati sem se učil nekolikokrat v predvojni rodoljubni Strelski družini v

Ljubljani, puško sem tudi nosil kot prostovoljec proti nemškim napadalcem 1941. Tudi ob umiku iz Ljubljane na Koroško v maju 1945 sem jo nosil in bi jo tudi brez obotavljanja sprožil, če bi bila za to potreba. Tudi partizani so streljali na nas. Zaradi tega niso vsi bili zločinci, temveč samo tisti, ki so mučili, klali in streljali ujetnike.

Gospod Urbančič, monopol ene same resnice izginja, osvobodilni vojni smo dodali še državljansko. Povejte mi kakšni sta bistvi domobranstva in partizanstva?

L.U.: Partizanstvo je ustvarila in od začetka do konca obvladovala komunistična partija za svoje cilje. Dejstvo, da večina partizanov tega ni vedela, prav nič ne spreminja resnice. Slovensko Domobranstvo, katerega predhodnice so bile Vaške straže ali, kakor so jih komunisti krstili, bela garda, je nastalo iz enega samega razloga: uničiti komunistično revolucijo na Slovenskem.

Gospod Urbančič, povejte mi, ali bi Slovenija sploh obstajala, če bi zmagali fašisti ali nacisti?

L.U.: To je zelo umestno vprašanje. Moj odgovor je: ne. Ne pozabite, da so bila domobranska srca vedno na pravem mestu. Če bi mi nekdo rekel, ko nas je tolklo nemško topništvo na reki Uni v Bosni spomladi 1941, da bom čez dve leti med tistimi, ki so preko svojih političnih predstavnikov prosili Nemce za orožje v borbi proti našim boljševiškim morilcem, bi to vzel za slabe sanje, moro. Ne pozabite, da je kraljevska jugoslovanska vlada bila v Londonu in da so ji bili lojalni vsi domobranci. Seveda, eno je biti lojalen, drugo pa je slepo slediti vsakemu ukazu daleč od Slovenije.

Na primer: 1944 je cinični Churchill prisilil mladega kralja Petra II, da zapove vsem narodom Jugoslavije, da se priključijo Titovim edinicam. Tega domobranci niso ubogali, saj vendar nima nihče pravice nekomu ukazati, da stori samomor. Važno je tudi vedeti, da je Gestapo 1944. leta aretiral okoli 50 domobranskih častnikov in jih poslal v Dachau. Eni so tam umrli, drugi so dočakali svobodo, večino pa je uspelo slovenskim boljševikom ugrabiti in jih nasilno vrniti v Ljubljano. Temu je sledilo 'ljudsko sodišče' in smrt.Cudne vrste nacisti, katere so nacisti poslali v Dachau zaradi komunikacij z našo londonsko vlado...

Moj oče, ki je bil vedno nacionalist, se je, kot mnogi drugi, ujel na limanice in podpiral partizane. Moja mati je spoštovala trpeče partizane, ki so gladovali in zmrzovali po gozdih, pravtako pa je tudi razumela domobrance. Vedela je, da kot njen sin, niso izdajalci, zato ji je bilo hudo, ker je prišlo do državljanske vojne. Nekoč je rekla očetu in meni sledeče: 'V tej hiši vsi vemo, da bo Nemčija propadla in Nemci bodo odšli domov. Če pa zmagajo komunisti, bodo ostali tukaj za dolgo.' Ni imela velike izobrazbe, vendar veliko zdrave pameti.

Gospod Urbančič, pred kratkim je minister za Slovence dr. Janez Dular sporočil, da na listi devetnajstih tako imenovanih 'vojnih zločincev' ni niti enega avstralskega državljana. Kako se počutite sedaj?

L.U.: Sovražna obcila so tolkla po meni deset let. Ves ta čas nisem izgubil niti ene minute spanja. Ko so me časnikarji spraševali, če mi je znano, da sem na spisku vojnih zločincev pod šifro Z 360, sem jim odgovoril, da imam tudi jaz in domobranske organizacije liste boljševiških zločincev s Titom na čelu, so se spogledovali ali pa smejali; pač odvisno od njihove razgledanosti in inteligence.

Očividno je ta spisek devetnajstih sestavil komunistični režim pred zmago Demosa. Spisek takozvanih 'zločincev' so torej sestavljali resnični velezločinci kot Ribičič, Maček, Polak in pokojna Pepca. Res lepe firme.

Gospod Urbančič, prijatelji iz Sydneya sporočajo, da boste kmalu izdali knjižico svojih črtic, resničnih zgodb in še česa.

L.U.: Da, knjižica je medtem izšla in je verjetno že v vaših rokah. Natiskana je v omejeni nakladi. V tiskanju in založništvu sem namreč star maček in si ne obetam kakšnega zelo velikega povpraševanja. Obsega nekaj manj kot 100 strani. Je to 1. del "Srečanj, portretov in dejanj." Vsebuje nekatera moja pisanja iz leta 1942, nekatera že objavljena. Večji del sem napisal lani in letos. Samo nekaj je politike, drugo je leposlovje.

SLOVENSKO NARODNO DRUŠTVO SYDNEY

Vas vabi na proslavo

DNEVA SLOVENSKE ZASTAVE

v petek, 26. oktobra, 1990 ob 7.30 zvečer

v prostorih Slovenskega Društva Sydney na oglu Elizabeth Road in Horsley Drive v Wetherill Parku. Po krajšem sporedu prosta zabava s plesom. Vstop brezplačen. Čisti dobiček namenjen v prid Slovenskemu šolskemu odboru in "Slovenskemu pismu."

*

29. oktobra, 1918. leta smo se Slovenci odcepili od razpadajoče avstro-ogrske države. Oblast v Sloveniji je takoj prevzel Narodni svet, ki je tudi imenoval poklicnega majorja Rudolfa Maistra za poveljnika vseh slovenskih oboroženih edinic.

Kasneje je Narodni svet povišal Maistra v čin generala - prvega slovenskega generala v zgodovini Približno pol stoletja kasneje pa je Narodni Odbor za Slovenijo s sedežem v Buenos Airesu proglasil 29. oktober za Dan slovenske zastave.

NAŠ INTERVJU

45

DR. JANEZ DULAR O ROJAKIH PO SVETU

● ***Dr. Janez Dular, po poklicu ste slavist. Postali ste minister za Slovence po svetu. Ali je ustanovitev tega ministrstva znamenje, da bo nova vlada, ki je bila spomladi izvoljena na demokratičnih volitvah, namenjala rojakom na tujem več pozornosti, kot so je bili deležni doslej?***

Ko je mandatar Lojze Peterle sestavljal novo vlado, je gotovo imel v mislih večjo pozornost, pa ne samo večjo pozornost, ampak večjo učinkovitost te dejavnosti, saj ni mogoče zanikati, da je Republika Slovenija že doslej posvečala svojim rojakom po svetu precej pozornosti. Ta dejavnost in ta pozornost sta bili dokaj razdrobljeni, nista bili zadosti usklajeni, saj sta potekali po raznih ustanovah in raznih organih. Na najvišji ravni ni bilo človeka, ki bi bil prav posebej za to odgovoren. Sedaj se to spreminja. Ne bi si upal reči, da je to že zadnji oziroma dokončni dosežek v organizacijskem smislu. Po sedanji zakonski ureditvi je na primer mogoče, da mandatar imenuje ministre brez listnice za tiste zadeve, ki se mu zdijo v določenem času posebej pomembne, ni pa k temu zavezan. Zato bo moja želja, moj namen, moje prizadevanje šlo tudi v to smer, da ta resor, ki ga za zdaj še ni, res postane zakonsko določen stalni resor nove vlade. Mislim, da smo Slovenci zainteresirani za to, in da so politične stranke, ki so v predvolilnem obdobju o tem govorile, zavezane volilcem, da to uresničijo. Čez nekaj mesecev bo v javni razpravi zakon o spremembah v organizaciji državne uprave in takrat bo priložnost, da ta resor dobi v zakonu stalni status.

● ***Morda bi kazalo razmisliti tudi o tem, da tudi Skupščina imenuje ustrezno delovno telo. To naj bi pomagalo, da bi tudi ministrstvo učinkoviteje delalo?***

To je seveda tudi pobuda in mislim, da tako kot obstaja v Skupščini komisija za narodnosti, bi bila ustrezna tudi komisija za Slovence po svetu. Seveda pa je odločitev o tem v pristojnosti Skupščine.

● ***Kakšen je vaš osebni odnos do zdomcev in izseljencev?***

Težko je sedaj na široko razlagati čisto osebne, intimne občutke. Spominjam se šestdesetih let, ko je odhajal glavni val zdomcev, in fraze o »začasnem delu v tujini«. Tu je življenje šlo pač svojo pot. Neko zgodovinsko obdobje je za nami in ne ravno v najlepšem spominu. Ampak danes smo pred dejstvi, ki so posledica te preteklosti, in skušamo po svojih močeh čimbolje urejati tako, da se reši, kar se rešiti da. Tudi razločevanje med izrazoma zdomec in izseljenec postaja čedalje bolj problematično, kajti meja se zabrisuje, izginja. Tu prihajajo nove generacije, otroci, vnuki, tu je čedalje manj razlik med otroki in vnuki ter tistimi, ki so jih že sedaj imenovali izseljenci. To je po eni strani bridka stvar, po drugi pa je vendarle vsak narod po svoje zainteresiran, da ima svoje ljudi po svetu, vsaj določen odstotek, če to ne zareže preveč v živo. To mu omogoča boljši, zanesljivejši pretok informacij, stike po svetu, ne samo z neposredno okolico, ampak tudi z oddaljenimi kraji in državami.

In to je v današnjem času, ko prihajamo v informacijsko družbo, zelo pomembno in smo zainteresirani, da te stike ohranjamo.

● ***Omenjate pojav informacijske družbe, povezanost vsega sveta. Meje pravzaprav izginjajo. Kako pa so po vaših informacijah naši rojaki po svetu sprejeli demokratično preobrazbo slovenske družbe oziroma vse, kar se je zgodilo letos in kar označuje izraz »slovenska pomlad«?***

Doslej nisem dobil še niti enega podatka o tem, da bi te spremembe naletele kje med Slovenci po svetu na negativne odzive. Povsod jih sprejemajo z velikim veseljem, kar navdušenjem, bi rekel, z velikim pričakovanjem in tudi z veliko pripravljenostjo za sodelovanje, vsaj nekateri pa tudi z rahlo bojaznijo ali negotovostjo, če je to resno mišljeno, ali pa je to samo začasna, prehodna zadeva. Imajo pač iz preteklosti boleče izkušnje. Nezaupanje se je pogosto ustvarjalo zaradi enostranskih stikov z nekaterimi skupinami in ignoriranja drugih skupin Slovencev po svetu. Vsega tega sedaj seveda ni mogoče premagati čez noč. To je podobno kot z berlinskim zidom. Berlinskega zida v resnici ni več, v naši miselnosti pa je še. S psihološkega stališča potrebujemo čas, da se vživimo v nova razmerja, nove okoliščine in da ne vidimo več strahu tam, kjer ga v resnici ni več.

● ***Velikokrat slišimo pozive zdomcem in izseljencem, naj podprejo politične in gospodarske spremembe v domovini. Kaj pravzaprav lahko naredijo, da bi bila ta podpora učinkovita?***

Prva, organizacijsko najlažja stvar, vsebinsko pa ne, bi bila, da prispevajo k temu, čemur v Sloveniji pravimo sprava. To je sicer lahko tudi zlorabljena beseda, ampak dejstvo je, da bi bilo absurdno, da bi se zadeve zdaj znotraj Slovenije pluralistično lepo urejale, medtem ko bi med Slovenci po svetu še naprej divjala druga svetovna vojna. To se, žal, v nekaterih okoliščinah, kolikor sem obveščen, še dogaja, denimo ostri konflikti, nestrpnost itd. Želimo si, da bi se to, če že ne odpravilo, pa vsaj ublažilo in omogočilo normalno medčloveško sporazumevnaje. To sporazumevanje bi zelo pripomoglo k večji učinkovitosti druge zadeve, za katero smo zainteresirani, to je gospodarsko sodelovanje s Slovenci, ki bi lahko zelo veliko pripomoglo k notranji gospodarski konsolidaciji Republike Slovenije. Slovensko gospodarstvo je ta hip zelo na tleh in nam gre za vsak dolar, če se tako izrazim.

Vemo, da so nekateri Slovenci, kar številni po svetu, gospodarsko precej močni, da pa so imeli in še imajo zadržke do takšnega gospodarskega sodelovanja, ker imajo izkušnje in informacije, da je Jugoslavija glede tega zelo nezanesljiv teren. To je tudi res. Vendar se spremembe očitno naglo dogajajo v to smer, da bo to postalo tudi varno in vsega zaupanja vredno. Kot veste, smo pred problemom reprivatizacije, denacionalizacije in podjetništva, predvsem pa pred problemom pravne stabilnosti; npr. če vsake tri mesece spreminjamo zakone o davkih, mogoče celo take, ki naj bi veljali za nazaj itd., v to noben pameten poslovni človek ne bo šel. Če pa se izkaže, da je zagotovljena pravna varnost, se tudi ti pomisleki do močnejšega gospodarskega sodelovanja lahko premagajo.

● ***Če sem prav razumel te pozive, vendarle ne gre samo za to, da bi naši rojaki, ki imajo določen kapital naložen v bankah ali kakšni drugi obliki, to investirali v slovensko oz. jugoslovansko gospodarstvo. Ne gre samo za to, ampak bi bilo za gospodarsko ozdravitev zelo koristno uporabiti tudi mnoge izkušnje, znanje teh rojakov. Ideja tretje univerze je usmerjena prav k temu.***

Skušamo nekako sestaviti oziroma sestavljamo, ker to delo ne bo nikoli dokončano, pregled, evidenco Slovencev po svetu, ki so se uveljavili v znanosti, umetnosti, gospodarstvu, pa tudi v politiki in še kje in ki lahko s svojimi izkušnjami veliko pripomorejo, bodisi tam, kjer živijo in tam zastopajo naše interese bodisi te svoje izkušnje v posameznih primerih sporočijo nam. V tujini obstajajo v slovenskih rokah, zelo pomembne firme, ki se ukvarjajo s svetovanjem pri ustanavljanju novih podjetij. Nekaj teh ljudi se je po telefonu že obrnilo name in želijo te izkušnje posredovati Sloveniji. Za to smo seveda zelo zainteresirani.

● ***Večji del rojakov, ki živijo v Zahodni Evropi, so naši državljani. Vendar kljub temu, da imajo to pravico, niso mogli sodelovati na letošnjih večstrankarskih volitvah. Veljavni volilni zakon je namreč precej tog in omogoča uresničevanje volilne pravice zgolj z neposredno osebno navzočnostjo. Ali lahko glede tega pričakujemo kakšne spremembe?***

Težko bi kaj natančnejšega odgovoril na to, ker sodi pač v resor ministra za pravosodje in občo upravo. Ampak načelno glede tega ne bo pomislekov. Vsekakor bi zagovarjal tako rešitev. Sedanjo togo rešitev v zakonu je treba razumeti tako, da je nastala kot nekakšen refleks oziroma apriorni strah, da ne bi prišlo do zlorab, saj je pri volitvah po pošti vsaj za nekaj odstotkov večja možnost za kaj takega. Po vsej verjetnosti si je hotel zakonodajalec na prvih demokratičnih volitvah po tej plati zagotoviti korektnost. Zdaj, ko je ta ognjeni krst oziroma velika preizkušnja za nami, bo mogoče tudi zakon nekoliko sprostiti na tej točki; jaz se bom vsekakor zavzemal za to.

● ***Ali mislite, da so naši rojaki po svetu dovolj celostno obveščeni o tem, kar se dogaja v domovini?***

Pri tem so med njimi seveda veliki razločki. Deloma je to odvisno od njihove osebne zainteresiranosti. Nekateri, ki so se izselili, so pač naredili črto pod dosedanjim življenjem in so začeli novo ter se niso več zanimali za dogajanja v domovini. Mogoče jih je dogajanje zadnjih let vendarle nekoliko premaknilo ali zdramilo, po drugi strani pa je gotovo veliko Slovencev, ki so dogajanje aktivno spremljali, nekateri so celo posegli vanj, težko pa je na splošno odgovoriti. Menim, da je delno odvisno tudi od tega, kje živijo, ali so v bližnjih državah, Avstriji, Nemčiji, kjer jih je laže doseči z informacijami, ali v Belgiji ali na Švedskem, kjer je nekoliko teže, ali pa celo čez lužo v Argentini, Avstraliji. Toda to ni merilo, kajti nekateri, ki so zelo daleč, vzdržujejo redne stike in so tako ali drugače zainteresirani zanje, nekateri pa so manj zainteresirani, čeprav so tik za mejo.

● ***Že nekaj časa je slišati razprave o sklicu svetovnega kongresa Slovencev. Zanima nas, kako in kdo ga bo organiziral, kaj je glavni namen srečanja predstavnikov vseh Slovencev ne glede na njihove politične, svetovnonazorske in druge predznake?***

Pobuda za ta kongres ni prišla od vlade, ampak od skupine predvsem kulturnih delavcev, deloma tudi donedavnih oporečnikov, ki pa kljub spremenjenim razmeram želijo ohraniti svojo neodvisnost, svojo avtonomnost in si zagotoviti tudi institucionalno možnost svoje neodvisnosti pri izrekanju stališč ne glede na trenutne razmere in trenutno vlado v Sloveniji. Čeprav so ti ljudje podprli procese, ki so pripeljali do sedanjega stanja, ni rečeno, da bodo sedaj sedli v fotelj in rekli: naša zgodovinska naloga je opravljena, naprej pa naj skrbi vlada. Nasprotno, kongres, kolikor je meni znana njegova vizija, želi biti stalna institucija, ne državna, pač pa naddržavna ali zunajdržavna, ki bo lahko ves čas dajala svoja mnenja ne glede na trenutno vlado oziroma oblast v Sloveniji. Podobna institucija že obstaja v svetu: zelo znan je židovski svetovni kongres, ki podpira državo Izrael, vendar ima tudi distanco do njenih konkretnih akcij. Mislim, da je taka potencialna opozicija nekaj zelo zdravega, ima neodvisen položaj in s tem moralno avtoriteto, po drugi strani pa nima možnosti in tudi ne ambicij, da bi se neposredno vmešavala v vsakdanje politične strankarske zadeve. Možnosti za zlorabe so povsod, so pa na tem mestu zelo skrčene. Vlada želi pri tem kongresu, posebno pri prvem zasedanju, sodelovati pri njegovi organizaciji, nikakor pa ne želi sodelovati oziroma nastopati kot partner. To bi bilo zgrešeno, saj kongres ni vladni organ.

● ***Omenili ste že, da je zelo pomembno, da se druga svetovna vojna konča v smislu sprave med ljudmi. Ali namerava vlada s konkretnimi koraki in odločitvami vsem Slovencem omogočiti navzočnost na tem kongresu? Vojnim zločincem verjetno ne?***

Vlada zastopa stališče, da je slovenska politična emigracija zadeva zgodovine. To je brezpredmetna stvar. Tudi Lojze Peterle je v svojem nastopnem govoru omenil to odprtost Slovenije za vse Slovence po svetu ne glede na njihovo pripadnost v preteklosti ali danes, seveda s to rezervo zastran vojnih zločincev.

Čas in življenje sta naredila svoje in te brazgotine ljudi že zadosti pečejo, ne bi pa imelo smisla njihove travme, ki jih vsaka vojna naredi, prenašati na nove generacije in z njimi riniti v tretje tisočletje. Mrtvim je treba dati in izkazati spoštovanje, živi pa naj živijo naprej.

Pogovor je pripravil
Ludvik Škoberne
Foto: Peter Smrekar

Povabljeni ste na kavo

JOŽE PUČNIK

Narod potrebuje preteklost za svojo prihodnost

Dr. Jože Pučnik, predsednik socialdemokratske stranke in prvi človek »združene opozicije«, zmagovitega Demosa; aprila potencialni šef slovenske države, danes človek, ki v ozadju najbolj videnega trdno drži Demosove niti v rokah. Dva meseca po volitvah, ko gospodarstvu grozijo zlomi in padci, ljudem pa vse večja revščina. Ko na dan prihajajo stari in novi politični grehi, ko je ljudstvo zbegano in prestrašeno, zgodovina straši in poskusi sprave ne prinašajo pomiritve, miru. Ko se zdi, da je država v blatu.

Doktor Pučnik, vas je v zadnjem času kaj posebno spravilo iz tira, razjezilo?

»Morda to, da je po končanih volitvah v Demostu nastal občutek, kot da smo dosegli veliko več, kot v resnici smo; da smo po hudih naporih glede na sredstva in pogoje v volilnem boju za hip nehali razmišljati o naslednjih korakih. Pri tem mislim predvsem na politične organizacije. Včasih me zaboli vtis, ki ga dobim, da se premalo zavedamo pomena teh organizacij. Pluralizem je namreč treba gojiti, razvijati in negovati, postati mora struktura slovenske družbe in ne le sredstva za zmago na volitvah. Drugače lahko znova pride do tega, da se ta ali ona stranka polasti države.

Res pa je, da je cvet naših aktivistov, če se na pol ironično in pol romantično izrazim, zdaj do vratu zaposlen s težkimi nalogami in nam manjka ljudi za delo v strankah. Ni naključje ali nepremišljeno, da sem namenoma premagal fascinacijo, mik dela v žarišču pozornosti, v vladi, za kar sem imel možnosti in mi je bilo, recimo, tudi mandatarstvo ponujeno. Rekel sem: Delal bom tisto, kar sem do zdaj. To se mi je zdelo nujno potrebno.«

Je to, kar ste dosegli, tisto, kar ste v 23 letih političnega izgnanstva upali, želeli?

»To so šele prvi centimetri, zadovoljen sem. Bil pa bi zelo razočaran, če bi samo pri tem ostalo. Prizadeval si bom, da ne bo.«

Kaj je tisto, kar je slovenska družba dosegla? Ljudi je strah...

»V Sloveniji je bil in obstaja še zdaj strah v več smereh. Pravzaprav bi prej rekel bojazen kot strah: občutek tesnobe in negotovosti, ne da bi natančno poznali vzroke zanj.

Pred volitvami je vznemirjalo vprašanje, kaj bo potem... Pa tudi drugače: ko sem ogovarjal ljudi, naj vstopijo v mojo stranko, so pogledali levo in desno, potem pa zašepetali: ‚Bodite prepričani, da sem povsem na vaši strani, a ne zapišite mojega imena. Kdaj pozneje bom vstopil.' Na koncu so potegnili denarnico in skušali vtakniti nekaj denarja: ‚Za članarino' četudi nisem član.«

Danes, ko hodim po različnih institucijah ali sem v stiku z ljudmi prejšnjega sistema, srečujem drugo obliko bojazni: da bo nova oblast začela obračunavati v stilu revanšizma, ki so ga Demosu in meni navrgli v predvolilnem obdobju.

Lahko bi omenil tudi bojazni, recimo tisto, ki jo pozna Demos in tudi jaz: da so naloge tega časa in kriza, predvsem gospodarska, tako velike, da ne bomo mogli dovolj hitro pokazati novih perspektiv.«

Kaj bi rekli tistim, ki pravijo, da gre vse k hudiču?

»Naslednji dve leti bosta zelo težki. Do takrat pa bomo ustvarjali dovolj trdno osnovo za postopno, a nezadržno napredovanje na srednjeevropsko raven.«

Nekateri se bojijo, da bo vlada padla...

»Vlada dobro dela, njena edina težava je v tem, da ima preveč dela... Neučakanim bi rad rekel: ne bomo delali revolucije, vendar od temeljnih zahtev Demosa ne bomo odstopili: uveljavljanje slovenske suverenosti. Po vrsti, eno za drugo bomo rezali korenine pristojnosti federacije in jih priključili na slovensko deblo. Brez posebnih razglasov in deklaracij, razen enega – razglasa nove slovenske ustave.«

‚Kdaj?

»V začetku prihodnjega leta, morda že letos decembra, odvisno od sodelovanja strank v parlamentu.«

Mislite, da smo Slovenci za nagle spremembe?

»Ne, v glavnem ne, vendar vsi Slovenci ne mislijo enako. Nekateri vladi očitajo počasnost in mečkanje, drugi, da hoče vse podreti, kot da je bilo vse do zdaj slabo. Vlada mora s tem pač živeti. Mene moti samo to, če očitki prihajajo od istih ljudi.

Prepričan sem, da vsak narod potrebuje – ne zaradi preteklosti in izživljanja nad krivci, ampak zaradi prihodnosti – jasen odnos do svoje preteklosti. Naši otroci morajo dobiti kolikor toliko natančno, zgodovinsko korektno napisano zgodovino povojnega obdobja. Kajti drugače ne bodo razumeli, da smo se Slovenci v tem obdobju pogosto obnašali kot Švejki ali pa skrajni bojazljivci.«

Ali ne povzroča to še večjega spora med ljudmi?

»Sovraštvo, ki je desetletja tlelo, je prišlo zdaj na dan. V tem je vsa razlika. Tisti, ki so mislili, da so dvignjeni nad sleherni očitek, so danes ‚predmet' teh očitkov. Toda ljudje, ki so se desetletja zgolj v družinskem ali prijateljskem krogu spominjali te ali one likvidacije po vojni (pred očmi imam neko gospo z Dolenjske, ki je pripovedovala o tem, kako je njeno sestro poklical človek iz iste vasi in jo pred pragom ubil – človek, ki ga še zdaj srečuje vsak dan), ženske in moški, ki so danes že starejši ljudje – ti imajo pravico, da povedo vse tisto, česar prej niso smeli. Čeravno to moti tiste, ki so ‚predmet' dolgo zatajevanih obtožb.«

Nekateri še vedno ne upajo na dan z besedo...

»Seveda, ob vseh teh grožnjah! Če bi vedeli, kako se še danes grozi! Imamo podatke, kako samopašno se obnašajo stare oblastne strukture in kako živijo na račun nekdaj pridobljenih privilegijev. Obnašajo se kot fevdalci v podjetjih, ki niso njihova.«

Če srečujete pri tem ljudi, ki so vam pred nekaj meseci govorili čisto drugače kot danes – kako občutite njihovo spremenjeno vedenje, uslužnost?

»Ne maram je.«

MARJANA VONČINA

Iz NEDELJSKEGA DNEVNIKA-skrajšan pogovor

DEL NAJ BI JIH ŽE POBRALA DRŽAVA, MNOGI NITI NE VEDO, DA JIM PRIPADA

VOJNE ODŠKODNINE IZ ITALIJE

Veljavni predpisi v italijanski zakonodaji med drugim predvidevajo, da pripada žrtvam nacifašističnega nasilja tudi z območja Julijske krajine z Istro (oboje je bilo pred sklenitvijo pravno-veljavnega mirovnega sporazuma do 15. 9. 1947 del Rapalske Italije) določena odškodnina. Gre zlasti za politične internirance in preganjance, civilne in invalide vojne in vse, ki so jim požgali domove. Teh dogodkov iz bližnje preteklosti se starejše prebivalstvo na območju današnje Primorske, Brkinov in Istre še dobro spominja. Ta vprašanja pa niso razčiščena in mnogi niti ne vedo, da jim pripada kakršnakoli odškodnina.

Po znanih podatkih jo menda nekaj že prejema, čeprav tudi podatek, da gre zlasti za tiste, na katerih so v taboriščih opravljali medicinske poskuse, ni povsem točen. Podatki, ki jih zbira iniciativni odbor bodoče zveze žrtev nacifašističnega nasilja na območju Obale in Krasa, so napeljali na domneve, da je nekaj te odškodnine že pobrala tudi država. Kako je ta denar uporabila (prizadeti — žrtve vojne — poudarjajo, da ga niso prejeli), zdaj še ni znano. Zato si prizadevajo zbrati podatke, urediti sezname in ta vprašanja razčistiti s pomočjo nove slovenske vlade, ki bi ob sodelovanju italijanske poskrbela, da bi žrtve vojne odškodnino tudi dobile.

To pa med drugim pomeni zlasti za Primorce še en prejemek več, ob že znanih pokojninah iz Italije, do katerega so upravičeni, pa o tem niti obveščeni niso. Zakaj prikrivanje teh podatkov pred javnostjo vse doslej, ostaja odprto vprašanje. Bo morda kanček resnice tudi v trditvi, ki spremlja odpiranje vprašanj glede pokojnin iz Italije, češ da so se ljudje bali dosedanjih režimov in so, če so za vso stvar že vedeli, to pred drugimi prikrivali, misleč da bi jim »pristojni« preprečili pot do uveljavitve; ob tem so seveda imeli slabo vest, da uveljavljajo nekaj nezakonitega?

Zveza, katere ustanovitev je tik pred zdajci, naj bi torej združila vse politične internirance in preganjance, civilne in invalide vojne in vse, ki so jim požgali domove ali so bili kakorkoli oškodovani; škodo so po II. svetovni vojni popisali predstavniki jugoslovanske oblasti.

PRVA NALOGA: SEZNAMI

Peter Žigante, predsednik iniciativnega odbora zveze, poudarja, da si prizadevajo najprej urediti evidenco vseh tistih, ki so bili žrtve italijanskih okupatorjev med vojno. Iniciativni odbor že deluje in gostuje pri koprski občinski konferenci ZZB.

Nova zveza naj bi nastopala organizirano, zaščitila interese teh ljudi, jim pomagala s pravnimi nasveti in pomagala strokovno urejati vprašanja odškodnine, ki jim pripada po italijanskih predpisih. Zato se je iniciativni odbor že povezal tudi s Patronatom kmečke zveze Inac v Trstu, kjer podrobno poznajo pravne predpise v Italiji in ki tudi sicer pomagajo našim državljanom glede uveljavljanja zahtevkov, ki jih uzakonjajo konvencije, sprejete med Italijo in Jugoslavijo; še zlasti pri postopkih uveljavitve pravice do pokojnine iz Italije.

»Težava je v tem, da vsi niso zajeti v evidenco o invalidih in žrtvah vojne,« pravi Peter Žigante. »Ocenjujemo, da je na Obali okrog 600 bivših internirancev, okrog 60 civilnih invalidov vojne in okrog 300 požgancev. Najprej moramo izdelati točne sezname in pričakujemo, da se nam bodo oglasili vsi, ki menijo, da sodijo med omenjene kategorije ljudi. Glede kraškega območja za zdaj nimamo niti ocen, saj se je to območje doslej navezovalo na Novo Gorico.«

MINIMALNA INVALIDNINA: 490 TISOČ LIR MESEČNO

Odprto in neurejeno ostaja vprašanje pripadajoče odškodnine iz Italije. Po besedah Petra Žigante so jo nekateri politični interniranci že dobili (za vsak dan v internaciji). Vendar podrobnosti, zlasti merila za dodelitev, niso znane.

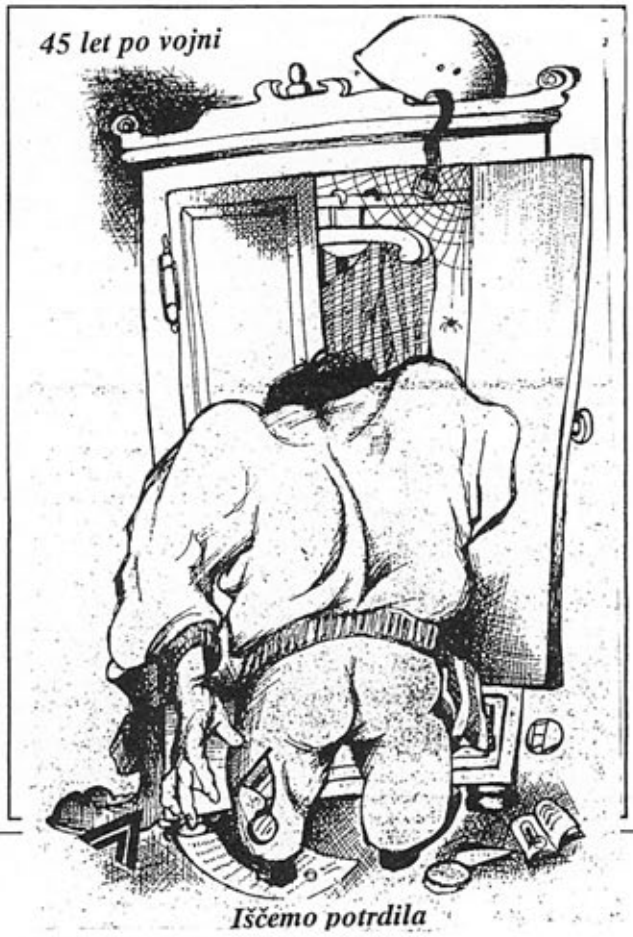
Nejasna so tudi določila za dodelitev odškodnine civilnim in vojnim invalidom. »Dobivajo jo tisti, ki so tudi po kapitulaciji Italije, s preselitvijo, zadržali italijansko državljanstvo. Med prebivalci s tega območja, ki so po vojni postali jugoslovanski državljani, jo dobivajo le redki,« razlaga Peter Žigante. »V času Pertinija so v italijansko zakonodajo vnesli določilo, da pripada ta odškodnina tudi tistim, ki so po rapalski pogodbi postali italijanski državljani, kasneje, ob priključitvi tega ozemlja k Jugoslaviji, pa »avtomatično« državljani Jugoslavije.«

Odškodnina pripada tudi požgancem, vendar ima iniciativni odbor težave pri iskanju seznamov. Čeprav so predstavniki jugoslovanskih oblasti po vojni popisovali, komu so požgali domačije in kolikšna je bila nastala škoda, ni znano, kje in kdo hrani te sezname. »Prav z njihovo pomočjo je, kot je znano, Jugoslavija prijavila vojno odškodnino in menda že dobila nekaj denarja in drugih materialnih dobrin. Kam je šel ta denar, javnosti ni znano.«

Iniciativni odbor je sklenil razčistiti nejasnosti in ta dokaj neurejena vprašanja in odkriti, kdo in za kaj je porabil že prejeto odškodnino. Naš sogovornik poudarja, da si bodo prizadevali uveljaviti vse, kar pripada žrtvam nasilja po veljavnih predpisih, in jim s tem vsaj delno povrniti vse, kar so pretrpeli med vojno vihro in ostali invalidi ali brezdomci.

»S točnimi seznami bomo te pravice predočili predstavnikom slovenske vlade, s prošnjo posredovali pri uveljavljanju v Italiji. Odškodnine pripadajo ljudem, ne pa italijanski ali jugoslovanski vladi; prva ima za te namene posebej odrejena sredstva. Civilnim invalidom vojne pripada mesečno (gre za dosmrtno invalidnino) vsaj 490 tisoč lir. Toliko naj bi dobivali mesečno tudi bivši interniranci.«

JASNA ARKO-KAMBIČ

Ilustracija: Primorske novice

Beograd -Član predsedstva SFRJ in predstavnik RSlovenije Dr.Janez Drnovšek je obvestil člane predsestva"da ne bo več sodeloval pri sestankih,na katerih predsedstvo formalno pokriva posledice politike,ki jo vodi nekdo drugi,oz. politike,ki jo vodi Srbija na Kosovu...takšna politika vodi Jugoslavijo v popolno blokado in mednarodno izolacijo...predsedstvo sploh nima resničnega vpliva na dogodke na Kosovu in s tem se ne strinja niti osebno,niti njegova baza-Slovenija..."

Zagreb -Svet občin Skupščine mesta Zagreb se je odločil,da preimenuje,oz.vrne nekaterim trgom in ulicam v Zagrebu stara imena.Tako bo Trg Republike ponovno Trg Bana Josipa Jelačića.Do 16.oktobra pa bo vrnjen tudi Jelačičev spomenik.

Ljubljana -V Finžgarjevi ulici v Ljubljani so odkrili spominsko ploščo Frana Saleškega Finžgarja.

Zakojci-Ob 100 letnici Franceta Bevka je javno odprta Bevkova domačija. Svečanosti so med drugim prisostvovali tudi Dr.Janez Milčinski,predsednik slovenske akademije znanosti in umetnosti,Andrej Capuder,minister za kulturo in član predsedstva Slovenije,pesnik Ciril Zlobec.

Ljubljana-Hrvaška je poslala Sloveniji na vpogled svojo varianto projekta konfederalne pogodbe.V slovenskem osnutku pa piše,naj bo vsaka članica samostojna država.V slovenski ponudbi so poudarjeni ekonomski interesi,obrambno sigurnostni in mednarodni odnosi.Vsaka članica naj bi imela lastno zunanjo politiko, oborožene sile in drugo.Predvideva pa se skupno tržišče in monetarna unija, vendar naj bi imela vsaka svojo obračunsko valuto.

Ljubljana-V Ljubljani je umrl samostojni književnik Jože Javoršek.Književnik je bil precej kontraverzna osebnost,posebej zaradi svojih polemik proti Vitomilu Zupanu,Edvardu Kocbeku,Tarasu Kermaunerju in drugim.

Sežana-Mednarodno literarno srečanje in literarna nagrada VILENICA,ki sta jo pred dobrimi petimi leti zasnovala pesnika Aleka Peršolja iz Sežane in Veno Taufer iz Ljubljane,si je pridobila pomemben mednarodni ugled.Na letošnjem srečanju je prišla do izraza posebna svoboda umetniške misli.
Letošnjo nagrado VILENICE 90 je prejel ameriški priseljenec Litvanjec Thomas Enclove.

Zagreb-Blokade Iraka se je po resoluciji Združenih narodov dolžna pridrževati tudi Jugoslavija,vendar se odvijajo nad Zagrebom poskusni leti letal z iraško oznako iz servisa zračnega remontnega zavoda Zmaj.Hrvaška vlada se je pritožila predsedstvu Jugoslavije kot vrhovnemu poveljniku oboroženih sil,saj se omenjene vaje letal nad hrvaškim ozemljem smatrajo kot provokacija katere namen je naškoditi suvereniteti in ugledu R Hrvaške prav v času,ko se njen predsednik Dr.Franjo Tudžman mudi na obisku v Kanadi in ZDA,kjer se je med drugim sestal tudi z ameriškim predsednikom Georgom Bushom.

Beograd-Srbija je sprejela novo ustavo v kateri avtonomij Vojvodino in Kosovo ne priznava več...ta poteza pa bi lahko razdrla Jugoslavijo.

Ljubljana-V času izida S.P.sprejema slovenska skupščina vrsto dokumentov,ki so za slovensko samostojnost zelo pomembni.Prvi dan zasedanja so sprejeli dopolnila k slovenski ustavi,ki govorijo o tem,da v Sloveniji ne veljajo zvezni akti, če so v nasprotju s slovensko ustavo.Sprejeli so tudi dopolnila,ki urejajo nekatera vprašanja povezana z ljudsko obrambo.Vizija o samostojnosti Slovenije postaja vse bolj otipljiva.

P.NIKO

I S K R I C A ...

Velikokrat poslušamo razne pesmi in melodije,ki nam še dolgo odmevajo v ušesih in si jih požvižgavamo.Prijatelj mi je pripovedoval,da je on bolj pozoren na besedilo kot na melodijo.Pravil mi je o pesmi,ki sem se je tudi sam spomnil. Pripovedovala je o mladem možu,ki žrtvuje nekaj malega od svojega dragocenega časa za obiske pri svojem očetu.Komaj pride,se mora posloviti,ker je čas zanj tako dragocen.Ve,da čas pomeni denar.
"Povej,oče,"tako ga vpraša pri slovesu,"kako ti uspe,da se ti nikdar ne mudi, da pri vsem,kar počneš,ohranjaš svoj mir?"
"Kadar spim,"se glasi odgovor,"tedaj spim.Kadar vstanem,tedaj pač vstanem. Kadar hodim,tedaj hodim.Kadar jem,jem in nič drugega.Kadar delam,takrat delam. Kadar načrtujem,načrtujem.Kadar govorim,govorim.Kadar poslušam,poslušam."
Tu menda ne more tičati vzrok,saj to počnem tudi sam,meni smehljajoči se gospod sin.A njegov oče ve bolje:"Kadar spiš,že tudi vstajaš.Kadar vstajaš,že tudi odhajaš.Ko hodiš,že tudi ješ.Ko ješ,že tudi delaš.Ko delaš,že zraven načrtuješ; ko načrtuješ,že govoriš.Ko govoriš,že tudi poslušaš,ko poslušaš,obenem že spiš."

Gotovo je čas dragocen,celo bolj dragocen kakor denar;a je hkrati preprosto res, da vsaka stvar potrebuje svoj čas;kdor hoče torej vse postoriti hkrati,ta se naj ne čudi,če mu pri tem ne poide sapa in da mu stvari zrastejo čez glavo.
Ker v življenju hočemo vedno prehitevati čas,postanejo pomembne stvari popolnoma nepomembne.Najpomembnejša vrednota v človeškem življenju je zapisana v kratkem stavku apostola Pavla Rimljanom:"Nikomur ne bodite nič dolžni,razen,da se med seboj ljubite."

Bogve koliko ljudi pri maši sploh sliši takšne in podobne stavke,ki jih izgovarja duhovnik,kajti v svojih mislih smo na obisku,morda pri delu ali pa pri piskrih v kuhinji.Ponavljanje takega prehitevanja bo v nas naselilo večni nemir,ker ne bomo nikdar potešeni.
Če poenostavim apostolove besede,potem lahko rečem preprosto,da drug drugemu nismo nič dolžni,razen medsebojne ljubezni.Morda komu uhaja misel,češ kako je to lepo.To se pravi,če si sposodim pri prijatelju 1.ooo dolarjev,potem mu ni treba vrniti,samo da ga imam rad.Pri takem razmišljanju je vse v redu,samo to ne vem, kakšna je tvoja ljubezen do brata,ki ti je pomagal.Ali ne tiči ravno v tem grmu zajec?Naša ljubezen ostaja oz.kaj zlahka pride na naše ustnice,V SRCE PA NE PRODRE,KER JE POTEM POTREBNO SPREMINJATI SVOJE MIŠLJENJE...

...

MOJA MISEL

Šele takrat,ko se bomo sploh pričeli med seboj pogovarjati ali kulturno polemizirati,šele takrat bomo na pravi poti do popuščanja naših napetosti.

Dokler bo več tistih,ki pišejo kot tistih,ki berejo,do takrat bo res med nami kulturni vakum.

SLOVENEC,prišel je tvoj,moj in naš-zadnji-čas!

/Stanka Gregorič/

SMEJ SE SMEJ

ZABAVNIK

— In kako so se Japonci vživeli v naše delovno okolje?
— Imenitno so se vživeli.
— Kaj to pomeni?
— To pomeni, da so že nehali delat!

93

V Jugoslaviji je zaskrbljujoče veliko požarov.
Vse več in več jih je.
To bo najbrž tudi zato, ker imamo v grbu goreče bakle.

Dva znanca se srečata v disku. Prvi ogovori drugega:
»Tu je tudi vedno bolj glasno in hrupno.«
Drugi odgovori:
»Hvala. In tebi . . .?«

— ● —

Dobro ohranjen stoletnik pravi svojemu hišnemu zdravniku, ki ga je obiskal na domu:
»Tako sem se navadil na vas, gospod doktor. Kar v skrbeh sem, kdo me bo negoval, ko boste umrli?«

— ● —

Kdo so bili prvi sindikalni funkcionarji?
Sveti trije kralji, kajti v Svetem pismu piše: odložili so delo, nadeli so si lepa oblačila in šli na pot . . .!

RAČUNANJA NIKAR

Nikar ne preračunavajte svoje plače v dolarje.
Prosim vas, nikar!
Nima smisla.
Res ne.
Mislili boste, da ste brezposelni!

KUPNA MOČ

— Otroci, danes se bomo učili, kaj je kupna moč. No, Janezek, povej, kaj je kupna moč.
— Tršica, kupna moč je tisto, kar pada!
— Hm. No, pa navedi kakšen zgled!
— Recimo, naša mamica bi rada, da kupimo še enega bratca, naš ati pa ne more.
— Kako ne more?
— Ja, kupna moč mu je padla.

SEDLO PA IMAMO

Mi še vedno zelo trdno sedimo v sedlu!
Kar je res je res.
Zelo trdno sedimo v sedlu.
Samo konj nam je crknil.

ZASLUGE ZA SLUGE

Vsi mi, prav vsi mi imamo zasluge za to našo stvarnost.
Mi vsi!
Skoraj mi vsi.
ZATO JO PA TUDI PLAČUJEMO!
Mi vsi!
Skoraj mi vsi . . .

NOVI BONTON

Kako nagovorimo župnika?
— Prečastiti.
— Kako škofa?
— Visokost.
— Pa nadškofa?
— Ekscelenca.
— Kaj rečemo kardinalu?
— Eminenca.
— Kakšen izraz uporabimo za papeža?
— Božji namestnik, svetost!
— Pa za našega predsednika Zisa?
— O, moj Bog . . .

TREBA JE

Naj se podraži prav vse,
prav vse,
za kolikor je treba,
če prav je ali ne.
Treba je, treba je,
treba podražiti vse,
sladkor, moko, mleko, olje,
samo da nam vsem bo bolje!

MUKE PO MIKULIČU

— No, Janezek, povej mi kakšnega priljubljenega Jugoslovana, ki se začne na črko M?
— Z začetnico M? Že vem. Miki Muster!
— Zelo dobro. Odlično. Še kakšnega?
— Križaj!
— Križaj se vendar ne začne na M.
— Na M res ni, je pa priljubljen.
— Rekla sem ti, da naštej priljubljene Jugoslovane na črko M.
— Miki Muster!
— To si že povedal. Kaj pa tovariš Milošević. Ga ne poznaš
— Poznam, ampak vi ste rekli, naj navedem kakega priljubljenega Jugoslovana.

Slovenka iz Sydneya vpraša pri mesarju:
"Do You have any brains?"
"Ali imate kakšne možgane?"
"I do,but I don't know about You!"
"Jaz imam,za vas pa ne vem!"odgovori mesar.

...

Slovenka iz Melbourna v "take-away" restavraciji:
"May I have a frog(misli:fork)?"
"Lahko dobim žabo(misli na vilico)?
"I am sorry we don't have it!"
"Oprostite,nimamo!"
"You don'T have it?How then everybody has it?"
"Nimate?Kako to,če pa jo ima vsak?"
"Realy?"vpraša prodajalka in si misli svoje.

...

Slovenka iz Melbourna pri frizerju:
"Nobody is threatening me better than You(TREATING)!
"Nihče mi ne preti bolje kot vi(misli:nihče ne ravna z menoj bolje kot vi)"

...

Zakaj se po navadi Slovenci opravičujemo,ko se poslavljamo od gostov,ki smo jim nudili vse kar smo mogli z:
"Pa nkar ne zamerte!"

...

"Srbski pravoslavni samostan pripravlja mašo za umrlega srbskega,presvetlega starca Mikanora iz hilandarskega samostana,ki je dočakal kraj svojega zemeljskega življenja in se preselil v NEBEŠKO SRBIJO..."
/Radio 3 ZZZ srbska oddaja/

...

"Slišali boste obvestila naših organizacij,ki jih ni..."
/Radio 3 EA-slovenska oddaja 13.9.90/

...

Zbrala S.G.

Naj še enkrat povem, da gre za pomoto: jaz sem tukaj edinček!

Dragi, kaj si se res dogovoril, da boš mojstru plačal na uro?

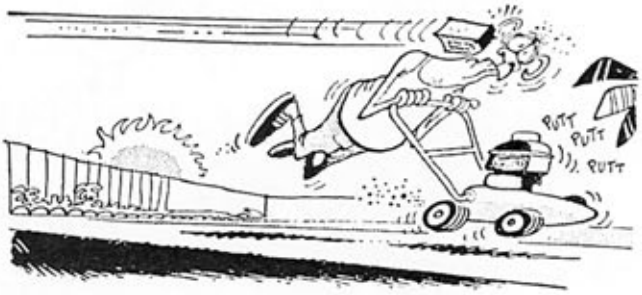
Praviš, naj obvestim miličnike? Ne skrbi, to je že storjeno...

AUSSIE ETIKET-O R D O I N G T H I N G S T H E A U S S I E W A Y/John O'Grady/

Afternoon Tea

Loving Thy Neighbour

→

Satira

Naše geslo:KAJPAČE

Pesnik Jenko je dejal,da ga bridka žalost prešine,ko se spomni domovine.Tudi nas. Za znoret!Beremo-zijamo.Poslušamo-se čudimo.Za katero varianto smo ? Odcepitev?Ja,ja,ne,ne!KAJPAČE!?Če razveljavijo meje in za nove volijo tudi regije in občine?Zahod YU nas podi.Zakaj?Kje, v katerem grmu tiči zajec?KAJPAČE!? Federacija?Če bomo pridni in pametni pravi zahod YU.Mi pa:NE!KAJPAČE!? Konfederacija?Negotovost?KAJPAČE!? Odcepitev,federacija,konfederacija-nova Yu kuhinja.Vse bolj kislo-grenka, krvavo-rdeča,nesłano-presłana,surovo-prekuhana,trdo-razpadajoča,žilavo-spolska,smetiščno-pokvarjena.... KAJPAČE!?Ostane łe krompir!?

...

Srbenje

Če dłan srbi,se denar dobi!
In je to dobro.
Pa ne vedno.Zadnje čase ne.
Žal nas vse bolj pogosto srbi!
Če gre srbenje nad nas
povzroča srbež nełagodje.
Zato je bolje,da dłan ne srbi
pa četudi se denar ne dobi.

...

Stanka Gregorič

O BISTVU IN O VIDEZU

Kameleon (veselo): »Če bo v modi rdeče, bom rdeč, če bo v modi zeleno, bom zelen. Jaz vem, kako se temu streže.«
Gosenica (upajoče): »Ko ne bom zdržala na umazani zemlji, bom kot metulj zletela proti soncu.«
Kača (hihitajoče): »Konec koncev, če bo treba, bom nekega dne odložila staro kožo in si oskrbela novo.«
Volk (odločno): »Prav, spremenil se bom! Dlako sem že zamenjal.«
MORALA *(kima z glavo, modruje): bodite previdni, kadar vam tudi večje zverine začnejo govoriti o pomembnih spremembah.* /Iz Pavlihove pratike/

Času primerna slovenska narodna

Ti si ur'ce zamudila,
ko gorelo m' je srce;
si ošabno se nosila,
nisi mislila na me.

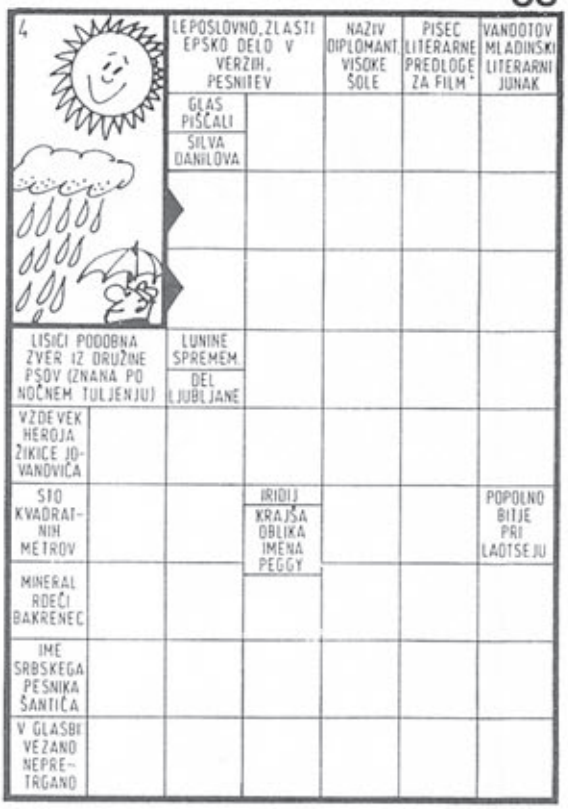
Kak so mene rane sk'lele,
ko sem mislil jaz na te.
Zdaj so rane zopet cele,
sreče polno je srce.

Jaz pa čem si drugo zbrati,
jo peljati pred oltar,
prstan zlat ji čem podati,
bit' njej mož in gospodar.

Ti pa sama boš ostala,
se spominjala na me,
boš mladost objokovala,
in točila boš solze.

KRIŽANKA

KRIŽANKA: pisk, sonce, dežek, mene, Španac, ar, ir, kupit, Aleksa, legato.

UGANKE — ZANKE

Če greste spat ob 20. uri zvečer in navijete budilko za ob devetih zjutraj, koliko časa boste spali?
(samo eno uro, ker vas bo budilka ob 21. uri vrgla pokonci)

Nekateri meseci v letu imajo 30, drugi pa 31 dni. Koliko mesecev ima 28 dni?
(prav vsi)

Soba ima štiri kote, v vsakem od njih sedi maček. Pred vsakim mačkom so trije mački. Na repu vsakega mačka sedi maček. Koliko mačkov je v sobi?
(natanko štirje)

KONJFEDERACIJA

Iz skoraj povsem uradnih virov smo izvedeli, da se tudi tovariš Slobodan Milošević v soglasju z dr. Borisavom Jovićem navdušuje nad – konfederacijo.

A z določenim dodatkom.

Namreč, da jugoslovanska skupnost ne bi temeljila na konfederaciji, temveč na **KONJ-FEDERACIJI!**

Pod pogojem, da bi bil tisti **KONJ** Slovenija, ki bi še naprej vlekel celo **FEDERACIJO..**

Iz Nedeljskega dnevnika

NU-TYRES

• TYRES • TUBES
• RECAPS • BATTERIES
• ELECTRONIC WHEEL ALIGNMENT & BALANCING
• BRAKE & FRONT-END REPAIRS

☎ 587 1552
580 1624

31 De Havilland Road
Mordialloc, 3195.

TREFOIL
GRAPHIC ART

Specialising in all print ready art work and graphic designs.

Vasja Chuck

115 KARINGAL DRIVE,
GREENSBOROUGH, 3088
TELEPHONE: 434 5768

G.E.MOTORS

ALL KIND OF AUTO - MECHANICAL
and
ELECTRICAL REPAIRS

LUB - TUNE UP ETC.

1 Woods Street, YARRAVILEE

CAR AND TRUCK REPAIR CENTRE

MERZEL HOLDINGS P/L

For all Mechanical Repairs and Servicing:-
Electronic Tune-Ups, Engine O/Hauls,
Brakes and Clutches
LICENSED ROADWORTHY TESTER

Phone: 687 5176

Proprietor:
M & S MERZEL

265 Nicholson Street,
Footscray 3011

euro AUSTRALIA

euro furniture

Division of EUROINTERNATIONAL PTY.LTD.

Wide range of:
◆ Colonial and Contemporary dinning settings ◆ Rocking chairs
◆ Bentwood chairs ◆ Modern bedrooms
From top Slovenian furniture producers.
Available at all leading furniture retail stores.

Factory show room:
3 Dalmore Drive, Scoresby, 3179, Victoria.
Telephone: (03) 764 1900

WE BRING WOOD TO LIFE!!

Fritz & Martin Motors

All Automotive Repairs to Cars & Trucks
Exhaust Systems, Brakes, Gear Boxes
Engine Overhauls, to all Makes of Cars
Specializing in High Performance Cars
MERCEDES BENZ SPECIALISTS
Prop. JOHN KUTIN

2 Ravenscourt Road,
West Footscray, 3012 Phone: 314 8653

DRAVA

Continental Butcher

Smallgoods Manufacturer

• Smoked Meat • Cooked & Rolled Ham
• Keiserfleish • Ham Sausage • Tiroler • Krakau
• Pariser • Kranjske
• Polnishe • Kabana • Salami . . etc.

PHONE 366 2258

Prop. L & T HOJNIK *202 Main Rd. Est St. Albans*

MICHAEL'S DELICATESSEN

81 - 102 FOOTSCRAY MARKET
SUHO MESO, ŠUNKE - PARIZER
KRANJSKE KLOBASE
RAZNE SALAME - KRAKAU
Lastnik :
M. N. STOJANOVSKI

SILVERCAT Pty.Ltd.

Ladies' and Mens'
Shirt Manufacturers
Experienced Machinists Welcome
Telephone : 311 5205

Lot 7,
MALLENGER ROAD
BRAYBROOK 3219
DERRY
MADDISON

USTANOVITEV SLOVENSKO-AMERIŠKEGA GOSPODARSKEGA SVETA

Skupina poslovnežev slovenskega rodu je julija letos v Clevelandu (OHIO) ustanovila *Slovene American Business Council* (SABC) kot odziv na svobodne volitve spomladi 1990 in jasno izražen namen nove slovenske oblasti (ki se je »končno otresla komunističnega pritiska«), da svoje gospodarstvo utemelji na načelih, kakršna veljajo v svobodnem svetu.

Kot neprofitna državna organizacija je bil SABC ustanovljen z namenom, da podpira slovenska podjetja pri prehodu v tržno ekonomijo, poleg tega pa bo ameriškim podjetjem, ki želijo sodelovati s slovenskim gospodarstvom, dajal razne oblike pomoči.

Predsednik sveta je g. Michael Perles, ki je tudi direktor tretje največje hranilnice v ZDA, podpredsednik pa je g. Roger Sustar (direktor Fredon Corporation, USA.)

Slovensko Pismo
THE SLOVENE LETTER

UREDNIŠTVO/EDITORIAL:
Stanka Gregorić
7/10 Narong Rd
Caulfield VIC 3161
AUSTRALIA
Tel: (03) 509 5070

UPRAVA/ADMINISTRATION:
Alfred Brežnik
P.O. Box 188
Coogee NSW 2034
AUSTRALIA
Tel: (02) 519 3933 Fax: (02) 550 1378

USTANOVITELJA: Alfred Brežnik in Stanka Gregorić.

SODELAVCI: Sydney-Alfred Brežnik,Lojze Košorok,Vladimir Menart,Ljenko Urbančić Pavla Gruden,Dušan Lajovic,Jože Žohar,pater Valerijan Jenko, in Mariza Lićan.

Melbourne-pater Valentin Bazilij,Vida Kodre,Helena Leber,Ivo Leber, Elica Rizmal,pater Niko Žvokelj,Ivanka Škof in Draga Gelt.

Brisbane-Mirko Cuderman.

Canberra-Bert Pribac

PRISPEVKE-ČLANKE poslati na:
Stanka Gregorić,
7/10 Narong Rd.
Caulfield 3161
Melbourne-Victoria

NAROČNINO,OGLASE IN VSE DRUGE DENARNE PRISPEVKE POSLATI NA:
Slovensko pismo
Alfred Brežnik
P.O.BOX 188
COOGEE 2034
Sydney-N.S.W

Izhajanje Slovenskega pisma-glasila Avstralske slovenske konference,se pravi Slovenskih narodnih svetov A.T.C.,N.S.W.,VIC.,Qld.bo omogočeno z denarno podporo raznih dobrotnikov-tiskovnega sklada,pokroviteljev-sponsorjev,oglaševalcev, naročnine,prodaje in s prostovoljnim delom urednika in sodelavcev.

Mnenja izražena v glasilu niso nujno tudi mnenja sodelavcev ali urednika. Avtorji sami odgovarjajo za prispevke,ki morajo biti lastnoročno podpisani.

POKROVITELJI-SPONSORJI:
Podjetja
Distinction Printing 164 Victoria str.Brunswick,Victoria 3056
Emona Enterprises PTY.LTD. Sydney,N.S.W.
Impact International Pty.Ltd.Smithfield,Sydney,N.S.W.
Slovenske organizacije
Klub Triglav 19 Brisbane str.St.Johns Park,N.S.W.2176
Slovensko avstralsko društvo Canberra,Irwing str.Phillip A.C.T.
Slovensko društvo Sydney Elizabeth str. Wetherill Park,N.S.W.2164
Slovensko narodno društvo Sydney P.O.BOX 70,Waverley,N.S.W.2024

SLOVENSKO PISMO št.2 tiskala tiskarna:Simon Špacapan,Distinction Printing 164 Victoria str.Brunswick,Melbourne,Victoria.

PRIPRAVA REKLAM: Vasja Čuk

Slovensko Pismo

SAK

Leto 1. Št. 3 THE SLOVENE LETTER december 1990

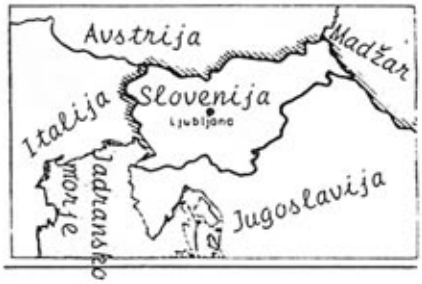

DR. JANEZ DULAR

med nami...

Vesel božič in srečno novo leto 1991

Slovensko Pismo
THE SLOVENE LETTER
Leto I. st. 3 December 1990.

UVODNA BESEDA

Za nami je leto 1990.
Je leto demokracije v Sloveniji in delno med nami-avstralskimi Slovenci.

Je leto ustanavljanja:
Društva za podporo demokracije v Sloveniji
Pripravljalnega odbora za SSK
Slovenskih narodnih svetov
Avstralske slovenske konference
Glasila ASK SLOVENSKEGA PISMA

Je leto univerze in slovenskih maturantov, novih naslovov:
AURORA AUSTRALIS
TO DREVO NA TUJEM RASTE
LIPA ŠUMI MED EVKALIPTI
GROWING UP WALGET
SREČANJA, PORTRETI, DEJANJA I.del
Je prelomno leto obiskov v domovini.

Je leto kronano z visokim obiskom iz Slovenije.

Je leto ognja-tako potrebnega, novih idej, idealizma, žrtvovanj, napornega dela, sestankov, prevoženih kilometrov in potovanj, kradenja časa svoji družini, visokih telefonskih računov, zmag in porazov, dialogov, kresanja mnenj, skušnjav in senc, spoznanj in spreobrnitev....

Zdi se kot da je leto Slovencev.
Našega polnega življenja. Kot da bi se vse le nam dogajalo in zgodilo

V LETU 1990.

Stanka Gregorič

VSEBINA

-UVODNA BESEDA
-BOŽIČNO NOVOLETNA POSLANICA DR.DULARJA
-MOLITEV
-OD PISMA DO PISMA
-INTERVJU Z DR.JANEZOM DULARJEM
-POROČILO O OBISKU VISOKEGA GOSTA
-Marjan Kovač V SLOVENIJI
-ALfred Brežnik USPEŠEN V DOMOVINI
-DAN SLOVENSKE ZASTAVE
-PISMA UREDNIŠTVU
-OGLAŠA SE Erik Modic
-SVETOVNI SLOVENSKI KONGRES
-SLOVENSKA GIMNAZIJA V SYDNEYU
-SLOVENSKI MATURANTI
-Aleksander Zorn UREDNIK MLADINSKE KNJIGE MED NAMI
-SLIKAR Tugo Šušnik RAZSTAVLJAL V AVSTRALIJI
-OGLAŠA SE BRISBANE
-MNENJE o kulturnem vakuumu
-OBVESTILO O VPISU NA UNIVERZO
-NOVICE IZ TRIGLAV CLUBA
-NAJCENEJŠA DOBRODELNA VEČERJA V SYDNEYU
-AKTIVNOSTI SLOVENSKEGA DRUŠTVA SYDNEY
-PORTRETI
-POGOVOR S PATROM BAZILIJEM VALENTINOM
-40 LET SLOVENSKE IZSELJENSKE MATICE
-SLOVENCEM DOMA IN PO SVETU
-POPLAVLJENA SLOVENIJA-NAŠA POMOČ
-IZ SLOVENSKEGA TISKA
-GRE ZA PRIHODNOST SLOVENSKE NACIJE
-NAJBOLJ VROČE TEME
-ZDRUŽENJE LASTNIKOV RAZLAŠČENEGA PREMOŽENJA
-MED ALBANCI, BOSANCI, HERCEGOVCI,HRVATI, ČRNOGORCI, MAKEDONCI, SRBI, SLOVENCI
-GOSPODARSKI TELEPRINTER
-AVSTRALSKA KRONIKA
-TELEX VESTI
-ZGODOVINA
-ISKRICA
-VAŠE ZGODBE
-ZABAVNIK IN JEZIKOVNI KOTIČEK

DR. JANEZ DULAR

za avstralske Slovence

Spoštovane rojakinje, dragi rojaki!

Pozdravljeni pred božičnimi in novoletnimi prazniki! Letos bomo tudi v Republiki Sloveniji - prvič po drugi svetovni vojni - popolnoma sproščeni obhajali božič. Čeprav še živimo v napetih, usodnih časih odločanja o naši narodni prihodnosti, pa je politično ideološki pritisk, katerega ostankov se ljudje kani - kljub uradno priznanemu delu - še niso mogli čisto otresti, dokončno popustil. Živimo v pluralistični družbi, in če se nam je treba v zvezi s praznovanjem božiča letos v Sloveniji sploh česa bati, potem to gotovo ni uradna nenaklonjenost ali hladna zadržanost do tega, temveč kvečjemu nevarnost pozunanjenega bližča, hrupa in komercializacije, ki se hoče vtihotapiti v naše domove in celo v naše najintimnejše razpoloženje. Tistim,ki boste v teh dneh prišli na obisk v Slovenijo želim, da bi poleg verske in družinske vsebine praznovanja doživeli tudi veselje ob navezovanju in krepitvi stikov s prijatelji in domačimi znanci, kahko pa tudi z državnimi in cerkvenimi ustanovami, ki jim je naložena skrb za sodelovanje s Slovenci po svetu. Morda boste imeli celo priložnost sodelovati v plebiscitnem dogajanju. Želim vam, da bi iz vseh teh srečanj načrpali vsaj nekaj notranje moči za ohranjanje svojega slovenstva v tujem okolju ali pa da bi se vam v teh stikih razkrila kaka ugodna in zanesljiva priložnost za trajno vrnitev v domovino, čeprav ji gospodarsko zdajle še trda prede. Ampak bomo zmogli!
Tistim, ki boste iz takšnih ali drugačnih vzrokov morali letošnje praznike preživeti na tujem, pa želim, da bi vam božična pesem priklicala v spomin tudi domačo cerkev, domačo hišo, jaslice in dreveščck ter ljube obraze okrog sebe. Tudi mi se bomo spomnili na vas...

dr. Janez Dular

Janez Dular

Član IS RS
za Slovence po svetu

PEACE

MOLITEV

"ČLOVEK OBRAČA
BOG PA OBRNE"

PRVA ZGODOVINSKA PRELOMNICA V TEM LETU SO BILE SVOBODNE VOLITVE APRILA 1990 V SLOVENIJI.

DRUGA PA BO PLEBISCIT, ALI REFERENDUM ZA ODCEPITEV SLOVENIJE OD JUGOSLAVIJE. TISTI, KI VERUJEMO V BOŽJO PREVIDNOST, BOMO PROSILI BOGA, DA SE TUDI TA PRELOMNICA IZVRŠI BREZ PRELIVANJA KRVI. ZATO BOMO PROSILI BOGA NAJ ČUVA SLOVENSKI NAROD.

Prošnja avstralskih Slovencev:

GOSPOD, KI SI USTVARIL ČLOVEKA IN NARODE, JIM DAL VSAKEMU SVOJ ZNAČAJ, JEZIK IN KULTURO V RAZVOJ, DAJ PROSIMO TE, DA BI MOGLI VSI ŽIVETI V HARMONIJNI IN MIRU MED SEBOJ.

MNOGIM MANJŠIM NARODOM SI ŽE PODARIL SVOBODNO SUVERENO DRŽAVO. DAJ TUDI NAM SLOVENCEM ČIMPREJ LASTNO DRŽAVO, BREZ PRELIVANJA KRVI, DA BI TUDI SLOVENSKI ČLOVEK ENKRAT ZAŽIVEL SVOBODNO ŽIVLJENJE S POLNO ODGOVORNOSTJO.

SLOVENSKIM VODITELJEM PA DAJ DAROVE SVETEGA DUHA, DA BI MOGLI VODITI NAROD V LUČI GOSPODOVI. REŠI NAS VSAKEGA ZLA, KI UNIČUJE ČLOVEŠTVO IN ZDRAVJE DUHA.

Prošnja argentinskih Slovencev:

MOLITEV ZA SLOVENIJO

GOSPODAR VESOLJA IN KRALJ VSEH NARODOV IN JEZIKOV, PROSIMO TE, RAZLIJ SVOJO MILOST NA SLOVENIJO, DOMOVINO NAŠIH PREDNIKOV IN NAŠO DUHOVNO DOMOVINO. PODELI JI SVOBODO, VARNOST, MIR IN PRAVO MESTO V SVETOVNI DRUŽINI NARODOV.

PODPIRAJ JO NA POTI K DUHOVNI IN DRUŽBENI PRENOVI PO TVOJI VOLJI. SPREJMI KRI, KI JE BILA DAROVANA ZA NJENO PRAVICO, IN VSE TRPLJENJE NJENIH OTROK, DA BO V ZADOŠČENJE ZA KRŠITVE TVOJE POSTAVE NA NJENIH TLEH. POSEBEJ TE PROSIMO, VLIVAJ NJENIM SINOVOM IN HČERAM DUHA EDINOSTI V RESNICI IN PRAVICI, DA BO KMALU SREČEN DOM VSEM, KI SKUPAJ ŽIVIJO V NJEGOVEM ZAVETJU.

NAM V SVETU, KI ZAVESTNO SPREJEMAMO SLOVENSKI DUHOVNO DOMOVINSTVO, PA POMAGAJ, DA SE OHRANIMO V DEJAVNI ZVESTOBI SVOJI ZAVEZI IN TVOJI POSTAVI, DA BOMO ŽIVELI SLOVENIJI V ČAST IN RAZCVET, DEŽELI, KI JI PRIPADAMO, IN VSEH ČLOVEŠKI DRUŽBI V BLAGODEJEN RAZVOJ IN TEBI V SLAVO, KI TI JO NEPRENEHOMA KLIČEMO. AMEN!

Sydney,1.decembra 1990.

Jože Kosorok

od Pisma do Pisma

Od 28.septembra do 4.decembra

29.9. je odpotoval na obisk v Slovenijo predsednik Avstralske slovenske konference Marjan Kovač iz Canberre.

...

29.9. je bil v Verskem središču v Merrylandsu, v Sydneyu tradicionalni Mladinski koncert.Geslo koncerta je bilo:SLOVENSKO SRCE BIJE V PRSIH MI.

...

6.10. je Slovenski narodni svet Victoria pripravil svoj prvi, uspešni družabni večer v dvorani Verskega in kulturnega središča Kew. Humoristični program je pripravila posebna "kabaretna skupina".Ta večer je zapel tudi Miha Balažic iz skupine Magnet, ki se nahaja za nekaj časa v Avstraliji.

...

13.in 14.10.so pripravili prodajno slikarsko razstavo v dvorani Verskega in kulturnega središča Kew v Melbournu. Finančna pomoč Baragovi knjižnici za nabavo novih knjig. Razstavo je pripravila Mc Kinnin Art Group.

...

15.10. so dopotovali v Sydney v okvirju kulturne izmenjave Macquarie galerije in Slovenske izseljenske matice slikar Tugo Šušnik, umetnostni zgodovinar Tomaž Brejc in Taja Vidmar Brejc, direktorica ljubljanske galerije Equorna. Več na str.S.P.

...

17.10. je prispel, po pisanju Lojzeta Kosija iz Pertha zadnji LOJZETOV KONJIČEK.

...

18.10.v Rodni grudi prebrali o predlogu za povezavo ribiškega društva Murska Sobota in Lovske, ribiške in taborniške družine Sydney. Pravijo, Prekmurci bi v Avstraliji lovili kenguruje in avstralske ribe, "poavstraljeni" Prekmurci pa v domovini zajce, divje prašiče, jelene in ribe. Srečanja bi recimo bila vsaki dve ali tri leta in bi lahko postala tradicionalna.

...

20.10. je priredilo brisbansko društvo Planinka uspešno vinsko trgatev.

...

21.10. sta prispela v Avstralijo, točneje v Melbourne urednik Mladinske knjige profesor Aleksander Zorn in novinarka radia Koper Neva Zajc.

...

25.10.je odpotoval "overseas" naš aktivni rojak iz Sydneya, tajnik SNS N.S.W. in referent za narodnostna vprašanja ASK, Alfred Brežnik.

...

23.10. so na slovenski oddaji javnega etničnega radia 3 ZZZ v Melbournu v posebnem radiotonu zbrali okrog 1.425 $. Lep odziv slovenskih rojakov v pičlih 60 minutah.

...

23.10.je prispelo pismo od Daniele Hliš, slovenske pesnice iz Viktorije, v katerem nam sporoča, da bo decembra letos izšla v Sydneyu njena zbirka pesmi WHISPER (Šepetanje). Zbirka bo natisnjena v angleščini in v slovenščini. Izdaja jo družba Rot Ring-Fip. Verjetno je to prva dvojezična zbirka poezije neke priseljenke v Avstraliji, piše Daniela.
Knjigo boste lahko naročili na:
Daniela Hliš,P.O.BOX 399,Stawell 3380 Victoria,Australia.

...

26.10. je SNS Vic.pripravil literarno srečanje z Aleksandrom Zornom v Verskem in kulturnem središču Kew. Srečanja se je udeležilo nekaj čez 40 slovenskih rojakov, društvenih in kulturnih delavcev ter drugih posameznikov.

...

28.10.je bilo v Slovenskem društvu Melbourne na Elthamskem gričku kulturno popoldne s predavanjem prof. A.Zorna.Tega dne je novinarka Neva Zajc naredila tudi nekaj posnetkov za TV Slovenijo.

...

3.in 4.11.so imeli na radiu 4 EB v Brisbanu radioton. Slovenci so zbrali več kot 700 $. Lepo za tako malo slovensko skupnost.

...

3.11.se je sestal Slovenski narodni svet za Queensland.

...

7.11.je prispel v Avstralijo telefax, da nas bo koncem novembra obiskal minister za Slovence po svetu Dr.Janez Dular.

...

8.11.prispe VESTNIK v zmanjšani obliki formata A4 z oznako GLASILO SLOVENSKEGA DRUŠTVA MELBOURNE. Torej je Vestnik pre-

nehal izhajati kot glasilo avstralskih Slovencev.V uvodu pišejo takole:
Upravni odbor Slovenskega društva Melbourne je po dolgem in globokem premišljevanju prišel do odločitve, da zaradi vedno naraščajočih se računov spremenimo namen in format Vestnika....uredniški odbor bo vztrajal, da poroča kvečjemu o društvenih dogajanjih, o življenju članov, kot tudi o splošnih novicah, kar bi pač naj zanimalo nas Slovence...

...

10.11. so imeli v Slovenskem društvu Planica Melbourne kulturni spored, posvečen 10.obletnici izhajanja društvenega glasila Novice s Planice.

...

14.11.so se zbrali v Verskem in kulturnem središču Kew v Melbournu predstavniki VSEH slovenskih organizacij v Viktoriji. Sestavili so začasni odbor, ki ga vodi pater Niko, namenjen pa je zbiranju pomoči poplavljeni Sloveniji. Odprt je poseben račun na banki, ki glasi:
SLOVENIAN FLOOD APPEAL. Več na str.S.P.

...

17.11.prispe na uredništvo S.P. pismo iz Darwina. Mara Mericka piše:
...srečala sem se z rojakom iz Slovenije, popotnikom Tomom Križnarjem, ki se je nedavno tega vrnil iz Tibeta ter nam z diapozitivi prikazal nekaj zanimivih doživetij s svojega potovanja. Tomo pravi, da v ravno najbolj zakotnih kotičkih sveta odkriva ostanke neizmerne dobrote in ljubezni do ljudi in da ga to navdaja z optimizmom in upanjem v bodočnost pa tudi nekako vero v tisto božje čudo stvarstva, ki ga človek, na žalost, tako neusmiljeno zavrača, in niti ne opazi, da se poteguje za svoje materialne dobrine. Tomo je o svojih doživetjih govoril tudi v darwinskem muzeju. Tomo je pred kratkim izdal tudi knjigo(v Sloveniji)"O ISKANJU LJUBEZNI ALI Z BICIKLOM OKOLI SVETA".V njej opisuje svoje dvoletno potovanje okoli sveta in knjiga je doživela že tretji ponatis.

Aleksander Zorn in Neva Zajc

OBISK DR.JANEZA DULARJA

URNIK

23.11.-Prihod na sydneysko letališče, sprejem v letališčni dvorani
24.11 -Obisk slovenske srednje šole v **Bankstownu**
Intervju na SBS Etničnem **radiu 2 EA**,oddaja v slovenskem jeziku.
Zvečer prisoten na **maturantskem** plesu.
25.11.-**Maša** v slovenski cerkvi Marrylands-piknik.
Popoldan izredna seja s člani **Avstralske slovenske konference**.
26.11.- **Obisk podjetij** Slovene Enterprises.
Obisk na Macquarie univerzi.Sprejem v **Slovenskem društvu Sydney**.
27.11.-**Obisk v Canberri**,srečanje z **ministrom za imigracijo**.
28.11.-Tiskovna konferenca za **SBS TV in radio**.
29.11.-K Slovencem v Coolongato na Gold Coastu in sprejem v slovenskem društvu **Planinka**.
30.11.-Sprejem v **Klubu Triglav**.
1.12. -Prihod v **Melbourne**, sprejem v letališčni dvorani.Srečanje v slovenskem društvu **"Ivan Cankar" Geelong**.Zvečer družabni večer v Slovenskem društvu Melbourne, ki ga je organiziral **Slovenski narodni svet Victoria**(kulturni program,pogovor rojaki in ples).
2.12.**Maša** v slovenski cerkvi KEW-Melbourne,Miklavževanje in piknik.Popoldan srečanje z rojaki v **Slovenskem primorskem socialnem klubu Jadran**.
3.12-**Ogled Melbourna** .Obisk v slovenskem društvu **Planica**.Zvečer sestanek in večerja s člani odbora **Slovenskega narodnega sveta Victoria**.
4.12.-**Ogled Sydneya** in odhod z Lufthanso v Slovenijo.

Stanka Gregorič
Organizacijska tajnica Avstralske slov.konference

...

4.12.-samo dan po odhodu dr.Janeza Dularja iz Melbourna, smo kot po navadi ob torkih prisluhnili radijski oddaji v slovenskem jeziku na javni etnični postaji 3 ZZZ, ki sta jo ta torek vodila Vinko Marn in Viki Zrzut. Nemalo smo bili presenečeni, ko obisk viskega gosta, ki so ga,mimogrede rečeno, sprejela vsa društva od Sydneya, Brisbana, Canberre in Melbourna, ni bil omenjen niti z besedico.
Nad takim obnašanjem naših radijcev se mora zgroziti vsak pošten Slovenec, še posebej zaradi dejstva da dr. Dular ne pripada nobeni politični stranki in da se je sicer v Avstraliji pokazal kot odličen minister svojega resorja. Prav gotovo ni rojaka, ki ga je srečal in mu ne bi ostal v lepem spominu z željo, da nas ponovno obišče.

Stanka Gregorič

MINISTER za Slovence po svetu v Avstraliji

DR.JANEZ DULAR, minister za Slovence po svetu je bil med nami od23.-novembra do 4.decembra letos. V Avstralijo ga je povabila **Avstralska slovenska konferenca.**
Leta 1943 v Vavti vasi rojeni janez Dular se je najprej izšolal za učitelja vendar je takoj ko je nastopil učiteljski staž na osnovni šoli v Mirni Peči, že vpisal slavistiko na ljubljanski univerzi. po diplomi je bil tri leta glavni lektor pri največjem slovenskem dnevniki DELO, pozneje pa je delal kot asistent in docent na Filozofski fakulteti v Ljubljani. Od leta 1989 pa ima status samostojnega kulturnega delavca. Poleg ožjih jezikoslovnih vprašanj se je ukvarjal tudi s sociolingvistiko. Pri tem tudi z jezikovnim položajem Slovencev v zamejstvu(Kanalska dolina-Italija,Porabje-Madžarska)in madžarske manjšine v Sloveniji. Ni član nobene stranke in je bil kot nepristranski poznavalec manjšinske problematike predlagan v novo slovensko vlado.

STANKA GREGORIČ

POGOVOR z dr.JANEZOM DULARJEM

S.G.:Dr.Dular, uredništvo Slovenskega pisma si šteje v čast, da vas lahko končno tako direktno predstavi svojim bralcem, saj vas delno , kot novega ministra za Slovence po svetu, že poznajo. V Avstraliji ste kratek čas-kakšni so vaši prvi vtisi?

J.D.:Res je, v Avstraliji sem šele nepolna dva dneva in prvi vtisi so presenetljivi od samega sprejema na letališče, čeprav formalno ne tako zelo organiziranega, vendar sproščenega, pa do teh srečanj s posamezniki in z večjimi skupinami ljudi na prireditvah, zlasti sinoči na maturantskem plesu, v Sydneyu, danes prav tako tukaj na srečanju v cerkvi in cerkveni dvorani Merrylandsa. Vidim, da Slovenci z velikim zanimanjem spremljajo to kar se dogaja v Sloveniji, želijo pa tudi pri tem sodelovati in to na dva načina:da pošiljajo svoja mnenja v Slovenijo in pa da tudi sami med seboj v Avstraliji poskušajo urejati stvari na neki nov način, da skušajo premagati tisto, kar je v preteklosti obremenjevalo njihovo medsebojno sporazumevanje. To je moje najbolj razveseljivo spoznanje odkar sem tukaj. Slišal sem že nekaj o tem, zdaj pa vidim, da je to velika resnica. Ne teče še vse idealno, idealno tudi nikoli ne bo, ampak že to, da se čuti velika pripravljenost in zavest kaj je naš skupni interes, pripravljenost da za ta skupni interes delamo, to je v tem času za Slovenijo usodno pomembno.

S.G.:Avstralske Slovence dajete za vzgled drugim Slovencem po svetu in celo nekaterim doma, to ste izrazili tukaj v Sydneyu že dvakrat v svojem govoru. No čeprav med nami ni vse tako sijajno kot to na prvi pogled izgleda, se vam zdi da smo res naredili precej v teh nekaj mesecih odkar smo ustanovili Slovensko narodne svete in Avstralsko slovensko konferenco?

J.D.:Jaz mislim da ste zelo veliko naredili.Ne bom rekel da čisto vse, ampak dosti več niti ni mogoče zahtevati, ker potem pa bi bili že res blizu idealu.Gre za to da smo usmerjeni v idealni cilj. Naravna stvar je da so med nami razlike in da delo ma ostajajo-da smo različni ljudje po rojstvu in izobrazbi. Ampak gre za to da znamo iz teh razlik narediti dobiček ne pa izgubo. Razlike so lahko tudi bogastvo, če jih znamo pravilno primerjati, ovrednotiti in potem izbrati pravo in najboljšo možnost.

S.G.:Naj bo dobra ali slaba-moja je domovina, ste dejali. Kako naj se mi izseljenci, predvsem tisti, ki so še nezaupljivi, postavimo proti domači politiki-strankarstvu? Zdaj je na oblasti DEMOS, kdo ve kdo bo potem...

J.D.:Nevarnosti, da bi spet prišlo do kakšnega preganjanja ali do kakšnih zelo ostrih reakcij ni več. To je stvar zgodovine...vrnitev na staro ni mogoča. Tudi če bi DEMOS izgubil na naslednjih volitvah in bi prišle druge stranke na oblast, bi to pomenilo neki pluralizem. Vsaka stranka bo morala vladati v skladu z neko splošno državno koristjo.

S.G.:Med nekaterimi Slovenci v Avstraliji se kaže še vedno nezaupanje v vse kar je povezano s politiko, pravijo,kaj se bomo mešali, in odločno odbijajo tudi tisto česar kot zavedni Slovenci ne bi smeli. Ali ni politika že to, da hočemo biti Slovenci in se kot taki obdržati? Kako naj bi pri teh ljudeh razbili tisto nezaupanje?

J.D.:Res je, da smo Slovenci v zgodovini imeli veliko slabih izkušenj s politiko, zato v načelu Slovenci o politiki kot politiki nimajo v povprečju nekega dobrega mnenja.Vendar mislim,da je prišlo danes do temeljnega zgodovinskega zasuka in da se to temeljno razmerje do politike lahko in mora spremeniti. Prvič v zgodovini smo na tem, da slovenska politika avtonomno odloča o slovenskih zadevah. Doslej se je morala bolj ali manj prilagajati nekakšnemu ukazu z višjega nivoja, bodisi iz Beograda, še prej z Dunaja, po cerkveni liniji deloma iz Rima, kadar je šlo za prepletenost med cerkvijo in državo. Zdaj pa je prvič slovenska politika

→

odvisna od slovenstva samega-od slovenskih intere - sov. Tisti, ki povdarjajo, da ne želijo imeti zveze s politiko, se niti ne zavedajo, da so sami globoko, globoko vpleteni vanjo. Če politika v preteklosti ne bi bila takšna kakršna je bila, oni sploh ne bi bili danes v Avstraliji.Mislijo, da so tukaj zaradi gospodarskih vzrokov ampak ti vzroki so nastali zaradi slabe politike.

Še nekaj drugega:kolikor se politika posplošuje z narodnim vprašanjem, je treba poudariti, da gre tu za neko globljo, kulturno, moralno razsežnost, ohranjanje materinega jezika, narodne pripadnosti-to je politika druge vrste.

S.G.:Preidiva na drugo temo:Svetovni slovenski kongres.Ideja kongresa nas je, avstralske Slovence , združila, torej nas je usmerila pozitivno.Tudi če kongresa ne bo ali če ne uspe, za seboj imamo nove organizacije...

J.D.:Tako je.Mislim, da je Svetovni slovenski kongres v Avstraliji že opravil svojo bistveno zgodovinsko vlogo ne glede na to kako bodo šle stvari naprej. Želim si, da bi tudi na drugih koncih sveta in seveda v sami republiki Sloveniji učinkoval blagodejno. Načelnega spora, da je kongres nekaj dobrega in potrebnega ni.Sporne se zdijo druge zadeve: način organiziranja, oblikovanje programa in tako naprej.Sporno je žal tudi od koga je prišel predlog za SSK. Ker nekaterim nekatere osebe niso všeč, zavračajo vse kar od njih prihaja, ne glede na to, da so ideje dobre ali slabe.

S.G.Ste minister brez listnice, kdaj bo ta zadeva dokončno urejena?

J.D.:Stvar se vleče, so finančne težave.V letoš - njem proračunu, ki ga je sestavila še prejšnja vlada ni bilo tako ministrstvo predvideno. Ni denarja zanj in to je zaenkrat še ovira. Druga ovira:v teh mesecih se je nakopičilo toliko nujnih zadev, od ustavne razprave do plebiscita in gospodarske stiske, da predlog za spremembo državne uprave in za osamosvojitev tega ministrstva še ni prisel na vr-

Prisrčna dobrodošlica-melbournško letališče

sto. V nekaj mesecih, ko bo mimo plebiscit in ustava, se bodo stvari stabilizirale.

S.G.:Povejte nam kaj več o sebi.

J.D.:Sem poročen, imam dva sinova, eden je star 15 drugi 10 let.Žena je tudi profesorica slavistike na filozofski fakulteti v Ljubljani. Doma sem z Dolenjskega.Strankarsko nisem opredeljen. Po svojem prepričanju izhajam iz istega kroga kakor predsednik vlade Lojze Peterle, saj sva bila skupaj že v društvu ?.ooo, tam so moje idejne simpatije. Da nisem v nobeni stranki je delno krivo to, da sem se želel posvečati bolj strokovnim vprašanjem, pa tudi nisem čutil tako velike zagnanosti do politike v ožjem pomenu besede. Ne da bi bil politično nevtralen ampak se nisem odločil za poklicnega politika.

Sydney-Merrylands, po sejii Avstralske s.konference

DOBRODOŠLI dr.janez dular

SYDNEY LETALIŠČE-M.Kovač,dr.Dular,D.Lajovic,A.Brežnik

JANEZ IN TOMO IZREKATA DOBRODOŠLICO NA MELBOURNŠKEM LETALIŠČU

MELBOURNE LETALIŠČE

Angela Povh, Dr.Janez Dular
Marta Krenos, Marjan Kovač
Milena Merzel

Prijazni Geelongčani

S.Špacapan,Dr.Janez Dular

nepozabni obisk

Elica Rizmal nam po šilja poročilo o bivanju dr.Janeza Dularja, ministra za Slovence po svetu, ki se je mudil med nami, avstralskimi Slovenci od 23.nov.do 4.dec.90

V petek zvečer, **23. nov.** so Slovenci na sydneyskem letališču slovesno pričakali predstavnika prve demokratično izvoljene slovenske vlade, dr.Janeza Dularja, ministra za Slovence po svetu.
Dr.Dularju, ki je prišel na povabilo Avstralske slovenske konference(ASK), je izrekel dobrodošlico njen predsednik Marjan Kovač iz Canberre in v pozdravu poudaril, da smo Slovenci v Avstraliji pozorno spremljali demokratizacijo v domovini in da upamo, da ne bo nikoli več zavladala ena sama stranka, ki bi lahko povzročila razkol med Slovenci. Dr. Dular se je zahvalil za povabilo in dejal, da je pozornost Slovencev širom sveta pomagala demokratizacijskem procesu v domovini in da nam, avstralskim Slovencem prinaša pozdrave nove slovenske vlade. Zdaj je nastopil zgodovinski trenutek, ko Slovence širom sveta druži skupni interes:bodočnost Slovenije. V domovini pa jih čakajo težke naloge:gospodarska obnova, nova ustava, plebiscit, s katerim bo slovenski narod pokazal svojo voljo glede popolne osamosvojitve Slovenije.
V soboto dopoldan **24.nov.**je dr. Dular obiskal slovensko gimnazijo v Bankstownu, kjer se je sestal z najvišjimi predstavniki vzgojno izobraževalne ustanove State Education Department. Za tem je na radiu 2 EA imel intervju z voditeljico slovenskega programa Marizo Ličan. Zvečer je bil dr.Dular častni gost 12.maturantskega večera, ki ga je v dvorani Slovenskega kluba Triglav organiziral Slovenski šolski odbor N.S.W., na katerem so prisostvovali tudi uradni gostje gimnazije in univerze. Na kulturnem večeru, katerega moto je bil MATERIN JEZIK JE NASTAL Z NAMI KOT RESNICA O NAS, so predstavili 10maturantov slovenskega jezika in podelili priznanja učencem slovenske gimnazije. Maturanti so dobili spominske plakete in knjige. Priznanje za svoje delo so dobile tudi vse učiteljice Slovenske gimnazije z Marizo Ličan na čelu, pri kateri je maturo iz slovenščine doslej opravilo že 108 dijakov. V kulturnem programu so nastopali pevski zbor Slovenskega društva Sydney(SDS) in folklorna skupina SDS, letošnji maturanti so po šaljivem preiskusu sposobnosti predali svoj ključ znanja bodočim maturantom. Kot častni gost je na slovesnosti spregovoril dr.Dular o stikih z domovino in pomembnosti ohranitve slovenskega jezika in kulture. Svoj nagovor je zaključil z besedami: NAJ ŽIVI TA NAŠ LEPI IN BOGATI JEZIK, NAJ ŽIVI NAŠ NAROD, NAJ ŽIVIJO VSI PRIJATELJI SLOVENIJE!BOG ŽIVI VSE!
V nedeljo dopoldan,**25.nov.** je dr. Dular prisostvoval maši v slovenski cerkvi v Merrylandsu in se nato udeležil piknika oziroma pogovora v dvorani verskega središča. Opoldan se je začela odprta izredna seja Avstralske slovenske konference(ASK), ki so se je udeležili predstavniki Slovenskih narodnih svetov (SNS) Viktorije, N.S.W.,A.C.T. in Queenslanda.
V pogovorih, ki so dr.Dularja gotovo spominjali na skupščino, smo govorili o stikih z domovino in o nezaupanju mnogih, ki so jo morali zapustiti. Seja, čeprav včasih burna in čustvena, je pokazala prizadetost ob storjenih krivicah, vendar pa tudi to, da lahko sedaj kljub različnim prepričanjem sodelujemo; da smo se demokratizirali tudi avstralski Slovenci.
Po seji je častni gost odpotoval v Wolongong, kjer so mu v Slovenskem društvu Planica priredili lep sprejem. Sledil je pogovor o vprašanjih, ki zanimajo avstralske Slovence:o storjenih krivicah, o vizah o samostojnosti in bodočnosti Slovenije ter našega odnosa do nje.
V ponedeljek,**26.nov.**je dr.Dular obiskal podjetja Euro International in Gorenje Pacific, popoldan pa Macquarie Univerzo. Zvečer je bil gost v Slovenskem društvu Sydney.
V torek,**27.nov.**je dr.Dular z avtom odpotoval v 350 km oddaljeno Canberro, kjer se je srečal z zveznim ministrom za imigracijo, z Jerryjem Handom, ki je ob srečanju izrazil zadovoljstvo nad tem, da se matična država zanima za svoje izseljence. Dr.Dular je predstavil namen svojega obiska; poudaril je, da smo Slovenci majhen narod in zato je dragocen vsak član. Govoril je o stanju v Sloveniji: o demokratizaciji in prizadevanju za samostojno Slovenijo in o želji, da se vezi med Slovenci doma in po svetu še okrepijo. Poudaril je tudi, da je avstralska politika multikulture, v Sloveniji in Evropi deležna velikega ugleda. Gospod Hand je izjavil, da avstralska vlada z zanimanjem spremlja dogodke v Jugoslaviji, vendar se ne namerava vmešavati v njene notranje razmere; sicer pa avstralska vlada s simpatijo gleda na demokratizacijo v Sloveniji in bo sprejela voljo slovenskega ljudstva izraženo s plebiscitom.
Gospod Hand je tudi izrazil veliko zadovoljstvo, da so se Slovenci organizirali v Avstralski slovenski konferenci, s katero bo lahko odslej sodelovala avstralska vlada neposredno.
V torek zvečer je dr.Dular v bolnišnici obiskal nekdanjega predsednika Slovenskega društva v Canberri, gospoda Osojnika ki je naslednje jutro umrl.
V sredo **28.nov.** se je dr. Dular z letalom vrnil v Sydney, na tiskovno konferenco na etniški televiziji SBS. Prisostvovali so pomembni predstavniki slovenske javnosti v Sydneyu; pogovor je prevajala gospa Pavla Gruden.

→

Pozno popoldan je letalo poneslo dr.Dularja nazaj v Canberro, kjer so rojaki častnemu gostu priredili lep sprejem, s slavnostno večerjo, v Slovenskem društvu Canberra, kjer se je neuradno srečal tudi s članom zveznega parlamenta gospodom Jimom Snowom terdrugimi pomembnimi gosti, med katere sodi tudi veleposlanik dr.Cizelj. V Canberri si je dr.Dular ogledal tudi razstavo slik znane slovenske umetnice Metke Skrobar.

V četrtek **29.nov.** je dr.Dular poletel proti severu Avstralije, v Queensland, kjer si je s predstavniki Slovenskega narodnega sveta Queenslanda ogledal Zlato obalo(Gold coast).

Na slovenskem hribčku, v društvu Planinka, so mu priredili lep sprejem, ki so se ga, kljub temu, da je bilo sredi delovnega tedna, udeležili številni slovenski izseljenci. Obisk je bil zelo uspešen,saj so Slovenci v Queenslandu prav tako zavzeti, da se zbližajo z domovino. V petek zvečer se je dr.Dular vrnil v Sydney, kjer je obiskal slovensko društvo Triglav. Na slavnostnem sprejemu je srečal tudi zveznega poslanca Gospoda Teda Gracea, slovesnosti pa je tudi tukaj sledil pogovor z rojaki.

Na prvi poletni dan v Avstraliji, v soboto **1.dec.** je dr.Dular pristal na Tullamarinu, na Melbournškem letališču, kjer ga je pričakala navdušena skupina rojakov, z velikim napisom dobrodošlice.

Pozdravile so ga barvite narodne noše in vesela pesem harmonike, pozdravili smo ga s kruhom in soljo ter mu tako, po starem slovenskem običaju, izrekli dobrodošlico. Na letališču je kmalu po prihodu imel tudi tiskovno konferenco za radio ABC, v katerem je ponovno poudaril željo po zbližanju Slovencev doma in po svetu; govoril je o demokratizaciji Slovenije in želji in nujnosti osamosvojitve Slovenije ter o ugledu, ki ga avstralska politika multikulture uživa v Sloveniji. Po tiskovni konferenci je minister takoj odpotoval v Geelong, kjer so mu priredili lep sprejem s kratkim kulturnim programom; s pesmijo so ga pozdravili otroci in mladina Slovenske zveze Ivan Cankar. Tudi tukaj je dr. Dular poudaril, da tudi nas, Slovence po svetu, čaka pomembna naloga, saj moramo biti ambasadorji Slovenije v svetu in skrbeti za dobro ime Slovencev širom Oceanije. Po dobrem kosilu in dolgem pogovoru z rojaki, se je naš gost poslovil od prijaznega društva v Geelongu in se vrnil v Melbourne, kjer je v Slovenskem verskem in kulturnem središču v Kew, v Baragovem domu, dobil skromno sobico, v kateri je živelo že mnogo slovenskih fantov, ki so v centru našli zatočišče in pomoč ob svojem prihodu v novo domovino. Pa ni bilo časa za počitek! Ob šestih je bil že gost Slovenskega društva Melbourne, na slovenskem hribčku, kot ga po domače imenujemo, saj zares spominja na domovino:zelen hribček in razgled, lepa zgradba z gankom, šola, lovska koča, pokrito balinišče, kapelica in vaški trg. Po ogledu se je začela večerna prireditev, ki jo je priredil Slovenski narodni svet Viktorije, na katerem so prisostvovali pomembni člani slovenske skupnosti iz Melbourna in celo iz 360 km oddaljenega dvomestnega društva Albury-Wodonga. Po kulturnem programu, v katerem je nastopil mešani pevski zbor S.D.Melbourne ter mladina s petjem in harmoniko ter pozdravnih govorih, je pater Niko Žvokelj, vodja začasnega odbora Viktorije za pomoč poplavljeni Sloveniji, izročil dr.Dularju denarno nakaznico(15.000 AUD)za Slovenski Karitas. V nabirki so sodelovale vse slovenske organizacije in versko in kulturno središče; do zdaj je 429 posameznikov in organizacij podarilo 29.591 AUD vključno z dvema radiotonoma na radiu 3 EA in 3 ZZZ. Dr.Dular se je zahvalil za darilo in dejal, da tudi to kaže na veliko navezanost Slovencev na rodno domovino. Sledil je pogovor z rojaki, nato pa družabni večer s plesom.

V nedeljo,**2.dec.** je dr.Dular prisostvoval maši, kjer je bral berilo v slovenski cerkvici Cirila in Metoda v kew, po maši pa je ostal na Miklavževanju. Po bogatem kulturnem programu, v katerem je sodelovalo mnogo otrok in mladinski pevski zbor Glasniki, je prišel Sv.Miklavž, ki je poleg otrok obdaril tudi gosta z video kaseto mladinskega koncerta v Sydneyu. Sledil je piknik, ki ga je priredil Slovenski narodni svet Viktorije(SNS), ki je namenil izkupiček družabnega vecera in piknika za poplavljence v Sloveniji.

Popoldne se je minister srečal z rojaki v Slovenskem primorskem socialnem klubu Jadran. Prisrčen sprejem, ogled dvorane in mnogih športnih igrišč, Župančičevega spomenika in novo zgrajene kapelice je razveselil dr. Dularja. V pogovoru z rojaki pa so se nanašala vprašanja predvsem glede stanja v Sloveniji in kako bo nova slovenska vlada rešila socialne probleme zaradi vedno večje brezposelnosti, ob odhodu je dr. Dularja spremljala pesem veselih Jadrančanov on pa je odhitel na srečanje s predstavniki Učiteljske zveze Viktorije. Po končanem srečanju si je ogledal praznično okrašen in razsvetljen Melbourne.

V ponedeljek,**3.dec.** je že ob 7 zjutraj na slovenski oddaji radia 3 EA v živo odgovarjal na vprašanja rojakov; klicali so od vsepovsod, celo iz Tasmanije. Po oddaji je imel tiskovno konferenco za radio 3 EA, ki sodi v sklop SBS. Uradni pogovor z viktorijskim ministrom za etniške zadeve je odpadel zaradi izredne seje viktorijskega parlamenta. Dr. Dular si je na hitro ogledal še narodno galerijo in umetnostni center(Art Center) in polotok Mornington peninsula, nato je obiskal uspešno slovensko podjetje Euro International, kjer so mu priredili lep sprejem. Pozno popoldan si je ogledal veliko in lepo dvorano Slovenskega društva Planica-Springvale, sledil pa je zanimiv pogovor z rojaki, nato se je dr.Dular udeležil izrednega sestanka in večerje s člani odbora Slovenskega narodnega sveta Viktorije.

V torek dopoldne,**4. dec.**je bil že v Sydneyu, kjer je na Macquarie univerzi poskrbel za povezavo antropološke fakultete z Ljubljansko univerzo. Po kratkem ogledu Sydneyskih znamenitosti se je dr.Dular telefonsko pogovoril tudi s predsednikom Slovenskega centra iz Adelaide, z dr.Frankom.

→

Na letališču samem so posneli še govor, s katerim se je zahvalil za prijazen in gostoljuben sprejem. Tudi mi smo se dr.Dularju zahvalili za obisk in ugotovili, da je slovenska vlada izbrala pravega, politično neodvisnega človeka, ki je s svojim skromnim in iskrenim nastopom in z jasnimi in jedrnatimi odgovori na vprašanja in probleme, ki težijo Slovence v Avstraliji, še pripomogel k zbližanju Slovencev doma in po svetu. Dal nam je nov zagon za tesnejše sodelovanje in nas vzpodbudil k premagovanju notranjih nasprotij in trenj, ki delijo slovensko skupnost v Avstraliji.

Elica Rizmal
referentka za odnose z javnostjo ASK

...

Pred odhodom iz Avstralije je dal dr.Dular še izjavo za rojake v Adelaidi in drugod po Avstraliji. Opravičil se je, ker časovno ni bilo mogoče obiskati vse avstralske Slovence. Upa pa, da bodo stiki z vsemi v bodoče tesnejši in uspešnejši, saj na pomlad predvideva ponoven obisk, predvsem predsednika nove slovenske vlade Lojzeta Peterleta.Adelaidskim in vsem drugim rojakom po Avstraliji je zaželel vesel božič in srečno novo leto 1991.

Stanka Gregorič
Organizacijska tajnica ASK

...

NOVO NOVO NOVO NOVO NOVO NOVO

Na izredni seji upravnega odbora Avstralske slovenske konference, v nedeljo, 25.novembra 90.so v prisotnosti dr. Dularja potrdili Slovenski informacijski urad. Ustanovitev so podprli vsi Slovenski narodni sveti, saj se je pokazala potreba po urejanju in pretoku informacij; torej centru, na katerega se lahko obrnejo posamezniki in organizacije Urad sicer ne bo reševal problemov, ampak bo usmerjal ljudi na primerne naslove, istočasno pa bo dopolnjeval delo že obstoječih organizacij. Urad bo vodil prostovoljno in na svoje stroške ALFRED BREŽNIK.

Naslov:
SLOVENSKI INFORMACIJSKI URAD
EMONA ENTERPRISES PTY LTD
86 Parramatta Rd.
Camperdown,Sydney,N.S.W.2050
Tel.:(o2)517 1591 ali 519 3933
FAX:(o2)550 1378

POZDRAVNI GOVOR dr.Janezu Dularju

MARJAN KOVAČ -predsednik
AVSTRALSKE SLOVENSKE KONFERENCE

"Zelo mi je drago, dr. Dular, da mi je bila dana čast, prvič, da sem vas lahko osebno povabil v Avstralijo v imenu Avstralske slovenske konference in drugič, da vas sedaj po vašem odzivu lahko pozdravim in izrazim dobrodošlico v Avstralijo v imenu Avstralske-slovenske konference in seveda v imenu Slovencev v Avstraliji. Niti dve leti nazaj bi si kdo od nas ne upal misliti, da bo v novembru 1990. prišel iz Slovenije na obisk med avstralske Slovence predstavnik demokratično izvoljene slovenske vlade. Dovolite mi, da vam in vašim kolegom v vladi čestitam za vašo vztrajnost, za vaš trud in seveda za vaš uspeh na volitvah.

Slovenci v Avstraliji smo zadnje čase z zanimanjem opazovali razvoj dogodkov v vzhodnem svetu, posebno pa razvoj dogodkov v Sloveniji in to ne pasivno. Ko je bil Janez Janša in četverica pred vojaškim sodiščem v Ljubljani smo v Avstraliji ustanovili odbor za varsvto človekovih pravic in uspešno podprli istovrstni odbor v Ljubljani. Ko smo konec lanskega leta izvedeli, da bodo Slovenci prvič v petinštiridesetih letih imeli svobodne volitve smo takoj v Avstraliji začeli organizirati podporo za demokratizacijo in samostojnost Slovenije. Po uspehu demokratičnih sil na volitvah v Sloveniji smo pa v Avstraliji ustanovili Slovenski narodni svet, katerega delegati sestavljajo Avstralsko-slovensko konferenco v okviru razvoja Svetovnega slovenskega kongresa. Naš namen je, povezati Slovence po Avstraliji, ne glede na politično prepričanje poedincev in ustanoviti trdne vezi z demokratično vlado v Sloveniji in sodelovati pri nadaljnjem političnem, kulturnem in gospodarskem razvoju Slovenije. Naša želja je, da bi nikoli več ne prišlo do slučaja, kjer bi poedina politična sila zopet lahko razdvajala Slovence po svetu in doma, in da bi Slovenec nikoli več proti Slovencu ne delal.

Želel bi, dr. Dular, da bi ta vaš obisk ustanovil temelje za nadalnji tesen povez med Avstralsko-slovensko konferenco in matično očetnjavo in da bi vas v kratkem zopet videli in to v spremstvu predsednika Peterleta in drugih predstavnikov slovenske vlade. Za ta kratek obisk smo poizkusili organizirati vaše potovanje na način, da bi vam bila dana možnost obiskati čim več slovenskih ustanov v Avstraliji in upam, da vam to ne bo prenaporno.

V zaključek, g. Dular bi se vam rad zahvalil za vaš odziv na povabilo z upanjem, da se boste dobro počutili kot naš gost v Avstraliji".

Dr.Janez Dular v pogovoru s predsednico slovenskega društva Planica-Wolongong Marico Kerčmar

Marjan Kovač

OBISK V SLOVENIJI

V zadnjih dveh letih sem obiskal Slovenijo trikrat. Med tem časom so se tam in med Slovenci v Avstraliji razmere ogromno spremenile.

Na primer, dve leti od tega ko sem prvič obiskal Slovenijo po mnogih letih je bil Janez Janša s tako zvano četverico pred jugosvanskim vojaškim sodiščem in obsojen v zapor; danes je on minister za ljudsko obrambo v Sloveniji.

Po moji vrnitvi v Avstralijo smo Slovenci v Canberri ustanovili odbor za varsto človekovih pravic z namenom, da bi ta sodeloval z istovrstnim odborom v Sloveniji. Nabrali smo čez dva tisoč podpisov, in jih potem predali avstralskemu parlamentu kot protest proti jugoslovanskemu režimu in njegovimi nečlovečanskimi postopki. Organizirali smo tudi demostracijo pred avstralkim parlamentom v Canberri na 29. novembra 1988, kjer se je tudi udeležilo ogromno število Hrvatov. Slovensko društvo v Canberri je poklonilo $ 10 000 odboru za varstvo človekovih pravic v Ljubljani za obrambo Janša in na splošno za obrambo četverice. Odziv ostalih slovenskih organizacij po Avstraliji pri tej akciji je bil zelo pičel, kajti jugoslovansko poslanstvo je še vedno imelo precejšnjo oblast nad svojimi izseljenci. Danes bi lahko rekel, da ga ni Slovenca v Avstraliji, ki bi ne želel uspeha idealom, katere je prav Janez Janša začel javno širiti.

Moj drugi obisk v Slovenijo pred enim letom je naletel ravno na slučaj ko so srbske oblasti organizirale pohod na Ljubljano z namenom, da bi s tem preprečile razvoj demokratizacije in narodne zavesti med Slovenci. To nepriliko, ki seveda ni uspela, je najlepše opisal eden od mojih sošolcev, ki mi je takrat dejal, da bo ta srbska napoved sprejeta v Sloveniji kot bizantinski naval in, da se bodo Slovenci proti temu najlažje branili, če bi po gorah kresove zakurili.

Moj zadnji obisk, ki se je končal prejšnji mesec je pa bil bolj živahen in manj presenetljiv čeprav je ravno takrat jugoslovanska vojska po direktivah iz Beograda zaplenila glavni urad slovenske narodne obrambe v Ljubljani z namenom, da bi zaplenila spiske slovenskih rezervistov, kateri po načelu slovenske vlade spadajo pod slovensko obrambo. Kot slišim je ta akcija bila neuspešna s tem, da se najnovejši spiski rezervistov niso več nahajali v stavbi in, ker so slovenske oblasti prekinile tok vode in elektrike do stavbe, si vojaštvo,ki je zaplenilo stavbo mora dovažati vodo s tovornjaškimi cisternami in proizvajati elektriko s svojimi lastnimi generatorji.

Rad bi povdaril, da sem se med prejšnjima dvema obiskama izogibal oblasti v Sloveniji medtem ko sem med zadnjim obiskom aktivno iskal priložnosti, da se pogovorim s političnimi voditelji in predstavniki nove slovenske demokratične vlade. To mi je tudi uspelo. Pogovore sem imel z dr. Jožetom Pučnikom (predsednik Socijal-demokratske stranke), z dr. Janezom Dularjem (član Izvrsnega sveta, pristojen za Slovence po svetu), z Izidorjem Rejcem (industrija in gradbeništvo), z dr. Dimitrijem Rupeljem (Mednarodno sodelovanje) in s Spomenko Hribarjevo. Razpravljali smo v glavnem odnose med Avstralsko slovensko konferenco in novo slovensko vlado, kakšno vlogo in kakšno obliko naj bi Slovenska matica v bodoče dobila, če je njen obstoj sploh potreben posebno, če pomislimo na vlogo, ki jo je igrala pod prejšnjim jugoslovanskim in slovenskim režimom. Izrazil sem svoje razočaranje nad tem, da se rdeča petokraka še vedno pojavlja na čepicah milice in na avtomobilskih ploščicah, da Titovi portreti, ki ga prikazujejo kakih petdeset let starega v različnih pozah, še vedno visijo na stenah javnih lokalov, na

→

bankah in uradnih prostorih in da se značilni mestni kraji se vedno imenujejo Titovo to in Titovo ono. Zakaj bi rdečo zvezdo ne nadomestili z narodnim znakom zelene lipe posebno ko sem videl, da so se Hrvati, Madžari in Čehi že iznebili tega osornega znaka? Izrazil sem tudi željo, da bi Slovenci v Avstraliji radi videli slovenske izdelke označene z "Made in Slovenija" in da bi slovenska vlada čimprej odprla urad slovenskega poslanstva v Avstraliji.

Med pogovori sem tudi izrazil željo, da bi nekateri predstavniki slovenske vlade in seveda predsednik Peterle morali čimprej obiskati Avtralske Slovece, kajti samo na ta način nas lahko prepričajo, da se nova slovenska vlada zares za nas zanima. Za enkrat se je na moje povabilo odzval samo dr. Janez Dular, ker so drugi tokrat doma ogromno preobremenjeni z delom toda pričakujemo, da bomo v kratkem dobili obisk tudi od predsenika Peterleta in kaj drugih ministrov. Razpravljali smo tudi bodočnost Slovenije v Evropski skupnosti in o ovirah s katerimi se bo morala nova vlada marljivo ukvarjati.

Udeležil sem se tudi seje pripravljalnega odbora za Svetovni slovenski kongres, kjer so bili prisotni predstavniki iz Nemčije, Koroške, Trsta in seveda iz Slovenije in med njimi Spomenka Hribar. Razpravljalo se je o uresničevanju sklepov Drage, kje bi naj se kongres odigral in pa spored kongresa. Sklenilo se je, da bo pripravljalni odbor priporočil naj bi se kongres dogajal na 27., 28. in 29. junija 1991 v Cankarjevem domu v Ljubljani in zaključil s piknikom v Celju na 30. junija 1991.

Opazil sem in to brez presenečenja, da ima Slovenija ogromno težav pred seboj. Ena od teh in morda najbolj pomembna je pridobitev svetonega priznanja samostojnosti. Opazil sem tudi, da je ogromno navdušenja med Slovenci in da kritika listih, ki pripadajo staremu režimu je le glas zatrohnele manjšine. Kar se tiče ekonomskega stanja je pa Slovenija v primeru z drugimi vshodno- eropskimi državami "The lucky Country".

Dr.Jože Pučnik in Marjan Kovač

VLADIMIR MENART:

DAN SLOVENSKE ZASTAVE 1918-1990

Slovensko narodno društvo v Sydneyu je, kot vsako leto, proslavilo tudi letos, 26. oktobra, Dan slovenske zastave v prostorih Slovenskega društva Sydney.

29. oktobra 1918 smo se Slovenci odcepili od razpadajoče avstro-ogrske države. Oblast v Sloveniji je takrat prevzel Narodni svet, ki je tudi imenoval poklicnega majorja in pesnika Rudolfa Maistra za poveljnika vseh slovenskih oboroženih edinic. Kasneje je Narodni svet povišal Maistra v čin generala - prvega slovenskega generala v zgodovini. Približno pol stoletja kasneje pa je Narodni Odbor za Slovenijo s sedežem v Buenos Airesu proglasil 29. oktober za Dan slovenske zastave.

Navzoče je pozdravil predsednik Slovenskega narodnega društva in član Slovenskega narodnega odbora g. Ljenko Urbančič. Pesnik Stanko Aster-Stater je potem recitiral svojo pesem Slovenski zastavi, dve Maistrovi pesmi pa g. Jože Košorok. Za zaključek je sledil govor g. Vladimira Menarta, člana Slovenskega narodnega odbora:

"Prav umestno je vprašanje, zakaj praznujemo skupaj dan slovenske zastave in 72. obletnico proglasa slovenske neodvisnosti. Leto 1848, ko je bila rojena slovenska zastava, je bil začetek tistega procesa v slovenski zgodovini, ki je dosegel svojo kulminacijo leta 1918 z odcepitvijo od habsburške monarhije.

Leto 1848 je bilo leto uporov, barikad in prevratov po vsej Evropi, tako tudi v naši dezeli in na Dunaju, kjer je bil strmoglavljen osovražen absolutistični režim avstrijskega državnika Metternicha. Leto 1848 je poznano pod imenom 'Pomlad narodov,' ker je v tem letu prišlo na površje načelo narodnih držav, načelo, ki se je rodilo ob francoski revoluciji dobrih petdeset let preje.

Istega leta 1848 je bil sklican v Frankfurtu preliminaren vsenemški parlament, na katerega so bili povabljeni tudi slovenski in češki delegati, ker so slovenske in češke dežele bile skozi stoletja del 'Sacrum imperium romanum.' Ta Sacrun imperium romanum so leta 1486 neoficielno prekrstili v 'Roemisches Reich deutcher Nation.' Pravilni prevod tega izraza je 'Nemški del rimskega cesarstva' in ne, kot prevajajo naši zgodovinarji, z 'Rimsko cesarstvo nemškega naroda'.

V petnajstem stoletju je namreč Nation pomenil ozemlje in ne narodnosti. V devetnajstem stoletju je bilo ozemlje poznano kot nemška konfederacija.

Čeprav so v slovenskih deželah volili može, ki naj bi izbrali delegate v frankfurtski parlament, je tako pri Slovencih kot pri Čehih prevladalo mišljenje,da ne pošljejo delegatov zaradi nemške nestrpnosti. Živahna debata o tem pa je vzbudila mnogo zanimanja in poskusov definiranja slovenskega narodnega programa in zahtev.

Slovenski in češki delegati so se v začetku udeležili zasedanja frankfurtskega parlamenta, a so kmalu odšli zaradi nestrpnosti nemških delegatov.Ob vrnitvi v Ljubljano pa so slovenski delegati prinesli s seboj belo-modro-rdečo trobojnico, ki je takoj postala slovenska narodna zastava.

Zanimivo je, da ni bilo potrebno nobenega amandmana k ustavi, nobenega zakona in nobene odredbe, zakaj vsi Slovenci so jo priznali za svojo. Danes pa se dozdeva, da je priznanje tradicionalne slovenske zastave tako kompliciranо, da vprašanje še vedno ni urejeno, čeprav se sedaj vsi zavedamo, da je zastava naš narodni simbol samo takrat, ko je v taki obliki, da predstavlja vse Slovence.

Člani društva Slovenija na Dunaju so sestavili programn Zedinjene Slovenije, ki je zahteval:

'1. Da se politično razkropljeni narod Slovencev na Kranjskim, Štajerskim, Primorskim in Koroškim kakor jeden narod v eno kraljestvo z imenom Slovenija zedini in da ima zase svoj deželni zbor.

2. Da ima slovenski jezik v Sloveniji popolnoma iste pravice, ktere ima nemški jezik v nemških deželah, da bode tedaj naši volji pripuščeno, kdaj in kako hočemo slovenski jezik v šole in pisarnice upeljati.

3. Da bode naša Slovenija obstojni del austrijskiga, ne nemškiga cesarstva. Mi hočemo, da bi bila naša dezela pri nemskimu zboru

Nadaljevanje na strani 16

Alfred Brežnik uspešen v matični domovini

Alfred Brežnik je teden dni svojega privatnega potovanja po Evropi posvetil srečanjem in pogovorom z raznimi predstavniki nove slovenske oblasti in drugimi. Tako je bil sprejet pri predsedniku slovenske vlade Lojzetu Peterletu. S Peterletom se je pogovarjal o problemih in finančnih zadevah Macquarie univerze v Sydneyu. Na splošno pa mu je poročal, kot referent za narodnostna vprašanja ASK, o delu te organizacije.

Srečal se je tudi z ministrom za Slovence po svetu dr. Janezom Dualrjem, govorila sta o obisku v Avstraliji.

Z namestnikom zunanjega ministrstva Republike Slovenije Zoranom Jelerjem pa se je Alfred Brežnik pogovarjal o slovenskem predstavništvu in informativnem centru v Avstraliji.

Tudi z ministrom za informacije Stanetom Staničem sta govorila o informativnem centru ter o izmenjavi informacij med Slovenijo in avstralskimi Slovenci.

Alfred Brežnik se je srečal še s Spomenko Hribar, s katero je izmenjal nekaj misli o Svetovnem slovenskem kongresu.
Obisk prav gotovo ne bi bil popoln, če se ne bi še srečal z dr. Jožetom Pučnikom, predsednikom DEMOSA.

Na Radiu Ljubljana se je posvetoval s tamkajšnjimi novinarji o pošiljanju poročil v Avstralijo. Imel je sestanek z Jurijem Holijem, Branetom Bergantom, Maco vabič, Vitom Avguštinom in drugimi.
Razpravljali so med drugim tudi o pismih, ki so jih avstralski Slovenci naslovili na poročevalce Radia Ljubljane.
Petkova oddaja Radia Ljubljane za izseljence po Evropi je posnela pogovor z Alfredom Brežnikom v katerem je poslušalcem povedal par besed o novejših dogajanjih med Slovenci v Avstraliji.
Tudi Maca Švabič je posnela z njim intervju.
V tedniku DEMOKRACIJA je bila posvečena obisku Alfreda Brežnika in njegovim rojakom v Avstraliji cela stran. Tu je med drugim dejal:
"Dobro smo si zapomnili predvolilne obljube Demosa in vestno sledimo njihovi realizaciji. V celoti se zavedamo, mogoče bolj kot ljudje v Sloveniji, da niso možne spremembe čez noč ...

.....

Na sestanku Slovenskega narodnega sveta Viktorije, dr. Dularju v slovo-besede patra Nika Žvoklja:
"Če je slovenska vlada izbrala za vse resesorje tako dobre ministre kot v slučaju ministra za izseljence po svetu, potem bo prav gotovo uspešna..."

Nadaljevanje s strani 15

namestvana. Le tiste postave nas bodo vezale, ktere nam bode cesar z našimi poročniki dal.'

Podoben program sta sprejeli tudi takrat ustanovljeni slovenski društvi v Gradcu in Ljubljani. V Ljubljani so poleg tega prevzeli kranjske deželne barve - belo-modro-rdeče - za slovensko narodno zastavo.

Z letom 1848 smo Slovenci dobili svoj politični program in zunanji simbol tega programa: belo-modro-rdečo trobojnico.

Prav zaradi tega, ker habsburška monarhija, v veliki meri pod pritiskom Madžarov, ni hotela ugoditi Slovencem programa Zedinjene Slovenije, so začeli Slovenci iskati uresničitev programa izven monarhije. Tako je 29. oktobra 1918 prišlo do odcepitve od Avstrije in 1. decembra 1918 do proglasitve zedinjenja s Srbi in Hrvati v kraljevino Srbov, Hrvatov in Slovencev, ki se je enajst let pozneje preimenovala v kraljevino Jugoslavijo.

Skozi leta je bilo mnogo očitkov, da so takratni zastopniki Slovencev pristali na zedinjenje, ne da bi se preje točno in veljavno sporazumeli, pod kakšnimi pogoji in kakšno notranjo ureditvijo. Danes pa vidimo po dogajanju doma, da ni tako lahko in da je bilo leta 1918 še težje, ker so bili Slovenci kot del Avstrije premaganci in Srbi zmagovalci.

Zedinjena Slovenija je, mutatis mutandis, še vedno političen program Slovencev in belo-modro-rdeča trobojnica je še vedno narodna zastava in simbol programa Zedinjene Slovenije. To kljub temu, da slovenska zastava ni bila petinstirideset let dovoljena na domačih tleh in je bila preganjana celo tu v Avstraliji po zloglasni ekspozituri Udbe pod imenom Slovenska Izseljenska Matica.

Kakšen je političen program Slovencev danes. V zadnjih tridesetih letih se je v Evropi marsikaj spremenilo v politični miselnosti. Koncept narodnostne države, ki je bil kriv za ekskluzivnost in preganjanje manjšin, se počasi omiljuje, razen seveda, pri Srbih, Hrvatih in koroških Nemcih.

Zedinjena Slovenija je še vedno političen program Slovencev, toda njen pogled ni več usmerjen na jugovzhod, temveč nazaj v Evropo. Kot je preroško oznanil Cankar, da jezikovno sorodstvo ne more nadomestiti tisočletja kulturnega sožitja."

PISMA UREDNIŠTVU

Mt.Mee Queensland -Danes sem si vzel čas,da vam napišem pismo.Predvsem bi se vam rad zahvalil za tako lepo revijo Slovensko pismo.Že v uvodni besedi ste lepo začeli z željo po plemenitih nagibih,ki naj bi vse družili.Tudi Draga Gelt lepo piše o spravi. Škoda,da ji takrat v Sydneyu niti seči v roko nisem utegnil.Imam pa njeno knjigo,ki mi odslej,ko jo poznam pomeni še več.Predloge in sklepe referatov iz Avstralske slovenske konference sem pa že uporabil na brisbanski radijski postaji.Preko vseh teh predlogov in točk najlaže razložim občinstvu pomen ASK.Sedaj imamo tukaj že 19 članov. Novice iz Slovenije in kopije raznih člankov iz časopisa pa še najbolj obogatijo revijo.Čestital pa bi vam tudi rad za pogovor z Ljenkom Urbančičem. Zelo zanimiv članek, ki odkriva resnico. Če boste s Slovenskim pismom tako lepo nadaljevali kot ste začeli, potem bo ASK prav gotovo napredovala.Prosim vas, da mojo zahvalo in čestitko posredujete tudi Simonu Špacapanu za brezplačno tiskanje zadnje številke.Simona poznam še iz let 1960-67., ko sem bil v Melbournu.
Sprejmite tople pozdrave iz sončnega Queenslanda.

Mirko Cudermann

...

N.S.W.- *Slovensko pismo št.2 je pred nami.Je glasilo ASK,zaenkrat izhaja dvomesečno, želeti pa je, da bi postalo enomesečnik saj se Slovenci v Avstraliji s svojimi tiskanimi glasili ne moremo kaj prida pohvaliti.Zato prijetno preseneča lično urejena revija, tiskana kar na 58 straneh. Vsakdo najde dokaj zanimivega čtiva in s tem to glasilo pomaga mašiti naš "slovenski kulturni vakuum" v Avstraliji.To glasilo naj bi bilo zrcalo vseh naših političnih, kulturnih, verskih, športnih, gospodarskih in drugih dosežkov in dejavnosti. Vzporedno s tem pa naj še vnaprej budno sledi dogajanjem v domovini in nam o njih poroča, saj se le ta nahaja v usodnih dneh BITI ALI NE BITI,kot je napisal Shakespeare v Hamletu.Vsem bralcem bi toplo priporočal, da si poleg ostalega čtiva v Pismu dvakrat,in ne enkrat,preberejo in tudi premislijo uvodni članek urednice Stanke Gregorič.*

...

Lojze Košorok

HARARE-ZIMBABWE - Najlepša hvala za SLOVENSKO PISMO,ki sem ga včeraj prejel.Veseli me, da so avstralski Slovenci aktivni.Dogajanje v domovini je dalo nov impuls.
Nisem pa vesel naše razdeljenosti.Imamo dve reviji:Misli in Svobodne razgovore in celo vrsto klubskih glasil.Že pred leti sem si prizadeval, da bi Slovenci namesto vrste lističev z majhnim krogom bralcev izdajali le en sam časopis tako kot Nemci, s književno prilogo, ki bi izhajala občasno. Pa sem povsod naletel na gluha ušesa. Na eni strani so bili ljudje, ki so "načeloma" in iz"principa" odklanjali vsak dialog z ljudmi v domovini ter bili sovražno razpoloženi tudi proti temu, kar je bilo v domovini dobrega. Vsakogar, ki ni z njimi soglašal so proglasili za komunista in načrtno sabotirali vsako prizadevanje za slovensko enotnost.Na drugi strani pa so bili ljudje, ki so nepre - stano hodili na jugoslovanski konzulat po navodila, ki pa niso bila vedno v skladu z interesi slovenskega naroda v Avstraliji. Tako nismo mogli ustvariti tega kar bi lahko že zdavnaj:tolerantno, pluralistično skupnost nas vseh. Tudi denarno bi danes lahko bili zelo močna skupnost...
Ker se eni kot drugi karieristi,doma in v zdomstvu, rinejo in komolčijo na položaje, moramo vsi trezni Slovenci brez predsodkov nadaljevati dialog in previdno voditi naš slovenski čolniček med Scilo krvavega komunisttičnega totalitarizma in Karibdo brezdušnega materialističnega velekapitala...
V želji, da bi imeli čimveč uspeha pri delu za našo skupno slovensko stvar vas iskreno pozdravljam.

Ing.Ivan Žigon

NOVE KNJIGE AVSTRALSKIH SLOVENCEV ALI Z NJIHOVO UDELEŽBO

TO DREVO NA TUJEM RASTE/Naročite na uredništvu Misli ali Saluka/pesniška zbirka
AURORA AUSTRALIS/Naročite na Jože Žohar,19 A Hume Cres,Werrington N.S.W./pesmi
GROWING UP WALGETT/Cilka Žagar,P.O.BOX 175,Lightning Ridge N.S.W.2834/
SREČANJA,PORTRETI,DEJANJA,I.del/Ljenko Urbančič, P.O.BOX. 70, Waverly,N.S.W.2024/
LIPA ŠUMI MED EVKALIPTI/Slovenska izseljenska matica,Cankarjeva 1/II Ljubljana/pesmi

PISMO

OGLAŠA SE ERIK MODIC iz Slovenije ...

Pozdravljena Avstralija!

Zdaj je skoraj že eno leto, odkar sem bil pri vas na "sončni polobli sveta".Zelo sem vesel, da je vsaj vam, avstralskim Slovencem uspelo združiti vse sile in se enotno povezati. Mislim, da je to velikanski uspeh, hkrati pa ste lahko tudi vzgled Slovencem v matični državi.
Ko sem bil 10.decembra 1989 v Sydney -Merrilandsu priča ustanovitvi društva za podporo takratne demokratične opozicije Slovenije, nisem mogel verjeti in upati, da boste tudi vi odločilno prispevali k zmagi demokracije na Slovenskem. Bil sem presenečen, ko sem februarja 1990 izvedel, da ste se tudi v Viktoriji organizirali. Po aprilskih volitvah v Sloveniji se je tudi namen vašega povezovanja spremenil-odslej ste postali Avstralsko slovenska konferenca, ki naj bi povezovala vse avstralske Slovence, ne glede na njihovo politično ali drugo usmeritev-med sabo, kakor tudi z matično državo Slovenijo. Mislim, da ste ogromno dosegli in k temu vam iz vsega srca čestitam.
Na žalost gre tu pri nas v Sloveniji vse počasneje. Problemov in težav je čedalje več, novih ovir tudi tako da(pre)počasi napredujemo. Boj za demokratično neodvisno državo Slovenijo je težak.
Do zdaj smo dosegli postopno demokratizacijo in pluralizacijo na političnem in upravnem področju, v gospodarstvu nas to še čaka, pri medijih pa je slovenski parlament šele pred nekaj dnevi sprejel nov zakon o slovenski televiziji in radiu, ki bo odpravil dosedanji monopol in omogočil nujno potrebno profesionalizacijo tega področja. Najtežji oreh, poleg reševanja gospodarske krize, ostaja še vedno ena izmed dveh osrednjih zahtev Demosove Majniške deklaracije 1989:neodvisnost države Slovenije. Do pred kratkim smo še upali, da bo prišlo do sprejema nove slovenske ustave in s tem do reže renduma o ustavi ter o samostojnosti Slovenije do konca leta. Zdaj smo morali spoznati, da tak potek ne bo izvedljiv v željenem roku zaradi številnih pripomb in ugovorov k osnutku nove ustave, zlasti s strani sedanje opozicije. Toda gospodarska kriza v Sloveniji se poglablja, slovenski denar še vedno odteka po Savi navzdol in zgineva v Beogradu.
Varnostni položaj v Jugoslaviji se zaradi čedalje bolj zaostrenih nacionalnih konfliktov, zaradi nepregledne situacije v jugoslovanski armiji in zaradi nepredvidljivih rezultatov in učinkov volitev v Makedoniji,BIH ter Srbiji vedno slabša-Slovenija pa še vedno ostaja v tem balkanskem kotlu, ki je poln dinamita.
Da bi Slovenci izkoristili zgodovinsko priložnost za uresničitev večstoletnega sna po lastni državi, je DEMOS 10.11.1990. predlagal plebiscit o neodvisnosti slovenske države pred sprejemom ustave. Pri tem se zavzema za izvedbo plebiscita konec tega ali v začetku drugega leta.
Upajmo, da bo Slovenija lahko pričakala Novo leto 1991 kot neodvisna država. Pri tem podvigu potrebujemo seveda podporo vseh Slovencev po svetu. Zavedati se moramo, da lahko uspemo le z lastno močjo in da nam pri tem ne bo nihče pomagal.

Na koncu bi rad povzel še misli od Stanke Gregorič in jih malo spremenil:**kdo ve, kako bi potekale reči če vas ne bi bilo v Avstraliji?Kje in kakšna bi bila danes Slovenija?**

Lepe pozdrave s sončne strani Alp
Erik Modic

@@@

IZ DELA

Marjan Kovač o položaju Slovencev v Avstraliji

PODPORA S PACIFIKA

Naših rojakov na "peti" celini je okoli 25 tisoč

Ljubljana, 19.10.90. Te dni se mudi v naši republiki predsednik Avstralske slovenske konference Marjan Kovač, ki je na tiskovni konferenci, pripravila jo je Socialdemokratska stranka Slovenije, v kratkem orisal položaj Slovencev v Avstraliji, njihova gledanja na dogodke v Sloveniji ter zamisli o boljšem gospodarskem, kulturnem in političnem sodelovanju med Slovenijo in Avstralijo.
Slovenci v Avstraliji, menijo da jih je med 25-30 tisoč, brez izjem podpirajo demokratične procese v domovini in zamisel, da bi vseslovenski svetovni kongres pripravili v Ljubljani. V novi domovini so dosegli večjo organizacijsko enotnost, kar pomeni, da bodo lažje ne le navezovali stike, ampak tudi pomagali uveljavljanju Slovencev v Avstraliji.
Nekateri Slovenci namreč tudi zasedajo pomembne gospodarske in politične položaje. Za Slovenijo bi bilo dobro, če bi odprla svoje predstavništvo v enem od večjih mest v Avstraliji, prav tako pa ne bi bilo odveč ubrati hrvaško pot pri opremi svojih izdelkov z oznako MADE IN SLOVENIA.
Marjan Kovač se je med obiskom srečal tudi z dr.Pučnikom, dr.Dularjem, dr.Dimitrijem Ruplom, Izidorjem Rejcem in Spomenko Hribar.

* * *

* * *

IN

SVETOVNI SLOVENSKI KONGRES

Slovencev je bilo v 19. stoletju približno toliko kot Dancev, danes jih živi v Sloveniji okrog 2 milijona, po svetu pa še približno 700 000. Izseljevanje, ki se je začelo v drugi polovici 19. stoletja, vojne in splošna narodnostna stiska so ta mali narod še zdesetkale. Slovenska narodnostna stiska izvira iz tega, da si ta narod še ni zagotovil svoje države. Versajska Jugoslavija je bila sestavljena nasilno, iz preveč raznorodnih elementov, da bi se posamezni, še posebej manjši narodi, mogli v njej čutiti sproščene in živeti po svoji meri.

V Jugoslaviji živijo pripadniki šestih narodov, treh ver oziroma civilizacij, govorijo štiri jezike... Takšne tvorbe navadno niso trajne in skupaj jih lahko - začasno - obdrži samo tako ali drugače nasilje: v prvi Jugoslaviji je bila to hegemonija enega naroda (»državotvorne« Srbije), v drugi pa hegemonija ene (komunistične) partije. Kadar takšna »vez« popusti, kakor se zdaj dogaja s komunizmom, ki v Jugoslaviji nima (razen v vojski) nikakršne legitimnosti več, države začnejo razpadati. In končno razpadejo. Tako je tudi z Jugoslavijo. Ne v prvi ne v svoji drugi »inačici« ni rešila nacionalnega vprašanja. Zdi se, da se zahodne sile premalo zavedajo, da se nasilno izoblikovanih držav ne da dolgo ohranjati.

Glede na čas in način izseljevanja ločimo več vrst izseljencev: staroizseljence (pred prvo svetovno vojno), gre že za četrto ali peto generacijo, rojeno v tujini, zamejce, to so Slovenci, ki so ob nastanku Jugoslavije ostali zunaj njenih meja, t. i. politično emigracijo po drugi svetovni vojni in ekonomske izseljence (»zdomce«). Med Slovenci v domovini in tujini in med tistimi, ki živijo v različnih državah na tujem, so velike razlike; so lojalni državljani držav, v katerih žive, a s hrepenenjem in nostalgijo mislijo na svojo prvo domovino ali domovino svojih staršev. Toda vse doslej je bila njihova medsebojna odtujenost prevelika, da bi lahko zares vzklila in se utrdila misel, da so ljudje sami - domovina. In da torej Slovenci, kjer koli že žive, svojo domovino imajo, imajo zibelko slovenstva, Slovenijo. Za katero so tudi vsi - vsak na svoj način - soodgovorni.

Gospodarska in nacionalna kriza v Jugoslaviji se stopnjuje in grozi s katastrofo. Razseljeni Slovenci po svetu s skrbjo opazujejo, kaj se dogaja z Jugoslavijo in Slovenijo. Občutek ogroženosti narašča, s tem pa se porajajo zamisli in težnje, kako naj se povežejo vsi Slovenci. Povezati Slovence v domovini in tujini - to je bistvo zamisli o Svetovnem slovenskem kongresu. Kako si pomagati v stiski, to je vprašanje! Vsekakor Slovenci na tujem niso v ekonomski stiski, toda ločenost od domovine, kjer je materni jezik pri izviru svojega nastajanja in razvoja, grozi, da bodo kot del slovenskega naroda poniknili. Zato Slovenci po svetu potrebujejo tesnejše vezi s Slovenijo. In Slovenija potrebuje stike z njimi, potrebuje njihovo ustvarjalnost in izkušenost v svetovnem ustvarjalnem, gospodarskem in političnem dogajanju, potrebuje glasnike in razlagalce svojih stisk in interesov. In ne nazadnje potrebuje svež kapital, sicer bodo njeno bogastvo in zemljo pokupili tujci.

Zamisel o Svetovnem kongresu se je porajala hkrati s prebujanjem Slovencev kot naroda, z rastjo njihove samozavesti, da so narod in da hočejo kot tak obstati in da hočejo izoblikovati in postaviti svojo državo. Kajti doslej nam še nobena država ni bila naklonjena, ne stara Avstrija, ne stara ne nova Jugoslavija. Zdaj je čas, da si jo postavimo. Namreč zdaj, ob razpadu komunističnega imperija. Po razpadu vsakega imperija je nastala kopica novih, manjših držav in tudi ob razpadu komunističnega bo tako.

Svetovni slovenski kongres se v določeni meri zgleduje po Judovskem kongresu, v marsičem imamo tudi podobno usodo. Vsekakor je temeljna misel SSK: združitev duhovnih, ustvarjalnih in ekonomskih moči Slovencev. Za nikakršen nacionalizem v smislu izključevanja drugih ali večvrednostnega kompleksa ne gre, gre za sproščeno samozavedanje svoje nacionalne določenosti in odgovornosti zanjo.

Svetovni slovenski kongres je torej v nastajanju. Sedmega decembra letos bo v Ljubljani ustanovni zbor Konference SSK za Slovenijo. Podobne konference se bodo (ponekod so se že) organizirale tudi po drugih državah na vseh celinah. Drugo leto, od 27. do 30. junija, pa bo prvo zasedanje Slovenskega svetovnega kongresa v Ljubljani. Na njem se bomo srečali Slovenci iz vseh dežel in z vseh celin ter ustanovili civilno (nadstrankarsko in naddržavno) institucijo, ki bo povezovala Slovenijo z njenimi rojaki po svetu in njih s Slovenijo.

Res je, da so v temelju zamisli o SSK nacionalna čustva, bolje samozavest, toda SSK se ne želi vračati v nacionalizem 19. stoletja niti v omledno nacionalno sentimentalnost; Slovenci želimo postati moderen narod, ustvarjalen in gospodarsko uspešen, narod kulture, miru in gospodarske uspešnosti. SSK bo artikulator in animator te ustvarjalnosti, povezanosti in povezovanja Slovencev med sabo in Slovencev s svetom. Povezovalni odnos med Slovenci naj bi torej temeljil na interesih in na zadovoljevanju interesov, ne pa na nekakšni abstraktni »slovenskosti«. Povezovanje je seveda povezovanje le, če je konkretno. V tem smislu bo Slovenija poglobila in okrepila različne povezovalne institucije (društva in druge ustanove) na tujem - in to brez ideološkega sektaštva, kakršnega poznamo iz preteklosti, Slovenci po svetu pa bodo neposredneje sodelovali v življenju Slovenije. Svetovni slovenski kongres bo združeval intelektualce in ustvarjalce v »Tretjo univerzo«, skrbel za intelektualni podmladek, štipendiranje podiplomcev iz Slovenije v tujini in Slovencev v domovini, pregledno informiral o dogajanju v Sloveniji, o možnostih vrnitve in zaposlitve Slovencev iz tujine. Prek Slovencev po svetu pa se bomo intenzivneje kot doslej pojavljali v tujem tisku in ga obveščali o naših problemih. Možnosti in nujnosti povezovanja Slovencev je nešteto.

Samostojna Slovenija bo domovina vseh Slovencev. Toda do nje bomo lahko prišli le s skupnimi močmi vseh Slovencev. To »energijo« bo skušal zbuditi in zajeti Svetovni slovenski kongres.

IN *Spomenka Hribar*

SLOVENSKA GIMNAZIJA V SYDNEYU

POROČA MARIZA LIČAN

"MATERIN JEZIK JE NASTAL Z NAMI KOT RESNICA O NAS" je geslo letošnjega 12.maturantskega plesa. To je jezik, ki je zrastel z našim narodom in z nami osebno. Materin jezik je res domača hiša naše biti. Zakoreninjeni smo v zvokih njegovih svojevrstnih glasovnih sklopov, ki so nosilci smisla in čustva, vse do najvišje ravnine jezikovnega sestava. Zanemarjati in ne učiti se materinega jezika bi pomenilo torej zanikati svojo lastno bit. Tak Slovenec ni vreden, da se imenuje, kaj šele, da je sin slovenskega naroda.
Pomembnih besed o jeziku se zaveda 56 dijakov Slovenske gimnazije v Bankstownu, v Sydneyu, zato žrtvujejo sobotne dopoldneve za učenje materinščine. Od teh jih je deset že opravilo zrelostni izpit iz slovenskega jezika. Na 12.maturantskih plesih se je predstavilo slovenski skupnosti in avstralskim gostom 108 maturantov.

Maturantje 1990-stojijo z leve proti desni:Peter Berginc, Roger Toni, David Kociper, Marko Celin, Alex Hren; sedijo z leve proti desni:Natalie Vočanec, Angela Mikel, Sandra Markočić, Helen Gašperšič, Mojca Pelcar in učiteljica Mariza Ličan.
Na fotografiji spodaj je Slovenska gimnazija Bankstown Sydney 1990.

Maturanti se nam predstavljajo...

Letos že dvanajstič in slovensko maturo je opravilo v teh dvanajstih letih 108 maturantov. Poleg ustnih in pismenih izpitov, ki so jih naši dijaki, slovenske srednje šole v Bankstownu (Sydney), pravkar opravili, je že postala tradicija, da se vsako leto predstavijo slovneskemu občinstvu. To je njihov dodatni izpit, ki ga radi ali nekateri manj radi opravijo vsi maturanti brez izjeme. Na slovenskih radijskih oddajah 2 EA podajo "ustni izpit", na naši slovenski strani Novo dobe pa opravijo "pismeni izpit". Napišejo in povedo kar in kaj sami hočejo. Tu ni šolskega predpisa.

Njihove teme pri teh naknadnih "izpitih" so predvsem sledeče: odnosi do materinega slovenskega jezika, šole, učiteljev, slovenske skupnosti, odnosi do staršev in njih domovine, eventualni obiski v Sloveniji, nadaljni študij ali vstop v samostojno življenje. Vsak spis je svo jevrsten in izviren, zato je vredno aa vsakemu posebej vestno prisluhnemo.

Če vztrajaš, zmagaš!

Jaz sem Mojca Pelcar. Stara sem osemnajst let in letos bom končala srednjo šolo. S tem se bo zaključilo tudi moje sobotno obiskovanje Slovenske srednje šole v Bankstownu.

Slovenščino sem se začela učiti kot predšolski otrok v slovenski dopolnilni šoli pri klubu Triglav. Obiskovala sem jo do sedmega razreda. Z vpisom na srednjo šolo, sem pričela tudi z učenjem slovenščine na srednji šoli v Bankstownu.

Moje prvo srečanje s slovensko šolo je bilo zanimivo in prijetno. Rada sem šla v šolo s svojo mamo, ki je takrat poučevala slovenščino. Spoznala sem veliko otrok, s katerimi smo postali prijatelji. Med seboj smo govorili slovensko, vendar se je moja govorica razlikovala od drugih. Že kot dojenček sem slišala mamine in očetove besede, ki izhajajo iz rojstnih krajev v Prekmurju. To so bili lepi časi in se jih rada spominjam. Nastopali smo na prireditvah. Peli smo, deklamirali in igrali v igrah. S pesmijo in igro smo se učili materinega jezika. Šola nam je bila v zabavo, zato smo jo tako radi obiskovali vsako nedeljo popoldan.

Ko sem začela obiskovati slovensko srednjo šolo, je postalo učenje resno in zahtevno. Spoznala sem, da je to obveznost, zato sem morala vsako soboto zjutraj vstati in priti v šolo pravočasno, sicer sem se morala zagovarjati pri ravnatelju. Moji sošolci iz redne šole pa so imeli prost dan. V postelji so lahko ostali dalj časa, lahko so se ukvarjali s športom ali šli nakupovat. Če bi seštela vse sobotne dopoldneve, ki sem jih presedela v slovenskem razredu, bi jih bilo kar lepo število. Srednjo šolo sem namreč obiskovala šest let. Prva leta so minevala počasi, nekoliko hitreje se je čas bližal mali maturi, medtem ko sta zadnji dve leti minili izredno hitro. Kar naenkrat je bil pred nami datum mature in slovesa od srednje šole. Z istim ritmom je potekalo tudi moje znanje o jeziku, kulturi in navadah ljudi, katerih del sta tudi moja starša. Vesela sem bila, ko sem ugotovila, da si z znanjem materinega jezika tudi izboljšujem možnosti za pridobitev boljših točk na maturi. Priznati moram, da po toliko letih obiskovanja slovenske šole, bo zame slovo kar žalostno. Zavedam se, da se s tem zame začenja nova življenska pot.

Mojca Pelcar

Upam pa, da mi bo znanje slovenščine odprlo vrata k boljšim možnostim zaposlitve, istočasno pa tudi k večjemu razumevanju naših ljudi. Upam tudi, da bom lahko z znanjem materinega jezika prispevala pri razvijanju in ohranjanju slovenske kulture v Avstraliji.

Srečna sem, da sem poslušala svoje starše. Šele danes se zavedam nepopisnih naporov naše slovenske skupnosti za svoj obstoj. Prebrodili so velike ovire in premostili številne predsodke in mišljenja, ki so jih delila v posebne skupine. Danes govorimo o enotnem slovenskem prostoru v domovini in v izseljenstvu.

Spoštovanja in ljubezni se ne da vsiliti niti kupiti. Vsak si ju mora pridobiti. Isto velja tudi pri odnosih med starši in otroci, kjer naj bi vladali razumevanje, spoštovanje in ljubezen do materinega jezika. Le tako bodo lahko otroci predali te vrline svojim otrokom. Starši naj vztrajajo pri učenju slovenščine, kajti prva šola je domače okolje.

Hvaležna sem staršem in se jima zahvaljujem kot tudi učiteljicam in vsem, ki so mi pomagali pri učenju in gojenju ljubezni do slovenske besede.

Toliko veljaš, koliko točk imaš!

Imenujem se Helen Gašperšič. Stara sem 20 let in obiskujem drugi letnik univerze na Macquarie univerzi v Sydneyu.

V tem letnem času se dijaki 12. razreda srednje šole z vso resnostjo pripravljajo na zrelostni izpit ali Higher School Certificate. 25. oktobra 1990. je nad 50 tisoč srednje-šolcev v državi New South Wales opravilo prvi pismeni izpit. Prvi predmet je angleščina, ki je obvezna. Medtem, ko si druge predmete izberejo sami dijaki. Med te predmete je vključena tudi slovenščina, ki je že od leta 1979. priznan maturitetni predmet v Avstraliji. Ustni del maturitetnega izpita smo opravili v septembru.

Vsak predmet ima točkovno vrednost, na primer angleščina 100 točk, matematika 100 točk, slovenščina 100 točk in tako dalje. Maturant si mora v 11. razredu izbrati toliko predmetov, da si nabere 500 točk, ki je seveda skoraj nedosegljivo število na maturi. V 11. in v 12. razredu se dijaki poglabljajo v čimboljše znanje teh predmetov.

Ko dijak napravi maturo, čaka ves nestrpen na zaključne rezultate, ki mu jih pošljejo šele v januarju. Skupno število točk odigra pomembno vlogo pri vpisovanju na univerzo; na primer - za vpis na pravno fakulteto mora imeti 450 točk, če jih ima samo 449, ne bo sprejet. Ena točka igra odločilno vlogo pri poklicni usmeritvi. Študent si nato izbere študij, ki zahteva manj točk.

Če v tem času vprašate maturante, kaj bi želeli postati, odgovorijo z negotovostjo in skoraj s strahom: "Odvšno od števila točk!"

Helen Gašperšič

Med temi zaskrbljenimi dijaki so tudi moji sošolci iz 12. razreda Slovenske srednje šole v Bankstownu. Velikokrat mi rečejo: "Kako si srečna! Da, lahko si vesela, ker si že opravila maturo!"

Strinjam se z njihovimi izjavami, kajti tako sem mislila pred dvema letoma tudi jaz. Predstavljaš si, da je z maturo konec šolskih skrbi, napetosti in truda. Pozneje spoznaš, da ni tako.

Ko se zaprejo vrata srednje šole, se odprejo velika, široka vrata, ki te vodijo v svet samostojnih, odraslih in resnih ljudi, ki načrtujejo svojo prihodnost. Izbrati si moraš poklic, ki ga boš rad opravljal in s katerim si boš služil kruh. Mislim, da je to za 17 ali 18 letno osebo najpomembnejša odločitev.

Osebno sem se odločila za študij ekonomije, misleč, da bo univerzitetni študij lažji. Vendar, kako sem se zmotila! Že prvi dan me je presenetil, bil je dan vpisa. Prvič sem se znašla s tolikimi ljudmi v eni sobi. Vsi smo bili zamišljeni in predani izpolnjevanju vpisnih obrazcev. Iskati predmete in urediti urnik je zahtevno delo in kdor ga pravilno opravi, zasluži nagrado. To je moje mnenje. Prvič sem se srečala z resnimi odločitvami, za katere sem se morala sama odločati. Na srednji šoli ti pomagajo in svetujejo učitelji. Tudi odnos do študija se spremeni. Od tvojega lastnega dela so odvisni rezultati izpitov.

Jaz sem se odločila za študij ekonomije. 750 študentov se zbere v predavalnici, kjer spremljajo predavanje profesorjev. Tu ni smeha niti heca, kar si zamudil je zamujeno. Sam si kriv, če si kaj preslišal. Zbranost mora biti stoodstotna, kajti profesor razloži samo enkrat. S časom se prilagodiš. Ob koncu vsakega semestra so izpiti. Ocene dobiš po pošti. Zopet si samo številka. Prav zato dobro razumem sošolce 12. razreda in jim želim veliko sreče na maturi in uspehov v prihodnosti.

OTROŠKI HUMOR

* * *

»Pišem zelo ganljiv roman. Komaj čakam, kdaj bo končan, da bom videl, kakšen bo konec.«

* * *

»Jakec, pojej kruh!«

»Ne maram kruha«.

»Moraš ga pojesti, da boš zrastel«.

»Zakaj naj bi pa zrastel?«

»Da si boš lahko kruh sam služil«.

»Saj sem že rekel, da kruha ne maram«.

* * *

Peter: »Babica, mi daš za sladoled?«

Babica: »Ne morem. Hranim denar za majehn japonski tranzistor.«

Peter: »Saj ne znaš japonsko!«

»Kdaj je odnos med učitelji in učenci najboljši?«

»Med počitnicami.«

* * *

»Ivanček, koliko je ura?«

»Ne vem, Peterček, ampak 6 še ni.«

»Kako pa to veš?«

»Ker je moja mama rekla, da moram biti ob šestih doma.«

* * *

»Marjan, kaj vidimo nad seboj v jasnem vremenu?«

»Modro nebo.«

»Pa če dežuje?«

»Dežnik.«

* * *

Profesor Aleksander Zorn in Neva Zajc med nami

"AVSTRALSKI SLOVENCI SO KOT OPALI: DRAGOCENI"

(vpis prof. Aleksandra Zorna v Knjigo gostov Slovenskega Narodnega Sveta Viktorije, 26. oktobra 1990)

Oktobra letos nas je v Avstraliji obiskal predavatelj moderne slovenske literature, literarni kritik, dramaturg, pisatelj in urednik založbe "Mladinska knjiga", prof. Aleksander Zorn.
Prof. Aleksander Zorn se je rodil 1947. leta v Ljubljani. Po končanem študiju na oddelku za primerjalno književnost in literarno teorijo Filozofske fakultete v Ljubljani se je posvetil kritičnemu, publicističnemu in uredniškemu delu pri Tribuni, Mladini, Problemih in Študentskem kulturnem centru. Za kulturni redakciji ljubljanskega radia in Dnevnika je prispeval vrsto literarno teoretičnih in kritičnih spisov, deloval kot dramaturg v Slovenskem ljudskem gledališču Celje in ljubljanski Drami, z dramaturskim delom pa pri eksperimentalnem gledališču Glej.
Prof. Zorn je trenutno urednik "Mladinske knjige", poznan pa je tudi kot pisatelj z delom "Iskanje slovenske umetne proze / Fran Levstik: Martin Krpan z Vrha".
Matjaž Kmecl je k njegovi knjigi napisal naslednje:
"Poglavitni namen Zornove hermenevtične razprave **Iskanje slovenske umetne proze** je, da bi s pomočjo fenomenološkega opazovanja in na njem utemeljenega razlagalnega postopka razluščila tako imenovano imanentno literarno strukturo, to je neko globljo, iz očitnih, zunanjih oblik težko razvidno, celo nerazvidno resničnost Levstikove pripovedi Martin Krpan. S te osnove potem pretehtava staro in znano oceno slovenske literarne zgodovine, češ da je Levstikova pripoved utemeljitveni začetek slovenske umetne (pripovedne) proze. Obsežen in nujen del takšnega razpravljanja je zato najprej namenjen natančnemu logičnemu pretresu obstoječih literarno-zgodovinskih zapisov o Martinu Krpanu. Ena izrecno ali neizrecno najbolj ponavljenih ocen bi bila v nekoliko poenostavljeni obliki takale: junak vzpostavlja (pripovedno) prozo, proza pa šele narod (nacijo) v modernem pomenu besede. Ker je Zornu na drugi strani proza (zdaj že sestavek naroda in junaka) sinonim za tako imenovano "romaneskno", pri čemer se opira zlasti na Bahtina, na teorije ruskih formalistov, na zgodnjega Lukacsa in Pirjevca, pa na druge sodobne, predvsem strukturalistične teoretike, se mu vprašanje naprej oblikuje v smislu opozicije ljudska epika proti umetni (pripovedni) prozi; opozicija je po funkciji in pomenu sorodna znani strukturalistični dvojici natura: kultura. - Levstikov Krpan naj bi bil, če je hotel biti korak v novo slovensko pripovedno prozo, opozicija literarnovrstnim pravilom, ki sicer veljajo za ljudsko junaško epiko. Kot književna oseba se upira cesarskim zakonom, ki so za ta del metafora ljudskoepskih literarnovrstnih tesnitev, in s tem izkazuje svojo individualnost; takšna individualnost pa je že lastnost "romanesknega" junaka-subjekta. Kot nelojalen "romaneskni" subjekt vztraja vse do dunajskih dogodkov; po zmagi nad Brdavsom pa ga upognejo, mož se lojalizira, zataji svojo individualnost (saj je ne bo več uresničeval z uporno kontrabando, sol bo lahko tovoril legalno, skladno z zakoni). S tem pa je slovenska pripovedna proza zapravila prvo veliko šanso, da bi postala to, kar bi po vseh zakonih zgodovinskega razvoja morala že zdavnaj biti: "romaneskna", meščanska proza. Martin Krpan je sicer ostal bleščeča parodija etablirane junaške epike; toda takšno parodiranje pozna tudi že ljudsko slovstvo, povest torej ni vstopila v tisto opozicijo do ljudske epike, iz kakršne bi resnično lahko poganlo novo: "romaneskna" proza.
Gre za občutljivo in zamotano miselno kompozicijo, ki narekuje zelo natančen izraz; zato zahteva Zornova razprava kar se da pozorno branje. Natančnejše osredotočenje pa razkrije za to razvejano, celo naporno, oziralno besedno zgradbo čistega in doslednega logika, prenekatero duhovito rešitev."
Prof. Zorn zaključi svojo razpravo z naslednjimi besedami: "Meja med utopijo in resničnostjo je zabrisana, kmečki pregovori odmevajo po dvoranah dunajskega dvora. Tako je kompenzacija za resničnost postajala temelj slovenske umetne proze. In tudi kompenzacija za prozo. Orehova senca ni nič manj prijetna od lipove, a slovenska proza je hotela po Močilarjevi zapovedi na Levstikovo prošnjo, biti pod lipo. V nedeljo popoldne, pod lipovo senco, od nekdanjih časov. Dva para volov pa sta morda vlekla mimo volovski voz proti Jeprci. Po poti iskanja slovenske umetne proze." (str.78)

V petek, 26. oktobra zvečer, smo se s prof. Zornom srečali v verskem središču v Kew, kjer se nam je predstavil kot predavatelj s pregledom moderne slovenske literature; kot literarni kritik z opisom svojega dela; kot dramaturg, z opisom modernega gledališča; kot pisatelj nam je povedal o svojih delih in načrtih in kot urednik Mladinske knjige je povedal o delu založbe in njenih knjigah.
Tudi zbrani smo se mu predstavili s kratkimi poročili o svojem delu po slovenskih šolah, knjižnicah, kulturnih prireditvah, pri radiu, in kot pesniki in pisatelji.
V nedeljo, 28.oktobra popoldne, pa je bilo njegovo predavanje o razvoju slovenske literature v dvorani Slovenskega društva Melbourne.
Na postavljena vprašanja v zvezi z moderno literaturo, časopisjem in dnevinmi aktualnostmi, je prof. Zorn skrbno in natančno odgovarjal.
Žal mi je bilo, da ni bilo večjega zanimanja med Slovenci tukaj za njegova predavanja in upam, da prof. Zorn ni bil preveč razočaran.

S svojim vpisom v Knjigo gostov SNS Viktorije nam je povedal najlepše: da ga preseneča in razveseljuje naše navdušenje nad upanjem in željo po čisti slovenščini, brez tujk; čutil je, da imamo v srcih zapisan jezik najbolj poznanih literarnih del in tudi želimo obdržati najlepše, kar nam je nudila slovenska književnost v letih upanja na pravično bodočnost.

Draga Gelt, 4.11.1990

Slikar Tugo Šušnik, razstavljal v Avstraliji

Na kratko smo že poročali o obisku slovenskega umetnika, slikarja Tuga Šušnika v Avstraliji. Poleg dveh razstav v Wollongongu in Sydneyu, je bila vrsta predavanj profesorja dr. Tomaža Brejca, ki jih je imel po sydneyskih univerzah, galerijah in drugih institucijah. Predavanja so bila izrecno na temo slovenske upodabljajoče umetnosti, takozvanega postmodernističnega slikanja, nova zvrst slikanja in upodabljanja, nasprotna od klasičnega slikanja, ki smo ga poznali vse do nedavnega.

Ta nova struja v slikarstvu se je uveljavila šele v dobrem zadnjem desetletju. Tudi v Sloveniji ne zaostajajo, nasprotno, ta nova zvrst umetnosti dosega lepe uspehe, povzpeli so se v sam svetovni vrh. Dokaz, da so se v mednarodnem prostoru uveljavili, je, da jih često vabijo da razstavlja jo svoja dela po najuglednejših galerijah v Evropi in posebno so dobrodošli v Ameriki in končno tudi v Avstraliji.

V tej kulturni misiji je tudi Taja Brejc direktorica ljubljanske galerije Equrna. Kot predstojnica te galerije se savzema za promoviranje in uveljavljanje umetnikov mlajše generacije. Ima izreden posluh za novo zvrst umetnosti, obenem je odličen manager, profesionalno vodi galerijo, promovira umetnost, zagotavlja finančna sredstva za delovanje galerije, bavi se s prodajo umetnin in ta galerija je ena najboljših v vsej Jugoslaviji. Njena prizadevanja so, da se slovenska umetnost uveljavlja v tujini na profesionalni ravni in s tem opravlja delo "kulturnih izmenjav" in kakovostna dela domačih slovenskih umentikov predstavlja "na zelo zahtevnem in umetniško razvajenem Zahodu".

Gostovanje seve ni bilo namenjeno nam Slovencem v Sydneyu, Wollongongu in Canberri kjer so gostovali, pač pa je kulturna izmenjava med Slovenijo in Australijo. Vsekakor, ta zvrst umetnosti, kot vsaka druga umetnost je pač internacionalna in je namenjena predvsem krogom, ki se na to vrsto umetnosti spoznajo in jo gojijo, rekli bi, medsebojno kulturno oplajanje. Zato pač na razstavah in predavanjih ni bilo veliko število naših rojakov. V nasprotnem slučaju bi se pač odvijalo po slovenskih središčih.

Vendar smo bili Slovenci vsaj neposredno z gosti povezani in udeleženi. Kot prvo, goste sta sprejela pod svojo gostoljubno streho v času njihovega bivanja v

V galeriji The Works v Paddingtonu, Taja Vidmar Brejc, dr. Tomaž Brejc v pogovoru s slikarjem Stanislavom Rapotcem

Sydneyu Saša in Dušan Lajovic. Gostoljubna in prijazna gospa Saša ni bila le njihova gostiteljica, bila je tudi njihov šofer, vedno je skrbela, da so bili pravočasno na predavanjih, niso nikdar nobenega predavanja "zamudili"! Gostje so se odzvali in nam povedali o sebi in o poslanstvu na slovenski radijski oddaji. Radevolje so se tudi odzvali vabilu Slovenskega narodnega sveta in bili dobrodošli gosti v klubu Triglav, Verskem središču v Merrylandsu, Slovenskemu društvu Sydney in končno tudi v Canberri.

Razstava v Paddingtonu The Works gallery je bila dobro obiskana tako s strani Slovencev kot Avstralcev. Slike umetnika Tuga Šušnika so nekaj posebnega, privlačijo, fascinirajo. Tudi mene so, čeprav sem popoln laik v tej zvrsti umetnosti. To prepuščamo profesionalnim kritikom. Naj omenim le še to, da se je poleg številnih gostov razstavo ogledal tudi naš umetnik, slikar Stanislav Rapotec, očividno se je z gosti iz Slovenije v pogovoru z njimi prav mladeniško razživel. Morda se mu je zazdelo, da sliši šumenje domačih gozdov, da iz daljav duha domačo zemljo, ki je ni moč pozabiti. Kdo ve...?

Lojze KOŠOROK

Na kosilu v klubu Triglav, Marta Magajna pozdravlja goste v imenu odbora S.N.S. - prvi levo: Tugo Šušnik, nato Dušan Lajovic, Taja Vidmar-Brejc in dr. Tomaž Brejc

ANKETA SLOVENSKEGA PISMA O PLEBISCITU V SLOVENIJI

78 glasovalnih listkov -z DA odgovorilo 78 vprašanih, se pravi 100 %. V Melbournu, 1.dec. 1990.

BRISBANE...

Zopet se oglašamo iz Kraljičine dežele, kot pravijo Avstralci, je tudi dežela peska in sonca-turistični center Avstralije. Vsi živeči na jugu kar radi prihajate v "sunny Queensland", še posebej v zimskem času, da si vsaj malo pregrejete premrzle kosti.
V drugi številki Slovenskega pisma sem zasledil podatek, da ima Slovenski narodni svet Queenskand 15 članov. Danes vam sporočamo lepo novico:20 nas je že!
Neumorna podpredsednica Tončka Heric pa je obljubila, da bomo že v naslednjih številkah našega glasila lahko poročali o še večjem številu. Razumljivo je, da so še rojaki, ki se ne morejo sprijazniti s prehitro spremembo v Sloveniji in se bojijo kaj bo prinesla prihodnost. Čim več nas mora stati ob strani demokratičnim spremembam doma. Dokazati moramo, da je ni sile, ki bi mogla obrniti veter nazaj v grozote zadnjih 45 let. Dragi rojaki in rojakinje, bodite trdni, bojazen ni potrebna, prepričani smo, da je naša pot prava in edina.
Saj Slovenci do sedaj še nismo imeli tako svobodno oblast kot jo imamo sedaj, čeprav imamo več tisoč let staro zgodovino.
Tudi mi, v Avstraliji smo se prebudili.
Kakšen Slovenec le si, če nisi pripravljen pomagati sobratu in naši Sloveniji?!Doma potrebujejo našo moralno pomoč. Ne smemo stati ob strani s praznimi izgovori...
Lepe pozdrave iz dežele sonca **predsednik Slovenskega narodnega sveta Queensland.**

JOŽE VAH

Mirko Cuderman piše...

Življenje v našem delu Avstralije postaja čedalje bolj živahno. Naše društvo Planinka je imelo 2o.oktobra zelo uspešno vinsko trgatev na društvenem "hribčku". Že navdušenje pri pripravah z okrasitvijo dvorane in gradnjo "zaporov", katere sta postavila Stanko Heric in Alojz Kolenc je vsem obetalo vesel večer. Lepa udeležba, dobra kuhinja in veselo razpoloženje je vsem vtisnilo lepe spomine na domač družabni večer.
Naša radijska postaja 4 EB pa je 3. in 4. nov.imela svoj letni radioton,katerega smo v soboto z enournim programom podprli tudi Slovenci. Postaja je med našimi rojaki prijubljena in domača, vzdržuje pa se pred - vsem od članstva in seveda je delo prostovoljno. Vsa leta nam je nudila pri sestavi programov popolno svobodo in tako je še sedaj. V radiotonu sta bila v zabavnem delu programa posebej duhovita Albina Vah in Edo Andlovec.
Na "hribčku" imamo vsako prvo nedeljo v mesecu piknik.

Nedelja,4. novembra pa je bila posvečena spominu pokojnih. Za to priložnost smo predvajali video kaseto o svečanosti spominske svete maše v Rogu, skupno smo zmolili tudi rožni venec pri društvenem znamenju-kapelici. Znamenje je bilo okrašeno s cvetjem. Na marmorni plošči so vpisana imena vseh pokojnih rojakov v Queenslandu. Znamenje sicer krasijo štiri slike Marije pomagaj-kraljice Slovencev, Beg v Egipt-značilno za nas begunce, Sv.Krištof-predstavlja popotnike in pa četrta slika,ki predstavlja trpine-mučence slovenskega naroda. Slike in načrt znamenja nam je pred leti narisal g.C.Mejač. Vseh pokojnih se bomo še enkrat spomnili tretjo nedeljo pri slovenski sveti maši na "hribčku", ko nas pride obiskat sydneyski pater.

V soboto,3.nov. je imel odbor Slovenskega narodnega sveta Queensland kratek sestanek, na katerem smo se seznanili z dogodki iz preteklih tednov. Pregledali smo zvezek Dr.Verbiča iz Kanade Izseljenstvo, begunstvo in Svetovni slovenski kongres. Od našega člana Jožeta Barbisa smo tudi sprejeli najnovejši osnutek nove slovenske ustave, ki smo ga razmnožili v več kopij tako, da si lahko vsak ustavo še posebej prebere doma.
Lepe pozdrave iz toplega Qeenslanda

Mirko Cuderman

Brisbanska druščina...

MNENJE...

Slovenski kulturni "vakum" v Avstraliji?

Kdo meri kulturni "vakum" (bodimo Slovenci! - kulturno "praznino") v Avstraliji? Že večkrat se je slišalo in bralo o kulturni "praznini". Kdo meri to "praznino"? Kakšna mera se uporablja za to merjenje?
Mislim, da nisem edina, ki sem ponosna na vse, kar je bilo doseženo na kulturnem, vzgojnem, znanstvenem in umetnostnem polju med Slovenci v Avstraliji. Ne mislim naštevati imen, ki že leta žanjejo priznanja tukaj - vendar, ali so tudi svetovno priznane osebe (kot n.pr. Rapotec, Benko itd.) del te "praznine"?
Mogoče imamo različno stališče, oziroma mero pri merjenju kulturnega prostora?
Osebno merim kulturno udejstvovanje Slovencev s stališča ljubezni do slovenstva; morem napolniti mero med Slovenci tukaj v vsaki slovenski izgovorjeni in pisani besedi. Naj bo beseda preprosta ali učena - vsaka beseda je izgovorjena v ljubezni do materinščine.
Kulturni prostor Slovencev v Avstraliji se je že dolga leta polnil s prireditvami: proslavami, igrami, koncerti, slikarskimi in grafičnimi razstavami ter razstavami ročnih del. Ta prostor se je polnil z ljubeznijo do slovenskega jezika po vseh slovenskih šolah, po vseh cerkvah, knjižnicah in vseh klubih; polnil se je ta prostor s knjigami, napisanimi in tiskanimi tukaj, a ne zaradi osebnega zadovoljstva, ampak v dokaz spoštovanja jezika; do vsega, kar je slovenskega, kar v tujini še posebno spoštujemo. Pisanje v slovenščini, učenje slovenskega jezika in kulturne prireditve se številčno res ne morejo primerjati s Slovenijo, a cilj kulturnega dela tukaj je zato tem lepši: izraz ljubezni do slovenstva.
Smo Slovenci v Avstraliji morda "obsojeni" kulturne "praznine", ker nismo bili navdušeni nad nekaterimi filmi, preplavljenimi s psovkami in kletvijo, prikazanimi pri SBS, poslanimi v "upanju", da bi "kulturna ekspanzija" (Ljubljanski Dnevnik, 3. julija 1987) kulturno izobrazila Slovence v Avstraliji?
Kako je čutiti nekaj lepega, toplega in ganljivega pri izgovarjanju slovenskih besed tukaj rojenega otroka! Kako lepo je videti in čutiti bogastvo ljubezni in spoštovanje do materinega jezika . . .
Veliko od nas meri kulturni prostor z merilom ljubezni do slovenstva: naš kulturni prostor v Avstraliji je poln v ljubezni, spoštovanju in priznanju slovenski besedi - slovenski narodni dediščini.

Draga Gelt, 20.11.1990

*

Daniela Hliš

GUBE SRCA

Mi, izseljenci
mi, priseljenci.

Slike kažejo obraze,
domove in drevesa,
spomenike,
stiske rok,
nasmeh,
ali plamen v očeh.

Toliko slik,
pesmi in spominov,
a na nobeni sliki
ni videti
gub naših src.

OBVESTILO O VPISU NA UNIVERZO

Sredi novembra so se zaključila predavanja na vseh univerzah v Avstraliji, a študijsko leto se še ni končalo. Študentje imajo pred seboj še nekaj napornih tednov študija. Tudi slušateljem slovenskega jezika izpitni napori niso prihranjeni. V času izida Slovenskega pisma bo seveda izpitna mrzlica že mimo, ostali bodo le še občutki olajšanja in notranjega zadovoljstva.

Z mesecem novembrom se zaključi tudi vpisovanje študentov v prvi letnik. Prepričani smo, da se med tisočimi prošnjami za vpis na univerzo v letu 1991, lahko najde tudi nekaj prijavnic z vpisanim študijem slovenskega jezika. Opozorili pa bi radi študente višjih letnikov, da je možnost študija slovenskega jezika kot izbirnega predmeta dana tudi njim.

Za nediplomske študente, vse, ki se želijo izpopolniti na določenem področju slovenščine, jezika ali literature, ali pa pričeti s slovenskim jezikom od abecede naprej, poteka vpisovanje vse do 15. januarja. Izbirajo lahko med naslednjimi predmeti:

Uvod v slovenski jezik (za začetnike), Slovenski jezik I,II,III, Slovenska književnost I,II,III in Slovenska kultura.

Prošnje za vpis in vse podrobnejše informacije lahko dobite na naslednjem naslovu:

Centre for Evening and External Studies Macquarie University NSW 2109 tel. št. (02) 805 7470. Podrobnejše informacija o študiju slovenščine pa na telefonski številki: (02) 805 7042.

Kdor hoče zares spoznati in vzljubiti svojo domovino, mora iti v tujino. (Ludwig Börne)

Avstralska pokrajina - olje
Slovenski slikar iz Melbourna
JOHN KODRIČ

TRIGLAV CLUB LIMITED
(Incorporated on 15th July, 1975)
Premises: 19 Brisbane Road, St. Johns Park, N.S.W.
Postal Address: P.O. Box 61, Canley Heights, 2166.

NOVICE IZ KLUBA TRIGLAV

Člani Kluba Triglav so na občnem zboru, ki je bil 28.oktobra 90.izbrali novi odbor, če sploh lahko skupino starih in dobro znanih obrazov imenujemo "novi".
Za predsednika je bil izbran Emil Kukovec.Ostali člani odbora pa so: Karlo Samsa, Sofija Sajn, Branko Fabjančič, Vinko Jug, Marta Magajna, ter dva nova imena: Tone Šuštar in tajnica Nina Jug.

Zakaj so v naših društvih vedno isti obrazi?Odgovor je treba iskati v sledečem:vsi vemo, da je večina naših organizacij in klubov nastala z namenom, da izpopolni tisto praznino v duši, ki jo čuti vsak izseljenec. Vendar nenadoma nastaja nekak "generation gap", kot pravimo temu v Avstraliji. Na eni strani je starejša generacija priseljenih, na drugi strani pa mlajša, tukaj rojenih. Mladi nimajo domotožja po domovini staršev, saj jo največkrat komaj poznajo in zato tudi ne čutijo takšno potrebo po druženju in slovenski besedi. Največkrat jih ne zanimajo niti naše zabve,prireditve,športna tekmovanja in prepevanja ob kozarčku vina-vse to jih dolgočasi.Novih slovenskih priseljencev pa ni....

Martinovanje v Klubu Triglav

PROGRAM DRUŽABNIH PRIREDITEV-DECEMBER 1990. KLUB TRIGLAV

Nedelja, 9.12.ob 12h opoldne-družinski piknik.

Nedelja, 9.12.ob 17h-Miklavževanje za majhne in velike otroke.Igrajo Alpski odmevi.

Petek, 21.12. ob 20h-Božične pesmi ob svetlobi sveče(Carols by Candlelight).

Sreda, 26.12. ob 17h-Štefanovanje. Igrajo Alpski odmevi.

Ponedeljek, 31.12. ob 20h-Silvestrovanje. Igrajo Current Connection.

PROGRAM BALINARSKE SEKCIJE ZA DECEMBER-KLUB TRIGLAV

2.12. mešano tekmovanje za Cankarjev pokal.
9.12. medklubsko tekmovanje žensk.

Marta Magajna

*****

Medklubsko tekmovanje na baliništču Kluba T R I G L A V-Sydney

VESEL BOŽIĆ IN SREČNO NOVO LETO ŽELI VSEM BRALKAM IN BRALCEM VAŠ

K L U B T R I G L A V

FOUNDATION OF SLOVENIAN STUDIES AT MACQUARIE UNIVERSITY
SLOVENSKI ŠTUDIJSKI SKLAD NA MACQUARIE UNIVERZI

11 Nullaburra Rd
CARINGBAH NSW 2229 AUSTRALIA

Telephone / Fax
(02) 523-5310

NAJCENEJŠA DOBRODELNA VEČERJA V SYDNEYU

V Sydneyu smo imeli 10. novembra 1990 pri **Slovenskem društvu Sydney** v Wetherill parku dobrodelno večerjo za slovenski lektorat na univerzi.

Vstopnina je bila $12.00 po osebi. V to je bila vključena večerja s pecivom in kavo po želji. Imeli smo dva "Lucky doors" dobitka, srečolov z izredno dobrimi dobitki (darovi podjetja **Gorenje-Pacific** in trgovine **Sportsco Miranda**) ter zelo uspelo šaljivo pošto, ki jo je organiziral Lojze **Kmetič** s pomočjo Jožeta **Košoroka** in pa seveda prepričljivega poštarja Ivana **Koželja**. Pri vratih sta bili Ana **Šernek** in pa Helena **Maka**, ki je sicer Poljakinja, toda nesebično je pomagala ves večer, najprej pri vhodu, potem pa še v kuhinji, pač povsod, kjer je bilo potrebno. Vse srečke za srečolov so uspešno prodale Ana **Šernek** in ravnokar poročena (**čestitamo!**) Cveta **Koželj** ter Marija **Senčar**.

Predsednik Slovenskega društva Sydney Štefan **Šernek** je pozdravil goste in vse navzoče, ves program večera pa je neumorno vodil Ivan **Koželj.** Med nami so ta večer prvič bili predstavniki Macquarie univerze: prorektorica Emeritus prof. **Di Yerbury** ter predstojnik oddelka za Moderne jezike prof. Keith **Goesh** z ženo Pamelo. Vsi so bili navdušeni nad odličnim igranjem harmonike Rudija **Črnčeca**, plesi naše najmlajše folklore, pètjem moškega pevskega zbora pod vodstvom Jožeta **Urbasa.** Vse nastopajoče je še posebej pohvalila prorektorica Emeritus prof. **Di Yerbury**. Eno najlepših Cankarjevih črtic - **Enajsta šola pod mostom**- je z občutkom prebral Jože **Košorok**, pa je na žalost nihče ni mogel slišati, ker je prav v tistem času bilo v dvorani najbolj hrupno. Gostje so se spogledovali, vse nas pa je lahko sram. Vsak civiliziran narod prisluhne kulturnemu programu, kajti s tem izkaže spoštovanje do nastopajočih, ki nam ostalim, želijo napraviti lep in popestren večer. S tem, ko jih poslušamo in programu sledimo, s tem jim povrnemo vsaj malo za vse njihove vaje in dobro voljo, saj niso profesionalci, temveč delajo to za nas ostale, brezplačno, v svojem prostem času.

Prof. Keith **Goesh** nas je vse, mlade in starejše pozval, naj pridemo, se vpišemo na univerzo in s študiranjem odkrivamo lepote našega jezika, literature in kulture. Vse predmete odlično podaja naša lektorica, Aleksandra **Bizjak** in prof. **K. Goesh** jo je ob tej priliki še posebno pohvalil. Vrata so odprta vsakomur, potrebna je samo želja po večji razgledanosti, po večjem znanju.

Nepričakovano sta ta večer za kratek čas prišla med nas tudi Neva **Zajc** (Radio Koper) ter urednik literarnega oddelka Mladinske knjige Aleksander **Zorn**. Posnela sta tudi del kulturnega programa za Slovence doma.

Imeli smo še nekaj nagrad za dodatna presenečenja večera, toda ob bogati večerji, veselem razpoloženju ob zvokih ansambla **Lipa** iz **Wollongonga**, nas je čas pač prehitel in bomo z vsem nadaljevali drugič.

Javna in iskrena zahvala kuharici Justi **Ribič,** njeni pomočnici **Lizi**, Nadi **Mršnik**, Heleni **Maka**, Francki **Dejak,** njeni hčerki Mary **Dejak**, ki tudi pridno študira slovenščino, Lojzki **Košorok,** Marti **Samsa**, posebno pa še pridni in požrtvovalni Loliti **Žižek,** ki nikdar nikomur ne reče: "**ne**" in je vedno pripravljena pomagati. Posebna zahvala tudi vsem, ki ste prinesli peciva. Med njimi je bila tudi Barbara **Klugler** iz Slovenije, ki je prišla z Ido **Jež** in je vnukinja Jožeta **Ježa.** Bila je komaj dva

dni v Avstraliji ter se je rade volje odzvala naši prošnji in spekla odlično pecivo. Toliko je še imen, med njimi tudi Martin **Puh**, direktor podjetja **Gorenje-Pacific** (darila za srečolov), kot tudi Jože **Šavel**, direktor "**Eurofurniture**" (prispevali $ 100.00 k večeru), trgovini **Sportsco Miranda** in **Health Food Miranda** in pa seveda predsedniku Štefanu **Šerneku** ter vsem iz **Slovenskega Društva Sydney**, ki so skušali pomagati, da bi ta dobrodelna večerja tudi najbolje uspela. Glavni pri obračunu je bil Jože **Hampton**, ki nam je dobiček tudi izročil. Monetarno dobrodelna večerja ni bila najbolj uspešna. Po pokritju vseh stroškov (kuhinja, glasba itd.) smo iztržili samo $ 845.60, vendar smo se razšli kot najboljši prijatelji, saj smo skupaj preživeli nepozaben večer. Hrane pa nam je menda še več kot pol ostalo, tudi nekaj nagrad za naslednjo prireditev že imamo, je samo vprašanje časa, kdaj se spet dobimo. Hvala vsem! Zbiramo že tudi dobitke za vseavstralsko loterijo. Podjetji **Eurofurniture P/L** (Jože **Šavel**) in **Gorenje Pacific** (Martin **Puh**) ter Štefan **Šernek** so se že odločili, da nam pri tem pomagajo. Če ima kdo še kakšen dober predlog ali celo dobitek, naj, prosimo, pokliče tel/št (02) 523-5310.

Naj povem še to, da so Hrvati za svoj Institut preko radiothona v eni uri in pol nabrali nekaj čez $63,000.00, Srbi za svoj lektorat $ 50.532.00, mi Slovenci pa v istem času pod istimi pogoji niti $7,000.00.

Za Slovenski študijski sklad
Marija A. Senčar, predsednica

ČESTITAMO IN SE ZAHVALJUJEMO...

Slovenski študijski sklad na Maquarie univerzi čestita predsedniku g. Lojzetu Kavašu in vsem izvoljenim odbornikom Slovenskega društva v Canberri.

Novi odbor se je kljub vsem svojim trenutnim finančnim težavam odločil, da podari **$ 5,000.00 za slovenski lektorat** in to z željo, da bi jih vsi ostali slovenski klubi širom Avstralije posnemali. **Zavednim in požrtvovalnim rojakom iz Canberre, iskrena hvala in mnogo uspeha pri delu!**

Ker se bližajo prazniki, želimo vsem članom in podpornikom **BLAGOSLOVLJEN BOŽIČ** ter **ZDRAVO, USPEŠNO NOVO LETO 1991!**

AVSTRALSKA SLOVENSKA KONFERENCA

želijo vsem Slovencem zadovoljne in vesele božične praznike ter SREČNO NOVO LETO 1991

SLOVENSKI NARODNI SVETI

N.S.W.

VICTORIA

A.C.T.

QUEENSLAND

SLOVENE ASSOCIATION SYDNEY
2-10 Elizabeth Street Wetherill Park NSW 2164

SLOVENSKO DRUŠTVO SYDNEY
Postal Address: PO Box 93, Fairfield, NSW 2165

AKTIVNOST SLOVENSKEGA DRUŠTVA SYDNEY

Najprej bi rad predstavil našo **folkloro**, ki je razdeljena v dve skupini: mlajša in starejša skupina. Sestavljeni sta iz sedmih parov. Vaje potekajo vsak ponedeljek od sedme ure dalje pod vodstvom gospoda **Ljuba Čardaša**, ki je po rodu Rusin. Folklorni skupini nastopata na vseh naših kulturnih prireditvah kakor tudi na prireditvah drugih narodnostnih skupin. Mlajša skupina se bo predstavila v soboto 24.11.1990 na maturantskem plesu v klubu Triglav in 29.11.1990 na etničnem festivalu v Fairfieldu. Nastop starejše skupine bo 20.12.1990.

O delu **balinarske sekcije** poroča njen predsednik gospod **Slavko Prinčič**: "Začetek balinarskega športa pri našem društvu sega v leto 1978, ko smo na prostoru prejšnjega doma slovenskega društva v Morsley Parku uredili štiri-stezno balinišče ter začeli z rednimi tedenskimi treningi. Leta 1979 je naše društvo imelo že 24 balinarjev in 8 balinark, tako da smo lahko sestavili štiri moške in dve ženski ekipi. Istega leta smo se udeležili prvega medklubskega tekmovanja, kjer smo premagali klub Istra ter prejeli prvo nagrado. V času mojega predsedovanja, ki traja od leta 1980 do danes, je bilo potrebno ob selitvi v novi dom zgraditi tudi novo štiri-stezno balinišče, in to na lastne stroške. V prihodnosti nameravamo balinišče tudi pokriti. Dosedaj največji uspeh je naše društvo doseglo na tekmovanju slovenskih klubov cele Avstralije, potekalo je na klubu Triglav, kjer smo se uvrstili na prvo mesto. Radi tekmujemo in smo veseli vsakega povabila na tekmovanje, tudi v bolj oddaljena mesta, kot je Canberra in Melbourne. Lep pozdrav vsem bralcem lista."

Po dvomesečnem odmoru je začel z vajami naš **pevski zbor Lipa**, ki ga vodi gospod **Jože Urbas**. Vaje potekajo ob petkih zvečer. Vsakdo, ki ga veseli zborovsko petje in ki ima posluh ter dober glas, je lepo vabljen, da se pridruži našemu zboru Lipa.

Pred kratkim smo na društvu ustanovili **mladinski odbor**, ki ga vodita gospodična **Lolita Žižek** in gospod **Peter Šarkan**. Odbor bo skrbel za urejanje novega športnega igrišča, za katerega smo že vložili prošnjo na občinski urad v Fairfieldu.

V nedeljo 18.11.1990 je potekal **občni zbor** Slovenskega društva Sydney, na katerem smo sprejeli v odbor 7 novih in 5 lanskoletnih članov.

Novi odbor sestavljajo: predsednik **Štefan Šernek**, podpredsednik **Mirko Cerovec**, blagajnik **Jože Petrič**, referent za nabavo: **Jože Smuk**, referent za oskrbo **Vili Pušenjak** in **Martin Kranjc**, referent za inventar je **Lojze Kmetič**.

Ostali odborniki so: **Jože Nemeš, Franc Obid, Stanko Ray, Rajmond Smuk** in **Dominik Smuk. Jože Hampton** ni sicer član odbora, vendar je sprejel pod posebnimi pogoji mesto tajnika.

Odbor SDS želi vsem rojakom širom Avstralije vesele božične praznike in srečno novo leto 1991, odbornikom slovenskih društev pa obilo uspeha.

Za Slovensko društvo Sydney

Lojze Kmetič

portreti portreti portreti portreti portreti portre

Mirko Cuderman je srečal letos, septembra, Abrahama

***

MIRKO CUDERMAN

Mirko Cuderman je doma iz Orehovelj pri Kranju.Leta 1959 je pobegnil čez mejo.V italijanskem taborišču je spoznal Dr. Pavla Robiča, ki je kot reven duhovnik sam razdajal še tisto kar je imel, rojakom beguncem. To ga je tako prevzelo, da se je pričel tudi sam zavzemati za krščanske ideale. Meseca maja 1960. je z ladjo SYDNEY prispel v Avstralijo. V Melbournu se je takoj seznanil s patrom Bazilijem, ki ga je leta 1963 poročil z Anico Molan. Radi nezdrave klime je z mlado družino leta 1966 odšel v Queensland. Tam se je takoj vključil v društveno delovanje pri Planinki in je bil sedem let tudi njen predsednik. Takrat je društvo kupilo zemljišče in postavilo streho poslopja.
Več kot deset let je pisal za rojake v Queenslandu društveno glasilo GLAS PLANINKE in štiri leta vodil tajništvo. Kot zaupnik je še vedno povezan z društvenim življenjem. Zadnjih pet let je sourednik slovenskih radijskih oddaj in zdaj, v pomladi slovenske demokracije, ustanovitelj Slovenskega narodnega sveta Queensland.

CVETKO FALEŽ

Rojen 14.4.1931. v Leskovcu pri Krškem. Sin državnega uradnika in maloposestnika. Od osmega leta naprej živel v Orehovi vasi, obiskoval ljudsko šolo v Slivnici in gimnazijo v Mariboru. Po šestem razredu, leta 1949 pobegnil v Avstrijo in prišel preko Nemčije v Avstralijo,decembra 1950, torej mineva letos od takrat 40 let. Leta 1952 se poroči z Ado Velan iz Pazina v Istri, s katero ima dva sina in dve hčeri. Vsi govorijo slovensko. Po nekaj letih v gradbeni stroki postal gradbeni podjetnik(1960).
Prvih šest let obstoja Slovenskega društva Canberra bil blagajnik in "builder" slovenskega doma v letu 1971. Od takrat do 1973 bil predsednik. Istega leta postal tudi predsednik Zveze slovenskih društev v Avstraliji za dobo dveh let a jo je nato Simon Špacapan iz Melbourna žal pustil zaspati.
Leta 1974 postal predsednik Ethnic Comunity Broadcasting Council of A.C.T. za dobo dveh let. Lani položil srednješolski izpit in letos obiskoval Australian National University for BA degree.
Cvetko Falež je trenutno tudi predsednik Slovenskega narodnega sveta A.C.T. in referent za finančne zadeve Avstralske slovenske konference.

IZ SLOVARČKA TUJK

J O G A - *sistem indijske filozofije, nadaljevanje sankhya, ki hoče doseči mistično združitev duše z božanstvom z duhovno koncentracijo in popolno neobčutljivostjo čutov za zunanji svet(od tod askeza, vaje v mrtvičenju telesa npr.z nenormalnimi držami, zadrževanjem dihanja).*

P O L E M I K A - *peresni, časniški boj med dvema ali več osebami(navadno ima ostrejši značaj).*

P O L E M I Z I R A T I - *prepirati se o čem,razpravljati.*

Med Avstralijo in Slovenijo se razdalje manjšajo

Pogovor s frančiškanskim patrom Bazilijem Valentinom

Pater Bazilij Valentin, sicer Ljubljančan po rodu, je osrednja osebnost cerkvenega in tudi narodnega življenja naših rojakov v daljni Avstraliji. Leta 1945 je kot mlad študent odšel v tujino in od takrat ga ni bilo več domov. Letos je po 45 letih obiskal domovino, z bistrim darom opazovanja vrednotil njeno prerajanje in ponovno poglabljal vezi, ki se nikoli niso pretrgale.

P. Bazilij je sedaj že nekaj časa spet sredi dela v Avstraliji, pogovor, ki je nastal ob njegovem obisku, pa bo prinesel marsikaj zanimivega.

P. Bazilij, kako po skoraj petih desetletjih spet doživljate domovino?

Težko bi v nekaj stavkih opisal skoraj pol stoletja življenja v tujini ob misli, da mi je domovina zaprta. Skoraj enako težko pa tudi občutke, da sem spet doma in to brez strahu pred policijo. Nekaj čudovitega je gledati lepote, o katerih si desetletja le sanjal. Sleherna cerkvica na gričku me pozdravlja. Kamor grem, me spremlja sto spominov, ki so bili do nedavnega le delček neuresničljivih želja.

Nisem pesimist in na dolgih samotnih vožnjah po avstralskih širjavah sem razmišljal, da bo diktatura komunizma z ideologijo vred padla nekako 20 let po moji smrti. Za svoj preizkušani narod in zase sem vesel, da se je to zgodilo že sedaj. Tudi to mi je olepšalo ponovno srečanje z domovino.

Avstralija je zemljepisno in tudi miselno zelo oddaljena celina. Se vam zdi, da to vpliva tudi na življenje slovenske skupnosti? Kako?

Res je Avstralija nekje »Bogu za hrbtom«, kot pravimo. Zlasti iz prvih let v Avstraliji se spominjam, kako so rojaki ob prvih korakih na to celino obupavali. Dolga vožnja z ladjo in neogibna morska bolezen sta zameglili občutke, da so končno dosegli novo domovino in to svobodno.

Avstralija je razsežna in rojaki so raztreseni vsepovsod, da nam je iskanje vzelo veliko časa. Pričeli smo z verskimi središči v treh največjih mestih: Sydneyju, Melbournu in Adelaidi. To so seveda tudi kulturna središča in središča socialne pomoči. Poleg klubov, ki so nastali kasneje, ta središča povezujejo naše ljudi. Seveda večje naselbine tudi redno obiskujemo in rojakom vsaj od časa do časa ponudimo domače bogoslužje. Moram pa povedati, da svet postaja vse manjši in tudi razdalja med Avstralijo in Slovenijo se krči. V novih razmerah bodo obiski v Sloveniji tudi za nas iz Avstralije postali nekaj bolj običajnega.

Slovenci raztepeni po vsej celini

V primerjavi z drugimi državami je slovenska pastorala v Avstraliji sorazmerno mlada. Katere so njene značilnosti?

Naše priseljevanje v Avstralijo se je začelo po vojni s političnimi begunci, ki so se jim kasneje pridružili še ekonomski. Med vojnama je bilo tu zelo malo Slovencev, večinoma Primorcev, pa še ti so bili raztreseni po vsej celini. Leta 1951 sta na prošnjo škofa Rožmana prišla v Avstralijo prva dva frančiškana iz Lemonta, ameriških Brezij. Opravila sta pionirsko delo prav do ustanovitve verskih središč. Čeprav avstralska Cerkev teh središč ne prizna za nacionalne župnije, kar je na primer v Ameriki nekaj povsem običajnega, so vseeno reševala izseljensko vprašanje.

Naše dušno pastirstvo se seveda loči tako od avstralskega kakor od tistega v domovini Sloveniji. Bolj je podobno delu med izseljenci po Evropi, čeprav so naše družine v Avstraliji nekoliko bolj ustaljene, saj so navadno prišle »za vedno«. Zaradi oddaljenosti od doma so v nevarnosti pred nezdravo asimilacijo. Že zaradi farnih šol so naše družine najprej del župnij, v katerih živijo, in šele nato naših verskih središč. Dvojne obveznosti je včasih težko uskladiti. Dejstvo pa je, da se po desetletjih oddaljenosti mnogi spet vračajo k slovenskemu bogoslužju.

40 let revije Misli

Posvečate se tudi pisani besedi. Misli, ki jih izdajate in urejate, pri nas niso zelo poznane.

Avstralsko revijo Misli sta s sodelavci leta 1952 začela izdajati prva frančiškana, ki sta prišla v Avstralijo: p. Klavdij in p. Beno. Vedela sta, kaj pomeni tiskana beseda, ki povezuje in prihaja tudi v najbolj oddaljene slovenske domove. Misli že od začetka niso bile samo verski list, temveč tudi kulturno in informativno glasilo. Od skromnega lističa, ki so ga razmnoževali s ciklostilom, so pod uredništvom p. Bernarda Ambrožiča dobile revialno obliko, ki jo imajo še sedaj. Uredništvo sem sprejel ob smrtni bolezni p. Bernarda leta 1973. Revija torej nepretrgoma izhaja že 39. leto, zdaj v 2150 izvodih. Obe številki sta za izseljenski list kar visoki. Še vedno opravljajo svoje poslanstvo. Pošteno lahko povem, da se Misli nikoli niso obračale po vetru

→

ali se vdajale pritiskom. Svobodne so dočakale konec komunistične diktature in bodo lahko prihajale tudi do bralcev v matični Sloveniji.

Vera, kultura, politika, narodnost: kako te vrednote doživljate daleč od krajev, kjer ste zrasli in se izoblikovali v človeka in kristjana?

Vsem tem vrednotam, ki jih omenjate, tujina ni naklonjena. Vera je v nevarnosti ob materialistični miselnosti in največkkrat tudi ob prvem srečanju s številnimi drugimi verovanji ali modernim poganstvom. Kultura se je kljub naši avstralski množici kultur kaj rada popači ter se spremeni v folkloro brez duše. Za politiko in narodnost pa bi nova dežela najraje videla, da bi na oboje pozabili in postali Avstralci. Glede vsega tega največ pove stavek o delu izseljenskega duhovnika: Rešujemo, kar se rešiti da.

Duhovnik tudi kulturni in socialni delavec

Pri tem moram poudariti nekaj, kar naša Izseljenska matica v vseh povojnih desetletjih ni bila voljna priznati: Vsak izseljenski duhovnik je poleg duhovnika tudi kulturni in socialni delavec. Zato so naša verska središča veliko več kot zgolj cerkve s slovenskim bogoslužjem. Z njimi so povezani pevski zbori, tudi tisti, v katerih pojejo v Avstraliji rojeni slovenski otroci. Nesmiselno bi bilo zapirati oči pred dejstvom, da je sleherna izseljenska skupnost zapisana umiranju, če nima pravočasnega dotoka novih članov. Kdaj bo njena smrtna ura, pa je v veliki meri odvisno od nas samih, naše narodne zavesti in dejavnosti.

Kako presojate mesto in vlogo slovenske Cerkve v novih razmerah? Ali je izpolnila svoje poslanstvo? Kaj jo čaka v prihodnosti?

Ko po 45 letih spet »hodim po zemljici naši in pijem nje prelesti«, se samo čudim, kaj vse je storila slovenska Cerkev kljub vsem težavam in nasprotovanjem, ki so jih prinesla povojna leta. Moti me le, ko vidim, da je pri maši mnogo več žensk kot moških. Sicer pa so tudi v razkristjanjeni Rusiji prav »babuške« ohranile versko izročilo. Pozidane cerkve, prenovljene podružnice in obnovljena znamenja so tako zgovorne priče, da je slovenska Cerkev živa. Ob nobenem udarc doslej ni hotela umreti in prepričan sem, da bo tako tudi v prihodnje. Svobodne razmere ji bodo dale novih priložnosti, ki jih gotovo ne bo hotela zamuditi. Seveda bodo novi časi zahtevali novih prijemov in še bolj zavzetih delavcev. Osebno prav nič ne dvomim, da bo vodstvo slovenske Cerkve naredilo vse, kar bo v njegovi moči. Prepričan pa sem tudi, da slovenski verniki pričakujejo od vodstva Cerkve v teh spremenljivih časih jasno in odločno besedo. Iz številnih pogovorov z verniki sem spoznal, da zaupajo svojim škofom.

P. Bazilij

Narodna sprava je proces

Udeležili ste se spravnega bogoslužja v Kočevskem Rogu. Kako doživljate prve korake k spravi? Kako na ta proces gledajo naši rojaki v Avstraliji?

Ko sem se odločil, da po političnih spremembah obiščem domovino, sem sklenil, da bom na vsak način šel tudi v Rog in na Teharje. Ob prihodu v Ljubljano me je prijetno presenetila napoved v Družini o spravni maši v Kočevskem Rogu. Svojih občutkov med somaševanjem in ob obisku množičnega groba v nekaj stavkih preprosto ne morem izraziti. Preveč sveti so mi. Toliko najboljših prijateljev in znancev je med tisoči nečloveško pobitih v jamah Kočevskega Roga, da nisem mogel zadržati solza. A me ni sram. Bog ve, zakaj nisem tudi sam med njimi ...

Vem, da imajo tako doma kakor v tujini različne poglede na spravo in da postavljajo nekatere pogoje. Takšni so najbrž na obeh straneh in to jim služi za nekakšen izgovor, ker se do iskrene sprave niso dokopali niti v lastnem srcu. Že vsa povojna leta živim v prepričanju, da smo kot kristjani dolžni odpustiti, ne pa pozabiti. Ta javna obredna sprava zame ni enkratno dejanje, ki bi lahko ostalo tudi nekaj povsem zunanjega, neiskrenega. Narodna sprava je proces, ki bo šele v času dokazal, koliko je vreden. Spravne slovesnosti so le prvi korak, javni začetek tega procesa, ki se morda nikdar ne bo povsem sklenil. Z zaupanjem sprejemam odločitve slovenske Cerkve in prepričan sem tudi, da je velika večina naših rojakov v Avstraliji težko pričakovala ta prvi korak kot nekaj nujnega. Brez tega dejanja bi naš narod zaman iskal poti iz skoraj polstoletne more v lepšo prihodnost.

Slovenija je mati vsem svojim

Kako si predstavljate Slovenijo 2000? Delež Slovencev po svetu v tej viziji? Usoda slovenstva na oddaljenih celinah?

Moja osebna vizija Slovenije leta 2000 mi kaže domovino svobodno in samostojno, takšno, ki je v desetih letih prebredla najhujše težave in se začela na svoji demokratični poti v evropsko skupnost tudi gospodarsko dvigati in uveljavljati. Verska obnova je naredila svoje. Ublažila in odstranila je tudi nasprotja, ki jih je v družine in župnije prinesla revolucija. Pričakujem spominsko cerkev ali vsaj kapelo v Kočevskem Rogu na kraju prve spravne maše, enako na Teharjih. Slovenija je mati vsem svojim doma in po svetu.

Se bo ta vizija kdaj uresničila? Od vseh nas je odvisno. Bojim se le, da narod vse prehitro pozablja, kaj mu je prinesla komunistična ideologija. Svoboda je vredna tudi manjšega kosa kruha, ki pa ga poješ z zavestjo, da ti ga nihče ne bo krivično vzel iz rok.

Nič ne dvomim, da bo domovina deležna vse podpore Slovencev po svetu, če jo bo le hotela sprejeti. Vseslovenski kongres ima po mojem važno poslanstvo združevanja in tudi gospodarskega sodelovanja. Seveda pa ostaja dejstvo, da se bo proces umiranja našega izseljenstva nadaljeval. Ni ga moč ustaviti. Naloga matičnega naroda pa je zato tudi prijazno sprejemanje že delno oddaljenih mladih izseljenskih rodov, ki iščejo sledove svojih korenin. Ponos, da izhajajo iz poštenega slovenskega rodu dežele pod Triglavom, bo marsikomu lahko življenjsko vodilo v korist človeštva, pa naj živi kjerkoli po svetu.

Seveda bom po nekaj letih spet obiskal rodno domovino, če bom še živ in če mi bo zdravje dopuščalo. In pa, seveda, če bo narod pametno presojal ter nadaljeval svojo pot demokracije in človekovih pravic. Bog daj!

Pogovarjal se je D. KLEMENČIČ

Iz verskega tednika DRUŽINA

JANEZ ROGELJ, tajnik SIM

40 let Slovenske izseljenske matice

V letu 1991 mineva štirideset let, odkar je bila 9. januarja 1951 na pobudo takratne Socialistične zveze delovnega ljudstva Slovenije in na željo slovenskih rojakov ustanovljena Slovenska izseljenska matica (dalje SIM). Ideja o ustanovitvi organizacije, ki bi skrbela za stike s slovenskimi izseljenci, teh pa je bilo takrat skoraj petino celotnega slovenskega naroda, se je porodila v ZDA. Slovenski pisatelj Tone Seliškar, zdravnica Franja Bidovec in književnik Drago Šega so se leta 1950 v Clevelandu udeležili konvencije SANS (Slovensko-ameriški narodni svet). Takrat je na številnih srečanjih z našimi ljudmi zrasla ideja o ustanovitvi bratske organizacije, ki bi bila povezana z vsemi rojaki po svetu. Nepolno leto po tem obisku je bila v Ljubljani že ustanovljena SIM, Tone Seliškar pa je postal njen prvi predsednik. Že istega leta je pripotovala v Slovenijo prva večja skupina slovenskih izseljencev iz Amerike. Od takrat pa do konca leta 1990 je obiskalo Slovenijo in SIM preko 80.000 Slovencev z vsega sveta. V začetku so prihajali organizirano v skupinah, v zadnjem času pa

V preteklosti so predstavniki Matice na svojih gostovanjih včasih verjetno preveč ognjevito branili simbole npr. (zastavo) države, katero so zastopali, čeprav je po drugi strani to mednarodno priznan simbol. Sploh smo tem zunanjim znakom dajali preveliko težo. Težko pa se strinjamo z mislijo, da smo do »onemoglosti silili ideologijo in cilj KP«. To pa je treba dokazati. Vemo za vse knjige in brošure, ki jih je Matica v svoji 40-letni zgodovini pošiljala med izseljence. In danes jih lahko mirno pregledamo za nazaj, ne da bi nam bilo potrebno zardevati. Mislim celo, da smo v tem primeru izkazali veliko več modrosti in strpnosti kot katerakoli organizacija ali institucija v naši domovini. V času monolitnosti celotne naše družbe lahko zagotovimo, da je bila naša politika pri distribuiranju in založniški dejavnosti povsem nepolitična. Edini kriterij je bila le kakovost.

Znebiti se bomo morali občutka pokroviteljstva in v svojih glavah sprejeti misel, da lahko tudi Slovenci po svetu vplivajo na nas, na našo zavest in našo kulturo in da je sestavni del naše skrbi in vzdrževanje vezi z izseljenci v svetu pogojeno s spremljanjem in spoznavanjem njihove kulture. Tako na Matici razumemo idejo skupnega slovenskega kulturnega prostora.

Nespametno pa tudi krivično bi bilo nadaljevanje delitve na »napredne« oziroma na »nenapredne«, na »naše« ali »njihove«, na »komunistične« ali »demosove« Slovence oziroma klube po svetu.

Skrajšano poročilo iz

RODNE GRUDE

Izvršni svet Skupščine republike Slovenije v novem sestavu je že imenoval posebnega ministra za Slovence po svetu in tuje narodnosti (italijanska in madžarska). Na ta način je bila dana tudi formalno pravna teža tej preblematiki. S formiranjem posebnega urada za Slovence po svetu bo vlada R Slovenije na eni strani zapolnila vrzel po ukinitvi SZDL oziroma njene komisije za vprašanja delavcev na začasnem delu v tujini in na drugi strani poskrbela za opravljanje tako imenovanih državnih funkcij za Slovence po svetu, ki so še obdržali jugoslovansko državljanstvo ... Takšno sodelovanje matične domovine s Slovenci je posebej pomembno zaradi našega hitrega odpiranja v svet in naših prizadevanj za vključevanje v procese Evrope 1992. Pogumneje bomo morali znotraj SIM poskrbeti za programe, ki bodo zanimivi za celotno strukturo novih slovenskih izseljencev, predvsem za izobražence. Ob tem računamo tudi na predloge samih izseljencev.

Na Matici nam je znano, da se mnogi izobraženi Slovenci, ki živijo in delajo na tujem, ne zanimajo za delo slovenskih društev in združenj. Nemara pridejo enkrat ali dvakrat na leto na večjo družabno prireditev, sicer pa nimajo posebnega motiva za sodelovanje. Izobraženci se relativno hitro in lažje vključijo v novo okolje in zato tudi niso čutili potrebe po združevanju v društvih v taki obliki, kot so to potrebovali njihovi predhodniki ob koncu prejšnjega stoletja. Res pa je tudi, da naši programi (ansambli, plošče, kasete, literatura in ostala gradiva), ki smo jih pošiljali izseljencem, za ta del izseljencev niso bili zanimivi. Tako so pač želele prejšnje generacije. Sedaj se je že marsikaj spremenilo in v veliki meri prihajamo med vas s kakovostnimi kulturnimi programi in drugo skrbneje izbrano ponudbo.

Poleg že tradicionalnih narodnozabavnih ansamblov bomo pogumneje ponujali izseljenskim društvom tudi ostale glasbene in druge umetniške skupine. Ta prodor drugih kulturnih skupin bo nujen, če bomo želeli ugoditi mlajšim rodovom izseljencev, ter predvsem tistim, ki jim je bila doslej ponudba SIM nezanimiva. Za vse umetniške skupine pa bo tudi v bodoče še bolj veljalo načelo umetniške kakovosti ter čimbolj ugodna finančna ponudba.

Poleg tradicionalnih in dobro sprejetih edicij SIM, kot so Rodna gruda in Slovenski koledar, Matica vlaga in bo še vlagala veliko naporov v revijo Slovenija v angleškem jeziku. Z novo obliko je zelo uspešno zaključila četrto leto svojega obstoja in se je uveljavila zlasti v ZDA. Toda brez sodelovanja gospodarstva obstaja nevarnost, da ne bo dosežen eden izmed njenih namenov, to je vstopanje našega gospodarstva v svetovne ekonomske tokove.

SLOVENSKI KOLEDAR 1991

S K U P Š Č I N A
REPUBLIKE SLOVENIJE

Komisija za raziskavo povojnih množičnih pobojev,
pravno dvomljivih procesov in drugih nepravilnosti

Številka: 020-02/90-16
Ljubljana, 19/10-1990

SLOVENCEM DOMA IN PO SVETU

Napočil je nujni - in morda skrajni - čas, da pogledamo svoji polpreteklosti v oči, predvsem pa da zapišemo in shranimo vse spomine in pričevanja ljudi o našem travmatičnem polpreteklem času. Čas strahu je minil, nastopil je čas za besedo.

Skupščina Republike Slovenije je na sejah zborov 18. in 19. julija 1990 sprejela Odlok o ustanovitvi, nalogah in sestavi ter številu članov Komisije Skupščine Republike Slovenije za raziskavo povojnih množičnih pobojev, pravno dvomljivih procesov in drugih nepravilnosti.

Komisija se je zavezala, da bo opravljala naloge, za katere je bila ustanovljena, s polno mero etičnega posluha, strpnosti in nepristranosti ter ideološke neobremenjenosti. Njena naloga je raziskava povojnih dogodkov, vendar bo Komisija verjetno morala seči tudi v dogajanja med vojno, kolikor se bo izkazalo, da so neposredno pogojevala povojno dogajanje.

Raziskava povojnih pobojev, pravno dvomljivih procesov in drugih nepravilnosti je nujna pot k resnični spravi na Slovenskem ter pogoj za pisanje dopolnjene zgodovine polpretekle dobe, ki bo temeljila na dejstvih in ne bo prilagojena ideološkim gledanjem na tedanji čas.

Da bi komisija lahko dobro opravila svoje delo, prosi za pomoč Slovence v domovini in po svetu. Prosimo vas, posredujte republiški komisiji, ali pa tudi ustreznim komisijam po občinah, ki so jih ali pa jih še bodo ustanovile, vse znane podatke (kraji grobišč, število žrtev, okoliščine, v katerih so bili poboji in podobno, podatki - pričevanja o pravno dvomljivih procesih in njihovih posledicah za posameznike ali skupine ter druge nepravilnosti).

Komisija bo ugotovljena relavantna dejstva posredovala pristojnim organom, da bodo storjene krivice tudi moralno, politično, pravno in materialno popravljene.

Komisija bo delovala tako, da bo vsem pričevalcem zagotovljena osebna integriteta in varnost.

Komisija se obenem že vnaprej zahvaljuje vsakomur za dragoceno pomoč pri njenem odgovornem delu, ki je naša skupna dolžnost.

SKUPŠČINA REPUBLIKE SLOVENIJE

p r e d s e d n i k
Ignac Polajnar l.r.

O B M O Č J E SEVEROVZHODNE S L O V E N I J E tudi preplavilo podivjano vodovje

Najhuje je bilo na širsem območju Celja, na Koroškem, Gorenjskem, Štajerskem . Plazovi grozili Halozam.Narasli potoki in reke prestopili bregove in pred seboj podirali vse.Voda je odnašala mostove, hiše, vdirala v kleti, poplavljala ceste,trgala električna, telefonska in vodovodna omrežja. Reka Pesnica je nosila smeti ssmetišča, pripadniki civilne zaščite so jih pobirali ob mostu. Na celjskem zalilo kotlovnice-ljudje pozebajo. Grozljiva noč v Litiji. Jedrska elektrarna Krško delala z zmanjšano močjo. Več kot 10.000 kubičnih metrov zemlje drselo proti reki Nikavi. Pod vodo so bile cele vasi. Tudi na Koroškem škoda velika. Kraji v zgornji Savinjski dolini bili odrezani od sveta. Hudo je bilo tudi v celjski bolnišnici. Ljubno je ostalo brez mostov. Prepreciti je bilo treba epidemijo...Ljudi so evakuirali s čolni.
Voda je uničila tudi nekatere polizdelke namenjene tujim kupcem v tovarni Šešir v Škofji Loki. Proti pobesneli vodi so se borili tudi v domžalski občini. Zaprte so bile številne ceste, med njimi tudi Dravograd-Maribor,Črna-Šentvid-Šoštanj. Tudi železniški promet je bil oviran. Mozirje, Laško in drugi kraji so bili odrezani od sveta. Ljudje so ostali brez pitne vode, prekuhavati pa je ni bilo moč, ker ni bilo elektrike. Narasle vode so v ptujski občini uničile 103 stanovanjskih in gospodarskih objektov. V Žalcu in Šempetru so s skupnimi močmi zalizali prve rane.

.....

.....

Pomoč poplavljeni Sloveniji prihaja od povsod. V Sloveniji se bodo delavci odrekli dvodnevnega zasluzka, Rdeči križ je odprl račun za pomoč poplavljenim, prav tako tudi Slovenska Karitas....

DRAGI ROJAKI V AVSTRALIJI !

ŠE VEDNO JE ČAS, DA PRISPEVATE TUDI VI! POMAGAJTE POPLAVLJENI SLOVENIJI!PRAVIJO,DA DVAKRAT DA,KDOR HITRO DA-TODA NIKOLI NI PREPOZNO...

AVSTRALSKI SLOVENCI SMO ODPRLI S L O V E N I A N F L O O D A P P E A L !

V Melbournu:Slovenian flood appeal, P.O.BOX 197,Kew 3101 Victoria
V Sydneyu: P.O.BOX 280, Merrylands 2160 N.S.W.

Do izida SLOVENSKEGA PISMA je odbor za SLOVENIAN FLOOD APPEAL ZBRAL:
Sydney.....26.000$ Viktorija.....*okrog 32.000 $*

LIPA ŠUMI MED EVKALIPTI

Izbor pesmi Slovencev v Avstraliji. Avtorji Bert Pribac, Peter Košak, Jože Žohar, Danijela Hliš-Thirion, Pavla Gruden, Cilka Žagar, Michelle Leber, spremna beseda treh avtorjev, podatki o slovenskem tisku v Avstraliji.

Cena: 12 USD, 150 din ali enakovrednost v drugih valutah.

SIM
Cankarjeva 1/II, 61000 Ljubljana, Slovenija – Jugoslavija

SLOVENIJA

Strahotne posledice ujme

Zalilo nas je

Že ko človek vidi (kaj šele, če na svoj račun doživi!) katastrofo, ki jo je Slovenija pretrpela minule dni, lahko obrne pogled zgolj v nebo in — čaka. Z upanjem, da bo konec tudi temu razdejanju.

Seveda: tudi minule, za (pre)mnoge Slovence prav tragične ure so delale številne priznane in manj priznane službe bolj ali manj dobro. V tem trenutku, da je veliko dejavnosti, od lokalnih radijskih postaj do radioamaterjev na primer, ki se izkažejo ob takšnih hudih urah še kako naši in — koristni.

Veliko podukov bi moralo biti iz zadnje ujme; nenazadnje ekoloških (igra s pesniškim gudronom je na primer pravi naravni hazard nas, ki se imamo za razumna bitja).

Smo razumeli ali ne: posledice katastrofe, ki je te dni prizadela Slovenijo, bomo reševali tako rekoč solidarnostno, se pravi bolj čustveno kot razumsko.

Ja, z razumnostjo bi se dalo marsikaj od tega, kar nas danes boli, preprečiti. A se bomo, tako se zdi, naravi spet skušali upreti bolj na temelju čustev, solidarnosti.

Za leto ali dve jo bomo, naravo, tako spet preslepili. Ostaja pa dejstvo, da je na Slovenskem okrog 60 tisoč hektarjev poplavnih površin in da za upoštevanje tega ni niti časa, kaj šele denarja.

Tu in tam nas torej pač zalije — tako ali drugače!

Srečko Niedorfer

Vsi sveti v dežju in vodi

Nakup družbenih stanovanj v Sloveniji

Zdajšnji imetniki stanovanjskih pravic bodo svoja stanovanja, ki so zdaj še v druzbeni lasti, po uvedbi novega stanovanjskega zakona lahko kupili po zelo ugodnih cenah, saj jim sestavljalci zakona obljubljajo 30-odstotni popust. Dvajset odstotkov cene bo treba plačati v 6o dneh po sklenitvi pogodbe, preostalih 5o ostotkov pa z obročnim odplačevanjem v10 letih. Če bi vrednost kvadratnega metra na primer dvosobnega stanovanja ocenili na 10.ooo din, potem bi bila mesečna anuiteta za odkup stanovanja le za približno 60 odstotkov višja od najemnine za isto stanovanje.
DELO, 2.nov.90.

***

Po poldrugem tisočletju spet maša

Šentjur pri Celju-Po 1.500 letih je bila sredi oktobra letos v cerkvi na Rifniku pri Šentjurju spet maša. Strokovnjaki Pokrajinskega muzeja iz Celja so namreč končali dela v tej poznoantični naselbini ter v njej obnovili stavbne objekte, vodni zbiralnik in tudi cerkev, ki je ena najstarejših na tem območju.
Delo, 12.okt.90.

***

Nedeljska maša na TV ekranih

Od 30.decembra letos, ko bodo prenašali polnočnico iz Ljubljane, bo TV SLovenija uvedla tudi redne nedeljske TV verske oddaje. To naj bi bil rezultat dobrega sodelovanja med sedanjo vlado in cerkvijo.
Radio, 3 EA

***

Ptuj-na premoženje čaka 88 tujcev

Prvi zakon o reprivatizaciji po vojni odvzetega premoženja bo nastopil okoli novega leta.
Doslej v ptujski občini že več kot 6oo zahtevkov za vrnitev odvzetega premoženja. Na spisku je tudi ptujski grad.
Večer, 22.sept.90.

***

Slovenska zunanja politika-vprašanje meja

Glede mej z Avstrijo, Italijo in Madžarsko, ki so določene z mednarodnimi pogodbami, se je po mnenju sestavljalcev dokumenta treba sklicevati na dunajsko konvencijo o sukcesiji držav glede pogodb. Po tej konvenciji osamosvojitev Slovenije ne vpliva na državne meje, določene z mednarodno pogodbo. Tudi sklepni dokument helskinške konference o varnosti in sodelovanju v Evropi je potrdil nedotakljivost obstoječih državnih meja v Evropi.
IN, 12.nov.90.

***

Upokojenci niso berači

Upokojenci v Sloveniji se ne počutijo posebno dobro. Zaskrbljeni so, zlasti če po časnikih prebirajo ugibanja, ali bo nova slovenska večstrankarska demokratična družba še zmogla breme, ki ji ga nalagajo že s svojim obstojem. Nekje sem prebrala, piše Kristina Lovrenčič, da sedanje politične razmere pri nas dobesedno spravljajo ljudi na drugi svet, in sicer tudi mlade. Kako šele vpliva na upokojence, ko v časnikih prebirajo ali v TV dnevniku poslušajo umotvore mladih novinarskih peres, da gospodarstva zaradi njih ni mogoče še bolj obremenjevati, da je upokojencev vedno več (za zdaj se še nihče ni upal namigniti da tudi vedno dlje živijo), tistih, ki bi morali pridelati njihove pokojnine, pa ve dno manj. Če je vse to začinjeno še z mračno napovedjo, da se utegne zgoditi, da tudi v demokratično urejeni Sloveniji upokojenci od časa do časa ne bodo pravočasno dobili pokojnin, medtem ko bodo vsi računi še naprej prihajali ob pravem času in sankcije, če ne bodo pravočasno plačali, tudi pač ne morejo mirno spati.
7D, 31.okt.90.

***

O službi državne varnosti

No, v prihodnje ta služba ne bo več nad ljudmi, ki so kratici SDV in KOS izgovarjali s strahom. Na posvetovanju o potrebnih spremembah v tej službi, smo nedavno

→

izvedeli, da bo v prihodnje predvsem varovala državo in državljane pred terorizmom, nasiljem, diverzijami, ukvarjala pa se bo tudi s klasičnim mednarodnim kriminalom. To seveda pomeni veliko manj pooblastil v političnem sistemu. Nadzirali jo bodo tisti, ki jim mora vsakdo odgovarjati-"budno oko" parlamenta, javnost, tako domača kot svetovna, pa tudi sredstva obveščanja.
Dnevnik, 3o.okt.90.

***

Zakon o turistični taksi

Slovenska vlada je pripravila osnutek zakona o turistični taksi. Po njem naj bi bila turistična taksa del prihodka republiškega proračuna, znašala pa naj bi deset dinarjev na dan, in sicer enako za tuje kot za domače goste.
IN, 29.okt.90.

***

Zakon o zemljiščih

Vlada je oblikovala osnutek ustavnega zakona za izvedbo 46.dopolnila k slovenski ustavi, po katerem tujci v Sloveniji ne morejo biti lastniki zemljišč. Lahko jih le uporabljajo.
IN, 29.okt.90.

***

Težki časi

...malo je nerodno to, da je kar nekaj takšnih tičev, ki novi vladi ne zaupajo in so z denarjem vred odšli na tuje. Tam so namreč banke zanesljivejše od naših. Pot v našo republiško suverenost se je začela tako, da smo sprejeli novo himno, obračunali s fotografijami pokojnega predsednika, poiskali nekaj novih notranjih opozicijskih sovražnikov, okupirali okupirani sedež Teritorialne obrambe in v Gorenju izdelali svojo prvo suvereno puško. Medtem so nam v Beogradu pobrali še nekaj preostankov deviz, nam povišali davke za zvezno armado, ki varuje Miloševiča, in nam še naprej uničujejo suvereno kmetijstvo.
Kmečki glas 24.okt.90.

***

Kdor ima oči naj gleda

Pogosto poslušamo obtožbe, da je nova oblast slabša od prejšnje, kar naj bi potrjevale tudi nezavidljive gospodarske razmere. Najglasnejši so tisti, ki so 40 let uničevali gmotne in duhovne dobrine, sedaj pa ščuvajo k uporu. Ne smemo jim nasesti, če hočemo, da se bodo stvari obrnile na bolje. Odkrivati je treba skrite mehanizme, s pomočjo katerih se je prejšnji režim držal na oblasti in ustrahoval ljudi. Toda preveč je ljudi, ki so igro spregledali in ji ne nasedajo več. Med njimi so tudi takšni, ki so jo nekoč sami igrali. Čim več nas bo, ki bomo mislili in delali drugače, toliko bližje bomo časom, ki se jih bomo veselili ne pa se jih bali.
Družina, 28.okt.90.

***

Biro Republike Slovenije na Dunaju

V birou R Slovenije, ki je bil odprt na Dunaju je pooblaščenec Slovenije dr.Karel Smolle. Sicer naj bi Slovenija kmalu tudi dobila svoja predstavništva po vsem svetu ponekod skupaj s Hrvaško. Predstavništvo Slovenije naj bi bilo tudi v Avstraliji.

***

Poletelo prvo letalo na Dunaj

Na dunajsko letališče je v novembru letos pristalo prvo letalo Adria-Airways, letalo slovenske letalske družbe. Z njim je dopotovalo tudi 40 slovenskih politikov, med katerimi je bil tudi minister za zunanje zadeve Dr.Dimitrij Rupel.
Tako bo odslej proga Ljubljana-Dunaj redna.

***

Spomin na zamolčane in zveličane

Letošnji dan mrtvih(Vsi sveti)je bil nekaj posebnega. Prvič po 45 letih so se namreč lahko brez bojazni poklonili tistim tisočem Slovencem, ki so bili do sedaj izobčeni iz slovenskega občestva. Izobčeno pa ni bilo le njihovo ime in življenje, ampak tudi njihovi grobovi, ki jih je komunistična oblast vse po vrsti posula po kraških breznih, pustila zaraščene po gozdovih, po rudniških jaških, nemalokaterega pa še dodatno oskrunila z gorami smeti, čeznje naredila mestna smetišča ter umetna jezera, nogometna igrišča, železniške tire ter celo osnovno šolo...
Demokracija, 30.okt.90.

***

Škocjanske jame

Škocjanske jame so edini slovenski naravni spomenik, ki je na seznamu svetovne dediščine UNESCA. Skozi te jame teče reka Reka, ki je neverjetno onesnažena, prava greznica in s tem velika sramota za to naravno znamenitost.
UNESCO-va skupina izvedencev je na to že opozorila slovensko vlado. Če ta ne bo ukrenila ničesar, bodo Škocjanske jame črtane z mednarodnega seznama naravnih spomenikov.

***

Pripravila Stanka Gregorič

GRE ZA PRIHODNOST SLOVENSKE NACIJE

Naše napovedi se uresničujejo: da se iracionalna razmerja v Jugoslaviji ne bodo civilizirano uredila, dokler bodo na oblasti kakršnikoli ostanki boljševističnih struktur, marveč se bodo zaostrovala. To so smrtni krči režima, ki poginja.

Srednja Evropa se presenetljivo hitro demokratizira, zamenjujejo diskreditirane vodilne kadre, urejujejo industrijo in pričeli so trdo delati. Kancler Kohl je na prvi seji skupnega Reichstaga sporočil »bivšim« vzhodnim Nemcem, da je treba biti predvsem pripravljen na žrtvovanje in da se ne smejo zanašati na pomoč zahodnega dela.

Isto velja tudi za Slovence. Od oboroženih srbskih straž, ki čakajo na barikadah sovražnika, ki ga ni, nas loči nepremostljiv prepad. Nikoli ne bomo razumeli brezumja, ki botruje takšni psihozi. Zato je razumljivo, da tako hitro narašča tista večina Slovencev, ki smatrajo, da se je treba takšni balkanski norosti upreti ter vzpostaviti pred njo zaporno mejo kot mejo suverene države Slovenije. Nočemo sodelovati v takšni jugoslovanski norišnici! Nočemo nikogar braniti in nikogar prepričevati, ker je to zaman! Hočemo delati v prenovljeni Evropi - kot je to tisočletna prirojena lastnost delavnega, varčnega in preudarnega Slovenca!

Mnogi smo opozarjali na ta trenutek, ko bomo krvavo potrebovali vsak dolar, ko bomo morali presekati zvezo z dinarjem, ki je bil vselej sredstvo za izmozgavanje našega gospodarstva in varčnih ljudi in ko bomo morali imeti svojo vojsko. To smo si sedaj osnovali. Drugega pa ne. Morebiti pa je ta vrstni red celo pravilen? Toda če bomo ostali brez sredstev, ker so varno spravljena v daljnem Beogradu, bo krivda tistih, ki so si prehod v demokracijo predstavljali kot veselico. Demokracija ni nekaj, kar ti je dano, marveč se je treba za njo boriti.

Neverjetna sreča je, da so vse politične stranke v Sloveniji o svoji prihodnosti istih misli. *Začrtava se prihodnost zgodovine slovenske nacije.*

dr. Marko Kos

Resnična zgodovina nove Jugoslavije je zgodovina samovoljnih in največkrat docela nesmiselnih materialnih pretokov med njenimi posameznimi federalnimi deli. Strahovito osiromašenje jugoslovanske države je nujna posledica takega delovanja jugoslovanskega produkcijskega načina. Vsa nakopičena republiška in nacionalna nasprotja, ki danes s tako strahospoštovanja vredno silo vrejo na dan, imajo svoj *pravi koren* v gospodarskem kolapsu. Politično-pravni vzrok in okvir temu propadu sta dala po vojni vsiljena in postavljena *družbena lastnina*, ki je udušila tržno ekonomijo in *enopartijski ter enoumni politični sistem*, ki je zadušil vse bogastvo nacionalnih različnosti. Slovenci smo imeli v teh dneh *enkratno priložnost*, da *docela zapustimo* to potapljajočo se ladjo, pa smo jo - zaradi škandalozne gospodarske nepripravljenosti na tak akt - lahkomiselno in morda *nepopravljivo* zapravili.

Zgodovina izčrpavanja in mozganja Slovenije v tej nesrečni in ponesrečeni Jugoslaviji sega seveda še v čase pred nastankom nove Jugoslavije. Tako na primer so leta 1918 Slovenci in Hrvatje upa polni prešli v novo kraljevino Srbov, Hrvatov in Slovencev. Navdušenje se je kmalu poleglo, ko je Beograd, poleg drugih Slovencem škodljivih ukrepov, določil zamenjavo štirih avstrijskih kron za samo en srbski dinar in s tem zdesetkal slovenski kapital in naše narodno premoženje. Takrat in pozneje so vladajoči Srbi tudi take skrajne zlorabe opravičevali kot ceno za »osvoboditev«, po drugi vojni pa sta prerazdelitveno vlogo osvobojenja prevzela »socialistična solidarnost« in »bratstvo i edinstvo«.

Pred kratkim je bil na obisku v Jugoslaviji pomemben gost - predsednik *Svetovne banke*, ki je Jugoslaviji po drugi svetovni vojni odobrila za različne projekte 100 ugodnih kreditov. Ob tem dogodku sem se spomnil na podatek, ki sem ga izbrskal iz arhivov, ko sem pisal knjigo o *Cestni aferi*. Od skupne vsote 45 miljonov dolarjev, ki jih je *Mednarodna banka* dodelila Jugoslaviji za ceste do prve polovice leta 1967, je Slovenija dobila le 1,4 milijone dolarjev, to je reci in piši natanko 3,1 odstotek od celotnega dotakratnega posojila. Da bi bila mera polna, so prav v teh letih vsi številni projekti za nove kredite, med njimi tudi cesta Ljubljana-Postojna-Razdrto, bili od federalne vlade pridržani, zaradi njenega posiljevanja *Mednarodne banke* s famoznim projektom železniške proge Beograd-Bar. Beograjska čaršija je pod krinko federalne vlade zahtevala za svoj stoletni sen prodora na morje nič manj in nič več kot 80 miljonov dolarjev mednarodnega kredita. Končno je *Mednarodna banka* popustila in odobrila 50 miljonov dolarjev za ta skrajno nerentabilen projekt.

Takih primerov je v zgodovini Jugoslavije nešteto. Toda zadnji dogodki vendarle kažejo neko povsem *novo kvaliteto* tega vrtinca jugo prelivanj. Izčrpavanje Slovenije postaja *načrtovano* in ni samo stranski produkt balkanske mentalitete, ki se ji je Slovenija uklonila in v teh desetletjih tudi do določene mere prilagodila. Sedaj gre za nič več in nič manj kot *planirano obubožanje*, da se še pred našo dokončno ločitvijo od Jugoslavije posrka do zadnje kapljice naša materialna substanca oz. da nam preko gospodarskega bankrota Slovenije preprečijo ali do skrajnosti otežijo samostojno državno življenje. To »zaroto« dokazuje predvsem najnovejša denarno-devizna politika Narodne banke Jugoslavije ali bolje rečeno Narodne banke Srboslavije, ki bo še *preostali* denar slovenskih varčevalcev *prelila* v srbska območja.

Sedaj je pač potrebno rešiti, kar se še da, čeprav je bilo ogromno časa že *nepovratno izgubljenega*. Zato bi morali slovenski parlament, Predsedstvo Slovenije, Demos in tudi tisti del opozicije, ki se iskreno zavzema za samostojno Slovenijo, nemudoma odločno pritisniti na Peterletovo vlado, da pospeši priprave na presekanje denarnih, carinskih, deviznih in SDK-ajevskih vezi z Jugoslavijo. Bližnja formalna ustavna samostojnost Slovenije ne bo državotvorno zadostna brez konstruktivne in strokovno operativne priprave samostojnega državnega življenja.

Igor Omerza

POSTOJTE ZA TRENUTEK

Zaklad Šempetra

Kljub temu, da smo pred leti na odmevni razstavi ZAKLADI NA JUGOSLOVANSKIH TLEH v Parizu predstavili tudi zaklad Šempetra – kip matere božje, izklesane v kamnu pred več kot 650 leti – pa si le malo ljudi ogleda to čudovito umetnino. Tehta preko 400 kg, v teh in naslednjih dneh pa je v šempetrski cerkvi obkrožena s številnimi živ-ljenjskimi risbicami, ki so jih narisali najmlajši. Če bi se za obisk cerkve odločili izven ur cerkvenega obreda, vam priporočamo, da se pred-hodno najavite v župnijskem uradu.

O materi božji iz Šempetra je leta 1936 zapisal v kroniko takratni župnik, dr. Jančič:

»Dne 24. 8. 1936 je obiskal našo cerkev umetnostni zgodovinar Dr. Gustav Hackl iz Donavic na Zgornjem Štajerskem. On išče po cerkvah raznih držav umetne slike in kipe, ki izvirajo iz davnih stoletij. Ko je omenjeni gospod naletel v naši cerkvi na kameniti kip Marije z Jezuščkom v stranskem Marijinem oltarju, se ni mogel dovolj načuditi tej izredni umetnini. Izjavil je meni, župniku dr. Jančiču, da je našel v neki cerkvi slični pa iz lesa izklesani kip, ki pa po svoji finesi od daleč ne dosega našega kipa. Izrazil se je, da je naš kip bil z vso gotovostjo izdelan l. 1320 in je to na posameznih potezah kipa dokazoval. Rekel mi je: Vi Šempetrani niti ne slutite, kakšno dragoceno umetnino imate v tem kipu Matere božje. Vredna je ta tako umetno izdelana statua najmanj 500.000 din. Dr. Hackl je kip natanko fotografiral in ga bo v posebni knjigi priobčil in popisal. Tukaj bodi omenjeno, da je bil ta 138 cm visok kip skozi stoletja na glavnem oltarju nekdanje Novokloštr-ske dominikanske cerkve v Založah. Novokloštrski posestnik Jožef Osterlain je 1826 cerkev podrl, ko je poprej cesar Jožef II. 1787 samostan razpustil. Leta 1826 je torej prišla Marijina statua iz nekdanje samostan-ske cerkve v Novem kloštru sem doli v Št. Peter in se torej že 110 let ozirajo Marijini častilci naše fare na prelepo podobo Marije z Jezusom.«

EDI MASNEC

Novi tednik

Oddolžitev dr. Debeljaku

PRVI SIMPOZIJ, ZAMOLČANEMU LITERATU IZ ARGENTINE

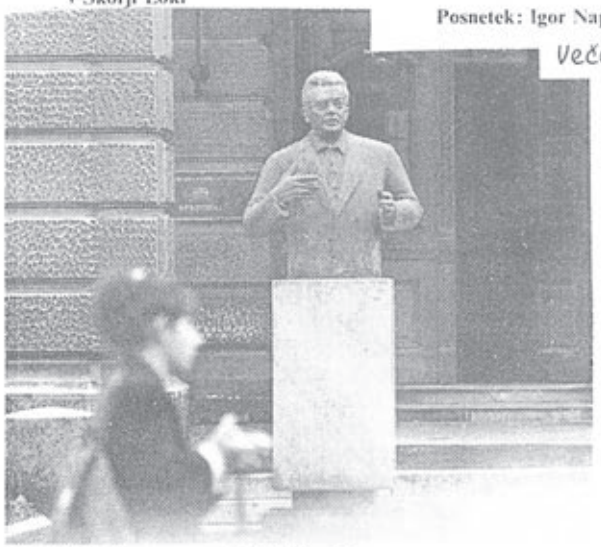
Včeraj je zasebna založba Karantanija iz Ljubljane v Škofji Loki priredila celodnevni znanstveni simpozij, posvečen dr. Tinetu Debeljaku, argentinsko-slovenskemu književniku, literarnemu zgodovinarju, mentorju, »svečeniku« slovenske kulture v diaspori, eni njenih najuglednejših osebnosti. S simpozijem, ki je bil dobro obiskan in strokovno tehten, vstopa v literarno zgodovino po pomenu in veličini svojega dela eden najbolj krivično zamolčanih slovenskih lieteratov.

Od leve: dr. Alojzij Šuštar, Tine Debeljak ml. in dr. Taras Kermauner v Škofji Loki

Posnetek: Igor Napast

Večer

Spet Univerza v Ljubljani

LJUBLJANA, 21. septembra – Univerzitetni svet ljubljanske univerze je danes sklenil, da se dosedanje ime Univerza Edvarda Kardelja v Ljubljani opusti in uvede poimenovanje Univerza v Ljubljani. Ime Univerza v Ljubljani je bilo uvedeno že leta 1945 in ga je univerza ohranila 34 let, po Edvardu Kardelju pa se je poimenovala leta 1979. Ob predložitvi predloga, da se univerza vrne k staremu nazivu, je rektor prof. dr. Boris Sket povedal, da so predlogi za preimenovanje prihajali iz študentskih in učiteljskih vrst, da je rektorat večkrat govoril o imenu, da je bilo predlogov za ime univerze več in da je najmanj sporen predlog, da se iz dosedanjega naziva Univerza Edvarda Kardelja v Ljubljani izpusti ime Edvarda Kardelja, s čimer se je strinjalo tudi društvo visokošolskih učiteljev. Univerzitetni svet je predlog sprejel skoraj soglasno. Rok za uveljavitev novega imena je maj 1991.

NAJ(BOLJ) VROČE TEME

PLEBISCIT o samostojni, suvereni in neodvisni slovenski državi

Uresničitev samostojnosti Slovenije je možno izvesti tudi s plebiscitom. Oktobra meseca je plebiscit predstavil že na seji družbenopolitičnega zbora slovenske skupščine Viktor Žakelj in sicer v imenu Socialistične stranke.
Sredi novembra pa je prišla presenetljiva novica o pobudi poslancev DEMOSA, da je treba še pred koncem leta in pred sprejetjem ustave razpisati javno glasovanje, oziroma plebiscit o prihodnosti Slovenije. Presenetljiva novica zato, ker je pobudo Socialistične stranke Demos zavrnil. Datum plebiscita še ni točno določen, po nekaterih predvidevanjih naj bi bil 30.decembra 1990.
ALI JE KONČNO PRIŠEL ČAS, KO BO POTREBNO REČI ZBOGOM Jugoslaviji?

SLOVENSKA ZUNANJA POLITIKA

Slovenski informativni list IN piše:
Meja s Hrvaško v Tržaškem zalivu ni določena. To vprašanje ne bi smelo biti ovira za osamosvojitev, kasneje pa bi ga morali seveda rešiti z mednarodno pogodbo. Tudi zdajšnja meja s Hrvaško bo namreč morala dobiti status državne meje.

"VRNILI"BI NAS AVSTRIJI IN ITALIJI

Četrtega oktobra letos je v rubriki Odmevi in reagiranja v beograjski POLITIKI zapisal profesor Branislav Ivanovič tole:
"Ker je Srbija nezainteresirana za nekakšen zelo problematičen konfederalistični odnos s Slovenijo, bi bilo treba organizirati referendum, pri katerem bi se slovenski narod izrekel ali je za to, da ostane v federativni Jugoslaviji ali odide iz nje. Če se dve tretjini prebivalstva Slovenije izrečeta za odhod, bi bilo treba táko željo spoštovati in jo vrniti Avstriji, slovensko Istro pa Italiji in tako vzpostaviti v tem delu Evrope teritorialno suverenost, ki je obstajala pred ustanovitvijo Jugoslavije. Če bi se pa Slovenija izrekla, da ostane v Jugoslaviji, bi se moral ostali del Jugoslavije s svoje strani izreči, ali sprejema ali ne sprejema želje Slovencev, da še dalje živijo pod skupno streho z ostalimi Jugoslovani. Sveda če bo Slovenija dokončno zapustila Jugoslavijo ali če bi ji prepovedali nadaljni obstanek v Jugoslaviji, bo morala poravnati vse račune, pri čemer se ne bo nič pozabilo ali podarilo."
Ne glede na to, da Sloveniji v tej državi ni bilo nikoli nič poklonjeno, temveč da je kvečjemu Slovenija veliko poklanjala drugim, h gornji izjavi prof.doktorja Branislava Ivanoviča ni kaj dodati, komentira v VEČERU Branko Senica in dodaja:
Reči je treba:Slovenci, ki ne berejo beograjske POLITIKE in POLITIKE EKSPRES, veliko zamudijo. Predvsem bi spoznali, kaj je v nekaj letih uspelo Miloševiču narediti iz nekoč evropsko uglednega lista, ki so ga pred 86 leti ustanovili v Beogradu slovenski bratje Ribnikar.

IN - O odcepitvi...

Slovenija se bo počasi začela odcepljati od jugoslovanskega zunanjepolitičnega sistema, ki ga zdaj zelo drago plačuje. Umikala bo slovenske diplomate in denar ter oboje uporabila za svoj zunanjepolitični sistem. To zdaj že počne z odpiranjem svojih predstavništev v Bruslju, Washingtonu, Moskvi, na Dunaju in v Pragi.

V prihodnosti naj bi Slovenija odprla svoja predstavništva v Italiji, Avstriji, Madžarski, Nemčiji, Češki in Slovaški, SZ, ZDA, v Argentini, Kanadi, Avstraliji, na Japonskem, v Veliki Britaniji, v skandinavskih državah, Španiji, v Stasbourgu, Ženevi in v mednarodnih organizacijah, kot so OZN, Unesco, OECD, GATT, Svetovna banka, IMF, EFTA in druge...

V nekaterih strateško manj pomembnih državah Slovenija predlaga skupna prestavništva s Hrvaško. S Hrvati naj bi si delili tudi delo in stroške na nekaterih mednarodnih konferencah. Ustanovili naj bi nekakšen slovensko-hrvaški svet za zunanjo politko, ki bi usklajeval pomembne zunajepolitične poteze. □

IN

ZDRUŽENJE LASTNIKOV RAZLAŠČENEGA PREMOŽENJA

ZLRP IN NAČELA, ZA KATERA SE BORI

Iniciativni odbor združenja je ustanovil oktobra 1989 leta g. Franc Izgoršek in začel zbirati vloge razlaščenih lastnikov ter navezovati stike z razlaščenci. Njegovo pionirsko delo, ki je bilo začeto precej pred uveljavitvijo demokatičnih sprememb v Sloveniji aprila 1990, je dalo velike rezultate. 5.6.1990 je bilo ustanovljeno ZLRP, ki šteje danes preko 2400 članov in ima zbranih približno 2000 vlog razlaščencev za vračanje premoženja.

Po ustanovitvi se je združenje tudi uradno registriralo, sprejelo svoj statut in odprlo žiro račun. Idejni temelji zahtev združenja po vračanju nacionaliziranega premoženja so naslednji:

— nacionalna sprava v Sloveniji ne pomeni samo pieteten odnos do vseh žrtev komunističnega režima, ampak tudi povrnitev krivic
— v procesu privatizacije družbene lastnine se dejansko išče z lučjo pri belem dnevu nove lastnike. Vedeti pa je treba, da je ob koncu vojne bilo v zasebni lasti v Sloveniji več kot 2/3 podjetij in da so ti lastniki oziroma njihovi potomci najbolj upravičeni naslovniki v procesu privatizacije družbene lastnine
— denacionalizacija pomeni tudi posthumano moralno rehabilitacijo ljudi, katerih edina »krivda« je bila, da so bili v svojem času to, kar je danes spet največja vrednota demokratičnega sistema - podjetniki!
— denacionalizacija je tudi vstopna viza za vstop v demokratično Evropo.

ZLRP zahteva vračanje vsega po krivici odvzetega premoženja. To vračanje naj bo predvsem tam, kjer je to mogoče in se stanje ni spremenilo (zemlja, gozdovi, hiše). Če pa se je stanje stvari spremenilo, je treba določiti pravično odškodnino, možna pa je tudi zamenjava z drugo dobrino.

ZLRP deluje v vsej Sloveniji in je že ustanovilo podružnice v številnih slovenskih regijah. S svojim delom je ZLRP že tudi precej pomagalo upravnim organom pri urejanju evidenc o razlaščenem premoženju.

iz referata na kongresu UIPI

/DEMOKRACIJA/

ANTON PODGORŠEK, član predsestva ZLRP novinarju DEMOKRACIJE Jožetu Novaku

Pred kratkim ste se udeležili kongresa UIPI v Bruslju. Kakšna organizacija je UIPI?

Udeležil sem se 31. kongresa Mednarodne zveze za nepremičninsko lastnino (UIPI). Predsednik te mednarodne zveze je prof. dr. Lujo Tončić-Sorin, ki je hrvaškega porekla in je bil tudi avstrijski zunanji minister. Na kongresu smo bili gostje, toda kot predstavniki Slovenije smo bili obravnavani kot predstavniki statusno-pravne države. Kongres je imel visoke pokrovitelje npr. predsednika belgijske vlade gospoda W. Martensa. UIPI so ustanovili leta 1923, vsaki dve leti ima kongres, danes šteje 28 članic (držav). Temeljni dokument te mednarodne zveze je Listina o nepremičninski lastnini. Ta listina je pomembna tudi za naše združenje.

Kakšne sklepe je sprejel kongres?

Za Slovenijo sta posebno pomembna dva sklepa. Zaključna resolucija govori o obveznosti UIPI, da bo vsestransko pomagala državam, ki so šle na pot politične demokracije in ki začenjajo s ponovnim uveljavljanjem civilnega statusa lastnine. To bo storil UIPI v obliki priporočil vladam dežel. Drugi sklep obvezuje izvršni komite UIPI, da v kratkem času skliče delovno skupino, ki bo realizirala naše predloge. Sestanek skupine bo predvidoma v Milanu, vodil jo bo profesor Stendardi, profesor na milanski univerzi, ki je tudi znani strokovnjak za lastnino. Tudi mi smo povabljeni, da sodelujemo v tej delovni skupini, ki bo pripravila predloge za spremembo UIPI za spremljanje lastninske problematike v vzhodni Evropi. Tako smo dobili celosten pogled na mednarodno pravno zaščito privatne lastnine.

Avstrijski državljani so na mariborski občini vložili že 204 zahtevke za vrnitev po vojni odvzete lastnine. Gre za stanovanjske hiše, tovarne (menda so se pojavili dediči največjega predvojnega mariborskega industrialca **Hutterja** in vložili zahtevek za vrnitev **Mariborske tekstilne tovarne MTT in Hutterjevega bloka**), lokale (**Hotel Orel**, bivša **Velika kavarna** - danes **Casino Maribor**, bivša kavarna **Astoria, mestna apoteka in Mestna restavracija** na Koroški cesti) ter zemljišča oziroma kmetijske površine.

Največ vlog je prišlo iz **Gradca**: odvetnik **Ivo Ketiš** je vložil zahtevek **Hansa in Else Käfer**, edinih dedičev **Alojzije Käfer**, ki je bila do leta 1945 lastnica **Slomškovega trga 5**, kjer je danes Društvo upokojencev, in kavarne **Astoria**. Dedinja **Grajskih vrat, Pekla** (celoten **Košaški hrib** in **Košaški dol z opekarno Košaki** vred), **Magdalene** in dela **Hočkega Pohorja** je **Amalija Kiffmann**.

Za **Margareto Miler**, ki je edina dedinja po pokojni **Amaliji Erlich**, rojeni **Sirk**, smo v **Annaheimu**, enem od domov za ostarele v Gradcu, izvedeli, da ima težave z zdravjem in da je v bolnišnici. Vložila je vlogo za **stanovanjsko poslopje** (velika stara hiša) v središču mesta na **Tyrševi 12** in za **tovarno SANA** (njeni predniki so v njej izdelovali čokolado in bonbone) v **Hočah**.

Glede vlog tujcev mariborski minister za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano Štefan Klinc pravi, da so po vojni tujci po meddržavni pogodbi dobili vse povrnjeno v obliki odškodnine (njihovo premoženje naj bi odšteli od vojne odškodnine, ki jo je Avstrija morala plačati Jugoslaviji, razlaščeni lastniki pa bi nato morali za odškodnino poterjati avstrijsko državo), zato nimajo nobene pravice karkoli zahtevati od Slovenije. Kljub temu na mariborski občini podatke še zbirajo, dokler v skupščini ne bo sprejet dokončen zakon o tem.

Poleg avstrijskih naj omenimo še nekaj zanimivejših slovenskih vlog: **mariborski škof Kramberger** se je podpisal pod vlogo, s katero cerkev zahteva vrnitev poslopja, kjer je imela **Tiskarno Sv. Cirila**, in zgradbe, v kateri je bil **škofijski ordinariat**. **Julij in Mitja Guštin** iz **Ljubljane** sta dediča **Julija Guština**, v čigar lasti je bil **Grajski kino** (danes je v tej zgradbi razvpiti pornokino **Udarnik** z barom in biljardi, last **Kinopodjetja Maribor**) na **Grajskem trgu 1**.

Z MLADININIH STRANI

DOBRO JUTRO DEMOKRACIJA, so vzkliknili tudi v Bosni in Hercegovini po prvih svobodnih volitvah po II.svetovni vojni. Prepričljivo so zmagale vse opozicijske nacionalne stranke:Stranka demokratske akcije(muslimani),Hrvatska demokratska zajednica (Hrvati) in Srbska demokratska stranka(Srbi). Že 25.decembra bo sedlo v 7 naslonjačev 7 novih predstavnikov demokratskih strank. V predsedstvu BIH bosta po dva predstavnika muslimanov,Hrvatov in Srbov, eno mesto pa je rezervirano za predstavnika drugih narodnosti v BIH. Komunisti so v BIH doživeli totalni poraz.
Nam vsem dobro znani Fikret Abdič, po nedolžnem obsojeni direktor Agrokomerca iz Velike Kladuše, je dobil od posameznikov največ glasov za predsednika, vendar te dolžnosti ne bo sprejel.

Makedonija ima prav tako za sabo prve povojne demokratične volitve. Največ mest je v bodočem enodomnem parlamentu Makedonije zasedla demokratsko nacionalna stranka makedonskega naroda združene Makedonije(31 mest), na drugem mestu je Zveza komunistov-partija demokratskih sprememb(27 mest), na tretjem mestu je zveza reformskih sil Makedonije(16 m.) socialistična stranka pa je dobila 5 mest.

V Srbiji in Črni gori se odvija predizborna aktivnost v znaku številnih nesporazumov,bojkotov in makverzacij. Bivši komunisti, sedaj socialistična stranka z Miloševičem na čelu absolutno dominira v vseh sredstvih javnega obveščanja. Pričakujejo posebno ostro borbo med dvema kandidatoma za predsednika in sicer med Slobodanom Miloševičem in Vukom Draškovičem iz Srbskega pokreta obnove.
Nekateri politični krogi izven Srbije predvidevajo, da bi lahko prišlo do državljanske vojne ali celo romunizacije Srbije. Volitve so 9.decembra.

MED ALBANCI, BOSANCI,HERCEGOVCI, HRVATI, ČRNOGORCI, MAKEDONCI,SRBI IN SLOVENCI

ne mine teden, da se ne bi vsaj enkrat med seboj skregali, si grozili, se obtoževali...
Tako je Srbija uvedla carinske dajatve za robo iz Slovenije in Hrvaške. To je politični Miloševičevski obračun z dvema "neposlušnima"republikama samo zato, ker ne želita sprejeti unitaristično centralistično srbsko federacijo Jugoslavije, oziroma Srboslavije.Ali bo taka kot mi hočemo ali je ne bo, sporočajo srbijanski politiki. To je gospodarski barbarizem brez primere, ki je imel v Sloveniji in na Hrvaškem šokanten odjek. Kakšne bodo prave posledice za vse je še nemogoče ugotoviti.

Vojaški krogi JLA in upokojeni generali in admirali vse bolj "streljajo" na demokratične spremembe v Sloveniji, Hrvaški in sedaj tudi v Bosni in Hercegovini. Polni so groženj, posebej pa jim gre na živce odločitev Slovenije, da izvede plebiscit o samostojnosti.
Jugo admiral Branko Mamula, ki se je nedavno mudil v Londonu, je izjavil, da bi bile jugoslovanske oborožene sile v primeru hude krize pripravljene intervenirati in braniti neokrnjenost in preživetje federacije. Dejal je: če bi lahko uporabili vojaško silo, bi se Jugoslavija obdržala.
Konfederacija ni sprejemljiva brez prelivanja krvi.

Tudi v **Črni gori** se vse bolj upirajo srbskim pritiskom in govorijo vedno bolj smelo kot črnogorska nacija.Zdaj mladina nosi majice z napisom Crnogorci100 %. Nekateri mladeniči pa dan in noč stražijo Njegošev mavzolej, pravijo, da pri varovanju ne bodo izbirali sredstev. Neposrednih spopadov s prosrbsko usmerjenimi rojaki, ki mavzolej imenujejo"germanska oraščina", za zdaj še ni bilo. Črnogorski nacionalisti pravijo:"Nič nimamo proti Srbom, če nas ne bodo silili, da se izrečemo za Srbe. Mi smo stoodstotni Črnogorci!"

Na **Kosovu** grozijo srbske oblasti, da bodo z osnovnih in srednjih šol odpustile 30 tisoč albanskih učiteljev, če ne bodo sprejeli učnih načrtov, sestavljenih v Beogradu.Odstranili so tudi več kot štiri tisoč albanskih milicnikov ter od njih zahtevali, da vrnejo orožje, opremo in celo stanovanja. Kosovski Albanci bodo volitve v Srbiji bojkotirali.

Pripravila Stanka Gregorič

GOSPODARSKI TELEPRINTER

Made in Slovenia - Vsi izdelki ljubljanske **Pletenine** so od oktobra opremljeni z etiketo **Made in Slovenia.** Kot je povedal direktor Pletenine Peter Hribar, pa so prevzeli tudi evropsko lestvico velikosti oblačil.

Adria Airways - Slovenski letalski prevoznik je povečal število letov v domačem prometu predvsem na področju Hrvaške(novo je: Pulj-Dubrovnik in Zagreb-Zadar);v mednarodnem prometu bodo nove linije na progah Moskva in Dunaj, odločili pa so še tudi za večjo preusmeritev v Frankfurt;
več bo zdomskih poletov v Zürich in Ženevo novi so poleti v Rim, Varšavo, Kairo.
V sekretariatu za promet in zveze so te dni registrirali tri nove letalske prevoznike:**IF and Co D.O.O.** iz Budve,**Croatia air lines** iz Zagreba in **Bonaca air** iz Dubrovnika. Na dovoljenje čaka še šest prevoznikov.

Pocenitev bencina - Prvič po vojni so se pocenili naftni derivati. Namesto 11.3 YUD bodo vozniki po novem za liter super bencina odšteli 10.3 YUD, za navaden bencin pa 10.2 YUD(jugoslovanskih dinarjev).

Lipa - Mnenja o novem slovenskem denarju ki naj bi se imenoval lipa, so različna: Nekateri pravijo, da bi bila nova slovenska valuta skoraj nujna,če bi prišlo do drastičnega padca dinarja. Za uvoznike bi bila strašna podražitev, za izvoznike pa boljši izhodiščni pogoj. Drugi zopet menijo, da bi morali predvsem zaradi jugoslovanskih političnih kolobocij čim prej razmisliti o lastnem denarju.
Pavle Ledinek, zasebnik Lestra-Hoče pa pravi:"Še kako se zavzemam za slovensko valuto, za lipo, ker se balkanskih skušnjav očitno v nobeni politični povezavi ne bomo otresli."

Veliki gospodinjski aparati - Koncern **Gorenje** je do konca septembra prodal na tuje za 215 milijonov USD izdelkov, od tega največ velikih gospodinjskih aparatov.
V primerjavi s prvimi devetimi meseci lanskega leta se je prodaja na tuje povečala za 21 odstotkov, več kot 95 odstotkov vsega izvoza pa je bilo ustvarjenega na konvertibilnih trgih. Največji izvoznik koncerna je **Gorenje Gospodinjski aparati**, ki je do konca septembra na tuje prodal za 144 237 ooo USD velikih gospodinjskih aparatov. Na drugem mestu je podjetje **Gorenje Mali gospodinjski aparati,** ki je v prvih devetih mesecih izvozilo za nekaj manj kot 16 milijonov USD izdelkov.

Slovenijales z ZDA - Ameriška korporacija **Slovenijalesa SK Products** je v Alispu blizu Chicaga odprla novo tovarno za sestavljanje manjših in večjih jedilnic, naslanjačev in drugih stolov ter knjižnih omar. V novi tovarni, ki je skupaj z zemljiščem in opremo stala 2.7 milijona USD, bodo sestavljali pohištvo iz lesenih delov, ki bodo prihajali iz ZDA, Jugoslavije in drugih evropskih ter iz daljnovzhodnih držav. Korporacija SK Products, ki jo je Slovenija les ustanovil leta 1968, je lastnica nove tovarne, ima pa še pet montažnic s skupaj 213 zaposlenimi, ki delujejo v različnih delih ZDA, obseg njihovega skupnega dohodka od prodaje pa je 45 milijonov USD.

Obramba pred algami-Koprski Hidro je javnosti predstavil sistem plavajočih nosilcev s specialnimi mrežami, ki varuje dele obale pred algami in ožigalkarji. Varovalno mrežo, ki so jo poimenovali **Sirena**, uporabljajo tako rekoč že ob vsej slovenski obali.

Turistična taksa- Znašala naj bi 10 YUD-za domače in tuje goste enako;bila naj bi del prihodka republike, ki bi občinam kasneje vrnila 80 odstotkov takse. Takšen je za zdaj predlog v osnutku zakona o turistični taksi.

Cestnine - V kratkem naj bi v Sloveniji odpravili dvojne cestnine-za domače in tuje voznike-izenačili pa naj bi tudi plačilo računov v hotelih. To preučuje ministrstvo za turizem.

Rotary klub ustanovljen-V Ljubljani so tudi uradno ustanovili Rotary klub, ki združuje 33 članov, sicer pa ima združenje Rotary International s sedežem v Evanstonu v ZDA več kot milijon članov.

Hyundai in Slovenijales-Rezultat kratkotrajnega, toda učinkovitega sodelovanja pri prodaji avtomobilov hyu je podpisana pogodba o dolgoročnem poslovnem sodelovanju Korporacije Hyundai z Mednarodnim podjetjem Slovenijales.

Cene v Sloveniji-Po podatkih slovenskega statističnega zavoda so se drobnoprodajne cene septembra v Sloveniji v primerjavi z avgustom povišale za 6.5 odstotka.

(INFORMACIJE IZ SLOVENIJE **IN**)

AVSTRALSKA MINI KRONIKA

Paul Keating:"Avstralija ne bo mogla uvažati kot do zdaj, se zadolževati kot do zdaj pa tudi ne trošiti kot do zdaj...recesija je dosti blažja kot tista iz leta 1982/83...najhuje je mimo..."(?)

Avstralija naj bi imela do leta 2031. 26 milijonov prebivalcev. Avstralski predsednik Bob Hawke je izjavil na SBS televiziji, da je povečanje prebivalstva Avstraliji koristno. Zanimanje za vselitev pa kaže, kljub demokratičnim spremembam, vse več prebivalcev iz Vzhodne Evrope. Samo lani se je želelo priseliti na naš južni kontinent več kot 12o.ooo. Večina prosilcev je izobražena in zna angleščino, ima diplomo inženirja, so strokovnjaki za kompjuterje, rudarski strokovnjaki in matematiki ali fiziki. Zaradi velikega pritiska na avstralske ambasade so v Beogradu, Pragi, Moskvi in Budimpešti povečali število zaposlenih pri izdajanju viz.

Ko so vzporejali ZDA, Novo Zelandijo, Zahodno Nemčijo, Kanado in Anglijo so ugotovili, da je Avstralija tretja po številu vlomov, četrta po krajah in peta po številu ubojstev in razbojništva.

Po vseh predvidevanjih naj bi se potovanje "preko luže" še letos podražilo. Povečanje cen so najavile kompanije:British Airways, Qantas, Cathay Pacific in Continental airline. Po nekaterih podatkih naj bi se recimo letalske vozovnice do Londona podražile za 254 $, do Bankoka in Hong Konga za 13o$, do Singapura za 11^{0} $ in do Frankfurta in Pariza za 254 $.

"Sickie sindrom"-bolniška, povzroča avstralski ekonomiji velike izgube. Zato so sedaj nekateri delodajalci pričeli s ponudbo posebnih dodatkov na plače in raznimi premijami. Sicer pa ima, po podatkih avstralskega biroa za statistiko kar 16 odstotkov ljudi neko vrsto invalidnosti, najpogostejša vzroka sta artritis in revmatizem.

Po neki anketi je Sydney za 73 odstotke cenejši od recimo skandinavskih mest, toda le za 0.7 odstotka od Londona. Cenejši od Sydneya so Toronto, Praga, Berlin in Johanesburg.

Komisija za človeške pravice in enakopravnost je prišla do zaključka, da je v Avstraliji vse več rasističnih izpadov, seveda so največje žrtve Aborigini.

Zvezna vlada je končno priznala, da se nahaja Avstralija v recesiji. Kljub množičnemu odpuščanju z dela bo kuverta s plačo za povprečno 10 dolarjev bogatejša. Od januarja se bo namreč zmanjšala taksa.

Od 1.februarja 1991. bodo morali vsi, ki bodo hoteli odpreti bančni račun pokazati kakšno izkaznico z osebnimi podatki, bodisi krstni list, potni list, vozniško dovoljenje ali pa potrdilo o državljanstvu. Vsi, ki niso bili klijenti dotične banke več kot eno leto pa bodo k temu morali dodati še pismeno priporočilo neke druge finančne inštitucije ali potrdilo delodajalca. Priseljenci, ki bodo v Avstraliji manj kot 6 tednov bodo lahko pokazali samo potni list.

Novi priseljenci v Sydneyu nimajo skoraj nobene možnosti, da bi si z nizkimi osebnimi dohodki kupili hišo ali stanovanje. Cene hiš in stanovanj so v tem mestu tako visoke, da so za recimo nekvalificirane ali polkvalificirane delavce nedostopne.
Za razliko od Sydneya in Melbourna bodo novonaseljeni dosti lažje prišli do strehe nad glavo v Brisbanu ali Perthu.

Popravek iz prejšnje številke:
Avstralski otroci se v osnovnih šolah ne učijo obvezno tujega jezika....še v srednjih šolah je tuj jezik neobvezen predmet razen v 7. in 8. letniku...

S.G.

TELEX - VESTI PRED IZIDOM

Melbourne-Na svečanem družabnem večeru, ki ga je v čast dr. Janeza Dularja priredil Slovenski narodni svet Viktorije v društveni dvorani Slovenskega društva Melbourne, je SLOVENSKO PISMO izvršilo anketo o plebiscitu za samostojno in neodvisno Slovenijo.Razdeljenih je bilo 85 listkov, v skrinjico je bilo vrženih 78. Da imajo naši ljudje popolnoma izoblikovano stališče, je pokazal rezultat ankete: na vprašanje ALI STE ZA SAMOSTOJNO SLOVENIJO je odgovorilo z DA vseh 78 vprašancev, ki so torej listke vrgli v skrinjico.

Ljubljana-Predsednik slovenske vlade Lojze Peterle se je te dni nahajal v bolnišnici. Operiran je bil zaradi vnetja slepiča.

Ljubljana - Na letošnji dan republike 29.november so ljudje v Sloveniji počivali in nekih velikih proslav ni bilo. Bil pa je, za razliko od Hrvaške, ki je letos ta praznik ukinila, dela prost dan.

Beograd - beograjski časopis Večernje novosti je za glavno nagrado v nagradni igri obljubil 9 mm revolver, med tolažilnimi nagradami pa so karabinke in drugo orožje.

Ljubljana-Poveljstvo 5.armadnega območja je poslalo predsedstvu Republike Slovenije pismo, v katerem zahteva, da Slovenija v določenem roku izroči enotam Jugoslovanske ljudske armade še preostalo orožje, ki ga je teritorialna obramba Slovenije obdržala po premeščanju orožja maja in junija letos. Predsedstvo Slovenije je to zahtevo zavrnilo in predsedstvu Jugoslavije poslalo pismo, v katerem protestira proti takemu ravnanju poveljstva 5. armadnega območja, saj posega v ustavne in zakonske pristojnosti Slovenije.

Beograd- Član srbske akademije znanosti in umetnosti in predsednik takoimenovanega Russelovega razsodišča Vladimir Dedijer je umrl od srčnega infarkta. Smrt ga je doletela v letalu, ko se je vračal iz ZDA, kjer je bil zaradi operacije oči.

Hamburg -Predsednik predsedstva Republike Slovenije Milan Kučan je v nemškem tedniku Der Spiegel izjavil, da v nekaterih republikah v Jugoslaviji ne izključu je državljansko vojno. Za to bi bila odgovorna Srbija, ki si prizadeva vsiliti svoje politične in gospodarske interese drugim republikam v Jugoslaviji. Nadalje je dejal:če bi se Slovenija hotela odcepiti in bi posredovala vojska, bi Slovenija razmišljala o pomoči drugih držav in mednarodnih organizacij.

Zagreb-Hrvaški predsednik dr.Franjo Tudžman je sprejel v italijanskem mestu Pizza nagrado za mir KATARINA DE MEDICI, ki jo podeljuje ugledna akademija Internacionale de Medici iz Firence. V švicarskem mestu Luganu pa je proglašen za počastnega doktorja ameriške univerze iz San Diega.Imenovan je za člana-senatorja višjega sveta akademije. Prava vrednost tega je v tem, da so člani tega senata tudi Willi Brandt,princ Charles,Mihail Gorbačov, Andreotti, Peter Ustinov,Miteran, Umberto Ecco in drugi.

Ljubljana-Prvi general jugoslovanske armade Veljo Kadijević direktno grozi vsem tistim republikam, ki si drznejo misliti o čem drugem kot o socialistični, unitaristični federativni Jugoslaviji. Zapretil je, da bo armija razorožila, po njegovem mnenju, ilegalne vojne in policijske enote a njihove voditelje kaznovala brez kakršnekoli razprave, če bo potrebno tudi s silo. Seveda letijo take grožnje na Slovenijo in Hrvaško. Agencija Reuter poroča, da je to prvi in najostrejši napad vojske na policijo. Rožlanje z orožjem pa po stari navadi prihaja ponovno pred kakimi volitvami,tokrat v Srbiji in Črni gori. Tudi slovenski minister za obrambo Janez Janša je izjavil, da ni sile, ki bi mogla razorožiti slovensko teritorialno obrambo,Janša dalje meni, da gredo grožnje armije v korist Miloševičevi stranki v Srbiji,vplivale pa naj bi tudi na izid slovenskega plebiscita.

Ljubljana - V Ljubljani je odprt generalni konzulat republike Italije. Na svečanosti je govoril minister za zunanje zadeve Italije Gianni de Michelis, ki je med drugim dejal, da je otvoritev konzulata znak plodnega sodelovanja med Italijo in Jugoslavijo. Predsednik slovenskega predsedstva Milan Kučan je dejal, da Slovenija pričakuje še posebno podporo od sosedov.

S.G.

ZGODOVINA

70 LET OD PLEBISCITA NA KOROŠKEM

Dne 10.oktobra 1990.je minilo 70 let od plebiscita za prikljućitev dela Koroške Avstriji ali Jugoslaviji.Sedemdeset let je minilo od takrat,ko je Slovenija izgubila ta del svojega ozemlja.
Mnenja in trditve kdo je kriv za to so očitno različna.
Tako v oktobrski številki Rodne grude Vladimir Urbanc iz Montreala v Kanadi piše takole:
"Ali je temu kriv vodja jugoslovanske delegacije Nikola Pašić,ki je na mirovni konferenci v Parizu, kjer je bilo na dnevnem redu samo vprašanje Koroške in Prekmurja, maja 1919.silil na dnevni red, proti volji predsednika mirovne konference Georgesa Clemenceauja, francoskega premiera, tudi vprašanje meje Srbije proti Baranji in Banatu in vis-a-vis Bolgarije(kar je bilo zanj kot Srba bolj važno kot pa slovenska Koroška)?
AKO BI SE TAKRAT NIKOLA PAŠIČ KONCENTRIRAL SAMO NA VPRAŠANJE KOROŠKE IN PREKMURJA, BI BILO MOGOČE VSE DRUGAČE...
Ali je krivda v tem, da so postavili jugoslovanski politiki našega slovenskega generala Maistra na slepi tir in so mu odvzeli poveljstvo nad koroškim ozemljem? General Maister in Maistrovi borci za Koroško so vlivali strah v kosti nemških Avstrijcev in on jim je bil trn v peti.
Na zahtevo plebiscitne komisije na Koroškem(in to italijanskega delegata) je **PAŠIČ POKLICAL GENERALA MAISTRA V NAJBOLJ KRITIČNEM ČASU ZA KOROŠKO, TIK PRED PLEBISCITOM V BEOGRAD NA POGOVORE IN GA DRŽAL V BEOGRADU VSE DO ČASA, KO JE BIL PLEBISCIT KONČAN V KORIST AVSTRIJE.**
Težko je verjeti, to je zgodovinsko dejstvo in to ni naključje, pačpa je bilo vse skrbno preračunano.
Ali je krivda v tem, da je Pašič na zahtevo plebiscitne komisije na Koroškem dal nalog, da se dne 22.oktobra 1920.po izgubljenem plebiscitu, jugoslovanske čete umaknejo iz Koroške in to zopet na pobudo italijanskega delegata, namesto da bi razglasili plebiscit neveljaven,zaradi tolikih nepravilnosti pred in med plebiscitom povzročenih od nemških Avstrijcev in nemške propagande?Italijanom, ki so čuvali volilne skrinjice, je tudi marsikaj očitati!!!

.....

KAR PA JE ŠE NEOBDELAN LIST ZA NAŠE SLOVENSKE ZGODOVINARJE IN STROKOVNJAKE KOROŠKEGA PROBLEMA O IZGUBLJENEM PLEBISCITU 10.10.1920.PA JE VLOGA NEMŠKEGA KAPITALA Z DUNAJA IN BERLINA(verjetno masonskega).
Ravno ta kapital je odločilno vplival na izid leta 1920.Tudi dejstvo, da so se Italijani(ki so bili še pred letom dni na bojišču smrtni sovražniki Avstrijcem) postavili na stran nemške Avstrije, za katero je bilo važno da si zavaruje železniško zvezo iz Trsta preko Rožne doline na Dunaj. Tudi tu zadaj se čuti vloga velekapitala, da si zavaruje svoje interese. Nemškim Avstrijcem nikoli ni manjkalo denarja za lažno propagando, saj so ta denar dobivali od velenemškega kapitala z Dunaja(kjer so lahko tiskali tudi denar)in tudi iz Berlina, saj je šlo za obrambo nemške južne meje. Ta kapital je tudi financiral nakup in dostavo hrane volilcem v coni A na Koroškem, kar ni nič drugega kot nakup volilnih glasov,oblika podkupovanja.
Slovenska vlada v Ljubljani pa je imela za propagando zelo malo denarja, saj je svojo oblast šele gradila. Slovenska diplomacija je bila šele v povojih, neizkušena,slovenski delegati niso obvladali angleškega jezika,kar bi vsekakor pomagalo na konferenci v Parizu, saj je bil ravno amerikanski prezident Wilson naklonjen Avstrijcem.
Tako so bili Slovenci, naklonjeni Jugoslaviji brez vsake pomoči. Slovenska vlada v Ljubljani je lahko računala samo na njihovo narodno zavest, nasprotno pa so bili mlačni Slovenci in nemški Avstrijci bombardirani s propagando in celo darili hrane."/Vladimir Urbanc v Rodni grudi/.

0285/LITTLE & ASSOC.

Pater NIKO

*ISKRICA...**

Ko smo prejšnji teden razmišljali o vseh svetnikih in molitvi za mrtve, mi je že takrat hodila po glavi misel o temi, ki se je v teh premišljevanjih še nisem lotil, morda tudi iz razloga, ker so jo bila polna usta, poročila in časopisni stolpci tudi pri nas v Avstraliji-namreč o SPRAVI. Ker je vsaka zadeva ali misel, ki je manj ali bolj utemeljeno vržena v prostor,deležna ogromno pozornosti, pozneje pa začne zamirati kakor se časovno oddaljuje, prav zato se je lotevam šele danes, ko so za nami dnevi spominov na tiste, ki jih viharji razprtij nad grobom ne dosegajo več.

Če hočemo govoriti o SPRAVI, potem se moramo zavedati, da je morala biti prej razprtija, prepir, nestrinjanje. Kot slišim je to bilo in je še med nami. Iz tega sledi zelo preprost in logičen sklep, da je sprava potrebna. Vse v redu in prav. Sam osebno tega problema ne čutim, kajti če naredim nekomu krivico ali se z njim sprem, pozneje pa ugotovim, da sem naredil napak, me je toliko v hlačah, da stopim do človeka, se mu opravičim in poskušam popraviti škodo. Zelo enostavna rešitev, ko gledaš nazaj, ko je pa aktualna pa vendar le ni tako preprosto. Pri vsej zadevi me moti le to, da se stvari največkrat lotevamo iz popolnoma napačnega zornega kota.
V nekem članku enega naših listov sem zasledil naslednji zapis ali ugotovitev, ki mi bo služila samo kot primer:Vstopili smo v 60.dan naše avstralske slovenske sprave. Nastopila naj bi prenovitev našega skupnega življenja. Pričela se je z očitki. Prav. Saj sožitje pomeni dialog...do tu citat. Na prvi pogled zelo lepa in vzpodbudna misel, v globljem spoznavanju pa je postavljena na glavo. Sveto pismo SZ uporablja za spravo drug izraz in sicer spreobrnjenje. To mi je veliko bližje iz preprostega razloga, ker ne morem spreobračati drugih, dokler nisem sam spreobrnjen. Najbrž že slutite v čem je problem. Spreobrnjenje ali sprava, če hočete, se prične najprej v meni, v tebi, v vsakem. Začeti je potrebno pri sebi in to v objektivnem odnosu do samega sebe, morda je boljši izraz v samokritičnosti, preden sploh pogledamo čez plot k drugemu.
Moremo ugotoviti, da si krščanstvo v tej smeri bolj ali manj posrečeno prizadeva že dva tisoč let, pa lahko hitro ugotovimo, da je največkrat uspeh združen le s posamezniki. Zato mislim, da je sprava predvsem sad človekove osebne zrelosti. Zato je tudi na mestu vprašanje:ali sem sploh sposoben pogledati vase, da bi lahko sprejemal drugega? Najbrž vsi veste ali čutite kako težko je že zakonsko skupnost graditi na ljubezni, ki ni pripravljena vsak dan zoreti v medsebojnem spoštovanju in sprejemanju. Sprejeti sebe takšnega kot sem in s tem vzporedno tudi drugega, je edina pot k neprestanem odpuščanju, k spreobrnjenju, k spravi. Dialog, ko si zamašim ušesa in uveljavljam svoje mnenje,je samo karikatura dialoga.
Prerok Ezekijev lepo pravi, da si moramo ustvariti novo srce in novega duha ali krajše:se spreobrniti. Za tako dejanje pa ni potreben predpogoj: večja ali manjša inteligentnost, niti večja ali manjša izobrazba ali ambicioznost. Potrebna je predvsem iskrenost srca in prava modrost za katero naj bi vsak dan prosili Boga, kot nam svetuje Knjiga Modrosti iz nedeljskega SP odlomka:Blesteča in nevenljiva je modrost, lahko jo vidijo kateri jo ljubijo in jo najdejo, kateri jo iščejo; prej ko po njej hrepene, se da spoznati; kdor se zgodaj ozira po njej, se ne bo trudil; našel jo bo sedečo pri svojih vratih. Kajti razmišljanje o njej je popolna razumnost in kdor zaradi nje bedi, bo kmalu brez skrbi. Sama hodi okrog in išče te, ki so je vredni, dobrohotno se jim pokaže na njih potih in jim pri vsaki misli pride naproti. Zakaj njen začetek je resnično hrepenenje po pouku, skrb za pouk pa je ljubezen, ljubezen pa je spolnjevanje njenih zapovedi, spolnjevanje zapovedi pa je zagotovitev nesmrtnosti, nesmrtnost pa pripelje v božjo bližino.

* * *

Ivan Cimerman
AFORIZEM

SISTEM/-atično smo ponavljali napake. Ljudje so postali sistem/-APATIČNI.

VAŠE ZGODBE

Mirko Cuderman

Big John

I met him a few years ago. When I introduced myself and told him: " **I am from Slovenia**", I immediately realized that this had no meaning for him. That was the usual reaction, it was always necessary to explain: "Slovenia is a Republic in the north-west of Yugoslavia".

Big John answered very quickly that he had already been to Yugoslavia. He was not very happy with Belgrade airport. It was very badly organized - "Too much slivovitz," he said laughingly.Whenever I met him afterwards he always made the same remarks. I tried so hard to explain to him that Slovenia is a separate republic and a separate nation altogether, far from Belgrade. But without success.

When I was going home from Sydney, where I had attended AS Congress, at the airport I suddenly remembered Big John. My late father used to say: "Nothing ventured nothing gained". So I said to myself, "YOU HAVE NOT TRIED ENOUGH TO PROPERLY INTRODUCE SLOVENIA TO BIG JOHN."

When I came home I discussed the matter with my wife and we agreed to invite Big John and his wife to a small barbecue the following Sunday. We had the opportunity to give Big John and his wife an overall view of Slovenia with slides, videos and music cassettes. We even introduced them to our best national ansamble and choir "Avseniki". I talked to Big John about the history of the Slovenian nation and about the changes nowadays.

We all had a lovely Sunday afternoon, we were all happy and relaxed. From that Sunday on, Big John would always keep me up to date, by phone, with any snippet of information about Slovenia. Even my letter-box is full of clippings from newspapers. Big John is showing now an avid interest in everything Slovenian: nothing escapes his attention. So now **he tells me** all the news - all that is happening **on the sunny side of the Alps**. If you ever happen to meet this 6' 6 " tall John from Queensland, you need not tell him where Slovenia is, **he will tell you**, moreover he will update you with the latest news from Slovenia.

If all of us would find just one **BIG JOHN - AUSTRALIAN** - and would try in some way to tell him where our beautiful homeland, **SLOVENIA**, is, how picturesque it is, what her people are like and what is happening there, how lovely it would be.

It is true, what my late father used to say: "NOTHING VENTURED NOTHING GAINED."

Iz slovenščine prevedla
Marija Senčar

ZABAVNIK

Ej, ga!

Gorenjci so v preteklosti zmeraj govorili: »Ej, ga!« Še pred nedavnim pa so začeli z novim vzklikom: »Ej, ga, bre!« Sestalo se je jezikovno razsodišče, razpravljali so na Univerzi, posredovale so stranke. Končno se je sestal še Toporišičev krizni štab za obrambo slovenščine. Takole so sklenili.

Z vzklikanjem Ej, ga, bre! nikakor ni ogrožena slovenščina. Ne gre za prodiranje srbščine v slovenščino, temveč za preprosto okrajšavo za: Ej, ga brezposelnega!

Od spod!

— Halo, je tam tovariš Potočnik? Oprostite, ali ste morda gospod? Saj ne vem, kako naj vas pokličem.

— Nisem gospod, ampak odsp-od!

UGANKE ZANKE

Ali je v Sovjetski zvezi dovoljeno, da se moški poroči s sestro svoje vdove?
(če je njegova žena vdova, je on mrtev)

Kmet je imel 127 ovc, vse razen šestih so poginile. Koliko je ostalo živih?
(seveda šest)

Po koliko živali je vzel Mojzes na svojo barko?
(to ni bil Mojzes, pač pa Noe)

Znani arheolog je izjavil, da je v Turčiji našel kovanec, na katerem je pisalo, da je izdelan sto petdeset let pred našim štetjem. Mu verjamete?
(ne, ker pred našim štetjem nihče ni mogel vedeti, koliko manjka do začetka našega štetja)

Kaj piše na robu bankovca za pet dinarjev?
(za 5 din ni bankovca)

O OCENAH IN O NAPOVEDIH

Zajček (zamišljeno): »V novem letu bom poskusil živeti pametneje kot lani.«
Srna (poglobljeno): »Lani sem napravila precej napak. Letos jih ne bom ponovila.«
Ovca (skesano): »Tako! Z neumnostmi je konec. Poslej bo vse drugače.«
Kokoš (pomenljivo): »Napačna iskanja so preteklost. Prej ali slej bo prišel dan, ko bom našla zrno.«
Volk (mogočno): »Tudi v prihodnje bomo uspešno hiteli od zmage do zmage. Sreča je na naši strani!«
MORALA *(polaga obkladke na razgreto čelo): pri ustih, pri katerih je gobec večji del glave, je modrost manjši del povedanega.*

Pozabljena slovenska narodna?

Konj'ča ima suhega,
skoraj že gluhega.
Oglar, oglar mora bit' moj!

Oglar je zavber fant,
ima ves črn gvant.
Oglar, oglar mora bit' moj!

Oglar ima devet otrok,
moke pa le za 'n sok.
Oglar, oglar mora bit' moj!

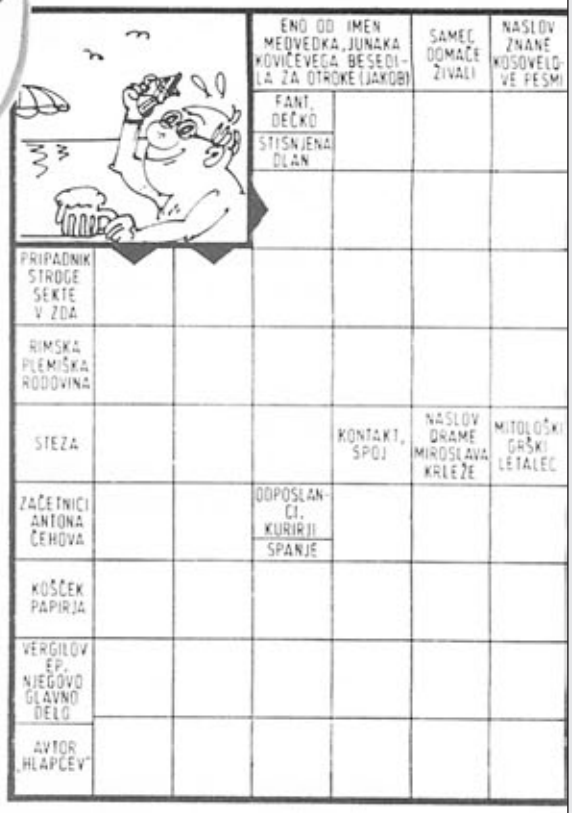
Hlače ima strgane,
z ogljem namazane.
Oglar, oglar mora bit' moj!

Oglar gre na goro,
punce za njim teko.
Oglar, oglar mora bit' moj!

PAVLIHOVA PRATIKA

KRIŽANKA

KRIŽANKA: pob, pivo, kveker, Orsini, pot, ač, sli, lisiek, Eneida, Cankar.

P. Pratika

JANEZEK...

Ko je bil Janezek star sedem let, je bil svet zanj veliko večji kot pozneje, ko je imel resnično devet let. Stopnice so bile zelo visoke in je moral krepko dvigovati noge, da jih je prehodil; ko je sedel na stolu za mizo, je z nosom komaj dosegel njen rob. Vendar ga to ni motilo, zjezil se je le, ko je moral za pultom v trgovini visoko navzgor dvigniti roko z dinarji, da mu je trgovec navzdol dal liziko. Isto se mu je dogajalo, če je v gostilni pri šanku kupil sok ali kokto ali če je kupil vstopnico za kino. Pa je jezno zapisal v zvezek: TISTI, KI SO DOL, NAJVEČKRAT GOR PLAČAJO!

Janezek je z mamico in očetom sedel pri kosilu. Jedli so fižol s kislim zeljem in zraven grizljali vsak svoj kos kruha. »Kaj pa meso? Že deset dni ga nismo jedli,« je vprašal Janezek. Oče ga je grdo pogledal in že hotel začeti s tistim »ti presneti mulc...«, pa se je samo odkašljal: »Veš, sine, plače so čedalje manjše, se pravi, da standard pada, cene rastejo, pa nam zmanjka denarja za meso, ki je drago.« Ob tem se je očetu zmračilo čelo in v obraz je postal jezno zelen. Pa je Janezek napisal v rdeči zvezek: STANDARD PADA, CENA RASTE, ATA ZELENI!

Ni vajen...

– Že petnajst let vozim avto in še nikdar me ni nihče vznemirjal z nepotrebnim govoričenjem... očita Lojze znancu, ki je prisedel v avto.

– Kaj pa voziš?

– Mrliški avto.

REKLI SO(SMO) in OSTALI ŽIVI

Komunizem je bil boljši

"...če je to demokracija, potem jo ne maramo in bi bilo bolje, če bi ostali v komunizmu, kjer smo lahko kradli vsi po malo..."
V MLADINI Vasilij Krupenko

...

Slovenka iz Melbourna v trgovini plača in ponudi blagajničarki kovanec-dolar.
"This is Greek money", pravi blagajničarka. Slovenka se razjezi in poskuša pojasniti, da je kovanec iz leta 1987.-leta miru:
"This is a coin from 1987- the YEAR OF PISS!"(Namesto Peace).
"To je kovanec iz leta 1987.-leta lulanja(misli:leto miru).

...

Priseljenec priseljenki-soprogi:
"Give us some snake",(misli snack)
"Daj nam kakšno kačo"(misli prigrizek)

...

Dragi brat! Pošiljamo ti video kasete, majhnega kengurujčka, nogavice in That is all.
Brat odgovarja:Vse smo dobili, le That is all-a ni bilo v paketu.

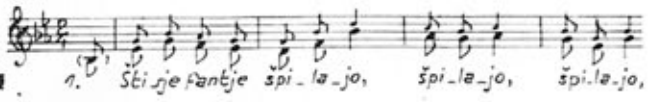

"NAJBOLJ LUŠTNO JE BILO, KO SE JE POKVARIL AVTOBUS..." je dejala Marcela Bole, ko nam je pripovedovala kako je bilo, ko so se vračali z mladinskega koncerta v Sydneyu.
Na fotografiji pater Niko in Marcela.

SLOVENSKI NARODNI SVET za Viktorijo se je tudi pridružil ostalim darežljivim darovalcem v nabirko za pomoč s poplavo preizkušani Sloveniji. Svojemu prvemu daru 300 dolarjev je dodal še 500 dolarjev, da je skupna vsota njegovega daru 800 dolarjev.

DATUM PLEBISCITA, ki ga pripravlja Slovenija v decembru, je spremenjen: ne bo na dan 30. decembra, kot je bilo prvotno objavljeno in tudi oglašeno na eni prejšnjih strani te številke Slovenskega pisma, ampak že 23. decembra. Namen plebiscita je priti na jasno, ali je večina Slovencev za samostojno Slovenijo, ali pa želi narod kljub vsem razočaranjem zadnjega časa še naprej ostati v sklopu Jugoslavije. Slovenska vlada želi, da narod sam odloči, kakšno bodočnost si želi. Rada bi si prihranila poznejše očitke, da je v tako važni zadevi brez volje naroda sama pripravila državljanom pot v drugačno bodočnost.

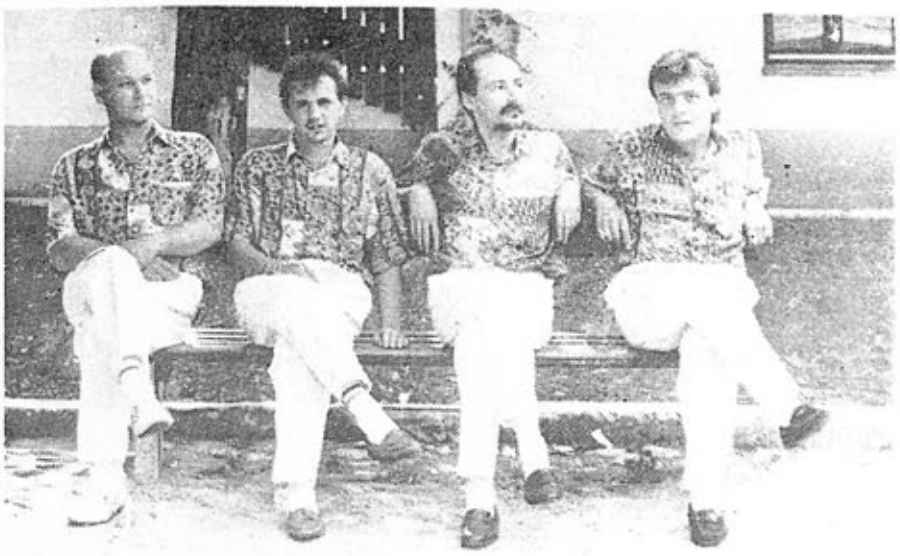
GLASBENI TRG

Barometer dviguje pritisk

Celjska skupina Barometer obstaja že pet let, vendar pa so v sedanji zasedbi skupaj šele dve. Igrajo zabavno glasbo po raznih prireditvah in čeprav so že nastopali v Avstriji, Nemčiji, Španiji..., niso, za razliko od mnogih drugih, preveč zagledani vase.

Pripravljajo samostojno kaseto, ki naj bi izšla do konca letošnjega leta, drugače pa jih je možno poslušati v Makarski, kjer trenutno nabirajo inspiracijo. V jeseni jih bo možno videti in slišati v hotelu Evropa. Posebna vest za vse njihove oboževalke: nobeden izmed njih ni poročen. Skupino sestavljajo Pantner Tone, bobni, kitara, vokal, Gregorc Elči, solo kitara, vokal, Valek Božo, bas, vokal, Antonič Stane, klaviature, harmonika, vokal. E. E.

Novi tednik

NOVA KASETA ALEKSANDRA JEŽA

V VSAKO SLOVENSKO DRUŽINO

NA TURNEJI PO SLOVENSKIH PLESIŠČIH, DISKOTEKAH IN ŠOLAH

Zasavski glasbenik Aleksander Jež se na domačem popevkarskem prizorišču pojavlja z novo kaseto, za katero pravi, da bo bržčas najuspešnejši njegov izdelek te vrste doslej. Naslovno pesem »Marjanca premajhen sem zate« mnogi že štejejo za nov priljubljen hit slovenskih radijskih postaj, vse več poslušalcev ima rada tudi pesem »Bilo je krivo le vino«.

Aleksander Jež

»Med desetimi skladbami z nove kasete je precej takih, ki jih bodo ljudje imeli radi. Kaseta je narejena tako, da jo lahko priporočam v vsako slovensko družino. Kdor ima rad tako zvrst glasbe, mu bo zagotovo všeč,« pravi Aleksander Jež.

Sam je napisal večino pesmi za novo kaseto, velik delež je prispeval primorski glasbenik Leon Klemenc, ki jih je (razen dveh) tudi posnel v piranskem studiu Tartini. »Prvi poljub« so posneli v studiu Radia Maribor, »Ob tebi bom pozabil njo« pa v ljubljanskem studiu Top Ten. Aleksander Jež se ta čas opravlja na promocijsko turnejo po slovenskih plesiščih, diskotekah in šolah, obljublja pa, da bo še naprej imel dovolj časa za pomoč mladim neuveljavljenim glasbenikom, ki jim skupaj z Leonom Klemencem pomaga do prvih posnetkov.

JOŽE KRAJNC

PRI NAS BELOKRANJCIH — Toni Verderber je pred kratkim izdal s svojim ansamblom video kaseto Pri nas Belokranjcih. Kaseta je izšla pri založbi RTB v nakladi 500 kosov, posneta je v Tonijevih Poljanah pod režisersko taktirko Jožeta Klobovsa. Snemalec je bil Ubald Tankocy, tonski mojster pa Marko Taič. Kaseta gre dobro v prodajo tudi v Beli krajini, četudi založnik ni napravil zanjo skoraj nikakršne reklame.

● *Skupina PETER PAN je v ljubljanskem studiu Metro posnela skladbe za svojo prvo kaseto. Na njej bo devet pesmi od katerih je najbolj znana starejša »Oh Sabina«. Člani te hard-pop skupine so BORUT DEBEVC, TOMAŽ GRUBAR, JURE ZDEŠAR in JANEZ NERAD.*

● ***ANDREJ ŠIFRER*** *s svojo novo kaseto, ki nosi naslov »Hiti počasi« žanje prodajne rekorde na vsej črti. sodeč po dosedanjih številkah kaže, da bo letos med najbolje prodajanimi. Naj spomnimo: Andrej Šifrer je svojo prvo ploščo objavil pred dvanajstimi leti (Moji žulji).*

JEZIKOVNI KOTIČEK

Z urednico našega novega slovenskega časopisa v Avstraliji, gospo Stanko Gregorič, sva kmalu po izidu prvih dveh številk ugotovili, da časopisu manjka lektorske roke, ki bi odstranjevala večje in manjše jezikovne spodrsljaje dopisovalcev. Najina želja, da bi časopis prinašal jezikovno neoporečne prispevke in čim manj tiskarskih škratov, je zaenkrat še daleč od uresničitve, saj nama krajevna oddaljenost, pomanjkanje sodelavcev, pošiljanje člankov tik pred zdajci, in še bi lahko naštevali, onemogoča izvedbo lektoriranja in korigiranja. Da pa naši dopisovalci ne bi ostali prepuščeni sami sebi, sva se odločili, da odpreva jezikovni kotiček, ki bo odgovarjal na jezikovna vprašanja in zabeležil ter opremil z jezikovno razlago najpogosteje ponavljajoče se napake v prispevkih Slovenskega pisma.

Za začetek bomo obravnavali nekaj pravopisnih vprašanj. Pravopisna ravnina namreč igra zelo pomembno vlogo pri vsakem zapisanem sporočilu. To kar v govoru označujemo s premori, je velikokrat treba v pisanem sporočilu zaznamovati z ločilom, ne pa vedno. Če hočemo torej pravilno pisati, se moramo naučiti določenih pravil, ki urejajo sistem slovenskega knjižnega jezika.

Ločila v slovenskem jeziku opravljajo isto nalogo kot premori in posebni tonski poteki v govornem sporočilu. Preberimo na glas poved: Kar je dobro, se samo hvali. Kaj ugotovimo? Na mestu, kjer je v zapisu vejica, smo v govoru naredili premor.

Vendar pa je res, da vseh premorov, ki jih delamo v govoru, v zapisu ne označujemo z ločili. Npr.: Kam greš, Marjanica? - Vesel sem, da si prišel. Zgoraj zapisani povedi izgovorimo kot nepretrgano enoto, torej brez členitve. V teh primerih pišemo vejico zaradi sintaktičnega odnosa obeh delov stavka: v prvem ločimo z vejico od ostalega besedila zvalnik, v drugem pa odvisni stavek od glavnega.

Večkrat pa spet ločil ne uporabljamo, četudi govorno verigo členimo. To se dogodi vedno v obsežnejšem prostem stavku. Npr. Odličnemu igralcu / je bila za uspelo igrano vlogo Hamleta / podeljena Prešernova nagrada. S poševno črto smo označili govorne premore. V zapisu pa teh premorov z vejico ne označujemo, saj je pravilo, da vejica stoji samo med priredno povezanimi stavčnimi členi, ne pa tudi med podredno zloženimi.

Podrobnejša pravila za rabo vejice v prostih in zloženih stavkih bomo obravnavali v naslednji številki Slovenskega pisma.

Aleksandra Bizjak, lektorica

SLOVENSKO-AVSTRALSKO DRUŠTVO CANBERRA Inc

pozdravlja vse rojake in bralce MISLI s prisrčnim vabilom:

KADAR SE MUDITE V CANBERRI OBIŠČITE NAS!

Vsem rojakom in njih prijateljem sporočamo: naš ***DOM,*** poznan pod imenom ***TRIGLAV,*** na ***Irwing Street, PHILLIP (CANBERRA) A.C.T.,*** je odprt gostom vsak dan (vključno sobote, nedelje in praznike, razen velikega petka in večera božične vigilje) od ***11.30am do 11.45pm.***
Naš bar je odprt od 11.30 dopoldan dnevno ter nudi tudi številne slovenske pijače. Kuhinja servira okusno domače pripravljeno hrano vsak dan od šestih do devetih zvečer, ob nedeljah pa tudi od poldne do druge ure in od šeste ure zvečer.

KADAR SE MUDITE V CANBERRI: DOBRODOŠLI V SLOVENSKEM DOMU!
Pri nas Vam bo tudi vselej kdo na razpolago za razne informacije o Canberri in okolici.

Naša telefonska številka: (062) 82 1083.

·GARDEN DEVELOPMENTS·PTY·LTD·

BLUE HILLS LANDSCAPE

CONTRACTORS DESIGNERS CONSULTANTS

ZA VSA VRTNARSKA DELA,UREJANJA VRTOV IN SVETOVANJE,SE OBRNITE NA VAŠEGA ROJAKA S 30 LETNIMI STROKOVNIMI IZKUŠNJAMI.

IVAN HANŽELIČ *(03) 755 1531*
ALI
IAN MARRIGAN *(03) 799 0593*

euro AUSTRALIA

euro international pty.ltd.

For Quality and Reliable Service

• Import – Export
• Furniture, Chemicals, Parqueting many, many more

MELBOURNE	SYDNEY
Factory & Showroom	Factory & Showroom
3 Dalmore Drive	2A Bessemer Street
Scoresby Vic. 3179	Blacktown NSW 2148
Phone: (03) 764 1900	
Fax: (03) 764 1461	Phone: (02) 671 5999
Telex: AA31105	Fax: (02) 621 3213

ASHLEY STREET CELLARS

82a Ashley Street
West Footscray
Tel: 687 5543

For all your Wines and Spirits at Discount Price See Frank

Lots of Continental varieties of Liquers & Spirits available

CAR AND TRUCK REPAIR CENTRE

MERZEL HOLDINGS P/L

For all Mechanical Repairs and Servicing:-
Electronic Tune-Ups, Engine O/Hauls,
Brakes and Clutches
LICENSED ROADWORTHY TESTER

Phone: 687 5176

Proprietor:
M & S MERZEL

265 Nicholson Street,
Footscray 3011

G.M.A. MOTORS

314 1338 314 4898

Peugot ***Volvo*** ***Renault***

Automatic Transmission Specialist
Carburettor C/O and Repairs
All Mechanical Repairs

307 Williamstown Rd., Yarraville

George Tel: 314 1338 Maxi

DRAVA

Continental Butcher

Smallgoods Manufacturer

• Smoked Meat • Cooked & Rolled Ham
• Keiserfleish • Ham Sausage • Tiroler • Krakau
• Pariser • Kranjske
• Polnishe • Kabana • Salami . . etc.

PHONE 366 2258

Prop.
L & T HOJNIK

202 Main Rd. Est
St. Albans

Fritz & Martin Motors

All Automotive Repairs to Cars & Trucks
Exhaust Systems, Brakes, Gear Boxes
Engine Overhauls, to all Makes of Cars
Specializing in High Performance Cars
MERCEDES BENZ SPECIALISTS
Prop. JOHN KUTIN

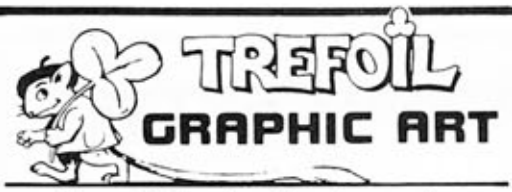
2 Ravenscourt Road,
West Footscray, 3012 Phone: 314 8653

312 Nicholson St.,
Yarraville, 3013.

Tel: 687 2693

Bruce Jolley Auto Repairs

ALL MECHANICAL REPAIRS
FUEL INJECTION
SERVICE & REPAIRS
V.A.C.C.

Specialising in all print ready art work and graphic designs.

Vasja Chuck

115 KARINGAL DRIVE,
GREENSBOROUGH, 3088
TELEPHONE: 434 5768

TOP CHOICE AUTO'S
Nick Savidis

"The Little DEALER with the BIG DEALS"

All Road Worthy Vehicles from $990.00 to $3990.00

357 Barkly St. Footscray — **237 Geelong Rd. Footscray**

Tel: 689.6779

APARAT

Tajnica naglušnemu šefu polglasno:

– Kje si pa spet hodil, ti stari sklerotik...

– Pri zdravniku, dobil sem nov slušni aparat.

BREZ SKRBI

V kupeju vlaka si plavolaska s krilom kar naprej pokriva kolena.

– Nikar se ne trudite, se oglasi možakar nasproti nje, – moja edina slabost je alkohol.

RAZLOG

– Mojemu kanarčku se je zgodilo nekaj strašnega. Popil je ves bencin iz vžigalnika.

– In potem?

– Potem je začel letati v krogu. Tako je letal celo uro, dokler ni kot kamen padel na tla.

– Kap?

– Ne, bencina mu je zmanjkalo.

National Mutual

Wilson Bond
9/476 Canterbury Rd
Forest Hill. Vic. 3131

CU

Tel: (03) 894 2646

INSURANCE	*GENERAL*
SUPERANNUATION	*INSURANCE*
INCOME PROTECTION	*HOUSES*
LIFE INSURANCE	*CARS*
	SHOPS
A.H: Zvonko Gregorič	*FARMS*
Tel: (03) 509 5070	*FACTORIES*

KOMPAS TOURISTIK INTERNATIONAL

Suite 401, 115 Pitt St., Sydney, NSW, 2000
Tel: (02) 223 4197 **Fax: (02) 221 4457**

VSEM OBISKOVALCEM NAŠE DOMOVINE

Posebne cene Hertz Rent-a-car vključujejo kilometražo, zavarovalnino tretje osebe, polno zavarovanje avtomobila brez odbitka franšize in lokalne takse.
Najemnina za en dan od 30 avstralskih dolarjev naprej.
Ali za 210 avstralskih dolarjev za teden dni.
Posebni popusti za najemnino avtomobila za več kot 4 tedne.
IN IZREDNI POPUST ZA NAJEMNINO VEČ KOT 12 TEDNOV
POSEBEN POPUST ZA RENAULT R-4
OD AU$22 DNEVNO
Vse informacije dobite pri vaši potniški agenciji ali pa se obrnite direktno na gornji naslov.

kompas tours

LETITE S KATEROKOLI KOMPANIJO
CENE SO TU NIŽJE KOT V JUGOSLAVIJI

Tel: (02) 223 4197 – 235 3436
Fax: (02) 221 4457
Telex: AA171371

JUGOSLOVANSKI JAT AEROTRANSPORT

Evropske smučarske smučine

ODLIČNA CENA

JUGOSLAVIJA
AVSTRIJA
ITALIJA
FRANCIJA

Nesporno najboljše cene za smučanje v Evropi.

Letalska vozovnica, dva tedna nastanitev, en teden Rent–a–Car od $2,459 naprej.

Rezervirajte na

KOMPAS TOURISTIK INTERNATIONAL
Suite 401, 115 Pitt St.,
Sydney NSW 2000
Trade Booking: (008) 22 7649

NU-TYRES

• TYRES • TUBES
• RECAPS • BATTERIES
• ELECTRONIC WHEEL ALIGNMENT & BALANCING
• BRAKE & FRONT-END REPAIRS

☎ 587 1552
580 1624

31 De Havilland Road
Mordialloc, 3195.

MICHAEL'S DELICATESSEN

81 – 102 Footscray Market

Suho Meso – Šunke – Parizer
Kranjske Klobase
Razne Salame – Krakau

Lastnik: M. N. Stojanovski

SILVERCAT Pty. Ltd.

Ladies' and Mens'
Shirt Manufacturers

Experienced Machinists Welcome

Lot 7, Mallenger Rd.,
Braybrook, 3219

Tel: 311 5205 ***Derry Maddison***

Slovensko Pismo

THE SLOVENE LETTER

UREDNIŠTVO/EDITORIAL:
Stanka Gregorič
7/10 Narong Rd
Caulfield VIC 3161
AUSTRALIA
Tel: (03) 509 5070

UPRAVA/ADMINISTRATION:
Alfred Brežnik
P.O. Box 188
Coogee NSW 2034
AUSTRALIA
Tel: (02) 519 3933 Fax: (02) 550 1378

USTANOVITELJA: Stanka Gregorič in Alfred Brežnik

UREJUJE: Stanka Gregorič

SODELAVCI: Sydney-Alfred Brežnik, Lojze Košorok, Vladimir Menart, Ljenko Urbancic, Pavla Gruden, Dušan Lajovic, Marija Senčar, pater Valerijan Jenko in Mariza Ličan.
Melbourne-Elica Rizmal, pater Bazilij Valentin, pater Niko Žvokelj, Vida Kodre, Helena Leber, Ivo Leber, Draga Gelt in Ivanka Škof.
Brisbane-Mirko Cuderman
Canberra-Bert Pribac

Izhajanje SLOVENSKEGA PISMA-glasila Avstralske slovenske konference, se pravi Slovenskih narodnih svetov A.T.C., Vic.,N.S.W., Qld. je omogočeno z denarno podporo raznih dobrotnikov-tiskovnega sklada, pokroviteljev-sponsorjev, oglaševalcev, naročnine, prodaje in s prostovoljnim delom urednika in sodelavcev.

Mnenja izražena v glasilu niso tudi mnenja urednika ali sodelavcev.
Avtorji sami odgovarjajo za svoje prispevke, ki morajo biti LASTNOROČNO PODPISANI.

POKROVITELJI-SPONSORJI:

Podjetja

Distinction printing 164 Victoria str. Brunswick, Victoria 3056
Emona Enterprises Pty Ltd, Sydney, N.S.W.
Impact International PTY. LTD. Smithfield, Sydney, N.S.W.

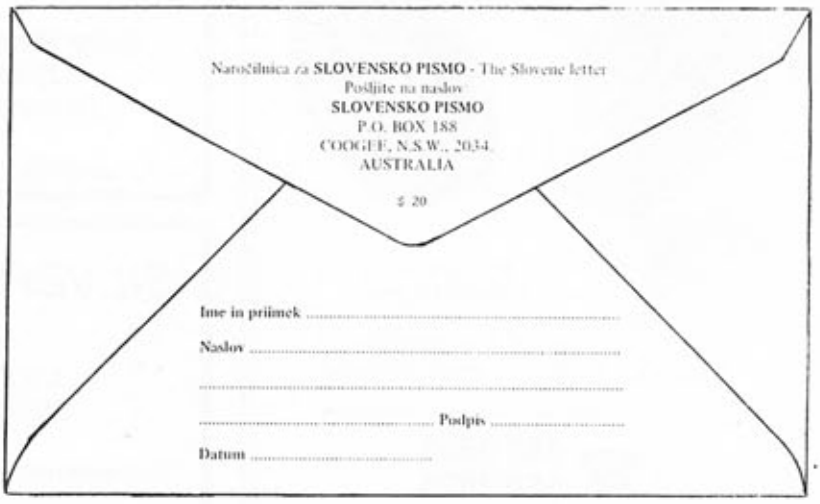
Slovenske organizacije

Klub Triglav 19 Brisbane str, St Johns Park, N.S.W. 2176
Slovensko avstralsko društvo Canberra, Luwing str. Phillip A.C.T.
Slovensko društvo Sydney Elizabeth str. Wetherill Park, N.S.W. 2164
Slovensko narodno društvo Sydney P.O.BOX 70, Waverley, N.S.W. 2024

TISK: Simon Špacapan, Distinction printing, 164 Victoria str. Brunswick, Victoria 3056
PRIPRAVA REKLAM: Vasja Čuk

PRISPEVKE-ČLANKE poslati na:
STANKA GREGORIČ
7/10 narong RD.
Caulfield 3161
melbourne-Victoria

NAROČNINO, OGLASE IN DENARNE PRISPEVKE:
Slovensko pismo
Alfred Brežnik
P.O.BOX 188
Coogee 2034
Sydney N.S.W.

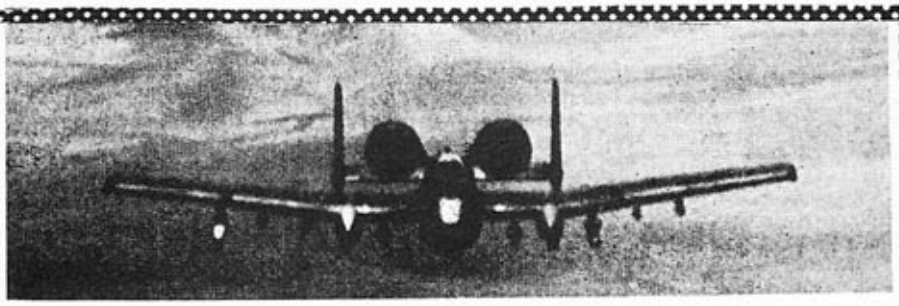
NASLEDNJA ŠTEVILKA SLOVENSKEGA PISMA BO IZŠLA V SREDINI FEBRUARJA. PRISPEVKE POSLATI NAJKASNEJE DO 1.2.91.

Slovensko Pismo

Leto 1. Št. 4 THE SLOVENE LETTER februar 1991

Srečno novo '91 . . .

(Telefoto Reuter)

NAMESTO UVODNE BESEDE

OB 8.FEBRUARJU
SLOVENSKEM
KULTURNEM
PRAZNIKU

ŽIVE NAJ VSI NARODI-izpovedan širok, za tiste čase hudo redki internacionalizem, žive pa naj v miru in dobrem sosedstvu. Pesniku gre za povsem drugačno ureditev odnosov med ljudmi in narodi nasploh, za ureditev, zasnovano na ideji bratstva med narodi in na prepričanju, da je samo v popolni enakopravnosti vseh mogoča suverenost vsakega naroda posebej. Ljudje, ki so v njegovem času tako mislili so bili še 'rari nantes'(redki plavajoči) v širokem vrtincu v zvezi z razvojem kapitalističnih sil prebujenih nacionalističnih strasti. Še danes te napredne, demokratične misli, čeprav so si priborile pravico do obstanka v raznih deklaracijah in načelnih izjavah, v praksi mnogokje, če le morejo, teptajo in še vedno skušajo uveljavljati pravico močnejših in bogatejših narodov na račun drugih.

Citat iz "Znameniti Slovenci"-Niko Košir

V četrtek 8.februarja 1849., nekaj pred osmo uro zjutraj je pesnika Franceta Prešerna smrt popeljala

TJE, KJER TROHLJIVOST VSE VERIGE ZGRUDI

TJE,KAMOR NOČ PREGANJAVCEV NE SEŽE

TJE, KAMOR NJIH KRIVIC NE BO ZA NAMI...

Vaša urednica
Stanka Gregorič

IZ VSEBINE

-NAMESTO UVODNE BESEDE-France Prešeren
-OD PISMA DO PISMA
-PLEBISCIT V SLOVENIJI
-AVSTRALIJA-SLOVENCI PRED IN PO PLEBISCITU
-PROTESTNA PISMA:avstralskemu predsedniku Bobu Hawku in parlamentu
-DEMONSTRACIJE PO AVSTRALIJI, 27.1.1991.
-RADIJSKA ODDAJA 2EA
-POGOVOR Z UREDNIKOM "Hrvaškega Vjesnika"
-POROČILO IZ CANBERRE
-SLOVENSKA GIMNAZIJA V SYDNEYU
-BRISBANE SE OGLAŠA
-NAŠA POŠTA
-PORTRET, UTRINEK, PISMO IZ BRISBANA
-PISMO SIM AVSTRALSKI SLOVENSKI KONFE–
–RENCI,PISMO PREDSEDNIKA SIM
-SVETOVNI SLOVENSKI KONGRES
-ISKRICA. PREMIŠLJEVANJE.
-NARODNI PLAMEN, GORIŠ SVETLO,SKUPNO, ALI SI TEMAN? Draga Gelt
-INFORMATIVNI BLOK-novice in zanimivosti iz Slovenije, Jugoslavije, Avstralije in sveta
-VAŠE ZGODBE-Odkar od doma sem odšel
-GLASBENI IN KNJIŽNI TRG
-ZABAVNIK

.....

NASLOVNA STRAN:
Z demonstracij v Melbournu,27.1.1990.

.....

Naslednja številka SLOVENSKEGA PISMA bo izšla sredi aprila.Prosimo, da pošljete vse prispevke najkasneje do konca marca na naslov uredništva. Posamezna številka S.P. stane 2 dolarja, letna naročnina pa 20 dolarjev. Naročnino ali druge denarne prispevke pošljite na naslov uprave:

Slovene Letter
P.O.Box 188
Coogee NSW 2034
Australia
Tel:(o2) 519 3933 Fax:(02)550 1378

od Pisma do Pisma

Od 18.dec.90. do 10.febr.91.

18.12. je Informativni center iz Sydneya, ki ga vodi Alfred Brežnik odposlal v Slovenijo lepo število-kar 27-izjav slovenskih društev, oragnizacij in posameznikov, v katerih tukajšnji Slovenci podpirajo plebiscit v Sloveniji. Več na str.S.P.

20.12. se je zbrala skupina slovenskih vernikov na skupno molitev v cerkvi v St.Albansu. Za pokoro so si izbrali molitev za Slovenijo.Pred plebiscitom pa so molili tudi v vseh slovenskih cerkvah po Avstraliji.

22.12. je izšla nova številka MISLI, v katerih nas pater Bazilij obvešča, da bo izšla po novem letu dvojna številka tega glasila in s tem bodo MISLI pričele svoj 40.letnik izhajanja.

23.12.je bil v Verskem središču v Merrylandsu koncert božičnih pesmi.Sodelovali so:cerkveni mešani zbor, ženski zbor iz Wolongonga in triglavski moški pevski zbor.

24.12.prav pred proslavljanjem Božiča je prišla iz Slovenije razveseljiva novica o zelo uspešnem plebiscitu. Tako so slovenski verniki to leto proslavili ta praznik v posebnem vzdušju.

26.12. so društva po Avstraliji pripravila štefanovanje. Ponekod so ob tej priložnosti slavili tudi uspešne plebiscitne volitve. Posebej veselo je bilo v Canberri.

2.1 so pričeli v Verskem središču v Kew s seminarjem folklore, ki ga je vodila Ljuba Vrtovec-Pribac. Na harmoniko je igrala Darja Boh. Seminarja se je udeležilo lepo število otrok in učiteljic iz slovenskih društev.

5.1. je bil zaključni nastop folklore. Po nastopu so skupaj z otroki zaplesali še odrasli. Folkloristi so prikazali gorenjske, dolenjske, prekmurske in štajerske plese.

10.1. so mi prišle v roke KLUBSKE NOVICE iz Pertha, v katerih tamkajšnji slovenski rojaki obveščajo o njihovi dejavnosti. Pišejo kako navdušeno so zbirali denar za poplavljene v Sloveniji. Do konca leta so zbrali 4.300 dolarjev.Pišejo tudi o svetovnem prvenstvu v plavanju, na katerem sodelujejo slovenski plavalci.

16.1.smo sprejeli zahvalno pismo dr.Dularja in Spomenke Hribar v katerem se zahvaljujeta za podporo plebiscita.

21.1.so člani SNS-ja iz Viktorije na svoji redni seji razpravljali o boljši povezavi s slovenskimi društvi v Viktoriji, o načinu izbire kandidatov za Slovensko izseljensko matico v Ljubljani ter o obisku dr.Jožeta Pučnika, ki naj bi se mudil v Avstraliji konec februarja. Pogovarjali so se tudi kaj ukreniti v slučaju vojnega udara na Slovenijo.

22.1.je poslala Avstralska slovenska konferenca protestno pismo jugoslovanskemu ambasadorju v Canberri dr.Borisu Cizlju, s pritožbo nad ravnanjem takoimenovane Jugoslovanske ljudske armade, ki nenehoma preti Sloveniji.

25.1. so se sestali predstavniki Avstralske slovenske konference iz Melbourna, Sydneya in Canberre s hrvaškimi predstavniki in razpravljali o organiziranju demonstracij.

26.1. je slavila naša nova domovina Australia Day,številnih prireditev so se udeležili tudi priseljenci.
Predsednik Avstralske slovenske konference Marjan Kovač pa je tega dne napisal pismo avstralskemu predsedniku Bobu Hawku, v katerem ga obvešča o vrstnem redu dogajanj v Jugoslaviji ter o napadih na slovensko in hrvaško demokracijo, še posebej pa o pritisku JLA na obe republiki. Avstralskemu parlamentu pa so napisali pismo še predsednik društva Canberra in predsednik SNS-ja Canberra Cvetko Faležˇ.

27.1.so se Slovenci iz Sydneya, Canberre in Melbourna pridružili masovnim demonstracijam Hrvatov.
Demonstrirali so proti uporabi sile Jugoslovanske ljudske armade.Hrvaškim govornikom so se pridružili tudi slovenski. Želeli so vzbuditi pozornost avstralske javnosti.

31.1.je prispela v Versko in kulturno središče Kew v Melbournu dolgo pričakovana, vesela novica, da je gradnja doma za ostarele odobrena.

1.2.se je v Sydneyu sestal Slovenski narodni svet. Na sestanku so razpravljali o pripravah za proslavo dneva slovenske neodvisnosti, ki bo 23.februarja 91. v KLubu Triglav.
Pogovarjali so se tudi o izbiri delegatov za Slovensko izseljensko matico in izrazili svoje nezadovoljstvo zaradi načina na katerega je Matica hotela postaviti v svoje organe predstavnike avstralskih Slovencev.Razpravljali so celo ali naj se sploh sodeluje z Matico ali ne.Imenovali so svoje predstavnike in sicer Ljenka Urbančiča in Cvetka Faleža. Ostane le še da tudi društva izberejo svoje kandidate. Ko bodo imenovani kandidati iz vseh krajev Avstralije bodo volitve.Na tem sestanku so govorili tudi o delegatih za Svetovni slovenski kongres.Naslednji sestanek bo prvi ponedeljek v marcu.
Marija Senčar je poročala o finančnem prispevku Slovenije za sydneysko Macquarie univerzo(40.000dolarjev). 17.februarja bo v Verskem središču v Merrylandsu občni zbor fondacije.

3.2.so proslavili v Merrylandsu 65. rojstni dan patra Valerijana Jenka. Cerkev in dvorana sta bili tega dne nabito polni.Svečani govor je imel pater Ciril, nastopala sta pevska zbora Triglava in Slovenskega društva Sydney, na koncu pa so vsi skupaj patru Valerijanu v čast zapeli Kol'ko kapljic tol'ko let....Po svečanosti je pater Valerijan Jenko svečano naznanil patra Cirila kot novega vodjo Verskega središča,on pa bo ostal le kot pomočnik.Oba sta bila navdušena nad tako spremembo.

4.2.Ponovno smo v Verskem središču Kew v Melbournu, kjer so že pričela dela za graditev doma Matere Romane.

7.2.je minilo leto dni odkar je med nami pater Niko Žvokelj. Upamo, da se je že privadil na "avstralsko slovensko mentaliteto" in da bo vzdržal z nami še nekaj let.

Urednica

---

6. januarja 1991. je slavil svojo 65. letnico

pater VALERIJAN JENKO

Še na mnoga zdrava leta
Uredništvo SLOVENSKEGA PISMA

23.12.1990

zgodovinski dan

SKUPŠČINA REPUBLIKE SLOVENIJE JE PO 23.decembru 1990.objavila sledeće rezultate plebiscita:

Slovenija ima približno 2 milijona prebivalcev, od teh je 1,460.005 volilnih upravičencev. Na volitvah-plebiscitu se je izreklo za neodvisno in samostojno Slovenijo 1,288.043 volilnih upravićencev ali 88,5 odstotkov.
Neveljavnih je bilo 12.390 glasov,proti pa 57.869 ali 4 odstotka.

Na plebiscitu sprejeta odločitev za samostojno Slovenijo bo zavezovala Skupščino republike Slovenije da v šestih mesecih sprejme ustavne in druge akte ter ukrepe, ki so potrebni da republika Slovenija prevzame izvrševanje suverenih pravic, ki jih je prenesla na organe SFRJ. Hkrati začne pogajanja z drugimi republikami v SFRJ o pravnem nasledstvu SFRJ in o bodoči ureditvi medsebojnih odnosov po načelih mednarodnega prava,vključno s ponudbo konfederalne pogodbe.

P L E B I S C I T

AVSTRALIJA

PRED IN PO PLEBISCITU.....

Dr.Janez Dular in Spomenka Hribar sta decembra 1990. poslala številnim slovenskim društvom, organizacijam in posameznikom po svetu pismo, v katerem sta pozvala Slovence naj tudi oni moralno podprejo plebiscit za suvereno in neodvisno Slovenijo.
Tako je prispelo pismo tudi na novi Slovenski informativni center v Sydneyu, ki ga vodi Alfred Brežnik.
Kljub pomanjkanju časa, saj je bil plebiscit že pred vrati, in veliki oddaljenosti rojakov v Avstraliji, je Alfredu Brežniku uspelo zbrati kar 27 odgovorov, oziroma izjav slovenskih društev, organizacij in posameznikov v Avstraliji.

Tako so PLEBISCIT ZA NEODVISNO IN SAMOSTOJNO SLOVENIJO PODPRLI SLEDEČI:

1.AVSTRALSKA SLOVENSKA KONFERENCA
2.SLOVENSKI NARODNI SVET N. S.W.
3.ST'RAPHAEL'S CENTRE - SLOVENE MISSION
4.SLOVENSKO DRUŠTVO SYDNEY
5.KLUB TRIGLAV - SYDNEY
6.SLOVENSKI ŠOLSKI ODBOR N.S.W.
7.SLOVENSKO AKADEMSKO DRUSTVO SYDNEY
8.SLOVENSKO NARODNO DRUŠTVO SYDNEY
9.SLOVENSKO AVSTRALSKI LITERARNO UMETNIŠKI KROŽEK(SALUK)
10.SLOVENSKO AVSTRALSKI KLUB PLANICA - WOLLONGONG
11.IVO KLOPČIČ- PREDSEDNIK,SLOVENSKO DRU–ŠTVO TIVOLI,NEWCASTLE
12.SLOVENSKI NARODNI SVET CANBERRA
13.SLOVENSKO AVSTRALSKO DRUŠTVO CANBERRA
14.SLOVENSKI NARODNI SVET QUEENSLAND
15.SLOVENSKO AVSTRALSKO DRUŠTVO PLANINKA, QUEENSLAND
16.SLOVENSKA RADIJSKA SKUPINA 4 EB, QLD..
17.SLOVENSKA BALINARSKA EKIPA,CORNUBIA QLD.
18.SLOVENSKI NARODNI SVET VICTORIA
19.VERSKO IN KULTURNO SREDIŠČE VICTORIA
20.PETER MANDELJ,PREDSEDNIK SVETA SLOVEN–SKIH ORGANIZACIJ V VICTORIJI
21.SLOVENSKO DRUŠTVO MELBOURNE
22.SLOVENSKA SOSESKA V JUŽNI AVSTRALIJI
23.SLOVENSKA SKUPNOST IZ DARWINA
24.SLOVENSKI KLUB IZ PERTHA,ZAPADNA AVSTR.
25.UREDNIŠTVO SLOVENSKO PISMO
26.PRESS RELEASE-SLOV.DRUŠTVO CANBERRA
27.OGLAS IZ CANBERRE, OBJAVLJEN V CANBERRA TIMES IN THE AUSTRALIAN

Vsi odgovori so poslani na:
IZVRŠNI SVET REPUBLIKE SLOVENIJE
RESOR ZA SLOVENCE PO SVETU
GREGORČIČEVA 27

.....

Na žalost v Avstraliji nekatera slovenska društva, organizacije ali posamezniki, ki so bili vprašani niso želeli ali hoteli podpreti plebiscita v Sloveniji. Katoliški tednik DRUŽINA je za ta trenutek moralne odločitve našel pravilen odgovor in pojasnilo.....

DRAGE ROJAKINJE, DRAGI ROJAKI SLOVENCI!

Leto 1990. bo v zgodovini Slovencev označeno kot leto prebujenja, leto sprave in predvsem leto rojstva nove slovenske države. Sicer je pa 1990. kulminacija dogajanj iz prejšnjih let. Koliko let? Morda 45 ali 70, morda celo tisoč let? ! Težnje in želje našega naroda so bile pred sedemdesetimi leti iste kot so danes. Vendar naši predniki takrat niso verjeli, da bi nam velike sile dovolile samostojnost. To so bili časi evropskega imperializma. Prav tako pred 45 leti. Edina možnost je bila povezati se z narodi, ki so nam sorodni bližji ali celo bratski. Naši predniki niso verjeli, da bi v taki bratski povezavi lahko prišlo do imperialističnih teženj,kot je pač v takratni Evropi bilo normalno. Kljub temu, da v moderni Evropi te težnje izginjajo, so v naši balkanski povezavi še zelo močne. Večji in močnejši še vedno računajo na našo slovensko potrpežljivost. Najbolj so se ti tovariši uračunali, ko so posegli po našem jeziku z omejitvijo učenja slovenščine v šolah. Zadeli so našo najobčutljivejšo točko-naš materin jezik. Takrat se niso uprli samo intelektualci, študentje in mladina, uprl se je ves slovenski narod, narod Vodnika, Prešerna, Slomška, Gregorčiča, Cankarja, Levstika, Maistra, Kajuha in Balantiča.NE TOVARIŠI, TAKO NE GRE, je bil naš odgovor.
Seveda se imperialisti ne vdajo kar tako hitro. Nadaljevali so z raznimi političnimi in gospodarskimi intrigami.

Slovenci smo se prebudili iz večnega spanja. K temu so prav gotovo pripomogli razni Miloševiči, Bulatoviči, Joviči, Kadijeviči, Markoviči in njim podobni. V enem samem letu smo organizirali demokratično opozicijo in prve svobodne in demokratične volitve. Po zmagi demokratičnih sil na aprilskih volitvah smo dobili prvo demokratično in večstrankarsko vlado.

23. decembra 1990. pa je naš slovenski narod na plebiscitu z veliko večino 88.5 % odločil, da hoče enkrat za vselej postati sam svoj gospodar-gospodar na svoji zemlji! Glasoval je za suvereno in neodvisno SLOVENSKO DRŽAVO!
ČESTITAMO! Čestitamo slovenski skupščini in predsedniku skupščine dr.Francetu Bučarju, predsedniku Republike Slovenije Milanu Kučanu, predsedniku vlade Lojzetu Peterletu, vsem ministrom in poslancem, predsedniku koalicije dr. Jožetu Pučniku, vsem Slovencem doma in po svetu, predvsem pa vsem avstralskim rojakom in rojakinjam.

Tudi mi smo pripomogli k dogodkom doma. Tudi mi smo se po vzgledu stare domovine spravili, smo srečni in nam je lepo. Posebno lepo nam je bilo pri srcu ob letošnjih božičnih praznikih, ko smo poleg rojstva Odrešenika praznovali rojstvo in odrešenje naše nad vse drage domovine Slovenije.

Dragi bratje in sestre, Slovenci, zaželimo si v novem letu zdravja, strpnosti in močne volje ter odločnosti..
Zaželimo si, da bi Slovenija postala in ostala uspešna in ugledna država, na katero bomo vsi še bolj ponosni!

ALFRED BREŽNIK

»Trenutek moralne odločitve«

Družina, 16. decembra

u tretje poti ni - tudi tisti, ki hoče ostati »neomadeževan«, tudi tisti, ki ne bo šel na glasovanje, bo v vsakem primeru glasoval; vzdržan oziroma odsoten glas ne pomeni nekaj tretjega med DA in NE, temveč zgolj NE, NE samostojnosti Republike Slovenije. V zahtevi, da je za uspeh plebiscita potreben DA dobre polovice vseh volilnih upravičencev, pomenita glas proti in vzdržani glas isto. Res je, da odločitev za samostojnost vedno zahteva precejšno mero poguma in pripravljenosti na odpoved določenim »egiptovskim loncem mesa«, predvsem pa zahteva zrelost in dostojanstvo naroda in posameznika v njem. Toda te zrelosti in tega dostojanstva nam ne moreta podariti »ne papež ne cesar«, dokazali ju bomo 23. decembra. »Narod si bo pisal sodbo sam!«, je zapisal p. Pavle Jakop.

PROTEST

PISMA POSLANA AVSTRALSKEMU PREDSEDNIKU BOBU HAWKU IN PARLAMENTU

Australian Slovenian Conference
To the Honourable Prime Minister
Mr.Bob Hawke

Dear sir,

I am writting this letter as the President of the Australian Slovenian Conference, a body representing the Slovenian community in Australia, to express our profound concern over the recent threats emanating from the Serbian Government that the Yugoslav Army woul be used to quash the democratisation of Slovenia and Croatia and their struggle towards national sovereignity.

You will be aware of the results of the recently held referendum in Slovenia when the Slovenian people overwhelmingly expressed their desire for independence from the Yugoslav federation.
Earlier last year the Slovenian nation for the first time in forty five years democratically elected its non-communist Government. Members of the Slovenian community in Australia have been closely observing the democratisation process in Slovenia and overwhelmingly support the desires of the Slovenian people and their struggle for democracy and independance.

There are some thirty thousand members of the Slovenian community in Australia, plus relatives and friends who have been particularly concerned to hear the recent news of the possible crackdown by the Yugoslav Army which could mean the end of the non-communist government in Slovenia and undoubtedly the slowdown of the movement towards Slovenia's independence. Their concern is accentuated by the outbreak of the Gulf war and the world' attention to it, which would give the Yugoslav Army an advantage and could prompt it to stop the Slovenian and Croatian drive for independence and democracy like it prompted the Soviet crackdown in the Baltic republics. In the name of the Slovenian community in Australia I appeal to You for Your support of the Slovenian people's aspirations by expressing Your opposition through diplomatic channels to the use of any military force by the Yugoslav Government against Slovenia.

I have send a copy of this letter to the Minister for Foreign Affairs,Senator Gareth Evans, to the Minister for Immigration,Mr.Jerry Hand and to the hon Mr. Jim Snow.M.P.
Yours faithfuly
Marjan Kovač

AUSTRALIAN SLOVENIAN CONFERENCE TO THE PARLIAMENT-CANBERRA

Dear Member of Parliament,
The Gulf conflict has undoubtedly taken much of Your attention but we would like to remind You of other no less important events. Others are using this oportunity to thwart the recent gains of democracy. We are writing to remind You of the plight of the new democratically elected governments of Slovenia and Croatia.

Last may, a democartic, non-comunist government was elected in the Republic of Slovenia. Then on 23.december a referendum was held to determine whether Slovenia should become an independent and autonomous country. 92.3 percent of the population voted, 88.5 percent said "YES" and only 3.5 percent said "NO". This result was achieved despite the uncertainty and fear that such a vote could bring.

The reasons for this outcome are many, but let us point out only a few. Yugoslavia, although a federal system, has no effective machinery to protect the smaller Republics, as in Australia. The Parliament and all other Federal institutions are dominated by the largest Republic Serbia.
The Serbian communists have changed their name but are still governing according to their authoritarian and archaic methods. In recent days the Serbian dominated Federal Government plundered the Federal monetary system of one and a half billion dolars(1,500.000.000 dolars).
The respons of the Federal authorities to the protestations by the other Republics was to order the Yugoslav Army, which is also Serbian communist controlled, to demand the disarmament of the police and local territorial self-defence units which are not under their direct control. These units were originally formed by the communists government but they now fear them as they are under the control of the Republics.

The Slovenian Foreign minister,Mr.Dimitrij Rupel said: "We are paying for the Yugoslav Army to intimidate us and for the diplomatic service to spread lies about Slovenia". The Yugoslav Army units in Slovenia and Croatia have been put on the highest state of alert.Soldiers have been issued with live ammunition. Tanks were moving on the outskirts of Zagreb, the Capital of Croatia.
14 plane loads of special army units disembarked at Zagreb airport. Slovenia men, doing military service in the Yugoslav army previously stationed in Slovenia, are being transfered to other Republics.

In short, the people and the new government are being intimidated by this huge show of force. The Australian press warns of a revolution. We fear that in this onesided struggle there will be a massacre.

The Yugolsav Communists always paid much attention to world opinion and have become experts at exploiting it. In the past, Yugoslav disinformation has been very successful in Australia. We hope that by informing You and the Australian public of the real facts we can support the newly elected democratic governments in Slovenia and Croatia.

Slovenians are a quiet community. In the past little has been heard from us, but we now must speak out. We join with the peaceful Croatian protest and express our solidarity with them in seeking democracy for Slovenia and Croatia. We know that the tactics, if successful against Croatia, will also be used against Slovenia.

In the name of democracy and freedom we ask You to take up our cause. The Australian and United Nations involvment in the Gulf is to protect the right of small nations to exist. If our Parliament is to be impartial it cannot ignore injustice in the Balkans, in Slovenia, in Croatia or in fact anywhere in the world. We know that we can count on Your support to defend democracy and freedom wherever it is in danger. We ask You to play a leading part in raising this matter in the Australian Parliament and all other forums.

Nadaljevanje na str. 7

DEMONSTRACIJE

AVSTRALSKI SLOVENCI SMO SE PRIDRUŽILI HRVAŠKIM DEMONSTRANTOM

Avstralija,27.1.1991.

Razmere na Slovenskem in Hrvaškem so prispele okoli 25.januarja do same točke vrelišča-na rob državljanske vojne. Takoimenovana Jugoslovanska ljudska armada je v dogovoru s Srbo-komunisti v Beogradu postavila v stanje najvišje vojaške pripravljenosti vse svoje enote na področju Slovenije in Hrvaške. V prekomando so bili poslani vsi slovenski in hrvaški vojaki s petega armadnega območja v Sloveniji in na Hrvaškem, odpeljali so jih baje na jug, srbske vojake pa v slovenske in hrvaške vojašnice.

25.januarja smo Slovenci sprejeli preko Slovenskega informativnega centra v Sydneyu telefax dr.Dularja, v katerem nas obvešča o situaciji in nam obenem svetuje, da tudi mi, izseljenci, povzdignemo svoj glas in na svoj način obvestimo o dogodkih vlade držav v katerih živimo, seveda v mejah zakonov naših novih domovin.

Tako so se Avstralska slovenska konferenca, slovenska društva v Sydneyu in Canberri ter nekateri posamezniki iz Melbourna odločili, da se bodo vsak v svojem mestu pridružili demonstracijam, ki so jih priredili Hrvati.
Predstavniki ASK-ja smo se pred tem sestali s Hrvati na posebnem sestanku in povsod smo bili neverjetno prisrčno sprejeti.

Protestni pohodi so bili povsod po Avstraliji v nedeljo, 27.januarja ob dveh popoldne.

V Melbournu smo se zbrali na City Squaru, kjer so spregovorili predstavniki Hrvatov, Slovencev in Albancev po tem pa v povorki mimo in dostojanstveno odšli do viktorijskega parlamenta, kjer so govore ponovili, obenem pa še zapeli nekaj pesmi. V imenu Slovencev je spregovorila v angleščini in slovenščini Elica Rizmal, recitirala je tudi Prešernovo Zdravljico, njen soprog Vinko pa je okrog 8.ooo glavi množici zapel Gor čez izaro in marsikomu se je zarosilo oko.
Sicer nas je bilo v Melbournu le kakih 30 Slovencev. Malo, vendar smo kot slovenska skupnost zato močneje delovali s svojimi narodnimi nošami, majicami z napisi Slovenija, moja dežela ter s transparenti, ki so bili dokaj učinkoviti. KUWAIT, BALTIC, CROATIA, SLOVENIA-ARMY LIVE DEMOCRATIC SLOVENIA TO LIVE-HANDS OF SLOVENIA-SLOVENIA NOT KUWAIT NO 2-takšne in podobne so bile naše parole. Fotoreporterji so nas kar naprej oblegali, prav tako tudi snemalci hrvaške televizije.Hrvatje pa so tudi za nas izdelali ogromen transparent, morda je bil velik 10x5m, na katerem je bilo sporočilo naj se Slovenija in Hrvaška sprejmeta v članstvo Združenih narodov.

V Sydneyu se je velika množica Slovencev zbrala pri posebni maši za Slovenijo v Merrylandsu, odkoder so potem skupno odšli na mesto zborovanja Hrvatov.Tega protesta se je udeležilo kakih 100 Slovencev.Nosili so transparente in slovenske zastave iz katerih so izžgali zvezdo. Več tisočglava množica je krenila proti jugo-konzulatu. Tu je med drugimi spregovoril tudi Alfred Brežnik. Imel je intervju na hrvaškem radiu, pa tudi na slovenski oddaji radia 2 EA,ki je to nedeljo posvetila svoj program temu dogodku.
Slišali smo, da je med slovenskimi rojaki v demonstracijah korakala tudi gospa Eda Frank z berglami, 25 šivov je imela na nogi in dejala je:"Kaj morem čeravno popokajo, to moram storiti za svojo Slovenijo!"
Bila bi lahko za vzgled marsikomu izmed nas.

V Canberri se je demonstracij s Hrvati udeležilo okoli 200 Slovencev, članov tamkajšnjega društva in Avstralske slovenske konference ter drugih posameznikov. Na protestu sta spregovorila predsednik ASK-ja Marjan Kovač in predsednik Slovenskega narodnega sveta A.C.T.Cvetko Falež.

Avstralski Slovenci smo verjetno prvič tako množično povzdignili svoj glas v družbi Hrvatov. Canberrski in sydneyski rojaki so se sicer takšnih in podobnih protestov udeležili že v preteklosti.
Avstralska televizija pa je, nas Slovence, le bežno omenila, saj tukajšnja javnost komaj da zna za nas. Še en dokaz, da se bomo morali predstaviti dosti bolj organizirano in glasneje, če bomo hoteli vprašanje SLOVENIJE-DRŽAVE internacionalizirati. To pa od nas pričakujejo tudi doma. Sicer se zna zgoditi, da tujci v kakšni kočljivi situaciji vprašajo: kakšna Slovenija, kje pa je to? Saj to se dogaja že sedaj. In mi ? Ali se žrtvujemo in trudimo dovolj, da ne bi bilo tako?

S. G.

NA DEMONSTRACIJAH V MELBOURNU JE V IMENU SLOVENCEV SPREGOVORILA ELICA RIZMAL

We are gathered here on this peace march to highlite that there is a real threat of another possible war zone, beside Kuwait and the Baltics in the country called Yugoslavia. As the world is fully occupied by the Gulf war, we are here and simultaneosly in Sydney and Canberra, to show our concern and to voice our objection to the repeated threat of the Yugoslav Army to use force to crush the pro-independant movements in Slovenia and Croatia.

Members of the Slovenian community in Australia have been observing and supporting the democratisation process in Slovenia, the first free elections, the proclamation of sovereignity and the national referendum in which Slovenian people overwhelmingly voted for independent Slovenia and showed their support for the first democraticly elected government after 45 years of communist rule. As the attention of the worl is turned to the Gulf, we respond to Slovenia's plea to call attention of the world to the possible creation of another war zone,possibly more dangerous than the Gulf. Therefore we strongly onject to the army force.
The tensions are rising, the army troops were put to combat readiness, the Slovenian soldiers in the multinational force were-are being sent from the 5 th Army territory, covering Slovenia and Croatia, to the South.
We are here to urge the Australian government to make all the diplomatic effort to help Slovenia and Croatia to resolve the problems through the diplomatic channels with the Yugoslav presidency. Slovenians and Croats deserve independants and freedom from the attrocities of war.
LET US NOT DIE FOR PEACE-BUT LIVE FOR PEACE!

Nadaljevanje s str. 6

Please urge our Parliament to take meaningful and decisive action against the Yugoslav Communist Government.

We thank You for Your efforts which will enable others to have the freedom we already enjoy in this country.
A letter has already been sent to the Prime Minister on this issue by the President of the Australian Slovenian Conference.

Marjan Kovač
President
Australian Slovenian Conference

Alois Kavas
President
Slovenian Australian Association Canberra

Florian Falez
President
Slovenian National Council Canberra

Canberra,Australia Day, 26.January 1991.

Očitno so bile demonstracije in pismeni protesti avstralski vladi koristni, saj je minister za zunanje zadeve, senator Gareth Evans izdal takoimenovani "public statement"-svarilo vladi SFRJ.

DEMONSTRACIJE V CANBERRI

DEMONSTRACIJE V SYDNEYU

poročilo iz CANBERRE

Slovenci v Canberri smo bili zadnje čase v prvi vrsti zavzeti z razvojem dogodkov v Sloveniji, kar ne pomeni, da je to bila naša edina dejavnost.

Že pred obiskom dr.Dularja so se stvari pričele razvijati z veliko naglico. Šepetalo se je, da misli Slovenska izseljenska matica za Avstralijo imenovati predstavnike sama. Kot povsod po Avstraliji, smo se tudi mi vprašali, kako naj Matica imenuje predstavnike, ko ne pozna razmer, niti ljudi. Od nje smo zahtevali, da se naši predstavniki izberejo v Avstraliji. Tudi dr.Dularju smo povedali, da je pogoj za naše sodelovanje z Matico njena temeljita sprememba. Strinjal se je in nam spremembe tudi obljubil.

Kmalu po uspešnem obisku dr.Dularja v Canberri, smo potom Avstralske slovenske konference sprejeli pismeno obvestilo o volitvah v odbor Matice, ki naj bi bile 10.decembra 1990. Seznanjeni smo bili, da kandidirata

za podpredsednika gospod Bert Pribac iz Canberre, v odbor pa gospa Mariza Ličan iz Sydneya. Svetovali so nam, da če želimo spremembo, naj predlagamo svoje kandidate pred 10.decembrom. Na seji Slovenskega narodnega sveta Canberra, ki je bila 1.decembra, so se navzoči strinjali, da je dani rok prekratek in radi tega nesprejemljiv ter da je vsako kandidiranje proti gospodu Pribcu nesmiselno, saj je edini, ki ima z Matico tesne zveze. Navzočim je bil gospod Pribac nesprejemljiv iz več razlogov. Njegova dolga povezava z Matico je bila žal mnogokrat v škodo tukajšnjemu društvu. Ustanovil in vodil je nasprotujoče društvo Karantanijo in iskal ugodnosti samo zanjo. Prevladovalo je mnenje, da s Slovenskim društvom le redko sodeluje zato za nas nima zaslug in ni primeren. Predsednik društva gospod Alojz Kavaš je predlagal naj se sporoči Matici, da je naš predstavnik gospod Cvetko Falež, kar je seja potrdila.

Tako je prišel gospod Falež na kandidatno listo Matice, ne da bi to nameraval. Tedenske novice so pod naslovom "Kdo bo podpredsednik SIM? " poročale, da je dobil gospod Pribac 62, gospod Falež pa 12 glasov. Vprašamo se kdo ima pravico voliti za ali proti Faležu ali Pribcu, saj je vsaj Falež za njih popoln tujec.

No, stvari so se kasneje res spremenile v toliko, da je Matica sporočila, da je glasovanje za mesto predsednika

razveljavljeno, kakor tudi mesto drugega člana, dokler Avstralija ne določi osebe izbrane v Avstraliji. Kako, v Canberri še ne vemo, trdimo le, da se Matica ne more spremeniti, dokler zasedajo položaje isti ljudje, ki so jih imeli vsa leta prej.

Plebiscitna vročica je tudi nas pripeljala k pobiranju podpisov. Sklicali smo skupno sejo Slovensko avstralskega društva in Slovenskega narodnega sveta Canberra. Enoglasno smo se odločili, da vsi podpiramo samostojno in neodvisno Slovenijo kar smo tudi takoj sporočili Izvršnemu svetu Republike Slovenije.

Ko smo izvedeli za izid plebiscita, se je predsednik Alojz Kavaš odločil, da ta uspeh Slovenije proslavimo in tako smo priredili zabavo na Štefanovo. Čeprav je bilo veliko ljudi že popoldan na običajnem pikniku, se je kljub temu zbralo zvečer lepo število ljudi. Za ples so igrali Urbasovi fantje.

Silvestrovanje je pri nas vsako leto zelo uspešno, letošnje pa je bilo še bolj obiskano in veselo.Alpski odmevi iz Sydneya so nas zabavali do zgodnjih jutranjih ur.

Vsako leto nam v Canberri na Australia day, letos je bilo to že teden poprej, priredi Ethnic Community Council svoj Ethnic Day. Predstavniki vseh narodnosti sodelujejo s stojnicami na mestnem trgu in nudijo domače jedi in pijačo. Slovenska stojnica je bila obložena s pijačo. Nekatere narodnosti so sodelovale v razstavi Arts and Crafts kjer smo se Slovenci še posebej predstavili s celo vrsto naših originalnih izdelkov. Mladi so se v narodnih nošah udeležili tako imenovane Procesion of Nations in želi posebno priznanje. Žal nam naši plesalci letos niso zaplesali in upamo, da plesov ne bodo pozabili.

Tudi ples, ki smo ga priredili na dan Australia Day je bil uspešen.Igrala je sydneyska Mavrica, ki se sedaj imenuje Gorenjski slavčki.Tudi gostov od drugod smo imeli kar precej.Ervin Bezjak je na obisku pri bratu, bili so tukaj tudi trije mladeniči, eden iz Ljubljane, dva iz Maribora, dekle iz slovenske Koroške in kar štirje gostje iz Kanade, ki so bili na obisku pri Galunovih. Tudi iz Sydneya je bilo gostov za celo mizo in pritoževali so se, da godba v Sydneyu ni tako vesela. No, ko bomo prišli v Sydney bo veselo tudi pri njih. Med sydneyskimi gosti je bila tudi profesorica slovenščine na Macquarie univerzi,gospodična Aleksandra Bizjak Prišla je po obljubljeno vsoto 5.000 dolarjev za univerzo.To je predsednik veličastno predal profesorici.

Zbirka za poplavljene v Sloveniji je pri nas do zdaj prispela do vsote 4.200 dolarjev in je še vedno odprta. Pojasniti moram, da imamo pri nas v Canberri samo okrog sto naslovov in Slovencev ni toliko kot nekateri mislijo.Omenjena vsota je zbrana med člani društvo pa še ni prispevalo. Upamo pa, da bomo na prihodnji seji društva primaknili še par tisoč.

V Canberri smo pričeli tudi z denarno zbirko za slovenskega novinarja Iva Žajdela, saj je edini, ki zavzeto piše o krutem pobijanju nedolžnih ljudi po vojni. Takozvani narodni heroj Stjenka ga je tožil, ker je napisal, da je bil takrat vodja edinic, ki so po Slovenskem pobijale.Neka priča se je zadnji trenutek prestrašila, štirih drugih prič pa sodnik ni hotel upoštevati. Kaznoval ga je z 20.000 dinarjev in s poravnavo stroškov. Izgleda, da komunizma in krivic še vedno ni konec.Avstralsko zbirko je sprožil gospod Urbančič, ki bo vesel vsakega prispevka.

V nedeljo, 27. januarja 91. smo demonstrirali pred jugoslovansko ambasado, zopet skupaj s Hrvati. Zavedamo se tega, da če bi Yugo-armija pometla s Hrvati, tudi pri nas v Sloveniji ne bi dolgo oklevala. Bilo nas je blizu 200 Slovencev in okrog 2 000 Hrvatov. Tako složni še nismo bili in le redke smo pogrešali. Nekateri bi gotovo prišli pa so na dopustu, pa tudi zvedeli smo za demonstracije šele v petek zvečer. Prav zato je tak uspeh še bolj razveseljiv.

Vsem senatorjem in poslancem v avstralskem parlamentu smo poslali osebna pisma podpisana od predsednika Avstralske slovenske konference Marjana Kovača, predsednika Slovenskega avstralskega društva Alojza Kavaša in predsednika Slovenskega narodnega sveta Canberra Cvetka Faleža. Opozorili smo jih na slovenski plebiscit in na pritisk komunistično-srbske armije na slovensko in hrvaško vlado ter prosili za podporo.

Tako, vidite dragi rojaki, da v Canberri ravno ne spimo, čeprav ste v Melbournu ta očitek slišali po radiu. Res je, da nismo vsi enako budni. Mar ni povsod tako?

POROČEVALEC

Ob 40. letnici izhajanja

MISLI

iskrene čestitke uredniku

patru Baziliju A. Valentinu

Uredništvo S.P.

IN ŠE O DEMONSTRACIJAH...

RADIJSKA ODDAJA
v slovenskem jeziku
RADIO 2 EA
SYDNEY

Nedeljski dan, 27. januar 1991, bo zabeležen v spominski koledar kot dan, ko se je zbrala množica ljudi v Centennial Parku v Sydney, da bi tukajšnjim oblastem z mirovnim pohodom izrazila nezadovoljstvo, strah in skrb zaradi neuradnega, nepoštenega in nasilnega početja jugoslovanske ljudske armade, ki želi zlomiti demokracijo v republikah, ki so z voljo naroda na demokratičnih, svobodnih volitvah izvolile svoje vodstvo in želijo živeti samostojno in neodvisno. Dovolj je bilo izkoriščanja, nadvlade, ukazov, groženj in na koncu še prevar. V Jugoslaviji obstojajo že štiri republike, ki so razglasile svojo suverenost:Hrvaška, Slovenija, Bosna in Hercegovina ter Makedonija. Edino Srbija je izjema, kar ji gotovo odgovarja; obdržala je komunizem in centralistično vodstvo. Toda le do kdaj bo lahko izkoriščala in ukazovala sedaj "neposlušnim republikam"? Zato jih svari z orožjem in straši z vojsko in to ne srbsko, ampak jugoslovansko, v katero so še vedno vključeni tudi naši vojaki-naši državljani.
Nad 20 tisoč demonstrantov, med njimi je bilo največ Hrvatov, je na miren in dostojanstven, toda odločen način protestiralo proti jugoslovanskim silam in uporabi orožja.
V Sydneyu so se zbrali Slovenci v dopoldanskih urah pri sveti maši v slovenski cerkvi v Merrylandsu in skupno molili za domovino. Nato so se srečali v dvorani verskega središča, kjer jih je nagovoril g.Alfred Brežnik in jih povabil, naj se udeležijo protestnega pohoda. Nad sto ljudi se je odzvalo povabilu in menda še nikoli ni bilo slovenstvo zastopano v avstralski javnosti v takšnem številu. Nosili so zastave in plakate in na obrazih je bil poseben izraz. Izraz, ki si želi miru in spoštovanja, ne pa groženj in strahu. Med njimi je pogumno korakala naša rojakinja, gospa Eda Frank, čeprav se je opirala na berglo. Uspešno je prehodila razdaljo med Centennial Parkom in jugoslovanskim konzulatom. Ta napor si je štela v posebno zmago in osebno zadovoljstvo.

Navzoče je z naslednjimi besedami nagovoril vodja Slovenskega informacijskega centra v Sydneyu g.Alfred Brežnik:

Drage Slovenke in Slovenci!
Danes smo se zbrali pred jugoslovanskim konzulatom, da protestiramo. Kaj pravzaprav imamo za protestirati? In zakaj protestirati pred konzulatom, ki bi vendar moral biti predstavnik tudi naše domovine in ščititi naše interese.
Protestiramo zato, dragi rojaki, ker vlada, katero predstavlja ta konzulat ne dovoli, da bi mi Slovenci živeli tako kot mi hočemo. Protestiramo zato, ker nam državniki, ki jih zastopa ta konzulat lažejo in obljubljajo že 70 let enakopravnost in svobodo. 70 let ponižanja, varanja, izkoriščanja in intenzivnega omejevanja osnovnih narodnih in človeških pravic. In ko je naš narod odločil, da je tega enkrat za vselej dovolj in da hoče, da si sam kuje svojo usodo, so se tisti, ki so imeli z nami druge načrte temu uprli. In kako so se uprli? Z orožjem, dragi rojaki. Grozijo nam z orožjem! To, da je slovenski narod na plebiscitu z 88.5 % večine odločil, da hoče svojo suvereno in samostojno državo, centralnemu vodstvu in rdeči JLA ni prav nič mar.
Nasprotno, poglejte kaj delajo.

Minister za Slovence po svetu,dr.Janez Dular, ki nas je pred kratkim obiskal v Avstraliji, je predvčerajšnjim po telefaksu sporočil, da je 25. januarja v Sloveniji in sosednji Hrvaški bilo opaziti dejavnost armade. Vpeljana je bila najvišja stopnja bojne pripravljenosti. Nekaterim vojaškim enotam so razdelili pravo bojno strelivo, pripravljene so bile nekatere oklopne enote(n.pr. na Vrhniki), obmejne enote so poostrile nadzorstvo ob meji z Avstrijo, iz Slovenije so začeli premeščati slovenske vojake(iz narodnostno mešanih enot) v druge kraje po Jugoslaviji. Na zagrebškem letališču je pristalo 14 letal z vojaki za specialne naloge. Zagreb so obkolili tanki. Res je, po najnovejših poročilih so se ti tanki umaknili. Pa ne vprašajmo za kako dolgo. Ali jim lahko zaupamo? Sam minister nas prosi, naj protestiramo zoper namene in poskuse uporabe vojaške sile. Ističasno nas pa svari, da se pri tem drži mo zakonskih okvirov svojih držav. Posebno zdaj je to potrebno, ko so vsi zazrti v zalivsko vojno. Ali bomo dovolili, da nas doleti usoda Baltika?
Torej zato danes demonstriramo; ker protestiramo proti nezakonitemu ravnanju jugoslovanske centralne vlade in JLA z našo republiko. Protestiramo proti grožnjam in nasilju, ki ga izvajajo nad našimi ljudmi.Opozorimo in seznanimo avstralsko javnost in vlado na dogodke v naši domovini. Povejmo jim, da imajo naši bratje in sestre v stari domovini tudi pravico do obstoja, do dostojnega življenja in do lastne države. Domovini pa obljubljamo solidarnost ob teh težkih dnevih. Čutimo z njimi in naše misli in srca so pri njih.
Tukaj v Avstraliji bomo naredili vse, kar je v naši moči, da bo naša Slovenija vse bolj priznana ugledna država.
BOG ŽIVI SLOVENSKO DRŽAVO!

Čeprav niso veliko omenjali Slovenije v tukajšnjih medijih, je bil mirovni protestni pohod v Sydneyu uspešen. Vsi televizijski kanali so pokazali demonstracije in napovedovalci so povedali namen pohoda in želje rojakov.Prav tako so poročali časopisi in radijske postaje. Tako je prav, naj končno svet ve, kje je Slovenija, kakšna država želi biti in da so Slovenci zmožni imeti svoje vodstvo, gospodarstvo, vojsko in vse kar je potrebno. Predolgo smo bili zasenčeni pod nazivom federacija, tako v kulturnem, športnem in najbolj v gospodarskem področju. Danes smo samostojni in enotni kot še nikoli poprej in v temu je moč. Složno je ljudstvo, složno je vodstvo. Matična domovina naj bo vzgled tudi nam, Slovencem po svetu!
Mariza Ličan
Voditeljica slovenskih oddaj na SBS Radiu 2 EA v Sydneyu.

G.Eda Frank z berglami na demonstracije

INTERVJU

PO SKUPNIH DEMONSTRACIJAH SLOVENCEV IN HRVATOV

POGOVOR Z IVOM BUTKOVIČEM

Gospod Butkovič, vi ste urednik Hrvatskog Vjesnika a bili ste tudi eden od organizatorjev protestnega pohoda v Melbournu,27.1.91. Kot v Melbournu, tako so tokrat tudi v Sydneyu in Canberri v vaših hrvaških demonstracijah sodelovali Slovenci, bilo je tudi nekaj Albancev in Makedoncev. Očitno preti vsem skupni neprijatelj?

Imate prav-očitno vsem preti skupni neprijatelj pa je zato ta pohod v Melbournu, kot tudi drugod po Avstraliji in po svetu zrcalo spoznanja kako so vsi ti narodi na silo vrinjeni v jugoslovansko tvorbo. Seveda razen srbskega naroda, katerega rdečočrna 'nova klasa' še vedno drži in želi zadržati v mraku boljševizma, ki se ga je otresla celotna vzhodna Evropa. Ko govorimo o neprijatelju ne mislimo posredno na srbski narod, ampak na politiko vodečega cincarskega sloja, ki se je v zadnjih sto letih zbral v Beogradu, zadnjih sedemdeset let pa umetno poskušal skupaj z velesilami ustvariti skupno državo južnih Slovanov.
Prav ta, cincarsko trgovski sloj, imenovan 'Beograjska čaršija' želi z megalomanskimi zahtevami pokoriti vse ostale narode s pomočjo srbskega naroda, ki ga slepi s primitivnimi epskimi miti o njegovi srbski moči, dosežkih in važni vlogi na Balkanu ter v Evropi.
V tej cincarsko bizantinski politiki se ne izbirajo sredstva in tako so posledice 70 letnega skupnega življenja strašne. Spomnimo se samo poskusa spreobračanja Makedoncev v Južne Srbe, genocidnih pokoljev Albancev na Kosovu, gonje muslimanov v Turčijo in pokola v prvi in drugi Jugoslaviji, pa vse strahote po zadnji vojni-pokoli v Bleiburgu, Kočevskem Rogu in še marsikje drugje.

Na srečo danes vse govori o tem, da je tej strahovladi konec. V svobodi in demokraciji bodo vzcvetela nova prijateljstva in načini sodelovanja med narodi, ki so bili doslej pod pritiskom palice zadrževani v 'bratstvu in enotnosti'.

Kaj pomeni vam Hrvatom, da so se vam tokrat pridružili tudi Slovenci?

Osebno mislim, no in to je tudi mnenje številnih drugih, da je nastop Slovencev na teh protestih zelo pomemben in da odpira novo obzorje-novi čas.Tu ni govora le o nekem simboličnem dejanju ampak o politični resničnosti, ki jo je slovenski narod preživel zadnja leta. Dejstvo je in upam, da ne boste jezni če tako rečem, da so Slovenci v preteklosti, predvsem zato, ker niso poznali velikosrbsko psiho v Beogradu videli steber za slovensko državnost in republiko. Beogradu je bilo to všeč, ker so vedeli, da imajo Hrvati v ozadju pasivne Slovence, katerim so tu in tam nudili drobne prednosti in s tem preprečevali Hrvatom direktno povezavo s svobodno Evropo.
No, to je minilo, važno je kako je sedaj. Danes vidi slovenski narod skupaj s svojimi voditelji bodočnost v polni svobodi, demokraciji in v svobodni Evropi. V kratkem, tudi vam je dovolj takšne povezave, ki je Slovenijo porinila v odnosu na druge evropske dežele vsaj za 50 let nazaj.

Kako si zamišljate naše bodoče sodelovanje?

Karkoli se zgodi, ne bo se moglo več črniti Hrvate pred Slovenci in Slovence pred Hrvati, kar so forsirali, tudi tukaj v Avstraliji, razni jugo-konzulati. Zato upam, da se bo slovensko hrvaško sodelovanje razvijalo na obojestransko korist, tako v društvenem kot kulturnem delu, pa tudi v nekih skupnih potezah.
Konkretno, ne vidim razloga zakaj se ne bi slovenska skupnost, če nima svojega tedenskega gasopisa poslužila ene strani v našem časopisu. Slovenci in Hrvati imamo marsikaj skupnega, česar se do nedavnega nismo niti zavedali.

Zadnje čase želijo nekateri prikazati ohladitev odnosov med Hrvati in Slovenci. Vemo da so tu gospodarske težave in nasprotja(afera z Elanom pa nuklearka Krško),pred dnevi Kučanova izjava recimo, vendar vemo, da se v glavnem politiki naših dveh republik zelo dobro ujemajo in sodelujejo. Kaj mislite vi o tem?

Mislim, da se dogodki v Sloveniji in na Hrvaškem vrstijo s silno naglico, seveda vključujoč celotno Jugoslavijo, pa se nesoglasja v nekih stvareh ne sme jo tolmačiti kot zahladitev odnosov. Mi ne vemo recimo pod kakšnimi pogoji je potekal pogovor med Kučanom in Miloševičem in kaj je tam v resnici rečeno in kako je bilo mišljeno. Neka tolmačenja je napihovala beograj ska propaganda in so jih slovenski politiki ovrgli. Važno je in dejstvo nosi v sebi sporočilo, da se je na poti iz Beograda za Ljubljano, slovenska delegacija ustavila v Zagrebu, kjer so bila dana že neka pojasnila.

Po dolgih letih sem bil lani zopet na obisku v domovini in prepotoval sem razen svoje 'lepe naše' tudi vašo lepo Slovenijo. Osebno sem uvidel potrebo po gospodarskem in političnem sodelo vanju. Seveda so vmes problemi, saj so se kopičili štiri in pol desetletja in potrebno bo dosti časa, da se napake popravijo, da se Slovenija in Hrvaška ponovno postavita na svoje noge.

Ali bo po vašem mnenju vseeno prišlo do neke konfederacije?

Predvidevam, da je določeno število slovenskih in hrvaških državnikov iskre no razmišljalo o novi demokratični in sodobni konfederativni osnovi, vendar jih je vse manj. Vzrok za to je osvajalna beograjska-armijska politika, tista proti kateri smo skupaj protestirali tu v Avstraliji. Zveze so možne samo, če so zaključene svobodno in v korist vseh članic, a to Beogradu in sedanji strukturi JLA ne gre v račun. Želim reči, da ne vidim možnosti za konfederacijo v Jugoslaviji kakšna je danes. Če pa bo prišlo do neke druge konfederacije zahodnih republik, to je drugo vprašanje. Slovenija, Hrvaška in Bosna in Hercegovina tvorijo celoto v geopolitičnem smislu, želijo demokracijo, svobodno tržišče in pristop v Evropo in med njimi so velike sile, ki jih rinejo v sodelovanje.

Včeraj smo slišali, da je dr.Jože Pučnik izjavil na avstrijskem radiu, da se bo Slovenija le odcepila, saj se z Beogradom ni več moč pogovarjati. Kaj bi to pomenilo za Hrvaško?

Da, tudi v Sloveniji uvidevajo, da se z Beogradom ne da pogovarjati na rav nopravni osnovi, pa Sloveniji ne preostane drugega kot da se odcepi. Mislim, da bi Beograd pristal na odcepitev Slovenije, če bi vedel, da bi potem lahko zadržal Hrvaško. Odcepitev je neizogibna, pa to dejanje Slovenije vleče za seboj, v smislu domino teorije, tudi Hrvaško, potem pa še Bosno in Hercegovino.

Pogovarjala se je
STANKA GREGORIČ

NAŠA POŠTA

Zahvala za sodelovanje pri podpisni akciji ob slovenskem plebiscitu

V času priprav na plebiscit o osamosvojitvi države Slovenije sva v imenu Izvršnega sveta Republike Slovenije in v imenu iniciativnega odbora konference Republike Slovenije za Svetovni slovenski kongres dala pobudo za zbiranje podpisov v podporo plebiscitni odločitvi. Odziv Slovencev po svetu je bil izredno velik in je nadvse ugodno vplival na politično ozračje v plebiscitnih dneh: okrepil se je občutek, da gre res za zgodovinsko odločitev vsega slovenskega naroda.

V dneh od 10. do 23. decembra 1990 je prispelo na naslov slovenskega izvršnega sveta čez 6.000 podpisov (zaradi težav s pošto jih je še nekaj sto prišlo tudi pozneje). Zganili so se Slovenci in Slovenke od ZDA do Avstralije, od Švice do Madagaskarja ter nam pošiljali posamično podpisane "glasovnice" ali po cele pole s po več deset, s po več sto in celo s po več tisoč podpisi: prihajale so tudi številne solidarnostne izjave slovenskih društev in organizacij z vseh koncev sveta. S tem smo seznanili slovensko javnost, gradivo pa je bilo na dan plebiscita izročeno predsedniku slovenskega parlamenta dr. Francetu Bučarju. Ta je 26.12.1990. sporočil uradni izid plebiscita (88,5% volilnih upravičeucev ZA samostojno in neodvisno državo Slovenijo) ter oznanil: slovesno razglašam pred tem visokim zborom, slovensko in jugoslovansko ter vso svetovno javnostjo, da se je slovenski narod na temelju trajne in neodtuljive pravice do samoodločbe odločil, da Republika Slovenija postane samostojna in neodvisna država.

V dneh, ko se že lotevamo neposrednega uresničevanja te plebiscitne odločitve, se želimo tudi zahvaliti vsem, ki ste s svojim podpisom pripomogli k prepričljivosti tega dejanja, posebno pa tisti, ki ste pomagali podpisno akcijo izpeljati: predsednikom društev, vodjem dušnopastirskih središč ter številnim iniciativnim posameznikom, ki ste z veliko požrtvovalnostjo in iznajdljivostjo v tako kraktom času dosegli, da se je podpisovanja udeležilo toliko ljudi.

Vaša zavzetost nas zavezuje, da bomo z vsemi močmi izpolnjevali naloge, ki izhajajo iz odločitve za samostojno in neodvisno državo Slovenijo, našo in vašo domovino.

Spomenka Hribar, predsednica Skupščinske komisije za Svetovni slovenski kongres in tajnica Iniciativnega odbora konference Republike Slovenije za Svetovni slovenski kongres

Dr. Janez Dular, član IS RS za Slovence po svetu in narodnosti v Sloveniji

* * *

SOCIALDEMOKRATSKA STRANKA SLOVENIJE
Želimo vam srečo
mir in zdravje v letu 1991
NAM GRE ZA SLOVENIJO
Vaši socialdemokrati
Dr.Jože Pučnik

* * *

SKUPŠČINA REPUBLIKE SLOVENIJE
Vsem Slovencem doma in po svetu želimo obilo osebnega zadovoljstva in družinske sreče, v prihodnjem letu pa ob vseh preizkušnjah, ki nas čakajo, predvsem mir in dovolj znanja, in trdne volje, da sami odločamo o svoji usodi.
Želimo, da bi lahko samostojno in enakopravno sodelovali in se prostovoljno povezovali z vsemi tistimi, s katerimi nas vežejo iskrene želje za spoštovanje človekovih pravic, za mir, demokracijo in splošen napredek vseh in vsakogar.

Predsednik
France Bučar

SKUPŠČINA
REPUBLIKE SLOVENIJE
IZVRŠNI SVET
PREDSEDNIK

Ljubljana, dne 7.9.1990.

Avstralski slovenski konferenci
P.O.Box 197
Kew 3101
Melbourne,Australia

Spoštovani!

Najlepše se vam zahvaljujem za pismo in ponovno vabilo ter gradiva, vezana za Avstralsko slovensko konferenco, ki ste mi jih poslali. S posebnim zadovoljstvom ugotavljam, da ste zelo delavni in vesel sem, da se bom lahko pobliže seznanil z vašim delom. Žal je te mesece premalo časa za dolga potovanja, pričakujem pa, da bomo obisk lahko prihodnjo pomlad realizirali.

Čestitam vam k 1. številki Slovenskega pisma in reviji želim dolgo in čvrsto življenje. Obljubljam, da se bo slovenska vlada trudila, da bodo uresničene tudi vaše želje glede razvoja in statusa.

Še enkrat najlepša hvala za povabilo in lepe pozdrave iz domovine.

Lojze Peterle
PREDSEDNIK

* * *

EMBASSY
OF THE SOCIALIST FEDERAL REPUBLIC
OF YUGOSLAVIA
CANBERRA

No 010/91-CB
Datum:23.1/91

Avstralska slovenska konferenca
Gospod Marjan Kovač-predsednik

Spoštovani gospod predsednik,

zahvaljujem se vam za vaše fax-pismo od 21.januarja 1991. v katerem v imenu Avstralske slovenske konference izražate zaskrbljenost in protestirate proti grožnjam za uporabo sile JLA ob izvrševanju Ukaza Predsedstva SFRJ z dne 9.januarja.

Delim vašo skrb in menim, da grožnje, še bolj pa ev.uporaba sile nikakor ne bi pripeljala do rešitve, ampak bi gotovo probleme še dodatno zaostrila.

Vem, da z veliko zavzetostjo budno spremljate dogajanja ter ste seznanjeni, da je Predsedstvo za zahtevo Predsedstva BIH, da Predsedstvo SFRJ eksplicitno navede organizacije in enote, na katere se omenjeni Ukaz nanaša. Verjamem da bo to storjeno te dni ter bo s tem odpravljen nesporazum, ki nastaja zaradi različnih interpretacij.
Vaše pismo sem posredoval Predsedstvu SFRJ in upam, da bo storilo vse, da se preseže nastala krizna situacija.

S spoštovanjem

Dr.Boris Cizelj
Veleposlanik

0285/LITTLE & ASSOC.

SLOVENSKA GIMNAZIJA V SYDNEYU

POROČA

MARIZA LIČAN

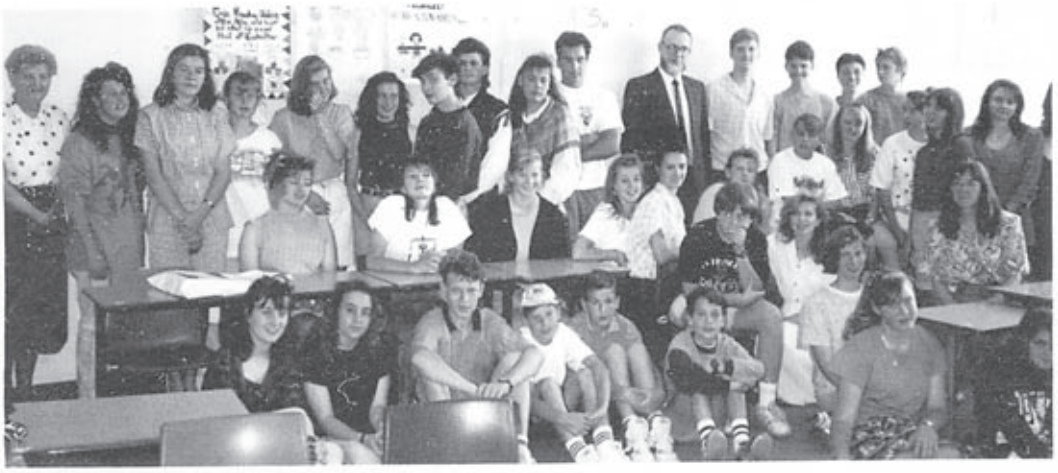
2.februarja 1991 se je pričelo novo šolsko leto za srednješolce Državne sobotne jezikovne šole v državi Novega južnega Walesa.
Člane slovenske skupnosti je tukajšnji Vzgojno-izobraževalni zavod obvestil, da bo vpisovanje za srednješolce od 7.do 12. razreda v soboto 2.2.1991., medtem ko bo za dijake 12. razreda že reden pouk. Istočasno nas je tudi obvestil o številu dijakov. Če ne bo dovolj šolarjev, ne bo razreda. Država nam nudi vse potrebno za normalen potek pouka:razrede, učne pripomočke in celo nekaj denarne pomoči za nabavo učbenikov in potrebnega gradiva za čim bolj uspešno in zanimivo poučevanje-nam vsem ljubega materinega jezika. Ob koncu šolskega leta podeli dijakom spričevala, priznanja in najboljšim šolarjem celo knjižna darila.
24. januarja 1991. se je sestal Slovenski šolski odbor za N.S.W.(S.Š.O.). Kljub vročemu in soparnemu dnevu so se ga udeležili predstavniki organizacij, ki so članice S.Š.O. že 14 let. Glavna tema sestanka je bila-ohranitev slovenske srednje šole, za kar potrebujemo dijake. Predsednik Slovenskega društva Sydney g. Štefan Šernek in predsednik Kluba Triglav g.Emil Kukovec sta obljubila pomoč pri obveščanju članov o vpisu in pripravi letakov s potrebnimi informacijami.
Neutrudni, požrtvovalni in dober pater Valerijan Jenko je že redno obveščal in vzpodbujal ljudi, predvsem starše, naj ne pozabijo svojega jezika in naj ga predajo svojim dedičem. Zastopnik Narodnega društva g.Jože Košorok je dejal, da bi bilo žalostno, če ne bi imeli šole, saj smo jo imeli še v času g.patra Odila in upa, da bo lahko pripeljal k pouku slovenščine tudi svojega vnuka. Sestra Francka Žižek skoraj ne more razumeti malomarnega odnosa naših ljudi do materinskega jezika in povdarja, da je Slovenka in si to šteje v ponos. G. Peter Krope bo preko slovenske radijske ure redno obveščal poslušalce o poteku vpisa. Vse je zvenelo kot v pravljici. Česa si še želimo?
Odgovor na to smo dobili v soboto 2.2.1991. v času vpisovanja.Odnos do materinega jezika je torej hujši kot do mačehinega. V 7. razred so se vpisali trije dijaki. Ali je to naša prihodnost? Marsikdo trdi, da nimamo prirastka. Gotovo, da ni tako visok kot je bil v letih 1970-1980. Toda, če bi starši pripeljali otroke v šolo, ne bi bil tako porazen.
V 12.razredu je 16 maturantov, kar nam vliva vsaj malo upanja v obstoj. Prepričani smo bili, da se bo zavednost Slovencev po svetu dvignila v zadnjem letu, ko so si v matični domovini priborili demokracijo in suverenost, torej najvišji dobrini za dobrobit Slovenije. Brez naroda ni države in če narod nima jezika je izgubljen, nepriznan. Prav zato bi morali čuvati slovenski jezik kot svetinjo. Slovenci po svetu so iskazali veliko podporo pri pripravah na prve demokratične volitve, pripravljeni so pomagati domovini in skušali jo bodo predstaviti vsej svetovni javnosti. Tako tudi mi v Avstraliji. Ali tudi nepozabni obisk dr.Janeza Dularja, ministra za Slovence po svetu ni prebudil občutka pripadnosti narodu, iz katerega izhajata vaš oče ali vaša mati? Upali smo, da bo ta pomemben obisk vzbudil v nas še večji ponos, saj imamo Slovenci prvič v zgodovini svojega ministra za izseljence. Škoda, zamenjali smo pomen besed:slovenstvo z lastnim ugodjem.
Pa obudimo prijetne trenutke srečanja z dr.Dularjem, ki je 24.11.1990. obiskal slovensko srednjo šolo v Bankstownu.

Prišel je točno ob 10 h dopoldne

Prisrčen sprejem. Srednješolca Carmen Lah in Dennis Cesar predajata ministru knjigo Australian Wilderness ter šopek cvetja.

Srednješolci so bili srečni, ko se jim je pridružil dr.Dular

Direktor Državne sobotne jezikovne šole za N.S.W. g.Peter Dooley predaja knjižno darilo dr.Janezu Dularju.

Dr.Dular se je srečal s predstavniki Vzgojno izobraževalnega zavoda N.S.W.

BRISBANE---

Zadnje Slovensko pismo je prišlo med nas ravno pred Štefanovim piknikom, ki ga imamo redno na našem slovenskem hribčku. Pismo je bilo z veseljem sprejeto in so že skoraj vsi izvodi pošli. Nas zanimajo vse novice in spremembe v domovini. Marsikaj koristnega gradiva je tudi za sestavo radijskega programa. Posebno uvodne besede so bile zelo primerne za novoletno radijsko oddajo.

Vesel sem bil članka iz Družine, pogovora s patrom Bazilijem. Zdi se mi lepo in primerno, da je Družina odstopila dve strani našemu patru, saj se je potegoval za resnico in demokracijo slovenskega naroda skozi vsa težka leta, ko še mnogi niti govoriti niso upali, kaj šele javno pisati o čem takem. S to objavo mu je uredništvo Družine in Slovenskega pisma dalo vsaj delno priznanje za dolgoletno skrb za slovenstvo v Avstraliji.

Letošnje leto se je v severnem delu Avstralije-našem Queenslandu začelo z neurjem, ki se je postopoma širilo proti Mackayu in Rockhamptonu.Čeprav niso takšna vremenska poročila v tej letni dobi za te kraje preveč nenavadna, vseeno prepogostokrat poročajo o veliki škodi, ki jo stori neurje(cikloni in deževje).
Prijetno sem bil presenečen, ko je telefonirala Elica Rizmal iz na in se zanimala o morebitni škodi. Naprošena je bila od ministra dr. Janeza Dularja, da poizve, če je bil med prizadetimi tudi kakšen Slovenec. Zelo verjetno je tudi ljubljanska televizija poročala in prikazovala prizore izruvanih dreves, prevrnjenih prikolic za kampiranje in poplavljenih krajev. Po telefonskih stikih s posameznimi rojaki(Cerkovimi iz Mareebe in Klekarjevim iz Cairnsa)se mi je upanje, da med našimi ni bilo škode potrdilo. Ivan Pišotek je na poti nazaj v Rockhampton, na srečo je bil sredi vsega deževja med nami v Brisbanu. Sporočil pa bo, če je kdo od naših v tistih krajih prizadet. Tudi po radiu smo naprosili rojake, ki imajo zvezo s severnimi kraji, naj sporočijo o morebitni škodi med Slovenci.
Izredno lepo in novo za nas tukaj pa je dejstvo, da se Slovenija zanima za nas tukaj v Avstraliji.

Novica o zelo uspešnem plebiscitu je prav gotovo razveselila vsakega Slovenca doma in v Avstraliji. V Brisbanu smo se z vso resnostjo pripravili na ta odločilni korak. V kratkem času smo se med seboj organizirali in poslali štiri pisma v Ljubljano preko g.Brežnika.
Toliko zaenkrat pa še drugič kaj več.
Tople pozdrave iz sončnega Queenslanda
Mirko Cuderman

*

Mirko Cuderman in minister dr.Janez Dular

Tončka Heric pozdravlja ministra Dularja

Fotografija spodaj-z leve proti desni:
Anica Cuderman, Marica Podobnik, Tončka Heric, Jože Vah in Marjan Lauko.

PORTRETI

ELICA RIZMAL

Elica Rizmal je rojena 14.8.43. v Celju, vendar je živela povsod po Sloveniji.Študirala je arhitekturo a je ni končala.Ko se je poročila, sta z možem odšla v Nemčijo, kasneje pa sta se 1967. leta preselila v Avstralijo. Tu je nekaj časa delala kot tehnična risarka, pomagala pa je tudi soprogu v njegovem lastnem podjetju.

Istočasno je nekaj mesecev pomagala učiteljici Luciji Srnec v slovenskem društvu Planica, pri dopolnilnem pouku slovenskega jezika. Kmalu jo je sla in želja po potovanjih in spoznavanju novih krajev pognala po svetu, po otokih Polinezije in po Južni Ameriki, vse tja nazaj, ponovno v domači kraj.Tako je leta 1978. v Mariboru končala Višjo pedagoško šolo, v Avstralijo pa se je ponovno vrnila leta 1981.Ponovno je pričela učiti otroke v slovenski dopolnilni šoli društva Planica, po osebni tragediji v kateri je izgubila sina pa je pričela pripravljati otroške oddaje na Etničnem radiu 3 EA v oddaji za Slovence.Kmalu je postala redna napovedovalka in pričela je pripravljati tudi celotne oddaje. Na Radiu 3 EA dela še danes.

Višek njenega novinarskega dela so intervjui z raznimi pomembnimi osebnostmi v Sloveniji, med drugim z bivšim predsednikom Janezom Stanovnikom, sedanjim predsednikom vlade Lojzetom Peterletom,Janezom Janšo, Igorjem Bavčarjem in drugimi.

Ko je bilo leta 1990. v Melbournu ustanovljeno društvo za podporo demokracije v Sloveniji, sta bila s soprogom med prvimi člani.Elica je postala tajnica.

Po ukinitvi društva in ustanovitvi Slovenskega narodnega sveta ter Avstralske slovenske konference, sta z možem postala člana odbora SNS-ja, Elica pa je izbrana v Upravnem odboru ASK-ja za referentko za odnose z javnostjo.. Elica Rizmal v svojem prostem času piše in se ukvarja tudi s tolmačenjem in prevajanjem.

UTRINEK

Dragi rojaki,

spravni dogovor Avstralske slovenske konference je bil naša združitev na podlagi slovenstva, ne glede na bivša ali sedanja ideološka prepričanja posameznikov.
Ne dovolimo, da nas nekateri znotraj ali zunaj Konference ponovno razdelijo na skregane skupine z različnimi pogledi na svet, politiko in delovanje naše slovenske skupnosti.
Izogibajmo se tiste ozkosti, ki večkrat posega po enoumju in nezdravi enotnosti tam, kjer ni potrebna ali je celo škodljiva.
Vsaj v tej svobodni deželi Avstraliji, kjer so nam polna usta besede DEMOKRACIJA, ne kratimo drug drugemu svobode
MIŠLJENJA, GOVORA, PISANJA in GIBANJA.

Stanka Gregorič
kot referentka za narodnostna vprašanja
pri Slovenskem narodnem svetu Viktorija

IN ŠE PISMO IZ BRISBANA

Ko razmišljam o mojem in moževem obisku v Sloveniji pred letom in pol se spominjam koliko so govorili in pisali o volitvah ter o svobodni Sloveniji. Seveda tega dosti ljudi ni moglo ali ni hotelo dojeti.Mnogim se je tudi vse skupaj zdelo neumno češ kaj nam to treba,saj nam je v Jugoslaviji lepo.
Midva z možem pa sva si mislila svoje.Včasih sva tudi drugim razlagala kaj in kako midva misliva. Jezila sva se, ker so morali naši Slovenci dolga leta delati za druge lenuhe v Jugoslaviji. Ko sva poslušala po televiziji kako gospodarijo Jugoslovani nama je bilo težko pri srcu. Tudi o volitvah sva mislila, da s tega ne bo nič.
Zdaj pa še ni minilo dosti časa, ko slišiva po radiu, da pride v Avstralijo slovenski minister za Slovence po svetu dr.Dular. Bila sva presenečena in ko sva slišala da ga ne bo v Queensland sva takoj skočila na telefon in poklicala našega predsednika Jožeta Vaha.Obljubil nama je, da bo poskrbel, da dr.Dular le obišče tudi nas.
29.novembra 90. smo končno dočakali dr.Dularja na letališču. Jaz sem imela narodno nošo in lep šopek rož.Več jih je imelo kamero.Z veseljem smo ga sprejeli.Pokazali smo mu vse od Colongate do slovenskega kluba. Tudi v našem slovenskem društvu Planinka je bil lepo sprejet.Klub je bil okrašen in tudi dobrih jedi in pijače ni manjkalo.
Marjan Lauko je dr.Dularju podaril v imenu kluba sliko slikarke Metke Škrobar. Vsi ti dogodki nam bodo ostali v trajnem spominu.Bog živi dr.Janeza Dularja in vse Slovence, ki upajo in čutijo, da so Slovenci in jih tega ni sram.
Pozdrav podpredsednica Slovenskega narodnega sveta QLD.
Tončka Heric z možem Stankom

Queensland:Franc Savli, Tončka Heric,Alojz Kolenc, minister dr Janez Dular, Veronika Tadina,Francka Barbis.

Demonstracije pred jugoslovanskim konzulatom v Sydneyu 27.1.1991;

VISOKI OBISK

DR. JOŽE PUČNIK

OD DISIDENTA DO PREDSEDNIKA

Rojen leta 1932 na Črešnjevcu pri Slovenski Bistrici v družini malega kmeta (skupno 7 ha).

Osnovna šola na Črešnjevcu, klasična gimnazija v Mariboru, po 8. razredu prepoved opravljanja mature, ki jo napravi šele leta 1953, po služenju vojaščine v Zagrebu.

Študij filozofije in primerjalne književnosti v Ljubljani, diploma leta 1958.

Postane član partije, v tem času sodelovanje pri Reviji 57, član redakcije, več sumljivih člankov.

Zaradi njih jeseni 1958 aretiran in leta 1959 zaradi "sovražne propagande" in združevanja proti ljudstvu in državi obsojen na 9 let strogega zapora.
Kazen prestaja v mariborski kaznilnici ("režim je bil svinjski").

Leta 1962 mu je kazen z zakonom o amnestiji znižana na 7 let. Leta 1963, po petih letih zapora, pogojno odpuščen.

Takoj začne sodelovati pri reviji Perspektive, objavi več člankov, med drugim Iz oči v oči, Prijateljski intervju, O dilemah našega kmetijstva.

Maja 1964 spet aretiran, proti njemu je uveden postopek zaradi sovražne propagande, pozneje je ta postopek ukinjen, toda pogojna kazen je preklicana.

Dve leti zaprt na Dobu.

Leta 1966 odpuščen, v Ljubljani vlada politično mrtvilo.

Jeseni istega leta odhod v Nemčijo (s 50 markami in slabim znanjem nemščine).

Fizično dela v raznih tovarnah, dobi politični azil, nemškega državljanstva ni imel nikoli.

Aprila 1967 začne študirati na hamburški univerzi(vmes še vedno dela)diplomira in leta 1971 doktorira. Jeseni istega leta se zaposli na univerzi v Luneburgu, kjer je kot docent zaposlen do konca leta 1989, ko se na lastno željo upokoji. Leta 1990 postane predsednik Socialdemokratov in predsednik DEMOSA.

ODLOMEK IZ KNJIGE JOŽE PUČNIK
Janka Lorencija

Jože Pučnik na sestanke in domenke ne zamuja; točnost je zanj vrlina in tudi koristna stvar. To je pri njem zanimivo:pojme, ki spadajo na področje etike in morale in sorodna področja, brez predsodkov povezuje z njihovo koristnostjo; utilitarizem zanj ni nekaj slabšalnega. Pučnik torej na domenke ne zamuja in ko nanj pride, pride hitro, ponudi zelo stegnjeno roko, jo stisne krepko in brez vlažnega stiska. Ta obraz je nekam tipično slovenski, okroglast, oči niso zelo gibljive, a zelo žive in prodorne. Glas ni čolnikovsko kultiviran, po svoje je rezek, čeprav daleč od grobega, in je najbrž zvočni odmev notranje trdosti in žilavosti tega človeka, ki ju za nazaj potrjujr njegova življenska zgodba. Beseda gospod mu gre zelo naravno z jezika. Govori gladko, povezano in logično, na trenutke sočno in metaforično, čeprav ni res prvovrsten govorec. To je človek, ki po tem ali onem naštevanju seveda vsake toliko reče "itd.", toda če ga vprašaб za vsebino tega itd. se takoj sproži plaz dodatnih pojasnjevanj, argumentov in razmišljanj. Itd torej pri njem ni mašilo, tisti zakrinkani konec vednosti, kot se pri veliki večini to pogosto dogaja. Pučnik se oblači v konservativne obleke s kravato, kot se človeku njegovih let spodobi, med pogovorom suknjo kdaj tudi sleče, se nasloni nazaj in se sprosti, kar nekako ni v njegovi naturi. Takrat postane bolj blag in razmišljen. Energija v njem mu take trenutke le redko dovoljuje, zlasti zdaj, v predvolilnem norenju po terenu. Med pogovorom rad zdrsne v teoretične in akademske miselne izlete, a se iz njih praviloma iztrga sam, pogosto z značilno pripombo "da ne boste zaspali", "da se vrnem v čas in prostor" ali kaj podobnega. V javnih političnih nastopih si profesorstva in akademizma ne dovoli, ve, da sta kontraproduktivna. To je očitno človek, ki se nadzoruje. Tudi o bolj ali manj osebnih stvareh govori nenavadno odkrito ("Žena mi je nehala postavljati nekatera vprašanja, ker sem vedno povedal resnico in tako je kdaj prišlo do mučnih trenutkov.")
V zasebnem pomenku rad uporabi kako štajersko spakedranko("ja to je pač del kšefta") in če česa, potem v njem zanesljivo ni niti sence narejenosti ali izumetničenosti. V osnovi je to zelo samozavesten človek. Če se spusti v relativiziranje, se mu prepusti kot intelektualec, kot teoretik, ne pa, recimo, na podlagi hudih moralnih dvomov in beganj. Kot politik se prehudega relativiziranja zavestno izogiba, kajti v tem "kšeftu" moraš stvari do določene mere reducirati na bistvo, sicer ne prideš nikamor in se izgubiš.

Če te vtise o njem strnemo, se nam Jože Pučnik zdi visok intelektualec z zdravim političnim razsojanjem in instinktom, v nekaterih svojih načelih trd kot kamen, a obenem zelo pragmatičen; je zelo specifična kombinacija akademika in človeka(političnih)dejanj, kar je morda sploh njegova poglavitna značilnost. Pučnik se tako v teoretični razpravi kot v praktični politiki počuti kot riba v vodi. Po vrnitvi iz Nemčije kot da doživlja svojo drugo pomlad; ne samo politično, ampak kar fizično.

DR. JOŽE PUČNIK

DOBRODOŠEL

WELCOME

SLOVENSKA IZSELJENSKA MATICA

Mirko Jurak

Dragi rojaki

Minulo leto je prineslo mnogo sprememb in novosti v slovensko družbo. Mednje prav gotovo spadajo zlasti resnična demokratizacija in pluralizacija slovenskega družbenega in političnega življenja ter odločitev državljanov Slovenije za samostojno in neodvisno državo. Ti pojavi so se morali nujno odraziti tudi v programski zasnovi za delo Slovenske izseljenske matice, ki je nedavno izbrala nov, pomlajen in vsestransko odprt Izvršilni odbor. Letos bo Slovenska izseljenska matica praznovala štiridesetletnico svojega delovanja in prav je, da se vsaj bežno ozremo na njeno dosedanjo pot, zlasti pa še, da določimo osnovne smernice za njeno bodočo rast.

Nedvomno je Slovenska izseljenska matica v preteklih desetletjih storila veliko dobrega za ohranitev slovenskega jezika in kulture in sploh slovenske narodne zavesti med našimi izseljenci, saj so tisoči in tisoči naših rojakov tudi ali prav preko Matice ohranjali živ stik z domovino. Za to njeno delo ji izrekam vse priznanje. Po drugi strani pa ne moremo mimo resnice, da je zaradi specifičnih družbenopolitičnih okoliščin v domovini tudi Matica delala nekatere napake: tako je molčala o koristnem in pomembnem delu, ki so ga opravljali posamezniki ali društva, ki so imeli drugačne idejne in politične poglede od tistih, ki so bili v veljavi v Sloveniji. Vemo tudi, da je slovenska katoliška Cerkev v mnogih deželah opravila izredno veliko delo pri razvijanju in povezovanju slovenskih izseljencev v trdna občestva. Tudi vsem tem posameznikom in institucijam izrekam naše dolžno priznanje. Upajmo, da so te razlike enkrat za vselej presežne in da smo vsi - doma in v tujini - spoznali, da moramo biti v bistvenih rečeh vendarle složni, da moramo poskušati razumeti drug drugega in odpraviti medsebojno nezaupanje ter si vsi pošteno, enakopravno in demokratično prizadevati za tiste duhovne in materialne dobrine, ki bodo slovenskemu narodu, in pri tem mislim tudi na Slovence po svetu, omogočile ohranitev slovenske narodne zavesti, ki je za vse nas ena najvišjih vrednot. Brez narodne samobitnosti in posameznikovega samozavedanja le-te ne more biti resnične svobode ne za posameznike in ne za narod!

Ob tej priliki, ko Izvršilni odbor, ki je bil v celoti izbran na novo, začenja novo obdobje v delu Matice, vabim vse tiste, ki so že doslej sodelovali z Matico, da nam ostanejo zvesti, vse tiste pa, ki so bili doslej prezrti ali zamolčani, da skupaj z nami pomagajo ustvariti lepšo prihodnost. Matica si prizadeva, da bi v njeno delo in odločitve prvič neposredno vključili tudi slovenske izseljence, predstavnike naših rojakov širom po svetu. Prepričan sem, da bomo tehniške težave, ki so s tem povezane, že nekako premagali s pomočjo sodobnih sredstev komuniciranja, upam pa tudi, da se bomo izognili raznim zapletljajem med društvi, če bodo le-ta pripravljena med seboj uskladiti svoje predloge in bodo predlagala kandidate, ki bodo sprejemljivi za večino izseljencev v neki deželi.

V skladu z opredelitvijo Matice, da sodeluje z vsemi izseljenci po svetu na nadstrankarski osnovi, bo Izvršilni odbor Matice pripravil osnutek novega statuta in ga poslal v obravnavo vsem zainteresiranim društvom in posameznikom širom po svetu, objavil pa ga bo tudi v reviji Rodna gruda. Upam, da bomo to nalogo lahko opravili v spomladanskih mesecih, tako da bi bil junija 1991. izredni občni zbor SIM, na katerem bi sprejeli nov statut in novo organizacijo članstva. Tedaj bi tudi formalno potrdili novo usmeritev Matice, v kateri bodo skupaj z vsemi, ki si v domovini prizadevamo za čimboljše stike med Slovenijo in izseljenci ter njihovimi potomci, tudi izseljenci enakopravno odločali o vsebini in oblikah sodelovanja. Vabim vse, ki žele s svojimi predlogi in mnenji pripomoči k najboljši verziji novega statuta, da nam pošljejo svoje predloge do konca marca 1991.

Med akcijami, ki jih bo SIM nadaljevala tudi v prihodnje, naj na prvem mestu omenim njene publikacije, to sta reviji Rodna gruda in Slovenija ter Slovenski koledar. Tudi tu Vas prosim za še boljše sodelovanje: pošiljajte nam prispevke o Vašem delu in o življenju Slovencev po svetu, sporočite nam, kakšnih gostovanj posameznikov ali skupin si najbolj želite, kako bi mogli Vi osebno ali Vaše društvo sodelovati z domovino na kulturnem, znanstvenem, gospodarskem ali kakšnem drugem področju. Tisto, česar ne bomo mogli urediti na Matici, bomo posredovali ustreznim inštitucijam. Zlasti bodo dobrodošli Vaši predlogi o tem, kako bi k sodelovanju pridobili tudi tretjo in četrto generacijo izseljencev, tudi tiste, ki slovenščino slabo obvladajo ali pa sploh ne.

Tudi letos bo več kulturnoumetniških ansamblov slovenskih izseljencev obiskalo domovino, mi pa si bomo prizadevali, da bi v tujino pošiljali res najboljše umetnike, kulturne in znanstvene delavce, tako da boste na te prireditve lahko s ponosom povabili tudi Vaše prijatelje, domačine. Seveda bomo pomagali pripraviti tudi vrsto slikarskih in kiparskih razstav, sodelovali bomo pri organiziaciji vrste znanstvenih srečanj in s Filozofsko fakulteto pripravili Poletno šolo slovenskega jezika, če naštejem le nekatere najpomembnejše akcije. Tudi letos bomo pripravili Srečanje v moji deželi, ki se ga mnogi med Vami še posebej radi udeležite. Pri našem delu sodelujemo z dr. Janezom Dularjem, ministrom za Slovence po svetu, z organizacijskim odborom Svetovnega kongresa, z Znanstvenim inštitutom Filozofske fakultete, z Inštitutom za slovensko izseljenstvo pri SAZU, s Katoliškim središčem za Slovence po svetu v Ljubljani, z Narodno in univerzitetno knjižnico, Društvom slovenskih pisateljev, ki so prav gotovo med našimi najpomembnejšimi sogovorniki v domovini.

Dragi rojaki! Upam, da Vas bomo z našimi dejanji prepričali, da "dobro v srcu mislimo" in da boste tudi Vi sprejeli našo odkritosrčno ponujeno roko za sodelovanje. Prepričan sem, da bomo skupaj lahko opravili pomembno delo pri ohranitvi slovenske samobitnosti, našega lepega in bogatega jezika in v skupno dobro vseh nas doma in Vas v tujini. V novem letu želim Vam in vsem Vašim bližnjim obilo zdravja, sreče in uspehov in

Vas lepo pozdravljam!

dr.Mirko Jurak, predsednik
Slovenske izseljenske matice

V Ljubljani, dne 3. januarja 1991.

PISMO SLOVENSKE IZSELJENSKE MATICE AVSTRALSKI SLOVENSKI KONFERENCI

Spoštovani,
sporočamo vam, da je občni zbor Slovenske izseljenske matice dne 19.decembra 1990. izvolil novo vodstvo Slovenske izseljenske matice. Na predlog tajnika, gospoda Roglja, je sprejel tudi sklep, da bo kandidata za podpredsednika Matice in člana izvršnega odbora iz Avstralije volil na svojem izrednem občnem zboru v letu 1991, ko bodo avstralski Slovenci predlagali po predhodnem sporazumu svoje kandidate preko krovne organizacije vseh Slovencev v Avstraliji Avstralske slovenske konference.
V informacijo vam pošiljamo zapisnik volilne komisije o izidu volitev za organe Slovenske izseljenske matice.
Iskreno vas pozdravljamo

Janez Rogelj
Tajnik

V vodstvo in organe Slovenske izseljenske matice so bili izvoljeni sledeči-
PREDSEDNIK:Mirko Jurak,Ljubljana
PODPREDSEDNIKI:
Albert Čuk,Argentina
Irene Mislej,Slovenija
TAJNIK:Janez Rogelj,Ljubljana
GLAVNI UREDNIK"RODNE GRUDE":
Jože Prešeren,Ljubljana
PREDSEDNIK IZDAJATELJSKEGA SVETA:
Jože Snoj,Ljubljana

DOMISLICE

Lepo je stati v vrsti, če veš, na kaj čakaš.

...

Ko ugaša zaupanje, postaja dim tudi upanje.

Alojz Šajher

PATER BAZILIJ na Radiu 3EA
/ po "Družini"/

Prizadetost in bolečina stiska srca mnogih ljudi. Svetovni dogodki zadnjih tednov nas navdajajo s strahom in negotovostjo. Ruski vojaki v Litvi so smrtonosno orožje uperili zoper neoborožene, v Somaliji divja državljanska vojna, Afriki grozi lakota, iraški voditelj Sadam Husein se ni zmenil za pozive svetovne javnosti in Združenih narodov, in tako se je v Perzijskem zalivu razbesnela strašna vojna. Tudi razmere v naši rodni domovini niso pomirjujoče in marsikdo se s strahom sprašuje kaj bo prinesel jutrišnji dan.

Najhuje kar vznemirja ljudi je občutek poplne nemoči in tragični dogodki v zalivu se odvijajo takorekoč pred našimi očmi. S pomočjo televizije spoznavamo kako je svet majhen in kako smo ljudje po vsem svetu usodno povezani med seboj. Kaj lahko naredimo, se sprašujemo mnogi, da bi se bolje razumeli med seboj, da bi ves svet res postal velika družina narodov in da bi ljudje živeli v miru in medsebojnem spoštovanju.

Kot sem že omenjal, bi bilo zelo usodno, če bi v tem trenutku pozabili na BOGA in MOLITEV. Najgloblji odgovor za naše stiske lahko najdemo le v luči vere. Pridružimo se milijonom ljudi, ki zlasti v teh dneh mo lijo za pravičnost in mir. K molitvi nas vabi tudi papež Janez Pavel II., ki neprestano poziva k prenehanju vojne in nasilnega urejanja mednarodnih sporov. Tisto noč, ko je v Iraku izbruhnila vojna, je papež s sodelavci prebil celo noč v molitvi, so poročali iz Vatikana.

ISKRICA

K molitvi za mir pozivajo tudi vse druge krščanske cerkve, prav tako tudi naši avstralski škofje, kakor tudi slovenski v naši rodni domovini.
Predvsem prosimo Boga, da bi odgovorni državniki spoznali, da je vojna vedno najslabši način razreševanja sporov med narodi.

Da bi se le Sadam Husein zavedal odgovornosti za človeško trpljenje, smrt in uničenje, kateremu je izpostavil svojo državo, ko se ni hotel umakniti iz okupiranega Kuvajta. Da bi se politiki v državah zapletenih v vojno z Irakom kljub vsemu še naprej trudili in iskali miroljubne rešitve krize. Da se ne bi prelivanja krvi razširila še na druge države. Da ne bi do česa podobnega prišlo tudi v naši rodni domovini.

Trdno verujemo, da naša molitev ne bo zaman in da Božja pomoč na en ali drug način ne bo izostala. Pomagala bo tudi nam samim, da se ne bomo prepustili brezupu, temveč bomo z vsemi silami delali za takšne odnose med ljudmi, narodi, državami, verami in cerkvami, v katerih ne bodo vladale krivice, sovraštva, industrija smrti in nasilje, temveč blagodejni mir, pravičnost, sožitje in razumevanje. Kako čudovit bi izgledal tak svet, kako prijetno bi bilo živeti na njemu.

Kot kristjani se pridružimo papežu, ki je v sredo, 26.januarja 1991. pri splošni audienci molil takole:
"Bog naših očetov, ti si velik in usmiljen gospodar miru in življenja-oče vseh. Ti hočeš mir in ne žalost, obsojaš vojne in kaznuješ ošabnost nasilnih. Poslal si nam svojega sina Jezusa, da oznani mir bližnjim in oddaljenim, da združi človeštvo vseh ras in rodov v eni sami družini. Poslušaj krik svojih otrok, ponižno prošnjo vsega človeštva.NIKOLI VEČ VOJNE! Nikoli več začaranega kroga nasilja in žalosti, nikoli te vojne v Perzijskem zalivu.
Z Marijo, Jezusovo materjo te rotimo:spregovori s srcem odgovornih za usodo ljudstev, ustavi logiko povračila in maščevanja. Navdihni s svojim duhom novih rešitev, velikodušna in častna dejanja, prostor za razgovor in potrpežljivo čakanje. Nakloni našemu času dneve miru.
NIKOLI VEČ VOJNE!AMEN!

PROSLAVA SLOVENSKE NEODVISNOSTI

BO V SOBOTO, 23. februarja 1991.

v prostorih KLUBA TRIGLAV

SYDNEY

Gost te proslave bo predsednik Sveta DEMOS-a iz Slovenije

DR. JOŽE PUČNIK

Vljudno vabljeni

PREMIŠLJEVANJE

Vladimir Menart

Predsinočnem sem poslušal srbski program na radiu 2 EA. Zanimalo me je kaj pravijo Srbi k plebiscitu v Sloveniji.
Moram reči, da so bila poročila točna in komentar od njihovega poročevalca iz Jugoslavije precej objektiven. Zbodle so me pa besede poročevalca, da imajo Slovenci dosti povedati a kako so prišli v Jugoslavijo nič ne omenjajo.
Poročevalec je hotel Slovence s tem špikniti, da smo leta 1918 prosili Srbe, da nas sprejmejo v svojo sredo, v skupno kraljevino Srbov, Hrvatov in Slovencev. Nismo jih ravno prosili, res smo pa bili za skupno državno tvorbo, ker smo imeli tehten razlog za to. Zapadni svet nas ni hotel priznati za samostojen narod. Zapadni politiki niso hoteli niti sprejeti slovenskih delegacij, kaj šele da bi jih poslušali.

Čeprav so bili Slovenci za skupno državo, so želeli da bi bila ta država nekaka zveza svobodnih in enakopravnih narodov. Zaradi omenjenega stališča zapadnih velesil pa Slovenci niso bili v stanju, da bi se uprli centralistični vidovdanski ustavi. Tudi danes zapadni svet okleva in noče priznati Slovencem pravice do svoje države in pravice, da si sami postavljajo zakone pod katerimi hočejo živeti.
Plebiscit kot plebiscit nima nobene pravne veljave, toda s svojim glasom na plebiscitu so Slovenci z ogromno večino dokazali Ameriki, Zapadni Evropi s papežem vred in vsem ostalim, ki na njih pritiskajo, da ostanejo v Jugoslaviji, da kdor Slovencem negira svojo državo, jim s tem tudi negira osnovne človeške pravice, tiste pravice, za katere se vsi našteti tako licemersko zavzemajo.
A to ni vse kar nam je dal plebiscit. Narod ni pravi narod, če nima skupnega in enotnega političnega koncepta.
S plebiscitom smo Slovenci dobili ta skupni in enotni politični koncept. Mi bomo še vedno različnih mišljenj. Še vedno se bomo prepirali in si nasprotovali, toda od dneva plebiscita imamo svoj skupni-enotni koncept, ki je svobodna in samostojna slovenska država.
Čestitamo Slovencem v matični domovini in kličemo:
ŽIVELA SVOBODNA IN SAMOSTOJNA SLOVENSKA DRŽAVA!

Sydney, 26.12.1990.

ŠIRITE

"SLOVENSKO PISMO"

MED OSTALIMI SLOVENCI V AVSTRALIJI

?
Iskre,
kam
hitè?
Si iskre
podajajo rokè?
V plamenu skupne
narodne ljubezni žarè?
Iskre upanja, poštenja,
zahvale, v sreči plamtè?
Siromak, kdor le z idejo
drugega se hvaliti more . . .
Sebične, častihlepne - v pajčevinastem
gradu napuha plamenu moči odvzeti želè?
Iskre ukradenih besed in častihlepnega olja, čutite
toploto plamena skupnega? Slutite sledi hl apčevstva?
Vam je, iskre, jasna demokracija? Glasovi lahko izrazijo svoja
mišljenja, ne le da eden govori, ukazuje, drugi pa le kimati more, sme?
Piha veter strokovnosti v vse smeri, na vsa polja? Črpa plamen močì
v preteklosti ognja? Več pričakovano je, ne le sprava. Ivan Cankar piše:
"Očiščenje in pomlajenje" - prav ima? "Pripovedujte otrokom, ki jih
učite in vzgajate, da ste hlapci; da vam še kruha ne dajo. To jim
povejte, tako jih učite - In ve, učiteljice, ki ste že matere in še
boste matere, povejte svojim otrokom, kako so nas uklepali
in zapirali, kako so nas kakor razbojnike vlačili po ječah in
kako nam niso pustili govoriti . . . . Jaz, bratje, pa vem za
domovino in mi vsi jo slutimo. Kar so nam siloma vzeli,
za kar so nas ogoljufali in opeharili, bomo dobili povrnjeno
s stoterimi obrestmi! Iz muke, trpljenja in suženjstva neštetih
milijonov bo vzrasla naša domovina: vsa ta lepa zemlja z vsem svojim
neizmernim bogastvom. . . Kaj je slovenski narod? Slovenski narod je teptan . . .
.Ampak po krivici uživa naš narod to preziranje in zaničevanje: visoko se je
vzdignila njegova kultura - in naš narod je stopil v ravno vrsto z drugimi mogočnimi
narodi! . . ." Ivan Cankar se dotika uporno zoper zlagano družbo in njeno hlinjeno čednost.
Pravi: "Življenje, ki ga živi to bežno telo zunaj pod glasnim soncem, je le medel odsvit, je le motna
prispodoba onega drugega življenja, ki je zaklenjeno v meni in tebi . . ." . . . Pa pravi Jerman
v Cankarjevi drami "Hlapci" : "Hlapci, za hlapce rojeni, za hlapce vzgojeni, ustvarjeni za hlapčevanje!
Gospodar se menja, bič pa ostane in bo ostal, zato, ker je hrbet skrivljen, biča vajen in željàn! . . ."
. . ."Čast učiteljeva zahteva, da bodi danes bel in jutri črn, kakor ukazuje gospodar. Nadalje še zahteva,
da imej glavo na voljnem konopcu, zato, da se lahko s pridom priklanja na vse štiri strani; in tudi
zato, da klekne sredi ceste v blato, če je prilika in ukaz. In naposled zahteva, da imej učitelj zaklenjena
usta, ključ do ključavnice pa obešen na šolske duri . . ." Je v Jermanu skrit slovenski narod? ". . . Tako so
me na tla potisnili, tako so me zasmehovali, tako pljuvali predme da se jim moram pokazati pred lice, da
nisem na tleh in opljuvan . . ." . . . Kako odločilne so besede Grudnovke v njegovi komediji "Za
narodov blagor" - "Narod smo mi!", in Ščukove besede:" . . . Takrat ne bo več tega naroda, ki caplja
na različnih uzdah, ki je naprodaj za groš, za uslužen smehljaj . . ." Sledimo navodilu Frana
Levstika: " . . . da bi Slovenec videl Slovenca, kakor vidi svoj obraz v ogledalu . . ."? Žaljivki
"Pogine naj, pes!", je odgovoril: "Pesa ste me imenovali, ker biti nisem htel vaš
pes . . . A vendar glave ne uklanjam ter vam ne bodem je nikdar in brez
bojazni še oznanjam: 'Ti slepec si, a ti slepar!' . . . Josip Stritar
opiše Levstika: "Jeklena volja, neupognjen vrat, prijatelj
stanoviten, človek zlat."
??
??
Že France Prešeren je zapisal v "Elegiji svojim rojakom"
"Zemlja kranjska, draga mati, kdaj bo utihnil najin jok?
Al kdaj bova vidla vstati, bratov jaz, ti čast otrok?
. . . . . .
Kar ni tuje zaničuješ,
. . . . . .
dómu, Kranjc moj, zvest postan'!"
Narodni plamen, goriš svetlò, skupnò, ali si temàn?

Draga Gelt

Konferenca za Republiko Slovenijo
Marketing
Post box 124
61109 Ljubljana
SLOVENIJA
Jugoslavija
Tel. +38/61 324 691
Fax +38/61 328 383

SVETOVNI SLOVENSKI KONGRES

Dragi rojaki !

Končno bomo tudi Slovenci dočakali svoj dan, 27.junij! Tega dne se bo začelo prvo, ustanovno zasedanje ***Svetovnega slovenskega kongresa.*** *Slovenci iz sveta, zamejstva in Slovenije se bomo prvič v svoji zgodovini srečali kot narodno* ***občestvo;*** *v svoji nacionalni veličini in človeški skromnosti si bomo stisnili roke, sedli za isto mizo in si povedali, kdo smo in kako kot posamezniki in narod hočemo v prihodnost. In kaj hočemo? Predvsem obstati kot narod - v vsej svoji raznolikosti in individualiziranosti.*

Okrog stopetdeset delegatov Slovencev iz sveta, zamejstva in matične domovine bo tega dne ustanovilo ***vsenarodno*** *organizacijo Slovencev,* ***Svetovni slovenski kongres,*** *ki si bo - ob razumevanju in spoštovanju medsebojnih razlik - prizadevala za ohranitev in razcvet slovenstva. To bo naddržavna in nadstrankarska, vseslovenska ustanova. Iskala bo zametene poti med nami in nam tudi utirala pot v javnost sveta: Slovenci moramo postati sodoben narod, odrešen travm preteklosti, majhnosti in zaplankanosti, najti moramo svoj sodobni obraz in izraz. Postati moramo narod med priznanimi narodi sveta. Slovenija mora končno priti na politični zemljevid sveta. Na tem tridnevnem zasedanju Svetovnega slovenskega kongresa zato ne bomo mogli samo praznovati, ampak tudi* ***delati.*** *Ob slavnostnem delu bo vrsta strokovnih posvetovanj in predavanj, kjer bomo izmenjali svoje izkušnje in poiskali pota medsebojnega sodelovanja in vstopa v svet. Svetovni slovenski kongres bo* ***trajna*** *ustanova, zato bomo morali utemeljiti načine njenega delovanja v naslednjih letih.*

Ker bo konec junija hkrati tudi čas, ko se bo slovenski oblasti izteklo polletno obdobje po plebiscitu, v katerem mora pripraviti vse potrebno za dejansko osamosvojitev, bomo lahko tudi preverili njeno uspešnost.

K temu velikemu dogodku seveda vabimo še večje število gostov, (tudi mednarodnih) opazovalcev in ljudi dobre volje, ki bi radi prisostvovali temu edinstvenemu srečanju, med njimi tudi Vas, ki berete te vrstice! Ne zamudite tega srečanja v domovini in z domovino! Ker bo to tudi čas začetka dopustov, boste lahko svoj dopust prilagodili zasedanju Svetovnega slovenskega kongresa. Videli boste, letos bo v Sloveniji čisto drugače kakor v preteklih letih!

Ljubljana se že mrzlično pripravlja na veliki dan, ko bo vsa bela in praznična pozdravila ***svoje*** *ljudi. Pripravlja vrsto kulturnih pripreditev, koncertov, razstav in predstav, športinih srečanj med Slovenci iz tujine, zamejstva in Slovenije, izletov na različne (spominske) kraje Slovenije in zamejstva, pripravljajo se velike in majhne trgovinice... Pri vsem tem delu smo vznemirjeni in srečni: sprejeli bomo svoje rojake, sprejeli jih bomo odprtega srca in čisto drugače kot doslej - kot* ***svoje,*** *kot del našega srca.*

V imenu Konference za Republiko Slovenijo in v svojem imenu Vas toplo vabim, pridružite se nam!

Predsednica Konference za Slovenijo
Svetovnega Slovenskega kongresa
Spomenka Hribar

Demokracije ni več

LJUBLJANA, 22. januarja – Kot sporoča Magellan, je časopis Demokracija z 2. letošnjo številko v četrtek,17. januarja 1991, prenehal izhajati. Uredništvo in izdajatelj sta bila prisiljena sprejeti to odločitev po več zaporednih, nekajmesečnih pogovorih s predstavnikom ustanoviteljev dr. Francetom Bučarjem. Časopis je namreč zašel v finančne težave.

Predstavnik ustanoviteljev je glavnega urednika seznanil z dejstvom, da s strani ustanoviteljev ni interesa, da bi tednik še naprej izhajal. Pri tem ustanovitelj ni navedel nobenih razlogov za takšno stališče.

Časopis Demokracija je bil ustanovljen pred dvema letoma kot publikacija, ki naj bi v takratnem enopartijskem sistemu opravljala vlogo alternativnega medija. Njegovi ustanovitelji so bili dr. France Bučar, Janez Janša, Ivan Oman, Tomaž Pisanski, dr. Hubert Požarnik, dr. Dimitrij Rupel, Laura Štraus, Veno Taufer, Ivo Urbančič, Peter Volasko. Nekaj številk je izšlo kot priloga Gorenjskega glasa, nakar je nastal samostojen tednik. V predvolilni kampanji spomladi 1990 se je Demokracija z vsemi razpoložljivimi stranmi in močmi angažirala za volilni uspeh koalicije DEMOS-a. Naklada časopisa je bila v stalnem porastu do oktobra lanskega leta, ko je časopis dosegel več kot 25.000 prodanih izvodov. To je bil trenutek, ko bi se moral časopis razširiti, popestriti vsebino, da bi lahko objavljal več prispevkov s kvalitetnejšo vsebino. Uredništvo bi se moralo okrepiti tudi kadrovsko, saj je imelo redno zaposlenega enega samega poklicnega novinarja. Ker se to ni zgodilo – časopis ni dobil obljubljenega finančnega vložka – je Demokracija ostala pri dotedanjem obsegu, kar je pomenilo stagnacijo. Naklada je začela upadati in s tem je začel rasti deficit.

Obžalujemo, da so takšne ukinitve še danes mogoče. Zahvaljujemo se vsem sodelavcem za sodelovanje in predvsem bralcem, ki so kupovali ta časopis in na ta način ustvarjali edini vir njegovega financiranja.

Uredniki in sodelavci (Bojan Korsika, Viktor Blažič, Vinc Bešter, Vida Pipan-Volaj, Borut Krajnc, Tomaž Toporišič, Jadran Vatovec, Marko Jenšterle)

Spomladi v Sloveniji šesti povojni popis prebivalstva

Naši ljudje v tujini lahko že v teh dneh, ko so doma na obisku, pripravijo podatke za popis

LJUBLJANA, 23. decembra – V tem letu, ki prihaja bomo imeli 31. marca 1991 – šesti povojni popis prebivalstva. Kot običajno, bo to tudi popis gospodinjstev, stanovanj in kmečkih gospodarstev.

Popis prebivalstva je pomembna reč za sproten pregled tega, koliko nas je, in kaj smo ustvarili. Še več, to je tudi naš težko izbrisni vpis v zgodovino. Kakor zdaj radi izvemo, kaj so pred desetletji in stoletji ob takratnih popisih zmogli naši predniki, tako smo verjetno lahko prepričani, da bo tudi naše zanamce zanimalo, kakšni smo bili nekoč mi.

Popis bo zajel tudi občane s stalnim prebivališčem v Sloveniji, ki so na delu v tujini, oziroma živijo v tujini. Slovenski statistični zavod ve, iz izkušenj iz prejšnjih popisov, da tudi takšni naši prebivalci, ki žive v tujini, želijo biti zajeti s popisom prebivalstva. V popisnih dneh bo seveda večina teh ljudi v tujini. Zato vidi zavod v teh božičnih in novoletnih praznikih, ko so mnogi občani iz tujine prišli na obisk k domačim, priložnost, da jih že zdaj poprosi za sodelovenje pri popisu.

Slovenski statistični zavod jih priporoča, da pri svojih sorodnikih oziroma prijateljih pustijo listek, na katerega naj napišejo naslednje podatke: priimek in ime, spol, datum in kraj rojstva, zakonski stan, število živorojenih otrok, nacionalna pripadnost, materni jezik, veroizpoved, najvišja dokončana šola, šola, ki jo morebiti obiskujejo, ime države, v kateri delajo, oziroma prebivajo ter kako dolgo že bivajo na tujem.

S takšnega listka bodo potem konec marca popisovalci od teh sorodnikov in prijateljev dobili podatke za kvalitetno izvedbo popisa.

ILJA POPIT

Težje do italijanske pokojnine

Ker se je italijanska zakonodaja spremenila, veljajo glede tega strožji predpisi

KOPER, 18. januarja – V Italiji so pred dnevi objavili pričakovane redne spremembe pokojninske zakonodaje, na podlagi katerih dobivajo tudi mnogi upravičenci iz Slovenije sorazmerni del italijanske pokojnine. Marjan Cerkvenik, direktor območne enote skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja v Kopru, ocenjuje, da so po novem možnosti za uveljavitev pravice do dela italijanske pokojnine precej manjše kot doslej.

Tako bodo te pokojnine deležni le tisti upravičenci, ki imajo v Italiji priznanih najmanj 52 tednov (to je eno leto) zavarovalne dobe. Doslej je za uveljavljanje namreč zadostoval že en teden v Italiji priznane pokojninske dobe. V dopolnjenem zakonu je za naše italijanske upokojence razveseljivo le to, da upravičencem, ki imajo že priznano takšno pokojnino po starih predpisih, pravic ne bodo zmanjševali. To pomeni, da že odobrenih pokojnin ne bodo spreminjali.

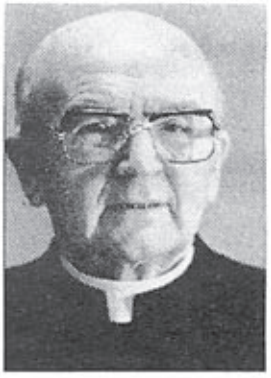
Bolj negotova pa je usoda italijanskega dela pokojnin za približno 19 tisoč preostalih upravičencev iz Slovenije. Spremenjenemu italijanskemu zakonu namreč niso bila priložena navodila za izvajanje. To bo po mnenju naših strokovnjakov omogočalo različne razlage zakonskih določil in med drugim tudi različno obravnavo zahtevkov za pokojnine, ki so bili vloženi pred sprejemom novosti, in priznavanje dobe, preživete v italijanski vojski.

J. O.

Umrl je škof dr. Stanislav Lenič

Od leta 1964 je bil v najožjem vodstvu ljubljanske nadškofije in vodja dušnega pastirstva med Slovenci po svetu

LJUBLJANA, 4. januarja – Danes je po daljši bolezni na svojem domu v Ljubljani preminil ljubljanski pomožni škof dr. Stanislav Lenič.

Rodil se je 6. novembra 1911 V Župeči vasi pri Cerkljah na Dolenjskem. Na škofijski gimnaziji v Šentvidu je maturiral leta 1933, se vpisal na bogoslovje in bil leta 1937 posvečen v duhovnika. Po službi prefekta v Marijanišču ga je škof Rožman leta 1940 imenoval za svojega tajnika. Med letoma 1947, ko je doktoriral, in 1955 je bil zaprt, potlej pa je bil nastavljen za župnika v Šodražici. Leta 1964 je prišel v Ljubljano za generalnega vikarja ljubljanske nadškofije, istega leta je postal tudi stolni prošt in papežev hišni prelat. Tri leta kasneje ga je papež Pavel VI. imenoval za naslovnega škofa.

DELO

IN 28. januar 1991

FOKUS

ODKLAPLJANJE SLOVENIJE OD JUGOSLOVANSKE FEDERACIJE (2)

Minuli teden se je iztekel prvi poplebiscitni mesec, v katerem je slovenska vlada, po mnenju parlamentarne opozicije, pretežnega dela javnosti pa tudi strank vladajoče koalicije samih, za osamosvojitev Slovenije in zavarovanje njenega gospodarstva storila manj, kot bi morala. Hkrati so se razmere v Jugoslaviji, zlasti po preteku roka za razorožitev vseh paravojaških formacij (ki ga je določilo predsedstvo SFRJ) in zaradi očitne nemoči zvezne vlade, da bi nevtralizirala posledice srbskega vdora v jugoslovanski finančni sistem, še bolj zaostrile, navzlic temu, da so se že začeli prvi bilateralni pogovori med vodstvi posameznih republik o bodoči ureditvi odnosov v Jugoslaviji.

Kritike na račun vlade

Čeprav je na skupščinskem zasedanju v začetku januarja Peterletova vlada od skupščine dobila seznam konkretnih prioritetnih nalog, ki bi se jih morala lotiti in jih delno tudi izpeljati že do naslednjega skupščinskega zasedanja, so opozicijski poslanci na seji slovenske skupščine 23. januarja ponovno ugotavljali, da vlada reagira prepočasi, nedosledno in brez prave strategije. Vlada je bila zato deležna očitkov, da je poplebiscitno obdobje pričakala nepripravljena, brez programa, kolikor pa ga je na posameznih področjih že imela, ni bil dovolj prožen, da bi ustrezal tudi okoliščinam, ki so se medtem spreminjale. Vlada vse prevečkrat zahteva dodatna pooblastila, tudi tista, ki jih po veljavni ustavi ne more dobiti, včasih si jih pa celo mimo skupščine vzame sama, so menili poslanci opozicijske Stranke demokratične prenove (SDP), čeprav potem v bistvu ne ve, kaj naj bi z njimi počela. Iz vrst omenjene stranke je prišlo tudi povsem jasno svarilo, da ob takšnem ravnanju vlada ne bo več dolgo imela njene podpore. Tudi druga opozicijska stranka, socialisti (SSS), Peterletov kabinet že dalj časa kritizira in namerava sprožiti skupščinsko pobudo za zamenjavo nekaterih ministrov, medtem ko so Liberalni demokrati (LDS) nejevoljni predvsem zato, ker se vlada še ni začela resno pripravljati na pogovore z drugimi jugoslovanskimi republikami, saj niti pogajalskih skupin še ni sestavila.

Poslanci posameznih strank vladajoče Demosove koalicije slovensko vlado vse pogosteje napadajo zato, ker po njihovem mnenju premalo odločno »odklaplja« Slovenijo od jugoslovanske federacije. Eden glavnih argumentov za takšno stališče je ravnanje vlade ob srbskem vdoru v jugoslovanski denarni sistem, zaradi katerega bi morala Slovenija takoj dobiti svojo valuto. Naloga, naj pripravi zakon o slovenski emisijski banki, je ena tistih, ki jo je skupščina vladi zastavila na zasedanju v začetku januarja, in čeprav je osnutek zakona menda že pripravljen, del koalicijskih poslancev meni, da bi morala vlada še bolj pohiteti pri zavarovanju slovenskega gospodarstva.

Nesoglasja med strankami vladajoče koalicije

V zadnjih štirinajstih dneh so postala javna skrivnost tudi nesoglasja znotraj vladajoče koalicije, pri čemer je postalo očitno, da je njen obstoj usodno povezan z obstojem Peterletove vlade in narobe. Svet Demosa in njegovi poslanski klubi so na zaprtih sejah nekajkrat obravnavali strategijo svojega političnega delovanja in programske usmeritve. Izkazalo se je, da med posameznimi strankami obstajajo malodane tolikšne razlike kot med Demosom in opozicijo, to pa odločilno prispeva k necelovitosti in protislovnosti vladnih ukrepov pa tudi k počasnosti postopka sprejemanja nove ustave. Tudi o kadrovskih spremembah v kabinetu, ki jih ministrski predsednik Lojze Peterle javno sicer še ni napovedal, znotraj Demosa še ni soglasja, očitno pa je, da je ravnovesje med strankami negotovo. Če bi se katerakoli stranka iz kakršnihkoli razlogov odločila za istop iz koalicije, pa bi vlada postala manjšinska in brez zadostne podpore v parlamentu.

Razmere v Jugoslaviji

Morebitna vladna kriza Sloveniji seveda v trenutku, ko so se na eni strani začeli pogovori o rešitvi jugoslovanske krize, na drugi pa so grožnje armade postale povsem odkrite, ne bi koristila. Slovenska vlada je v zvezi s tem predsedniku zveznega izvršnega sveta Anteju Markoviću sporočila, da vztraja pri svojem memorandumu (IN, št. 40), navzlic zahtevi iz Beograda, naj se mu odreče. (Več o tej izjavi na strani 2). Pogovori med slovenskimi predstavniki in predsednikom zvezne vlade torej v tem pogledu niso prinesli nič novega; Slovenija ne pristaja na Markovićev načrt »enajstih točk«, med drugim zato, ker ne verjame, da lahko jugoslovanska centralna banka zagotovi finančno disciplino in od Srbije izterja nezakonito prisvojen denar. Poleg tega je slovenska skupščina minuli teden z ustavnim zakonom razveljavila še nekaj zveznih predpisov, medtem ko se bo šele odločila, kateri od tistih, ki so bili januarja v zvezni skupščini sprejeti kot začasni, bodo na ozemlju Slovenije dejansko veljali.

Še veliko več vznemirjenja in napetosti pa je v Jugoslaviji povzročil iztek roka za razorožitev neregularnih oboroženih skupin. Zvezno predsedstvo je na svoji seji ugotovilo, da je bil ukaz le deloma izpolnjen, zato bodo morali spoštovanje zakonov zagotoviti vojaški pravosodni organi, poudarilo pa je, da je bilo širjenje strahu pred neposredno intervencijo JLA povsem neutemeljeno. Le 24 ur po takšnem sporočilu pa je zvezno obrambno ministrstvo napovedalo, da bo morala armada na Hrvaškem uvesti tolikšno bojno pripravljenost svojih enot, da bo zagotovljeno spoštovanje zakonitih kazenskih postopkov. Nedvoumna grožnja torej, ki kajpak zadeva tudi Slovenijo, ki naj bi nezakonito uvažala orožje za svojo teritorialno obrambo. □

OBJAVA

21. februarja 1991. bo prispel v Avstralijo, najprej v Sydney, predsednik Sveta DEMOS-a vladajoče koalicijske stranke v Sloveniji

DR. JOŽE PUČNIK

Obiskal bo tudi rojake v Melbournu, Canberri, Brisbanu in Adelaidi

Bilo bi lepo, če bi ga sprejeli v čim večjem številu

JAVNO MNENJE

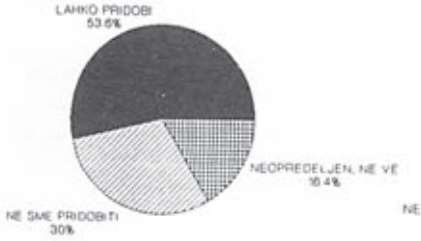
STALIŠČA SLOVENCEV OB NOVI USTAVI

Univerza v Ljubljani, FSPN, Institut za družbene vede, Center za raziskovanje javnega mnenja in množičnih komunikacij, Ljubljana, december 1990,

1.Ali bi lahko Slovenec, ki živi v tujini in je državljan tuje države, dobil tudi slovensko državljanstvo ali ne?

Pridobitev dvojnega državljanstva

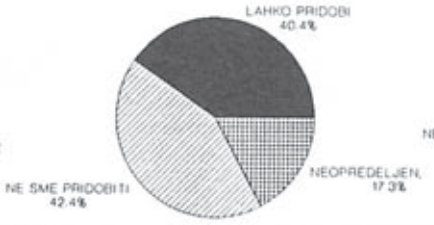
SLOVENEC IZ TUJINE

Ali bi lahko na primer Italijan, ki trajno živi v Sloveniji in ima slovensko državljanstvo, pridobil še italijansko (dvojno)državljanstvo-ali ne?

Pridobitev dvojnega državljanstva

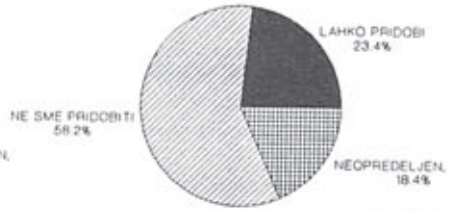
ITALIJAN

Ali bi lahko na primer Srb, ki trajno živi v Sloveniji in ima slovensko državljanstvo, pridobil še srbsko(dvojno) državljanstvo-ali ne?

Pridobitev dvojnega državljanstva

SRB

IZ SLOVENSKEGA DNEVNIKA "DELO"

DRUGI O NAS

Kadar kdo prvič v življenju dobi tako vroče zaželeni potni list, mu je treba zaželeti srečno pot. Dokument samostojne in neodvisne države, Republike Slovenije, je prvič v žepu dr.Dimitrija Rupla, zunanjega ministra dežele. Prav zdaj poteka serijsko tiskanje zelenih potnih listov(nepriznane) države Slovenije.

"Prvoborcev" za samostojno in neodvisno državo Slovenijo, kot je videti, ne moti, da njihove osamosvojitve skoraj nihče ni opazil, ne v svetu ne v Jugoslaviji, ki so ji obrnili hrbet. Jugoslavija je za Slovenijo že nekaj časa mrtva.
Povabilu na zgodovinsko razglasitev "nove države" v slovenskem parlamentu se je od številnih konzularnih predstavnikov odzval samo en Madžar.

Pomenljivo je dejstvo, da se niti dr.Franju Tudžmanu, hrvaškemu predsedniku in-kot tu verjamejo-predanemu zavezniku Kučana, Rupla, Janše, Bučarja in kompanije, ni zdelo potrebno, da bi s svojo navzočnostjo počastil enostransko promocijo v Ljubljani.
Samo nekaj dni pred tem je slovenska delegacija s Kučanom na čelu pohitela v hrvaški sabor na razglasitev nove ustave.
Izkušeni dr.Tudžman si, ne sebi, ne Hrvaški, povračilnega obiska(in podpore) Sloveniji ni hotel ali ni smel privoščiti. V slovenski parlament je poslal samo delegacijo sabora. Ali ima to kakšno zvezo s tezami o Slovencih kot alpskih Hrvatih?

Tako so Slovenci v nadvse zaželenem zgodovinskem trenutku, v katerem je šlo za promocijo njihove samostojne države, ostali praktično sami in za toliko je zbledela tudi slovesnost trenutka.

Spomniti se je treba Cipra in Raula Denktasa, ki ga po tolikih letih po odcepitvi priznava samo Turčija.

Zato zeleni potni list nepriznane samostojne in neodvisne države Republike Slovenije v žepu dr.Dimitrija Rupla ne pomaga dosti.

Slovenska opcija pravzaprav nikoli ni bilo svetovljanstvo, temveč etnično definirano ozemlje. Svoj narod so dolgo vrsto let sistematično strašili z domnevno ogroženostjo od vsega kar prihaja z juga. Nacionalni strah Slovencev se je tako spremenil v kolektivno obsedenost.

Zdaj spoznavajo, da jih na poti v samostojnost in odcepitev od federativne Jugoslavije prav nihče ne zadržuje. Po svoji stari navadi bodo tukajšnji vodilni politični funkcionarji to pojasnili na niti najmanj izviren način, češ da jih nekdo v bistvu meče iz Jugoslavije.
Strokovnjaki za take pojave trdijo, da je paranoičnost tesno povezana z narcisoidnostjo Zaradi alpskih višin se dogaja, da se ljudem zvrti v glavi in izgubijo občutek za realnost.
Slovenija bo zdaj imela tudi svojega državnega nogometnega prvaka. To bo najverjetneje Olimpija. Drugo mesto na državni tabeli bo zasedel Maribor. Za tretje mesto ni kandidata....

Vsem z zelenim potnim listom samostojne in neodvisne države Republike Slovenije more in mora Jugoslavija nazadnje samo zaželeti srečno pot.

Ne glede na to, kako je vsem tesno pri duši in kako neprijetno se počutijo, ko se del družine odločiza svojo pot v samostojnost, lahko rečemo, da bodo mnogi v Jugoslaviji tak sklep sprejeli z olajšanjem.
Navsezadnje ujetniki ideje o lastni državi in hrupni dežurni nasprotniki Jugoslavije večini že dolgo presedajo.

Slovenci so zapustili skupno hišo. Odslej bodo vanjo prihajali, če sploh bodo, samo takrat ko se bodo sami tako odločili pa tudi, ko bodo to sprejeli drugi v Jugoslaviji.

Še prej je treba namreč jasno in glasno povedati, da se partnerji, ki zapuščajo skupnost, ne morejo izogniti temeljni kulturni in civilizacijski obveznosti tj. poravnavi vseh računov, od gospodarskih in finančnih do kulturnih in moralnih, na pravičen, pošten in mednarodno veljaven pravni način.
SLOVENIJA,SREČNO POT je v beograjski POLITIKI EKSPRES napisala novinarka Aleksandra Plavevska.

Ob stodvajsetletnici prvih modernih političnih pogovorov med Slovenci in Hrvati

Sestala sta se predsedstvo Republike Slovenije, ki mu je predsedoval Milan Kučan, in predsednik Republike Hrvaške dr. Franjo Tuđman. Obravnavala sta politične, varnostne in vojaške razmere v državi.

Dr.Franjo Tudžman in Milan Kučan

SLOVENSKA MINI KRONIKA

SREČANJE Z ZAMEJSKIMI SLOVENCI-
Tradicionalnega srečanja predstavnikov vodstva novogoriške občine z župani in odborniki vseh treh slovenskih občin v sosednji italijanski goriški pokrajini Doberdoba, Sovodenj in Števerjana sta se kot gosta udeležila generalni konzul SFRJ v Trstu Jože Šušmelj in minister dr.Janez Dular.
"Slovenci v zamejstvu nismo brezbrižni ob tem kar se v Sloveniji in Jugoslaviji dogaja.Zaskrbljeni smo!"so dejali udeleženci, dr. Dular pa jim je zagotovil, da Slovenija v proces osamosvajanja ne gre nepremišljeno.

ČESTITKE ZDRAVNIKOM-
Zdravniki Univerzitetnega Kliničnega centra v Ljubljani oziroma njegovih klinik, so v preteklem letu dosegli velike uspehe pri transplantacijah, zlasti klinike za kirurgijo srca in ožilja, nefrološke klinike, kirurške gastroenterološke in urološke klinike.

SLOVENSKI OKTET PREJEL NAGRADO DRUŠTVA SKLADATELJEV-
Društvo slovenskih skladateljev je podelilo nagrado slovenskemu oktetu kot najzaslužnejšemu izvajalcu slovenskih del v lanskem letu.

V CELJU ZE 350 VLOG ZA VRNITEV PREMOŽENJA PREJŠNJIM LASTNIKOM-
Celjska podružnica združenja lastnikov razlaščenega premoženja, ki je bila ustanovljena ob koncu oktobra lani, ima že 179 članov. Na ustrezen oddelek celjske občine pa je bilo doslej vloženih že nad 350 zahtevkov za vrnitev razlaščenega premoženja.

SLOVENSKA KARITAS-cerkvena humanitarna organizacija je 15.decembra odprla vrata materinskemu domu S.Eme in Sv.Kristine na Gumnišču pri Škofljici. V tej hiši, ki so jo začeli graditi tiho in skromno, bo lahko živelo 12 mater z otroki. Dom je blagoslovil sam gospod nadškof dr.Alojzij Šuštar.

KNJIGA"NOVA SLOVENSKA SAMOZAVEST".
avtorja zgodovinarja dr.Janka Prunka govori o vzrokih zakaj naj bi Slovenci izvedli plebiscit in zakaj naj čim prej naredijo križ čez tako imenovano avnojsko Jugo.
V knjigi so tudi razmišljanja sedanjih slovenskih političnih prvakov:Leva Krefta, Jožeta Pučnika, Peterleta, Bučarja, Kučana in Drnovška.

NOV ZAKON O DRŽAVLJANSTVU-Načelnik uprave za upravno pravne zadeve v Republiškem sekretariatu za notranje zadeve Slovenije Slavko Debelak je potrdil, da pripravljajo zamenjavo potnih listov in nekaterih drugih dokumentov, tako da bodo ti imeli oznako nove, bodoče samostojne neodvisne države Slovenije.

KDO HOČE UBITI KRAMBERGERJA-
Dobrotnik iz Negove in predsedniški kandidat na nedavnih volitvah je na tiskovni konferenci govoril o prometni nesreči, s katero so po njegovem mnenju skušali izvesti atentat nanj. Uničili so mu avtomobil bugatti, ki je bil poseben unikatni primerek, sestavljen iz različnih avtomobilskih delov iz vse Evrope, bojda vreden 200.000 DEM.
Tudi njegove opice ni več-ubili so jo.

IZ TUJEGA TISKA

FRANKFURTER AILGEMEINE ZEITUNG piše, da ima Slovenija za primer vojaške intervencije'trdne načrte' in da bi se v takšnem primeru odcepila, pri čemer dodaja, da skuša Milošević doseči prav to, da bi imel potem lažje delo s Hrvaško. V posebnem komentarju časnik piše o pritiskih, ki jih na Slovenijo in Hrvaško izvaja velikosrbsko komunistična zveza z Jugoslovansko ljudsko armado ter o tem,da bi se, če bi se razorožili, Slovenija in Hrvaška znašli povsem brez obrambe pred napadom "ljudske armade" in pred obnavljanjem nadoblasti stalinistov iz Beograda.

NEW YORK TIMES je pisal, da se Slovenija in Hrvaška bojita državljanske vojne ter da si ponekod ljudje kopičijo zaloge hrane ter da so si vojne oblasti v Jugoslaviji že izbrale svojega "Jaruzelskega"..

DIE WELT govori o strahu, da bo v senci zalivske vojne in po zgledu Pribaltika prišlo do državnega udara vojske, pri čemer naj bi Slovencem največ skrbi povzročala južno od Ljubljane nameščena oklepna brigada, ki velja za elitno in jo sestavljajo zgolj Srbi.

BRUSELJSKI dnevnik v francoščini SOIR piše, da sta s tem, ko sta razglasili svojo neodvisnost, obe republiki Slovenija in Hrvaška prevzeli tudi nadzor nad lastnimi vojaškimi enotami.

DIE PRESSE iz Dunaja piše, da bi v primeru vojne intervencije na Hrvaškem in v Sloveniji to imelo tudi boleče posledice pri Srbih in JLA saj bi se prebudila evropska skupnost in njene posamezne članice. Beograd naj skratka ve, da bi mu taka intervencija prinesla dolga leta popolne izolacije.

Dunajski NEUE CHRONEN CEITUNG komentira:
Osvobajanje Kuvajta je toliko zavzelo ameriškega predsednika Busha, da so za rešitev Litve in svobode in demokracije na Baltiku ostale le utrujene krokodiljske solze. Še slabše se dogaja Slovencem in Hrvatom, katerim z ultimatom pretijo srbski boljševistični generali. Neki predsednikov svetovalec pa da jih je opomnil, da Evropi niso potrebne plemenske države in da se bo njihov polet končal s prisilnim spuščanjem.
Svoboda vsakega malega naroda je dragocena, pa naj se imenuje Kuvajt, Litvanija, Slovenija ali Hrvaška. Če bi ZDA dovolile molče, da Srbi porivajo ti dve zahodni republiki v krvavo tragedijo, bi bila to ameriška neodpustna napaka. Zgodilo bi se kot takrat, ko je Srbija 1918 leta s pristankom ZDA pripojila Slovenijo in Hrvaško kot nagrado za sodelovanje na strani zmagovalca in od obeh naredila kolonije za izkoriščanje, katerih še danes ne želijo izgubiti.

Iz SLOVENSKIH BRAZD

St.2, 10. januar 19991.

PLEBISCIT ZALILI Z BRIŠKIM VINOM-
Poslanci slovenske skupščine in gostje so 26. decembra 1990. po slovesni razglasitvi rezultatov plebiscita, v preddverju velike dvorane nazdravili z vinom, ki ga je pridelal in donegoval poslanec Slovenske kmečke zveze-Ljudske stranke g.Dejan Peršolja iz Goriških Brd. Kmečka zveza ima tudi sicer največ zaslug, da so poslanci in gostje po slovesnosti pili dobro domačo vinsko kapljico in da so dobili za spomin lep kozarec z napisom "Brda".

S SKRIVNOSTNO MOČJO OZDRAVIL MNOGO LJUDI-
Decembra lani je minilo 100 let od smrti župnika Jurija Humarja, v prejšnjem stoletju bolj poznanega kot čudodelnika s Primskovega na Dolenjskem, ki je slovel predvsem po skrivnostnem zdravljenju z osebnim magnetizmom. O Humarju piše v svoji knjigi Moja šola radiestezije in bioterapije tudi znani radiestezist Stane Andrej Oblak iz Škofje Loke. Pravi, da o čudodelniku Humarju znanost še ni rekla zadnje besede, saj je njegovo delo še premalo raziskano.

"ČLOVEK LETA"-SLOVENEC
Ameriške univerze in Odbor za mednarodne raziskave Ameriškega biografskega inštituta so dr.Ludviku Toplaku, sicer predsedniku družbenopolitičnega zbora republiške skupščine Slovenije, podelile "za njegov plemeniti prispevek k razvoju družbe in stroke" častni naziv "človek leta 1990".
Priznanje ni pogosto, iz Jugoslavije in Slovenije ga doslej še ni dobil nihče.

GOSPODARSKI TELEPRINTER

Z NOVIM LETOM MARKA 9 DINARJEV
Novo leto so doma dočakali z devalvacijo dinarja. Tako velja od 1. januarja 91. razmerje med dinarjem in zahodnonemško marko 1:9, namesto 1:7.

.....

NOVA DAVČNA ZAKONODAJA V SLOVENIJI
V Sloveniji je 1. januarja 1991. začela veljati nova davčna zakonodaja(po principu takse v Avstraliji).
Če kje, potem bo nova davčna politika obrnila nov list z davkom na dohodnino. Izognil se ji ne bo noben odrasel Slovenec, zato davkarji kar mirno povedo, da računajo na milijon tristo tisoč davčnih zavezancev.
Dohodnina bo zbir dohodkov:plače, dohodki iz kmetijstva, iz dejavnosti, iz kapitala, iz premoženja in iz premoženjskih pravic, obdavčili bodo letni znesek pokojnin-manjše bodo le višje pokojnine,davek pa bo treba plačati tudi za druge dohodnine.
S tem bodo v Sloveniji odslej potrebna nova delovna mesta davčnih svetovalcev(taxation agents).

.....

ČRNI TRG Z DEVIZAMI
Slovenci ponovno kupujejo devize na črno, saj jih na bankah zaenkrat še ni mogoče kupiti. Trenutna cena deviz na črnem trgu je 20 odstotkov nad uradno menjavo. Tako so lahko recimo Mariborčani kupovali devize kar na tržnici med solato in zelenjavo.Naslednja možnost nakupa je tujina ali pa od zdomcev in izseljencev, ki prihajajo na obisk v Slovenijo.

.....

DUTY FREE TRGOVINE ZAPIRAJO SVOJA VRATA-
Z novim letom je veliko število duty free trgovin zaprlo svoja vrata, te prodajalne bodo lahko delovale le še na morskih ali kopenskih mednarodnih mejnih prehodih in v marinah. Koprska Emona Obala je imela še sredi lanskega leta kar okrog 90 duty free trgovin.

.....

DRAŽJI MEDNARODNI POŠTNI PROMET-
Storitve v mednarodnem poštnem prometu so se podražile v povprečju za 20,8 odstotka.Pisemska znamka za tujino sedaj stane 7,50 dinarjev, minuta telefonskega pogovora z recimo Avstralijo pa 56, 50 dinarjev.

.....

V RADENCIH IZVOZILI 9 MILIJONOV LITROV MINERALNE VODE-
Pri Radenski so povedali, da so do konca novembra lani izvozili 9 milijonov litrov mineralne vode, to je šest odstotkov več kot prejšnje leto v enakem času. Od tega so samo v ZDA prodali pol milijona steklenic svoje mineralne vode, tudi izvoz v Kanado je večji, predvsem pa v Avstralijo, kar za 13 odstotkov. Med tujci so največ Radenske popili Italijani, Nemci in Avstrijci.

.....

POMOČ POPLAVLJENCEM–
Gospodarska zbornica Slovenije,Trgovinska zbornica Koroške in avstrijsko trgovinsko predstavništvo iz Zagreba so izbrali 17 podjetij s poplavljenega področja Zgornjesavinjske doline, ki jim nameravajo razdeliti čeke denarne pomoči, ki so jo na pobudo Trgovinske zbornice Koroške zbrale vse trgovinske zbornice avstrijskih zveznih dežel in Zvezna zbornica Avstrije. Razdelili so približno 700 000 šilingov, in sicer predvsem malim podjetjem z največ 20 zaposlenimi, ki jih je poplava najbolj prizadela.

NEZAPOSLENI V MARIBORSKI OKOLICI-
V mariborski okolici, kjer je okrog 80.000 zaposlenih je brez dela že 13.000 delavcev, ki sprejemajo za brezposelnost denarno nadomestilo, do katerega imajo pravico dve leti. V Mariboru pa je vse več družin, ki se ne morejo preživeti z lastnimi dohodki. Takšnim družinam priskoči na pomočcenter za socialno delo. Lani je podpiral 1.314 družin.

.....

PODRAŽITVE-
Te dni se je v Sloveniji podražilo veliko stvari:elektrika, železniški prevozi, telefon, cigarete, otroška oblačila in obutev, mleko v prahu intd.
Pocenile pa se bodo alkoholne pijače in luksuzni izdelki (parfumi,krzno in nakit).

.....

OPLE, ZASTAVE IN SUZUKIJE-NA POSOJILO
Kočevsko zasebno podjetje Avto-Bum, v Šalki vasi prodaja sedaj avtomobile tudi na klasično posojilo.
Kupci položijo 40 odstotkov kupnine, za razliko pa najamejo posojilo za 24-36 mesecev po obrestni meri 17-22 odstotkov.

.....

DRAŽJI TUDI GOLFI
Že nekajkrat so se podražili avtomobili sarajevske tovarne TAS. Tako je tovarniška cena Golfa diesel s petimi prestavami zdaj 201.400 dinarjev, s štirimi prestavami pa 185.000 dinarjev.1.300 kubični Golf s štirimi prestavami stane okrog 173.000 dinarjev. V maloprodaji pa je Golf diesel s petimi prestavami približno 268.ooo dinarjev.

.....

OBVEZNICE-
Kreditna banka Maribor je minulo leto prodala za približno deset milijonov DEM obveznic Republike Slovenije. Kot vsepovsod v Sloveniji se je prodaja obveznic povečala takoj, ko so ustavili prodajo deviz, saj so slovenske obveznice prvi vrednostni papir v Jugoslaviji, ki ohranja svojo realno vrednost.Nakup obveznic omogoča vsem davčnim zavezancem, ki so lani zaslužili več kot trikratni povprečni osebni dohodek (okoli 180 000 YUD) znižanje davčne osnove za toliko, za kolikor so kupili obveznice.

.....

UKINJENI POLETI ADRIE AIRWAYS-
Zaradi vojne v zalivu je Adria Airways minuli teden ukinila redne povezave z Izraelom, Turčijo, Egiptom in Ciprom, zaradi česar ima okoli 4.2 milijona USD izgube na mesec. Velik delež pri izgubi prihodka ima tudi prekinitev pogodbe o najemanju letal, ki so jo imeli z Egiptom, ter konec dolgoročnega sodelovanja med Adrio in družbo Egypt Air.

.....

ZDRAVILIŠČE ROGAŠKA SLATINA-
Z začetkom letošnjega leta je zdravilišče Rogaška Slatina postalo delniška družba. Februarja pa bo ustanovljeno še podjetje Divicenzo Rogaška v katerem bodo soudeleženi italijanski partnerji.
Zgraditi nameravajo nov hotel in razširiti nekaj sedanjih zmogljivosti.

.....

VIRI-Informacije iz Slovenije IN,VEČER, DELO.

NAJ(BOLJ) VROČE TEME

ZD

JUGOSLOVANSKI ROP STOLETJA

Srbski vdor v jugoslovanski finančni sistem strokovnjaki upravičeno imenujejo rop stoletja. Če si, meni nič — tebi nič, prisvojiš več kot osemnajst milijard dinarjev iz primarne emisije, tega tudi ne moreš drugače imenovati.

Kakor je slišati že nekaj dni, je Srbija ta denar tudi do konca razdelila in porabila. Kakih pet milijard za pokojnine, prav toliko za plačilo vojvodinskim kmetovalcem za odkupljeno pšenico in druge poljščine, nekaj nad osem milijard pa za plačilo dolgov, uvoza raznega blaga in za povišane osebne dohodke.

Govorijo sicer o vračilu v šestih mesecih, vendar s čim? Srbija je namreč finančno na tleh, kajti sicer bi se takega ropa vendarle ne lotila. Že pred volitvami je Milošević močno dvignil plače, tedaj je izpraznil (da ne uporabimo znova izraza — izropal) Beograjsko banko, o čemer je premier Ante Marković govoril že v decembru. Ni mogoče trditi, da je gospodarstvo v drugih republikah blesteče, še zdaleč pa ni tako na psu kot v Srbiji. Na mnogih črpalkah v Srbiji ni mogoče dobiti bencina, ker pančevska rafinerija le-tega noče dati Jugopetrolovim črpalkam, dokler ta delovna organizacija ne bo poravnala svojega dolga, ki gre v stotine in stotine milijonov dinarjev. Rafinerija je Jugopetrol dolgo opozarjala in omenjala tudi možnost, da bo rafinerijo ugasnila, če pa to stori, je prej kot v desetih do dvanajstih dnevih ne morejo znova pognati.

V Vojvodini bi imeli danes bržkone hude težave, morda celo upore, če ne bi plačali odkupljene pšenice in drugih poljščin (po višjih cenah, ki jih je sprejela srbska vlada). S čim pa naj bi plačali, saj denarja, ki bi ga ustvarilo srbsko gospodarstvo, ni. Najpreprosteje ga je torej dobiti z vdorom v jugoslovanski finančni sistem. Pet milijard so za Vojvodino potrebovali in te so vzeli od tistih osemnajstih, ki so jih odnesli (in tudi že porabili).

Kako so dvigovali osebne dohodke pred volitvami — da bi Milošević zagotovil zmago sebi in Socialistični stranki Srbije — je bilo že nekajkrat opisano. Samo z našega, novinarskega področja naj omenimo, da so bile prej dolga leta tamkajšnje plače — ustrezno drugim zaslužkom v tej republiki — kakih sedemdeset odstotkov slovenskih novinarskih plač. Zdaj nas srbski kolegi že kako leto presegajo za trideset ali več odstotkov. Tisti kajpak, ki pišejo tako, kakor Milošević in njegovi najtesnejši sodelavci zahtevajo. S tem pa še ni konec: direktor beograjske televizije Dušan Mitević — ki, mimogrede, protizakonito zaseda vilo, medtem ko je njen pravi lastnik na cesti! — je zdaj s premijami vodilnim sodelavcem dvignil še osebne dohodke, tako da ima zdaj Sergej Šestakov blizu 43 tisoč dinarjev, Predrag Vitas 28 tisoč, Dušan Čukić 24 tisoč dinarjev na mesec in tako dalje. O takih osebnih dohodkih se kolegom v Ljubljani niti ne sanja.

Pokojnine so v Srbiji spet začeli izplačevati, poravnani bodo dolgovi v Vojvodini in še nekateri drugi, ki jih je imela Republika Srbija. Toda prišel bo februar in prišel bo marec — od kod bodo tedaj jemali denar za izplačilo povišanih osebnih dohodkov, pokojnin in dolgov? Tedaj bržkone ne bo več možen vdor v jugoslovanski finančni sistem, republiški guvernerji bodo bolj oprezni, čeprav bo guverner zvezne narodne banke še naprej Srb.

Ali kdaj kaj preberemo o železarni Smederevo? Zelo redko, čeprav je javna skrivnost, da je največji izgubar v Jugoslaviji, rudo zanjo pa vozijo iz — Brazilije! Prav s tem v zvezi je bila nedavna afera, ko je ladja družbe Beoplov z imenom Jugometal ponoči in na skrivaj pobegnila iz Bakra proti Baru. Iz reške luke je namreč niso hoteli izpustiti, ker je firma za gorivo dolžna že blizu pol milijona dolarjev. Zdaj čepi Beoplovova ladja v Baru takorekoč na suhem, nikamor se ne more premakniti, ker nima več dokumentov.

Kot je precej na suhem tudi Srbija, ki nima dovolj likvidnih finančnih sredstev.

BRANKO SENICA

NA ROBU DRŽAVLJANSKE VOJNE

Jugoslavija se je izgleda proti koncu januarja 91. za las izognila vojaškemu udaru. Vojska je bila po nekaterih podatkih v celotni državi, po drugih pa le na 5.vojaškem območju v Sloveniji in na Hrvaškem v stanju najvišje borbene pripravljenosti. Državni vrh je izdal ukaz in določil datum do katerega se morajo razorožiti vse ilegalne oziroma paravojne enote ter da morajo vsi predati orožje armadi. Nastala je zmeda, predvsem v Sloveniji in Hrvaškem saj nikomur ni bilo jasno kaj se pod tem razume. Iz armijskih krogov pa so prihajale naravnost smešne in arogantne novice. O premestitvi slovenskih in hrvaških fantov ,ki so služili vojni rok na 5. območju, premestili so jih nekam na jug, so dejali, da gre za reden postopek.Za kolone vojaških tovornjakov pa so dejali, da prevažajo kruh.

Prav v teh vročih časih pa sta odšla na pogovore v Beograd tudi Milan Kučan in dr.Franjo Tudžman, predsednik Hrvaške. Največji škandal je zrežirala tako imenovana Jugoslovanska armada s televizijskim posnetkom, ki so ga prikazale vse televizijske postaje v Jugoslaviji.Posnetki so kazali hrvaškega ministra Špegela kako ilegalno kupuje orožje.Hrvaška je dala falsifikat tega posnetka na pregled neodvisni komisiji,saj vse ni bilo tako idealno zrežirano kot bi moralo biti.

Prav tako trdi armada, da ima seznam ljudi iz Slovenije in Hrvaške, ki jih bo vojska zaprla.Na slovenskem seznamu naj bi bila minister za obrambo Janez Janša in minister za notranje zadeve Igor Bavčar. Gre pa tudi za celotno hrvaško vodstvo.Javna skrivnost je, da sta Slovenija in Hrvaška nakupili orožje za svoje policijske enote in teritorijalno obrambo,ironija vsega pa je v tem, da sta to morali storiti zato, da bi se ubranili pred Jugoslovansko ljudsko armado, za katero morata sicer izdvajati lep delež finančnih sredstev.Teiste armade pa se morata Slovenija in Hrvaška bati in se braniti pred njo, saj javno sporoča:naredili bomo spet to deželo komunistično.

-ič

VEČER

MARIBOR, SREDA, 9. JANUARJA 1991 / CENA 8 DINARJEV

Odstopila litovska vlada

Srbski monetarni rop je dokončno razmajal zvezno državo

Enotno: kraja brez primere!

Memorandum o zaščitnih ukrepih

„ŠTANCANJE" BREZ POKRIČA

Nezapamćen kriminalni akt Srbije

Sestanek slovenskih in hrvaških vlade na Otočcu

Kriminalno dejanje Srbije

Dedijerjev arhiv urejajo

Pogovor o premoženjskih dolgovih

Dogovor sa Srbijom

ALBANCI, BOSANCI, ČRNOGORCI, HRVATI HERCEGOVCI, MAKEDONCI, SRBI in SLOVENCI

DRAGA JUGOSLAVIJA IN POCENI SLOVENIJA

Pod tem naslovom piše Igor Omerza v Mladini takole: Minister za narodno obrambo Janez Janša je s svojimi izračuni jasno pokazal, da bo slovenska vojska cenejša od jugoslovanske.
Doslej smo s svojim delom živeli dve enormno dragi državi, socialistično Slovenijo in socialistično federativno jugoslovansko državo, po kateri se je narodno bogastvo pretakalo na popolnoma neproduktiven način.
Ves tisti denar, ki bi šel v proračun Jugoslavije bi zdaj lahko porabljali v Sloveniji, medtem ko je prej odtekal v Beograd in bogatil gospodarski krožni tok v drugih delih države. Slovenska vojska bo pač večji del proračuna porabila v Sloveniji, kupovala bo od slovenske industrije in stem pospeševala njen razvoj.

KJE SO KUPLJENE AVTOMATSKE PUŠKE

Po Jugoslaviji se je razširila vest, da je Slovenija nakupila avtomatske puške v Singapuru. Po najnovejših podatkih, ki prihajajo iz Singapura, v tej državi avtomatskih pušk SAR 80 NATO ne izdelujejo več, ker so licenco že pred nekaj leti prodali Izraelu. Če je to res, bi se morala srbska zunanja politika pošteno zamisliti, saj je doslej močno podpirala Izrael in se nenehoma sklicevala na dobro sodelovanje z njim. Kaj bo, če so Hrvatom in Slovencem orožje res prodali Izraelci ? Se sprašuje Mladina od 29.1.91.

KOLIKO JE ŽENSK V PARLAMENTU

V Sloveniji je v parlamentu kar 13 odstotkov žensk, v Hrvaški 4,56 odstotka, v Srbiji sedijo v novem večstrankarskem parlamentu le štiri ženske, to pomeni, da je žensk v njem le 1,4 odstotka.

POTEM, KO SO VOLILI V VSEH REPUBLIKAH.....

Po volitvah v SRBIJI se je oblikovala večstrankarska srbska skupščina v kateri imajo absolutno večino bivši komunisti, zdaj socialisti, s predsednikom Slobodanom Miloševičem na čelu.Srbija se trenutno spopada s hudimi gospodarskimi problemi. Denar, ki so si ga vzeli potom vdora v zvezni monetarni sistem so že porabili in zdaj ni denarja niti za plače, niti za pokojnine. Nekateri delavci niso dobili osebnih dohodkov že po 2-3 mesece.

ČRNA GORA je po volilnih rezultatih tako podobna Srbiji, saj so tam tudi zmagali komunisti, ki pa se niti ne skrivajo za tem imenom.Srbski pritisk je v Črni gori tako velik, da tisti, ki se izrekajo za Črnogorce izgubljajo službe. Neodvisni tednik Monitor piše, da je postala Črna gora po volitvah tudi uradno srbska država. Črnogorci so se torej odrekli lastni nacionalni identiteti.

V MAKEDONIJI je zmagala nacionalna stranka VMRO,komunisti pa so tukaj šele na drugem mestu. Težave so nastale pri predsedniških volitvah.Tudi Makedonija je 23.1.91.. proglasila svojo neodvisnost.Kot piše Mladina se po pogovorih med VMRO in HDZ iz Zagreba veliko govori o nastajanju konfederalne osi, ki naj bi potekala od Skopja prek Priština, Novega Pazarja, Sarajeva in Zagreba do Ljubljane, seveda če se Srbija in Črna gora ne bosta hoteli pogovarjati o konfederativni Jugoslaviji.

Do totalnega poraza komunistov pa je prišlo na veliko presenečenje v BOSNI IN HERCEGOVINI.Prepričljivo so zmagale tri nacionalne stranke Muslimanov,Srbov in Hrvatov. Med njimi pa ni idiličnega soglasja čeprav so si vodilna mesta razdelili pravično:predsednik BIH je Muslima,Predsednik vlade Hrvat in predsednik skupščine Srb.

KOSOVO ostaja še naprej rak-rana in tamkajšnje razmere so več kot dramatične, podatki o kosovskih Albancih, ki nimajo nobenih pravic so naravnost zastrašujoči, saj je srbski pritisk več kot surov. Tako recimo piše ljubljansko DELO, da tamkajšnji Albanci nočejo več v armijo. Novinarjem je bil razdeljen seznam 52 Albancev, mladih fantov, ki so v zadnjih desetih letih"umrli med služenjem vojaškega roka", kot zatrjujejo ustrezne oblasti. Pravijo pa, da bo slej kot prej izbruhnil škandal, ki bo pokazal vso resnico.
Iz Gnilana je poslalo protestno pismo zveznemu sekretarju za ljudsko obrambo kar 5.160 mater z zahtevo naj jim pojasnijo čemu taka diskriminacija do albanskih fantov s Kosova. Neki podatek tudi pravi, da je v zadnjih 30 letih na Kosovem umrlo 120.000 dojenčkov. Očitno je, da vihra nad tem ljudstvom večji aparthajd kot nekoč v Južni Afriki, pa se svet ne zmeni kaj dosti za to.

Na HRVAŠKEM pride vsak dan do kakšnega škandala. Tamkajšnji voditelji so v tesni povezavi s slovenskimi.Več o tej republiki na drugih straneh Š.P.

SLOVENIJA je na najboljši poti k odcepitvi in njena smer ima z Jugoslavijo le še malo ali čisto nič zveze.

scandal, rebellion

YUGOSLAVIA

> This is the theft of the century.

BELGRADE, Thursday: The Yugoslav State presidency yesterday ordered civilians to turn in all weapons, saying the country was threatened by armed rebellion and inter-ethnic violence.

In a sternly-worded statement carried by the Tanjug news agency, the presidency said an unspecified quantity of arms had been smuggled into parts of Yugoslavia.

The statement gave no details, but it was clearly alluding to the north-western republics of Slovenia and Croatia which have been rumoured to have been secretly stockpiling foreign weapons.

Both have threatened to secede unless the Yugoslav federation of eight republics is transformed into a loose alliance of sovereign States.

Civilians were ordered to turn in all weapons to the nearest army unit within 10 days and the statement warned of legal action against those failing to comply.

At the same time, Yugoslavia was rocked by its biggest financial scandal in years, involving the theft of almost 18.3 bn dinars ($A1.8 bn) from the Yugoslav National Bank by the government of the largest republic, Serbia.

"This is the theft of the century," said one of the National Bank vice-governors yesterday, as what promises to be a long investigation began.

It was revealed that Serbia's communist authorities, driven to the brink of bankruptcy by pledges to keep the republic's failing smokestack industries alive, deliberately stole the money from the Yugoslav National Bank at the end of last month.

The money, taken under the guise of a loan, was used to pay pensions and State salaries, which have been in arrears for months, and to prop up Serbia's many struggling small banks.

The theft was "authorised" by a law, passed in a secret session of the Serbian Parliament, which allowed – illegally – for Serbia's National Bank to credit the Serbian government with the huge loan from the Yugoslav National Bank's resources.

Both the Serbian Parliament's closed session, and the removal of the money, were kept secret from Yugoslavia's federal government and from the Prime Minister, Ante Markovic. They were anonymously told this week.

In an statement, Yugoslavia's Federal Government said the theft threatened to ruin the Government's reform policies and endangered the success of talks with the International Monetary Fund over extending credits to Yugoslavia.

An appalled spokesman from the National Bank revealed that Serbia had made off with half the entire primary emission of money set aside for the use of all six Yugoslav republics in 1991.

Officials called for an immediate investigation into the accounts of all the republics' banks, and new laws.

A vice-governor of the Yugoslav National Bank, Mitya Gaspari, said Serbia must hand back the illegal "loan" within 10 days, but there seems to be little chance of the money finding its way home.

Reuter, The Independent

The Canberra Times

Peaceful protest outside embassy

About 600 people held a peaceful demonstration outside the Yugoslavian Embassy yesterday in support of the Croatian Government.

Spokesmen for the demonstrators said they were responding to a call by the Croatian Government for support against the Yugoslavian Central Government's decision "to use armed forces for the purpose of disarming all Croatian state security services".

Leaders of the Slovenian community expressed their solidarity and said they believed similar moves against Slovenia were not far away.

They said they believed the aggression against Croatia might be the first step in an attempt to reinstate control by force over both states.

The president of the Croatian Community's coordinating committee, Drago Ljubic, said he feared a "Lithuanian-Latvian style clamp-down and bloodshed on an even greater scale resulting in a return to communist rule".

The preoccupation with Iraq had allowed major problems in other parts of the world to occur without any protest from the Australian Government.

"To avoid bloodshed and instability in Yugoslavia and Europe alike, we urge the Australian Government to use its influence in world diplomacy to stop the Yugoslav army's attempts to destroy the democratic process in the republics of Croatia and Slovenia," he said.

The president of the Australian-Slovenian Confederation, Marjan Kovac, said 95 per cent of the people of Slovenia had voted for independence in a referendum on December 23.

He was unaware of military moves against Slovenia as yet but said the whole area was being destabilised by Yugoslavian Government actions.

In Melbourne, 4000 people marched to Parliament House from the City Square.

The protest ended after speeches had been made by expatriate Croatians on the dangers facing their country.

An organiser, Tom Bosnjak, said he was suspicious about reports of an agreement to avert a clash between Croatia and the Yugoslav army.

He said the report, which had come through the Federal Secretariat of Defence in Belgrade, said the Croatian leadership had agreed to dismantle all special and reserve police forces.

In Sydney, thousands gathered in Centennial Park before marching to the Yugoslavian consulate at Woollahra.

In a statement, a spokesman said the Croatian communities throughout Australia were gravely concerned at reports that Serbian units of the Yugoslav army were on full war alert and ready to crush the young democratic governments of Croatia and Slovenia.

Talks bid to save Yugoslav union

BELGRADE: The presidents of Yugoslavia's six fractious States, moving to defuse ethnic tensions and political rivalries, agreed yesterday to a series of bilateral talks on the country's future.

Communist-ruled Serbia has feuded bitterly with independence-minded Slovenia and Croatia for months as ethnic, religious and political divisions have pushed Yugoslavia to the brink of civil war.

Yesterday's agreement set meetings between the country's two main political rivals, the Serbian President, Mr Slobodan Milosevic, and the Croatian President, Dr Franjo Tudjman. A meeting has also been arranged between Mr Milosevic and the Slovenian President, Mr Milan Kucan.

Agreement between the Serbs and Croats, the two largest ethnic groups, is considered essential to maintaining a Yugoslav State.

An official statement released yesterday said the presidents expressed "readiness for seeking solutions in a peaceful and democratic manner".

The meetings were expected to focus on revamping Yugoslavia's 1974 Constitution, which grants considerable autonomy to the individual States and which is universally blamed for the nation's woes.

The meetings between Mr Milosevic, Mr Tudjman, Mr Kucan and the President of the central republic of Bosnia-Hercegovina, Mr Izetbegovic, will take place before the next round of multilateral talks on January 23.

Mr Tudjman said a draft for turning Yugoslavia into a confederation was accepted for discussion. Until now, federal authorities who organised the talks had refused to consider this.

AP

AVSTRALSKA MINI KRONIKA

V Avstraliji smo 26. januarja slavili tradicionalni AUSTRALIA DAY. Na ta dan izberejo vsako leto Avstralca leta in mladega Avstralca leta. Letos je ta titula pripadla profesorju-specialistu za očesne bolezni in znanstveniku Fredu Hollowsu ki je posvetil vse svoje življenje iskanju zdravila za očesne bolezni predvsem avstralskih domorodcev-Abiriginov in prebivalcem tretjega sveta. Profesor Hollows je sicer predavatelj na Medicinski fakulteti v N.S.W.
Mladi Avstralec leta 1990. je postala atletinja Catherine Freeman, ki je prva Aboriginka, ki je osvojila zlato medaljo v teku na igrah Commonwealtha. Obema je izročil priznanje avstralski predsednik Bob Hawk.

.....

Na dan Avstralije je zvezni minister za prosveto John Dawkins izjavil, da bi se morala Avstralija povrniti k Whitlamovim idejam. Gaugh Whitlam(laburist) je bil predsednik Avstralije v letih 1972-75.
Dawkins meni, da bi laburistična socialna in kulturna renesansa po Whitlamovem vzgledu morala zajeti:
-dalnji razvoj multikulturalizma
-izboljšanje kvalitete pouka na vseh stopnjah izobraževanja
-vpliv na hitrejši razvoj znanosti in umetnosti
-izdelavo novih urbanističnih načrtov avstralskih mest s katerimi naj bi se izboljšala kvaliteta življenja in uslug v urbanističnih središčih.

.....

Avstralska ekonomija se nahaja še vedno v globoki recesiji. Po uradnih podatkih je zabeleženo v zadnjem trimesečju 90. leta 56 odstotkov več stečajev kot v istem trimesečju lani. V nekaterih državah Avstralije je odstotek večji, v drugih manjši. Največ bankrotov-gospodarskih polomov je bilo v Viktoriji.

.....

Najnovejša poročila OECD-Organizacije za ekonomsko sodelovanje in razvoj v Avstraliji pa so optimistična. Pravijo namreč, da bo avstralska ekonomija pričela okrevati že v drugi polovici 1991. leta. Nasprotno temu trde v Institutu za ekonomske in družbene raziskave melbournške univerze, češ da bo proces dolgotrajnejši in boleč.

.....

Avstralski biro za statistiko je izdal podatek, da danes Avstralci porabijo več denarja za hiše in zdravila kot pred petimi leti.Manj pa na hrano in oblačila, alkohol in cigarete.
Zdravniški stroški so se povečali kar za 54 odstotkov.
Za hrano in pijačo največ porabijo v A.C.T.(Canberra), kar 106,57 dolarjev tedensko; v Viktoriji 101,65 dolarjev; v severni Avstraliji 101,01; v N.S.W. 98,53 dolarjev na teden; v Zahodni Avstraliji 97,04; v Tasmaniji 88,44; v Queenslandu 86,81 in v Južni Avstraliji 85,27 dolarjev tedensko.

.....

Minister za socialno varstvo Graham Richardson je napovedal, da bo od 1. marca letos pričelo veljati pravilo, po katerem se bodo upokojencem, ki so vložili denar na brezobrestne bančne račune, pri obračunu dohodnine obračunale 10 % obresti, čeprav jih v resnici ne sprejemajo. Ta "izmišljeni" dohodek bo tako v bodoče vplival na višino pokojnine. Tolažba:novo pravilo bo sicer prizadelo kar 300.000 upokojencev, vendar le tiste, ki imajo na takšnih bančnih računih večje vsote denarja.

.....

Na konferenci žena-iz stranke laburistov, v Brisbanu so postavljali vprašanja zakaj so žene v avstralski politiki tako slabo zastopane, obravnavali pa so tudi nasilje nad ženami in otroki v družini.
Na konferenci je bilo rečeno, da so letos namenili iz zveznega proračuna 11 milijonov dolarjev za infrastrukturo in 45 milijonov dolarjev za tekoče stroške v okrog 300 tih inštitucijah, ki nudijo ženam, žrtvam družinskega nasilja zatočišče.

.....

Angleški biolog Arthur Chadwick je opozoril Avstralce, da so opustošili svoj kontinent. Človeška roka je v želji za dobičkom zanemarila pašnike in gozdove. Biolog se strinja le s tako industrijo v notranjosti kontinenta, ki bi upoštevala ekološke predpise. Pravi, da je ob obisku Avstralije ugotovil, da se na večini avstralskih pašnikov živina ne bo mogla več pasti. Ekonomski napredek Avstralije bo, to se ve, še naprej slonel na izkoriščanju naravnih bogastev.

.....

V Canberri je nedolgo tega ustanovljeno novo multikulturno posvetovalno telo, ki bo skrbelo za potrebe etničnih skupin. Za predsednika je izbran James Jupp, direktor centra za raziskovanje priseljeništva v sklopu avstralske narodne univerze v Canberri. Glavna naloga te organizacije bo, da se bodo vse brošure državnih služb prevedle na več jezikov. V Canberri živi okoli 60 etničnih skupin, od tega je 25-30 odstotkov prebivalcev neangleškega govornega področja.

.....

V N.S.W. je predsednik te države Nick Greiner obljubil etničnim šolam 387.000 dolarjev, kar 25.000 dolarjev več kot lani. Etnične šole igrajo pomembno vlogo pri negovanju kulture neangleško govorečih prebivalcev N.S.W. je dejala ministrica za prosveto N.S.W. Virginia Chadwick.

.....

Nezaposlenost v Avstraliji narašča, zato je prvi minister Avstralije Bob Hawk svetoval vsem, ki končajo srednjo šolo naj nadaljujejo s študijem, sicer bodo samo zapravljali čas za iskanje dela, ki ga ni.

.....

Svetovna zdravstvena organizacija je objavila podatek, da je okoli 2 milijona Avstralcev predebelih.Kljub temu pa se je število smrtnih slučajev zaradi bolezni srca in ožilja zmanjšalo, zahvaljujoč spremembi v prehrani. V zadnjih desetletjih namreč Avstralci ne pojedo več toliko rdečega mesa in masla, nadomeščajo ga z sadjem in zelenjavo.

.....

Avstralija bo v bližnji bodočnosti prepovedala kajenje na vseh javnih mestih-v restavracijah, uradih, TAB agencijah za konjske stave in drugod. Znanstveniki so namreč potrdili, da tudi pasivni kadilci bolehajo za rakom. Dim škodi celo živalim, da o otrocih sploh ne govorimo.

.....

Slabo znanje angleščine stane avstralsko ekonomijo 763 milijonov dolarjev v proizvodnji in 13 milijonov dolarjev za zdravljenje in druge stroške. Vsekakor da delavci z dobrim znanjem jezika zaslužijo več kot tisti, ki ne govore angleško.

Viri: radio, TV, Novo doba, avstralski dnevniki

Graditelji smrti

Huseinu je njegove podzemne bunkerje zgradila Jugoslavija

Od prve televizijske revolucije v živo je minilo dobro leto. Njen internacionalni, globalni impact je iz navdušenega necenzuriranega predvajanja kaotičnega norenja romunskih civilnih pučistov zbledel v moralistično spoznanje, da je bila romunska tv *»live«* revolucija pravzaprav nezmontirana prevara: ljudske množice, ki so rušile **Ceausescujev režim**, so statirale v televizijskem prenosu dvornega puča in poskrbele za neposredno legitimacijo nove stare romunske oblasti (aparatčikov v novi podobi). Po tem trpkem spoznanju je postala Romunija za vročekrvne televizijske akcije v živo frustrirajoče nezanimiva.

Ameriška televizija oz. njen orbitalni reprezentant CNN kaže zalivsko vojno (operacijo *Puščavski vihar*) drugače: ameriško osvobajanje Kuvajta naj bi gledalec sicer doživljal neposredno, vendar mu to zadovoljstvo onemogočajo posnetki, opremljeni s podatki *»posneto prej«*, *»cenzuriral Pentagon«* ali Savdska Arabija, Izrael, Irak ali kdorkoli že. Ameriško predvajanje zalivske vojne deluje zato bolj kot nadomestilo v cenzuriranih vojaških operacijah, simbiotično izraženo z brbljanjem *»talking head«* profesionalcev, ki znajo deset minut poročati, kako se v Beli hiši zadnjih deset minut ni nič zgodilo.

Videoposnetki bombardiranj ameriških lovcev so tako primitivni, da bi boji morali trajati najmanj dvajset let, da bi se za predvajanje zalivske vojne začeli zanimati otroci. Cenzurirani podatki o sovražnih (iraških) izgubah so tako kontradiktorni, da so Iračani doslej že večkrat izgubili vse svoje vojaško letalstvo in živo silo.

Na popolnoma drugačen način, kot nas je televizija prepričevala, da je v Romuniji zmagala demokracija, nas sedaj prepričuje, da iz vojaško-varnostnih razlogov sicer ne smemo objektivno videti, kaj se dogaja na Bližnjem vzhodu, moramo pa verjeti, da zavezniki zmagujejo na vseh frontah. Prizori zalivske vojne so torej kompenzacija za varovane oz. prepovedane slike. Tistega, ki verjame predvsem temu, kar sme videti na televiziji, se poloti zopern občutek, da se zalivska vojna v resnici še ni začela.

To pa verjetno vsaj delno tudi drži. Slavni ameriški imperializem in vse podirajoča protekcionistična politika se soočata s slabimi perspektivami. Pred dnevi je predstavnik Pentagona hvaležno poudarjal, da je od Sovjetske zveze zelo lepo, ker Iraku ne pošilja orožja niti mu ne pomaga kako drugače. Pred dvema letoma bi takšna diplomatska kurtoaznost za vsakega ameriškega patriota pomenila nacionalno izdajo: od sedanjih zavezniških vojaških operacij ima namreč največ koristi prav sovjetski vojaški aparat. Na zavezniški strani lahko špijonira zmogljivost zahodnjaškega orožja, na iraški strani lahko testira kakovost svojih, nekoliko zastarelih ubijalskih sredstev.

Košček torte ostaja tudi za Jugoslavijo, ki v globalnem spopadu na videz ne igra nobene, skoraj niti nevtralne vloge. 27. avgusta lani je jugoslovanska vlada v odgovoru na noto generalnega sekretarja ZN zagotovila, da *»Iraka ne bo oskrbovala z orožjem niti z vojaškim materialom«*. To pa balkanske diktature seveda ne zavezuje h kakšni odgovornejši potezi. Res je sicer, da je Jugoslavija izdatno oborožila Irak in Kuvajt (in med iransko-iraško vojno prodajala orožje obema državama), vendar bi zavezniki na tej (bolj ali manj mrtvi) točki svojega osvobajanja Kuvajta prav od jugoslovanskih generalov lahko dobili precej pomembnejše podatke, kot so podatki o količini in zmogljivosti *»Made in YU«* iraškega orožja.

Leta 1974 sta Jugoslavija in Irak podpisala poseben protokol o gospodarskem in znanstveno-tehničnem sodelovanju. Februarja 1979 je **Tito**, največji vzornik **Sadama Huseina**, obiskal jugoslovanske gradbince v Iraku, ki so izvajali dela, vredna več kot dve milijardi dolarjev, in rekel: *»Z Irakom imamo najboljše odnose in veliko identičnih stališč. Naše sodelovanje koristi miru v svetu.«*

Za blagor svetovnega miru je v Iraku od začetka osemdesetih let do nedavnega garalo 30.000 delavcev. Beograjski *Antikor*, specializirano podjetje za hidro in termično izolacijo, kompleksno antikorozivno zaščito in izdelavo posebnih industrijskih podov, je bilo npr. *»v največji meri zaposleno pri opremi posebnih objektov, ki jih združene jugoslovanske delovne organizacije gradijo v Iraku«*. Sarajevskemu *Energoprojektu* so zaupali izdelavo projekta in izgradnjo devetih blokov administrativnega, bivalnega in komercialnega tipa. Isto podjetje je v Iraku zgradilo kakšnih 10.000 km daljnovodov, trafo postaj in posebnih jeklenih konstrukcij ter opremilo in zgradilo dispečerski center za elektroenergetske naprave na velikem kemičnem kompleksu v bližini Bagdada.

Od začetka do konca so jugoslovanska podjetja sklepala posle z Irakom pod taktirko *Zvezne direkcije za promet in rezerve* (SDPR), pooblaščene elite jugoslovanskih vojaških mešetarjev. In čeprav je število jugoslovanskih delavcev v Iraku sredi osemdesetih let padlo s 25.000 na 16.000, je Jugoslavija v Iraku na leto gradila za 2,5 milijarde dolarjev objektov. Vsako leto se je vrednost jugoslovanskega izvoza v Irak povečala za kakšno četrtino. Štiri petine del tujih družb pri graditvi cest in zgradb v Iraku je izvajala Srbija. Vendar so tudi *»slovenske delovne organizacije ... pri iraških investitorjih, tako pri civilnih kot pri vojaških objektih, dosegle visoke reference«*. **Najbolj sta bila v iraških investicijskih projektih soudeležena *SCT* in *IMP*.** Sodelovala sta pri graditvi vrste prioritetnih objektov in tovarn. Delavec iz IMP je izjavil: *»Za nas je bilo sicer bolje, da nismo vedeli, kaj gradimo, vendar je bilo po moči električnih napeljav, ki smo jih vgrajevali, mogoče sklepati, da ne gre samo za vojaške objekte, ampak za posebne vojaške objekte. Ko smo svoje delo končali, smo morali nemudoma zapustiti objekte v gradnji.«*

16. avgusta lani je jugoslovansko časopisje objavilo, da je od 650 milijonov ameriških dolarjev zapadlih terjatev, ki naj bi jih Irak odplačal jugoslovanskim podjetjem v letu 1990, 120 milijonov vezanih na posle pri vojaških objektih.

Medtem ko se torej ameriški vojaški strategi v zadnjih tednih osvobajanja Kuvajta sprašujejo, kam je Sadam skril 500 migov in kje so iraški vojaški kontingenti, jugoslovanski generali, ki so več kot deset let nadzirali (tudi civilno) jugoslovansko graditev objektov po Iraku, doma izvajajo že ne vem kateri državni udar. Prejšnji četrtek je na zagrebškem televizijskem programu makedonski delavec, ki je več let delal v Iraku, precej natančno opisal, kaj so gradili: podzemne polkrožne hangarje iz dvojnega armiranega betona (z vmesnim slojem zemlje) s podzemnimi vzletnimi oz. pristajalnimi stezami; pravo podzemno mesto v neposredni bližini Bagdada; podzemne tovarne orožje, skladišča in obrate za izdelavo kemičnega orožja, bolnice itd. Večino gradbenih del so opravljali jugoslovanski delavci, temelje so ponavadi gradili Italijani, opremo pa so največkrat prispevali (Zahodni) Nemci...

Naivno bi bilo seveda pričakovati, da bo jugoslovanska vojaška poslovna hunta vitalne podatke sama ponudila zaveznikom. Nič je namreč ne stane, če počaka na konec vojne in potem spet ponudi iraškemu režimu svoje usluge za nafto. Veliko večje razočaranje pa pomeni pasivnost slavne ameriške vojaške birokracije. Mar ne bi bilo lepo, če bi gospod **Chenney** vdrl v Beograd, prisilil generale, da mu izročijo načrte iraškega podzemlja, in mimogrede še porazil jugoslovansko vojaško hunto?

Tako pa se lahko le bojimo, da bo osvobajanje Kuvajta trajalo v nedogled: puščavska vojna, boj za nafto, smrtni konflikt med svetovnimi varuhi demokracije in svetimi branilci islamskega preporoda bo počasi postal združen boj proti Zemlji, tako ali drugače le še globalni puščavi.

MLADINA **Gorazd Suhadolnik**

TELEX VESTI PRED IZIDOM

MINISTER FOR FOREIGN AFFAIRS AND TRADE

NEWS RELEASE

1.February 1991.

SENATOR EVANS CALLS FOR NEGOTIATED SOLUTION IN YUGOSLAVIA

Senator Gareth Evans, Minister for Foreign Affairs and Trade, has called on all political forces in Yugoslavia to work together to find a peaceful solution to that country's problems.

Commenting on the tensions in Yugoslavia over the past few days which almost saw a confrontation between the Yugoslav national army and the Croatian police force, Senator Evans expressed relief that a compromise had been found to avert violence.

"The actions of the Yugoslav leaders to avert a conflict between Croatia and the Yugoslav army marks a victory for rationality", Senator Evans said.

"The Australian Government calls on all political forces in Yugoslavia to work together to find a peaceful and democratic solution to the contry's problems", senator Evans continued.

Senator Evans went on to note that there are many thousands of Australians with relatives in Yugoslavia."I am conscious of the concerns in the Australian community over recent developments in Yugoslavia."

"I would like to assure those persons that the Australian Government understands these concerns and is following events very closely. The Australian Government will do what it can to encourage a peaceful outcome that respects the wishes of the people of Yugoslavia."

Senator Gareth Evans

LJUBLJANA-V Cankarjevem domu so 8. februarja podelili letošnje Prešernove nagrade, prejeli so jih: skladatelj Jakob Jež, slikar Zoran Mušič in posmrtno pisatelj Marjan Rožan.

LJUBLJANA-ZAGREB.Na zaprtem sestanku so se srečali:ministra za narodno obrambo in ministra za notranje zadeve Slovenije in Hrvaške Janez Janša, Igor Bavčar, Martin Špegelj in Josip Boljkovac. Pogovarjali so se o skupnih obrambnih ciljih obeh republik. V preambuli je rečeno, da se JLA meša v celovitost in suvereniteto obeh republik ter vrši politični vojaški pritisk, preti pa tudi z uporabo sile.

DUNAJ-Dr.Jože Pučnik, predsednik Sveta DEMOS-a je na avstrijskem radiu izjavil, da se bo Slovenija odcepila od Jugoslavije najkasneje do julija letos.

LJUBLJANA-Slovenska skupščina je zahtevala od predsedstva Jugoslavije naj takoj razreši dolžnosti ministra obrambe, generala JLA Veljka Kadijeviča. Obtožujejo ga, da je brez odobritve predsedstva povečal borbeno pripravljenost armijskih enot. Skupščina je kritizirala tudi predsednika predsedstva Jugoslavije Borisava Joviča.

BEOGRAD-8. februarja 91. naj bi prišlo do tretjega kroga pogovorov med predsedniki vseh republik, vendar je tudi ta sestanek propadel. Hrvaški predsednik dr.Franjo Tudžman se sestanka sploh ni udeležil, poslal je pisma vsem predsednikom s predlogom, da se sestanejo v Ljubljani ali Zagrebu, slovenska delegacija z Milanom Kučanom na čelu pa je že po nekaj urah protestno zapustila sestanek.

V času tega srečanja predsednikov republik je pred palačo federacije v Beogradu protestiralo okrog 10.000 Srbijank, pričakovali so jih sicer okrog 40.000, protestirale so proti HDZ in dr.Tudžmanu. Miting je organiziralo žensko krilo komunistične zveze-pokret za Jugoslavijo, ki so ga nedavno ustanovili srbijanski generali.

LJUBLJANA-Predsednik slovenske vlade Lojze Peterle je izjavil, da bo Slovenija sprejela zakon, po katerem bodo razveljavili vse zvezne zakone in predpise.To bodo storili na naslednjem sestanku slovenske skupščine,20.februarja. Ta poteza bo nekakšna uradna proglasitev odcepitve od Balkanske federacije, Predsednik predsedstva Slovenije Milan Kučan pa še vedno pušča odprto možnost neke koalicije s Hrvati.

LJUBLJANA-Društvo slovenskih pisateljev je slovenski kulturni praznik 8.februar, dan smrti pesnika Franceta Prešerna obeležilo na poseben način. Člani društva in poslušalci so se zbrali v Cankarjevem domu in se pogovarjali o Prešernovi pesnitvi Krst pri Savici, v kateri so našli tiste značilnosti, ki so aktualne tudi danes:uporništvo in spravljivost hkrati.

LJUBLJANA-Ugledni kulturni delavci so pred dnevi upozorili na nemogoč položaj na področju kulture in tako prihaja do posameznih akcij in pobud kako položaj izboljšati. Najbolj odmeva gladovna stavka člana znamenite slovenske skupine Neue Slovenishe Kunst-Leibach, režiserja Živadinova, ki po desetih dnevih nadaljuje z gladovno stavko. Osrednja točka zahteve te gladovne stavke je oblikovanje nacionalnega kulturnega programa, saj ministrstvo za kulturo svoje kulturne vizije še ni predstavilo.

VAŠE ZGODBE

ODKAR OD DOMA SEM ODSEL....

Izbledele misli se vračajo v preteklost. Spomini bežijo deset, dvajset let nazaj. Skoraj četrt stoletja v tujini, med tujci, toda zdi se kot včeraj. Vsak po svoje smo vzeli slovo, zapustili domovino in odšli v neznano, največkrat sredi noči in brez besed. Takole mi je Majda povedala svojo zgodbo:

Pobegniti...že nekaj tednov so pogovori potekali v to smer, ob misli na tak korak pa mi je poskočilo srce in zarosilo se mi je oko. Večno garanje na kmetiji se mi je že studilo, čeprav me je tudi morila misel kaj bo z mojimi starši, če jih zapustim. Kljub temu sem nekega dne odšla na sestanek pod Tomažev skedenj na koncu vasi.

Od daleč so se videli le ogorki cigaret, saj je bila noč temna in neprijazna. Zaslišala sem šepetanje Tomaževega Andreja:"Zmenjeni smo za sredo zvečer. Jože si je premislil, zbolela mu je mati."
Takoj za tem se je oglasil France:"Kaj pa Boris, če je sploh to njegovo ime? Ali je res zanesljiv? Bojim se, da jo ne bo pobrisal, ko bo pobral naše revne jurje in nas pustil na cedilu. Ne skrbim samo zase. Ančka je noseča že štiri mesece in postaja vse težja-kako bo šla na tako dolgo pot? "
Andrejeve oči so ostro ošinile Franceta, kratko in jasno je dejal: "Kdor je z mano naj bo v sredo ob 11h pod našo lipo.Ob 11h sem rekel!"
Molčali smo in se tiho razšli. Za trenutek sem pogledala Ančko in čeprav nisem videla njenega obraza sem občutila njene solze. Uboga revica, ljubila je Franceta in z njim bi šla na kraj sveta. Bila sem ze skoraj pri naši bajti, ko zaslišim žvižg mojega mlajšega brata Tončka. Nisem se mu mogla izogniti, videl me je, začudeno se je zazrl v moj obraz. Tedaj sem spoznala, da moram vsaj nekomu povedati svojo bolečino, saj je tudi le on vedel kako grdo me je življenje prevaralo. Ko sem mu razodela svoj načrt se je zgrozil, hotel je z menoj, moj mali bratec. Kako živo mi je v spominu njegov žalosten obraz, ko mi je na koncu obljubil, da bo gledal na kmetijo in na starše. To je bilo najino slovo.

Ko sem v sredo zvečer zapustila svojo rojstno hišo, je sijala polna luna. Ob pogledu nazaj sem opazila Tončkovo mahajočo roko. Pred mano se je raztegnila pot proti Tončkovi domačiji...
Zagledala sem obraze svojih sopotnikov. Andrej je molče predal plačilo Borisu in tedaj me je spreletela trpka misel-plačilo za kajza žalost, za domotožje, morda za svobodo in neznano bodočnost? Sklonila sem se, pobrala kamenček in ga kot nekaj najdragocenejšega spravila v žep-moj edini spomin na domačo vas-kamenček ljubezni...
Šli smo na pot. Z menoj je stopala Ančka.Borisu pa sta sledila Andrej in France. Kmalu smo zaslišali govor mejnih straž, napetost med nami je naraščala. Boris se je poslovil in ostali smo sami. V ušesih so še odmevale Borisove besede:"Počakajte do izmenjave, tedaj bo vaša prilika."
Andrej je sedaj korajžno odšel prvi, sledili smo mu tiho in previdno, dokler se ni France spotaknil ob skalo. Ančka je kriknila. Počil je strel. France je obležal. Ančka ni hotela sama naprej toda France jo je z zadnjimi močmi porinil od sebe:
"DAJ MU SLOVENSKO IME-TAM V TUJINI."

HELENA LEBER

SLOVENSKA GLASILA V AVSTRALIJI

MISLI
Informativni mesečnik za versko in kulturno življenje Slovencev v Avstraliji.
Naslov:P..O.Box 197,Kew 3101 Vic.

.....

RAFAEL
Izdaja St.Raphael Slovene Mission
Naslov:P.O.Box 280,Merrylands
N..S.W. 2160

.....

VESTNIK
Glasilo Slovenskega društva Melbourne
P..O..Box 56
Rosanna
Vic.3084

.....

TEDENSKE NOVICE
Marijan Peršič
6 Aldrin Ave
Benowa
Qld 4217

.....

NOVO DOBA-Slovenska stran
P.O..Box K 376
Haymarket
N.S..W. 2 000

.....

SLOVENSKO PISMO
Uprava:
Alfred Brežnik
P.O.Box 188
Coogee
N.S.W. 2034

.....

VIDEO KASETE

PRVA AVSTRALSKA SLOVENSKA KONFERENCA V SYDNEYU

MATURANTSKI PLES V SYDNEYU

OBISK DR. JANEZA DULARJA

NAROČITE NA NASLOV:
Dare Borec
23 Cecil str.
Merrylands
N.S.W.2160

TREFOIL
GRAPHIC ART

Specialising in all print ready art work and graphic designs.

Vasja Chuck

115 KARINGAL DRIVE,
GREENSBOROUGH, 3088
TELEPHONE: 434 5768

TOP CHOICE AUTO'S
Nick Savidis

"The Little DEALER with the BIG DEALS"

All Road Worthy Vehicles from $990.00 to $3990.00

357 Barkly St. Footscray
237 Geelong Rd. Footscray

Tel: 689.6779

MICHAEL'S DELICATESSEN

81 – 102 Footscray Market

Suho Meso – Šunke – Parizer
Kranjske Klobase
Razne Salame – Krakau

Lastnik: M. N. Stojanovski

National Mutual

Wilson Bond
9/476 Canterbury Rd
Forest Hill. Vic. 3131

CU

Tel: (03) 894 2646

INSURANCE
SUPERANNUATION
INCOME PROTECTION
LIFE INSURANCE

GENERAL INSURANCE
HOUSES
CARS
SHOPS
FARMS
FACTORIES

A.H: Zvonko Gregorič
Tel: (03) 509 5070

KOMPAS TOURISTIK INTERNATIONAL

Suite 401, 115 Pitt St., Sydney, NSW, 2000
Tel: (02) 223 4197 Fax: (02) 221 4457

VSEM OBISKOVALCEM NAŠE DOMOVINE

Posebne cene Hertz Rent-a-car vključujejo kilometražo, zavarovalnino tretje osebe, polno zavarovanje avtomobila brez odbitka franšize in lokalne takse.
Najemnina za en dan od 30 avstralskih dolarjev naprej.
Ali za 210 avstralskih dolarjev za teden dni.
Posebni popusti za najemnino avtomobila za več kot 4 tedne.
IN IZREDNI POPUST ZA NAJEMNINO VEČ KOT 12 TEDNOV
POSEBEN POPUST ZA RENAULT R-4
OD AU$22 DNEVNO
Vse informacije dobite pri vaši potniški agenciji ali pa se obrnite direktno na gornji naslov.

kompas tours

LETITE S KATEROKOLI KOMPANIJO
CENE SO TU NIŽJE KOT V JUGOSLAVIJI

CAR AND TRUCK REPAIR CENTRE

MERZEL HOLDINGS P/L

For all Mechanical Repairs and Servicing:-
Electronic Tune-Ups, Engine O/Hauls,
Brakes and Clutches
LICENSED ROADWORTHY TESTER

Phone: 687 5176

Proprietor:
M & S MERZEL

265 Nicholson Street,
Footscray 3011

G.M.A. MOTORS

314 1338 314 4898

Peugot Volvo Renault

Automatic Transmission Specialist
Carburettor C/O and Repairs
All Mechanical Repairs

307 Williamstown Rd., Yarraville

George Tel: 314 1338 Maxi

DRAVA

Continental Butcher

Smallgoods Manufacturer

• Smoked Meat • Cooked & Rolled Ham
• Keiserfleish • Ham Sausage • Tiroler • Krakau
• Pariser • Kranjske
• Polnishe • Kabana • Salami . . etc.

PHONE 366 2258

Prop.
L & T HOJNIK

202 Main Rd. Est
St. Albans

SILVERCAT Pty. Ltd.

Ladies' and Mens'
Shirt Manufacturers

Experienced Machinists Welcome

Lot 7, Mallenger Rd.,
Braybrook, 3219

Tel: 311 5205 ***Derry Maddison***

312 Nicholson St.,
Yarraville, 3013.

Tel: 687 2693

Bruce Jolley Auto Repairs

ALL MECHANICAL REPAIRS
FUEL INJECTION
SERVICE & REPAIRS
V.A.C.C.

SLOVENSKO-AVSTRALSKO
DRUŠTVO CANBERRA Inc

KADAR SE MUDITE
V CANBERRI
OBIŠČITE NAS!

Vsem rojakom in njih prijateljem sporočamo: naš ***DOM,*** poznan pod imenom ***TRIGLAV,*** na ***Irwing Street, PHILLIP (CANBERRA) A.C.T.,*** je odprt gostom vsak dan (vključno sobote, nedelje in praznike, razen velikega petka in večera božične vigilje) od ***11.30am do 11.45pm.***
Naš bar je odprt od 11.30 dopoldan dnevno ter nudi tudi številne slovenske pijače. Kuhinja servira okusno domače pripravljeno hrano vsak dan od šestih do devetih zvečer, ob nedeljah pa tudi od poldne do druge ure in od šeste ure zvečer.

KADAR SE MUDITE V CANBERRI: DOBRODOŠLI V SLOVENSKEM DOMU!
Pri nas Vam bo tudi vselej kdo na razpolago za razne informacije o Canberri in okolici.

Naša telefonska številka: (062) 82 1083.

SKOPUH

Zelo skop kmet, ki je imel številne posle, je poklical predse prvega hlapca in mu dejal:

»Ob žetvi bi rad imel proslavo. Izmisli si način, ki bi me ne stal veliko, seveda pa naj se vsi čimbolje zabavajo . . .«

»Že vem kaj!« je rekel hlapec. »Obesite se. To bo zastonj in vse bo zelo veselilo.«

GARDEN DEVELOPMENTS PTY LTD

BLUE HILLS LANDSCAPES

CONTRACTORS DESIGNERS
CONSULTANTS

ZA VSA VRTNARSKA DELA,
UREJANJA VRTOV
IN SVETOVANJE
SE OBRNITE NA

vašega rojaka s 30 letnimi strokovnimi izkušnjami

IVAN HANŽELIČ
(03) 755 1531

ali

IAN MARRIGAN
(03) 799 0593

euro AUSTRALIA

euro international pty.ltd.

For Quality and Reliable Service

• Import – Export
• Furniture, Chemicals, Parqueting
many, many more

MELBOURNE
Factory & Showroom

3 Dalmore Drive
Scoresby Vic. 3179
Phone: (03) 764 1900
Fax: (03) 764 1461
Telex: AA31105

SYDNEY
Factory & Showroom

2A Bessemer Street
Blacktown NSW 2148

Phone: (02) 671 5999
Fax: (02) 621 3213

GLASBENI TRG

Bralci tednika 7D iz Maribora so izbrali 'NAJ'' glasbenike leta 1990. z domače pop in rock scene.

POP SKUPINA:1.Pop design 2.Agropop 3.Don Juan
ROCK SKUPINA:1.Šank Rock 2.Lačni Franz 3.Sokoli.
PEVKA:1.Simona Weiss 2.Helena Blagne 3.Saša Einsiedler
PEVEC:Andrej Šifrer 2.Zlatko Dobrič 3.Vlado Kreslin.
ALBUM(KASETA):Hiti počasi
PESEM:Šum srca

▪▪

SLOVENSKI MORNAR je naslov nove kasete in laserske plošče, ki jo je pri Helidonu izdal Nace. Ob naslovni so na kaseti in plošči uvrščene še naslednje skladbe:Bele rože iz Aten,Španski poljub, Moja mala serenada, Tvoj in moj svet, Plešiva Z mano praznuj, Pesem za slovo,Princeska in Sonja.

.....

V ansamblu Poljanšek igra kar sedem bratov in trije so duhovniki.

.....

Don Juani so še naprej najbolj prodajani ansambel v Sloveniji.

.....

Tudi popularni ptujski ansambel Prerod snema novo kaseto, ki jo bo izdal pri založbi Mandarina.Popularni pevec prerodovcev Ljubo Huzjan pravi:"Pripravljamo se na Prlek Pop 3 in verjamem, da bodo viže, ki jih načrtujemo všeč našim poslušalcem.Še posebno veliko stavimo na vižo, ki nam jo je napisal Vinko Šimek.

.....

Generacija 69, veseli muzikantje iz Josipdola, se z vso vnemo pripravlja na snemanje svoje prve kasete, ki bo imela preprost, a učinkovit naslov. Ansambel Generacija 69 je postal popularen potem, ko so fantje zapeli pesmico Marjanca izpod klanca.

▪

Pri firmi Koch Records so posneli svojo najnovejšo ploščo tudi Slovenski muzikantje in to ob Rudiju Trojnerju z novo pevko Anito Žore, ki ji nekateri pravijo slovenska Kesovija.

.....

Tudi ansambel Čudežna polja je izdal novo kaseto, na njej je hit z naslovom Ko bom prišel.

.....

Branko Gomboc-Sančo je postal v. d. ravnatelja. K splošnemu znanju bo zahteval tudi poznavanje Magnetov . . .

Nace Junkar

Naslovnica nove kasete Alfija Nipiča in njegovih muzikantov

▪▪

MAGNET tačas ni v središču glasbene dejavnosti na Slovenskem, zato pa so njegovi člani uspešni na drugih področjih.JOŽE RUŽIČ je profesor na Srednjesolskem centru v Murski Soboti, kjer poučuje zgodovino,BRANKO GOMBOČ-SANČO pa je prav te dni postal v.d. ravnatelja Osnovne šole Gornji Petrovci na Goričkem.Tudi pevec MIHA BALAŽIC ne rairuje in bo po nepreverjenih vesteh prevzel ženski pevski zbor ljutomerskih mlekarn.

▪

Povzeto iz mariborskega tednika 7D----------

NOVE KNJIGE

LIPA ŠUMI MED EVKALIPTI, Izbor pesmi Slovencev v Avstraliji, uredil Ivan Cimerman. Sedem avtorjev, sedem svetov, ena doba, slovenska pesem. Na prelomu zgodovinske dobe, smrti enega sistema ali preraščanja idejnih spon, so pesniki občutljivi radarji ljubezni, sovraštva, domotožja, čistega iskateljskega razuma iskanj novih poti in pustolovskega pršenja. Kaj so naredili, ker so se izselili, 24 ur letenja daleč, v Avstralijo. So manj naši, so zgubljeni, negujejo svoja bistva, jih bodo vsrkala tuja ljudstva. Kako pojejo? Mnogi veliko bolje, kot večina pesnikov, natisnjenih v Sloveniji – zato, ker je njihovo doživetje širše, bolj vesoljno, bolj človeško pristno in nepotvorjeno, odtrgano od svojih.

Paleta avtorjev: Pribac s svojim vesoljnim, vseodpuščajočim svetovljanstvom in pronicljivo mislijo, Košak – satirično-ironičen, z ljubezensko in socialno noto, dorečen, na meji igre pomenov in igre besed; Žohar z metaforičnim sarkazmom in kmečko razbolelostjo in pretanjenim čutom za jezik; Hliševa vsa ženskostna, zrela za samostojno zbirko; Grudnova – angažirana, ponekod japonsko haikujevska, tako boleče slovenska; Žagarjeva v senci razbolelosti bratove usode v Rogu, spevna; Leberjeva – razgaljena usoda druge generacije, kompjutersko razbijaška, nove vrednote iščoča, v angleščini pišoča, a še naša, slovenskih staršev. To je ta mozaik: Sedem avtorjev, en lipov list.

Rodna gruda

DVE DOMOVINI, ur. Andrej Vovko, izdal Znanstvenoraziskovalni center Slovenske akademije znanosti in umetnosti, Inštitut za slovensko izseljenstvo. Avtor je sam predstavil zbornik, ki ga je uredil in pri tem povedal zanimive misli. Podatki o raziskovanju izseljenstva so bili raztreseni po raznih revijah in izdajah. Na inštitutu smo hoteli združiti vse to gradivo v zborniku, z željo, da naj bo to znanstveno delo, kakršnega doslej še ni bilo v slovenskem prostoru. Izseljenstvo obravnava z večih vidikov. Zajema tri glavne komponente: najobsežnejša je zgodovinska, druga je literarnozgodovinska (v njej je med drugim predstavljen »pesnik politične emigracije« Vinko Žitnik), tretja pa je sociološka, entnološka in tudi psihološka. Prispevke so avtorji napisali na novo, nekateri se še niso odzvali, bodo pa prispevali za naslednjo številko tovrstnega zbornika, ki bo izhajal občasno. V tem delu, DVE DOMOVINI, so objavljeni prispevki v slovenščini, angleščini, manjši. Največ zajema severno Ameriko, Avstralijo. Pretresljivi so opisi izseljevanja Slovencev v tujino do druge svetovne vojne, zlasti v času Avstro-Ogrske, v rudarske revirje Evrope, v Ameriko, pred tem še v Argentino in Brazilijo. Brez Clevelanda, Louisa Adamiča seveda ni pravega jedra izseljenstva. V zborniku imajo mnogo prostora Avstralski Slovenci, Kando predstavlja SPD Simon Gregorčič M. Štolfe, samonikli pesniški dejanji, izdaja dveh pesniških zbirk avstralskega istrskega rojaka Berta Pribca daje zborniku svojski literarni nadih.

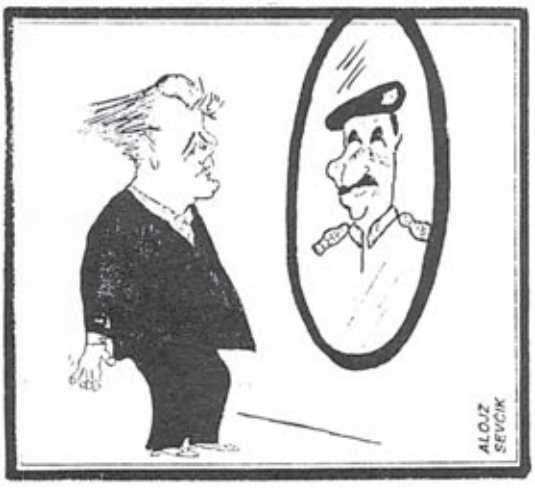
ZABAVNIK

TOVARIŠ MILOŠEVIČ PO SRBSKEM ROPU STOLETJA

...IN KOGA VIDI ČE SE POGLEDA V OGLEDALO...

Tota naša preimenovanja

UL. HEROJA STANETA: Ul. občinskih nesoglasij.
PARTIZANSKA CESTA: Cesta pozabljenih.
LENINOV TRG: Klošarski trg.
TRG SVOBODE: Trg pozabljenih obljub.
TRG REVOLUCIJE: Trg stečajnih žrtev.
TITOV MOST: Kreditni most.
TITOVA CESTA: Cesta pokopanih iluzij.
KINO PARTIZAN: Kino Izguba.
KINO UDARNIK: Kino Zgaran.
KARDELJEVA CESTA: Cesta zaničevanih samoupravljav cev.
CESTA PROLETARSKIH BRIGAD: Cesta brezposelnih.

SKANDINAVSKA KRIŽANKA

IME DVEH MESECEV V LETU	VLADA TREH OBLASTNIKOV	ROMULOV BRAT IZ RIMSKE MITOLOGIJE	BAJESLOVNA DEŽELA V ATLANTSKEM OCEANU	DEL DREVESA	VELIKO FINSKO JEZERO	ZBOR DEVETIH PEVCEV
PRIPRAVA ZA PREJO VOLNE						
PREBIVALEC RIMA						
ZLOG V BESEDI ČUTARA		ŠVICARSKA REKA / ELEKTRIČNO NABIT DELEC				
VIKTOR ... CAR				FILMSKI VESOLJČEK / GRŠKI POVELJNIK PRED TROJO		
SORAZMEREN DEL					GLASBENI IZRAZ ZA IGRANJE Z LOKOM (PRI GODALIH)	
VRSTA IGLAVCA						VRSTA HRASTA
KEMIJSKI ZNAK ZA IRIDIJ		FRANC. FILM. IGRALKA (MIREILLE) / KAREL ERBEN				
STAREJŠI IZRAZ ZA POČITNICE						
GRŠKA BOGINJA NESREČE			DRGNJENJE, TRENJE			

– **Skandinavka:** traven vreteno Rimljan ču Aare Emin et kvota pinija ir Dare vakance Ale tor

PAVLIHOVA PRATIKA

VREMENARJI

"Stara mama, a si kaj poslušala vremensko napoved? Kakšno bo vreme danes? "

"Poslušala sem, poslušala!A kdo si bo zapomnil, ko pa vsak dan drugače povedo!"

SADAM HUSEIN:
"Pravijo da sem nor.Kakšni pa so potem šele jugoslovanski generali in ministri.
Tone Partljič

Slovensko Pismo

THE SLOVENE LETTER

SAK

UREDNIŠTVO/EDITORIAL:
Stanka Gregorić
7/10 Narong Rd
Caulfield VIC 3161
AUSTRALIA
Tel: (03) 509 5070

UPRAVA/ADMINISTRATION:
Alfred Brežnik
P.O. Box 188
Coogee NSW 2034
AUSTRALIA
Tel: (02) 519 3933 Fax: (02) 550 1378

UREJUJE:Stanka Gregorič,UPRAVLJA:Alfred Brežnik,SODELAVCI:Alfred Brežnik, Lojze Košorok, Vladimir Menart, Ljenko Urbančič, Pavla Gruden, Dušan Lajovic, Marija Senčar, pater Valerijan Jenko, Mariza Ličan,Eli Rizmal,pater Valentin Bazilij, pater Niko Žvokelj, Vida Kodre, Helena Leber, Ivo Leber, Draga Gelt, Mirko Cuderman, Bert Pribac.
Izhajanje SLOVENSKEGA PISMA je omogočeno z denarno podporo raznih dobrotnikov-tiskovnega sklada, pokroviteljev-sponsorjev, oglaševalcev, naročnine, prodaje in s prostovoljnim delom urednika ter sodelavcev.
Mnenja izražena v glasilu niso tudi mnenja urednika ali sodelavcev.Avtorji sami odgovarjajo za svoje prispevke, ki morajo biti LASTNOROČNO PODPISANI.
POKROVITELJI-SPONSORJI:Podjetja-Distinction printing 164 Victoria str,Brunswick,Victoria 3056
Emona Enterprises Pty Ltd, Sydney, N.S.W.
Impact International Pty Ltd Smithfield, Sydney,N.S.W.
Slovenske organizacije-Klub Triglav, 19 Brisbane str.St.Johns Park N.S.W.2176
Slovensko avstralsko društvo Canberra, Irwing str. Phillip A.C.T.
Slovensko društvo Sydney, Elizabeth str.Wetherill Park,N.S.W.2164
Slovensko narodno društvo Sydney,P.O.Box 70,Waverley N.S.W. 2024
Priprava reklam:Vasja Čuk.
TISK:Simon Špacapan,Distinction printing,164 Victoria str.Brunswick,Victoria 3056
Prispevke-članke poslati na naslov uredništva.Naročnino, oglase in druge denarne prispevke na naslov uprave.
NASLEDNJA ŠTEVILKA "SLOVENSKEGA PISMA" BO IZŠLA V SREDINI APRILA. PRISPEVKE POSLATI NAJKASNEJE DO KONCA MARCA.

NU-TYRES

• TYRES • TUBES
• RECAPS • BATTERIES
• ELECTRONIC WHEEL ALIGNMENT & BALANCING
• BRAKE & FRONT-END REPAIRS

☎ 587 1552
580 1624

31 De Havilland Road
Mordialloc, 3195.

ASHLEY STREET CELLARS

82a Ashley Street
West Footscray
Tel: 687 5543

For all your Wines and Spirits at Discount Price
See Frank

Lots of Continental varieties of Liquers & Spirits available

SLOVENIAN FLOOD APPEAL

75.573 dolarjev

Akcija denarne zbirke za poplavljene v Sloveniji je zaokrožila, kot poroča iz Sydneya pater Valerijan Jenko v N.S.W, Canberri in Brisbanu vsoto 41. 573 dolarjev, iz Viktorije poroča pater Niko Žvokelj, da je denarna zbirka znašala 34.ooo dolarjev.Od tega je sam Slovenski narodni svet Viktorije daroval 1.710 dolarjev.Pomoč za poplavljence so dali tudi v Perthu in Adelaidi.

PREJELI SMO PRED IZIDOM S.P.

PROGRAM 1. SVETOVNEGA SLOVENSKEGA KONGRESA od 27.-30. junija 1991 v Ljubljani CANKARJEV DOM

četrtek 27.junij

10.00-13.00	slavnostna seja
13.30.	banket
16.00-19.00	plenarno zasedanje

petek 28. junij

10.00	delo po strokovnih komisijah-ves dan

sobota 29. junij

9.00	plenarno zasedanje-poročila komisij
13.00	volitve
16.00	razglasitev izvoljenih odborov in predsedstva
18.00	slavnostni zaključek

nedelja 30. junij

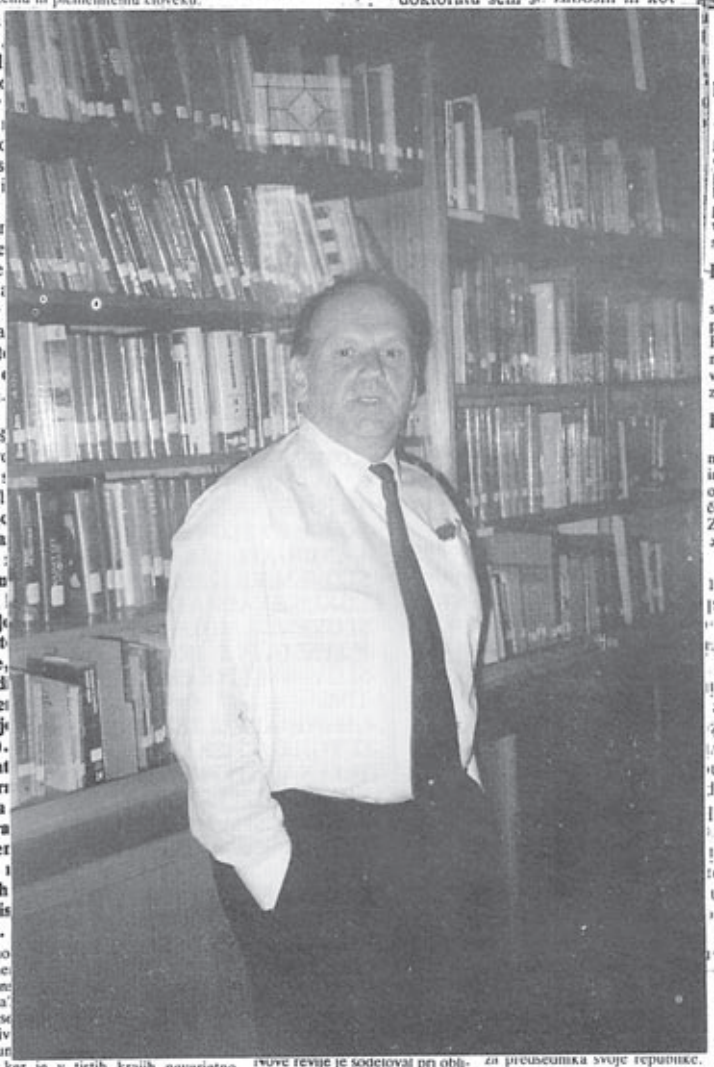
9.00	transfer delegatov in gostov v Celje
11.00-14.oo	seja novoizvoljenega odbora
14.00	sprejem na gradu Laško za vse udeležence

Organizacijski odbor za pripravo SSK

Slovensko Pismo

SAK

Leto I. Št. 5•6 — THE SLOVENE LETTER — maj 1991

O PUČNIKU

MARJAN ROŽANC:

Moja in Jožetova eksistenca sta skoraj istovetni. Živela sv
v istem krogu, čutila, mislila in delala sva skoraj isto, s tem
je Jože zaradi tega postal po sili razmer zunanji, jaz pa notran
emigrant. V nekem smislu pa sva se celo iz teh različni
položajev ves čas medsebojno osmišljala in dopolnjevala. Re
ška med nama pa je bila kljub temu boleča: za Jožeta k
politika je bila emigracija tragična, zame kot pisatelja p
včasih celo plodna. Z njegovo uveljavitvijo v domačem pr
storu je ta tragičnost – hvala bodi Bogu – presežena.

BORIS CAVAZZA

Gospoda Jožeta Pučnika osebno ne poznam. Posredno p
sem se seznanil z njegovo preteklostjo, izobrazbo in njegovim
programi. Dovolj, da sem si o njem ustvaril pozitivno slik
Res, da mi osvajajočega in obče dopadljivega nasmeha, k
nekateri njegovi tekmeci, toda saj se ne poteguje za glavn
vlogo v kakšnem slovenskem filmu, ampak za veliko resnejš
zadeve

DANE ZAJC

Jožeta poznam že dolgo. Spomnim se skoraj vsakega sreča
nja z njim. Nikoli ni intrigiral. Nikoli ni bil izdajalski. Ni sodi
in obsojal po krivici. Ni sumničil. Zmeraj je ohranil poštene
odnose, četudi se je zameril zaradi njih. Ni bil trd v sodbah
čeprav so ga velikokrat trdo in po krivici sodili in obsodili.
Zato je bilo in bo vsako moje srečanje z njim praznik, sa
poznam malo ljudi, ki bi mu bili podobni.

DR. JOŽE PUČNIK

i in neverjetno potrpežljiv v pojasnjevanju svojih sta-
so ga oblasti zaradi kritičnih člankov o socialistič-
etijstvu in o vodilni vlogi partije ponovno zaprle ter
cvilo perspektive, sem kot kulturni urednik študen-
ribune napisal protestni članek proti tej ukinitvi in
več protestnih izjav za javnost. Seveda sem se
radi tega zagovarjati v partijski organizaciji na filo-
akulteti, deležen pa sem bil tudi večkratnih policij-
išljevanj. Takrat sem po približno triletnem članstvu
onstrativno izstopil iz partije. Lahko rečem, da sta
perspektivalka afera in ponovna aretacija Jožeta
utrdila v mojem opozicijskem odnosu do partijskega
kega diktata. Ko smo 1982. začeli izdajati Novo
tudi Jožetova usoda in vse tisto, kar je bilo
ezano z njo, pomembna sestavina moje
bene skušnje, nedvomno pa tudi mnogih dru-
. Zato seveda ni naključje, da se je po dolgih
iva in publicističnega molka Jože Pučnik prav

tveno predavanje in bil izbran iz-
med 24 kandidati. Šele potem so
ugotovili, da nimam nemškega
državljanstva. Zato je uprava vi-
sokošolske ustanove postavila
posebno zahtevo, ki so ji ugodili.
Tako sem bil postavljen zakono-
nito, brez sleherne protekcije, in
imenovan na delovno mesto za
vse življenje; só dežele, kjer za-
kone pač spoštujejo . . .

9.) »Ste res doživeli srčni in-
farkt in imate srčni spodbujeval-
nik?« sprašuje radovedni g. Ku-

v Sloveniji itd.

4.) V zbirnem begunskem ta-
borišču (Zirndorf pri Nürnbergu)
sem bil samo nekaj tednov, od
tega samo dva tedna zgolj v ta-
borišču, nato pa sem se zaposlil kot
pomožni delavec v bližnji opek-
arni, kasneje v tovarni glasbe-
nega pohištva tovarne Grundig
v Nürnbergu. Zaščito po ženev-
ski konvenciji, ki jo je podpisala
tudi Jugoslavija (»politični azil«),
sem dobil na podlagi predložene
sodbe okrožnega sodišča v Ljub-

boljše življenje za svoj narod.

Ali smo premislili, da danes
zaradi takšnih stvari – čast. Za-
pornik Vaclav Havel je danes
predsednik Češkoslovaške repu-
blike. Zapornik Lech Walesa je
dobil Nobelovo nagrado za mir.
Zapornik je bil tudi Tadeusz Ma-
zowiecki, sedanji poljski pre-
mier.

2. **Dr. Jože Pučnik je živel in delal v Nemčiji.**

Res je. Toda, ali smo premisli-
li, zakaj je celih 26 let živel in

5. **Dr. Jože Pučnik je šist.**

To ni res. Revanšista v
ku danes lahko vidi samo
je revanšist sam, ali pa
vidi svoje lastne strahov
Jože Pučnik je v svojih kn
člankih, s svojim znans
delom analiziral in ostro
ral vladajoči sistem, nik

j pojasnjujem v mednji-
j nevedne se delajo neka-
munisti, da bi tako uspeš-
evetali.

uporabim za izhodišče
ja gospoda Radovana
a iz Radovljice, ker jih je
v Mladini, za katero pi-
sedilo. Skušal bom potr-
odgovoriti nanja v upa-
bo zaleglo in potešilo ti-
jih zares zanima, in tudi
sprašujejo, da bi podtikali
govali.

a vprašanje o mojem
em državljanstvu« sem že
at odgovoril v tisku, na
anjih, na radiu in tudi na
i. Naj še enkrat: **nikoli**
mel ali zaprosil za nemško
anstvo. Vprašanje g. Ku-
za kakšno ceno« naj bi bil
nemško državljanstvo, je
samo umazano namigova-

a vprašanje o mojih iz-
z »uradnimi organi ter
v Nemčiji« samo to: niso
pretepali, niti brcali v led-
ti metali pozimi v ledeno
bunker« in me tudi niso
i na devet let strogega za-
mo zato, ker sem napisal
nenje. Prav zares – tega
apravili z mano »nemški
organi in policija«, ne, to
ano naredili **slovenski ko-**
čni državni organi in slo-
policija. Konkretno:
organi in policija so
o ravnali korektno in po
o tujcih, ker je Nemčija
avna država. Mimogrede:
nate, spoštovani g. Kuhar,
mo komunistično državo
tu, ki bi bila tudi pravna
?

V Stuttgartu sem se sep-
1966 prijavil na policiji,
m se odločil, da ostanem
čiji. Takrat je za to bila
na nemška viza, ki pa je
imel: v potnem listu sem
amo tranzitno vizo, ker
ajprej nameraval na Šved-
er nisem hotel bivati kar
no« (neprijavljen), sem se
l na policiji. – O udbi in
ntih: še danes ne vem,
bili ljudje, ki so se prvo
ojega bivanja oglašali pri
Zavračal sem vsak razgo-
er mi je bilo vseeno, ali so
i drugo. Načelno sem se
, da v tujini politično ne

nemu vodju slovenske združene demokratske opozicije,
mpak ga bom z vso mirnostjo in zaupanjem izročil pred-
sem velikemu in plemenitemu človeku.

jali na
tualce
izvajal
sko c
tudi v
nimi
ves izo
so des
skimi i
ljali
v krizi
vzdrže
medte
utaplj
ljudje
ski na
nuitet
nes
šizma.
ljivo,
starejš
gotov
čeli s
in del
mislijo
tve ra
ki je
verjan
gačni
trobij
z obt
glejte,
naredi
perve
litacij
nika).
Zat
mokr
vojna
Zavra
slover
eno:
litvah
munis
tako.

prosjačimo
dovolj ne
ajo sloven
nija tujina
ž, ki po s
ljeni« univ
postane u

nemško, ker je v tistih krajih neverjetno
, ostane slovenski državljan, se potem odpot
nejšem okolju, pride v svojo na pol prodano
eznijo in predvsem z voljo popravljat TUJ
k možak je vzgojen, da je naš predsednik

nega spodbujevalnika nimam in
ga nikoli nisem imel. – In še
o moji družini: javnosti sem
o njej že vse povedal, tudi napisal
– kako vam jo naj še predstavim?
Preberite si zadnjo številko Jane,
če vas to res tako zelo zanima.

In zdaj še nekaj o **revanšizmu.**

večasih tudi dobil. Po študiju in
doktoratu sem se zaposlil in kot

nove revije je sodeloval pri obli-
kovanju slovenskega narodnega
programa, zahteval je suvere-
nost in demokracijo.

Jože Pučnik nikoli ni sprejel
nemškega državljanstva, čeprav
so mu ga ponujali.

3. **Žena dr. Jožeta Pučnika je Nemka.**

Res je. Toda, ali smo premisli-
li, zakaj naj bi bil to sploh oči-
tek? Ali smo kdaj očitali današ-
njemu predsedniku Republike
Slovenije Janezu Stanovniku, da

za predsednika svoje republike.
Tomaš G. Masaryk je s svojim
pogumnim in modrim vodstvom
iz Češkoslovaške ustvaril državo
demokracije in blaginje.

4. **Dr. Jože Pučnik je bil sedem mesecev in pol član komunistične stranke.**

Res je. Toda, ali smo premisli-
li dejstvo, da v petdesetih letih
zunaj partije ni bilo mogoče ni-
česar premakniti? Pučnik, ki je
hotel stvari premakniti na bolje,
je kot mlad in aktiven človek

stal je redne profesor na u
v Lüneburgu.

ra

proti sleherni uporabi nas

PREMISLIMO ŠE EN
in se ODLOČIMO, ali h

v Sloveniji in zakaj sem jo zapu-
stil.

5.) O udbovcih in emigrantih
sem že dovolj povedal, vendar še
enkrat: načelno sem sklenil, da
v tujini ne bom politično deloval.
Da z udbo nikoli ne bi hotel so-
delovati, pa si lahko mislite!

6.) »Kdo je vplival ter vas pre-
govoril, da se v domovini vklju-
čite v politiko . . .?« sprašuje
g. Kuhar. Njemu in njemu po-
dobnim odgovarjam na takšna
podtikanja: vedno so bili na Slo-
venskem tudi ljudje, ki so se lote-
vali in se lotevajo političnega
dela, ne da bi jim kdorkoli dal
kakršno koli direktivo. Veliki
uspehi slovenskih **socialdemo-**
kratov in tudi celotnega Demosa
so prepričljiv dokaz slovenskega
svobodoljubja in državljanskega
poguma. Ali sploh razumete, kaj
je to, g. Kuhar iz Radovljice?

7.) »Ali ste se tudi vi politično
asimilirali v nemško okolje?«
sprašuje g. Kuhar. Dobro sem
poznal nemško okolje, tudi poli-
tično, dobro sem razumel tam-
kajšnje politično dogajanje, asi-
miliral pa se nisem nikoli. Nem-
čija je moderna, kultivirana de-
žela, življenje v njej dokaj
udobno. Ljudje zelo tolerantni
do tujcev, **vendar nikoli ni bila**
moja domovina. Ves čas sem bil
Slovenec na tujem, danes sem

Moja dežela je naša država

ÚVODNA BESEDA

Spoštovani bralci!

Pred vami je dvojna številka SLOVENSKEGA PISMA. Dvojna zato, ker so prispevki za peto S.P.prispeli prepozno. Na drugi in na zadnji strani S.P. št.4 ste bili naprošeni, da pošljete svoje prispevke do konca marca. No, pošta je pričela "deževati" šele po 10. aprilu. Prosim, v bodoče berite opozorilo na zadnji strani in držite se datuma, do katerega je potrebno poslati dopise.
Tokrat bi se rada zahvalila rednemu in vestnemu sodelavcu iz Queenslanda, Mirku Cudermanu, za redno in točno pošiljanje prispevkov, pa tudi za pošiljanje kopij Naše luči in drugih časopisov. Rada bi, da bi vsi sodelavci pošiljali kaj zanimivega iz slovenskih ali tujih časnikov, saj je uredniku nemogoče biti naročnik vseh.

26. maja bodo po vsej Avstraliji volitve za dva predstavnika v Slovenski izseljenski matici v Ljubljani.
Tega dne si bomo Slovenci v Avstraliji prvič sami in demokratično izvolili delegata za Matico. Upam, da bomo po tem datumu skušali pozabiti delitve na tiste, ki so sodelovali z Matico in na tiste, ki niso, saj bi se znalo zgoditi, da bi se "črv teh delitev" zajedel pregloboko v bodoče delo naših mladih organizacij:Avstralske slovenske konference in Slovenskih narodnih svetov. Upam tudi, da ne bomo uporabljali v nedogled dragocene strani S.P. za medsebojna zbadanja in očitke, kar se Matice tiče.Najbolje je, da se za vse probleme obračamo direktno na samo Matico.
Sicer pa, to kar je bilo je zdaj za nami. Vgriznimo se včasih v jezik, tudi jaz se(trudim). Poglejmo v jutri! V dan, ko bo Slovenija postala samostojna. Seveda bodo v njej še naprej obstojale različne stranke in nasprotja, toda enotna si bo v višjih ciljih-recimo pri uveljavitvi slovenske državnosti. Bodimo tudi mi v višjih ciljih enotni. Pozabimo na medsebojne razlike, zaviranja, ignoriranja, na bolestne ambicije in na neutemeljena sovraštva. Podajmo si roke....tako kot si jih bodo podali s številnimi Slovenci iz domovine, zamejstva in izseljenstva

srečneži-delegati naše Avstralsko slovenske konference (10 jih bo) na prvem zasedanju Svetovnega slovenskega kongresa v Ljubljani, 27. junija 1991.
Marsikdo izmed nas, ki je pretekło leto živel in delal za to isto idejo bo ostal doma-v Avstraliji. Tudi jaz bom med njimi-malce žalostna. Toda, dragi delegati, zastopajte nas na Kongresu uspešno in prinesite nam novih idej

in svežine SLOVENIJE DRŽAVE!

Dragi bralci, hvala za vsa pisma poslana uredništvu ali upravi Slovenskega Pisma, vseh ni moč objaviti. V zahvalo tistim, ki delajo najdite vsaj še po enega novega naročnika ali oglaševalca.Hvala.

Stanka Gregorič

IZ VSEBINE

-UVODNA BESEDA
-PEŠČENA URA Drage Gelt
-OD PISMA DO PISMA
-PISMA BRALCEV
-OBISK DR. JOŽETA PUČNIKA
Sydney, Melbourne, Brisbane, Adelaide, Canberra
-PISMO IZ SYDNEYA
-SBS RADIO 2 EA POROČA
-LJUDSKO ŠTETJE-CENSUS 91 v Avstraliji
-SLOVENSKO DRUŠTVO SYDNEY POROČA
-SLOVENSKI KLUB TRIGLAV POROČA
-SLOVENSKA GIMNAZIJA V SYDNEYU
-SLOVENSKI ŠTUDIJSKI SKLAD na MACQUARIE U.
-POZDRAVNI GOVOR Cvetka Faleža(Študijski sklad M.U.
-MILDURA poroča
-OGLAŠA SE PERTH
-SVETOVNI SLOVENSKI KONGRES
Osnutek Statuta in Programa SSK
-SPORED ZASEDANJA SSK
--PREDKONGRESNE NOVICE
-KOMPAS turistična agencija nudi letalske vozovnice
-SLOVENSKI TOLAR naprodaj
-10.POLETNA ŠOLA SLOVENSKEGA JEZIKA
-SO VAM V SLOVENIJI ODVZELI PREMOŽENJE?
-KANDIDATI ZA PODPREDSEDNIKA IN ČLANA SLOVENSKE IZSELJENSKE MATICE
-FOKUS-KVADRATURA KROGA
-SLOVENIJA MOJA DEŽELA
-V BESEDI IN SLIKI
-SLOVENSKI POLITIČNI BAROMETER
-TISK
-GOSPODARSKI TELEPRINTER
-IZ TUJEGA TISKA
-TELEX-VESTI PRED IZIDOM
-KONEC DOBER- VSE DOBRO
-AVSTRALSKA MINI KRONIKA
-THE QUIET ACHIEVERS WHO MADE AUSTRALIA HOME
-KAKŠNA NAJ BO SLOVENSKA ZASTAVA ?
-ANGLEŠKI ZGODOVINAR IN CELJSKA GIMNAZIJA
-"SLOVENE" VS. "SLOVENIAN"
-ISKRICA
-VAŠE ZGODBE in POEZIJA
-SLAVKO AVSENIK:S pomočjo sinov naprej.
-ZABAVNIK
-OGLASI

Sociolog in filozof na torontski univerzi, C. B. Macpherson - tudi dr. Jože Pučnik pozna njegovo tezo o liberalni in narodni demokraciji - pravi v svojem predavanju za kanadski radio z naslovom "The Real World of Democracy": . . .". . .Democracy used to be a bad word. Everybody who was anybody knew that democracy, in its sense of rule by the people or government in accordance with the will of the bulk of the people, would be a bad thing - fatal to individual freedom and to all the graces of civilized living. . . ." Iščem drobna zrna peska v neustavljivi uri časa. Solon je v Atenah že leta 594 pred našim štetjem uvedel "demokracijo" v atenski državi. Revni meščani so mogli izraziti svoje mnenje na sodbah. Platon je kasneje nasprotoval demokraciji. Sokrat je bil obsojen pokvaritve mladine z idejami o demokraciji. Luther pravi v letu 1525:" Bolje je ubogati princa, ki dela slabo, kot pa ubogati ljudi, ki delajo dobro. . . " V Rousseau-jevem "Du Contrat Social" se čuti zaupanje v demokracijo, a že je bilo zaupanje ljudi izkoriščeno.Hitler je bil izvoljen leta 1933. Komunistične države imajo volitve. Demokracija? Tito je bil izvoljen. In Daniel Ortega - Nikaragua - je bil izvoljen. Ferdinand Marcos je bil izvoljen. Kakšna je Marxova vizija enakopravnosti - in kako jo je razumel Lenin? In Mao Tse Tung? ???? Vsi mi ?? ? T o d a , K J E je **"demos"** **"kratos"?**

Še vedno med plebejci?

Moremo priznati sočloveku svobodo mišljenja?

Brez dvojnosti:" Poslušaj, kaj govorim, a ne glej, kaj delam !. . ." ?

Dr. Tone Strojin pravi, da je pesnik, pravnik in prerok France Prešeren čutil važnost tradicionalnih vrednot: edinosti, sreče, sprave, in naravnih prvin: matere, domovine in mladine v "Zdravljici", v napitnici družbi prihodnosti. Čutimo važnost tudi mi? Čutimo edinost, srečo, spravo? Razumemo mladino? Čutimo domovino?

Draga Gelt

od Pisma do Pisma

21.2. je pripotoval v Sydney dr. Jože Pučnik, predsednik sveta Demosa v Sloveniji.

23.2.se je dr.Pučnik srečal z rojaki v Klubu Triglav, imel pa je tudi tiskovno konferenco. Zvečer je bil na sporedu svečani bal v počastitev slovenske neodvisnosti. Seveda je bil dr.Pučnik tudi tukaj častni gost.

24.2. si je dr. Pučnik ogledal Versko središče v Merrylandsu srečeval se je z rojaki in se z njimi pogovarjal. Popoldan je bil uradni sprejem v Slovenskem društvu Sydney.

25.2. prisrčno srečanje s Slovenci Gold Coasta. Dr.Pučnik obišče tudi slovenski hribček v Cornubiju, kjer so prisotni razen Slovencev tudi Hrvatje.

26.2 Slovenci, živeči na Zlati obali pokažejo dr. Pučniku nekaj turističnih zanimivosti.

28.2. je dr. Pučnik prisrčno dočakan na melbournškem letališču. Ves dan potekajo zanimivi pogovori, skupno kosilu potem pa pogovor s poslušalci Radia 3 EA, zvečer sestanek s člani SNS-ja iz Viktorije.

1.3.Dr.Pučnik obišče Slovensko društvo Melbourne.

2.3.Gostitelj dr. Pučniku Slovensko društvo Ivana Cankarja Geelong. Zvečer pripravi svečano družabno srečanje SNS Viktorija. V dvorani Verskega in kulturnega središča Kew se odvija kulturno-zabavni program, potem govor dr. Pučnika in odgovori na vprašanja prisotnih.

3.3.Rojaki iz Adelaide v Južni Avstraliji se srečanja z dr.Pučnikom udeležijo v velikem številu.

5.3 prispe dr. Pučnik v Canberro, kjer se sestane s tamkajšnjimi Slovenci in s predstavniki avstralske vlade.Sreča se tudi z jugoslovanskim ambasadorjem dr.Borisom Cizljem.

7.3. se je dr. Jože Pučnik poslovil od Avstralije.

10.3. SNS v Canberri izbere na svoji redni seji delegata za SSK:Marjana Kovača in Cvetka Faleža ter kandidata za podpredsednika SIM Cvetka Faleža.

16.3. pripravijo v Slovenskem društvu Planinka v QLD. kulturno prireditev "Pokaži kaj znaš".

16.3.sestanek Upravnega odbora Avstralske slovenske konference, tokrat v Canberri. Na dnevnem redu so priprave na Svetovni slovenski kongres, priprave za volitve dveh članov v Slovensko izseljensko matico, sestanku pa prisostvuje tudi ambasador dr. Boris Cizelj, ki govori o ustanovitvi gospodarske zbornice.

17.3. pride v QLD do sestanka radijske skupine tamkajšnjega etničnega programa na slovenskem jeziku na radiu 4 EB.

17.3.ustanovijo v melbournškem Verskem in kulturnem središču Kew SYG-Slovenian Youth Group. Pater Niko zadovoljno pove, da skupina šteje že čez 40 mladih.

18.3.prispe pismo iz ljubljanske univerze Edvarda Kardelja, v katerem je obvestilo o letošnji Poletni šoli slovenskega jezika v Ljubljani.

19.3.nam pošlje Osrednja pisarna SSK iz Trsta okrožnico, v kateri nas obveščajo o pripravah na SSK in pravijo, da se bo lahko udeležil Kongresa v Ljubljani vsakdor-kot opazovalec. Na samem Kongresu pa bodo neposredno sodelovali le izbrani delegati regionalnih konferenc.V osnutku Statuta SSK-ja je Avstraliji določeno 10 delegatov. Slovenski narodni sveti so si razdelili število delegatov takole:po tri iz Viktorije, prav tako tri iz NSW, po dva iz Canberre in Queenslanda.

24.3.mineva 25 let odkar so na Cvetno nedeljo 1966 leta prispele med avstralske Slovence slovenske častne sestre.

29.3.-na veliki petek se pričnejo velikonočna praznovanja po vseh slovenskih verskih središčih, kjer rojaki prisostvujejo bogoslužju v slovenskem jeziku.

4.4.iz Adelaide prihajajo novice o ustanovitvi tamkajšnjega Slovenskega narodnega sveta, ki naj bi se tudi priključil Avstralski slovenski konferenci. Tajništvo ASK-ja pošlje rojakom v Južno Avstralijo ves potreben material z ustavo in pravilnikom ASK-ja. Pravijo, da se bo udeležilo občnega zbora ASK-ja, ki bo v Melbournu 4.5. tudi nekaj tamkajšnjih rojakov.

7.4. predseduje v Sydneyu na seji odbora fondacije za študij slovenščine na Macquarie univerzi novi predsednik Cvetko Falež iz Canberre.

7.4. je prispelo v Melbourne osem slovenskih kolesark, ki se želi srečati z avstralskimi Slovenci. Pogumne žene in dekleta so obiskale tudi Slovence v Ameriki.Med ostalim se bodo podale na dolgo pot do Sydneya.

8.4. seja odbora SNS-ja iz Viktorije.Organizacijska tajnica Stanka Gregorič preda dolžnost Elici Rizmal.

21.4.nastopa v dvorani slovenskega verskega središča v Merrylandsu-v Sydneyu sextet "Planica" iz Wollongonga. Drugi del programa spremlja s harmoniko Rudi Črnčec. Vodja zbora pa je Maks Vočanec.

27.4.uprizori igralska družina pri SV Rafaelu v Merrylandsu igro "Martin Krpan".Režiser Ivan Koželj. Druga predstava je bila 28.4.

.....

V 3. številki Slovenskega Pisma se mi je zapisalo sledeče:

-samo dan po odhodu dr.Janeza Dularja iz Melbourna, smo kot po navadi ob torkih prisluhnili radijski oddaji v slovenskem jeziku na javni etnični postaji 3 ZZZ, ki sta jo ta torek vodila Vinko Marn in Viki Zrzut. Nemalo smo bili presenečeni, ko obisk viskega gosta, ki so ga,mimogrede rečeno, sprejela vsa društva od Sydneya, Brisbana, Canberre in Melbourna, ni bil omenjen niti z besedico.
Nad takim obnašanjem naših radijcev se mora zgroziti vsak pošten Slovenec ...

Kdor dela pač napravi tudi kaj nepremišljenega.Zato se Vinku Marnu in Vicky Zorzut opravičujem za ostrino mojih besed, posebno o "poštenih Slovencih", kar tudi preklicujem, saj bi takšne "sugestije" lahko škodile njunemu ugledu, oziroma vlogi radijskega delavca, ki jo opravljata na Radiu 3 ZZZ.

Stanka Gregorič

Spoštovana gospa urednica!

Najprej naj vam povem, da visoko cenim Vaše delo, ki ga vlagate v urejevanje "Slovenskega Pisma"....
Upam, da se strinjate z menoj, da je naravno, da ne moremo biti vsi v vsem in vedno enakega mišljenja. Vsak razgledan človek bo priznal, da časi in okoliščine vplivajo na naše odnose do vseh mogočih zadev, zato s svoje strani pripisujem zelo malo verodostojnosti tistemu, ki zatrjuje, da je v življenju vedno hodil premočrtno.

Pa naj preidem k povodu tega mojega pisma:
V februarski številki "Slovenskega Pisma" je anonimni "Poročevalec" iz Canberre napisal, da so "Tedenske Novice" pod naslovom "Kdo bo podpredsednik SIM? " poročale, da je dobil g.Pribac 62 glasov in g.Falež pa 12 glasov.
"Tedenske novice" so v svoji 28. številki z dne 28. decembra 1990 to res napisale; podatek pa so povzele naravnost iz urad nega poročila, ki ga je pripravilo tajništvo SIM.

Kdo je koga predlagal kot kandidate pa mi ni znano, saj ta cela zadeva ni bila nikjer široko publicirana. Prav radi tega mi je tudi vprašljivo če je prav, da na mesta, ki naj bi predstavljala vse Slovence v Avstraliji pridejo ljudje brez predhodnega pristanka ali pa vsaj vednosti večine avstralskih Slovencev. Vendar je to moje mnenje načelno in ne cika na nikogar.

V istem dopisu pa "Poročevalec" piše še nekaj kar me je res zbodlo, saj nikakor ni v smislu strpnosti, pozabe in sprave, ampak močno zaudarja po maščevanju, da ne uporabim sedaj že profaniran izraz revanšizem.

Ko "Poročevalec" poroča o seji SNS Canberra, ki je bila 1. decembra 1990 pravi takole:
"Navzočim je bil g.Pribac nesprejemljiv(za podpredsednika SIM) iz več razlogov. Njegova dolga povezava z Matico je bila žal mnogokrat v škodo tukajšnjemu društvu. Ustanovil je in vodil nasprotujoče društvo Karantanija in iskal ugodnosti samo zanj. Prevladovalo je mnenje, da s slovenskim društvom le redko sodeluje, zato za nas nima zaslug in ni primeren."

Po teh besedah se lahko samo vprašam, kje je logika, kje je poštenje in resnica? Na eni strani govorimo o spravi, o pozabi preteklosti, o skupnem delu za korist vseh Slovencev, na drugi strani pa me spominja zgoraj navedeni citat na nestrpnost, ki je bila tako prisotna v vseh ukrepih komunistične partije v Sloveniji.

Kaj se vam zdi, da taki odnosi zopet Slovence delijo v "naše in one druge nesprejemljive"? SNS v Canberri ali kdorkoli drugi, ki uporablja taka merila pri ocenjevanju posameznikov ima vso pravico, da tako dela. Toda, tedaj naj ne slepomiši pred javnostjo z besedami o tem, kako povezuje vse Slovence, ne glede na njih preteklo udejstvovanje in na njih versko ali ideološko pripadnost.

Nočem tukaj zagovarjati g.Pribca, katerega slovensko zavednost visoko cenim že dolga leta, čeprav oba izhajava iz diametralno nasprotujočega si mišljenskega okolja. Ne samo, da je g. Pribac veliko prispeval slovenskemu literarnemu udejstvovanju v Avstraliji, ampak je tudi edini avstralski Slovenec, ki je bil sprejet v članstvo Društva slovenskih pisateljev Vsi pa vemo, da je prav to društvo bilo prvi odločen in najbolj prodoren bojevnik za vpeljavo demokracije v Sloveniji. Vsi pa morda ne vemo, da je g.Pribac javno nastopal v akcijah tega društva proti procesu četvorice.

Kar pa se tiče obdolžitev o njegovem delovanju v zvezi z društvenimi zadevami v Canberri, pa sem prepričan, da g. Pribac lahko sam pojasni v koliko so upravičene.
Namen tega mojega pisma Vam, ga. urednica, za katerega tudi upam, da ga boste objavili v "Slovenskem Pismu", pa je v glavnem, da pokažem razliko med besedami in dejstvom, kakor je razvidno iz besed v dopisu "Poročevalca".

Prepričan sem ga. urednica, da boste Vi prva, ki mi bo pritrdila-če ne iz drugih, pa vsaj iz razlogov svojih osebnih izkušenj-da moramo zavreči hipoteke, ki si jih je morda vsakdo od nas nabral v preteklosti, če resnično hočemo, da bo naše skupno delo za slovensko stvar plodovito.

Glejmo naprej, z zaupanjem v dobronamernost vsakega poedinca, ne glede na preteklost, in sprejmimo vsako roko, ki nam nudi pomoč pri uveljavljanju slovenstva. Le tako bomo uspešni, kajti premalo nas je, Slovencev, da bi se v tem zgodovinskem času delili na "naše" in "vaše" in pa celo po strankarski pripadnosti, na "sprejemljive" in "nesprejemljive".

Kot urednica slovenske publikacije imate pri delu za iskreno združevanje veliko odgovornost in pri tem Vam želim polno uspeha .
S Spoštovanjem
Marijan Peršič O.A.M.

Op.u.:Spoštovani g. Peršič,najlepše se Vam zahvaljujem za vse lepe besede, ki ste mi jih namenili a sem jih izpustila iz teksta Vašega pisma.Oprostite!Verjemite, da mi prav Vaše vzpodbudne besede in spoštovanje do mojega dela vliva še več poguma in veselja do urejevanja S.P.Veliko imam tudi spoštovanja do mnenja vsakega posameznika, vendar se strinjam z Vami, da je eden glavnih ciljev ASK-ja prav sprava, namreč politična sprava,do katere je delno že prišlo med avstralskimi Slovenci. Pravim delno, saj idealnih rezultatov nikoli ne bo.Izgleda tudi, da se vsi šele učimo demokracije. Tudi jaz se sprašujem ali bo ostala vedno in povsod le na papirju....

*

Spoštovana urednica Slovenskega Pisma!
Na tretji strani V ašega glasila Slovensko Pismo, leto 1,št.4 (frebruar 1991) beremo sledeče-

3.2.so proslavili v Merrylandsu 65. rojstni dan patra Valerijana Jenka. Cerkev in dvorana sta bili tega dne nabito polni.Svečani govor je imel pater Ciril, nastopala sta pevska zbora Triglava in Slovenskega društva Sydney, na koncu pa so vsi skupaj patru Valerijanu v čast zapeli Kol'ko kapljic tol'ko let....Po svečanosti je pater Valerijan Jenko svečano naznanil patra Cirila kot novega vodjo Verskega središča,on pa bo ostal le kot pomočnik.Oba sta bila navdušena nad tako spremembo.

Resnici na ljubo je treba povedati, da to poročilo NI V CELO TI RESNIČNO. Res je p. Valerijan naznanil(Vi pravite "svečano")p. Cirila kot novega voditelja verskega središča. Toda p.Ciril je povedal, da ne sprejme, saj se zaveda, da se tem stvarem tako ne streže. V Cerkvi se takšne stvari urejujejo nekoliko drugače. Jasno sem povedal, da mi je pater provincial dvakrat pisal in vprašal, če bi sprejel, toda jaz mu še nisem odgovoril. Veseli me, da je vaš poročevalec-ka opazil navdušenje p. Valerijana in p.Cirila- vendarle NE"nad tako spremembo" kot jo omenja Vaše pisanje. Smo pa res veselo obhajali 65 letnico p. Valerijana in nič drugega!
Torej SLOVENSKO PISMO:NOBENIH SPREMEMB NI BILO V MERRYLANDSU. Se vam ne zdi že čudno, da o tem ni nič napisanega v Mislih ali Rafaelu. ?
Upam, da imate pri drugih novicah več poročevalske sreče!Hvala za objavljeno in lep pozdrav
p.Ciril Božič

*

Uredništvu Slovenskega Pisma

Mislim, da je Slovenski narodni svet pričel delovati zelo dobro.Sestanki so redni, vodstvo je odlično, tudi priprave raznih prireditev, referatov so skrbno organizirane.
Seveda gredo zasluge za to več pozrtvovalnim ljudem in težko bi bilo navesti vsa imena.
Navdušila sta me tudi obiska iz Slovenije, dr. Dularja in dr. Pučnika, ki sta nam jasno raztolmačila vse kar se doga-

→

ja trenutno v Sloveniji. To pa nas tukaj tudi precej zanima. Želeli bi, da pride k nam na obisk tudi predsednik slovenske vlade Lojze Peterle.Postavili bi mu kopico vprašanj, ki nas zanimajo.
Ob obeh prihodih cenjenih gostov se je naš Slovenski narodni svet res potrudil in jima pripravil slovesen večer.Ni pozabiti tudi na tiste pridneže, ki vedno delajo v "zakulisju' to so naše požrtvovalne kuharice, ki skrbijo, da so gosti čim bolje postreženi. Tokrat gre zahvala Društvu Sv.Eme pa tudi moji soprogi Angeli Povh, ki je doma pridno pekla pecivo. Tudi prireditelјem zabavnega večera gre pohvala, takšnih večerov si želimo še več. Sicer pa nas vsako tako srečanje združuje in čut do domovine je še večji in boljši. Z navdušenjem se pogovarjamo o enem in drugem-brez da bi bili politiki, kot nas nekateri imajo.Kogar ne zanima kaj se dogaja v stari domovini, ta se je potujčil in je tudi slab kulturnik. S takšnimi neposrednimi stiki dobimo šele pravo sliko o dogajanjih doma, krepijo pa tudi naša patriotska čustva. Radi bi pomagali domovini, jo vzpodbujali, da bi postala čim prej samostojna.

Hugo Povh

Melbourne

*

POZOR POZOR POZOR POZOR POZOR PO

SO VAM V SLOVENIJI ODVZELI PREMOŽENJE ALI DELOVNO DOBO?

DR. JANEZ DULAR NAM SPOROČA

Spoštovani!
Pošiljam vam dva izrezka iz Dela, ker prinašata informacije o vprašanjih, ki gotovo zanimajo številne Slovence po svetu. Prosim vas, da s tem seznanite članstvo svojih organizacij. Posamezniki naj svoje interese sporočijo tudi svojim sorodnikom in prijateljem v domovini, da bodo njihovi zahtevki ustrezno in pravočasno registrirani v njihovih domačih občinah.Lep pozdrav!
Dr.Janez Dular

VRAČANJE OD VOJNE NAPREJ–DENACIONALIZACIJA

Slovenska vlada je pohitela s potrditvijo osnutka zakona o denacionalizaciji, ki ga je pripravil republiški sekretariat za pravosodje in upravo. ZAKON O DENACIONALIZACIJI NAJ BI ZAJEL PREMOŽENJE, KI JE BILO ODVZETO OD LE–TA 1945 do 1958.To bo vprašanje premoženja, ki je bilo podržavljeno s predpisi o agrarni reformi, nacionalizaciji ter zaplembah. Eden od osnovnih pogojev za vračanje odvzetega premoženja naj bi bil, da so bili razlaščenci jugoslovanski državljani. Med tiste pa, ki premoženja ne bodo mogli zahtevati nazaj bodo tako imenovani volksdeutscerji, kulturbundovci nemške narodnosti in druge osebe, ki so s e pregrešile zoper interese FLRJ.Cerkvenim in verskim skupnostim zakon namenja vračanje v naravi, predvsem sakralnih objektov in nepremičnin, potrebnih za opravljanje verske dejavnosti.

ODVZETO MEDVOJNO DELOVNO DOBO BODO UPOKOJENCEM SPET VRNILI

Ustavni zakon določa, da lahko upokojenci uveljavijo delovno dobo, ki jim je bila odvzeta zaradi sodelovanja v sovražni vojski.
Ljubljana-Vsi tisti zavarovanci in tudi upokojenci, katerim je bila odvzeta oziroma črtana pokojninska doba v obdobju od 6. aprila 1941 do 15. maja 1945, ker so bili obsojeni zaradi kaznivih dejanj zoper ljudstvo in državo, storjenih med vojno ali zaradi sodelovanja v sovražni vojski in kvizlinških vojaških formacijah, lahko od 23. januarja letos uveljavijo pravice, ki jim pripadajo, na podlagi izpolnjene pokojninske dobe v tem obdobju.

RAZPIS ŠTIPENDIJ RAZPIS ŠTIPENDIJ RAZ

IZVRŠNI SVET SKUPŠČINE REPUBLIKE SLOVENIJE

RAZPISUJE

ŠTIPENDIJE za Slovence po svetu in njihove potomce za študijsko leto 1991-92.

Razpisane štipendije so za naslednje vrste študija:

1)3-12 mesečno izpopolnjevanje v slovenskem jeziku etnologiji, kulturni, socialni in politični geografiji Slovenije, muzikologiji;umetnostni zgodovini in zgodovini.

2)Obiskovanje celoletnega intenzivnega tečaja slovenskega jezika za tujce.

3)Redni študij na Univerzi v Ljubljani

Na kandidatovo željo mu lahko zagotovimo bivanje v študentskem domu.

Štipendije so namenjene študentom slovenskega porekla, ki so pripravljeni po povratku v države, kjer živijo, aktivno sodelovati pri ohranjanju slovenskega jezika in širše kulturne dediščine. Sodelovali naj bi tudi pri vzpostavljanju vsestranskih stikov s Slovenijo, predvsem v krajih z večjim številom slovenskih izseljencev in njihovih potomcev.

Prijava mora vsebovati:

-lastnoročno napisano prošnjo z navedbo rojstnih podatkov, točen naslov bivališča, opis poteka šolanja in smer študija;

-rojstni list(kopijo)
-fotokopijo diplome in razrednega spričevala srednje šole z navedbo vseh predmetov(za redni študij);
-Priporočilo slovenskega društva v katerega je včlanjen kandidat ali njegovi starši in ostala ev. priporočila;
Prošnjo in navedene dokumente pošljite do 15.junija 1991. na naslov:REPUBLIŠKI SEKRETARIAT ZA VZGOJO IN IZOBRAŽEVANJE TER TELESNO KULTURO, LJUBLJANA, ŽUPANČIČEVA 6. Telefon: 214 820, št.faxa:214 820.
Dodatno opozarjamo, da je na osnovi programa, ki ga predloži kandidat za pridobivanje določene strokovne usposobitve(specializacija in podiplomski študij), možno dobiti štipendijo preko Republiškega sekretariata za raziskovalno dejavnost in tehnologijo.

Dr.Peter Vencelj
Republiški sekretar za
vzgojo in izobraževanje

Dr.Janez Dular
Član Izvršnega
sveta RS

SLOVENSKIM ČASTNIM SESTRAM

K VISOKEMU JUBILEJU ISKRENE ČESTITKE

Uredništvo SLOVENSKEGA PISMA

Ljudski tribun, dr.Jože Pučnik med nami

Predsednik sveta DEMOS-a dr. Jože Pučnik je v četrtek zvečer 21.1.91. srečno pristal na sydneyskem letališču. Okrog 80 rojakov mu je prisrčno stisnilo roko že na letališču in mu zaželelo dobrodošlico. Mladi par v narodni noši, Denis. Cesar in Venesa Lukežič sta gostu izročila šopek cvetlic ter mu izrekla: "dobrodošel med nami"! Alfred Brežnik ga je v imenu slovenskih rojakov v Avstraliji nagovoril in mu tudi zaželel: "Dobrodošli v avstralski Sloveniji"! V nagovoru je na kratko orisal lik moža, ki je že kot študent okusil grenkobo totalitarističnega režima, šikanacije in zapor, izgon in odhod v tujino, povratek po 23. letih v domovino in njegov nagel političen vzpon v slovenski politiki, ki je na čelu takratne opozicije združenih strank v Demosu pripeljal slovenski narod v demokracijo. Svoj pozdravni nagovor je zaključil z besedami: "Vaša iskrenost, poštenost in skromnost, povezana z nekompromisno odločitvijo za dosego stoletnih sanj našega naroda, so vaše kvalitete. In mi to cenimo"!

Tako se je začelo njegovo poslanstvo med nami Slovenci v Avstraliji. Že na letališču je s svojim nagovorom, s prvimi besedami, ki jih je izrekel osvojil vse prisotne. Toplina njegovih besed je takoj vsakega osvojila, res takoj čutiš skromnost, poštenost in iskrenost. Zna biti prepričljiv, je spreten govornik, njegove besede znajo biti klene, tudi trde, znajo pa biti tudi mehke in zna biti preprost, štajersko širokogruden. Na njemu ni nič profesorskega, nič gosposkega še manj despotskega, čeprav ga po pravici uvrščamo v vrhunske intelektualce. Je politik, ni politik teoretik, pač pa profesionalec, realist in pragmatik. Današnji časi in razmere v domovini zahtevajo take politike, če hočejo da pripeljejo domovino iz političnega in gospodarskega kaosa. Pučnik v hodoči in suvereni državi ne postavlja nobene nove družbene teorije in ne ponuja nobenega novega modela, kot je to delal Kardelj, n.pr. o gospodarstvu s proslulim samoupravljanjem. Pač pa, da se Slovenija kot država postavi na noge po vzorcu že preverjenih izkušenj, kot to delajo naše sosedne države v zahodni Evropi.

To omenjam zato, ker nam je o tem veliko govoril. Slišali smo ga na Radiu 2 EA na hrvaški in dvakrat na slovenski oddaji. Čuli smo ga na slovesnosti ko smo proslavili dan Slovenske neodvisnosti v soboto 23.2.91. v klubu Triglav. Drugi dan v nedeljo po maši v verskem središču v Merrylandsu. Popoldan v domu Slovenskega društva Sydney. Na vseh omenjenih srečanjih je spregovoril, odgovarjal na številna vprašanja, ki so mu jih rojaki zastavljali. Poleg tega je našel trenutek časa za vsakogar, ki je želel govoriti z njim, na vsako vprašanje je našel zadovoljiv odgovor. Slovenija se nahaja na zgodovinskem razpotju osamosvojitve in razdvojitve z matično državo Jugoslavijo v kateri je slovenski narod živel 70 let. Zato so vprašanja na katero je odgovarjal umestna, nujna, saj imamo upravičeno bojazen, kaj bo z našim narodom v bodoče? Bojazen če nam naša lastna "ljudska armada", katero narod drago plačuje, ne bo preprečila osamosvojitev itd, itd. Vprašanja so se nizala v neskončnost.

V vseh slovenskih središčih in domovih je bil prisrčno sprejet, na Triglavu na proslavi Slovenske neodvisnosti je v svojem govoru povdarjal slovensko neodvisnost in razplete ter težave v katerih se nahaja naša domovina. Povsod je bilo njegovo srečanje povezano z lepimi kulturnimi programi. Nastopili so vsi pevski zbori, folklorna skupina, recitacije in še kaj. Seve ni manjkalo govornikov in govoranc, pozdravnih nagovorov, aplavzov, pesmi in glasbe, povsod pravo narodno veselje! Žal le časa je povsod primanjkovalo. Tako sprejemajo Slovenici svoje velike može! Lahko bi rekli, da je bil obisk dr. Jožeta Pučnika pravi triumf za slovenstvo v Sydneyu. Sam 23 let emigrant, ve kako čutijo in živijo emigranti in s kakimi težavami se je treba spoprijemati v tujini. To je dr. Pučnik sam tudi povdarjal in nekdo mi je v pogovoru dejal: "da, to je mož na mestu, pravi naš ljudski tribun"!

Brez dvoma bo njegov obisk ostal vsem v najlepšem spominu, nam vsem v zadovoljstvo, organizatorjem in tistim, ki so obisk omogočili pa v zadoščenje!

Lojze KOŠOROK

Predsednik Slovenskega društva Sydney g.Šernek s soprogo,dr.Pučnik in g.Lojze Kmetič.

Obisk dr.Jožeta Pučnika v Melbournu in Adelaidi

Dr.Pučnik je, v četrtek zjutraj, 28. feb. na zadnji dan avstralskega poletja, pripotoval na Melbournško letališče Tullamarine, kjer ga je pričakala skupina Slovencev s slovenskimi zastavami (brez zvezde) in napisi dobrodošlice. Ljudje so si z zanimanjem ogledovali slovenske narodne noše in gosta, ki smo ga tako slavnostno pričakali.

Dr.Pučniku smo, po stari slovenski navadi, postregli s kruhom in soljo, vesela Prekmurka pa je dodala še vino. V sprejemni sobi je imel dr.Pučnik najprej tiskovno konferenco za avstralski dnevnik The Age, nato pa je odgovarjal na številna vprašanja rojakov. Po obedu se je zadržal v verskem središču Kew,zvečer pa je gostoval pri SBS-u in sicer na 3EA slovenski "talk back" oddaji. Razen tega smo ga čuli tudi na radio 3ZZZ in 3YYY Geelong. Po oddaji je imel še tiskovno konferenco za Radio 3EA, potem pa se je srečal s člani Slovenskega narodnega sveta (SNS) Viktorije.

Petkovemu ogledu zgodovinskega Ballarata, kakšnih 150km oddaljenega od Melbourna, je sledilo srečanje z rojaki na slovenskem hribčku Slovenskega društva Melbourne, ki je trajalo pozno v noč.

V soboto je sledila pot v Geelong, kjer so ga v slovenskem društvu Ivan Cankar prisrčno sprejeli, nato pa nazaj v Kew, kjer mu je SNS Vic. priredil sprejem in pogovor, po kratkem kulturno-zabavnem programu, ob nabito polni dvorani.

Vprašanja rojakov so se, v glavnem, nanašala na stanje v Sloveniji in oznanjala nestrpnost avstralskih Slovencev v pričakovanju samostojne države Slovenije.

Tako so v Viktoriji SNS in slovenski društvi Melbourne in Ivan Cankar iz Geelonga, omogočili svojim članom spoznati Slovenca, katerega življenska pot je v mnogočem podobna naši, izseljenski: tudi mi smo prišli na tuja tla, tolkli tuj jezik in si s trdim delom ustvarili svoj dom in položaj v družbi, vendar nismo pozabili svoje domovine.

V nedeljo zjutraj je dr.Pučnik odpotoval iz Viktorije na dvodnevni obisk v Južno Avstralijo, v Adelaide, kjer ga je pričakala skupina približno 80-ih rojakov. Bil je to resnično zgodovinski dogodek za Slovence Južne Australije; saj je bil to prvi obisk slovenskega demokratičnega politika, ki je stopil na "sončna tla" Južne Avstralije, kot je v svojem govoru navedel dr.Frank, ki je pozdravil dr.Pučnika v imenu slovenskih rojakov in SNS Južne Avstralije.

Po maši v slovenskem verskem središču v West Hindmarshu, je sledilo zborovanje, ki se ga je udeležilo približno 200 Slovencev; popoldan pa je na srečanju v dvorani Slovenskega kluba v Dudley Parku, predsednica kluba ga.Mary Bents pozdravila častnega gosta, okrog 250 rojakov pa je poslušalo odgovore na vprašanja, ki so jih zastavljali posamezniki. V ponedeljek so dr.Pučniku razkazali okolico Adelaide in ga odpeljali tudi na najvišji hribček Mt.Lofty.

Slovencem Južne Avstralije je veliko pomenil obisk dr.Pučnika, saj so čutili, da se izvršuje pesniška oporoka: "Prost mora biti, prost, moj rod! Na svoji zemlji svoj gospod!"

V nedeljo zvečer so na SBS-TV na poročilih prikazali dr.Pučnikovo tiskovno konferenco ter ga označili, kot zelo pomembno osebnost slovenskega političnega življenja. Pokazali so Slovenijo, Ljubljano ter povedali, da je Slovenija na poti, da postane samostojna država, in da je njen namen urediti in rešiti gospodarsko in finančno situacijo. Poročali so tudi, da je dr.Pučnik obiskal Slovence v Sydneyu, Melbournu, Adelaidi, v Queenslandu in v Canberri, kjer se bo sestal še s člani zvezne vlade na ministrstvu za zunanje zadeve in trgovine ter imigracije.

Eli Rizmal,

Novinar melbournškega THE AGE-a v pogovoru z dr.Jožetom Pučnikom in Elico Rizmal.

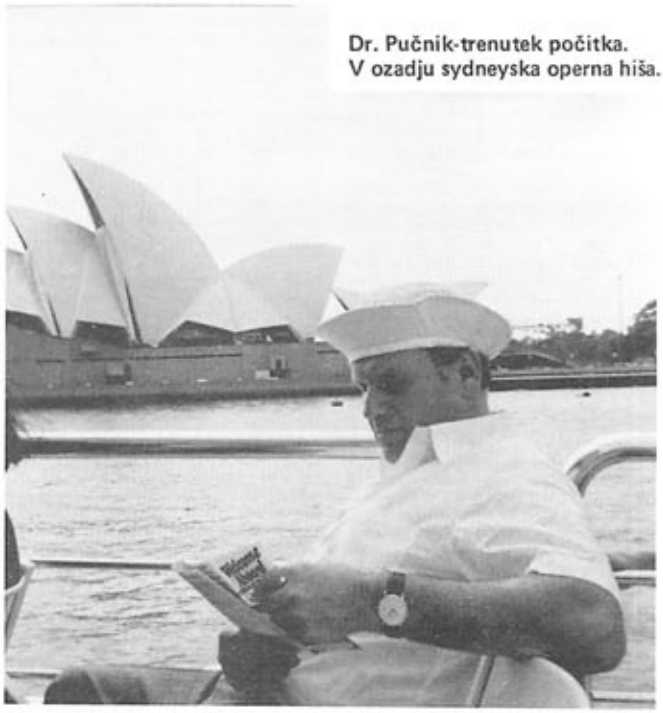
DR. JOŽE PUČNIK V SYDNEYU

Prihod na sydneysko letališče

Dr.Pučnik in pater Valerijan Jenko

Dr. Pučnik-trenutek počitka.
V ozadju sydneyska operna hiša.

Odhod dr. Pučnika iz Sydneya...

Alfred Brežnik:"Nasvidenje dr. Pučnik...."

MELBOURNE

Na letališču:Milena Merzel, Tone Urbas , dr.Pučnik
Štefan Merzel, pater Niko Žvokelj in Karlo Štancar

Štefan Merzel

SPODAJ: Družabni večer v Verskem in kulturnem središču Kew

Helena Leber, Lenti Lenko

Kristina Cestnik, Lidija Lapuh
in Lenti Lenko

Dr.Jože Pučnik

Predsednik SNS VIC.
Simon Špacapan

BRISBANE___

Hvala za SLOVENSKO PISMO, saj nam vsaka številka znova poživi našo narodno zavest. Zadnja številka mi je bila posebno všeč zaradi profesionalnih tiskarskih črk. Demonstracije pa(ki so v fotografiji prikazane že na prvi strani) povedo, kako velikega pomena so za sedanje čase.
Queenslandčani tudi nismo bili popolnoma neaktivni. Skupno z 2 000 Hrvati je nekaj naših rojakov pred vladno palačo v Brisbanu predstavilo naša gledišča in zahteve. Na tem protestnem zboru je govoril naš rojak Jože Vah. Po govoru je požel velik aplavz vseh prisotnih. Slovenija je ogrožena od Jugoarmije in zato je potrebno, da se s tem seznani tudi tukajšnji svet. Prepričan sem, da bomo v bodoče, če bo potrebno, še boljše pripravljeni.

Nedavno tega smo imeli v svoji sredi predsednika ASK Marjana Kovača. Podrobneje nam je pojasnil kako velikega pomena je za Slovenijo, da njene današnje pereče probleme bodisi posamezno ali potom naših društev in organizacij predstavimo avstralski javnosti.G.Kovač ima v tem oziru več izkušenj saj so bili v Canberri že vsa leta precej aktivni.
Naš predsednik SNS QLD Jože Vah se je tudi obrnil na tukajšnjega predstavnika zvezne vlade g.Johna Bradforda, ki se je v avstralskem parlamentu takoj zavzel za Slovenijo in Hrvaško s tem, da je povdaril tamkajšnjo nevarnost.

Zelo pomemben dogodek za Brisbane je bil obisk dr.Jožeta Pučnika. V Queensland je prišel 25.februarja in sicer je najprej obiskal Gold Coast. Naši Slovenci so ga prisrčno sprejeli. Isti dan je tudi obiskal slovenski "hribček" v Cornubiju, kjer je bil domač sprejem. Udeležba je bila dobra in srečanje je potekalo prisrčno in tudi zelo informativno. Na številna vprašanja je dal dr. Pučnik točne in odkrite odgovore.Vsakomur je bilo jasno, da se od današnje Demosove vlade v Sloveniji ne more pričakovati večjih in hitrejših pozitivnih sprememb. Dr.Pučnik je povdaril, da Demos ne pričakuje dolgotrajnega vladanja. Glavna naloga, ki si jo je zadal je, da čim prej izpelje Slovenijo v samostojno in demokratično državo. Takrat, ko se bo to zgodilo, bo Demos razpisal nove volitve, čeprav se morda do takrat še ne bo iztekel njihov mandat.Dr.Pučnik je tako predstavil pošteno in nesebično delo demosovcev, katerih glavni namen je služiti slovenskemu narodu.
Veselo srečanje se je zavleklo do pozno v noč. Zapeli so celo nekaj domačih pesmi.Naj dodam, da so se srečanja udeležili tudi nekateri Hrvati, med njimi patra Nikica Zlatunič in Slavko Petrušič. Vsi so z zanimanjem sledili pogovoru z dr.Pučnikom, saj je položaj sosednje Hrvatske zelo podoben slovenskemu.
Na koncu želim izraziti posebno zahvalo Tončki in Stanku Heric, ki sta obisk visokega gosta prevzela na svoje rame. Hvala tudi našim pridnim gospodinjam, ki so pripravile slavnostno večerjo.
Naslednji dan so sprejeli dr. Pučnika rojaki iz Zlate obale. Razkazali so mu nekaj turističnih zanimivosti.
Vsi smo bili veseli, da smo tako neposredno spoznali človeka kot je dr. Jože Pučnik in njemu osebno kot tudi celotnemu Demosu želimo čim prejšnjo uresničitev zadanih ciljev. Tople pozdrave vsem iz sončnega Queenslanda

N a Velikonočni ponedeljek je naš Slovenski narodni svet imel redni sestanek. Vinko Čopar nam je poročal o seji upravnega odbora ASK-ja v Canberri. Debatirali smo o pripravah na Svetovni slovenski kongres, na drugem sestanku pa bomo dokončno izvolili delegate. Pogoj udeležbe na Kongresu je, da se srečanje ne bo znašlo pod zastavo z rdečo zvezdo, saj je brisbanska slovenska skupnost nasprotovala temu komunističnemu simbolu že polnih 35 let.

MIRKO CUDERMAN

Pismo iz Sydneya

SLOVENSKE ORGANIZACIJE V AVSTRALIJI, ORGANIZIRANI SLOVENCI IN ŠE KAJ....

Pod tem naslovom bi se rada dotaknila vprašanja, o katerem se pogosto razpravlja med Slovenci v Sydneyu in verjetno tudi drugje. Kakšno vlogo imajo Slovenski narodni sveti v vsakdanjem življenju naših ljudi in kakšen je njihov odnos do drugih slovenskih organizacij?
Velika večina Slovencev ima precej globoko nezaupanje do politikov in političnih organizacij, zato mnogi gledajo na naš Slovenski narodni svet-vsaj v Sydneyu- z nezaupanjem. Predstavljajo si, da je ta organizacija nekakšna zaključena skupina ljudi, ki se ukvarjajo z kdo ve kakšnimi političnimi čarovnijami.KAKŠNA ZMOTA!
Slovenski narodni svet je predvsem domoljubna organizacija, ki je odprta vsem, ki jim je pri srcu slovenstvo in ki želijo po svojih močeh pomagati domovini v težkih trenutkih.
V Avstraliji imamo več zelo različnih generacij priseljencev. Ljudje so prihajali v Avstralijo v različnih obdobjih in vsaka generacija ima drugačno osnovo in vzgojo, ki jim je ustvarila nazore in gledanja, s katerimi se bistveno razlikujejo od druge generacije. Teh pogledov in prepričanj se taki prepiri in dokazovanja ne bodo spremenili, prav tako, kot vsi očitki in razprave ne bodo spremenili zgodovine. Vse kar lahko mi storimo zdaj je, da iščemo stvari, ki so nam skupne in nas združujejo, ne pa da iščemo drug drugega napake in grehe. Slovencev v Avstraliji je vedno manj, staramo se in izgubljamo, domovina pa je daleč in edino kar nam je ostalo od domovine, so naši ljudje-Slovenci tukaj v Avstraliji. Ni sramota priznati, da potrebujemo drug drugega. In prav tu je pomembna vloga Slovenskega narodnega sveta:
povezati, pritegniti k sodelovanju, premostiti razlike in nasprótja.
Veliko naših organizacij stoji ob strani in samo pazi, kdo dobi od Slovenskega narodnega sveta več pozornosti.
Tako smo imeli v Sydneyu že dve veliki prireditvi, ki jih je organiziral Slovenski narodni svet za NSW, v prostorih Kluba Triglav. Druge organizacije se upravičeno sprašujejo:zakaj vedno Triglav? Zakaj ne drugje?
Odgovor je preprost:nekaj aktivnih delavcev iz Kluba Triglav dela tudi v Slovenskem narodnem svetu in zato mnogo aktivnosti pade ravno v Triglav. Ključna beseda je aktivnost in sodelovanje. Slovenski narodni svet je odprt vsem idejam in pobudam za dobro slovenske misli doma in v tujini. Slovenski narodni svet nima svojih prostorov, je pa pripravljen delati povsod, kjer je med Slovenci lepo in prijazno sprejet.
Pridružite se, prinesite dobre ideje za delo in sodelovanje, pomagajte jih organizirati, ne stojte ob strani in ne čakajte na pobude odzunaj, pa se bomo prav tako veselo in z navdušenjem srečali drugič pri vas-seveda, če to želite? !
Prisrčen pozdrav vsem rojakom

MARTHA MAGAJNA
Podpredsednica Slovenskega narodnega sveta NSW
in p.r. Kluba Triglav

Sydney,marec 1991.

VERSKO SREDIŠČE SV. RAFAELA v MERRYLANDSU SYDNEY sporoča:
Molitvena skupina v Merrylandsu bo ponovno priredila srečanje za bolnike in upokojence. To bo v četrtek, 16.maja. Najprej bo sveta maša v cerkvi ob 10.30, nato pa kosilo in srečanje v dvorani.
P.Valerijan Jenko,O.F.M.

VESELA DRUŽBA:DR. JOŽE PUČNIK Z ROJAKI V QUEENSLANDU

Z leve proti desni:Tončka Heric,dr.Pučnik, Albina Vah, Vinko Čopar

Z leve proti desni:Tončka Heric,dr.Pučnik, Stanko Heric, Mirko Cuderman

Dr.Pučnik in rojaki z Zlate obale

SBS RADIO-2 EA-SYDNEY
Voditeljica programa MARIZA LIČAN
in urednik PETER KROPE

POGOVOR Z DR.JOŽETOM PUČNIKOM

V veliko čast si štejemo vaš obisk na SBS radiu 2 EA v Sydneyu. V imenu poslušalcev vam g.Pučnik izrekamo prisrčno dobrodošlico in vam voščimo dobro jutro. Nekako pred enim letom sva se srečala v Ljubljani. Takrat ste postali predsednik Demosa in oče demokracije, kot vas pogosto imenujemo. Močno ste verjeli v zmago razuma in neodvisnosti. Danes ste torej gost sydneyske radijske postaje. Slišali smo, da se bliža konec jugoslovanski Sloveniji.

Naš pravni sistem je že ločen odkar je bil sprejet amandma 99 v stari ustavi. Slovenija se je že pravno odcepila od Jugoslavije. Zdaj gre za to, da se tudi dejanski proces na področju gospodarskega, upravnega in političnega sistema povsem osamosvoji. To se pravi, da je sedaj samo še vprašanje časa.

Torej vi smatrate, da je konec Jugoslavije?

Jugoslavija v tej obliki ni že dalj časa bila sposobna za normalno državno življenje. V tem smislu je zame Jugoslavije konec. Tukaj se osamosvajajo posamezne države in pri tem gre predvsem za to, da bi se vse zgodilo po mirni in demokratični poti, čimbolj sporazumno in da bi se ob tem čim manj prekinili gospodarski in drugi odnosi; v prvi vrsti, da se ne bi povečalo nezaupanje ali celo sovraštvo med narodi do sedanje Jugoslavije.

Veliko se govori o poravnavi dolgov, če pride do razdružitve. Ali smo res toliko dolžni mačehi Jugoslaviji? In če smo ali bomo zmožni poravnati dolg?

Mi moramo naše dolgove sveto poravnati. Tukaj je potrebno dobiti neko razmejitev, potrebno pa se bo tudi trdno pogovarjati z drugimi v Jugoslaviji. Osnovno načelo, osnovna smer tega pogajanja bodo razne konvencije, predvsem Dunajske konvencije in na osnovi tega bomo skušali določiti tudi višino naših obveznosti. Prepričan sem, da smo Slovenci povsem realistični, pripravljeni smo poravnati naš del obveznosti, nikakor pa nismo pripravljeni prevzeti to, kar so zapravili drugi. Kadar gre za denar se je treba tudi sicer v življenju pogovarjati. Slovenija bo morala še poravnati mednarodno pravne obveznosti tako da bi se lahko začelo normalno ekonomsko, politično in kulturno sodelovanje. Ta dolg je relativno majhen. V Jugoslaviji kopnijo devizne rezerve katerih dobršen del je prispevalo tudi slovensko gospodarstvo. Na žalost je tako, ampak to je samo še en dokaz, da moramo čim prej iz tenesrečne, preživele federacije.

Zadnje čase se sliši očitke, da se Slovenija umika Beogradu in da se vse bolj približuje Dunaju. Pred kratkim sem videla karikaturo kako nekdo briše prah s slike Franca Jožefa. Drugi pravijo: v jeziku smo napravili čistko-rešili smo se jugoizma ali bomo sedaj uvedli nemščino ?

To je nesmisel. Mi se skušamo rešiti enega nadzorstva-Beograda, pa se zato ne bomo priklanjali niti Rimu, niti Dunaju, niti Bonu ali katerikoli drugi prestolnici. Gre za ohranitev Slovenije. Mi bomo tukaj zelo ostro pazili na naše pravice, tako politične kakor seveda narodnostne in jezikovne. Tukaj nas je zgodovina že marsikaj naučila in takšnih napak kot doslej, ne bomo več delali, pa naj gre to za Italijo. Avstrijo, Srbijo ali tudi za Madžarsko.

Ali bomo dobili novo, uradno slovensko zastavo?

Mislim, da se bo z zastavo zelo hitro vse uredilo, najkasneje potom nove ustave. Seveda bo potrebno najprej urediti z zvezdo. Žal tokrat ni šlo iz različnih razlogov. Upam, da bo 100.amandma še enkrat postavljen v parlament na diskusijo in da bodo poslanci odločili tako, kakor po vseh anketah in rezultatih o javnih mnenjih v Sloveniji zahtevajo njeni državljani. Ustava bo seveda določila kako bo zastava izgledala. Prepričan sem, da bo to naša stara trobojnica, mogoče s kakšnim znakom tako, da bi se preprečila zamenjava s tistimi državami in narodi, ki imajo iste barve v istem razporedu. Mislim, da se od te naše trobojnice ne bi tako lahko poslovili, saj nas Slovence nekako spremlja vse skozi nastajanje nacionalne samozavesti že od leta 1848 naprej.

Med izseljenci pride velikokrat do žgočega vprašanja, posebno na naših sestankih, o vlogi Slovenske izseljenske matice in o sodelovanju z njo. Ali je res, da smo vsi, ki smo doslej z njo sodelovali iz različnih razlogov zabeleženi kot komunisti ali pripadniki nekega režima?

To ni res. Tako se o tej izseljenski matici ne razmišlja. Mi vemo, da je prihajalo v različnih delih sveta kjer živijo Slovenci do nesporazumov med njimi in Matico, vendar sem prepričan, da je v tem oziru tudi marsikaj nesprejemljivega.Danes si prizadevamo, da se delo matice nadaljuje in da se ničesar ne razbija, predvsem ne tisto kar je funkcioniralo dobro. Dopolnjuje pa naj se delo tam, kjer ni delovala na ustrezen način. Tukaj je potrebno zelo skrbno in konstruktivno delovati na izboljšanju dosedanjega dela.

LETALIŠČE SYDNEY-Letošnja maturanta VESNA LUKEŽIČ in DENNIS CESAR pričakujeta častnega gosta...in dočakata ga.

SLOVENSKO DRUŠTVO SYDNEY

Moški pevski zbor LIPA

Folklorna skupina

Obisk dr.Jožeta Pučnika

KLUB TRIGLAV SYDNEY

PROGRAM PRIREDITEV

MAJ

Nedelja, 5. maja ob 8.30 balinanje za ženske za MOTHERS DAY POKAL.

Nedelja,12. maja s pričetkom ob 12 uri-pik nik, nato proslava in ples v počastitev materinskega dne. Igrajo The Masters.

Nedelja, 19. maja ob 8.30 balinanje- medklubsko moški-četvorke.

Nedelja 26. maja ob 8.30 prijateljsko balinanje za peršut, sponsorja Ida Migliacci in Lojze Magajna.

Marta Magajna

POZOR POZOR POZOR POZOR

LJUDSKO ŠTETJE-CENSUS 91

V začetku meseca avgusta letos bo v Avstraliji ponovni popis prebivalstva. Zadnji popis je bil leta 1986 in iz takratnih podatkov je razvidno, da so se Slovenci prijavljali raje kot Jugoslovani, Italijani ali Avstrijci, kot Slovenci. Danes se, upajmo, zavedamo bolj kot kdajkoli poprej kako važno je za vsak posamezen narod da ohrani svoje korenine in da ne zanika svojo narodnost, saj je prišlo do velikih sprememb ne samo v naši stari domovini, temveč po celi Evropi.

Prosimo vse slovenske rojake naj dobro pregledajo vse formularje in naj jih ne bo sram svoje lastne identitete, saj smo Slovenci znani povsod po svetu kot pridni in pošteni ljudje. Tudi s svojo ustvarjalnostjo smo obogatili to našo priseljeniško deželo-našo novo domovino.

Avstralci in pripadniki drugih narodov in narodnosti vse bolj spoznavajo kdo smo Slovenci in od kod smo doma.

Potrdimo našo prisotnost v tej deželi s tem, da napišemo na popisne pole, da smo SLOVENSKEGA POKOLENJA in da imamo svoj lastni SLOVENSKI JEZIK.

Helena Leber

Srečanje z dr.Pučnikom v Melbournu: dr.Pučnik, Marcela Bole, pater Bazilij

CANBERRA in dr. Jože Pučnik

Tako kot v drugih krajih po Avstraliji je bil dr. Jože Pučnik lepo sprejet tudi v Canberi, le da je bil ta obisk še posebej politično pomemben.
Slavnostna večerja v slovenskem domu je bila prisrčno in domače srečanje. Sprejem pri vladnih in opozicijskih predstavnikih Avstralije je pomenil utrjevanje in pripravljanje na mednarodno priznanje Slovenije.

Priprave na obisk dr. Pučnika so potekale že vse od začetka februarja, od dneva ko smo bili obveščeni o njegovem prihodu. Posvetovanja in pogovori so potekali telefonsko in potom faxov med Slovenskim informacijskim uradom v Sydneyu, Avstralsko slovensko konferenco, Slovenskim narodnim svetom in Slovenskim društvom Canberra. Skupen uspeh so bila srečanja dr.Pučnika s predstavniki avstralske politike v vladi in senci.

Dr. Pučnik je prispel v Canberro v spremstvu Alfreda Brežnika iz Sydneya 5.marca. Na letališču so ga dočakali: Dr.Cizelj in soproga, Marjan Kovač in soproga, Alojz Kavaš in Cvetko Falež s soprogo. Že ob 10 h je bil prvi pogovor pri Department of Foreign Affairs and Trade(ministrstvo za zunanje zadeve in trgovino) .
Navzoči so bili:Director of East Europe Section Ronald Rich in tajnica Miss Smits ter uradnika od Prime ministers Department-a dr. Bessamires in dr. Heggie ter slovenski rojaki A.Brežnik,M.Kovač A.Kavaš in C. Falež.

Po običajnem izmenjavanju pozdravov so avstralski gospodje izrazili zadovoljstvo nad osebnim srečanjem z dr.Pučnikom, češ, da so o njegovem delovanju in uspehih že veliko slišali.
Dr.Pučnik je podal poročilo o najnovejši situaciji v Sloveniji in Jugoslaviji.

Navzoči gospodje so takoj pokazali temeljito poznavanje razmer na Balkanu in se zanimali za bodoči razplet krize.
Dr. Pučnik je zaprosil za pospeševanje medsebojnih stikov, tako političnih kot ekonomskih in predlagal morebitno nastavitev častnega konzula v Ljubljani. Prosil je tudi naj Avstralija budno sledi našemu demokratičnemu razvoju in svari naj pred uporabo sile.
Omenil je tudi, da Slovenci ne pričakujemo nobenih predno sti pred Srbi ali drugimi narodi, temveč le isto vrednotenje. Omenjal je tudi mednarodno priznanje v prihodnosti.
Avstralski predstavniki so obljubili sodelovanje v kolikor je to mogoče in opozorili, da so nekatere odločitve odvisne od avstralskih politikov. Povdarili so, da je senator Gareth Evans dobro poučen o razmerah v Jugoslaviji in da je že nekajkrat svaril pred uporabo sile.

Obisk pri ministru v senci za Immigration, Local Government and Ethnic Affairs pri Phillip-u Baddock-u je potekal približno enako, le da je bilo več govora o Slovencih v Avstraliji. Gospod Raddock je potrdil, da so Slovenci v Avstraliji dobro znani, slovenska skupnost pa da je priljubljena.

Kosilo za dr. Pučnika je pripravil v eni od obednic parlamenta Jim Snow, poslanec za Eden-Monaro, ki je sicer osebni prijatelj A.Kavaša.

Zanimivo je, da sta imeli istega dne kosilo v parlamentu tudi delegaciji Evropske skupnosti in SSSR.
Gospod Snow je razen nekaj Canberrčanov povabil tudi nekatere člane parlamenta, ki so povezani s Slovenci. Tako je bil med drugimi navzoč poslanec Ted Grace iz Sydneya, ki je tudi Chairman of Parliamentary Foreign Affairs Advising Commity, tako tudi John Bradford iz Gold Coasta. Zaradi prej omenjenega srečanja pa so se opravičili minister Gareth E v a n s, senator Hill in gospod Baddock. Pri kosilu je bilo nekaj pozdravnih govorov in odgovorov ter končno tudi slovo od dr. Pučnika.
Kosilu je sledil ogled veličastnega novega parlamenta in dr. Pučnik je pripomnil da kaj takega v Ljubljani ne bodo imeli nikoli, seveda zaradi tisoč milijonov dolarjev kolikor je stal celoten kompleks parlamenta.
Proti večeru smo pokazali dr. Pučniku nekaj canberških zanimivosti, potem pa je bila na vrsti slavnostna večerja, ki so jo priredili člani Slovensko avstralskega društva v Canberri.
Sprejem v društvu je bil izredno prisrčen in domač. Poleg članov so bili tu navzoči tudi nekateri gostje in posebna hrvaška delegacija, ki je sama zaprosila za prisostvovanje na tej večerji.
Hrvaška delegacija in naše društvo sta podarila dr. Pučniku skupno darilo, predsednik pa častno članstvo v društvu, kar je bilo potrjeno že na zadnji seji. Dobra večerja, pozdravni govori in pogovori so trajali vse do 11 h zvečer in končno smo uvideli, da smo gosta pošteno utrudili.

Že naslednje jutro je bil dr. Pučnik ponovno napovedan pri ministru za imigracijo-Local Government Ethnic Affairs, Jerry Handu.
Gospod Hand je ob srečanju z dr. Dularjem že izvedel precej o prilikah v Sloveniji, spoznal pa se je tudi z nekaterimi posamezniki. Tudi on je pripomnil, da smo Slovenci priznana etnična skupina in da nas Avstralija ne bi rada izgubila. Obljubil je pomoč pri študiju slovenščine na Macquarie univerzi ter pri namestitvi častnega konzula v Ljubljani.
Tega dne sta pripravila kosilo v čast dr. Pučniku zakonca Cizelj izključno v slovenski družbi.
Popoldan je imel naš gost na sporedu obisk pri ministru v senci za zunanje zadeve, senatorju Hill-u. Tudi tukaj so potekali pogovori po že znani vsebini, pojavilo pa se je tudi vprašanje o samostojni Sloveniji in samostojnosti drugih republik.
Senator Hill je napeljal pogovor na Baltske dežele in nakazal nekakšno sorodstvo problemov z Jugoslavijo, ni pa izdal svojega načrta, ki ga je že naslednji dan uresničil v senatu, kjer je predlagal, naj Sovjetska zveza prizna napore za samostojnost Baltskih dežel.To nam jasno pokaže kako bo postopal senator Hill tudi v slučaju slovenske osamosvojitve.Skratka, ni se bilo moč izogniti občutku, da obisk dr. Pučnika ni bil zamanj

Po obisku pri ministru Handu smo dr.Pučniku pokazali razvoj in načrtno grajenje Canberre v posebnem paviljonu Regatta Point ter znameniti War Memorial.

Končno se je dr.Pučnik odzval še na razgovor v slovenski radijski oddaji, ki jo poslušamo v Canberri vsak četrtek, potem pa smo se od dr. Pučnika poslovili srečni in veseli, da nas njegov DEMOS vodi v samostojno Slovenijo.

CVETKO FALEŽ

SYDNEY
SLOVENE ASSOCIATION SYDNEY SLOVENSKO DRUŠTVO SYDNEY

A COMPANY LIMITED BY GUARANTEE DRUŽBA Z ZAVEZO OMEJENO NA JAMSTVO

2 - 10 Elizabeth Street, Wetherill Park. 2164
All correspondence to/Dopisujte na: Box 93, P.O. Fairfield, N.S.W., 2165

Tel.: 609 1249

DRUŠTVENE PRIREDITVE IN AKTIVNOSTI SLOVENSKEGA DRUŠTVA SYDNEY

BALINARSKA SEKCIJA prireja v nedeljo, 7. aprila 1991 na balinišču SLOVENSKEGA DRUŠTVA SYDNEY medklubsko tekmovanje ženskih ekip. Sodelujejo: Klub Istra, SD Planica Wollongong, Triglav Ltd in pa Slovensko društvo Sydney. Začetek ob 9h zjutraj. Navijači dobrodošli.

FOLKLORNA SKUPINA ima redne vaje vsak ponedeljek ob 7.30 zvečer. Zahvala in priznanje članom folklorne skupine za vso njihovo požrtvovalnost in trud, saj žanjejo uspeh za uspehom. Udeležili so se tudi Etničnega Festivala v Fairfieldu, kjer so številni gledalci prav naši folklorni skupini izrazili priznanje z burnim ploskanjem. Nastopili so tudi v klubu Triglav na dobrodelni večerji za bolne otroke v Sloveniji, ki ga je organizirala ga. E. White. Za dobro organizacijo naše folkorne skupine pa zasluži izredno priznanje ga. Sonja Fisher, staršem pa hvala za njihovo vsestransko pomoč in vzpodbudo.

PEVSKI ZBOR LIPA, ki ga vodi g. Jože Urbas, ima pevske vaje vsak petek ob 8h zvečer. Vsi rojaki, ki se zanimate za petje, imate posluh in dober glas, ste vljudno vabljeni, da se pridružite našemu pevskemu zboru.

Naslednje prireditve SLOVENSKEGA DRUŠTVA SYDNEY so:

Nedelja, 14. april 1991 - JESENSKI PIKNIK. Začetek ob 12h.
Posebnost tega piknika bodo okusno pečeni prašički in še druge dobrote. Po 2h pa se boste lahko tudi zavrteli. Za ples bo poskrbel ansambel THE MASTERS.

Sobota, 11. maj 1991 - MATERINSKA PROSLAVA. Začetek ob 8h zvečer. Po kratkem in pestrem kulturnem sporedu naših kulturno prosvetnih skupin, bo prosta zabava s plesom ob zvokih ansambla ALPSKI ODMEVI.

Sobota, 25. maj 1991 - Zabava s plesom. Igrajo VESELI GORENJCI.

Sobota, 6. junij 1991 - Zabava s plesom. Igrajo THE MASTERS.

Sobota, 22. junij 1991 - Zabava s plesom. Igrajo Ansambel LIPA.

Za vse informacije telefonirajte na SLOVENSKO DRUŠTVO SYDNEY, tel. 609-1249 ali pa predsedniku SDS g. Š. Šerneku, tel 528-3423.

Za SLOVENSKO DRUŠTVO SYDNEY

Štefan Šernek, predsednik

TRIGLAV CLUB LIMITED
(Incorporated on 15th July, 1975)
Premises: 19 Brisbane Road, St. Johns Park, N.S.W.
Postal Address: P.O. Box 61, Canley Heights, 2166.
Telephone: 610 1627
Address all correspondence to The Secretary

IZ KLUBA TRIGLAV, SYDNEY

V zadnjih dveh mesecih je bil klub Triglav v Sydneyu prizorišče kar precejšnje družabne aktivnosti.Poleg pustovanja z maškarado, na kateri je prvo nagrado dobila čudovita humoristična kokoš (v privatnem življenju ji je ime Ida Migliacci), smo imeli v klubu še dve veliki prireditvi:Bal za proslavo slovenske odločitve za neodvisnost in pa dobrodelni koncert.

Bal za proslavo slovenske neodvisnosti je bi sicer naša ideja, vendar smo smatrali,, da taka proslava pripada vsem Slovencem in ne samo članom kluba Triglav, saj je neodvisnost Slovenije zadeva, ki je draga srcu vsakega Slovenca;zato smo prireditev proslave prepustili Slovenskemu narodnemu svetu za NSW. S tem povezani obiskdr. Jožeta Pučnika je bi velik uspeh. Tudi na ljudi, ki ga niso še nikoli videli ali slišali in ki so ga bili pripravljeni kritično sprejetije napravil globok vtis, še posebno, ko je preprosto ,iskreno in brez olepšavanja odgovarjal tudi na bolj kočljiva vprašanja zbranih Slovencev. Škoda, da je bil njegov čas v Avstraliji tako kratko odmerjen.

Dobrodelni koncert, ki ga je za organizacijo "Help" prganizirala ga. Eleonora White, je za otroško kliniko v Ljubljani nabral kar precej denarja.Gospe White je uspelo za dober namen pritegniti k sodelovanju vse Slovence v Sydneyu (ali skoraj vse) in še nekatere druge. Nastopali so pevski zbori,glasbeniki, pesniki,komiki'dramski igralci- koliko talentov je med našimi Slovenci in kako lepo jih je videti toliko skupaj.Vsa čast gospe White za njeno neutrudno delo in počaščeni smo, da je izbrala naš klub za tak dober namen.

Na sliki:Predsednik Slovenskega narodnega sveta za NSW, g.Dušan Lajovic pozdravlja goste na Balu Slovenske neodvisnosti.V ozadju dr.Jože Pučnik in vodja programa prireditve, ga. Ivanka Bulovec.

Za klub Triglav:
Martha Magajna, p.r.

SLOVENSKA GIMNAZIJA V SYDNEYU

POROČA

MARIZA LIČAN

PRIDNO SMO ZAKORAKALI V 14.LETO POUČEVANJA SLOVENSKEGA JEZIKA NA DRŽAVNI SREDNJI ŠOLI V BANKSTOWNU V SYDNEYU. LETOS IMAMO NAD 50 DIJAKOV IN ŠTIRI RAZREDE. ZARADI NEZADOVOLJIVEGA ŠTEVILA DIJAKOV MORAJO UČITELJICE POUČEVATI V KOMBINIRANIH RAZREDIH, V 7.in 8.RAZREDU POUČUJE G.DANICA ŠAJN, V 9.in 10.GDČ. DANICA GRŽELJ, V 11. RAZREDU G.LIZA REJA in v 12. ALI V MATURITETNEM RAZREDU MARIZA LIČAN.
LETOS IMAMO 16 MATURANTOV. MED NJIMI JE TUDI 18 LETNO DEKLE SAŠA ŠAVEL, KI JE PRIŠLA IZ SLOVENIJE PRED DEVETIMI MESECI. ALI JE MOGOČE, DA IMA MLADA, PRIKUP NA PUNCA POLNA ŽIVLJENJA IN NAVIHANOSTI ŽE DOMOTOŽJE?

Še vedno se živo spominjam dneva, ko je oče prišel iz službe in dejal:"Šli bomo v Avstralijo. Službeno moram tja in moja družina bo šla z mano. Saj ne bo za dolgo, morda za dve leti." Jaz pa sem izbruhnila v jok, ki nikakor ni hotel usahniti. "Avstralija", sem pomislila,"le kako bo tam? V kakšno šolo bom hodila? Ali bom imela prijatelje? " Bila sem zelo razburjena in hkrati žalostna ob misli na slovo od svojih najdražjih prijateljev, znancev in sorodnikov. Slovo je res bilo bridko, vsi so mi obljubili, da me ne bodo pustili na cedilu. Nikoli in nikdar ne bom pozabila žalostnih, bledih obrazov z objokanimi očmi, ki so strmeli za avtomobilom. Še enkrat sem se ozrla nazaj in si jih skušala ohraniti v spominu takšne, kakršni so zmerom bili. "Torej", sem si rekla."Avstralija, prihajam!"

Letalo je po enodnevni, naporni vožnji naposled pristalo v deželi kengurujev. Joj, kako se mi je zdel Sydney ogromen, stokrat večji od Ljubljane ali Dunaja, ali pa od drugih evropskih mest. Vreme je bilo prijetno, pihal je južni veter in mraz je narahlo pritiskal, saj je bil takrat zimski čas. A vseeno je sijalo toplo sonce, ki se mi je tukaj zdelo mnogo večje in dosti bolj rumeno. Nebo se mi je zdelo svetlejše in bilo tako sinje modre barve kot sem ga bila vajena videti doma. Torej sem bila tukaj, v tuji deželi, med tujimi ljudmi. Prvič v življenju sem morala obleči modro, neudobno šolsko uniformo, ki se nikakor ne more kosati z uniformo, ki sem jo nosila doma-kavbojke in črn pulover. S kislim obrazom sem morala vstopiti v to popolnoma drugačno šolo, s popolnoma drugačnimi in tujimi obrazi. V srcu sem občutila bolečino in naenkrat sem se hotela vrniti nazaj, pobegniti nekam, kjer me nihče ne bi našel. S težavo sem požirala bridke solze, ki so se mi spustile po obrazu, ko sem prvič vstopila v razred in sama sedela pri odprtem oknu in gledala razposajene otroke na dvorišču. Nihče se ni zmenil zame, bili so zamišljeni v svoje delo. To je bil moj prvi dan v avstralski šoli.
Bolečina je hitro minila, saj sem kmalu imela okrog sebe polno razposajenih deklet, ampak vseeno se nisem počutila kakor doma. Zelo sem pogrešala prijatelje. Pisma so začela hitro prihajati in brala sem misli svojih najdražjih:
"Ne morem pozabiti kako lepo nam je bilo; sedaj pa- ti si tam na petem kontinentu, jaz pa služim vojaški rok. Včasih mi je zelo težko. Tako rad bi te spet videl, se pogovoril s tabo in potem bi šla skupaj v disko plesat. Skrbi me, če se bova sploh še poznala, ko se bova spet srečala. Stavim, da nas polovica ne bo več ostala skupaj in bo vsak šel svojo pot." Vedno, ko berem pismo sem žalostna. Tako rada bi bila tam in s prijatelji preživljala vesele in žalostne trenutke. Sedaj pa, ko sem tako daleč nisem več del svojih prijateljev, ampak sem le oseba, ki prejema poročila o raznovrstnih dogajanjih. Vendar moram reči, da le nisem edina, ki čuti tako. Tukaj je veliko izseljencev, ki noč in dan hrepenijo po svoji rodni domovini in svojih najdražjih.

Šele zdaj sem se začela zavedati, da je pravzaprav res, da je četrt Slovencev odšlo s trebuhom za kruhom po svetu. Doma ni starejšega človeka, ki ne bi imel sestre, brata, sestrične ali strica po svetu.

Pripetilo se nam je, da smo postali prijatelji s prijetno družino ki prihaja prav tako iz panonskih nižin kakor mi in odkrili smo, da imamo doma skupne prijatelje, kar nas je zelo razveselilo in začela sem se počutiti udobneje.

Avstralski Slovenci skušajo ohraniti svojo kulturo, jezik, navade in običaje, kar je res hvale vredno. Posebno sem bila presenečena, ko sem izvedela, da imamo slovenski radijski program. Tudi raznovrstne prireditve in oderski nastopi so sad prizadevnega dela Slovencev, ki so s svojim srcem še vedno doma v svojih domačih krajih. To jim lajša bolečino domotožja. Poskusijo ohranjati tradicijo, ki jim v tujem svetu da občutek domačnosti. Tudi jaz sem se počutila kot doma, ko so nas prijatelji povabili na pravo, domače prekmursko kosilo. Čisto drugače se počutiš, če si v družbi ljudi, ki govorijo slovenski jezik in poznajo isto kulturo.
Poleg vseh dobrot pa imajo otroci slovenskih staršev omogočen pouk slovenskega jezika na različnih stopnjah:na univerzi Macquarie v Sydneyu, kot na Sobotni srednji šoli in v Slomškovi šoli. Na tej poti znanja otroci odkrivajo lepote slovenske dežele, odkrivajo zanimivosti materinega jezika in iščejo korenine slovenskega naroda in svojih staršev. Ker pogrešam ure slovenskega jezika, sem se tudi jaz odločila, da bom obiskovala slovensko srednjo šolo. Vpisala sem se v 12. ali maturitetni razred. Moram reči, da se vedno,ko se vsedem za svojo klop v naši učilnici, počutim kot doma, v Sloveniji.Vzdušje je nekako sproščeno in veselo, pa tudi domotožje ne mine, saj so vsi sošolci zelo prijazni in prijateljski in so me zelo lepo sprejeli v svojo majhno skupnost. Učiteljice se trudijo (posebej g. Mariza), da bi vsi dosegli z njihovim požrtvovalnim poučevanjem odličen uspeh. Tukaj pride do nesporazuma. In zaradi česa? Vse je lepo in prav, ampak čemu pomaga trud, če otroci ne uporabljajo slovenščine nikjer drugje razen v šoli. Mislim, da bi s pomočjo staršev učenci dosegli boljše rezultate in brez zamere, dolžnost staršev je, da vsaj poskušajo s svojimi otroki govoriti slovensko, če ne vedno, vsaj sedaj, ko je nekaterim prav posebno potrebna pomoč, da se bodo izkazali na maturitetnem izpitu. Verjemite mi, slovenski jezik je zelo težek in zahteva veliko vaje in pogovorov. Res je žalostno, da se otroci slovenskih staršev doma ne pogovarjajo v materinem jeziku.
Star pregovor pravi:"Slovenec, kjerkoli boš hodil, tuji jezik govoril, nikdar ne pozabi, da slovenske matere si sin!"

Moje domotožje ne bo nikdar minilo in tudi bolečine ne, ampak vem, da se bom kmalu vrnila domov in to mi lajša bolečino. Upam pa, da bodo tukaj in drugod po svetu Slovenci še vedno tako skrbno ohranjali kulturne dediščine, kakor so jih do sedaj. S tem si bodo lajšali domotožje po rojstnem kraju. Pa zapojte kdaj Prešernovo ZDRAVLJICO in nalijte si vinca sladkega v kupico kakor doma v gostilni- za vogalom.
SAŠA ŠAVEL

Družini BIRSA

izrekamo globoko sožalje ob nenadni izgubi edine hčerke -naše članice
IRENE BIRSA
Slovenski narodni svet Victoria

FOUNDATION OF SLOVENIAN STUDIES AT MACQUARIE UNIVERSITY
SLOVENSKI ŠTUDIJSKI SKLAD NA MACQUARIE UNIVERZI

11 Nullaburra Rd
CARINGBAH NSW 2229 AUSTRALIA

Telephone/Fax
(02) 523-5310

SLOVENSKI ŠTUDIJSKI SKLAD POROČA

V nedeljo, 17. februarja 1991 smo v Verskem središču Sv. Rafaela v Merrylandsu imeli **letni občni zbor Slovenskega študijskega sklada.**

Vsak zavedni Slovenec mora biti ponosen in vesel, da bomo letos zaključili prvo obdobje triletnega študija slovenščine na eni izmed univerz v Avstraliji. To je zasluga vseh, ki študij nadaljujejo ali pa so se šele vpisali. Seveda brez denarne pomoči naših članov in darovalcev, lektorata kljub požrtvovalnemu delu lektorja in vnemi študentov, ne bi bilo.

Leto 1990 je bilo za nas Slovence doma in v tujini zgodovinsko preizkusno leto. Tudi avstralski Slovenci smo pri tem veliko pomagali, posebno denarno. Zato se je Slovenski študijski sklad upravičeno zbal, da bomo morali vrata lektoratu zapreti in s tem razočarati veliko število Slovencev in seveda študentov. Kot narod bi na Macquarie univerzi in po vsej Avstraliji izgubili spoštovanje, češ doma se borijo za samostojnost in svojo državo, v Avstraliji pa pravzaprav ne vedo, kaj hočejo. Razlika med socializmom in kapitalizmom je v tem, da v kapitalizmu **"You have to PROVE yourself"** - po naše povedano, **pokaži kdo si, kaj znaš in kaj zmoreš, seveda moraš pri tem vedeti, kaj hočeš.** Edino na ta način bo naš glas, glas o slovenskem narodu in njegovem obstoju, šel po vsem svetu. Če pa se bomo zapirali v svoje meje in ostali ozki v svojem mišljenju in če ne bomo svetu dajali vsega, kar je naše, potem smo resnično na pravi poti izumiranja.

V zgodovini človeštva zasledimo nešteto velikih narodov in ljudstev, ki so kar naenkrat izbrisana s površja zemlje. Propadli so jezikovno in narodnostno. To se zaradi našega nezanimanja za vse, kar je pristno slovensko, posebno naš jezik, naša zgodovina, naša kultura in literatura, kar hitro lahko zgodi tudi nam.

Želela bi, da se vsak izmed nas malo zamisli, posebno tisti, ki še vedno trdijo, da našim bodočim generacijam ni potrebno znanje slovenskega jezika, kulture, literature. Tudi poznavanje in odkrivanje naše preteklosti, to je zgodovine slovenskega naroda, je nujno potrebno za naš obstoj v bodočnosti.

Od 1.julija 1990 do 31. januarja 1991 smo za lektorat zbrali $ 18,691.10, s tem, da so nam iz **Viktorije** pomagali s čekom za $ 1,580.50, **SAA Canberra** pa je izročila ček za $ 5,000.00.

S tem denarjem, zbranim v Avstraliji, bi Slovenski lektorat na Macquarie univerzi v Sydneyu, enostavno propadel. Zato smo se obrnili na predsednika slovenske vlade g. L. Peterleta in dr. J. Dularja za pomoč. Slovenci po svetu imamo okoli 20 lektoratov v različnih državah in na različnih univerzah, ki jih je vsa leta strokovno in denarno podpirala matična Slovenija. Tudi mi Slovenci smo morali imeti zagotovilo slovenske vlade, da nas bo

strokovno in finančno podprla, drugače se Macquarie univerza sploh ne bi pogovarjala z nami. Predstavništvi slovenskih podjetij **GORENJE PACIFIC Pty Ltd** in **EURO INTERNATIONAL Pty Ltd** sta nam po nalogu Izvršnega sveta prejšnje vlade kot tudi s svojo dobro voljo in razumevanjem lani darovala vsak po $ 9,000.00 in pomagala še z darovi, ki smo jih imeli za razne srečolove.

Ker lektorat, kjer se lahko odrasli učijo slovenščine ali pa se izpopoljnjujejo v njej in se seznanjajo z vsem, kar je slovenskega in kar nas opredeljuje kot Slovence, ne sme propasti, smo tudi novo vlado zaprosili za pomoc in dobili enkratno, neponovljivo vsoto $ 40,000.00.

S tem je matična Slovenija znova izpostavila pomen slovenskega lektorata na avstralski celini, kar mora biti vsem Slovencem v Avstraliji v ponos in vzpodbudo, da načeto delo učenja slovenščine, slovenske kulture, literature in zgodovine v družini, v vseh šolah do vključno univerze vztrajno nadaljujemo in vsemu svetu pokažemo končne rezultate, kdo smo in kaj zmoremo.

Ustanovili in registrirali smo se tudi kot samostojna dobrodelna ustanova. O tem pa drugič. Lep pozdrav vsem Slovencem in ljudem dobre volje!

(se nadaljuje v naslednji številki)

Za Slovenski študijski sklad
Marija A. Senčar

The Slovenian Studies Foundation Trust

Objects of the Trust

The objects of the Trust are to establish a trust for the purpose of enabling and facilitating the promotion, advancement and encouragement of all aspects of Slovenian Studies at the Macquarie University in particular and at any other public tertiary education institution in Australia in general including the provision and/or making available the use of money property and benefits to or for funds authorities and institutions including Universities, Colleges, Schools, Laboratories, Research Stations, Libraries, and to or for persons employed or engaged by or working in conjunction with such funds authorities and institutions for the purpose of subsidising financing and/or otherwise assisting and/or furthering research, (including experiments and surveys and publication thereof) into or in relation to all aspects of the language, culture, and history of the people of the area known as Slovenia.

S SEJE SKLADA ZA PODPORO ŠTUDIJU SLOVENŠČINE NA MACQUARIE UNIVERZI V SYDNEYU

POZDRAVNI GOVOR

7.april 1991.
Predsednik Cvetko Falež:

Najprej se vam srčno zahvaljujem za zaupanje, ki ste mi ga izkazali z željo, da prevzamem to pomembno predsedniško mesto sklada za podporo študija slovenščine na Macquarie univerzi v Sydneyu.

Moja druga želja je dati priznanje bivši predsednici g.Mariji Senčar in vsem požrtvovalnim delavcem, bodisi v lanskem letu ali že prej. Čestitam! Končno želim zbrati še nekaj misli o tem zakaj je po mojem poučevanje slovenščine na M.U., ali na univerzah nasploh, tako pomembno.Prav zaradi te pomembnosti sem se tudi dal prepričati in sprejel mesto predsednika, tako da bom prispeval skromni delež tudi jaz.

Moj današnji nagovor sem namenoma napisal, da s tem dokažem, da je pisana beseda ogromne važnosti. Če bi teh nekaj mojih besed ne napisal, bi jih tudi jaz sam pozabil že v nekaj dneh, če ne urah. Tudi, ker so pisane, bo njih pomembnost dokaj kratkotrajna-no, objavljene bodo morda v Slovenskem Pismu in Mislih in tako dosegle še koga. Samo pomembne misli se ovekovečijo v časopisih, revijah ali knjigah; redka snov pa se priporoča v branje na univerzah.

Marsikateri napor v delu za slovenstvo, in bilo jih je že na tisoče-nekaj tudi mojih, so ostali neplodni.Niso bili napisani in po vsej verjetnosti je bila vse le izguba časa. Če je neko pomembno delo zapisano včasih obrodi sad šele po nekaj letih(delo dr. Gobca v ZDA).

Ker je naša Slovenija v svetu še dokaj malo znana, nam bo to verjetno otežkočalo mednarodno priznanje po odcepitvi. Prav gotovo bo moral marsikateri politik iskati informacije o tej deželi v knjigah ali na univerzah in šele potem se bo odločil ali naj glasuje za njeno priznanje ali ne.In kje druge naj bi recimo avstralski politik našel podatke o Sloveniji kot na primer na Macquarie univerzi?

Pomoč, ki jo je slovenska vlada poslala za pouk materinščine v Avstraliji v najtežjem času gospodarske krize Slovenije, nam dokazuje kako visoko ceni slovenščino. Ginjen izražam vladi našo globoko hvaležnost. Naša dolžnost je prepričati vsakega Slovenca, da moramo levji delež stroškov za univerzo prispevati mi sami.
Naša domovina in naš narod bosta postala znana šele takrat, ko bodo pričeli akademiki razglabljati in pisati o njima.

In kdo naj preučuje še slovenstvo, če ne prav potomci Slovencev? In kako naj se seznanjajo s tem, če tak predmet ne obstoja? Kako naj se kdo navduši za vedo, če je ne pozna in jo zapostavlja lasten narod? Samo s poukom slovenščine na univerzah se znanstveno raziskovanje lahko nadaljuje. Pomislek, da se slovenščina ne poučuje na vseh univerzah ali zakaj ne v Melbournu ali celo v Canberri, je seveda smešen. Princip"zrno do zrna pogača, kamen do kamna palača" je dovolj znan Ko bo poučevanje slovenščine v Sydneyu zasidrano, bomo lahko misli li na Melbourne in naprej.

Znanje jezikov nam daje ogromno prednost in to čutimo vsi v tujini, ker smo se naučili vsaj enega, če ne več. Tudi preprost človek z znanjem drugega jezika čuti prednost pri spoznavanju drugih ljudstev in kultur. Kako važni in vplivni se počutimo, ker poznamo šege in navade Italijanov, Avstrijcev, Madžarov ali pa recimo Hrvatov, ker morda govorimo njihov jezik.Kdor ne poskrbi za pouk jezika svojemu otroku, ga prikrajša za kulturni stik z lastnim narodom in največkrat z lastnimi starši. Poleg tega ga prikrajša za širše obzorje in razumevanje drugih kultur.Znanje druge kulture je polovičarsko, če ne poznamo tu di jezika-to vam zagotavljam iz lastnih izkušenj. Najbolj kruto pa taki starši, ki ne skrbijo za pouk svojega jezika otroku odvzamejo prednost za učenje jezikov nasploh.

VABIMO VAS

na pravo

SLOVENSKO NOČ

pri **SLOVENSKEM DRUŠTVU SYDNEY**, 2-10 Elizabeth Str (corner Horsley Drive), WETHERILL PARK NSW 2164, ki bo

15. junija 1991 s pričetkom **ob 7. uri zvečer.**

Vstopnina $ 10.00 po osebi.

(Mladina do 18 let ima **prost vstop)**

Imeli bomo zelo kratek kulturni spored, za ples in zabavo pa bo poskrbel ansambel

"VESELI GORENJCI" s pevko **OLGO GOMBOC.**

OB 11.URI ZVEČER BO ŽREBANJE VELIKE VSEAVSTRALSKE LOTERIJE.

Srečke ($5.00) so že naprodaj. Imamo deset bogatih dobitkov. Tisti, ki proda največ srečk (minimum 100), za svoj trud in požrtvovalnost dobi posebno nagrado: 1 ROCKING HORSE v vrednosti $200.00. Vstopnina tega večera in izkupiček loterije sta namenjena za promocijo slovenstva in Slovenije v Avstraliji. Čaka Vas tudi **"LUCKY DOOR PRIZE"** in še kaj.

PRIDITE, POVABITE PRIJATELJE,
PREŽIVITE z nami lepo **SLOVENSKO NOČ**
v **SLOVENSKEM DRUŠTVU SYDNEY!**
Dobra volja zagotovljena.

Za rezervacije in prodajo srečk pokličite: Sydney (02) 609 1249, 521 2671, 523 5310; Canberra (06) 291 8426; Melbourne (03) 589 6094; Brisbane (074) 98 2147; Adelaide: (08) 356 0161.

The Slovenian Studies Foundation Trust

MILDURA –OGLAŠA SE JOŽICA GERDEN

ISOLATION CRISIS FOR MANY

Na desni:Jožica Gerden-predsednica Multi-Cultural Women's Association, Mildura,Victoria.Levo:tajnica Ayfer Algin

Jožica Gerden predstavlja knjigo "The love that brought us here"
Jožica se je pred kratkim včlanila v Slovenski narodni svet Viktorije

ISOLATION is the most painful problem suffered by migrants in Sunraysia.

The Mildura Multi-Cultural Women' Association president, Mrs Jozica Gerden, says many migrants are displaced.

"To leave home, to abandon our background and, most important, part of our lives, and to start all over again, we become displaced," she said.

The association was born out of this feeling of alienation.

Formed a year ago, the association celebrated its first milestone at its annual meeting at the Mildura Working Man's Club.

At the end of the meeting, Italian, Greek, Yugoslav, Turkish, Czechoslovakians and Germans sang, danced and performed the music of their cultures.

For Mrs Gerden, the coming together of these people illustrated the success of the association's goal.

"I was so happy to see ordinary people who had never been on stage before come out and show their talents," she said.

In an edition of the multi-cultural newsletter "Rainbow," which she initiated, Mrs Gerden wrote:

"I often hear it said that we should forget about our past and background, and mould ourselves into good Aussies.

"This is a good, trouble-free idea for those who are preaching it, but I feel that whoever expects 'a nightingale to sing like a kookaburra' is totally cruel.

". . . This is not to suggest that we cut ourselves off from our new lives in Australia, but while we are learning, we cannot abandon our backgrounds . . . we will also share the cultures of the lands from which we came and which we still love and do not wish to forget."

The association grew out of English classes being run by ethnic co-ordinator Gabrielle Robb at MADEC. She saw a need for a support group and since then, more than 100 women have become involved.

The association is run by ethnic women for ethnic women and works closely with the Sunraysia Ethnic Advisory Council.

It conducts beginners and intermediate English classes in the Bowrings Buildings and advanced literacy classes at MADEC, has art and craft, cultural exchange, cooking and social matters groups, helps women study for their learner drivers test and how to play the Turkish saz (a stringed instrument) and takes them ten pin bowling.

The association specialises in women's health, with a large amount of information on every aspect of health, in an attempt to overcome the fear of many ethnic women about seeking medical help.

"Many are shy about getting themselves checked — we want them to know there are women who can help them," Mrs Gerden said.

Recognising the lack of communication and information to ethnic groups, the "Rainbow" newsletter was launched Rainbow stands for different cultural colors and hope for a better future.

Printed quarterly, and in five major languages, the newsletter informs ethnic people about services available and current affairs, as well as giving them a medium for expressions of their own thoughts, feelings and ideas.

The newsletter's aim is cross-cultural understanding and friendship.

The association was also successful in its project to provide a multi-cultural resource centre at MADEC. Ethnic access workers Ayfer Algin and Seval Fuat are available to assist anybody needing support and advice.

Its big project at present is a survey-questionnaire being conducted with 450 ethnic women to determine their needs. It deals with background information, community involvement, the isolation gap and services.

Questions look at English language levels, education, interests and hobbies, and how women rate various services. There is a special section for fruit growers. It is hoped the results will be compiled in a month.

Yugoslavian Mrs Gerden did a Citizens Advice Bureau volunteer course and was involved in volunteer work with the Association for the Blind before becoming heavily committed to the association.

"I like to be with people, otherwise I would be isolated," she said.

However, she admits it may be easier for her to be involved than for other migrant women.

"I come from Yugoslavia — women are equal there," she said.

"For those who came here 40 or 50 years ago, it's a different story. They have become established in their ways, and not familiar with interacting with people from other cultural backgrounds.

"For a lot of them, it's too late.

"When we first started, many women asked where had we been for the past 40 years — they needed help then.

"But for those who do get involved, it is the chance to improve their English and build up the confidence they lost when they left their own countries.

"We want to preserve traditional cultures and show respect for them, but also see cultural exchange so we can learn about other people.

"It is sad that for so long we kept in the same groups when we had so many things in common."

A sub-committee of the council, the Sunraysia Multicultural Womens Society, decided that the time had come for a study to be launched aimed at delving into the question of "why is there such a culture gap?"

The information was collated, and presented as a book, aptly titled "The love that brought us here".

The book reflects the thoughts of the new arrivals in Australia and how they coped in a new country, with little or no English and no family and friends to help them through.

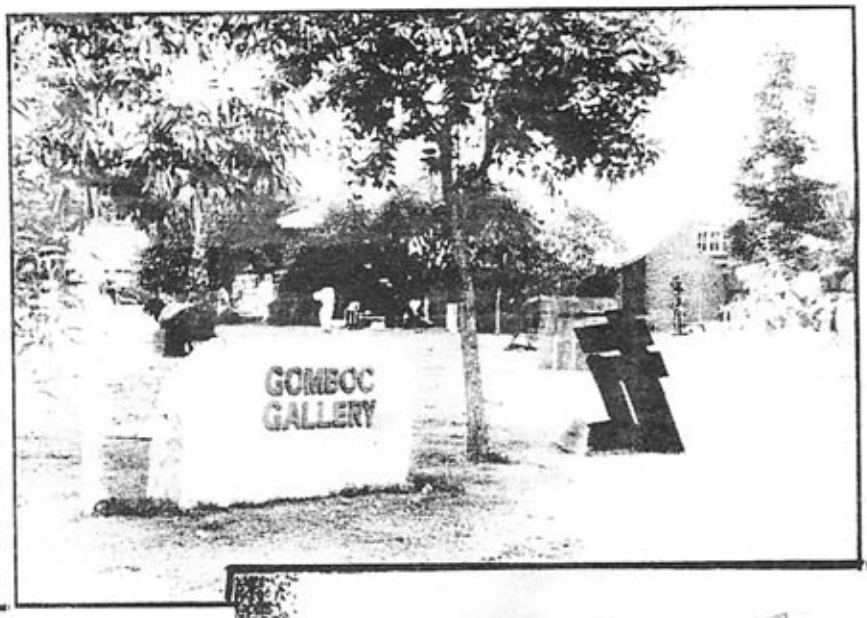
Compiled by Mrs Jozica Gerden, the book highlights the problems faced by ethnic immigrants.

PERTH

GOMBOC GALLERY
JAMES ROAD
MIDDLE SWAN, 6056
Telefon:(o9) 274 3996
Fax;(09) 274 2665

Odprto:
Od srede do nedelje od 10-17 h

Galerija GOMBOC je največja privatna galerija v Zahodni Avstraliji. Samo 30 minut vožnje je od centra Pertha, v prelepem vinorodniškem kraju Swan Valley.Odprta je leta 1983.Vsak mesec pripravijo v galeriji novo razstavo del posameznih umetnikov ali umetniške skupine. Galerija je last znanega kiparja, Slovenca gospoda Gomboca.

PRIREDITVE V SLOVENSKEM KLUBU PERTH

11.5.91. Proslava materinskega dne
Igrala bo skupina glasbenikov LEN-HAPPY BOYS

22.6.91. Večer s plesom

3.8.91. Dinner Dance
Igrala bo skupina glasbenikov LEN-HAPPY BOYS

11.8.91. Bo redni letni sestanek

31.8.91. Proslava očetovega dne
Glasba:BRAZIL

29.9.91. Piknik

RAZSTAVA ROČNEGA DELA,
KIPARSTVA, SLIKARSTVA
Od 26.5. do 2.6.1991.

Rojaki iz Slovenskega kluba Perth pripravljajo razstavo ročnih del, kiparstva in slikarstva od 26. maja do 2. junija 1991. in sicer v prostorih Slovenskega kluba, na 131 James st Guildford. Letos se bodo obiskovalci razstave lahko seznanili tudi s samim g.Gombocom. Tudi slikar Matjaž Bukovac, ki živi v Ljubljani bo razstavljal svoje slike. Motivne slike bodo naprodaj po zelo ugodni ceni, pravijo iz Kluba Perth.

...

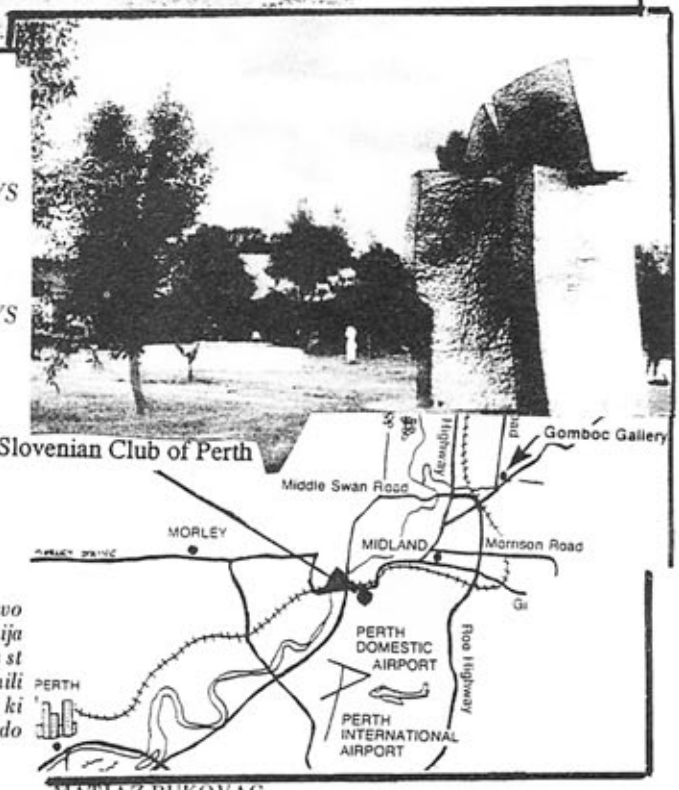
VII.MEDNARODNI ZBOR RUGBY VETERANOV-
PERTH- od 26.5.do 2.6.1991.

Nekdanji vrhunski igralci rugbyja se po slovesu od aktivnega igranja še niso dokončno poslovili od tega športa. Možje, ki so sedaj večji del uspešni poslovneži na najrazličnejših področjih, se že dobro desetletje vsako drugo leto srečujejo na Mednarodnih veteranskih zborih z večtisoč udeleženci. VII. Mednarodni zbor veteranov rugbyja v Perthu bo tudi letos prizorišče več kot 7 tisoč udeležencev. Udeležila se ga bo tudi samostojna slovenska ekipa 30, ki bo gost S.K.P.

...

POLLETNI OBČNI ZBOR KLUBA PERTH

Občni zbor Slovenskega kluba Perth je bil v nedeljo, 24.3.91. Na občnem zboru so se pogovarjali predvsem o tem kako naj bi se v bodoče vodilo to slovensko organizacijo.

MATJAZ BUKOVAC
Član Društva likovnih samorastnikov-Ljubljana

Slikar Matjaž Bukovac je bil rojen 11.8.1949. v Ljubljani, kjer tudi živi. Z likovnim ustvarjanjem se intenzivneje ukvarja šele zadnjih 12 let. Po poklicu je pravnik in je zaposlen v izvozno-uvoznem podjetju Emona Comerce v Ljubljani. Svoje likovno znanje je ispopolnjeval na številnih tečajih v okviru društva, na tečajih Akademije za likovno umetnost in likovnih kolonijah ter delavnicah pri Zvezi kulturnih organizacij Slovenije, ki so jih vodili priznani likovni umetniki: Kovačič, Novinc, Rački, Sovre. Toman, Trobentar, Urbančič Zavolovšek in drugi.
V času zadnjih 12 let se je udeležil številnih društvenih razstav in slikarskih ex temporov v Sloveniji in v zamejstvu, ter imel tudi šest samostojnih razstav v Ljubljani.
Slogovno je zavezan realizmu, ustvarja pa največ v akvarelu, olju in risbi. Motive izbira največ v okolici Ljubljane, zlasti na Barju, pritegne ga predvsem nedotaknjena narava in značil na slovenska krajina.

KANDIDATI ZA PODPREDSEDNIKA IN ČLANA SLOVENSKE IZSELJENSKE MATICE

Slovenska izseljenska matica v Ljubljani je pooblastila Avstralsko slovensko konferenco, da demokratično organizira volitve za dva člana izvršnega odbora SIM-podpredsednika in člana odbora, ki bi predstavljala avstralske Slovence. Tako je ASK razposlala Slovencem po Avstraliji(večini društev, slovenskim organizacijam in radijskim oddajam) obvestilo, naj predložijo svoje kandidate. Volitve bodo 26. maja 91. ob isti uri povsod po Avstraliji. Kandidati naj bi se prijavili Slovenskim narodnim svetom na njihovem območju (ti Sveti tvorijo ASK) s kratkim življenjepisom, zbrali pa naj bi najmanj 10 podpisov ljudi, ki podpirajo njihovo kandidaturo. Do izida Slovenskega Pisma so prispeli v uredništvo življenjepisi kandidatov, ki jih v tej številki predstavljamo.

PORTRETI

MARIJAN PERŠIČ O.A.M.

se predstavlja-

Po končani srednji šoli v Ljubljani sem se vpisal na pravno fakulteto Univerze v Ljubljani, vendar sem moral študije leta 1944 prekiniti radi vojnih razmer.

V Avstraliji sem se naselil leta 1949, potem ko sem čas od maja 1945 preživel v begunskih taboriščih in v pomožnih enotah britanske armije.

V življenju slovenske skupnosti sem pričel delovati v letu 1952, ko sem pokojnemu patru Klavdiju Okornu pomagal organizirati prvo slovensko službo božjo v Melbournu. Še hranim njegovo pismo, v katerem pravi:"Pol tega bi dosegli kar smo, da ne bi bilo tvoje požrtvovalnosti."

Ko smo v Viktoriji ustanovili Slovenski klub Melbourne, sem bil izvoljen za podpredsednika, potem pa sem, s kratkim presledkom deloval v raznih funkcijah vse do leta 1988, ko sem se preselil v Queensland.

Leta 1955 sem v svojstvu tajnika SKM pričel z izdajanjem društvenega glasila"Vestnik", ki navzlic raznim spremembam obstoji še danes. Leta 1969 sem bil imenovan za odgovornega urednika "VESTNIKA" in na tem mestu sem ostal 19 let.

V času 1972-75 sem bil tajnik bivše Zveze slovenskih društev v Avstraliji in v kasnejših letih do 1988 posvetovalni član v odboru Sveta slovenskih organizacij v Viktoriji.

Po prihodu na Gold Coast sem postal član Slovenskega društva Planinka in sedaj sem v njegovem nadzornem odboru.

V letih 1963-65 sem bil delegat SDK pri The Good Neighbour of Victoria in v letih 1976-78 sem zastopal SDM v Ethnic Communities Council of Victoria.

Poleg udejstvovanja v slovenski skupnosti sem deloval tudi pri organizacijah v svojem delovnem okolju.

Tako sem bil član in več let tudi blagajnik Australian Broadcasting Commission Staff Association(Vic) ter v letih 1986 do 1988 odbornik Australian Broadcasting Association Retired Officers Association(Vic).

ZA SVOJE DELO V SLOVENSKI SKUPNOSTI AVSTRALIJE SEM PREJEL VEČ FORMALNIH PRIZNANJ S STRANI ORGANIZACIJ, KAKOR TUDI ZASEBNIKOV.

NA AUSTRALIA DAY 1989 PA SEM PREJEL ZA SVOJE DELO V SLOVENSKI SKUPNOSTI

AUSTRALIA ORDER MEDAL.

Marijan Peršič O.A.M.

Marijana Peršiča predlaga Svet slovenskih organizacij Viktorije, Cvetka Faleža Slovensko društvo Canberra, Slovenska narodna sveta iz A.C.T. in N.S.W., Berta Pribca SALUK in Svet slovenskih organizacij Viktorija, kandidat pa je tudi Ivo Leber, ki ga predlagajo Slovenski narodni svet iz Viktorije, Svet slovenskih organiz. Viktorija ter Slovensko društvo Melbourne.

SALUK predlaga

B.Pribca v odbor SIM

Slovenska izseljenska matica je prvenstveno organizacija, ki na kulturni ravni povezuje Slovence po svetu z njihovo matično domovino.

Pri sami SIM, kot tudi izven nje, je bila že nekajkrat izražena želja, da bi bilo treba to kulturno raven povezovanja in sodelovanja dvigniti. Morda za to prihaja čas, v katerem bi bila, poleg političnega nastopanja, naša dolžnost, da pokažemo sebi, še bolj pa svetu, da imamo veliko več, kot pa samo narodnozabavne ansamble, pevske zbore in zadnje čase občasne proteste pred jugoslovanskimi diplomatskimi predstavništvi.

Predstavnik avstralskih Slovencev pri SIM bi moral biti človek, ki bi to odgovornost sprejel iz kulturniških, ne pa iz političnih nagibov, iz njegove sposobnosti in volje, da bi kvalitete slovenske kulture pomagal prenašati v avstralsko in obratno. Moral bi biti primerno izobražen in sposoben komuniciranja na intelektualnem nivoju, poznati bi moral tako slovensko kot avstralsko kulturo.

Smatramo, da je mag.Bert Pribac kot nalašč primeren za to. Poleg tega, da je v Ljubljani študiral primerjalno književnost, pozneje pa v Avstraliji opravil magisterij iz angleščine in knjižničarstva ter potem vrsto let opravljal pomembno funkcijo glavnega knjižničarja Ministrstva za zdravstvo pri avstralski vladi, je človek, ki se spozna tako na slovensko kot avstralsko literaturo. Kot pesnik, ki je že izdal dve zbirki in ki mu tretja skoraj izide v Ljubljani, je vseskozi vzdrževal in še vzdržuje žive stike s pomembnimi literati v Sloveniji in v Avstraliji. Je prvi Slovenec, ki je pregledno pripravil in prevedel antologijo avstralske poezije v slovenščino, ki pa še čaka na izdajo v Sloveniji.

Mislim, da Bert Pribac lahko še veliko naredi na področju literature. Je pa zmožen veliko več kot to: kot dolgoletni dejavni član slovenske skupnosti v Avstraliji pozna probleme in potrebe svojih rojakov na tem kontinentu mnogo bolj kot kdor koli drug in nam je tudi zato nepogrešljiv.

Berta Pribca toplo priporočamo za predstavnika pri SIM ne samo zato, ker bo nepristransko znal in zmogel zastopati naše ožje interese, ampak predvsem zato, ker smo prepričani, da bo od nas vseh najbolje znal posredovati kulturo slovenskega naroda avstralskemu in obratno.

Za SALUK
Jože Žohar
/Povzeto po Novo doba/

Z gornjim predlogom in vsebino se zelo strinjam razen z odstavkom glede "občasnih protestov pred jugosl.diplomatskimi predstavništvi", kajti ko so zaprli Zavrla, Borštnerja, Tasiča in Janšo sem se aktivno udeleževal protestov v okviru društva Slovenskih pisateljev v Ljubljani in podprl prve svobodne volitve v slovenski zgodovini. saj brez svobode posameznikov ni svobode naroda.

Bert Pribac

→

PORTRETI

KANDIDATI ZA PODPREDSEDNIKA ALI ČLANA ODBORA S I M

CVETKO(FLORIAN)FALEŽ

Cvetka Faleža smo na kratko že predstavili v eni od prejšnjih številk Slovenskega Pisma.Sedaj je g.Falež kandidat za podpredsednika Slovenske izseljenske matice, zato ga spoznajmo podrobneje:

CVETKO(FLORIJAN) FALEŽ je rojen 14.4.1931. v Leskovcu pri Krškem, od osmega leta pa je živel v Orehovi vasi pri Mariboru V Mariboru je končal 6 razredov gimnazije, trenutno pa je študent političnih ved in jezikov na ANU. V Avstrijo se je preselil leta 1949, v Avstralijo pa leta 1950.Leta 1964 je bil ustanovni član Slovensko avstralskega društva Canberra, od 1964-1971 blagajnik društva, od 1971-1974 predsednik društva, od 1971-1975 tudi predsednik Zveze slovenskih društev v Avstraliji, od 1975-1978 predsednik Ethnic Broadcasting Council of ACT, 1990. predsednik Slovenskega narodnega sveta ACT, leta 1991 pa je postal predsednik Študijskega sklada v podporo slovenščine na Macquarie univerzi.

OSTALE DEJAVNOSTI:

-zastopnik Mohorjeve družbe v Celovcu od 1953;
-pospeševal verska srečanja v Canberri, posebej ob obisku duhovnikov;
-zadolžen za finančni uspeh društva-omogočena gradnja-
-odgovoren za pridobitev parcele, razvoj načrtov, posojilo, gradbeno dovoljenje in za vodenje gradnje vse do otvoritve;
-pripravlja in posreduje radijske oddaje v slovenskem jeziku za društvo že vse od leta 1975;
-soustanovitelj Zveze slovenskih društev v Avstraliji, ki je med ostalim uspešno izvedla tudi turnejo Lojzeta Slaka;
-organizator in garantor turneje Savski val;
-vsa leta aktiven pri splošnem delovanju slovenstva..

Cvetko Falež pojasnjuje svojo kandidaturo za podpredsednika Slovenske izseljenske matice v Ljubljani ali člana odbora takole:

"S prisotnostjo različno mislečih predstavnikov v vodstvu SIM bomo morda uspeli njen ugled popraviti. Slovenska vlada podpira ustanovitev demokratičnih organizacij, ki bodo pravične do vseh Slovencev. Dana nam je možnost preusmeriti delovanje SIM-a in le novi člani bi to tudi lahko uresničili.Finančni dohodki SIM so last vseh Slovencev in morajo biti pravično razdeljeni. Tudi to bi lahko uvedli le ljudje, ki niso vezani za stare kolovoznice. Trudil bi se tudi, da bi bile popravljene krivice ljudem, ki so trpeli v času komunističnega pritiska. Matica mora postati mati vseh Slovencev ali si pa tega imena ne zasluži."

Cvetka Falež

BERT PRIBAC

BERT PRIBAC, rojen 16. januarja 1933 v vasi Sergaši v slovenski Istri. Gimnazijo je končal v Kopru, nato pa je študiral na ljubljanski univerzi primerjalno književnost, a študija ni končal. V Avstralijo je odšel leta 1960, kjer se je najprej zaposlil kot čistilec, nato poštni uslužbenec in pozneje kot bibliotekar. V Avstraliji je končal maturo iz angleščine, bibliotekarsko šolo, vključno z magisterijem na univerzi Novega južnega Walesa v Sydneyu. Dolgo je bil zaposlen kot šef bibliotekarske in dokumentacijske službe avstralskega ministrstva za zdravstvo. V tej vlogi je bil na povabilo Svetovne zdravstvene organizacije že večkrat svetovalec v azijskih državah.
Sodeluje v slovenskih društvih, piše in prevaja pesmi ter ureja slovenske radijske oddaje v Canberri, kjer tudi živi. Pesmi je objavljal v Mladih potih, Mostu, Meddobju, na ljubljanskem radiu in v zbirkah Bronasti tolkač (1962) in V kljunu golobice (1973).

PROGRAM DELOVANJA PRI SLOVENSKI IZSELJENSKI M A T I C I

-Predstavljati pri SIM interese vse slovenske avstralske skupnosti neglede na vero, nazore, spol ali starost.
-Soodločati o delovanju SIM kot član njenega Izvršnega odbora po svoji najboljši sposobnosti in vesti v dobro vseh Slovenk in Slovencev v Avstraliji.

Posredovati SIM želje in kritike vsakega slovenskega društva ali posameznika glede dela in načrtov Matice med nami.

-Biti vez in pomoč SIM pri njenih stikih s slovenskimi društvi v Avstraliji in v njeni povezavi z avstralskimi inštitucijami podobne narave.
-Svetovati SIM pri izbiri kulturnih gostovanj k našim društvom in naših morebitnih gostovanj v Slovenijo.

-Obveščati slovensko javnost v Avstraliji o namerah Matice glede njenih šolskih, socialnih in kulturnih programih, štipendijah itd.

Bert Pribac o sebi:
"Ker imam primerno izobrazbo, sem zares dober komunikator in pogajalec ter imam širok in nepristranski pogled na slovenske in avstralske razmere . Imam pa tudi velik krog prijateljev in znancev-kulturnikov, tukaj-v novi domovini in doma v Sloveniji.
Če bi katero društvo ali posameznik iz Avstralije želeli sodelovati samostojno z Matico ne bi imel nič proti.

Iz zgoraj navedenega mislim, da sem pravi človek za to neplačano, vendar zahtevno in častno funkcijo.

Bert Pribac

ČLANSTVO V SLOVENSKIH ORGANIZACIJAH:

Društvo slovenskih pisateljev(edini član iz Avstralije)
Society for Slovene Studies(Washington)
Slovensko avstralsko društvo Canberra
Slovensko društvo Triglav Sydney
Slovensko avstralski literarno umetniški krožekSALUK
Član društva primorskih pisateljev in pesnikov
Bivši član Slovenskega društva Melbourne(1960-66)
Bivši član Slovenskega akademskega društva(Sydney)
Slovenska izseljenska Matica Ljubljana(Član od 1988)

Pribčeva družina: sinček in soproga Ljuba Vrtovec-Pribac, učiteljica folklore.

PORTRETI

LJENKO URBANČIČ-KANDIDAT ZA SIM

LJENKO URBANČIČ se je rodil 19. decembra v Šabcu, Srbija, kjer je njegov oče Franjo služboval kot financar. Pri krstu so mu dali ime Miljenko.

Oče je bil upokojen 1926. leta in po upokojitvi se je vrnil z ženo Mileno, rojeno Kalin in edincem v svoj rojstni kraj Gornji Logatec. Družina se je odselila v Ljubljano leta 1934 in Urbančič je maturiral na I.Državni v Vegovi.

Kot študent je objavljal črtice v "Naši volji", "Našem narodu" in kasneje v "Jutru" pod literarnim uredništvom Ludvika Mrzela. Ob nemškem napadu na Jugoslavijo, v aprilu 1941 je bil prostovoljec, kar opisuje v svoji knjižici SREČANJA PORTRETI DEJANJA I. v črtici "Smrtno kolo."

Že v sredi 1941 je organiziral podtalno nacionalistično skupino "Petrova garda." Temu je sledilo v marcu 1942 fašistično italijansko koncentracijsko taborišče Gonars.

Bil je aktiven član Sokola in Ljotićevega Zbora ter eden vidnejših organizatorjev Slovenskega Domobranstva, njegov časnikar in propagandist ter sourednik dvotedenske ilustrirane revije "Slovensko domobranstvo,"kakor tudi avtor prve domobranske pesmi"Legijonarji, domobranci."

Domovino je zapustil 6. maja 1945. Živel je in potoval po Italiji in Nemčiji. 1950 jse je priselil v Avstralijo, kjer je delal kot hlapec na posestvu ovac, potem kot delavec v Snežnih gorah in kot gradbeni in železarski delavec v Sydneyu. Bil je aktiven slovenski delavec ter izdajatelj in urednik nekdanjega "Žara." Uredil je tudi "Slovenski obzornik v Avstraliji.::

Je član Slovenskega narodnega odbora, predsednik Slovenskega narodnega društva v Sydneyu in član avstralskega Slovenskega narodnega sveta. V angleščini je urejeval "Liberal Spectrum" in sedaj "Esprit de Corps." Je eden vodečih konservativcev v avstralski Liberalni stranki.

Od 1979 do 1986 je bil predmet ogorčenih napadov v avstralskih občilih zaradi svoje domobranske aktivnosti v državljanski vojni. Napad so podpihovali jugoslovanska komunistična mreža, fabijanski socialistični elementi in pa levičarsko usmerjeno krilo v sami Liberalni stranki.

1989. je izšla knjiga izpod peresa Marka Aaronsa, člana poznane judovske stalinistične družine v Avstraliji pod naslovom "Nacistični ubežniki v Avstraliji", ki posveča Urbančiču dva sovražna poglavja, vendar ni dosegla velikega učinka, ker je bil Urbančič trikratno rehabilitiran:
v Liberalni stranki, v Senatu in na Vrhovnem sodišču.
Ljenko Urbančič je poročen z Američanko Beverly Anderson.
/Povzeto po biografiji iz knjižice Ljenka Urbančiča SREČANJA PORTRETI DEJANJA I./

IZJAVA LJENKA URBANČIČA V PODPORO SVOJE KANDIDATURE ZA PODPREDSEDNIKA SLOVENSKE IZSELJENSKE MATICE(SIM)V LJUBLJANI

Dobro poznano doma in tukaj in priznano od predstavnikov oblasti in funkcionarjev SIM-a samega je dejstvo, da je SIM v preteklosti razdvajal Slovence v Avstraliji, ker so se takratne oblasti bale vpliva politične emigracije in se je SIM, kot pokorni sluga režima, ki ga je financiral, koncentriral na blatenje ljudi, kot sem jaz, po svetopisemskem geslu:Udaril bom pastirja in razkropila se bo čreda.

Funkcionarji SIM-a razglašajo sedaj:Tempora mutantur nos et mutamur in illis(Časi se spreminjajo in mi se spreminjamo z njimi). Pravijo, da hočejo popraviti napake preteklosti in biti most med diasporo in domovino za vse Slovence in ne samo za izbrane, ko se je to dogajalo v preteklosti.

Dolžnost Slovencev v Avstraliji je, da SIM-u v teh naporih za vsestransko in sporazumno sodelovanje z vsemi močmi pomagamo. V tej pomoči ne smemo pozabiti, da je za most spra ve najprej potrebno prepričati o ideoloških, če že ne osebnih spremembah v SIM-u, tiste Slovence, ki so bili v preteklosti deležni zlobnega natolcevanja SIM-a. Če Slovenci v Avstraliji, pa naj bodo kakršnegakoli prepričanja, izvolijo kot svoja zastopnika dva od tistih avstralskih Slovencev, ki sta se v preteklosti s svojim ozkim sodelovanjem s SIM-om onemogočila pri tistih Slovencih, katerih sodelovanje SIM najbolj potrebuje, potem ni nobenega upanja, da bodo napori SIM-a uspeli.

Kot nujno se moramo zavedati, da če jaz, kot poznani sovražnik bivšega zlodelnega diktatorskega režima in nasprotnik razdiralnega dela SIM-a ponavljam, da če jaz najdem modus vivendi z SIM, tedaj in samo tedaj bo bodočnost medsebojnega sodelovanja vseh Slovencev v Avstraliji zagotovljena.

Gotovo se bodo slišali glasovi, da mi mnogi Slovenci v Avstraliji nasprotujejo. V nasprotju, kar so agenti bivšega režima in SIM-a v preteklosti trdili o meni, nisem v svojih stikih, ki niso majhni, s Slovenci vseh mišljenj, nikoli naletel na osebno nasprotstvo, kar priča, da je bilo nasprotovanje proti meni samo golo organizacijsko nasprotstvo forsirano od bivšega režima, ne pa proti meni osebno.
Moja kandidatura je za boljšo in uspešnejšo bodočnost SIM-a v Avstraliji.

Peti kandidat za SIM je IVO LEBER, ki nam svojega življenjepisa sicer ni poslal, vendar nam je povedal v nekaj kratkih besedah kako si zamišlja sodelovanje s SIM:
"Moje načelo, kot morebitnega člana izvršnega odbora SIM bi bilo, da bi držal razmerje SIM-a do vseh Slovencev-izseljencev na poštenem in odkritem odnosu; želel pa bi tudi, da ne bi bilo nobene diskriminacije do kogarkoli."

ROJAKI

UDELEŽITE SE V ČIM VEČJEM ŠTEVILU VOLITEV ZA PODPREDSEDNIKA IN ČLANA IZVRŠNEGA ODBORA SLOVENSKE IZSELJENSKE MATICE V LJUBLJANI

VOLITVE BODO PO VSEJ AVSTRALIJI

26.maja 1991. od 11h-13h

Kraj volitev in druge informacije
vam bodo posredovali na vaših etničnih radijskih oddajah v slovenskem jeziku

OSNUTEK PROGRAMA SVETOVNEGA SLOVENSKEGA KONGRESA

Novo besedilo, odobreno na zasedanju 29. in 30. marca 1991

(vnešene vsebinske spremembe so podčrtane)

Osnovni namen Svetovnega slovenskega kongresa je doseči, da se ljudje slovenskega rodu in porekla po vsem svetu čutimo kot posebna, svojska skupnost. Njegovo delovanje naj slehernemu Slovencu, naj prebiva kjer koli že, prebudi občutje za slovenstvo v njegovem okolju: v domovini, v manjšinskem zamejstvu, v izseljeništvu. Kongres naj premaguje delitve, ki izvirajo bodisi iz naših medsebojnih obračunavanj med vojno in po njej bodisi iz dejstva, da sicer strnjeni slovenski živelj pripada štirim različnim državam in da so slovenski izseljenci razpršeni po več kontinentih. Kongres naj presega in blaži učinke političnih dolžnostnih razmerij, ki vežejo Slovence po svetu na različne države, kakor tudi učinke tujih okolij na slovensko zavest. Svetovni slovenski kongres je dejavnik slovenskega naroda pri njegovem vključevanju v proces vedno večje svetovne soodvisnosti narodov in tudi njegovega prizadevanja po uveljavljanju mednarodnopravnih jamstev za lasten obstoj in razvoj. Naj gre za razmere v izvirni domovini - v državi Sloveniji in v zamejstvu - ali kjer koli v izseljeništvu, povsod mora Kongres negovati duha narodne vzajemnosti in medsebojne zavezanosti.

Da bi se približal tem ciljem, si mora Kongres posebej prizadevati v naslednjih smereh:

1. Svetovni slovenski kongres si bo prizadeval ohranjati slovenstvo, kot to ustreza slovenskemu življu v izvirni domovini in po svetu. Slovenski kulturni prostor in slovenski občutek za domačnost naj se brez zemljepisnih omejitev uveljavljata povsod tam, kjer Slovenci prebivamo. Kajti že v preteklosti je bila naša kulturna zavest tista moč, ki je ohranjala slovenstvo tudi v zelo oddaljenih okoljih. Zato lahko vsak izmed nas prispeva k dobremu imenu in vsestranski uveljavitvi slovenstva v svetu.

2. Svetovni slovenski kongres stremi po narodni spravi kot temelju našega sobivanja. Sprava pomeni pomiritev in premagovanje naše medsebojne odtujenosti zavoljo izseljeništva, delitve slovenskega ozemlja ter obračunavanja med vojno in po njej. Vsem Slovencem mora biti vrnjena domovina z vsemi pravicami in častmi, tako mrtvim kakor živim. Spravna svečanost v Rogu je pri tem mejnik in naj bo zaveza za resnično poravnavo krivic iz preteklosti.

Naravnanost k spravi sloni na spoštljivem upoštevanju razločkov, ki jih je zgodovina vnesla v naše narodno tkivo. V njih spoznava kongres vir naše pluralistične razgibanosti in ustvarjalnosti, v celostno predramljenem zgodovinskem spominu pa temelj novega začetka zgodovinskega bivanja slovenskega naroda.

3. Svetovni slovenski kongres bo spodbujal vzajemno pomoč med Slovenci doma in po svetu. Republika Slovenija mora imeti enako zavezujoč odnos do vseh svojih ljudi. Slovenci po svetu pa moramo v svojih sredinah varovati samostojnost, saj bomo na ta način najbolje ohranili sposobnost za preživetje v bistveno drugačnih okoljih. Poleg tega bo naš pogled na domovino zaradi zemljepisne razdalje in civilizacijske drugačnosti vedno dragocen, rodoviten vir naše znajdljivosti v svetu. Zgodovinska zakoreninjenost v Sloveniji pa pomeni Slovencem po svetu trajno duhovno zaledje in vir ustvarjalnih pobud.

4. Svetovni slovenski kongres bo spodbujal kulturne, gospodarske, znanstvene in druge vezi za vsestranski dvig slovenskega občestva. V dolgih desetletjih smo se Slovenci v številnih državah, kjer stalno ali začasno prebivamo, s svojim delom in svojo sposobnostjo uveljavili v kulturi, gospodarstvu, znanosti, kulturi in drugih dejavnostih. Toda vse te naše ustvarjalne sile so razcepljene ali vsaj med seboj nepovezane. Kongres si bo prizadeval, da Slovenci v svetu, ki imamo sorodne interese in skupne dejavnosti, navežemo medsebojne stike, kar je naš skupni interes, hkrati pa kakovostna pridobitev za ves slovenski narod.

5. Svetovni slovenski kongres si bo prizadeval za popolno uresničenje samostojne in suverene države slovenskega naroda. Le suverena država je lahko zanesljiva osnova in jamstvo slovenstvu doma in po svetu. Ta država, oprta na ustavo Republike Slovenije, mora biti sprejemljiva za vse Slovence, to pa je lahko le demokratična,

pluralistična država s svobodnim gospodarstvom in prostoru ustrezno notranjo ureditvijo. Slovenija je naravno duhovno središče slovenstva in slovenska država naj postane tudi njegovo materialno oporišče, ne da bi bila zaradi tega nadrejena rojakom v drugih državah. Ta prizadevanja v Republiki Sloveniji in zunaj nje kongres podpira in bo s svojo samostojno dejavnostjo spodbujal slovenske oblasti pri uresničevanju teh ciljev. S skupnimi močmi moramo doseči, da se bo Republika Slovenija razvijala v moderno državo, ki bo temeljila na človekovih pravicah, državljanskih svoboščinah in socialni odgovornosti ter jih bo tudi varovala.

6. **Eden izmed nujnih ukrepov za uresničitev slovenske samoodločbe je internacionalizacija slovenskega vprašanja.** Ta je nujno potrebna in bo aktualna toliko časa, dokler ne bo Republika Slovenija mednarodno priznana ter uveljavljena država in dokler slovenske manjšine v sosednjih državah ne bodo uživale vsaj tistih pravic, ki jih manjšinam priznavajo mednarodne listine in pogodbe. S plebiscitom smo Slovenci potrdili voljo, da živimo v svoji samostojni in neodvisni državi. Državne suverenosti ne bo mogoče doseči, dokler bo svet gledal na naš obstoj kot na notranje jugoslovansko vprašanje. Z dejanji kvalitetnih sprememb v naših notranjih razmerah moramo prepričati svet, da prevzemamo nase odgovornost za svojo narodno usodo. Kongres bo s svojo aktivnostjo spodbujal in podpiral suvereno ter državniško vedenje oblasti Republike Slovenije in s tem vstopanje slovenske države na mednarodno prizorišče. Slovenci po svetu pa bomo to vstopanje olajševali s svojimi izvirnimi prispevki in s svojim vplivom v okoljih, kjer stalno ali začasno prebivamo. S tem delom bomo tudi prispevali k uresničitvi cilja, da slovenska država postane subjekt mednarodnega prava, kar lahko v polni meri doseže le kot polnopravna članica Organizacije Združenih Narodov.

V ta namen bosta Kongres in njegovo članstvo delovala povezovalno, smotrno in organizirano.

SVETOVNI SLOVENSKI KONGRES
Konferenca za Republiko Slovenijo
Cankarjeva 1, Ljubljana 1

OSNUTEK STATUTA SSK IMA 32 ČLENOV. ZARADI DOLŽINE TEKSTOV OBJAVLJAMO SAMO PREAMBULO. CELOTEN OSNUTEK STATUTA BO IZROČEN VSEM ČLANOM ODBOROV SLOVENSKIH NARODNIH SVETOV V AVSTRALIJI.

OSNUTEK STATUTA

SVETOVNEGA SLOVENSKEGA KONGRESA

Novo besedilo, odobreno na zasedanju 29. in 30. marca 1991

PREAMBULA

1. člen

1. Svetovni slovenski kongres (v nadaljevanju Kongres) je vseslovenska organizacijska skupnost, ki povezuje in združuje Slovence doma in po svetu na temelju zavezanosti slovenstvu, ne glede na nazorske, strankarske in druge razlike.

2. Osnovni listini Kongresa sta statut in program.

2. člen

1. Glavni programski cilji Kongresa so:

- ohranjanje slovenstva;
- narodna sprava;
- vzajemna pomoč med Slovenci doma in po svetu;
- spodbujanje kulturnih, gospodarskih, znanstvenih in drugih vezi;
- uveljavljanje samostojnosti in suverenosti slovenske države ter prizadevanje za njeno mednarodnopravno priznanje;
- internacionalizacija slovenskega vprašania.

2. Program Kongresa opredeljuje stališče do teh vprašanj.

3. člen

1. V skladu z glavnimi programskimi cilji so naloge Svetovnega slovenskega kongresa zlasti:

- da brani pravice in interese slovenskega naroda povsod, kjer so te pravice kršene ali se te interese zanika;
- da se zavzema za človekove pravice Slovencev kot posameznikov povsod, kjer so te pravice ogrožene;
- da posreduje svetovni javnosti informacije o slovenstvu in problemih slovenskega naroda;
- da navezuje stike s sorodnimi organizacijami drugih narodov.

4. člen

1. Statut Kongresa vsebuje poleg splošnih in končnih določb obliko njegove organizacije, določa njegove organe ter ureja njegovo članstvo, način njegovega delovanja in financiranje.

SPORED ZASEDANJA

(odobren na zasedanju iniciativnega odbora 29. in 30. marca 1991 v Poljčah)

četrtek, 27. junija - Ljubljana - Cankarjev dom

10.00 - Začetek zasedanja, izvolitev delovnih teles zasedanja, potrditev začasnega poslovnika in določitev roka za predložitev kandidatur ter popravkov k programu in k statutu

11.00 - Slavnostni začetek zasedanja, pozdrav predstavnika Republike Slovenije, štirje referati (iz matične Slovenije, iz zamejstva, iz Evrope in iz izseljeništva)

13.00 - Prekinitev

14.30 - Poročila iniciativnega odbora in predstavnikov posameznih območnih konferenc oziroma regionalnih odborov; sledi splošna razprava

17.00 - Umestitev komisij in delovnih sekcij

petek, 28. junija - Ljubljana - Cankarjev dom

09.00 - Zasedanje komisije za statut in zasedanje komisije za program (predvidoma do 13. ure); seja verifikacijske komisije

14.30 - Nadaljevanje zasedanja komisije za statut ter zasedanje komisije za kongresne dokumente in volilne komisije

petek, 28. junija

09.00 - Delegati in gostje, ki ne bodo zaposleni v komisijah bodo v treh ločenih skupinah obiskali slovensko manjšino v Italiji, v Avstriji in na Madžarskem

sobota, 29. junija - Ljubljana - Cankarjev dom

09.00 - Poročila o delu komisij, odobritev statuta in programa ter volitve glavnega odbora in drugih organov kongresa za naslednje triletje; določitev kraja, kjer bo naslednje zasedanje Kongresa

13.00 - Konec dopoldanskega dela

16.00 - Tiskovna konferenca

17.00 - Slavnostni zaključek kongresa: nagovor novoizvoljenega predsednika in sklepni pozdrav predstavnika Republike Slovenije

nedelja, 30. junija - Celje - Narodni dom

10.00 - Odhod iz Ljubljane

11.00 - Umestitvena seja novoizvoljenega glavnega odbora, nadzornega odbora in častnega razsodišča (predvidoma do 16. ure)

16.00 - Družabno srečanje za vse udeležence Kongresa

"SLOVENSKI SVET"

BO NOVO GLASILO SLOVENSKE KONFERENCE SSK, KI GA BO UREJEVAL

PROF. ALEKSANDER ZORN

SLOVENSKI KONGRES

Iniciativni odbor Slovencev iz Republike Slovenije, iz slovenskih naselitvenih območij v Avstriji, Italiji in Madžarski, ter iz vseh dežel in krajev sveta, kjer žive Slovenci predlaga

USTANOVITEV

SVETOVNEGA SLOVENSKEGA KONGRESA

Kongres, kakor ga predlaga iniciativni odbor, je neodvisen od oblastnih struktur in držav, v katerih živijo Slovenci; politične stranke, verske ustanove, kulturne in društvene organizacije, gospodarska podjetja in korporacije ter poklicna in stanovska združenja ne pogojujejo njegovega dela.

Kongres se konstituira iz delegatov, ki jih na svojih poprejšnjih zborih izvolijo regionalni kongresi iz posameznih območij, kjer žive Slovenci. Kongres je ustanovljen z zborovanjem delegatov: le ti sprejmejo program in statut ter izvolijo vodstvo, ki bo zagotovilo demokratično upravljanje Kongresa.

Prvo zasedanje Svetovnega slovenskega kongresa bo, kot je že znano v Ljubljani od 27. do 29. junija, medtem ko se bo 30. junija v Celju sestal novoizvoljeni odbor.

PREDKONGRESNE NOVICE

V četrtek, 28. februarja 91. je v Ljubljani zasedala komisija Skupščine Republike Slovenije za Svetovni slovenski kongres. Seje se je udeležil tudi predsednik osrednjega iniciativnega odbora Bojan Brezigar ki je komisijo seznanil z doslej opravljenim delom in njenim članom izročil osnutka sporeda in programa Svetovnega slovenskega kongresa. Sejo je vodila predsednica komisije Spomenka Hribar, ki je tudi predsednica konference za Slovenijo ter je spregovorila o pripravah za ljubljansko zasedanje. Na seji so vsi poslanci v svojih posegih podprli pobudo za Svetovni slovenski kongres in izrazili željo, da bi bili v bodoče še seznanjeni s potekom priprav na zasedanje.
Seje so se poleg predsednice Hribarjeve udeležili še predsednik Borut Šuklje ter poslanci Lev Kreft, Jaša Zlobec, Matjaž Šinkovec, Danijel Starman, Franček Rudolf, Franc Golija, Ivana Keber in Ciril Ribičič.

.....

Obisk pri Milanu Kučanu in Lojzetu Peterletu-predsednik osrednjega iniciativnega odbora Bojan Brezigar, predsednica konference za Slovenijo Spomenka Hribar in član osrednjega iniciativnega odbora Ravel Kodrič so obiskali predsednika predsedstva Republike Slovenije Milana Kučana in predsednika slovenske vlade Lojzeta Peterleta. Na ločenih sestankih so ju seznanili s pripravami na zasedanje Kongresa ter ju povabili, da udeležence uradno pozdravita v imenu Republike Slovenije. Oba sta podprla pobudo za sklicanje kongresa in zagotovila svojo prisotnost. V prihodnjih dneh pa so člani iniciativnega odbora posredovali povabilo na Kongres tudi predsedniku skupščine Francetu Bučarju.

.....

Obisk Spomenke Hribar v ZDA, v Kanadi in v Argentini-Obisk je Hribarjeva začela v Torontu, nadaljevala v ZDA, kjer je obiskala Cleveland, Chicago, New York in Washington ter končala v Buenos Airesu.

.....

Medregionalni odbor za Skandinavijo-Tudi na Švedskem je bil v Holsbybrunnu pri Vetlandi ustanovljen Medregionalni odbor Svetovnega slovenskega kongresa za Skandinavijo. Ustanovni člani odbora prihajajo iz slovenskih naselbin v Švedski, Danski in Finski.

.....

Krajevna sekcija za Gorico-V Gorici je bil ustanovni občni zbor sekcije Svetovnega slovenskega kongresa za Gorico. Na seji je bil izvoljen začasni odbor, ki bo skupno s tržaškim odborom-ta je bil izvoljen že lansko leto-pripravil občni zbor regionalnega odbora za Slovensko manjšino v Italiji.

.....

Profesor Aleksander Zorn iz Ljubljane, ki nas je pred nekaj meseci obiskal sedaj urejuje glasilo Slovenske konference Svetovnega slovenskega kongresa pod naslovom SLOVENSKI SVET.

V Avstraliji potekajo znotraj Avstralske konference oziroma Slovenskih narodnih svetov volitve za delegate na Svetovnem slovenskem kongresu.Osnutek Statuta Svetovnega slovenskega kongresa nam dodeljuje 10 delegatskih mest.
Novost:Avstralski slovenski konferenci se bodo najverjetneje pridružili tudi Slovenci iz Južne Avstralije. Morda bodo do izida Slovenskega pisma to že storili.

.....

Naslednji občni zbor ASK-ja bo 4. maja v Melbournu, 5. maja pa se bo sestal Upravni odbor ASK-ja. Oba dneva bosta posvečena pripravam na Svetovni slovenski kongres.

SVETOVNI SLOVENSKI KONGRES

GRECIAN & MEDITERRANEAN HOLIDAYS

KOMPAS TOURISTIK INTERNATIONAL

POTOVANJE NA SLOVENSKI SVETOVNI KONGRES JUNIJA 1991 ALI NA OBISK SLOVENIJE

Kompas-slovenska turistična agencija vam je pripravila tri ponudbe za obisk domovine ob priliki prvega Slovenskega svetovnega kongresa v juniju in tudi za vse tiste, ki boste letos po dolgem času ponovno ali prvič obiskali novo-prerojeno Slovenijo.

1.Najugodnejša ponudba, ki smo jo uspeli organizirati je direktna zveza iz Avstralije v Ljubljano preko Dunaja in sicer z AIR LAUDO do Dunaja in našo slovensko ADRIA–AIRWAYS iz Dunaja v Ljubljano. Direktne zveze so iz Sydneya vsak četrtek z odhodom ob 8.45 zvečer, prihodom na Dunaj v petek ob 11.20 dopoldne in nato z Adrio ob 12.50 za Ljubljano, s prihodom ob 13.30.

Povratek v Avstralijo je možen vsak petek z odhodom iz Ljubljane ob 11.20, prihodom na Dunaj ob 12.00 in odhodom za Sydney ob 13.30 ter prihodom v Sydney v soboto ob 18.20.

Cena za povratno vozovnico v visoki sezoni od maja do konca avgusta je AUD 2.390 za potnike iz Sydneya, potniki iz Melbourna, Adelaide in Brisbana pa plačajo še AUD 100 za povratno vozovnico iz in do teh mest.

V juniju imamo posebno ugodnost, če bomo dosegli 25 potnikov na letih 13. ali 20. ali 27.junija. Potem bomo lahko izžrebali srečnega dobitnika za eno povratno karto do Ljubljane, na enem od teh letov, ki bi imel več kot 25 potnikov.

2.

2.Za potnike, ki bi potovali v kraje v južni ali vzhodni Sloveniji in jim je letališče Zagreb bližje, lahko ponudimo potovanje z LUFTHANSO v celoti in sicer iz Sydneya, Melbourna, Adelaide in Brisbana do Franfurta in Zagreba z zvezo na isti dan in nazaj s prenočitvijo v Frankfurtu, ki jo organizira Lufhansa. Iz Avstralije se v visoki sezoni od maja do avgusta potuje do Zagreba vsako sredo, četrtek, soboto in nedeljo zvečer. Cena povratne karte za visoko sezono je AUD 2.479 iz vseh štirih omenjenih krajev.

3.Za potnike, ki se bolj spoznajo s svetovnimi letalskimi družbami in nimajo nič proti presedanju in uporabi več letalskih družb na poti v Evropo pa imamo najcenejšo varianto, v visoki sezoni in sicer z THAI INTERNATIONAL iz Melbourna, Sydneya in Brisbana do Bankgkoka in nato s skandinavsko družbo SAS preko Copenhagena do Zagreba(takojšnja zveza v Copenhagenu za Zagreb) in nazaj. Iz Sydneya je možno potovati vsak dan razen petka in nedelje, iz Melbourna vsak ponedeljek, sredo in četrtek in soboto in iz Brisbana vsak torek. Cena povratne vozovnice je AUD 2.150 od maja do konca avgusta v odhodu iz Avstralije.

P'S'Popust za otroke od 2-11 let so na Laudi 61% odrasle cene, Lufthanse 75% in kombinaciji Thai/Sas 67% od gornjih cen.

Lep pozdrav vsem Slovencem dobre volje v Avstraliji.

Štebej Janko, direktor KOMPASA v Sydneyu
Telefon:(02)223 4197, 235 3436 FAX:(02)221 4457, 232 5512

EUROTRADE
Miklošičeva 38
Ljubljana, Slovenija 61 000
Yugoslavia

NAROČILNICA

SLOVENSKI TOLAR

skovan v čast slovenski državi in ob 1.zasedanju Svetovnega slovenskega kongresa

Naročam.....kosov po ceni 450 AUD ali 334 USD. Stroški poštnine znašajo 5 USD. Cenjene naročnike prosimo, da naročilo potrdijo z vplačilom naročila pri Gewerbe und Handelsbank, Klagenfurt/Celovec, Avstrija, Konto No.100 10 594 v korist Unicom Ges m.b.h., Celovec. Namesto nakazila lahko priložite naročilu tudi ček.

Točen naslov na katerega se pošlje s priporočeno pošto naročene tolarje:

....

Datum.....Podpis.....

Slovenski tolar je kovan v zlatu in srebru. Notranji medaljon premera 23 mm v zlatu 986/000, 5 gramov zunanji obroč premera 30 mm v srebru 925/000, visoko reliefno kovanje na poliranem ozadju. Emisija je strogo omejena. Tolar je naprodaj v eksluzivnem etuiju s certifikatom.

IZ SLOVENIJE sporočajo

10.POLETNA ŠOLA SLOVENSKEGA JEZIKA (1.6.-9.8.91.)Ljubljana

Letos bo poletna šola slovenskega jezika jubilejna. Zaradi desete obletnice in zaradi prvega leta slovenske suverenosti se bomo pri organizaciji še bolj potrudili.
V šestih tednih bo več jezikovnih tečajev, ki bodo obogateni s predavanji, delavnicami, predstavitvami in poučnimi izleti po Sloveniji. Udeleženci so večinoma srednješolci in študentje, prihajajo pa tudi starejši:znanstveniki, umetniki in upokojenci. Naši študentje morajo biti stari najmanj 16 let. Prijavnice za tečaje, ki se začnejo 1.7. poslati najkasneje do 30.aprila, za ostale pa do 15. maja.

Slovenska izseljenska matica bo za udeležbo v programu Poletne šole podelila 15 štipendij. Pogoj za pridobitev štipendije je aktivno sodelovanje v slovenski skupnosti.
Interesenti naj predložijo priporočilo slovenskih ustanov, organizacij ali društev. Prošnje pošljite na naslov Slovenske izseljenske matice.
SIM, Cankarjeva 1-II.,Ljubljana 61 000,Slovenija YU

.....

Ostale prijave za Poletno šolo slovenskega jezika pošljite na naslov:
Poletna šola, Filozofska fakulteta, Aškerčeva 12,
Ljubljana, Slovenija, YU,
Telefon:38 61-332 611 int.238, Fax: 38 61 332 659
Organizacijski direktor Poletne šole slovenskega jezika Mihael Bergant, prof.

Prijavnica

Ime in priimek
Name and .....

Datum rojstva
Birthdate
dan/day: ..... mesec/month: ..... leto/year: ..... spol/sex .....

Kraj
City .....

Ulica
Street .....

Država Telefon
Country ..... Telephone .....

Poklic
Profession .....

Izobrazba
Field of study .....

Znanje tujih jezikov
Knowledge of foreign languages .....

Znanje slovenščine (prekrižajte) / Knowledge of Slovene (cross)

Poletna šola	nič nothing	zelo malo very little	malo a little	dobro well	zelo dobro very well
1. razumem understand	[]	[]	[]	[]	[]
2. govorim ! speak	[]	[]	[]	[]	[]
3. pišem I write	[]	[]	[]	[]	[]

Encircle the course you wish to attend and underline the level:

I. 6 tednov: 6-week:	1. julij - 9. avgust: July 1 - August 9	a) normal.	b) intenziv.
II. 4 tedne: 4-week:	1. julij - 26. julij: July 1 - July 26	a) normal	b) intenziv.
III. 3 tedne: 3-week:	1. julij - 19. julij: July 1 - July 19	a) normal	b) intenziv.
IV. 3 tedne: 3-week:	22. julij - 9. avgust: July 22 - August 9	a) normal.	b) intenziv. c) informativ. *
V. 2 tedna: 2-week:	1. julij - 12. julij: July 1 - July 12	a) normal.	b) intenziv. c) informativ. *
VI. 2 tedna: 2-week:	15. julij - 26. julij: July 15 - July 26	a) normal.	b) intenziv. c) informativ. *
VII. 2 tedna: 2-week:	29. julij - 9. avgust: July 29 - August 9	a) normal.	b) intenziv. c) informativ. *

Obkrožite, kje bi radi sodelovali:
Encircle the fields you wish to participate in:

Vaje: Lessons:	* folklora folklore	* gledališče theater	* slovensko petje singing in Slovene
Delavnice: Workshops:	* šport sport	* novinarstvo journalism	* ročna dela handiwork
Krožki: Circles:	* umetnost art	* politika politics	* zgodovina history

Kontaktni naslov v Sloveniji / Contact address in Slovenia

Ime in priimek Telefon
Full Name ..... Telephone .....

Naslov
Address .....

Delim stanovanje in hrano v koliđžu da ne
Board and accommodation in dormitory yes no

Datum Podpis
Date ..... Signature .....

Cena in plačilo

	pouk	ekskurzije	bivanje	skupaj
6-tedenski program	972	225	615	1812 US $
4-tedenski program	558	214	410	1197 US $
3-tedenski program	425	166	307	898 US $
2-tedenski program	278	95	205	578 US $

SO VAM V SLOVENIJI ODVZELI PREMOŽENJE?

SLOVENSKI INFORMACIJSKI URAD
86 Parramatta Rd.Camperdown NSW 2050 Sydney-Australia
Vsa korespondenca:P.O.BOX 188 Coogee NSW 2034 Australia
Tel.:(02) 517 1591, (02)519 3933 -FAX:((02) 550 1378

V zvezi z denacionalizacijo premoženja v Sloveniji je nujno, da se uredi sledeče:

1. Vsak oškodovanec(pa naj bo to zaplemba, nacionalizacija itd.) ali njegov dedič naj svoje zahteve najprej registrira na svoji domači občini. Podati mora točen naslov premoženja za katerega zahteva odškodnino in seveda naslov sedanjega bivanja. To lahko stori sam potom pošte ali pa po pooblaščencu v domovini. Važno je, da se to uredi čim prej-brez odlašanja.

2. Priporočljivo je tudi, da se oškodovanec(lastnik zaplenjenega premoženja)prijavi Združenju lastnikov razlaščenega premoženja v Ljubljani. Članarina znaša 300 dinarjev(cca AUD 30.-)

Lep pozdrav
Alfred Brežnik
Vodja pisarne

ZDRUŽENJE LASTNIKOV RAZLAŠČENEGA PREMOŽENJA
Ljubljana,p.p.584 -61101,Ljubljana
Adamič-Lundrovo nabrežje 2, soba 201
Telefon: 310-566, interna 307

Pristopnica k združenju lastnikov razlaščenega premoženja-Ljubljana

Priimek.....Ime.....
Leto rojstva.....Kraj.....

Naslov:Kraj.....Poštna številka.....
Ulica.....

Telefon doma.....

Šolska izobrazba.....Poklic.....

Delovno mesto.....

Vrsta oškodovanja: 1.nacionalizacija
2.zaplemba
3.agrarna reforma
4.nepravična odškodnina
5.druge oblike oškodovanja.....

Sem, a)Lastnik zaplenjenega premoženja, b) dedič

Zbrano imam dokumentacijo o svojem primeru:
a)popolno b)nepopolno c)nimam dokumentacije

Pripravljen sem aktivno sodelovati v združenju na področju:
1.prava
2.katastra
3.cenitev premoženja
4.organizacije
5.administracije
6.računovodstva
7.poverjeništva združenja v svoji občini

Kraj in datum.....Podpis.....

PIŠE NAM PREDSEDNIK ZDRUŽENJA LASTNIKOV RAZLAŠČENEGA PREMOŽENJA
FRANC IZGORŠEK

Spoštovani!

Preteklo je nekaj mesecev od zametkov združenja, ven dar nas je danes že okrog tri tisoč, kar je vendar le del ček vseh, ki so bili prizadeti preko krivičnih in nasilnih zakonov o nacionalizacijah in drugih oblikah razlastitve. To je bil tako grob poseg v premoženje in integriteto ljudi, da se še danes odpira nikoli dodobra zaceljena rana.

Politične spremembe zadnjega časa vnašajo novo upanje in gotovost, da bodo te krivice popravljene. Težko ali nemogoče bo popraviti moralne krivice, mogoče in obvezno pa je popraviti materialne. Ne priznavamo nobenih izgovorov, da je delo preobsežno, prekomplicirano ali nerešljivo za narod, ki se je odločil za demokracijo in pravno državo. Dela se je treba lotiti takoj in vrniti oropano premoženje v celoti. To pravico nam morajo dati z zakonom, ne bomo je iskali kot hlapec Jernej. Z veseljem vam sporočamo, da naša prizadevanja že rojevajo prve uspehe. Pri novi oblasti, kjerkoli smo bili sprejeti na pogovore, smo naleteli na polno razumevanje. Ugotavljamo ugodno politično voljo. Naši člani so vključeni v različna republiška telesa, ki tangirajo to problematiko. Bili smo pobudniki zakona o začasni prepovedi sečenj v odvzetih gozdovih in začasni prepovedi prometa z nepremičninami v družbeni lasti. Spremljamo podobne procese v tujini in v Jugoslaviji.

Bodite pozorni na Vašo odvzeto lastnino in ob kakršnih koli motilnih posegih protestirajte in takoj obvestite naše združenje. Pričenja se priprava zakona o denacionalizaciji, ki bo dokončno uredil našo problematiko. Do izida tega zakona v glavnem ni mogoče pridobivati lastnine nazaj. Po izidu zakona pa se bo da lo naše probleme v glavnem hitro urediti.

Vabimo prizadete lastnike odvzetega premoženja naj se priključijo našemu združenju, saj se edino pri nas zbira celotna evidenca. Pravna pomoč je v tej fazi preko združenja le posvetovalna, saj vsa dela opravljamo prostovoljno in v prostem času.

Za normalno delovanje združenja vas prosimo, da izpolnite priloženo pristopnico in jo vrnete na naš naslov ter plačate letno članarino ali prostovoljne prispevke na žiro račun:
50100-620-107 05 1010115-1673416 pri Ljubljanski banki, enota 010.

Uradne ure za člane so v naših prostorih na Adamič-Lundovem nabrežju 2 v Ljubljani, vsak ponedeljek, sredo in petek dopoldan od 9.30 do 12 ure in popoldan od 16 do 18 ure,-v petek samo dopoldan.

Lep pozdrav
Predsednik ZLRP
Franc Izgoršek

GEZOCIDI

—Zadeto ljudstvo nam potrjuje, da stari politiki niso streljali samo kozlov.
—Tisti, ki so nam vse požrli, so nas že do kosti obrali.
—Samo tisti se izogibajo resnice, ki so z lažmi bogateli.
/Geza Mitkovič-mariborski "VEČER"/

IN

FOKUS

KVADRATURA KROGA

Januarja sta si stali iz oči v oči do zob oboroženi hrvaška policija in jugoslovanska armada in majkala je samo še vžigalica, pa bi razneslo balkanski sod smodnika. Takrat je hrvaški predsednik Tudman končal krizo s pomenljivimi besedami, da je vojska očitno mislila, da jo nameravajo hrvaške oborožene enote napasti, medtem ko se je hrvaška oblast bala nasprotnega. In če se oboji strinjajo, da je na obeh straneh preveč orožja in da je bojna pripravljenost obeh posledica nesporazuma, potem je pač čas, da oboji povesijo cevi. In so jih.

Ni pomembno, ali je kdo od prisotnih na tisti seji državnega predsedstva, ko so bile izrečene te besede, povedanemu verjel. Pomembno je, da so se vsi vpleteni obnašali, kot da je bila povedana resnica. In posledice tega so bile vsaj za nadaljnji potek pogajanj v Jugoslaviji morda celo odločilne. Priznano je bilo, da mir v Jugoslaviji, tako kot je dolga povojna leta v svetu, temelji na ravnovesju strahu vpletenih sil. In da slovensko ustanavljanje lastne vojske iz enot teritorialne obrambe in hrvaško oboroževanje ter širjenje rezervega sestava policije prispevata k mirnemu reševanju jugoslovanskih razprtij prav toliko kot vpletanje jugoslovanskega armadnega vrha v notranjepolitično življenje na strani srbskih komunističnih oblasti. Jugoslovanskih oblasti odtlej kot posebnega partnerja v pogajanjih med republikami ni več. So le še republike - države na jugoslovanskih tleh, ki se morajo sporazumeti o svojih bodočih medsebojnih odnosih.

Kasnejši odstop predsedujočega zveznemu državnemu predsedstvu Jovića in potem preklic odstopa - oboje v imenu zaščite srbskih nacionalnih interesov - sta tak položaj le še utrdila. In ker gre verjeti najnovejšim besedam sedanjega podpredsednika zveznega državnega predsedstva Hrvata Mesića, bo ta 15.maja zamenjal na nominalno najvišjem političnem mestu v zvezni državi Srba Jovića - a zato bo moral položaj premiera zapustiti Hrvat Marković. Šušlja se sicer, da bi znal novo jugoslovansko vlado voditi Slovenec, vendar bi jo zaradi notranjepolitičnega ravnovesja skoraj moral voditi Srb. Mir v Jugoslaviji je v ravnotežju na tehtnici med Zagrebom in Beogradom. In Slovenija?

Znašla se je v vlogi talca. Obe sprti skrajnosti trdita, da je ravnotežje odvisno od nje: Hrvati pravijo, da se bodo, če se odcepi, še isti trenutek odcepili tudi oni. Srbi pravijo, da se Hrvati (zaenkrat še) ne morejo odcepiti brez krvi. Hkrati Srbi pravijo, da Jugoslavije, če se odcepi Slovenija (sicer proti temu ne bi imeli nič), potem ni več in z njo padejo tudi notranje meje med republikami. Hrvati odgovarjajo, da bi lahko, če bo Srbija presegla razumne meje skrbi za Srbe na Hrvaškem ter v Bosni in Hercegovini, tekla kri. Slovenija pa potrebuje miren odhod. In je tako - vsaj začasno - ujeta v ultimate med Srbijo in Hrvaško. V skrajni konsekvenci celo odgovorna za vojno ali mir na ozemlju jugoslovanskih dežel.

Zahodna Evropa in ZDA sta očitno brez vsake strategije do dogajanj na Balkanu in to nadomeščata s taktiko korenčka in palice. Podpirata liberalne gospodarske in politične reforme na eni in enotnost zvezne države na drugi strani. Vsako le do neke mere. Ker reforme razgrajujejo Jugoslavijo kot tako, enotnost zvezne države pa reforme, je krog zaprt, ponujanje pomoči pa prehaja v grozeče breme. Pare je v balkanskem loncu vse več, ventilov, skozi katere bi lahko uhajala, pa vse manj.

V naslednjih dveh mesecih se bo zvezno državno predsedstvo s presedniki republik vsak teden sešlo v drugi republiki in do petnajstega maja, ko bo prišlo do zamenjave v zveznem državnem vrhu, naj bi iznašlo formulo diplomacije, ki naj bi znala Jugoslaviji izmeriti kvadraturo kroga. Del tega računa je že znan: iz državnih vrhov se odšteje sedanjega in doda še neznanega novega zveznega premiera. Drugi del računa pa bodo izračunale jugoslovanske tajne službe: v miru na Balkanu, ki temelji na ravnotežju strahu, bo moč vsake od pogajalskih strani odvisna od kredibilnosti njenih groženj, da je pripravljena svoje interese braniti tudi s silo, ki sicer ni zadostna za zmago, dovolj pa je je za popolno uničenje vseh vpletenih strani, in od poznavanja namenov in namer nasprotnikov. Karte bodo na mizo torej polagali igralci v prvi vrsti, mešali pa tisti za njimi, v drugi.

Žal je logika tajnih služb, enako kot javnih, utemeljena najprej na dokazovanju lastne potrebnosti. In tako bodo iz namišljenih zarot nastajale prave in temperatura v Jugoslaviji se bo nujno spet začela dvigati do vrelišča, ko bo, upajmo, kdo spet rekel, da je država na robu državljanske vojne samo zato, ker sta se sprti strani vzajemno motili in dokončno zmotili v percepciji nasprotne strani.

Če kaj, potem danes sprte strani v jugoslovanski krizi potrebujejo tisto diplomatsko spretnost, ki je svet ohranjala na robu globalnega spopada, ni pa dovolila, da bi iz »hladne« padel v »vročo« vojno. Kajti isti strah, zaradi katerega puške na Balkanu molčijo, lahko sproži prvi strel. Zaradi katerega bi sicer bilo vsem žal, a, žal, prepozno. □

IRENA BIRSA
28 let

"Pridi te bom slikala", sem ji rekla pred nekaj meseci, sama ne vem zakaj,"morda bom kdaj potrebovala tvojo sliko."
Ostala je fotografija-Irene ni več.
Pred dobrimi dvemi tedni je odpotovala v Slovenijo na dvotedenski delovni obisk-in ni se vrnila.Pokopana bo v Sloveniji-v deže'i svojih staršev, ki jo je tako ljubila.
Staršem moje iskreno sožalje.

Stanka Gregorič

Slovenija
Moja dežela

RADENCI-Priznanje Turistične zveze Slovenije, ki je lani prisodila Radencem mesto najlepše urejenega turističnega kraja, je radensko turistično društvo spodbudilo k še bolj prizadevnemu delu. Letos bodo skušali enotno označiti peš-poti po kraju in okolici in izdati zemljevid Radencev in okolice, urediti Boračevski potok in zasaditi drevored lip, na ploščadi pred pošto postaviti vodnjak in sodelovati pri obnovi starega vrelca v središču zdravilišča, ob nedeljah popoldne znova uvesti promenadne koncerte in dokončno urediti interni kanal kabelske televizije, pripraviti kuharsko razstavo, srečanje glasbenikov Pomurja, mednarodni festival cvetja, teden treh src, srečanje mojstrov domače obrti, razstavo slik Moji Radenci in novoletni živžav.
To pa še ni vse:letos se lahko gostje v Radencih kopajo tudi pozimi na prostem. Nov termalni bazen, ki so ga potem, ko so izvrtali uspešno vrtino za toplo vodo lani zgradili ob starem pokritem bazenu v radenskem zdravilišču.

MARIBOR-V poročni dvorani na Rotovškem trgu so sodelavci mariborske knjižnice pripravili Balantičev večer. Balantiča je predstavil prof. France Pibernik, ki je lani izdal knjigo "Temni zaliv Franceta Balantiča".

MARIBOR-Obnovili bodo cerkev pri Arehu na Pohorju.Zamenjali bodo streho in stavbno pohištvo ter uredili pročelje. Po predračunih bo obnova stala 1,8 milijona dinarjev.Z obnovo bodo začeli sredi maja, končali pa do avgusta.

MURSKA SOBOTA-Varuhi narave in murskosoboški električarji se dogovarjajo, kako ohraniti in zaščititi gnezda štorkelj na električnih drogovih. Glavna težava pri premeščanju gnezd je pomanjkanje strokovne pomoči. Možnosti za ohranitev štorkljinih gnezd sta samo dve:poleg električnega droga, na katerem je gnezdo, postaviti še en(zdaj betonski) drog ali pa gnezdo preseliti na novi drog, starega pa odstraniti.

ŠENTJUR PRI CELJU-Na Kalobju so predali namenu televizijski pretvornik, ki večjemu delu območja občine Šentjur in nekaterim zaselkom v celjski in šmarski občini omogoča boljše sprejemanje prvega in drugega programa slovenske televizije. Razmišljajo tudi o dodatnih programih obeh hrvaških in koprskem, katerih sprejem bi omogočal kalobški pretvornik z dodatno opremo, kar pa bi pomenilo veliko denarno breme, za vsak dodatni program 35 tisoč nemških mark.

ŠENTJUR PRI CELJU-Delavci so začeli povezovati šentjurška gospodinjstva na novo zgrajeni vodovod Kozarica. Doslej so Šentjurčanom dobavljali vodo iz sosednjih-celjske in šmarske občine.Ko bo dograjen še nov zbiralnik na Botričnici, bo Šentjurčanom zagotovljena tudi ustrezna rezerva pitne vode.

SLOVENSKA BISTRICA-Medtem ko se je tu občutno zmanjšalo število zasebnih avtoprevoznikov, se množijo gostilne, bifeji in trgovine kot gobe po dežju. Lani ob tem času je bilo v bistriški občini 50 gostiln in bifejev in 19 zasebnih trgovin. Danes je gostilniških lokalov že 62, trgovin pa 50. S tem se je povečalo tudi število zaposlenih delavcev. Prav to zadnje je za bistriško občino posebnega pomena, saj je stopnja nezaposlenih v njej med najvišjimi v Sloveniji. Tudi zasebna obrt hitro narašča.

CELJE-V celjski Aurei so predstavili medeninast kovanec za deset lip, ki so ga ročno skovali v tej kovnici. Doslej so izdelovali značke. Sedaj razmišljajo, da bi začeli kovati denar začeli pa so tudi izdelovati policijske lisice. Z nemškim podjetjem se pogovarjajo o odkupu znanja, tehnologije in trga za okrasne škatle in etuije. Radi bi kupili tudi stiskalni aparat za veliko serijsko proizvodnjo žetonov ali kovancev.

PORTOROŽ-Slovenija je končno dobila prvo raziskovalno ladjo, ki je vredna tega imena.V začetku marca letos so namreč splavili v morje 9,5 metra dolg gliser,ki so ga z ustrezno opremo in aparaturami opremili po načrtih strokovnjakov portoroške Morske biološke postaje ljubljanskega Inštituta za biologijo.Inštitut za biologijo je tudi lastnik raziskovalne ladje, ki bo biologom morske biološke postaje vsekakor omogočila kakovostnejše delo na morju.

RADGONA-Radgončani gledajo kar 26 televizijskih programov.Na kabelski razdelilni sistem v Gornji Radgoni je priključeno več kot 1 100 družin in tako je po številu programov radgonski eden največjih tovrstnih sistemov v Sloveniji. Od 1. februarja letos teče tudi poskusni program za radgonsko območje.

LJUBLJANA-Slovenski krščanski demokrati so ustanovili podjetje Slovenec d.o.o., ki naj bi izdajalo časopis Slovenec. Začetek izhajanja je predviden za 9.maj 91. Časopis naj bi v začetku izhajal kot tednik, kasneje pa kot dnevnik. Kot glavnega urednika se omenja Andreja Rota, ki je prišel pred kratkim iz Argentine in je verjetno eden prvih, če ne prvi, ki se je vrnil v domovino svojih staršev.

EKOLOGIJA-Najbolj onesnaženi vodotoki v Sloveniji so Paka pod Krškim, Kamniška Bistrica pri Beričevem, Voglajna s Hudinjo, Ljubljanica v Zalogu, Sora v Medvodah, Ščavnica v pristavi, Hubelj pri Ajdovščini in notranjska Reka pod Ilirsko Bistrico. Na kakovost vodotokov Mure, Drave, Ljubljanice, Sore in Save še posebno negativno vplivajo sušna obdobja. Prav tako so onesnažena jezera:Cerkniško, Blejsko in Bohinjsko.Lani je "cvetela"Krka, Krupa je doživela posebno ekološko katastrofo, Drava priteče že iz Avstrije onesnažena. Rižana se napaja iz vrste ponornih voda ob cesti Kozina-Rupa, po kateri poteka prevoz zelo velikih količin nevarnih snovi.

CELJE-Pri obnovi knežje palače oziroma poznejše vojašnice so odkrili nekaj zanimivih detajlov nekdanje arhitekture. V palači, ki ima sedem tisoč kvadratnih metrov površine, to je več kot jih imajo vsi celjski poslovni prostori, naj bi bil, ko bo obnovljena, sedež Svetovnega slovenskega kongresa.

TEHARJE-Do zadnjega dne Svetovnega slovenskega kongresa bo grobišče na Teharjah urejeno, kolikor je to v danih okoliščinah le mogoče.Prostor, kjer je bila že lani maša zadušnica, bodo še nekoliko razširili in ga ozelenili, s čimer bo storjen še en korak h končnemu videzu tega zadnjega počivališča žrtev enega množičnih povojnih pobojev v Sloveniji. Pričakujejo,da bodo udeleženci Svetovnega slovenskega kongresa v velikem številu obiskali ta žalostni kraj, kjer bo takrat tudi maša, ki naj bi jo vodil nadškof Alojzij Šuštar.

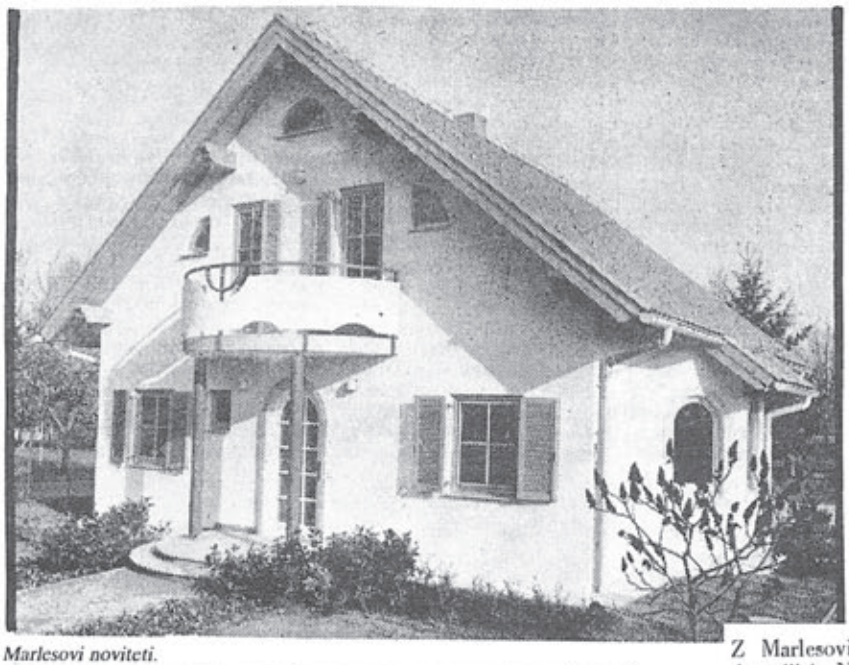
ROGAŠKA SLATINA-Do konca prihodnjega meseca bodo v Zdravilišču Rogaška Slatina sprejemali melodije, izmed katerih bodo najboljše predstavili na jesenski tradicionalni prireditvi šanson Rogaška 91.Če bo kvalitetnih melodij dovolj, bo kasetna produkcija Radia Ljubljana izdala posebno kaseto.
V Rogaški bo kmalu končan nov kulturni dom.

PTUJ-Pred kratkim so se zbrali v Ptuju predstavniki več kot tretjine slovenskih občin, na povabilo župana Vojteha Rajherja. Tema:Zakon o spodbujanju demografsko ogroženih območij. Kako naseliti vasi, zaselke, kjer so se ljudje izselili? Kako zagotoviti najosnovnejše:vodo, cesto, delo? Prej manj razvita" bodo zdaj "demografsko ogrožena območja" Slovenije.

PORTOROŽ-Letošnji že 14. festival Melodije morja in sonca bo v portoroškem Avditoriju 19.in 20. julija.Udeležijo se ga lahko vsi avtorji dežel Alpe-Adria.

VIRI:Delo, Naša luč, Mladina, Rodna gruda, Večer,

V BESEDI IN SLIKI

Marlesovi noviteti.

MARLESOVE NOVOSTI

Novostim podjetja Marles iz Maribora kupci že ploskajo. Za Marlesovo montažno hišo različnih serij in v velikosti približno sto kvadratnih metrov je po zadnjih cenikih treba odšteti približno 500 tisočakov. Cena je seveda okvirna, saj je v največji meri odvisna od posameznih izvedb, stopnje opreme, pa tudi od naklona strehe.

Med plačilnimi pogoji za nakup montažnih hiš ponuja Marles tri možnosti. Plačilo 100 odstotnega predujma v 15 dneh prinese pet odstotkov popusta pri ceni v ponudbi montažnih hiš. Hiša se lahko vplača tudi v 30 dneh, pri čemer kupcu tovarna ne odobri popusta.

Tretja verzija, ki tudi ne prinaša popusta, pa omogoča, da kupec plača polovico cene montažne hiše v 15 dneh po podpisu pogodbe, drugo polovico pa v 45 dneh. Za tovrstna vplačila v tovarni tudi ne obračunavajo obresti.

Z Marlesovimi hišicami se navdušujejo posebej v Avstriji in Nemčiji. Ti deželi sta namreč poleg Italije najpomembnejši povpraševalki po Marlesovih proizvodih. V Avstriji jih njihov ekskluzivni prodajalec proda toliko, da se je že prebil na prvo mesto po številu montažnih hiš v državi.

Ob obletnici rojstva

Spomenik Rudolfu Maistru, generalu in pesniku, po čigar zaslugi je Maribor slovenski. Letos je Maribor proslavil 117-letnico rojstva svojega osvoboditelja.

SVETOVNI SLOVENSKI KONGRES

ZAKLJUČNA PRIREDITEV NA GRADU TABOR nad Laškim, 14 kilometrov iz Celja. Grad Tabor, katerega ostanki so preurejeni v imenitno turistično središče, ki ohranja vse značilnosti arhitekture v prvotni zasnovi iz 14. stoletja. Za keramiko in vitraže je izvedel idejno zasnovo in načrte Tomaž Kržišnik. Skladnost lesa, stekla in kovaških umetnin bo v prijetnem ambientu izjemno, domače okolje za SLAVNOSTNI ZAKLJUČEK PRVEGA SVETOVNEGA SLOVENSKEGA KONGRESA, ki ob bo 14. uri.

Marsikakšna zgodovinska misel in zaključek bodo dozoreli na gradu Tabor. Slovenci z vsega sveta si bodo segli v roke, saj jih čaka veliko delo: PRVIČ V ZGODOVINI BODO IMELI SVOJO DRŽAVO!

SLOVENSKI POLITIČNI BAROMETER

NAPORNA POT V SAMOSTOJNO SLOVENIJO

Nova, svobodna Slovenija si utira v tem času dve poti: zunanjo v državno neodvisnost in samostojnost, notranjo v gospodarsko ozdravljenje in demokracijo. Obe sta zelo naporni, druga še bolj kot prva.
Zunajna pot mora premagovati ovire pri razdruževanju od Jugoslavije, ker bi Jug hotel na veke živeti od slovenskih žuljev, in ovire v mednarodnem svetu, ker bi ta imel rad na Balkanu mir.
Bolj zaskrbljujoča je notranja pot. Rdeče enoumje je pripelajlo gospodarstvo na rob bankrota. Blagajne so prazne, delavcev po podjetjih je preveč, inflacija na pohodu. Trezni opazovalci računajo, da bodo za ozdravljenje potrebna štiri leta.
Prejšnji režim se je zadolžil do amena, sedaj pa se bliža kriza, ljudje so vse bolj nestpni in nezadovoljni.In prav ta nestrpnost je kakor voda na partijski mlin. Namesto da bi se posuli s pepelom za vse gorje, ki so ga v zadnjih petdesetih letih slovenskemu narodi prizadejali, se delajo, kot da niso sprožili revolucije proti Slovencem, kot da niso med vojno in po vojni vzeli življenje toliko najboljšim rojakom in kot da niso narodu petinširideset let jemali svobode in pripeljali gospodarstvo na boben. Namesto da bi vsaj sedaj pomagali uglajevati pot v demokracijo, jo otežkočajo in spet sebe proglašajo za mesije. Vendar spomin v narodu ostaja živ in tem prenoviteljem in njihovi žlahti se ne bo pustil več preslepit|. Demokracijo je predrago plačal.
(NAŠA LUČ)

SLOVENSKA VOJSKA

S sprejetjem sprememb in dopolnil ustavnega zakona za izvedbo 96. in 97. dopolnila k slovenski ustavi je slovenska skupščina 7. marca 91. uveljavila moratorij na služenje vojaškega roka(za državljane Slovenije) v Jugoslovanski ljudski armadi(JLA). Naborniki iz Slovenije se bodo poslej usposabllali v enotah teritorialne obrambe(TO) in policije, kar hkrati pomeni, da bo- ob mirnem razpletu jugoslovanske krize- najkasneje leto osorej uniformo JLA slekel še zadnji obveznik Slovenije.

DEMOS OSTAJA BREZ SIVIH PANTERJEV(upokojenci)

Stranka slovenskih upokojencev je zaradi nerazumevanja izstopila iz vladajoče koalicije.

Upokojencev je v Sloveniji 400.000, to je petina slovenskega naroda.Vse bolj so jezni in očitajo vladi, da je požrla predvolilne obljube.V en glas kličejo, da niso berači in da ne morejo deliti usodo gospodarstva, ki mu pravijo prevalitev bremena na njihove hrbte.

DELAVCI NEZADOVOLJNI Z BESEDILOM NOVE SLOVENSKE USTAVE

Če v predlogu nove slovenske ustave ne bo več sociale in humanizma, bodo Neodvisni sindikati Slovenije pozvali delavce, naj sprejem ustave bojkotirajo.

Akt o razglasitvi samostojnosti

Če bo Slovenija prisiljena, da zamenja predvideni vrstni red potez, in bo torej morala najprej razglasiti samostojnost, šele nato pa z drugimi republikami urejati nerešene probleme glede obveznosti in pravic, ki sledijo iz njenega dosedanjega statusa federalne enote v jugoslovanski skupnosti, potem bo to nedvomno storila z razglasitvijo samostojnosti v skupščini. Deklaracija oziroma resolucija bo, v skladu z dosedanjimi ustavnimi spremembami, že sprejeto zakonodajo in sklepi slovenske skupščine, morala vsebovati:

- preklic vseh pristojnosti zveznih organov na slovenskem ozemlju (carine, kontrole letenja, inšpekcij, finančne policije, zavoda za standardizacijo...) oziroma njihov prenos na ustrezne slovenske organe;
- zahtevo po umiku jugoslovanske armade s slovenskega ozemlja v določenem roku in predčasni odpustitvi slovenskih vojaških obveznikov iz vseh enot ter takojšnjo razveljavitev vojaške zakonodaje in razpustitev vojaškega pravosodja;
- preklic mandata vsem članom zveznih državnih organov iz Slovenije ter imenovanje odpravnikov poslov v drugih republikah, ki naj bi poskrbeli za zavarovanje slovenskih interesov;
- razglasitev emisijske banke in lastne valute;
- izjavo o pravnem nasledstvu oziroma prevzemu ustreznega dela pravic in obveznosti, ki jih je kot subjekt mednarodnega prava imela jugoslovanska federacija;
- priznanje vseh mednarodnih konvencij in pogodb, ki jih je ratificirala zvezna skupščina, izjavo o spoštovanju načela nedotakljivosti meja in drugih načel mednarodnega prava, helsinške listine in ustanovne listine OZN;
- poroštvo mednarodni skupnosti oziroma upnikom glede prevzema proporcionalnega dela zunanjih obveznosti federacije;
- prošnjo za sprejem v mednarodne organizacije, začenši z OZN;
- prošnjo za mednarodno priznanje Slovenije. □

Za zastavo brez zvezde

Odbor Slovenske demokratične zveze za Škofjo Loko je imel pred kratkim svoj občni zbor, na katerem je sprejel posebno izjavo v zvezi z zadnjim dogajanjem v skupščini, ko ni bila izglasovana odstranitev rdeče zvezde s slovenke zastave: "Razočarani ugotavljamo, da celotna opozicija noče in ne more dojeti, da se čas boljševizma izteka in da se morajo z novim političnim sistemom spremeniti tudi simboli. Presenečeni ugotavljamo, da teh sprememb nočejo dojeti niti liberalni demokrati, ampak se še naprej čvrsto oklepajo vsega tistega, kar so z veliko žlico zajemali prej. Ne razumemo opozicije ki kljubuje zamenjavi zastave oziroma odstranitvi zvezde zgolj čustveno, čeprav se 'postavlja' z mnogimi razumniki. Tribarvnica ni nikoli bila spremenjena na legalen in legitimen način, ampak z nasilno revolucijo in diktaturo. Ohranjanje simbolov 45 letne partijske diktature hromi našo podzavest do te mere, da ljudje ne morejo dojeti sprememb tudi na drugih področjih, od gospodarstva do zdravstva. Člani Slovenske demokratične zveze in občinski odbor stranke smo še naprej odločeni, da priznavamo le zastavo brez zvezde in da bomo takšno tudi uporabljali. Evropa, na katero s svojim tednikom prisegajo celo komunisti, pa bo očitno še dolgo naš cilj le deklarativno. Ostajamo na Balkanu s pogledom v komunizem in z roko v kapitalizem.

TISK

TEDENSKE NOVICE

Nekoč smo slišali:govori srbsko, da te ra zume celi svet. Danes pa hočejo še več: tudi tujo zemljo, celo našo Belo Krajino. Po aneksiji bivših avtonomnih pokrajin Kosova in Vojvodine se je srbski ekspanzionizem usmeril proti Hrvaški.Ob vsem tem pa ni prišlo dosti v javnost, da je v nevarnosti celo Bela Krajina.
V nedeljo, 3.marca so v Karlovcu ustanovili organizacijo Forum Srbov Bele Krajine, Gorskega Kotarja, Korduna, Prokuplja in Žumberka, kot politično podporo baze internacionalizacije srbske ga vprašanja.
Samo zamisel je bilo prvič slišati na proslavljanju "vojaškega" novega leta v Karlovcu iz ust pripadnikov srbske birokracije. Z ustanovitve Foruma so poslali "Poziv jugoslovenski in svetovni javnosti o položaju in opredelitvi srbskega naroda na tem območju."
Kot zagotavlja ta poziv, sta hrvaška in slovenska ustava Srbe dejansko in pravno ugrozili:
"Del Bele Krajine je sestavni del srbskega etničnega telesa kot posledica skupne zgodovine srbskega naroda na teh tleh. Z zapiranjem srbohrvaških šol na teh tleh
Z zapiranjem srbohrvaških šol, pa tudi na druge načine, so danes na tem območju skoraj povsem zadušili občutek srbske narodnostne pripadnosti, ki prehaja v svoje lastno protislovje, kar mora biti ponižujoče tudi za bratski slovenski narod."
Če bi Jugoslavija razpadla pravijo v pozivu, bi se srbski narod, ki živi v teh krajih opredelil"za pravico do skupne države z vsem srbskim narodom pod vodstvom njegovega zakonitega nacionalnega predstavnika."

TISK

MLADINA

Plačujemo, da nam prisluškujejo."Kako je mogoče, da državljani v Jugoslaviji sami plačujejo prisluškovalne naprave, montirane na njihovih telefonih? "je zanimalo delegata skupščine Skupnosti jugoslovanskih PTT služb, ki je svoje vprašanje konec lanskega leta zastavil direktorju skupnosti.
Odgovor se glasi:"Na zahtevo ljudske obrambe je mogoče glavni kabel predhodno napeljati do primerne naprave, ki se nahaja v posebnem prostoru. Konstrukcija te naprave, način napeljave in varnost prostorov so predpisani s posebnimi določili, ki jih predpisuje organ ljudske obrambe."
Gre za to, da skoraj v vseh telefonskih centralah v državi nekdo vgrajuje t.i. kabelske vmesnike, ki omogočajo prisluškovanje kateremu koli telefonskemu pogovoru. Odločitev je bila vključena na pismeno zahtevo ZSLO.

TISK

MLADINA

Bolj ko se bliža 23. junij, ko bi morala Slovenija postati suverena država, vse več nemira je čutiti v poslopju republiškega sekretariata za ljudsko obrambo. Končujejo se priprave na preoblikovanje TO(teritorialne obrambe) v slovensko vojsko, mrzlično se zbira podatke o dru gi sili v slovenskem prostoru-JLA-, ki bi v izrednih razmerah lahko zapustila vojašnice.
Republiški sekretariat za ljudsko obrambo ima tudi že pripravljeno skoraj vso dokumentacijo o premoženju JLA v Sloveniji, ki so jo zbirali občinski sekretariati s pomočjo geodetskih zavodov. V Ljubljani, kjer vojska gospodari s približno 90 hektari zemljišč in ima v središču mesta devet strateško pomemb nih objektov, je že pripravljen načrt, kako jih v primeru izrednih razmer blokirati. Podobno je v Mariboru, kjer JLA uporablja okoli 128 hektarov zemljišč in ima v središču mesta pet strateških točk.

TISK

DELO

Po naših informacijah je dr. Jože Pučnik v imenu socialdemokratske stranke zelo odločno zahteval od vlade, vodstva parlamenta in predsedstva republike, da takoj, zlasti pa pred datumom, določenim s plebiscitom, opravijo vse potrebno za razdružitev.
Mnenja o uveljavitvi polne suverenosti in samostojnosti Slovenije so sicer v Demosu popolnoma poenotena, še vedno pa obstajajo razlike glede tega, ali so razmere že tako kritične, da bi ne smeli čakati do 23. junija.

TISK

NEODVISNI DNEVNIK

...dr. Pučnik, kako ocenjujete delo Milana Kučana, vašega protikandidata na zadnjih predsedniških volitvah?

Dr.Pučnik:Kučan je bister, Kučan je realist, pragmatik. Razen ene velike napake takrat z orožjem, ko je kljub našim jasnim opozorilom čakal 48 ur, preden je prepovedal izročitev orožja teritorialne obrambe JLA, po mojem mnenju ni naredil nobene napake. Vleče dobre poteze, učinkovit je, kooperativen, prevzel je pravzaprav Demosovo linijo osamosvajanja Slovenije, čeprav je pred volitvami zagovarjal nekaj čisto drugega, toda to je treba pozdraviti. Na njegovo delo nimam kritičnih pripomb, razen morda glede njegovega odnosa do posameznih strank, toda verjetno bi sam na njegovem mestu ravnal enako.

TISK

SLOVENSKE BRAZDE

Iz nagovora Ivana Omana slovenskim vojakom ob vaji "Premik 91":
"Pozdravljam vas, vojake slovenske teritorialne obrambe. Slovenski vojak je vojak svobode in miru. To sta dve največji vrednoti, povezani med sabo. Ni namreč prave svobode brez miru, tudi ni pravega miru brez resnične svobode."

Predsednik predsedstva RS Milan Kučan

KONEC DOBER.

NAMESTO RUBRIKE: MED ALBANCI BOSANCI , ČRNOGORCI, HRVATI, HERCEGOVCI, MAKEDONCI, SRBI in SLOVENCI

BOŽIDAR DEBENJAK
(Ljubljana)

Edini napredek, ki smo ga doslej dosegli, je ta, da se lahko vsaka od šestih republik oboroži. Vendar domača pamet očitno ni dovolj, da bi iz njih naredila tudi mednarodne subjekte. Ko b intervencija od zunaj prisiljena arbitrarno dc ločiti srbsko-hrvaško in srbsko-albansko mejo, se bomo pa čudili kot Indijci v Kiplingovi Knjigi o džungli, češ da so Angleži res grozni ljudje, ki poštenim poljedelcem preprečujejo sežiganje čarovnic.

BORIS JEŽ
(Delo, Ljubljana)

Razpad Jugoslavije je neizogiben. Pravzaprav se je proces začel že s samim rojstvom te države. In prav zato ne smemo pričakovati, da bo v tem prelomu nastalo neko novo stanje. Z osamosvojitvijo Slovenije se južno od Kolpe ne bo prav nič bistvenega spremenilo, le problem hrvaško-srbskih odnosov se utegn sprevreči v prvo pravo povojno krizno ž v Evropi. O teh rečeh se sedanji slovanskih republik ne m Split, Brdo itd. so le jajo dejansk pretkan

BOGO SAMSA
(Primorski dnevnik, Trst)

Ko sem v Trstu, se mi zdi, da bodo konci srečni, v Ljubljani se mi zdijo malo manj, ko grem v Beograd, pa sploh ne vidim konca. Skratka, Jugoslavija se bo razšla. Vprašanje je le, če bo razporoka mirna, z malo krvi in z relativno malo stroški. Problem ni samo v neumnosti šefov. Nemogoče je, da bi se ta ideja še obnovila. Vsi se rešujejo ali z nacionalizmom ali s socialistično histerijo. Milošević ne more popustiti, ker čim popusti, pade.

CIRIL RIBIČIČ
(SDP, Ljubljana)

Napočil je čas, da Slovenija ponudi pogoje, pod katerimi je pripravljena ostati institucionalno povezana z ostalimi državami, ki nastajajo na tleh dosedanje socialistične federacije. Žanje ni usodno, ali bodo iste pogoje postavile in uveljavile druge republike, na primer Hrvaška. Z drugimi besedami: Slovenija naj terja zase položaj samostojne in neodvisne države, ki ima enak položaj kot druge države, če si uspejo takšen status izboriti, ali pa poseben (asimetrični) položaj pridružene konfederalne države s samostojnejšim, mednarodno priznanim statusom suverene države. Z novo jugoslovansko skupnostjo želi biti povezana zaradi skupnega gospodarskega prostora, vendar na način, ki ne bo ogrozil njene samostojnosti in neodvisnosti. Najrazumnejša rešitev bi torej bila simetrično pridruženo članstvo Slovenije na robu nove jugoslovanske skupnosti, v kateri bodo vse članice, tudi Kosovo, imele večjo samostojnost, kot jo imajo sedaj, in manjšo, kot jo bo imela Slovenija.

IZTOK SAKSIDA
(Ljubljana)

Prihodnost bo razmeroma mračna. Slovenska državnost je možna, ampak zame ima negativen predznak. Marković bo padel. Vojne ne bo. Milošević ne bo padel. Albancem se slabo piše. Edino presenečenje, ki nas še čaka, je to, če se bodo Slovenci bolj ali manj eksplicitno odpovedali odcepitvi. Drugače pa vse ostaja v mejah afriških enklav, nikogar ne zanima projekt vključevanja vseh šestih enot v Združene države Evrope. Posameznik lahko samo pobegne.

MILOVAN ĐILAS
(Beograd)

Pogajanja se bodo še vlekla. Več pa od teh provincialnih politikov, ki so obsedeni z idejami državnosti in nacije, ne moremo pričakovati. Brez te obsedenosti bi naše probleme že zdavnaj rešili. Tako pa se bo vse samo še bolj zaostrovalo, nikomur ne bo priznanešeno, kajti ne glede na demokratične oblike, ki si jih izmišljujejo, ostaja socialni sistem povsod enak. Jugoslavija bo ostala zveza držav.

TOMAŽ MASTNAK
(Firence)

Vzemimo, da Jugoslavijo kot politično realnost opredeljujejo spori in spopadi. Težava je v tem, da ni nobenega jugoslovanskega konflikta, nobenega konflikta, ki bi zadeval in zaposloval vso državo. Na ravni konfliktov, ki jo opredeljujejo, Jugoslavija v resnici ne obstaja več, je zgolj skupni imenovalec nedoločenega števila konfliktov, ki nimajo nobenega drugega skupnega imenovalca. Ti konflikti so nerešljivi, ker je država, ki jih je proizvedla, prenehala obstajati. Nerešljivi so, ker je s prizorišča izginila država sploh, rešiti pa bi jih bilo mogoče le z državnimi sredstvi; tisto, kar se ponuja za novo državnost, pa je del konflikta. Prihodnost Jugoslavije je v nerešljivosti teh konfliktov, konflikti pa imajo prihodnost tudi onkraj Jugoslavije.

SENAD AVDIĆ
(As, Sarajevo)

Jugoslavijo so uničili Srbi s svojo fiksno idejo, da je Srbija povsod, kjer živijo Srbi. Ime Jugoslavija so ji nadeli samo za zunanje potrebe in ker se njena vojska pač imenuje Jugoslovanska ljudska armada. Ker samo v Sloveniji ne živijo Srbi, so jo iz Jugoslavije izključili. S plišastim udarom na Hrvaškem in pri nas v Bosni pa skušajo državo dokončno uskladiti z lastno predstavo. Moja napoved za bodočnost so ognjeni zublji državljanske vojne.

ZOLTAN CSORBA
(Magyar Szo, Budimpešta)

Odkar sem tu dopisnik, se mi situacija ne zdi tako črna. Glejte, Evropa ne mara, da se njeni otroci prepirajo med seboj. In pri večini navadnih ljudi tega medsebojnega besa tudi ni. V bistvu bi si želeli, da to že enkrat mine. Vojvodina pa je že po svoji naravi proti nacionalnim delitvam. Tako da bodo vodstva popustila in sklenila zvezo držav na temelju skupnih interesov.

JOŽEF ŠKOLČ
(LDS, Ljubljana)

Čeprav ga postavljajo kot zunanjepolitično vprašanje, je osamosvajanje republik notranjepolitični proces. Strategija reševanja krize je katastrofična. Temelji na podmeni, da čim bolj so odnosi v Jugoslaviji zaostreni, tem lažje bo država razpadla. Slovenija deklarativno protestira zaradi Kosova, bkrati pa ji je to argument, da gre ven. Prikrito se veseli Plitvic, ker ji služijo kot dokaz, da ni mogoče živeti skupaj. Strategija je napačna in nas bo do vratu zapletla v jugoslovanske štorije. Osamosvajanje bo pozitivten proces le, če se jugoslovanske stvari relativno umirijo. Spremeniti se mora strategija razreševanja krize. Treba je razorožiti jugoslovansko državo, njene konstitutivne elemente in njene državljane, potem bo Slovenije lahko sklepala kratkoročne dogovore in premostitvene sporazume ter prešla iz tamanja v aktivno politiko.

KOSTA ČAVOŠKI
(Beograd)

Ali bo Jugoslavija ostala skupaj? Vse je negotovo. Ampak zdaj ne spremljam dogodkov, ker ravno končujem knjigo Slobodan protiv Slobode.

VSE DOBRO!

PO PETEM SESTANKU PREDSEDNIKOV REPUBLIK

MARINKO BOŽIČ
(ST, Zagreb)

Zdaj, ko nam vojska ne čepi več za vratom, bo Knin padel v dveh urah. Že na Plitvicah bi jih lahko vse pobili, pa je Boljkovac spustil tri avtobuse. Kot že rečeno, imam osebne zveze v vrhovništvu in tam so sklenili, da bo do 15. maja Krajina počiščena, tako da ni več nevarnosti državljanske vojne. Hrvaška bo postala samostojna država. In čeprav nam je zahodna Hercegovina zelo draga, se v Bosni ne bomo vmešavali. Veseli me pa, da sta se približala. Odnosi med [illegible]donsko

JEVREM BRKOVIĆ
(Titograd)

Črna gora bo v enaindvajseto stoletje stopila kot ekološka država in moderna kraljevina. Srbija bo ostala republika, ker so Karađorđevići preveč skregani med sabso. Vojvodina bo postala ustavna srbska pokrajina, ne pa statutarna in poniževalno brezlična oblast. Kosovo bodo mednarodno priznavali kot republiko v sestavi definirane skupnosti suverenih jugoslovanskih republik. Slovenija, Hrvaška in BiH pa bodo izrazito suverene evropske države v sestavi zelo ohlapne skupnosti južnoslovanskih držav. Republika Makedonija bo v najtežjem položaju. Z razdržavljenjem Jugoslavije bodo njena ozemlja poskušale uropati Srbija, Bolgarija in Albanija. Makedonija bo edina strašna žrtev razpada Jugoslavije.

SHKELZEN MALIQI
(UJDI, Priština)

Če bo prišlo do oboroženih spopadov v Bosni in Hercegovini, bo vojska verjetno ustvarjala nove tampone, s katerimi se bo na koncu izrisalo nove meje, ki jih hoče Srbija. Zato se lahko gospod Milošević tako mirno »pogaja«. Zanj delajo vojska in oborožene enote na terenu. Ko bosta Slovenija in Hrvaška dojeli, da ju izigravajo, se bosta najbrž odcepili. Za sabo bosta pustili Srboslavijo in JLA kot »garanta«, da bosta Srboslaviji plačali alimentacijo, ker ju bodo krivili za propadli zakon. Tako se v resnici ne bo nič spremenilo. Hrvaška bo navidezno suverena, prav tako Slovenija. Tam spodaj, na njunem jugu, od razkosane BiH, prek Sandžaka, Kosova in Makedonije bo prišlo do intenzivnega ustvarjanja nacionalnih milic, odcepitev in združevanj, cestnih blokad, uničenih ekonomij, vključevanja sosednjih držav v konflikte, prihodov raznih evropskih in mirovnih komisij OZN, skratka do popolne libanonizacije. In kriza bo trajala dolgo.

DUŠA DAMJANOVIĆ
(Politika, Ljubljana)

Slovenija se bo odcepila in mi, ki nismo Slovenci, bomo ostali brez pravic. Kar se tiče drugega dela države, se bo moralo vprašanje Srbov na Hrvaškem in v Bosni reševati drugače kot z deklaracijami in grožnjami. Srbi so konstitutiven narod, zato je vsaka primerjava z Albanci neumestna. Tisti Albanci, ki nimajo državljanstva SFRJ, naj ga poiščejo tam, kjer ga imajo. Jaz navijam za to, da se zamenjata vladi v Zagrebu in Beogradu, ker realne želje po razpadu Jugoslavije ni. Makedonska politika mi je najmanj jasna, saj jih ne priznava nihče razen Srbije. Sicer pa bo referendum vse povedal, mi preveč govorimo v imenu ozke skupine ljudi. In še to: Slovenija računa na veliko podporo Jugoslavije pri svoji odcepitvi in hoče celo uporabljati jugoslovanske potne liste, dokler ne bo mednarodno priznana.
Jaz ga Ruplu ne bi dala.

LJUPČO GEORGIEVSKI
(VMRO-DPNE, Skopje)

Predsedniki se lahko sestajajo še na devetih hribih, svojih pogajalskih stališč pa ne bodo spremenili. Jugoslavija bo torej končala z razcepom 4 : 2, štiri republike bodo izbrale samostojnost, dve bosta ostali v federaciji. Drugi model je za Makedonijo nesprejemljiv, saj so se celo v Albaniji odrekli temu političnemu sistemu. Sprejemljiva ostaja kvečjemu zveza popolnoma suverenih držav, obenem pa se bomo pospešeno pripravljali na možnost razdružitve.

ZDRAVKO GREBO
(Sarajevo)

adnjemu butalcu že mora biti jasno, da Jugo-lavija ne obstaja več. Zgodovinske, geografs-e in čustvene predpostavke skupnosti, v katere je moja generacija nekoč verjela, enostavno ne držijo več, zato so ta dogovarjanja licemerna. Ali bomo še doživeli, da se ta nedokončani politični posel kon-a, da se ustvari nova skupnost na podlagi racionalne računice, ki bi pozneje morda vključila nova čustva?

MIŠA VASIĆ
(Vreme, Beograd)

Te komične tiskovne konference so sramota tudi za novinarstvo. Vse skupaj spominja na pritisk vztrajne sile na nepremičen predmet. Če se bomo zadovoljili s tem, da gremo po liniji najmanjšega odpora, in bo Marković res padel, bo to zmaga za tiste, ki hočejo državljansko vojno. Če bo res prišlo do odcepljanja, bodo najsrečnejši Pučnik, Tudman in Milošević. Vi Slovenci boste ostali brez tretjine izvoznega dohodka, Hrvati pa bodo ostali brez tretjine ozemlja. Saj razumem, da bi radi šli ven, mi tudi. Kaj si mislil, da je nam tukaj lepo?

SLAVKO MILOSAVLEVSKI
(SDPM, Skopje)

Jaz sem optimist. Jugoslovanska skupnost lahko preživi, če le upošteva zgodovinske in druge posebnosti vseh narodov.

SLAVEN LETICA
(Zagreb)

Vidim štiri možne bodočnosti Jugoslavije: balkanizacijo, srbizacijo, kmečko vojno in evropeizacijo. Balkanizacija pomeni razbijanje jugoslovanskih družb v niz izoliranih ruralnih skupnosti, ki živijo v medsebojnem sovraštvu, družba pa ostaja relativno stabilna in v nekaj desetletjih pripelje do popolne retardacije družbe v tehnološkem, ekonomskem in civilizacijskem smislu. Srbizacija je zasnovana na uporabi vojaške sile in zmagi konservativnih sil. Tretja možnost je kmečka vojna, ker je pri nas tehnično nemogoče izpeljati državljansko, meščansko vojno. In končno evropeizacija vsaj dela Jugoslavije, kar pomeni skupno odcepitev Slovenije, Hrvaške in BiH, o čemer je Mladina pisala pred dvema letoma, Churchill pa že pred petdesetimi.

IZ "MLADINE"

GOSPODARSKI TELEPRINTER

NEZAPOSLENOST-Konec decembra lani je bilo v Sloveniji zaposlenih 794 298 delavcev, kar je za 61 643 manj kot decembra predlani. Povprečna celoletna skupna zaposlenost je bila za 4.3 odstotka nižja od celotne v letu 1989.
Januarja letos je bilo na Zavodu za zaposlovanje Republike Slovenije prijavljenih 60 554 brezposelnih, od tega 27 999 žensk.

.....

OSEBNI DOHODKI-Po začasnih podatkih je januarja letos znašal povprečni osebni dohodek na delavca v Sloveniji 7935 YUD, v gospodarstvu 7663 YUD in v negospodarstvu 9193 YUD. Povečanje v primerjavi z decembrom preteklega leta je 11-odstotno, v gospodarstvu je bilo povečanje 17 odstotno, v negospodarstvu pa je prišlo do 8-odstotnega zmanjšanja.

.....

KRKA-Krka, tovarna zdravil iz Novega mesta, je v Varšavi odprla svoje prvo predstavništvo v tujini. Sodelovanje s Poljsko je že dolgoletno. Računajo, da jim bo letošnji izvoz na Poljsko prinesel okoli 45 milijonov USD.

.....

ZDRAVILIŠČE DOBRNA-Naravno zdravilišče Dobrna je imela lani več kot 130 000 nočitev. Upada gostov ni bilo, za 15 odstotkov pa se je povečalo število tujih gostov. Konec aprila bo odprt nov hotel Hygia s 65 posteljami. (Naravno zdravilišče Dobrna, 63 204 Dobrna, Tel.:+38 63-778 000).

.....

TURIZEM-Slovenski turizem bi za reševanje nelikvidnosti in pripravo sezone potreboval okoli 1.5 milijarde YUD.

.....

GORENJE- V Gorenju načrtujejo proizvodnjo 1 681 200 velikih gospodinjskih aparatov, od tega pa jih bodo 77 odstotkov izvozili. Lani so dobro polovico proizvodnje pralnih strojev izvozili v 26 držav, največ v Francijo, Nemčijo, Avstrijo in Skandinavijo.

.....

MALA PODJETJA-Do konca leta 1990 je bilo registriranih 12 500 novih malih podjetij, od tega več kot 80 odstotkov zasebnih.

.....

MILANSKA TURISTIČNA BORZA BIT-Na Milanski turistični borzi je vladalo veliko zanimanje za novogoriški Casino. Na Bit-u so bila navzoča tudi druga jugoslovanska turistična podjetja, med njimi največ slovenskih in hrvaških.

.....

LJUBLJANSKI GRAD-Svetovna banka je pokazala pripravljenost za dodelitev posebnega posojila za nadaljevanje ekoloških sanacijskih projektov in spomeniškovarstvenih akcij v Ljubljani. V program bodo zajeta tudi investicijska dela na ljubljanskem gradu s posojilom v višini 150 milijonov USD.

.....

LUKA KOPER-Doslej največjo količino avtomobilov z Japonske so raztovorili v Luki Koper- gre za 6 000 hond, mitsubishijev in daihatsujev, prvič pa so bili med japonskimi avtomobili tudi suzukiji.

.....

CESTE-Če bo slovenska vlada 2.3 milijarde YUD denarja za ceste preusmerila drugam, bosta letos lahko dograjena le karavanški predor in mejni prehod Šentilj.
Poleg tega bo brez dela ostalo od 6 000 do 10 000 delavcev.

.....

STIKI Z JUŽNO AFRIKO-Led je prebit, slovenska bančno poslovna delegacija je obiskala Južno Afriko, dogovorili so se o sodelovanju z več podjetji. Slovensko delegacijo je v Cape Townu sprejel tudi zunanji minister Roelof "Pik" Botha.

.....

OMOGOČEN DVIG DEVIZ-Slovenskim varčevalcem je ponovno omogočen dvig deviz, vendar je Ljubljanska banka omejila dvig na tisoč DEM mesečno.

.....

ZAGREB-LJUBLJANA- MUNCHEN
Na zagrebški železniški postaji so predstavili prvi vagon EuroCity vlaka Mimara, ki bo od 2. junija letos, ko začne veljati nov vozni red, vsak dan vozil iz Zagreba prek Ljubljane v Munchen in nazaj. Vlak najvišjega kakovostenaga razreda evropskih potniških vlakov je skupni projekt hrvaškega železniškega podjetja in Železniškega gospodarstva Ljubljana.
Železniško gospodarstvo Ljubljana, tel.:318 878.

.....

ADRIA AIRWAYS TONE V DOLGOVIH-V hudih finančnih zagatah je zdaj še eno ugledno in do nedavnega zelo uspešno slovensko podjetje:Adria Airways. Neplačani računi iz domačega poslovanja so dosegli že 10 milijonov dolarjev, 28,5 milijonov dolarjev pa so dosegle obveznosti do tujine. Če ta druga vsota ne bo poravnana do 30. junija, se lahko zgodi, da bodo kakšno Adriino letalo na tujih letališčih po tem datumu preprosto zaplenili.

.....

Poleg teh problemov, pa bo Adria Airways prihodnji mesec v New Yorku podpisala pogodbo o sodelovanju z ameriško družbo Pan Am. Adria se dogovarja tudi o dolgoročnem sodelovanju z družbo Croatia Airlains.

.....

HOTEL LEV-Hotel Lev in italijanski partner Di Vicenzo ustanavljata podjetje z mešanim kapitalom, ki se bo imenovalo LEV INTERNATIONAL. Hotel Lev bo imel 49 odstoten delež, italijanski partner(ki sodeluje tudi v Rogaški) pa 51-odstoten delež.

.....

CENTER ZA TURISTIČNO IN EKONOMSKO PROPAGANDO PRI GOSPODARSKI ZBORNICI SLOVENIJE se je preselil v nove prostore:
Cesta VII korpusa 1
61 000 Ljubljana, Slovenija, Tel.:+38 61-329 445.

.....

GORIŠKO PODJETJE PTT-za pošto in telefon se je dogovorilo z občinsko vlado v Novi Gorici, da bodo zgradili dopolnilno telefonsko omrežje. Gospodinjstva bodo morala odšteti 3.400 DEM, če bodo odplačevala na obroke. Samo v Goriških Brdih so našteli nad 700 interesentov. Sodobna tehnologija bo omogočila priključitev vsaj 29 aparatov na 100 prebivalcev.

.....

ISTRA IN OLJČNA DREVESA-Na slovenski strani Istre raste okoli 120 tisoč dreves oljke, od okoli 400.000 v vsej Istri. Na strokovnem posvetovanju oljarjev, so slovenski, hrvaški in zamejski oljarji sklenili, da bodo ponovno začeli saditi oljko. Pobudniki novih nasadov so se dogovorili tudi za novo zaščitno nalepko olja—OLJERODNI OKOLIŠ ISTRE.

.....

Viri: IN, Delo, Rodna gruda, Večer

IZ TUJEGA TISKA

KLEINE ZEITUNG piše, da uporablja komunistična Srbija razna brutalna sredstva tako proti nekomunističnima republikama Sloveniji in Hrvaški, kakor proti svojim lastnim srbskim nekomunistom.

Dunajski PRESSE ugotavlja, da srbska zvezda čedalje bolj zahaja. Zaradi izredno težkega gospodarskega položaja v Srbiji, Milošević na razne stavke in zahteve:"Dajte nam kruha"' nima več odgovora. Tako so sedaj Srbi, ki so še pred kratkim ploskali Miloševičevi politiki, sami postali žrtve tciste.

LA STAMPA meni, da se je državljanski vojni v Jugoslaviji moč izogniti samo s hitro, globoko in iskreno spremembo bivše federacije v konfederacijo .

KLEINE ZEITUNG zopet piše, da je blebetanje o Sloveniji, kot "deseti zvezni deželi" Avstrije neumnost, ki dovoljuje sklep o popolnem nepoznavanju zgodovinskega razvoja v zadnjih 75 letih. Stališče Avstrije je danes lahko samo tole: brezpogojno priznanje pravice naših sosedov do samoodločbe, tudi in predvsem priznanje te pravice Slovencem.

KURIER piše, da je bukiranje za Jugoslavijo pri turističnih agencijah padlo za 40 odstotkov v primerjavi z lani, ko turistična bera tudi ni bila rekordna. Turistom odkrito odsvetujejo potovanje v Jugoslavijo. Le za Istro strokovnjaki napovedujejo, da bo letošnji turistični hit. Tako zaradi svoje mirnosti in bližine meje, pa tudi zaradi ugodnega tečaja dinarja. Za tiste tuje goste, ki nimajo strahu pred tanki, streli in cestnimi razbojniki, pa priporočajo, da s seboj v avto vzamejo vsaj rezervno posodo za gorivo.

FRANKFURTER ALLGEMEINE ZEITUNG pravi, da želja, da bi bila Jugoslavija ohranjena, marsikateremu zahodnemu politiku onemogoča, da bi dojel, da je razpad neizogiben. Gre za politike, ki pričakujejo, da bo razpad ogrozil mir, in ki ne uvidijo, da mir ogroža ohranjanje takšne Jugoslavije, ki je orodje srbskih komunističnih voditeljev in generalov. Vendar pa, tako piše časnik, se vrste tistih, ki zagovarjajo politiko ohranjanja Jugoslavije za vsako ceno, redčijo;tudi v Bonnu.

Sloveniji se bo morda še posrečil beg iz Jugoslavije, pravi dalje FAZ, vendar pa drugi tega ne bodo mogli več ponoviti, kajti Beograd potrebuje Hrvate, Albance, Muslimane in druge kot objekte izkoriščanja in zatiranja. Bati se je ne razpada, marveč nadaljnega obstoja Jugoslavije.

NEW YORK TIMES -"Slovensko ločevanje vendarle poteka previdno," je v naslovu članka o jugoslaovanskih razmerah zapisal NYT."Slovenija se ločuje od YU brez fanfar, vendar z uporom, ki temelji na dejstvih.

FIGARO piše da"topotanje vojaških škornjev" še povečuje nezaupanje tujih investitorjev, ki se čedalje pogosteje pustijo prositi, preden uberejo pot v YU.

BBC pravi, da bodo morale zahodne vlade opredeliti jasen odnos do nastanka nekaterih novih držav, kakršni sta Slovenija in Hrvaška, ki se bosta izoblikovale na ruševinah Jugoslavije.Ko se bodo nekega dne pojavile nove države, se bo treba spoprijeti s vprašanjem, kako jim pomagati, da bi se ohranile.

TELEX -VESTI PRED IZIDOM

BEOGRAD-YU dinar je razvrednoten, skoraj 45 odstotna devalvacija. Še naprej vezan na nemško marko. Novo razmerje je 13 dinarjev za 1 DEM. Temu bodo sledile podražitve. Nastala je panika na deviznem trgu-preprodajalci so prodajali devize kar za 50, 60 in celo 70 odstotkov dražje od uradnega tečaja.

LJUBLJANA-Predsednik slovenske vlade Lojze Peterle je izjavil, da bo Slovenija, zaradi devalvacije dinarja spustila v promet svoj lasten denar.

LJUBLJANA-Skupščinska komisija za volitve in imenovanja je podprla predlog Lojzeta Peterleta za razrešitev ministra za informacije Staneta Staniča. Strinjala se je s tem , da se na njegovo mesto imenuje sedanji namestnik obrambnega ministra Jelko Kacin. Peterle meni, da je Kacin sposobnejši in naloga ministra za informacije bo še posebej važna in zahtevnejša ob osamosvojitvi Slovenije.

LJUBLJANA-Poslanci slovenske skupščine so z velikim zanimanjem dočakali prihod znanega ameriškega strokovnjaka Jeffreya Sachsa, ki bo Sloveniji, s svojimi nasveti,pomagal pri osamosvojitvi.Sachs pravi, da se bo po odcepitvi gospodarska kriza poglobila zaradi vezanosti na YU trg, toda s časom bo Slovenija le okrevala.

BEOGRAD-Predsednik Zveznega izvršnega sveta Ante Marković je opozoril, da so si v nekaterih republikah vzeli tako pravico v svoje roke, da so oropali tuje premoženje. Tako si je Srbija slovenske in hrvaške firme, ki so na srbskem ozemlju enostavno prisvojila, a da se o Kosovu sploh ne govori.

LJUBLJANA-Prišla je nepričakovana vest, da je poslal Lojzetu Peterletu odstopno izjavo podpredsednik slovenske vlade, zadolžen za gospodarstvo, dr. Jože Mencinger. Vlada se bo odločila ali naj odstop sprejme ali ne.

LJUBLJANA-Z mesta predsednika Gospodarske zbornice Slovenije je odstopil Tomaž Košir.Dejal je:"Z umikom z mesta predsednika zbornice želim opozoriti na to, da mi vest ne dopušča, da bi še naprej vztrajal na taki pat poziciji, zavedajoč se, da vsi skupaj drvimo v gospodarsko katastrofo."

LJUBLJANA-V navzočnosti predstavnikov slovenskega političnega, kulturnega in javnega življenja, Cerkve in gostov iz Zagreba, Beograda in sosednjih držav so 13.aprila v Ljubljani ustanovili slovenski svet EVROPSKEGA GIBANJA.Svet je nestrankarsko, nevladno in"nepridobitniško združenje občanov in pravnih oseb, ki se zavzema za krepitev in bogatitev povezovanja Slovenije z drugimi evropskimi državami in narodi".Za predsednika so izvolili dr.Antona Beblerja.

LJUBLJANA-v majski številki Rodna gruda prinaša sledeče:
POOBLAŠČENI PREDSTAVNIKI SLOVENIJE V TUJINI:
DUNAJ-dr.Karel Smole, Slovenec, avstrijski državljan.
WASHINGTON-Peter Millonig, slovenske narodnosti, avstrijski državljan.
BRUSELJ-dr. Lojze Sočan, vodja predstavništva LB
MOSKVA-Janez Gole, direktor predstavništva Slovenijales.
PRAGA-Štefan Locnar, predstavnik LB.
LUKSEMBURG-Franc Zlatko Dreu, lastnik firme Arolex, Slovenec, jugoslovanski državljan.
RIM IN VATIKAN-dr.Štefan Falež, predsednik finančne družbe Hotel Invest Italija.
ABIDŽAN-dr. Jože Kunič, predstavnik za Slonokoščeno obalo.
Letos naj bi, kot je bilo mogoče zaznati iz informacije sekretariata za zunanjo politiko, odprli še predstavništva v Parizu, Budimpešti, Munchnu in SYDNEYU, v primeru osamosvojitve Slovenije pa še v Londonu, Bonnu(oz.Berlinu), Ženevi in New Yorku.

The 'quiet achievers'

Leader ***Special Writer*** **REX SCAMBARY** ***in Melbourne focuses on the hard-working Slovene community, its rich traditions and, most recently, the spark for change in Communist Yugoslavia . . .***

Franciscan Fr Basil Valentin, pastor to Melbourne's Slovene community for 34 years, describes his former homeland as a country of "quiet achievers" — people who work hard but don't try to dominate.

Possibly because of this low profile, some Australians appear puzzled when they hear the name of Slovenia mentioned. An atlas has to be produced to convince them that this tiny Catholic country occupies a tangible space on the map of Europe.

Slovenia, northernmost of the six Yugoslav republics, appears now to be moving under the international spotlight because of the intense ethnic and national pressures that threaten the future of the Yugoslav federation.

Slovenians last year voted out their local Communist rulers in the country's first free elections and, in a referendum on December 23, they voted 88.5 per cent in favour of autonomy or independence. Slovenia and neighbouring Croatia want Yugoslavia to become a loose union of sovereign States instead of a centralised federation.

After 45 years of Communist rule and a history of subjugation by the larger European powers, the Slovenes are convinced that they must stand on their own and that their country can do this because of its relatively strong economic base and its cultural and religious unity.

The republic's two million people make up only eight per cent of Yugoslavia's population, but Slovenia has relatively well developed industries, like the manufacture of motor cars, precision instruments and sporting goods, and accounts for 24 per cent of Yugoslavia's Gross National Product and 25 per cent of tax revenue. Unlike other parts of Yugoslavia, there are no significant internal ethnic rifts. More than 90 per cent of the people are Slovenes, and the remainder mainly Serbs and Croats — and the population is predominantly Catholic.

Today's Slovenes are the descendants of the great Slavic migrations into central Europe in the sixth and seventh centuries. Throughout most of their history they have lived under the dominion of the stronger European powers, such as the Bavarians, French and, particularly, the Hapsburgs. Despite the Germanisation pressures that have come from several centuries of Austrian rule, the Slovenes have retained their identity and language.

However, Misha Lajovic, Slovenian-born former New South Wales Senator, and the first migrant Senator from continental Europe, has commented that the country's long incorporation into a German-speaking Catholic culture has moulded the people's character and helps to account for their diligence, orderliness and stress on education.

Slovenia was recognised as a nation, although still far from its own master, in December, 1918, when the Kingdom of Serbs, Croats and Slovenes was proclaimed. The kingdom, renamed Yugoslavia in 1929, became the Communist Federal Republic of Yugoslavia under Marshal Tito in November, 1943.

The first wave of Slovene migration to Australia began in 1949, and most of the migrants were refugees escaping from Communist rule. They settled mainly in Sydney, Melbourne and Adelaide, with smaller groups in Brisbane and Perth. Because most were originally country folk, some left the cities to start farms and orchards.

Fr Basil Valentin is one of the five Slovene Franciscans who work as Chaplains among Australia's Slovene Catholics. Fr Valerian Jenko and Fr Cyril Bozic are based in Sydney, where there are three Slovene churches, and the priests also make visits to country areas and to Brisbane and Canberra. Fr Janez Tertjak is the Chaplain in Adelaide, and in Melbourne Fr Basil is assisted by Fr Nick Zvokelj.

The first Slovene Franciscans, including Fr Basil, came to Australia by way of the United States, where the Franciscans still work among the 250,000 American Slovenes. Their monastery and shrine at Lemont, near Chicago, provide a national focus for all US Slovene Catholics.

Fr Basil arrived in 1956 to pioneer the Melbourne chaplaincy. His record of "quiet achievement" in the succeeding 34 years exemplifies the practical and industrious ways of the Slovenes. Fr Basil's lucky break came in 1960 when Archbishop Mannix allowed him to take over a large residential building owned by the diocese in suburban Kew that formerly had been used as a reformatory.

Helped by the Slovene community, Fr Basil made the building a cultural and religious centre where Slovenes could meet to celebrate Mass, attend religious instruction, hold meetings, language classes, concerts and many other activities. It also became a hostel where young migrant men from Slovenia, usually without money, accommodation or jobs, could find their feet in Australia.

More than 1900 young men have lived at the hostel. Although it was intended mainly to accommodate Slovenes, Fr Basil and the Slovene community have welcomed needy young migrants regardless of their nationality. The residents have included young men of 57 nationalities and 16 different religions.

"The people who have lived here regard the place as their first home in Australia, and they have kept in touch," says Fr Basil. "The Catholics have stuck to their faith. I have married them and baptised their children. Now I find I am celebrating marriages for the children and baptising the grandchildren."

Next to the hostel and cultural centre is the modern church of St Cyril and St Methodius. The Slovene community built the church through their own fund-raising and voluntary labour between 1966-68. Now work has started nearby on another major building project — a special accommodation centre with 30 rooms for old people. The community has raised more than $1 million for the $2 million project, and most of the remaining money will come from government funding.

Modern Slovenia is a country of 20,000 square kilometres, which makes it one-fortieth the size of New South Wales, and half the size of Switzerland, a country with which it is compared because Slovenia also is renowned for its magnificent alpine landscape. Slovenia is a bridge between western and central Europe, bordered by Austria in the north, Croatia in the south, Italy in the west and Hungary in the north-east.

The first Christian missionary to the Slovenes is said to have been St Modestus, one of many Irish missionaries in Europe in the seventh and eighth centuries. Like St Cyril and St Methodius, the great ninth century apostles to the Slavs, but unlike the German missionaries, St Modestus, who built the first church and seminary, is said to have encouraged the use of the Slovenic language.

Fr Basil says that, although initially the Slovenes resisted Christianity, the Church ultimately came to be an intrinsic part of Slovene life and culture. The first known manuscripts in Slovenian, from the year 1000, were prayers and religious texts. During the 19th century priests who were scholars and linguists led the renaissance of Slovenic language, literature and culture that continues today.

The Slovenes have no canonised saints, but they have two candidates for canonisation, both eminently practical men of the 19th century — Bishop Anton Martin Slomsek (1800-62) and Bishop Frederic Baraga (1797-1868).

Bishop Slomsek wrote many books in Slovenian, worked to improve the language and promoted the mass publication and distribution of Slovenian books. The fine

who made Australia home

Franciscan Fr Basil Valentin at the Slovene community centre at Kew, with a bust of Bishop Frederic Baraga, Slovene missionary to the North American Indians and now a candidate for canonisation.

lending library at the Melbourne cultural centre indicates the love of literature Bishop Slomsek helped to encourage among the Slovenes. Book sales in Slovenia, on a population basis, are today among the world's highest.

Bishop Baraga, lawyer, linguist and priest, is regarded as one of the greatest missionaries in North American history. He spent 38 years working among the Indian tribes in what was then the vast wilderness region of the Upper Great Lakes. Apart from his books in Slovenian, German, French, English and the Chippewa and Ottawa Indian languages, he was a trail-blazing compiler of Indian grammars and dictionaries.

Fr Basil last year visited Slovenia for the first time in 45 years. During his five-week stay he was one of 30,000 people at a remembrance service at one of the mass grave sites where thousands of Slovenians massacred by the Communists after World War II are buried.

The victims were the Domobranci who fought against Tito's Communist partisans during the German wartime occupation of Yugoslavia because of their fears of a Communist takeover after the war. Fr Basil says the Domobranci were patriots who were opposed to the occupation, but were falsely labelled as collaborators because they fought the Communist partisans.

"Almost all Slovenes hated Communism," he says. "The Communists started a so-called *Liberation Front* to fool the people, so anyone who opposed Communism was labelled as a collaborator."

Most of the Domobranci, numbering about 12,000, retreated in May, 1945, before the combined forces of Tito and the Soviet Army to Karnten in Austria. The British military command subsequently delivered all the refugees to Tito's forces. Together with those captured at home, about 15,000 Slovenian anti-Communist fighters were massacred by Tito's troops and buried in mass graves.

Fr Basil says that, although the Church was not outlawed by Slovenia's former Communist rulers, there were many restrictions on religious practice. Priests were constantly harassed and imprisoned and Catholics who proclaimed their faith were prejudiced in many ways, particularly in finding jobs.

"The official belief of the Communist State was atheism, so there could be no religious instruction in schools," he says. "People have stayed with the Church, but 45 years of Communist rule have left scars, particularly on the faith of young people. The Church and the country will take years to recover, but there are many signs of hope, as people have their first experience of free speech."

INSIDE TODAY

- *'Beatings, abuse' in Timor, says Bishop Belo:* Page 3.
- *Centre serving life from beginning to end ... Queensland Provincial Bioethics Centre marks first 10 years:* Page 9.
- *The surprises at the Constitutional conference:* Page 12.
- *'Quiet achievers' who made Australia home ... the hard-working Slovene community:* Page 13.

The catholic Leader

Media Peace Award

Winner Inaugural Gutenberg Award

APRIL 21, 1991

Recommended Price 80¢ Air Extra

Posredoval Mirko Cuderman

AVSTRALSKA MINI KRONIKA

OPOZORILO POTNIKOM KI POTUJEJO V JUGOSLAVIJO

Avstralsko ministrstvo za zunanje zadeve je izdalo svarilo vsem svojim državljanom, ki potujejo v Jugoslavijo naj bodo previdni in naj se takoj po prihodu prijavijo na beograjski avstralski ambasadi(Čika Ljubina 13).V kratkem sporočilu je dana pojasnitev da"je trenutno v Jugoslaviji precej napeta situacija in da je na robu državljanske vojne".
Predstavnik za tisk MInistrstva za zunanje zadeve Jim Dollimore je izjavil, da so se odločili za takšno svarilo na predlog avstralske ambasade v Beogradu .
Iz Avstralije potuje v Yu 34.000 potnikov na leto.

NEZAPOSLENOST

Število nezaposlenih je v Avstraliji doseglo 9,2 %, predvidevajo pa, da se bo ta številka dvignila, saj napoveduje Paul Keating, da bo ostalo brez dela še dosti več ljudi.

TURISTI MORAJO PLAČATI ZDRAVSTVENE USLUGE

Po najnovejšem zakonu bodo morali vsi turisti, ki obiskujejo Avstralijo plačati vse zdravstvene usluge v državnih zdravstvenih ustanovah in zato je priporočljivo, da se takoj po prihodu seznanijo z novim sistemom zdravstvenih uslug.

ZMANJŠATI ŠTEVILO PRISELJENCEV

Avstralski sindikat ACTU zahteva od avstralske zvezne vlade naj zmanjša število priseljencev od 128.000 na 106.000 letno. Avstralija nima novih delovnih mest in tako se samo večajo stroški za razne socialne podpore.

ZELENI PAPIR

Na Monash univerzi v Melbournu je bilo pred kratkim organizirano srečanje pod imenom "zeleni papir" in bodočnost nacionalne politike na jezikovnem področju. Organizatorji so bili Jezikovni center pri nacionalnem inštitutu za jezike in center za priseljence ter interkulturalni študij.Srečanju so prisostvovali številni strokovnjaki iz vrst etničnih skupnosti in Avstralci."Zeleni papir" je dokument, ki je dan etničnim skupinam na vpogled, kasneje pa bo"vgrajen"v beli papir in s tem postal vladna politika na področju jezikov. Govori predvsem o pismenosti in jezikih v Avstraliji v letu 1990.

V VIKTORIJI PONOVNO JEFF KENNETT

23. aprila je prišel ponovno na vrh liberalne parlamentarne opozicije v Viktoriji Jeff Kennett. Do spremembe je prišlo nenadoma in nepričakovano.Jeff Kennett je bil na tem mestu vse do pred dvemi leti, ko ga je zamenjal Alan Brown.
Kennett bo poskušal v Viktoriji izzvati predčasne volitve.

ANZAC DAY

Tudi letos smo v Avstraliji na 25. aprila proslavili državni praznik ANZAC DAY, ki je posvečen spominu padlim in še živečim borcem. ki so se borili na različnih bojiščih po svetu. Ime je sicer povezano z avstralskimi in novozelandskimi borci, ki so se borili v času prve svetovne vojne v Gallipoliju v Turčiji. Danes v povorkah po vsej Avstraliji korakajo bivši borci iz številnih drugih vojn, tako se udeležujejo te vsakoletne "parade" tudi srbski četniki.

VEČJE RAZLIKE MED BOGATIMI IN REVNIMI

Odkar je na oblasti laburistična vlada se je razlika med bogatimi in revnimi še poglobila. Po podatkih, ki jih prikazuje Marc Lombard, predavatelj na Macquarie univerzi v Sydneyu, iz leta 1982-83 se vidi, da je procent najbogatejših zaslužil isto toliko kot 11 procentov najrevnejših. Toda ta procent se je v letih 1988-89 zvišal:procent najbogatejših je zaslužil toliko kolikor 21 procentov najsiromašnejših.

STROŽJI ZAKON ZA PRIDOBITEV VIZE

Za tiste, ki se želijo v Avstraliji poročiti in s tem pridobiti dovoljenje za stalno bivališče bo od 15.aprila letos težje to doseči. Dobili bodo namreč samo dveletno pogojno vizo in če slučajno pride do ločitve poročenih ali neporočenih bo moral partner, ki se je priselil v Avstralijo to deželo takoj zapustiti. Nekateri živijo v takoimenovani "de facto"skupnosti, v tem primeru bo treba živeti skupaj vsaj 6 mesecev in šele takrat bodo lahko vložili prošnjo za stalno bivališče.Izjeme bodo upoštevali le takrat, kadar bi se partnerjem rodil otrok ali pa je razlog za ločitev nasilje. Število prošenj za stalno bivališče zakonskega partnerja ali nezakonske zveze se je povečalo kar na 30.000 na leto.Tudi taksa za prošnje se je povečala z 360 na 750 dolarjev.

VISOK HOLESTEROL PRI OTROCIH

Statistike o prehrani avstralskih otrok kažejo visok odstotek holesterola pri otrocih od 10-15 leta starosti.Strokovnjaki za prehrano menijo, da je temu vzrok "hitra hrana"-"fast food" v katere spadajo pizze, pečeni krompir, ribe in razna peciva. Tudi mleko, sir in maslo je treba uživati le v omejenih količinah.

ŠTIPENDIJE ZA POSLOVNEŽE

Avstralija je v program šolanja poslovnežev iz vzhodnoevropskih držav vključila tudi Jugoslavijo in je tako za prihodnje leto odobrila deset štipendij, od katerih vsaka zadošča za devet mesecev. Program APTEE so ustanovili lani, vanj pa so bile na začetku vključene Poljska, Madžarska in Češkoslovaška, ki sta se jim v začetku marca letos pridružili še Jugoslavija in Rumunija.Minister za trgovino in čezmorski razvoj dr. Neil Blewett je v tej zvezi objavil sporočilo za tisk, v katerem je med drugim rečeno, da "čeprav so v teh dveh državah še vedno problemi, pa po drugi strani obstajajo tudi spodbudna znamenja, ki kažejo na približevanje demokratični ureditvi.

AVSTRALIJA-REPUBLIKA?

Sodnik Vrhovnega sodišča, gospod Pincus je podprl idejo naj bi postala Avstralija republika. Imela naj bi predsedstvo, svojo ustavo pa podobno ameriški. Dejal je, da se je patriotizem pri Avstralcih povečal in, da ljudje niso več tako vezani za Veliko Britanijo kot nekoč.

TUDI AVSTRALIJA IMA SVOJ BAGDAD

Bagdad je lepo, majhno, urejeno mestece v Tasmaniji, leži med rekama Jordan in Jericko. Mestece ima okrog 500 prebivalcev in do Zalivske vojne skorajda ni bilo opazno. Toda vojna na bližnjem vzhodu in Sadam Husein so spremenili življenje ljudi v tasmanskem Bagdadu.Novinarji so ga pričeli oblegati, obiskuje ga vse več turistov, saj je oddaljen od Hobarta le 25 minut vožnje, celo tamkajšnjemu mesarju so nadeli ime "butcher of Baghdad".Nekaterim domačinom je to všeč, nekateri pa bi si radi povrnili prejšnji mir in bili znani le po paradižu jabolčnih in mareličnih sadovnjakov.

SBS TELEVIZIJA IMA VEČ GLEDALCEV

SBS televizijska etnična postaja si je pridobila kar 19 % več gledalcev, še posebej v Brisbanu in Perthu.
S tem zavzema vse pomembnejše mesto v avstralski medijski mreži. Direktor SBS-a Brian Johns je izjavil, da trenutno gleda to TV postajo okrog 500.000 gledalcev.
Pred kratkim je 68 avstralskih manjših krajev organiziralo akcijo zbiranja sredstev za izgradnjo potrebnih telekomunikacijskih objektov. Pravijo, da nudi SBS gledalcem najkvalitetnejše filme, tudi dokumentarne oddaje so vse boljše, tu je še šport in predvsem poročila.

VIRI: TV, radio, The Age, Delo, Novo doba.

Kakšna naj bo slovenska zastava?

Odkar se je začela rušiti na Slovenskem oblast "edino zveličavne" komunistične stranke-zrušena še daleč ni-so se začele v družbenih občilih debate, kaj bo s slovensko zastavo, ki ima od leta 1945 krvavi madež-sovjetsko peterokrako zvezdo. Čisto gotovo je, da je večina Slovencev, tako doma kakor za mejo in po svetu za to, da ta madež, ki nas spominja na skoraj 50 letno diktaturo in povojno morijo, izgine iz tega simbola slovenstva. So v raznih strankah tudi ljudje, ki bi radi kak drug simbol našili na slovensko trobojnico.

Kolikor toliko svobodne volitve na Slovenskem niso prinesle tako ugodne odločitve. Komunistična stranka je imela na voljo ves stari aparat z denarnimi sredstvi, opoziciji je manjkalo ljudi, bila je praktično brez javnih občil in finančnih sredstev. Zaradi tega je tu trditev "kolikor toliko" svobodnih volitev, saj enakosti ni bilo. David je nastopil proti Golijatu. Pestrost poslancev v novem parlamentu, ki je zahtevala razne kompromise, da se uničijo najvažnejše odločitve, ni dopuščala da bi vlada z dekretom uredila različna gledanja ob našem narodnem simbolu.

KAKO JE PRIŠLO DO SLOVENSKE ZASTAVE?

Začetki slovenske trobojnice segajo več kot 500 let nazaj v zgodovino.
Cesar Friderik III. je iz hvaležnosti za pomoč dal vojvodini Kranjski grb, v katerem so bile barve:zlata, modra in rdeča. Zlata barva je bila simbol krone svetega rimskega cesarstva, ki so jo imeli Habsburžani. Ko je leta 1806 cesar Franc I. to krono odložil, so se zamajale tudi barve v kranjskem grbu. Leta 1836 je cesar Ferdinand I.prepire končal, ko je odločil, da so barve Vojvodine Kranjske bela, modra in rdeča.

Leta 1815 so v Frankfurtu ob Meini zastopniki vseh Nemcev določili barve vsenemške zastave:zlata, rumena, črna. To zastavo so začeli izobeševati ob proslavah tudi na Slovenskem živeči Nemci. Slovenski Kranjci so jim odgovorili z zastavo:belo, modro, rdeče trobojnice.

REVOLUCIJA LETA 1848

Pomladi leta 1848 je prišlo kot odmev na francosko revolucijo do revolucije v srednji Evropi.Izbruhnili so tudi socialni nemiri. Na Slovenskem ni bilo socialnih nemirov, pač pa je prišlo po vseh slovenskih kronovinah do narodnega prebujenja. Slovenski rodoljubi so se srečevali in kovali bodočo usodo avstrijskih Slovencev.

Že 29. marca 1948 je celovški kaplan Matija Majar Ziljski objavil v Kmetijskih in rokodelskih novicah zahteve, ki so se nanašale na položaj Slovencev v cesarski Avstriji. Dober mesec kasneje je v razširjeni obliki objavil to v prilogi Kmetijskih in rokodelskih novic kot slovenski manifest z naslovom:"Kaj Slovenci terjamo," objavljen 10. maja 1848.
Manifest Zedinjene Slovenije je po vseh deželah, kjer so živeli Slovenci, vzbudil veliko dejavnost. Med drugim so se dogovorili tudi za slovensko zastavo. Ker je bilo največ Slovencev v Vojvodini Kranjski in ker je bila tam zastava že vpeljana, so jo določili za vse-slovensko.
Od takrat naprej je slovenska trobojnica spremljala vse praznike, vse prireditve, vse povorke. Navduševala je pesnike in mnoge umetnike. V njenih barvah so videli poštenost, nedolžnost, zvestobo in ljubezen do Slovencev do domovine Slovenije. Kako so Slovenci cenili to zastavo, nam pričuje tudi lani izšla knjiga pri celjski Mohorjevi"Naprej zastava slave". Ob slovenski zastavi, ki je predstavljala simbol vse Slovenije, so se vršili narodni Tabori, Katoliški shodi.
Spremljala je vojake na bojnih pohodih. Pod to zastavo je bila podana leta 1917 Majniška deklaracija z zahtevo po združitvi vseh Slovencev v okviru Avstrije. Z njo so 29.oktobra, leto kasneje , proglasili republiko Slovencev, Hrvatov in Srbov.

SLOVENSKA ZASTAVA V NOVI DEŽELI

Republika SHS je bila kratkotrajna. Zamenjala jo je kraljevina Srbov, Hrvatov in Slovencev-kasneje Jugoslavija. Na žalost Srbi niso nikoli pokazali posebnih interesov za slovenske probleme. V njih je živela ideja Velike Srbije, ki so jo skušali doseči na škodo Hrvatov in Slovencev. Že prva centralistična ustava je pokvarila prvotno navdušenje. Zanjo so glasovali tudi tedanji slovenski liberalci. Leta 1928 je Srb Puniša Račić ustrelil v parlamentu predsednika najmo čnejše hrvaške kmečke stranke Štefana Radiča. Da ni prišlo do razpada SHS, je kralj uvedel diktaturo, ki je odstavila parlament, omejila državljanske svoboščine. Med drugimi je bila prepovedana tudi slovenska in druge zastave. Dovoljena je bila le jugoslovanska. Razpuščene so bile politične stranke. Ustanovljena le ena stranka:Jugoslovanska nacionalna stranka(JNS). V šole smo dobili srbsko-hrvaške knjige. Le veroučna in ona za matematiko sta ostali slovenski. Po šolah se nismo več učili slovenščine, temveč le srbsko-hrvaški-slovenski jezik. To je bila doba diktature generala Živkoviča, ki se je končala nekaj mesecev po smrti kralja Aleksandra.

V tem času so bila razpuščena vsa prosvetna društva, razpuščena je bila telovadna organizacija Orel. Le strogo verske organizacije, n.pr. Marijina družba, so bile dovoljene.

Prvo leto diktature je narod otrpnil. Prvič se je drznil pokazati prepovedano zastavo v ljubljanski unionski dvorani ob 60 letnici dr. Antona Korošca. Pogum so mu dale tudi Koroščeve punktacije ali Slovenska deklaracija ob koncu leta 1932 ki spet postavlja zahtevo po združeni Sloveniji. Vlada je ostro reagirala in Korošec je moral v konfinacijo na otok Hvar, zastava je bila preganjana. Policija je zasledovala zavedne Slovence, ki niso hoteli postati Jugoslovani. Najhujši je bil odpor na ljubljanski univerzi, kjer so akademiki večkrat izobesili prepovedano slovensko trobojnico. Pri tem so se našli v istih vrstah katoliški in tudi marksistični akademiki, ki so v tistih časih zagovarjali slovenstvo proti jugoslovanstvu.

Po zlomu Živkoviceve diktature leta 1935 je bilo nekaj več svobode. Slovenska zastava je bila spet tolerirana, ne pa dovoljena. Ostala je tudi še vnaprej ena sama politična stranka JRZ. Ko se je leta 1939 začela druga svetovna vojna, so le Hrvati dobili svojo avtonomijo. Slovenci smo ostali praznih rok.

DRUGA SVETOVNA VOJNA

Ko se je leta 1941 razširila vojna tudi na Jugoslavijo, ki je v dobrem tednu razpadla nakljub "legendarno hrabri jugoslovanski vojski", so prišli težki časi nad Slovenijo. Slovenijo so si razdelili Nemci, Madžari in Italijani. Italijani so bili bolj pametni in so pustili vse šolstvo, Kulturno delovanje, celo slovenska zastava je bila spet tolerirana. Italijanska zasebna cona, znana pod nazivom Ljubljanska pokrajina je postala pribežališče za preganjane Slovence.

V letu 1942 je slovensko zastavo omadeževala krvava sovietska zvezda, ki jo je leta 1945 nova oblast predpisala. Le tam, kjer so živeli demokratični Slovenci, je stara trobojnica ostala simbol svobodnega slovenstva. Zaradi te rdeče zvezde je prišlo do državljanske vojne, za enega padlega Nemca je bilo ubitih 10 Slovencev.In še to si upam trditi, da zaradi slovenskih partizanskih bojev vojna ni bila niti en sam dan krajša, pač pa je Zedinjena Slovenija izgubila zaradi komunistične pripadnosti osvoboditeljev kraje in mesta, ki bi jih dobila, če bi bila zapadno usmerjena, tako kakor večina Slovencev.

Zato ne bo ostala slovenskemu parlamentu-prej ali slejе- druga možnost, kakor da iz slovenske zastave odstrani simbol sovjetske sužnosti-rdečo zvezdo. Če oblast sama tega ne upa storiti, naj z referendumom povpraša narod in bo dobila odgovor, kakor ga je ob decembrskem plebiscitu. Res pa je, da odstranitev zvezde ni najbolj važna zadeva v sedanjem slovenskem trenutku,

-Č C-KATOLIŠKI GLAS, št9,7. marca

Vladimir Menart

ANGLEŠKI ZGODOVINAR IN CELJSKA GIMNAZIJA

Lansko leto je umrl v svojem štiriinosemdesetem letu starosti Alan John Percivale Taylor, eden najbolj slavnih angleških zgodovinarjev tega stoletja in najboljši poznavalec nemške in avstro-ogrske zgodovine zadnjih dvesto let. Dobro je poznal slovenske probleme in se jih je pogosto dotaknil v svojih spisih. V eni svojih knjig je posvetil celo poglavje problemu Slovencev na Koroškem.

Spodaj je objavljen izvleček iz njegove knjige "The Habsburg Monarchy 1809-1918" o borbah za slovensko paralelko na celjski gimnaziji v zadnjih dvajsetih letih prejšnjega stoletja. Borba za celjsko paralelko je pred sto leti mobilizirala slovensko javnost v isti smeri kot jo je pred nekaj leti mobiliziral proces proti četverici.

Ker avstrijska vlada ni hotela dati slovenske paralelke na celjski gimnaziji, so slovenski poslanci organizirali češke, dalmatinske, poljske in ukrajinske poslance v avstrijskem parlamentu, da so združeni vrgli vlado takratne mogočne Avstrije in dobili paralelko.

Pred okoli petnajstimi leti sem predaval o slovenski zgodovini Ukrajincem in tudi omenil celjsko gimnazijo in takratno ukrajinsko pomoč Slovencem. Po predavanju se mi je približala elegantna Ukrajinka in mi je rekla:"Moj ded je bil takrat poslanec v avstrijskem parlamentu in mi je večkrat pripovedoval, kako je bilo, ko je bil med tistimi, ki so glasovali za slovensko šolo."

Naši zgodovinarji doma tega dogodka nič ne omenjajo. Najbrž zaradi tega, ker bi morali priznati, da so se takratni "klerikalni" in "liberalni" poslanci, socialističnih še ni bilo, uspešno borili za dobrobit slovenstva. Dogodek pa priča, da Slovenci le nismo brez zgodovine kot pridigajo doma.

Taylorev opis je zanimiv, ker ni pristranski. Angleški zgodovinarji so se naučili pisati tako, da iz pisanja samega ni mogoče dognati, katere narodnosti je avtor, do česar se pa slovenski zgodovinarji še niso dokopali.

"One of these disputes was bound to prove decisive; and by chance, the decisive dispute was over the grammar school at Celje, a question which in itself revealed all the maladies of Austria and all the tangles of national controversy. The province of Styria, in which Celje lay, had a German majority and was exclusively German in its northern part; in the south the market towns wereGerman in a Slovene countryside, and as migration from the countryside gradually increased the town population, these towns too became increasingly Slovene. The Slovenes began to demand that the towns should satisfy their cultural needs, and in particular that education in the state grammar schools should be in Slovene as well as in German. This demand was persistently refused by the Styrian Diet, with its old German majority; and the Slovenes had to make their demand through the Reichsrat, where they were supported by the Czechs. In 1888 Taaffe established Slovene Classes in the Grammar school at Maribor, the largest town in southern Styria. Thus encouraged, the Slovenes next demanded Slovene classes in the grammar school at Celje, a smaller town farther in the Slovene area where German preponderance was already shaky. Celje stirred passions as Maribor did not. Maribor was still genuinely German and would remain so even though Slovene children were educated in their own language; once Slovenes received secondary education in Celje, no one in Celje would use German as his cultural language and Celje would be lost. Similar battles were being fought in endless villages and small towns of Bohemia by the rival school-unions of Czechs and Germans; Celje happened to distil the rivalry of Germans and Slovenes in Styria, and so became the symbol of the conflict between Slaws and Germans throughout Austria.

Taaffe bought Slovene votes for the budget of 1888-9 by a promise of Slovene classes at Celje; with characteristic ingenuity he evaded his promise, and the fall of Taaffe in 1893 found the classes in the grammar school of Celje still conducted exclusively in German. Then came the coalition ministry, hastily collecting its majority by the widespread distribution of miscellaneous promises; among these, it confirmed the promise made to the Slovenes as far back as 1888.

When the ministry began to carry out its promises, the difficulties of the Celje grammar school became overwhelming. If Slovene classes were created, the Germans-not merely the representatives of Styria, but the entire German bloc -would withdraw from the government; if Slovene classes were not created, the Slovenes would withdraw and would carry the Czechs with them. The question of Celje dominated Austrian politics throughout 1894. The Germans refused to abandon the pioneers of German culture in the south; the Slovenes refused to be satisfied with the government offer of a grammar school, exclusively Slovene, in some other town where the Germans had no traditional footing. No compromises could be reached. In June 1895 the government carried a grant for Slovene classes in the Celje grammar school through the Reichsrat; the Germans withdrow from the ministry, and the parliamentary coalition broke up."

* *

NOVA KNJIGA

Jurij Zalokar "MAVRIČNA KAČA"

Letos je založba Didakta iz Radovljice izdala knjigo psihiatra Jurija Zalokarja "Mavrična kača".
Jurij Zalokar je deloval kot psihiater za jugoslovanske izseljence v Avstraliji v letih 1986-1989.
O knjigi je Prim. Dr.I.Veter v recenziji med drugim zapisal:

Zanimiva je primerjava med zdomcem in duševnim bolnikom. Oba živita v tujem svetu, ki ju ne razume, zato postajata nezaupljiva in zaprta vase in s tem bežita v osamljenost.

Razmišlja o kozmopolitstvu in asimilaciji. O ksenofobiji in o predsodkih, ki jih vsi nosimo v sebi. Govori o relativni vrednosti znanosti, ki ji daje svet več ugleda, kot si ga zasluži. Naslov knjige "Mavrična kača" je povzet po verovanju avstralskih staroselcev, ker slika skrivnostno povezanost z neskončnostjo, če se ji približaš, se vedno spet odmakne. Knjigo je vredno prebrati in o njeni vsebini razmišljati. Morda bo marsikomu odprla pogled na stvari, o katerih ni nikoli razmišljal, saj jih ob poti še opazil ni.

Citati iz knjige "Mavrična kača":

V tujini sem podoživljal počasno izumiranje izseljencev, čeprav so bili na oči polni zdravja in si jih je veliko uredilo razkošna domovanja. Toda kot narod so izumirali in nekako so umirali tudi sami v sebi. Srce se v tujini stisne in zoži. Solza ne priteče več. Nekateri so zbrali moč in pogum za povratek; toda gledal sem jih, ko so se razočarani spet vračali v tujino. Dom jih ni sprejel. Začutili so, da so nezaželeni in odveč....Vesel bi bil, če bi strani, ki sledijo, vsaj malo pripomogle, da se krvavenje našega naroda ustavi....Tujina pa je tudi kraj, ki omogoča, da se iz varne oddaljenosti ozremo na svojo preteklost, na boje in poraze. Kdor hoče, mu odpre pot do spoznanj in do pravilnega vrednotenja dela in poklica. Kdor noče, pa se mu zgodi, kot piše Cervantes v Scipionu in Berganzi: "Pošlji osla križem svet, nazaj pride uhat ko pred." ...Nad svojo majhnostjo bi hitro nehali tarnati in se otresli malodušja, če bi videli, kako je na tujem prenekateri Slovenec vendarle bolje kljuboval usodi, kot član kakega drugega, številnejšega naroda.....

"Slovene" vs. "Slovenian"

This article by Rado L. Lenček, Professor of Slavistics at Columbia University, appeared in the September 1978 issue of the "LETTER", the newssheet of the Society for Slovene Studies in the USA. The argument is as relevant to-day as it was then.

The Merriam Webster's Third International Dictionary of the English Language registers two forms of the word denoting *Slovenec* (noun) and *slovenski (adjective): "SLOVENE or SLOVENIAN," with the form most frequently used given first. The Random House Dictionary* gives only SLOVENE as head word; the *Shorter Oxford English Dictionary* shows SLOVENE attested as a noun from 1883 (Morfill, W.R. 1883:169) and as an adjective from 1902, while SLOVENIAN actually appears earlier, in 1844. In recent months, several members of the Society for Slovene Studies have raised the question why the editors of the Society's publications prefer the word SLOVENE, both as a noun and as an adjective, instead of SLOVENIAN, which seems to prevail in the speech of Slovene Americans. Some discussion of this matter, accordingly, is warranted.

The primary reason for our consistent use of SLOVENE is that this is the form used in English language publications printed in Slovenia for international circulation. In adopting this editorial policy, however, we do not mean to tell our readers that SLOVENE is correct and SLOVENIAN incorrect. We reject the premise that there is a single correct usage. Still, the choice of the form of an ethnicon by which a nation - Slovenia in this case - wishes to be designated and addressed should not be ignored either. Moreover, we believe that such a form, when it radiates from the nation itself, has a greater chance to stand the test of time.

In the language of the SLOVENE ACADEMY OF SCIENCE AND ARTS (Slovenska Akademija Znanosti in Umetnosti) in Ljubljana, for example, there is found consistent use of the term SLOVENE such as: Slovenes, history of the Slovenes, Slovene emigration, Slovene language, Slovene culture, Slovene literature, Slovene grammar, Slovene linguistic atlas, Slovene literary history, Slovene ethnography, Slovene surnames, Slovene orthography, Slovene periodicals, non Slovene authors, Slovene terminology, Slovene politics, Slovene economics, Slovene folk tales, Slovene ethnological topography (cf., The Yearbook of the Slovene Academy of Sciences and Arts, in *Letopis SAZU*, 25 (Ljubljana 1974), 283-320).

Most American scholars also prefer SLOVENE over SLOVENIAN. A glance through the indexes of *Collier's Encyclopedia* and the *Encyclopaedia Britannica*, of the publications of the National Geographical Society, and of such periodical as *Word*, Journal of the Linguistic Circle of New York (New York 1945--) and *Language*, Journal of the Linguistic Society of America (Baltimore 1924--), *Slavic Review* (New York 1940--), *Slavic and East European Journal* (Madison, Wis. 1943--), *The Slavonic and East European Review* (London 1922--) bears this assertion, as does a survey of the monographs of such linguists as L. Bloomfield, N. Chomsky, J.A. Fishman, M. Halle, E.P. Hamp, Ch.F. Hockett, H.G. Lunt., M. Pei, U. Weinreich, to mention only a few. In addition, the popular press customarily uses SLOVENE in reference to Slovenia and its inhabitants, to their language, and generally to topics and problems of Slovenia and Slovenes. This practice, of course, may reflect British (i.e., Continental) usage. The reports of *The Washington Post* or of *The New York Times* indicates clearly that correspondents - and their editors - preferred the term SLOVENE when they wrote, for example, of the "Carinthian Slovenes," "Slovene speakers in Austria," "Slovene farmers" (M.W. Browne, "Slovenes accuse Austrians of Bias," *NYT*, September 27); of the "Slovene Republic in Yugoslavia," "Slovene writers" (id., *NYT*, September 29); of the "Slovenes," "Slovene standard in Yugoslavia" (id., *NYT*, October 24); of the "Austrian Slovenes," "ethnic Slovenes in Carinthia" (P. Hofmann, "Slovenes in Austria Oppose Census," *NYT*, November 3); of "Carinthia's Slovenes," "Slovene nationalists" (id., "Slovenes Boycott a Language Census in Austria," *NYT*, November 15). Many additional examples could be cited.

In summary, if preference of a linguistic form rests upon usage, as we believe it does, the foregoing argument serves as a justification for our decision to use SLOVENE, a decision made five years ago.

REFERENCE: F.J. Kern,, "Slovene or Slovenian?" *Zarja* (Dawn), November, 1949 (Chicago, Ill.). - R.L. Lenček, "Slovene ali Slovenian," *Odmevi* (Echoes), May-June, 1966 (New York), 4-5. - *Letopis Slovenske Adademije Znanosti in Umetnosti*, 25, 1974 (Ljubljana 1975). - W.R. Morfill, *Slavonic literature*. London, 1883. - *The Random House Dictionary of the English Language - The Unabridged Edition*. New York, 1973. - *The Shorter Oxford English Dictionary on Historical Principles*, 3rd edition. Oxford, England, 1973. - *Webster's Third New International Dictionary of the English Language - Unabridged*. Springfield, Mass., 1971.

Prispevek Vladimirja Menarta

ISKRICA

Pater NIKO

Ko sem premišljeval kaj bi pripravil za tokratno "iskrico" sem v sebi začutil ponovno borbo nasprotij, ki vladajo v današnjem svetu,
čeprav je Kristusovo velikonočno sporočilo tako brezkompromisno v pozdravu ob obisku prestrašenih učencev:Mir vam bodi. Kaj je to nasprotje, ki se mi v duši prepleta odkar sem spremljal spopad za Kuvajt in odkar nas poskuša televizija-ta kruti medij resničnosti-prepričati, da se vrši eden največjih genocidov naše dobe nad kurdskim ljudstvom. Prizadevanje za mir in nasilje vojaške moči.
Boli me. Boli me v dno duše, ko iz dneva v dan gledam te brezpomočne, lačne oči nekega naroda, ki ga spregledujejo cilji visoke politike močnih. Če je to politika, se bom pač z njo ukvarjal. Kaj smo postali res tako brezčutni in otopeli v svojih naslonjačih, da ne vidimo več kako je svet krut in neizprosen. Ali smo se res vsidrali v tako trdno življensko sigurnost, da nič slabega ne more priti do nas?

Mene pa vendarle pretrese, ko je tako imenovanim zmagovalcem bolj pomembno, da mahajo z zastavicami in pojejo zmagovite pesmi, se pogajajo o visoki odškodnini za vojno uničenje zlatega naftnega kraljestva, da izsilijo od trenutno premaganega leva zagotovilo, da se ne bo več podal na pašo preko svojih meja. Kaj se dogaja samo na severni strani iste meje-stotisoči sestradanih očetov, mater, otrok, starčkov in stark doživlja smrtno agonijo svojega naroda.
Ob njih se šopirijo z modernim orožjem našemljeni pajaci držav in ščitijo višje interese svojih vlad. Vsa njihova pomoč tem obupancem je, da streljajo na tistega, ki poskuša prekoračiti mejo in rešiti svoje golo življenje. Ko ga ubijejo ga celo rešijo. Pomislite, ubijejo človeka, našega brata in ga rešijo. Zakaj? Pred njim je smrt, za njim pa norec, ki jih je poskušal uničiti z bojnimi strupi.
Kaj bi vi izbrali? Gotovo je blažja in manj strašna smrt, ki pride iz puškine cevi. Kje je mednarodna, v evforiji zmagoslavja, zaspana skupnost narodov? Res so Kurdi majhen narod in njihova dežela je razdeljena med tri sosednje države, ampak ali zaradi tega res nimajo pravice živeti? Samo živeti hočejo-v miru in razumevanju.

Ali nismo tudi Slovenci majhen narod? Kaj zadržuje močne, da ne sklenejo, da smo tudi mi odveč na tej zemeljski obli s svojo zgodovino, kulturo, jezikom in čudovitim koščkom zemlje, ki jo imenujemo Slovenija-domovina.
Kdo nam v takem odnosu do življenja lahko zagotavlja, da se ne bo jutri lotil naših ognjišč in razbijal družine ter uničeval nemočnega posameznika?
V tem svetu živimo, kakršenkoli pač je in v tem svetu moramo oznanjati Kristusa, kot znanilca spoštovanja slehernega življenja, zadnjega bitja na tej zemlji, ki jo višji interesi močnih spreminjajo v pekel. Ali ste že razmišljali zakaj ste naenkrat na listi nezaposlenih, zakaj ste v enem trenutku ob vse prihranke, ki naj bi vam zagotovili mirno starost, zakaj vas lahko daljša bolezen spravi na beraško palico, zakaj vaš otrok, pa čeprav je nadarjen ne more hoditi v iste šole kot nekdo, ki ima denar, pa čeprav je cepec?
Naj vam odgovorim z besedami papeža Janeza Pavla II. v velikonočnem nagovoru na Trgu Sv. Petra:"S tega mesta, ki je srce Cerkve in kamor prihajajo kriki bolečine in proseči klici na pomoč, se v tem težkem trenutku obračam na vas, voditelji narodov-poslušajte glas revnih! Samo na mednarodni ureditvi, ki bo vsem zagotavljala neodtuljive pravice in svoboščine, je mogoče zasnovati družbo v kateri bodo vsi srečni. Pomagajte ljudstvom v Afriki, Aziji in Latinski Ameriki, ki si želijo demokratičnih in bolj svobodnih družbenih ureditev.
Človek naj uživa popolno spoštovanje, saj v njem sije božja podoba. Vsaka žalitev človeka je tudi žalitev Boga, ki je s človekom sklenil trdno in trajno zvezo."
ALI JE TO POLITIKA? NE, ČE HOČETE, TO JE SAMO ŽIVLJENJE OKROG NAS.

MINI ISKRICE

Da bi človek lahko bil član črede ovac, mora predvsem biti ovca.

...

Nova narodna:standard pada, revš'na raste, narod zeleni..

...

Vajeti so ušle iz rok tistim, ki so se vedli kot fijakerski konji.

(Albert Einstein, Opleteni jež, M.B.)

SLOVENSKA GLASILA V AVSTRALIJI

SVOBODNI RAZGOVORI
Glasilo SALUK-a(tromesečnik)
Naslov:19 A Hume Crescent, Werrington NSW 2760

.....

MISLI
Informativni mesečnik za versko in kulturno življenje Slovencev v Avstraliji
Naslov:P.O.Box 197 KEW 3101 VIC

.....

RAFAEL
Izdaja St.Raphael Slovene Mission
Naslov:P.O.BOX 280, Merrylands NSW 2160

.....

VESTNIK
Glasilo Slovenskega društva Melbourne
P.O.Box 185
Rosanna,VIC 3084

.....

TEDENSKE NOVICE
Prvi slovenski tednik v Avstraliji
Izdaja Slovenski informativni servis
Naslov:Marjan Peršič, 6 Aldrin Ave
Benowa
Qld.4217

.....

SLOVENSKO PISMO
Glasilo Avstralske slovenske konference
Izhaja vsak drugi mesec
Uprava-
Alfred Brežnik
P.O.BOX 188
Coogee
NSW 2034

in

NOVO DOBA
Slovenska stran
P.O.Box K 376
Haymarket
NSW 2 000

.....

Razen tega izdajajo nekatera slovenska društva svoje okrožnice -glasila:
GLAS PLANINKE-Qld.
NOVICE S PLANICE-Melbourne
KLUBSKE NOVICE-Perth

VIDEO KASETE

PRVA AVSTRALSKA SLOVENSKA KONFERENCA V SYDNEYU, 28.julija 1990.

.....

MATURANTSKI PLES V SYDNEYU in OBISK DR. JANEZA DULARJA

.....

OBISK DR.JOŽETA PUČNIKA

NAROČITE NA NASLOV:
Dare Borec, 23 Cecil str. Merrylands NSW 2160

VAŠE ZGODBE

UTRINEK

Z VEČERA POSVEČENEGA DR.JOŽETU PUČNIKU V MELBOURNU

Helena Leber

SI VRNIL SE - MOJ SIN.....

Srčne želje, sanje mnogih let se končno približujejo cilju zamisli. Dolga leta so se srečevala čustva in megleno se je vračal lik preteklosti....življenje je hitelo naprej in se kot brzovlak le od časa do časa ustavilo za trenutek ob misli na srečanje nekoč.... Minevali so dnevi in noči polni sanj o domovini, katerih ni izbrisal niti čas niti naklonjenost dobre mačehe tujine.
Iz mladeniča se je razvil mož preudarne in poštene miselnosti, ki je svoje sanje preusmerjal v močna čustva narodne zavesti.Leta so tekla....in napočil je čas srečanja dveh src-polnih bolečine.

Po dolgi vožnji so se v daljavi prikazale planine, za njimi polja in obronki domače vasi. Ob pristanku pred domačo hišo je pričakovanje mnogih let vzkipelo v srčni ritem nezmogljivosti in ko je končno potrkal na vrata se ni odzval nihče.Nemirnost, skoraj razočaranje sta prevzela vlogo pričakovanja in nadaljnje nestrpnosti ni mogel več premagovati. Pognal je motor in se odpeljal na bližnje polje, saj mu je nekaj iz preteklosti pripovedovalo, da so bili vendar mati največkrat tam...
Prijetna toplina mu je blagodejno božala občutke in že je pred seboj zagledal tisto dragoceno bitje njegovih dolgoletnih sanj. Upognjena je bila nad trpko zemljo in šele ob pristanku motorja dvignila pogled prišlecu nasproti, si z dlanjo zasenčila oči pred prodirajočim soncem in se zravnala.
Kaj vse so njene misli preletele v tem trenutku ko je zagledala pred seboj moža, nekoč mladeniča, ki ji ga je pred dolgimi leti brez slovesa vzela noč. Tedaj je vedela, da bo res tako kot je verjela:da bo napočil dan-PREBUDIL SE JE NAROD, VRNIL SE JE NJEN SIN.....

≈ ≈ ≈

Marcela Bole

POZDRAVLJEN, DOBRODOŠEL DR. PUČNIK

Dolgo, dolgo je na rojstvo čakala
naša lepa Slovenija mala.
Spočetje kot božje dete o božiču,
glasove je dobila na volišču.

Upamo, da se bodo uresničili sanj odmevi,
da samostojno Slovenijo bomo imeli.
A kje je prijatelj, da bo ob strani stal
novorojeni Sloveniji pomagal?

Ako se je Slovenija pod dobro zvezdo rodila,
zveste prijatelje bo dobila.
Samo v slogi bo Slovenija vzplamtela,
iz celega sveta prijatelje imela.

Potem bomo po svetu ponosno hodili,
lepe Slovenije zveste hčere in sini.
Za krmilo moramo Slovenci skupno držati,
v življenju nikdar viharjev se bati.

Anica Zidar

KO JE UMIRALA LIPA...

Dolgo vrsto let je ob trdni kmetiji, prislonjena k bregu, rasla lipa. Mogočna in košata. Rasla je in rasla, trdna kmetija ob njej je dobila ime:Liparjeva kmetija. Lipa je kar naprej šumela s svojimi vejami. Tako mogočna je bila, kot da ima v sebi neko jedro, ki vse uravnava. Njene korenine so se zajedle v breg. Kazalo je, kot da daje Liparjevim trdnost v življenju. Bili so klen rod, globoko vraščeni v domačo zemljo.
...Lipa je živela z Liparjevimi, Liparjevi z njo. Ob nevihti je hrumela z razsekanim glasom. Sklonila se je nad hišo, da je ne bi kaj prizadelo, potolklo. V jasnih nočeh jim je šepetala v nežni zaupljivosti.
Kadar je Liparjeve pestilo življenje, so sedli pod lipo. Dotaknili so se je...v dlaneh so začutili nekaj poživljajočega. Vlivala jim je voljo, oživljala spomine na prednike, vrnila jim je razsodnost. Rasla je, kot bi odsevala značaj Liparjevega rodu. Bila je del njih, del njihovega življenja.
...PRVA SVETOVNA VOJNA. Nekje v Krpatih je padel Liparjev gospodar Polde. Prva rahla senca je zašla med njene veje, povesila jih je.Njena razsežnost se je kar skrčila. Na kmetiji je ostalo sedem otrok in vdova Liparica. Mlada vdova. Otroci so rasli...Lipa, kot da bi se veselila njihove rasti, se je spet opomogla.Le tiste čvrstine ni bilo več v njej. Otroci so rasli kot konoplja.Še mati se je navzela njihove moči. Lipa pa je spet vzkipela v široko, odprto nebo, kot bi se stegovala za nečim lepim, daljnim...Neko zdravo, veselo valovanje je bilo v njej, v njenem šumenju. Liparici se je zdelo, da je v tem šumenju vpletena preteklost, pa tudi pričakovanje prihodnosti. Pod njo se je odvijalo in dozorevalo otroštvo Liparjevih otrok. Za njih je bila sanjski svet. V njenem vrhu so sanjarili o prihodnosti.
...DRUGA SVETOVNA VOJNA.Dnevi so bili natlačeni z bolečino in s strahom, z bojem in z upanjem na nov čas.Čas je bil vse bolj surov in na Liparjevo domačijo je sedel mrak. Mater Liparico in pet otrok so odpeljali v taborišče, dva sta odšla v partizane, dom so zažgali. Lipa je bila kot omrtvičena, kot da je vanjo padel pepel s pogorišča in prekril njeno zdravo rast. Povesila je veje, a jih je hitro poskusila vzravnati, kot da bi jo bilo sram 6ibkosti, omahovanja. Videlo pa se je, da je nekje globoko prizadeta, kot da bi se v njej začelo nekaj ohlajati, ledeneti. Kot da so v njej nekakšni delčki, ki vlačijo vanjo počasno umiranje. Teh delčkov je bilo vse več, čimbolj se je krčil Liparjev rod.Trije otroci so umrli v taborišču, eden je padel v hosti. Lipa se je začela nekako drobiti in prejšnje življenjske svežine ni bilo več.
...PO VOJNI. Liparjevi so zgrabili za delo. Zgradili so si skromen dom.Skopa zemlja in osamelost hribovskega sveta pa jih nista mogla več obdržati. Vse staro, pa če je bilo še tako globoko zasidrano, se je moralo umakniti novemu. Nov čas se je zajedal v življenje, potrgale so se družinske vezi.
Tudi lipa, v kateri je bilo zapisano življenje vsega rodu, se je z novim časom spremenila. Med njeno, že tako razrahljano moč so zašli mračni sunki staranja-umiranja.Leta in leta je dajala značaj Liparjevemu rodu, sprejemala je življenje in smrt, zla in dobrote, resnice in laži. Zdaj pa je bil v njej razkroj.Še je hotela seči po višavah pa ni zmogla, veje so se ji povesile.
...LIPARJEVI OTROCI so odšli drug za drugim. Odšli so s stisnjenimi ustnicami, s pričakovanjem v srcu. V 6umenju lipinih vej je bilo vse več tožb, nekje v notranjosti je gorela od bolečin.Lipo in Liparico je stiskala samota. V obeh je zazijala praznina smrti.
...POZNO POLETJE, pretkano s prvimi sunki jeseni, je tkalo na kmetiji še več samote. Privršala je nevihta z nizkimi, sivimi oblaki, s strelo, stočo...Mati Liparica se je vrnila s polja. Samo za hip je sedla pod lipo. Z neba se je utrgala strela. Prav lip si je izbrala na svoji poti. Razklala in razcefrala je njeno deblo. Ubila je Liparico.
Lipa in Liparica sta ostali zapisani v ljudeh kot podoba čvrstega, plod nega življenja in medsebojne povezanosti. Z njima je umrl košček našega sveta med griči...

Prispevek posredovala Jožica Gerden iz Mildure

0285/LITTLE & ASSOC

Slavko Avsenik: »Glasba ostaja, navdiha je še za sto let.«

SLAVKO AVSENIK: S POMOČJO SINOV NAPREJ

Zadnje čase je bilo spet veliko ugibanj, ali bodo Avseniki, kakršne smo poznali in imeli radi, vendarle kdaj še zaigrali skupaj, če že ne drugače, pa vsak na poslovilni turneji ali koncertu. Žal so bila ta ugibanja le plod želja občinstva. »Mislim, da bi bilo kaj takega zelo težko, če ne že nemogoče,« meni Slavko Avsenik. »Ne gre zgolj za moje zdravstveno stanje, se pravi za vprašanje, ali bi takšno turnejo sploh še zmogel in koliko bi se mi zaradi tega stanje poslabšalo. Zdaj je zbolel še Košir, sicer pa imajo ostali člani razne druge obveznosti.«

Škoda, kajti poleg številnih priznanj, ki jih je Slavko Avsenik prejel v imenu ansambla v preteklih mesecih (v Berlinu zlato planiko, v Avstriji zlati gramofon, v Kölnu platinasto medaljo, v Luxemburgu . . .), je prišla tudi izredno vabljiva ponudba za veliko evropsko turnejo Veseli muzikantje, v okviru katere naj bi imeli kar 150 nastopov.

»Zlasti okrog novega leta sem dobival ogromno pošte, toliko, kot še nikoli doslej, in sicer tako rekoč iz vsega sveta,« pravi Slavko Avsenik. »Veliko ljudi je pisalo, češ, dajte, pridite in zaigrajte vsaj še enkrat. Res je, da bi bilo prav, če bi se poslovili drugače. Vsakdo izmed nas je imel svoje občinstvo: Ponikvar, Rudan, Soss, Alfi . . . A kaj morem, se je obrnilo pač tako, kot se je. Jaz bom delal naprej in sleherni izmed članov se mi lahko pridruži, tudi tisti seveda, ki so dali odpoved in katerih sleherne obveznosti do ansambla se končajo sredi tega leta. Prej bomo, upam, dokončali še slovensko verzijo zadnje plošče, potem pa . . .«

— Slišati je, da je novi ansambel že snemal.

»Gre preprosto za to, da glasba ostaja, četudi ansambla ni več. Še zmeraj komponiram, glasbenega navdiha in zamisli je še za sto let. Nekaj smo posneli s studijskim ansamblom, reči pa moram, da gre za priložnostno sestavo. Od ›starih‹ sta zraven le Igor Podpečan in Renato Verlič, ki sta se ansamblu pridružila zadnja. V studiju bodo po potrebi različni glasbeniki iz različnih podzvrsti, tako da bodo tudi posnetki imeli različne barve.

Kot vse kaže, bo standardni ansambel, ki bo tudi javno nastopal, prevzel sin Slavko, ki pa ima zaenkrat še druge obveznosti, zlasti s filmsko glasbo. Slavko bo prevzel tudi vse druge posle, zlasti menedžerske, v tujini. Gre za firmo v koprodukciji s Koch records, v okviru katere bodo izhajale plošče, note in vse ostalo.

Znatno več bo igral z menoj tudi sin Gregor. On ima tudi lastne skladbe, svoj ansambel, več bo igral v gostilni Pri Jožefcu.

Za viže nas je prosilo tudi precej drugih ansamblov. Z bratom Vilkom sva sklenila, da bova pomagala Veselim gašparjem, ki bodo v precejšnji meri angažirani tudi v naši gostilni v Begunjah. Tam bodo občasno igrali še drugi, na primer Miha Dovžan na citre.«

— Torej so zdaj poprijeli tudi sinovi, čeprav je kazalo, da Slavka bolj zanima jazz, Grega gostinstvo, Martin pa je tako ali tako akademski slikar in se z glasbo v glavnem ne ukvarja?

»Tako je in tega se resnično veselim. Martin pa bo seveda skrbel za oblikovanje in za našo galerijo. Sicer pa ima ta mesec razstavo v Novi Gorici, nato doma, v Begunjah, upam, da kaj kmalu tudi v Mariboru . . .«

— Načrtov je torej veliko na najrazličnejših področjih?

»Teh res nikoli ne zmanjka. Zanimiva je tudi ponudba televizijske družbe SAT 1. Gre za snemanje videokaset, na katerih bi bilo veliko slovenske narodnozabavne glasbe, torej ne zgolj naše, Avsenikove, humorja in slovenskih lepot. Gregor in Martin imata posebne načrte glede gostilne in galerije: Grega bo pripravil tedne različnih kuhinj, Martin pa bo hkrati v galeriji predstavil likovno ustvarjalnost posameznih področij, na primer teden koroške kuhinje in slikarstva ter podobno.

Pred kratkim je bil pri meni direktor firme Hohner gospod Jochan Smith in me nagovoril, da sem prevzel generalno zastopstvo za njihovo firmo. To je zdaj v okviru galerije v Begunjah. Na koncu koncev sem hohnerco le igral celih petdeset let.«

— In ji ostajate kajpada zvesti. Ali se bo Slavko Avsenik, svetovni kralj polke, s svojo znamenito hohnerco še pojavil na odru?

»To pa je težko reči. Zaenkrat vadim kakšen dan dve ali tri ure, nato pa spet dva ali tri dni počivam. V ansamblu, ki naj bi ga prevzel sin Slavko, mene ne bo. Bom pa ob kakšnih posebnih priložnostih najbrž že še nastopil,« napoveduje Slavko Avsenik.

SREČKO NIEDORFER

KOŠIR OKREVA

Franc Košir, znameniti trobentar, pevec in humorist Avsenikov, ki je pred kratkim iznenada hudo zbolel in v jeseniški bolnišnici prestal težko operacijo, dobro okreva. Zdaj se je že pričel sprehajati po sobi, vsak dan pa sprejema ne le družinske člane, ampak tudi številne prijatelje, ki mu iz vsega srca želijo čim prejšnje okrevanje.

Sicer pa ima Franc Košir po izidu prve stamostojne kasete in po številnih nastopih širom po Sloveniji še velike načrte.

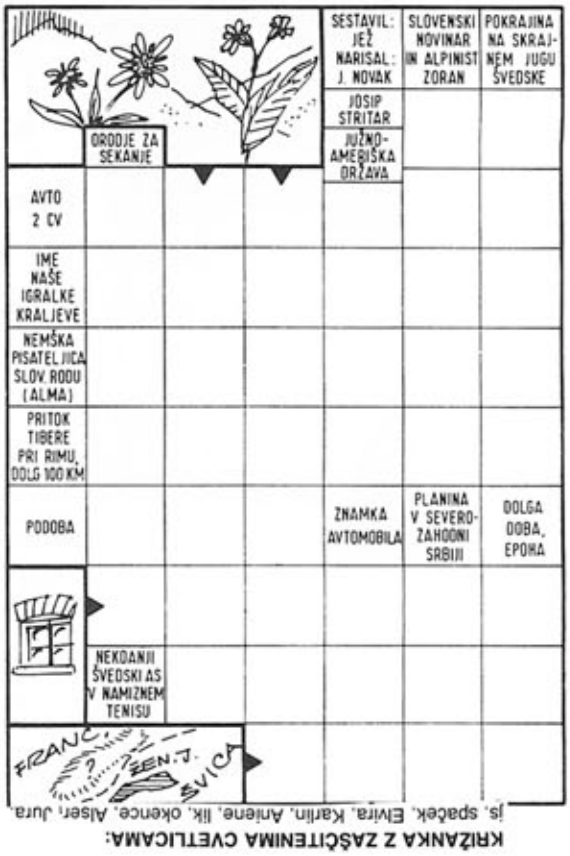

Franc Košir je v četrtek, 14. februarja, še tekal s Tofom, v nedeljo je bil na domači veselici, v ponedeljek, 18. februarja, pa se je že boril za življenje

ZABAVNIK

ZAŠČITENI CVETLICI

Krofi za upokojence

500 g obljub (moke),
30 g solidarnosti (sladkorja),
100 g legitimnosti (masla),
1/8 l suverenosti (mleka),
žličko ustave (soli),
vrečko zakona (kvasa),
vrečko sociale (vanil Sladkorja),
2 celi stranki (jajci),
pol uskladitve (rumenjak).

Zmes dobro ignoriramo (pregnetemo), potem ko smo ji pridjali žlico pozabe (ruma), pustimo testo, da zmrzne (vzhaja), lepo oblikovane demokratične krofe pečemo previdno v vročem parlamentu (olju).

Lepo rumene, strankarsko zapečene ponudimo skladu pri Skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja.

P.S. Priporočamo, da uporabite drugo varianto. Uspeh je zajamčen! Pa še dober tek vam želimo.

Pikapolonica

BODICA ŠT.I.
Predlog za slovensko zastavo v prihodnjih 45 letih: tribarvnica z veliko luknjo na sredi. Ta luknja bi bila zgovorna podoba tistega, kar nam je partija v zadnjih 45 letih pustila.
/Naša luč/

BODICA ŠT.II.
Naši prenovitelji("bivši" komunisti) naj bi se rajši imenovali PONOVITELJI:

a)razred ponavljajo(repetenti), ker so pri izpitu iz tega, kako je treba narod voditi padli, in

b)ponavljajo iste napake, kot so jih delali 45 let.
/Naša luč/

Toti slovarček tujk

● **ASTROLOGIJA — veda, ki proučuje, ali naj ima slovenska zastava še naprej zvezdo ali ne.**

.....

● **AROGANCA — način vladanja predsednika Jovića**

.....

● **BALVAN — Jugoslovanska različica prometnega znaka »stop«**

.....

● **DENUNCIACIJA — odpoklic papeškega nuncija**

.....

● **PLUTOKRACIJA — trenutno stanje v stranki zelenih Slovenije**

.....

● **LASCIATE OGNI SPERANZA VOI CH'ENTRATE — slogan letošnje jugoslovanske turistične propagande v tujini.**

.....

● **ODIUM — bratstvo in enotnost po jugoslovansko**

.....

● **SABOR — parlament brez Srbov**

.....

● **SO_2 — Dobro jutro, Maribor!**

MAJ

Zvedel sem nekaj novega
od moj'ga dekleta zaljubljen'ga,
da ona si, zbira drugega,
za mene ne mara nič več.

»Tiho, le tiho, ljubica,
da tega ne zvejo še mamica,
da tega ne zvejo še drugi ljudje,
da nisem za tvoje srce.«

Po vrtu je špancirala
in žlahtne rož'ce nabirala,
nageljček, roženkravt, rožmarin:
»Iz tega ti pušeljc nar'dim!«

»Zdrava ostani, ljubica
in tvoja lepa kamrica,
zdrava ostani duša, telo,
saj mene več k tebi ne bo!«

LONČEK ZA ŠTIRIČLANSKO DRUŽINO

APARAT ZA UMIVANJE UŠES

TREFOIL
GRAPHIC ART

Specialising in all print ready art work and graphic designs.

Vasja Chuck

115 KARINGAL DRIVE,
GREENSBOROUGH, 3088
TELEPHONE: 434 5768

TOP CHOICE AUTO'S
Nick Savidis

"The Little DEALER with the BIG DEALS"

All Road Worthy Vehicles from $990.00 to $3990.00

357 Barkly St. Footscray
237 Geelong Rd. Footscray

Tel: 689.6779

MICHAEL'S DELICATESSEN

81 – 102 Footscray Market

Suho Meso – Šunke – Parizer
Kranjske Klobase
Razne Salame – Krakau

Lastnik: M. N. Stojanovski

National Mutual

Wilson Bond
9/476 Canterbury Rd
Forest Hill. Vic. 3131

CU

Tel: (03) 894 2646

INSURANCE	*GENERAL*
SUPERANNUATION	*INSURANCE*
INCOME PROTECTION	*HOUSES*
LIFE INSURANCE	*CARS*
	SHOPS
A.H: Zvonko Gregorič	*FARMS*
Tel: (03) 509 5070	*FACTORIES*

KOMPAS TOURISTIK INTERNATIONAL

Suite 401, 115 Pitt St., Sydney, NSW, 2000
Tel: (02) 223 4197 Fax: (02) 221 4457

VSEM OBISKOVALCEM NAŠE DOMOVINE

Posebne cene Hertz Rent-a-car vključujejo kilometražo, zavarovalnino tretje osebe, polno zavarovanje avtomobila brez odbitka franšize in lokalne takse.
Najemnina za en dan od 30 avstralskih dolarjev naprej.
Ali za 210 avstralskih dolarjev za teden dni.
Posebni popusti za najemnino avtomobila za več kot 4 tedne.
IN IZREDNI POPUST ZA NAJEMNINO VEČ KOT 12 TEDNOV
POSEBEN POPUST ZA RENAULT R-4
OD AU$22 DNEVNO
Vse informacije dobite pri vaši potniški agenciji ali pa se obrnite direktno na gornji naslov.

kompas tours

LETITE S KATEROKOLI KOMPANIJO
CENE SO TU NIŽJE KOT V JUGOSLAVIJI

CAR AND TRUCK REPAIR CENTRE

MERZEL HOLDINGS P/L

For all Mechanical Repairs and Servicing:-
Electronic Tune-Ups, Engine O/Hauls,
Brakes and Clutches
LICENSED ROADWORTHY TESTER

Phone: 687 5176

Proprietor:
M & S MERZEL

265 Nicholson Street,
Footscray 3011

G.M.A. MOTORS

314 1338 314 4898

Peugot ***Volvo*** ***Renault***

Automatic Transmission Specialist
Carburettor C/O and Repairs
All Mechanical Repairs

307 Williamstown Rd., Yarraville

George Tel: 314 1338 Maxi

DRAVA

Continental Butcher
Smallgoods Manufacturer

• Smoked Meat • Cooked & Rolled Ham
• Keiserfleish • Ham Sausage • Tiroler • Krakau
• Pariser • Kranjske
• Polnishe • Kabana • Salami . . etc.

PHONE 366 2258

Prop.
L & T HOJNIK

202 Main Rd. Est
St. Albans

SILVERCAT Pty. Ltd.

Ladies' and Mens'
Shirt Manufacturers

Experienced Machinists Welcome

Lot 7, Mallenger Rd.,
Braybrook, 3219

Tel: 311 5205 ***Derry Maddison***

---

312 Nicholson St.,
Yarraville, 3013.

Tel: 687 2693

Bruce Jolley Auto Repairs

ALL MECHANICAL REPAIRS
FUEL INJECTION
SERVICE & REPAIRS
V.A.C.C.

SLOVENSKO-AVSTRALSKO
DRUŠTVO CANBERRA Inc

KADAR SE MUDITE
V CANBERRI
OBIŠČITE NAS!

Vsem rojakom in njih prijateljem sporočamo: naš ***DOM,*** poznan pod imenom ***TRIGLAV,*** na ***Irwing Street, PHILLIP (CANBERRA) A.C.T.,*** je odprt gostom vsak dan (vključno sobote, nedelje in praznike, razen velikega petka in večera božične vigilje) od ***11.30am do 11.45pm.***
Naš bar je odprt od 11.30 dopoldan dnevno ter nudi tudi številne slovenske pijače. Kuhinja servira okusno domače pripravljeno hrano vsak dan od šestih do devetih zvečer, ob nedeljah pa tudi od poldne do druge ure in od šeste ure zvečer.

KADAR SE MUDITE V CANBERRI: DOBRODOŠLI V SLOVENSKEM DOMU!
Pri nas Vam bo tudi vselej kdo na razpolago za razne informacije o Canberri in okolici.

Naša telefonska številka: (062) 82 1083.

NAD PREPADOM

»Ali planinci pogosto padajo v ta nevarni prepad?« vpraša izletnik.

»Ne, ne, običajno pade vsak samo enkrat!« odgovori vodnik.

LOVSKA

Mož se vrne z lova nenavadno zgodaj.
»Kaj si prišel po nove naboje?« ga vpraša žena.
»Ne. Prišel sem po novega psa.«

GARDEN DEVELOPMENTS PTY LTD

BLUE HILLS
LANDSCAPE

CONTRACTORS DESIGNERS
CONSULTANTS

ZA VSA VRTNARSKA DELA,
UREJANJA VRTOV
IN SVETOVANJE
SE OBRNITE NA

vašega rojaka s 30 letnimi strokovnimi izkušnjami

IVAN HANŽELIČ
(03) 755 1531

ali

IAN MARRIGAN
(03) 799 0593

euro
AUSTRALIA

euro
international
pty.ltd.

For Quality and Reliable Service

• Import – Export
• Furniture, Chemicals, Parqueting
many, many more

MELBOURNE
Factory & Showroom

3 Dalmore Drive
Scoresby Vic. 3179
Phone: (03) 764 1900
Fax: (03) 764 1461
Telex: AA31105

SYDNEY
Factory & Showroom

2A Bessemer Street
Blacktown NSW 2148

Phone: (02) 671 5999
Fax: (02) 621 3213

Slovensko Pismo

THE SLOVENE LETTER

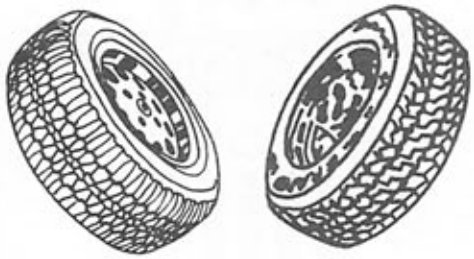
UREDNIŠTVO:
Stanka Gregorić
Unit 2, 15 Allandale rd.
Boronia VIC 3155
Australia

UPRAVA/ADMINISTRATION:
Alfred Brežnik
P.O. Box 188
Coogee NSW 2034
AUSTRALIA
Tel: (02) 519 3933 Fax: (02) 550 1378

UREJUJE:Stanka Gregorič,UPRAVLJA:Alfred Brežnik,SODELAVCI:Alfred Brežnik, Lojze Košorok, Vladimir Menart, Ljenko Urbančič, Pavla Gruden, Dušan Lajovic, Marija Senčar, pater Valerijan Jenko, Mariza Ličan,Eli Rizmal,pater Valentin Bazilij, pater Niko Žvokelj, Vida Kodre, Helena Leber, Ivo Leber, Draga Gelt, Mirko Cuderman, Bert Pribac.
Izhajanje SLOVENSKEGA PISMA je omogočeno z denarno podporo raznih dobrotnikov-tiskovnega sklada, pokroviteljev-sponsorjev, oglaševalcev, naročnine, prodaje in s prostovoljnim delom urednika ter sodelavcev.
Mnenja izražena v glasilu niso tudi mnenja urednika ali sodelavcev.Avtorji sami odgovarjajo za svoje prispevke, ki morajo biti LASTNOROČNO PODPISANI.
POKROVITELJI-SPONSORJI:Podjetja-Distinction printing 164 Victoria str,Brunswick,Victoria 3056
Emona Enterprises Pty Ltd, Sydney, N.S.W.
Impact International Pty Ltd Smithfield, Sydney,N.S.W.
Slovenske organizacije-Klub Triglav, 19 Brisbane str.St.Johns Park N.S.W.2176
Slovensko avstralsko društvo Canberra, Irwing str. Phillip A.C.T.
Slovensko društvo Sydney, Elizabeth str.Wetherill Park,N.S.W.2164
Slovensko narodno društvo Sydney,P.O.Box 70,Waverley N.S.W. 2024
Priprava reklam:Vasja Čuk.
TISK:Simon Špacapan,Distinction printing,164 Victoria str.Brunswick,Victoria 3056
Prispevke-članke poslati na naslov uredništva.Naročnino, oglase in druge denarne prispevke na naslov uprave.

NASLEDNJA ŠTEVILKA SLOVENSKEGA PISMA BO IZŠLA DO KONCA JULIJA, PRISPEVKE POSLATI NAJKASNEJE DO 1.JULIJA.

NU-TYRES

• TYRES • TUBES
• RECAPS • BATTERIES
• ELECTRONIC WHEEL ALIGNMENT & BALANCING
• BRAKE & FRONT-END REPAIRS

☎ 587 1552
580 1624

31 De Havilland Road
Mordialloc, 3195.

ASHLEY STREET CELLARS

82a Ashley Street
West Footscray
Tel: 687 5543

For all your Wines and Spirits at Discount Price
See Frank

Lots of Continental varieties of Liquers & Spirits available

PREJELI SMO PRED IZIDOM S.P.

POROČE VALEC

JE NOVI LIST ZDRUŽENJA LASTNIKOV RAZLAŠČENEGA PREMOŽENJA V SLOVENIJI

Prinaša najnovejše vesti o denacionalizaciji, posreduje razne napotke in nasvete zahtevnejših prošenj za povrnitev razlaščenega premoženja v Sloveniji.

CENA; 400 YUD, 45 DEM ali 27 USD

Naročnine poslati na devizni račun:
Ljubljanska banka d.d. 010-727001-100149/05
Naslov;ZLRP,Ljubljana p.p. 584
Adamič Lundrovo nabrežje 2, soba 201
Ljubljana 61101,Slovenija,YU

OGLAS

Bizeljsko-Slovenija. V kratkem času naprodaj, v čudovitem kraju Bizeljskega 6 ha posestva(2ha vinograda v terasah, 2ha hrastovega gozda, 2ha njive, pašnikov, sadovnjaki), s kletjo in z vsem inventarjem(sodi, 2 preši, traktor z vsemi priključki), brunarico z garažo.
HUGO ŠEKORANJA, Rožna dolina, Cesta VII. št.38, 61 000 Ljubljana, Slovenija,Telefon:(61) 261 910.

NEW COUNTRY IS BORN
"SLOVENIJA"
SAY NO TO
"SERBOSLAVIA"
Samostojna
SLOVENIJA 1991
CENA: 6 dolarjev
Slovensko
Pismo
SAK
Leto 2 Št. 7-8
THE SLOVENIAN LETTER
Julij-September 1991
SVETOVNI SLOVENSKI KONGRES
Slovenia at war

Foto: Igor Modic

ZGODOVINSKA ŠTEVILKA

UVODNA BESEDA

ZDAJ JE ČAS DEJANJ...

Slovenija država! Svetovni slovenski kongres! Vojna v Sloveniji! Bitka za Slovenijo v Avstraliji! Naša razdvojenost! Razne informacije iz Slovenije in še kaj...to nam prinaša dvojna zgodovinska številka SLOVENSKEGA PISMA. Dvojna ponovno zato, ker je bilo nemogoče prispeli material omejiti na 40-50 strani.

Brali nas bodo, tako kot doslej, povsod po Avstraliji, v Sloveniji in po svetu, le da bo odslej seznam prejemnikov obširnejši, saj bomo SLOVENSKO PISMO pošiljali tudi vsem konferencam za Svetovni slovenski kongres(zaenkrat jih je okrog 20), pa tudi slovenskim politikom, tiskovni agenciji, Radiu Slovenija, Slovenski izseljenski matici in drugim.

Odslej bo za distribucijo odgovorna Anica Markič, članica Slovenskega narodnega sveta iz Melbourna, za oglase in pokrovitelje pa bodo še naprej skrbeli:naš upravnik Alfred Brežnik iz Sydneya, Štefan Merzel-referent za finančne zadeve Slovenskega narodnega sveta iz Melbourna ter gospodarstvenika iz melbournškega Narodnega sveta, Ivo Leber in Vinko Rizmal.

Bilo bi priporočljivo, da bi tudi vsi tisti, ki jih na zadnji strani S.P. beležimo kot sodelavce res sodelovali in pomagali.Sicer pa je dolžnost vseh Slovenskih narodnih svetov po Avstraliji, da skrbijo za čim več naročnikov, oglaševalcev in pokroviteljev. Pozabiti tudi ni na naš tiskovni sklad, ki je skoraj popolnoma prazen(stroški priprave in tiskanja vsake številke znašajo kljub prostovoljnem delu urednika okrog 1.800-2.000 dolarjev).

.....

Dogajanja v Sloveniji so razgibala in vznemirila tudi nas, avstralske Slovence. No, med nas se vrinja neka nova razdeljenost, prav nasprotno od Slovenije, kjer je vojna narod združila. Za nami(in pred nami) so na eni strani akcije in načrti za pomoč Sloveniji, na drugi strani pa mlačnost in indiferentnost...in še kaj!

Mnogo se govori in kritizira, na dan prihajajo različna mnenja in reakcije, širijo se razne zgodbe in zgodbice.

Marsikatero kritiko je bilo slišati že po slovenskih radijskih oddajah in tudi na uredništvo SLOVENSKEGA PISMA so prispela pisma iz Adelaide, Sydneya, Melbourna, Brisbana, Canberre in od drugod, v katerih pišoči izražajo bodisi žalost in razočaranje, bodisi ostro kritiko na obnašanje nekaterih Slovencev v Avstraliji, v času vojne v Sloveniji in po njej. Vsa pisma ni moč objaviti v celoti, ne samo zaradi pomanjkanja prostora, temveč tudi zaradi ostrega tona'. Vseeno bo s strani SLOVENSKEGA PISMA moč razbrati kaj je tisto,kar nas v tem trenutku mori. K vsem kritikam, s katerimi se popolnoma strinjam pa bi rada dodala še svoje mnenje:

Res je da ima vsakdor pravico do svojega reagiranja in do drugačnih pogledov na bivšo vojno v Sloveniji, kot tudi na samo slovensko osamosvojitev. Pravica do drugačnosti pa nima v teh, za Slovenijo tako pomembnih, zgodovinskih trenutkih, prav nič skupnega z "demokratičnim" gledanjem na stvar. Kako ne biti prijatelj domovini, ki je krvavela? Gre za njen obstoj! Gre za življenja naših dragih in končno tudi za tisti delček rodne grude, ki nam je še vedno mati! Gre za prizadevne slovenske politike, novinarje, književnike, vojake, delavce in druge-gre vendar za naše rojake Slovence, najsi pripadajo eni, drugi ali tretji politični stranki. Danes je glavna in edina važna stranka-SLOVENIJA!

IZ VSEBINE

Stanka Gregorič
UVODNA BESEDA

Draga Gelt
SVOBODA

SLOVENIJA JE SAMOSTOJNA

Slovenija v številkah
OKRIVAJMO SONČNO STRAN ALP

SLOVENSKE MIGRACIJE

TEMELJNA USTAVNA LISTINA O SAMOSTOJNOSTI IN NEODVISNOSTI REPUBLIKE SLOVENIJE

DEKLARACIJA OB NEODVISNOSTI

NOVA SLOVENSKA ZASTAVA IN GRB

25.junij 1991.
PROGLASITEV SLOVENSKE NEODVISNOSTI

SVOJI NA SVOJEM
Iz govora Milana Kučana na slovesnosti ob razglasitvi

SBS Radio 2 EA-poroča Mariza Ličan
PROSLAVA SLOVENSKE NEODVISNOSTI V SYDNEYU

NE DAJ SE SLOVENIJA-vojna

Gre za tisto Slovenijo, ki si prizadeva, da bi se iztrgala iz današnje kvazi Jugoslavije, v kateri vladajo le še laži in manipulacije, strah in pokoli, nesreče in zmeda! Iz države,ki se je kot ena zadnjih trdnjav komunizma povzpela na sam vrh svetovne lestvice po kršenju človeških pravic. Iz države kjer velja le še "tankovska logika" ponorelih generalov in brezsrčnih politikov!

Ali se ob vsem tem naša stališča sploh še lahko razlikujejo? Boj za narod mora biti enoten! Brez praznih in puhlih izgovorov, da nočemo biti politični ali pa, da živimo v tej državi-v novi domovini Avstraliji, ki jo kot novo domovino moramo sicer spoštovati, vendar ne za ceno pozabljanja na staro. Če pa se v njo že želimo popolnoma asimilirati, pa ne pišimo na table naših društev "slovenska", ampak "avstralska".

Enostavno tudi ni več dovolj posedati po slovenskih društvih, se zibati ob zvokih polk in valčkov, ni več dovolj zavpiti tu in tam "živijo", da bi bili dobri Slovenci! Skrajne krivično pa je v teh časih kritikantstvo in štenkarenje brez prave osnove in resnice, namenjeno tistim, ki delajo ali pomagajo domovini, češ da so nesprejemljivi, ker se "ukvarjajo s politiko".

Neprenehoma tudi preživekujemo našo politično preteklost in se kot pravi sadisti obmetavamo z izrazi:belogardisti-komunisti! V Avstraliji smo se tudi mi pred letom dni, tako kot so se doma v Sloveniji, zmenili za politično spravo. Torej naj bi se več ne preganjali kot ti in oni.

Slovenci, naš čas je omejen, vsakega zapravljenega trenutka je škoda, saj bi namesto takšnih in drugačnih brezplodnih, včasih naravnost primitivnih natolcevanj, že lahko naredili kaj pametnejšega ali pa prišli do kake konstruktivnejše ideje-kako pomagati Sloveniji..

Iz pisem bralcev je razbrati tudi to, da bi se nekateri še vedno radi pokrivali z jugoslovansko zastavo, s tisto, ki je vihrala po tankih YU armije in sadistično mečkala slovenske ceste, rodovitna polja, poslopja, avtomobile in ljudi. Radi bi še vedno bili pod tisto zastavo, ki uničuje slovensko gospodarstvo in turizem, ki krade v svojih jugookoljih slovenska premoženja.
Takšna stališča zavzemajo tisti, ki malo ali skoraj nič ne berejo, se ne zanimajo dovolj, češ kaj to mene briga, tisti, ki so prepričani, da leto 1945. ali 50. še vedno traja. Tisti torej, ki enostavno niso šli s časom naprej in ki v svoji trmi trdovratno vztrajajo pri že tako zastarelih principih. Na žalost nas taki tudi sedaj ne bodo brali.

Biti danes Slovenec, je iskanje resnic! Je solza in trpljenje! Je delo in žrtvovanje! Je klic srca po končni slovenski zmagi! Po svobodi slovenskega naroda!

Kljub vsemu pa prinaša SLOVENSKO PISMO na mnogih straneh vesti o tem, kako je potekala bitka za Slovenijo v Avstraliji, saj se je večina rojakov zavedala kako važen je tukaj naš-izseljenski glas. Da to cenijo tudi doma je razvidno iz besed Gorazda Gorenca, ki je v tedniku IN zapisal med drugim:
"Čeprav je Avstralija od Slovenije od vseh doslej omenjenih držav najbolj oddaljena, je bila med tistimi, ki so dokaj odkrito podpirale slovensko osamosvojitveno prizadevanje. Takšen odnos je bil posledica močnejše dejavnosti tam živečih slovenskih izseljencev.."

SRC PAČ NI MOGOČE BOMBARDIRATI-je dejal predsednik slovenske vlade, Lojze Peterle...

JA, TUDI IZSELJENSKIH NE!

Vaša urednica
Stanka Gregorič

PISMO VOJAKU
Mati piše sinu, ki je pri vojakih v Srbiji

PRVI SLOVENSKI VOJAKI

KONEC POVESTI O PONIŽNEM NARODU

VOJNA

JNA-ARMADA S SVETNIŠKIM SIJEM

Svetovni slovenski kongres
KONGRES KOT MIZA DIALOGA IN STRPNOSTI

Marjan Kovač
POROČILO PREDSEDNIKA AVSTRALSKE SLOVENSKE KONFERENCE O SSK

PRVA ZNAMKA SAMOSTOJNE SLOVENIJE

BITKA ZA SLOVENIJO
V AVSTRALIJI-poročilo tajništva Avstralske slovenske konference, Slovenskih narodnih svetov, demonstracije, protestna pisma avstralskim politikom, srečanja s prvim ministrom Bobom Hawkom, obiski pri ministrih...

PETICIJE IN DENARNE ZBIRKE ZA SLOVENIJO

IZ BRZOJAVK NADŠKOFU ŠUŠTARJU in drugo

Alfred Brežnik
IN ŠE SYDNEY...

Anica Markič
IZ ŽIVLJENJA SLOVENCEV V VIKTORIJI

PREMIŠLJEVANJA IN KRITIKE

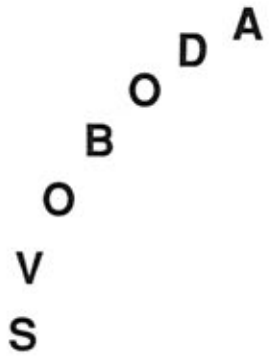
BLOK INFORMACIJ IZ SLOVENIJE
ZAKON O DRŽAVLJANSTVU

IZ TUJEGA TISKA

BORBA ZA SLOVENIJO V AVSTRALSKEM SENATU

TELEX VESTI

PET MINUT ZA POEZIJO-Danijela Hliš, Vika Gajšek, Ivan Lapuh.

Slovencev pohojeni obrazi krvave zgodovine
dvigajo se . . .
Upepeljeni v verigah časa
stopajo trpeče glasno -
k luči resnice hité.
Rojaka roké,
srcé,
v sponah več ne ječé?
Koliko mož mora umreti
predno spoznaš resnico;
koliko žena mora strtih onemeti
predno podaš desnico;
koliko prosečih oči otrok mora ugasniti
predno spoznaš krivico?
Slišiš nečloveško klanje naroda - ti srce molči?
Čutiš umirajoče v krivici?
Vidiš padajoče v resnici?
Slišiš upajoče po pravici?
Gledaš nečloveško klanje naroda - ti srce molči?
Slovenes' trampled down faces of blood thirsty history are rising . . .
Cremated in chains of time they walk, strengthened in pain,
rushing to the light of the truth.
Compatriots' hands, and hearts, do not groan in fetters any more? . . .
How many men must die before you see the truth?
How many women crushed into silence
before you extend your hand?
How many begging childrens' eyes must fade
before you see injustice?
Watching the inhuman slaughter of a nation -
silent is your heart?
Do you feel the dying for injustice?
Do you see the faltering for truth?
Do you hear the hopeful for justice?

Watching the inhuman slaugther of a nation -
silent is your heart?
(Draga Gelt)

PLEA TO THE NATIONS OF POWER
Melbourne, 29.6.1991.

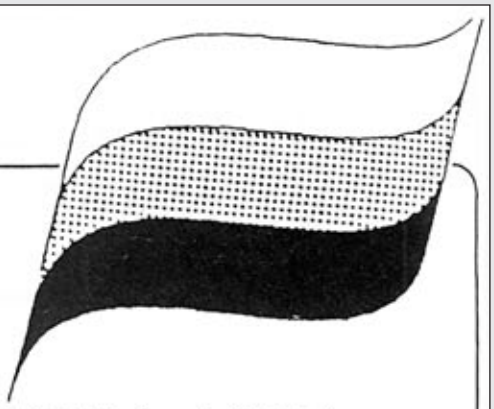
Po tisoč letih nemškega gospostva in

po 73 letih življenja v Jugoslaviji

SLOVENIJA JE SAMO STOJNA!

Uresničen sen stoterih rodov:

25. junija, je slovenska skupščina razglasila samostojno evropsko državo – Republiko Slovenijo

SAMOSTOJNA SLOVENIJA 1991

Vse najboljše!

Slovenija, dežela moja!

Česa vse ne hraniš v pripovedih naših ljudi, od pamtiveka do danes. Stoletja stojiš mirna in lepa, zdaj prešerna v pomladni prelesti, vabljiva v poletni vročini, zdaj vsa očarljiva v jesenski opravi.

Toda kar je živelo na tebi in te vzljubilo, kam se pretaka? Kar je mislilo in verovalo ob tebi, kar je upalo — kaj je ustvarilo, kaj preživelo? Kako je popotovalo naše ljudstvo po strminah in prepadih, kakor so jih usodno zaznamovali njegovi politični in družbeni veljaki?

Kaj grozljivega sedaj naskakuje slovensko narodno življenje, da nas Slovence, kar nas je raztresenih doma in po svetu, nenadoma zaposlujejo »matične dileme med narodnostjo in državljanstvom«? Kaj zapeljivega se napoveduje, da smo v bratskih zasnovah zaslutili neke temne tipalke? Kakšna »tuja učenost« se je zakotila v narodovem življenju, da nas je postalo nenadoma strah prihodnosti? Kakšna sila je v nas in nad nami, da grobarjem krščanstva ni uspelo bilje peti in ne vabiti na sedmino?

J. Zadravec

PREŠEREN

(Zdravljica)

● Komu najpred veselo
zdravljico, bratje, č'mo zapet'?
Bog našo nam deželo,
Bog živi ves slovenski svet,
brate vse,
kar nas je
sinov sloveče matere!

Edinost, sreča, sprava
k nam naj nazaj se vrnejo!
Otrok, kar ima Slava,
vsi naj si v roke sežejo,
da oblast
in z njo čast,
ko pred, spet naša bosta last!

Mladen'či, zdaj se pije
zdravljica vaša, vi naš up!
Ljubezni domačije
noben naj vam ne usmrti strup;
ker po nas
bode vas
jo srčno branit' klical čas!

● Žive naj vsi narodi,
ki hrepene dočakat' dan,
da, koder sonce hodi,
prepir iz sveta bo pregnan,
da rojak
prost bo vsak,
ne vrag, le sosed bo mejak!

Nazadnje še, prijat'lji,
kozarce zase vzdignimo,
ki smo zato se zbrat'li,
ker dobro v srcu mislimo.
Dokaj dni
naj živi
Bog, kar nas dobrih je ljudi!

Slovenija v številkah 1991

ODKRIVAJMO SONČNO STRAN ALP

OZEMLJE	1991	%YU
Površina (km^2)	20251	8
Dolžina meje (km)		
z Avstrijo	324	
z Italijo	202	
z Madžarsko	88	
s Hrvaško	546	
dolžina obale	46.6	2

PREBIVALCI NAJVEČJIH MEST (tisoč)	1990
Ljubljana	279
Maribor	108
Celje	42
Kranj	37
Velenje	28

NARODNOSTNA STRUKTURA STALNIH PREBIVALCEV	1981
Slovenci	1712445
Črnogorci	3217
Hrvati	55625
Makedonci	3288
Muslimani	13425
Srbi	42182
Albanci	1985
Italijani	2187
Madžari	9496
Romi	1435
opredelili so se kot Jugoslovani	26263
ostali	20316

ZAPOSLENOST	1980	1989	1990	%YU
Zaposleni (tisoč)				
skupaj	795	850	814	12.2
- ženske	351	391	378	14.1
v podjetijh	774	819	782	12.0
- ženske	344	381	366	14.0
pri zasebnikih	21	31	32	16.1
- ženske	8	12	12	15.0

Znanstveno in tehnično usposobljeni delavci (tisoč)	1981	1986	%YU
Skupaj	545	603	12.0
potencialni znanstveniki in inženirji	50	60	10.0
- ženske	17	22	9.6
potencialni tehniki	495	543	12.2
- ženske	206	234	14.4

IN SLOVENIJA 1991

SLOVENIJA V ŠTEVILKAH

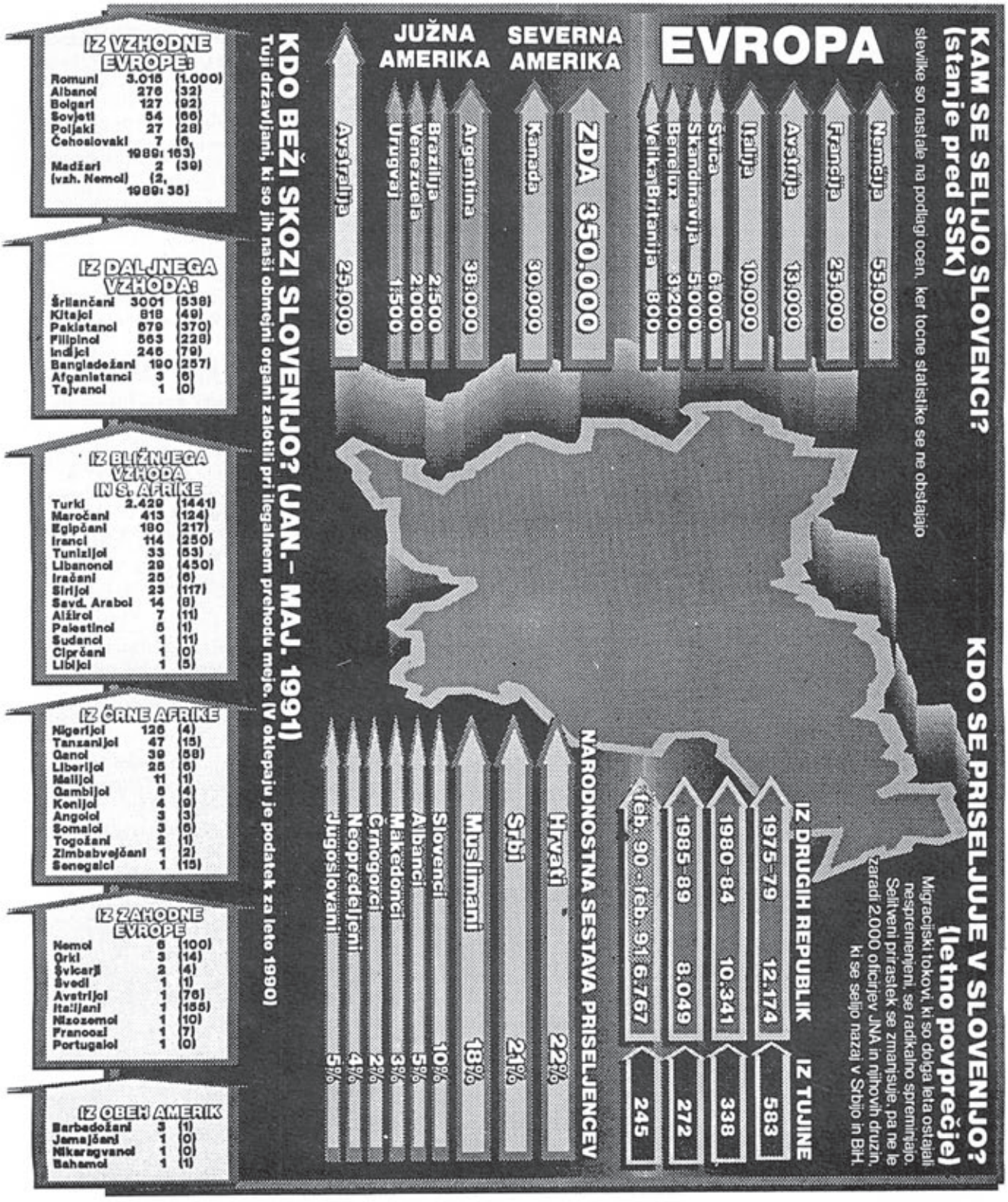
KULTURA	1989	YU
Muzeji	39	380
Splošno izobraževalne knjižnice	151	1937
Poklicna gledališča	8	72
Poklicni orkestri	4	32
Kinematografi	158	1165
Koeficienti na 1000 prebivalcev		
obisk knjižnic	1848	1051
naklada knjig in brošur	3547	2172
obisk poklicnih gledališč	198	121
obisk kinematografov	1896	1860
radijski naročniki	303	196
Sredstva javnega obveščanja		
dnevniki (število)	3	28
naklada (milijon)	77	690
radijske postaje (število)	22	221
predvajani spored (tisoč ur)	70	558
televizijske postaje	2	9
predvajani spored (tisoč ur)	10	37

DEMOGRAFIJA	1981	1988	1989	%YU
Gostota (prebivalci/km2)	93	98	98	*92
Prebivalstvo (tisoč)	1918	200	1999	8.5
moški	931	971	970	
ženske	987	1029	1029	
prebivalci do 14 let	435	427	421	7.8
od 15 do 39 let	726	784	782	8.5
od 40 do 64 let	517	582	585	8.6
nad 65 let	209	207	211	9.7

AKTIVNO PREBIVALSTVO (tisoč)	1971	1981	%YU
Skupaj	837	913	9.8
moški	473	492	8.6
ženske	464	421	11.6
Delež aktivnega prebivalstva	48.4	49.6	*43.4
Delež aktivnega prebivalstva	20.4	9.2	*19.8

SLOVENSKE MIGRACIJE

VIRI: ZAVOD RS ZA STATISTIKO, SLOVENSKA IZSELJENSKA MATICA, SEKRETERIAT ZA NOTRANJE ZADEVE RS
SESTAVILI: ALI H. ŽERDIN, IVO ŠTANDEKER, ROMAN BRILEJ
KARTOGRAFSKI ZAVOD MLADIKA DUŠAN KASTELIC

IN

Izhajajoč iz volje slovenskega naroda in prebivalcev Republike Slovenije, izražene na plebiscitu o samostojnosti in neodvisnosti Republike Slovenije dne 23. decembra 1990, upoštevajoč dejstvo, da je bila Republika Slovenija država že po doslej veljavni ustavni ureditvi in je le del svojih suverenih pravic uresničevala v Socialistični federativni republiki Jugoslaviji, ob dejstvu, da SFRJ ne deluje kot pravno urejena država in se v njej hudo kršijo človekove pravice, nacionalne pravice in pravice republik in avtonomnih pokrajin,ob dejstvu, da federativna ureditev Jugoslavije ne omogoča rešitve politične in gospodarske krize in da med jugoslovanskimi republikami ni prišlo do sporazuma, ki bi omogočil osamosvojitev republik ob sočasnem preoblikovanju jugoslovanske zvezne države v zvezo suverenih držav, ob trdni odločenosti, da Republika Slovenija spoštuje enake pravice drugih jugoslovanskih republik ter z njimi enakopravno, demokratično in po mirni poti postopno ureja vsa vprašanja iz dosedanjega skupnega življenja, spoštuje njihovo suverenost in ozemeljsko celovitost, ter ob pripravljenosti, da se bo z drugimi jugoslovanskimi republikami kot samosotjna in neodvisna država tudi v prihodnje dogovarjala o institucionalnih in drugih povezavah,

sprejema

Skupščina Republike Slovenije na skupni seji vseh zborov dne 25. junija 1991 na podlagi ustavnih amandmajev LXVIII, LXXII in XCIX k ustavi Republike Slovenije ter v skladu s 4. členom zakona o plebiscitu o samostojnosti in suverenosti Republike Slovenije

TEMELJNO USTAVNO LISTINO O SAMOSTOJNOSTI IN NEODVISNOSTI REPUBLIKE SLOVENIJE

I.

Republika Slovenija je samostojna in neodvisna država.
Za Republiko Slovenijo preneha veljati ustava SFRJ.
Republika Slovenija prevzema vse pravice in dolžnosti, ki so bile z ustavo Republike Slovenije in ustavo SFRJ prenesene na organe SFRJ.
Prevzem izvrševanja teh pravic in dolžnosti se uredi z ustavnim zakonom.

II.

Državne meje Republike Slovenije so mednarodno priznane državne meje dosedanje SFRJ z Republiko Avstrijo, z Republiko Italijo in Republiko Madžarsko v delu, v katerem te države mejijo na Republiko Slovenijo, ter meja med Republiko Slovenijo in Republiko Hrvatsko v okviru dosedanje SFRJ.

III.

Republika Slovenija zagotavlja varstvo človekovih pravic in temeljnih svoboščin vsem osebam na ozemlju republike Slovenije ne glede na njihovo narodno pripradnost, brez sleherne diskriminacije, skladno z ustavo Republike Slovenije in z veljavnimi mednarodnimi pogodbami.

Italijanski in madžarski narodni skupnosti v Republiki Sloveniji in njunim pripadnikom so zagotovljene vse pravice iz ustave Republike Slovenije in veljavnih mednarodnih pogodb.

IV.

Za izvedbo tega ustavnega akta se sprejme ustavni zakon na skupni seji zborov Skupščine Republike Slovenije z dvotretjinsko večino delegatov vseh zborov.

V.

Ta ustavni akt je začel veljati z razglasitvijo na skupni seji vseh zborov Skupščine Republike Slovenije.

Ljubljana, 25. junija 1991
Skupščina Republike Slovenije
Predsednik

dr. France Bučar

IN

DEKLARACIJA OB NEODVISNOSTI

Izhajajoč iz pravice slovenskega naroda do samoodločbe, iz načel mednarodnega prava, iz ustave dosedanje SFRJ in iz ustave Republike Slovenije so se prebivalci Republike Slovenije na plebiscitu dne 23. decembra 1990 z absolutno večino odločili, da si za prihodnje življenje oblikujejo lastno samostojno in neodvisno državo Republiko Slovenijo, ki ne bo več združena v Socialistično federativno republiko Jugoslavijo.
V skladu s to odločitvijo je Skupščina Republike Slovenije na sejah vseh zborov dne 25. junija 1991 na podlagi soglasnega predloga vseh parlamentarnih strank in poslanskih skupin sprejela ustavni akt o samostojnosti in neodvisnosti Republike Slovenije.

I.

Slovenija je v sodelovanju z Republiko Hrvaško že pred plebiscitom o samostojnosti in neodvisnosti predložila ostalim jugoslovanskim republikam predlog sporazuma o zvezi suverenih držav oziroma model konfederacije, v okviru katere bi članice dosedanje federacije tudi v prihodnje sodelovale na gospodarskem, obrambnem, zunanjepolitičnem in na drugih področjih. Predlog ni naletel na ustrezen odziv. Skupščina Republike Slovenije je razpisala plebiscit, na katerem se je prebivalstvo Slovenije z veliko večino glasov odločilo za samostojno in neodvisno državo Republiko Slovenijo.

Z resolucijo o predlogu za sporazumno razdružitev Socialistične federativne republike Jugoslavije in drugimi akti ter sporočili je Slovenija obvestila jugoslovanske republike in jugoslovansko javnost o svojih načrtovanih korakih, h katerim jo je zavezal plebiscit, ter predlagala Jugoslaviji oziroma jugoslovanskim republikam kot konstitutivnim subjektom federacije sporazumno razdružitev na dve ali več suverenih držav, ki naj si med seboj priznajo mednarodnopravno subjektiviteto. Obenem je ponovno izrazila tudi pripravljenost na dogovor o trajnih in institucionaliziranih oblikah sodelovanja, vključno z ureditvijo medsebojnih odnosov v morebitni jugoslovanski konfederativni ali gospodarski skupnosti ali kakšni drugi ustrezni povezavi v korist njenih narodov oziroma državljank in državljanov.

Predlog za sporazumno razdružitev in začetek pogovorov o novih oblikah povezovanja na osnovi poprejšnje sporazumne razdružitve in vzpostavitve samostojnih držav razen v Republiki Hrvaški ni bil sprejet v pričakovanem razumnem roku in Skupščina Republike Slovenije je bila dolžna sprejeti ustavni akt o samostojnosti in neodvisnosti Republike Slovenije.

II.

Republika Slovenija se je razglasila za samosojno in neodvisno državo in se želi kot mednarodnopravni subjekt v polnem pomenu besede ter v skladu z načeli združevanja suverenih držav v Evropi povezovati z drugimi državami, postati članica Organizacije Združenih narodov, se vključiti v proces KEVS, Svet Evrope, v Evropsko skupnost in druge povezave držav. Samostojnost in neodvisnost Republike Slovenije je razumeti tudi kot pogoj za vstopanje v nove integracije v okviru dosedanje Jugoslavije in v evropskih okvirih. Pri tem bo Republika Slovenija dosledno spoštovala Ustanovno listino Organizacije Združenih narodov, Konvencije Sveta Evrope, Helsinško sklepno listino in druge akte Konference o varnosti in sodelovanju v Evropi ter druge mednarodne sporazume. Vzpostavitev samostojne in neodvisne države Republike Slovenije na podlagi pravice do samoodločbe ni uperjena zoper nikogar v Jugoslaviji ali zunaj nje. Enako pravico Slovenija priznava tudi drugim republikam ter narodom in narodnostim dosedanje Jugoslavije. Svojo pravico do suverene države in povezovanja z drugimi suverenimi državami želi uresničiti sporazumno, na miren način, s pogajanji in dogovarjanjem, ker soglaša z zahtevami mednarodne skupnosti, da je treba prihodnja razmerja na območju dosedanje Jugoslavije vzpostaviti na demokratičen način in pri tem spoštovati nedotakljivost obstoječih zunanjih in notranjih meja.

III.

Republika Slovenija kot samostojna in neodvisna država razglaša:

- *da Ustava SFRJ na ozemlju Republike Slovenije ne velja več in da bo nadaljevala postopke za prevzem dejanske oblasti na svojem ozemlju. Postopek prevzemanja dejanske oblasti je pripravljena izvesti postopno in sporazumno z drugimi republikami dosedanje SFRJ, tako da pri tem ne bodo kršene enake pravice drugih republik;*
- *da je pripravljena takoj nadaljevati pogovore o možnih oblikah povezovanja z državami, ki bodo nastale na območju dosedanje SFRJ. Na podlagi vzajemnega priznanja je pripravljena takoj začeti dogovore o sklenitvi sporazuma o vzpostavitvi skupnosti suverenih držav na območju dosedanje SFRJ. V tej skupnosti bi države članice usklajevale uresničevanje skupnih gospodarskih, političnih, mednarodnih in drugih interesov. Sklenitev takšnega sporazuma ali vsaj skupna izjava o politični volji za tak sporazum bi zagotovila, da postopek prevzemanja dejanske oblasti v novih državah in postopek oblikovanja skupnosti teh držav ne bi povzročala konfliktov, temveč bi se med seboj dopolnjevala ter olajševala proces uresničevanja pravice vseh jugoslovanskih narodov do samoodločbe, pravic Albancev na Kosovu, pravic narodnih manjšin in razvoj demokracije v skupnosti suverenih držav na ozemlju dosedanje Jugoslavije;*

IN

– *v skladu z odločitvami Sabora Republike Hrvaške Republika Slovenija priznava Republiko Hrvaško kot suvereno državo z mednarodnopravno subjektiviteto; priznala bo tudi vse druge jugoslovanske republike, ki se bodo razglasile za suverene države.*

– *Delegatom v Zveznem zboru Skupščine SFRJ iz Republike Slovenije in delegaciji Skupščine Republike Slovenije v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFRJ, ki so opravljali to funkcijo do razglasitve te deklaracije, preneha mandat. Skupščina Republike Slovenije izvoli novo 12-člansko delegacijo, ki bo na podlagi njenih pooblastil v Skupščini dosedanje SFRJ sodelovala v pogajanjih za razdružitev dosedanje SFRJ, v reševanju tekočih vprašanj v prehodnem obdobju in v dogovarjanju o morebitnem oblikovanju skupnosti suverenih držav na podlagi soglasja Skupščine Republike Slovenije. Republika Slovenija poziva druge republike dosedanje SFRJ, da v ta namen pooblastijo svoje delegacije. Skupščina Republike Slovenije pričakuje, da bodo pri vsem tem sodelovali vsi ustrezni organi in organizacije dosedanje SFRJ.*

– *Skupščina Republike Slovenije pooblašča dosedanjega člana Predsedstva SFRJ iz Republike Slovenije, da kot predstavnik Republike Slovenije v skladu s smernicami Skupščine Republike Slovenije sodeluje v delu predsedstva dosedanje SFRJ.*

– *Vsa vprašanja, ki v tem trenutku še niso v celoti rešljiva, kot npr. status JLA in odnos Republike Slovenije z njo, vprašanje pooblastil na področju mednarodnih odnosov in vprašanje delitve skupnega premoženja, bodo urejena s posebnim dogovorom Republike Slovenije z ustreznimi organi v okviru dosedanje SFRJ.*

IV.

Republika Slovenija kot mednarodnopravni subjekt:

– *spoštuje vsa načela mednarodnega prava in v smislu pravnega nasledstva določbe vseh mednarodnih pogodb, ki jih je sklenila SFRJ in se nanašajo na ozemlje Republike Slovenije. V skladu s pričakovanim sporazumom o prevzemu pravic in obveznosti dosedanje SFRJ bo Republika Slovenija izpolnjevala tudi svoje mednarodne finančne obveznosti do drugih držav in mednarodnih organizacij, zagotavljala nemoten pretok blaga, ljudi in storitev prek svojih meja v skladu s sprejetimi mednarodnimi obveznostmi in storila vse, da bo mednarodni promet prek njenega ozemlja potekal nemoteno. Pri vzpostavljanju meje z Republiko Hrvaško si bodo organi Repunlike Slovenije še posebej prizadevali, da bo, ob vzajemnem interesu, zagotovljen čimbolj nemoten pretok ljudi, blaga in storitev;*

– *si bo prizadevala, da bo mednarodna skupnost z naklonjenostjo sprejela razglasitev samostojne in neodvisne Republike Slovenije, in pričakuje, da bo z njo okrepila gospodarske, kulturne, politične, finančne in vse druge odnose in da jo bodo druge države dejansko in mednarodnopravno priznale. Pričakuje tudi, da bo mednarodna skupnost s tem in s svojim vplivom prispevala k oblikovanju skupnosti suverenih držav na ozemlju dosedanje SFRJ in s tem k sporazumnemu in mirnemu uresničevanju odločitve o samostojni in neodvisni državi-Republiki Sloveniji;*

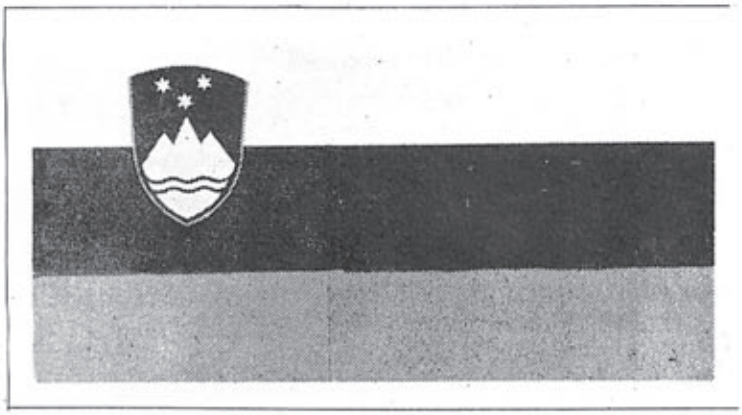
– *pričakuje od sosednji držav, da bodo upoštevale in poglabljale z mednarodnimi konvencijami in bilateralnimi pogodbami doseženo raven zaščite slovenske manjšine.*

V.

Republika Slovenija je pravna in socialna država s tržnim gospodarstvom, prilagojenim zmogljivostim okolja, v njej bodo spoštovani človekove pravice in državljanske svoboščine, posebne pravice avtohtonih narodnih skupnosti Italijanov in Madžarov v Republiki Sloveniji, evropski dosežki industrijske demokracije, predvsem socialno-ekonomske pravice zaposlenih do soodločanja in sindikalna svoboda, nedotakljivost lastnine ter svoboda delovanja gibanj in ustanov civilne družbe; zagotovljeni bosta večstrankarska parlamentarna demokracija in lokalna oziroma regionalna samouprava; politično ali drugačno prepričanje nikoli ne bo podlaga za kakršnokoli neenakopravnost ali razlikovanje; Republika Slovenija bo zavezana miru in nenasilnemu razreševanju vseh spornih vprašanj glede notranajih in zunanjih zadev ter enakopravnemu sodelovanju vseh narodov in državljanov v Evropi svobodnih in enakopravnih ljudi, regij, narodov in držav.

Ljubljana, dne 25.06.1991
SKUPŠČINA REPUBLIKE SLOVENIJE
Predsednik

dr. France Bučar

NOVA SLOVENSKA ZASTAVA

Slovensko trobojnico:

belo, modro, rdečo,

je zaslediti že v Prešernovem času. Ob potrditvi avstrijskega notranjega ministrstva, da veljajo za kranjske barve bela-modra-rdeča, kot jih je določil cesar Ferdinand I. leta 1836 je zavladalo veliko veselje med Slovenci. Po objavi v deželnem uradnem listu je Bleiweis nagovoril zbrano množico:

BRATJE, ZADOBILI SMO SPET NAŠE STARE PRAVICE, ZADOBILI SMO JIH NAKLJUB PEKLENSKIM NAPOROM NEMŠKUTARJEV, SPET SE SVETIJO NAŠE NARODNE BARVE PRED SLOVENIJO KAKOR BELI DAN.
BRATJE, DOKLER BODE LE ENA KAPLJICA SLOVENSKE KRVI TEKLA V NAŠIH SLOVENSKIH ŽILAH' NE LOČIMO SE VEČ OD TEH ZNAMENJ SLOVENSKE NARODNOSTI!

Tako torej Bleiweis v tistih časih.....

26.7.1991. pa je Slovenija ponovno dvignila svojo zastavo, tako kot tistega davnega leta 1836, tudi tokrat brez zvezde, le z dodatkom grba v levem zgornjem kotu.

NOVI SLOVENSKI GRB

Grb države Republike Slovenije ima obliko ščita z likom Triglava v beli barvi, dve valoviti modri črti in tri rumene šesterokrake celjske zvezde. Ščit je ob stranicah rdeče obrobljen.

SKUPŠČINA REPUBLIKE SLOVENIJE

25.junija 1991.

Milan Kučan ob razglasitvi neodvisnosti:
"NOCOJ SO NAM DOVOLJENE SANJE..."

SKUPŠČINA REPUBLIKE SLOVENIJE
OB RAZGLASITVI NEODVISNOSTI

Po polnoči: uresničitev življenskih sanj Alfreda Brežnika

TUDI AVSTRALSKI SLOVENCI V LJUBLJANI OB VELIKEM DOGODKU

Marjan Kovač-v avli slovenske skupščine

Alfred Brežnik in dr. Alojzij Šuštar
po proglasitvi neodvisnosti-skupščina

Dušan Lajovic, Alfred Brežnik in Marjan Kovač na
proglasitvi neodvisnosti, na povabilo Franceta Bučarja.

Po proglasitvi neodvisnosti z Janezom Janšom

SVOJI NA SVOJEM

Milan Kučan:

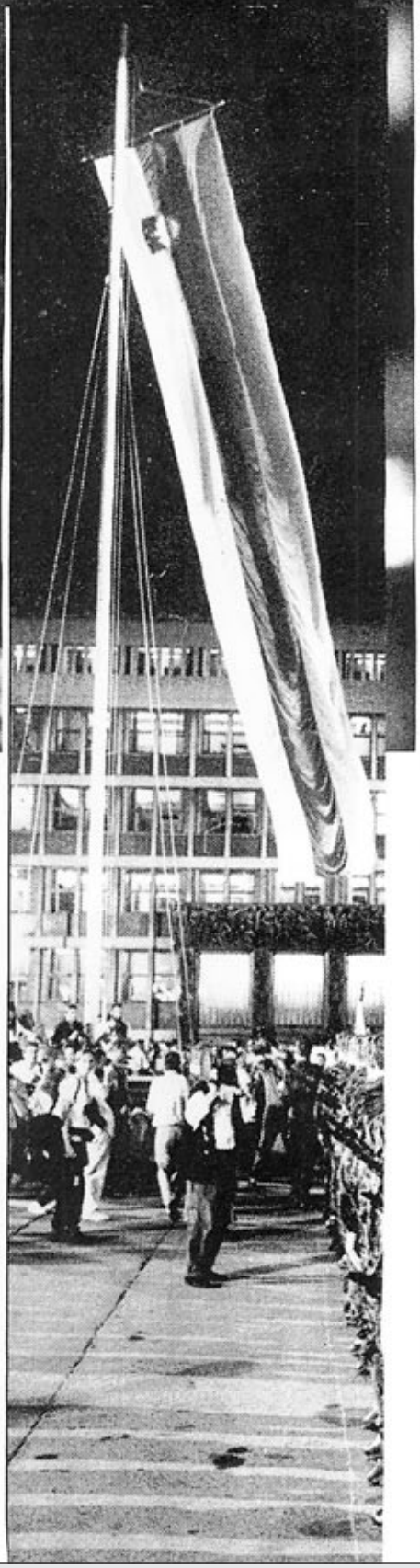
IZ GOVORA MILANA KUČANA NA SLOVESNOSTI OB RAZGLASITVI

– Z rojstvom dobi človek pravico do sanj. Z delom dobi pravico, da zbližuje življenje in sanje. Mi smo včeraj povezali oboje: zase, za mnoge rodove Slovencev, ki so davno nekoč sanjali te iste sanje in za prihodnje rodove, ki bodo na teh sanjah gradili nov svet.

– Koraka, ki smo ga včeraj storili, nam ni narekovala težnja po osamitvi, niti lažno upanje o podarjenem lepšem in udobnejšem življenju v kakšni drugi državni skupnosti. Doslej nam ni zgodovina poklanjala ničesar. Vse smo si morali trdo prigarati. Zato smo tudi obstali. Svoji na svojem! To dejanje nam je narekovala zavest odgovornosti za sam obstoj slovenskega naroda in demokratičnost slovenske prihodnosti. Nosimo jo zdaj častno in s pokončno držo.

– Z mnogokom smo živeli v skupnosti. V naši zavesti meje niso okop. Bili smo odprt prostor za duhovne in druge tokove. Meje so nam postavljali drugi, nas silili tja, kamor nismo hoteli. Zdaj nastaja Evropa, ki z mejami ne more živeti. Ne more ločevati med velikimi in majhnimi, temveč le med dobrimi in slabimi, ustvarjalnimi in nesposobnimi, tistimi, ki vlečejo in tistimi, ki ovirajo razvoj. Neobremenjeni in pod nikogaršnjim patronstvom, s polno odgovornostjo in enaki med enakimi se želimo in hočemno vključevati vanjo. Nikomur v škodo, slovenski prihodnosti in pohelsinški Evropi v prid in zavezo.

– Danes je naš veliki praznik. Želeli smo radost deliti z vsemi, tudi tistimi, ki so si tak dan že zdavnaj zapisali v svojo zgodovino. Zdaj vstopamo v družino svobodnih samostojnih narodov. Ne moremo razumeti, kako bi moglo to koga motiti, ko velja vsem naše odprto srce in v pozdrav iztegnjena dlan. Skaljeno je naše veselje. Z neutemeljenimi prigovori drugih in z grožnjo represije jugoslovanskih oblasti se naše dobre namere zavračajo. Je mogoče tako izbrisati iz spomina vse, kar je Slovenija v dobrem in slabem delila z drugimi, s katerimi smo živeli v skupni državi. Ne ogrožamo nikogar. Zato ni treba letal nad naša mesta, ne tankov na naše ulice. Silo kaže tisti, ki mu manjka argumentov in trezne presoje.

SBS RADIO-2 EA-SYDNEY
Voditeljica programa MARIZA LIČAN
in urednik PETER KROPE

Končno je prišel dan, ko smo proslavljali slovensko neodvisnost. Na sydneyskem mestnem trgu se je 27.6. zvečer veselilo mlado in staro. Množica je vzklikala ŽIVELA SLOVENIJA in mimoidoči so spraševali kaj se dogaja.Praznujemo rojstvo nove države, smo jim odgovarjali. Ker je bilo proslavljanje sredi delavnika, ob šestih zvečer, ni bilo veliko navzočih. Povdariti pa moramo, da so bili prisotni vsi predsedniki slovenskih ustanov, od klubov do šole in pomembnih posameznikov. Zbrali so se mladi in stari in celo otroci.
Poročevalca SBS Radia 2 EA Peter Krope in Mariza Ličan sta posnela izjave nekaterih navzočih.
Na vprašanja:kako se počutiš nocoj? kaj ti pomeni nocojšnji večer? ali si zaskrbljen za tvoje drage in zaradi nepriznavanja neodvisnosti drugih držav? so odgovorili:

...Nocojšnji večer je drag vsakemu Slovencu, saj smo dosegli česar nismo imeli 1 500 let. Države še niso pripravljene priznati slovensko neodvisnost, vendar me to ne skrbi. Če je ne bodo priznali jutri, jo bodo drugo leto ali čez dve leti. Dolga leta smo čakali, da smo postali svoboden narod. V primerjavi s tem eno ali dve leti ne pomenita veliko, vendar upam, da ne bo treba tako dolgo čakati. Moramo biti optimisti!

...Prvič v slovenski zgodovini so Slovenci samostojni. To je odlično-super! Nepriznavanje samostojnosti s strani drugih držav bo trajalo le kratek čas. Situacije se bodo spremenile in narodi, oziroma države, bodo priznale mlado, demokratično in svobodno Slovenijo.

...Everyone who has born here of Slovenian decent from youth of today, should continue the tradition that the parents taught us.

...Zelo slovesno se počutim nocoj ob tem, kar se je zgodilo v domovini. Upajmo, da nas bodo priznali drugi narodi, ampak najprej se moramo sami priznati. Slovenska domovina je sedaj velika in tudi Avstralija je del Slovenije. Vsi se enako veselimo.

...Nocojšnji večer je največje doživetje v povojnem času. To je osebna sreča, nepopisno zadovoljstvo. Stoodstotno obsojam napačne geste drugih držav, kajti one ne razumejo malega naroda, ki si hoče priboriti eksistenco-enkrat za vselej! Zaskrbljena pa sem za svojce, prijatelje in vso Slovenijo.

...Nocoj bomo povedali svetu:kdo smo, od kod smo in kaj hočemo. Današnje časopisje prinaša negativne novice, najbrž še ne razumejo močnih želja in trdnih sklepov slovenskega naroda. Če se bomo držali trdno in enotno-doma in po svetu-nas ne morejo ovirati niti ZDA niti Sovjetska zveza. Povdarjajo pomen človekovih pravic, sami pa jih kršijo. Slovencem nočejo priznati osnovnih človeških pravic-željo po samostojnosti in svobodi.

...Mi imamo novo zastavo in jaz bom šel živet v Slovenijo za stalno(7 letni fantek).

...Nocoj igramo(ansambel Veseli Gorenjci) z večjim veseljem, ker je prvič, da lahko igramo v čast svobodni Sloveniji in radostnim avstralskim Slovencem. Naša glasba vliva v njihova srca posebno veselje in občutek ponosa.

...I am very happy! This is a special occasion for Slovenians and Australians. It's a privilage to be here tonight and to be playing to a happy crowd of people and for the freedom of Slovenia.

...Nocojšnji večer je nepopisno veselje, toda ko poslušam radijske novice sem zelo v skrbeh, da ne bi prišlo do državljanske vojne. Slovenijo bodo prej ali slej priznali, v to ne dvomim.

Ne daj se, Slovenija!

foto DIEGO ANDRÉS GÓMEZ

JNA JNA JNA JNA JNA JNA JNA JNA JNA JNA JNA JNA JNA JNA JNA JNA JNA

Bi lahko streljal v vrstnika?

Slovenci II.: mar res služim v okupatorski vojski?

PISMO VOJAKU

LJUBI MOJ SINKO!

Danes ti spet pišem, pišem ti, da ne boš navdan z občutkom, da si sam, daleč od doma, v svetu polnem negotovosti in grdih spletk. Pri nas doma bi lahko bilo vse dobro in prav, če bi moje misli in misli nas vseh: tvojega bratca, očeta, dekleta, stricev in tet, ne bile nenehno obremenjene s skrbjo, kako je s tabo. Kako bo s tabo v teh težkih dneh, ko ti z ničemer ne moremo pomagati. Za mamo ni hujšega občutka, kot je ta, da ti kljub srčni želji ne morem pomagati, čeprav vem, da sem to dolžna in bi ti morala pomagati. Le kdo lahko materi vzame otroka in jo s tem spravlja v obup, posebno v teh negotovih razmerah, ki izpostavljajo celo mlada življenja, polna upov in lepih pričakovanj.

Ali sem sedaj še lahko srečna mati lepega, zdravega mladeniča, vojaka? Kam je šel občutek ponosa? In kaj naj naredim? Kdo naj mi pomaga, da se moje solze ponosa, ko si odhajal, spremene v solze sreče, da se vrneš na domači prag, da zbrišem grenke solze skrbi negotovosti in zgladim gube ubijajoče vsakdanje more:KAJ BO? KAJ BO?

S trdim delom si prišel do poklica, verjetno te čaka doma tudi delo, da le prideš. Sicer pa, kaj bi govorila in razmišljala o tem, ko m e mori in obremenjuje vse drugo:kje si, kako se imaš, ali naj verjamem tvojim kratkim in mrzlim zapisom:Ne skrbi, vse je v redu. Vse zveni kot vojaški ukaz.

Težko, veš, verjame mama, kajti otrok je sad njenega telesa, negovan kelih mnogih neprespanih noči, vseh tihih radosti, drobne zvezdice sreče, od prvega čebljanja do prvih že skoraj moških misli in obnašanj.

Tega mami nihče ne bi smel vzeti ali narediti kaj takega, da bi ji od vsega ostalo le žalostno okence spominov.

Tako se bojim in upira se mi biti hrabra mati. Čemu? Kako naj bom, ko pa vem le to, da si daleč v Srbiji, od koder ne moreš domov in mi ne k tebi, da bi ti ponesli vsaj za trenutek malo domače topline, topline tvoje spalnice, besedo dobrih sosedov in tvojih hobijev, v katerih si našel mir v svojih mladostnih stiskah.

Če bi prišla tja, mislim, da bi te ugrabila in odpeljala s seboj domov. Kdo bi mi mogel to preprečiti? Saj si ves moj! Osem mesecev je že poteklo, odkar si šel. Tedaj smo vso bridko žalost preganjali z močnimi upanji, da bo kmalu vse minilo, in s trdno vero, da tako mora biti. Zdaj pa je vsa vera splahnela in se spremenila v nepopisen strah, ki je iz dneva v dan večji.

Glej, pa le ne morem mimo tega, da bi ti ne rekla: verujva oba, verujemo vsi, da bi se le vse dobro končalo, Bog daj!

Upam, da bo glas slovenskih mater pripomogel k uresničitvi obljube, da boste res kmalu doma.
Pismo končujem z željo, da bi te lahko kmalu stisnila v svoj objem. Še en poljub in objem od nas vseh doma.
Tvoja mama,
B.J./Povzeto iz DELA/

slovenska vojska

Prvi slovenski vojaki

»Slovesno prisegam, da bom branil samostojnost, neodvisnost, svobodo in ozemeljsko celovitost moje domovine Republike Slovenije ter vestno in odgovorno izvrševal svoje dolžnosti v njeni obrambi.«

DELO

Novi znaki in simboli slovenskih policistov

LJUBLJANA, – Ob procesu osamosvajanja in v okviru celotne podobe slovenskih organov za notranje zadeve, so se pri RSNZ lotili spreminjanja znakov in simbolike, ki predstavljajo našo policijo. Tako naj bi davkoplačevalci poslej vedeli, na koga se lahko obrnejo pri varnostnih vprašanjih in koga morajo poslušati, ko bo dajal ukaze. Gre za to, da bi lahko policiste ločevali po novih simbolih, ki predstavljajo določene policijske enote in ki jih bodo od prihodnjega torka naprej nosili na kapah uniformirani policisti.

Na današnji predstavitvi, ki je bila na RSNZ, smo videli prve znake in simbole, ki so jih izdelali zaposleni v organih za notranje zadeve. Tako bodo miličniki imeli poslej na kapi namesto dosedanje peterokrake zvezde značko nepravilne šestcrokotne oblike s stiliziranimi žarki. Na osnovo je položen rob ščita, ki žarke prekriva. V sredini ščita je obris Slovenije, razdeljen v tri polja pod kotom 45 stopinj. Osnova ščita in obris Slovenija sta zlatorumene barve, polja v obrisu Slovenije pa so obarvana v slovenskih narodnih barvah. Na čeladi bo posebna značka v obliki nalepke.

Svoj simbol bodo imeli tudi miličniki specialne enote RSNZ in kriminalistične službe. Simbol specialne enote je v obliki emblema in kovinske značke. Emblem specialne enote je trobarvni znak v obliki ščita. V zgornjem delu ščita je napis »Specialna enota«, v spodnjem delu pa stiliziran zmaj. Obroba ščita in napis sta zlatorumene barve, osnova ščita je črne, stilizirani zmaj pa so zlatorumene barve.

Simbol kriminalistične službe je značka pravilna osmerokotne oblike v petbarvni tridimenzionalni izvedbi. Osnova je pravilni osmerokotnik, oblikovan s stiliziranimi žarki. Na osnovo je položena elipsa v pokončni legi. Spodnji del osmerokotnika zaključuje polje z napisom »Kriminalistična služba«. V elipsi sta združena stilizirana simbola Triglav in tehtnica, ki se zaključujeta s tremi valovitimi polji. Osnova simbola je zlatorumene barve. Polje elipse med stiliziranima simboloma Triglava in tehtnice in rombom elipse je zelene barve. Spodnja valovita polja so obarvana s slovenskimi narodnimi barvami. Polje, ki zaključuje osmerokotnik, je bele barve, napis pa v osnovni zlatorumeni barvi. Simbol kriminalistične službe bodo uporabljali kot kovinsko značko, našitek, nalepko, plaketo itd. Zaradi varnosti bo na hrbtni strani značke tudi službena številka, pod katero bo značka izročena kriminalistu.

ŽARKO HOJNIK

ZNAČKA MILIČNIKOV

SIMBOL SPECIALCEV

KRIMINALISTIČNA SLUŽBA

Konec povesti o ponižnem narodu

Četrtek, 27. junij

02:45

Deli 1. in 2. bataljona oklepne brigade na Vrhniki, sestavljeni iz štiridesetih tankov in dvajsetih transporterjev, krenejo proti Ljubljani. Pri Brezovici so jih enote teritorialne obrambe (TO) in organov za notranje zadeve skušale zaustaviti z nenasilnimi sredstvi. Tanki so blokade prebili.

04:05

Hiše se pričnо tresti, tankovska kolona gre mimo. Nad mestom letalo prebije zvočni zid. Tankovske enote iz vrhniške vojašnice se prebijajo skozi blokade mimo Ljubljane proti letališču Brnik.

08:45

Po zadnjih poročilih so tanki brezobzirno krenili tudi iz mariborske vojašnice proti šentiljskem mejnem prehodu. Akcije je sprožilo poveljstvo 5. armadnega območja.

07:00

Zaseda slovensko predsedstvo v razširjeni sestavi, med katero je Lojze Peterle dobil brzojavko 5. armadnega področja, ki jo je podpisal Konrad Kolšek. V njej piše, da bo vojska brezpogojno izpolnila nalogo prevzema vseh mejnih prehodov in zavarovanja državne meje, ki jo je naložil Zvezni izvršni svet.

11:00

Predsednik predsedstva Republike Slovenije Milan Kučan je v nagovoru državljanom dejal, da je komaj prebujeno upanje zopet prizadeto s strahom za prihodnost. Predsedstvo Republike Slovenije je ocenilo, da je to agresija na suvereno in samostojno državo Slovenijo ter poskus njene trajne okupacije. Slovenija bo uporabila vsa sredstva za zavarovanje svoje samostojnosti.

12:30

Karavanški predor je zaprt. Na stari cesti na Hrušici so se pojavili štirje tanki in trije transporterji in namerili cevi proti predoru. Nekaj kasneje pa so se trije helikopterji spustili na mejno ploščad. Nedolgo zatem je do prehoda prišla še pehota okupatorske vojske. Namesto slovenske plapola jugoslovanska zastava.

13:30

Vojaki okupatorja in slovenske vojske si gledajo nasproti prek puškinih cevi v bližini letališča Brnik. Letališče je še vedno v rokah slovenske teritorialne obrambe.. Dostopi na brniško letališče so blokirani s tovornjaki in ostalimi preprekami, med katerimi so nekatere tudi minirane.

14:10

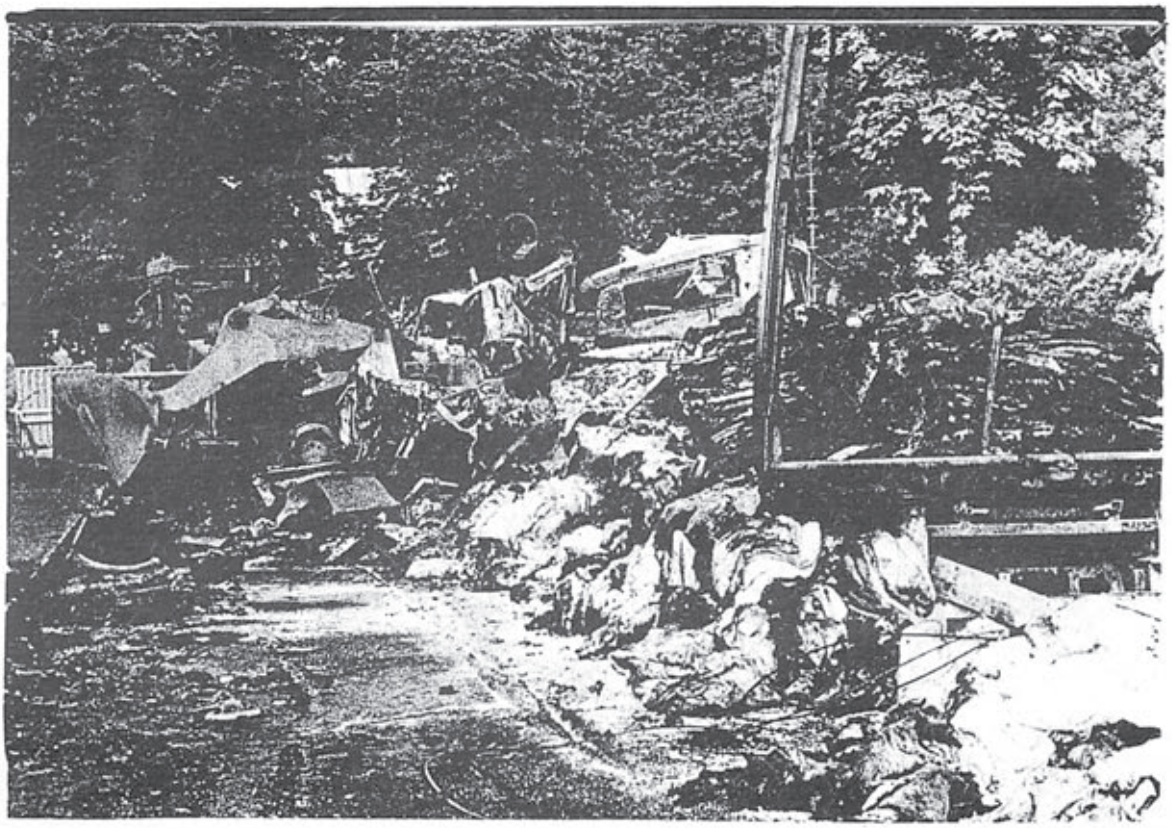
Dva oklepna transporterja sta streljala na mejne objekte na Jezerskem, pri čemer so granate letele tudi na avstrijsko ozemlje. Vojska je Jezersko potem tudi zasedla.

15:00

Organi republike Slovenije so večini vojašnic ustavili dobavo električnega toka in vode. Štirje transportni helikopterji okupatorske vojske so pristali na brniškem letališču. Iz enega so se izkrcali vojaki, ki so se usmerili proti helikopterski bazi. Dostop v njihovo bližino ni mogoč.

16:20

Položaj v Republiki Sloveniji je vse težji. Jugoslovanska armada je prevzela 5 mejnih prehodov. Helikopterji pristajajo povsod po Sloveniji, napolnjeni so z vojaki

Slika 1: **Ormož** - Most - blokada

Foto Mladina: Diego Andrés Gómez

IN

Foto: Joco Žnidaršič

jugoslovanske okupatorske vojske. Nekaj deset vojakov okupatorja je zapustilo svoje enote in se pridružilo slovenski teritorialni obrambi. Legitimna slovenska oblast odgovarja: ne bomo klonili nasilju.

- Italijanski zunanji minister De Michelis je opozoril jugoslovansko vlado, naj ne uporablja sile.
- Do 16:20 je Teritorialna obramba Slovenije izstrelila 10 protitankovskih raket, petkrat so zadele. Vedno v gosenice in na tak način, da tank onesposobijo, ne pa uničijo, in da ni smrtnih žrtev.
- 8 raketnih topnjač pluje iz Splita proti severnemu Jadranu, na krovu je oddelek pehote.
- Kontrolno obmejno točko na slovensko-hrvaški meji v Obrežju je obkolilo 10 tankov. Policijska enota se je umaknila. Lažji oklepniki okupatorja pa napredujejo v smeri Novega mesta in so se ustavili v Krakovskem gozdu.

17:00

Zvezni sekretar za narodno obrambo Veljko Kadijević je dejal, da so stališča Zveznega sekretariata in ZIS-a po dolgem času usklajena. Ante Marković je postal agresivnejši in je sprejel stališča armade, da je treba najprej rešiti politično vprašanje, šele nato ekonomsko. Kadijević je tudi prepričan, da bo docela vse odvisno od armade, ki se bo bojevala za enotno Jugoslavijo, sprva po mirni poti, če ji to ne bo uspelo, pa tudi drugače, saj armada nikomur ne bo dovolila, da bi se s silo odcepil. Zaradi vsega tega si morajo organi armadne varnosti pridobivati vire povsod, kjer je bila armada napadena.

18:45

V Depalji vasi pri Trzinu je bil izveden helikopterski desant. Enote slovenske teritorialne obrambe so takoj posredovale. Skupno so bili v bitki ubiti štirje vojaki in civilist iz Domžal.

19:00

Iz kabineta dr. Janeza Drnovška so sporočili, da je dr. Drnovšek danes opravil več intervencij pri nekaterih članih zveznega predsedstva, predsedniku zvezne vlade in zveznemu sekretarju za ljudsko obrambo. Neposredno pred sejo ZIS-a je dr. Drnovšek v daljšem pogovoru Anteja Markovića pozval, naj ustavi vse aktivnosti JLA v Republiki Sloveniji, ki jih je začela na podlagi sklepov ZIS-a, ker ima lahko katastrofalne posledice. Popoldne pa je dr. Janez Drnovšek v pismu predsedniku skupščine Slovenije sporočil, da v sedanjih razmerah ne more več opravljati funkcije člana predsedstva SFRJ.

20:05

Minister Janša je povedal, da ukazi iz Beograda še prihajajo in da postajajo vedno bolj radikalni. Cilj okupatorske zvezne vojske pa naj ne bi bile samo meje Republike Slovenije, temveč se oklepne enote usmerjajo tudi proti večjim središčem v Sloveniji. Minister Janša je še povedal, da je slovenska teritorialna obramba onesposobila šest helikopterjev, 15 tankov, zanimiv pa je tudi podatek, da je približno 100 oficirjev in vojakov JLA prestopilo k Teritorialni obrambi Slovenije.

- Sestal se je tudi politični komite Atlantskega pakta NATO, da bi razpravljal o razvoju stanja v Jugoslaviji, ob koncu so apelirali, da se nasilje čimprej konča.
- Iz vojaškega letališča v Cerkljah so s topovi obstreljevali Krško vas, kjer so enote Teritorialne obrambe. Teritorialci so odgovorili z napadom na letališče, ki so ga najprej obstreljevali z minometi.

22:00

Oba mednarodna mejna prehoda na Goriškem, Vrtojba in Rožna dolina, so zasedle enote okupatorja, ki so jim pomagale tudi enote zvezne milice.

- V Lendavi se je položaj na bližnjem mednarodnem prehodu z Madžarsko v Dolgi vasi zapletel. Komandant enote jugoslovanske armade, ki je opoldne obkolila mejni prehod, je proti večeru ponovno še dvakrat zahteval od naših policistov na meji, da se predajo oziroma da zapustijo mejni prehod, vendar so ti to zahtevo energično zavrnili. Okrog 40 tankov prodira iz Čakovca proti Murskemu središču. Ustavili so se v gozdu pri Nedelišču v bližini reke Mure. Most čez reko Muro so slovenski teritorialci minirali, vendar ima armada s seboj pontonske mostove. Vsi pripadniki enot TO pa so dobili navodila, da po opozorilnih strelih tudi napadejo enote JA.

IN

Petek, 28. junij

04:56

Iz Verženja je odrinilo 30 tankov, nekaj oklepnih vozil, vojaških cistern in sanitetni avto in se prek Križevcev začeli prebijati proti Radencem. Enote TO in policisti so jih ustavljali, tudi z zaprekami, vendar se je skupina tankov prebila do Radencev.

09:45

Pričel se je napad enot TO na enajst oklepnikov s spremstvom, ki so že od včeraj popoldne obkoljeni na Medvedjeku. Po polurnem boju je nastalo zatišje, ki ga je zmotilo prelet, štirih migov in treh jastrebov, ki so neusmiljeno začeli bombardirati in raketirati položaje TO in kolono tovornjakov, ki so bili blokirani na klancu Medvedjek.

- Vojska je onesposobila tudi nekatere televizijske oddajnike. Najprej na Krimu, nato so vojaška letala napadla tudi oddajnika na Kumu in Nanosu.
- Po podatkih ministrstva za informiranje je v TO Slovenije prestopilo 30 oficirjev in 550 vojakov okupatorja ter 19 civilnih oseb, zaposlenih v armadi. TO je ujela sedem vojaških starešin, 250 vojakov in 16 pripadnikov enot zvezne milice.
- Kolona tankov je prispela v Gornjo Radgono. Mesto je kot izumrlo, ljudje so se poskrili v hiše. Med vožnjo skozi mesto so okupatorjevi vojaki brez razloga streljali v izložbe in tudi na civiliste.

10:30

Letalski napad na brniško letališče. Dve letali jugoslovanskega vojnega letalstva sta z bombami in iz mitraljezov poškodovali staro skladišče slovenske letalske družbe Adria Airways, streho hangerja in skupino parkiranih osebnih avtomobilov na parkirišču pred stavbo.

11:20

Pri letalskem napadu na Šentilju so okupatorji morili z razpršilnimi bombami. Med mrtvimi je tudi precej voznikov tovornjakov. Na zahodni del šentiljskega mejnega prehoda so štirje helikopterji okupatorja pripeljali v bližino mejne stražnice padalsko enoto iz Niša. Okupatorska vojska se je vkopala na vzhodnem delu z minometalci.

- Pripadniki specialne enote slovenske milice so v bližini Trzina zajeli 20 vojaških specialcev, ki so se včeraj popoldne izkrcali v helikopterskem desantu. Predaja je minila brez incidenta.

11:27

Skozi Gornjo Radgono je proti meji odpeljalo 17 tankov, 3 kamioni, dve vozili Rdečega križa, cisterna, trije veliki tovornjaki, verjetno naloženi z vojaki JA, in dva transporterja. Po prihodu močne tankovske enote v Gornjo Radgono so se v mestu začeli poulični boji med TO in JA. Večji spopad je bil tudi v tovarniški hali starega Elrada. Med vožnjo skozi Gornjo Radgono je en tank podrl hišo v samem središču mesta, iz tankov pa so brez razloga neprestano streljali in razbili večino izložb. Iz skritega kotička v zgradbi Elrada so še sporočili, da so se štirje mladi Radgončani, civilisti, splazili v bližino vojaške kolone ter z oken jedilnice vrgli molotovke na štiri kamione JA. V dveh je bila municija, v enem pa vojaki, ki so se komaj rešili. Streljanje in pokanje tankovskih granat se ob 13. uri še ni poleglo. Dim se vali skozi Gornjo Radgono, nihče ne ve, kaj se dogaja na mejnem prehodu.

Slika 3: **Moste pri Brniku** - Tank JA *Foto Mladina: Tone Stojko*

13:15

Mehanizirana enota JA, ki je že od včeraj zjutraj na poti iz Maribora proti Viču in Holmecu, je še vedno pred barikado ob vhodu v Dravograd.

13:40

Pogumnim Radgončanom je uspelo z molotovkami zažgati že peti kamion okupatorjeve vojske.

13:55

Tanki se približujejo mejni kontrolni točki v Dragonji. Gre menda za 15 tankov, ki prihajajo iz enote v Umagu.

- Podporočnik Mustafa Džajić, ki poveljuje enemu od tankov okupatorske vojske, ki nadzorujejo dohod v Ilirsko Bistrico, je brezbrižno dejal, da so vojaki tukaj zato, da zagotavljajo nemoten promet. Nasilje nad prebivalci in streljanje s teritorialci je po njegovem, samo redno delo, ki ga opravljajo.

• Nekaj pred 16. uro pride novica, da je ZIS zahteval ustavitev vseh akcij v Sloveniji.

17:00

Na popoldanski tiskovni konferenci je obrambni minister Janez Janša povedal, da je odstopil prvi slovenski general v okupatorjevi armadi. Gre za generalmajorja Cirila Zabreta, pomočnika poveljnika petega armadnega območja generalpolkovnika Konrada Kolška. Minister Janez Janša je še opisal dokument, štabno vajo BEDEM (okop), ki so ga kasneje razdelili tudi novinarjem. Ta obsega 15 gosto tipkanih strani, v glavi je ime generalpolkovnika Konrada Kolška, vendar brez podpisa. Janša je dejal, da so dokument pred dvema mesecema dobili od nekaterih slovenskih oficirjev v JA. Dokument natančno razlaga potek velike vojaške vaje, in sicer ob predpostavki, da v Jugoslaviji prihaja do zaostrovanja medrepubliških in mednacionalnih odnosov in jasnih separatističnih teženj nekaterih republik. Razmere civilnim oblastem uhajajo iz rok, nekatera republiška vodstva pa se povezujejo z zahodnimi državami in tudi z NATO-m. Ta naj bi prevzel nadzor nad Jugoslavijo, še posebej zato, ker se ne more pomiriti s socialistično usmeritvijo Srbije in Črne gore. Sledi naštevanje delovanja teh separatističnih vodstev (diskreditacija jugoslovanske zunanje in notranje politike, specialna vojna, teritorialne pretenzije) in usmerjenost Avstrije, Madžarske, Albanije i.. Bolgarije. Prve podpirajo NATO, Bolgarija pa vodi vse bolj agresivno politiko zoper Jugoslavijo. Sledi tudi podrobna razlaga delovanja in akcij JA, kar je v teh dneh mogoče zaslediti tudi v njenih resničnih akcijah. Bistvo vsega je, da je Milan Kučan s tem dokumentom seznanil vrh v Beogradu, a se je vse končalo z očitkom, da si je Slovenija takšne in podobne dokumente izmišlja.

17:30

Vojaško letalo je raketiralo mejni prehod pri karavanškem predoru.

• Komandant mariborskega korpusa JA Mićo Delić je zagrozil, da bo armada streljala na vsakogar, ki bo oviral vozila za preskrbo mariborskih vojašnic.

17:45

Na tiskovni konferenci je predsednik slovenskega parlamenta dr. France Bučar dejal, da noben predstavnik nima pooblastila za pogajanja z oblastmi Jugoslavije o tem, da bi Republika Slovenija odložila uresničevanje dokumentov, kl jih je sprejela ob osamosvojitvi. To bi pomenilo, da so bila vsa prizadevanja Slovenije zaman. Z jugoslovanskimi oblastmi pa se je Republika Slovenija pripravljena pogajati o nekaterih drugih stvareh. Brutalen napad jugoslovanske vojske na Republiko Slovenijo je, vsaj za nekaj časa, onemogočil dogovarjanje Slovenije z drugimi republikami o tem, da bi ustanovili zvezo novih suverenih držav.

Slika 4: **Gornja Radgona** - Vozilo JA *Foto Mladina: Miha Fras*

• Minister za informiranje Jelko Kacin je povedal, da je v četrtek zvečer iz Bratislave v Ljubljano odpotovala skupina prostovoljcev, aktivistov slovaške politične stranke nacional-liberalov, da bi se v agresiji JA borila skupaj z državljani Slovenije in branilci njihovih domov. Slovaški nacional-liberali s tem izražajo solidarnost z nesrečnim slovenskim narodom. V skupini je deset prostovoljcev, vendar je ta politična stranka pripravljena oblikovati novo skupino, če bo potrebno.

18:00

Na letališču Brnik je tank JA streljal na vozilo tuje registracije, ki ga je zajel ogenj. Umrla sta dva avstrijska novinarja. Zaradi nenehnega streljanja se očividci niso mogli približati vozilu in tudi vozila Rdečega križa niso bila nič bolj uspešna.

18:50

Predstavnik zveznega sekretariata za ljudsko obrambo je seznanil zvezno vlado o tem, da je s predsednikom predsedstva republike Slovenije dosežen dogovor. Zvečer do 21. ure naj bi prekinili vse spopade na ozemlju Slovenije. Kdor bo prekršil dogovor, bo odgovarjal za posledice.

19:10

Končala se je bitka za mejni prehod Holmec pri Prevaljah. Mejni prehod je v rokah slovenske teritorialne obrambe. Vdalo se je približno 30 vojakov okupatorske vojske, med katerimi so tudi štirje Slovenci. Vsi so živi in zdravi, sicer pa je požgana stavba mejnega prehoda Holmec. Teritorialna obramba je razobesila slovensko zastavo.

• Čedalje več slovenskih visokih častnikov zapušča JA.

• Predsednik ZIS-a Ante Marković je ponudil premirje, izvolitev Mesića za predsednika zveznega predsedstva, sestanek vseh predsednikov republik tako urejenega predsedstva in nekaterih ministrov, dogovorili naj bi se o tromesečnem moratoriju, ki bi pomenil, da se za tri

mesece zamrzne stanje, ki je bilo pred razglasitvijo neodvisnosti in suverenosti Slovenije in Hrvaške.

• Skupina treh evropskih ministrov - De Michelis, Poos in Van De Brook se v Zagrebu sestane s predsednikom Tuđmanom in Kučanom.

• Predsednik Kučan in admiral Brovet se po telefonu dogovorita za ustavitev sovražnosti po 21. uri.

Sobota, 29. junij

09:30

Na mejnem prehodu Škofije streljajo, tudi s topovi.

10:50

Na mejnem prehodu Vrtojba potekajo pogajanja, promet skozi maloobmejne prehode poteka dokaj normalno.

• Slovenski zunanji minister dr. Dimitrij Rupel je v zvezi s sestankom predsednika predsedstva Republike Slovenije Milana Kučana s skupino zunanjih ministrov predstavnikov Evropske skupnosti Jacquesom Posom, Giannijem de Michelisem in Van de Brookom ter komisarjem Komisije Evropske skupnosti za Sredozemlje A. Matutesom dal naslednjo izjavo: »Skupina evropskih zunanjih ministrov se je v noči z 28. na 29. junij, po pogovorih v Beogradu, kjer se je sestala s predsednikom ZIS Markovićem, zunanjim ministrom Lončarjem ter s predsednikom Srbije Miloševićem ustavila v Zagrebu. Tam se je sestala s predsednikom Republike Hrvaške Tuđmanom in predsednikom predsedstva Republike Slovenije Kučanom. Potem ko je na svojo pobudo dobila pozitivne odgovore s strani federalne jugoslovanske vlade in s strani srbskega predsednika, je Tuđmanu in Kučanu zastavila tri vprašanja:

1. ali hrvaški in slovenski predsednik sprejemata premirje in umik JLA v kasarne;

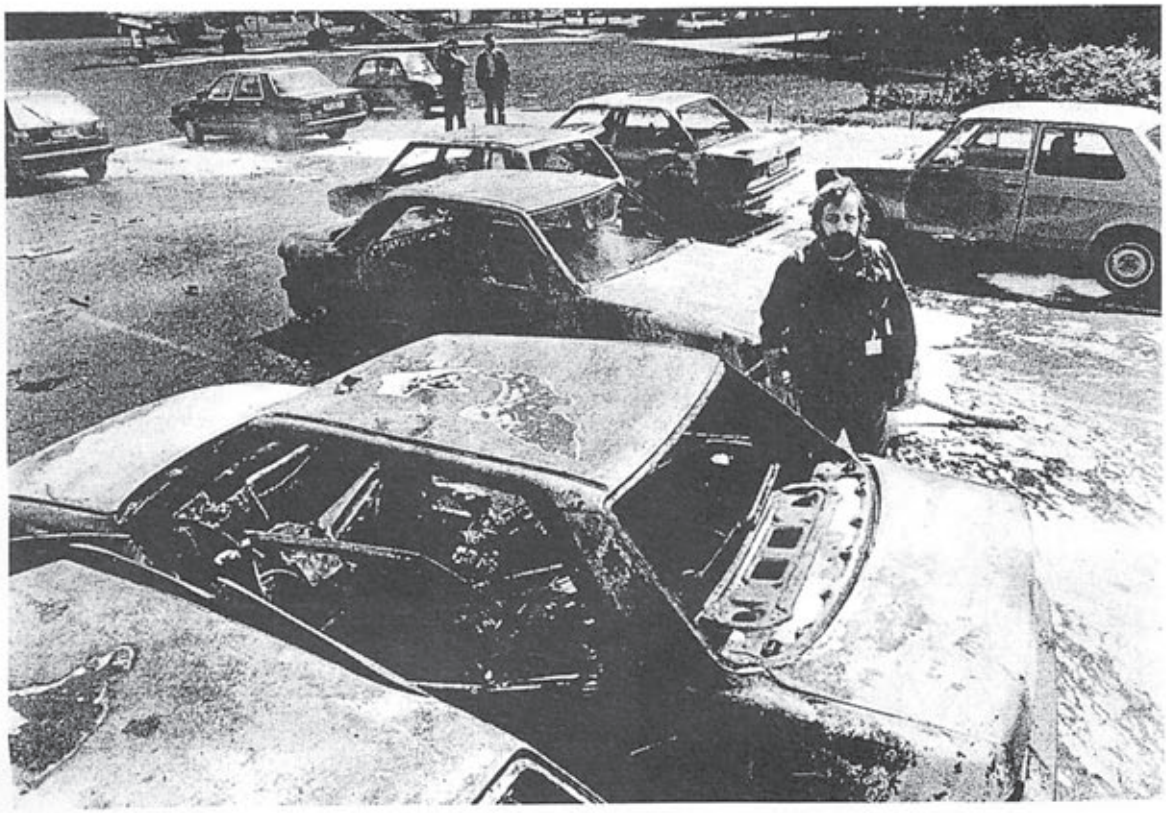
2. ali je mogoče pričakovati odložitev izvajanja deklaracij o neodvisnosti za tri mesece;

3. ali se voditelja strinjata, da je treba spoštovati ustavni red z izvolitvijo Mesića kot predsednika predsedstva SFRJ?

Že na prvi pogled je bilo jasno, da imata slovenska in hrvaška stran pri odgovarjanju na ta vprašanja različna stališča, saj je Republika Slovenija v vojni. Predsednik Kučan je na prvo vprašanje odgovoril, da premirje ni nikakršen problem, ker se je slovenska stran zgolj branila pred okupatorsko vojsko in je seveda pripravljena kadarkoli zaustaviti vojaške operacije, če se jugoslovanska vojska vrne v vojašnice in umakne s teritorija Slovenije.

Postavitev Mesića je problem jugoslovanske države in problem Hrvaške, če nadaljujejo s svojim sodelovanjem v tej državi. Kar zadeva vprašanje odložitve izvajanja slovenske neodvisnosti, za Slovenijo na tej točki ni umika, medtem ko je sama Slovenija že prej večkrat pojasnjevala, da je pripravljena nadaljnje dopolnilne korake delati postopoma in v sporazumevanju z mednarodnim okoljem, jugoslovanskim in evropskim. To izhaja tudi iz slovenske deklaracije o neodvisnosti in iz ustavnih dokumentov z dne 25. 6. 1991. Slovenska delegacija je zelo jasno dala vedeti trem ministrom in predstavniku Evropske komisije, da od svoje neodvisnosti ne more odstopiti.«

• Kučan na tiskovni konferenci pove, da je evropskim ministrom dal vedeti, da glede slovenske neodvisnosti ni umika in da se o tem ni mogoče pogajati. Pove, da obstojijo

Slika 5: **Letališče Brnik** - Po bombandiranju *Foto Mladina: Tone Stojko*

načrti za odstranitev slovenskega političnega vodstva in s tem tudi parlamenta. Na vprašanje, ali je Slovenija zaprosila za tujo pomoč, pove, da tega do sedaj še ni storila, da pa bo, če bo prisiljena.

• Janez Janša, slovenski obrambni minister, poroča o pogovorih z generalom Andrijo Rašeto, namestnikom komandanta 5. armadnega območja, ki je postavil dvanajst pogojev za sklenitev premirja:

1. Vrniti je treba vse mrtve in ranjene vojake JA.

2. Normalizirati je treba pogoje za življenje armade.

3. Jugoslovanski vojski je treba priklopiti vso infrastrukturo.

4. Proizvodnja slovenskih podjetij za potrebe JA mora normalno teči.

5. Vojski je treba vrniti vso orožje in opremo.

6. Izpustiti je treba vse vojne ujetnike iz vrst JA.

7. Zagotoviti je treba nemoteno oskrbo enot JA na terenu.

8. Stanje na mejah se mora vrniti na stanje pred prevzetjem slovenske efektivne oblasti na mejah ob razglasitvi suverenosti Slovenije.

9. Spoštovati je treba prekinitev ognja.

10. Osvoboditi je treba vse enote JA, ki so v Sloveniji blokirane.

11. Slovenija ne sme ukrepati proti družinam vojaških oseb.

12. Izpustiti je treba vse ujete pripadnike organov sekretariata za notranje zadeve Jugoslavije.

Janša je za ključno označil 10. točko, kajti šele ko bo ta rešena, se bo mogoče pogovarjati naprej. Predlog Slovenije je, da je mogoče blokirane enote osvoboditi le tako, da odidejo v najbližjo vojašnico in nikakor ne v tisto vojašnico, ki bi si jo morda sami izbrali.

21:30

Beograjska televizija je nenadoma prekinila redni program in državljanom SFRJ je spregovoril generalpolkovnik Marko Negovanović, član generalštaba oboroženih sil Jugoslavije: »Govorim vam kot član vrhovnega poveljstva oboroženih sil SFRJ, ki te dni stalno zaseda. Položaj v državi je dramatičen. Grozi razpad Jugoslavije. Potekajo ostri mednacionalni spopadi, na obzorju pa so še novi. Smo na začetku državljanske vojne. JLA že leta opozarja na neizbežnost takega razvoja dogodkov, če ne bomo stopili na pot politiki izvršenega dejstva, enostranskega razgrajevanja jugoslovanske države, brezzakonju in anarhiji. Delali smo in še delamo vse, kar je v naši moči, da bi zagotovili razmere za miren, demokratičen in legalen razplet jugoslovanske krize. Žal so se namesto tega zatekli k uporabi sile, da bi uresničili enostranske sklepe, s katerimi se razbija ozemeljska celovitost in suverenost Jugoslavije.

Proti enotam JLA, ki so na ozemlju Republike Slovenije izpolnjevale svoje ustavne naloge pri varovanju meje in ozemeljske celovitosti države, poteka vojna, in to na umazan, surov in podel način. Dovoljene prekinitve ognja ne spoštujejo. Medtem ko enote JLA spoštujejo premirje in se spopadajo samo v samoobrambi in skrajni nuji, se ob najrazličnejših prevarah, tudi najvišjih voditeljev Republike Slovenije, nadaljujejo brezobzirni napadi na enote, vojaške objekte, pripadnike armade in njihove družinske člane.

Hkrati na ozemlju Republike Hrvaške poteka in gre h koncu splošna mobilizacija vseh oboroženih sil. Štab vrhovnega poveljstva oboroženih sil je nocoj naslovil zadnji poziv predsedniku in vladi Republike Slovenije in z izpolnitvijo te zahteve bo nastala možnost za prekinitev oboroženih spopadov. Če vodstvo ne bo izpolnilo zastavljenih zahtev, katerih bistvo je zagotovitev brezpogojne prekinitve ognja in nastanek normalnih razmer za življenje in delo armade, bo štab vrhovnega poveljstva ukazal ukrepanje v skladu

Slika 6: **Trzin** - Goreči tank

Foto Mladina: Borut Krajnc

IN

s položajem v državi, tudi največjo bojno pripravljenost JLA, potrebne mobilizacijske postopke in odločne vojne ukrepe.

Štab vrhovnega poveljstva poziva vse državljane in domoljubne sile, da se postavijo po robu potiskanju države in naših narodov v vsestransko katastrofo.«

Rok za izpolnitev ultimata se izteče v nedeljo ob 9. uri.

• Napovedane seje predsedstva SFRJ, za katero je bilo dogovorjeno, da bodo končno razglasili Stipeta Mesića za predsednika predsedstva, ni bilo.

Nedelja, 30. junij

• V noči iz sobote na nedeljo je zasedala slovenska skupščina. Poslanci so razpravljali o političnem in varnostnem položaju v republiki. Skupščina je sprejela naslednje sklepe, ki so odgovor na ultimat generalštaba JA:

1. Skupščina Republike Slovenije najostreje obsoja brutalno agresijo JA in zveznih organov na slovenskem ozemlju in najodločneje zavrača ultimate agresorja.

2. Skupščina R Slovenije izraža priznanje vsem državljankam in državljanom, pripradnikom TO in policijskih sil za hrabro in uspešno obrambo države.

3. Skupščina je sprejela in odobrila aktivnosti predsedstva in izvršnega sveta skupščine Slovenije.

4. Skupščina vztraja pri sprejetih aktih o samostojnosti in nalaga vsem državnim organom republike, da vztrajajo pri uresničevanju teh odločitev.

5. Skupščina ponovno poudarja, da želi svoje odločitve zavarovati na političen in demokratičen način. Nadaljnje postopke razdruževanja je pripravljena izpeljati sporazumno in postopno, pod pogojem, da jugoslovanska vojska in zvezni organi za notranje zadeve dosledno spoštujejo dogovorjeno prekinitev spopadov in da se na dogovorjen način vrnejo v vojašnice z bojnih položajev in komunikacij.

6. Skupščina Slovenije soglaša s stališči predsednika predsedstva Republike Slovenije, izrečenimi na pogovoru s predstavniki dvanajsterice. Ta poziva, naj v Slovenijo pošlje svoje opazovalce, ki bodo nadzorovali spoštovanje sprejetih dogovorov.

• Po obravnavi v skupščini sta predsednik predsedstva Republike Slovenije Milan Kučan in predsednik slovenske vlade Lojze Peterle odgovorila na vojaški ultimat, ki ga je posredoval general Rašeta. V pismu sta odgovorila: »Predsedstvo in vlada Republike Slovenije sta na svoji seji 30. junija 1991 obravnavala vaš dopis z zahtevami z dne 29. junija 1991. Stališče predsedstva in izvršnega sveta je, da je v teh razmerah najpomembnejše, da se brezpogojno spoštuje ustavitev boja. V Sloveniji je temu cilju podrejena vsa dejavnost.

Zahteve, ki jih ultimativno postavljate, je mogoče reševati s političnimi pogovori. Republiška skupščina je na svoji seji ponovno poudarila svojo odločenost, da uveljavlja svoje odločitve na političen in demokratičen način. Prva agresija jugoslovanske armade je takšne načine, lastne demokratičnemu svetu, onemogočila. Kljub temu predsedstvo in izvršni svet sodita, da je treba vprašanja, na katera se nanašajo naše zahteve, reševati po poti razgovorov. Pri tem pa je temeljni pogoj, da bi do tega prišlo, prekinitev ognja in us-

Slika 7: **Brnik** - Ulična blokada

Foto Mladina: Tone Stojko

tavitev bojev, ki jih je izzvala agresija na ozemlje Republike Slovenije, in pripravljenost, da se enote Jugoslovanske armade umaknejo z bojnih položajev in komunikacij ter vrnejo v vojašnice. Sklep zveznega izvršnega sveta, na katerega se sklicujete in s katerim opravičujete vse svoje vojaške aktivnosti na slovenskem ozemlju, spregleduje, da je po odločitve skupščine Republike Slovenije in razglasitvi samostojnosti in neodvisnosti Republika Slovenija samostojna in suverena država. Organi te države so predlagali, naj se ne spremeni režim v mejah in da naj enote Jugoslovanske armade še naprej, tako kot do sedaj, ostanejo na zelenem pasu zunaj mejnih prehodov državne meje dosedanje SFRJ.

Glede drugih zahtev vam sporočamo naslednje:

1. Republika Slovenija od 21. ure dne 28. junija 1991 dosledno spoštuje prekinitev ognja in bo to zagotovila tudi v prihodnje. Pričakuje, da zaradi kršitev druge strani ne bo prisiljena braniti objektov in komunikacij v Sloveniji.

2. Mrtvi pripadniki JA so bili predani enotam JA, ranjeni, ki se zdravijo v medicinskih ustanovah, pa so lahko takoj premeščeni v vojaške medicinske ustanove, razen če tega sami ne želijo.

3. Vprašanje vojnih ujetnikov je mogoče rešiti takoj, ko enote JA po dogovoru o ustavitvi bojev zapustijo bojne položaje in problem odpusta državljanov Republike Slovenije, ki so še vedno prisilno v enotah in ustanovah JA v Sloveniji in SFRJ.

4. Sprostitev blokade poveljstev, enot in ustanov ter objektov JA je mogoče uresničiti takoj potem, ko bodo enote JA v skladu z dogovorom zapustile bojne položaje.

5. Normalno oskrbo poveljstev, enot in ustanov JA s hrano in elektriko bo možno zagotoviti takoj, ko se reši vprašanje blokad na komunikacijah in umik enot JA z bojnih položajev.

6. Zagotovitev normalnega prometa vozil zračnih in drugih sredstev JA je odvisna od umika teh enot z bojnih položajev in komunikacij v skladu z dogovorjenim postopkom. Vse od začetka prekinitve ognja vojaško letalstvo v nasprotju z dogovorom operira v zračnem prostoru nad ozemljem Republike Slovenije.

7. Doslej ni poznan noben primer maltretiranja članov družin aktivnih vojaških in civilnih oseb v službi v JA. Če obstojijo podatki o konkretnih primerih takega ravnanja, bodo organi Republike Slovenije nanje ustrezno reagirali. Pričakujemo pa, da se ne bodo ponovili primeri, kot je bil 28. junija 1991 v Ribnici, ko so starešine JA iz stanovanjskih blokov streljali v hrbet pripadnikom TO Republike Slovenije in dva težko ranili.

8. O vprašanju vrnitve zaplenjenih vojnih vozil in drugih materialno-tehničnih sredstev se je možno pogovarjati po tem, ko bo načelno rešeno vprašanje vojne odškodnine.

Od prekinitve ognja naprej je bilo evidentiranih in dokumentiranih prek 30 primerov kršitve dogovora o premirju; med najbolj drastičnimi je tisti, ko so pripadniki diverzantskih in diverzantsko-terorističnih enot JA operirali v glavnem mestu Slovenije v noči med 29. in 30. junijem 1991, tudi neposredno pred poslopjem slovenske skupščine, v kateri je prav takrat zasedal najvišji organ oblasti Republike Slovenije.

9:00

Iztekel se je ultimat, ki ga je Sloveniji naslovil generalpolkovnik Negovanović, da bo z vsemi sredstvi in vojnimi ukrepi naredil red v državi. Z letališč v Zadru, Zagrebu, Pulju in Cerkljah so vzletele formacije bojnih letal in po vsej Sloveniji so zatulile sirene za pričakovani zračni napad.

10:18

Sirene so označile konec nevarnosti letalskega napada, saj so se letala vrnila v matična oporišča.

Slika 8: **Gornja Radgona** - Vojaška vozila

Foto Mladina: Miha Fras

11:30

Na tiskovni konferenci je Milan Kučan predstavil nekatere poudarke iz odgovora na ultimat generalštaba. Najpomembnejše je, da je treba brezpogojno spoštovati ustavitev bojev. O vseh zadevah, ki jih vsebuje ultimat, je mogoče razpravljati na politični način in po demokratičnih poteh.

13:00

V vojašnici na Metelkovi ulici v Ljubljani je bila tiskovna konferenca, na kateri sta na vprašanja novinarjev odgovarjala poveljnik ljubljanskega korupsa Jovan Miškov in načelnik za tisk polkovnik Mihajlo Terzić. Povedala sta, da je enota korpusa obkoljena in raztresena po vsej Sloveniji. So brez vode, hrane in zdravil, poveljstvo z njimi nima nobene radijske ali telefonske zveze. Polkovnik Miškov je obdolžil teritorialno obrambo, da vodi proti JA totalno vojno, da ne spoštuje dogovora o premirju in da slovenskemu vodstvu omogoča popolno manipuliranje z ljudmi in njihovo napačno obveščanje.

- V dogovoru s slovenskim vodstvom je odstopil Živko Pregl, podpredsednik Zveznega izvršnega sveta. Odstopila sta tudi ministra v ZIS Jože Slokar in Darko Marin.
- V Srbiji, Bosanski Krajini in Črni gori poteka mobilizacija rezervistov JLA. Pozivajo skoraj izključno le rezerviste srbske ali črnogorske narodnosti. S tem se krši dopoldanski poziv Mesića kot ustavnega predsednika predsedstva Jugoslavije o ustavitvi vseh vojaških akcij.

17:30

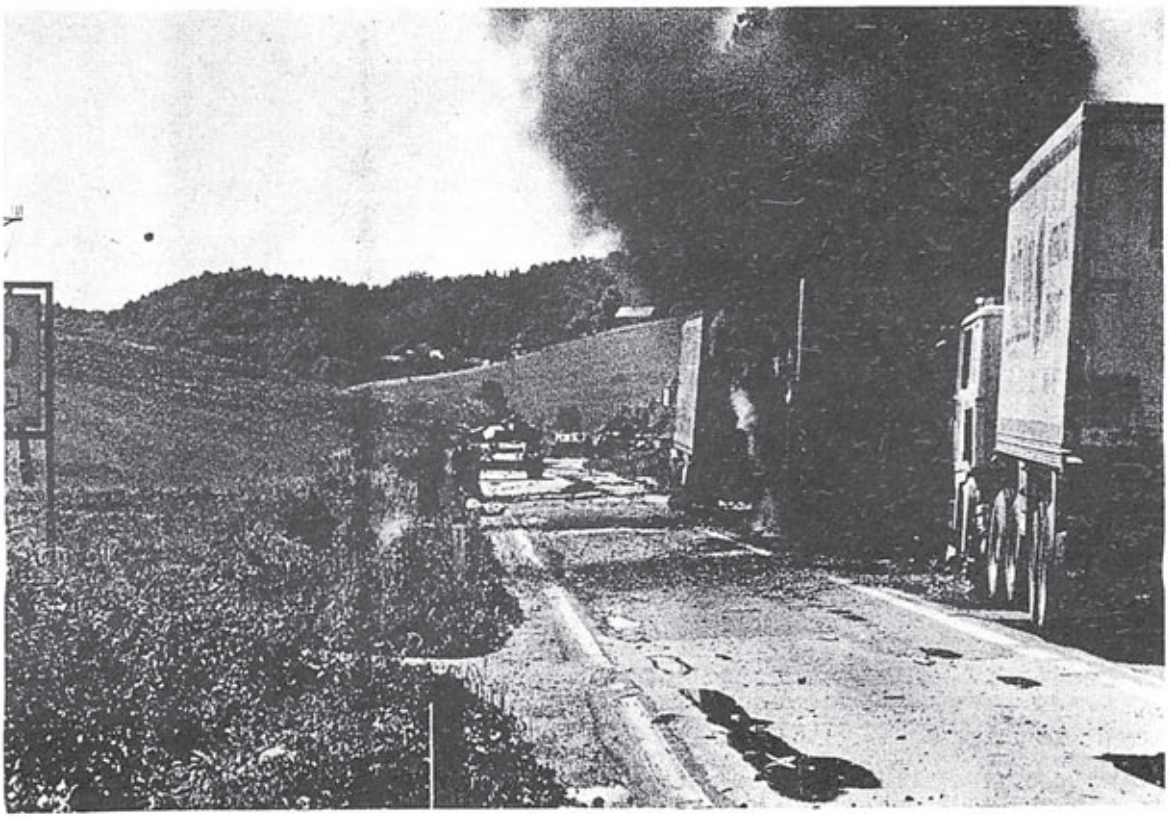
V Ljubljano je na pogovore z republiškim vodstvom prišla delegacija v sestavi: zvezni premier Ante Marković, admiral Stane Brovet in generalpolkovnik Milan Čušić. Janez Janša se je z Čušićem pogovarjal o tehničnih vprašanjih izvedbe prekinitve ognja.

- TO je med pošiljko hrane vojakom našla orožje in razstrelivo.
- Univerzitetni klinični center v Ljubljani je odločno zanikal trditve, da ne sprejemajo ranjencev jugoslovanske armade. Enako so storili tudi zdravstveni centri v Novem mestu in Murski Soboti. UKC je 28. junija sprejel 30 ranjencev, med katerimi je bilo 21 pripadnikov jugoslovanske armade.
- Iz Evropske skupnosti je prišla ultimativna zahteva, po kateri bi morala Slovenija do 19. ure zvečer zamrzniti svoje osamosvojitvene akte.
- Zunanji ministri držav Evropske skupnosti so ponovno prišli na mirovno misijo v Beograd. Srečajo se z Markovićem in Lončarjem.
- Slovenski športniki, ki naj bi nastopali na 11. sredozemskih igrah, so zaradi razmer v Sloveniji sklenili, da ne bodo nastopali v jugoslovanski reprezentanci.

Ponedeljek, 1. julij

2:32

Ob tej uri je bila najbolj silovita eksplozija na Črnem vrhu nad Idrijo, kjer je vojska uničila svoje skladišče orožja. Po predvidevanjih je razneslo okoli 50 kilogramov TNT. Več kot 80 odstotkov hiš je poškodovanih, zlasti strehe in šipe. Po eksploziji je na planoti, kjer je bilo nekdaj skladišče, zdaj 18 metrov širok in 6 metrov globok krater. Okoli kraterja je v krogu 100 metrov še veliko neaktiviranega streliva. Zato bodo imeli pirotehniki v Črnem vrhu še za več kot 10 dni smrtno nevarnega dela.

Slika 9: **Šentilj** - Po bombandiranju

Foto Mladina: Diego Andrés Gómez

• Kolona oklepnih vozil iz Karlovca, ki je po boju na Medvedjeku ostala ukleščena med zaporama tovornjakov, se je ponoči premaknila proti Dolenjski. Enote TO so ji preprečile vrnitev v Karlovec, preusmerile so jo v Krakovski gozd, kjer je za zdaj obkoljena.

• Zasedal je izvršni svet skupščine Republike Slovenije. Ocenili so potek dogajanj ter pohvalili slovensko teritorialno obrambo in policijo ter zdravstveno službo, preskrbo in narodno zaščito.

• Predsedstvo SFRJ je pod vodstvom predsednika Stjepana Mesića proučilo sedanji varnostno-politični položaj v Sloveniji. Predsedstvo je sklenilo:

1. Da se takoj in brezpogojno ustavijo vsi spopadi, spoštuje premirje, zavarujejo življenja ljudi, vzpostavi mir v vsej državi, odstranijo vse oblike blokade in pritiskov, izsiljevanj in sovražnosti

2. Da se izpustijo vsi pripadniki JLA in člani njihovih družin, pripadniki zveznega sekretariata za notranje zadeve, carine in drugih zveznih organov, prav tako pa pripadniki organov Republike Slovenije, ki so jih zajeli.

3. Takoj je treba deblokirati in vrniti materialna sredstva JLA, zveznega sekretariata za notranje zadeve in drugih zveznih organov, zagotoviti nemoteno preskrbo enot JLA in zveznega sekretariata za notranje zadeve z živežem, vodo, sanitetnim materialom, gorivom in drugimi potrebščinami, nujnimi za uresničevanje teh sklepov.

4. Oborožene enote Republike Slovenije se morajo takoj umakniti v svoje matične lokacije, enote JLA v svoje garnizije, pripadniki zveznega sekretariata za notranje zadeve na svoje izhodiščne položaje. Prav tako je treba z deblokado omogočiti njihov umik.

5. Omogočiti je treba nemoteno delo in delovanje zveznih organov, zlasti v zvezi z opravljanjem carinskega nadzora in drugih poslov, ki so v pristojnosti federacije.

6. Predsedstvo SFRJ bo nenehno spremljalo izvajanje teh sklepov in predlagalo dodatne ukrepe. Vsi pristojni organi se morajo ravnati po teh sklepih ter medsebojno sodelovati pri njihovem izvajanju, kar bo hkrati tudi konkreten prispevek k uresničitvi dogovora s predstavniki ES.«

• Komandant celjske garnizije je poveljniku teritorialne obrambe za zahodno Štajersko poslal depešo, v kateri zahteva takojšnjo odstranitev barikad, ki so postavljene okrog vojašnice v središču mesta. Če ultimat ne bo izpolnjen, komandant celjske garnizije grozi, da bo razstrelil tri vojaška skladišča v okolici Celja in z vojsko prodrl iz vojašnice na ulice Celja.

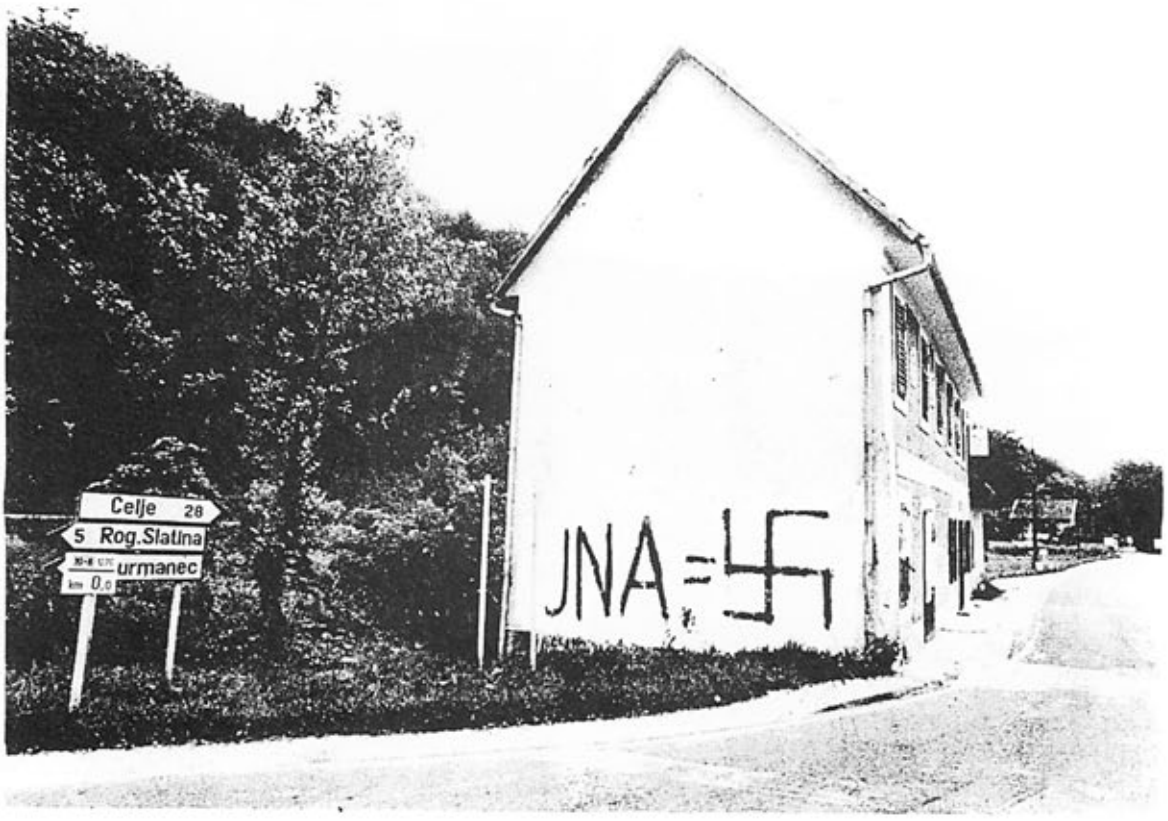
12:00

Na tiskovni konferenci je Milan Kučan ocenil, da so v Jugoslaviji pravzaprav v sporu tri stranke, največji problem pa je armada, ki je nihče ne nadzoruje in ukrepa samovoljno. Dokler pa je tako, so vse tri točke zagrebškega dogovora neuresničljive. Kučan je še dodal, da je bistvo zahteve evropskih ministrov to, da Slovenija v naslednjih treh mesecih ne sprejema novih odločitev o uresničevanju svoje suverenosti. Ti priznavajo pravico Slovenije in Hrvaške, da razglasita svojo suverenost, in želijo le, da se to zgodi po mirni poti. Nikakor pa ne zahtevajo, da se Slovenija in Hrvaška odrečeta legitimnim zahtevam svojega naroda.

Jelko Kacin je podal nekaj številk o ranjenih in ujetih. Doslej je bilo ranjenih 48 pripadnikov JA, 26 pripadnikov TO Slovenije in 21 civilistov. Skupaj torej 95, k tej številki je dodal še dva ranjenca s tujim državljanstvom. V zbirnem centru je zdaj 782 ubežnikov iz JA, med njimi je največ Slovencev. Teritorialci so zajeli 1277 pripadnikov JA.

15:00

Štab vrhovnega poveljstva oboroženih sil SFRJ je izdal sporočilo, v katerem med drugim piše: »Štab vrhovnega poveljstva obvešča jugoslovansko javnost, da so pripadniki armade na ozemlju Slovenije v

Slika 10: - Grafit

Foto Mladina: Miha Iras

IN

izredno težkem položaju. Organi oblasti in oborožene skupine na ozemlju Republike Slovenije se obnašajo do njih kot do sovražne okupatorske vojske.

Nihče pameten, pa niti štab vrhovnega poveljstva, ki se je ves čas zavzemal in se še zavzema za miren in demokratičen razplet krize in tudi za odcepitev Republike Slovenije, če je že to njena odločitev in interes, ni mogel računati na kaj takega.

Poteka široka akcija oskrbovanja enot armade z osnovnimi življenjskimi potrebščinami, z letalskimi in drugimi transportnimi sredstvi JLA. Vodstvu Slovenije smo povedali, da bomo na kakršnokoli ogrožanje te akcije odgovorili z množičnim in neizprosnim vojaškim napadom. Tako bomo ravnali tudi v primeru nespoštovanja drugih elementov doseženega sporazuma.«

15:00

Nekaj po tretji uri sta slovenska TO in milica ponovno prevzela nadzor nad karavanškim predorom oziroma tamkajšnjo mejno ploščadjo.

• V Beogradu je potekala tiskovna konferenca novega predsednika jugoslovanskega državnega predsedstva Stjepana Mesića. Izrazil je upanje, da bosta konstituiranje predsedstva Jugoslavije na temelju ustave in začetek delovanja pravne države pomenila prehod v mirnejše vode.

• Na večerni tiskovni konferenci je slovenski obrambni minister Janez Janša dejal, da »čeprav je bil med pogovori zvezne in slovenske vlade v nedeljo popoldan ustno potrjen sporazum o prekinitvi ognja in sta ostali odprti zgolj dve vprašanje - prvo, da se med prekinitvijo ognja ne krši zračni prostor, in drugo, način vračanja enot JA v vojašnice - se položaj zaostruje.« Slovenska stran je tudi izpolnila svoje del naloge in imenovala pet predstavnikov v meddržavno komisijo, ki naj bi natančno izdelala vse pogoje premirja. Na to pa se ni odzvala jugoslovanska stran - namesto posredovanja imen svojih članov te komisije (iz zvezne vlade, sekretariata za NO in mednarodnih opazovalcev) se je z brzojavko oglasil poveljnik petega armadnega območja Konrad Kolšek. Posredoval je pet imen svojih oficirjev, med katerimi so tudi tisti, ki so začeli agresijo na Slovenijo. Po mnenju slovenske strani ti nimajo pooblastil za rešitev položaja.

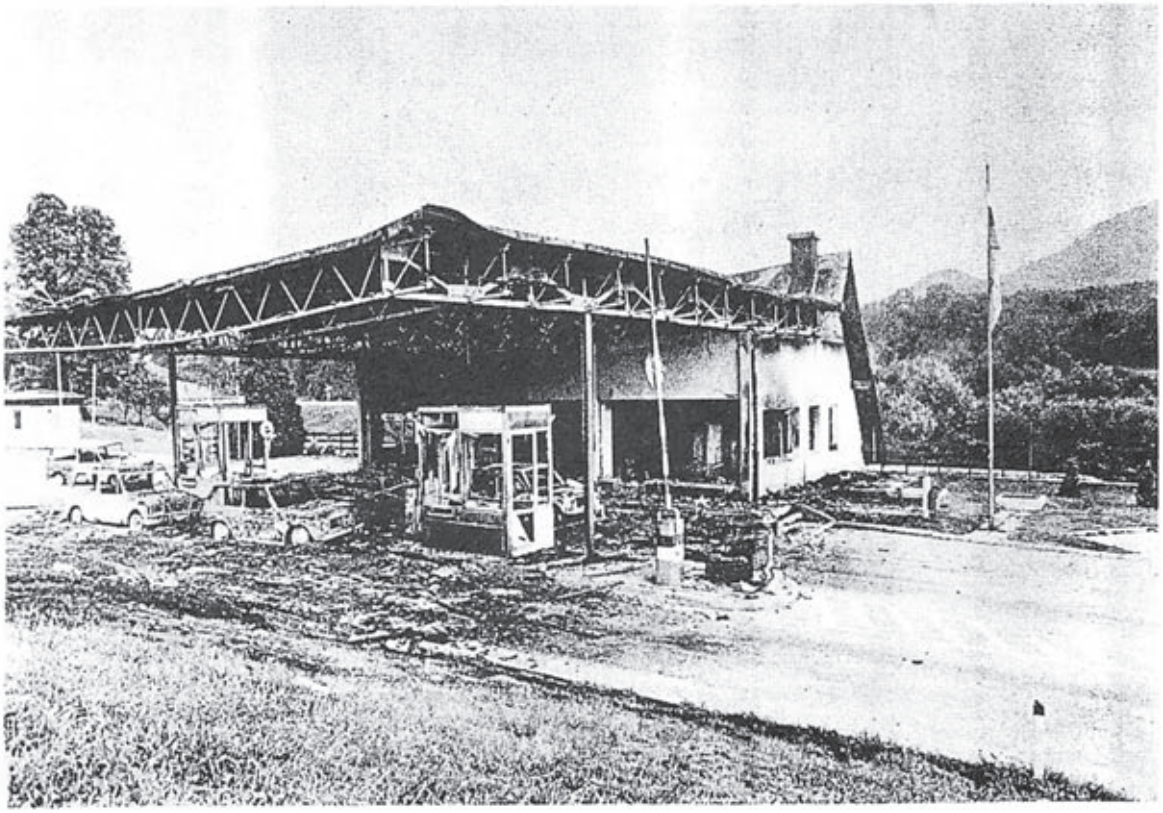
18:00

V Slovenj Gradcu, Krškem, Sevnici, Novem mestu in Postojni so imeli alarme za zračni napad.

• Jugoslovanka armada je nekajkrat kršila dogovorjeno premirje. Iz Slovenske Bistrice, Vrhnike, Kranja in Celja poročajo, da JA zlorablja oznake Rdečega križa. Iz helikopterjev z oznako Rdečega križa, sporočajo iz omenjenih krajev, so tudi streljali na civilno prebivalstvo, obenem pa z njimi prevažajo vojake, vojaško opremo, strelivo in opremo za zveze. V Vrhniki so streli iz helikopterja ranili civilno žensko osebo.

• Ministrstvo za delo je zbralo podatke, koliko podjetij zaradi težav, ki jih povzroča okupacija Slovenije, te dni ne dela. V občini Ormož niso delali v podjetju Opiyl, moten pa je bil delovni proces v polnilnici vinske kleti. V Kopru niso delali v Polikolu, Iporju, Polisintezi in Mehčalih. V Novem mestu niso delali v IMV Revoz in Adria, v GIP Pionir pa so delali z zmanjšano zmogljivostjo. V Črnomlju niso delali v Iskri Semič, v Pesnici v podjetju Apis Šentilj, v tovarni lepenke Ceršak pa so delali z zmanjšano zmogljivostjo. Tudi Paloma Sladkogorska dela v omejenem obsegu.

V vseh podjetjih na območju občine Ptuj so delali normalno. Izjema so le skupne službe Kmetijskega kombinata Ptuj, ki so v neposredni bližini vojašnice. Delali so v zmanjšanem obsegu na rezervni lokaciji. V Slovenskih Konjicah niso delali v Uniorju in družbah Konusa, zaradi pomanjkanja repromaterialov. V Dravogradu niso delali v Imontu, Avtoprevozu (zaradi pomanjkanja surovin in zaradi pomanjkanja

Slika 11: **Holmec** - Uničen mejni prehod

Foto Mladina

tovornjakov), v Tekstilni tovarni Otiški vrh in v Monterju so delali samo delno, delali niso upravni organi v Kogradu. Trgovine so delale z manjšim številom delavcev.

V Mozirju so delala vsa podjetja, v Radljah ob Dravi pa niso delali v Okusu. V Ravnah na Koroškem niso delali v Rudniku, v Tovarni akumulacijskih baterij, v Železarni, v Lesni-Tovarna pohištva Prevalje, v Storitvah-Obrtno proizvodno podjetje Ravne. V Velenju niso delali v Gorenju-Gospodinjski aparati, Gorenju-Procesna oprema, RLV in Sipku.

V Celju niso delali v naslednjih podjetjih: Kovinotehna, Šipad-prodajalna, ŠRC Golovec, Transjug in v industrijski prodajalni Ema.

• Na tiskovni konferenci sta Milan Kučan in Jelko Kacin govorila tudi o usodi državljanov Slovenije v JA. O tem se bosta dogovarjali slovenska in jugoslovanska vlada. Vseh Slovencev v enotah JA je bilo v začetku julija okoli 4200, do sedaj pa je JA zapustilo okoli tisoč Slovencev.

Na vprašanje, kakšen umik je mogoč v sedanjih razmerah, so novinarji dobili odgovor, da je možen umik samo tistih enot, ki so bile le s čelom naslonjene na blokade. Manjši del je to tudi storil, a ne daleč od slovensko-hrvaške meje. Problem so oklepne enote v blokadah, ki se ne morejo fizično premakniti.

Velika diferenciacija je, po Janševem mnenju, tudi med piloti. Okrog deset jih je prebegnilo v enote TO in zatrjujejo, da je v sestavu vojnega letalstva vsaj 35 do 40 odstotkov pilotov, ki bi z užitkom izstrelili bojni tovor.

• Sporočili so informacije o napadu na Adrio Airways: v napadu so bila zadeta in poškodovana vsa štiri letala (en airbus A320, dva dash 7, en DC 9). Letalo A320 je močno poškodovano in ga najbrž ne bo mogoče popraviti, enako velja za eno letalo dash 7, medtem ko so druga letala manj poškodovana in jih bo mogoče popraviti. Močno so poškodovani hangar in skladišča za catering ter skladišče rezervnih delov, več vozil pa je uničenih. Po prvih ocenah znaša celotna škoda, brez komercialnih izgub, okoli 100 milijonov dolarjev. Komercialna škoda pa znaša okoli 1 do 1.5 milijona dolarjev na dan.

• Starejši vodnik Dragomir Grujević grozi v Mokronogu, da bo skladišče goriva z več kot milijon litrov goriva pognal v zrak. To bi lahko ogrozilo prebivalce in uničilo premoženja na najmanj dveh kilometrih naokrog, posledice pa bi čutili v krogu najmanj desetih kilometrov. Občinski štab za civilno zaščito je evakuiral okoli sto prebivalcev iz sedmih vasi in zaselkov. Starejši vodnik JA Grujević je v skladišču za gorivo najprej streljal na nadrejenega, kapetana slovenskega porekla, potem pa sam prevzel oblast. Z njim je od 30 do 40 vojakov.

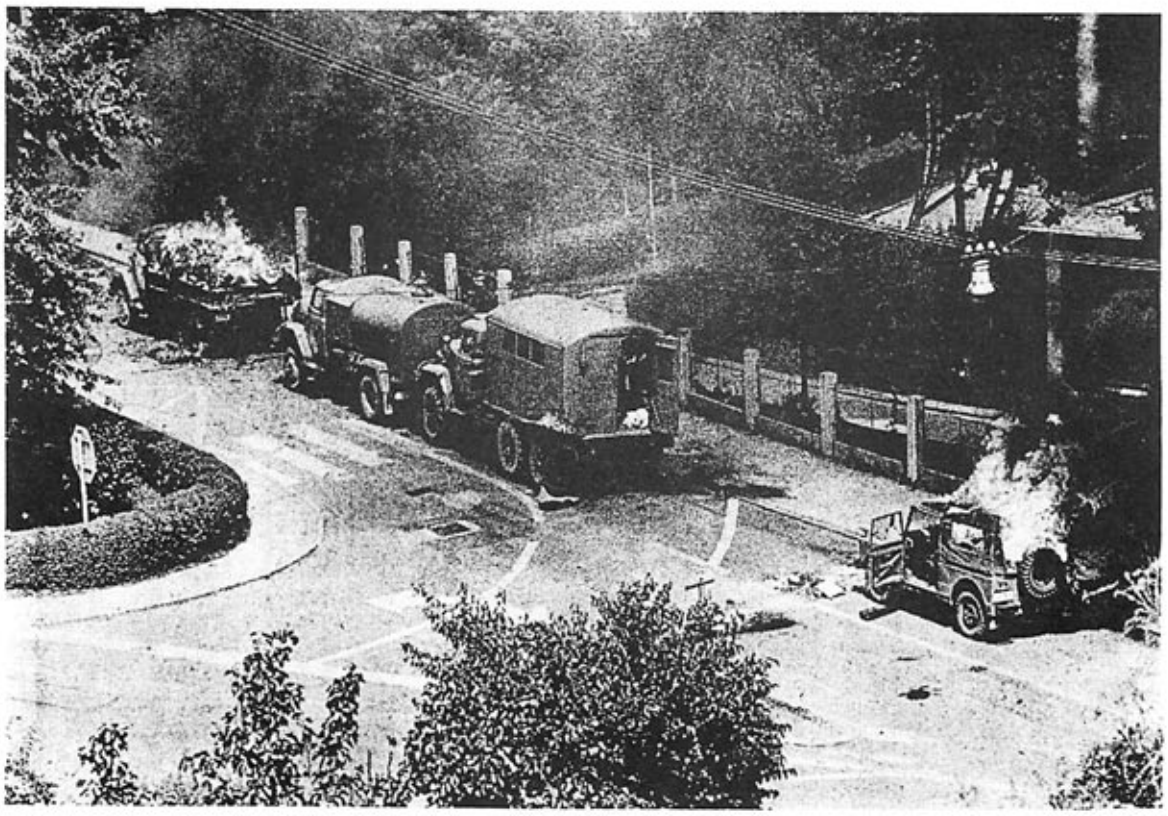
• Po ukazu Veljka Kadijevića je bil starejši vodnik Grujević izredno povišan v poročnika tehnične službe kopenske vojske.

• Živko Pregl, ki je odstopil z mesta podpredsednika ZIS, je na tiskovni konferenci povedal: »Na zveznih funkcijah v Beogradu smo bili zato, da smo zastopali interese slovenske države, preprečevali gospodarske sankcije, zmanjševali stroške preobrazbe Jugoslavije in v zadnjem obdobju preprečevali prelivanje krvi. Že prej je bilo veliko razlogov, da bi se vrnili domov, odločilen pa je bil vojaški napad na Slovenijo.« V nadaljevanju je Živko Pregl povedal, da imamo v Sloveniji opraviti z vojaškim strojem, ki ni pod državnim nadzorom. Štab JA je akcije v Sloveniji načrtoval že veliko prej, preden je prišlo do njih na osnovi državne odločitve. Gre za agresijo na Slovenijo. To, kar počne JA, presega njena pooblastila in sklepe ZIS. Zato je Pregl 29. junija že drugič zahteval, da generala Veljka Kadijevića odstavijo.

20:00

Znak za preplah zračnega napada je bil dan v Metliki.

• Na pobudo številnih slovenskih in drugih organizacij in posameznikov v

Slika 12: **Gornja Radgona** - Goreči prevoz municije JA *Foto Mladina: Miha Fras*

IN

tujini, da bi organizirali zbiranje finančne pomoči za odpravljanje posledic agresije na Slovenijo, je ministrstvo za finance odprlo devizni račun za vplačilo prostovoljnih prispevkov. Številka deviznega računa, ki je odprt pri Ljubljanski banki d. d., je 50100-620-133-25731-11723/4, s pripisom »Pomoč Republiki Sloveniji za ublažitev posledic agresije«.

- Večina vlakov v Sloveniji redno vozi.
- Slovenska akademija znanosti in umetnosti v Ljubljani je evropskim in ameriškim akademikom poslala sporočilo o razmerah v Sloveniji s prošnjo, »da s svojim velikim ugledom in avtoriteto vplivate na javnost in vlado svoje dežele, da se ustavi brezumno nasilje v Sloveniji«.
- Predsednik slovenske skupščine dr. France Bučar je odpotoval na Dunaj, kjer so ustanovili Društvo, slovensko-avstrijskega prijateljstva. Podpisali so tudi slovesno listino.

Torek, 2. julij

05:00

Bojna letala JA so v polni bojni pripravljenosti na letališčih v Beogradu, Zadru, Pulju in v Bihaču. Po nekaterih podatkih so vojaška letala na bihaškem letališču opremljena celo s tako imenovanimi cluster bombami. Gre za bombe, ki ne eksplodirajo takoj, temveč šele čez 48 ur. Toraj obstoji nevarnost, da bodo vojaška letala odvrgla takšen tovor, ki pa je po mednarodni konvenciji prepovedan. Poleg tega je na cerkljanskem letališču še približno 300 specialcev, ki so pripravljeni na vse. Izvedelo se je še, da je poveljevanje izključno v srbskih rokah.

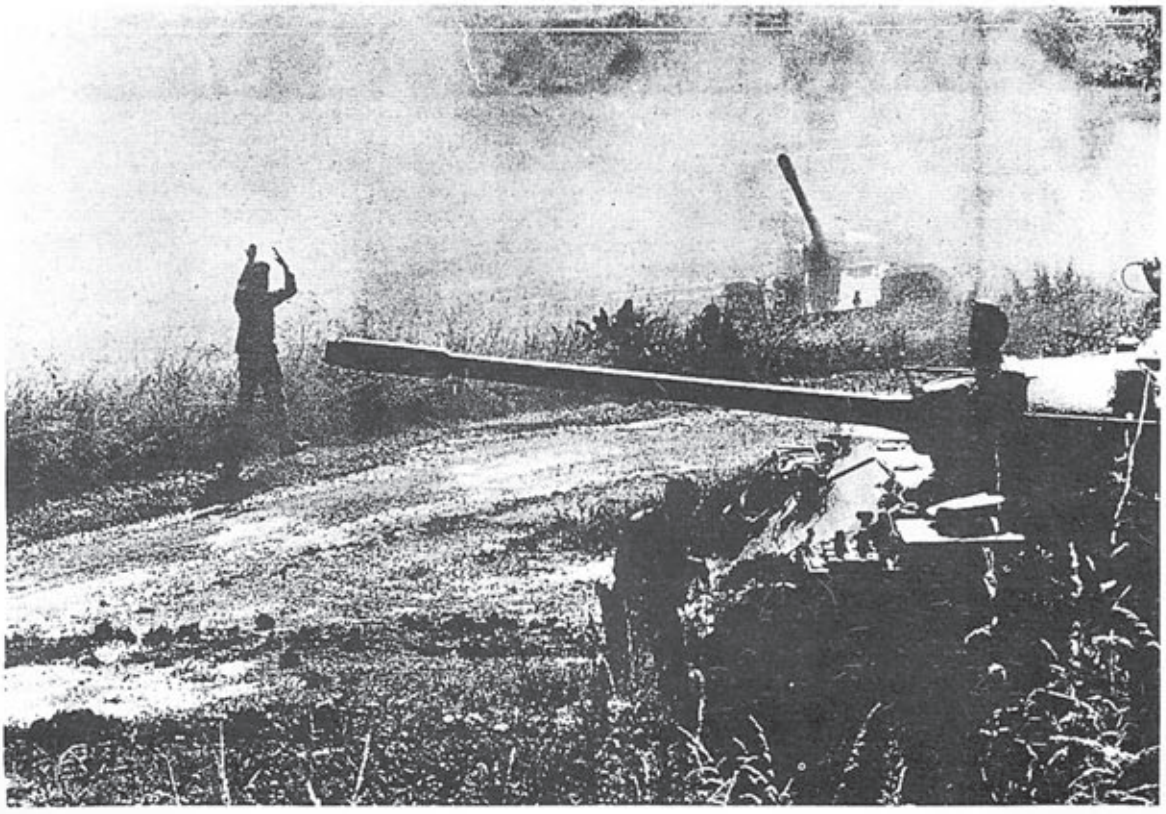
05:15

Premaknila se je kolona, ki je bila nekaj dni blokirana na Medvedjeku pri Trebnjem in je že prišla do Krakovskega gozda. Iz smeri Jastrebarskega na ozemlju Hrvaške pa se je začela prebijati kolona okrog 20 tankov, ki si je očitno prizadevala deblokirati kolono v Krakovskem gozdu. Hkrati z vsemi operacijami JA so se začeli zračni bombni napadi na položaje teritorialne obrambe in na barikade.

06:00

Rdeči križ Slovenije je posredoval prve številčne podatke o ranjenih in ubitih, do katerih so prišli z zbiranjem podatkov po bolnišnicah in sekretariatih za ljudsko obrambo. Po podatkih je 980 pripadnikov JA vojnih ujetnikov, prebegnilo je 726 vojakov. Med civilisti je bilo 51 ranjenih, med miličniki 38. Med mrtvimi je 5 vojakov JA, 3 pripadniki TO, 2 miličnika, 5 civilistov, 1 tuji državljan, o 5 mrtvih pa ni navedeno, kdo so bili.

- Letala JA so selektivno bombardirala in raketirala nekatere važnejše oddajnike v Sloveniji. Tako so napadli oddajnike na Boču, kjer sta skupni civilni in vojaški oddajnik, s to razliko, da je rezervni vojaški oddajnik na Boču nepoškodovan, ker je v zavarovanem bunkerju. Napadli so oddajnik na Nanosu, poskušali so ga osvojiti tudi s pehoto. V letalskem napadu na oddajnik na Krvavcu - v strmoglavnem spustu ga je napadlo eno vojaško letalo - sta bila poškodovana dva transformatorja, zato delujejo samo še oddajniki za lokalne zveze. Ob 11. uri je JA dvakrat raketirala tudi oddajnik na Kumu in ob 11:25 še radijski oddajnik v Domžalah.

Slika 13: **Šentilj**

Foto Mladina: Diego Andrés Gómez

11:50

Proti Dolenjski in Sloveniji je prodiralo poleg 12 tankov z obmejne kontrolne točke v Bregani še 20 tankov iz Jastrebarskega. Ustavila jih je zapora na magistrali, potem so se preusmerili na vzporedno stransko cesto. Iz Zagreba so krenili pehotni transporterji, naloženi z novimi okupatorjevimi vojaki. Novi letalski napadi so bili izvedeni na položaje slovenske teritorialne obrambe, skupaj v celem dopoldnevu pet.

11:55

Znova so se vneli spopadi na Šentilju med teritorialci in vojaki JA, ki so se vkopali v bližini mejnega prehoda. Teritorialci z zajetimi tanki obstreljujejo položaje JA.

13:35

Letalski napad na Vrhniko. Nad Vrhniko sta prileteli dve bojni letali JA in začeli obstreljevati mesto. Takoj po napadu letal na Vrhniko je postalo jasno, da skušata razbiti cestno blokado, pri čemer sta uporabili rakete in drugo strelno orožje. Med napadom je bilo več ranjenih.

14:10

V Ljubljani so sirene označile letalski napad. Minuto pred tem je nad Ljubljano odjeknila močna eksplozija. Kot je sporočil republiški minister za informiranje Jelko Kacin, je letalo preletelo Ljubljano in pri tem poskušalo prebiti zvočni zid. Hkrati pa je s tremi raketami poskušalo napasti radijski oddajnik na ljubljanskem gradu. Napad se jim ni posrečil, saj na gradu ni bilo nobene škode. V bližini Metalke, v Tivoliju in v bližini Delove stolpnice so očividci videli bel dim, ki je po ministrovih besedah posledica odmetavanja toplotne vabe, s katerimi so letala poskusila preusmeriti rakete TO.

15:15

Po prekinitvi ognja v Krakovskem gozdu in zaustavitvi kolone tankov, ki so prodirali proti Novem mestu, so letala JA nekaj po 15. uri z bombami in raketami napadle položaje TO v Čatežu. Raketiran je bil most čez Savo v Brežicah.

- Na Tolminskem pričakujejo vdor diverzantskih skupin, ki so jih že opazili. Stražnice, v katerih je še JA, so obkoljene, s poveljniki se TO pogaja. Neresnična naj bi bila obvestila, da JA ob meji strada. Pobegli vojaki pripovedujejo, da gre za notranji razkroj. Skrbi povzročajo tudi pobegli vojaki, njihovega izsiljevanje se boji prebivalstvo Loga pod Mangartom.
- V bojih na Krškem polju pri Krakovskem gozdu in v Brežicah je po podatkih padlo najmanj 10 vojakov JA, vsaj 20 jih je bilo ranjenih, onesposobljenih pa je tudi 14 vojaških vozil. TO je imela štiri ranjene, od tega enega težje.

15:30

Iz pivške garnizije je krenila kolona 18 tankov, ki so se napotili skozi Pristranek in naprej v Orehek proti Postojni.

15:30

Premirja med teritorialci in blokirano mehanizirano enoto JA pred vhodom v Dravograd je konec. Letala vojnega letalstva so prebila zvočni zid nad mestom, kar je bil očitno znak, naj JA napade. Vnel se je hud spopad, v katerem so sodelovali tudi vojaki z desnega brega Drave, iz manjše vojašnice Bukovje. Vojašnica Bukovje je v plamenih.

- Po doslej zbranih podatkih ima Adria Airways čez sto milijonov USD škode, ne da bi pri tem upoštevali komercialne izgube.
- Topovski napad na Kočevsko Reko se je začel proti večeru, zaradi spopada med teritorialci in garnizijo JA. Po podatkih so ribniški topničarji JA obstreljevali položaje TO na Mali gori in civilne objekte v Kočevski Reki.

19:20

Načelnik generalštaba oboroženih sil SFRJ generalpolkovnik Blagoje Adžić je nocoj kot član štaba vrhovnega poveljstva prek beograjske televizije nagovoril jugoslovansko javnost z naslednjimi besedami:

DIEGO A. GOMEZ

Stari (79-letna starka v Kogu pri Ormožu)

IN

»V teh izredno težkih in dramatičnih trenutkih za našo državo se obračam na vas z namenom, da bi posredoval nekaj ocen in sporočil štaba vrhovnega poveljstva. Vsakomur je znano, s kakšno nalogo so enote JLA pred nekaj dnevi krenile v Slovenijo. V skladu z ustavo in sklepi najvišjih organov oblasti te države smo šli, da vzpostavimo na meji Jugoslavije režim, ki je bil s politiko gotovih dejstev in z enostranskimi potezami spodkopan. Omenjeni cilj in nalogo smo kljub številnim oviram in odporu opravili v dobrih 24 urah. Takoj zatem smo javno sporočili, da prekinjamo premike. To je vodstvo Slovenije izkoristilo, prekršilo dogovorjeno prekinitev ognja in s 36 000 oboroženimi ljudmi krenilo v vsestranske, podivjane in najbolj umazane napade na vse, kar je nosilo uniformo in oznako JLA ali imelo kakršnokoli zvezo z njo. Nihče v armadi ni mogel dojeti, da se spopada s takimi, ki Jugoslavijo in JLA sovražijo iz dna duše. Ker smo bili desetletja vzgajani v duhu jugoslovanstva, nismo mogli verjeti, da se lahko toliko zla in mržnje zbere na enem mestu in se pokaže v takih oblikah. Zahrbtni so in brezobzirni. Njihovo ravnanje je kar se da surovo. Nikomur ne prizanašajo, niti mladoletnim otrokom, ženskam in ljudem, ki so bili še včeraj njihovi sosedje. Slovensko vodstvo je posegalo in še posega po najbolj gnusnih zvijačah in prevarah. Hkrati so nas zvezne oblasti nenehno ovirale, ker so zahtevale pogajanja, medtem pa so oni z vsemi sredstvi napadali. V naših vrstah je prihajalo do izdaj, predvsem med Slovenci. Šlo je za velike izdaje, saj so se posamezniki vdali s celostnimi enotami. Očitno so želeli, da bi se ponovilo leto 1941. Žrtev je bilo veliko. Štab vrhovnega poveljstva in vsi pripadniki armade obžalujejo smrt svojih padlih tovarišev in sočustvujejo z njihovimi najbližnjimi. Rane naših soborcev nas močno skelijo. Tudi sam sem na lastni koži občutil, kaj pomeni izgubiti najbližje. Žal nam je bila vojna za obrambo države vsiljena, torej smo jo morali sprejeti, kajti izbire - vdaja in izdaja - za nas ni. Ker vsaka vojna zahteva žrtve, so neizogibne tudi v tej. Trudili se bomo, da bo vojna, v katero smo bili prisiljeni, čim krajša. Vse to smo težko prenesli, vendar smo si opomogli in se prilagodili. Številne iluzije so se razblinile. Opravili smo nujne kadrovske spremembe in okrepili svoje sile. Danes smo silovito odgovorili na nove napade. Najodločnejše si prizadevamo zaščiti življenja in dostojanstvo pripadnikov JLA. Nasprotnika bomo prisilili, da bo spoštoval prekinitev ognja in da ne bo več nastopal arogantno. Našli bomo tudi tiste, ki se zdaj skrivajo v svojih luknjah. S prevarami in sovraštvom se ne da zmagovati. Zagotovili bomo nadzor in stvari pripeljali do konca. Jugoslovanski javnosti bo v kratkem spregovoril tudi načelnik štaba vrhovnega poveljstva armadni general Veljko Kadijević.«

21:00

Minister za informiranje Jelko Kacin je na tiskovni konferenci nekaj pred 21. uro prebral sporočilo o razširjeni seji predsedstva Slovenije. Kot je povedal, so na seji obravnavali in sprejeli predlog, ki sta ga dala predsednik in član predsedstva SFRJ Stipe Mesić in Vasil Tupurkovski. Oba sta sodelovala na seji v Ljubljani skupaj s slovenskim članom predsedstva dr. Janezom Drnovškom.

Štiri točke tega predloga so:

1. Prekinitev sovražnosti takoj oziroma najkasneje do 21. ure.

2. Ločitev enot JA in slovenske TO, njihova deblokada in vračanje v izhodiščne vojašnice, vključno z vrnitvijo odreda zveznega sekretariata za notranje zadeve.

3. Izpustitev vseh ujetnikov.

4. Pogovori na najvišji ravni v predsedstvu SFRJ, na katerih bodo razrešili vsa odprta vprašanja.

• Ker so v ponedeljek tri vojaška letala preletela jedrsko elektrarno, so ustavili njeno obratovanje. Točneje, je v tako imenovanem stanju hladne ustavitve, kar pomeni, da je reaktor ustavljen in se postopoma ohlaja, reaktorsko gorivo pa je še vedno v njem. Takšna ustavitev jedrske elektrarne Krško lahko traja poljubno dolgo.

• Sredi zasedanja skupščine Srbije je vdrla skupina razjarjenih staršev vojakov, ki se nahajajo v Sloveniji in Hrvaški. V veliki skupščinski dvorani so kričali »izdaja« in s kletvicami od predsednika skupščine Aleksandra Bakočevića zahtevali, da se njihovi otroci vrnejo iz JA. Pred skupščinsko zgradbo se je zbralo pet tisoč ljudi, zasedanje je bilo prekinjeno. Kot je poročal Tanjug, je skupina kakšnih stotih staršev, ki imajo sinove na služenju vojaškega roka v JA v Sloveniji, prišla v skupščino SFRJ in zahtevala, da dobijo informacijo o svojih otrokih ter da se čimprej vrnejo domov. V veliki razburjenosti so z govorniškega odra terjali, da v dveh urah sprejmejo sklep o povratku otrok, ki naj se vrnejo v 24 urah. Napovedali so gladovno stavko, če njihove zahteve ne bodo izpolnjene.

• V okolici vojašnice Maršala Tita v južnem delu Zagreba se je pozno popoldne zbralo nekaj sto meščanov, ki so pričakali več transporterjev in tankov, ki so odpeljali iz vojašnice. Nekdo je na tank vrgel molotovko. Slišati je bilo nekaj strelov. V incidentu je bilo ranjenih več ljudi. Istočasno so na mostu Mladosti, nedaleč od vojašnice, postavili blokado tovornjakov in cistern. Prišlo je do spopada med pripadniki JA in prebivalci.

• Podpredsednik slovenske vlade dr. Andrej Ocvirk je dejal, da navkljub izjemno težkim razmeram proizvodnja kolikor toliko teče, da še vedno delajo za izvoz in da se realizirajo sklenjene pogodbe. Blago gre v izvoz prek tistih mejnih prehodov, ki so v rokah TO, zaradi blokad na glavnih cestah pa ga prevažajo po stranskih cestah in po železnici. Dejal je, da je zračni promet ustavljen, da električne povezave še funkcionirajo, tudi plačilni promet še normalno poteka. Seveda ne brez težav. Gospodarska škoda pa je že zdaj ogromna.

Sreda, 3. julij

00:10

Na tiskovni konferenci je minister za informiranje Jelko Kacin dejal, da je trenutno stanje mirno, da so se vse manjše tankovske enote umaknile v vojašnice, da pa se nekatere še vračajo. Orožje je utihnilo, sledijo pogajanja...

• »V Jugoslaviji ni bilo nikakršnega vojaškega udara, saj je znano, kaj pod tem razumemo,« je med drugim dejal generalpodpolkovnik Andrija Rašeta na tiskovni konferenci v poveljstvu petega armadnega območja v Zagrebu. »Armada ni bila niti enkrat angažirana brez sklepa ustreznega zveznega organa. Vrhovno poveljstvo ni sprejelo nikakršnih sklepov izven svojih pristojnosti, ampak je samo uresničevalo legalne sklepe«. Generalpodpolkovnik Rašeta je dejal, da so vsem enotam armade v Sloveniji ukazali ustavitev ognja. Streljalo lahko samo v primerih, ko so napadeni. Izključna naloga je bila zasesti državno mejo SFRJ in ne, kot to armadi podtikajo, zasedba Slovenije. Rašeta je dejal, da ni seznanjen o premikih tankov in vojakov iz Srbije v smeri Hrvaške. Glede predsedstva je dejal, da je po ustavi vrhovni poveljnik oboroženih sil Jugoslavije kolektivni organ. Vsi člani tega organa oziroma predsedstva SFRJ so istočasno člani vrhovnega poveljstva. Gospod Mesić, ki v tem mandatu opravlja funkcijo predsednika predsedstva, ima svoje ustavne pravice in pristojnosti. Armada nima nobenega razloga, da ga ne prizna, kot tudi da ne bi priznala predsedstva, ki je bilo legalno izvoljeno, je dejal namestnik poveljstva pete vojaške oblasti generalpodpolkovnik Rašeta.

• Na Dunaju so uradno napovedali, da bi Avstrija lahko v doglednem času sprejela sklep o priznanju Slovenije in Hrvaške kot suverenih držav. Avstrija naj bi, ocenjujejo poznavalci, najprej politično, nato pa tudi mednarodnopravno priznala neodvisnost dveh jugoslovanskih republik. Zvezna vlada je na včerajšnji posebni seji, posvečeni dogodkom v Jugoslaviji, preučevala omenjeno vprašanje in po besedah kanclerja Vranitzkega govorijo o odprti opciji.

IN

• Na vprašanje novinarjev, ali je Ottawa pripravljena priznati Slovenijo in Hrvaško, kanadska zunanja ministrica McDougalova te možnosti ni zanikala.

• Sekretariat za informiranje zvezne vlade za informacije je včeraj demantiral novice nekaterih domačih in tujih sredstev obveščanja, da je predsednik zvezne vlade Ante Marković aretiran ali celo ubit. Ante Marković normalno dela v svojem kabinetu in skuša politični položaj v državi, ki se včasih izmika nadzoru, pomiriti in rešiti probleme po mirni poti.

• Rdeči križ Slovenije je posredoval naslednje podatke o zajetih, ranjenih in umrlih: ujeti JA 1350, ujeti jugoslovanska policija in carina 15, ranjeni JA 108, ranjeni TO 58, ranjeni slovenski policisti 21, ranjeni civili 38, mrtvi JA 22, mrtvi TO 3, mrtvi slovenski policisti 2, mrtvi civili 5, mrtvi tujci 4, oboleli JA 3, oboleli TO 17, ostali oboleli 1. Podatki so bili zbrani ob 9. uri.

• Zdaj ni več nobenega dvoma, da je slovenski turizem zaradi vojne pretrpel nepopravljivo škodo, saj bo samo letos izgubil na stotine milijonov dolarjev deviznega priliva. Natančnih podatkov o tem še ni mogoče zbrati. Samo obalno-kraški turizem, ki ponavadi ustvari več kot tretjino turističnega deviznega priliva v Sloveniji, bo res ostal brez približno 250 milijonov dolarjev. To pa pomeni, da bo slovenski turizem izgubil 600 ali 700 milijonov dolarjev.

• Služba družbenega knjigovodstva je odprla nov račun za finančno pomoč za odpravljanje posledic agresije na Slovenijo s številko 50100-743-50160.

• Za častnike JA, ki bi radi nadaljevali z službovanjem v slovenski TO, je slovenska oblast zagotovila slovensko državljanstvo in nekaj dni dopusta po umiritvi zapletenega položaja.

Četrtek, 4. julij

• Ponoči so v Zagrebu potekala pogajanja med JA in slovensko stranjo. Obe strani sta prišli z različnimi predlogi. JA je imela šest predlogov. Izhodišča slovenske strani pa so bile štiri točke, ki so bile usklajene s stališčem predsednika predsedstva SFRJ Mesićem. Dogovorili so se o nadaljevanju ustavitve ognja in nadaljevanju pogajanj. Posebna komisija se bo ukvarjala z vojaškimi vprašanji.

• V Slovenijo je prišla delegacija mednarodne mirovne komisije.

• Zadnje enote JA se umikajo v kasarne, v Sloveniji je mirno. Prekinitev ognja na celotnem ozemlju še velja.

• Starši iz drugih republik obiskujejo svoje sinove, ki so v Sloveniji v JA. □

JANEZ RITOC-DELEGAT AVSTRALSKE SLOVENSKE KONFERENCE POROČEVALEC S SLOVENSKIH BOJIŠČ

JANEZ RITOC – Poročevalec s slovenskih bojišč. (Foto: I. C.)

Janez Ritoc je prišel v Slovenijo na Slovenski svetovni kongres kot predstavnik Slovenskega narodnega sveta Južne Avstralije, oziroma Avstralske slovenske konference za SSK in je že prvo noč, 26. junija 91. presunjen od posega tankov začel poročati prek radia za ABC in Chanel 7 na avstralski televiziji. Kot je poročal Ivan Cimerman v ljubljanskem DELU, ni Janez Ritoc vseh šest dni zatisnil očesa.. "Lovil sem novice z letališča Brnik, šel nasproti tankom na Vrhniko, peljal sem se v Ormož in Gornjo Radgono. Za naš narod zgodovinske dogodke, bom pokazal rojakom iz prve roke, da bodo verjeli" je dejal Janez Ritoc novinarju Cimermanu. Dejal je še:

"Po radiu sem se povezal tudi s predsednikom avstralske vlade in ministrom za zunanje zadeve....Pogovarjal sem se z borci teritorialne obrambe, bil sem na avstrijski strani, od koder sem tudi snemal grozo obstreljevanja, požarov (uničili so 75 stanovanj), požige, izropane trgovine in zgrožene, bežeče ljudi in stanovanja, hiše. Pogovarjal sem se s poročnikom TO iz Maribora, Urošem, ki mi je natanko opisal taktiko in boje, ko so naši fantje zavzeli tanke in stražnico na mejnem prehodu Šentilj.

Kar zadeva tuje poročevalce, mislim, da jim moram izreči vse priznanje, saj so poročali resnično, pošteno in neustrašno o vsem, kar so videli in posneli na bojiščih, ne pa tistega, kar sta sporočili svetu zvezna vlada in vojska... Bojim se, da bo bratstvo in enotnost v Južni Avstraliji tudi dobilo svoj pečat in zamrlo, če tega ne preprečimo. Mi smo imeli vedno dobre odnose s Hrvati in naši klubi so povezani, člani obiskujejo tudi našo cerkev."

Teritorialna obramba Slovenije

osnovni podatki

- 35 000 vojakov in oficirjev pod orožjem
- 40 000 rezervnih oficirjev in vojakov, ki jih je mogoče vpoklicati
- Trajanje služenja vojaškega roka: sedem mesecev
- Trajanje vojaškega usposabljanja: tri mesece in pol
- Šolski centri/vojašnice: Ig pri Ljubljani, Pekre pri Mariboru
- Šolski center Ig: 50 oficirjev in 200 rekrutov
- Šolski center Pekre: 120 rekrutov

• *Oborožitev:*

- avtomatske puške M-70 (Jugoslavija), kaliber 7.62 mm
- avtomatske puške SAR-80 (Singapur), kaliber 5.56 mm
- avtomatske puške MG-40 (Nemčija), kaliber 9 mm
- avtomatske puške MGV-176 (Jugoslavija), kaliber 5.6 mm
- puškomitraljezi M-84 (Jugoslavija), kaliber 7.62 mm
- puškomitraljezi MG-34 (Nemčija), kaliber 7.62
- puškomitraljezi ultimax 100 (Singapur)
- ostrostrelske puške Hekler und Koch PSG-1 (Nemčija), kaliber 7.62
- avtomatski enocevni topovi 20 mm
- ročni raketni metalci M-79 (Jugoslavija), 90 mm
- ročni raketni metalci M-80 (Jugoslavija). 64 mm
- ročni raketni metalci RPG-2 in RPG-7V (Madžarska)
- ročni raketni metalec sistema »armbrust« (Singapur - nemška licenca)
- minometalci 82 mm M-69 in M-69A (Jugoslavija)
- netrzajni topovi 82 mm M-60
- protiletalske prenosne rakete SA-7 »strela« (Sovjetska zveza/Jugoslavija)
- protiletalske prenosne rakete FIM-92A »stinger« (ZDA)
- protitankovske vodene rakete AT-3 »maljutka« (Sovjetska zveza/Jugoslavija)
- 5 tankov T-55A, zaplenjenih Jugoslovanski ljudski armadi
- trije tanki M-84, zaplenjeni JLA
- gibljivi ponton, zaplenjen JLA
- nekaj oklepnih transporterjev različnih vrst, zaplenjenih JLA

(povzeto po Evropi, št. 49, 11. 7. 1991)

IVAN CANKAR
Narod si bo pisal sodbo sam...

Balada o vojaku

»Ubogal je na prvo besedo,« je rekla užaloščena mati Francija Špelka, vojaka JA, ki je bil ubežnik le nekaj korakov.

Nehal je ubogati starešine JA. Po nekaj korakih bega je dobil kroglo v tilnik. Ustrelil ga je desetnik Avramović. To so potrdili soubežniki Igor Savič in Branimir Vuksanović, ki sta zdaj v enoti TO v Slovenski Bistrici, in Goran Milič, ki leži ranjen v mariborski bolnišnici. Strel v tilnik so potrdili na obdukciji v Mariboru (dr. M. Kranjc). Truplo so armadi oteli pripadniki TO, na Trebnjo Gorico pri Krki, kjer je bil Franci doma, so ga skozi blokade in hrum vojne prepeljali delavci Komunalnega podjetja Grosuplje. Pokopan je bil prvega julija.

Bil je dober vojak. Dobil je »medalju za vojničke vrline«. Po pripovedi matere ga je zlomila politika. Vojaške politične laži. Zavedel se je, da mora braniti lastno življenje. Zato je pobegnil, že prvi dan vojne. Do tega življenja mu je bilo več kot do Slovenije. Bolj kot svoboda in neodvisnost mu je bil pomemben mir. MIR. Tako je rekla njegova mati. Mislim, da ji lahko verjamemo.

To jesen se je nameraval vpisati na agronomijo. Bil je miren, rad je bil vesel, predvsem je zmeraj nekaj upal, je rekla mati. Upanja se človeku ne da vzeti, še ponižati se ga ne da. Razen z Avramovićevo kroglo.

Če bi Avramović zgrešil, bi Franci nemara bil ta hip spet vojak, tokrat v domači vojski. Ne vemo, kaj bi z njim počela vojaška sreča, eno pa se mi zdi gotovo: še zmeraj bi mu bilo predvsem do lastnega življenja; bolj kot s Slovenijo bi se istovetil z mirom. Če Franciju torej priznavamo avtentičnost in avtonomnost – in ne vem, zakaj mu je ne bi – se moramo vprašati: kdo bi imel pravico razpolagati z njim. V jedru tega vprašanja sta krogla JA in krogla TO popolnoma identični.

ŽELJKO KOZINC

Med žrtvami je tudi kmetovalec Kotar: pokosili so ga letalski mitraljezi

KAKO JE »LJUDSKA« ARMADA MORILA LJUDI

Žalostna Antonova »vselitev«

Oseminštiridesetletna Genovefa se je oblekla v črnino po letalskem napadu »ljudske« vojske. Moža Antona je zadelo, ko si je kot skrben gospodar šel ogledat, zakaj preletava helikopter njegovo domačijo. Za njim so prileteli lovci...

VSAKA VOJNA PIŠE SVOJE ZGODBE...

Med napadom se je upokojeni Anton Kotar zadrževal pri hlevu in gospodarskem poslopju in tu ga je pokosilo nekaj krogel iz mitraljeza. Istočasno so lovci spustili, odvrgli pet bomb, ena je ubila omenjene voznike, ki so s tovornjaki blokirali cesto, druge so padle na Kotarjevo posest, zadnji lijak je v vinogradu. V okolici je še nekaj kmetij, ki pa jih razen hleva pri ubitem lastniku in više v vasi Veliki Gaber zažganega kozolca ni prizadel smrtonosni tovor iz zraka, ki ga je trosila takoimenovana »ljudska« armada, o kateri grozodejstvih in bombardiranjih še včeraj admiral Brovet, ki je bil v Ljubljani, ni hotel nič vedeti.

Anton Kotar je zapustil ženo Genovefo in pet otrok, najmlajši sin, na katerega je bil Anton še posebej navezan, ima trinajst let. Z dolgoletnim vsakršnim odpovedovanjem sta z ženo sezidala prostorno hišo, zidal je sam, tudi vse drugo pri hiši je s pomočjo žene in otrok naredil v upanju, da se letos preselijo iz stare, dotrajane domačije.

Željo, da bo končno v novem domovanju, so mu »izpolnili« okupatorji. V prostorni dnevni sobi, še brez pohištva, za zaprtimi polkni, v temi (elektrike ni bilo v Velikem Gabru več dni)

Notranjščina nedograjene hiše, ki so jo Kotarjevi gradili za lepši jutri... Prvega je sprejela gospodarja – na parah.

sta se poslavljala Anton in Genovefa – po toliko letih zvestobe, skupnih skrbi, naporov, garanja za lepši dom, za njunih pet otrok.

NACE BIZILJ

Konec vojne

MLADINA

KDO ? ? ? ? ? ? KDO ? ? ? ? ? KDO ? ? ? ? ? KDO ? ? ? ? ? KDO ? ? ? ? ? KDO ? ? ? ? ? KDO ? ? ? ? ?

KDO mori slovenske, hrvaške, srbske, bosanske, hercegovske, črnogorske, albanske, makedonske mladeniče-otroke? KDO zastruplja albanske otroke na Kosovu? KDO strelja in kolje nedolžne žene, otroke, starčke in može? KDO požiga kmečka žitna polja? KDO požira slovensko in hrvaško lastnino? Uničuje ceste, poslopja, turizem, gospodarstvo....KDO? KDO laže mladim fantom v JLA, da se borijo za Slovenijo, ki jo napadata Italija in Avstrija? KDO strelja na pobegle vojake iz JLA v tilnik? KDO? KDO? KDO?

JNA Armada s svetniškim sijem?

KDO

HOČE

VOJNO ?

Adžić ?

Brovet ?

Kadijević ?

Slobodan Milošević ?

fotografija iz 'Mladine'

Ante Marković ?

Četniški "vojvoda" Vojislav Šešelj ?

ASK ASK ASK ASK ASK ASK ASK ASK ASK ASK ASK ASK

POROČILO AVSTRALSKE SLOVENSKE KONFERENCE za SVETOVNI SLOVENSKI KONGRES, Ljubljana, 27.junija 1991.

S P R A V A.....

beseda je dosegla tudi naše, avstralsko slovensko občestvo-uspešno ali ne-takšni kakšni smo, smo se zbrali skupaj. Združena z idejo Svetovnega slovenskega kongresa, nas je vzpodbudila k ustanovitvi Slovenskih narodnih svetov s središči v skoraj vseh glavnih avstralskih mestih: Melbournu, Sydneyu, Canberri, Brisbanu in v Adelaidi, te pa k združitvi v krovno organizacijo AVSTRALSKO SLOVENSKO KONFERENCO.

Avstralski Slovenci takšne organizacije še nismo imeli. Med nami so ogromne razdalje, toda v tem modernem času in napredku raznih tehnologij, jih premagujemo s telefoni, telefaxi, z navadno pošto, pa tudi z osebnimi srečanji na naših sestankih. V naši organizaciji smo ljudje različnih osebnih in političnih prepričanj, različnih preteklosti in usod. Ne iščemo enotnosti kjer ta ni potrebna. Poizkušamo le premostiti napetosti, ki so nas dolga leta pritiskale kot mora in se odkrito izpovedati za vse bolečine preteklih let. Kdor ne zmore prisluhniti in sprejeti razne očitke, ta bo težko vzdržal v naši organizaciji, saj spravo nismo sprejeli le kot dejanje podajanja rok, osladnih smehljajev ali ignoriranja starih nesoglasij in nasprotij. Ni nam lahko- pa vendar vztrajamo. Pred nami so višji cilji. Cilji, ki si jih je postavila naša mlada organizacija AVSTRAL–SKA SLOVENSKA KONFERENCA:

-predstavljati avstralski slovenski življ v SSK in pri vseh državnih in ostalih ustanovah, organizacijah, društvih in njihovih izpostavah v maTični domovini in po svetu;
-podpirati slovensko zavest med avstralskimi Slovenci;
-seznanjati avstralsko javnost z dejstvovanjem slovenske manjšine v Avstraliji;
-podpirati slovenske kulturne in družabne ustanove v Avstraliji;
-podpirati slovensko šolstvo v Avstraliji, vključno slovenske univerzitetne lektorate;
-podpirati kulturno in gospodarsko sodelovanje Avstralije s Slovenijo;
-podpreti napore Republike Slovenije, ki naj bi postala suverena država.

V S E S E Z A Č N E

pravzaprav z ustanavljanjem društev za podporo demokracije v Sloveniji, pred samimi volitvami, v začetku leta 1990. Takrat ta društva opravijo svojo nalogo dokaj uspešno, vendar za tem čutijo potrebo po dalnjem delovanju-v novi obliki in z novim članstvom.

Alfred Brežnik iz Sydneya in Stanka Gregorič iz Melbourna pričneta razmišljati:kako se priključiti gibanju za SSK, kako ustanoviti in imenovati nove avstralsko slovenske organizacije?

V ta razmišljanja se vključujejo tudi dr. Jure Koce, pater Bazilij Valentin, Ivanka Škof, Helena in Ivo Leber, Vinko Rizmal, Vlado Menart, Simon Špacapan in drugi...

S L O V E N S K I N A R O D N I S V E T I

Najprej je v MELBOURNU ustanovljen pripravljalni odbor za SSK. Že 24. junija 1990. pa prvi SLOVENSKI NARODNI SVET v Avstraliji.

V SYDNEYU sprejme tamkajšnje društvo za podporo demokracije v Sloveniji predlog svojega upravnega odbora, da se od 6. julija 1990. preimenuje v Slovenski narodni svet za N.S.W.

CANBERRA sprejme idejo o ustanovitvi Slovenskega narodnega sveta za A.C.T. na četrtletni članski seji tamkajšnjega društva.

V QUEENSLANDU organizirajo ustanovni sestanek za Slovenski narodni svet 5. avgusta 1990. in se tako tudi oni pridružijo takrat že delujoči ASK.

Rojaki iz ADELAIDE se pridružijo ASK-ju naslednje leto. Slovenski narodni svet za S.A. ustanovijo 19. maja 1991.

Veseli smo, da tudi PERTH razmišlja o ustanovitvi Slovenskega narodnega sveta za W.A. Sicer pa bo kot delegat ASK-ja na letošnjem SSK že nastopal rojak iz tega dela Avstralije.

ASK ima pravzaprav svoj USTANOVNI OBČNI ZBOR 28. julija 1990. Udeleži se ga 60 referentov iz Melbourna, Sydneya in Canberre, kot opazoval-

►

ASK

SVETOVNI SLOVENSKI KONGRES

ASK

ci pa tudi rojaki iz Queenslanda.
Zbere se torej lepo število slovenskih društvenih, radijskih in drugih delavcev, literarnih ustvarjalcev, duhovnikov, slovenskih podjetnikov ter ostalih rojakov.
ASK oziroma SNSji dobijo svojo Ustavo in Pravilnik o delu. Oba izdela sydneyski rojak, odvetnik Vladimir Menart.

Tega dne predstavijo na ustanovnem občnem zboru ASK-ja posamezni referenti svoje referate, v katerih se skozi udejstvovalna področja: narodna politika in publiciteta, kultura in književnost, šolstvo in izobrazba, vera, gospodarstvo, socialno zdravstvena vprašanja ter šport in razvedrilo, ozrejo na delo preteklih let, razmišljajo pa tudi o načrtih za bodočnost.

M E D I J S K A P O V E Z A V A

pa je osnova za vsako uspešno delo, tega se na Konferenci zavedajo vsi, zato podprejo ustanovitev glasila ASK, revijo SLOVENSKO PISMO.
Urednica postane Stanka Gregorič, upravnik pa Alfred Brežnik. Do junija 91 je izšlo 6 številk in že po četrti se pridružijo tudi rojaki iz Južne Avstralije pa tudi iz Pertha v Zahodni Avstraliji.
SLOVENSKO PISMO je pravzaprav kronika o dogajanjih znotraj ASK-ja in SNS-jev, prinaša pa tudi obilo informacij in ponatisov iz slovenskih časopisov in revij. Poizkuša biti demokratičen list, v katerem naj bi našel svoje mesto vsak Slovenec, tako iz Avstralije kot iz Slovenije in drugod po svetu. PISMO je doslej deležno pohval iz vseh krajev in vsakodnevno si pridobiva več naročnikov.
Nekateri pravijo, da takšnega glasila avstralski Slovenci še nismo imeli.

Prvi U P R A V N I O D B O R ASK se sestane po občnem zboru, še istega dne, 28. julija 1990. Za predsednika ASK je izvoljen MARJAN KOVAČ za podpredsednika DUŠAN LAJOVIC, za organizacijsko tajnico STANKA GREGORIČ, za referenta za finance CVETKO FALEŽ, ELICA RIZMAL postane referentka za odnose z javnostjo, ALFRED BREŽNIK sprejme dolžnost referenta za narodno politiko, referent za verska vprašanja postane pater BAZILIJ VALENTIN, gospodarstvo prevzame MARJAN KOVAČ, za kulturo in literaturo pa je predlagana PAVLA GRUDEN.
Ostali člani:Ivo Leber, Martha Magajna, Alojz Kavaš.

Še isti večer se vsi udeležijo svečanega družabnega srečanja v Klubu Triglav. Vzpostavijo direktno telefonsko zvezo s Slovenijo in podpredsednik ASK-ja Dušan Lajovic se pogovarja s predsednikom slovenske vlade Lojzetom Peterletom.

L E T O K I J E Z A N A M I

V evropskem poletju se udeleži srečanja razumnikov na Dragi 90 tudi član ASK-ja dr. Jure Koce, ki je sicer že veteran te vsakoletne manifestacije.

V letu 1990/91 izpolni ASK eno izmed svojih političnih nalog: vzpostavi most med staro in novo domovino, ko poveže dva visoka gosta iz Slovenije z ministri avstralske vlade in drugimi vplivnimi Avstralci. ASK sprejme in organizira srečanja z rojaki v skoraj vseh glavnih mestih Avstralije z dr. Janezom Dularjem, ministrom za Slovence po svetu, kasneje pa še z dr. Jožetom Pučnikom, predsednikom Demosa, ki se odzove privatnemu povabilu nekaterih sydneyskih rojakov.

Alfred Brežnik ustanovi ob koncu leta 90 v Sydneyu v pisarni svojega podjetja Emona Enterprises SLOVENSKI INFORMACIJSKI URAD. Ta nudi rojakom razne nasvete in informacije, ki se pretakajo skozi ta urad iz domovine v skoraj vsa avstralska naselja, kjer živijo Slovenci. Urad razpošilja tudi kopije slovenskega tednika v angleščini raznim vplivnim avstralskim politikom in drugim javnim delavcem.
Decembra 90 urad zbere okrog 27 odgovorov slovenskih društev, ustanov in drugih organizacij, ki podprejo plebiscit v Sloveniji.

Maja 91 sprejme prvi minister avstralske vlade G.BOB HAWKE predsednika ASK Marjana Kovača in voditelja Slovenskega informacijskega urada Alfreda Brežnika. Slovenska predstavnika izročita g.Hawku predlog za imenovanje častnega avstralskega konzula v Ljubljani. Avstralski prvi minister pokaže veliko razumevanja za stremljenje slovenskega naroda po osamosvojitvi Slovenije in obljubi, da bo Avstralija proučila možnost intervencije Združenih narodov in tako odigrala pri tem vprašanju vodilno vlogo.

ASK ASK ASK ASK ASK ASK ASK ASK ASK ASK ASK ASK

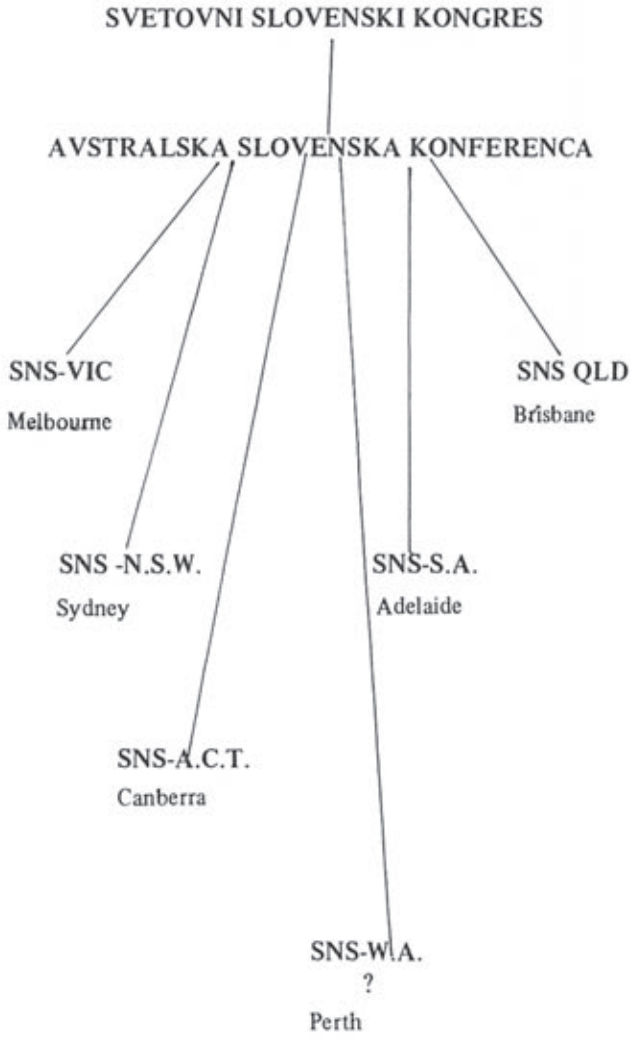
ASK oziroma SNS-ji naletijo v svojem enoletnem delu na veliko razumevanja pri radisjkih delavcih etničnih postaj v Sydneyu in Melbournu, pa tudi v Canberri in Brisbanu, saj bi bilo brez tega medsebojno obveščanje nemogoče.
Prav tako nudijo zavetje ASK-ju in SNS-jem tudi nekatera slovenska društva in verska središča, kjer se člani Konference in Svetov redno sestajajo. Kljub velikim razdaljam vsi pridno delajo-od predsednikov in podpredsednikov, do tajnikov, blagajnikov in referentov.
Upravni odbor ASK-ja se kljub velikim razdaljam sestane nekajkrat v letu, ASK pa organizira drugi občni zbor. Razen o tekočih vprašanjih razpravljajo tudi o osnutku Statuta SSK, v Slovenijo pošljejo nekaj protestnih pisem, se dogovarjajo o načinu-organizaciji vseslovenskih volitev za dva člana v izvršni odbor Slovenske izseljenske matice, ki jih realizirajo 26. maja 91. Nekateri člani ASK-ja oziroma regionalnih SNS-jev se udeležijo protestnih shodov, ki jih po vsej Avstraliji pripravijo skupaj s Hrvati. Avstralski Slovenci niso še nikoli v svoji zgodovini nastopili tako množično na kakšnih političnih demonstracijah.
V začetku junija-po scenariju jugoslovanske armade v Mariboru, organizira SNS Viktorije mirovno protestni, komemorativni shod. Tudi ta manifestacija je prva te vrste v Melbournu oziroma Viktoriji. Udeleži se je okrog 300 Slovencev kljub slabemu, deževnemu vremenu.

Z zgoraj omenjenimi potezami torej Slovenci živeči v Avstraliji opozarjamo tukajšnjo javnost na to, da je tam, nekje v srcu Evrope, majhna deželica, ki jo neizmerno ljubimo in ki si prizadeva, da bi postala suverena država.

.....

ASK bo na SSK v Ljubljani nastopila s tem poročilom. Podala bo tudi gospodarski referat, ki so ga pripravili: Alfred Brežnik, dr.Boris Cizelj, Marjan Kovač in Dušan Lajovic.
Ponudila pa bo tudi nekaj drugih referatov in informacij, ki so jih pripravili delegati za SSK in drugi rojaki, ki se sicer Kongresa ne bodo udeležili. IDEJA SVETOVNEGA SLOVENSKEGA KONGRESA JE TOREJ ENO SVOJIH NALOG V AVSTRALIJI ŽE OPRAVILA.

Napisala STANKA GREGORIČ

AVSTRALSKA SLOVENSKA KONFERENCA
P.O.BOX 197 Kew VIC 3101

PREDSEDNIK-
Marjan Kovač
9 Pandanus str. Fisher, A.C.T. 2611 · Canberra
TEL-FAX:(043) 852 455 ali
(06) 288 4097

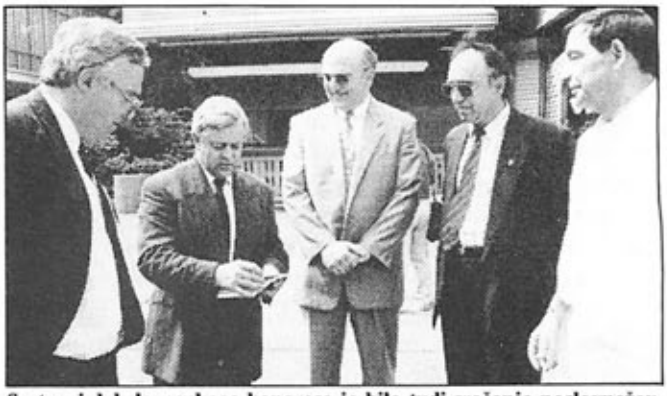
TAJNIŠTVO:
Stanka Gregorič
2/15 Allandale rd. Boronia VIC 3155 -Melbourne
TEL-FAX:(03) 762 6830

Prvi Svetovni slovenski kongres

KONGRES KOT MIZA DIALOGA IN STRPNOSTI

Otvoritev svetovnega slovenskega kongresa v veliki dvorani Cankarjevega doma

Sestavni del slovesnkega kongresa je bilo tudi srečanje poslovnežev slovenskega rodu. Na posnetku z leve proti desni: dr. Matija Škof, direktor Slovenijalesa, Milan Kučan, predsednik slovenske države,Borut Jerše, direktor Gospodarskega razstavišča, Franc Jazbinšek, predsednik Združenja slovenskih podjetnikov v deželi Baden-Württemberg in Ingo Paš, slovenski minister za turizem.

Svetovni slovenski kongres je ustanovljen. Začel in končal se je v vojni. Tudi zaradi tega je v tem veliko simbolike. Prvič v zgodovini so sedli za skupno mizo predstavniki Slovencev z vsega sveta. V četrtek, 27. junija, se je v Cankarjevem domu v Ljubljani tako prvič združilo vseh pet Slovenij: matična Republika Slovenija, zamejska Slovenija, staroizseljenska Slovenija, emigrantska Slovenija in zdomska Slovenija. Vse »Slovenije« so se združile ravno pravi čas. Do te strnitve slovenstva je namreč prišlo v trenutku, ko je Jugoslavija začela krvavo vojno proti Sloveniji, ki je dan pred tem razglasila svojo samostojnost...

Kongres – ideja o njem je stara že nekaj desetletij, povsem konkretno pa so ga pripravljali zadnji dve leti – se je začel z Zdravljico in venčkom narodnih, ki jih je zapel Slovenski oktet. Delegate in goste iz 21 držav (četrtina jih zaradi vojnih zračnih in cestnih blokad ni mogla v Ljubljano) je najprej pozdravil Bojan Brezigar iz Trsta, predsednik osrednjega iniciativnega odbora SSK, ki so ga nato drugi in zadnji dan kongresa izvolili tudi za prvega predsednika te vseslovenske organizacije.

Brezigar je dejal, da kongres nastaja prav v času, ko se začenja najtežje poglavje slovenske državne osamosvojitve. Kongres mora po njegovem postati miza dialoga, strpnosti in sprave, ki jo pojmuje kot nov način odnosov med nami, ne kot nekaj zgodovinskega, ampak kot napotek za življenje v prihodnosti. »Vendar bo Svetovni slovenski kongres dosegel svoj cilj samo, če bo do takega pojmovanja sobivanja Slovencev prišlo spontano, neprisiljeno, iz prepričanja, da je tako prav,« je tedaj opozoril Bojan Brezigar.

Kongres so nato pozdravili predsednik slovenskega predsedstva Milan Kučan, ljubljanski župan Jože Strgar, nadškof dr. Alojzij Šuštar in Spomenka Hribar, predsednica konference za Slovenijo, ki je kongres v bistvu tudi gostila in ga organizirala. Dejala je, da so septembra lani, ko so v Dragi odločali o tem, kje in kdaj bo prvo zasedanje Svetovnega slovenskega kongresa, delegati iz Slovenije obljubili, da bo ob kongresu Slovenija samostojna in neodvisna. Obljubo smo držali, izpeljali smo osamosvojitev. Na tisto, kar počnejo drugi, nimamo neposrednega vpliva, ampak eno je gotovo: zmagala bo naša odločitev. To vem iz čisto preprostega razloga: ni večje sile na svetu, kot je odločitev nekega naroda za svobodo, odločitev za lastno bivanje. Ker je to sila srca in duha. Ker je to ljubezen. Zunanja sila je lahko velika, se obrusi. Nekega dne sama pade vase in se izgubi, izgine. Potem sledi le še opravičevanje, pogajanja za zeleno mizo...,« je v Cankarjevem domu razmišljala Spomenka Hribar.

Po teh pozdravnih besedah in uvodnih govorih so besedo dobili delegati. Štiri referate so pripravili predstavniki Slovencev z vseh koncev sveta. V imenu Slovencev, ki živijo onkraj oceana, je govoril Vladimir Pregelj iz Washingtona, v imenu Slovencev iz Evrope je kongres nagovoril dr. Evgen Bavčar iz Pariza, Slovence iz zamejstva je predstavljal Pavel Fonda iz Trsta, referat v imenu delegatov iz Slovenije (dogovorjen delegatski ključ je bil pol iz tujine, pol iz Slovenije) pa je pripravil dr. Tine Hribar.

Vladimir Pregelj je spomnil na misli Johna Kennedyja, ki jih je ta izrekel, ko je bil izvoljen za predsednika ZDA: »Ne vprašuj, kaj bo tvoj narod storil zate, vprašaj, kaj boš ti storil za svoj narod!« Ob tem se je Pregelj vprašal, kako naj to nalogo izvršujejo Slovenci, ki živijo daleč od matične domovine.

Odgovor je bil po svoje enostaven: »Ohranjati slovenstvo v nas samih in za rodove, ki nam bodo sledili v tujini, to nam je prva

Spomenka Hribar

POSLANICA MEDNARODNI JAVNOSTI

V osrčju Evrope se je vnel požar. Samostojno Republiko Slovenijo so napadle oborožene sile jugoslovanske armade, ki hočejo vzpostaviti komunistično diktaturo. Poveljuje jim vodstvo brez ustavne legitimnosti in brez opore v ustreznih mednarodnopravnih aktih. Posledice napada na Republiko Slovenijo za mir na celini in v svetu so nepremerljive. Požar je treba nemudoma pogasiti.

Svetovni slovenski kongres poziva s svojega zasedanja v ogroženi Ljubljani svetovno javnost, OZN in države članice KVSE, naj pri priči sežejo po najustreznejših moralnih, političnih in vseh učinkovitih stvarnih sredstvih, ki naj takoj zaustavijo prelivanje krvi, pustošenje dežele in teptanje pravic slovenske države, utemeljenih s plebiscitno izraženo samoodločbo državljanov Slovenije.

V tem okviru bi po mnenju Svetovnega slovenskega kongresa takojšnje mednarodno diplomatsko priznanje Republike Slovenije v dosedanjih mejah lahko prispevalo k razumni streznitvi pri napadalcu, ustavitvi ognja in vzpostavitvi pogojev za neoboroženo reševanje spora.

Svetovni slovenski kongres zavezuje svoje člane, da se pri državnih oblasteh v svojih okoljih in pri mednarodnih ustanovah zavzamejo za takojšnje uresničevanje navedenih ciljev.

zapoved. To je prvo, kar lahko storimo za slovenski narod,« je menil Pregelj. »V tem času pa imajo Slovenci na tujem še posebno priložnost in dolžnost, priskočiti na pomoč, ko Slovenija stopa v novo življenje narodne suverenosti ter gospodarskega in političnega prerojevanja,« je predlagal Pregelj.

Pavel Fonda je govoril o spravi. Ta nikakor ne more biti enkratno dejanje. Lahko je le sad skupnega prizadevanja tistih, ki hočejo in zmorejo iskanje resnice, v zavesti, da jo bodo vedno našli le en del in da je, čeprav

Bojan Brezigar

boleče, včasih celo potrebno priznati soobstoj več resnic. Potreben nam je razmah kulturne sprave, ki naj v naši družbi okrepi sheme sožitja in ošibi nestrpna in ekskluzivistična stališča tistih, ki jim ni do sprave, ampak le do tega, da nasprotnike izigrajo in pregazijo. Še zlasti pomembna pa je misel, v kateri Fonda izraža upanje, da ne bo več nihče slovenstva istovetil s svojim gledanjem na svet in si jemal pravico, da na tej podlagi druge izključuje iz narodovega telesa. Slovenstva nima danes nihče več v zakupu, saj je last vseh nas...

O tem je po svoje govoril tudi dr. Tine Hribar. Sprave po njegovem ne bi smeli raniti z novimi razkoli. Odpovedati se je treba vsakršnim vnaprejšnjim in splošnih zahtevam po takšnem ali drugačnem novem liku slovenstva. Predvsem ne bi smeli vztrajati pri duhovnem poenotenju. Zavzel se je za civilizacijski način izražanja razlik in sprejemanja razločkov. Bistvo civilizacije je v formi, bistvo forme pa v tem, da je odprta za različne vsebine.

Takšna forma naj bi bil tudi Svetovni slovenski kongres. Slovenstvo je že v domačih, kaj šele v svetovnih okvirih, zelo različno. A zaradi tega se ne gre žalostiti, prej veseliti. Le ob pristanku na lastno različnost se bo mogoče zavarovati pred globalnimi težnjami po posploševanju in brisanju posebnosti. Ni namreč dvoma, da je slovenstvo v svetu nekaj posebnega in da med posebnosti spada tudi pravkaršnja slovenska suverenost. »To nam poskuša prek svojih vlad dopovedati tudi svetovna skupnost. Vendar sem prepričan, da bomo tudi s pomočjo Svetovnega slovenskega kongresa svetovno javno mnenje postopoma zaobrnili v korist slovenske suverenosti,« je menil dr. Tine Hribar.

Evgen Bavčar iz Pariza je svoj prispevek naslovil Slovenstvo med usodo in hrepenenjem. »Ne bodimo več prvaki podaništva: niti v podrejanju posameznim interesom ideologij niti v vabljivih ali vsiljenih pozabah Abrahamove tesnobe o pravem in nepravem glasu. Edino merilo je lahko le načelo eksistence, skratka to, po čemer lahko rečemo, da smo, da obstajamo,« je pozval Bavčar.

Ob tem ni mogel mimo spomina na žrtve, ki so ali pa bodo šele morale vstopiti v hram našega skupnega spomina in pomagale doumeti učne ure zgodovine. Dejal je, da slovenstvo, ki je naša usoda, živi in bo živelo v različnih okoljih. »Zavest o našem obstajanju lahko pomaga presegati regionalne in državne meje, ko nam ponuja novo kvaliteto svetovljanov. Svetovljanov, ki želijo biti v zadevah slovenstva enakopravni sogovorniki Matice in njeni glasniki pri utiranju poti v Evropo in svet,« je med drugim sporočil rojak iz Pariza Evgen Bavčar, doma sicer iz Lokavca pri Ajdovščini.

Prvotni program kongresa je bil izredno bogat in pester, toda zaradi vojne so odpadle številne prireditve. Kongres je tako namesto štirih dni trajal samo dva dneva (27. in 28. junija). Odpovedati so morali tudi ves celjski del kongresa, ki je bil predviden 30. junija. Drugi dan kongresa so se sestale še številne sekcije, vseh je bilo kar 14, popoldne pa so z izvolitvijo vodstva in sprejemom resolucij že konačali ustanovno zasedanje te prve vseslovenske inštitucije.

Ideja o Svetovnem slovenskem kongresu je torej zaživela. S povsem konkretnim imenom je prišla na dan 2. junija 1988. Izrekel jo je Vlado Habjan na kulturnem zboru. Zamisel je torej njegova, čeprav so jo v bistvu gojili že leta in desetletja. Pojavila se je že tudi v petdesetih letih, ko je tržaški pisatelj Boris Pahor predlagal ustanovitev nekakšne vseslovenske nedržavne organizacije. Toda oblasti tovrstnim pobudam tedaj niso bile naklonjene.

Kongres pa je zdaj tu. In to je ta hip najbolj pomembno. Slovenci po svetu so se na svoje državne organe in ustanove prej obračali le kot posamezniki, zdaj, ko je kongres ustanovljen, pa to lahko počnejo kot predstavniki te inštitucije. To je seveda bistvena razlika. In vsi delegati, tudi tisti, ki zaradi znanih okoliščin niso mogli v Ljubljano, so se tega dela že lotili. Politike in druge pomembne može v svojih državah že seznanjajo s tukajšnjimi dogajanji. Morda bo s tem tudi Kongres prispeval svoje k novemu razumevanju sveta o položaju v Sloveniji,« pravi Spomenka Hribar, ena prvih pobudnic za organizacijo tega prvega vseslovenskega srečanja, ki ga tudi vojna ni mogla preprečiti.

Branko Soban

ZDRUŽIMO VSE SLOVENSKE MOČI

Predsednik slovenskega predsedstva Milan Kučan je v svojem pozdravnem govoru Svetovnemu slovenskemu kongresu med drugim dejal:

»Končali smo stoletno obdobje sanj in pričakovanj mnogih rodov Slovencev. Bili ste priče dogodku, ko je slovenski parlament, izvoljen na prvih demokratičnih volitvah, obrnil list zgodovine. Na vrh nepopisanega lista prihodnje zgodovine Slovencev smo s ponosom zapisali – samostojna, suverena država Slovenija.

Rojenice niso najbolj prijazno dosodile svoje naklonjenosti mladi slovenski državi. Ne uradni zunanji svet ne tisti, s katerimi smo dosti let skupaj živeli v skupni državi, ne gledajo niti razumno niti naklonjeno na to naše dejanje. Nasprotno, ogrožajo ga z neposrednimi pritiski, tudi z orožjem. Slabo nas poznajo. Rušijo temelje, na katerih je bil še možen pogovor. Nasilje ni še nikomur prineslo sreče, pritisk ni pripeljal do miru in sožitja. V spominu zgodovine so o tem shranjeni prepričljivi dokazi. A zgodovina ni vsem učiteljica. Nam, upam, je!

Zato je odgovornost za usodo, obstoj in razvoj, za varnost mlade slovenske države lahko tisti imenovalec, ki bo zmogel združiti vse slovenske moči. Naj končno zgodovina postane zgodovina! Premajhen narod smo, da bi živeli iz roda v rod s temi delitvami, v našo skupno škodo in nesrečo.

Zdaj se znova srečujemo z grobo silo, in to ne prvič v zgodovini. Toda tokrat je poseg še posebej nesmiseln in nerazumljiv. Ker pa gre za nasilje in poskus nasilne pokoritve in trajne okupacije, se mu moramo upreti, ne glede na to, od kod in s kakšnimi razlogi prihaja. Nasilje je pač v atavističnem nasprotju z duhom in ravnanjem vsega sodobnega, naprednega sveta, ki razhajanja in nasprotja rešuje z razumnim in strpnim dogovarjanjem. Nikakor pa ne s tanki.

Vendar verjamemo v zmago zdravega razuma in v to, da bo današnja mora hitro minila ter utonila v preteklosti in da se bomo poslej lahko v miru ukvarjali z delom za uspešnost in demokratični razvoj Republike Slovenije kot matične države vseh Slovencev. Ne drugim v škodo in ne zoper njihove lastne interese...«

OBVESTILO JAVNEGA TOŽILSTVA REPUBLIKE SLOVENIJE

Javno tožilstvo Republike Slovenije v zvezi z zahtevami za javno objavo imen osumljencev za vojne zločine sporoča:

V Republiki Sloveniji teče postopek še proti sedmim osebam slovenskega rodu, ki živijo v tujini in so bile v letih 1980–1988 ovadene za vojna hudodelstva. Javno tožilstvo je o teku postopka poslalo posebno pisno obvestilo vsem osumljencem: šest jih je obvestilo že prejelo, L. C., roj. 13. 8. 1916, pa obvestila zaradi spremembe naslova še ni prejel.

Proti drugim osebam, ki živijo v tujini, v Republiki Sloveniji sedaj ne teče postopek zaradi suma, da so storili vojna hudodelstva.

To obvestilo dajemo javnosti zato, da bi odstranili dvom Slovencev v tujini o tem, ali proti komu izmed njih teče kazenski postopek za dejanja, storjena med vojno.

JAVNI TOŽILEC REPUBLIKE SLOVENIJE
ANTON DROBNIČ

IZ ALBUMA DELEGATA ZA SVETOVNI SLOVENSKI KONGRES-ALFREDA BREŽNIKA

Zadnja skupina delegatov za Svetovni slovenski kongres na letalu Laude-na poti za Dunaj
Tončka Heric, Stanko Heric, Alfred Brežnik, Cvetko Falež, Marjan Kovač in Marica Podobnik

NA DEMOSOVEM TABORU-22.junij 1991.
z leve-dr.Tine Debeljak s soprogo, neznana oseba, dr. Capuder, Lojze Peterle,
gospa Pukl, dr.Bučar, A.Brežnik, Vitodrag Pukl.

27.6.91. zjutraj na poti iz Brezovice proti Ljubljani, na Svetovni slovenski kongres, Alfreda Brežnika odpeljejo v Ljubljano reporterji TV Slovenije-posnamejo pogovor.

Alfred Brežnik srečno prispe na ustanovitev Svetovnega slovenskega kongresa

Skupina udeležencev SSK, ki je predčasno končan-28.6.91. Ob odhodu iz Cankarjevega doma z leve: Alfred Brežnik, Aleksander Zorn, Eli Rizmal, Kuntner, Dušan Lajovic, Neva Zajc, Tončka Heric, Lojze Košorok Stanko Heric, Vinko Rizmal; čepita: pater Niko Žvokelj in Ivanka Skof.

IZ ALBUMA ALFREDA BREŽNIKA

Prvi dan Svetovnega slovenskega kongresa:Elica Rizmal, Vinko Rizmal, Janez Ritoc in pater Niko Žvokelj.

Med odmorom na SSK:Ferdo Pestotnik iz Pertha, Marica Podobnik iz QLD. dr. Jure Koce iz Melbourna in Alfred Brežnik iz Sydneya

SVETOVNI SLOVENSKI KONGRES IN NJEGOVI ORGANI

GLAVNI ODBOR-predsednik:Bojan Brezigar, podpredsedniki:Viktor Blažič(Slovenija), Lojze Dolinar(Avstrija), Jurij Terseglav(Nemčija), Jože Bernik(ZDA).
ODGOVOREN ZA FINANCE: John Hočevar(ZDA).
NADZORNI ODBOR: Janez Stele(Slovenija), Zlatko Verbič(kanada), Janez Zorec(Francija).
NADOMESTNA ČLANA:Ciril Kren(Argentina), Marjan Gorjup(Velika Britanija).
ČASTNO RAZSODIŠČE:Alfred Brežnik(Avstralija),Jože Slobodnik(Kanada), Božidar Fink(Argentina) Franc Miklavčič(Slovenija), Vlado Habjan(Slovenija) Nadomestna člana:Janez Bajt(Skandinavija), Marjan Pirc, Avstrija).

POROČILO PREDSEDNIKA AVSTRALSKE SLOVENSKE KONFERENCE MARJANA KOVAČA

SVETOVNI SLOVENSKI KONGRES

Po proslavitvi proglasitve slovenske neodvisnosti, 26. junija 91., sem se vozil iz Ljubljane do Pivke okrog dveh ponoči Ko sem prišel do Prestranka sem mislil, da mi je zračnica počila, ko je avto začel ropotati. Kmalu sem spoznal, da je bila kriva cesta, katero so gosenice tankov razorale vso pot do Pivke.
Drugo jutro sem se vozil po avtocesti proti Ljubljani in sem že pri Postojni opazil barikade, pri vrhniki pa že nekaj tankov, ki so ponoči pomečkali osebne avtomobile, ki so bili parkirani pri vhodu na avtocesto. Tudi okrog Ljubljane so bile postavljene barikade slovenske Teritorialne obrambe.

Iniciativni odbor Svetovnega slovenskega kongresa(SSK), katerega člani so bili vsi predsedniki konferenc, se je sestal ob pol devetih zjutraj, 27.junija v Cankarjevem domu.
Sam Kongres se je začel ob deseti uri dopoldan, kot je bilo tudi predvideno. Čeprav so v tem času Slovenijo že uničevali tanki okupatorske Jugoslovanske armade, je Kongres delal normalno vse do večera drugega dne.
Tako je SSK na popoldanskem zasedanju določil, da je nemogoče nadaljevati s predvidenimi načrti še v naslednjih dveh dneh, ko naj bi se dejavnosti Kongresa preselile v Celje. Zato smo se dogovorili, da se bomo skoncentrirali na bolj važne točke, kot so sprejem statuta SSK in izvolitev odborov.
TAKO JE SVETOVNI SLOVENSKI KONGRES KONSTITUIRAN in sedaj imamo Slovenci prvič v svoji zgodovini vseslovensko organizacijo, ki zajema Slovence doma in po svetu.

Moram povedati še to, da zvečer, 27. junija delegati in drugi obiskovalci Kongresa nismo mogli zapustiti Ljubljane, zato smo morali prenočiti v ljubljanskih hotelih, ki so bili že sicer polni tujih novinarjev. Kot sem že omenil se je drugo jutro Kongres odvijal normalno, če je to mogoče reči ob brnenju okupatorskih helikopterjev in letal, ter ob bombardiranju slovenskih obmejnih pasov ter letališča Brnik.

Na Kongresu so bili delegati iz dvajsetih držav. Nekateri so že ustanovili svoje konference(po zgledu naše Avstralske slovenske konference), drugi nameravajo to še narediti. Iz Avstralije je bilo na Kongresu prisotnih 11 delegatov, kot opazovalci pa so bili tu še drugi avstralski Slovenci, med katerimi je bil tudi veteran vsakoletnega srečanja v Dragi pri Trstu, ki je nekako zibelka kongresa, dr. Jure Koce.

Glavni odbor SSK, v katerem so po svojem položaju vsi predsedniki konferenc, se je sestal 7. julija v Ljubljani.
Med sejo je v višini oken na četrtem nadstropju stavbe v Cankarjevi 1, kjer smo sedeli, ropotal okupatorski helikopter, ki ni imel oznake "rdeči križ"(na to nas je opozorila Spomenka Hribar). Odbor SSK je odločil, da bo teden od ponedeljka 8. julija, do nedelje 14. julija TEDEN SSK. Predstavniki konferenc pa da naj se čimprej vrnemo v svoje države in organiziramo akcije s katerimi naj bi pridobili javnost in politične predstavnike v svojih okoljih ter tako opozarjali na čimprejšnje priznanje slovenske neodvisnosti. Pričeli naj bi tudi takoj z denarno zbirko za pomoč Sloveniji. Odbor je tudi odločil, da se v toku meseca sproži postopek za članstvo SSK pri Organizaciji Združenih narodov. Kongresa torej kot nevladne organizacije.

Razpravljalo se je tudi o načinu financiranja SSK, ki ga bo do seveda morale vzdrževati predvsem konference, vključno Avstralija. Samo upravljanje SSK bo stalo letno 100.000 dolarjev. Prihodnja seja Glavnega odbora pa bo v Celju 12. in 13. oktobra.

Sedišče SSK je v Trstu, za predsednika Kongresa pa je bil izvoljen Bojan Brezigar, dosedanji predsednik iniciativnega odbora SSK.

V Avstraliji so naši Slovenski narodni sveti in Avstralska slovenska konferenca napravili že precej koristnih akcij, vendar stojijo pred nami nove.Treba bo zbrati čim več denarja za pomoč Sloveniji, razmišljati pa bo tudi treba o financiranju naše lastne Konference in SSK.

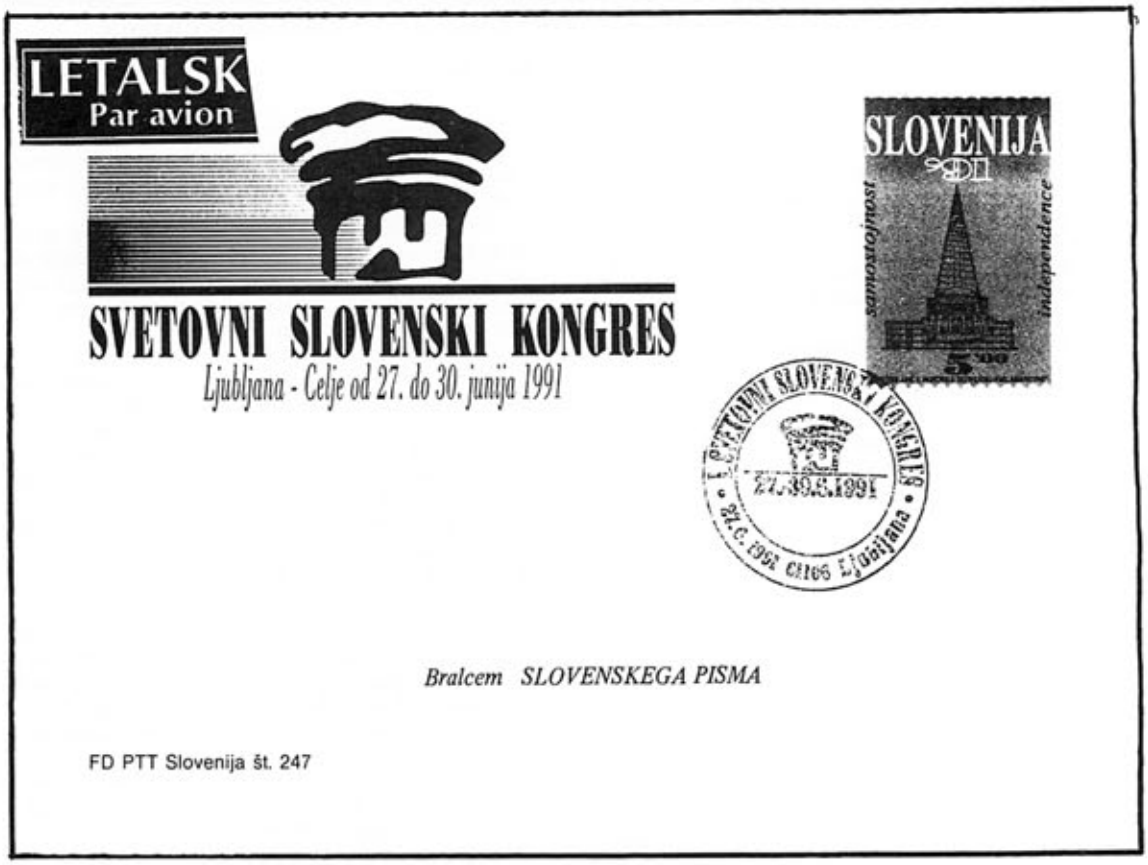
Osebno sem že iz Ljubljane poslal pismo avstralskemu prvemu ministru Bobu Hawku, ob vrnitvi pa sem z delegacijo iz Victorije obiskal senatorja Garetha Evansa.
Ob tej priliki bi se rad zahvalil g.Garry-ju Moore-ju in g.Sherrill O'Conor Šraj za njuno brezplačno delo in pomoč, pa tudi Slovenskemu narodnemu svetu iz Victorije, ki jima je plačal pot do Canberre.
Med pogovorom s senatorjem Evansom je bilo razbrati, da moramo razen zakonskih dokazov o pravici Slovenije do samostojnosti
Zato je potrebno:

1.Nabrati čim več podpisov na peticijah, ki smo jih razposlali vsem Slovenskim narodnim svetom in drugim posameznikom in organizacijam. Če bi vsak Slovenec zbral vsaj za eno polo podpisov, bi jih bilo pol milijona. Zato je treba pristopiti k sistematični akciji vseh članov slovenske skupnosti po Avstraliji.
2.Pristopiti je k čim bolj organizirani denarni zbirki. Bilo bi priporočljivo, da bi društva del dohodkov od svojih prireditev določila za pomoč Sloveniji.
Slovenski narodni sveti naj pričnejo resno razmišljati kako se bo financirala Avstralska slovenska konferenca in seveda tudi Slovenski svetovni kongres.

K vsemu naj dodam še to, da je treba v tem času pozabiti na osebne ambicije in medsebojna trenja. Misliti moramo samo na eno:KAKO POMAGATI NAŠI SLOVENIJI! Kako jo rešiti iz vojnega razdejanja. Vsi moramo tudi podpirati SVETOVNI SLOVENSKI KONGRES zaradi katerega smo nastali in ki se je rodil ob istem času kot naša samostojna Slovenija.
Med obiskom v Sloveniji sem se pogovarjal s Slovenci različnih izobrazb, političnih prepričanj in preteklosti, pa nisem naletel niti na enega, ki bi nasprotoval ciljem današnje Republike Slovenije. Nihče ni omahoval ali bil proti njeni osamosvojitvi. Mnogi so bili celo razočarani, češ da je slovenska vlada preveč popustljiva pri pogajanjih s predstavniki evropske skupnosti in jugoslovanskih republik.
Zgoraj omenjena enotnost naj bo za vzgled tudi nam!

DELEGATI AVSTRALSKE SLOVENSKE KONFERENCE ZA SSK

Canberra:Marjan Kovač, Cvetko Falež, Marija Osolnik;
Melbourne:pater Niko Žvokelj, Elica Rizmal, Vinko Rizmal;
Adelaide:Janez Ritoc
Sydney: Dušan Lajovic, Alfred Brežnik, Lojze Košorok;
Perth: Ferdo Pestotnik
Queensland:Tončka Heric, Stanko Heric, Marica Podobnik.

Bralcem SLOVENSKEGA PISMA

FD PTT Slovenija št. 247

PRVA ZNAMKA SAMOSTOJNE SLOVENIJE 1991-na znamki je načrt slovenskega parlamenta, ki ga je izdelal leta 1947 slovenski arhitekt Plečnik. Na ta projekt se je v povojnih letih pozabljalo, konec sedemdesetih in osemdesetih let pa je interes zanj ponovno oživel. Ostal bo verjetno le na papirju, saj je to Plečnikovo delo le arhitektura duha in misli...

ELICA RIZMAL-Ljubljana 1991

/Iz DRUŽINE/

Ponosen sem, da sem Slovenec

Torontski nadškof Ambrožič ljubljanskemu nadškofu Šuštarju

Dragi Lojze, pišem Ti, ker Te osebno poznam. Toda to pismo, kratko in morda angleško hladno, je namenjeno vsem, ki imate breme odločanja v teh težkih dnevih. Naj vam vsem, od Tebe in Kučana do Peterleta, Bučarja, Janša in Rupla in Kacina in še koga drugega, čestitam (ta beseda je vse prešibka) k vašemu odločanju, korajži in brihtnosti v zadnjih treh ali štirih tednih. Kako lepo je bilo, ob vsem vašem trpljenju in negotovosti, biti Slovenec v teh dnevih. Dobili ste politično in vojaško bitko, zmagali ste pa na še odločilnejši fronti, namreč fronti javnih občil in svetovnega političnega mnenja. Prvič v vsej moderni zgodovini je Slovenija kot Slovenija prihajala na prve strani svetovnih dnevnikov in v prve minute televizijskih poročil dan za dnevom, teden za tednom. Vaš odpor, vaš pogum, vaša pamet in spretnost, vaše gentlemenstvo je nekaj čudovitega. Naj se vam kot emigrant iz srca zahvalim —to, kar ste vi, me afirmira v novi domovini. Sam sem napravil, kar sem pač mogel: pisal sem predsedniku kanadske zvezne

vlade, govoril z javnimi občili, poskrbel za izjavo kanadske in ameriške škofovske konference. Slovenci v Kanadi in Torontu pomagajo stari domovini z vso vdanostjo in iznajdljivostjo. Toda glavno delo ste in boste opravili vi, Slovenci v domovini. Naj vam s solzami v očeh povem, kako ponosen sem, da sem Slovenec. Naj bo Bog z vami v težavah, ki vas še čakajo.

Toronto, 13. julija 1991
Vdani LOJZE AMBROŽIČ

Pismo teološkim fakultetam

Dekan Teološke fakultete v Ljubljani dr. Metod Benedik je 12. julija poslal 170 teološkim fakultetam in katoliškim univerzam po Evropi in svetu posebno pismo, v katerem jih seznanja z razmerami pri nas in jih prosi za pomoč pri državno pravnem priznanju Republike Slovenije.

Spoštovani gospod dekan,
dragi kolegi!

Gotovo ste seznanjeni z dogodki v Sloveniji.

1. Razglasitev samostojnosti Republike Slovenije je vrhunec demokratičnega prizadevanja našega naroda, da se otrese realsocialistične dediščine in tako tudi drugim narodom Jugoslavije pomaga na poti uveljavljanja demokracije in temeljnih človekovih pravic. Različnost narodov, kultur in religij na tem delu sveta komunisti in vojaški vrh izkoriščajo za vzdrževanje starega reda in še naprej teptajo osnovne pravice narodov in posameznikov.

2. Brutalna agresija na Republiko Slovenijo je pokazala vso ostrino zapletenih problemov pri nas in odločenost stalinističnih sil, da z vsemi najbolj krutimi sredstvi ohranjajo stari red in preprečijo uveljavljanje demokratičnih načel in pravic narodov, da sami odločijo o svoji usodi.

3. V Sloveniji smo prepričani, da je edini izhod iz krize priznanje demokratičnih odločitev Republike Slovenije v mednarodni javnosti. Prosimo vas, spoštovani kolegi, da po svojih močeh in svojem vplivu podprete naše težnje v vaši državi in pripomorete k državnopravnemu priznanju Republike Slovenije.

Iskren pozdrav in hvala za dobroto!
Prof. dr. METOD BENEDIK, dekan
v imenu profesorskega zbora

IZ BRZOJAVK NADŠKOFU ŠUŠTARJU

V zadnjih dnevih in tednih, ki so bili za vas in vaš narod tako težki, smo bili z mislijo in molitvijo pogosto pri vas...Bogoslovno semenišče St.Luzi v Churu ne bo pozabilo svojega nekdanjega rektorja in profesorja...
V znamenju solidarnosti in prijateljstva s Slovenci so Švicarji že obljubili določeno vsoto denarja za izobraževanje bodočih slovenskih duhovnikov.
Franz Ahnen, rektor

.....

Vam in vsemu slovenskemu narodu s svetim Frančiškom kličemo:"Mir in dobro!"
Vzgojiteljice Kongregacije šolskih sester sv. Frančiška Kristusa Kralja

.....

V teh težkih dneh vaše stiske mislimo na vas in molimo za edinost, mir in versko svobodo. Bog naj vse obrne na dobro!
Paderborn
Hans Leo Drewes, pomožni škof in stolni prošt.

.....

Po vsem kar ste že storili, imate še posebno veliko pastoralno odgovornost pri globokih družbenih spremembah v vaši deželi. Vsi vaši prijatelji vam stojijo ob strani in molijo za vas.
Smo v stikih s Karitas in smo pripravljeni pomagati, kjer je potrebno, kot tudi druge evropske zveze Karitas.
Dr.Georg Hussler, nemška Karitas
Freiburg

.....

Slovenci iz Benečije vam izražajo vso solidarnost in moralno podporo ter upajo, da bo pri vas čimprej zmagala moč miru, svobode in spoštovanja človekovih pravic.
Čedad
Kulturno verski list DOM

NadŠkofu Šuštarju so poslali solidarnostne brzojavke, v katerih izrekajo Slovencem moralno podporo v težkih trenutkih ter zagotavljajo svojo pomoč še mnogi drugi, med njimi tudi bazelski škof Otto Wust, tržaški škof Lorenzo Bellomi, generalni tajnik UNIAPAC Josef M. Mertes ter

Tudi ameriški nadškof Theodore E. McCarrick je izrazil svojo podporo Slovencem ter napotil kritične besede zaradi dvoličnosti ameriške vlade.

Slovenska komisija Pravičnost in mir je sprejela številne izraze podpore in najboljše želje za slovensko prihodnost iz vsega sveta.

Prof. dr. Anton Stres, predsednik slovenske komisije Pravičnost in mir, je 9. julija 91. poslal vsem ustanovam, udeležencem evropskega ekumenskega zborovanja v Baslu poseben poziv za priznanje Slovenije, kot samostojne države.

BITI
NA
SLOVENIJO
MACEDONIA
YUGOSLAVIA
USA...

PREJELI SMO.....

PROŠNJE ZA POMOČ SLOVENIJI

REPUBLIŠKO MINISTRSTVO ZA INFORMIRANJE REPUBLIKE SLOVENIJE JE POSLALO SLOVENCEM PO SVETU PISMO, V KATEREM JIH PROSI, NAJ ZASTAVIJO SVOJ VPLIV ZA ČIMPREJŠNJE PRIZNANJE SLOVENIJE KOT NEODVISNE IN SUVERENE DRŽAVE.
Iz pisma:
Dragi prijatelji!
Dragi prijatelj!
Mogoče poznaš in spremljaš tragedijo, ki jo doživlja moja domovina Republika Slovenija.....gotovo razumeš našo stisko. Zato te prosim, da nam Skušaš pomagati po svojih močeh! Uporabi ves svoj vpliv med svojimi prijatelji in znanci ter pri vseh drugih, ki lahko pomagajo preprečiti še večjo katastrofo, ki nam grozi in ki lahko pripomorejo, da bo mednarodna skupnost čimprej priznala Slovenijo kot samostojno, suvereno in neodvisno državo.
Jelko Kacin

SKUPŠČINA REPUBLIKE SLOVENIJE
IZVRŠNI SVET

Spoštovani rojaki in rojakinje!

Od Slovencev po svetu prejemamo številne izraze solidarnosti in poročila o njihovi dejavnosti v podporo Republiki Sloveniji v trenutkih njenega težavnega boja za svobodo in neodvisnost. Vaša zadržanja in besede so nam v spodbudo, da bomo še trdneje vztrajali v odporu zoper napadalca. Od Slovencev po svetu si ta trenutek želimo predvsem to, da bi se še bolj množično, dejavno in organizirano obračali na tamkajšnjo javnost, zlasti pa vplivali na tuje vlade in mednarodne organizacije, naj pomagajo Republiki Sloveniji, in sicer tako:
-da zahtevajo ustavitev napadov jugoslovanske armade na Slovenijo in vrnitev(kontrolirano) njenih enot v vojašnice (v ta namen je bila predvčerajšnjim dogovorjena ustanovitev mešane komisije, vendar Marković še zdaj ni imenoval oziroma potrdil od jugoslovanske vlade pooblaščenih članov komisije);
-da takoj pošljejo svoje opazovalce(tudi vojaške)v Slovenijo;
-da takoj sprožijo ustrezne varovalne mehanizme KEVS,EGS;
-da priznajo Republiko Slovenijo kot neodvisno državo.
Pišite državnim, vladnim in strankarskim predsednikom in drugim funkcionarjem ter medijem, naj ne čakajo, kakor so (predolgo) čakali pri Kurdih.
Organizirajte odbore, zbirajte podpise, nastopajte v javnosti, zbirajte denarne prispevke. Posredujte to sporočilo drugim.
Za našo skupno domovino!
Ljubljana,
dr. Janez Dular
Član IS Skupščine RS za Slovence po svetu

KLIC ROJAKINJE IZ DALJNJEGA DARWINA

Dragi rojaki!
Glede na tragičen razplet situacije v Sloveniji, ko nam JLA razbija, ubija in uničuje domovino, ne moremo stati ob strani neprizadeti. Mislim, da bi bilo potrebno nemudoma poslati pismo na Združene narode, papežu v Rim in direktno Bakerju in Bushu v ZDA.
Zadeva je nujna! Če drugega ne bodo vsaj ljudje v svetu izvedeli kaj več resnice in ne tako kot sedaj, ko Beograd razširja po svetu neresnice v svojem časopisu Politika v angleščini. Kako je mogoče, da naenkrat svet daje potuho beograjskim komunistom, vse demokratične republike pa na tak nezaslišan način pušča na cedilu.

Mara Mericka
Darwin,28.6.91.

SKUPŠČINA REPUBLIKE SLOVENIJE
IZVRŠNI SVET

Dragi Rojaki!

Glede na zadnje novice o pogajanjih na Brionih in o govoru generala Adžiča oficirjem jugoslovanske armade pred njihovim odhodom v Slovenijo, kjer naj pripravijo in izpeljejo nov, še dosti hujši napad ter pokoritev prebivalstva(z množičnimi represalijami tudi nad civilisti in z uničevanjem tudi civilnih objektov) in odstranitev sedanjega, demokratično izvoljenega političnega vodstva, je v naslednjih dneh pričakovati povečan pritisk na Slovenijo, s tem pa tudi povečano potrebo po pomoči raznih vrst. Predvsem je treba ohraniti in še stopnjevati pritisk na tuje vlade, naj priznajo samostojnost Republike Slovenije(brez odlašanja) in naj pošljejo svoje opazovalce, tudi vojaške(prav tako brez odlašanja, drugače bodo sokrive nadaljnjega, nepotrebnega prelivanja krvi).Dosedanje akcije Slovencev po svetu naj se ne izkažejo samo za trenutno, kratkotrajno in kratkosapo navdušenje, temveč samo za prvi val vztrajnega in trdoživega prizadevanja. Velikega cilja pač ni mogoče doseči kar zlahka, mimogrede.
Ljubljana, 7.7.91.
dr. Janez Dular

ALL SLOVENIAN WORLD CONGRESS A MESSAGE TO THE INTERNATIONAL COMMUNITY

In the heart of Europe a fire has sparked. Yugoslav army has attacked independent Republic of Slovenia with the aim to establish a communist dictatorship. The army has been commanded by commaaders withouth a constitutional legal base and withouth the support of International Law. Enormous consequences for the peace in Europe and the whole World could emerge from this attack. This fire must be shut down immediately.

The All Slovenian World Congress is calling on all the World community, United Nations and members of European Safety Council to immediately act by all moral, political and real means to stop the bloodshed, human rights violations and devastation of the independent country of Slovenia founded by the referendum of Slovenian people.

In our opinion the immediate diplomatic world recognition of the Republic of Slovenia within the current borders would contribute to sobering of the attacker, a cease fire and establish the precondition to a peaceful search for a solution.

The All Slovenian World Congress is asking its members to take part in acting with their own Governments and International institutions to achieve the above goals.

Ljubljana, 28 th June 1991

BITKA

ZA SLOVENIJO V AVSTRALIJI

POROČILO AVSTRALSKE SLOVENSKE KONFERENCE

Vojna v Sloveniji je povzročila med vsemi nami precej nemira, obenem pa nas je vzpodbudila k zahtevnim akcijam, ki so sedaj za nami, seveda pa nas čaka še kopica novih.

V Statutu Svetovnega slovenskega kongresa(SSK) piše v drugem členu, da so glavni programski cilji Kongresa in seveda s tem vseh območnih konferenc po svetu, tudi prizadevanje za mednarodno uveljavitev Slovenije in internacionalizacija slovenskega vprašanja. Seveda govori Statut še o drugih ciljih, vendar sta se prav zgoraj našteta uveljavila v sedanjem, za Slovenijo tako težkem času.

Svojega poslanstva se je zavedalo tudi tajništvo ASK-ja in je zato takoj pričelo s sistematskim obveščanjem, oziroma pošiljanjem dokumentov, ki jih je dobilo neposredno od slovenskih ministrov v Ljubljani, raznim avstralskim medijem in politikom.

Med njimi seveda prvemu ministru Avstralije gospodu Bobu Hawku in senatorju Garethu Evansu, ministru za zunanje zadeve. Tajništvo ASK je bilo tako nekaj dni v skoraj vsakodnevni zvezi z ministrom dr.Janezom Dularjem, ki je v Izvršnem svetu Slovenije odgovoren za Slovence po svetu.Prevajali so se tudi razni potrebni dokumenti. Tajništvo ASK-ja je imelo tudi redne stike s Slovenskimi narodnimi sveti po Avstraliji.

Razpošiljalo jim je razne zanimivosti in dokumente ter se trudilo, da bi bili vsi skupaj čim bolj učinkoviti. Stanka Gregorič, organizacijska tajnica ASK-ja in Anica Markič sta obiskali ameriški konzulat.

Obe sta se , z Lojzetom Markičem in Štefanom Merzelom udeležili skupnega sestanka s predstavniki drugih narodov, kjer so bili navzoči predvsem Hrvati.Na tem sestanku so bila obravnavana neka važna vprašanja v odnosih Slovenija - Hrvaška in naših eventuelnih skupnih akcij.

Stanka Gregorič se je v imenu ASK-ja priključila predstavnikom slovenskih društev in organizacij v Victoriji in obiskala ministra za imigracijo Garry-ja Handa, kateremu je izročila sveženj raznih informacij in dokumentov iz Slovenije, med drugim tudi Ustavo SFRJ, ki v svoji preambuli z leta 1974 govori o tem, da imajo narodi iz Jugoslavije pravico do osamosvojitve, vključno pravico do odcepitve. G.Handa je obiskal v Canberri tudi predsednik ASK-ja, Marjan Kovač. Udeležil se je protestnega shoda pred francosko ambasado, z viktorijsko delegacijo dveh odvetnikov pa je obiskal senatorja Garetha Evansa.

Tajništvo ASK-ja je o svojem delu obveščalo tudi Slovenijo, tako preko telefona kot potom faxa, saj je bilo potrebno v tistih kritičnih dnevih pošteno poprijeti za delo.

Stanka Gregorič
Organizacijska tajnica ASK

POROČILO SLOVENSKEGA NARODNEGA SVETA VIKTORIJA

V času, ko so se naši trije delegati za SSK, Elica Rizmal, Vinko Rizmal in pater Niko Žvokelj, pripravljali za prvi, ustanovitveni SSK v Ljubljani, tudi mi v Victoriji nismo držali skrižem rok.

Priprave za proslavitev osamosvojitve Slovenije, ki jih je prevzel naš marljivi Štefan Merzel so potekale kot je bilo načrtovano. Vendar smo se na sam dan, ki je bil rezerviran za to veselje na melbournškem City Squaru, zbrali kot protestna skupina, katere program je potekal bolj v komemorativnem slogu. Manifestaciji so se pridružili tudi številni pripadniki drugih narodov. Program je tega dne povezovala zelo uspešno Helena Leber, podpredsednik SNS-ja Stanko Prosenak pa je povedal v svojem govoru tisto kar smo čutili vsi: ogorčenje in jezo nad ravnanjem jugoslovanske armije ter ZDA, ki je tej armiji dala zeleno luč za napad na Slovenijo.

Ko smo pred tem dogodkom, 26.junija izvedeli, da je Slovenija proglasila osamosvojitev, smo to novico skromno proslavili v Slovenskem verskem in kulturnem središču Kew. To proslavitev je posnela ekipa SBS etnične televizije.

Sicer smo bili victorijski Slovenci v tistih dneh najbolj iskani s strani avstralskih medijev. Ni bilo televizijske postaje ali radia, ki ne bi predvajali kak pogovor s člani Slovenskega narodnega sveta.

Telefoni in faxi so delali takorekoč dan in noč. Pisali so se protesti, prošnje za priznanje Slovenije kot samostojne države in drugo...

Glavne aktivnosti SNS-ja v Victoriji:

-Nekaj izrednih sestankov odbora

-Obisk na nemškem konzulatu

-Prevodi in priprave dokumentov, ki naj bi bili posredovani ministrom laburistične in liberalne stranke

-SNS v Victoriji sta priskočila na pomoč sodni advokat, tudi strokovnjak za mednarodno pravo, Avstralec g. Garry Moore in odvetnica Sherrill O'Conor Šraj, Avstralka, soproga slovenskega rojaka, ki prav lepo govori slovensko.G.Garry Moore je temeljno raziskoval vprašanje mednarodnega priznanja Republike Slovenije, kot samostojne države, na podlagi drugih podobnih primerov v svetu in v zgodovini osamosvojitve nekaterih držav. G. Sherrill O'Connor Šraj pa je ves teden brskala po raznih knjižnicah in raziskovala ter zbirala razen potrebni material, je pa tudi koordinirala celotno akcijo.

-SNS Victorije je razposlal 13.000 dopisnic, naslovljenih na senatorja Evansa, ki jih je natisnil predsednik SNS-ja Simon Špacapan.Razposlal je peticije , letake, ki so jih pripravili sydneyski rojaki.Podpredsednik Stanko Prosenak se je udeležil srečanja z ministrom Garry-jem Handom.V toku pa je še akcija zbiranja denarja za Slovenijo.

BITKA ZA SLOVENIJO BITKA ZA SLOVENIJO BITKA ZA SLOVENIJO BITKA ZA SLOVENIJO

Omeniti je seveda še velik odziv slovenskih rojakov na nedeljsko mašo v slovenski cerkvi v Kew, 30.6.91., po kateri so se rojaki zbrali v dvorani pod cerkvijo v velikem številu. Dvorana je bila nabito polna.
Malokomu je bilo tega dne do jedače, čeprav je naš pridni Štefan zopet poskrbel za vse kar spada k pikniku. Na tem srečanju je spregovorilo nekaj govornikov, med katerimi je bil najbolj energičen naš podpredsednik SNS, Stanko Prosenak. Ponovno je izrekel misli večine, ki je bila tam in ki mu je navdušeno ploskala. Tudi ta program je vodila in povezovala Helena Leber. Fantje ansambla Karantanija pa so brezplačno skrbeli za umirjeno glasbo.
Ker smo že pri ansamblih je treba povedati še to, da so se prostovoljno odzvali na City Squaru, 29.6. tudi fantje ansambla Kristal in Alpski odmevi.

Tudi hrvaških demonstracij se je udeležilo nekaj Slovenk v narodnih nošah in Slovencev z zastavami. Tukaj je imela presunljiv govor v angleščini Helena Leber, govorila pa je tudi Stanka Gregorič.

Poročilo napisala
Stanka Gregorič

JOŽE VAH IZ QUEENSLANDA POROČA

Čeprav nas je na tem delu avstralskega kontinenta tako malo lahko s ponosom rečemo:SLOVENEC SEM!

Tudi mi smo bili aktivni, tako kot drugi rojaki po Avstraliji in del naših dejavnosti bom naštel kar po vrsti:

-Resnično situacijo dogodkov v Sloveniji sem osebno pojasnjeval na ABC televiziji.
-Bil sem v stiku z lokalnim članom parlamenta -zvezne vlade, g. Johnom Bradfordom. Predal sem mu tudi protestno pismo, ki ga je odposlal senatorju G.Evansu.
-Dvakrat je imela radijska postaja 4 CRB-FM z menoj intervju. Debata med managerjem in menoj se je sukala vse od začetkov slovenske zgodovine do danes.
-Razdelili smo lepo število dopisnic naslovljenih na G.Evansa.

-Na naši radijski oddaji smo prebrali pismo Slovenske izseljenske matice, v katerem poziva njen predsednik, dr. Mirko Jurak vse rojake naj podprejo prizadevanja domovine, da bi dosegla popolno samostojnost in bila priznana od medanrodne javnosti kot samostojna država Republika Slovenija.
-V Brisbanu smo imeli dvakrat mirne shode s Hrvati, na katerih se je zbralo lepo število tukajšnjih Slovencev.
-Udeležili smo se tudi službe božje, ki jo je imel tukajšnji hrvaški duhovnik. Vse darove tega dne je podaril Sloveniji-nekaj čez 1.000 dolarjev.

Tudi naša slovenska skupnost v Queenslandu je sedaj pristopila k zbiranju denarja za pomoč Sloveniji.

SLOVENSKA SKUPNOST JUŽNE AVSTRALIJE

Najbrž bi pred mesecem dni bil drugačen odgovor na vprašanje kaj dela Slovenec Južne Avstralije.
Ljudje smo živeli bolj vsak sebi. Pa je prišel 25.junij in dnevi po njem, ki so nas Slovence, vsaj nekatere, še bolj združili v eno samo veliko družino. Postali smo ponosni, zavedni, odkriti ljudje. Strah in srd pa nas silita k temu, da delujemo kot skupnost in da se še bolj zbližamo ter da pomagamo rojakom doma.

Žalostno je spoznanje, da je morala nad Slovenijo priti vojna, da bi naši avstralski sosedje spoznali našo deželo. Zdaj nam čestitajo in nas vzpodbujajo.
Slovenci pa zaskrbljeni čakamo poročila od doma in se bojimo naslednjega dne, čeprav smo prepričani, da se slovenska vlada ne bo vdala in da bo Slovenija končno le svobodna, demokratična dežela.

Ob dogodkih v Sloveniji se je tudi pri nas, v Južni Avstraliji začela vrsta različnih akcij. Zbiramo podpise-peticijo, z željo, da bi avstralska vlada med prvimi priznala slovensko osamosvojitev. Ljudem posredujemo domoljubne nagovore z željo, da bi se pri vseh vzbudila patriotska čustva. Tudi z akcijo zbiranja finančne pomoči smo pričeli in upamo, da bo uspešna.

V nedeljo, 7.7.91. smo se skupaj s Hrvati udeležili mirovnega shoda. Pridružili so se nam tudi Albanci, Muslimani in Makedonci. V angleščini smo avstralski javnosti predstavili delček slovenske zgodovine s pričakovanjem, da bi uvideli, da ima Slovenija pravico do svoje neodvisnosti.

V nedeljo, 14.7.91. smo v slovenskem klubu začeli s serijo desetih predavanj o slovenskem jeziku, literaturi, kulturi in zgodovini. Tako bomo vsi skupaj še bolje spoznali slovensko deželo.

Ob vseh akcijah sta zelo aktivna tudi slovensko versko središče in slovenski radijski program.

SLOVENCI ! RODOLJUBI !

Tako daleč od Slovenije smo, da lahko samo z bolečino v duši gledamo na grozote, na tragedijo, ki se dogaja doma. V vseh nas je ponos na naš narod. Je jasna zavest, da smo Slovenci.

Tanki gazijo preko zorečih žitnih polj, uničujejo ceste, ki so jih gradili počasi in mukoma. Tuja vojska podira kulturne spomenike bombardira letališča, radijske in televizijske objekte, elektrarne...

Kamor stopi sovražni vojak, pušča za sabo smrt, uničenje in katastrofo.

V naši deželi letos ne bo prave žetve, ne sreče in n e miru!

Slovenci, ne dajmo našim rojakom doma, da bi ostali brez vsega! Bodimo solidarni z njimi, ki branijo naše domove! Da bi Slovenija znova postala bogata, delovna dežela, ji moramo tudi denarno pomagati. Vsak naj po svoji vesti, po svoji zmožnosti in ljubezni do domovine prispeva svoj denarni prispevek.

SLOVENSKI NARODNI SVET-SOUTH AUSTRALIA
Janez Zagorc

BITKA ZA SLOVENIJO BITKA ZA SLOVENIJO BITKA ZA SLOVENIJO BITKA ZA SLOVENIJO

Samostojna SLOVENIJA 1991, vse najboljše

SLOVENCI IZ SYDNEYA ZA SLOVENSKO NEODVISNOST

Znameniti dogodki v Sloveniji, so že od vsega začetka imeli velik vpliv na slovensko skupnost v Sydneyu. Najprej v navdušenju, potem v ogorčenju in zaskrbljenosti, so Slovenci v Sydneyu pozabili svoja stara nasprotja in probleme in se kot Slovenci doma, združili v en narod, z eno željo:pomagati domovini.

Takoj po proglasitvi neodvisnosti, v četrtek, 27.junija 91.smo organizirali javno proslavo neodvisnosti na ploščadi pred osrednjo mestno hišo v Sydneyu. Z zastavami, transparenti, narodnimi nošami in slovensko muziko smo izrazili svoje navdušenje nad neodvisnostjo domovine, avstralski publiki pa smo istočasno dajali informacije o Sloveniji z dobro pripravljenimi pamfleti, na katerih je bil zemljevid Evrope, z jasno označeno Slovenijo in angleški tekst, ki je dajal podatke o Sloveniji in njeni neodvisnosti. Kakor smo že slišali, je imela slovenska vlada izredno dobro organizirano službo obveščevanja javnosti, v Sydneyu pa je to delo v veliki meri prevzel Slovenski informacijski urad, ki ga običajno vodi g. Alfred Brežnik. Ker je bil g. Brežnik v tem času kot delegat ASK na obisku v domovini, sta to delo prevzela njegova sinova Fredi in Mark in sta ga tudi odlično opravljala. Avstralsko javnost sta ves čas obveščala o vseh dogajanjih v Sloveniji in v avstralski slovenski skupnosti.

Naša prav prireditev, v petek 28. junija zvečer, v prostorih Kluba Triglav, je bila organizirana z namenom proslavitve slovenske neodvisnosti, vendar se je zaradi razvoja dogodkov spremenila v protestno zborovanje, s katerega smo poslali brzojavke solidarnosti g.Kučanu, g. Peterletu in g. Bučarju. Za tem smo pod vodstvom patra Valerijana Jenka molili za srečo in uspeh domovine. Dogodki v Sloveniji so v tem času že vzbudili povečano zanimanje javnosti in začeli smo že dobivati telefonske pozive iz časopisnih agencij in radijskih postaj s vprašanji o naših mnenjih in informacijah.

V soboto, 29. junija zvečer je svečana maša za domovino pri Slovenskem društvu Sydney že privabila snemalce dveh televizijskih postaj in več časopisov. Maše se je udeležilo okrog 400 ljudi. Istega dne nas je veliko Slovencev iz Sydneya odšlo v Canberro, kjer je tamkajšnji slovenski klub organiziral veliko proslavo in športno tekmovanje za vse slovenske klube iz NSW in Victorije. Planirana proslava je zaradi vedno bolj pretresljivih novic iz domovine odpadla, zbrali pa smo se pred parlamentom v Canberri. V soboto samo Slovenci, v nedeljo pa skupno s Hrvati in velikim številom novinarjev in kamer različnih televizijskih postaj.

Poslali smo protestna pisma avstralski vladi s prošnjo naj prizna neodvisnost Slovenije, zraven pa naj zahtevajo od jugoslovanske vlade, naj preneha z nasiljem in prelivanjem krvi v Sloveniji. V soboto zvečer smo namesto predvidene proslave poslušali koncert pevskega zbora Wollongong, ki je prepeval domovinske pesmi, vmes pa s strahom in ogorčenostjo gledali novice o naraščajočem nasilju nad Slovenijo. Medtem je v Sydneyu že vsak Slovenec slišal na naši redni slovenski uri na radiu 2 EA vse najnovejše novice o napadu na Slovenijo. Odlomke iz slovenskih oddaj so povzele tudi oddaje drugih narodov. Prenos najnovejših poročil iz Slovenije in razgovori z različnimi osebami v Sloveniji in Avstraliji so napravili oddajo še bolj zanimivo.

V torek, 2. julija, smo v Slovenskem klubu Triglav organizirali srečanje zastopnikov vseh slovenskih organizacij v Sydneyu, s članom zveznega parlamenta Avstralije, g. Tedom Grace-om, z namenom, da se ga seznani s stanjem v Sloveniji in da se mu predа poslanica slovenske skupnosti Sydney za avstralsko vlado. Slovenski informacijski urad je v enem dnevu opravil izredno delo. V enem dnevu je pripravil gradivo v angleščini za informacijo javnosti in ga skupaj z obvestilom o bodočem srečanju poslal vsem časopisom, radijskim in televizijskim postajam. Srečanja so se tako udeležili zastopniki vseh slovenskih organizacij:Verski center Merrylands, Slovensko društvo Sydney, Slovenski klub Triglav, Društvo slovenskih akademikov, Slovensko narodno društvo in seveda Slovenski narodni svet za NSW, poleg njih pa tudi predstavniki hrvatske skupnosti, hrvatske cerkve, litvanska skupnost in podpredsednik organizacije zasužnjenih narodov g.Michael Darby. Celotno srečanje sta posneli dve TV postaji, prisotnih pa je bilo tudi nekaj novinarjev iz tiska. Slovenski informacijski urad je poskrbel, da je bil posnetek glavnih točk tega srečanja objavljen še isti večer na slovenski oddaji radia 2EA, naslednje jutro pa so del slovenske oddaje posredovalitudi na hrvatski in italijanski uri.
Ko je naslednji dan, v sredo, 3.julija avstralska javnost zvedela novico, da se pritisk armije na Slovenijo povečuje in da so po sredi tudi letala, ki bombardirajo mirno prebivalstvo, je bilo videti, da je vsakemu časopisu in radijski oddaji, ki se srečanja prejšnji večer ni udeležila, postalo žal zato in so poskušali na vsak način dobiti informacije, poročila in izjave preko telefona ali iz osebnih razgovorov. Vsak Slovenec katerega ime se je v zadnjem času pojavilo kje v javnosti, je bil vprašan za mnenje, načrte in pričakovanja, predvsem pa, kaj pričakujemo od avstralske vlade Slovenski informacijski urad je deloval kot nekakšen prometnik v organiziranju pogovorov in vzpostavljanju stikov med avstralskimi časopisi in radijskimi postajami na eni strani ter slovenskimi politiki, delegati na Svetovnem slovenskem kongresu v Ljubljani pa tudi osebami iz slovenske avstralske skupnosti na drugi strani.

Skupen napor Informacijske službe Slovenije in Slovenskega informacijskega urada v Sydneyu je doseglo, da nismo našli v Sydneyu časopisa, ki ne bi imel na naslovni strani in še na dveh ali treh naslednjih straneh poročila iz Slovenije. Vse radijske in televizijske postaje so vsako uro začenjale poročila

BITKA ZA SLOVENIJO BITKA ZA SLOVENIJO BITKA ZA SLOVENIJO BITKA ZA SLOVENIJO

z najnovejšimi dogodki iz Slovenije in prvič v zgodovini je vsak Slovenec na vprašanje od kod prihaja, lahko odgovoril "iz Slovenije", ne da bi mu bilo treba pojasnjevati kje je Slovenija.

Tudi verski center v Merrylandsu se je pokazal kot dober dušni pastir narodu v stiski. Poleg prve proslave oz. zborovanja na Triglavu, maše za domovino v soboto v Slovenskem društvu Sydney, molitev za domovino pri maši v nedeljo, se je pater Valerijan udeležil tudi srečanja na Triglavu, vmes pa pridno pošiljal protestna pisma in faxe vsem institucijam, ki bi lahko pripomogle k mirni rešitvi slovenske krize in priznanju slovenske neodvisnosti, zraven pa je dajal še številne izjave za tisk. V četrtek, 4. julija je Slovenski verski center skupaj s hrvaško cerkvijo pripravil svečano mašo za domovino v St.Mary's katedrali v Sydneyu, katere se je udeležilo več tisoč Slovencev, Hrvatov in simpatizerjev iz Litvanije, Ukrajine in drugih. Isti večer smo svečano sprejeli na letališču Sydney vračajoče se delegate iz Ljubljane. Oba dogodka sta bila dobro prikazana v časopisih in na televiziji.

V nedeljo, 7 julija smo v Klubu Triglav pripravili sprejem za povratnike iz domovine in dali sydneyskim Slovencem možnost, da so slišali vse novice o dogodkih doma iz ust očevidcev.

Veliko zanimanja je tudi bilo naslednjo nedeljo, ko smo v Klubu Triglav predvajali video posnetke iz slovenske televizije o vseh najvažnejših dogodkih v domovini. Lahko rečemo, da smo bili avstralski Slovenci prav tako ganjeni in prizadeti, kot ljudje doma in čeprav smo gledali svečano proglasitev neodvisnosti samo na videu, smo sprejeli dviganje slovenske zastave, himno in predsednikov govor z rosnimi očmi in ploskanjem odobravanja, posnetke razdejanja in posledic vojne pa z grozo in globoko ogorčenostjo.

Sedaj vlada premirje in vsi čakamo. Daleč smo od doma in ne moremo mnogo pomagati domovini, ki gre skozi težko preizkušnjo. Vse kar lahko zdaj še napravimo je, da ji pomagamo materialno.

V ta namen so pri vseh slovenskih organizacijah v Sydneyu že organizirane zbirke prostovoljnih prispevkov. Vse organizacije tudi pripravljajo dobrodelne prireditve v ta namen. Prva taka prireditev je dobrodelna večerja v Slovenskem društvu Sydney, ki bo 27. julija, kjer bo ves dobiček namenjen za pomoč Sloveniji. Klub Triglav in verski center v Merrylandsu bosta sledila s podobnimi prireditvami malo kasneje.

Medtem se je pozornost avstralske javnosti precej zmanjšala, saj premirje za njo ni tako zanimivo, kot je borba malega naroda (Avstralci nas kličejo "plucky"), ki se je skoraj golih rok boril proti dobro oboroženi armadi. Javno mnenje se je v glavnem obrnilo na našo stran, kar pa seveda še ni dovolj. Še vedno moramo delati z namenom, da svetovna javnost ne bo pozabila, da se je slovenski narod odločil za svobodo in neodvisnost in da pri tej odločitvi ne bo odnehal.

MARTHA MAGAJNA
Sydney 17. julija 1991.

JOŽICA GERDEN IZ MILDURE poroča

Pismo predsedniku predsedstva Slovenije

Spoštovani g.Milan Kučan,

danes sem imela intervju-razgovor z novinarjem našega lokalnega avstralskega časopisa o vojaškem nasilju v Jugoslaviji. Na novicah sem ravno slišala sirene v Ljubljani, zato sem bila vesela, da so me poklicali iz časopisnega podjetja in sem imela priložnost izraziti svoje občutke in mišljenje vseh naših rojakov, ki žive tukaj v Milduri(Viktorija).

...Novinar mi je naročil, naj vam v imenu vseh ostalih novinarjev izročim njihove iskrene pozdrave z željo, da bi bili uspešni.

Naš ugled raste hitro in vsi ljudje se zgražajo, da je kaj takega mogoče v današnjem času v sredini Evrope. Zgražamo se tudi, da je bil zapadni svet tako zaslepljen glede Jugoslavije in da je v začetku podprl takšno barbarsko vojno vlado.

Nadaljevanje na strani

STANE HERIC IZ GOLD COASTA POROČA IZ LJUBLJANE

V sredo, 6.6.1991. je izvedel ves svet kje je deželica Slovenija. Toda malo mestece Walgett, skoraj v sredini Avstralije, je bilo par korakov pred drugimi.....

To jutro nas je klical iz Slovenije Stanko Heric in sporočil, da je pred eno minuto Slovenija proglasila neodvisnost.

Najprej sem telefonirala prijateljem na Zlati obali-Gold Coast z opravičilom, ker jih budim ob petih zjutraj."Samo hitro pojdi s telefona, da lahko sporočim še drugim" je dejala Anica Cuderman.

Na šolskem zboru sem to novico sporočila ob devetih zjutraj vsem učiteljem, staršem in študentom. Skupaj smo molili za miren in uspešen potek dogodkov. Učitelji so me prosili, da pridem v vse razrede in na drobno razložim za kaj se gre. Študentje so zatem začeli risati plakate z napisi:

HAPPY BIRTHDAY SLOVENIJA!
LONG LIVE SLOVENIJA!

Te plakate so obesili na zidove.

Še isti večer smo se Slovenci iz Lightning Ridga zbrali pri nas in dvignili slovensko zastavo na 40 metrov visok železni drog. Zapeli smo Zdravljico in se veselili.

V četrtek 27.6.1991. je Stane spet telefoniral razburjeno: "Pomagajte kakor morete! TANKI LETIJO PROTI LJUBLJANI! VOJAŠKI HELIKOPTERJI SO NAD LJUBLJANO! Obrnite se na avstralsko vlado, povejte drugim Slovencem!" Takoj sem telefonirala v Canberro in Brisbane, odkoder so spet telefonirali v Ljubljano, za potrditev teh novic. Toda v Ljubljani je bila tretja ura zjutraj, večina je spala in sploh ni vedela kaj se dogaja.

Stane je ocenil situacijo s širšega stališča in že pred odhodom je dejal:"ČE BO VSE PRAV BOMO PRAZNOVALI! ČE BO TREBA BOMO POMAGALI!ČE BO PA VOJSKA, SE BOMO BORILI DO KRAJA!"

Cilka Žagar

BITKA ZA SLOVENIJO BITKA ZA SLOVENIJO BITKA ZA SLOVENIJO BITKA ZA SLOVENIJO

POROČA CILKA ŽAGAR
iz LIGHTNING RIDGE-a

Ker zdaj vas, kakor nas,
jo srčno branit kliče čas!
/Po Prešernu/

Slovenska tragedija je zadnjih dni junija je povzročila veliko vznemirjenje doma in med nami po svetu. Stane Heric, delegat Avstralske slovenske konference za Svetovni slovenski kongres in Aleksander Zorn, ki nas je pred kratkim obiskal, sta oba po telefonu iz Ljubljane prosila, da v Avstraliji organiziramo proteste in da pritiskamo na svetovno javnost, da prizna slovensko neodvisnost.
Takoj v petek, 28.6. smo se sestali v Canberri s člani Slovenskega kluba. Vsi so bili navdušeno pripravljeni podpreti Slovenijo v borbi za neodvisnost. Miha Hovar, Erik Fras, Franc Čulek, Marjan Koren, Florjan Falež-mlajši in Bert Pribac, so bili v akciji vse dni. Slavica Brumec je s svojo operirano nogo prispela na vse sestanke in demonstracije.
Ivan Urbas je dejal:za Slovenijo sem pripravljen narediti kar je treba. Dolge večere je pisal plakate za naše demonstracije. Večina njih so pustili službe, da so lahko pomagali.
V soboto nas je 162 Slovencev demonstriralo pred avstralskim parlamentom. V nedeljo smo se srečali v klubu ob enajstih in smo tu izmenjali nekaj misli o naših bodočih načrtih. Sestavili smo peticijo za prvega ministra Avstralije g.Boba Hawka. Ob dveh smo zopet demonstrirali, tokrat skupaj s Hrvati. Predala sem podpisano peticijo Canberra Timesu, ki je poročal o tem v ponedeljek.
V torek smo se srečali s svetovalcem g.Hawka, g.Hue White-om.
V sredo zjutraj smo se zbrali v klubu in ponovno poklicali Canberro Times. Vsi prisotni so povedali svoja mnenja, kar je bilo objavljeno v sredo. Franc Čulek, Miha Hovar in Erik Fras so osebno nosili pisma ambasadam. V pismih smo jih prosili, da javno napadejo ravnanje jugo-armije in da posredujejo pri svojih vladah.
V sredo popoldne smo imeli dve TV ekipi, Associated Press in SBS radio-prisostvovali so našem sestanku.
V četrtek zjutraj smo odnesli pred ameriško ambasado torto in prosili Amerikance naj nam pomagajo praznovati neodvisnost Slovenije skupaj s svojo proslavitvijo njihove neodvisnosti. Videli so nas vsi poslanci sveta, ker so ravno takrat prihajali na ameriško slavje. Govorili smo z reporterji in z ameriškim predstavnikom, ki se nam je prijazno pridružil z obljubami, da bo posredoval naše želje ambasadorju.

Zame osebno je bilo najbolj razveseljivo to, da so naši mladi pokazali svojo pripadnost domovini svojih staršev in se jim v vseh protestih priključili. Morda se do sedaj niso niti zavedali tiste ljubezni, ki je za Slovenijo tlela v njihovih srcih. Mnogi izmed njih niso bili nikoli aktivno vključeni v delo društva, toda v teh, odločilnih trenutkih, so priskočili na pomoč. Naj navedem nekaj primerov:

John Bozic je vse dni pomagal pisati pisma, organizirati medije(radio, časopise, televizijske postaje), demonstriral je in bil cenjeni svetovalec v celotni akciji.

Greg Macek je v ponedeljek bral našo peticijo v časopisu in je hitro organiziral srečanje Slovencev z g. Hue White-om, Hawkovim svetovalcem.

Igor Urbas je napisal pismo, v katerem je nazorno nakazal naš položaj. To pismo je bilo predano vsej elektronski in časopisni mediji ter avstralski vladi.

Marko Žagar je uredil, tiskal, razmnoževal in dostavljal pisma, ki smo jih Slovenci pošiljali v javnost.

John Falež in Jože Žužek sta pisala pisma uredništvu Canberre Timesa, ki smo jih brali drugi dan v časopisu.

Marika Falež je v zgodnjih jutranjih urah pekla torto ki so jo njeni otroci Veronika in Floyd v narodnih nošah delili pred ameriško ambasado.

Nelka Javšnik, Frank Hribar, Barbara Falež in še veliko drugih mladih je bilo z nami. Večine njih imen ne vem, vendar, ko nas je Slovenija poklicala, smo bi li skupaj. TO SO SLOVENCI, KI SO ZRASLI V AVSTRALIJI! Postali so še bolj ponosni na Slovenijo, na svoje starše in na našo vojsko doma, ki tako pogumno brani svojo domovino.

Slovenske žrtve v tej borbi niso padle zaman. Ves svet zdaj ve kje je ta SLOVENIJA in, da so Slovenci sposoben pošten narod, pripravljen dati tudi življenje za svojo neodvisnost.

Vsem se za sodelovanje iskreno zahvaljujem. V demokraciji pomaga in šteje vsak glas, ne samo glas elite.

Nadaljevanje s strani

Ko vidim, da je bilo bombardiranje blizu mojega rojstnega doma v Trebnjem, mi srce krvavi .
Ponosna sem na svojega rojaka Lojzeta Peterleta, ki se ga spomnim še iz šolskih let in je bil prijatelj moje ga brata. Razočarana pa sem nad drugim rojakom Stanetom Brovetom(najine sestre so bile tudi nekoč dobre prijateljice in njegovo družino dobro poznam) ki je bil v svetovnem tisku prikazan kot eden odgovornejših za ta barbarski vojaški poseg. Zanj in za njegovo družino je to velika sramota.....
Vaša hrabrost in dobra organizacija nas je vse navdihnila z upanjem in željo, da ne odstopite od neizmerno težkega položaja in vztrajate do konca.
JOŽICA GERDEN
Mildura, 3.7.91.

BITKA ZA SLOVENIJO BITKA ZA SLOVENIJO BITKA ZA SLOVENIJO BITKA ZA SLOVENIJO

UTRINEK IZ DNEVNIKA CVETKA FALEŽA-mlajšega

CANBERRA

Diary of events, 28 June 1991

6:30 Call received from London that Slovenia was being debated in the UK Parliament and that fighting had broken out in Slovenia between Yugoslav army units and the Slovenian self defence forces, Ljubljana had been surrounded and tanks and helicopter gunshots were on the move. 120 dead.

7:30 We started to make arrangements for a demonstration. While we realised that there was little time to organise, something had to be done now. Slovenians were dying and tomorrow could be too late. The police and the media were contacted and we started telephoning as many Slovenian people as we could.

9:00 Many of our people had already gone to work and could not be contacted. We made contact with the Croatian Community in Canberra and discovered that they too were organising a rally for the same time. We decided to combine our efforts.

10:00 We met with the representatives of the Croatian Community and prepared a news release and planned a conference for the media for 11:00. The release had already been prepared but we made some changes. There was no time to refine it further. By this time 15 people out of 200 Slovenian families and approximately 100 people out of 3000 Croatian families in Canberra had gathered for the rally. The release follows:

11:00 A combined press conference was held with about 20 members of the press in attendance. The media release was issued and statements were made to the press by Cvetko Falez, Miha Hovar and by the Croatian representatives. We emphasised that the declaration of independence by Slovenia was taken slowly and deliberately and that at all times was everything done within the framework of the existing laws. That Slovenians only wanted peace, freedom, independence and democracy. The very same things that we in Australia enjoy. We appealed to the press and to those present to do all that they can to stop the killing in Slovenia. We accepted questions from the press. Questions concerned the relations between us and Serbs here in Australia, both we and the Croatians replied that we wanted peace with everyone. We, in particular, emphasised that Slovenia had no territorial dispute with any of its neighbours and that Slovenians had no dispute or felt any animosity toward any other nation or any other ethnic group.

12:00 News conference finishes and arrangements are made for a demonstration on Sunday at 2:00.

1:30 In front of the Australian Parliament House Cvetko Falez addressed the gathering as did the Croatian representative. We said that we had gathered here at this place because it represented the democracy and freedom that the Slovenians were now seeking for themselves. A delegation met with Mr John Douth, Senator Gareth Evans' Private Secretary, and presented our letter which asked for all nations to recognise Slovenia and Croatia and to condemn the violence. He accepted our letter and told us that Senator Evans was in Melbourne but that he would have received us personally if he had been in Canberra. He indicated that Senator Evans and the Government were concerned at the violence in Slovenia and at that time issued a press release from Senator Evans' Office.

We indicated to Mr Douth that concern may have been appropriate yesterday but that today people were dying and we expected the Australian Government to act more positively to stop the killing. Mr Douth explained that there were limitations on what the Australian Government could do. We replied that we understood this but we asked him and the Government to do what they could and also to convey our letter and representations to the Minister. He undertook to do this and also to convey them to the Prime Minister.

At this time Miha Hovar raised our concerns for the safety of the Australian delegates to the conference in Ljubljana. M. Roland Rich, Director for the Eastern Europe Section, Department of Foreign Affairs and Trade (Tel: 06 261 3659) asked that we notify him of any delegates for whom we had fears for their safety. He promised that the Australian Embassy would do what it could for them.

BITKA ZA SLOVENIJO BITKA ZA SLOVENIJO BITKA ZA SLOVENIJO BITKA ZA SLOVENIJO

2:15 We arrived at the American Embassy and were there met by Mr Robert Carlson, Second Secretary. We said to Mr Carlson that we knew that the United States and the American people wanted democracy and freedom for all people but that the comments by the Secretary of State, Mr James Baker had served to encourage the Yugoslav Army to attack Slovenia. We felt that because of this the United States had a responsibility to act to stop the violence. We emphasised that Slovenians only wanted the same democracy and freedom that Americans enjoyed. We appealed to Mr Carlson to do all that he could to stop the war. He promised to pass our letter and representations on to Washington. We finished by telling Mr Carlson that, as a world power, the United States has a duty to stop the killing.

3:00 We marched from the United States Embassy to the Embassy of the European Community. Here we met with Ambassador Roul Jurgenson. He listened to us and indicated that he and the members of the European Community were also concerned about the violence in Slovenia. We told him that the statement by the Foreign Ministers of the Community had served to encourage the Yugoslav Army to attack Slovenia and to start the blood shed. The Community therefore had to bear some responsible for what had happened. We further told him that as neighbours of Slovenia it was in their own interests to act to stop the war. He told us that the Community would be holding an emergency meeting tomorrow and that he was sure that Slovenia would be discussed and he hoped that a solution would be found.

3:45 After the meeting we again addressed the gathering and reported on the meeting. Cvetko Falez reminded them that we were here because Slovenians had died, Slovenians were dying and that more Slovenian would die unless the war was ended immediately. He then called for a short silence to remember those that had already died. The rally concluded with an appeal for to all to go home and pray for the people of Slovenia and of Croatia. They were also asked to tell all their friends about what was happening in Slovenia so that they too would do something to stop the killing. Even if one life was saved, our efforts would have been worthwhile.

We separated until Sunday at 2:00 when we would hold another rally in front of Parlianent House. In addition, the Croatians said that they would also organise a vigil in front of Parlianent House.

From noon onwards Canberra television and radio carried reports of our press conference and of our deputations to the Minister for Foreign Affairs and to the Embassies. The press gave us good and sympathetic coverage.

6:00 The members of the Slovenian Association decided that, despite what had happened in Slovenia, the planned celebrations for this weekend must go on. They resolved that Slovenia was independent. They resolved that Slovenia would not give in. They resolved that Slovenia would remain independent. The resolved that Slovenia would not give in and that the activities would go on.

After our members finished work they started to gather in the clubhouse. They wanted to do more. It was decided to hold another rally at 10:00 tomorrow in front of Parlianent.

SREČANJE Z ZVEZNIM MINISTROM ZA PRISELJEVANJE GERRY-jem HAND-om, V MELBOURNU, 12 julija

Ministra Handa so obiskali predstavniki slovenskih društev, organizacij, radijskih oddaj in verskega središča:

Stanko Penca-Slovensko društvo Melbourne; Helena Leber Radio 3 EA in 3 YYR; Štefica Matković-Slovenska zveza Ivan Cankar Geelong; Stanko Prosenak-Slovenski narodni svet Viktorija; Stanka Gregorič-Avstralska slovenska konferenca; Ivo Leber- član izvršnega odbora Slovenske izseljenske matice; pater Bazilij Valentin-Versko in kulturno središče Kew; Jože Caf-SŠD Veseli lovci; Peter Mandelj-Svet slovenskih organizacij v Viktoriji, Werner Remšnik-SD Snežnik, Dino Rupnik-SPS Klub Jadran

Prisotni so ministru zastavljali vprašanja o:
-morebitni bodoči slovenski emigraciji v slučaju vojne;
-izmenjava pokojnin med Avstralijo in Slovenijo;
-priznanje poklicnih kvalifikacij iz Slovenije;
-predstavitev delovanja ASK in predaja informacij o Sloveniji in dokumentov iz slovenske vlade;
-predstavitev delovanja SNS VIC-
-predstavitev delovanja SSOV
-poročilo Radia 3EA, 3 YYR in opravičilo 3 ZZZ ter prevod raznih brošur in obvestil v slovenščino;
-delno financiranje in skrb za ostarele v slovenski skupnosti;
-pošiljanje informacij v zvezi z emigracijo na SIM, kulturna izmenjava in drugo;
Minister je na koncu izjavil zadovoljstvo nad organiziranim potekom pogovora. Peter Mandelj pa mu je izročil knjigo Drage Geltove"Slovenians from the earliest time" s posvečenimi besedami:OUR GIFT TO AUSTRALIA- SLOVENIAN CULTURE AND HERITAGE-AUSTRALIAN SLOVENIANS.

Poročilo Helene Leber

DELEGACIJA PRI SENATORJU GARETHU EVANSU

Sherrill O'Connor Šraj, Garry Moore, senator Evans, Marjan Kovač

□ □ □ □

V času vojne v Sloveniji sta Slovenskemu narodnemu svetu iz Viktorije priskočila na pomoč odvetnica, soproga Pavleta Šraja, sicer Avstralka, ki prav lepo govori slovensko, Sherrill O'Conor Šraj in sodni advokat, strokovnjak za mednarodno pravo g.Garry Moore. Sherrill je teden dni brskala po knjižnicah in iskala potrebne podatke ter koordinirala priprave za obisk pri senatorju Garethu Evansu, ministru za zunanje zadeve Avstralije. G.Moore in Sherrill sta tako pripravila okrog 40 strani vrednih dokumentov, ki sta jih izročila senatorju Evansu, poslani pa so bili tudi profesorju prava Janezu Kranjcu v Ljubljano, ter jugoslovanskemu ambasadorju v Canberri, dr. Borisu Cizlju. Dokumenti naj bi opravičevali zahtevo Slovenije, da postane samostojna država.

Sherrill O'Conor Šraj in Garry Moore sta odpotovala v Canberro, v imenu Slovenskega narodnega sveta Viktorije, ki je tudi plačal vse potne stroške(ostale stroške, ki pa niso bili mali ter svoj čas, sta Sherrill in Garry "podarila" Sloveniji).

V Canberri se jima je pridružil še predsednik Avstralske slovenske konference, Marjan Kovač.

O obisku pri senatorju Evansu je izdal poseben "press release".

PRESS RELEASE

A delegation representing the Slovenian national council of Victoria and Australian Slovenian Conference met on the 15 th of july 91. with the Foreign Minister, Senator Gareth Evans. The delegation consisted of Mr. Marjan Kovač, the president of the Conference, Mr.Garry Moore, barrister at law and Mrs.Sherrill O'Connor Šraj on behaf of the Slovenian National Council of Victoria.

The delegation presented Senator Evans with a submission, prepared by Mrs.Šraj and Mr.Moore, arguing for early Australian diplomatic recognition of the newly-independent Republic of Slovenia. The members of the delegation subsequently spoke at some lenght with Senator Evans and a senior official in the Foreign Ministry.

In a well-argued case, the delegation submitted to Senator Evans that the Republic of Slovenia now met all relevant international legal criteria for recognition. It was also submitted that early Australian recognition would make a real contribution to a peaceful recognition of current tensions in Yugoslavia.

Senator Evans expressed his appreciation for the well-documented submission. He also demonstrated a high level of understanding of the rapidly-evolving situation in Slovenia and Yugoslavia. He recognised that irreversible changes had occurred in the region.

Whilst promising that he and his Department would study the submission in further detail, Senator Evans stressed that the Australian Government was closely monitoring developments in Slovenia and Yugoslavia. As matters presently stand, Senator Evans stated that Australian recognition of Slovenia would be premature. The recent acceptance by all parties of the Brioni Declaration meant that the parties are commited to pursuing a peaceful resolution of their differences over the coming 3 months. Australia fully supports this process.

Marjan Kovač

□ □

BITKA ZA SLOVENIJO BITKA ZA SLOVENIJO BITKA ZA SLOVENIJO BITKA ZA SLOVENIJO

LENTI LENKO
V Avstraliji rojeni...

KOMEMORATIVNI PROTESTNI SHOD
Melbourne, 29.6.1991.
Organizator:Slovenski narodni svet Victoria

HELENA LEBER-povezovalka programa
STANKO PROSENAK-podpredsednik
Slovenskega narodnega sveta Victoria

Stanko Penca
Predsednik
Slov. društvo Melbourne

Po proglasitvi slovenske neodvisnosti Sydneyčani praznujejo nič hudega sluteč... 27.6.91.

BITKA ZA SLOVENIJO BITKA ZA SLOVENIJO BITKA ZA SLOVENIJO BITKA ZA SLOVENIJO

CAPTIVE NATIONS COUNCIL OF VICTORIA

Melbourne

G.T.M.Kral-Slovakinja
Predsednica CNCV

G.Jokubaitis-Litvanjec

G.Pavlovič-Hrvat

G.Tarnavsky- Ukrajinec

Zborovanja so se udeležili tudi predstavniki albanske skupnosti v Melbournu.
Žal si njihovih imen nismo uspeli zapisati.

BITKA ZA SLOVENIJO BITKA ZA SLOVENIJO BITKA ZA SLOVENIJO BITKA ZA SLOVENIJO

Pošilja Mirko Cuderman iz Queenslanda

FROM communism to a fragile view of freedom . . . Simon Erlah joins the Croatian and Slovenian protest yesterday.

Simon joins war of words for freedom

Report: GLENN SCHLOSS
Pictures: BARRY PASCOE

THE sign said the words that Simon Erlah could not: "I am 91 and I protest the first time in my life."

Mr Erlah, a Slovenian, yesterday joined a Brisbane rally for his homeland's freedom from Yugoslavia.

His family said he had spent three years in a communist camp in Yugoslavia. His family's property was confiscated; they were forced into the camp after World War II and then escaped to Italy.

"Nothing happened in all his life that he would protest in this way," said his niece Mrs Maja Visocnik.

Mr Erlah, of Bribie Is, came to Australia seven years ago but cannot speak English.

He was among hundreds of Croatians and Slovenians who gathered in the Roma St forum yesterday afternoon to support independence of their homelands from Yugoslavia.

Croatian and Slovenian flags were held high by young and old. An Australian flag flew in the centre.

THE COURIER-MAIL

V Queenslandu smo se najprej z veseljem odzvali telefonskemu vabilu na proslavo dneva proglasitve slovenske semostojnosti. Vabilu sta se odzvali tudi dve televizijski postaji:kanal 2 in kanal 9 ter novinarji Courier Mail-a. Škoda, da naše veselje ni trajalo dlje, poročila, ki so potem prihajala iz Slovenije so bila žalostna in neverjetna. Kljub vsemu smo bili ponosni na svoj narod v domovini, ki se je tako korajžno uprl okupacijski armadi.

Kri ni voda- zato pokaži mo še mi v tujini medsebojno povezanost in složnost. Mnenje nekaterih, da jih ne briga kaj se dogaja v Sloveniji je brezbrižno in neumno. Tudi mišljenje, da naj društva skrbijo le za veselje in zabave je zelo prazno, saj ni namen društev le v tem, da točijo pijačo in srvirajo jedačo pa še kak "floor show" za nameček. To je delo vsake navadne gostilne. Društva so pa vse nekaj več.

Vsaka narodna skupnost v Avstraliji se zavzema za dobrobit svoje sredine in je tesno povezana z matično domovino. Zakaj ne bi bili tudi vsi mi-Slovenci? Torej tudi mi, v Queenslandu?

Avstralska slovenska konferenca povezuje Slovence po vsej Avstraliji. Priključite se še vi v članstvo regionalnih Slovenskih narodnih svetov, saj so prav ti zadnje dni pokazali kaj je njihova dolžnost in delo. In svoje poslanstvo so opravili več kot dobro, predvsem s pritiskom na avstralske medije in politike.

4 TH JULY 1991

YOUTH MEETING

CITY SQUARE
Melbourne

NEVENKA GOLC- *CLARKE*

Our country needs help. New born democratic Republic of Slovenia has been brutally attacked by illegal self appointed commanders of the Yugoslav Army. We need the immediate world recognition which would diminish the power of the army, stop devastating the country and contribute to the peace in Europe.

Certain Characteristics need to be met to be recognized, by international law, as a country. To my knowledge those characteristics are: recognizable area, definable nation or group of people, sustainable government and impact or consequence to the surrounding area or the rest of the world if a particular area is recognized as a country is also considered.

I am going to coment all of them.

A RECOGNIZABLE AREA: Slovenian nation has lived on the teritory of current Slovenia for over 1 300 years and is probably one of the oldest European nations remaining on the same teritory for such a long time. From 6th to 9th century Slovenians lived in a free and independent kingdom of Carinthia under duke Samo and other dukes. The seat of the kingdom was the castle of Krn in South Austria. After constant attacks of Avars from north we allied with Bavarians and Franks which subsequently and slowly subordinated us. Later on, in the mediaeval era, the control over Slovenian teritory was being exchanged between Slovenian and German feuds. For a short time Napoleon walked into Slovenian teritory. After we fell under Austro-Hungarians and stayed there until the first world war. During all that period we retained our identity, our songs, our culture and our language in oral and written word. After the first world war we allied with Croats and Serbs to form South Slavs Union and after the second world war in the federation called Yugoslavia.

And now it is the last form that we feel most endangered with and we Slovenians unitedly decided today not to be part of this form, form of Yugoslavia any more and on 25th June we declared that we did not belong to Yugoslavia any more.

DEFINABLE NATION OR A GROUP OF PEOPLE: 90 % of population of Slovenia are Slovenians and from the above said I hope is clear that we are a nation and this point cannot be disputable by international law. Moreover this nation is today 100 % determined to defend their independence.

SUSTAINABLE GOVERNMENT: Slovenian government was elected through democratic elections last year and was elected to bring Slovenian nation freedom and independence which task has been performed with admirable skills. I have to empasize here again that Slovenian government has a full support of Slovenian citizens and if that has not been shown in this war between Yugoslavia and Slovenia I do not know how to prove more sustainable government. Moreover, Slovenian government and here I mention also Croatian government, have in order to move towards independency, listened to the will of people through referendums which overwhelmingly supported becoming independent countries. In addition to that Yugoslav constitution allows each of the Yugoslav nations to secede if they want so. For that reason the attack of Yugoslav Army on Slovenia was illegal by international law. It was an attack of the country of Yugoslavia on the country of Slovenia.

THE IMPACT OF RECOGNITION ON OTHER COUNTRIES:We cannot see any bad consequences if the world recognizes Slovenia and Croatia. Europe is by default a mixture of all sorts of small nations and countries. Why cannot have a few more Is the world affraid that also Macedonian will try to be independent? What is wrong with that? They most deserve to be free Bosniaks. If their people vote for it, they can separate from Yugoslavia. We also want Serbians to have their own country if that is their will of course. And if they call it Yugoslavia we do not oppose. We do not oppose the will of Monte Negrin people to join Serbia in a country called Yugoslavia or if they wish they can call it Serbia. We do not go with our tanks over their streets and fields, killing people just to demand that they have to separate. But they will have to respect OUR will and our right to decide abouth our own future.

What is wrong if Lithuania, Latvia, Ukraine and others are independent? Russia wants to retain its big empire gained through a dictatorship. The world has changed. Russia is having enemies on its borders. They should be thinking towards making friends.

We cannot agree that our independence will have bad impact on the world. On the contrary. We will enrich it with our knowledge, capability, spirit and kindness.

Let me summarize the reasons for the request to the Australian government to recognize Slovenia to become a country. We are a recognizable area with over 1 300 years of history, we are a definable group of a very homogenous nation, we have a sustainable government which I hope has been proved to the whole of the world.

I hope also we have proved to the whole of the world that we are a sustainable nation as well with Slovenian teritorial defence completely blocking ten times bigger and better equipped Yugoslav Army.

Therefore we ask all the countries of the world and in particular Australia to recognize democratic movements in Slovenia and recognize Slovenia to become a country. We, Australian citizens of a Slovenian origin would be particularly proud if our new country is as brave as our old country and is also taking a leading role in creating a new democracy in Europe and that Australia the same as Slovenia is not reading the history but writing it.

BITKA ZA SLOVENIJO BITKA ZA SLOVENIJO BITKA ZA SLOVENIJO BITKA ZA SLOVENIJO

Mr. R. Hawke
Prime minister of Australia
Parliament house, Canberra

J.Slapar/V.Koman
Greensborough VIC

URGENT MESSAGE

8.7.91.

Dear Mr. Hawke,
we are writting to you with a desperate plea to ask your government to IMMEDIATELY recognise Slovenia's independence to prevent inevitable killings of innocent Slovenians by the Yugoslav federal army.

As the whole world is made to beleive that today's agreement at Brioni will bring the begginings of peace to the nation, we have reasons to beleive otherwise. Our Slovenian Conference representatives in Melbourne received a faxcimile containing a plea for help from elected Slovenian minister dr. Dular, in which he asks for our help to let the Australia know of the REAL army intentions.

General Adzic instructed his officers prior to their departure for Slovenia today, that a second part of the operation to bring Slovenia under their control is to be implemented within next few days, using full force of the army. That was all done after Brioni agreement on cease fire(which was very one-sided and totally exposes Slovenian nation to attack, but very few and minor restrictions on the army). There are plans to overthrow the Slovenian government, to destroy all military and civilian installations and to start reprisals against the people.

Only you have the power to stop them by giving us the recognition of independance.History shows that army can not be trusted!

Please, don't be one of the politicians that will be very sorry for not acting on time.

Yours sincerely
Jelka Slapar, Vasja Koman and daughters Tina and Tania
and also on behalf of our family in Slovenia

TO ALL MEMBERS OF AUSTRALIAN MEDIA

I object to media labelling Slovenia and its Territorial Defence Forces as REBELS.
Slovenia is a democratic country with democratically elected government. In December last year a plebiscite proved that 93 % of its people wanted an independent state and a democratic SLOVENIA.

Slovenian leaders observed all the rules and cryteria necessary to enable them to separate from so called Yugoslavia. This was to be done by the dialog in a peaceful manner.

Independence was announced on 25th June 1991 to the joy of Slovenians at home and abroad. This joy was short lived. Yugoslav army, on it's own initiative withouth the command of supreme comander of armed forces, moved in, denaying Slovenians and their DEMOCRATIC RIGHTS. USA and other western countries are contributing nothing in support of DEMOCRACY.

Innocent people are dieying. This peaceful, beautiful country is being bombarded not by Yugoslav government, not by Serbs, but by bolshevik communist hardliners, clinging to their last hope of survival with no concern or value for a human life.

UNLESS THE WESTERN COUNTRIES, USA AND AUSTRALIA, RECOGNISE SLOVENIA AS AN INDEPENDENT COUNTRY WITH DEMOCRATICALLY ELECTED GOVERNMENT, WANTING NOTHING MORE THAN TO BE LEFT TO LIVE IN PEACE AND TRANQUILITY IN A DEMOCRATIC COUNTRY, THERE WILL BE MANY MORE INNOCENT LIVES LOST.

I appeal to you in media to influence our Australian government and that of Australian people to support DEMOCRACY, democracy for all nations great or small.

Anica Markič
Member of executive committee-Slovenian National Council
Melbourne, 3.7.91.

THE HON. PRIME MINISTER
Mr.R.HAWK
Parliament House
Canberra ACT 2600

Dear Prime Minister!

We, the Australian citizens of Slovenian origine, are the delegates at the first World Slovenian Congres, which coincided with declaration of independence and the formation of the new Slovenian State. There are some 30.000 members of the Slovenian Community in Australia and as delegates we represent the Australian Slovenian Conference which is the body embracing Slovenian National Councils Australia wide.

We are deeply disturbed to hear the announcement that the Australian Government will not recognise the independent Slovenia, particularly as you expressed your strong support and understanding of the Slovenian situation to the Slovenian delegation on May 8th 91. and your opposition to any military aggression.

Our group is now eyewitness to the brutal army occupation, whic is causing immense material damage and loss of human lives and is concerned for its own safety.

We trust that the recent events provide sufficient evidence to the Australian Government, which traditionaly acts globaly as a protector of the democratic principles, to take appropriate actions to secure peaceful existence of democratic and independent Slovenia.
Yours sincerely
Marjan Kovač
President of Australian Slovenian Conference
In Ljubljana, 27. june 1991.

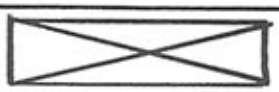
DEPARTMENT OF FOREIGN AFFAIRS AND TRADE
Canberra ACT-Australia

To Stanka Gregoric

Dear Mrs Gregoric

Thank you for your faxed letter dated 10 July 1991 addressed to the Prime Minister concerning events in Slovenia and Croatia. Your letter was referred to the Minister for Foreign Affairs and Trade who has asked me to reply on his behalf.
Senator Evans is following events in Yugoslavia very closely. He remains concerned about the difficult security situation and the continuing loss of life.

Attached are copies of Senator Evans's two most recent press releases dated 27 and 28 June 1991 and a transcript of an extract of the press interview with the Prime Minister on 4 July which states the Government's position regarding the Croatian and Slovenian declarations of indenpendence.
Yours sincerely
Roland Rich
Acting Assistant Secretary
Central Europe and USSR Branch
Canberra, 24 July 91.

AVSTRALSKA SLOVENSKA KONFERENCA IN SLOVENSKI NARODNI SVETI V NSW, VIC,SA, ACT in QLD SO NAPISALI ŠE DOSTI VEČ PISEM IN PROTESTOV AVSTRALSKIM MEDIJEM TER POLITIKOM. VSE NI MOČ OBJAVITI.

SPREJELI SO TUDI ODGOVORE IZ AVSTRALSKEGA ZUNANJEGA MINISTRSTVA, OD VODJE OPOZICIJE TER OD ŠTEVILNIH DRUGIH ZVEZNIH IN LOKALNIH MINISTROV.

IZJAVA ZA TISK

Predsednik avstralske vlade gospod Bob Hawke sprejel predstavnika Avstralske slovenske konference

SLOVENSKI IFORMACIJSKI URAD
SLOVENIAN INFORMATION OFFICE
86 Parramatta Road, Camperdown NSW 2050 Sidney - AUSTRALIA
All Correspondence/Vsa korespondenca: P.O. Box 188, Coogee NSW 2034 AUSTRALIA
Tel. (02) 517 1591, 802) 519 3933 Fax. (02) 550 1378

Canberra, 9.maja 1991. Predsednik avstralske vlade g. Bob Hawke je sprejel g. Marjana Kovača, predsednika Avstralske slovenske konference in g. Alfreda Brežnika, vodjo slovenskega informacijskega urada v Sydneyu ter predstavnika hrvaške in makedonske skupnosti v Avstraliji.

Prisotni so bili: dva člana avstralskega parlamenta - g. Ted Grace, ki je predsednik parlamentarnega odbora za zunanje zadeve in g. Gary Punch ter g. Hugh White, prvi svetovalec za mednarodna vprašanja v uradu predsednika vlade.

G. Bob Hawke je najprej izrazil svojo zaskrbljenost zaradi dogodkov v Jugoslaviji in upanje, da ne bo prišlo do nadaljnjega prelivanja krvi. Predstavniki slovenske, hrvaške in makedonske skupnosti so pojasnili razmere v matični domovini ter zaskrbljenost v svojih skupnostih. Slovenska predstavnika sta ob tej priložnosti izročila pismeno poročilo o položaju, predloge, kako lahko avstralska vlada najbolj pomaga Sloveniji pri njeni demokratizaciji in razdružitvi ter predlog za imenovanje avstralskega častnega konzula v Ljubljani. G. Hawke je pokazal izredno razumevanje in naklonjenost predlogu za imenovanje častnega konzula v Ljubljani. O priznanju suverene države ob osamosvojitvi je g. Hawke povedal, da avstralska vlada pač mora priznati realnost razvoja v Jugoslaviji in da bo v ospredju z drugimi državami pri realizaciji demokratičnih principov in spoštovanju želja narodov. Izrazil je tudi, da bo Avstralija proučila možnost interventije Združenih narodov in tako odigrala vodilno vlogo.

Bili smo prijetno presenečeni, da je predsednik avstralske vlade sprejel s takim razumevanjem in naklonjenostjo stremljenja slovenskega naroda po osamosvojitvi.

Alfred Brežnik, Slovenski informacijski urad

Marjan Kovač, g. Bob Hawke, Alfred Brežnik

DUŠAN LAJOVIC
POSEBNI SVETOVALEC
ZA SLOVENIJO
V NOVI ZELANDIJI

DUŠAN LAJOVIC JE PODPREDSEDNIK AVSTRALSKE SLOVENSKE KONFERENCE IN PREDSEDNIK SLOVENSKEGA NARODNEGA SVETA NSW, PREDVSEM PA JE USPEŠEN POSLOVNEŽ.

Ministrstvo za zunanje zadeve Republike Slovenije je 17.7.91. pooblastilo Dušana Lajovica, da v svojstvu posebnega svetovalca ministra vzpostavlja stike s predstavniki političnih, ekonomskih in drugih institucij Nove Zelandije.

Njegova dejavnost v teh okvirih uživa polno zaupanje Ministrstva za zunanje zadeve Slovenije.

Ministry for Foreign Affairs-Republic of Slovenia has appointed Dušan Lajovic to act as SPECIAL COUNSELLOR to the Minister, with authority to establish contacts with representatives of political, economic and other institutions of NEW ZELAND.
In this, he has full support of the Ministry for Foreign Affairs of the Republic of Slovenia.

NEWS CONFERENCE
PRIME MINISTER Mr.Bob Hawke
Parliament house-on 4 July 1991

Prime Minister:Well, it seems to be the case now that there are further talks going on, that the tanks of the Yugoslav Army are halted at the border of Croatia. And I want to say these things abouth what is happening there. Of course, we deplore the use of force and the violence that's occured. I welcome the efforts at mediation that have been undertaken by the particularly our European friends.
We were very much concerned to hear the reports that the Yugoslav Army seemed to be operating beyond civilian control.It is quite clear that the movement towards democracy in Slovenia and Croatia has considerable momentum now and that the preexisting state of Yugoslavia is not going to be able to be held together under the arrangements that have existed to this point. We deeply hope that the relations between what had been the constituent parts of Yugoslavia will be able to be resolved peacefully. Of course as far as Australiais concerned if Slovenia and Croatia come to a point where they satisfy the requirements of independent statehood, then we would recognise them. But the important point to make, I beleive, is the one I have, that we want to see this matters resolved peacefully.....I would take this oportunity of congratulating the people in Australia of Yugoslav origin, from whatever part of that country they may have come, for the restraint that they have exercised here in Australia. I congratulate them on that and certainly hope and expect that that will continue to be the case.

Push for homeland's recognition

By TONY STEPHENS

Lyenko Urbanchich will stop work tomorrow on his monument to the Slovenian people, under the Slovenian flag and at the end of Free Slovenia Drive, Kurrajong, to attend a meeting of the NSW Liberal Party Council in Sydney.

He hopes a motion of urgency by Mr Jim Cameron, former Speaker in the Legislative Assembly, that Slovenia and Croatia be recognised as independent republics, will be passed.

Mr Urbanchich last night attended a service at St Mary's Cathedral to remember the people of Slovenia and Croatia who have died in the recent fighting.

Despite the bloodshed, he was buoyed by the thought that his homeland was on the point of true independence. "I am very optimistic," he said.

Mr Urbanchich offered himself as honorary consul for Slovenia in Sydney, although he admitted: "The Slovenian Government might have different views."

There have always been different views of Mr Urbanchich, whose life reflects the cyclical nature of political history.

His political opponents have described him as a war criminal and some Liberal Party colleagues call him a "right-wing ugly".

Professor, then Senator, Peter Baume, said in Parliament in 1986 that Mr Urbanchich had been a Nazi collaborator, but not a war criminal.

Mr Urbanchich joined the Royal Yugoslav Army as an 18-year-old, to fight for King Peter against the invading Germans. He was captured by the Italians and, after they capitulated in 1943, joined General Leon Rupnik's Slovene Domobranstvo (Home Guards) to fight against Tito's communists.

Mr Urbanchich wrote articles appearing to support Nazi Germany. He claims now that Slovenes had to swallow their pride or be sent to concentration camps. They sometimes did what the invading Germans wanted.

"I didn't like the Germans but I hated the comms," he said. "We did not fight World War II but a civil war against the comms."

Embarrassed by his background, the Liberal Party has tried unsuccessfully to ban him in the past.

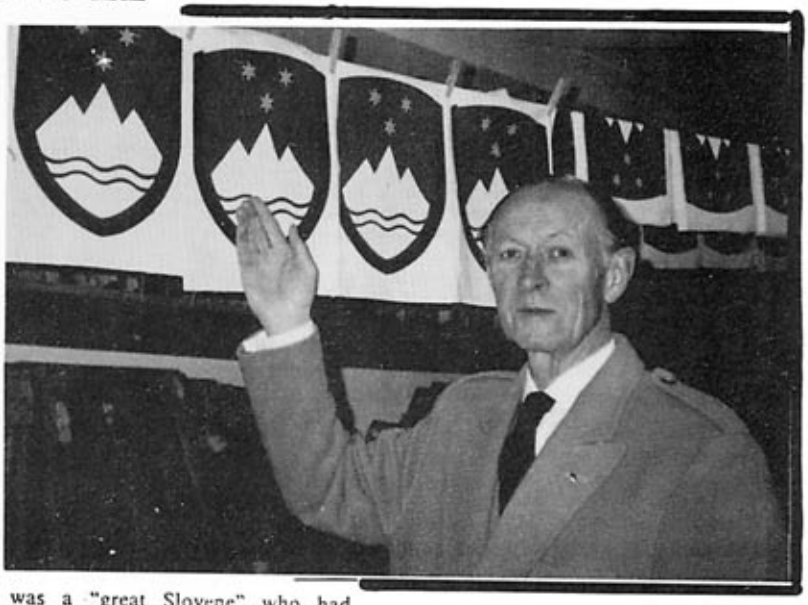
However, Mr Cameron, who was also a deputy leader of the party in NSW, said yesterday Mr Urbanchich was a "great Slovene" who had fought a lifelong crusade against communism.

Mr Cameron's motion calls for the council to condemn the aggression of the Yugoslav communist army against Slovenes and Croatians and calls on Liberal MPs to press for the freedom and independence of Slovenia and Croatia.

Mr Urbanchich said he had fought for the Yugoslav nation as a union of States but it had failed, like an old marriage. Until a few months ago he thought a confederation could work. Now he believed independent republics were the only possibility.

Now 68, he is having a book dealing with his past published in Ljubljana. He is working on a second book, covering his life in Australia, including his struggles within the Liberal Party.

His American wife, Beverly, will address a belated American Independence Day celebration on Sunday, at the eccentric tower the couple are building at Kurrajong, down Free Slovenia Drive from the sentry box decorated with Slovenian colours, under Australian, United States and Slovenian flags. Mrs Urbanchich will urge the United States to come to the aid of Slovenian independence.

LJENKO URBANČIČ

V SYDNEYSKI TISKARNI

V sydneyski tiskarni so ugledali luč sveta novi slovenski grbi. Novi grb, ki je del zastave, je sprejela slovenska skupščina ob koncu preteklega junija. Tako lahko sedaj vsakdor kupi tak grb. V prodaji pa so tudi avtomobilske nalepke, športni našitki ter kompletne zastave z zložljivimi drogovi. V načrtu so tudi namizne zastavice.

NAROČILA ZA:
GRBE, SLOVENSKE ZASTAVE, AVTOMOBILSKE NALEPKE, ŠPORTNE NAŠITKE
poslati na naslov:

LJENKO URBANČIČ
P.O.Box 70
Waverley NSW 2024

NAROČILA PO TELEFONU:
02- 389 9517

Desno:Moški pevski zbor Slovensko društvo Sydney 27.7.91.

PRVI UDELEŽENCI SVETOVNEGA SLOVENSKEGA KONGRESA SE VRAČAJO

4.7.91. v Sydneyu dočakajo Rudija Brežnika(tretji z leve)

4.7.91.Alfred Brežnik se zahvaljuje rojakom za prisrčen sprejem ob vrnitvi iz domovine

6.7.91.Tako pa rojaki dočakajo na sydneyskem letališču predsednika SNS NSW Dušana Lajovica
TO SO PA SYDNEYČANI!

PISMO IZ SLOVENIJE

Ljubljana, 27.7.91.

Dragi rojaki v Avstraliji!

V minulem mesecu, odkar sem v lepi, samostojni Sloveniji, sem se oglasil Slovenskemu društvu v Canberri že trikrat in upam, da ste rojaki po drugih delih Avstralije tudi bili deležni kakšne novice. Upam, da bo to pisemce objavljeno v Slovenskem pismu, saj sem sicer večkrat mislil na vse vas, posebno na tiste, ki ste se tako zvesto zavzemali za našo Slovenijo.

Izredno sem vesel, da je televizija in medija na splošno tako temeljito in uspešno poročala o Sloveniji. Tudi mi smo neprestano strmeli v televizijski ekran.

Pater Ciril pa je izvedel za okupacijo Slovenije iz Avstralije. Telefonirala mu je Barbara, tajnica društva iz Canberre ob štirih zjutraj, ko smo se utrujeni od praznovanja komaj vlegli k spanju.

Ponosen sem na vso Slovenijo, posebno še na mlade voditelje , ki so po oceni vseh brezhibno obvladovali položaj. Vsa kritika, tudi opozicije, ki se je vse leto grmadila nad vlado, se je čez noč spremenila v zaslužen hvalospev.

Enako ponosen sem bil na vaše prizadevanje v bran naši novi Sloveniji. Vaš trud ni morebiten dar, je žrtev, ki je težka, pa vendar dana s ponosom in zadovoljstvom. Vsi napori za priznanje Slovenije in protesti zoper krivice bodo po trimesečnem premoru obrodili sad, ki nam je bil dolgo odrekan.

Končno sem se sestal tudi s predsednikom in tajnikom Slovenske izseljenske matice. Mnogo prireditev in dogodkov je odpadlo ali pa so bili močno okrnjeni. Odpadle so tudi seje pri SIM. Pred kratkim sem poslal pismo predsedniku, v tem pismu pa bom dodal le nekaj pripomb.

SIM je društvo birokratov, ki so postali člani iz različnih razlogov. Delovala naj bi v korist izseljencev. Brez finančnih sredstev je to nemogoče. Komunisti so veliko dali za propagando, kar ne moremo pričakovati od nove vlade, ki ji skušamo v tej finančni stiski pomagati. Dokler se finančne razmere ne poboljšajo lahko najnujše krijemo s članarino. Pozneje, ko bo denar na razpolago, naj služi izseljencem. Če se članstvo osnuje na denarnem prispevku, bomo lahko pomoč tudi zahtevali.

Pošiljam vam tudi ustavo z mojimi popravki, ki se mi zdijo vredni preučitve. Predlagam, da jo preučijo g Menart, g. Mihelčič ali društva in Slovenski narodni sveti do 10. septembra ali pa vsaj do 16. oktobra, ko bo sprejeta nova ustava.

Vsem Slovencem v Avstraliji iz lepe, vremensko malo čudne, za zdaj še legalno nepriznane, pa vendar že samostojne Slovenije najlepši pozdrav

CVETKO FALEŽ

• • • • • • •

SLOVENSKA GLASILA V AVSTRALIJI

SVOBODNI RAZGOVORI
Glasilo SALUK-a(tromesečnik)
Naslov:19 A Hume Crescent, Werrington NSW 2760

.....

MISLI
Informativni mesečnik za versko in kulturno življenje Slovencev v Avstraliji
Naslov:P.O.Box 197 KEW 3101 VIC

.....

RAFAEL
Izdaja St.Raphael Slovene Mission
Naslov:P.O.BOX 280, Merrylands NSW 2160

.....

VESTNIK
Glasilo Slovenskega društva Melbourne
P.O.Box 185
Rosanna,VIC 3084

.....

TEDENSKE NOVICE
Prvi slovenski tednik v Avstraliji
Izdaja Slovenski informativni servis
Naslov:Marjan Peršič, 6 Aldrin Ave
Benowa
Qld.4217

.....

SLOVENSKO PISMO
Glasilo Avstralske slovenske konference
Izhaja vsak drugi mesec
Uprava-
Alfred Brežnik
P.O.BOX 188
Coogee
NSW 2034

Razen tega izdajajo nekatera slovenska društva svoje okrožnice -glasila:
GLAS PLANINKE-Qld.
NOVICE S PLANICE-Melbourne
KLUBSKE NOVICE-Perth

• • •

G.Robert Hawke-prvi minister Avstralije in Helena Leber

ŠE ENO SREČANJE S PRVIM MINISTROM AVSTRALIJE

V soboto, 10. avgusta 91. je prisostvoval na družabnem večeru, ki ga je priredil Ethnic Community Council iz Viktorije, tudi ministrski predsednik Avstralije g.Robert Hawke. Prisotni so bili predstavniki raznih etničnih skupnosti, med njimi tudi Slovenci:Dino Rupnik, Ema in Rudi Iskra, Mila in Verner Remšnik, Iva in Peter Mandelj ter Helena in Ivo Leber Helena Leber je izrabila to priložnost in je g Hawku v kratkem predstavila nujnost vprašanja slovenske samostojnosti. G.Hawk pa je v uradnem govoru izrazil zaskrbljenost Avstralije ob dogodkih v Sloveniji in Hrvaški. To je potrdil tudi Leberjev. In skrbno dodal, da skupno s senatorjem Evansom spremljata dogodke in da je njegov urad v tesni povezavi z aktivnostjo predstavništva Evropske gospodarske skupnosti in drugih držav.

Helena Leber

BITKA ZA SLOVENIJO BITKA ZA SLOVENIJO BITKA ZA SLOVENIJO BITKA ZA SLOVENIJO

MEDIA RELEASE
4/7/1991

BRADFORD SLAMS GOVERNMENT SILENCE ON SLOVENIA/CROATIA

Federal Member for McPherson John Bradford today was highly critical of what he describes as the "absolute silence" from the Federal Government over the situation in the Slovenia and Croatia.

"It now seems highly likely that there will be a military coup and still the Australian Government has failed to respond in any way," he said.

"I have written once again to the Minister for Foreign Affairs, requesting urgent indication of what position Australia intends to take on the matter."

Mr Bradford said the silence from the Government represented an "insult" to the many Slovenian and Croatian members of the Australian community who were justifiably concerned about their friends and relatives.

"With the Yugoslav Army vowing to crush Slovenian and Croatian secession, there could be a massacre that would make Tiananmen Square look like a tea party," Mr Bradford said.

"The Australia Government should lead other Western democracies in recognising the independence of Slovenia and Croatia and, through the UN, urge a peaceful resolution to the situation."

Mr Bradford said that the people of Slovenia and Croatia had made it very clear that they don't want anything further to do with communism.

"I endorse their independence on that sentiment. Democracies all over the world can surely respect their need to be free of communist oppression."

"The reaction of the communist-run Yugoslav Army to their declaration of independence has been predicably brutal and uncompromising."

Mr Bradford said he was in close contact with the Slovenian community on the Gold Coast and was monitoring the events overseas very closely.

"I hope the Minister can give me some indication of the Government's position on the matter. I simply cannot believe the silence to date."

"I sincerely hope that there does not have to be massive bloodshed before Western Governments move to take action on behalf of the Slovenian and Croatian people."

Hrvatski Vjesnik

Tujega nočemo — Slovenije ne damo!

AUSTRALIA MUST RECOGNISE THE RIGHT TO SELF-DETERMINATION FOR THE PEOPLES OF SLOVENIA AND CROATIA

"The world has had over 40 years in which to right the wrongs inflicted on those countries which were forcibly shackled to the yoke of Yugoslav communism after World War II", Senator Harradine said today.

"Now that this superimposed unpopular entity has developed irreparable cracks some Western leaders appear to be caught in a time warp reacting like mindless robots in defence of an artificial entity whose paper-thin justification has disappeared with the break up of the Soviet colonial empire.

"The Australian Government has boasted that it takes an independent diplomatic stance and is not bound to follow the US State Department line. In the current crisis Australia should not await US diplomatic policies whose ambivalent signals may have contributed to the undemocratic actions of the Yugoslav Army Chief-of-Staff.

"Australia should now be in the forefront of supporting the right of the peoples of Slovenia and Croatia to self-determination as democratically expressed by them in recent plebiscites.

"The Australian government must express its total opposition to the forceful suppression tactics employed by the Yugoslav military chiefs bought up on a diet of Marxism and Titoism.

Senator Harradine called on Australians of Slovenian, Croatian and Serbian descent, and indeed all Australians, to pray for a peaceful resolution to the crisis.

ISSUED: Hobart 4 July 1991.

NAROČITE

SE

NA

SLOVENSKO

PISMO

UPRAVA:

P.O.Box 188
Coogee NSW 2034
Australia

NAŠA MLADINA SE BORI ZA SLOVENIJO

To the Minister President
Dr. R.F.M. Lubbers
Nederland

Dear sir!

We are the Australian children of a Dutch father and Slovenian mother all in our mid twenties. We have travelled through Europe and seen both our mothers and fathers homeland.

We value our cultural heritage and hope to be able to pass it on to our own children. We also value the freedom and safety of Australia.

The current turmoil in Yugoslavia and Slovenia distresses us deeply. The safety of our cousins, aunts and uncles-friends, concerns us.

We appeal to your humanity and compassion to act in wisdom and offer support to the people of Slovenia towards their independence.

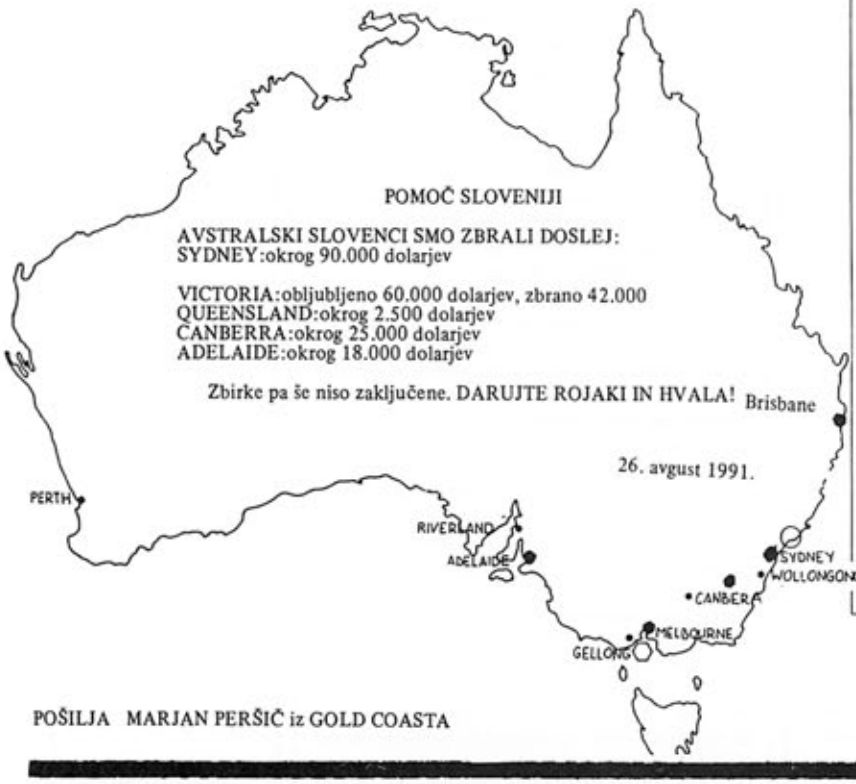
We hope that this letter will assist you towards making the right decision in the current, very difficult situation.

Yours sincerely

Angelique Van De Laak
Pierre Van De Laak
Adriann Van De Laak

Melbourne, 5th July 1991.

DENARNA ZBIRKA ZA POMOČ SLOVENIJI

POŠILJA MARJAN PERŠIČ iz GOLD COASTA

Josip Stritar

Domovini

Kako si se tako mi prikupila,
prisrčna moja, sladka domovina,
da mi iz srca tvojega spomina
čas ne izbriše in ne druga sila.

Po svetu ti iz varnega si krila
poslala zgodaj zvestega me sina;
up v mladem srcu – to je last edina,
ki si na daljno pot mi jo zročila.

In vendar, glej, jaz vedno mislim nate,
po tebi srce zvesto izdihuje,
prelilo rado gorko kri bi zate.

Moj duh te v tihi noči obiskuje
in tvoje zveste sine, moje brate,
pozdravljat hodi iz dežele tuje.

1869

COAST PUSH FOR SLOVENIA

by BRAD SHARPE

AN eight-year-old Gold Coast girl is part of a worldwide push to have governments recognise the breakaway Republic of Slovenia as an independent and sovereign state.

The Coast Slovenian community is also soon to become involved in an international fund-raising effort to help cushion the republic against the ravages of fighting, which has caused an estimated $3.7 billion in damages already.

Shannon Cribble, of Benowa, is to present a petition with 909 signatures to the Member for Moncrieff, Kathy Sullivan, next Tuesday.

The Australian Government is being petitioned to recognise the republic as an independent and sovereign state and to also condemn 'any action of force against it'.

Petitions

It is one of several similar petitions from throughout Australia to be presented to Federal Parliament, according to Marijan Persic.

Mr Persic, a senior member of the Slovenian community on the Gold Coast, said the 909 signatures were from the Coast, Mt Isa, Kalgoorlie and Perth — the result of a Coast-based newsletter distributed throughout the country.

"Slovenes throughout the world are lobbying politicians to recognise Slovenia as an independent state to prevent any more bloodshed," said Mr Persic.

But he warned that the Yugoslav Federal Army might have made only a temporary withdrawal from the republic to consolidate forces in Croatia.

"We are worried that once they have Croatia in their grasp they will concentrate on Slovenia and try to get her back into their hold.

"It could be that Slovenia is having only a reprieve from bloodshed.

"What we have seen on television are horrible things with tanks going up against unarmed people.

"From all reports from over there, Slovenia is lucky it has the media on side.

"A problem now is they have suffered about $3.7 billion in damages, their economy is in big trouble and they are asking for help from everywhere."

Money

"We will contribute money.

I hear from Sydney that already $44,000 had been sent over and there is another $10,000 banked which is to be sent.

"You will see collections throughout Australia."

Gold Coast Bulletin
10.avgust 1991

SPOROČILO IZ VIKTORIJE

Denarno pomoč za Slovenijo zbira v Viktoriji posebni pododbor vseslovenske viktorijske skupnosti: predsednik pododbora Peter Mandelj(Svet slovenskih organizacij v Viktoriji), blagajnik Štefan Merzel (Slovenski narodni svet Viktorija),blagajnik Werner Remšnik(Snežnik-Albury Wodonga), tajnica Štefica Matkovič(Slovenska zveza Ivan Cankar-Geelong), Jože Caf(Slovensko športno društvo St.Albans), Matija Cimerman(Slovensko društvo Planica), Stan Penca(Slovensko društvo Melbourne), Dino Rupnik (Slovenski primorski socialni klub Jadran), Ivo Leber (Radio 3 EA), Vinko Marn(Radio 3 ZZZ, Francka Nekrep(Radio 3 YYR Geelong).

Press Release,1.8.91. (Ivo Leber)

Naslov:"Australian Slovenian Relief Appeal"
P.O.Box 128, YARRAVILLE Vic 3013

Petition urges Aussie recognition of Slovenia

by DEBRA GRAHAM

A RED carnation and sprigs of rosemary yesterday represented the fight for Slovenian freedom as an eight-year-old Gold Coast girl presented a petition of almost 1000 signatures to the Federal Member for Moncrieff, Kathy Sullivan.

The petition calls on the Federal Government to recognise the breakaway republic of Slovenia as an independent and sovereign state, and to condemn any action of force against it.

Dressed in Slovenian national costume Shannon Cribble, of Benowa, said she was proud to present the petition to Mrs Sullivan.

"We kindly present this petition to the Australian Parliament and ask that the Australian Government helps the country where my grandparents come from, Slovenia, to live in peace and freedom," she said.

Slovenia and neighbouring Croatia declared independence from Yugoslavia on June 25. Two days later Slovenia seized border posts and this triggered widespread fighting before the Yugoslav Federal Army withdrew from the republic.

The petition of 987 signatures from people on the Coast, Mt Isa, Kalgoorlie and Perth will be tabled in Parliament on August 22. It is the result of a Gold Coast-based newsletter distributed throughout the country.

Several similar petitions around Australia will be presented to the Federal Government.

Mrs Sullivan said the events in Slovenia were very sad.

"They are fighting for freedom, like we have in this country. I hope they will succeed," she said.

"We are pressing the government to get active United Nations involvement to calm the situation so it can be worked out through talk and not bloodshed."

PETITION

TO THE HONOURABLE THE SPEAKER AND MEMBERS OF THE HOUSE OF REPRESENTATIVES ASSEMBLED IN PARLIAMENT

The petition of certain citizens of Australia draws to the attention of the House

THAT THE DEMOCRATICALLY ELECTED MEMBERS OF THE PARLIAMENT OF THE REPUBLIC OF SLOVENIA PROCLAIMED ON 25 th of JUNE 1991 THAT THE REPUBLIC OF SLOVENIA BE AN INDEPENDENT AND SOVEREIGN STATE AS IT WAS REQUESTED BY THE SLOVENIAN PEOPLE IN THE REFERENDUM HELD ON 26 th DECEMBER 1990.

Your petitioners therefore humbly pray that the House TAKES ALL ACTION WITHIN ITS POWER TO BRING ABOUT:

THE RECOGNITION OF THE REPUBLIC OF SLOVENIA BY THE AUSTRALIAN GOVERNMENT AS AN INDEPENDENT AND SOVEREIGN STATE

THE CONDEMNATION BY THE AUSTRALIAN GOVERNMENT OF ANY ACTION OF FORCE AGAINST THE REPUBLIC OF SLOVENIA AND ITS PEOPLE.

□ □

AVSTRALSKA SLOVENSKA KONFERENCA

je razposlala gornjo peticijo vsem svojim Narodnim svetom po Avstraliji, razdelila pa jih je tudi posameznikom. Vse peticije bodo predali avstralskemu parlamentu rojaki iz Canberre.

.....

Svet slovenskih organizacij iz Viktorije je poslal okrog 1. 500 podpisov ministru za priseljevanje Garry-ju Handu.

S trdno voljo vse dosežeš.

Ves svet stoji na prošnji.

Z malim se še živi, a brez nič se ne more.

/Slovenski pregovori/

..IN ŠE SYDNEY

Poroča Alfred Brežnik

Vojaška agresija in opustošenje domovine sta Slovence v Sydneyu zelo pretresli. Klicu domovine-za moralno in materialno pomoč smo se kaj hitro odzvali.

Na seji Slovenskega narodnega sveta NSW smo v soglasju z vsemi organizacijami in Verskim središčem sklenili, da bomo pričeli nabiralno akcijo POMOČ DOMOVINI, v imenu celotne slovenske skupnosti v tej avstralski zvezni državi. V to akcijo spadajo vsi denarni prispevki-darovi, posebne prireditve pri društvih, loterije in srečolovi.

Do pisanja tega poročila(20.8.) smo nabrali že preko 60.000 dolarjev, od tega smo v Slovenijo odposlali 44.000 dolarjev.

Prva prireditev v pomoč Sloveniji je bila 27. julija pri Slovenskem društvu Sydney. Večer, ki je bil nadvse uspešen je vodila predstavnica mlajše generacije Lolita Žižek. Po zaigrani himni je navzoče pozdravil predsednik društva Štefan Šernek. Zbor društva pod vodstvom dolgoletnega pevovodje Jožeta Urbasa, je zapel Ipavčevo (sedaj je himna Svetovnega slovenskega kongresa) SLOVENEC SEM, sledila ji je Triglav moj dom. Medtem je Lojze Kmetič prinesel v dvorano, na zelo slavnosten način, dve novi slovenski zastavi.

Gostje so svoje navdušenje pokazali s tem, da so vstali in dolgega aplavza kot da ni bilo konec.

Govorniki tega večera so bili: Dušan Lajovic, predsednik SNS za NSW, ki je govoril o svojem nedavnem obisku v Novi Zelandiji, kjer se je, kot posebni svetovalec dr.Dimitrija Rupla, slovenskega ministra za zunanje zadeve pogovarjal s tamkajšnjimi zastopniki vlade. Marjan Kovač, predsednik ASK ke je govoril o nedavnem zasedanju Svetovnega slovenskega kongresa v Ljubljani.

Alfred Brežnik, tajnik SNS NSW si je za temo svojega govora izbral napis nad odrom v dvorani:

"...mal položi dar-domovini na oltar!"

Kratek program so zaključili pevci iz Wolongonga z venčkom narodnih. Sledila je ukusno pripravljena večerja in splošna zabava.

Da nihče ni hotel domov že pozno v noč so bili prav gotovo krivi sydneyski VESELI GORENJCI.

Finančni doprinos večera nabirki V POMOČ SLOVENIJI je bil 7, 794.15-dolarjev.ČESTITAMO!

Slovenci v Sydneyu smo imeli v zadnjem mesecu vrsto važnih razgovorov in sestankov:

15.julija je predstavnike slovenske skupnosti poklical na razgovor g.Kerkesharijan-Chairman of the Ethnic Affairs Commission-NSW. G. Kerkesharijan se je zanimal za dogodke in stanje v Sloveniji ter razmere v naši skupnosti v zvezi s temi dogodki. Razložili smo mu situacijo doma in mu zagotovili, da v slovenski skupnosti ni medsebojnih trenj ter da smo Slovenci popolnoma enotni, ko gre za napore Slovencev po samostojni in neodvisni državi Sloveniji.

Po razgovoru je g. Kerkesharijan ponudil pomoč, seveda če jo bomo potrebovali in izrazil svoje zadovoljstvo s sestankom.

2.avgusta nas je povabil na razgovor g.Gerry Hand, minister za imigracijo in etnične zadeve. Sestanku so prisostvovali:

DUŠAN LAJOVIC(predsednik SNS NSW), MARTHA MAGAJNA (podpredsednica SNS NSW), ALFRED BREŽNIK(tajnik SNS in vodja Slovenskega informacijskega urada), VLADO MENART (svetovalec v Ethnic Affairs in pravni svetovalec Avstralske slovenske konference), pater VALERIJAN JENKO OFM(vodja Verskega središča sv.Rafaela),ŠTEFAN ŠERNEK(predsednik Slovenskega društva Sydney), EMIL KUKOVEC(predsednik Slovenskega Kluba Triglav), LJENKO URBANČIČ(predsednik Slovenskega narodnega društva), MARIJA SENČAR(predsednica Slovenian Studies Foundation Trust), MARIZA LIČAN(predsednica Slovenskega šolskega odbora NSW in koordinatorka radia 2 EA).

Sestanek je potekal po naprej pripravljenem dnevnem redu, ki smo ga ministru predložili dan prej.

Prva točka programa je bila predstavitev Slovenije. Važnost priznanja Slovenije s strani Avstralije. Važnost obojestranskih diplomatskih predstavništev že zaradi trgovinske izmenjave, ki trenutno presega polovico vse Jugo-avstralske trgovine.

G.Handa smo opozorili na ogromno škodo, ki jo je utrpela Slovenija ob času agresije in o namernem uničevanju ob umiku vojske.

Govorili smo tudi o možnostih oprostitve davka za darove Sloveniji.

Vlado Menart je podal legalne argumente v prid priznanja Slovenije.

Potožili smo se mu tudi o odločitvi uprave SBS -a, da nam odvzame čas na radiu 2 EA in 3 EA. Govorili smo tudi o potrebi po slovenskih prevajalcih.

Pomanjkanje prevajalcev je očitno predvsem v bolnicah in socialnem skrbstvu.

Seznanili smo ga tudi s težavami v zvezi s financiranjem slovenskega lektorata na Macquarie univerzi v Sydneyu in možnosti pomoči s strani avstralske države.

G.Gerry Hand se je zanimal za vse in obljubil pomoč, oz. posredovanje pri odgovornih ministrih. Ob slovesu je dodal, da Slovence res občuduje.

PROBLEMI RADIA 2EA

6.avgusta smo se odzvali povabilu uprave SBS radia 2EA. Predstavniki vseh slovenskih organizacij in Verskega središča smo se udeležili sestanka na katerem je bilo govora o novi časovni razporeditvi etničnih programov. Prisotni so bili tudi predstavniki radijske postaje: upravnica radia in njena dva sodelavca g.Ziegler in g.Jordan. Važno je omeniti, da je prišlo povabilo za pogovor že po odločitvi o od-

→

vzemu časa slovenski skupnosti. Vzdušje je bilo napeto že v samem začetku. Ko smo pa spoznali, da ta naš razgovor ne bo spremenil stvari in da je to naše srečanje zgolj formalnost, smo jasno in precej glasno povedali tej "vsemogočni" dami, da odločitve ne sprejmemo pod nobenim pogojem. Ona pa je kar naprej pojasnjevala nekakšne kriterije po katerih je do te odločitve prišlo. Vsekakor se z nami niste posvetovali o tem, smo ji dejali. Eden njenih prepričevanj je bil census iz leta 1986, po katerem so bili Slovenci vrženi v jugoslovanski koš. Če pa bi že vztrajali pri tem censusu bi morali imeti mi, Slovenci oddaje dvakrat tedensko, kajti po censusu je Slovencev 5.400, Srbov pa 10.700.
Slovencem je bila dodeljena ena ura na teden, Srbom pa kar štiri.

1. Odločitev uprave SBS-a o spremembi programa se ne sprejme.

2.Čas, po novem programu, dodeljen posebnim multikulturnim in drugim namenom, naj se takoj dodeli tistim, ki ga najbolj potrebujejo, vendar ne na škodo obstoječih jezikovnih skupin.

3.Od ministra za telekomunikacije naj se zahteva, da takoj odobri dodatno frekvenco za potrebe vseh etničnih skupin.

DESNO:Štefan Šernek-predsednik Slovenskega društva Sydney Dobrodelna večerja, 27.7.91.

SPODAJ:Moški pevski zbor Wolongong. 27.7.91.

Vsi naši argumenti so naleteli na gluha ušesa in zato smo zahtevali razgovor z Brian Jones-om(Chief Executive of SBS). Odločili smo se da vztrajamo in da z nami ne bo kar tako lahko opraviti.

13.avgusta-spremembe časovne ga programa na radiu 2EA naj bi prizadele kar 21 jezikovnih skupin in ker so druge skupine ravno tako nezadovoljne, nekatere še bolj kot mi, je Federation of Ethnic Councils sklical masovni sestanek za 13. avgust v Ashfield Town Hallu. Sestanek je pri nabito polni dvorani vodil predsednik združenja g.Harbaum. S strani SBS-a je je bil prisoten g.Brian Jone in g.Quang Luu(Head of SBS radio). Slovenci smo bili ponovno dobro zastopani.

Po začetni razlagi zakaj naj bi prišlo do sprememb je prisotna publika kaj kmalu dvignila svoje glasove in prišlo je do pravega vpitja. Oba gospoda pa sta še kar naprej hladnokrvno razlagala odločitev posebne komisije, ki bi naj pregledala 630 tožb. Tudi mi smo vložili svojo, toda izgleda da so se malo ozirali na to. Ponavljala se je zgodba s prejšnjega sestanka.

Med govorniki, ki jih je bilo pol no(na vrsto je prišla slaba četrtina) je bila najostrejša g.Franka Arena, članica parlamenta v NSW. Ostro je nastopil tudi Pino Bosi. Oba sta se zavzela za etnično manjšino in naravnost napovedala vojno upravi SBS-a. Sestanek je sprejel naslednje predloge:

Sydneysko letališče, 18. julija 91.-pater Laurenci Anžel(na obisku v Avstraliji) in pater Valerijan Jenko

IZ ŽIVLJENJA SLOVENCEV V VIKTORIJI

Piše: Anica Markič

Dragi bralci Slovenskega Pisma,

danes se vam oglašam prvič s svojim dopisom. Namen mojega sodelovanja je v bodoče predstavljati življenje Slovencev iz Viktorije, kot tudi druge dogodke, ki so z nami povezani in gredo v prid vsem Slovencem po Avstraliji.

HENČEK V AVSTRALIJI

Te dni se nahaja v Melbournu popularni slovenski ansambel Henček. Skupina glasbenikov nam je prinesla sveže, tople pozdrave od naših rojakov, tako hudo prizadetih od napada Jugoslovanske armije, da besede 'ljudska' sploh ne omenjam. Ansambel Henček bo obiskal vsa večja mesta v Avstraliji, kjer živijo naši rojaki. Ko to pišem, so nastopi v Perthu in Adelaidi že za njimi. V Melbournu je bil prvi nastop v Slovenskem društvu Melbourne, v nedeljo, 4.avgusta.

Ob tej priložnosti sem se pogovarjala z vodjem ansambla in se seznanila s sledečim:

Ansambel Henček je nastal leta 1966, ko je na programu KAR ZNAŠ-TO VEL JAŠ dosegel drugo nagrado. Henček se je takrat spoznal z Borisom Kovačičem, ki je napisal lepo število kompozicij in bil nekaj časa tudi umetniški vodja ansambla. Skupini se je pridružil še Berti Rodošek, znani komponist zabavne in narodne glasbe, ki seveda sodeluje v skupini še danes. Prav z njegovo pomočjo uživa Henček povsod velik uspeh, saj je njihov način igranja povsem drugačen od drugih narodno zabavnih ansamblov.

Vodja ansambla Henček Burkat se sicer veliko ukvarja z vinogradništvom in vabi v njegove vinograde na Dolenjskem tudi vse nas. Na kozarček cvička!
Henček je pritegnil v ansambel tudi svoja dva sinova:Tomaž igra saksofon, klarinet in klaviaturo in je poklicni glasbenik, poučuje na glasbeni šoli v Novem mestu; drugi sin Toni pa igra kitaro in trobento in je prav tako glasbenik.
Bojan Arh, učitelj glasbe, igra v ansamblu kitaro. Pevec je Zdravko Perger, operni pevec v Ljubljani. Tu je še prikupna in očarljiva pevka Metka Kastrevc, s svojim nežnim žametnim glasom. V tej turneji po Avstraliji se je ansamblu pridružil še Marjan Roblek, humorist in napovedovalec.

Ansambel Henček je obiskal Ameriko in Kanado že trikrat, nastopa pa tudi v Švici, Nemčiji, Avstriji in po drugih evropskih deželah, kot seveda širom Slovenije. Prodanih ima že čez milijon plošč in kaset. Drugo leto bo izšla nova kaseta, v načrtu pa je še turneja po Ameriki.

Ko sem se pogovarjala s Henčkom, sva se dotaknila tudi dogodkov v Sloveniji in vtisov, ki si jih je ansambel pridobil v Avstraliji. Avstralija jih je presenetila, saj niso pričakovali, da je tako razvita in lepa. Od Evrope se, po Henčku, razlikuje po svoji obsežnosti in po miru.Na koncertih v Avstraliji pa pogreša več mladine, saj so koncertom prisostvovali le starejši. Čas je, d a damo besedo mlajši generaciji, če želimo v bodoče obstati,so Henčkove besede, s katerimi se strinja marsikateri v Avstraliji živeči Slovenec. Naše goste je presenetila dobra obveščenost avstralskih Slovencev o vsem kar se dogaja doma.Povdarili pa so enotnost rojakov v domovini, ki še nikoli niso bili tako zedinjeni kot so danes. Želijo pozabiti grozote in krivice, ki so se dogajale v preteklosti. S polnim zaupanjem v vlado želijo na pot v samostojno Slovenijo. Osemdnevna vojna je v Sloveniji povzročila ogromno materialno škodo, vendar je zmaga več vredna.

VI STE NAŠI-MI SMO VAŠI

Takšna je bila nekako tema koncerta. Marjan Roblek je v začetku koncerta izročil tople pozdrave iz samostojne domovine ter priznanje in spoštovanje nam, Slovencem v Avstraliji, posebno tistim pionirjem, ki so zaorali prve brazde v to kar imamo danes. Izrekel je željo ansambla:veselimo se in praznujmo samostojnost Slovenije skupaj, saj nas je v domovini premalo in zato računamo tudi na vas.

Kljub utrujenosti po napornem potovanju iz Adelaide je ansambel na odru oživel. Igrali in peli so prav iz srca ter uspeli pritegniti prisotne. Skupaj smo se veselili in delili dobro voljo. Morda nas je prav slovenska himna v začetku programa tako prijetno združila, ko smo ponosni in ganjeni mirno stali- domovini v po zdrav in spoštovanje. V naših srcih je bila naša lepa deželica onkraj morja in njeni prebivalci-naši rojaki.

Vsakega obiska iz domovine smo veseli, še posebej če nam prinese domačnost in veselje, kot so nam ga prinesli doslej že številni ansambli.

Ansamblu Henček še prijetno bivanje med nami-domov pa naj ponesejo naše najlepše želje!

NOVA VODSTVA SLOVENSKIH DRUŠTEV V VIKTORIJI

Člani slovenskih društev v Viktoriji so pred nedavnim izvolili svoje predstavnike za naslednje leto. Pri Slovenskem primorskem socialnem klubu Jadran je še naprej predsednik Dino Rupnik, pri Veselih lovcih Jože Caf, pri Slovenskem društvu Springvale-Planica nekdanji predsednik 'prerojeni' Matija Cimerman, v Geelongu je nova predsednica slovenskega društva Ivan Cankar, Franceska Deželak, pri Slovenskem društvu Melbourne je v upravnem odboru kar več kot polovica mlajših, večina že tukaj rojenih, predsednik pa je mladi družinski oče in mož, Andrew Fistrič, ki ponosno pove, da je Slovenec, čeprav je rojen v Avstraliji in tako tudi njegovi otroci. Upati je, da se bo delalo složno.

Melbourne, 15.8.1991.

BITKA ZA SLOVENIJO V AVSTRALSKEM SENATU

Nevenka Golc-Clarke, 3/150 Eglinton St, Kew, Vic, 3101; tel. 853 0386, fax: 853 0707

SESTANEK Z AVSTRALSKO OPOZICIJSKO KOALICIJO GLEDE PRIZNANJA SLOVENIJE

Sestanek je bil 22 Aug 1991 ob 4 uri popoldne v pisarni senatorja Hilla v palači Parlamenta v Canberri.

Sestanka so se udeležili: **Senator Robert Hill** - Leader of the Opposition in the Senate, **John Nation** - Adviser to Robert Hill on Foreign Affairs, **Senator James Short, Philip Ruddock** - Shadow Minister for Immigration in s slovenske strani **Alfred Brežnik** - vodja slovenskega informacijskega biroja v Avstraliji in **Gerard in Nevenka Clarke** - avtorja publikacije o Sloveniji, ki je bila poslana senatorju Hillu, Evansu in Powell vodji avstralskih demokratov. Publikacija je bila narejena s pomočjo SNS-Vic in ASK.

Tema sestanka je bila jugoslovanska kriza in seveda slovensko vprašanje. Avstralska koalicija opozicije (liberalci in narodna stranka) je pripravila Predlog (Motion) za razpravo v senatu (Upper House) v petih točkah, od katerih je najpomembnejša zadnja točka v kateri zahtevajo odpoklic avstralskega ambasadorja na posvet v Jugoslaviji.
Predlog z zagovorom smo si uspeli ogledati pred sestankom. Predlog nam je odkril razumevanje slovenskega vprašanja s strani avstralske opozicijske koalicije. Sestanek je bil v duhu razjasnitve slike o Sloveniji, avstralski opozicijski koaliciji. Zlasti smo poudarili naslednje stvari:

1. V zagovoru je bilo dvakrat omenjeno, da je bila deklaracija neodvisnosti preklicana oziroma ustavljena za tri mesece. Tu smo jih popravili, da deklaracija neodvisnosti ni bila preklicana pač pa je šlo za ustavitev nadaljne implementacije funkcij neodvisnosti. Vprašali so nas, kaj to pomeni. Dali smo jim primer valute in potnega lista.

2. Predlog je v duhu jugoslovankega vprašanja, kar daje neprijeten vtis, da nas vse tretirajo enako, s čimer Slovenija veliko izgublja. Strogo smo pudarili razlike med posameznimi narodi v Jugoslaviji in da želimo, da vsako državo, ki proglasi neodvisnost obravnavajo kot enoto zase. Poudarili smo, da je slovenska vlada skrbno pripravila deklaracijo neodvisnoti.

3. Predlog ne vsebuje zahteve po priznanju Slovenije. Tu smo zelo ostro poudarili, da je le diplomatsko priznanje pravi način za pomoč novo nastalim državam, zlasti Sloveniji. Priznanje bi bilo prav verjetno v pomoč tudi rešitvi hrvaške krize. Priznanje bi zagotovo ustavilo nezadržno in nesramno širjenje teritorija Srbije in bi hkrati ustavilo hinavsko prikrite težnje komunistične klike po kontroli nad celotnim teritorijem Jugoslavije. Sloveniji bi priznanje zlasti pomagalo pri normalnem ekonomskem delovanju. Senator Hill je popolnoma razumel ta del.

Zaključek: Opozicija je zelo naklonjena demokratičnim procesom v Sloveniji in Hrvaški, vendar je zadržana pri diplomatskem priznanju. Glede na to, kaj se je dogajalo po sestanku v naslednjih urah v senatu pa lahko sklepamo, da je opozicija postala izredno naklonjena tudi priznanju Slovenije in Hrvaške. Menimo, da je bilo v glavnem pomanjkanje pravih informacij glavni razlog za zadržanost. Upamo, da jim bo moja (in moževa) publikacija o Sloveniji na 113 straneh in ostale tekoče informacije, ki jih dobivajo preko Alfreda Brežnika, pomagale pri odločitvi v prid Sloveniji.

Po sestanku smo ostali v senatu, kjer smo poslušali razpravo o Jugoslaviji v Senatu. Na naše začudenje in veselje so liberalci zahtevali priznanje Slovenije in Hrvaške. Senator Evans se je močno potrudil, da je prekinil razpravo, toda prvoten Predlog (Motion) koalicije o odpoklicu ambasadorja in ostalih točkah je bil v celoti sprejet z močnim nasprotovanjem senatorja Evansa. Pomen odpoklica ambasadorja na posvet je v tem, da Jugoslavija po 30 septembru, ko se izteče mandat Dr Cizlju (sedanjemu jugoslovanskemu ambasadorju), ne bo mogla postaviti novega ambasadorja v Avstraliji.

MEDIA RELEASE

SENATOR ROBERT HILL

LEADER OF THE OPPOSITION IN THE SENATE
SHADOW MINISTER FOR FOREIGN AFFAIRS

Thursday, August 22
Canberra
73/91

SENATE PASSES HILL YUGOSLAVIA MOTION AMID FARCICAL GOVT' RESPONSE

The Senate tonight passed a Federal Opposition motion calling on the Australian Government to recall its Ambasador to Yugoslavia for vital talks despite a farcical response from the Hawke Government.

The Shadow Minister for Foreign Affairs, Senator Robert Hill said that the Government changed its mind twice before opposing the motion, which calls on the Government to recall the Ambassador for talks on diplomatic recognition of Yugoslavia's evolving independent states.

"The Government's response to the motion was nothing short of farcical," Senator Hill said.
"When the motion was debated last week, the Government-through Senator Loosley-said it would not support the motion because it did not favour the recall of theAmbassador."
"By early tonight, the Minister for Foreign Affairs and Trade, Senator Evans had apparently changed his mind and told the Senate the Government would support the motion."
"But when the time came for the vote a few hours later, Senator Evans claimed he had been confused about the terms of the motion and that the Government would not give its support."
"The Government in its mishandling of the motion, demonstrated indifference to the deep concern in the Opposition and in Parliament about the future of the peoples of Slovenia, Croatia and the other evolving independent states."
The motion which was moved by Senator Hill and passed with the support of the Australian Democrats and Senator Harradine(Ind. Tasmania)-states that the Senate:
-DEPLORES the violence, loss of life and destruction of property that has taken place in Slovenia and Croatia, where more than 300 civilians are reported to have been killed, largely as a result of the attacks of terrorists suplied by the Communist-led Federal Army and attacks by the Army itself.

-NOTES the potential for further conflict if aspirations for self-determination expressed through democratic plebiscites in the Yugoslav republics are confronted by military force.

-WELCOMES the efforts of the European Community to act as a mediator to prevent further conflict.

-CALLS on the Australian Government to support international efforts for a negotiated settlement between the Yugoslav republics which will avoid conflict, achieve the independence the peoples of Croatia and Slovenia demand and protect the interests of ethnic and religious minorities.

-FURTHER calls upon the Australian Government to recall its Ambassador to Yugoslavia for consultations on how Australia might consistent with a desire to preserve peace, support the newly evolving independent states, including the most appropriate time to give diplomatic recognition.

Friday, August 23
"The Government was fully aware of the final terms of the motion-including the paragraph referring to the recall of the Ambassador-when debate started on August 15."
"Senator Evans had a whole week to consider the motion, but he obviously gave it little if no attention. This lack of attention to the motion is indicative of his and the Government's overall indifference to the grave situation in Yugoslavia.It is time the Minister ended his indifference towards the crisis, took note of the resolution of the Senate and recalled the Ambassador for consultation.
This action would allow the Government to receive the latest and most detailed information and would signal to Belgrade that Australia regards the ongoing violence as intolerable."

MINISTER FOR FOREIGN AFFAIRS AND TRADE

NEWS RELEASE

22. avgust 1991

The Minister for Foreign Affairs and Trade, Senator Gareth Evans, today rejected claims by the Opposition that the Government had demonstrated an "indifference" to concerns about the people of Croatia and Slovenia.
Contrary to suggestions by the Opposition, the Government explicitly supported all the key elements of a motion passed in the Senate on 22.8.91. which deplored the loss of life in Croatia and Slovenia and called for a negotiated settlement between the parties involved.
The Government did not, however support the recall of Australia's Ambasador to Yugoslavia and sought to delete that clause.
"As I said in the Senate on 22.August, it makes no sense to recall the Australian Ambassador at a time when it is vital for Australia to be fully and accurate ly informed of developments in Yugoslavia," senator Evans said.
"Recalling the Ambasador for consultations would be a pointless gesture and one which would do nothing to assist Australian citizens in Yugoslavia, the citizens of Slovenia and Croatia, or Australia's understanding of events there. The Opposition's sugestion that we do so, was a pointless political exercise not based on any sound policy decision.

"As the Prime Minister has said, if Croatia and Slove nia come to the point where they satisfy the requirements of independent statehood, then we would recognisethem"
Senator Evans said that the Opposition Spokesman on Foreign Affairs, Senator Hill was deliberately falsifying the record in claiming that"the Government changed its mind" on this issue.
"As I said in the Senate, and as Senator Hill knows perfectly well, it was a communication breakdown between the Parliamentary Liaison Office and my Ministerial Office which led me to believe that we were debating Senator Hill's original resolution, which did not include paragraph(a) rather than the one he subsequently substituted for it.
The Government's position on the policy issues involved has been absolutely consistent throughout."

SKUPNA MAŠA

SLOVENCEV IN HRVATOV V

ST. PATRIK

KATEDRALI V MELBOURNU

V petek, 23.avgusta 91. je bila svečana maša v melbournški katedrali St.Patrik, posvečena miru v domovinama Sloveniji in Hrvaški. Katedrala je bila premala, da bi sprejela vse, ki so se maše želeli udeležiti. Med prisotnimi je bilo videti kar lepo število enih in drugih narodnih noš ter transparentov-sporočil za mir. Vsi so molili in peli z isto željo v srcu-da se krvoprolitje čim prej zaustavi.
Prisotni so zapeli avstralsko, slovensko in hrvaško himno in druge pesmi. Razen beril je bilo prebrano tudi pismo, ki ga je namenil slovenski in hrvaški skupnosti avstralski prvi minister Bob Hawke.
Mašo je vodil prevzvišeni melbournški nadškof Frank Little, sodelovali pa so tudi drugi avstralski in hrvaški duhovniki, za Slovence pa pater Bazilij Valentin.

ZAHVALA

MINISTRA ZA INFORMIRANJE R SLOVENIJE

JELKA KACINA

Jurij Holi: Vojaško agresijo smo v Sloveniji odbili po zaslugi največjega dela naroda doma in tudi v tujini. Med Slovenci doma, ki so k zmagi prispevali velik delež je tudi gospod JELKO KACIN, minister za informiranje Republike Slovenije....

JELKO KACIN: V tej agresiji seveda Slovenija ni bila sama. Ni bila sama zaradi tega, ker je bilo tukaj na tisoče poročevalcev, ki so vsak s svojimi očmi videli to divjanje po Sloveniji in o tem poročali v svet. Predvsem pa ni bila sama zaradi množice simpatizerjev, prijateljev in seveda tudi izseljencev po svetu, ki so vsak po svoje prispevali k temu, da je glas o dogodkih v slovenski vojni prišel na pravvi naslov.

Ko govorim o naših izseljencih po svetu moram reči, da smo imeli v teh dneh nemogoče veliko število klicev, pisem in telefaxov, v katerih nas izseljenci sprašujejo kaj naj še storijo in na kakšen način naj storijo, oziroma nas obveščajo kaj vse so že storili.

Ob tej priložnosti BI SE RAD V IMENU PREDSEDSTVA, VLADE IN SKUPŠČINE REPUBLIKE SLOVENIJE VSEM SKUPAJ ZAHVALIL ZA NJIHOV VELIK, PA ČEPRAV MORDA MISLIJO, majhen prispevek.
Pri slabih dveh milijonih Slovencev je prispevek vsakega posameznika izredno velik in če je ta prispevek v tujini, to velja še toliko bolj....

Zvočno pismo Radia Ljubljane
Avgust 1991

Parliamentarians for Croatia & Slovenia

Chairman:
Dr Andrew Theophanous MP
Member for Calwell
(03) 302 1114 (Elect. Office)
(03) 302 1181 (Fax)
(06) 277 4270 (Parliament)

Secretary:
Paul Filing MP
Member for Moore
PO BOX 345
HILLARYS WA 6025
(Elect. Office) (09) 300 2244
(Fax) (09) 300 2245
(Parliament) (06) 277 4927

COMMUNIQUE TO THE CROATIAN AND SLOVENIAN PARLIAMENTS
Canberra, Thursday 22th August, 1991

At its inaugural meeting today, Parliamentarians for Croatia and Slovenia, a friendship group of Australian Federal Parliamentarians expressed its strong support for the parliaments of Croatia and Slovenia and the aspirations for independence and self-determination of the peoples of the two Republics.

The group, consisting of 20 Members and Senators of the Australian Parliament was formed to encourage the Australian Government to recognise the independence and sovereignity of the Republics.

The group deplores the violence, loss of life and destruction of property that has taken place in Slovenia and Croatia, where more than 300 civilians are reported to have been killed, largely as a result of the attacks of terrorists suplied by the Communist led Federal Army and attacks by the army itself.....

The Parliamentarians for Croatia and Slovenia are willing to meet and/or communicate with representatives of the parliaments of the Republics to ensure full and accurate information as to the progress of the movement towards international recognition is exchanged between Australia and the Republics.
We wish you every success in your endeavours.

VAŽNA NOVICA

V sklopu svojih prizadevanj za dosego uradnega priznanja Republike Slovenije s strani Avstralije sta v preteklih mesecih obiskali avstralskega ministra za imigracijo in etnične zadeve g.Gaerry-ja Hand-a dve delegaciji avstralskih Slovencev(op.u.tema dvema se je pridružila še tretja iz Sydneya). Eno delegacij so sestavili v Melbournu, drugo pa Slovenci v Canberri.
Sedaj z veseljem lahko zabeležimo, da je minister Hand, verjetno prav na pobudo teh delegacij izdal navodilo, da prebivalci Slovenije lahko dobijo potrebna potna dovoljenja za vstop v Avstralijo na Avstralski ambasadi na Dunaju. Torej jim ne bo treba več potovati po dokumente v Beograd. Lahko rečemo, da je to že nekako prvi korak k de facto priznanju, da Slovenija ni več del SFRJ.

Tedenske Novice

SESTANEK V PISARNI SENATORJA HILL-a, 22.8.91.
Od leve na desno: Gerard Clarke, Nevenka Golc Clarke, senator Robert Hill, senator Philip Ruddock, Alfred Brežnik in senator James Short

PREMIŠLJEVANJE

PATER BAZILIJ

Tudi tokrat bodo moja premišljevanja versko-narodnega značaja, saj ob dogodkih v domovini drugače skoraj ni mogoče, četudi mi nekateri očitajo politiko, ker ima Slovenski narodni svet Viktorije in tudi Avstralska slovenska konferenca sedež v našem Verskem in kulturnem središču Kew v Melbournu.

Ta čudna in nepričakovana ozkost me boli in sram me je, da smo v Melbournu tako drugačni od Sydneya, kjer se tamkajšnji Narodni svet sestaja izmenoma pri verskem središču in pri obeh slovenskih društvih.

Večkrat sem že povdaril sledeče: če dobro voljo zamenjuje neke vrste trmasta vztrajnost, razlaga enostavno ni sprejeta. Na Primorskem so Italijani očitali slovenskim dugovnikom politiko, ker so vzdrževali po župniščih in cerkvah ne le vero, ampak tudi slovenstvo. To mi isto očitajo rojaki-verniki in še primorski. Biti vernik in celo duhovnik, nikakor ne izključuje narodne zavesti in dela za narod. V izseljenstvu še toliko manj in ravno nasprotno: dober vernik, zvest Bogu, po po svoji vesti zvest tudi svojemu narodu in bo storil zanj vse. Videl pa sem, zlasti v izseljeništvu, da hitro pade trdnost zavesti narodne pripadnosti, če nikomur ni prav nič za vero. Eno in drugo je povezano, saj je kot vera tudi narodnost dar Božji.

Nismo si sami izbrali kateremu narodu bomo v življenju pripadali, žal dostikrat tega daru ne znamo ceniti.

Doma je prav ta zadnja preizkušnja vojaškega posega v miroljubno in po svobodi težečo Slovenijo kar takorekoč čez noč združila vse. In v tej enotnosti je bil uspeh in ga je spoznal ves svet. Zato je tehtnica svetovnega mnenja, hvala Bogu, na naši strani. Samo upam in želim, da bi ta enotnost ostala kljub različnim osebnim mnenjem in političnim strujam, saj se Slovenija uči vedno bolj živeti demokratično, kar je bilo pol stoletja nemogoče.

In mi ? Kaj v zavesti, da smo sinovi in hčere istega naroda in otroci istega nebeškega očeta res ne najdemo skupnega jezika? Kaj se more tako važna in velika stvar kot je narodova težnja po svobodi in samostojnosti, združena z njegovo revščino po povojnem pustošenju in prošnjo po pomoči rojakom v svetu, kaj se more vse to podrediti osebnim in nezdravim, dostikrat zelo krivičnim odklonom?

Usodno je včasih trmasto vztrajati pri svojem mnenju, ker je zgrajeno na napačni postavki. Vse lepše, človeško in krščansko je prisluhniti drugače mislečemu, razmisliti o mnenju dru gih in pretehtati zadevo z obeh strani, potem pa šele izreči svojo sodbo, če je še sploh potrebna.

Naj omenim, da še v vsem svojem življenju nisem srečal duhovnika, ki bi ne bil tudi narodno zaveden. Posebni časi napeljejo, da se to posebej pokaže.

Že sv.Cirilu in Metodu so Germani pred 1.000 leti očitali politiko in ju tožili v Rimu, ker so videli nevarnost v verski skupnosti Slovanov.

V grob Antona Martina Slomška je v prejšnjem stoletju ,po pogrebu mariborski nemčur pljunil na krsto, ker je škof povdarjal slovenski jezik in rešil Štajersko ponemčenja.

Duhovnik Anton Korošec je bil naš narodni voditelj, ki je ob Majniški deklaraciji, po I.svetovni vojni zaklical:"Dvignite glave Slovenci, vaše odrešenje se je približalo. In prvi, ki je da bi vzpodbudil narod, tvegal svoj podpis na Majniško deklaracijo-slovensko zahtevo po samostojnosti in odcepitvi od avstroogrske monarhije-je bil škof Jeglič.

Tudi duhovniku Janezu Evangelistu Kreku, ki je prvi organiziral slovensko delavstvo v stari Avstriji so očitali politiko.

"Že v gimnaziji sem dobil prvo klofuto zaradi slovenskega prepričanja in naj bi zdaj bil z Nemci? " je izjavil škof dr.Rožman, na zelo krivične očitke sodelovanja z okupatorjem.

Danes taki, ki za narod niso še nič ali kaj malo storili očitajo klerikalizem nadškofu Šuštarju, ki s svojimi širokimi poznanstvi po svetu dela noč in dan za priznanje Slovenije.

Ob vsem tem se mi zde očitki, ki so mi namenjeni, kot muha enodnevnica. Kljub vsemu pa bi želel in pričakoval vsaj od najbližjih, ki me poznajo, več razumevanja. Poklic dobrega vernika vključuje tudi skrb za razumevanje drugih-za resnicoljubje in za iskrenost.

KRITIKA

...V soboto, 29. junija smo Slovenci v velikem številu na Mestnem trgu v Melbournu pokazali kako čutimo do naših rojakov doma. To je bila manifestacija solidarnosti, ki je marsikoga med nami ganila do solz. Par dni zatem pa so se v četrtkov slovenski radijski program vrinile reklame za klubske zabave. Sramota! Na ta način je bilo pokazano popolno nespoštovanje do naših rojakov, ki kot vsi vemo, trenutno živijo v stalnem strahu in negotovosti. Vsaj tokrat bi morala solidarnost rojakov prevladati nad klubskimi interesi. Zabava, pitje in klobase lahko počakajo na čas, ko bodo tudi doma imeli končno vzrok, da se v miru veselijo...

Prebrano na Radiu 3 EA-napisala Jelka Slapar-Čuk
Melbourne

.....

...Mnenje nekaterih, da jih ne briga kar se dogaja v Sloveniji je brezbrižno in neumno. Tudi mišljenje, da naj društva skrbijo le za veselje in zabave je zelo nepopolno in prazno, saj ni namen društev le v tem, da točijo pijačo, servirajo jedačo ter še kvečjemu uprizorijo kak"floor show". To je splošno delo vsake navadne, preproste gostilne...

Mirko Cuderman
Queensland

.....

...Naslednji večer se je zabava v dvorani slovenskega kluba v Adelaidi začela z veseljačenjem, brez slehernega čuta za umirajoče in trpeče na bojišču v Sloveniji....V nedeljo smo vsi poslušali poročila na televiziji in na radiu o položaju v Sloveniji. Ob dveh popoldne pa še s toliko večjim zanimanjem prisluhnili slovenskemu radijskemu sporedu. Za uvod je bila pesem o soncu in grozdju. Po pozdravu je oseba, ki je program pripravila izjavila, da iz Slovenije nima nobenih poročil, da pa avstralski časopisi o tem mnogo pišejo, da si lahko to vsak prebere, ona pa da nima kaj povedati. Spored se je nadaljeval kot bi bili na veselici, s poročili za prireditve, s čestitkami in glasbenimi vloški...

Poročevalec
Adelaide

.....

....V slovenskih klubih so mnogi izmed nas delali leta in leta, tako da so prišli na svoje noge in do svojega več milijonskega premoženja. Zdaj pa je čas, da tudi oni pokažejo več volje za pomoč Sloveniji, ki se nahaja v tej težki situaciji. Nismo proti plesom in raznim programom, celo več naj bi jih bilo in naj bi bili namenjeni tej nujni pomoči Sloveniji, saj je težko prositi vsakega posamezníka...

Slovenec
Melbourne

...V Canberri so pripravili veliko praznovanje in balinarsko tekmovanje za proslavo slovenske neodvisnosti. To slavje je postalo žalovanje in protest, ko smo slišali, kako brutalno so napadli Slovenijo. Vprašali smo goste, balinarje iz Melbourna in Sydneya, če bi se nam pridružili pri demonstracijah. To povabilo je velika večina navdušeno sprejela. Le ena balinarka iz Melbourna je glasno trdila, da so Slovenci vsega krivi, ker so napadli helikopter jugo vojske. Prav jim je, da so kaznovani, je še dejala, jaz ne grem protestirat, jaz sem prišla balinat. Skoraj sama je ostala v klubu v času, ko smo drugi prosili svet, naj stoji Sloveniji ob strani. Mnogi naši rojaki so izrazili mnenje, da ta gospa ne bi smela imeti vstop v Slovensko društvo...

Jože Žagar
Lightning Ridge

NOBEN VODITELJ NE MORE BITI TAKO SLAB KOT SREDINA, KI GA JE IZVOLILA

/Pregovor/

O DOMOVINA, KAJ SMO TE LJUBILI DOVOLJ?

Vsi Slovenci v Avstraliji smo spremljali dogodke v Sloveniji, vse od časa plebiscita v decembru, ko se je velika večina Slovencev odločila za slovensko neodvisnost, pa do dejanske proglasitve neodvisnosti Republike Slovenije, koncem junija.

Tragični dogodki od tega dne dalje nas niso presenetili. Nikomur v domovini ni bilo do vojne, saj v današnjih civiliziranih časih ne bi pričakovali, da bi nas skušal nekdo s silo držati v zvezi, v kateri celoten slovenski narod ne želi več ostati Vojna, kakor je bila kratka, hvala Bogu, je prizadela Sloveniji veliko žrtev, pa tudi nepopisno materialno škodo. Slovenske organizacije in posamezniki v Avstraliji so že organizirali različne akcije za zbiranje pomoči domovini.

"SAJ V DANAŠNJIH CIVILIZIRANIH ČASIH NE BI PRIČAKOVALI, DA BI NAS SKUŠAL NEKDO S SILO DRŽATI V ZVEZI"

Veliko pa je še med nami ljudi, ki menijo, da borba za neodvisnost Slovenije ni bila potrebna, da naj bi Slovenci ostali mirno v Jugoslaviji, kjer so bili že skoraj petdeset let in molče prenašali vedno večje izgube narodnih in človeških pravic. Pravijo, da si je Slovenija sama nakopala težave in naj sedaj nosi posledice. Med tistimi, ki celotne zadeve ne odobra vajo, so mnenja deljena. Nekateri pravijo, da"zato je pa tako, ker so belogardisti vse čez vzeli, sedaj pa naj jih še podpiramo!" Drugi pravijo, da je "še vedno ista komunistična banda, samo ime so spremenili!"

Kdor ne želi dati, bo vedno našel kak izgovor, zakaj ne bo dal.

Zadnji časi so nam prinesli mnogo sprememb, pa tudi mnogo razočaranj. Od slovenske narodne sprave dalje, odkar smo začeli delati skupno v Slovenskih narodnih svetih, bi lahko rekli, da je še daleč do resnične sprave v srcih naših ljudi. Mnogi prijatelji me sedaj gledajo z nezaupanjem ali utihnejo, če pridem blizu. Ženska, ki sem jo vedno cenila in spoštovala, mi je rekla, da bi mi najrajši pljunila v obraz, ker sem se spetljala s ta belimi. In nekdo drugi mi je rekel:"Ste bili Jugoslovani z rdečo zvezdo, zdaj pa kričite 'Slovenija'!"
To sta samo dva primera od mnogih.

Res je, bili smo Jugoslovani. Socialistična Republika Slovenija, v kateri smo zrasli od majhnega, je bila del Jugoslavije. Gotovo je imela svoje napake, vendar meni in še mnogim iz moje generacije, ki izhajamo iz revščine, je dala jugoslovanska Slovenija kruha, streho nad glavo in izobrazbo. Učili so nas, da smo bratje, enakopravni, in da moramo drug drugemu pomagati. Srečevali smo se z mladino drugih jugoslovanskih republik, ki so jih učili prav tako in to je bilo lepo in prav. Tako bi moralo biti. Vendar v resničnem svetu se ne zgodi tako.

Ljudje, ki so si pridobili oblast, je niso hoteli več spustiti iz rok in so postali bolj aristokratski, kot grofje v starih časih. Pomoč, ki smo jo razvitejši narodi začeli dajati z dobro voljo, se je tekom desetletij spremenila v breme na eni strani in izkoriščanje na drugi strani. Težko se je bilo posloviti od sanj o skupnosti, o bratstvu, o pomoči drug drugemu. Težko je bilo verjeti, da so mnogi idealistični mladinci, s katerimi smo skupaj gradili ceste in železnice, zrasli v preračunljive politike, ki poznajo samo besedo DAJ! Mnogi izmed nas še vedno niso izgubili teh sanj in se iskreno čudijo, zakaj želi Slovenija iz Jugoslavije.
Samo, časi so se spremenili. Kar je bilo dobro in prav za Slovenijo pred dvajset ali trideset leti, danes ni več dobro. To pa najbolje vedo Slovenci doma in ne mi tukaj, ki smo že desetletja od doma in hodimo domov še samo na obiske.

Zato želim povedati vsem, ki mi pripisujejo različne "barve"-nekateri naravnost v obraz, drugi za hrbtom-SLOVENSKA SEM! Dokler je bil moj narod zadovoljen v Jugoslaviji, je bilo to dovolj dobro tudi za mene. Če pa se je odločil slovenski narod za neodvisnost in si sam izvolil demokratsko vlado, potem je ta odločitev dovolj dobra tudi zame, še posebno, ker kot sem dejala, oni tam vedo bolje kaj želijo in kaj jim je najbolje.

"ČE SE JE ODLOČIL MOJ NAROD ZA NEODVISNOST IN SI SAM IZVOLIL DEMOKRATSKO VLADO POTEM JE TA ODLOČITEV DOVOLJ DOBRA TUDI ZAME"

Kot otrok socialistične vzgoje sem in bom ostala pristaš Milana Kučana, predsednika predsedstva Slovenije. Tudi tistih okrog njega, ki so znali presoditi kaj je treba spremeniti. To pa ne pomeni, da ne morem spoštovati dr.Pučnika, g.Peterleta, g.Janšo in vse ostale, ki prihajajo iz drugih strank, pa delajo iskreno in po svojih najboljših sposobnostih za dobro slovenskega naroda. Za dobro Slovenije in Slovencev, sem pripravljena sodelovati z vsakim poštenim človekom, ki mu je pri srcu narodov blagor in nikogar ne bom vprašala kakšne barve je.

Pomoč, ki jo zbiramo ni namenjena Kučanu, Pučniku ali kakemu drugemu politiku. Namenjena je moji in vaši družini, našim sorodnikom, prijateljem, namenjena je bolnicam, ki nimajo zdravil in otrokom, katerih starši nimajo dela.

Naj vas vprašam:Ali ljubite domovino samo, če je prave barve? Kaj mislite, da ima prav tisti, ki pravi ne dam jim, belogardistom! Po drugi strani pa, kaj boste storili drugi, če se slovenski narod v svoji nepotrpežljivosti odloči, da bo na naslednjih volitvah postavil kot vladajoče"prenovitelje", v opozicijo pa sedanjo demokratično koalicijo? Kaj se boste spet odrekali domovini in nas klicali zato, ker bomo sodelovali z domovino za koministe? Kakor ste nas klicali prej! Dajte no, nehajte! Ljudje z obeh zasovraženih strani v času druge vojne so že mrtvi ali pa so že tako v letih, da na današnje politično življenje v Sloveniji nimajo nobenega vpliva. Mi tukaj pa še vedno govorimo o komunistih in ta belih!

"ALI LJUBITE DOMOVINO SAMO, ČE JE PRAVE BARVE? "

Generacija sedanjih politikov doma ve za stare prepire samo iz zgodovine in ima sedaj veliko važnejših problemov s sedanjostjo, da bi se prepirala o stvareh, ki so se dogajale pred pol stoletja. Kaj ne moremo tudi mi pozabiti na stare prepire in probleme in misliti le na domovino Slovenijo? Brez pridrškov in pomislekov.
Zapomnimo si:STRANKE IN VLADE PRIDEJO IN GREDO NAROD SLOVENSKI PA JE BIL IN BO OSTAL, kakor je ostal dolga dolga stoletja skozi zgodovino in vse težave. In to je naš izvor, to so naše korenine! ALI RES NE MOREMO LJUBITI DOMOVINE BREZ POGOJEV?

MARTHA MAGAJNA

SPREMEMBE V SLOVENIJI IN MI

Helena Leber
Koordinatorka slovenske oddaje Radia 3 EA-Melb.
19.8.91.

Danes bi se rada pomudila ob pismih poslušalcev, v katerih so izražene pohvale in kritike, pripombe in reakcije na čas današnji, včerajšnji...na čas, ko se naša rojstna domovina bori za svojo neodvisnost. Naša Slovenija je odločno izbrala pot po kateri bo hodila. Z njo smo krenili tudi mnogi izseljenci...

Narod doma je pregnal peterokrako zvezdo, tisto, zaradi katere smo mnogi odšli po svetu, zato bi moral za nas zdaj nastopiti čas neizmernega zadoščenja. Nekateri se sprašujejo zakaj ni tako in zakaj nismo vsi radostni ob tem? Zakaj?

V svojih pismih se eni sprašujejo zakaj so se v času vojne v Sloveniji pojavljali na avstralskih TV ekranih le nekateri Slovenci, zakaj se nismo združili vsi?

Drugi nas kritizirajo češ da smo naenkrat postali "politični agitatorji", saj smo doslej bili le kulturni delavci-sedimo na dveh stolčkih, pravijo.

Hvala Bogu, živimo v demokratični deželi in prav je, da vsak izjavi svoje mnenje, saj bomo morda le tako rešili nesporazume, ki so nastali med nami.

Osebno že 30 let, s svojim delom za slovenstvo, dokazujem, da sem v srcu Slovenka in tega se nisem nikoli in nikjer sramovala. Ponosna sem, da pripadam slovenskemu narodu z vsemi dobrimi in slabimi lastnostmi.

Življenje je bilo zame kot knjiga...oče mi je dal odprto srce in spoštovanje do vsakogar, mama mi je podarila svojo bistrost, Slovenija ljubezen, moja nova domovina Avstralija strpnost, poklic pa čut za diplomacijo.

Mislim, da sem to pokazala v vseh preteklih letih svojega dela za slovenstvo.

Pa pojdimo nazaj k naši Sloveniji. Rada bi pripomnila še nekaj:čisto nekaj drugega je sodelovati v bitki in slaviti zmago, kot pa ob koncu zmage popiti kozarček vinčka v čast bitke, v kateri se nismo borili!

Kljub vsemu upam, da se bomo našli skupaj, seveda, če bo dovolj medsebojnega spoštovanja in razumevanja-v iskreni ljubezni do naših

OBEH DOMOVIN!

KNJIGA ZA DANAŠNJI ČAS,
ki bi jo moral imeti vsak Slovenec ali jo podariti svojemu prijatelju, znancu-Neslovencu:

"THE SLOVENIANS
FROM THE EARLIEST TIMES"

Avtorica: DRAGA GELT iz Melbourna.
Knjigo-zgodovino Slovencev lahko kupite za 22 dolarjev v Melbournu pri predstavnikih slovenskih skupnosti-
tudi v Verskem in kulturnem središču Kew
P.O.Box 197-Kew 3101 Victoria

Slovenian soldiers fighting against a communist system

SIR — For many years I have been wanting to tell the people what I think of the evil system of communism, but have hidden my feelings in my heart. Thank God I now have the chance to speak to the Australian people and make clear what this conflict is about between Slovenia and the communist regime of Yugoslavia.

As the media is addressing Slovenian rebels it is somehow not mentioned that these are rebels against communism. Their war is not against people or soldiers but against the system.

In a referendum of the Slovenian people on December 23, 1990, for the first time in 45 years they voted overwhelmingly, with a 95 per cent majority, for democracy, for freedom from a still very domineering, very much communistic, Yugoslav Government. The answer was "no freedom", "no independence", "no human rights". Instead they opened fire with guns and tanks on the Slovenian people.

On the other hand, last year the Serbian people voted the socialist government back into power. This, by any standards, they are entitled to do, but no-one is entitled to use force on people who have a different opinion about democracy. If people wish to be free they should, by any human law, be allowed to be so.

But freedom doesn't always come on a gold plate with a red rose. You have to fight for it unfortunately. Sometimes there is a big price to be paid in young lives and devastation of the country in order to gain a better life for generations to come.

Hopefully the world will bury communism so far under the ground that it may never be resurrected. The harvest of this cruel system is poverty, suffering, disaster and humiliation for human beings.

This is the fight of unsuccessful communism. I could never understand how anybody could invent a system to take away human rights since man was born to be free. The system was made for the people, but the people are not made for the system, if it takes away human dignity. The Slovenian people ask for nothing except recognition. They are begging the world to help, to accept them as a sovereign, independent, democratic and happy nation taking their place in the western free world.

Do they ask too much? You be the judge. The communist government desperately wants to maintain control of the international Slovenian borders to the west because of their revenue — $US 1 billion a year. The Belgrade Government takes the money away from Slovenia.

To me this doesn't make any sense. It's the same as if someone comes to my house and wants to take charge of my doors. It is pathetic, not only wrong. The government desperately wants an open road to the west.

I ran away as a young girl from this system, desperately searching and dreaming of freedom. I lost my home and my country to their ugly system, and this I resent from the bottom of my heart.

I came to this beautiful country. They opened a door and offered me a new home, shelter and a better future, but above all they offered me freedom, which I cherish most sincerely. In the name of the other 25,000 Slovenians who have come to this country, let me say: "Australia, thank-you for having us." May God bless this beautiful, sunny and free land. And long live liberty.

NAME AND ADDRESS SUPPLIED.

Povzeto iz slovenske strani v Novo doba

od Pisma do Pisma

Je dogodke zbrala STANKA GREGORIČ

4.5. je v Melbournu redni letni občni zbor Avstralske slovenske konference. Na Konferenci, ki zaseda skoraj ves dan in na kateri so prisotni referenti Slovenskih narodnih svetov iz Sydneya, Melbourna, Canberre, Brisbana, pa tudi opazovalci iz Južne Avstralije, dodajo Statutu ASK-ja nekaj novih članov, potrdijo izvolitev delegatov za Svetovni slovenski kongres in se pogovorijo še o drugih tekočih vprašanjih. Tega dne zberejo skoraj 1.800 dolarjev za fax-mašino tajništvu ASK-ja.

5.5.nadaljujejo s sestankom Upravnega odbora ASK-ja, prav tako v Melbournu, vprostorih Verskega in kulturnega središča Kew.

7.5.izide pri Mladinski knjigi v Ljubljani antologična zbirka poezij in liričnih razmišljanj Berta Pribca iz Canberre, pod naslovom PROZORNI LJUDJE. Knjigo je moč naročiti na naslov:Bert Pribac,37 Cockrane cresent, Theodore 2905 A.C.T. Australia.

9.5. se v Melbournu prvič srečajo zastopniki in učitelji etničnih jezikov, ki se ukvarjajo z ureditvijo in sestavo učnih načrtov ali poučujejo določeni jezik. Na konferenci se dotaknejo osnutka učnega načrta za poučevanje tujih jezikov v 11. in 12. razredu srednje šole. Navzoči so tudi zastopniki Slovencev:iz NSW Mariza Ličan in Olga Lah, iz Viktorije Aleksandra Ceferin.

24.5.sta pred štiridesetimi leti iz Lemonta v ZDA krenila v Avstralijo prva dva frančiškanska patra, ki naj bi začela živeti s svojimi rojaki in postavila temelje verskega in kulturnega življenja med avstralskimi Slovenci:pater KLAUDIJO OKOREN in pater BENO KORBIČ.

26.5. organizira Avstralska slovenska konferenca po vsej Avstraliji volitve v izvršni odbor Slovenske izseljenske matice v Ljubljani. Za podpredsednika je izvoljen Cvetko Falež iz Canberre, za člana pa Ivo Leber iz Melbourna.

2.6. pride do mirovno protestnega komemorativnega shoda Slovencev v Viktoriji, ki ga organizira Slovenski narodni svet. Kljub slabemu vremenu se zbere pred Parlamentom več kot 300 ljudi z zastavami, nageljčki in transparenti. Govorijo predstavniki SNS-ja in mladine.

9.6. pripravi Slovensko društvo Melbourne razstavo likovnih in ročnih del, posvečeno nedavno umrli avstralski Slovenki, mladi Ireni Birsa, ki se je prav tako ukvarjala s slikarstvom. Tega dne dobi nagrado za najboljši umetniški izraz Katarina Štrancar, hčerka odbornika Slovenskega narodnega sveta Viktorije, Karla Štrancarja.
Nagrado za originalnost dobi Daniel Pišotek.
Na fotografiji spodaj desno je kompozicija TRAMVAJ, za katero je dobila Katarina nagrado.

13.6. pošlje Skladu za slovenski jezik na Maquarie univerzi v Sydneyu ček na 250 dolarjev slovensko podjetje GORENJE PACIFIK.

14.6.sprejme sydneyski Slovenian Studies Foundation Trust pismo od slovenskega podjetja Eurointernational iz Melbourna, v katerem obljubljajo da bo"Euro tudi v prihodnje, po svojih močeh pomagal Skladu za slovenski jezik, saj se zavedamo, kako pomembno je, da bodo tudi prihodnje mlade generacije avstralskih Slovencev doumele, da narod živi le toliko časa, dokler govori svoj jezik in ohranja svojo kulturo."

15.6. SLOVENSKA NOČ v Sydneyu, v Slovenskem društvu Sydney, dohodek gre v korist študija slovenščine na Macquarie univerzi. Za zabavo poskrbi ansambel Veseli Gorenjci s pevko Olgo Gomboc. Žrebanje velike vseavstralske loterije. Kulturni spored. Prisotni visoki gosti iz slovenske skupnosti in iz avstralskega društveno političnega življenja, med njimi tudi g.Ted Grace.

V drugi polovici julija je bila v Melbournu cela vrsta sestankov zaradi preusmeritve etničnih radijskih programov na SBS Radiu 3 EA. V imenu slovenske jezikovne skupine se jih je udeleževala koordinatorka slovenskega programa na tej radijski postaji, Helena Leber. Borila se je, da bi Slovenci zadržali svojo oddajo vsaj dvakrat na teden najprej v Ethnic Affair Commission, čez nekaj dni je priredil sestanek Ethnic Community Council of Victoria, radijci SBS Radia 3 EA pa so imeli kar celo kopico sestankov, na katerih je prihajalo do žolčnih razprav zaradi diskriminacije manjših etničnih skupin.

16.6. se v pisarni slovenskega podjetja Eurointernational v Melbournu srečajo predstavniki slovenskih društev in organizacij s pomočnikom sekretarja ministra za zunanje

Z razstave likovnih in ročnih del v SDM. Z leve: Damian Pišotek,predsednik občine Eltham s soprogo in Katarina Štrancar

→

Novinarji mariborskega 7 D:
z leve-Janez Toplak, Srečko Niedorfer,Gloria Marinović

zadeve Jugoslavije, Zvonetom Draganom in z jugoslovanskim ambasadorjem v Canberri dr.Borisom Cizljem.
Oba predstavita rojakom današnjo politično situacijo v Sloveniji in njeno bodočnost.

16.6. prispejo na melbournško letališče(po devet urni zamudi) z JAT-ovim letalom novinarji mariborskega tednika 7D: Srečko Niedorfer, Gloria Marinovič in odgovorni za oglasni oddelek, Janez Toplak. Najprej se z njimi ustavimo v Slovenskem primorskem socialnem klubu Jadran, kjer nas lepo pogostijo z večerjo, zadržimo pa se tudi na kratkem pogovoru s predsednikom društva Dinotom Rupnikom.

16.6.srečam na melbournškem letališču Slovenca iz Gibslanda, Ludvika Martina, ki odhaja v Slovenijo, kjer naj bi se kot opazovalec udeležil Svetovnega slovenskega kongresa v Ljubljani.

Melbournško letališče-Ludvik Martin
na poti v Slovenijo, na SSK

17.6. se oglasijo v slovenski jutranji oddaji novinarji 7 D iz Maribora. Čez dan se odpravijo v družbi Elice Rizmal in Stanke Gregorič v naravo, na Dandenong Mountains, kjer se v nekem živalskem vrtu navdušujejo s kenguruji, avstralskimi ptiči in drugimi živalmi. Zvečer se udeležijo sestanka Slovenskega narodnega sveta, kjer podarijo Stanki Gregorič, kot najbolj oddaljeni bralki 7 D nagrado-lepo knjigo NAPREJ ZASTAVE SLAVE.Ugotovimo pa, da sta najbolj oddaljena bralca v resnici Elica in Vinko Rizmal, vendar se je njihova prijava nekje zagubila. Druga najbolj oddaljena bralka pa je Marinka Robar iz Hawthorna, v Melbournu.

17.6. je Slovenski narodni svet Viktorije tudi razpravljal o končnih pripravah na veliko slavje na Melbourne City Square-u, kjer naj bi vsi Slovenci Viktorije proslavili slovensko neodvisnost. Sestanku je prisostvoval tudi predstavnik slovenske mladine, Lenti Lenko.

Priprave na proslavitev osamosvajanja Slovenije tečejo tudi med rojaki v Sydneyu, ki natisnejo nekaj tisoč letakov z angleškim tekstom-podatki o Sloveniji. Delo Vladimirja Menarta, slovenskega sydneyskega odvetnika. Sydneyčani razpošljejo te letake po vsej Avstraliji.

26.6. zvonijo po Avstraliji telefoni že na vse zgodaj. Slovenci se obveščamo o zgodovinskem dogodku:Slovenija je proglasila svojo neodvisnost! Mene zbudi Jože Vah, predsednik SNS-ja iz Queenslanda in mi pove novico.Smo navdušeni do solz, zaskrbljeni, si čestitamo, kličemo svoje drage v Slovenijo....
Svojo osamosvojitev proglasi tudi Hrvaška!
Popoldan se zberemo v Verskem in kulturnem središču v Kew. Štefan Merzel, ki že nekaj tednov pridno izdeluje plakate in razne napise za proslavo, obesi pred cerkvico velik transparent:NEW COUNTRY SLOVENIA IS BORN!
V cerkvici molimo za Slovenijo, potem pa si nazdravimo s šampanjcem. Posnema SBS etnična televizija. In sploh postanemo Slovenci po vsej Avstraliji najbolj iskani za intervjue vseh avstralskih medijev.
Slovenija in obrazi avstralskih Slovencev so na TV ekranih vsak čas...

27.6.Dan, ko se konstituira Svetovni slovenski kongres. Naši delegati so v Ljubljani, vendar prihajajo.iz Slovenije vse bolj razburljive novice o agresiji Jugoslovanske armije na našo domovino. VOJNA!

To je začetek razburljivih dni:telefoniranj, pošiljanj fax sporočil avstralskim medijem in politikom, vključno predsedniku Avstralije, Bobu Hawku in senatorju Garethu Evansu, ministru za zunanje zadeve. Razburjanje ne poneha niti ponoči, ko takorekoč sploh več ne spimo. Spremljamo vsa poročila, se telefonsko obveščamo, jokamo, trepetamo za svojo Slovenijo, smo na koncu moči...

Prihajajo poročila o dejavnosti Slovenskih narodnih svetov po vsej Avstraliji in tudi nekaterih slovenskih društev, predvsem v Sydneyu in Canberri. Več o BITKI ZA SLOVENIJO V AVSTRALIJI berite na straneh Slovenskega Pisma.

29.6. organizira Slovenski narodni svet Viktorije manifestacijo-protest proti vojni v Sloveniji, na City Square-u. Program vodi Helena Leber. Razen Slovencev prisotni še Hrvati, Albanci, Slovaki, Litvanjci, Ukrajinci, Avstralci in drugi.
V imenu SNS-ja spregovori podpredsednik Stanko Prosenak. Nastopijo še drugi posamezniki, med njimi predsednik SDM Stanko Penca, pevski zbor SDM, Stanka Gregorič, Lucija Srnec, Draga Gelt in drugi. Dogodek posnemajo TV postaje in zvečer prikažejo del protesta z govorom predstavnika SNS-ja.

30.6. se zberemo ponovno v Verskem in kulturnem središču Kew, se udeležimo maše za Slovenijo, po maši pa piknika in bolj žalostnega programa, ki ga ponovno povezuje Helena Leber. Popoldan se poda na hrvaške demonstracije tudi nekaj Slovenk in Slovencev v narodnih nošah. Pred nekaj tisoč glavo množico spregovorita Stanka Gregorič in Helena Leber. Presunljivo, ko pod tabo množica skandira SLOVENIJA, SLOVENIJA in se bori za tvojo domovino. Tega dne nam pristopijo pripadniki drugih narodov, nam nudijo svoje vizit kartice s telefoni, kamor jih lahko pokličemo za kakršnokoli pomoč. Lep občutek in seznanje koliko prijateljev imamo Slovenci.

1.7.nastanejo težave v poročanju na SBS radiu. Uprava radijskih postaj 3 EA in 2 EA je še posebej pozorna na oddajanje programov v slovenskem, hrvaškem in srbskem jeziku. Heleni Leber prepovejo na Radiu 3 EA igranje slovenske himne, brez posebnega dovoljenja.

4.7.se pogovarjam po telefonu z dr. Janezom Dularjem, ki mi pove, da se že nekaj dni trudijo, da bi mi poslali fax

→

novice, pa sporočilo ne gre skozi. Tako komunicirava po telefonu. Povem mu, da kaže Avstralija več simpatij za priznanje Slovenije, kar je izrazil tudi Bob Hawke.
Dr.Dular mi kar po telefonu zdiktira del iz preambule v Ustavi SFRJ, ki pravi, da imajo narodi v Jugoslaviji pravico na razdružitev....delamo kopije tega teksta in ga razpošiljamo po Avstraliji.

4.7. se tudi zbere hrvaška in slovenska, tukaj rojena mladina in s svečkami v rokah opozori avstralsko javnost na dogajanja v domovinah njihovih staršev. Na univerzi že popoldan spregovori na posebni tiskovni konferenci mladi Lenti Lenko. Na Mestnem trgu pa v imenu mladih Slovencev Nevenka Golc-Clarke.

4.7. se tudi pričnejo vračati v Avstralijo prvi delegati, ki so se udeležili Svetovnega slovenskega kongresa in prebili v Sloveniji tistih nekaj dni, ko je divjala vojna. Tako sydneyska skupnost svečano dočaka Alfreda Brežnika in Rudija Brežnika ter podpredsednika ASK-ja Dušana Lajovica.

5.7. pričnejo v Canberri zbirati denarno pomoč za Slovenijo.

5.7. se odzovejo povabilu na sestanek s Hrvati in drugimi predstavniki ASK-ja Anica Markič, Lojze Markič, Štefan Merzel in Stanka Gregorič. Pogovarjajo se o tekočih vprašanjih in se dogovorijo, da bodo organizirali skupno mašo v stolnici, ki bo posvečena Sloveniji in Hrvaški. Hrvaški katoliški center iz Sunshina nam ponudi brezplačno svojo dvorano za družabni večer, katerega dobiček naj bi šel za Slovenijo.

7.7.predvaja SBS televizija na oddaji Vox Populi pogovor z mladimi-potomci Hrvatov, Srbov in Slovencev. V imenu slovenske, tukaj rojene mladine sta spregovorila sinova Alfreda Brežnika, Mark in Alfred.

7.7. so proslavili v slovenski cerkvi v Kew, v Melbournu praznik dveh apostolov, Cirila in Metoda-patronov te cerkvice. Pri sveti maši je gostoval tudi pater Lovrenc, ki je pred leti maševal v Sydneyu in Melbournu. Tokratni obisk v Avstraliji so mu omogočili sydneyski dobrodelniki.

10.7. sta se odpravili s hrvaško delegacijo na ameriško ambasado tudi Anica Markič in Stanka Gregorič. Za ambasadorja sta pripravili vse potrebne dokumente iz Slovenije, prevedene v angleščino.

11.7. se vrne iz Slovenije predsednik ASK-ja, Marjan Kovač.

12.7. se sestanka z ministrom za priseljevanje Gerry-jem Handom udeleže predstavniki skoraj vseh viktorijskih društev in organizacij, radijskih postaj in verskega središča. Med njimi v imenu Slovenskega narodnega sveta Stanko Pro senak, v imenu Avstralske slovenske konference pa Stanka Gregorič.
Tudi njemu preda Konferenca mapo zbranih podatkov o Sloveniji.

13.7. se oglasijo člani SNS-ja iz Adelaide. V pismu nam piše jo, da so tudi oni pričeli z denarno zbirko za Slovenijo, ki lepo napreduje.

Rojaki iz Južne Avstralije so namreč 19. maja letos ustanovili Slovenski narodni svet, ki se je pridružil ASK. Za predsednika tega sveta je bil izbran Janez Zagorc, za podpredsednika pa Danilo Krešević. V odboru so tudi Stanka Sintić, Pavla Šelan, dr. Stanislav Frank, pater Janez Tretjak, Janez Ritoc, Jesenko Tone, Jože Gojak, Laura Premrl in Ivan Legiša.

15.7. se sestanejo canberrški rojaki z Gerry Handom, ministrom za priseljevanje, posebno delegacijo Slovenskega narodnega sveta Viktorije pa zastopata avstralska odvetnica Sherril O'Conor Šraj in strokovnjak za mednarodno pravo, tudi Avstralec Garry Moore, v imenu ASK-ja pa se jima pridruži še predsednik Marjan Kovač in ta delegacija se sestane s senatorjem Garethom Evansom, ministrom za zunanje zadeve.

19.7. se vrne v Južno Avstralijo iz Slovenije delegat ASK-ja Janez Ritoc, ki je prebil vojno v Sloveniji v svojstvu novinarja-reporterja za Južno Avstralijo.

24.7. premostijo medsebojne razlike predstavniki slovenskih društev, organizacij in vodstvo Sveta slovenskih organizacij Viktorije s Slovenskim narodnim svetom Viktorije in se skupaj dogovorijo, da bodo ustanovili pododbor Avstralske slovenske nabirke za pomoč Sloveniji(Australian Slovenian Relief Appeal). Nabirka naj bi trajala v Viktoriji 3 mesece(do konca oktobra).

27.7. priredi združena slovenska skupnost iz Sydneya dobrodelni večer, katerega ves dohodek bo šel za pomoč Sloveniji.

27.7. obišče rojake v Queenslandu duhovnik iz Slovenije, Martin Horvat, ki daruje vso nabirko z maše za popravilo cerkve v Zgornji Radgoni, ki je bila poškodovana v času osemdnevne vojne v Sloveniji.

27.7. se prične avstralsko gostovanje ansambla Henček in to najprej v Perthu.

31.7. se oglasi po telefonu Ludvik Martin iz Gipslanda. Pripoveduje mi o svojih vtisih s SSK in o vojni.Obljubi, da bo prinesel video kaseto, s posnetki vojne.

4.8. ima SNS Vic svoj izredni občni zbor, na katerega povabi tudi druge rojake. Štefan Merzel vrti film o dogajanjih v Sloveniji in tako podoživljamo tudi mi svečano proglasitev slovenske neodvisnosti. Pogovorimo se še o zbirki za Slovenijo in samo tega dne zberemo okrog 6.000 dolarjev.

4.8. pripravi svoj občni zbor tudi Slovensko društvo Planinka iz Queenslanda. Za predsednika je izvoljen Stanko Heric (korajžni delegat ASK-ja, ki se je udeležil SSK v Ljubljani in ki se je bil pripravljen boriti v slovenski teritorialni obrambi, pa na srečo ni bilo več potrebno), za podpredsednika izberejo v Planinki Franca Penka, tajnica postane Anica Cuderman, blagajnik Vinko Čoper, nadzornik pa Franc Hartman.

4.8. prispe sporočilo o pogovoru sydneyske slovenske skupnosti z ministrom Garry-jem Handom.

4.8.obišče pater Bazilij majhno vasico v Viktoriji, Riddell's Creek, kamor ga povabi avstralska anglikanska skupnost. Slišali bi radi nekaj o neki Sloveniji, so dejali, predvsem pa to, kje sploh je. Pater Bazilij se je rad odzval k molitvi za Slovenijo, ki ji je prisostvovalo tudi okrog 15 Slovencev. G.Uršič Marija iz St. Albansa je prišla v narodni noši, pokazala je kleklarsko umetnost, pater pa je govoril prisotnim kake pol ure o Sloveniji, pokazal je tudi nekaj knjig in slik iz Slovenije.Tako je še nekaj Avstralcev spoznalo deželico, ki se je tako korajžno uprla okupatorju.

6.8. se tudi sydneyski Slovenci odzovejo povabilu vodstva SBS radia 2 EA, zaradi nove razporeditve oddaj, po kateri naj bi tamkajšnji Slovenci izgubili eno uro programa na teden. Toda slovenska skupnost se ne da in pričel se je oster boj za obstanek...

12.8. radioton na Radiu 3 EA v Melbournu, ki ga organizirajo slovenski radijci skupaj s pododborom Australian Slovenian Relief Appeal-a. Zberemo preko 26.000 dolarjev.

14.8. se srečajo v Sydneyu referenti ASK za gospodarstvo, katerim se pridruži tudi dr. Boris Cizelj in drugi. Tema sestanka:Razvojni partnerji Slovenije. Tak je bil tudi naslov gospodarskega referata za Svetovni slovenski kongres v Ljubljani, ki ga je izdelal dr. Boris Cizelj, s sodelavci Marjanom Kovačem, Alfredom Brežnikom in Dušanom Lajovicem.

22.8. se srečata v Parlamentu v Canberri z opozocijskim ministrom za zunanje zadeve in šefom senata, Robertom Hi-

→

Nadaljevanje s strani-Od Pisma do Pisma

llom Nevenka Golc-Clarke iz Melbourna in Alfred Brežnik, vodja Slovenskega informacijskega urada iz Sydneya. Nevenka je v sodelovanju s Slovenskim narodnim svetom iz Viktorije in s pomočjo nekaterih njegovih članov sestavila dokument o Sloveniji na 113 straneh in hkrati predložila dokaze o pravici Slovenije do osamosvojitve. Več o tem pišemo na straneh S.P.

23.8., v petek zvečer, so se zbrali v melbournski stolnici Slovenci in Hrvati v tisočih, da bi prisostvovali maši posvečeni domovinama Sloveniji in Hrvaški. Eno berilo je bilo slovensko in narodne noše so prinesle k oltarju darove, otroci pa so v začetku maše podarili nadškofu Francisu Littlu, ki je vodil glavno mašo, oljčno vejico s slovenskim trakom. Na koncu so pevci iz Elthama in z njimi vsi prisotni, zapeli slovensko narodno himno. Več o tem na drugih straneh S.P.

24.8. Mi pride v roke sledeča informacija:

SLOVENEC SEM-himna Svetovnega slovenskega kongresa. Člani celjske in šentjurske podružnice SSK so dali pobudo, da se v členu 7 Statuta SSK doda pripomba, da ima Kongres tudi himno. Predlagali so pesem Gustava Ipavca SLOVENEC SEM.
Pesem je bila napisana pred nekako 100 leti, kot narodno buditeljska v takratni avstroogrski državi.

GALA VEČER V POMOČ SLOVENIJI

V Sydneyu so pripravili v soboto, 24. avgusta poseben GALA VEČER V POMOČ SLOVENIJI.
Večer je sydneyska slovenska skupnost organizirala v prostorih Kluba Triglav in čeprav so bile vstopnice po 100 dolarjev po osebi je ta večer prišlo kar 230 gostov, med katerimi so bili tudi avstralski. Program je vodil mladi Mark Brežnik. Po slovenski himni, za časa katere so razvili dve slovenski zastavi, je nastopilo nekaj govornikov. Med njimi avstralski član parlamenta Ted Grace, velik prijatelj Slovencev, ki je izjavil optimistično prognozo, da bo svet takoj za Baltskimi državami proglasil kot neodvisno tudi Slovenijo.Govoril je tudi predsednik ASK Marjan Kovač, pa predsednik SNS NSW, Dušan Lajovic, kakor tudi predsednik Kluba Triglav Emil Kukovec.
Dušan Lajovic je izročil dr. Borisu Cizlju plaketo na kateri je pisalo:Dobremu Slovencu v dar. Dve deklici v narodnih nošah pa sta mu izročili velik šopek rož za soprogo. Dr.Cizelj se poslavlja od Avstralije, ker mu poteka službeni mandat. V Sloveniji bo vodja urada SVETOVNEGA ZDRUŽENJA RAZVOJNIH PARTNERJEV SLOVENIJE.
Na slavnostnem večeru so še zapeli nekaj pesmi pevci pevskega zbora Triglav. V fond za Slovenijo se je tako samo na ta večer steklo kar 26.000 dolarjev in tako je doslej zbral Sydney okrog 90.000 dolarjev za Slovenijo.Bravo!

Ni tisti siromak, ki ni nikoli nič imel, ampak tisti, ki je imel, a izgubil.

S prazno roko je težko gospodariti.

/Slovenski pregovori/

JEZIKOVNI 1 KOTIČEK

Marta Skrbiš
Profesorica slavistike
Adelaide

Jezikovni kotiček naj ne bi bil samo kotiček za popravljanje jezikovnih napak, ampak tudi prostor, kjer bo lahko tisti, ki ga to zanima, prebral še marsikaj, kar je povezano z lepo slovensko besedo.

Slovenski jezik je eden izmed več tisočih jezikov sveta. Govori ga zelo malo ljudi, najbrž manj kot tri milijone, in sicer v matični deželi in po svetu. O slovenskem jeziku lahko govorimo šele od 10. stoletja dalje. Pa si v grobem poglejmo razvoj tega, nam tako ljubega jezika.

Slovenski jezik je del slovanskih jezikov, ti pa so del indoevropske jezikovne skupine. Indoevropski jeziki so jeziki, ki so se mnogo pred našim štetjem govorili na področju današnje Indije in Sovjetske zveze-vse od Indijskega oceana do Severnega morja. Indoevropske jezike delimo glede na to, kako so izgovarjali besedo za število 100. Del jezikov je za 100 imelo besedo SATEM, del pa KENTUM, zato jih razmejujemo na SATEMSKE in KENTUMSKE jezike. Vsi slovanski jeziki, ki se med seboj takrat še niso ločili, spadajo med skupino satemskih jezikov, saj imajo vsi število 100 besedo "sto", torej besedo na črko s.(Angleščina spada med germanske jezike, ti pa so v kentumski skupini, saj število 100 izgovarjajo hundred, torej na glas h, ki je prišel iz glasu k.)

Potem pa so se začela indoevropska plemena razseljevati s prvotnega območja za boljšimi življenskimi pogoji. Slovani so prvotno živeli na ozemlju med Črnim in Severnim morjem(na področju današnje Sovjetske zveze). Vsi so govorili en sam jezik, ki ga danes imenujemo praslovanski jezik. Ko so se v 4. in 5. stoletju začeli razseljevati na vse strani, se je začel tudi praslovanski jezik deliti na različna narečja, ki pa so se kasneje razvila v posamezne slovanske jezike. Po razselitvi slovanskih plemen na vzhod, zahod in jug Evrope, so se tvorile tri slovanske jezikovne skupine:vzhodnoslovanska, zahodnoslovanska in južnoslovanska,

Okoli 9. stoletja govorimo o jeziku staracerkvenaslovanščina, to je jezik, ki sta ga grška duhovnika brata Ciril in Metod uporabljala v svojih knjigah, da bi razširila krščansko vero med Slovani.
Staracerkvenaslovanščina(STCSL) se je pisala najprej v pisavi glagolici, nato pa v cirilici, ki se imenuje po Cirilu, vendar ni njegov "izum".

Približno od 10. stoletja dalje lahko govorimo že o slovenskem jeziku. Ampak o tem v naslednji številki Slovenskega Pisma.

IN 29. JULIJ 1991

Javno mnenje

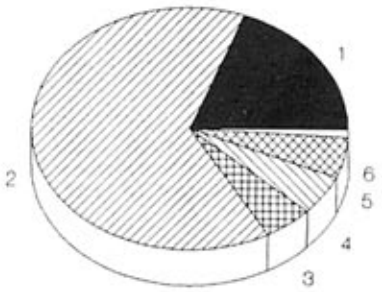
Slovenija po devetdesetih dneh

**SPEM - Studio za politični in ekonomski marketing,
N = 360 telefonskih naročnikov v Sloveniji, 17. in 18. julija**

- *Ankete SPEM-a, ki so bile doslej objavljene v IN-u, so bile objavljene v Večeru ali Dnevniku.*

Koliko naj po vašem mnenju v pogajanjih popušča Slovenija oziroma njeni pogajalci?

1	Slovenija mora še zaostriti svoja pogajalska stališča, doslej je že preveč popuščala	19.46
2	Slovenija ne sme popustiti bolj, kot je doslej, ko je preprečevala nadaljevanje vojne	63.76
3	Slovenija bi morala še bolj popustiti, za vsako ceno najti skupen jezik	5.03
4	ne strinjam se s pogajanji s preostankom Jugoslavije	5.37
5	ne vem	5.37
6	me ne zanima	1.01

Ali menite, da je na ozemlju Jugoslavije po preteku 90 dni še mogoča kakršnakoli skupnost jugoslovanskih narodov?

1	da, federacija	1.01
2	da, konfederacija	5.37
3	da, gospodarska skupnost	13.09
4	da, povezanost samo nekaterih republik	14.77
5	ne, ni mogoča	61.07
6	ne vem	4.36
7	me ne zanima	0.33

JAVNO MNENJE

Kako po koncu vojne?

Ali bo armada še enkrat poskušala napasti Slovenijo?

1	Da, ker še vedno želi prevzeti oblast v državi in ker se želi Sloveniji maščevati za vojaški neuspeh	45.36%
2	Ne, ker se bo zaradi težav v lastnih vrstah prisiljena podvreči nadzoru civilne oblasti	45.36%
3	Ne vem, me ne zanima	16.15%

Ali vidite po tej vojni še kakršnekoli možnosti za oblike skupnega življenja na tleh Jugoslavije?

1	Da, ker nas bodo še naprej povezovali gospodarski interesi	13.06%
2	Ne, ker je vojna preveč poglobila naše medsebojno nezaupanje	74.91%
3	Ne vem, me ne zanima	12.02%

OSNOVNI PODATKI DRŽAVNE MEJE
V REPUBLIKI S L O V E N I J I

Na območju Republike Slovenije poteka 1.218 km državne meje po kopnem, na morju in po rekah z Republiko Italijo, Avstrijo, Madžarsko in Hrvaško. Na območju državne meje s sosednjimi državami je skupaj 115 mejnih prehodov, od tega 38 mednarodnih, 64 mejnih prehodov za obmejni promet in 13 mejnih prehodov oz. prehodnih mest po posebnih sporazumih.

Republika Slovenija meji za zahodu z Republiko Italijo, s katero ima 226 km meje na kopnem in 16 NM(29 km) na morju. Na tej meji imamo 17 mejnih prehodov za mednarodni promet (cestni, pomorski, železniški, letalski), 23 mejnih prehodov za obmejni promet, nekaj je kmetijskih prehodov in planinskih prehodnih mest po posebnem sporazumu.

Na severu meji Republika Slovenija z Republiko Avstrijo v dolžini 315 km. Na tej meji imamo 19 mejnih prehodov za mednarodni promet, 20 mejnih prehodov za obmejni promet in 11 planinskih prehodnih mest po posebnih sporazumih.

Na severovzhodu poteka v dolžini 102 km državna meja z Republiko Madžarsko. Na tej meji imamo 2 mednarodna mejna prehoda.

Državna meja med Republiko Slovenijo in Republiko Hrvaško je dolga 546 km; od tega poteka 240 km meje po rekah (Dragonja, Kolpa, Sotla in druge) in 306 km po kopnem.
Na meji z Republiko Hrvaško je bilo 25.6.91. vzpostavljeno 8 mejnih kontrolnih točk in sicer: Sečovlje, Dragonja, Jelšane, Metlika, Obrežje, Dobovec, Gruškovje in drugi.

ŠTEVILO PREBIVALSTVA V SLOVENIJI
Zavod za statistiko je objavil sledeče podatke po aprilskem popisu:
V Sloveniji živi 1 milijon 974.839 prebivalcev.
V Ljubljani živi 269.661 prebivalcev, v Mariboru 108.431, v Celju 42.155, v Kopru 24.666 in v Novi Gorici 15.000 prebivalcev.

NAJBOLJ VROČE TEME

STA
SLOVENSKA TISKOVNA AGENCIJA
SLOVENIAN PRESS AGENCY

Slovenska tiskovna agencija STA je začela 20.junija 1991 s svojim poskusnim oddajanjem. Njene informacije za zdaj sprejema več kot sto naslovnikov po svetu, v slovenskem in angleškem jeziku.
Namena STA-Slovenske tiskovne agencije sta sprotno in hitro informiranje tujih medijev in drugih institucij v tujini o dogajanjih v Sloveniji in istočasno razvoj pretoka informacij za potrebe slovenskih medijev.

V Ljubljani je bila 8. avgusta zelo dobro obiskana novinarska konferenca, na kateri so sodelovali slovenski minister za notranje zadeve Igor Bavčar, obrambni minister Janez Janša in minister za informiranje Jelko Kacin. Prisotne novinarje so seznanili z nekaterimi aktualnimi dogodki v Sloveniji od sprejetja Brionske deklaracije dalje. Janez Janša je med drugim tudi razložil načrt jugoslovanskega vojaškega vrha, ki ga je sestavil generalpolkovnik Blagoje Adžić, ki govori o ponovnem napadu jugoslovanske armade na Slovenijo, toda šele potem, ko bo zavzela Hrvaško...

STALIŠČA NAČELNIKA GENERALŠTABA JUGOSLOVANSKE ARMADE GENERALPOLKOVNIKA BLAGOJA ADŽIĆA, IZREČENA NA TAJNEM SESTANKU Z VISOKIMI OFICIRJI, DNE 5.8.1991

ODNOS JA DO SLOVENIJE

-Odločitev Predsedstva Jugoslavije o umiku enot JA iz Slovenije je taktična poteza, katere cilj je preprečevanje eskalacije vojaškega spopada JA s Teritorialno obrambo(TO) Slovenije, s ciljem, da se pridobi na času in da se JA izogne izgubam v lastnih vrstah;
-JA mora čimdlje zavlačevati z umikom enot iz Slovenije, postavljati mora razne dodatne zahteve in s tem omogočiti nadaljnje vmešavanje v notranje zadeve Slovenije, istočasno pa mora stalno groziti s povračilnimi ukrepi v primeru, če bi TO RS poizkušala preprečiti aktivnosti JA;

-potrebno je onemogočiti konsolidacijo razmer v Sloveniji z uporabo lažnih obtožb, groženj, diverzij in atentatov. Nekatere zapuščene objekte minirati in pripraviti za rušenje s pomočjo daljinskega aktiviranja ob določenem času; nekatere starešine JA so prestopile v TO po nalogu varnostne službe JA, s ciljem, da se jih uporabi v kasnejših akcijah za delovanje v zaledju obrambnih sil Republike Slovenije;

-potrebno je prekiniti poslovne vezi s slovenskimi podjetji;

-postopoma je potrebno umakniti z ozemlja RS vso premično lastnino JA, z objektov demontirati tudi opremo, s ciljem, da se TO Slovenije ne omogočijo pogoji za namestitev in delo v teh objektih;

-po umiku glavnine enot, lastnine in družin vojaških oseb, inscenirati povod za povračilne ukrepe z angažiranjem letalskih sil, ki bodo dejstvovale po objektih infrastrukture in gospodarstva.
JEDRSKO ELEKTRARNO KRŠKO JE TREBA ONESPOSOBITI Z NAPADOM NA SKLADIŠČE NUKLEARNIH ODPADKOV IN ZUNANJE NAPRAVE, ki so potrebne za delo Jedrske elektrarne(ne pa v primeru razdružitve s ciljem ustanavljanja zveze ali pristanja, da Slovenija ostane v federaciji);

-v sodelovanju s srbsko koalicijo je potrebno narediti vse, da oslabi volja in odločnost vodstva in naroda Slovenije za razdružitev od Jugoslavije. V ta namen uporabiti vsa razpoložljiva sredstva in metode, predvsem na ekonomskem, monetarnem, zunanjepolitičnem in vojaškem področju. Preprečevati dogovarjanje med političnimi subjekti v Jugoslaviji v toku reševanja krize in v iskanju rešitve o nadaljnjem sožitju narodov Jugoslavije;

-v primeru oteževanja umika JA iz Slovenije in zavlačevanja pri predaji zaplenjenih sredstev, opreme in objektov JA je treba izvršiti opozorilne letalske napade na izbrane cilje ali pa prekiniti umik enot in jih zadržati v popolni b/p na področju Maribora, Ljubljane, Postojne in Novega Mesta;
-predstavnike Slovenije je potrebno stalno izključevati iz procesa dogovarjanja republik in potrebno je stalno vsiljevati opcijo JA o rešitvi Jugoslavije, z namenom, da se noben problem federacije in njene eventualne razdružitve ne rešuje brez vpliva in sodelovanja vojaškega vrha;

-financiranje JA se mora reševati izključno s primarno emisijo in prihodki federacije ter maksimalno porabo zveznih blagovnih rezerv, po potrebi pa tudi s prisilnim odvzemom lastnine republik in državljanov(podjetja);

-s kombinacijo raznih ukrepov, v sodelovanju z vsemi člani srbske koalicije, je treba maksimalno ekonomsko izčrpati Slovenijo in jo na ta način prisiliti, da se odpove razdružitvi-pri tem je treba manipulirati z vse večjim socialnim nezadovoljstvom prebivalstva in ga usmeriti proti organom oblasti;
-čim bolj podpihovati teritorialne aspiracije sosednjih držav po delih ozemlja R Slovenije in R Hrvaške.

KULTURA

IN ŠE KAJ

Uredništvo NOVE REVIJE je izdalo publikacijo o vojni v Sloveniji v angleščini:THE CASE OF SLOVENIA.Je predstavitev položaja Slovenije, preteklosti in njene zahteve danes.

Založnica Mladinska knjiga je v počastitev rojstva neodvisne in samostojne države Republike Slovenije izdala knjigo POZDRAVLJENA, SLOVENIJA
V slovenščini so do sedaj natisnili 5.000 izvodov, nekaj pa tudi v nemščini in angleščini. Knjiga je dopolnjena izdaja k Atlasu Slovenije.

VOJNA V SLOVENIJI je dokumentarna knjiga v sliki in besedi, ki je izšla 5. avgusta letos v slovenskem in angleškem jeziku.Izdajatelj je Mednarodno tiskovno središče v Ljubljani. Cena je 350,00 din.Naročila sprejema:Mednarodno tiskovno središče Ljubljana, Poljanska 31, p.p.45,61 000 Ljubljana.

Slike Stanislava Ropotca v ljubljanski Equirni-V ljubljanski Equirni so 26. junija odprli razstavo slik pomembnega slovenskega slikarja iz Avstralije Stanislava Ropotca. Na tej njegovi prvi samostojni predstavitvi v Sloveniji bo na ogled deset del iz različnih obdobij. Stanislav Ropotec se je rodil leta 1913 v Trstu, med drugo svetovno vojno je bil britanski častnik, leta 1948 pa je odšel v Avstralijo, kjer se je kot slikar dokaj hitro uveljavil. Leta 1961 je dobil pomembno nagrado Blake za religiozno slikarstvo. Njegove slike so v pomembnih zbirkah in muzejih v vseh narodnih galerijah v Avstraliji. Britanska kraljica Elizabeta ga je leta 1989 odlikovala z redom Avstralije za njegove zasluge na umetniškem področju.

Plečnikova šola in "Ognjišče" na razstavi-Pod naslovom "Ognjišče akademikov arhitektov" predstavlja Arhitekturni muzej gradivo iz Plečnikove zapuščine.
Revival Plečnika je zadnaj leta dobil že tolikšne razsežnosti, da se včasih zdi, kot bi veliki mojster bil edino, kar premore polpretekla in siceršnja slovenska arhitektura. Arhitekturni muzej pa tokrat širši javnosti predstavlja zanimiv del manj znanega gradiva iz Plečnikove zapuščine, ki je tesno povezana z zgodovino arhitekturnega oddelka ljubljanske univerze in z začetnim obdobjem arhitektovega delovanja v Ljubljani.

Mariborski FAUST uspešno gostoval v Mehiki. Mariborska Drama SNG je sodelovala pred kratkim na tretjem mednarodnem Gran festivalu Ciudad de Mexico.
Mariborski gledališčniki so dosegli v Mehiki nepričakovano popularnost in uspeh, pridobili pa so si tudi nove aranžmaje za gostovanja povsod po svetu.

V počastitev 400. obletnice GALLUSOVE smrti so Slovenci doma in po svetu pripravili različne svečanosti.Natanko 18.julija je namreč minilo 400 let, kar je umrl največji slovenski skladatelj Jakobus Gallus. V Gallusovem letu je izšla tudi posebna znamka.

Slovenski TV dnevnik v ZDA-Slovenski študentje, profesorji in drugi, ki delujejo v ZDA, so povezani med sabo in s Slovenijo prek elektronske pošte. Po eni izmed takih povezav, tako imenovanega Rok Pressa, je P.A. opozoril bralce elektronske pošte na dodaten vir informacij iz Evrope oziroma doma, ki ga je odkril na univerzi(North-western University), kot piše, čisto po naključju. Gre za sistem satelitske televizije, imenovan SCOLA, ki posreduje"dnevnike" iz 29 držav v izvirnem jeziku.Na žalost je dnevnik TV Ljubljana na sporedu po navadi ob 3.30 zjutraj, torej v času, ko so laboratoriji instalirani za posebne jezikovne skupine zaprti. Tako zaprosijo, da ga posnamejo na video kaseto.

Slovenija
Moja dežela

TURJAŠKI GRAD BO REŠEN PROPADA-
Kapelo so že obnovili, kdaj bodo pa še ves grad še ne vedo, saj primanjkuje finančnih sredstev.Tudi viteška dvorana je delno obnovljena in primerna za razne kulturne prireditve.

...

PRI BUKOVNIKU NA PODOLŠEVI še kar naprej poje žaga. Kmetija Bukovnik je menda najvišje ležeča kmetija (1327 n.m.), hkrati pa se tu ukvarjajo s kmečkim turizmom. Imajo transverzalni žig za Grohat, ki bo odprt letos septembra in je lepo izhodišče za vzpon na Raduho, mnogi alpinisti pa tudi prespijo preden gredo plezat v severno steno Raduhe.

VRT VSEH SVETIH ODPRT V POČASTITEV KONGRESA
Plečnikove Žale, Vrt vseh svetih, kot je centralno ljubljansko pokopališče poimenoval sam arhitekt, so bile dolga leta opuščene in zanemarjene, a zdaj so naposled spet namenjene prvotni funkciji-pogrebnim slovesnostim. Približno polovico obnovljenih poslovnih objektov so slovesno odprli kot počastitev Svetovnega slovenskega kongresa.
Nekaj kapel, portal in molilnice zaenkrat še čakajo na restavratorska in prenovitvena dela, ki naj bi jih dokončali še letos.

GORNJO RADGONO so začeli obnavljati. Med osemdevno vojno v Sloveniji je nastalo v Gornji Radgoni za 450 milijonov dinarjev škode. Strokovnjaki končno škodo še ocenjujejo Radgončani so v ta namen odprli poseben žiro račun, na katerega se steka denar za pomoč temu kraju.

SNEŽNA JAMA POD RADUHO je med vsemi snežnimi jamami v Sloveniji med najmljašimi in najbolj nenavadnimi. Tu se združujejo kraški pojavi in večni sneg. Za obiskovalce je jama odprta šele od lani. Gre za veliko slovensko posebnost ki ponuja dvoje: čudovito podzemsko jamo in hkrati snežne kapnike. Veliko je takih, ki si pridejo sem odpočiti živce, saj je na bližnji planini Loki lepa idilična koča.Do tega kraja se pride kmalu za Ljubnim v Zgornji Savinjski dolini. V gozdovih, na poti do Snežne jame se lahko sreča tudi prenekaterega lovca, saj je tu pravi lovski raj.
Sam ogled jame traja tja do treh ur, lahko pa je tudi skrajšan.

POSTOJNSKA JAMA-kraški biser, ki že od leta 1818, ko jo je odkril domačin Luka Čeč, privablja že leta številne obiskovalce, letos pa je zaradi vojne v Sloveniji precej samevala. Glavna turistična sezona se je končala, še predno se je začela.

ZBILJSKO JEZERO nameravajo rešiti prihodnje leto, ko imajo v načrtu saniranje jezerskega dna in ureditev obeh bregov.Jezero je bilo včasih privlačna točka, saj je od Ljubljane do Zbilj le 15 kilometrov. Zaradi bolnega jezera in zanemarjenosti turističnih objektov so se mnogi začeli kraju izogibati.

ŽALEC-Pri farni cerkvi sv. Nikolaja v Žalcu je bila julija letos velika slovesnost. Mariborski pomožni škof Jožef Smej je blagoslovil dva zvonova, ki skupaj tehtata več kot 1 600 kilogramov in obnovljeno cerkev.

ČRNI VRH NAD IDRIJO je prizadela 1. julija letos, v času vojne v Sloveniji katastrofalna eksplozija v vojaškem skladišču. Ljudje so takoj prijeli za delo in počasi popravili vse kar je eksplozija uničila. Uničena so bila domala vsa stekla in v Trebčah skoro ni bilo prizadete hiše. Nekaj poškodb je bilo tudi v vaseh Zadlog in Podgriže. Veliko je bilo poškodovanih streh.

GOSPODARSTVO

VOJNA ŠKODA V SLOVENIJI
Predmet obravnave občinskih ocenjevalnih komisij so kmetijstvo, gozdarstvo, lokalne ceste, komunalne naprave, industrija, stanovanjsko gospodarstvo, obrt in trgovina.
Republiška ministrstva pa bodo ocenjevala škodo, ki jo trpijo turizem, zdravstvo, energetika, vodno gospodarstvo, cestni, železniški in pristaniški objekti, objekti letalskega prometa ter poštni, televizijski in radijski objekti.
Seveda se vsak dan znova pojavljajo nove ocene škode....

...

SKUPNA ŠKODA naj bi po sporočilu, ki ga je izdal podpredsednik vlade dr. Leo Šešerko 5. julija presegla 2 milijardi 700 milijonov USD, kar je 40 odstotkov več, kot znaša celoten republiški proračun.

...

KATASTROFA ADRIE AIRWAYS
Potem ko je nekaj njenih letal ostalo zablokiranih na zaprtem brniškem letališču in Jugoslovanska armada uničila dve letali, od katerih je bilo eno skoraj nov airbus A 320, tri letala pa je poškodovala, je morala družba najprej ustaviti svoj promet v Jugoslaviji, kmalu zatem pa tudi v tujini. Ocena škode: vsaj 100 milijonov USD.

...

Poškodovanih je 520 km cest, od tega 187 km magistralnih. Uničenih je bilo okoli 45 tovornjakov in avtobusov, vsaj toliko pa jih je bilo poškodovanih. Škoda je tudi na oddajniških radijskih in televizijskih napravah, ki jih je jugoslovansko letalstvo nekajkrat bombardiralo.

...

HOLMEC
Uničeni mednarodni mejni prehod HOLMEC naj bi bil po predvidevanjih obnovljen še letos.

...

VOJNA JE UNIČILA tudi mejni prehod Šentilj, število privatnih hiš po Sloveniji, gospodarskih objektov in proizvodnjo, turizem in drugo.

...

KDO PA ZDAJ ŠE POŽIRA SLOVENSKO LASTNINO?
Iz Srbije prihaja vse več ukazov podjetjem v sami Srbiji, Bosni in Hercegovini in drugod z enostavnim "ukazuje se..." In tako se nacionalizira in prisvaja slovensko in tudi hrvaško premoženje.
Tako dobiva Gospodarska zbornica Slovenije v zadnjem času vznemirljiva obvestila iz nekaterih območij Jugoslavije ter iz tamkajšnjih slovenskih podjetij, ki z njimi poslujejo, da tamkajšnja podjetja pa tudi organi oblasti(občinski) blokirajo plačila obveznosti pravnim in fizičnim osebam iz Slovenije, da poteka zaplemba objektov, opreme in drugega premoženja slovenskim podjetjem ter prilaščanje imetja njihovih predstavništev.

...

SLOVENSKA PODJETJA IMAJO TEŽAVE z dobivanjem naročenih surovin in reprodukcijskega materiala iz južnih republik, po drugi strani pa podjetja v teh republikah zmanjšujejo naročila ali pa jih v celoti preklicujejo, nekatera pa za dobavo nekaterih vrst deficitarnega blaga oz. materialov zahtevajo vnaprejšnja plačila. Dogaja se, da tamkajšnje Službe družtvenega knjigovodstva ne nakazujejo denarja na račune slovenskih podjetij. Vse več je tudi novih primerov plenjenja denarja in premoženja podjetij iz Slovenije.

...

ZAPLEMBA SLOVENSKEGA PREMOŽENJA V BANJA LUKI- Banja Luka je središče takoimenovane Bosanske Krajine, ki naj bi se priključila hrvaški Kninski Krajini-obe pa sta srbski. Obe tudi sprejemata ukaze iz Beograda. Tako je 8. julija letos občina Banja Luka dala ukaz in v spremstvu miličnikov zaprla vse trgovine in skladišča slovenskih podjetij, med njimi veleblagovnico Triglav in pohištveni salon Lesnine. Baje je razlog za zaplembo nadomestitev škode, ki so jo imela tamkajšnja podjetja in zasebniki zaradi vojne v Sloveniji.Kdo bo pa plačal škodo Sloveniji zaradi vojne?

...

EMONI ZASEGLI ODKUPNO POSTAJO V KRUŠEVCU
Žrtev pravnega nereda v takoimenovani državi Jugoslaviji postaja tudi ljubljanska Emona. V Kruševcu so ji tamkajšnji oblastni organi zasegli odkupno postajo. Samo v Srbiji ima Emona še tri podobne postaje. Proti takim samovoljnim odločitvam v Emoni protestirajo, pa kaj to pomaga? Iz Srbije prihajajo odgovori:Zahvalite se politiki. Sama zgradba in oprema v Kruševcu sta vredni 2,5 milijona dolarjev.

...

SRBIJA ZAPLENILA SLOVENIJAŠPORT
Prilastitev grozi 11 trgovinam iz Srbije, podobna znamenja pa prihajajo tudi iz Črne Gore in nekih delov Bosne in Hercegovine. Iz teh trgovin bodo naredili trgovine Srbijašport.

...

ZA ROPANJE SLOVENSKIH PODJETIJ NI OPRAVIČIL
Predsednik slovenske vlade Lojze Peterle opozarja, da osamosvajanje ni povzročilo nikakršne škode podjetjem v drugih republikah. Peterle je zahteval od Anteja Markoviča v posebnem pritožnem pismu takojšnje ukrepe za preprečitev takšnih dejanj. Odgovor je vnaprej znan-kaj pa je pričakovati od brezpravne države v kateri vladata le še nasilje, ropanja in ubojstva.

...

IZŠEL PRIROČNIK ZA TUJE GOSPODARSKE PARTNERJE-25. julija so v Centru za mednarodno sodelovanje in razvoj na tiskovni konferenci predstavili izdan promocijski priročnik SLOVENIJA- VAŠ GOSPODARSKI PARTNER. Namenjen je tujim poslovnim krogom, ki se zanimajo za sodelovanje s Slovenijo, v njem pa so zbrani skoraj vsi najpomembnejši podatki o slovenskem gospodarstvu.

...

LIPICA-Mednarodna konjeniška federacija je že oktobra leta 1989 v Barceloni sprejela kandidaturo KTC Lipica in določila Lipico za organizatorja letošnjega evropskega prvenstva v dresurnem jahanju, ki bo od 11. do 15. septembra. Po udeležbi bo to pravzaprav svetovno prvenstvo, saj bodo na njem sodelovali vsi nosilci z evropskih in svetovnih prvenstev, kot tudi evropski nosilci medalj z olimpijskih iger.

...

VINSKI SEJEM-Gospodarsko razstavišče Ljubljana je kljub vsemu pripravilo letošnji 37. mednarodni vinogradniško-vinarski sejem. Enaindvajsetčlanska komisija je ocenila prek 1200 vzorcev iz 21 držav. Šampioni so postali vinjak 600 RUBIN, viljamovka iz FRUCTALA in čokomint iz FRUCTALA. Na ocenjevanje brezalkoholnih pijač je prispelo 29 vzorcev iz dveh držav. Odlikovanje grand prix '91 so prejeli izraelski muscat grape juice ter Fructalov kašasti breskov coctail, marelični kašasti coctail in kašasti bananin sok.

...

VIRI:Informacije iz Slovenije IN, Delo, Slovenske novice, Slovenski informacijski urad Sydney.

ZAKON O

DRŽAVLJANSTVU

REPUBLIKE SLOVENIJE

Na podlagi 3. točke 379 člena Ustave Republike Slovenije izdaja Predsedstvo Republike Slovenije

UKAZ

o razglasitvi zakona o državljanstvu Republike Slovenije, ki ga je sprejela Skupščina Republike Slovenije na sejah Družbnopolitičnega zbora in Zbora občin dne 5. junija 1991.
Št.0100-1/91, Ljubljana, dne 5. junija 1991.

Predsednik
Milan Kučan

POVZETKI

-Državljan Republike Slovenije, ki ima tudi državljanstvo tuje države, se na območju Republike Slovenije šteje za državljana Republike Slovenije, če mednarodna pogodba ne določa drugače.

-Državljanstvo Republike Slovenije se pridobi:
1.po rodu,
2.z rojstvom na območju Republike Slovenije,
3.z naturalizacijo, to je s sprejemom v državljanstvo na podlagi prošnje,
4.po mednarodni pogodbi.

-Po rodu pridobi državljanstvo Republike Slovenije otrok:
1.če sta ob njegovem rojstvu oče in mati državljana Republike Slovenije,
2.če je ob njegovem rojstvu eden od staršev državljan Republike Slovenije,
3.če je ob njegovem rojstvu eden od staršev državljan Republike Slovenije, drugi pa je neznan ali je neznanega državljanstva ali je brez njega, otrok pa je rojen v tujini.

-V tujini rojeni otrok, katerega eden od staršev je ob njegovem rojstvu državljan Republike Slovenije, drugi pa je tuj državljan, pridobi po rodu državljanstvo Republike Slovenije če je do dopolnjenega 18. leta starosti priglašen kot državljan Republike Slovenije ali če se do dopolnjenega 18. leta starosti dejansko za stalno naseli v Republiki Sloveniji z roditeljem, ki je državljan Republike Slovenije.

-Državljanstvo Republike Slovenije pridobi tudi tista oseba, starejša od 18 let, če se do dopolnjenega 23. leta starosti z izjavo opredeli za državljanstvo Republike Slovenije.

-Z naturalizacijo lahko pridobi državljanstvo Republike Slovenije oseba, ki prosi za sprejem v državljanstvo Republike Slovenije, če izpolnjuje naslednje pogoje:
1.da je dopolnila 18 let,
2.da ima odpust iz dosedanjega državljanstva ali da izkaže, da ga bo dobila, če bo sprejeta v državljanstvo Republike Slovenije,
3.da dejansko živi v Sloveniji 10 let, od tega neprekinjeno zadnjih 5 let pred vložitvijo prošnje,
4.da ima zagotovljeno stanovanje in da ima zagotovljen trajen vir preživljanja najmanj v višini, ki omogoča materialno in socialno varnost,
5.da obvlada slovenski jezik v taki meri, da se lahko sporazumeva z okoljem,
6.da ni bila v državi, katere državljan je, ali v Sloveniji obsojena na zaporno kazen, daljšo od enega leta, za kaznivo dejanje, za katero se storilec preganja po uradni dolžnosti, če je to dejanje kaznivo tako po predpisih njene države kot tudi po predpisih Republike Slovenije,
7.da ji ni bila izrečena prepoved prebivanja v Republiki Sloveniji,
8.da njen sprejem v državljanstvo Republike Slovenije ne predstavlja nevarnosti za javni red, varnost ali obrambo države.

-Slovenski izseljenec in njegov potomec do tretjega kolena v ravni črti lahko z naturalizacijo pridobi državljanstvo Republike Slovenije, če dejansko živi v Sloveniji neprekinjeno vsaj eno leto in če izpolnjuje gornjih osem točk,

-Oseba, ki je poročena z državljanom Republike Slovenije, lahko z naturalizacijo pridobi državljanstvo Republike Slovenije, če dejansko živi v Sloveniji neprekinjeno eno leto in če izpolnjuje gornjih osem točk.

-Državljanstvo Republike Slovenije preneha:
1.z odpustom,
2.z odrekom,
3.z odvzemom,
4. po mednarodni pogodbi.

-Državljanu Republike Slovenije, ki dejansko živi v tujini in ima tudi tuje državljanstvo, se lahko odvzame državljanstvo Republike Slovenije, če s svojim delom škoduje mednarodnim ali drugim interesom Republike Slovenije.
Za delo, s katerim se škoduje mednarodnim in drugim interesom Republike Slovenije, se šteje:
1.če oseba pripada organizaciji, katere aktivnost meri na rušenje ustavnega reda Republike Slovenije,
2.če oseba kot pripadnik tuje obveščevalne službe škoduje interesom Republike Slovenije ali če tem interesom škoduje s svojim delom v državnem organu ali organizaciji tuje države.

-Državljan druge republike, ki je imel na dan plebiscita o neodvisnosti in samostojnosti Republike Slovenije dne 23. decembra 1990. prijavljeno stalno prebivališče v Republiki Sloveniji in tukaj tudi dejansko živi, pridobi državljanstvo Republike Slovenije, če v šestih mesecih od uveljavitve tega zakona vloži vlogo pri za notranje zadeve pristojnem upravnem organu občine, na območju katere ima stalno prebivališče.
Otrok do dopolnjenega 18 leta starosti pridobi državljanstvo Republike Slovenije pod pogoji iz 14. člena tega zakona.

-Osbe, ki jim je bilo odvzeto državljanstvo Ljudske Republike Slovenije in FLRJ po zakonu o odvzemu državljanstva, podoficirjem in oficirjem bivše jugoslovanske vojske, ki se nočejo vrniti domov, pripadnikom vojnih formacij, ki so služili okupatorju in pobegnili v tujino, kot tudi osebam, ki so pobegnile v tujino po osvoboditvi in njihovi otroci, lahko pridobijo državljanstvo Republike Slovenije, če v enem letu od uveljavitve tega zakona vložijo prošnjo pri republiškem upravnem organu, pristojnem za notranje zadeve.
Pod pogoji iz prejšnjega odstavka lahko pridobijo državljanstvo Republike Slovenije slovenski izseljenci, ki jim je prenehalo državljanstvo Ljudske Republike Slovenije in FLRJ z odsotnostjo.

Pripomba: Za slovenske izseljence v tujini in za pripadnike slovenskih manjšin v zamejstvu bo veljal sprejem v državljanstvo Republike Slovenije brez vseh pogojev. Načeloma bo možno dvojno državljanstvo, vendar v čim manjšem številu.

ZAKON O POTNIH LISTIH

Potni listi bodo veljali 10 let in podaljševanja ne bo. Državljani mlajši od 18 let bodo imeli potne liste z veljavnostjo 5 let. Sedanji jugoslovanski potni listi bodo veljali še 1-2 leti, kot bo pač dokončno določil zakon.
Prvi slovenski potni listi so že natisnjeni, gre za vzorčne primerke. Eden je zelene, drugi modre barve in doslej še ni odločitve za dokončni dizajn.
S potnim listom in vizo, če bo potrebna, bodo tujci lahko ostajali v Sloveniji do 3 mesece. Do 30 dni pa tudi samo z osebno izkaznico ali drugim dokumentom. Za določene države bi lahko veljala le osebna izkaznica.

KAKO SO SE OSAMOSVAJALI DRUGI.....

Kdaj so (današnje) evropske države »nastopile« – vsaka – svojo samostojnost. Po abecednem redu...

● **Albanija** je razglasila svojo samostojnost med prvo balkansko vojno, ko so ji sosedi hudo stregli po ozemlju – dne 28. novembra 1912. ● **Andorra** je dobila samostojnost že od Karla Velikega, formalno pa so ji jo priznali 8. septembra leta 1278. ● **Avstrija,** današnja republika, je samostojna od leta 1918. (ponovno potrjena leta 1955); Avstrija se je kot država oblikovala ob nastopu Habsburžanov (1278), iz Nemške zveze je izstopila leta 1866. ● **Belgija** je razglasila samostojnost najprej 11. januarja 1790 (združene belgijske države), še enkrat pa 4. oktobra 1830, kar je mednarodna skupnost priznala leto dni kasneje. ● **Bolgarija** je oklicala samostojnost in hkrati cesarstvo 5. oktobra 1908. ● Čehoslovaška je razglasila samostojnost 28. oktobra 1918, republiško pa dva tedna kasneje. ● **Danska** ima neprekinjeno državnost od Harolda Blatanda, ki je združil ozemlje današnje države v drugi polovici 10. stoletja. ● **Estonija** se je odcepila od Sovjetske zveze maja 1919 in ostala samostojna do leta 1940. Samostojnost je spet oklicala 13. novembra 1989.

Spomini na sedanjost

Države

● **Finska** se je odcepila od Sovjetske zveze takoj po oktobrski revoluciji – 6. decembra 1917. ● **Francija** se je začela oblikovati kot država leta 843, ko je bila razdeljena frankovska dediščina Karla Velikega (Verdunski sporazum). ● **Grčija** (nova) je razglasila samostojnost med narodnoosvobodilno borbo 13. januarja 1822, kar je Turčija priznala 7 let kasneje. Evropa pa leta 1930. ● **Irska** je razglasila samostojnost 21. januarja 1919 ter se nato trdo in krvavo borila zanjo. Leta 1921 ji je status samostojnosti (dominiona) priznal tudi London. Leta 1937 je bila razglašena Svobodna Irska (v skupnost britanski narodov), leta 1948 so razglasili republiko in leto dni kasneje izstopili iz omenjene skupnosti. ● **Islandija** je razglasila samostojnost leta 874 kot aristokratska skupnost, leta 930 so razglasili republiko. Ponovno so po dolgi norveški in danski okupaciji razglasili samostojno kraljevino (personalna unija z Dansko) leta 1918; končno so 17. junija 1944 (po referendumu) razglasili samostojno republiko. ● **Italija** se je leta 1861 oblikovala kot samostojna kraljevina, leta 1946 pa je postala republika. ● **Jugoslavija** je nastala 1. decembra 1918; republika je bila razglašena leta 1945. ● **Liechtenstein** je leta 1806 izstopil iz Nemške zveze in 12. julija 1806 oklical samostojno kneževino. ● **Letonija** je izstopila iz Sovjetske zveze novembra 1918. Po izgubi samostojnosti (1940) je le-to spet oklicala 18. marca 1990. ● **Litva** je izstopila iz Sovjetske zveze 16. februarja 1918; po izgubi samostojnosti (1940) je le-to spet oklicala 3. novembra 1989. ● **Luksemburg** je postal povsem samostojen 13. novembra 1890. ● **Madžarska** je postala deloma samostojna v okviru Avstro-Ogrske 21. decembra 1867; povsem samostojna republika pa je bila oklicana 16. novembra 1918. ● **Malta** je postala neodvisna 21. septembra 1964. ● **Monacu** je Francija priznala samostojnost (pod njenim pokroviteljstvom) 25. februarja 1489. ● **Nemčija** je oblikovala svojo državnost po Verdunskem sporazumu (843) ob razdelitvi frankovskega kraljevstva. Nemška zveza držav in mest se je razglasila za Nemško državo 18. januarja 1871 v Versaillesu; Zvezna republika Nemčija in Nemška demokratična republika sta bili razglašeni leta 1949 (suvereni sta postali leta 1955), združili pa sta se lani. ● **Nizozemska** se je odcepila od Španije in razglasila samostojnost 26. julija 1581 (priznal jo je šele Westfalski mir – 1648). ● **Norveška,** je razglasila svojo samostojnost 27. oktobra 1905 ob odcepitvi od Švedske. ● **Poljska** je obnovila svojo samostojnost 7. oktobra 1918. ● **Portugalska** se je oklicala za kraljevino leta 1139, samostojnost pa je oklicala potem še 1. decembra 1640, ko se je odcepila od Španije. ● **Romunija** je postala samostojna po določbah berlinskega kongresa – 13. julija 1878. ● **San Marino** je bil ustanovljen (po legendi) 3. septembra 301; leta 1631 je državico priznal papež. ● **Sovjetska zveza** je bila uradno razglašena nekaj let po oktobrski revoluciji – 30. decembra 1922. ● **Španija** je bila oblikovana po združitvi Kastilije in Katalonije leta 1469, republika je bila oklicana leta 1931, kraljevina pa spet 1947. ● **Švedska** ima neprekinjeno državnost od 7. stoletja. ● **Švica** je začela nastajati kot konfederacija 1. avgusta 1291 ob zaprisegi večne zvestobe treh prakantonov; samostojnost je bila dokončno mednarodno potrjena šele z westfalskim mirom (1648). ● **Turčija,** ki ima svojo državnost od 13. stoletja dalje, je bila oklicana za republiko leto 1923. ● **Vatikan** dedič nekoč velike papeške države, je dobil samostojnost od Mussolinija 7. junija 1928. ● **Velika Britanija** neguje svojo državnost od 10. stoletja dalje.

LOTEVA SE JIH TONE PARTLJIČ

TELEGRAMI SLAVNIH OSEBNOSTI

GIANNI DE MICHELIS

Prosimo JLA, naj še enkrat napade državo Slovenijo, da jo bomo končno lahko priznali.

ALOIS MOCK

Zakaj imam naenkrat tako rad Slovence? Ker za sosede ne maram Srbov!

SADAM HUSEIN

Spoštovani jugoslovanski generali! Razumem vas in sem solidaren z vami. In - kako se že reče alpskim Kurdom?

HANS-DIETRICH GENSCHER

Seveda sem rekel, naj se jugoslovanski narodi sami dogovorijo med seboj. A nisem rekel, da z orožjem.

MIHAIL GORBAČOV

Ne komentiram jugoslovanskih dogodkov. Imam sam preveč Slovencev.

DOBRICA ĆOSIĆ

Prav, naj v Sloveniji ponovno tiskajo moje Delitve. Honorar odstopam zvezni carini.

GEORGE BUSH

Please, tell me again! Where is this bloody country Slovenia? O, Balkan! Shit! (Prosim, povejte še enkrat! Kje je ta presneta dežela Slovenija? O, na Balkanu! Sranje!)

PEREZ DE CUELLAR

Koliko mrtvih? Okoli 50? Še ni zrelo za Varnostni svet OZN!

MATI TEREZA

A je s Terezo Kesovijo vse v redu?

Znani časopis ameriških Slovencev AMERICAN HOME-AMERIŠKA DOMOVINA, ki izhaja v Clevelandu, je svojo številko od 1. julija v celoti posvetila razglasitvi samostojne Slovenije in njenemu odporu proti brutalnemu napadu jugoslovanske armade, Že čez celo prvo stran je glasilo zapisalo zapis"Let Slovenia Survive!"Pod tem geslom je bila objavljena fotografija slovenske manifestacije pred Belo hišo v Washingtonu z velikim napisom na transparentu"Bog naj blagoslovi svobodno Slovenijo!" V časopisu je Mate Roesman opozoril bralce na nastanek ZDA, ko je bilo v deklaraciji za neodvisnost navedeno, da se ZDA enostransko ločujejo od britanskega gospostva....

V ekskluzivnem intervjuju za londonski EUROPEAN je predsednik predsedstva Jugoslavije Stipe Mesič obdolžil srbskega predsednika Slobodana Miloševič, da se obnaša kot Hitler pred drugo svetovno vojno...

Adrian Dannat je pred kratkim v britanskem GUARDIANU razglasil Ljubljano za eno središč svetovne avantgarde, ki prav zaradi tega zasluži, da jo svet reši pred vojaškim nasiljem.
"Najpomembnejša stvar, ki jo je treba razumeti v zvezi s Slovenijo, je" je razlagal Dannat, "da to ni provincialno balkansko kraljestvo, temveč kulturni živčni vozel Evrope", piše THE GUARDIAN iz Londona.

PRIMORSKI DNEVNIK, edini slovenski časnik v Italiji je dobil veliko pohval zaradi objektivnega poročanja o Sloveniji. Dnevnik prikazuje med drugim tudi različna mnenja Slovencev v Furlaniji-Julijski krajini, ki so sicer že tudi pričeli z zbiranjem denarne pomoči Sloveniji.

V Londonu je tiskovna agencija REUTER objavila, da je Srbija na sramotnem seznamu, pravzaprav na samem vrhu seznama Amnesty International, zaradi kršitve človeških pravic. Politika Srbije na Kosovu je omenjena takoj za kršenjem človeških pravic v Turčiji.

Britanski časniki so pisali o aktivnosti Slovencev, ki živijo v Londonu. Pripravili so nekaj demonstracij, v času vojne v Sloveniji pa je blizu poslopja jugoslovanskega veleposlaništva vse dni gorela sveča, ob kateri je stal vsaj en Slovenec. Poleg slovenskega informacijskega urada, ki je ves čas zagovarjal slovensko stvar, so spontano organizirali tudi slovenski krizni center. Delegacija Slovencev je med drugimi obvestila o tem kaj se dogaja v Sloveniji tudi britanskega premiera Johna Majorja.

FLAMINIO PICCOLI ostro kritizira ameriško vlado, ki je razumela malo ali nič..."tako daleč so bile velike nacije od jugoslovanske resničnosti, tako huda njihova brezbrižnost do ljudi, ki živijo v šestih republikah in ki so nespodbitno del evropske kulture...." je pisal PICCOLI.

Sovjetski tisk se previdno opredeljuje za enotno Jugoslavijo, eden izmed časnikov RABOČAJA TRIBUNA pa pesimistično navaja, da v Jugoslaviji vladajo strah, sovražnost, žalost in grenkoba in svetlobe na koncu tunela ni videti...

V WASHINGTON POST-u je profesor zgodovine na Rice University, Gale Stokes napisal med drugim tudi, da ZDA ne bi smelo biti strah s prstom pokazati na Srbijo-kot krivca vsega kar se dogaja danes na Balkanu. Stokes pravi, da bo prav gotovo še tretja Jugoslavija, ki naj bi nastala po dolgih pogajanjih in to naj bi bila tista Jugoslavija, ki naj bi jo ameriška politika vzpodbujala. Toda predno bi nastala nova Jugoslavija se mora stara raspasti...

EGIPTIAN GAZETTE ne prinaša optimističnih odgovorov na vprašanja ali se bodo krvavi dogodki v Jugoslaviji ustavili ali ne in ali se bodo obrnili k razumu.GAZETTE govori o skrinjici v kateri je bilo dolga leta zaklenjeno zlo, ki ga nihče več ne more ustaviti...

John Zametica, izvedenec za balkanska vprašanja v mednarodnem inštitutu za strateške raziskave v Londonu je izjavil:"Zapomnite si te ljudi, te Srbe...njim ni za to, kaj o njih misli preostali del sveta. To, k čemer obračajo pogled, to je uresničevanje njihovih nacionalnih interesov. To, kar pa bomo še doživeli, to bo Libanon v Jugoslaviji..."
REPUBLICA-prvič se je zgodilo, da Evropejci dvigujejo glas proti Srbom in zvezni vladi...nekaj se je spremenilo v zadnjih tednih, po številnih obsodbah "enostranskih dejanj" Slovenije...

Celovški DER STANDARD piše da dogajanja v Sloveniji in Hrvaški zahodu niso v čast. Sprašuje se, če ne bi tanki ostali v vojašnicah, če bi EG in ZDA pravočasno izrazili naklonjenost slovenskim in hrvaškim težnjam po neodvisnosti...

KLEINE ZEITUNG pa se sprašuje, kaj neki pravi zdaj gospoda v Washingtonu in v drugih zahodnih vladnih kabinetih, ki je nenehno prisegala na enotnost Jugoslavije in obsojala deklaracijo o neodvisnosti Slovenije in Hrvaške...zdaj gre namreč že za to, da je treba preprečiti evropsko katastrofo.

KARNTNER TAGESZEITUNG-duhovi Bismarcka in Clemenceauja še niso opustili svojega z mržnjo prežetega boja zoper pestrobarvno Srednjo Evropo. Zli duhovi Evrope so srbski armadi pokazali pot...

LIBERATION-kje so "sile kompromisa", na katere se je Zahod tako prizadeval staviti pri reševanju politične krize v Jugoslaviji...

KOMSOMOLSKA med drugim piše, da je položaj v Jugoslaviji zašel v slepo ulico...Jugoslaviji ne bo prizaneseno z novimi žrtvami...

DIE WELT poudarja, da je prihodnost Slovenije in Hrvaške v svobodni Evropi...

Grški dnevnik KATIMERINI opozarja na spremembo mednarodnega stališča, ki kot kaže, sprejema možnost neodvisnosti Slovenije... Grčija se je doslej zavzemala za enotnost Jugoslavije, toda v primeru, da bi ES spremenila svoje stališče, je treba pričakovati, da bodo tudi Atene sledile potezi svojih partnerjev.

STUTTGARTER ZEITUNG komentira, da se vprašanje vojne ali miru odloča ob zahtevi, da morajo Slovenci izpustiti iz rok izvajanje suverenih pravic na svojih mejah.Kajti zastran tega kočljivega vprašanja, ki je veliko več kot zgolj simbolično, Ljubljana ni pripravljena popuščati.

Dunajski DER STANDARD med drugim v komentarju piše, da je Slovenija doslej preživela, ker se je hrabro borila in ker je kratkomalo imela srečo, da so mednarodni mediji složno stali za bojem slovenskega naroda. Toda znano je, da spomin svetovnega javnega mnenja hitro ugasne, potem ko mine senzacija nove vojne. Litva, Estonija in Latvija so pozabljeni, še zdaleč pa ne končani konflikti.

V članku DAILY TELEGRAPHA, ki ga je napisal sam britanski zunanji minister Douglas Hurd, se avtor že na začetku sprašuje, katera druga pot razen razglasitve neodvisnosti je bila za Slovenijo in Hrvaško še odprta. Ravnanje Srbije pod Slobodanom Miloševičem pospešuje smrt federacije ...

FRANKFURTER ALLGEMEINE ZEITUNG-svobodnjaški republiki Slovenija in Hrvaška bi se smeli manj bati srbokomunistične 'Jugoslovanske ljudske armade', če bi jima ob strani stal svobodni svet...

Komentator DIE WELTA Carl Gustav Strohm izjavlja v SLOBODNI DALMACIJI, da je med Slovenijo in Hrvaško dosti podobnosti, pa tudi različnosti. "Slovenci imajo prednost, ker v tej republiki žive v glavnem le Slovenci, ki geografsko gledano zavzemajo določeni prostor. Položaj Hrvaške pa je drugačen razen geografske drugačnosti še v tem da ima srbsko manjšino na Hrvaškem, hrvaško manjšino v Srbiji in Bosni in Hercegovini...

WASHINGTON POST piše o tisočih Srbih, ki se ne odzivajo pozivu v armijo ali v rezervo-epidemija dezertiranja je vse večja. Neki 19 letni maturant je dejal:" ne maramo socializma, ne maramo Slobodana Miloševiča, še manj pa vlado, ki nas pripravlja za to, da bi šli ubijati hrvaški narod..."

Ugledni ameriški dnevnik THE WASHINGTON POST je 28.julija letos objavil obširnejši članek o takoimenovanem srbskem "vojvodu" Vojislavu Šešlju, ki med drugim preti tudi nuklearki v Krškem-da jo bo raznesel. Časnik citira Šešljeve besede, da bodo pripadnike Združenih narodov ali posredovalce iz Evrope"ubili kjerkoli bomo mogli, zastrupili jim bomo hrano, vodo...ni sredstva, ki ga ne bi mi-četniki uporabili proti intervenciji od zunaj, to bo vojna brez milosti..."

AVSTRALSKA MINI KRONIKA

AVSTRALSKI LETNI PRORAČUN-budžet
V torek, 20. avgusta je predstavil svoj prvi letni proračun novi državni blagajnik John Kerin. Proračun ni pravzaprav nikogar presenetil, čeprav mnogi mislijo, da je depresiven, opozicijski liberalci pa mu pravijo"nothing budget."
Avstralska ekonomija bo torej še naprej v krizi, baje pa bomo morali še bolj stisniti pasove. Preveč živimo na račun bančnih kartic in premalo štedimo, bogati pa se zadolžujejo v prekomorskih državah.
Tako kaže letošnji proračun 4.7 milijard dolarjev deficita; 3% inflacijo; 10.5 % nezaposlenih, nezaposlenost se bo pa še zvišala-julija letos je izgubilo delo 83.000 ljudi.
Uvoz se bo zmanjšal za 1.25 %, izvoz pa povečal za 5.25 %. Plače se bodo zvišale za okrog 4.5 %, tako da bo znašala povišica na povprečno plačo 560 dolarjev, 26 dolarjev.
Delodajalci bodo morali vplačevati v pokojninski fond(superanuation) za svoje delavce3.5%, do leta 2.000 pa se bo ta odstotek zvišal na 9 %.
Za vsak obisk pri zdravniku bo znašala participacija-naš prispevek 3 dolarje in 50 centov in tudi ta prispevek se bo naslednje leto zvišal na 5 dolarjev. Tisti z manjšimi dohodki in upokojenci z upokojensko kartico bodo tega plačila oproščeni. Vsak posameznik ali družina pa naj bi plačali na leto največ 246 dolarjev participacije.
Tudi stroški za študente bodo odslej večji.

.....

POVEČANE TARIFE ZA OBISKOVALCE AVSTRALIJE-
Za vsako podaljšanje vize po treba plačati 100 dolarjev.
Tudi tarifa za vselitev v Avstralijo bo večja, poseben bo dodatek za zdravstvene usluge. Če prispela oseba ne bo sprejemala od države pomoč v naslednjih dveh letih bivanja v Avstraliji, se ji bo depozit po tem času vrnil, zdravstveni prispevek pa ne. Če je oseba sprejemala kakršnokoli pomoč, se ji bo odbila določena vsota od depozita.

.....

MEDICARE-Za avstralski zdravstveni sistem Medicare odbija država od osebnih dohodkov 1.5%. Brezplačne zdravstvene usluge pa ima še vedno le 4.5 milijona Avstralcev.

.....

VEČ NEZAPOSLENIH MED NEANGLEŠKO GOVOREČI–MI PRISELJENCI-Iz urada za raziskovanje imigracijskih vprašanj so sporočili, da s programom osposabljanja priseljencev za določena dela, ki ga je uvedla zvezna vlada, niso zadovoljni. Med neangleško govorečimi priseljenci je 2-3krat več nezaposlenih.

.....

VIKTORIJA V SLABŠEM EKONOMSKEM STANJU-
Viktorija je v slabšem ekonomskem stanju kot vse ostale avstralske zvezne države. Njena zadolžitev je dosegla številko 1 milijardo in 730 milijonov dolarjev.Voda opozicije, liberalec Jeff Kennet meni, da se ne bo Viktorija še dolgo vrsto let opomogla od nesposobnega vodenja laburistov.

.....

VIŠJA TAKSA-Od 1. avgusta 91. se je zvišala tudi taksa za potnike, ki odhajajo iz Avstralije od 10 na 20 dolarjev po osebi.

.....

AVSTRALIJA DOŽIVLJA NAJVEČJI EXODUS-
Avstralija gre skozi svoj največji exodus. Številke zveznega statističnega urada kažejo, da je leta 1990 zapustilo Avstralijo za stalno 30. 370 oseb. To je za 22% več v odnosu na prejšnje leto in največji odliv prebivalstva od leta 1975.
Med odhajajočimi je največ Evropejcev.

.....

OBISKOVALCEM PODALJŠANE VIZE-obiskovalcem iz takoimenovane Jugoslavije, ki so se znašli na tlu Avstralije 5.avgusta 91. bodo podaljšali vize do 31.decembra letos, če bodo tako želeli. Minister za imigracijo g. Gerry Hand je izjavil, da bodo prošnje tistih, ki so jim vize že pošle obravnavali posamezno.

.....

AVSTRALSKE PLAČE NIŽJE OD TISTIH V DRUGIH RAZVITIH DRŽAVAH-OECD je izdala podatek o povprečnih plačah razvitih držav. Najvišjo povprečno plačo US dolarjev 46.000 letno, prejemajo v Švici. V ZDA, na Japonskem in v Nemčiji od US dolarjev 28.600 do 35.000. V Avstraliji znaša povprečna letna plača US dolarjev 20.000. Manjše plače od avstralske prejemajo v Novi Zelandiji, Grčiji, Portogalija in Turčija.

.....

KLASIČNE REKLAME NA SBS TELEVIZIJI-
Generalni direktor SBS Etnične televizije Brian Johns je dejal da se gledalci SBS programov ne bi smeli iznenaditi, če bo na sporedu te postaje vse več reklam. Zvezna vlada je namreč odobrila predvajanje reklam v času naravnih prekidov posameznih oddaj. Reklame naj bi prinesle SBS-u letno do 30 milijonov dolarjev.

.....

AVSTRALIJA REPUBLIKA?
Avstralska laburistična stranka je junija letos, na svoji konferenci sprejela resolucijo, po kateri naj bi bila Avstralija januarja 2.001. leta proglašena za republiko.Takrat namreč poteka 100 let avstralske federacije.
The Bulletin je že leta 1901. zapisal:"Ljudje razmišljajo počasi in Avstralija je še vedno britanski najdenček!" To pravzaprav velja še danes, kljub različnim mnenjem.
Pred kratkim so v Sydneyu ustanovili pokret za republiko Avstralijo, AUSTRALIAN REPUBLIC MOVEMENT. V tej novi organizaciji so znani avstralski društveni in politični delavci, pa tudi filmski igralci, kot n.pr.Bryan Brown, pa bivši predsednik NSW, Neville Wran. John Howard, bivši vodja liberalcev pa je še vedno goreč nasprotnik te ideje. Neki avstralski novinar je dejal:"Naši politiki prisegajo angleški kroni, namesto avstralskemu narodu!"

.....

CENZUS-V torek, 6. avgusta 91. smo v Avstraliji ponovno izpolnjevali obrazce za Cenzus-popis prebivalstva. Naša slovenska skupnost je tokrat lep čas pred tem opozarjala Slovence, da povsod kjer je možno napišejo Slovenija in jezik:slovenski.Upajmo, da bo letošnji popis prinesel realnejše podatke o tem koliko Slovencev živi v Avstraliji.V Viktoriji je znašala številka prejšnjega cenzusa nekaj okrog 2.000, kar je porazno, saj pravijo da nas je okoli 10.000.

.....

MANJ SLOVENSKIH ODDAJ NA SBS RADIU?
Po načrtih, ki so jih izdelali v SBS-u naj bi imeli Slovenci v Sydneyu le eno oddajo na teden(45 minut), v Melbournu pa dve po 45 minut, kar je tudi manj kot doslej. Spremenil naj bi se tudi čas oddajanja. Toda predstavniki slovenskih skupnosti in radijci so se temu odločno uprli, skupaj s še lepim številom drugih, majših narodov.
Zanimivo je to, da se vodstvo SBS-a sklicuje na zadnji cenzus, kar ne velja, tako vsaj izgleda,za Srbe. V Sydneyu jih je na zadnjem popisu prebivalstva vpisano 10.700, Slovencev pa 5.400. V Viktoriji je število vpisanih Slovencev nekje okrog 2.000, toliko pa tudi Srbov. Toda Srbom so v NSW dodelili štiri oddaje in tudi v Viktoriji štiri ali pet.
Toda Slovenci se ne damo in bitka se nadaljuje!

.....

FAX IN RADIO VESTI PRED IZIDOM-OD TU IN TAM...

MARIBOR-Mariborski Večer piše, da je zadnje beograjsko predsedniško srečanje za javnost pomembno predvsem zaradi podatka, da je Miloševičev kroček prvič na najvišjem nivoju javno razgrnil svoje ekspanzionistične cilje, ko je zahteval, da mora zvezna skupščina takoj sprejeti zakon o razmejitvi, ker so sedanje "administrativne meje v frŽavi nepravične".
Ta načrt ni sporen samo zardi tega, ker je v nasprotju z mednarodnimi pravili politične igre, temveč predvsem zaradi tega, ker sedanje preizkušnje moči na Hrvaškem dokazujejo, da "pravičnih mej" ni mogoče vzpostaviti brez nasilja in da nobena nova "pravična meja" ne zagotavlja konca nasilnih akcij nad civilnim prebivalstvom.

Priznanje samostojnosti jugoslovanskih republik je zmeraj zavirala previdnost zaradi morębitnih posledic, ki bi jih priznanje imelo v SZ. Sedaj, ko je vse več besed slišati v prid razvijanja odnosov s sovjetskimi republikami, ko vse bolj odkrito govorijo o možnostih priznanja njihove samostojnosti, morda postopoma izginjajo tudi razlogi, zaradi katerih tega priznanja niso dobile jugoslovanske republikė, piše med ostalim v daljšem zunanje političnem komentarju Maroje Mihovilović v DNEVNIKU.
/STA-Slovenska tiskovna agencija potom Slovenskega informativnega urada v Sydneyu-22. avgusta/

...

SLAVONSKI BROD-V Slavonskem Brodu sta se 24. avgusta sestala patriarh srbski g.Pavle in hrvaški kardinal Franjo Kuharič. V pogovoru sta izrazila željo za mir, tako hrvaškemu kot srbskemu narodu. Kardinal je dejal, da je vojna prekletstvo zgodovine in da bi morala biti izključena iz ljudskih odnosov. Patriarh je pozval k molitvi Bogu, da pomaga Srbom in Hrvatom, pravoslavcem in katolikom ter vsem drugim, da bi bili ljudje in da spoštujejo to kar je ljudsko.
/Radio 3EA srbska oddaja, 26.avgusta/

POVEZAVA SOVJETSKE ZVEZE IN JUGOLSAVIJE-Slobodan Miloševič predstavlja v celoti s svojim nastopom nekega dinosaura sistema, ki danes preživlja svojo predsmrtno agonijo v Sovjetski Rusiji...
/Radio 2 EA v Sydneyu, prenaša 3 EA srbska v Melbournu, 26.avgusta, besede dr.Srdžana Trifunovića/

BEOGRAD-V Srbiji je prišlo do prave informativne vojne. Oblast Miloševiča je preko noči v naglici zamenjala ljudi v radijski in televizijski hiši, na njihova mesta je postavila "trde marksiste".
/Radio 3EA srbska oddaja, 26.avgusta/

...

MOSKVA-Po neuspelem puču "trdih komunistov", ki so želeli odstaviti predsednika Gorbačova se Sovjetska zveza počasi razpada. Za Baltiške dežele je še samo vprašanje časa kdaj jih bo zahod priznal kot samostojne države. Pridružujejo pa se jim še druge republike SZ, med njimi tudi Ukrajina, Moldavija, Armenija, Georgija itd. Boris Jelcin, predsednik ruske republike-demokrat, je postal čez noč mož SZ št. 1.

...

HRVAŠKA-Vojna se po Hrvaškem ozemlju širi z neverjetno naglico. Srbskim terorističnim četnikom in Jugo armiji, ki jim pomaga se mudi-brez milosti padajo granate in bombe na civilno prebivalstvo, celo po vseh mednarodnih pravilih prepovedane kasetne bombe so v uporabi. 26. avgusta je bilo stanje sledeče:
ZADAR-je obkoljen z vojnimi formacijami, tako z morja kot s kopnega...
SPLIT-vojašnice so blokirane s težkimi kamioni in barikadami. Mesto je v temi, saj so vojašnicam prekinili vsako dobavo elektrike, vode in hrane. Toda teroristi se počasi pojavljajo tudi v tem mestu...
BRAČ-v zalivu otoka Brač so zasidrane ladje vojne mornarice, postavlja se vprašanje ali pripravljajo bombni napad z morja?
KIJEV-hrvaški kraj v takoimenovani Srbski Krajini na Hrvaškem ozemlju je sesut z okoli 500 granatami, nihče ne ve kaj se tam dogaja s prebivalci...evakuirano je 270 otrok, starčkov in žena...vojska je zasula z bombami celo dom za duševno prizadete otroke v Vrlici...
KREŠEVO-zasuto s kanonado 300 granat...
PAKRAC-najmanj 150 mrtvih...
OTOČAC-že tri dni obstreljujejo z granatami-najmanj 500 jih je padlo na ta kraj, na cerkve in stanovania...

BANIJA - krvavo bojišče, okupator izvaja nasilje tudi nad madžarskim prebivalstvom...
OSIJEK-obkoljen, zasut z granatami in bombami(celo na tramvaj poln ljudi)...
Na Hrvaškem je že več kot 125 000 beguncev, ki so jih namestili vzdolž Dalmatinske obale, v Avstriji, na Madžarskem in v Italiji.

PET MINUT ZA POEZIJO

Danijela Hliš je poslala uredništvu Slovenskega Pisma svojo novo, dvojezično zbirko pesmi WHISPER-ŠEPETANJE in nas je prosila, da ji pomagamo seznaniti slovensko skupnost s to knjigo, ki je dokaz, da avstralska vlada podpira ohranitev jezika priseljencev, saj je izšla s pomočjo AUSTRALIA COUNCIL, ARTS FOR AUSTRALIANS.
Danijela misli, da je to prva slovensko/angleška zbirka izdana pri avstralski založbi, ki je dobila tudi denarno pomoč oddelka za umetnost. Knjigo je ilustriral naš melbournški rojak, umetnik Vasja Čuk. Danijela v svojem pismu pravi, da se zaveda, da se v srcih Slovencev po vsem svetu nahaja mešanica ogorčenosti nad vojaško silo in pa skrbi za varnost naših sorodnikov in prijateljev v Sloveniji, vendar prosi Slovence naj si naročijo to njeno pesniško zbirko.
D.H.P.O.Box 399, Stawell
VIC 3380, Australia
CENA: AUD 9.95 + poštnina

POTOVANJE

Danijela Hliš

Ona, ki praznih rok,
namrščeno čelo,
beži pred soncem neke
avstralske obale,

prav ona,
roke globoko v žepih,
ustnice,
ki izgovarjajo
skoraj že pozabljene
besede:
sapa ljubljanskega vetra bi jo lahko
prisilila,
da popusti,
da ostane...

Oni ki,
z njihovim Hamletom
z njihovim bogastvom besed
o ljubezni, o strahu,
o sovraštvu-
s slavospevi jo opijanijo,
jo ranijo,
da krvavi,
da trepeta,
kakor njihova domovina,
posiljena
od nekih idiotov,
tako imenovanih "bratov"!

A njeno srce ostane zaprto,
in čeprav govori,
čeprav stiska njihove roke,
polne toplote,
čeprav plava v sivih ali
črnih očeh,
toliko bolj iskrenih
kot včasih bledo zelene
oči Slovaka...

Ona, ona je daleč,
vse predaleč, s svojo
dušo potepuško,
na drugem svetu,
in ne more razumeti
tega strahu za ljubljeno domovino.

Ona, ki prizna
da je le bitje med bitji,
izgubljeno bitje
v labirintu praznega
sveta,
bi tako želela podaljšati,
ne le za eno noč,
ampak za celo dolgo spomlad,
njihove pogovore,
to živahno dejanje misli
in besed,
besed sovraštva, ljubezni,
besed, ki kričijo smrt in
upanje v isti sapi.

Ona, daleč, misli, da
je prosta,
čeprav čuti se ujetnico
dveh domovin,
tiho hodi,
blodi,
po neki avstralski obali...

VIKA GAJŠEK

ŽE JE ČAS

Dragi bratje, že je čas,
da si iskreno sežemo v roke,
drug drugemu pogledamo v oči-
zdaj več pregrad med nami ni:
sovraštva, mržnja, več nikomur v srcu ne tiči.
Zdaj brat brata več se ne boji,
saj po veri, krvi in kulturi, smo si le Slovenci vsi.

Na preteklost pozabiti mogoče ni,
toda kakor Bog uči:"Odpustite, bratje si,"
če hočete, da mir in sprava med vami zaživi.
Kajnovim sinovom se že odpirajo oči,
da končno vidijo, kar smo davno videli že mi.

Četudi smo tragično Slovenci,
čez vse meje, oceane razkropljeni,
a da le bratski duh med nami še živi,
smo blizu, kot že dolgo nismo si bili.
Naj ne bo zavist, če je komu bolje, kot mu je bilo doma,
najsrečnejši je lahko le tisti, ki mu kruh ne reže mačeha!

Zdaj si boljši svet zgradimo, mi tukaj, vi doma,
četudi s srebrno žlico vsi ne jemo,
kruha in krompirja Slovenec še dovolj ima.
Je skromen, varčen, delat' zna,
zato on lakote nikoli ne pozna.
Kdor poskuša, da še kdaj Slovence razdvoji,
naj v njega strela udari-naj na svetu ne živi!

IVAN LAPUH

Melbourne 1991

DRAGI SLOVENSKI DEŽELI-
OB NJENEM NAJVEČJEM PRAZNIKU

Stoletja si za soncem hrepenela,
preljuba ti dežela mi domača,
že dolgo skrito željo si imela,
naj svet hitreje k soncu se obrača.

Prišel je čas, rodil se novi dan-
dan, ki nikoli nisi ga imela,
bil tuj je zate, s senco še obdan,
čeprav že davno zanj si dozorela.

Naj svet tvoj dan spoštljivo si zapiše,
pozdravi novo naj zastavo tvojo,
nikdar nihče ta dan naj ne izbriše,
naj narod tvoj uživa grudo svojo!

VIKA GAJŠEK je izdala svojo pesniško zbirko SLOVENSKE KORENINE NA TUJEM v samozaložbi leta 1990. v Melbournu.
Posvetila jo je svojim štirim otrokom, Ediju, Mariji, Jani in Viki. Vika v uvodu pravi:"Bralec, opazil boš, da nisem filozof in ne umetnik, le poet samouk, ki piše kar narekuje srce in življenske izkušnje.
Vika Gajšek se je rodila 1926 leta v številni srednje meščanski obrtniški družini v Dolnji Straži pri Novem Mestu. Po očetu je Čehinja, po materi Slovenka...

ZABAVNIK

ČRNI
IZ SLOVENIJE

MELODIJE PRETEKLIH MESECEV

Po želji...

JANEZU JANŠI:"Na juriš, na juriš..."
MILANU KUČANU:"Slovenci kremeniti..."
JELKU KACINU:"Besede, besede, besede..."
Dr.DIMITRIJU RUPLU:"Stranger in the night..."
GENERALU BLAGOJU ADŽIČU:"Mi ga spet žingamo..."
J(L)A:"Oj, zdaj gremo, nazaj še pridemo...."
Nadebudnim topničarjem, ki so streljali na pohorski RTV pretvornik:"Če trofim gnes, pa dam za pir..."

.....

/TOTI LIST/

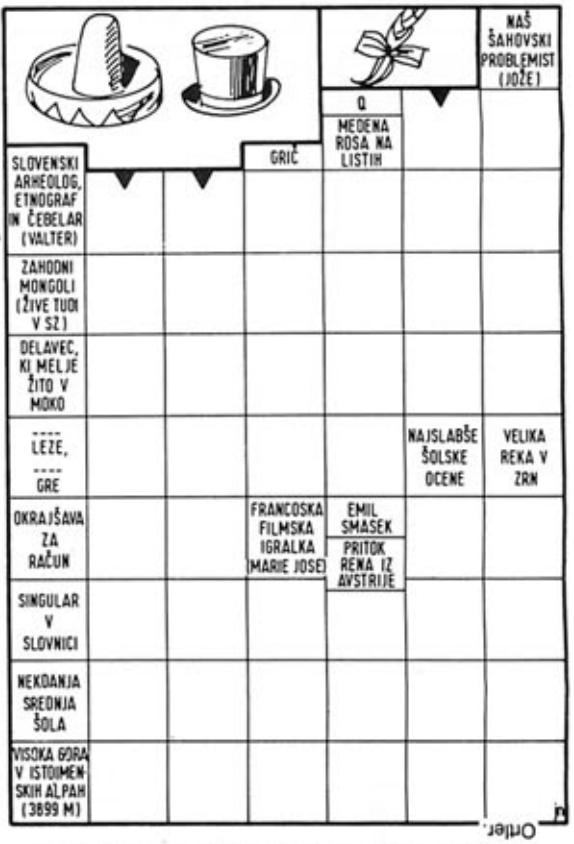
Jamačno ču sve slovenačke i druge izdajice Jugoslavije naterati iz njihovih jazbina. To ču učiniti direktno iz svoje generalštabske grobnice.

Dženeral Blagoje Adžič-Aždaja

(ovaj Janša-kaplar stavio je maglu na oči moje ubojite)

/Toti list/

POKRITA KRIŽANKA

POKRITA KRIŽANKA:
ku, Schmid, Oirati, milnar, biba, rn, es, edrina, realka, Orlec.

V "NEDELJSKEM DNEVNIKU" so rekli in ostali živi....

Mladina

Ko si je general **Adžić** ogledal knjigo Deset dni vojne za Slovenijo, je zmagoslavno vzkliknil: *»Nije to ništa, srediću im ja mnogo bolje slike«.* (bolje **Slobo** v srcu, kot tank na strehi press)

PAKET TRNJA

Za razliko od Japoncev se pri nas kamikaze vozijo v tankih.

× × ×

V vojaških vrhovih se često prepletata — visok čin in nizka pamet.

× × ×

Kdor misli, da je zaradi uniforme bog, se ponavadi vede kot hudič.

M.B.

Toti list

Od turizma so si v Sloveniji obetali vsaj dve milijardi dolarjev deviznega priliva. Zdaj so jim pa "turisti" naredili za dve milijarde ŠKODE.

Alojz Gomboši

Kršitev

Armada še kar naprej protestira, ker iz Slovenije še ni dobila vsega svojega vojnega arsenala: niso jim še vrnili krogel, s katerimi so streljali na teritorialce in civile.

Toti list

JLA - Jugoslovanska luda armada

JUGOSLAVIJO TAREJO SRBI

LITTLE FOREST NURSERY

LITTLE FOREST NURSERY

have recently completed a number of large projects in Victoria and Queensland.Naturaly this doesn't mean they're not interested in the smaller garden. In fact Ivan and Ian enjoy the challenge of making small spaces work. Professional advice, seasonal plantings and a maintenance service are always available.
To view a folio of their work or for more information, give them a call.
Za vsa vrtnarska dela, urejanja vrtov in svetovanje, se obrnite na vašega rojaka s 30 letnimi izkušnjami-

IVAN HANŽELIČ (03) 755 1022 ali IAN MARRIGAN (03) 799 0593

FRITZ- MARTIN MOTORS

All Automotive Repairs to Cars-Trucks
Exhaust Systems, Brakes, Gear Boxes
Engine Overhauls, to all Makes of Cars
Specializing in High Performance Cars
MERCEDES BENZ SPECIALISTS

Prop. JOHN KUTIN
2 Ravensourt Road
West Footscray, 3012 Phone:314 8653

AMON ENGINEERING PTY. LTD.
TOOLMAKERS

General and Repetition Engineers
Turning, Milling and Grinding

46 Gilbert Road Phone(03) 484 1057
Preston, Vic 3072 Fax:(03) 484 2572

PUBLIKACIJAM V SLOVENIJI

Da bi bralcem SLOVENSKEGA PISMA ponudili še bolj informativno branje, smo tudi v tej 7. in 8. št. ponatisnili članke iz sledečih slovenskih publikacij:

INFORMACIJE IZ SLOVENIJE-IN :TSL Poljanska c.31, 61 000 Ljubljana, Slovenija,
Dnevnik DELO:Titova 35, 61 000 Ljubljana, Slovenija,
MLADINA:Resljeva 16, 61 000 Ljubljana, Slovenija,
Mariborski tednik 7 D : Svetozarevska 14, 62 000 Maribor, Slovenija,
NAŠA SLOVENIJA: Tavčarjeva 5, 61 000 Ljubljana, Slovenija
SLOVENEC:Titova 39, poštni predal 113, 61 000 Ljubljana, Slovenija
NEDELJSKI DNEVNIK: Časopisno podjetje d.d. poštni predal 42, Kopitarjeva ul. 2 in 4, Ljubljana

Informacije smo sprejemali tudi po faxu od ministra za Slovence po svetu, dr. Janeza Dularja in iz

SLOVENSKEGA INFORMACIJSKEGA URADA Alfreda Brežnika: 86 Parramatta rd., Camperdown NSW 2050 Sydney
Korespondenca: P.O.Box 188 Coogee, NSW 2034
Tel.:(02)517 1591 Fax:(02) 550 1378

Za posredovanje informacij se zahvaljujemo tudi slovenskim radijcem na Radiu 3 EA-Melbourne

UREDNIŠTVO SLOVENSKEGA PISMA

CAR AND TRUCK REPAIR CENTRE

MERZEL HOLDINGS P/L

For all Mechanical Repairs and Servicing:-
Electronic Tune-Ups, Engine O/Hauls,
Brakes and Clutches
LICENSED ROADWORTHY TESTER

Phone: 687 5176

Proprietor:
M & S MERZEL

265 Nicholson Street,
Footscray 3011

G.M.A. MOTORS

314 1338 314 4898

Peugot ***Volvo*** ***Renault***

Automatic Transmission Specialist
Carburettor C/O and Repairs
All Mechanical Repairs

27/155 Hyde str., Yarraville 3013

George Tel.: 689 4212 Maxi

DRAVA

Continental Butcher
Smallgoods Manufacturer

• Smoked Meat • Cooked & Rolled Ham
• Keiserfleish • Ham Sausage • Tiroler • Krakau
• Pariser • Kranjske
• Polnishe • Kabana • Salami . . etc.

PHONE 366 2258

Prop.
L & T HOJNIK

202 Main Rd. Est
St. Albans

SILVERCAT Pty. Ltd.

Ladies' and Mens'
Shirt Manufacturers

Experienced Machinists Welcome

Lot 7, Mallenger Rd.,
Braybrook, 3219

Tel: 311 5205 ***Derry Maddison***

312 Nicholson St.,
Yarraville, 3013.

Tel: 687 2693

Bruce Jolley Auto Repairs

ALL MECHANICAL REPAIRS
FUEL INJECTION
SERVICE & REPAIRS
V.A.C.C.

TREFOIL
GRAPHIC ART

Specialising in all print ready art work and graphic designs.

Vasja Chuck

115 KARINGAL DRIVE,
GREENSBOROUGH, 3088
TELEPHONE: 434 5768

ASHLEY STREET CELLARS

82a Ashley Street
West Footscray
Tel: 687 5543

For all your Wines and Spirits at Discount Price
See Frank

Lots of Continental varieties of Liquers & Spirits available

MICHAEL'S DELICATESSEN

81 – 102 Footscray Market

Suho Meso – Šunke – Parizer
Kranjske Klobase
Razne Salame – Krakau

Lastnik: M. N. Stojanovski

National Mutual

Wilson Bond
9/476 Canterbury Rd
Forest Hill. Vic. 3131

CU

Tel: (03) 894 2646

INSURANCE	*GENERAL*
SUPERANNUATION	*INSURANCE*
INCOME PROTECTION	*HOUSES*
LIFE INSURANCE	*CARS*
	SHOPS
A.H: Zvonko Gregorič	*FARMS*
Tel: (03) 509 5070	*FACTORIES*

KOMPAS TOURISTIK
INTERNATIONAL

Suite 401, 115 Pitt St., Sydney, NSW, 2000
Tel: (02) 223 4197 Fax: (02) 221 4457

VSEM OBISKOVALCEM NAŠE DOMOVINE

Posebne cene Hertz Rent-a-car vključujejo kilometražo, zavarovalnino tretje osebe, polno zavarovanje avtomobila brez odbitka franšize in lokalne takse.
Najemnina za en dan od 30 avstralskih dolarjev naprej.
Ali za 210 avstralskih dolarjev za teden dni.
Posebni popusti za najemnino avtomobila za več kot 4 tedne.
IN IZREDNI POPUST ZA NAJEMNINO VEČ KOT 12 TEDNOV
POSEBEN POPUST ZA RENAULT R-4
OD AU$22 DNEVNO
Vse informacije dobite pri vaši potniški agenciji ali pa se obrnite direktno na gornji naslov.

kompas tours

LETITE S KATEROKOLI KOMPANIJO
CENE SO TU NIŽJE KOT V JUGOSLAVIJI

SLOVENSKO-AVSTRALSKO DRUŠTVO CANBERRA Inc

KADAR SE MUDITE V CANBERRI OBIŠČITE NAS!

Vsem rojakom in njih prijateljem sporočamo: naš ***DOM,*** poznan pod imenom ***TRIGLAV,*** na ***Irwing Street, PHILLIP (CANBERRA) A.C.T.,*** je odprt gostom vsak dan (vključno sobote, nedelje in praznike, razen velikega petka in večera božične vigilje) od ***11.30am do 11.45pm.***
Naš bar je odprt od 11.30 dopoldan dnevno ter nudi tudi številne slovenske pijače. Kuhinja servira okusno domače pripravljeno hrano vsak dan od šestih do devetih zvečer, ob nedeljah pa tudi od poldne do druge ure in od šeste ure zvečer.

KADAR SE MUDITE V CANBERRI: DOBRODOŠLI V SLOVENSKEM DOMU!
Pri nas Vam bo tudi vselej kdo na razpolago za razne informacije o Canberri in okolici.

Naša telefonska številka: (062) 82 1083.

euro AUSTRALIA

euro international pty.ltd.

For Quality and Reliable Service

• Import – Export
• Furniture, Chemicals, Parqueting many, many more

MELBOURNE	SYDNEY
Factory & Showroom	Factory & Showroom
3 Dalmore Drive	2A Bessemer Street
Scoresby Vic. 3179	Blacktown NSW 2148
Phone: (03) 764 1900	
Fax: (03) 764 1461	Phone: (02) 671 5999
Telex: AA31105	Fax: (02) 621 3213

NU-TYRES

• TYRES • TUBES
• RECAPS • BATTERIES
• ELECTRONIC WHEEL ALIGNMENT & BALANCING
• BRAKE & FRONT-END REPAIRS

587 1552
580 1624

31 De Havilland Road
Mordialloc, 3195.

TEROR/sila/ RODI ODPOR!

Slovenski rek

One of the leaders in
refrigerators, freezers,
stoves, ovens,
washers & dryers.
gorenje pacific
Domestic Appliances
0285/LITTLE & ASSOC.

Slovensko Pismo

THE SLOVENIAN LETTER

UREDNIŠTVO:
Stanka Gregorič
Unit 2, 15 Allandale rd.
Boronia VIC 3155
Australia

UPRAVA/ADMINISTRATION:
Alfred Brežnik
P.O. Box 188
Coogee NSW 2034
AUSTRALIA
Tel: (02) 519 3933 Fax: (02) 550 1378

UREDNICA: Stanka Gregorič UPRAVNIK:Alfred Brežnik SODELAVCI:Alfred Brežnik, Lojze Košorok, Dušan Lajovic, Vladimir Menart, Ljenko Urbančič, Marija Senčar, pater Valerijan Jenko, Mariza Ličan, Elica Rizmal, pater Bazilij Valentin, pater Niko Žvokelj, Vida Kodre, Anica Markič, Helena Leber, Ivo Leber, Draga Gelt, Mirko Cuderman, Bert Pribac.
Izhajanje SLOVENSKEGA PISMA JE OMOGOČENO Z DENARNO PODPORO RAZNIH DOBROTNIKOV, TISKOVNEGA SKLADA, POKROVITELJEV-SPONSORJEV, OGLAŠEVALCEV, NAROČNIKOV, PRODAJE IN S PROSTOVOLJNIM DELOM UREDNIKA TER SODELAVCEV.

.....

MNENJA IZRAŽENA V GLASILU NISO TUDI MNENJA UREDNIKA ALI SODELAVCEV.AVTORJI SAMI ODGOVARJAJO ZA SVOJE PRISPEVKE' KI MORAJO BITI LASTNOROČNO PODPISANI.

.....

POKROVITELJI-SPONSORJI SLOVENSKEGA PISMA SO:
Podjetja:Distinction printing, 164 Victoria str., Brunswick, Victoria 3056
Emona Enterprises Pty Ltd, Sydney, NSW
Impact International Pty Ltd Smithfield, Sydney, NSW

Slovenske organizacije:Klub Triglav, 19 Brisbane str. St.Johns Park NSW 2176
Slovensko avstralsko društvo Canberra, Irwing str. Phillip ACT
Slovensko društvo Sydney, Elizabeth str, Wetherill Park NSW 2164
Slovensko narodno društvo Sydney, P.O.Box 70, Waverley NSW 2024

.....

Tisk:Simon Špacapan, Distinction printing, 164 Victoria str. Brunswick, Victoria 3056
Distribucija:Anica Markič

.....

Prispevke-članke poslati na naslov uredništva. Naročnino, oglase in druge denarne prispevke na naslov uprave.

.....

Posamezna številka SLOVENSKEGA PISMA STANE 4 dolarje. Letna naročnina znaša za nečlane Slovenskih narodnih svetov 30 dolarjev, za člane 20 dolarjev letno.

NAROČILNICA
za
SLOVENSKO PISMO

Poslati na naslov:SLOVENSKO PISMO/SLOVENIAN LETTER
P.O.Box 188, COOGEE NSW 2034 Australia
Tel.(02) 519 3933 Fax:(02) 550 1378

IME IN PRIIMEK NAROČNIKA:.....

NASLOV:.....

.....

.....

Od katere številke želite prejemati Slovensko pismo:.....Datum:.....

CENA:Letna naročnina 30 dolarjev, za člane Slovenskih narodnih svetov 20 dolarjev.
Posamezna številka 4 dolarje.SLOVENSKO PISMO izhaja 6 krat na leto.

PODPIS NAROČNIKA

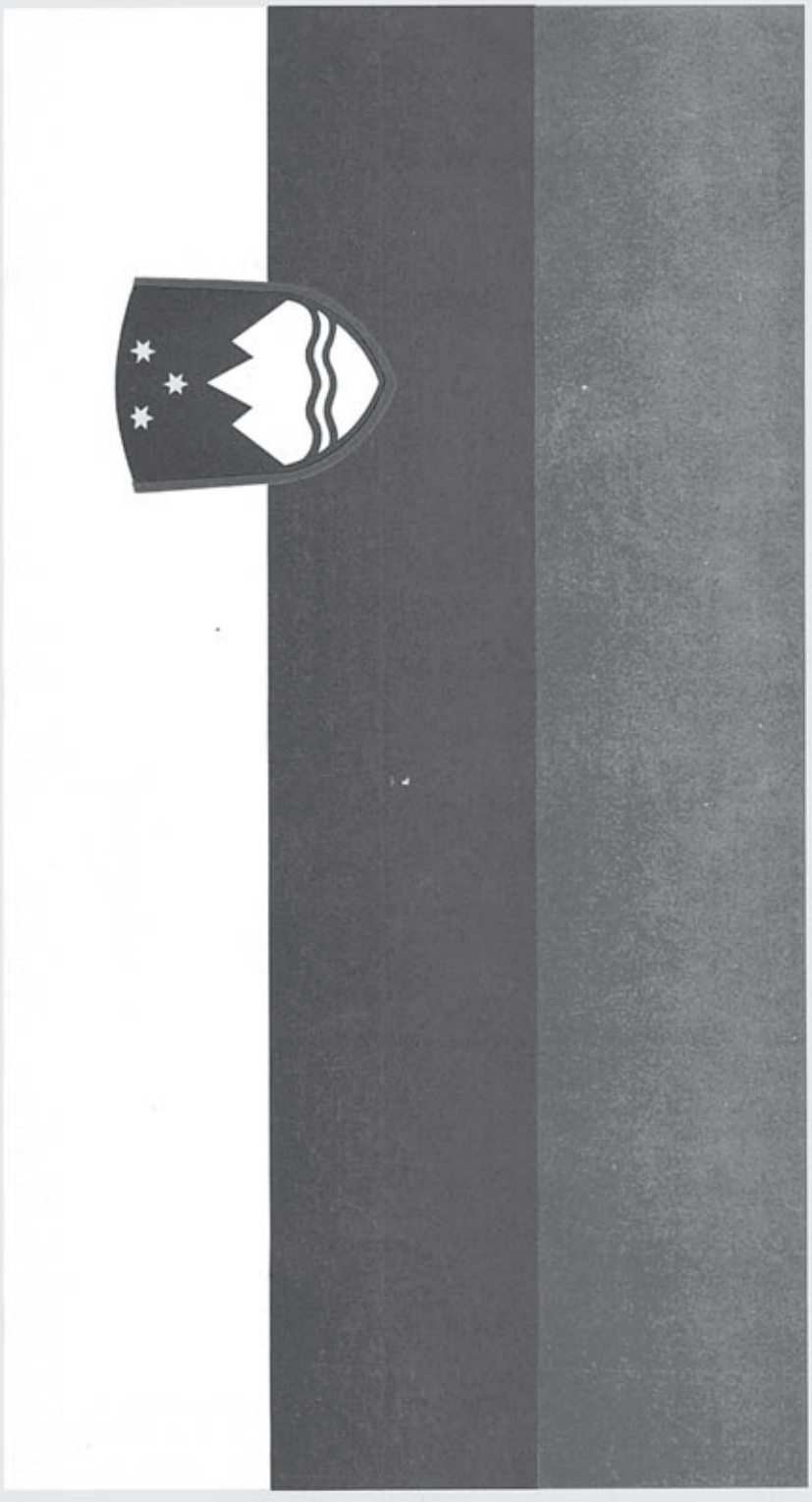
.....

Cena 6 dolarjev

Slovensko Pismo

SAK

Leto 2 Št. 9 THE SLOVENIAN LETTER December 1991

PRIJATLI, OBRODILE
SO TRTE VINCE NAM SLADKO,
KI NAM OŽIVLJA ŽILE,
SRCE RAZJASNI IN OKO.
KI VTOPI
VSE SKRBI,
V POTRTIH PRSIH UP BUDI.

ŽIVE NAJ VSI NARODI,
KI HREPENE DOČAKAT DAN;
DA – KODER SONCE HODI –
PREPIR IZ SVETA BO PREGNAN,
KO ROJAK
PROST BO VSAK,
NE VRAG, LE SOSED BO MEJAK,

Prešernova ZDRAVLJICA – sedma kitica – je postala narodna himna demokratične Slovenije. Navadno pojejo ob slovesnostih pred njo tudi prvo kitico.

ZDRAVLJICA ima več napevov. Za narodno himno so izbrali skladbo skladatelja in primorskega duhovnika STANKA PREMRLA (1880 – 1965), ki je po svoji mogočnosti izmed vseh najbolj udarna in primerna za javne prireditve.

Triglav gleda na Slovenijo

Staroslova(e)nski bog TRIGLAV je imel tri glave, da je lahko gledal v tri čase: preteklega, sedanjega in prihodnjega. Takšen pogled je nujen v časih velikih prelomov. Slovenci smo pravkar na usodnem prelomu, zato bi nam prišla še kako prav možnost trojnega videnja. Toda naše zmožnosti so v primerjavi s triglavim božanstvom človeško šibke, ko skušamo odgovarjati na vedno aktualno vprašanje: odkod prihajamo, kdo smo in kam gremo.

Glede PRETEKLOSTI nam pogosto očitajo, da smo Slovenci nezgodovinski narod, pa zaradi kompleksa manjvrednosti pozabljamo na tisočletno spajanje staroselcev in prišlekov, iz katerih se je oblikoval in se obnavljal slovenski narod, na karantansko državnost z visoko ustanovo ustoličevanja knezov, na panonsko državnost, na brižinske spomenike, ki so prvi zapis katerega od slovanskih jezikov, na trikrat večji slovensko govoreči prostor v primerjavi s sedanjo Slovenijo, na domače kneze(Celjske), ki jih v pretirani skromnosti označujemo le kot grofe. Pozabljamo, ali pa se premalo zavedamo preživetja tega ljudstva, ki so ga desetkali kuga, lakota, Turki, zatrti upori, razseljevanje služenje kdo ve katerim cesarjem, umiranje na kdo ve katerih bojiščih, za kdo ve čigave cilje. Po dveh tretjinah tisočletja trajajoči tuji oblasti smo bili bolj živi, bolj Slovenci kot prej. Le en mesec je trajalo leta 1918 naše enakovredno članstvo v konfederaciji Slovencev, Hrvatov in Srbov, takoj nato so naš narod ponižali v pleme. Med vojno, tragično razcepljeni v dve vojski, smo imeli vendarle košček lastne državnosti-do nastanka druge Jugoslavije. Skušali smo živeti v tej, toda razlike so bile prevelike in so se, nasilno prekrite, še povečevale. Ne da bi omenjali razlike v jeziku, kulturi, veri, zgodovinskih izkušnjah, dovolj je omeniti različno obnašanje ob kroničnem pomanjkanju, ko so se eni vpraševali, kaj delati, da bi kaj zaslužili, drugi že pred tem, kako bomo delili, tretji pa so gledali, kje bi vzeli. Tako preprosto ni šlo več naprej-in že smo v SEDANJOSTI.

Vprašati bi morali drugi Triglavov obraz, da bi nam razložil krvave absurde vojne, ki smo jo pravkar doživljali na lastnih tleh, sedaj pa divja, še postoterjena v našem sosedstvu. In ko nas zdaj preveva solidarnost z napadenim in šibkejšim ter se pridružujemo z mislijo veliki večini, velja pogledati pa namere napadalca tudi s trezno, kritično glavo. Racionalnost je potrebna, kajti vojna je z vsem početjem in smrtmi docela iracionalna, poteka po premišljenem načrtu, v katerem se kažejo sicer sprevržena, pa vendar strogo racionalna spoznanja o nujnih pogojih za lastno državnost in njeno uspešno delovanje. Pri narodu, ki ima v tem več zgodovinskih izkušenj, se tako poučimo o nujni kritični masi(ozemlja, prebivalcev, proizvodov). Ko vodi osvajalno vojno, si skuša potomka nekdanjega Dušanovega carstva zagotoviti to kritičnost. Preživeti mora v dvajsetem, enaindvajsetem stoletju, toda od svoje borbene tradicije se še ni poslovila. Zato potrebuje okoli sebe dovolj drugih, ki jo bodo živeli v miru in jim bo zagotavljala zaščito v morebitni vojni.

Takšno razmišljanje nas vodi do vpraševanja o lastni majhnosti in možnostih preživetja v osamosvojeni državi. To je pa že pogled tretjega para Triglavovih oči, usmerjenih v PRIHODNOST-nas je malo in da smo še tisti sprti med sabo, je naš pogost očitek samim sebi. Tolažimo se sicer s primeri držav, ki so še mnogo manjše, pa nič ne kaže, da bi kaj resno oviralo njihov nadaljnji obstoj. Toda navadno gre za državne tvorbe okoli bogatih bank, spretnih davčnih uradov ali podobnih, tradicionalno utečenih in čvrstih ustanov, v katere se stekata veliko zaupanje in veliko denarja iz širše okolice.

Slovenci pa se zanašamo na naš prometni križ in na edinstveni položaj ob velikem presečišču evropskih in transkontinentalnih povezav. To naše zaupanje je brez dvoma utemeljeno.

prav tako kot v naravne in človeške kakovosti, ki bi nam lahko pridobile prijatelje tudi potem, ko bo turizem v betonskih silosih, z obveznim ritmiziranim dnevnim redom in z vnaprej programirano zabavo, že davna preteklost. Čeprav so te kakovosti dežele in ljudi tudi že pri nas precej nevarno načete, poškodbe še niso nepopravljive. V nasprotju z zgoraj navedenim primerom je pri nas bistveno to, da nameravamo tudi poslej živeti od dela lastnih rok, za kar odločno ne potrebujemo razsežnosti kakšne"velike" države, ampak nam zadošča kar ta, ki si jo nismo sami izbrali, smo pa izrecno zavezani, da jo izročimo naslednjim generacijam v stanju, ki ne bo več vsiljevalo vprašanja preživetja in ko za jasen pogled na vse strani ne bo več potrebno Triglavovo vidstvo.

/Sandi Sitar v Slovencu/

Dragi bralci, to je moj prispevek za vas-namesto uvoda.Imejte se lepo za Božič, v novem letu pa ostanite z nami, saj se bomo potrudili, da boste s Slovenskim Pismom čim bolj zadovoljni.

Vaša urednica STANKA GREGORIČ

SAMOSTOJNA SLOVENIJA 1992

Vse najboljše!

PRVI BOŽIČ REPUBLIKE SLOVENIJE-DRŽAVE

IZ VSEBINE

Triglav gleda na Slovenijo
-Triglav gleda na Slovenijo
-Božične in novoletne čestitke
-Pismo predsednika predsedstva RS Milana Kučana
-Franceska Dezelak:OH S'LOVE'NIJA
-Stanka Gregorič:OD PISMA DO PISMA
-Pisma bralcev
-Program SSK, Stališča o posebnem statusu Slovencev v svetu, Resolucija
-Bitka za Slovenijo v Avstraliji in Novi Zelandiji

-Janez Zagorc poroča iz Adelaide
-Anica in Mirko Cuderman poročata iz Brisbana
-Cvetko Falež poroča iz Canberre-pismo M.Kovača
-Francka Nekrep-Radio 3YYR Geelong
Ivan Kobal:NAJ ŽIVI SAMOSTOJNA SLOVENIJA
-Ivan Kobal:NAJ ŽIVI SAMOSTOJNA SLOVENIJA
-Ferdo Pestotnik poroča iz Pertha
-Jožica Gerden se oglaša iz Mildure
-Lojze Košorok:SLOVENCI V SYDNEYU SVEČANO PROSLAVILI ROJSTVO SLOV. DRŽAVE
-Mariza Ličan:Slovenska gimnazija v Sydneyu, 13.MATURANTSKI PLES
-Radio SBS 2EA v Sydneyu
-Anica Markič IZ ŽIVLJENJA SLOVENCEV V VIC.

-SYG, Slovenska mladinska skupina v Melbournu
-Dom počitka Matere Romane
-Slovenska beseda-predstavitev 6 pesniških zbirk, 10 pesnikov in 1 umetnika iz Avstralije, SNS VIC
-Pater Niko o kulturnem dogodku
-Barbara Suša:Sporočilo
-Ivan Legiša:Jesensko listje-pesem
-Stanka Gregorič:Portret DRAGE GELT
-Dr.Andrew Theophanous in g.Paul Filing med nami
-Elica Rizmal:O večeru s Paul-om Filing-om
-Paul Filing-Za bralce Slovenskega Pisma
-Marcela Bole:Upokojenski kotiček
-Portret Vinka Rizmala
-Mednarodno združenje slovenskih razvojnih partnerjev
-Nevenka Golc–Clarke in Stanka Gregorič:pismo slovenskim medijem Ne dajte se, Slovenci
-Marija Senčar:MACQUARIE UNIVERZA
-Aleksandra Bizjak:SLOVENSKI JEZIK IN NJEGOVA PRIHODNOST V AVSTRALIJI
-Marta Skrbiš:Jezikovni kotiček
-Elica Rizmal in Simon Špacapan v imenu SNS VIC: Komentar na pisanje Marjana Peršiča v Tedenskih N.
-Intervjui, Novice in zanimivosti iz Slovenije,Hrvaška vojna, Avstralska mini kronika, Premišljevanje in zabavnik.

UREDNIŠTVO "SLOVENSKEGA PISMA" PROSI,

DA POŠLJETE VSE PRISPEVKE ZA DRUGO ŠTEVILKO

DO 15. FEBRUARJA 1992

HVALA

SVETOVNI SLOVENSKI KONGRES
WORLD SLOVENIAN CONGRESS

AVSTRALSKA SLOVENSKA KONFERENCA
AUSTRALIAN SLOVENIAN CONFERENCE
INCORPORATING: SLOVENIAN NATIONAL COUNCILS OF ACT, NSW, QLD, SA & VIC.

ŽELI

BOJANU BREZIGARJU-predsedniku Svetovnega slovenskega kongresa
JASNI RAUBER-tajnici
SPOMENKI HRIBAR-predsednici Konference sa Slovenijo SSK
VSEM KONFERENCAM ZA SSK po svetu

Dr. JANEZU DULARJU-ministru za Slovence po svetu
SLOVENSKI IZSELJENSKI MATICI

MILANU KUČANU-predsedniku predsedstva Republike Slovenije
LOJZETU PETERLETU-predsedniku vlade Republike Slovenije
Dr. FRANCETU BUČARJU-predsedniku skupščine Republike Slovenije
Dr. DIMITRIJU RUPLU-ministru za zunanje zadeve Republike Slovenije
JELKU KACINU-ministru za informiranje Republike Slovenije
JANEZU JANŠI-ministru za obrambo Republike Slovenije
IGORJU BAVČARJU-ministru za notranje zadeve Republike Slovenije
Dr. JOŽETU PUČNIKU- predsedniku Sveta Demosa

ter

vsem SLOVENCEM po svetu

BOŽIČ-OB SVETOVNO PRIZNANI REPUBLIKI SLOVENIJI-DRŽAVI

NOVO LETO 1992 -LETO, KI NAJ BI SEZIDALO MOČNO DRŽAVNO TVORBO

ZA BODOČE RODOVE

IN V VSEH NAS ŠE BOLJ UTRDILO SLOVENSTVO!

MARJAN KOVAČ-predsednik

Korespondenca/All Correspondence to:

Organizacijska Tajnica - Organising Secretary:
STANKA GREGORIĆ
2/15 Allandale Road, Boronia, 3155, Melbourne, Australia.
Tel. - Fax: (03) 762 6830 - Int. +613 762 6830

Predsednik - President: MARJAN KOVAČ
9 Pandanus Street, Fisher, 2611, Canberra, Australia.
Tel. - Fax: (06) 288 4097 or (043) 85 2455
Int. +616 288 4097 or +6143 85 2455

REPUBLIKA SLOVENIJA

Dr.Janez Dular-minister za Slovence po svetu
Dr. Dimitrij Rupel-minister za zunanje zadeve
Dr. Jože Pučnik-predsednik DEMOSA
Spomenka Hribar-članica slovenskega parlamenta in predsednica SSK Konference za Slovenijo
Jelko Kacin-minister za informiranje

AVSTRALSKIM SLOVENCEM

Dragi rojaki,

ker se te dni mudi v Sloveniji vaš rojak g.Alfred Brežnik, smo ga zaprosili naj vas v imenu vseh nas prisrčno pozdravi in vam zaželi vesele Božične praznike ter mnogo sreče in delovnega uspeha v slovenski skupnosti v Novem letu 1992. Hvala vam za vso moralno in materialno pomoč.

SLOVENSKI INFORMACIJSKI URAD V AVSTRALIJI

ŽELI VSEM ROJAKOM RES LEPE

BOŽIČNE PRAZNIKE

V DUHU MEDSEBOJNEGA RAZUMEVANJA SPOŠTOVANJA

IN MNOGO SREČE V LETU

1992

SLOVENSKI INFORMACIJSKI URAD
SLOVENIAN INFORMATION OFFICE

86 Parramatta Road Camperdown NSW 2050
Sydney-Australia

All Correspondence/Vsa korespondenca
P.O.Box 188 Coogee NSW 2034 Australia

Tel(o2) 517 1591, 519 3933
Fax:(02) 550 1378

SREČEN BOŽIČ in
USPEŠNO NOVO LETO 1992.

vsem svojim bralcem
želi

UREDNIŠTVO SLOVENSKEGA PISMA

AVSTRALSKA SLOVENSKA KONFERENCA
se zahvaljuje za delo in sodelovanje vsem svojim

SLOVENSKIM NARODNIM SVETOM po AVSTRALIJI
ter
DRUGIM POSAMEZNIKOM, DRUŠTVOM in ORGANIZACIJAM
kakor tudi vsem drugim KONFERENCAM za SVETOVNI SLOVENSKI KONGRES
in jim želi
LEP BOŽIČ IN NADVSE USPEŠNO NOVO LETO

SLOVENSKI NARODNI SVET NSW

ŽELI VSEM BRATSKIM NARODNIM SVETOM SLOVENSKIM DRUŠTVOM IN ORGANIZACIJAM
ter
VSEM SLOVENCEM V AVSTRALIJI, SLOVENIJI IN DRUGOD PO SVETU
VESEL BOŽIČ IN USPEŠNO NOVO LETO 1992

SLOVENSKI NARODNI SVET VIKTORIJE

se zahvaljuje za sodelovanje

vsem ljudem dobre volje

VESEL BOŽIČ IN USPEŠNO NOVO LETO 1992

VSEM SLOVENCEM PO SVETU
V DOMOVINI
IN V AVSTRALIJI

ŽELIMO VESEL BOŽIČ IN SREČNO 1992

SLOVENSKI NARODNI SVETI

ACT- QLD - SA

PREDSEDSTVO
REPUBLIKE SLOVENIJE
PREDSEDNIK

Dragi rojaki,

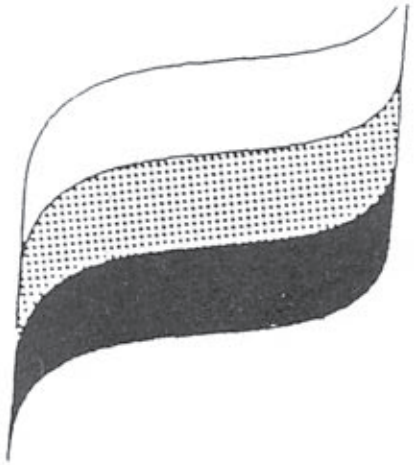
rad bi se vam iskreno zahvalil za vašo podporo v težkih in odločilnih trenutkih boja za slovensko samostojnost in neodvisnost. Vaša podpora ni bila le moralna, zelo neposredno ste pomagali pri uresničevanju ciljev, ki so bili opredeljeni z vseslovenskim plebiscitom. Naš glavni cilj je doseči samostojnost in neodvisnost slovenske države, imeti vzvode svoje usode v svojih rokah in pri tem zase ne terjamo nič več, kar priznavamo tudi drugim. Slovenija bo odprta in demokratična država, sestavni in enakopravni del skupnosti evropskih narodov. Za dosego teh ciljev moramo združiti vse narodove moči.

V prelomnih trenutkih, ko je jugoslovanska vojska skušala s silo orožja pokoriti Slovenijo, smo enotno in brez omahovanja pokazali, da smo pripravljeni našę odločitve braniti z vsemi močmi, četudi si vojne ne želimo. Prepričani smo, da je danes mogoče vse spore reševati po mirni poti, ki spoštuje in upošteva interese in enake pravice vseh narodov in držav.
Slovenija je že uspela doseči določeno mednarodno priznanje, predvsem zahvaljujoč dejstvu, da smo pripravljeni spoštovati in uveljavljati evropske standarde v odnosih med državami in narodi. Prepričan sem, da ni več daleč čas, ko bomo tudi formalno mednarodno priznani in sprejeti kot enakopravna država v skupnost evropskih državnih narodov. Doseganje tega cilja pa je vendarle v precejšnji meri še vedno odvisno od reševanja jugoslovanske krize, urejanja odnosov med narodi in republikami, ki so na ozemlju sedanje Jugoslavije. Prav zato si Slovenija prizadeva prispevati svoj delež za mirno urejanje te krize, katere posledice na zelo boleč način čutimo tudi sami.
V preteklih tednih sem od mnogih med vami dobil veliko prijateljskih in ohrabrujočih sporočil. Verjemite mi, da so ne le meni pomenila tako spodbudo kot tudi zavezo vztrajati na poti k ciljem, ki smo jih skupaj opredelili. Ob tem pa se mi zdi pomembno poudariti, da bo naša neodvisnost na bolj krhkih nogah, če ne bomo dosegli tudi gospodarske uspešnosti. Pri tem pa nam lahko z znanjem in sredstvi veliko pomagate tudi vi, ki živite v tujini. Vem, da si velika večina med vami želi, da bi bila Slovenija ne le samostojna in neodvisna, temveč tudi demokratična in gospodarsko uspešna država. Prepričan sem, da nam boste v prizadevanjih za dosego teh ciljev še naprej pomagali, kolikor je v vaših močeh.
Še enkrat se vam iskreno zahvaljujem za vaš prispevek in podporo – moralno in materialno – k uveljavitvi naše samostojnosti in upam, da boste tudi v prihodnje pripravljeni k temu prispevati svoj delež.

Prijazno vas pozdravljam,

Milan Kučan

Samostojna SLOVENIJA 1991, vse najbolše

OH S"LOVE"NIA

OH SLOVENIA, land of the accordian, red carnation, rosemary, linden tree,
and the desire for liberty.

OH SLOVENIA, in the mids of turmoil, political indecisiveness, you are searching for your family tree.

OH SLOVENIA, your children are rallying around you from as far as Australia and USA,
they wish you freedom in what you can do and say.

OH SLOVENIA, why did you have blood spilt on your sloping hills,
just to show who has the power of wills?

OH SLOVENIA, do you want democracy, independence, international recognition
for two million people, even though you have existed for eight hundred years?

OH SLOVENIA, be patient, calm, cultural, share your rich resources, educate your young,
respect your elders and beautify your territory, spread your "love" throughout the world-
worship, sing, dance and be happy-

OH SLOVENIA, is this what you have been doing? Well then Slovenia YOU ARE FREE!

OH SLOVENIA, are not your seeds scattered in the land of the "liberty", the land of the Kangaroo and the eucalyptus tree, the land of the Canadian Rockies, in the land of exotic birds, people and geographical beauty-yes, South America! In the Nations of real struggle-Africa, have Slovenians also come to be free?
Slovenians can be traced all over Europe, U.S.S.R., China, India and Japan!
What! Are we trying to take over their land?
Yes, if we can!
Maybe through our exquisite language, magnificent birth cradle, historical significente, persistent faith, hope, desire-and prayers of a nation that every free person wishes to acquire.

Because, S"LOVE"NIA, your name means "love" and that's why we are all searching for the peace of a dove!

Franceska Dezelak
Geelong-Australia
25.6.91.

od Pisma do Pisma

je dogodke zbrala STANKA GREGORIĆ

26.8.-mi pove Jožica Gerden iz Mildure, da jih je obiskal koprski škof Metod Pirih. Med gosti je bil tudi provincial Miha Vovk, patra Ciril Božič in Janez Jenko.
Imeli so tudi zabavo v novem Hrvaškem klubu na kateri je bilo okoli 200 ljudi, med njimi 10 slovenskih družin in 10 mešanih. V dvorani so zapeli novo slovensko himno.

31.8.-preberem v Klubskih novicah iz Pertha, da so proslavili obletnico kluba.

31.8.-prispejo na tajništvo ASK protesti in izrazi podpore hrvatskemu ljudstvu od vseh Slovenskih narodnih svetov po Avstraliji. Protesti so prebrani na demonstracijah v Canberri kjer se protestom Hrvatov pridružijo tudi Slovenci, med njimi Marjan Kovač, predsednik ASK.

Tega dne odpre ASK zbirko za pomoč eni hrvaški družini.

6.9.-pripravijo vse viktorijske organizacije, med njimi tudi Slovenski narodni svet Vic dobrodelni večer za pomoč Sloveniji v slovenskem društvu Planica. Tudi poslovilni koncert ansambla iz Slovenije-Henčka. Prostovoljno igra na večeru melbournški ansambel Karantanija.

7.9.-na demonstracijah hrvaške mladine sodelujejo tudi slovenski mladinci iz Melbourna.

8.9.-V Sydneyu in Melbournu pripravijo demonstracije Ukrajinci. V Sydneyu podprejo njihov zahtev za priznanje tudi Slovenci, govori Alfred Brežnik. V Melbournu se udeleži zbora Elica Rizmal, ki spregovori nekaj besed, pa tudi še nekaj drugih Slovencev, med njimi v narodnih nošah Angela Povh in Marta Krenos.

Z ukrajinskih demonstracij: naša brhka dekleta Angela Povh, Marta Krenos in Elica Rizmal

13.9.-ima prevzvišeni koprski škof Metod Pirih mašo v Melbournu v slovenski cerkvici v Kew. V imenu melbournških Slovencev ga pozdravi Stanko Prosenak, program povezuje pater Niko. V kulturnem programu nastopi folklorna skupina Rožmarin, pevci Glasniki, Alenka in Paul Paddle, Frank Petelin in s svojo recitacijo Marcela Bole. Za zabavo igrajo Dobri znanci.

15.9.-škof Pirih blagoslovi Dom počitka Matere Romane v Kew. Pater Bazilij tako končno dočaka uresničitev svojih velikih želja in tu so sadovi trdega dela in prizadevanja. Dolga leta je pater Bazilij zbiral darove za ta dom, pričel pa je z denarjem, ki ga je sprejel kot odškodnino za nesrečo. Dom bo odprt po Božiču.
Gradbenik Doma je bil član Slovenskega narodnega sveta Vic Jože Golenko. Med zaupniki sta tudi predsednik Slovenskega narodnega sveta Simon Špacapan in podpredsednik Stanko Prosenak. V svetu sta še samo dva takšna slovenska domova in to v Torontu in v Clevelandu.

1.10.-se sestane Dušan Lajovic v Novi Zelandiji v svojstvu posebnega svetovalca slovenskega zunanjega ministra z vodjem opozicije g. Moor-om.

4.10.-je obletnica Baragovega doma v Kew.

5.10.-redni letni Mladinski koncert, tokrat v Canberri.

7.10.-slišimo na slovenski oddaji Radia 3EA v Melbournu, v intervjuu z dr. Andrew-em Theophanousom, da je imela Avstralija dobre namere-res priznati Slovenijo, vendar je po obisku Evrope(tudi Slovenije) ugotovil, kako hladna je v tem oziru evropska skupnost.

8.10.-hura! Slovenija je dobila svoj denar-tolar, res zaenkrat samo bone.

9.10.-je odpotoval po svetu in v Slovenijo upravnik Slovenskega Pisma, referent za narodno politiko ASK, tajnik Slovenskega narodnega sveta NSW in vodja Informacijskega urada Alfred Brežnik.

10.10.-se slovenska delegacija ASK-ja v Canberri sreča s prvim ministrom avstralske vlade g.Bobom Hawkom.
V delegaciji so Marjan Kovač, Elica Rizmal in Cvetko Falež mlajši.

10.10.-popoldan se zbere na melbournškem City Squaru tiočglava množica Hrvatov in pripadnikov drugih narodov v protestu proti kruti, barbarski vojni na Hrvaškem.
V imenu SNS-ja spregovori Stanko Prosenak.

10.10.-zvečer se zbere nekaj Slovencev, Hrvatov, Albancev, Makedoncev, Muslimanov in predstavnica takoimenovane organizacije Captive Nation Tereza Kral-ustanovijo organizacijo, ki naj bi nadzirala poročanje avstralskih medijev, seveda predvsem kontrolirala srbski pritisk na medije in laži, ki jih širijo po etničnih radijskih postajah, v oddajah na srbskem jeziku.

14.10.-pride do skupnega sestanka gospodarstvenikov in Mednarodno združenje razvojnih partnerjev dobi takoimenovani Narodni svet avstralskega združenja in predsednika Dušana Lajovica.

Pred tem ustanovi tudi Viktorija svojo vejo Združenja. Na sestanku se poslovimo od dr.Borisa Cizlja, ki odhaja iz Avstralije na novo dolžnost direktorja-vodjo Biroja Mednarodnega združenja razvojnih partnerjev v Ljubljani.
Predsednik viktorijskega Združenja postane Vinko Rizmal.

18.10.-pošlje tajništvo pismo na slovensko vlado v katerem prosi naj obišče Avstralijo kak slovenski politik, morda celo

►

predsednik.

19.10-pripravijo v Brisbanu veliko slovensko zabavo na kateri zbirajo sredstva za pomoč Sloveniji.

19.10.-proslavi svojo visoko obletnico obstoja. melbournski Slovenski primorski socialni klub Jadran-20 let.Čestitamo.

21.10.-se sestane organizacija za nadzor avstralskih medijev imenovana Joint Commettee on Media Matters.
Prvi sestanek je sklican na pobudi Stanke Gregorič.
Organizacija pošlje številna pisma, zgodovinske podatke in razna dejstva današnje vojne na Hrvaškem raznim radijskim postajam, televizijskim postajam in dnevnemu tisku. Pri pisanju pisem in zastopanju odbora se predvsem potrudita Nevenka in Gerald Clark. Gerald je sicer izbran za "spokesperson".

22.10.- nas na sestanku Slovenskega narodnega sveta Vic preseneti naša članica Jožica Gerden iz Mildure. Takrat se prvič srečam z njo.

10.11.- ima Slovenski narodni svet Viktorije enega najplodnejših širših sestankov.Gost je dr.Andrew Theophanous, predsednik skupine Parliamentarians for Croatia and Slovenia, ki tudi postane častni član Sveta. Tega dne nas prijetno iznenadijo dekleta iz Geelonga, med njimi Francka Nekrep ki vodi tam slovensko radijsko oddajo in Francesca Dezelak, ki postane tudi naša članica. Popoldan prebijemo v neki restavraciji v prijetnem vzdušju.
17.11.-ponovno pohvale vreden rezultat dela Slovenskega narodnega sveta Vic-tokrat delo kulturnega pododbora: Predstavitev 6 novih knjig, pesniških zbirk ter slikanico Vasje Komana. Nepozabna kulturna prireditev, ki še dolgo odmeva v naših srcih. Več o tem na straneh S.P.

18.11.-morala bi omeniti že prej, toda vedno kadar pišem pisma v imenu Avstralske slovenske konference in potegnem iz predala list papirja z "glavo"Konference, se spomnim , da se še vedno nisem zahvalila Vasji Komanu za njegovo delo. Hvala Vasja-pravijo, da nikoli ni prepozno.

26.11.-je v Canberri srečanje z avstralskimi parlamentarci. Na prijetnem večeru, ki ga priredi Slovensko društvo Canberra spregovori v imenu SNS Vic tudi Stanko Prosenak.

29.11.-kako bo po priznanju Slovenije ne vem, vendar se pred tem kar vrstijo srečanja z avstralskimi politiki, člani parlamenta in lokalnimi politiki. Vsi smo se "vrgli v vrtinec" političnih srečanj in tako se počasi izteka tudi letošnje naporno delo. Kakšne so tvoje ambicije, me vpraša nekoč Slovenka iz Sydneya. Moje osebne nobene-so pa ambicije za Slovenijo, ji odgovorim!
Tako torej: srečamo se z še enim poslancem zvezne vlade, s prijetnim in simpatičnim g.Paul-om Filing-om. Ob večerji v Vlado's restavraciji, ki velja za eno najboljših v Melbournu pokramljamo in g.Filing nam pove nekaj besed o svojih vtisih ob obisku Slovenije in Hrvaške v svojstvu tajnika Parliamentarians for Croatia and Slovenia.

30.11.-za konec dogodkov od Pisma do Pisma pa se nasmejte še vi, tako kot smo se nasmejali po telefonu s prijatelji, ki sem jim povedala kaj se mi je skoraj zgodilo. Pišem sporočilo g. Filingu v Perth, želim napisati: What I realy want from You is a message for the readers of Slovenian Letter....pa se mi zatakne ta presneta angleščina in napišem Massage(masažo). Če ne bi popravila napako pravočasno predno pošljem pismo g.Filingu, ne vem kaj bi si mislil o bralcih Slovenskega Pisma...no, pravijo: kdor dela-ta greši!

NAMESTO UVODNE BESEDE

Pod črnim nebom črn svet leži,
in duša strta v gnevu se duši
vse, kar danes vidiš,
so solze le smrt in znoj in kri.

Vse gore so že potemnele,
vse vode že zakrvavele,
in polja opustela so,
livade onemele,
vse ptice padle so z neba...

Ko strah zareže grlo,
ko v srcu je že vse odmrlo.
ko cerkve so mrtvašnice postale,
in v njih ni več Boga-
ko ni več kletev in je zmanjkalo solza,
ko komunisti molijo in ko duhovnik psuje,
ko mladec umirajočega blagruje,
ko živi vpitja ranjenih ne čuje,
in je pod črnim nebom črn svet,
si grizeš ustnice in NIMAŠ VEČ BESED...

dr. Andrej Rot
V SLOVENCU-november 1991

PISMA BRALCEV PISMA BRALCEV PISMA BRALCEV PISMA BRALCEV PISMA BRALCEV

Spoštovana urednica!

Sem reden naročnik in bralec vašega časopisa SLOVENSKO PISMO in sem zelo zadovoljen z njegovo pestro vsebino. Ponosen sem, da imamo avstralski Slovenci tak časopis, ki nas veže in ponuja vseh vrst informacij in člankov najrazličnejše obarvanih iz domačega in tujega sveta.
Rubrika "pisma bralcev" pa nas, bralce, posebej vzpodbuja, da stopimo k sodelovanju, da se lahko odzovemo s svojim mnenjem in tako prispevamo k jasnosti in čistosti določenega stališča in s tem ustvarjamo demokratičnost izražanja.
Priloženi članek sem zapisal, saj se kot del tega živega okolja počutim dolžnega, da oblikujem misel o spravi slovenskega naroda, ker menim, da sta za tako omenjeno spravo potrebna dva in to pomeni, da se nobeden od teh dveh strani ne čuti kakorkoli zapostavljen ali podrejen. Prosim, da objavite sledeče in se vam za to najlepše zahvaljujem.

Emil Kodre

ŽIVLJENJE POD ZVEZDAMI

Oglašam se torej glede članka z naslovom KAKŠNA NAJ BO SLOVENSKA ZASTAVA, ki je prvotno izšel v Katoliškem glasu številka 9, 7. marca letos in bil nato objavljen v SLOVENSKEM PISMU, maj 1991, na strani 45. Ime pisca bi skoraj lahko rekli, da je anonimno, ker je bilo predstavljeno samo z začetnicami Č.C.

Ne bi prenesel, da ne bi pojasnil nekaterih stvari, ki so v članku zelo enostransko in sovražno napisane in delujejo zelo negativno na ljudi, posebno še v tem času, ko se slovenski narod zavzema za spravo. Groza me spreleti, ko pisec omenja, da je slovenska zastava omadeževana s krvavo-sovjetsko peterokrako zvezdo in obenem zahteva, da ta zvezda izgine iz slovenske zastave, ker predstavlja in spomin ja na 50 letno diktaturo, povojno morijo... Verjamem tudi, da ta pisec ni edini, ki tako misli. Slišal sem nekaj Slovencev in ostalih narodov, ki imajo enako ali podobno mnenje oz. predstavo.

V svojem življenju nisem nikoli dosegel kakšnega posebnega vzpona, kvečjemu kakšno grdo ponižanje. Štejem se za čisto povprečnega navadnega zemljana in sem aktiven del tega okolja. Poseben občutek me obda, ko se v svojem vozilu peljem mimo bencinskih črpalk in namerno sledim cenam goriva. Kar naenkrat zagledam rdečo peterokrako zvezdo, ki izrazito izstopa iz zaščitnega znaka petrolejske družbe CALTEX. Nekdo-omenjeni pisec Č.C. iz Katoliškega glasu bi jo imenoval "rdeči krvavi sovjetski zmazek." Kako je to vendar mogoče? Po definiciji pisca članka Č.C. ta peterokraki rdeči znak, znak socializma ne sodi na to mesto. Kje je vendar etika amriške petrolejske družbe, da se na tak primitiven način onečasti s krvavo zvezdo in si jo sposodi za svoj zaščitni znak? Marsikdo bi se podobno vprašal, sploh pa, ko bi prebral to razlago iz Katoliškega glasu. Naj omenim za primer, da npr. rdečo krvavo zvezdo najdemo na zastavi zelo zahodno usmerjene prokapitalistične panamske države, tudi na zastavi naše sosede Nove Zelandije. Jo pa zaman iščemo na zastavi komunistične Kube. Kakšen paradoks! In še vedno, pisec članka kar naprej krivi to rdečo sovjetsko zvezdo za vse grozote, umore, klanja...
Kot nam je znano je zvezda starejša od ruskega boljševizma in ko so ideologi zastavili to peterokrako zvezdo, so imeli v mislih prijateljstvo in povezanost petih zemeljskih celin oz. kontinentov v eno celoto. Vsak krak pomeni eno celino in en krak te zvezde je tudi kontinent Avstralija.
Peterokraka zvezda je tudi simbol socializma. Socializem pa pomeni ljubezen do človeka, tesno sožitje, iskreno zaupanje zmanjšanje ali celo odprava razlik, čas brez vojne-mir, v gospodarskem pomenu progresivni vzpon. Socializem pomeni tudi tovarištvo. In seveda, če vzamemo za primer, da je tovarištvo osnovno in poglavitno, potem so vse ostale značil nosti, ki sem jih naštel uresničene.

Pisec članka v Katoliškem glasu nadalje razlaga, da je leta 1941 Italija zasedla Ljubljansko pokrajino in trdi, da je Ljubljanska pokrajina postala "pribežališče za preganjane." Vsak nepoučen bi si to razlagal tako, da so italijanski okupatorji bili v resnici nekakšni osvoboditelji Slovenije in v njihovo zasedeno območje so se zatekali preganjani Slovenci. Vendar se tu postavlja vprašanja: pred kom so ti preganja ni Slovenci bežali? kdo jih je preganjal? ali mogoče nemški okupator ali madžarski, ki sta bila italijanska zaveznika?
Vsak, ki pa vsaj malo pozna zgodovino in če že ni bil del vojne zgodovine pa ve, da so tedanji Italijani bili naš okupator in če smo že bežali, smo vsi zavedni Slovenci bežali pred njimi. Nezavednim Slovencem pa ni bilo potrebno bežati.

Pisec resniČno imenuje italijanske fašiste naše osvoboditelje in omenja celo, da so bili Italijani zelo pametni in nam pusti li vse šolstvo in kulturo, celo naša zastava je bila tolerirana. To so pravljice! Po I. svetovni vojni v času, ko se je porajal fašizem v Italiji so italijanski fašisti zasedli slovensko ozemlje in začeli načrtno iztrebljati, uničevati vse kar je bilo slovenskega. V Trstu so zažgali središče slovenske kulture-slovenski narodni dom, v katerem je bila celotna zbirka najpomembnejših slovenskih dosežkov. Zažgali so slovenske knjige, knjižnice, padle so bazoviške žrtve, konfinirali so slovenske izobražence, ukinili so slovenski pouk...Naj spomnim, da takratna slovenska zastava še ni bila "omadeževana s krvavo sovjetsko zvezdo."
Spominjam se celo, da so pošiljali jetične in tuberkulozno bolne italijanske učitelje, da so poučevali slovenske otroke in jim pljuvali v usta, jih mučili...ne želim več dalje naštevati kaj so vse počeli.
Ali je s tem res izražena "pametnost" in "toleranca? "
Mogoče je pa res, ko na koncu izvemo, da kljub vsem tem vojnim grozotam, ki so jih zakrivili-ubitih je bilo več kot stotisoč žrtev, še dandanes ni nihče privedel 870 italijanskih zločincev in jim sodil na mednarodnem sodišču.

Sprašujem se tudi, kaj je slovenski narod zagrešil takega v vsej tisočletni zgodovini svojega obstoja? Saj smo bili vendar ves čas verni kristjani katoliške vere, kot so bili tudi italijanski fašisti. Zakaj se je začel boj kristjana proti kristjanu? Zakaj nam takratne cerkvene, katoliške oblasti niso ponudile nekaj kar bi nas rešilo izpod jarma smrtnih grozot? Torej v takih grozotnih časih se je slovenski narod očitno oprijel tiste, po piscu Č.C. v Katoliškem glasu "omadeževane," onečaščene peterokrake sovjetske krvavo rdeče zvezde, saj mu je le ta nudila svobodo in enakovreden položaj. Verjetno ni bilo nič bolj "pametnega" na razpolago Pograbili so tudi srp in kladivo, bi pa mogoče še kakšno drugo orodje-kramp ali motiko-če bi le bilo v znaku, samo da bi se rešil trpljenja, izkoriščanja in prišel do svobode.

Še nekaj bi rad pojasnil. Po I. svetovni vojni ob razpadu avstrijskega cesarstva leta 1918 so si Italijani prilastili in zasedli dobršno četrtino slovenskega ozemlja. Takratne slovenske in jugoslovanske oblasti še "neomadeževane s krvavo zvezdo" niso bile sposobne obdržati tega ozemlja. Po dveh letih italijanske zasedbe so potekala pogajanja med anglo-Američani, Francozi in Italijani za določitev slovenske meje.

→

In z Rapalsko pogodbo so leta 1920 dodelili ozemlje Italiji, saj se jim je šlo predvsem za to, da si postavijo strateško pomembne točke, Figo jim je bilo mar za slovenski narod. Pisec Katoliškega glasu pa razlaga, da so slovensko ozemlje dodelili Italiji, ker Slovenija ni bila zahodno usmerjena, kot večina Slovencev. To sploh ni res. Če pogledamo dalje v konec II. svetovne vojne, je slovenski in jugoslovanski vladi po leti 1945 uspelo, sicer že hudo onečaščeni s "krvavo zvezdo" na zastavi pridobiti dobršen del poprej izgubljenega slovenskega ozemlja skupaj s Trstom in Gorico. Zaradi hude ga političnega in ekonomskega pritiska iz vzhoda in zahoda in zaradi nevarnosti izbruha mogoče novega svetovnega spopada, je jugoslovanska vlada prepustila Trst in Gorico Italiji.

in nadalje še pisec Č.C. v Katoliškem glasu piše:"In še to si upam trditi, da zaradi slovenskih partizanskih bojev vojna ni bila niti en sam dan krajša..."
Pa še kako krajša in ne samo krajša ampak je bistveno vplivala na končni izid II. svetovne vojne. V času Hitlerjevega napada na Sovjetsko zvezo in velikih bitk za Stalingrad in ko so bili nemški vojaki tik pred Moskvo so partizanski boji v Sloveniji odnosno Jugoslaviji vezali nase velik del tedanjih nemških vojaških sil, katere bi Hitler krvavo potreboval v boju proti Sovjetski zvezi. To se je potem izkazalo kot odločilno dejstvo, saj kot je znano je nemški napad na Sovjetsko zvezo propadel in so nemške sile tedaj utrpele enega prvih večjih porazov v II. svetovni vojni in nekateri teoretiki celo tridjo, da je bil tu v bistvu začetek konca III. nemškega rajha. Od tedaj so v bistvu nemški nacisti izgubljali.
Pa še to: vsako sodelovanje z okupatorji pri nas in boj proti partizanskim enotam pri nas je v bistvu podaljševalo vojno.

Na koncu pri vsem tem želim in upam, da vsi mi, verni Slovenci, ne bomo pozabili na sporočilo blaženega in svetega Avguština, ki je dejal:
Enotnost v vsem kar je skupno, svoboda v vsem kar je različno, pri vsem tem pa ljubezen!

Emil Kodre

Draga gospa Stanka,

pošiljam članek VOJNA NA HRVAŠKEM za objavo v Slovenskem Pismu. Sem prepričan, da so moje misli vredne objave za naše razmere(to so tudi misli mnogih mojih rojakov). Nedavno sem vprašal slovenskega profesorja-pisca naj kaj objavi za Slovensko Pismo in dal vaš naslov. Rekel mi je da NE, ker je še vedno preveč pod vplivom SIM-a (op.u.Slovenske izseljenske matice). V tukajšnjih listih tudi jaz nisem zaželjen-zdaj vem zakaj-pač pa objavljajo moje prispevke argentinski Slovenci in Kanada. Prilagam en primerek.

Pozdrave JOŽE KOŠOROK

UREDNICA: G.Košorok, najprej hvala za poslano, vendar ne vem zakaj pravite"zdaj vem zakaj", saj do sedaj še ni bil zavrnjen noben prispevek, ki ste ga poslali. Kar pa zadeva pripombo vašega"profesorja, ki noče pisati v Slovensko Pismo, ker je še preveč pod vplivom Slovenske izseljenske matice"-moram reči, da sem se sprva temu pošteno nasmejala, kasneje pa, ko sem o tem razmislila mi je bilo hudo, da nas nekateri kar naprej delijo na te in one, ne morejo se tega otresti.Pred nami je REPUBLIKA SLOVENIJA-DRŽAVA! Kako bomo skupno potegnili kompozicijo neodvisnosti? S takšnimi neumnostmi, ki jih zmorejo tudi profesorji? Preberite prosim govor škofa Metoda Piriha v tej številki S.P. In še:kar zadeva S.P., kot urednica si bom prizadevala, da v njem najde svoje mesto VSAKDOR, KI SPADA K SLOVENSKEMU NARODU!!!

P. S. Tukaj pa objavljamo vaš članek, g. Jože Košorok:

VOJNA NA HRVAŠKEM
14.11.1991.

Na strani 15 S.M. Heralda je slika"A Yugoslav army reservist helps elderly woman flee the fighting in Vukovar". Vozi jo kar v šajtrgi za cement. Pred seboj ima torbico-menda vse njeno imetje, v rokah pa drži vkrivljeno palico za hojo.
Nekoč bodo takole ponižani tisti, ki so vsega tega krivi: Evropska skupnost, Amerika, Avstralija in drugi, ki si Pilatovsko roke umijejo...tako barbarstvo 20. stoletja bo tudi njih zadelo. Če človeški zakoni ne veljajo, Božji zakon še vedno drži:KAKOR DAJEŠ DRUGIM, TAKO BOŠ PREJEMAL.
Mi v Avstraliji nismo daleč od tega. Na severu imamo sosede, ki niso manj barbarski od srbskega državnega vodstva. Prav te dni smo priča demonstracijam proti masovnim umorom nedolžnih ljudi v Dili, vzhodnem Timorju. Letos v aprilu je avstralska oblast obljubila priznati suverenost Slovenije in Hrvaške. Ob pravem času se to seveda ni zgodilo, ampak zunanje ministrstvo Avstralije papagajsko ponavlja hinavske fraze Evropske skupnosti in Amerike. Če bi Avstralija prva priznala Slovenijo, bi imela velik ugled v svetu in nedvomno bi ji sledile mnoge druge države. Barbarstvo na Hrvaškem pa tudi v Sloveniji v desetdnevni vojni bi ne imelo takega učinka. Zato so sokrive sile, ki bi to lahko preprečile. Slovenska in hrvaška kri je na njih rokah, kakor leta 1945, ko so v smrt pošiljali Slovence in Hrvate, Kozake in druge.
Angleškemu preživelemu hudodelcu, ki je tega sokriv, še danes ni žal za stotisoče pobitih, pravi celo, da bi to še ponovil, če bi bilo treba. In to zdaj dela druga generacija hudodelcev in jim ni prav nič žal hrvaške in slovenske krvi, ponižanja in uničevanja tisočletne kulture. K takim podlim velesilam se ni zatekati za pomoč, ki je ne bo. Zato bodo morale vse take "velesile", ki uničujejo človeštvo, sramotno zginiti. Mi mali narodi sveta pa se bomo morali združiti v lastno silo-ne pretečo velesilo-da se osvobodimo sedanjih krvavih velesil. Te velesile, ki hinavsko lovijo namišljene "vojne zločince" Hitlerjeve dobe, da s tem obrnejo pozornost sveta od svojega zločinskega početja v sedanji dobi. Kar poglejmo dnevno časopisje in medijo, pa lahko vidimo kdo je resnični hudodelec s krvavimi rokami današnjega dne Srbskega preprostega naroda in pošteno inteligenco ne dolžim, izvor hudodelstva je na Zapadu. Vse to bo Zapad enkrat krvavo plačal in mi z njim, ki živimo v tem prostoru.

JOŽE KOŠOROK

Draga urednica, prosim objavite sledeče pismo v Slovenskem Pismu:

Slovani nam zadnje čase grozijo, da nas bodo Avstrijci in Italijani požrli, če se odcepimo od Jugoslavije. Celo nekateri Slovenci so prestrašeni, da Slovencev več ne bo, če ne bodo zaščiteni od južnih Slovanov. Ne smemo pozabiti, da smo Slovenci od vsega svojega začetka obstojali kot del zahodno evropskih držav. Od njih smo sprejeli kulturo, vero in standard življenja. Res je, da to ni bila idealna rešitev za Slovence, toda naša kultura in gospodarstvo se je držalo na evropski ravni. Čim smo bili "osvobojeni" od juga, je naš standard začel padati, naš jezik je postal mešanica južnoslovanskih jezikov, naš narod je začel bežati proti zahodu. Odkar smo Slovenci del južnoslovanske države, nismo napredovali v nobenem oziru, razkropili pa smo se širom sveta in si kot tujci služimo kruh na zahodu, kjer nismo niti manjšina, še manj pa narod.
S koncem komunizma smo dočakali tudi konec imperializma torej se je cela situacija spremenila. Ni več nujno, da Slovenija postane del katerekoli narodne skupnosti. Je pa seveda nujno, da se vključimo v ekonomsko skupnost, ki

→

bo najbolj doprinosna za Slovence. Lažje je vedno, če te drugi vlečejo za seboj, kot če moraš ti vleči druge. Videli smo in občutili na lastni koži, kako je bilo, ko smo vlekli za seboj nerazviti jug, ki je požiral kruh naših rok. Slovenci so izgubili voljo do življenja, celo število rojstev je začelo upadati v Sloveniji. Čas je, da nas nekdo potegne ven iz tega propada. Svoj jezik in navade bomo ohranili sami, vero imamo prav tako in zgodovino tudi.

Poglejmo še ozadje naše zgodovine v sklopu Jugoslavije. Naravni zakon nas uči, da smo ljudje odgovorni za svoja dejanja in se v tem razlikujemo od živali, ki živijo instinktivno in za katere velja zakon močnejšega. Darwin je v svoji evolucijski teoriji trdil, da smo ljudje samo ena vrsta živali in temu sledi, da živimo samo instinktivno brez moralnega čuta in odgovornosti. Zanikal je višji naravni zakon in je bil začetnik legalnega pozitivizma, ki pravi, da zakone postavljajo lahko samo ljudje kot se jim zdi prav. S tem trdi, da ljudje nimajo moralne odgovornosti proti višji sili.

To teorijo sta uspešno izkoristila Marks in Engels za revolucionarno gibanje po Evropi in za nov družbeni sistem, ki sloni na samoohranitvi močnejšega. Začela se je krvava revolucija in vera v človeka. Komunizem je učil, da je človeški razum sposoben odkriti vse naravne in nadnaravne sile. Sto let kasneje je človek res napravil ogromne korake v vsemir, v atomsko zgradbo snovi, v zgodovino in v organizme. Govorimo o milijonih svetlobnih let oddaljenosti, o nevidno majhnih delih snovi, o milijonskih starih izkopaninah. Na žalost pa smo ugotovili, da smo še vedno na isti stopnji glede razumevanja večnosti in vsemirja. Ljudje še vedno išče mo smisel življenja in odkrivamo naravne zakone, ki jih ne moremo spremeniti. Naravo posnemamo na vseh področjih in ugotavljamo, da je v ozadju vsemogočna sila, ki nas vedno znova spominja, da je naš razum in naše življenje samo dar te višje sile. Naše telo je kompjuter, ki ga Bog oživi s programom za kratek čas. Niti za centimeter se nismo približali skrivnosti življenja. Komunizem je propadel, ker komunisti niso upoštevali višjega naravnega zakona in so učili, da je človek vsemogočen in pravičen.

Tudi Slovenci smo prišli pod jarem te zgrešene teorije po drugi svetovni vojni. Medtem, ko se je zahodni svet držal naravnega zakona in napredoval, smo Slovenci ekonomsko propadali in začeli izumirati. Odkar smo se pridružili južnim Slovanom so mnogi Slovenci morali zapustiti dom in oditi po svetu. Doma so ostali strokovnjaki za izkoriščanje in ubogi narod, ki je zanje delal. Močnejšim je bilo dovoljeno vse, kajti niso upoštevali naravnega zakona ampak zakone postavljali le v svojo korist. Delovna in osebna morala naroda je padla. Voditelji Jugoslavije so nalagali denar na švicarske banke, medtem ko so ubogi izseljenci pošiljali denar domov svojcem, ki so bili v stiski. Tudi Jugoslavija ima svoje Markose, ki so pokradli narodu na milijone dolarjev.

Južni Slovani so od Slovencev jemali stroje in strokovnjake, dobičke in podpore, v zahvalo pa so nam vsilili bratstvo in edinstvo. S tem so zahtevali, da Slovenci ne smemo naprej od njih. Vzeli nam niso le pravice govora ampak tudi pravico mišljenja. Vzdrževali smo policijo, ki je pazila na nas. Pod Avstrijci, Nemci in Italijani smo se Slovenci vsaj lahko borili za svoje ideološke in narodne pravice, v komunizmu pa nam je celo to bilo prepovedano. Politično smo odmrli. Celo mi, izseljenci v Avstraliji se nismo upali izraziti svojega mišljenja in prepričanja. Bali smo se roke južnih bratov in naših lastnih narodnih izdajalcev kot so Vidmar, Kidrič, Kardelj, Dermastija in drugi.

Čeprav se je ideja komunizma rodila na zahodu je edino Leninu uspelo prepričati slovanske narode, da bodo imeli raj na zemlji, če se bodo predali v brezverski komunizem. Slovenski komunistični voditelj Kardelj je šel v rusko šolo, da se je naučil širiti Leninizem, Stalinizem ali ruski imperializem.

Slovencem v Jugoslaviji se je kmalu pokazal Darwinov zakon močnejšega. Srbski imperialisti so nas postopoma zasužnjili. Celo Kidrič, naš slovenski narodni heroj, je rekel med vojno:"Ni važno če samo trije Slovenci ostanejo živi po vojni, samo da so koministi."
Med drugo svetovno vojno so se slovenski partizani z značko Triglava na kapah borili proti okupatorju. Na žalost pa so se v njih vodilne položaje vsilili Titovi agenti ruskega komunizma. Njim je bila malo mar svoboda Slovencev, borili so se širjenje ruskega imperija in nadvlade. Slovenci so bili prevarani, sprejeti so morali Stalinovo rdečo zvezdo.
Po vojni so komunisti najprej likvidirali najbolj zaslužne Slovence, ki se niso strinjali s komunizmom. Šele po vojni pa se je začelo pravo komunistično klanje. Veliko slišimo o žrtvah nacistov, le malo pa se ve o milijonih pobitih po vojni.

Komunisti so se vedno borili za oblast in ne za pravice ljudi. Tudi danes se ni nič spremenilo. Slovenci smo bili izkoriščani v federaciji, zdaj pa nas hočejo prevarati v konfederacijo. V angleškem jeziku je to dobesedno povedano takole:They conned us into the federation, therefore we have confederation. Brez moralne odgovornosti večji narodi izkoriščajo manjše še danes. Srbi dobro vedo zakaj nočejo dovoliti da bi Slovenci dosegli svojo samostojnost. Sedemdeset let je vzelo Slovencem, da so pripeljali južne Slovane do tam kjer so Slovenci bili že pod Avstroogrsko. Iz razvitega naroda so nas prelevili v člane tretjega, nerazvitega sveta.

Na desetine narodov, manjših od Slovenije danes uživa samostojnost. Zakaj jo ne bi Slovenija?

Ves svet uvideva, da nam rdeča zvezda iz Rusije ni prinesla nič dobrega. Pregnati so hoteli Boga, zanikali so vse naravne, moralne zakone...ljudje pa spet iščejo rešitev v veri, ki pravi:Ljubi svojega bližnjega kakor samega sebe, ali, česar ne želiš sebi, ne delaj drugemu!

MARJAN KOREN
ACT-WANIASA

Spoštovana urednica SLOVENSKEGA PISMA !

Oglašam se zaradi srbskega programa na SBS radiu 2 EA, z dne 26. 9. 91. Na oddaji so obsojali našega duševnega pastirja papeža Janeza Pavla II. češ da podpira agresijo v Sloveniji in na Hrvaškem-torej tam kjer živijo katoličani.
Vsi vemo, da to ni resnica. Boljševiki ne vedo kaj bi in kako bi nas opravljali na njihovih programih, izgleda, da jih imajo preveč.
Svetemu očetu je bil obisk v Jugoslavijo prepovedan. Prepovedali so mu, da obišče svoj katoliški narod. Srbi ne vedo ka ko bi počistili svoje napake, nas Slovence imajo za naciste. Malo po malo so se širili in radi bi vse pograbili...
Upajmo in Boga prosimo, molimo za to našo prelepo domovino Slovenijo.
Iskrene pozdrave z najboljšimi željami. Prosim, da objavite moje pismo v vašem časopisu. Nasvidenje

MALEČKAR MARIJA

Skupščina
Republike Slovenije
IZVRŠNI SVET
Ljubljana
Gregorčičeva 27

Tel.: 061 224-352, 061 224-328
Fax : 061 224-328

Številka:
Datum :26.9.1991

Gospa
Stanka Gregorič
Slovensko pismo
fax:996137626830

Spoštovana!

Pred dnevi sem prejel in do danes pregledal zadnjo številko Slovenskega pisma (julij-september 1991). Želim Vam sporočiti svoje čestitke za uspešno urejanje glasila in zahvalo za to in vse drugo prizadevanje v prid Republiki Sloveniji in Slovencem v Avstraliji.

Prisrčen pozdrav!

dr. Janez Dular
MINISTER ZA SLOVENCE
PO SVETU IN NARODNOSTI
V SLOVENIJI

PROGRAM SVETOVNEGA SLOVENSKEGA KONGRESA

(odobren na zasedanju Svetovnega slovenskega kongresa 28. junija 1991 v Ljubljani)

Osnovni namen Svetovnega slovenskega kongresa je doseči, da se ljudje slovenskega rodu in porekla po vsem svetu čutimo kot posebna, svojska skupnost. Njegovo delovanje naj slehernemu Slovencu, naj prebiva kjer koli že, prebudi občutje za slovenstvo v njegovem okolju: v domovini, v manjšinskem zamejstvu, v izseljeništvu. Kongres naj premaguje delitve, ki izvirajo bodisi iz dejstva državljanske vojne in njenih posledic bodisi iz dejstva, da sicer strnjeni slovenski živelj pripada štirim različnim državam in da so slovenski izseljenci razpršeni po več kontinentih. Kongres naj presega in blaži učinke političnih dolžnostnih razmerij, ki vežejo Slovence po svetu na različne države, kakor tudi učinke tujih okolij na slovensko zavest. Svetovni slovenski kongres je dejavnik slovenskega naroda pri njegovem vključevanju v proces vedno večje svetovne soodvisnosti narodov in tudi njegovega prizadevanja po uveljavljanju mednarodnopravnih jamstev za lasten obstoj in razvoj. Naj gre za razmere v izvirni domovini - v državi Sloveniji in v zamejstvu - ali kjer koli v izseljeništvu, povsod mora Kongres negovati duha narodne vzajemnosti in medsebojne zavezanosti.

Da bi se približal tem ciljem, si mora Kongres posebej prizadevati v naslednjih smereh:

1. Svetovni slovenski kongres si bo prizadeval ohranjati slovenstvo, kot to ustreza slovenskemu življu v izvirni domovini in po svetu. Slovenski kulturni prostor in slovenski občutek za domačnost naj se brez zemljepisnih omejitev uveljavljata povsod tam, kjer Slovenci prebivamo. Kajti že v preteklosti je bila naša kulturna zavest tista moč, ki je ohranjala slovenstvo tudi v zelo oddaljenih okoljih. Zato lahko vsak izmed nas prispeva k dobremu imenu in vsestranski uveljavitvi slovenstva v svetu.

2. Svetovni slovenski kongres stremi po narodni spravi kot temelju našega sobivanja. Sprava pomeni pomiritev in premagovanje naše medsebojne odtujenosti zavoljo državljanske vojne in njenih posledic. Vsem Slovencem mora biti vrnjena domovina z vsemi pravicami in častmi, tako mrtvim kakor živim. Spravna svečanost v Rogu je pri tem mejnik in naj bo zaveza za poravnavo krivic iz preteklosti. Naravnanost k spravi sloni na spoštljivem upoštevanju razločkov, ki jih je zgodovina vnesla v naše narodno tkivo. V njih spoznava kongres vir naše pluralistične razgibanosti in ustvarjalnosti, v celostno predramljenem zgodovinskem spominu pa temelj novega začetka zgodovinskega bivanja slovenskega naroda.

3. Svetovni slovenski kongres bo spodbujal vzajemno pomoč med Slovenci doma in po svetu. Republika Slovenija mora imeti enako zavezujoč odnos do vseh svojih ljudi. Slovenci po svetu pa moramo v svojih sredinah varovati samostojnost, saj bomo na ta način najbolje ohranili sposobnost za preživetje v bistveno drugačnih okoljih. Poleg tega bo naš pogled na domovino zaradi zemljepisne razdalje in civilizacijske drugačnosti vedno dragocen, rodoviten vir naše znajdljivosti v svetu. Zgodovinska zakoreninjenost v Sloveniji pa pomeni Slovencem po svetu trajno duhovno zaledje in vir ustvarjalnih pobud.

4. Svetovni slovenski kongres bo spodbujal kulturne, gospodarske, znanstvene in druge vezi za vsestranski dvig slovenskega občestva. V dolgih desetletjih smo se Slovenci v številnih državah, kjer stalno ali začasno prebivamo, s svojim delom in svojo sposobnostjo uveljavili v kulturi, gospodarstvu, znanosti in drugih dejavnostih. Toda vse te naše ustvarjalne sile so razcepljene ali vsaj med seboj nepovezane. Kongres si bo prizadeval, da Slovenci v svetu, ki imamo sorodne interese in skupne dejavnosti, navežemo medsebojne stike, kar je naš skupni interes, hkrati pa kakovostna pridobitev za ves slovenski narod.

5. Svetovni slovenski kongres si bo prizadeval za popolno izpeljavo in ohranitev samostojne in suverene države slovenskega naroda. Le suverena država je lahko zanesljiva osnova in jamstvo slovenstvu doma in po svetu. Ta država, oprta na ustavo Republike Slovenije, mora biti sprejemljiva za vse Slovence, to pa je lahko le demokratična, pluralistična država s svobodnim gospodarstvom in prostoru ustrezno notranjo ureditvijo. Slovenija je naravno duhovno središče slovenstva in slovenska država naj postane tudi njegovo materialno oporišče, ne da bi bila zaradi tega nadrejena rojakom v drugih državah. Ta prizadevanja v Republiki Sloveniji in zunaj nje kongres podpira in bo s svojo samostojno dejavnostjo spodbujal slovenske oblasti pri uresničevanju teh ciljev. S skupnimi močmi moramo doseči, da se bo Republika Slovenija razvijala v moderno državo, ki bo temeljila na človekovih pravicah, državljanskih svoboščinah in socialni odgovornosti ter jih bo tudi varovala.

6. Eden izmed nujnih ukrepov za uresničitev slovenske samoodločbe je internacionalizacija slovenskega vprašanja. Ta je nujno potrebna in bo aktualna toliko časa, dokler ne bo Republika Sloveni-

ja mednarodno priznana ter uveljavljena država in dokler slovenske manjšine v sosednjih državah ne bodo uživale vsaj tistih pravic, ki jih manjšinam priznavajo mednarodne listine in pogodbe. S plebiscitom in z razglasitvijo državne samostojnosti smo Slovenci potrdili voljo, da živimo v svoji samostojni in neodvisni državi. Državne suverenosti ne bo mogoče doseči, dokler bo svet gledal na naš obstoj kot na notranje jugoslovansko vprašanje. Z dejanji kvalitetnih sprememb v naših notranjih razmerah moramo prepričati svet, da prevzemamo nase odgovornost za svojo narodno usodo. Kongres bo s svojo aktivnostjo spodbujal in podpiral suvereno ter državniško vedenje oblasti Republike Slovenije in s tem vstopanje slovenske države na mednarodno prizorišče. Slovenci po svetu pa bomo to vstopanje olajševali s svojimi izvirnimi prispevki in s svojim vplivom v okoljih, kjer stalno ali začasno prebivamo. S tem delom bomo tudi prispevali k uresničitvi cilja, da slovenska država postane subjekt mednarodnega prava, kar lahko v polni meri doseže le kot polnopravna članica Organizacije Združenih Narodov.

V ta namen bosta Kongres in njegovo članstvo delovala povezovalno, smotrno in organizirano.

STALIŠČE O POSEBNEM STATUSU SLOVENCEV V SVETU

(odobreno na zasedanju Svetovnega slovenskega kongresa 28. 6. 1991 v Ljubljani)

1. Z državno osamosvojitvijo Slovenije je pojem slovenstva dobil širši obseg. Rodovni kriterij je že davno za nami, nismo več navezani le na geografsko področje in ne sprejemamo več, da bi nam tuje okoliščine usmerjale življenjsko pot. Usodo smo prijeli v svoje roke in pogumno stopili v svet. Končno smo postali državni narod, slovenstvo je ob davni duhovni vsebini zdaj tudi pravni pojem in svetovno politično dejstvo.

2. Za Slovence po rodu ali po državljanski pripadnosti je torej Slovenija postala tudi pravna domovina, kar spleta nove vezi, budi novo voljo in nalaga nove obveznosti vsem Slovencem, kjerkoli žive. Te vezi bodo zdaj bolj radovoljne tudi zato, ker se Slovenija odpira za svoboden pretok duhovnih silnic in svobodno družbeno rast.

3. Vstop Slovenije v svetovno skupnost in njen notranji življenjski razvoj bosta nagibala slovensko manjšino v sosednjih državah, da se bo iz svoje pobude še bolj neposredno učlenjala v slovensko duhovno skupnost. Odpiranje evropskih meja in tehnični univerzalizem bosta prispevala k poglabljanju medsebojne strpnosti, ki bo po duhu solidarnosti v korist tudi sosednjim narodom.

4. Novi pravno-politični položaj Slovenije je tudi zdomcem in izseljencem dal nov družbeni status, tudi v formalnem pogledu. Vsi, ki so doslej kadarkoli odhajali iz Slovenije, so se z dokumentacijo morali izkazovati za Avstrijce, Italijane, Madžare, Jugoslovane ali kar za brezdomovince. Zdaj so vsi ti dobili domače zaledje: domovina, ki so jo zapustili sami ali njihovi predniki, jim je ponudila, da privzamejo njeno ime in se formalno izrečejo k njeni pripadnosti.

5. Med ljudmi slovenskega pokolenja po svetu se v teh trenutkih prebuja nova sla povračanja k virom, h koreninam. Domovina je poklicana, da jim široko odpre vrata. Predvsem naj jih uradno sprejme v slovensko domovinstvo s priznanjem državljanstva. Republika Slovenija bo morala pri tem presegati marsikatere tradicionalne kriterije, na primer o enojnosti državljanske pripadnosti, o zapadanju državljanstva zaradi odsotnosti ali neprehodnosti državnih meja.

6. Slovenska demografska in politična stvarnost zahtevata, da prične Republika Slovenija s kar največjo prožnostjo urejati državljansko pripadnost tistih, ki so zaradi dolgotrajne odsotnosti izgubili to pravno povezavo z narodovo glavnino. Razlogi pravičnosti bodo narekovali, da se s formalnimi akti vrne državljanska pripadnost tistim, ki jim je bila odvzeta po krivičnem obdolževanju.

7. Reševati bo treba položaj potomcev tistih, ki so imeli domače državljanstvo in so ga izgubili, njihovi potomci pa so avtomatično prejeli državljanstvo po kraju rojstva. S ponovno pridobitvijo oziroma razveljavljenjem odločbe o izgubi državljanstva za njihove prednike, bi za potomce obveljalo načelo pridobitve državljanstva po rodu. Za to bodo seveda morali veljati kar najmanj utesnjujoči pogoji. Prav tako bo treba predvideti široke možnosti za pridobivanje državljanstva tistim, ki niti sami niti njihovi predniki niso izpolnjevali pogojev za redno pridobitev državljanstva, a se prištevajo k slovenski narodnosti in ji po svojih dejavnosti tudi dejansko~ pripadajo.

►

8. Mnogo izseljencev, posebno tistih, ki so bili preganjani iz političnih razlogov, je privzelo državljanstvo tistih držav, v katerih so se naselili ter so se morali_odreči vsakemu prejšnjemu državljanstvu. Ta odrek naj ima učinek samo pred državo, ki jih je posvojila, medtem ko naj Slovenija še naprej priznava njeno državljanstvo.

9. Dvostransko priznavanje državljanstva istim osebam bo v nekaterih primerih lahko povzročalo upravne nevšečnosti. Zato je primerno, da slovenska država zagotovi ustavno načelo o dvojnem državljanstvu.

10. Razseljeni Slovenci ne težijo po pravnih vezeh s Slovenijo samo iz interesnih razlogov. Izseljenci iz političnih in drugih razlogov so vedno čutili klic po dejavnem poseganju v domača dogajanja. Končno je tudi slovenskim manjšinam v sosednjih državah treba priznati veliko zavzetost za dogajanja v Sloveniji. Za kar najbolj široko priznavanje in podeljevanje slovenskega državaljanstva se vsi ti potegujejo tudi z namenom, da bi mogli biti v tujini po svoji državljanski pravici udeleženi z lastnimi izkušnjami in pogledi pri dejavnem uravnavanju slovenske usode. Zato pričakujejo, da se jim ustavno-pravno zagotovi možnost udeležbe pri državnozborskih in predsedniških volitvah in splošnih ljudskih glasovanjih na sedežih slovenskih konzularnih predstavništev, kakor tudi polnopravno udeležbo v gospodarskem življenju dlovenske republike, to je pravico do neomejenega lastništva nepremičnin.

11. Tretja, to je razseljena Slovenija, je že dolgo sociološko dejstvo, po zadnji svetovni vojni pa se je razvila tudi v politično družbeno jedro. Njen obstoj se vsebolj dviga v splošno narodno zavest in utrjuje se prepričanje, da je treba priznati več, kot samo to, da je nekak zunanji del narodnega občestva, ki sme zbirati glasove za domača volilna okrožja. Težnji po določeni samobitnosti bi bilo precej zadovoljeno, če bi slovenske skupine po svetu izmed sebe predlagale in izbirale predstavnike za posvetovalne organe pri slovenskih poslaništvih in konzulatih ali pri ustreznem ministrstvu slovenske vlade.

12. Med rojaki zunaj Slovenije je bila z zanimanjem sprejeta misel, ki je bila že pred nekaj časa oznanjena v domovini, po kateri naj bi se pri državnem zakonodajnem organu zamislila posebna funkcija zunanjih svetovalcev. Ko je zdaj v teku ustavodajni postopek, pri katerem je v preučevanju uvedba inštitucije državnega sveta, je treba spomniti, da bi to telo, ki ne bi imelo neposredne zakonodajne pristojnosti in bi bili v njem predstavljeni regionalni, socialni, gospodarski in kulturni interesi, lahko sprejelo tudi neposredno izvoljene zastopnike teh državljanov. V primeru, da varianta o uvedbi državnega sveta ne uspe, pa se lahko predvidi funkcija prav tako izvoljenih svetovalcev za državni zbor, ki pa ne bi imeli enakovredne glasovalne pravice. Vprašanje tako zasnovanega posebnega statusa se razteza tudi na kolektivna telesa in organizme, ki so zrasli v tujini iz neposredne potrebe. To so množične organizacije, združenja s specialnimi nalogami, duhovna središča, akcijski odbori kulturnih, gospodarskih, idejnih in političnih gibanj ter krovne ustanove, ki predstavljajo zamejstvo in zdomstvo oziroma izseljeništvo na regionalni osnovi. Gre za družbene pojave, ki so jih priklicale življenjska potreba, čut vzajemnosti, zavzetost za narodne in vesoljne vrednote in neposredna človeška dobrota. Zato imajo notranjo legitimnost in upravičeno pričakujejo, da jih bo kot take obravnavala tudi domovina. Uradno sicer ne morejo imeti javnopravnega značaja, lahko pa se obravnavajo kot moralne osebe, ki naj bodo z ustreznimi ustanovami v domovini v takih odnosih, kot veljajo med vzporednimi subjekti. V tem svojstvu ne smejo biti samo predmet skrbi slovenskih državnih organov, ampak je prav, da se imajo za subjekte pri sodelovanju v strokovnem izvajanju kulturnih, gospodarskih, vzgojnih, izobraževalnih, raziskovalnih, športnih, socialnih in drugih dejavnosti v korist celotne slovenske skupnosti v domovini, v zamejstvu in v zdomstvu. Kot inštitucija za javno korist naj bodo načelno priznane, kar naj bo potrjeno z dvostranskimi sporazumi, osnovanimi na medsebojnem spoštovanju ter na priznavanju vloge teh ustanov in potrjevanju njihove samostojnosti.

13. Slovenci, ki živijo izven meja Republike Slovenije, se ne zaustavljajo pri terjanju pomoči, za katero je domovina moralno zavezana, ampak se predvsem potegujejo za priznanje svoje zgodovinske in občestvene pomembnosti ter iz nje izvirajoče individualnosti. Tako ponujajo Slovenci v svetu svoj prispevek k skupni rasti.

RESOLUCIJA O DELOVANJU SVETOVNEGA SLOVENSKEGA KONGRESA

(odobrena na zasedanju Svetovnega slovenskega kongresa 28. junija 1991 v Ljubljani)

1. Udeleženci ustanovnega zasedanja Svetovnega slovenskega kongresa 26., 27. in 28. junija v Ljubljani pozdravljamo nagel in širok razmah kongresne zamisli ter kongresnega delovanja in povezovanja. Pognal je iz prelomnih časov, ki so tudi na Slovenskem odpravili monopol oblasti ter utrli pot parlamentarni demokraciji. Nenasilni prevrat je med Slovenci doma in po svetu razparal mreno odtujenosti, sumničenja in izobčenosti ter sprostil dotlej zavrte povezovalne silnice slovenske svetovne razpetosti.

2. Poti nazaj ni. Toda dosežkom demokratične spremembe na Slovenskem ni vnaprej prizanešeno s siceršnjimi nevarnostmi in pastmi. Svetovni slovenski kongres se do svojega naslednjega zasedanja čuti poklican, da svoje razvejane moči usmeri in osredotoči v izviren prispevek k obvarovanju dosežkov nove slovenske demokracije pred tremi osnovnimi nevarnostmi:

- **pred krhkostjo doseženega nacionalnega soglasja o skupnih osnovah demokratičnega tekmovanja strank, idej in interesov:** demokracija terja napor in vztrajnost, privid in skušnjava bližnjice pa utegneta biti usodna;
- **pred gospodarskim in socialnim zlomom:** na izstradanost slovenskega gospodarstva že odkrito računajo tisti tuji krogi, ki bi želeli Sloveniji vsiljevati bodisi stare kot nove oblike podrejenosti in odvisnosti;
- **pred mednarodno osamitvijo:** na poti do mednarodnega priznanja Republike Slovenije in do polnopravnega priznanja narodnostnih pravic njenih manjšin v sosednjih državah, se Slovenci moramo sklicevati na najvišje oblike samoodločbe evropskih narodov v dobi imperativa soodvisnosti in kolektivne varnosti (multilateralni proces Konference o varnosti in sodelovanju v Evropi s sklepnima listinama iz Helsinkov in Pariza in OZN) bodisi na uravnovešeno upoštevanje evropskih interesov, ki se tkejo prek slovenskega prostora.

3. V ta namen se bo Svetovni slovenski kongres strogo držal na ustanovnem zasedanju izglasovanih programskih smernic ter statuta. V tem vidi Kongres pogoj lastne kohezivnosti in organizacijske trdnosti.

4. Kongres ugotavlja, da pomeni obstoj matične, zamejske in izseljeniško-zdomske Slovenije neminljivo danost. Sredotežna navezanost na matično domovino pomeni Slovencem trajno, nepogrešljivo obliko narodnostne zasidranosti. Ob tem pa postaja vse pomembnejše - in v tem je specifična naloga Kongresa - mrežasto tkanje vezi med izvirno domovino ter ozemeljsko mnogovrstnimi žarišči izseljeniško-zdomske Slovenije ter med njimi in žarišči zamejske Slovenije. V ta namen bo Kongres pospeševal krožna gostovanja slovenskih vrhunskih umetnikov in strokovnjakov, izmenjave, sodelovanje in pobratenja med slovenskimi organizacijami v Republiki Sloveniji, v zamejstvu, izseljeništvu in zdomstvu.

5. Kongres si kot posebno nalogo zastavlja prizadevanje, da pri jezikovno in narodnostno odtujenih generacijah slovenskega izseljeništva spodbuja odkrivanje lastnih korenin z najsodobnejšimi medijskimi sredstvi in prijemi.

6. Kongres je mnenja, da velja spodbujanje vzajemne pomoči med Slovenci doma in po svetu zasnovati na primerjalni študiji o kakovosti življenja pri njih, na popisu obstoječih oblik socialne vzajemnosti med njimi ter prednostni lestvici po merilih socialne in narodnostne ogroženosti.

7. Kongres ugotavlja, da bo svoji nalogi kos le s pomočjo osrednje kongresne pisarne, ki naj temelji na najsodobnejši tehnološki osnovi ter na najstrožjih zakonskih predpisih zoper zlorabljanje tako zbranih podatkov.

8. Poseben poudarek bo Kongres namenjal sodelovanju med strokovnjaki, ki v različnih državah delajo na istih področjih. To delovanje, v okviru tematskih sekcij in zasedanj, kot tudi sodelovanje univerzitetnih profesorjev pri pobudi tretje slovenske univerze bo dalo Kongresu resnično vsebinsko osnovo. Vendar pri tem Kongres noče nadomeščati organizacij, ki že obstajajo in uspešno delujejo doma in po svetu, ampak želi biti pobudnik novega sodelovanja in koristno dopolnilo delo, ki se že razvija.

9. Kongres bo moral skrbeti za svoje člane in v dogovoru s slovenskimi javnimi in zasebnimi organizacijami omogočiti svojim članom, da se bodo povsod, kjer Slovenci živijo, počutili kot doma in bodo lahko povsod našli prijatelja, ki jim bo v stiski ali v potrebi priskočil na pomoč.

10. Pri svojem delu v tem prvem obdobju bo Kongres namenil veliko pozornost prizadevanju za mednarodno priznanje Republike Slovenije. Kulturniki, znanstveniki, politiki in drugi člani kongresa bodo v svojih državah, pa tudi pri mednarodnih organizacijah in ustanovah posredovali, da bi Republika Slovenija čimprej uživala popolni status mednarodno priznane države.

SKUPŠČINA
REPUBLIKE SLOVENIJE
IZVRŠNI SVET

Ljubljana
Gregorčičeva 27

Tel.: 061 224-352, 061 224-328
Fax : 061 224-328

Številka:
Datum :6.12.1991

SEJA GLAVNEGA ODBORASSK

V začetku novembra je bila v Sloveniji seja glavnega odbora SSK in Častnega razsodišča, v katerem je tudi g.Alfred Brežnik iz Sydneya. Predsednik Avstralske slovenske konference, Marjan Kovač je po svojem položaju tudi član Glavnega odbora SSK, vendar sta ga tokrat nadomesrovala Cvetko Falež in Alfred Brežnik, ki sta se prav takrat mudila v Sloveniji.
Na seji odbora so razpravljali o programu promocije RSlovenije na področju turizma in sicer v povezavi s slovenskimi turističnimi podjetji v Sloveniji in izvenje. Naslednja pomembna točka je bil program sodelovanja na področju financ in bančništva.
Razpravljali so tudi o zakonu o državljanstvu ter o Razvojnih partnerjih-gospodarski povezavi med slovenskimi gospodarstveniki in Slovenci po svetu.

Drage rojakinje in rojaki v Avstraliji!

Slovenci doma in po svetu te dni živimo v velikih in veselih pričakovanjih: s tradicionalnim pričakovanjem božičnih in novoletnih praznikov se prepleta enkratno pričakovanje zgodovinskega dogodka - mednarodnega pirznanja nove države Republike Slovenije. Ko vam sporočam praznična voščila, se vam hkrati zahvaljujem za izredno veliko in učinkovito politično, moralno in materialno podporo, ki ste jo letos izkazovali svoji stari domovini in brez katere v tem trenutku najbrž še ne bi bili tako blizu gotovemu mednarodnemu priznanju, kakor smo.

Ko bomo v družinskem, prijateljskem, cerkvenem ali kakem drugem okolju obhajali božične in novoletne praznike ter se veselili mednarodnega priznanja, si vtisnimo globoko v spomin spoznanje, da tudi slovenski narod zmore zgodovinska dejanja, če se njegovi pripadniki enotno lotijo uresničevanja skupnih načrtov. Takih načrtov in take enotnosti, ki pa ne pomeni popolne uniformiranosti, želim vam in sebi ter vas prisrčno pozdravljam!

dr. Janez Dular
MINISTER ZA SLOVENCE
PO SVETU IN NARODNOSTI
V SLOVENIJI

**Uredništvo:Sporočilo dr. Dularja je prispelo dobesedno nekaj minut preden smo poslali Slovensko pismo v tiskarno, zato se je znašlo šele na 17. strani. Na žalost smo morali zato izpustiti objavo g. Ljenka Urbančiča, pri kateremu lahko naročite slovenske zastave in grbe. Cenik objavimo drugič.
Naročite pa lahko na telefonski številki:(02)389 9517 ali na naslov:L.U.P.O.Box 70, Waverley 2024 NSW.**

BITKA ZA SLOVENIJO

V AVSTRALIJI IN NOVI ZELANDIJI

DUŠAN LAJOVIC-POSREDNIK MED SLOVENIJO, MALEZIJO, INDONEZIJO IN SINGAPURJEM

Minister za zunanje zadeve Republike Slovenije dr. Dimitrij Rupel se je v posebnem pismu zahvalil Dušanu Lajovicu za pripravljenost, da pomaga pri navezovanju stikov in razvijanju sodelovanja med Republiko Slovenijo in Malezijo, Indonezijo in Singapurjem.

Vse dejavnosti Dušana Lajovica bodo namenjene vzpostavljanju stikov z državami in drugimi uradnimi institucijami kot tudi s predstavniki političnega in javnega življenja omenjenih dežel.
Dušan Lajovic bo deležen vse podpore slovenskega zunanjega ministrstva, kakor tudi vseh akcij, ki bi jih v te namene organiziral skupaj z drugimi Slovenci.

Dušan Lajovic je, kot smo že poročali tudi posebni svetovalec slovenskega zunanjega ministrstva v Novi Zelandiji.

ALFRED BREŽNIK VZPOSTAVLJA STIKE MED SLOVENIJO IN AVSTRALIJO

Zunanje ministrstvo Republike Slovenije je poslalo 7. novembra 91 Alfredu Brežniku pismo, v katerem dr. Dimitrij Rupel izraža zahvalo za pomoč pri razvijanju stikov med omenjenima dvema državama. V tem okviru so dejavnosti Alfreda Brežnika namenjene torej vzpostavljanju stikov z Ministrstvom za zunanje zadeve Avstralije in z drugimi državnimi institucijami in predstavniki političnega in javnega življenja Avstralije deležne vse podpore in pomoči Ministrstva za zunanje zadeve Republike Slovenije.
V tem svojstvu je dr. Rupel obvestil o zadevi tudi avstralskega ministra za zunanje zadeve senatorja Garetha J.Evansa.
Slovensko zunanje ministrstvo pa prav tako tudi podpira vse akcije, ki bi jih Alfred Brežnik organiziral skupaj z drugimi Slovenci v Avstraliji ter v okviru dejavnosti slovenskega informacijskega urada. V ta urad namreč prihajajo redna dnevna poročila iz Slovenije, tako iz raznih ministrstev kot iz Slovenske tiskovne agencije STA. Alfred Brežnik jih, kljub prezaposlenosti s svojim podjetjem redno razpošilja slovenskim organizacijam, radijskim postajam, posameznikom(kot n.pr. Marjanu Peršiču za Tedenske novice, uredništvu Slovenskega Pisma in drugim), seveda pa tudi avstralskemu zunanjemu ministrstvu, že skoraj 12 mesecev. Poudariti je treba, da vse stroške pokriva Alfred Brežnik sam. Pri delu mu pomagata tudi sinova Mark in Fredi, še posebej v očetovi odsotnosti.
Spoštovanja vredno žrtvovanje za dosego le enega cilja:neodvisne,samostojne Slovenije!

Dušan Lajovic in Alfred Brežnik

SREČANJE V NOVI ZELANDIJI

V četrtek, 26. septembra je minister za zunanje zadeve in trgovino Nove Zelandije, g. Don McKinnon, ki je takrat nadomeščal predsednika vlade, sprejel Dušana Lajovica G.Lajovic je ministru najprej predstavil Slovenijo, o kateri res ni bil preveč poučen, nato razmere v Republiki Sloveniji in njene težnje po čimprejšnjem mednarodnem priznanju. Razgovor se je v glavnem nanašal na priznanje s strani Nove Zelandije in tesnejšem ekonomskem sodelovanju. Dogovorila sta se o ponovnem srečanju v nekaj dneh, kar dokazuje izredno zanimanje zunanjega ministra za Slovenijo. Ob slovesu je g.Lajovic podaril g.McKinnonu knjigo SLOVENIJA.
Dušan Lajovic se je srečal v Novi Zelandiji še z drugimi pomembnimi gospodarstveniki.

OBISK PRI PRVEMU MINISTRU AVSTRALIJE BOBU HAWKU

10.10.91. je obiskala prvega ministra Avstralije Boba Hawka slovenska delegacija Avstralske slovenske konference. Delegacija v kateri so bili Marjan Kovač, Elica Rizmal in Cvetko Falež mlajši, je ponovno za prosila g.Hawka za priznanje Slovenije.Opozorili so ga tudi na ekonomske težave, ki jih je povzročil vojaški napad na Slovenijo.
G.Hawk je bil mnenja, da bi preuranjeno priznanje lahko škodilo dokončnemu razpletu celotne krize v Jugoslaviji, čeprav je izjavil, da je nagnjen k priznanju, saj je Slovenija v glavnem zadovoljila mednarodne kriterije za priznanje. Povedal je, da bo Avstralija med prvimi državami, ki bodo priznale Slovenijo.

Marjan Kovač, prvi minister Avstralije Bob Hawke, Elica Rizmal in Cvetko Falež-mlajši

AKTIVNOSTI SLOVENSKEGA NARODNEGA SVETA VIKTORIJE

Slovenski narodni svet(SNS)Viktorije ni prenehal s svojimi aktivnostmi vse od vojne v Sloveniji.
Tako je sodeloval v akciji zbiranja denarne pomoči Sloveniji, kjer je blagajnik Štefan Merzel ponovno pokazal vso svojo požrtvovalnost in pripravljenost delovanja v slovenski skupnosti.
Prav njemu se je zahvaliti, da je akcija uspela, saj je marsikako noč prebedel, podnevi pa izgubil marsikatero uro ali dan svojega biznisa, ki mu prinaša vsakdanji kruh. Štefan se odlikuje po svojih idejah, izmišlja razne načine kako prislužiti SNS-ju finančna sredstva(pripravlja video kasete, prodaja posebne slovenske suvenirje-priveske, grbe, zastave, prišitke z znakom slovenskega grba itd).

V pisanju pisem, vzpostavljanju stikov z avstralskimi politiki in mediji pa se je tokrat posebej izkazala tajnica SNS-ja Elica Rizmal, ki ob vsakem rednem sestanodbora SNS-ja(vsaki drugi torek) predstavi vsa pisma, ki jih je napisala in pisma, ki jih je sprejel SNS, kot odgovor.
Sestanki seveda največkrat trajajo tudi po štiri ure, tako, da večina članov odbora naslednji dan komaj preživi na svojem delovnem mestu.
Pri pritožbah na avstralske medije ob nekorektnem poročanju vojne na Hrvaškem se je posebej pokazal Vinko Rizmal, ki je razen tega in svojega biznisa še
deloval kot predsednik viktorijskih gospodarstvenikov.

Seveda to še zdaleč ni konec vsega dela, ki so ga opravljali člani SNS. Na širšem sestanku svojega članstva je organiziral prihod dr. Andrewa Theophanousa, predsednika posebne skupine avstralskih parlamentarcev za priznanje Slovenije in Hrvaške, sicer poslanca v vladajoči Hawkovi vladi, ki je tega dne postal tudi častni član SNS-ja.
29.11. pa so se odborniki SNS-ja sestali na prijetni večerji z drugim članom parlamentarcev za Slovenijo in Hrvaško, tajnikom te organizacije, Paulom Filingom iz Pertha, sicer liberalcem, članom takoimenovanega HOUSE OF REPRESENTATIVES in zveznega poslanca,ki zastopa okraj MOORE v Zahodni Avstraliji.
Več o teh srečanjih preberite v izjavah za tisk.

Člani SNS-ja so se udeležili tudi hrvaških protestov in demonstracij na katerih so nastopali govorniki Sveta.
Kot že omenjeno, so bili sestanki SNS-ja dokaj naporni, saj so trajali dolgo v noč, nabiti so bili s točkami v dnevnem redu, ki jih je bilo treba obravnavati in potem seveda tudi uresničiti. Idej pa je bilo vedno dovolj.
Dokaj uspešna je bila kulturna prireditev, predstavitev pesniških zbirk, predstavili so 6 knjig in 10 pesnikov ter delo umetnika, Vasje Komana-slikanico DREAMS

Več o tem v tej številki S.P.

JOINT COMMITEE ON MEDIA MATTERS

Na pobudo Stanke Gregorič se je 10.10.91. ustanovil JOINT COMMITTEE ON MEDIA MATTERS, v katerem so sodelovali pripadniki albanske, hrvaške, makedonske. muslimanske skupnosti in seveda Slovenci.

Čutiti je bilo namreč, da je treba stopiti na prste lažem, ki so jih širili Srbi po svojih radisjkih oddajah. Poseben pritisk so izvajali tudi na same avstralske medije, tako na dnevno časopisje, kot na TV in radijske oddaje.
Nevenka Clarke in soprog Gerald, sicer Avstralec, sta prevzela levji delež napornega dela.

Omenjeni odbor je Slovence predstavljal skozi Avstralsko slovensko konferenco in tako so v njem sodelovali še Elica in Vinko Rizmal, Draga Gelt in seveda Stanka Gregorič.

Slovenci smo bili večkrat napadeni tako na Radiu 3EA kot na javni etnični postaji 3 ZZZ. Bili smo negativni nacionalisti in separatisti metali so nas v isti koš s fašisti in nacisti, slovenski minister za obrambo, Janez Janša pa je bil naslednik"svojega germanskega predhodnika Hitlerja".
Precej žalitev, dovolj za sodišče,je bilo namenjeno dr.Theophanousu, ker se bori za priznanje Slovenije in Hrvaške.

Delo odbora je potekalo tako, da so se nekatere srbske oddaje na etničnih radijskih postajah posnemale, kočljivi teksti so bili prevedeni in poslani vodstvom postaj, pa tudi ministru za komunikacije.
Tudi na nepravilna poročanja v avstralskem dnevnem tisku, na TV in radijskih postajah je odbor takoj reagiral. Napisano je bilo veliko število pisem, posredovano raznih informacij in zgodovinskih dejstev-kar za celo knjigo.
Delo je zahtevalo precej časa, neprespanih noči, sobot in nedelj, kakor tudi živcev in stroškov.

Srbska poročila na etničnih radijskih oddajah 3EA in 3 ZZZ v Melbournu niso bila nič drugega kot verbalni terorizem, saj so svojim poslušalcem servirala laži
in pri njih vzbujala neverjetno sovraštvo proti vsemu in vsakemu, ki ne misli po srbsko.
Celotna zadeva ni tako nedolžna, če je po takem "pranju srbskih možganov" pričakovati nemire tudi v Avstraliji.
Tudi poročila avstralskih medijev so vnašala posebej pri Avstralcih zmedo, saj so bila in so še precej nejasna in gledalcu oz. poslušalcu predstavljajo vojno na Hrvaškem kot obračun dveh sprtih strani, premalo pa je poudarjeno dejstvo, da so Srbi napadalci in okupatorji hrvaškega ozemlja, torej so Hrvati branitelji.
Težko je reči kaj je dosegel odbor Joint Committeeon Media Matters do sedaj, vsekakor pa ima svoj delež pri ukinitvi poročevalca iz Beograda in prepovedi branja Tanjugovih poročil na Radiu 3EA v Melbournu, na žalost so "zaradi ravnoteže" kaznovali še Hrvate, katerih oddaje niso vzbujale nepotrebnega sovraštva med poslušalstvom.
Hrvaški napovedovalci pa so se tudi izogibali pridevnikov, ki so s srbske strani sicer kar deževali.
Na srbski oddaji Radia 3ZZZ v Melbournu se primitivni izlivi na vse kar ne diši na cirilico vrstijo že dolga tri leta...kako dolgo še?

Dragi rojaki!

Pričujoč dopis je namenjen seznanjanju o obstoju najmlajše slovenske organizacije v Južni Avstraliji-SLOVENSKEGA NARODNEGA SVETA(SNS). Čeprav obstajamo šele nekaj mesecev, moramo že sedaj usmeriti svoj pogled v preteklost, ki tej mladi organizaciji nikakor ni bila naklonjena.
Prepiri v bližnji preteklosti, ki niso nikomur prinesli nikakršne koristi, so hote ali nehote vpotegnili v kalne vode tudi SNS Južne Avstralije. Pripisovala se mu je vloga, ki je ni imel, saj takrat ni še niti dodobra zaživel in začel z delovanjem, kaj šele, da bi lahko aktivno posegal v spore.
Kaj je SNS Južne Avstralije?
To vprašanje se je verjetno že marsikomu zastavilo, pa ni našel pravega odgovora. Je del organizacijske strukture Avstralske slovenske konference, ki je ena izmed konferenc Svetovnega slovenskega kongresa.

IZ STATUTA SVETOVNEGA SLOVENSKEGA KONGRESA:
Člen 1, točka 1:
Svetovni slovenski kongres je vseslovenska organizacijska skupnost, ki povezuje in združuje Slovence doma in po svetu na temelju zavezanosti slovenstvu, ne glede na nazorske, strankarske in druge razlike.
Člen 2, točka 1:
GLAVNI PROGRAMSKI CILJI KONGRESA SO:

- -ohranjanje in krepitev slovenstva;
- -narodna sprava;
- -vzajemna pomoč med Slovenci doma in po svetu;
- -spodbujanje kulturnih, gospodarskih, znanstvenih in drugih vezi;
- -uveljavljanje samostojnosti in suverenosti slovenske države ter prizadevanje za njeno mednarodno priznanje;
- -internacionalizacija slovenskega vprašanja.

Torej, SNS ŠIROM AVSTRALIJE SO BILI USTANOVLJENI IZ NEKAJ ZELO PREPROSTIH RAZLOGOV IN IZ POVSEM ENAKIH IZHODIŠČ KOT SVETOVNI SLOVENSKI KONGRES.

- -predstavljati avstralski živelj v matični domovini(institucionalno in preko SSK;
- -podpirati slovensko zavest med avstralskimi Slovenci;
- -seznanjati avstralsko javnost o Slovencih v Avstraliji;
- -podpirati slovenske kulturne in družbene ustanove v Avstraliji;
- -podpirati slovensko šolstvo v Avstraliji, vključno slovenske univerzitetne lektorate;
- -podpirati kulturno in gospodarsko sodelovanje Avstralije s Slovenijo;
- -podpreti napore republike Slovenije, da postane suverena država(Slovensko Pismo, julij-sept.91.)

Bralcu prepuščamo, da sam presodi o namenih SNS in o vlogi, ki bi jo lahko odigral. Za sedaj lahko rečemo, da smo po svojih močeh vendarle prispevali nekaj k ugledu slovenstva v Avstraliji-če omenimo samo naše aktivnosti v zvezi s priznanjem Republike Slovenije(sodelovanje na demonstracijah), pošiljanje apelov avstralski vladi v Canberro, da prizna in podpre neodvisnost Slovenije, zbiranje sredstev za pomoč Sloveniji, informiranje, oz. posredovanje informacij iz domovine preko radijske postaje 5 EBI FM, udeležba pri 'media release', zbiranje kandidatov za študij slovenskega jezika na Macquarie University...

Seveda so naše ambicije mnogo večje! Ravno za to potrebujemo vašo pomoč in podporo. Skušali bomo nare diti vse, da se premostijo tradicionalne delitve v naši majhni južnoavstralski skupnosti. Zavedajte se, da si takšna majhna skupnost kot smo Slovenci v Južni Avstraliji, delitev ne more privoščiti, če želi ohraniti svojo kulturno identiteto in ponos.Zato naj bi bil SNS pojmovan ne kot konkurenčna in ne kot opozicijska organizacija klubu ali cerkvi.

Žal pa so se tudi znotraj naše organizacije dogajali nesporazumi, zaradi katerih sta iz upravnega odbora SNS izstopila gospoda Janez Ritoc in pater Janez Tretjak; eno prazno mesto je že nadomeščeno z gospodom Ignacom Ahlinom, drugo je še odprto-zainteresirani vabljeni!

Nadaljuje se tudi akcija zbiranja sredstev za pomoč Sloveniji. Doslej smo zbrali že 23,125.oo austral.dolarjev Nekatera slovenska društva ali organizacije v Avstraliji so zbrana sredstva že poslala v Ljubljano, kajti Slovenija že razpolaga s svojimi lastnimi deviznimi sredstvi. Tudi mi bi želeli zbrana sredstva odposlati čimprej, zato vse, ki bi še želeli prispevati svoj delež za obnovo Slovenije, prosimo, da to storijo čimprej.

Dragi rojaki, naj vas še enkrat povabimo k sodelovanju in članstvu. SNS bo lahko opravljal svoje poslanstvo samo, če bo naletel na odziv med Slovenci. Potrebujemo vašo podporo in vaše sodelovanje. Samo tako lahko tudi kaj ustvarimo. Za SNS Južne Avstralije

Janez Zagorc

BRISBANE

Glasilo Slovensko avstralskega društva PLANINKE iz Brisbana v Queenslandu izdaja upravni odbor društva. V oktobrski številki, ki jo je uredila, poroča Anica Cuderman, da je razposlala 120 izvodov.
Anica poroča, da so po neuspelem prvem občnem zboru, na drugem le izvolili novi upravni odbor:
STANKO HERIC-predsednik, FRANC PENKO-podpredsednik, ANICA CUDERMAN- tajnica, VINKO ČOPER-blagajnik ALBINA VAH-pomočnica, ALOJZ KOLENC-gospodar.
Člana odbora sta še EDI ANDLOVEC in MARICA PODOBNIK. Nadzornik pa je FRANC HARTMAN.
Dalje piše Anica Cuderman, da je velika pridobitev za njihovo društvo Vinko Čoper, kakor tudi njegova družina, saj so svojo spretnost že pokazali v kuhinji in baru. Tončka in Stanko Heric sta iz Slovenije prinesla in podarila društvu novo slovensko zastavo.

V soboto, 5. oktobra je imela brisbanska radijska postaja 4 EB radiothon-denarno zbirko za pomoč in vzdrževanje radijskih oddaj. Nabirka je bila za majhno brisbansko skupnost kar uspešna, zbrali so 1,021 dolarjev.

GLAS PLANINKE sporoča, da je dvorana društva Planinke na razpolago vsem-za osebne in družinske prireditve. Za člane društva je cena 50 dolarjev, za nečlane pa 100 dolarjev. Samo pokličite predsednika Herica ali druge odbornike v Brisbanu ali na Gold Coustu.

Tudi brisbanski Slovenci so odprli sklad za pomoč Sloveniji, v katerega se je nateklo do oktobra letos 2,680 dolarjev, seveda je še vedno odprt.

V soboto, 19. oktobra 91 pa so Slovenci iz Queenslanda priredili veliko slovensko zabavo s plesom. Ves dobiček zabave je bil namenjen Sloveniji, nabralo se je kar 1, 460 dolarjev. Lepo queenslandski rojaki!

Člani društva PLANINKA sporočajo vsem rojakom in prijateljem, da pripravljajo vinsko trgatev, ki bo 18. januarja 92 pravijo, da bodo takrat brajde polne pravega in ne zmrznjenega grozdja.

Slovenski rojaki v Brisbanu so zelo povezani tudi z Litvanjci, saj je njihova društvena sodelavka Edita Penko litvanskega rodu. Slovenci so se srečevali z Litvanci predvsem potom duhovnika fr. Bučinskega.

Slovenski hribček v Brisbanu vabi vse rojake vsako prvo nedeljo v mesecu na redne piknike z domačo postrežbo. Vsako tretjo nedeljo v mesecu pa se srečujejo balinarji.

*

MIRKO CUDERMAN poroča

Prilagam dopis mojega irskega znanca, ki si tudi po svoje prizadeva, da bi bila Slovenija priznana kot samostojna država.

Jim Farrell živi tukaj v Brisbanu, v avstralski državici Queensland in budno sledi vsem dogodkom v Sloveniji in zdaj tudi na Hrvaškem.

Večkrat se pogovarjava. Izročil sem mu tudi revijo IN v angleščini, ki sem jo dobil iz Ljubljane. Razmere v Sloveniji in zgodovino iz časa, ko se je Irska osamosvajala g.Farrell dobro pozna. Z veliko hvaležnostjo mi je pripovedoval o moralni podpori, ki so jo nudili Slovenci v času priznanja nove irske države. To tudi lepo navaja v svojem dopisu. Čudil sem se, da Irci poznajo ta del zgodovine bolje kot mi, Slovenci.

Slovenci smo po pravici pričakovali hitrejšo pomoč oz. priznanje Slovenije, vsaj od zahodnih držav. Verjeli smo, da te ne bodo dovolile tako krivičnega nasilja in brutalnega napada na Slovenijo in zdaj na Hrvaško. Zdaj se vidi, da ne moremo zaupati voditeljem velikih držav, saj imajo za male narode druga merila kot za velike in bogate. Zgodovina tega stoletja nas uči, da ne smemo biti naivneži. Zaupamo lahko le Bogu, ki vedno brani zatirane.

Članek mojega znanca Jim-a Farrell-a je iz irskega tednika MEATH CHRONICLE, ki je bil ustanovljen že leta 1898(severno od Dublina). Objavljen je bil 7.septembra 91.

Recognise Slovenia's Independence

(Editor, "Meath Chronicle")

Dear Sir - The Government of the Republic should at once recognise the independence of Slovenia.

There are, of course, weighty reasons why Ireland should not give a lead in this matter. For instance, as a member of the EC, we have to, at all times, consider our position.

However, during the period from 1916 to 1921, Slovenia itself was one of those "gallant friends in Europe" to whom the founders of National Independence made their appeal for assistance, an appeal which did not go entirely unheeded.

When Mr. de Valera and his friends before the civil war were making the rounds of the capitals of Europe and America in a desperate bid for assistance of any sort, among those who offered their support were representatives from Slovenia.

Then, through a combination of brave decisions and fortuitious circumstances, Ireland was enabled to, in part at least, throw off the yoke of the foreigner and go on to achieve greatness in many fields of human endeavour.

Today, Slovenia is calling. It is a small nation which has maintained its identity through the centuries. Its borders are recognised and it has no claims upon any of the territory of its neighbours; neither has any of its neighbours got a claim upon any of the territory of Slovenia.

Slovenia is a small country about a quarter of the size of Ireland and with a population of about two millions, most of whom are Catholics. It is a pleasant, civilised country which has suffered under Communist dictatorship for nearly 50 years and now sees an opportunity to be free.

In 1919, Ireland took advantage of a conjunction of passing circumstances to go its own way. It was a small country facing great odds and begging for support from any quarter. Slovenia today is a small country begging for support. The least we should do is recognise its right to be free.

Yours faithfully,

J.P. FARRELL,

Lionsden,
Longwood.

CANBERRA

SLAVNOSTNA VEČERJA Z AVSTRALSKIMI POLITIKI

Slovensko avstralsko društvo v Canberri je v torek, 26. novembra 1991 pripravilo članom avstralskega parlamenta, senatorjem in poslancem, ki so združeni v organizacijo PARLIAMENTARIANS FOR CROATIA AND SLOVENIA slavnostno večerjo. Ti ljudje se zavzemajo za čim prejšnje priznanje obeh republik. Na ta večer so bili povabljeni tudi člani hrvaških organizacij, nekaj je bilo tudi predstavnikov slovenskih skupnosti izven Canberre, kot npr. podpredsednik Slovenskega narodnega sveta Viktorije Stanko Prosenak.

Večer je uspešno vodil mlajši Cvetko Falež. Najprej je pozdravil goste predsednik Slovenskega društva Alojz Kavaš, sledil pa je govor Marjana Kovača, predsednika Avstralske slovenske konference. Govoril je tudi predstavnik takoimenovanega Australian Croatian Community Council, g. Ante Grivec iz Adelaide in Stanko Prosenak. Cvetko Falež straješi je prikazal današnjo situacijo v Sloveniji, saj se je od tam šele pred kratkim vrnil. Dejal je, da ima Slovenija vse pogoje za mednarodno priznanje, seveda vključno avstralskega.Govoril je še predsednik hrvaške krovne organizacije v Canberri g.Drago Ljubic.
Od avstralskih politikov so spregovorili senator Haradin, g.Jim Snow in g.Bernard Collaery. Dalši govor sta imela: poslanec Ken Aldred in poslanec Paul Filing, ki je sicer tajnik organizacije parlamentarci za Hrvaško in Slovenijo. V svojem govoru je g. Filing pripomnil, da mu ni v veselje, ker avstralska vlada še ni priznala Hrvaške in Slovenije.
Bil je to še en večer poln govoranc in brez nekega posebnega uspeha-priznanja Slovenije.

CVETKO FALEŽ-starejši

SPEECH BY MARJAN KOVAČ

Canberra, 26. 11. 1991.

I want to exoress a few points of view in regard to the Slovenian situation in the world political arena and how we as members of the Slovenian community should react to the world's harsh and uncommittal standing in an almost joyful observance of the destructive war that is devastating historical wonders and the very economic survival of the Slovenian and Croatian nations. Indeed it seems to me as if the world political leaders enjoy observing the tragedy that is taking place in Dubrovnik as if they were sitted to watch just another Shakespearian drama, being performed on the steps of the ancient walls of Dubrovnik.

The Australian Government is taking exactly the same stance as other world political leaders. A number of Slovenian delegations went to see the Prime Minister, Mr.Hawke, the Minister for Foreign Affairs, senator Gareth Evans and other ministers and parliamentarians to demonstrate to them that Slovenia meets all the international criteria for its recognition as a sovereign state. Senator Evans, who is a brilliant lawyer when he wants to look for excuses claimed that Slovenia at the time was very close to meeting the nece ssary criteria for the international recognition of its sovereignty but for its lack of territorial control because pockets of the Yugoslav Army were still managing to survive in Slovenia.

> **The Australian Government is taking exactly the same stance as other world political leaders....**

These same issues were subsequently discussed with the Prime Minister when the Yugo-Army practically withdraw from the Slovenian territory and he was personally convinced that Slovenia, after the army pulls out, would meet all the criteria necessary for the recognition of its indipendence and that Australia would be amongst the first countries in recognising its indipen dence. He undertook to discuss the matter personally with Senator Evans. This was over a month ago, the army is completely out of Slovenia; yet, so far nothing has happened.

Lets go further and look at other world leaders and their double standards particularly those that Mr. Hawke likes to copy so much.
At this most recent meeting with the Europian Community leaders Mr.Bush said, when referring to the Croatian war and the devastation of Dubrovnik, that US will on behalf of the European Economic Community sponsor the United Nations Security Council to consider a possible oil enbargo to Yugoslavia. The only time Mr. Bush could have indeed added.."Watch my lips", because what he said ment absolutelly nothing, despite the fact that Dubrov nik is on the United Nations international heritage list for its beauties; but of cours that factor does not produce oil.

> **Lord Carrington who as you all know was ironically elected to solve the Yugoslav crisis because England was the least interested to solve that crisis... Why did they drag Lord Carrington out of the geriatric ward...**

Lord Carrington, who as you all know was ironicaly elected to solve the Yugoslav crisis because England was the least interested to solve that crisis, keeps saying that the war in the regions is of their own making and unless the parties involved in the dispute come to a peaceful resolution he cannot do anything. What a farce! Why did they drag Lord Carrington out of the geriatric ward to tell us that? If the parties coud come to a peaceful resolution who would need anyone to resolve the problem and least of all a person from a geriatric ward. History will eventually demonstrate that Lord Carrington's attitude to the situation is similar to that of his friend Macmillan who after the Nazy Germany was defeated, took the liberty to return some 200 000 young Yugoslav refugees from Austria to Tito's thugs.

In all western civilised countries it is accepted and lawful that a marriage can be disolved, whether both partners agree to it or not. There are severe penalties if one partner who may be disagree with the idea of divorce, dares to cause bodily harm or commit murder of his or her ex partner. What a hypocracy? The unhappy marriage that involves nations, like southern Slavs, that principle does not apply. The aspiration for separation of these nations, which was overhelmingly expressed in their democratically held referendae is not being tolerated as if these nations are not made up of human beings. James Baker who should never be allowed to speak even on things that he thinks he understands well, went to Belgrade and told "the peoples army's" generals with the red star on their helmets that America will not tolerate secessions of nations which then still formed Yugoslavia. The Belgrade generals never had a better recepy for blood making than that and immediately started to devaste and kill, firstly in Slovenia, now in Croatia and who knows what next. May be that James Baker wanted to secure a new export market for the US arms particularly, as that type of practice is the only way to become a hero in the US like Oliver North.

James Baker who should never be allowed to speak even om things that he thinks he understands well, went to Belgrade and told the "peoples army.s" generals with the red star on their helmets that America will not tolerate secessions of nations... the Belgared generals never had a better recepy for blood making than that and immediately started to devaste and kill, firstly in Slovenia, now in Croatia.

Lord Carrington

I wanted to demonstrate as clearly as I could to you that the world does not give a damn about as. The reason is simple; we are different to Kuwait which has oil and different to Israel which is infuential to the extreme throughout the world To be influential the community needs to be properly organised and have a common goal. It is of course wonderful to see that we feel proud to be members of the Slovenian Community. That in itself, howeever, is not enough. What good does that do to you, when no one wants to recognise you as a Community. An organised Community however with its common goal can be persuasive and influential and as such win respect and recognition globally.
These friends of ours from the Australian Parliament, who have given us a great pleasure in accepting our invitation to be our guests tonight have arrived at their conclusion that Slovenia and Croatia deserve their indipendance. Another parliamentarians who have not yet been persuaded must realise that their re-election will also depend on the vote that you and I are prepered to cast and on the votes of the friends that you and I can influence. More we are organised more influential we become.

I wanted to demonstrate as clearly as I could to you that the world does not give a damn about us.

Parliamentarians who have not yet been persuaded must realise that their re-elction will also depend on the vote that you and I are prepered to cast and on the votes of the friends that you and I can influence...

In the last 18 months or so, there have been a lot of vigorous activities in organising our community members outside Slovenia with the purpouse of becoming more influential. We have successfully formed The World Slovenian Congress in Ljubljana last June; just at the time when the so called Ygoslav Peoples Army started to vandalise indiscriminatly our beautiful country, its export industry and its other vital economic and strategic points. The World Slovenian Congress is made up of Slovenian Conferences in countries arround the world and Australian Slovenian Conference is made up of Slovenian National Councils like the Slovenian National Council of the ACT, NSW,QLD, VIC. SA and mybeWAsoon.

More recently we have established a business promotion organisation called Slovenian Development Partners which *principal objective* is to operate within the ambit of the World Slovenian Congress to promote development and trade with Slovenia.

All these organisations have been established with the purpose that our community becomes more organised and of course more influential wherewer Slovenians live. However, these organisations are only as good and influential as the rank and file of their constituents. In Australia overall, we are not doing badly but we need more members; we need you who feel to Slovenian to join one of the Slovenian National Councils and or the Development Partners of Slovenia, because as I said earlier: to be influential, we need numbers and to be properly organised, we need administration cash...

RADIO 3 YYR GEELONG

OGLAŠA SE FRANCKA NEKREP-SMILLANIC

Slovenski narodni svet Victorije je imel svoj redni sestanek širšega članstva v nedeljo, 10.11. 1991. Prisotni so bili tudi geelonški kulturni in javni delavci. Med njimi tudi jaz. Spregovorila sem nekaj

Naša slovenska radijska oddaja je registrirana na Broadcasting Council, tako kot vse druge v Melbournu. Oglašanje s te postaje je v teh, za Slovence tako pomembnih časih, zelo važno, saj s tem povemo da obstojamo.
Delo na postaji je prostovoljno, da o ostalih, nevidnih stroških sploh ne govorimo. Potrebujemo pokrovitelje-finančne podpornike.
Zato bi se rada ob tej priložnosti zahvalila za darilo Slovenskega narodnega sveta Victoria-ček na 50.-dolarjev, kakor tudi za povabilo na sestanek. Zahvaljujem se tudi Mileni in Štefanu Merzel za poslanih 150.-dolarjev. Hvala g.Simonu Špacapanu, predsedniku Slovenskega narodnega sveta Vic. za prispevek naši slovenski oddaji, kakor tudi Jožetu Golenko-oba sta podarila postaji po 150.-dolarjev.

Hvala! Jaz in moji sodelavci pa se bomo trudili še naprej, da bi Slovenci v Geelongu bili kar se da dobro obveščeni o dogajanjih doma in tukaj.

SYDNEY

NAJ ŽIVI SAMOSTOJNA SLOVENIJA

Sedem let je odkar je v Sydneyu Odbor za obrambo slovenskega jezika predložil navzočim na sestanku, naj bi se ime organizacije spremenilo in naj bi ustanovili bolj trajno zvezo ljubiteljev slovenskega jezika in braniteljev človeških pravic, ki bi se imenovala ZVEZA SLOVENSKE AKCIJE, skrajšano ZSA. Takrat so, zdaj že pozabljena 'programska jedra' tako razburila slovensko javnost, da je val ogorčenja dosegel tudi nas v Avstraliji in drugod po svetu. Učinek programskih jeder pa je bil povsem drugačen, kot so načrtovali beograjski jugoslovenarji. Predramila se je duša slovenskega naroda, ker je bil napaden jezik, njegova nedotakljiva trdnjava. Slovenci smo zapisali v zgodovino in v obraz povedali tujemu gospodarju:
"To je pa dovolj in že preveč!"
V Novi reviji št.57 je bil izdan SLOVENSKI NACIONALNI PROGRAM, s katerim se je zarisala črta:ali se osamosvojimo, ali je po nas!
Po nas bi že bilo, če bi slovenskim pisateljem doma in Zvezi slovenske akcije po svetu ne prisluhnili vsi Slovenci in skočili na noge, pripravljeni braniti svoj jezik in svojo deželo. Pisatelji okoli Cankarjevega doma v Ljubljani so tvegali svojo prostost, kakor je napisal eden od njih v NR 57: danes vemo, kaj pišemo, za jutri ne vemo, kje bomo.

Nadaljevanje na drugi strani ►

PERTH

Poroča FERDO PESTOTNIK

V Klubskih Novicah iz Pertha poročajo, da je bil občni zbor S.K.P. 8. septembra. Izvoljen je bil novi odbor:
FERDO PESTOTNIK-predsednik
ANKA FURLAN-podpredsednica
DARINKA LANGRISH-tajnica
IVANKA CIREJ-blagajničarka
VILI FRAS, VINC MULEJ, MAKS NAMESTNIK-odborniki
MAKS KOČAR in POLDE MUSTEN-zaupnika.

Statistični podatki v Zahodni Avstraliji kažejo, da je v Perthu in okolici okrog 300 Slovencev, od teh je včlanjeno v slovenski klub 151 članov.

.....

12. oktobra so v S.K.P. priredili zgodovinsko proslavo, v čast slovenske samostojnosti

V čast slovenske samostojnosti so v S.K.P. *priredili* 12. oktobra zgodovinsko proslavo. S ponosom v srcih in s solznimi očmi so ta dan dvignili novo slovensko zastavo, zapeli novo slovensko himno in nekaj slovenskih pesmi, ki jih je zapel pevski zbor kluba. Proslavi je prisostvoval tudi častni gost g. Peter Ceka nauskas, poseben govor pa je imel g.Ivan Žigon.
Tega dne so v klubu tudi zbirali denarno pomoč za Slovenijo.

.....

Slovenski katoliški cerkveni svet Perth je imel 3.novembra svoj redni letni sestanek.

.....

16. novembra so Slovenci v Zahodni Avstraliji pripravili posebno prireditev, katere dobiček je bil namenjen Sloveniji.

.....

Tako so Slovenci v Zahodni Avstraliji zbrali za Slovenijo do oktobra 91. kar lepo vsoto 4,585.00 d.

.....

Klubske Novice iz Pertha poročajo razen o svojih dejavnostih še o dogodkih v Sloveniji in o svojih rednih letnih plesih, sestankih in drugih prireditvah.

.....

Naslov Sslovenskega Kluba Perth:

131 James street, Guildford W.A. 6055
Tel.: 279 4688

Se nadaljuje

NAJ ŽIVI SAMOSTOJNA SLOVENIJA

Člani ZSA po svetu smo tisti čas požrli marsikatero neprijetno obtožbo, češ, kaj se mešamo v tujini v slovensko politiko. Kdor je razumel in gledal naprej, pa se ni dal motiti. V srcu Slovencev je vzkliknila parola:

SLOVENIJA, MOJA DEŽELA!

Geslo ZSA je odmevalo iz najbolj oddaljenih krajev sveta, kjer bivajo Slovenci:

ŽIVI NAJ SLOVENSKA BESEDA!

Programska jedra so šla v koš, rdeča zvezda na oskrunjeni slovenski zastavi je izginila. ZSA je razglasila svoje zahteve za slovenski narod in izdala dve številki MOJE SLOVENIJE.

Medtem je prišlo do plebiscita, omahovalci so se opredelili in Prešernova Zdravljica je postala slovenski narodni manifest. Pripravil se je Svetovni sloven ski kongres, proglasila se je samostojnost Slovenije, med zasedanjem kongresa je Slovenijo napadla JLA z nepričakovanim rezultatom:premoč se je morala umakniti odločni volji neoboroženega naroda. Iz Slovenije je JLA pobrala šila in kopita in slovenski narod je zadihal v novi dan, o katerem je sanjal Prešeren in vsi Slovenci za njim. Na Triglavu je zaplapolala čista slovenska zastava. Po celi Sloveniji, v Argentini, Avstraliji, Kanadi in drugod kjer bivajo slovenski sinovi in hčere, se je zapela zahvalna pesem. Hvala večnemu Bogu!

Zares, hvala Bogu in vsem Slovencem, ki so vendar enkrat pokazali, da morejo biti enotni, ko pride skrajna sila. Ali ni tako prav?
Prav je: hvala Bogu, Mariji Pomagaj in tudi vsem članom ZSA, ki so na neštete načine sedem let vpli vali na ljudi in dvigali slovensko moralo. "Ko nas bo podpisanih dva milijona," je izjavil tajnik ZSA leta 1985, "bo naloga ZSA dopolnjena." In tako se ie tudi zgodilo!

Cilj ZSA je bil dosežen. Molitev, ki je bila objavljena v drugi številki Moje Slovenije pred tremi leti, je bila uslišana. Plebiscit in kongres sta pokazala, da je slovenski narod sposoben skupno podpisati in kri slovenska je podčrtala, da smo dozoreli za samostojnost.

NAJ ŽIVI SAMOSTOJNA SLOVENIJA!

Ivan Kobal

MILDURA

Kako rada bi z veseljem napisala: "Pozdravljeni svobodni slovenski rojaki po širni Avstraliji!" toda... ali smo res svobodni, ko nad nami še vedno grozi viseč oblak nesigurnosti, strahu in sovraštva? Ogrožajo nas gospodarske težave, obupno trpljenje naših sosednih Hrvatov in obenem tudi grožnja Sloveniji, zaslepljeno sprenevedanje zahodnega sveta in povrh še nepotrebno preklanje med nami.

Tako blizu smo našim ciljem in željam, obenem pa se mi zdi, da še zelo daleč. Z razočaranjem beremo in poslušamo novice o nenehnih mirovnih konferencah, ki so vse kaj drugo, kot mirovne in moram se strinjati z mojim 83-letnim očetom, ki mi piše iz Slovenije: "Lord Carrington je prevzel vlogo Poncija Pilata..." jaz pa lahko še trpko dodam:
"Upam in želim, da bi se izvoljeni v Haaškem 'Court of Justice' kaj kmalu zavedali. da je še višji 'Court of Justice' nad njimi, ki mu predseduje sam Bog".

Ko je bila naša Slovenija napadena, smo bili vsi Slovenci doma in po svetu čez noč združeni. Slovenci po vsem svetu smo trepetali za našo domovino, vendar smo bili obenem ponosni in občudovali smo našo mogočno Slovenijo in rojake, kako so se močno in združeno uprli nasilju okupatorja.

Na žalost pa se naš ponos in ljubezen počasi kali. Z razočaranjem beremo o vsevrstnem nasprotovanju premnogih strank in brezupnih stavkov doma, v kritičnem času, ko je naša slovenska demokracija še zelo na šibkih nogah in skeleče rane vojne še niso prav zaceljene. Kakor v domovini, razprtja zopet nastajajo med različnimi slovenskimi organizacijami in rojaki po svetu, pa čeprav imamo vsi enaki končni cilj in željo: SREČNO IN USPEŠNO BODOČNOST DOMOVINE SLOVENIJE IN VSEH NAŠIH ROJAKOV PO SVETU' Potrudimo se vsi in pokažimo, da smo zreli in vredni demokracije. Vsem nam je potrebno več razumevanja in strpnosti, več ljubezni, vere in zaupanja.

Za Božič in Novo leto 1992 vam vsem prisrčno želim:
"SLOVENCI VSEH DEŽEL ZDRUŽITE SE
BODITE SREČNI, ZDRAVI IN VESELI!"

V junijskem izvodu MISLI je bilo objavljeno moje pismo pod naslovom "Doma na obisku". Ker je ta članek izšel ravno v času vojnega napada, so ga mnogi bralci spregledali. Vsem dobrotnikom se prisrčno zahvaljujem, če pa kdo še že li finančno prispevati, je še vedno čas. Zdi se mi, da je cerkvica Sv.Jožefa kot nekak simbol svobodne Slovenije in nove, zdrave generacije.

IZ JUNIJSKE ŠTEVILKE "MISLI":

...V nedeljo 17. marca sem se po deseti maši v Trebnjem čisto nenačrtovano odpravila na vlak ter se odpeljala na obisk k moževi družini v Ivančno gorico. Po poti iz postaje sem videla polno odraslih in še več otrok, ki so prihajali k farni maši. Med ljudmi sem opazila tudi našo staro mamo ter se ji pridružila z namenom, da še ena nedeljska maša ne bo škodovala. A nismo odšli proti cerkvi, ki je še ni: zbrali smo se v navadni hiši, na glavnem križišču v Ivančni gorici. Ta velja za farno cerkev, dokler ne dozidajo primerne in dostojne cerkvene stavbe. Do takrat pa bo cerkveni prostor preurejen iz "hiše", "štibelca" in polovice veže te običajne hiše..."Cerkvica" je bila za enajsto mašo natrpano polna in največ je bilo maldine...Molili smo za vse Jožete in Jožice ob njih godu in za Čudež, da bi župnija zbrala toliko denarja, da bi lahko čim prej začeli z zidavo nove cerkve svetega Jožefa v Ivančni gorici. Duhovnik Jože pa je še naročil otrokom, naj pišejo vsem Jožetom in Jožicam za god ter poprosijo "vse ljudi dobre volje" za pomoč pri gradnji nove cerkve...

Ker sem Jožica tudi jaz in obenem rojakinja, pa še popolnoma "uročena" od tako prisrčnega mašnega vzdušja v Ivančni gorici, se čutim dolžna, da obvestim vse dolenjske Jožete in Jožice v Avstraliji, no, pa tudi druge rojake in vse "ljudi dobre volje", da pomagate s kakršnim koli darom novi razvijajoči se fari...

Finančna pomoč je nujno potrebna. Prepričana sem, da bodo naši tukajšnji duhovniki preko uprave Misli ali osebno radi pomagali s sprejetjem darov za zidanje cerkve v Ivančni gorici. Kdor želi, lahko pošlje dar tudi na moj naslov:Jožica Gerden, 1 Charles Ct. Mildura, Vic.3500, pa mu bom takoj poslala potrdilo. Za darovalce, ki želijo oddati dar brez posredovalca, pa je tu številka žiro-računa gradbenega sklada na banki:LB Grosuplje 50100-620-107-05 1022113-398071. Dodajte pripis:Za novo cerkev.
Vsem skupaj srečno! Pozdravljeni!

Iz Mildure vaša JOŽICA GERDEN

Slovenci v Sydneyu svečano proslavili rojstvo slovenske države

Slovensko društvo Sydney je v soboto 16. novembra 1991. v svojih društvenh prostorih priredilo lepo slovesnost pod geslom: PRAZNOVANJE ROJSTVA SLOVENSKE DRŽAVE! Tej lepi slovesnosti se je odzvalo res lepo število rojakov ne samo iz Sydneya, prisotni so bili tudi številni rojaki iz oddaljenih krajev. Čeprav društveni prostori niso majhni, se je komaj našel prostor za vse goste. Svečanosti je prisostovalo lepo število častnih gostov: predstavniki raznih etničnih skupin, politiki, kot vsi vidnejši kulturni in društveni delavci vseh slovenskih organizacij iz Sydneya, Wollongonga in Canberre.

Že ob vstopu v dvorano smo imeli kaj videti, okusno in razkošno okrašena dvorana. Nad mizami kot baldahin v vodoravni legi velika trobojnica, šopi balončkov v slovenskih trikolorah, na stenah slike iz Slovenije, okusno napisana slovenska gesla, plakati s slovenskimi emblemi, povsod obilo cvetja. Svečanosti primerno je bil okrašen oder z napisom in dvema zastavama in cvetjem. Res okusna dekoracija po zamisli in izvedbi Ivanke in Toneta Bulovec. Ambient kot se za tako slovesnost spodobi.

Praznovanje in svečanost je odprl s kratkim nagovorom in pozdravom predsednik društva Štefan Šernek. Kot se za tako svečanost spodobi sta bili odigrani obe himni, slovenska in avstralska. Z dvominutnem molkom smo počastili in se spomnili vseh padlih, ki so dali svoja življenja v minuli vojni za mlado slovensko državo. Spomin je veljal tudi vsem, ki še umirajo v sosednji republiki Hrvaški od istega napadalca, ko ta brezumna vojna terja mlada življenja.

Kulturni program je bil pester, na odru so se zvrstili kar trije moški pevski zbori: zbor kluba TRIGLAV, Slovenskega društva LIPA in sekstet društva PLANICA iz Wollongonga. Vsak zbor je zapel dve pesmi, primerne za slovesnost, le da so pevci iz Wollongonga morali dodati še eno pesem, kajti želeli so buren aplavz. Kot slučajen a dobrodošel gost iz domovine Zvezdan Žlebnik, nam je zapel solo: En hribček bom kupil...Omenjeni gospod je slučajno v Avstraliji na poslovnem potovanju, poslovnež in direktor tovarne IMPOL aluminijastih izdelkov, za hobi pa rad poje in je član Mariborskega okteta in ima krasen bariton. Rojakinja Stana Cepuš pa nam je recitirala svojo pesem: Zgodovinski trenutek, res primerna za ta večer.

Na odru se je zvrstilo tudi nekaj govornikov, vsi so več ali manj povdarjali pomen osamosvojitve in neodvisnost naše domovine in naglašali trenutno stanje ko mlada država Slovenija nestrpno pričakuje mednarodnega priznanja. Predsednik Narodnega sveta za NSW Dušan Lajovic je povdaril samostojnost in predvsem dogodek,26-ti oktober, ko je zadnji tuji vojak zapustil slovensko ozemlje. S tem je Slovenija prvič v zgodovini postala gospodar na svoji zemlji. Marjan Kovač, predsednik Slovenske avstralske konference je glasno in jasno povdaril, da vključno avstralski politiki z ministrskim predsednikom na čelu ne naredijo nič, kot ne naredijo nič šefi evropske skupnosti, niti Organizacija združenih narodov, kot ne zanima predsednika ZDA kaj se danes dogaja na Balkanu. Vsa diplomacija zahodnega bloka ni zmožna poseči vmes in končati morijo in upostošenje na Hrvaškem in priznati Slovenijo, ki izpolnuje vse pogoje za mednarodno priznanje.

Senator Ted Grace, je po rodu Irec, zato dobro pozna nacionalne težnje posameznih narodov, se vedno zavzema za Slovence in Hrvate, je dejal, da ta trenutek, ko stoji na govornici pred slovensko srenjo ni prav nič ponosen na svojega šefa Hawkea, ker je vse ostalo le pri obljubah, na diplomatskem nivou pa se ni ukrenilo in naredilo nič. Predstavnik organizacije Captive Nations je bil tudi zanimiv govornik, s svojo govorno spretnostjo je znal navdušiti vse poslušalce, da sem imel občutek, da smo na protestnem shodu. Končno imel je prav, saj to praznovanje je bil naš skupni manifest, ko se Slovenija trudi, da si izbori svoje pravice, ki ji gredo, da vstopimo v areno svobodnih držav, enaki med enakimi.

Večer je popestrila folklorna skupina S.D.S., ki nam je dvakrat zaplesala in pokazala kaj znajo ob spremljavi mladega in nadarjenega harmonikaša Rudija Črnčeca. Med gosti smo videli tudi več narodnih noš, ki so dala tudi svoj pečat večeru. Za zaključek nam je društvo pripravilo svojevrstno presenečenje, na balinišču so priredili veličasten ognjemet, ki je dalo piko na i slavnostnem praznovanju. Posebnost ognjemeta je bila v tem, da se je na nebu pokazal napis SLOVENIJA in naš novi slovenski grb. Res veličasten pogled. Ob tem sem se spomnil na ognjemet v Ljubljani 25. junija tega leta, ko se je pred slovensko skupščino zbrala stotisočglava množica, ko je bila proglašena neodvisna Republika Slovenija, kateri zgodovinski slovesnosti sem imel priliko prisostovati. Poročilo nebi bilo popolno če ne bi omenili tudi tega, da sta ves program spretno napovedovala in povezovala Lolita Žižek in Damijan Nemeš. Naj omenim še to, da je po kulturnem delu večera za ples in razvedrilo dolgo v noč igrala godba priljubljenega ansambla VESELI GORENJCI! Naslednji dan pa je bil piknik in pred pričetjem ponosnega Doma zasadili slovensko lipo, ki bo rasla in nas in naše zanamce spominjala na rojstvo slovenske države, ko se je pisalo leto 1991.

Lojze KOŠOROK

Sekstet iz Wollongonga, prevski zbor društva PLANICA

NA PROSLAVITVI ROJSTVA SLOVENSKE DRŽAVE JE SPREGOVORIL TUDI predsednik Slovenskega narodnega sveta NSW, DUŠAN LAJOVIC-skrajšan govor:

On behalf of the Slovenian National Council of NSW, I welcome you to this celebration-THE BIRTH OF REPUBLIC OF SLOVENIA.

...Republic of Slovenia has complied with all conditions reqired by international standards to be recognised as a State, which includes total control over its territory, its own currency, army and passports. Slovenian nationals can travel(at this time) on their own passports through 15 European countries, including Germany and Switzerland, which means de facto recognition of the Republic if not de jure...

Slovenian government and we Slovenians abroad are hopeful to receive official recognition from Western democracies and first of all from our adopted country, Australia, very soon...

We also are very concerned and disturbed by the events in neighbouring Croatia with whom we sympathise. As good neighbours we suffer together and we enjoy together tonight-in this case, the birth of a free independent Republic of Slovenia... We hope to welcome a Trade Mission to Australia, led by a senior Minister or even Prime Minister, in Frebruary/March next year to strengthen economic as well as political ties between Australia and Slovenia...It is also our hope that such a powerful delegation will be able to travel, as fully fledged citizens of Republic of Slovenia, with recognised Slovenian passports...

We Slovenians living here are doing our utmost to that end by representing our case to the Australian government, New Zealand government and shortly to Malaysia and Singapore. We all hope that this will meet with success in the near future....As important as recognition is the importance to support Slovenian economy. No government has survived dramatic events such as high unemployment or hunger of its citizens...To this end we have established the Association of Slovenian Development Partners and in that context I proposed to Slovenian government to send a Trade Mission to Malaysia, Singapore, Australia and New Zealand...suggesting that the leader of the mission by a senior Slovenian Minister, maybe even the Prime Minister with the president of Chamber of Commerce and a representative of Industry and Commerce...I have received in writing from the Minister for External Relations and Trade, New Zealand government acceptance to my proposal indicating that it is indeed a positive step...

SLOVENSKA GIMNAZIJA V SYDNEYU

LETOŠNJI MATURANTI SE PREDSTAVLJAJO

Poroča MARIZA LIČAN

.. Sem sedemnajst-letni ROBERT GAŠPERŠIČ. Sem sin slovenskih staršev. Mama prihaja iz Kopra, oče pa iz Dolenje vasi blizu Senožeč. ...spominjam se, da nisem hotel govoriti preko telefona s sorodniki v Sloveniji. Sram me je bilo, ker se nisem znal izraziti in tako bi bil pogovor nemogoč. S časom in z učenjem sem izboljšal svojo zmožnost pogovora v materinem jeziku...
...Prijatelji me sprašujejo, zakaj sem si izbral slovenščino za maturitetni predmetin mi pravijo, da bi lahko ob sobotah dopoldne spal. Jaz pa jim odgovorim:"Ponosen sem, da je materin jezik-slovenščina- priznan maturitetni predmet v Avstraliji in celo enakovreden slovenščini, fiziki, kemiji in drugim predmetom, ki si jih lahko študent izbere za intenzivni dveletni študij ki ob koncu zahteva opravljanje ustnega in pisnega dela mature." Moja želja je, da bi ohranil kulturo in navade svojih staršev...

...Ob pripravah na maturo, se moje misli vračajo v otroštvo. Sprašujem se, kdo je WENDY TRDOSLAVIČ? Kakšno je bilo njeno življenje in kaj želi od njega v prihodnosti? Ali bom dosegla svoje cilje in zaživela veselo in uspešno življenje? Trinajst let šolanja bo kmalu za mano...za učenje slovenščine sem se sama odločila, ko sem bila v desetem razredu in do danes še nisem bila razočarana. Učenje in znanje slovenščine sta me navdahnila za spoznavanje drugih jezikov.
...Nekega dne bi rada obiskala Slovenijo...
Rada bi obiskala tudi rojstni kraj svoje stare mame, ki se imenuje Lipsenj. Nato bi si ogledala Istro in očetov rodni kraj. Vabita me Evropa in Kanada...
...Mi maturantje smo kot ena, velika družina, združena v lep, rdeč nagelj. Pred enim letom je bil ta nagelj samo majhen cvet obdan z lepimi, zelenimi in žametnimi listi. Danes je cvet razcveten, zrel in pripravljen za predstavo celemu svetu. Njegov vonj nas napaja s ponosom Ta nagelj ima šestnajst listov-enega za vsakega maturanta...

...Imenujem se KARL LUKEŽIČ in sem 17 let star. Moja starša sta iz Slovenije. Oče je iz Semiča v Beli Krajini, mama pa je iz Maribora. Pred leti sem obiskal Slovenijo. Osebno sem se prepričal o tako opevanih naravnih lepotah. In glej:lepote so presegle vsa moja pričakovanja in sanje...Da, priseljenci so bogati, saj imajo dva domova in eno srce, ki ljubi oboje!

...Jaz sem BETTY LOVRENČIČ. Zadnjih pet let sem obiskovala slovensko šolo v Bankstownu vsako soboto. Jaz bi rada pohvalila to krasno šolo, v kateri sem spoznala mnogo dobrih učencev in sposobnih učiteljic. Spominjam se dneva, ko sem se vpisala v slovensko šolo.
Gospa Ličan mi je rekla, da bo zelo težko, ker bom morala izpolnjevati zahteve kot jih imajo mlajši učenci, kljub razlikam v letih in v znanju. Saj že veste, da sem privatna učenka, po rodu Avstralka in poročena s Slovencem iz Maribora že 35 let...
...Ko je obiskal našo šolo minister dr. Janez Dular iz Slovenije, sem ga ob srečanju pozdravila z besedami:"Čast mi je, gospod Dular!" Ob tej priliki sem ugotovila, kako prav pride znanje, ki nam ga je dala gospa Lah, ki je potem zapustila našo šolo....Srečala sem se z novo učiteljico gospodično Danico Grželj, ki nas je poučevala dve leti in pol. Bila je odlična učiteljica...V zadnjem dvanajstem razredu imamo našo čudovito in iskreno učiteljico gospo Ličan...Rada bi povedala, da sem Slovenka, kar mi pomeni veliko. Zame je krasno spoznanje, da me je slovenska skupnost sprejela. To sem občutila ob obisku patra Valerijana Jenka, ko sem bila v bolnišnici, pa tudi v slovenskih klubih in v verskem središču, da o slovenski šoli niti ne govorim...Včasih tudi napišem pismo moževim sorodnikom v Slovenijo. Presrečna sem, da sem po več ko tridesetih letih lahko prebrala in razumela pisma, ki nam jih je pisala moja že pokojna tašča iz Maribora...Jaz sem zelo ponosna maturantka iz slovenskega jezika in Slovenija je del mojega srca. zato ji kličem: "Živela Slovenija!"

...Pozdravlja vas sedemnajstletno dekle VANESSA FABJANČIČ. Sem hčerka slovenskih staršev, ki sta pred tridesetimi leti zapustila vedno ljubljeno Slovenijo in se naselila v tuji deželi Avstraliji, ki je danes dom njunih otrok...Hvaležna sem jima, da sta obdržala svoje navade in ohranila materin jezik. Z obema sta me hranila odkar sem se rodila...Iz otroških dni so mi najbolj ostali v spominu trenutki iz slovenske dopolnilne šole. Stara sem bila le tri leta in pol, ko me je teta Mariza odnesla v naročju na oder triglavskega kluba. Oblečena sem bila v narodno nošo in deklamirala sem pesmico. Ne vem kdo je bil bolj ponosen, učiteljica Mariza ali moja starša, jaz kot otrok sem uživala ob glasnem ploskanju navzočih. Tako sem postala redna učenka Triglavske dopolnilne šole. Vsako nedeljo popoldne smo se dve uri učili slovenščine s pesmijo in igro...
Pozneje sem postala član folklorne skupine in narodna noša je postala moje slovensko oblačilo. V njej smo nastopali v različnih pomembnih krajih Sydneya, v Melbourne-u in v Canberri...
...Največ vpliva na moje doraščanje in življenje pa sta imeli dve vplivni in ljubljeni osebi-oče in mati. Hvala vama, draga starša!

...Tudi jaz MARJANCA KOS sem letošnja maturantka. Moj oče je iz Dobrne na Štajerskem. Mama, ki je bila rojena v Avstraliji, je po rodu Čehinja...Pred tremi leti sem šla sama na obisk v Slovenijo. To je bila moja največja želja. Z letalom sem poletela do Zagreba. Tam so mepričakali sorodniki in me odpeljali v Celje...
Narava, ljudje in običaji me kličejo:"Marjanca pridi nazaj!" In še bom šla v prelepo Slovenijo.

...INGRID ŽARN – Rojena sem bila v Avstraliji in sem stara osemnajst let. S starši in najmlajšo sestro Eriko živim v Cambelltown-u, v predmestju Sydneya. Moja starša sta iz Slovenije. Oba sta bila rojena na Dolenjskem v majhni vasici Zaloke blizu Krškega. Oče je v Avstraliji že 35 let, mama pa 20 let. V Avstralijo sta prišla z željo po boljšem in svobodnem življenju. Nista se zavedala, da sta kar hitro postala avstralska Slovenca....Takoj, ko stopiš v našo hišo, veš, da tu ne živi avstralska družina. Ko pogledaš okoli sebe, vidiš spominke, okraske in slike iz Slovenije. Iz kuhinje prihaja prijeten vonj po slovenski potici, jabolčnemu zavitku in krvavicah... Ko smo se začeli pripravljati za dopust v Sloveniji, sta me oče in mama strašila, da bom žejna in lačna če ne bom govorila slovensko, saj stara mama ne razume angleškega jezika. V strahu, da se bo to zgodilo, sem se hitro naučila besed kot so:Jaz sem lačna. Jaz sem žejna. In kje je stranišče? ...Mislim, da otroci, ki uporabljajo dva jezika, so še bolj bistri in sposobni...

...Poslušajte me, da bom jaz poslušala vas! Moje ime je VIDA ISTENIČ. Stara sem sedemnajst let in živim v Petershamu. Moja mama in ata sta Primorca. Rodila sta se v Črnem vrhu nad Idrijo... Letos bom ponosna maturirala iz slovenščine po štirih letih učenja... Spominjam se mojega prvega dne v slovenski šoli. Tisti dve uri pouka sta bili najdaljši. Gledala sem na uro, toda urina kazalca sta se mi zdela nepremakljiva. Mislila sem si:kako nepravično je, da ne bom več imela prostih sobot. Čeprav sem se upirala, da ne bom šla v šolo, nisem ničesar dosegla. Moja mama se je odločila, da moram iti v slovensko šolo in kadar moja mama kaj odloči, nima smisla reči "ne." Danes sem ji hvaležna... Avstralska vlada podpira delovanje skupnosti, ki ohranjajo svojo kulturo in navade preko SBS radia in televizije sobotnih šol, verskih središč, kjer imajo maše v različnih jezikih, klubov in restavracij, ki nudijo pestro izbiro jedil iz vsega sveta.
Zdaj moramo biti ponosni, da smo Slovenci. Mi smo najsrečnejši ljudje na svetu, ker imamo najlepšo deželo na svetu...

...Jaz sem MOJCA DEBEVEC. Naša družina, starša in štirje otroci, živimo v sydneyski občini Ryde-u. Mama je doma s Prema pri Ilirski Bistrici, oče pa je iz Begunj pri Cerknici. Slovensko šolo v Bankstown-u sem obiskovala štiri leta. Isto šolo obiskujeta tudi moji sestri...Ob koncu šolanja na srednji stopnji bi se rada zahvalila svojim staršem za skrb in potrpljenje kot tudi učiteljicam slovenskega jezika Danici Grželj, Lizi Reji in Marizi Ličan. Lepa hvala družini Gašperšič, ki mi je omogočila prevoz, posebno še Heleni in Robertu, ki sta tudi obiskovala slovensko šolo. Naj zaključim svoj govor z dejstvom, da imamo otroci slovenskih staršev dve domovini in iz obeh moramo zajeti vse najboljše za našo prihodnost.

...Moje ime je DENISE, pišem se MATUŠ. Rodila sem se v Sydneyu in sem sedemnajst let stara. Živim v Merrylands-u s starši in mlajšo sestro. Jaz hodim v dvanajsti razred in bom letos maturirala. Ob sobotah hodim v slovensko srednjo šolo...
Moja starša sta Prekmurca iz Slovenije. Oba sta iz vasi Čepinci. Skupaj sta pobegnila v Avstrijo. Po dveh mesecih sta se preselila v Avstralijo. Potovala sta z ladjo Aurelia. V Avstralijo sta prišla v novembru leta 1957...Jaz sem bila že dvakrat v Sloveniji...S težkim srcem sem se vrnila v Avstralijo. Šele takrat sem resnično razumela občutke

→

svojih staršev, ki so morali zapustiti ljubljeni rodni kraj z željo po boljšem kosu kruha. Vsako stvar je treba plačati in moja starša jo plačujeta z večnim domotožjem...Sedaj imam tudi jaz dve domovini. Moja starša sta zavedna in ponosna Prekmurca, zato sta me vzgajala v prekmurskem duhu. Hvaležna sem jima, da lahko "gučim" po prek mursko...

...Imenujem se LINDA HREN in sem stara 17 let. Živim v Albion Parku, ki leži 30 km južno od Wollongonga. Slovensko šolo sem obiskovala dve leti. Vsako soboto sem se z avtom vozila najmanj eno uro v eno smer...Prepričana sem, da sem dobila pobudo za učenje slovenščine po drugem obisku prelepe domovine svojih staršev...
Zelo sem ponosna, da sem letošnja maturantka iz slovenskega jezika. Veliko sem se naučila:pisanja, branja, slovnice, literature, zgodovine in zemljepisa. Da sem si lahko pridobila to znanje, se moram zahvaliti svojim staršem, ki so mi nudili potovanje v Bankstown in mi pomagali pri učenju. Posebno bi se rada zahvalila učiteljici Marizi Ličan, ki nas je tako skrbno pripravljala na maturo.

...Jaz sem VESNA LUKEŽIČ, sestra Karla Lukežič-midva sva dvojčka zato sva skupaj začela osnovno šolo in skupaj bova končala srednjo šolo. Kam naju bo vodila življenska pot pozneje, res še ne veva...moja stara mama je bila lepa ženska. O tem sem se prepričala osebno, saj je dvakrat obiskala Avstralijo. Štiri mesece pa sem preživela v družbi stare mame v Sloveniji. Pred nekaj meseci so mi sorodniki iz Slovenije telefonsko sporočili, da je stara mama za vedno zaspala. Njena smrt me je zelo prizadela in razžalostila...Osebno mi je bilo še bolj žal, ker moja draga stara mama ne bo mogla spremljati vzdušja in ponosa maturantskega slavja. Vem, da bi bila zelo ponosna, da sta kar dva vnuka istočasno opravljala maturitetni izpit iz materinega jezika v dalnji Avstraliji. Upam,da bo namesto nje užival dvojno zadovoljstvo njen sin, najin oče, kateremu sva hvaležna za pozornost in vse dobrine, najini mami Mariji pa za neizmerno ljubezen in razumevanje.

...Ime mi je DENIS CESAR. Star sem osemnajst let in živim v predmestju Sydneya v Bonnirigg-u. V naši družini smo:starša Marjan in Štefka, sestra Sonja in jaz...Letos bom maturiral, sestra Sonja, ki obiskuje deseti razred, bo letos mala maturantka iz slovenskega jezika. Moj oče je s Pivke na Primorskem. Ko je bil star osemnajst let je pobegnil v Italijo. Od tam je imigriral na Švedsko. Leta 1967 je prišel v Avstralijo. Moja mama je po rodu Ukrajinka. Rodila se je v Argentini in ko je bila stara štiri leta je prišla v Avstralijo. Ko se je poročila, se je srečala s staro mamo in s starim očetom, ki sta se tudi preselila iz Slovenije v novo deželo Avstralijo. Skupaj so se učili jezikov:mama slovenskega, stara starša angleškega...
Prav v času, ko je v Sloveniji potekala vojna, smo mi opravljali ustni del preizkusnega maturitetnega izpita. Spominjam se, da smo bili zaskrbljeni in potrti. Tisti izpit je bil najtežji. Ko smo prišli domov, smo videli starše, ki so z resnim obrazom spremljali novice iz domovine preko radia in televizije. Mislim, da smo bili takrat najbližji-mladi in starejši, združila nas je žalost kot pozneje praznovanje samostojne slovenske države. Po dežju pride sonce! To sonce vam bomo delno prinesli tudi mi, maturantje na trinajstem maturantskem plesu, ko bomo kot ponosni nasledniki slovenske dediščine predstavili gostom novo slovensko državo.

...SAŠA ŠAVEL-pred dobrim letom, ko sem prispela v Avstralijo, sem se morala sprijazniti z mislijo, da moj prihod pomeni tudi soočitev z raznimi spremembami v šolskem in družbenem okolju.
In res, že po prvem preživetem dnevu v šoli sem opazila, kako zelo različen je šolski sistem tukaj, od tistega, ki sem ga bila navajena doma Težje je skleniti trdne vezi s sošolci, kajti pri vsakem različnem predmetu sem morala menjati razred in sem spet bila vsako uro obkrožena s čisto drugimi sošolci in sošolkami...Tukaj si večina dijakov ne pridobi nobenega splošnega znanja na področju geografije, biologije, tujega jezika in drugih, ker jim pač ni potrebno izbrati teh predmetov. Iz tega sledi, da dosti dijakov, ki bo letos končalo srednjo šolo, ne bo vedelo, kje se nahaja Evropa ali Amerika in to je zelo žalostno....Čeprav mi je bilo težko vstopiti v angleško govorečo družbo, sem si razširila svoje obzorje in utrdila znanje angleščine, ki bo pomembno pri moji nadaljni poti na univerzo.

...Ime mi je LAURA GRENFELL in stara sem sedemnajst let. Ko sem bila majhna, sem živela nekaj časa v Sloveniji. Iz tega časa imam veliko lepih spominov-takrat sem bila najbolj vesela-znala sem govoriti slovensko in počutila sem se kot slovenska deklica. Kasneje, ko sem se vrnila v Avstralijo pa sem veliko tega pozabila. Zato sem se začela učiti zadnji dve leti slovenščino v Bankstownu.
Živim v Armidalu in zato se učim slovenščine potom dopisovanja.

...TANJA BREŽNIK-21. november je za mene dan, na katerega zelo težko čakam. To je dan zaključka šole, maturitetnih ispitov in velikih skrbi. Vesela in nekoliko brezskrbna doba srednješolskih let bo za vedno za menoj. Pred menoj pa se odpirajo vrata v neko nejasno bodočnost, polno konkurenčnega boja.
Med maturitetnimi predmeti so: matematika, angleščina, zgodovina in drugi splošni študijski predmeti, med katere spada tudi slovenščina. Vesela sem, da sem se vsaj naučila jezika svojih staršev. Rada bi vam povedala o mojih načrtih za velike počitnice, ki se bodo pričele po končanih izpitih. Najprej bom seveda pospravila in očistila mojo sobo. Veliko knjig bom vrnila v šolsko knjižnico in se poslovila od svojih učiteljev. Nekatere mogoče ne bom več videla. Ker pa bi rada med počitnicami tudi nekaj zaslužila, si bom poiskala delo, seveda pa tudi na oddih in šport ne bom pozabila...Tudi veliko fotografij čaka na albumsko ureditev. Slike iz mojih otroških let sem zelo lepo uredila in mi tako obujajo lepe spomine, še posebno na moja potovanja z očetom...

Slovenska gimnazija Bankstown-Sydney, šolsko leto 1991

Dijaki 11.in 12. razreda-peta z desne Liza Reja, šesta Mariza Ličan

13. MATURANTSKI PLES

V soboto, 30. novembra 1991 smo v Sydneyu slovesno proslavili 13. maturantski ples pri Slovenskem društvu Sydney. Nad 500 gostov je z zanimanjem, smehom in solzami spremljalo kulturni program, posvečen slovenski besedi in Sloveniji, katerega "zvezde" so bili maturantje. Šestnajst dijakov, trinajst deklet in trije fantje, je opravilo zrelostni izpit iz slovenskega jezika v državi Novega južnega Walesa. V štirinajstih letih je maturiralo 124 dijakov. Za Marizo Ličan, ki je vse dijake pripravila na maturo, je že čas, da bi se upokojila, tako je namreč njeno osebno mnenje, s katerim pa se maturantje ne strinjajo.

Večer slovenske besede, ki je največja kulturna prireditev v Sydneyu, se je pričel s petjem himn: slovenske, avstralske in študentovske Gaudeamos igitur v izvedbi moškega pevskega zbora Triglav pod vodstvom sestre Frančiške Žižek. V dvorano, okrašeno s slovensko zastavo je ponosno vstopilo 14 maturantov. S pozdravnim nagovorom se je predstavila podpredsednica Slovenskega šolskega odbora za NSW. Nato sta povezovalca večera, lanska maturanta, Helen Gašperšič in Roger Toni prebrala smisel gesla večera. Sledil je nagovor ravnatelja Srednje šole v Bankstownu g. Tonija D'Abrere, ki je požel največji aplavz. Potrudil se je in navzoče nagovoril v slovenščini in podelil priznanja najboljšim dijakom. Margaret Hatežič, maturantka iz leta 1987, ki je dokončala študij na sydneyskem konservatoriju je podelila spominske plakete-darilo Slovenskega šolskega odbora za NSW in knjižna darila Slovenske izseljenske matice iz Ljubljane. Nato so dijaki 12. razreda, po stari navadi, predali ključ znanja, pa tudi šibo dijakom 11 razreda. V zahvalo navzočim in ljubljeni Sloveniji so maturantje ob spremljavi ansambla Lipa zapeli pesem Moja Slovenija, ki je ganila tudi goste iz avstralske družbe. Najboljši maturantki Saša Šavel in Wendy Trdoslavič sta prejeli darilo lektorice Aleksandre Bizjak, ki je v svojem nagovoru poudarila pomen znanja jezika in jih pozvala k študiju na Macquarie univerzi v Sydneyu. Željo, da bi ohranjali znanje materinega jezika je podprl tudi predsednik Slovenskega društva Sydney g. Štefan Šernek. Za popestritev programa so poskrbeli mladinski zbor Nove steze in verskega središča ter moški pevski zbor Lipa-SDS. Program so zaključili člani folklorne skupine Planica SDS. Učiteljica maturantov se je od njih poslovila z besedami: Ostanite zvesti in ponosni dediči slovenske besede Oznanjajte lepote in kulturo Slovenije, ki si utira pot v svet. Bodite vi njeni glasniki!

NAGOVOR G.TONIJA D'ABRERE

Spoštovani gostje in dragi slovenski prijatelji!
Letos je že desetič, da sem vas nagovoril na tej posebni prireditvi. Vsako leto naprošam starše in člane skupnosti, naj bi podprli zanimanje za slovenski jezik in vpisali otroke v sobotno šolo. Vem, koliko ste prizadeti vi študentje, ki posvečate sobotne dopoldneve učenju jezika, medtem, ko vaši prijatelji počivajo. Da, potrebna je vztrajnost!
Vztrajati morate, ker ste Slovenci. Vztrajati morate posebno po tem, kar se je dogodilo v vaši domovini. Vztrajati morate, ker kultura in jezik sta dragocena. Po nedavni tragediji vojne se morate zavedati, kako boleče je dejstvo, če sta kultura in jezik ogrožena od napadalcev.
Vojni napad ni največja nevarnost za kulturo...kajti dokler bo živel Slovenec, se bo boril proti tistemu, ki bo skušal zbrisati kulturo Slovenije. Veliko večja in nevarnejša grožnja za slovensko kulturo je vaše lastno ugodje, zaradi katerega niste zmožni predati kulture in jezika mlajši generaciji. Učakali boste čas, ko bo slovenska kultura izginila s te celine. Ne zaradi napadov drugih narodov, ampak vsled zanemarjanja vaših dolžnosti do nje. Usoda jezika je odvisna od vas! Naša posvojena dežela potrebuje ljudi, ki jo bodo obogatili s svojo kulturo in jezikom iz rojstne domovine. Ukrepajte zdaj!, sicer se zna zgoditi, da še pred iztekom tega stoletja ne bo več slovenščine v tej deželi. Nocojšnja čudovita prireditev bo lep spomin!

SEZNAM MATURANTOV

TANYA BREŽNIK
DENNIS CESAR
MOJCA DEBEVEC
VANESSA FABJANČIČ
ROBERT GAŠPERŠIČ
LINDA HREN
VIDA ISTENIČ
MARIANNE KOS
BETTY LOVRENČIČ
KARL LUKEŽIČ
VESNA LUKEŽIČ
DENISE MATUŠ
WENDY TRDOSLAVIČ
INGRID ŽARN
SAŠA ŠAVEL
LAURA GRENFELL

NAŠA SLOVENSKA DOMOVINA– NAŠA BESEDA MATERNA

Naša slovenska domovina je v tem zgodovinskem letu 1991 postala svobodna, neodvisna. Pot do tega je bila dolga, trnjeva in strma in še niti ni prehojena do konca. Le naša neomajna trdna volja nam more zagotoviti, da bo naša neodvisnost postala resnična stvarnost. Tako so se izpolnile želje vseh, ki nam slovensko srce bije v prsih. Končno smo svoji gospodarji na svoji zemlji. Naše matere so nas učile izgovarjati slovenske besede, zato se naš jezik imenuje materina beseda. To je najdražji zaklad, ki je prehajal po naših dobrih materah od roda do roda do današnjega dne. Materina slovenska beseda je naš spoznavni znak, ki nam daje slovensko identiteto. Naš jezik nas pa tudi povezuje med seboj. Naj človek zna še toliko tujih jezikov, materina beseda je najslajša beseda.

IZ ALBUMA

Sydney, 30.11.91. Z maturantskega plesa...

Slovensko društvo Sydney, 17.11.91. Zasaditev lipe

Slovensko društvo Sydney, 11.11.91. Z leve: Avstralski politik Ted Grace in Marjan Kovač

Na SBS Radiu 2 EA v Sydneyu se je v času zadnjih treh mesecev zvrstilo na slovenski oddaji kar precej pomembnih oseb. Lepo in zanimivo bi bilo, če bi lahko objavili vse razgovore, toda odmerjeni prostor nam tega ne dopušča.
Vsekakor smatramo, da so bile zelo pomembne besede, ki sta jih našim poslušalcem povedala provincial dr. Miha Vovk in koperski škof Metod Pirih, ki se je od nas poslovil s sledečimi besedami:

Za konec bi vam rad podaril skromno duhovno popotnico. PROSIM, DA BI SE MED SEBOJ SPOŠTOVALI, da bi bili med seboj POVEZANI KOT BRATJE IN SESTRE, kot otroci istega majhnega slovenskega naroda, ki je postal prav v tem letu znan po vsem svetu; da bi si med seboj pomagali; da ne bi drug drugemu nasprotovali brez ozira na svojo preteklost, na svojo versko, politično ali strankarsko pripadnost, ampak da bi se v zavesti, da smo otroci iste matere Slovenije vedno med seboj spoštovali, se ljubili in si pomagali in s tem koristili drug drugemu. Na ta način, če boste med seboj složni, povezani, se boste kot narod v Avstraliji, v svoji drugi domovini kot jo nekateri imenujete, tudi najdlje ohranili. Iz edino sem bil presenečen na tem potovanju, ko sem bil gost pri različnih slovenskih družinah, da ste povsod bodisi pred ali po jedi molili. Kot družinski ljudje s tem ohranjate in poglabljate svojo vero in svoj materin slovenski jezik. Zanimajte se, dragi slovenski rojaki ter poglabljajte slovenske korenine v slovenski venosti, v slovenski identiteti in v slovenski kulturi.
Ob koncu bi se rad zahvalil vsem in vsakemu posebej, s katerim sem se osebno srečal ali tistim, ki so me slišali po radijskih valovih, predvsem pa patroma Valerijanu in Cirilu, ki sta nosila breme odgovornosti za moje potovanje, ki sta ga organizirala in vam vsem, pri katerih sem se srečal ali za kratek čas ustavil in tako sem bil deležen vaše gostoljubnosti ter prisrčnosti in iskrenosti. Prepričan sem, da so prav po vaši zaslugi in darovih mnogi vaši domači v Sloveniji popravili ali obnovili ali celo sezidali hiše. Na področju moje koperske škofije je preko 600 cerkva in prav gotovo tudi z vašimi darovi marsikatera župnijska ali podružniška cerkev ni propadla ali se podrla s tem, ko so duhovniki, ki so za to delo odgovorni tudi z vašimi prispevki obnavljali ali popravljali vaše domače ali podružniške cerkve. Za vse to bogastvo in darove, ki jih je bila deležna naša Slovenija ter za pozornost, ki ste mi jo izkazali, se vam prisrčno in iskreno zahvaljujem. Naj vas Bog ohranja pri vaših delih in načrtih v upanju, da se bomo še srečali tukaj ali doma. Ne bom vam rekel ZBOGOM ampak NA SVIDENJE!

* * *

NE SPRAŠUJ KAJ BO TVOJ NAROD STORIL ZATE, VPRAŠAJ SE, KAJ BOŠ TI STORIL ZA SVOJ NAROD!

To je ena izmed misli, ki jih je zaupal poslušalcem provincial dr. MIHA VOVK

Misel, ki jo je izrekel na Svetovnem slovenskem kongresu dr. Pregelj, Slovenec iz Washingtona:ne sprašuj, kaj bo tvoj narod storil zate, vprašaj se, kaj boš ti storil za svoj narod! Vendar je ta misel, ki ima svojo tezo za vse Slovence doma in po svetu. K tej misli bi dodal drugo misel, ki je z zasedanja Svetovne konference regij, kjer je 130 predstavnikov izjavilo, da različna verstva sveta temeljijo na istih moralnih vrednotah, zato imajo verstva veliko nalogo in odgovornost odstranjevati predsodke in človeka vzgajati za najvišje vrednote, kot tudi vest oblikovati k miru in pravičnosti. Tretjo misel pa bi vzel iz Pavlovega pisma. Naj izmed nas izgine vsaka zagrenjenost in srditost in jeza in vpitje in zmerjanje z vso hudobijo vred. Bodite pa drug do drugega dobri in usmiljeni in odpuščajte drug drugemu in živite v ljubezni. Apostol vabi občestvo, naj živi v edinosti, medsebojnem razumevanju in sodelovanju. Pavel se je dobro zavedal, da je edinost, medsebojno razumevanje in sodelovanje med kristjani tisto, kar drugim ljudem dokazuje, kako jih Bog ljubi in rešuje. Zato je prizadevanje in skrb da gojimo edinost v različnosti velika odgovornost, na katero premalo mislimo. In kaj hočem s tem povedati?

Naj pojasnim s pri..erom iz življenja: umirajoči oče je poklical svoje otroke, da bi jim izrekel svojo poslednjo željo in prošnjo. Vsakemu je dla za palec debelo palico, naj jo zlomijo če jo morejo. Začudeni otroci so z lahkoto prelomili svoje palice. Nato je oče naročil, naj palice povežejo v butarico in naj zopet poskusijo zlomiti vse palice naenkrat. Nobeden tega ni zmogel. In oče je dejal:Dragi otroci, moja poslednja želja in prošnja je-bodite vedno tesno povezani med seboj in pomagajte si! Če boste taki, vas ne bo mogla nobena stvar v življenju zlomiti. Če pa se boste kregali in prepirali, vas bo že najmanjša preizkušnja zlomila.

V zgoraj omenjenih besedah apostola Pavla kristjanom v Efes našteva apostol Pavel dvojne stvari: negativne in pozitivne človeške lastnosti.
Negativne: zagrenjenost, srditost, jeza, vpitje, zmerjanje z vso hudobijo vred, stvari ki jih srečujemo v vsakdanjem življenju morajo izginiti iz našega življenja. Sovraštvo ima svoje otroke v vsaki zagrenjenosti, jezi, vpitju in srditosti. To naj izgine iz življenja Slovencev, kjerkoli so: v Adelaidi, v Melbournu ali v Sydneyu. Potem bo v njihovih srcih in v življenju prostora, da se naselijo pozitivne lastnosti: dobrota in usmiljenje in odpuščanje ter ljubezen drug do drugega.

Potem vas ne bo mogla zlomiti nobena preizkušnja, niti potrpežljivo čakanje na priznanje drugih narodov samostojnosti, svobode, ponosa in pokončnosti slovenskega naroda ali slovenske države. Potem bodo zedinjeni in medsebojno spravni mogli uresničiti svoje dolgoletne sanje o moji in tvoji domovini-državi Sloveniji, ki jih je naš veliki Prešeren v Zdravljici takole izrazil: Edinost, sreča, sprava, k nam naj nazaj se vrnejo, otrok kar ima Slava, naj si v roke sežejo, da oblast in z njo čast, kot pred spet bosta naša last.

Za nas vse te pesnikove besede konkretno pomenijo:
ne vprašuj, kaj bo tvoj narod storil zate, ampak kaj boš ti storil za svoj narod! Ali nekoliko spremenjeno ali zelo konkretno za slovensko skupnost v Sydneyu:
ne vprašuj kaj bo slovenska skupnost, pa naj bo to slovenska cerkev ali ta ali oni klub storila zate. Vprašaj se, kaj boš ti storil za slovensko skupnost v Sydneyu, pa naj bo ta zbrana okoli cerkve, okoli slovenskega kluba Triglav ali Slovenskega društva Sydney.

In še ena misel. Ali moram pozitivno odgovoriti, kakor ste že mnogi odgovorili na prošnjo za pomoč gospodarsko oslabljeni ter v vojni in naravnih ujmah močno ranjeni Sloveniji?

* * *

MISLI

Hude čase narede hudobni ljudje. Ljudje naj se spremenijo v dobre in časi se bodo izboljšali.

...

Čas izgubiti je največja izguba.

...

Jutri ne bomo več to, kar smo bili in smo.

...

Teror(sila) rodi odpor!

...

Človek človeku bog, človek človeku vrag.

IZ ŽIVLJENJA SLOVENCEV V VIKTORIJI

Piše: Anica Markič

TEBI SLOVENIJA

V petek 6. septembra se je vršil dobrodelni ples v dvorani slovenskega društva PLANICA v Melbournu.
Celoten dobiček večera je bil namenjen zbirki za pomoč Sloveniji, katero so organizirala vsa slovenska društva Viktorije, Slovensko versko in kulturno središče v Kew in Slovenski narodni svet Viktorije.
Prav tiste dni se je nahajal v Melbournu ansambel HENČEK, ki je na omenjeni večer skupaj z ansamblom KARANTANIJA zabaval vse prisotne. Zahvala gre obema skupinama glasbenikov pa tudi Franku Proseniku-pokrovitelju gostiteljev iz Slovenije, sicer pa so tako Karantanci kot Henčkovi fantje igrali na tej zabavi brezplačno.
Četudi je bil ples na delovni dan, je bila udeležba še kar zadovoljiva. Rojaki iz Geelonga so se pripeljali skupno v avtobusom, rojaki društva Snežnik iz Albury/Wodonge pa se te zabave niso mogli udeležiti zaradi prevelike oddaljenosti. Tudi članov nekaterih drugih društev je bilo malo, celoten večer je bil namreč organiziran na hitro, tako da ni bilo časa za večjo reklamo.
Večer je bil prijeten, razpoloženje je kalila edino zavest, da smo se zbrali zato, da pomagamo od vojne ranjeni rojstni domovini.
Bogat srečolov je med drugimi omogočilo tudi slovensko podjetje Euro International, ki je podarilo mramorne ploščice in kuhinjsko pohištvo. Slovenska slikarka Romana Favier Zorzut je podarila svojo sliko; mesnica Drava košaro mesnih izdelkov; Slovenski narodni svet Viktorije video kaseto SLOVENIJA NA BARIKADAH in slovenski narodni grb.
Dobitnik ploščic je bil pater Niko, kuhinjskega pohištva pa Simon Špacapan-predsednik Slovenskega narodnega sveta Viktorije. Pater Niko se je ploščicam odpovedal in tako bodo šle ponovno na drugo loterijo.

KOPRSKI ŠKOF DR. METOD PIRIH V MELBOURNU

Sredi septembra se je mudil v Melbournu za več kot teden dni visoki gost iz Slovenije dr. Pirih. V tem času je podelil sveto birmo, blagoslovil že skoraj končan Dom počitka matere Romane, ki bo nudil tolažbo in vso svojo udobnost marsikateremu Slovencu na jesen življenja. Dr. Pirih je obiskal tudi slovenska društva v Melbournu in društvo v Geelongu. Pri SLOVENSKEM DRUŠTVU MELBOURNE je škof posadil v spomin na svoj obisk avstralsko drevo. Visokega gosta so srečali tudi drugi avstralski Slovenci, ki so bili navdušeni nad njegovo prijaznostjo in odkritosrčnostjo.

DOBRODELNI POPOLDAN PRI S L O V E N S K E M DRUŠTVU V GEELONGU

Slovensko društvo IVAN CANKAR- GEELONG je v nedeljo, 13. oktobra priredilo DOBRODELNI POPOLDAN-v pomoč Sloveniji. To je bilo edino društvo v Viktoriji, ki je pripravilo posebno, individualno prireditev v ta namen,brez sodelovanja drugih slovenskih organizacij.
Četudi so prebivalci Geelonga še posebno prizadeti zaradi visoke brezposelnosti, kot tudi zaradi nesrečnih investicij v propadli Pyramid Building Society, so kljub svojim težavam izkazali svojo nesebičnost in dobro voljo. Visoka udeležba je govorila o tem, da so z vsem srcem pripravljeni pomagati svojemu narodu v Sloveniji v za njo tako kritičnih časih.
Deklamacije Huga Povha, Marcele Bole, Helene Leber in Franceske Deželak so doprinesle h kulturnemu delu programa, modna revija pa je program še posebej popestrila.
Čeprav nas je bilo iz Melbourna kar lepo število na tej prireditvi bi nas bilo lahko še več.

IN ŠE POMOČ SLOVENIJI

V soboto, 19. oktobra so znane sestre:Pavla Vizintin, Ela Sass in Milica Hajek s pomočjo svojih družin organizirale na privatnem zemljišču v Woodendu piknik. Na tem pikniku se je zbrala lepa druščina Slovencev, Hrvatov in drugih.V prijetni družbi smo skupno pokramljali in zapeli v pozno noč.
Ves dohodek piknika je šel za pmoč Slovencem v domovini. Pavli, Milici in Eli čestitam za odlično idejo, saj so tako dokazale, da bi se dalo urediti in organizirati še marsikaj v pomoč Sloveniji. Posebno priznanje gre vsem trem možem, saj ni niti eden Slovenec pa vendar vsi trije podpirajo Slovenijo.

20.OBLETNICA SLOVENSKEGA PRIMORSKEGA SOCIALNEGA KLUBA JADRAN

Klub Jadran je 19. in 20. oktobra slavil svojo 20. letnico obstoja. Kulturni program s plesom in športna srečanja so omogočila, da se je na zamljišču Jadrana zbrala lepa slovenska druščina iz vseh delov Avstralije.

JADRANU še enkrat obilo sreče za prihodnost.

ČESTITKAM SE PRIDRUŽUJE UREDNIŠTVO

SLOVENSKEGA PISMA

ARHIV: VOJNA V SLOVENIJI-NAŠI DOKUMENTI IN FOTOGRAFIJE

Zbiramo podatke: članke in fotografije iz časopisov, video kasete in drugo o letošnji vojni v Sloveniji. Prav tako tudi vso dokumentacijo "bitke" za priznanje Slovenije v Avstraliji.

Skoraj vsak Slovenec je v teh časih pisal kakšna pisma članom parlamenta ali slovenski vladi-pošljite nam jih. Prav tako pridejo v poštev tudi izrezki iz publikacij v Sloveniji.

Vsak prispevek je dobrodošel in vnaprej hvala .

Podatke in ves material poslati na naslov:
ANICA MARKIČ
16 HAMILTON PLACE
RINGWOOD NORTH
MELBOURNE, VIC 3134
Telefon:(03) 876 3023

SLOVENSKA MLADINSKA SKUPINA

SLOVENIAN YOUTH GROUP

SYG

Dear readers!

This is the first issue of SLOVENSKO PISMO to feature an English Youth section. It is hoped that this section will appear in subsequent issues of this periodical and special thanks goes to Stanka Gregoric for now including this section as part of SLOVENSKO PISMO. It is hoped that more English Sections will appear in this periodical.

In this issue, I would like to pose a number of questions that the reader can ponder over, with regards to what is occurring in Balkans at this present moment.

-Who was responsible for 'sucking' the Slovenian people into joining and artificially created country that was doomed to fail from the very start of it's existance in 1918?
-Who is responsible for the economic exploitation of the Slovenian people from 1918 to the present day
-Who is it that is still trying to enslave Slovenia, Croatia, Macedonia and Bosnia and Herzegovina either militarily or economically to remain in a country that was created by them solely for their benefit at the expense of the other nationalities?
-Who is responsible for the brutal loss of life and pro perty that occured in Slovenia following it's declaration of Independence on the 25th of June this year?
-Who is responsible for committing acts of genocide on the Albanian people living in Kosovo?
-Who is responsible for the unecessary rising of tensions in the republic of Bosnia and Herzegovina?
-Who is responsible for the Macedonian people wishing to live a new life outside the crumbled Yugoslav Federation?
-Who is solely to blame for the bloodbath occuring in Croatia at this present moment?
-Who si using World War Two atrocities to try and justify their brutal actions being commited on the Croatian people even though those events have no basis in this present conflict?
-Who is trying to force Slovenia to remain in a Yugo slavia that no longer exist by trying to destroy it economically?
-Who is trying to completely destroy Slovenia economically if they were unsuccessful in destroying her using military means?
-Who is attempting to use the Nazi method of illegally extending it's geographical boudaries for a reason that is not justified in the slightest?
-Who has been soley responsible for foreign invasions that have occured in Slovenia and is now occuring in Croatia, to be followed by Bosnia and Herzegovina and then Macedonia?

TO ALL READERS OF "SLOVENSKO PISMO", HAVE A MERRY CHRISTMAS AND A HAPPY NEW YEAR. ŽIVELA SAMOSTOJNA SLOVENIJA!

Written by LENTI LENKO

SLOVENIAN YOUTH GROUP

The Slovenian Youth Group of Melbourne was formed in March 1991 under the guidance of Father Niko. The positions offered were:
President: ROBERT BROZIC
Vice President: YELKA KUTIN
Tresurer:GREGORY HORVAT
Secretary:EVELYN KOJC
Mass Co-ordinator: VERONIKA SMRDEL
Music Co-ordinator:LENTI LENKO
Sports Co-ordinator:TONY BOGOVIC
MARKO CEK
Travel Agent:MAJDA BARIC

Our first meeting was held and it attracted forty seven members. We organized a Membership Fee of 20.00 dolars, which was placed into an account(to be used for the primary funding of functions).
Our aim at S.Y.G. is to allow all the Slovenian Youth throughout Melbourne to come together at one central location-Kew.
Our current situation in Melbourne is that due to our Slovenian Club arrangement in Melbourne, there tends to be segregation of Youth.
There are sub-divisions within the Youth Group to accommodate for the different ages. These include:
-Rozmarin Dancing Group
-Glasniki Youth Choir(10-18 years)
-Glasniki Youth Choir(18-.....years)

On the first Sunday of each month, the Slovenian Youth Group organises a mass. The Readings, Prayers Of The Faithful, Gifts and Collection and sing at the mass.
Successful outings include:
-The organisation of two Snow Trips: a three day trip to Falls Creek and a day trip to Mt Buller.
-Disco
-Fishing Trip
-Sports Day
-Barbecue

Our next major event is to organise a Dinner Dance for the Slovenian Community, to be held just prior to Christmas. The money raised will go towars the Youth Group, with the anticipation of a Summer Trip for the group.
Another factor requiring consideration is next years Youth Concert which is to be held in Melbourne. The Youth Group wishes to invite as many Australian Slovenian Youth for a get together. We plan to take the youth around Melbourne for sightseeing and after dark, take the older youth for a look at our night life.

Launching of poetry books
Melbourne,17.11.91.
Alenka and Paul Paddle, Lenti Lenko

DOM POČITKA M. ROMANE

MELBOURNE

OBISKOVALCI našega viktorijskega verskega in kulturnega središča v Kew z zanimanjem ogledujejo njegov prirastek: na zemljišču, levo od cerkvene stavbe, je zrastla iz avstralskih tal nova slovenska ustanova:

DOM POČITKA MATERE ROMANE

Končno vendarle! Precej let je že minilo od takrat, ko je naš slovenski duhovnik pater Bazilij v ta namen ustanovil in oznanil poseben SKLAD ter ga sam pričel z denarjem, ki ga je prejel kot odškodnino za avtomobilsko nesrečo. Darežljivi posamezniki so se pridružili in se še pridružujejo, nabirke so sledile in razne posebne prireditve(n.pr. vsakoletni WALKHATON naše mladine). V ta sklad je šel tudi izkupiček od hiš, ki sta ju dve avstralski dobrotnici v testamentu volili našemu verskemu središču.

Težja od nabiranja darov je bila pot za pridobitev dovoljenja avstralskih oblasti. Ko smo ga končno dobili, smo pa zadeli ob nepričakovana nasprotovanja sosedov in tudi občine Kew. Spet smo izgubili čas in tudi lepo vsoto denarja, a tribunal za te zadeve je le odločil v naše dobro. Naposled so nam oblasti na podlagi naše vztrajnosti in pridnosti-saj smo nabrali v teku let z obrestmi vred nad milijon dolarjev-dale zeleno luč ter odločile naši uspešni akciji tudi državno finančno pomoč. Pogodba z državnim oddelkom za te zadeve je bila podpisana in pričelo se je.

Med prijavljenimi graditelji je bil izbran JOŽE GOLENKO, naš rojak, ki se je res zavzel za delo. Izbiral je podjetja za razna dela pri gradbi in zdaj pri notranji opremi ter zunanji ureditvi, da gre vse dobro izpod rok ter je ustrezno našim finančnim zmožnostim. Z veseljem je bilo gledati pri delu oba slovenska zidarja-ALOJZA MARKIČA in RUDIJA KOLOINIJA' bivša fanta Baragovega doma, ki sta pred leti kot prostovoljca imela glavne zasluge pri gradnji naše cerkve svetih Cirila in Metoda. Dobri Bog naj da tudi zdaj svoj blagoslov, da darovi ne bodo predčasno pojenjali ter bo celotna stavba srečno in v dogovorjenem času končana.

ZAKAJ IME: DOM POČITKA MATERE ROMANE?

M. Romana Toplak, bivša dolgoletna predstojnica slovenske province frančiškank Brezmadežne, je bila že blizu osemdesetim letom svoje starosti, ko je pripeljala prvo skupino sester na delo med avstralske Slovence. Starejši v Melbournu se še spominjajo njenega materinskega smehljaja, ki je ogreval in prinesel sonček vsem, ki so se srečali z njo. Dom bo imenovan v njen spomin, saj že počiva na keilorskem pokopališču.

KOMU BO DOM POČITKA SLUŽIL?

Gradimo ga Slovenci s slovenskimi darovi za Slovence. Pravico za prijavo ima vsaka Slovenka oz. vsak Slovenec kjer koli v Avstraliji, ki čuti, da ji (mu) bo na jesen življenja ali v bolehnosti naš Dom olajšal življenje.
Druge narodnosti pridejo v poštev le v toliko, v kolikor je oseba povezana z našo narodno skupnostjo, n.pr. po poroki in sorodstvu(svaštvu), po izrednem prijateljstvu, pa darežljivost do nas in pomoči naši skupnosti.

KAKO BO DOM POČITKA SLUŽIL?

Dom počitka m. Romane ima trideset prijaznih sob-prostora bo torej za 30 ljudi. Po dve sobi imata skupne sanitarne pritikline(stranišče in kopalnico). Poročeni par bo imel po želji lahko skupno spalnico, drugo sobo pa za dnevno.
Osebje bo po možnosti slovensko, hrana iz skupne kuhinje in postrežba domača, razne dejavnosti za stanovalce bo oskrbelo vodstvo s sodelovanjem rojakov, zlasti s članicami Društva sv. Eme. Čas bo pokazal katere dejavnosti bodo najbolj pritegnile, da nikomur ne bo dolgčas. Za spremembo bo služila tudi počitniška hiša, ki jo imamo namen kasneje graditi na zemljišču ob morju, če nas bodo seveda rojaki podprli z darovi.

Paul Archibald
arhitekt Doma počitka

O DOMU POČITKA M. ROMANE

BILO je nekega dne v februarju 1985, ko me je pater Bazilij poklical in me vprašal, če bi hotel za slovensko skupnost napraviti načrte za Dom onemoglih(Nursing Home) s trideset posteljami. Stal naj bi na kupljenem zemljišču ob slovenski cerkvi in Baragovem domu v Kew.

Rad sem to slišal, a kot običajnemu Avstralcu mi ni bilo jasno, kakšne *vrste ljudje* so Slovenci in kje je Slovenija. Po iskanju sem dognal, da je Slovenija južno od Avstrije in je del države, ki jo Avstralci poznamo kot Jugoslavija.

Nato sem osebno spoznal Slovence kot prijazne in zanimive ljudi ter zelo navdušene ostati zvesti svoji tradiciji. Ta se kaže tudi v močni zavesti skrbeti za svoje rojake, starejše, v domačem okolju. Zadeva je postala tudi zame nekak čustveni razvoj: med menoj kot arhitektom in slovensko skupnostjo, ki mi je zaupala izdelavo načrtov, so se spletle vezi.

V dobo načrtovanja so se vrinili neljubi dolgi zastoji, katerih vzrok je bila najprej počasnost oblasti, potem pa še nasprotovanje stanovalcev okoliša kakor tudi občine Kew. Na nek način smo to preživeli.
Ker pa je med tem tudi oblast spremenila svoje zanimanje od domov onemoglih(Nursing homes) na hostele za starejše(Elderly Persons Residences, Special Accommodations Hostels), smo morali tudi mi spremeniti prvotne načrte ter si osvojiti novo pot, edino za končni uspeh.

V slovenski zamisli Doma počitka vidim priložnost, da vnesem kot arhitekt nekaj naravnega, obilico svetlobe in mehko prijaznost slovenske duše v zgradbo, ki naj bo polna optimizma, sproščenosti in upanja. Vašo zamisel vzamem kot priložnost, da zgradim Dom, ki naj bi bil bolj "sose-

KDO BO SPREJEMAL V NAŠ DOM POČITKA?
Vsekakor ne pater ali ena sama oseba. Odločal bo svet zaupnikov in njih svetovalcev. Začetnik ustanove je že pred časom oddal skrb za celotno ustanovo petim zaupnikom, katerih imena so znana in spoštovana med našo melbournsko skupnostjo(Simon Špacapan je glavni zaupnik, ostali pa po abecednem redu Francka Anžin, Anton Brne, Stanko Prosenak in Marko Zitterschlager). Ob smrti oz. odstopu katerega izmed njih, ostali izberejo na prazno mesto drugega. Tako bo svet zaupnikov stalno telo, ki bo sprejemalo rojake v Dom in Dom počitka m. Romane tudi upravljalo. Seveda pa imajo glede sprejema v Dom besedo tudi državne oblasti s svojimi pravili in zdravniki.

KAJ PA SO POGOJI ZA SPREJEM IN BIVANJE?
Narodnostno pripadnost smo že prej omenili. Prednost imajo vsekakor rojaki, ki so vsaj delno že odvisni od drugih, pa te pomoči nimajo ali vsaj ne v zadostni meri. Pogoji za bivanje pa so: sprejem hišnega reda in sodelovanje, saj brez tega sleherno družinsko življenje peša in prinese v skupnost nezadovoljstvo. Od vseh se pričakuje gotova moralna drža v obnašanju in besedi, treznost in poštenost.

KAJ PA FINANČNE OBVEZNOSTI?
Dom počitka m. Romane ne bo zgrajen za dobiček, ampak v pomoč rojakom na večer življenja. Upajmo, da se bo mogel vzdrževati z minimalno pristojbino stanovalcev, ki jo določajo državne oblasti: to je nekaj manj kot pokojnina, da tako delček ostane upokojencu za vsakdanjo uporabo. Kdor lahko daruje Domu večjo vsoto ob prihodu, bo hvaležno sprejeto in tudi državne oblasti tak dar celo svetujejo. Ni pa ta dar pogoj za vstop, če kdo nima ničesar prihranjenega. A gotovo bi ne bilo prav oddati vso svojo lastnino otrokom ali komur koli, pa priti v Dom prazen.

Prepričani smo, da bo Dom počitka za svoje delovanje in vzdrževanje še naprej potreboval darežljivih darovalcev in marsikatero skupno dejavnost (Walkhathon, srečolove, kako posebno prireditev v ta namen...), kar bo obveznost slovenske skupnosti- ob prijetni zavesti, da naša narodna skupnost Dom počitka poseduje in uporablja v svoje namene. Zato:bodimo ponosni na to našo ustanovo, ki je zrasla med nami! Sodelijmo pri podpiranju tudi v bodoče, kot smo doslej! Končno prav nihče ne ve kdaj bo ena izmed prijaznih sobic morda sprejela tudi njega...Življenje je zanimiva in včasih čudna igra, bodočnost pa nam je zakrita.
Naj tu dodam, da so in bodo vsi darovi za Dom počitka m.Romane neobdavčeni ter potrdilo za sleherni dar ob koncu finančnega leta lahko vložite za povrnitev takse.

KAM NAJ GREDO PRIJAVE?
Prijave za sprejem pošljite na naslov:MOTHER ROMANA REST HOME, P.O.Box 197, Kew, Victoria 3101
Prejeli boste splošne in podrobnejše informacije, kakor tudi odgovore na osebna vprašanja, kasneje pa še prijavnico in ostale napotke za dokončni sprejem v Domu..

KDAJ BO ZAČEL NAŠ DOM DELOVATI?
Stavba je bila v grobem dokončana do 15. septembra 91, ko jo je blagoslovil koprski škof dr. Metod Pirih, ki mu je slovenska škofovska konferenca naložila posebno nalogo:skrb za Slovence pos vetu.
Dokončno pa bodo vsa ostala dela-po računih gradbenika Golenka-zaključena okrog božiča. Računamo, da bomo kmalu po novem letu imeli slovesnost otvoritve, ki bo obenem tudi začetek sprejema stanovalcev.
Bog daj!

Zaupniki

ščina stanovalcev" kot pa ustanova, kjer bodo Slovenci živeli kot dobri sosedje v človeka vrednem okolju, kjer bo za vse lepo poskrbljeno in bodo tudi sami sodelovali v skrbi drug za drugega.

Kot sleherna zgradba, ki ima namen skrbstvo, ima tudi ta uprt pogled v bodočnost. Načrtovanje je prilagodljivo, ekonomsko, preprosto in domače, že v načrtih na papirju, kakor tudi v izgradnji. Tudi se bo stavba dobro podala k ostalim rezidencam ceste A' Beckett v Kew.

Stavba bo dala stanovalcem občutek zavetja, a osvetljena bo z naravno lučjo in obdana z zelenjem do take mere, da občutka ustanove ne bo čutiti.

Obednica in dnevni prostor bosta imela z lesom obdane stene, odprta bosta in zračna ter bosta nudila neprekinjen pogled na zelenje vrtičkov. Kljub skrbno odmerjenem prostoru načrt predvideva venec zelenja okrog stavbe, tri dvorišča z zelenjem in cvetjem, z opeko tlakovano teraso in gredicama ob vhodu ter prostor za barbeque med Domom in cerkveno stavbo. Vsaka spalnica pa bo seveda zasebnega značaja.

Posrečena je misel, da bosta cerkev in Dom počitka tesno povezani ustanovi, to pa mi zatrjuje, da bodo nastale tesne vezi med stanovalci Doma in slovensko skupnostjo, ki redno zahaja v slovensko cerkev, dvorano in Baragov dom.

SLOVENSKI REKI

Starost ni rada sama.
.....
Veselo srce je pol zdravja.
.....
Toliko si zdrav, kolikor se počutiš.
Toliko si mlad(–star), kolikor se počutiš.

VERSKA IN KULTURNA SREDIŠČA V AVSTRALIJI
ter UREDNIŠTVO IN UPRAVA "MISLI"
želijo vsem bralcem SLOVENSKEGA PISMA
vesel Božič in srečno Novo leto 1992

Na pobudo avstralsko-slovenskih literarnih delavcev
je SLOVENSKI NARODNI SVET
VIKTORIJE
predstavil kulturni program z naslovom

SLOVENSKA BESEDA

in

PREDSTAVITEV KNJIG

17. novembra 1991, ob 11.30 dopoldne
v verskem in kulturnem središču Kew,
19 A'Beckett Street, Kew

Poročilo patra NIKA ŽVOKLJA

Na pobudo avstralsko slovenskih literarnih delavcev je Slovenski narodni svet države Viktorije pripravil kulturni program z naslovom SLOVENSKA BESEDA in ob tej priliki je bila tudi predstavitev pesniških zbirk in otroške slikanice, knjig, ki so zadnji čas obogatile kulturno nebo naše narodne skupnosti.
V nedeljo po maši, kar je za naše ljudi najbolj primeren čas, se je v cerkveni dvorani zbralo veliko število slovenskih rojakov, da bi prisluhnili kulturnemu programu in se srečali z ustvarjalci pesniških zbirk. Okrasitev dvorane in odra je dala slutiti, da je to edinstven kulturni dogodek, pomemben ne samo za našo narodno skupnost, temveč v marsičem tudi obogatitev avstralskega kulturnega prostora.
V programu so se s kratkimi opisi življenja in dela prepletale pesmi posameznih avtorjev, za popestritev pa so poskrbeli naši mladi glasbeniki:
Lenti Lenko(študent 1. letnika keyboarda na La Trobe univerzi v Melbournu), Igor Denša(velik pianistični talent) ter mlada violinista Alenka in Paul Paddle. Druževanje besedne in glasbene izpovedi je bilo enkratno.
Predstavitev knjig posameznih avtorjev:
BERTA PRIBAC (avtorja prve slovenske pesniške zbirke v Avstraliji BRONASTI TOLKAČ) PROZORNI LJUDJE, ki je izšla pri Mladinski knjigi v Ljubljani.
WHISPER-ŠEPETANJE avtorice DANIJELE HLIŠ, ki je izšla pri avstralskem založniku v dvojezični izdaji.
VSE POTI avtorice DRAGE GELT, ki je bila do sedaj bolj znana po svoji knjigi THE SLOVENIANS FROM THE EARLIEST TIMES, razširjene po deželi anglo-saksonskega sveta.
JESENSKO LISTJE, prva zbirka pesmi avtorja IVANA BURNIKA LEGIŠE, ki je za to priliko pripotoval iz Adelaide.
Dvem zbirkam s Krasa je naša ljudska pesnica MARCELA BOLE dodala še tretjo z naslovom KRAŠKI ODMEVI.
Predstavljena pa je bila tudi pesniška zbirka LIPA ŠUMI MED EVKALIPTI, ki je izšla v Ljubljani, v njej pa so predstavljeni naslednji avtorji: PAVLA GRUDEN, DANIJELA HLIŠ, PETER KOŠAK, MICHELLE LEBER, BERT PRIBAC, CILKA ŽAGAR in JOŽE ŽOHAR.
Poleg pesniške žetve smo se imeli priliko srečati tudi s slikovnico s kratko zgodbo slovenskega umetnika VASJE KOMANA in CAROL RILEY.
Naslov ekološke povesti je DREAMS in knjiga utira pot na avstralsko, ameriško, azijsko in evropsko tržišče.

Kulturnemu dogodku so prisostvovali pesniki: BERT PRIBAC, DANIJELA HLIŠ, MARCELA BOLE, DRAGA GELT, IVAN BURNIK LEGIŠA ter slikar-samostojni umetnik VASJA KOMAN.
Tudi pesmi patra BAZILIJA VALENTINA, IVANA LAPUHA in IVANKE ŠKOF so bile predstavljene.
Za okras dvorane so razstavili dela sledečih slikarjev: ROMANA FAVIER ZORZUT, DRAGA GELT, NATAŠA VINCENT, MAGDA in DAMIEN PIŠOTEK, ZORA GEC, LOJZKA FISTRIČ, JOHN KODRIČ, MARIJA OPPELT, LILY EGGLESTON, FRANCIS GELT. KATARINA ŠTRANCAR in METKA ŠKROBAR-SLAVIČ.

Kulturni prireditvi so tega dne prisostvovali vsi, ki se zanimajo za kulturo, med njimi tudi predstavniki vseh slovenskih šol v Viktoriji.

ZAČETNE IDEJE PRI OSNUTKU PROGRAMA SO DALI:
Ivo Leber, Draga Gelt, Anica Markič, Stanka Gregorič, Helena Leber, Elica Rizmal, Lucija Srnec, Stanko Prosenak in pater Niko Žvokelj.

KONČNI PROGRAM IZOBLIKOVALE IN PRIPRAVILE:
Draga Gelt, Lucija Srnec in Anica Markič.

PROGRAM POVEZOVALA IN BRALA VMESNE VERZE (Tagore, Li Tai Po-a ter ljudske pregovore in izreke): Helena Leber.

ŽIVLJENJEPISE PRIPRAVILA IN BRALA: Stanka Gregorič.

GOVOR PRISOTNIM: Simon Špacapan, predsednik Slovenskega narodnega sveta Viktorije.

PESMI BRALI: Lidija Lapuh, Elica Rizmal, pater Niko Žvokelj, Anica Markič, Hugo Povh, Ivo Leber, Lucija Srnec, Ana Birsa, Evelin Kojc, Ljubica Postružin.

TEKST v slikanici umetnika VASJE KOMANA "DREAMS" predstavila: Kristina Cestnik.

PISMO BARBARE SUŠA IZ Slovenije prebrala:Helena Leber.

POZDRAV PESNIKOM:
Stanko Prosenak, podpredsednik Slovenskega narodnega sveta Vik.

CVETNI ARANŽMA: Ivanka Kropich.

MAKRAMI: Slavica Kolarič

Pater Niko:ZDRAVLJICA

SPOROČILO

IZ SLOVENIJE...
OB KULTURNEM DOGODKU

"SLOVENSKA BESEDA"

DRAGI MOJI SLOVENCI,
POZDRAVLJENI V VAŠI TOPLI, SONČNI, NOVI DOMOVINI. KADAR ME LJUDJE DOMA SPRAŠUJEJO O VAS, NAVADNO REČEJO: „KAKO PA KAJ TVOJI AVSTRALCI?" S TEM SEVEDA NE MISLIJO, DA STE ŽE POSTALI AVSTRALCI, AMPAK LE POENOSTAVLJAJO ŽA VSAKDANJI POGOVOR PREKOMPLICIRAN IZRAZ – SLOVENCI V AVSTRALIJI. VEDNO SEM RADA NA TEKOČEM O VSEM, KAR SE DOGAJA V VAŠI SREDINI. VESELI ME, DA LAHKO VSEM S PONOSOM POROČAM O PODPORI IN PRIZADEVANJIH SLOVENCEV IZ AVSTRALIJE ZA NAŠO SAMOSTOJNO SLOVENIJO. PRAV GOTOVO BO PRIZNANJE SLOVENIJE S STRANI AVSTRALSKE VLADE PREDVSEM VAŠA ZASLUGA. RAZVESELJIVO JE TUDI DEJSTVO, DA ZDAJ DOMA RAZHEROMA POGOSTO BEREMO IN SLIŠIMO O PESTREM ŽIVLJENJU IN DELU SLOVENSKE SKUPNOSTI V AVSTRALIJI. ŠE POSEBNO PA SEM VESELA, KO OPAŽIM, DA SO TUDI MOJI POKLICNI KOLEGI – SLAVISTI – ZAČELI USMERJATI SVOJO POZORNOST NA SLOVSTVO, KI NI BILO ZAPISANO IN NATISNJENO DOMA ALI V BLIŽNJEM ZAHODSTVU. SREČNA SEM, KER VEM, DA SEM K SPOZNAVANJU SLOVENSKE UMETNIŠKE BESEDE NA AVSTRALSKIH TLEH PRIPOMOGLA TUDI JAZ IN ZATO MI JE ŽAL, DA ME DANES NI TU MED VAMI. VDAH IN ŽELIM SI, DA BO MOJA ŽELJA – PRITI SPET K VAM NA OBISK – OBRODILA SADOVE.

HUDO MI JE, KER NE ZDAJ, NE TAKRAT, KO BOM PRIŠLA, NE BOM MOGLA OBJETI MOJE DRAGE PRIJATELJICE, VRSTNICE IN VNETE RAZISKOVALKE SLOVENSTVA V AVSTRALIJI – IRENE BIRSA – KI SPI V PREREMENEM GROBU. A ŽIVLJENJE TEČE DALJE, ZATO BODITE ŠE ENKRAT PRISRČNO POZDRAVLJENI IN VEDITE, DA SE SKUPAJ Z VAMI VESELIM TEGA POMEMBNEGA DOGODKA. ŽELIM SI, ZATO PREDLAGAM, DA SREČANJE VSEH PISOČIH SLOVENCEV V AVSTRALIJI POSTANE VSAKOLETNO.

NAJ ŽIVI SLOVENSKA UMETNIŠKA BESEDA NA AVSTRALSKIH TLEH!
NAJ ŽIVI SAMOSTOJNA SLOVENIJA IN NAJ SE NJENE OSAMOSVOJITVE VESELIJO VSI SLOVENCI PO SVETU!

BARBARA SUŠA

PISMO IZ ADELAIDE

Prisrčno pozdravljeni!

Iz Melbourna sem se vrnil nasmejan in zadovoljen, kot če bi se vrnil iz gostije.
Kulturni program Slovenskega narodnega sveta Viktorije je bil zame poln kozarec TERANA. Bil je praznik, ki me je duhovno okrepil, ogrel, podprl in opogumil za nadalnje delo. Zamisel, priprava in izvajanje programa je bilo odlično. Vsebina bogato pisana in zanimiva. Hvala ustvarjalcem in predstavljalcem...
Veliko vas je, ki se nesebično razdajate za narod. Ne bom vseh našteval. Hvala vsem in vsakemu posebej! Hvala za končni aplavz prisotnih. Bog vas živi in trikrat HURA!

IVAN LEGIŠA
ADELAIDE

Ivan Burnik Legiša

JESENSKO LISTJE

Na kup pograbil sem jesensko listje,
vsa bujna rast poletja je šla mimo;
razcapan v srcu tih sprejemam zimo
in tožen gledam v bližajoči se onstran.

Neznan zapah zapira slastne upe,
izza rešetke želje v noč blestijo-
za soncem hlipam, leta v nič drvijo
in v vihri-hrepenenje klokota zaman.

Predčasno bom nemočna, vsihajoča korenina-
Osteklenela jezdila bo duša nad gladino,
takrat kolega nama toči rujno vino
in vriskaj mi, ko se prekucnem v grob pijan.

KNJIGE-

predstavljene na kulturnem programu SLOVENSKA BESEDA lahko naročite pri avtorjih, v Verskem in kulturnem središču Kew v Melbournu ali pri SLOVENSKEM NARODNEM SVETU VICTORIA-tajništvo:
(03) 755 2626 ali 752 0003

PODPRITE NAŠE SLOVENSKE USTVARJALCE

CENA:

PROZORNI LJUDJE-Bert Pribac.....20.-dolarjev
VSE POTI-Draga Gelt.....10.-dolarjev
WHISPER-ŠEPETANJE-Danijela Hliš..... 9.95.-dolarjev
KRAŠKI ODMEVI III.-Marcela Bole.....10.-dolarjev
JESENSKO LISTJE-Ivan Burnik Legiša.....10.-dolarjev
LIPA ŠUMI MED EVKALIPTI-zbirka.....15.-dolarjev

MELBOURNE, 17. november 91-PREDSTAVITEV PESNIŠKIH ZBIRK

Z leve: Elica Rizmal, Igor Denša, Alenka Paddle, Stanka Gregorič, Paul Paddle, Lenti Lenko, Lucija Srnec, Hugo Povh, Ivo Leber, Bert Pribac, Ana Birsa, Ljubica Postružin, Evelin Kojc, Anica Markič, Lidija Lapuh, Helena Leber.

Lucija Srnec deli predstavljene knjige...Z leve: Vasja Koman, Danijela Hliš, Bert Pribac, Ivan Burnik-Legiša, Elica Rizmal, Draga Gelt, Marcela Bole, Paul Paddle, Lenti Lenko, Hugo Povh, Ivo Leber, Stanko Prosenak, Ljubica Postrižin, Evelin Kojc, Lidija Lapuh, Anica Markič, Kristina Cestnik in Stanka Gregorič.

Z leve: Stanka Gregorič, Hugo Povh in Lucija Srnec.

PORTRETI

Nihče,
mi ne more vzeti vsega tega bogastva:
ljubezni,
opojnosti valujoče trave,
ponujene lepote mogočnosti narave...
Nihče,
nihče mi ne more vzeti tega bogastva-
bogastva podarjenega-
bogastva srca!

/Iz zbirke VSE POTI/

SLOVENKA S SRCEM ZA KULTURO

KDO JE DRAGA GELT?

Tiha, skromna, odmaknjena od vsakdanjega potrošniškega sveta in komaj zaznavna-v slogu:o, saj si ne zaslužim pohvale ali posebnega priznanja. Raje ne! Povesi pogled in zardi...

Tokrat bo pač morala brati kup laskavih in seveda resničnih besed o sebi- JE NAJBOLJ VSESTRANSKA KULTURNA DELAVKA MED SLOVENCI V AVSTRALIJI.

DRAGA GELT je bila rojena osmahčerka v Setnikarjevi družini v vasi Dobrova pri Ljubljani. Po končanem Učiteljišču v Ljubljani je živela najprej v Nemčiji in zatem je prispela v Avstralijo 1968. Takoj se je vključila v kulturno delo in učila v slovenski šoli, ustanovila folklorno skupino ter sodelovala pri dramski skupini v verskem središču v Kew.
Zadnjih 15 let uči v slovenski šoli Slovenskega društva Melbourne, kjer tudi vsa leta vodi folklorno skupino in skupno z drugimi kulturnimi delavci pripravlja nastope za praznike in kulturne dneve.
Draga je tudi član Slovenskega narodnega sveta Viktorije v katerem kaže svoje izredne ideje in delo v svojstvu kulturnega referenta. Prav tako redno prispeva k vsebini in izgledu Slovensjega Pisma. Piše pa tudi v MISLI in VESTNIK.
Zadnjih 8 let je zaposlena na Monash univerzi v Melbournu kot ilustratorka in tehnična risarka s pomočjo računalnikov. Deset let je tudi učila slovenščino v srednji šoli-"Saturday School of Modern Languages". Njena prva knjiga "Svet naših otrok"-"World of Our Children" je izšla pri Slovenskem društvu Melbourne ob praznovanju Medanrodnega leta otroka. Prav gotovo pa je njeno najobširnejše delo "The Slovenians from the earliest times"-zgodovina Slovencev v angleščini. Dobička od knjige se je Draga odrekla pod pogojem, da se ustanovi sklad za pomoč nadarjenim študentom. Draga je vedno rada risala in slikala. Uspešno je in še sodeluje na slikarskih razstavah.
Trenutno pripravlja skupno z Magdo Pišotek in Marijo Penca priročnik za učenje slovenščine najmlajših z naslovom "Učimo se slovensko".
Zbirka "VSE POTI", ki je bila predstavljena občinstvu 17. novembra 91 pa so njeni prvi poskusi v poetični prozi.

❁ Draga, kako in zakaj te je čolnič življenja pripeljal v Avstralijo?

Ko sem v Ljubljani končala Učiteljišče so mi bile vse poti do zaposlitve zaprte, o tem raje ne bi govorila.Bil je pač tisti čas...Odšla sem k sestri v Nemčijo, tam pa mi je prišel v roke naslov pokojne Anice Srnec, ki se je oglasila iz Avstralije. Od tu naprej se začne moja avstralska zgodba...najprej me je sprejela k sebi Srnečeva družina, potem sem živela pri sestrah v Kew, kasneje pa v hostelu.

❁ In kdaj si pričela s svojim kulturnim udejstvovanjem v slovenski skupnosti?

Najprej sem v Kew sodelovala v folklorni skupini, poučevala slovenščino v dopolnilni šoli in tudi v dramski skupini sem se znašla.

❁ Slišala sem, da si nekoč prejela nagrado za svojo črtico?

Ob obletnici Vestnika so v Slovenskem društvu Melbourne razpisali nagrado za najboljšo črtico. Moje delo Rojstni dan je bilo po mnenju ocenjevalcev najboljše. Kasneje so bile moje črtice objavljene tudi v Mislih.

❁ Kako si se lotila tako obsežnega, zahtevnega in končno tudi dragega dela-predstavitve slovenske zgodovine v angleščini?

Ko sem poučevala v srednji šoli slovenščino sem občutila kako pomanjkljiv je dodatni material iz zgodovine. Potrebovali smo nekaj kar bi bilo študentom dojemljivo, zaradi takratnega režima v Sloveniji pa nam sicer tukaj ni bilo dovoljeno uporabljati knjige od tam, ki so bile povrhu vsega še težke in preobširne.
Prvi osnutek mojega dela je bil napisan na 30 straneh s skrajšano zgodovino Slovencev in z raznimi fotografijami. Material je prihajal do mene iz ZDA, Evrope pa tudi iz same Slovenije in tako sem se končno odločila, da sestavim zgodovino v angleščini.

❁ Kako si sprejela nove teze slovenske zgodovine Joška Šavlija, Tomažiča in Mateja Bora v "Veneti, naši davni predniki? "

Do samega izida moje knjige o novi knjigi Veneti...še nisem ničesar slišala. Žal mi je bilo, da nisem mogla dodati svoji knjigi ta njihova odkritja.Joško Šavli je napisal kritiko o moji knjigi v Tržaškem listu, poslal mi jo je in izrazil svoje ožalovanje, ker nisem mogla dodati na novo odkrita zgodovinska dejstva o Slovencih. Upal je, da bo to možno dodati kdaj kasneje...sicer pa so me iz Sveta slovenskih organizacij Viktorije nekoč vprašali, če bi dovolila Mladinski knjigi iz Ljubljane, da pri njih izide slovenski prevod moje knjige.

In kako si končno zbrala vse podatke za knjigo The Slovenians from the earliest times?

Za slikovni material sem se obračala na muzeje, knjižnice in neke arhive v Sloveniji in celo drugod po Evropi. Glavni vir zgodovinskih podatkov sem našla pri Milku Kosu, Bogu Grafenauerju in pri J.Grudnu. Precej snovi je prišlo iz ZDA-to so bile podrobne študije duhovnika Alojzija Kuharja. Tudi knjigo ameriškega zgodovinarja Francisa Dvornika sem uporabila. Veliko sem se naslanjala na Leskovška, ki mi je dal pravzaprav prve smernice kako naj knjigo sploh uredim. Seznanil se je z mojim prvim rokopisom. Leskovšek živi v ZDA in je v službi na Inštitutu za slovenske študije-Studia Slovenica.

DRAGIN PESNIŠKI NAVDIH

Kdaj si pričela pisati svojo poezijo v prozi?

To kar je v knjigi je staro tri leta in sicer sem pričela pisati poezijo šele pred tremi leti.

Komu je posvečena tvoja zbirka VSE POTI?

Mojima otrokoma; hčerki Francis in sinu Eriku. Založnik knjige je Simon Špacapan in če bo kaj dobička bo en del namenjen moji bolni sestri v Sloveniji, drugi del-vsak dolar po knjigi pa Domu počitka Matere Romane v Kew v Melbournu.

DRAGA, KI JE ŠE NE POZNAMO-ILUSTRATORKA ZNANSTVENIH KNJIG

Draga je že osem let zaposlena na Monash univerzi kot ilustratorka in tehnična risarka s pomočjo računalnikov.
Novi svet Drage Gelt sem odkrila, ko so mi prišle v roke številne debele znanstvene knjige(od 700 do 1 400 strani) iz geologije in paleontologije (veda o fosilih), ki so polne njenih skic, zemljevidov in tabel.
Dragino ime najdemo tudi v informativnih knjižicah Australian golden project books, v raznih znanstvenih magazinih, npr. v Natural History, National Geographic v Avstraliji, Kanadi, Evropi in ZDA.

TO JE TOREJ NAŠA DRAGA GELT:
mati, društvena in kulturna delavka, slikarka, pesnica, zgodovinarka, ilustratorka in ne nazadnje učiteljica mnogim v Avstraliji rojenim, ki sledijo koreninam svojih staršev.Pravim ji, da je kot članica našega Slovenskega sveta v Viktoriji-naš dragulj. In ne motim se.
Upam, da ne bo Slovenca, ki ne bi podprl Dragino plemenitost in ki ne bi kupil njeno pesniško zbirko VSE POTI, saj bo s tem pomagal njeni bolni sestri, pa še domu počitka.To bo za Drago največje zadoščenje za vse njeno požrtvovalno delo v slovenski skupnosti-saj se sicer odreka vsakega dobička.
Tako Dragine knjige kot tudi pesniške zbirke vseh naših avstralskih Slovencev so lahko lepo darilo prijateljem, znancem in svojcem,tako v Avstraliji kot doma v Sloveniji.

Napisala STANKA GREGORIČ

Draga Gelt

NA ODRU ŽIVLJENJA

Življenje-na odru igra.
Okolje je barvnih luči množica-
več barvnih luči
iz različnih smeri,
lepša in izrazitejša je luč bela
v središču dogajanja...
Tu in tam luči na odru
niso v ravnotežju-
ni bele luči: ples senc samo,
a tudi najtanjša las vrže senco
in še ta se pridruži odsevu v temo.
Luči niso v ravnotežju;
ni bele luči na odru.
Bravne luči osvetlijo pbraze ljudi v različni luči:
zdaj v maski otožnosti,
s solzami;
a pomni: solza maska ni!
Zdaj luč osvetli obraz v pretvari-
maski smejoči;
zdaj v maski temne luči,
ko vrženi so nanjo žarki zavisti,
žarki ostudne, hlinjene prijaznosti;
v ogabni, spolzki hinavščini...
Večajo se zaupanja razdalje...
Kje so žarki resnice?
Zdaj luči osvetlijo
prazne oči, uprte v praznino...
Pobožajo žarki luči izklesana usta,
kjer bolečina brez krika,
brez vzdiha
skriva pepelnatih ostankov ogledala.

V perspektivi srca
razdalja
in resnica
se srečata.

PUBLIKACIJA O SLOVENIJI

Nevenka Golc Clarke in soprog Gerald sta sestavila publikacijo o Sloveniji pod naslovom:
REPUBLIC OF SLOVENIA
V knjigi so kopije dokumentov, ki so nam jih poslala slovenska ministrstva, nekaj dokumentov je nudila Clarkovim knjiga Drage Gelt "The Slovenians from the earliest times", pomoč je ponudil tudi Slovenski narodni svet Viktorije ter uredništvo Slovenskega Pisma. Prav gotovo pa je v knjigi najvažnejše in najobsežnejše delo avstralske odvetnice Sherrill O'Conor Sraj in strokovnjaka za mednarodno pravo Garry-ja Moor-a.
Precej informacij je Nevenka Clarke črpala iz tednika IN Nekatere dokumente je morala prevesti sama. Vse skupaj je informativna zbirka za angleško govoreče, saj obsega razen zgodovinskih dejstev tudi ekonomske, geografske, turistične, politične in druge podatke. V knjigi so navedeni razlogi zakaj Slovenija zahteva svojo neodvisnost.

DR. ANDREW THEOPHANOUS

POSTAL ČASTNI ČLAN SLOVENSKEGA NARODNEGA SVETA VIKTORIJA

Z leve: Elica Rizmal, pater Bazilij, Simon Špacapan, dr.Theophanous, Nevenka Golc Clarke, Stanka Gregorič in Stanko Prosenak

Slovenski narodni svet je v nedeljo, 10. nov. 91. v Slovenskem verskem in kulturnem središču Kew priredil družabni sestanek, na katerem so člani odbora poročali o delovanju SNS Vic od zadnjega srečanja širšega članstva. Na sestanek je SNS povabil tudi pomembnega gosta, zveznega laburističnega poslanca dr.Andrew Theophanousa, ki sicer tudi predseduje posebni skupini parlamentarcev za priznanje Hrvaške in Slovenije. Dr. Theophanous je postal častni član SNS VIC in več kot 100 prisotnih je bilo navdušeno nad njegovim govorom.

Elica Rizmal

G. PAUL FILING MED NAMI.....

Člani odbora Slovenskega narodnega sveta Viktorije so v petek zvečer, 29.nov.91. v svoji sredi sprejeli zaveznega liberalnega poslanca za Moore, Paula Filinga, ki je tajnik posebne skupine Poslancev za Hrvaško in Slovenijo. Paul Filing je skupaj z Gordonom Scholesom, ki je poslanec za Corio, v spodnjem domu avstralskega parlamenta sprožil predlog, ki je bil 13. nov.91. enoglasno sprejet. Predlog obsoja agresijo, naznani, da jugoslovanska vlada ne predstavlja več bivše federacije in zato ne deluje več kot njena vlada. Predlog poziva avstralsko vlado, da naj Avstralija ne sprejme več jugoslovanskega ambasadorja, kot predstavnika celotne Jugoslavije, niti kot njenega poglavitnega dela in da o tem obvesti OZN.

Se nadaljuje ➡

G.Paul Filing in predsednik SNS VIC g.Simon Špacapan

G.Paul Filing se rokuje z lastnikom restavracije VLADO'S, Vladom Gregurekom, ki nas vedno ugosti prisrčno in po skoraj polovični ceni. V času obiska dr. Jožeta Pučnika je bil celo gostitelj celotne skupine, ki je takrat preživela v tej eni najpopularnejših melbournskih restavracij prijetne trenutke. G.Vlado je Hrvat pa je kljub temu že dolga leta član Slovenskega društva Melbourne.

➡

Takoj naj bi se ustavile tudi vse sovražnosti, avstralska vlada pa naj prizna, da ni več mogoča ponovna vzpostavitev YU federacije, kakšna je obstajala doslej in da se začne pot do priznanja jugoslovanskih držav.
SNS VIC se je zahvalil Paulu Filingu za ves trud in delo, ki ga on in ostali parlamentarci vlagajo v pomoč Sloveniji in Hrvaški. G. Filing je pojasnil, da je ta posebna skupina nastala v začetku avgusta, ko je on povabil posamezne poslance, da se mu pridružijo. Skupina je od takrat narastla in šteje že 35 članov, ki se redno srečujejo. Povedal nam je o svojem obisku na Hrvaškem in v Sloveniji ter o srečanju s slovenskimi vladnimi predstavniki. Srečal se je z nekaterimi člani predsedstva in z namestnikom zunanjega ministra Zoranom Thalerjem, za katerega je rekel, da mu je podal najboljši opis situacije. Dal je popolno podporo slovenski vladi in rekel, da je navdušen nad tem kako se je pripravila na izvrševanje volje slovenskega ljudstva, na ustanovitev samostojne Slovenije. Pohvalil je pripravljenost slovenske obrambe in povedal, da res spoštuje pridnost in natančnost Slovencev in meni, da si bo Slovenija prav hitro opomogla, ko bo končno priznana. Naša domovina mu je bila všeč in dejal je, da nas popolnoma razume, da smo navezani na rodne kraje, sorodnike in prijatelje, ki so ostali tam, saj tudi on prihaja iz Britanije in ve, da ne bi mogel ravnodušno stati ob strani, če bi agresor napadel njegovo rojstno hišo. V spominu so mu ostali tudi lepo pobarvani španski jezdeci, to so tankovske prepreke, ki so oktobra, ko je bil tam, še vedno stali ob cestah med pokošeno travo.

Menil je, da mora slovenska vlada nadaljevati po isti poti naprej in da je res le stvar časa, da bo Slovenija priznana. Po najnovejših poročilih, ki prihajajo iz Evrope upa, da se bo to zgodilo vsaj do Božiča.
G.Paul Filing nam je svetoval naj ne obupamo in naj še naprej pritiskamo na vlado in njene predstavnike z zahtevo, da priznajo Slovenijo. Mi pa smo ga opozorili na težave, ki jih imamo s pošto in na dejstvo, da Avstralija še vedno ni dežela, v katero bi Slovenci lahko potovali s svojimi potnimi listi, čeprav smo že pred nekaj tedni zaprosili, da se avstralska vlada priključi tistim naprednim deželam Evrope, ki že priznavajo slovenske potne liste in denar.G Filing nam je obljubil, da bo naredil vse kar je v njegovi moči da nam pomaga. Na koncu smo se mu zahvalili, ker se je samo radi nas ustavil v Melbournu, po napornem tednu dela v parlamentu v Canberri od koder bi lahko odšel takoj domov v Perth. Na nas je naredil vtis odkritega in poštenega človeka, politika, ki se z vso močjo bori za demokracijo, človečnost in svobodo.

Elica Rizmal

GOSPODARSTVO

Melbournški Slovenci, člani Slovenskega narodnega sveta Viktorije, so že od same ustanovitve želeli ustanoviti gospodarsko združenje, ki bi omogočilo so delovanje s slovenskimi podjetji. Ko se je porajala ideja o enotnem poslovnem združenju pod okriljem ASK, je SNS Vic 21.9.91. organiziral ustanovni sestanek viktorijske podružnice, na katerem je dr.Boris Cizelj prisotnim podal osnutek pravilnika in smernice delovanja t.i. Združenja gospodarskih partnerjev Slovenije. Na sestanku, na katerem je bilo prisotnih 35 ljudi, je bil izvoljen upravni odbor. Na prvem sestanku novoizvoljenega upravnega odbora 7.10.91. je bil podrobneje obdelan predložen osnutek pravilnika. Upoštevane so bile želje in predlogi članov viktorijskega odbora na osnovi katerih so bile sprejete določene spremembe zakonika. Zapisnik tega sestanka je bil nemudoma poslan g.J.Faležu v Canberro, da ga posreduje organizatorjem v Sydneyu in Canberri.
Na ustanovnem sestanku za I.A.S.D.P. 14. 10.91. v Sydneyu, se teh sprememb ni upoštevalo, niti debatiralo o njih; dva od treh predstavnikov viktorijske podružnice sta, kljub opominu tretjega predstavnika Viktorije, brez pooblastila volila za dokončen pravilnik in ostale sklepe in pogodbo z dr. Cizljem, s katerim viktorijski odbor ni bil predhodno seznanjen.
Na drugem sestanku upravnega odbora viktorijske podružnice 8.10.91. je upravni odbor ponovno preučil realne možnosti in način poslovanja in odločil, da zaradi težke ekonomske situacije v Viktoriji, ne more prevzeti odgovornosti vzdrževanja ljubljanske podružnice, s čemer se je strinjal tudi Slovenski narodni svet Viktorije. Zato je upravni odbor S.B.A.A. sprejel naslednje sklepe:

1. **Viktorijsko združenje bo odslej samostojna organizacija, ki bo poslovala pod imenom Slovenian Business Association of Australia, Melbourne.**

2. **Letna članarina se porazdeli v tri skupine:**
   a/poslovneži(do štirje zaposleni) naj bi znašala 100.00 dolarjev
   b/srednji poslovneži 150.00 dolarjev (od štirih do deset zaposlenih)
   c/veliki poslovneži(nad deset zaposlenih) 200.00 dolarjev.

Viktorijsko združenje bo registrirano v Viktoriji na osnovi pravilnika S.B.A.A., ki je v končni fazi formuliranja.
Število članov, med katerimi so poleg Slovencev tudi Avstralci in Italijani narašča. Navezali smo stike z že obstoječimi trgovskimi zbornicami v Ljubljani in Mariboru. Prepričani smo, da bomo z lastno domiselnostjo in trdim delom, uspešna poslovna organizacija, ki ima že zdaj med člani poslovneže, ki že dolga leta sodelujejo s Slovenijo ter ljudi, ki v zadnjem letu vlagajo ves svoj prosti čas, pa tudi delovni čas in velika finančna sredstva za priznanje Slovenije.
Še to: viktorijski odbor S.B.A.A. je preveril članarine sličnih organizacij, kot že rečeno italijanske trgovske zbornice in ugotovil, da je edina sprejemljiva vsota člana ima v zgoraj navedeni tabeli. Vsaka višja vsota odbija zainteresirane in postavlja organizacijo na ne enaka tla.

Predsednik S.B.A.A.Melbourne
VINKO RIZMAL

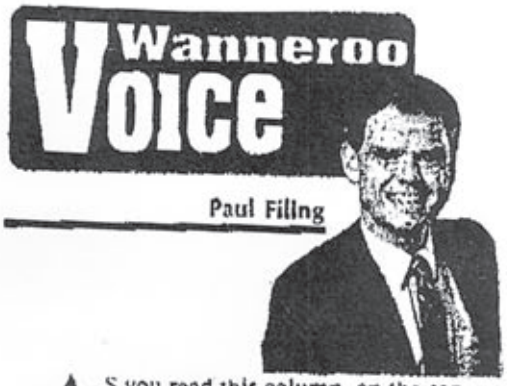
Tel:03 755 26 26 B/H
Fax: 03 755 1746

SPOROČILO OB KONCU LETA

Skoraj je pred vrati novo leto 1992. Poslavljamo se od starega-verjetno najpomembnejšega leta v našem življenju. Minulih 52 tednov-365 dni nam je prineslo veliko pričakovanja, upanja, ponosa, sreče, strahu, rojstev in smrti, žalosti in bolečine, veselja, prijateljstva, sovraštva, poguma, ljubezni, pokončnosti, dobrote in hudobij, prevar in še kaj...
Ne morem si predstavljati človeka, ki bi se ga to leto ne dotaknilo.
Naša rojstna domovina še ni nikoli visela na tako pomembni zgodovinski nitki-med biti ali ne biti-.
Za nas avstralske Slovence je bila še dodatna zaskrbljenost usoda naše Slovenije, njena ekonomija-preživetje. Lepo bi si bilo zamisliti čudežno palico, ki bi rešila vse tegobe-naše tukaj in tiste tam-osebno verjamem v čudeže, saj vsega kar se je tam dogajalo si nismo mogli predstavljati niti v sanjah.
Prepričana sem, da je pred nami lepa bodočnost, toda samo tedaj, ko bo sleherni izmed nas spremenil sovraštvo v ljubezen in našel toliko poguma, da bo segel v roke včerajšnjemu sovražniku in mu iz srca zaželel dobro.

DRAGI MOJI ROJAKI-SLOVENCI, OB BOŽIČU VAM VSEM SKUPAJ ŽELIM VSE DOBRO, OB NOVEM LETU PA -NOVEGA ZAČETKA!

Helena Leber

AS you read this column, on the continent of Europe a dirty and bloody war is raging, apparently beyond the control of the rest of the world, in the republic of Croatia.

The people of Croatia, along with the Slovenes, chose to live in their own democratic and free-enterprise nations after 45 years of Communist domination in the former Yugoslav federation.

After its attack on Slovenia the Yugoslav federal army, supported by Serbian irregular forces, has invaded and attacked Croatia to prevent it from moving to independence and freedom.

As secretary of parliamentarians for Croatia and Slovenia, comprising 34 members and senators of the federal parliament, I went to Croatia and Slovenia early last month.

When I arrived in Zagreb the war was escalating as attacks were made on the world heritage-listed town of Dubrovnic. Heavy battles raged in east and south-east Croatia and there was an increase in air attacks on Zagreb.

On October 3, following a meeting with president Mesic of Yugoslavia, I travelled with Tony Ashby, the courageous West Australian newspaper photographer, to the front line near Sisak, about 50km south-east of the capital.

As Tony took photographs close to the site of a destroyed church, I became aware that the local Croatian militiamen, who were nervously awaiting an attack from the federal army, were keen to end the photographic session.

We went to a nearby civilian hospital. There, in the makeshift intensive care unit, moved downstairs from its original position in the building to avoid attack from aircraft, four guardsmen had just been admitted, suffering shrapnel wounds from a cluster bomb attack. One of them was in agony and apparently not responding to the painkillers.

On our return to the capital I further experienced the peculiar horror of war.

During a meeting with the deputy prime minister of Croatia, I heard the scream of jet engines and shortly after, following the sound of air raid sirens, the explosion of a missile attack on the capital's TV transmitter.

The remainder of my visit to Croatia was interrupted as we sheltered from the continuous air attacks on the capital.

We all share a responsibility to preserve peace and prevent war. The lesson from the crisis in the Balkans, where the Croatians want the war to stop, as opposed to the militarily superior forces invading their country, is that we seem to have forgotten the lessons from the past.

The war must stop now and the people of Croatia must be allowed to live in peace in their own democratic, independent nation.

● Paul Filing is the MHR for Moore

MR. PAUL FILING

SPECIAL MESSAGE

FOR THE READERS

OF "SLOVENIAN LETTER"

The movement to self-determination, independence and free enterprise on the part of the Slovenian and Croatian peoples flowered in the 1980's in the warmth of popular sentiment throughout eastern Europe against the tyranny of communism.

It is a tragedy of immense proportions that Slovenia and Croatia's independence has been delayed by the bloody and dirty war waged in the first instance against the Slovenes and in teh past months against the Croats.

It is now clear that after many months of futile attempts to negotiate a political solution by the European Community, the collapse of the former Yugoslav Federation is now accepted as reality and the independence of Slovenia and Croatia as inevitable.

As an initial response to the invasion of Croatia by the Serbina led Federal Army, the imposition of sanctions against the whole of the former Yugoslav republics made little sense. In the case of Slovenia, this measure made no sense at all. With Croatia, whic was forced to defend itself, sanctions together with the arms embargo considerable weakened its opportunity to resist the aggresor.

Earlier this year when we formed the group, Parliamentarians for Croatia and Slovenia, we urged the Federal Government to move to recognise the independence of the two fledgling nations. We felt strongly that early recognition would serve to avert the war so starkly recorded on our television sets night after night.

Now, as we approach the end of a long and exhausting year of change, those of us who saw Croatia and Slovenia's independence as more likely to contribute to long-lasting peace and security are saddened by the fact it has taken so many lives and so much destruction to vindicate the cause of the Croatian and Slovenian peoples.

The sadness comes from the knowledge that it has taken so long for many to recognise the aggression of the Federal Army for what it is-the ditch stand of the old guard leadership of Stalinist Communism eneavouring to preserve its powers and privilages at the expense of the people it was supposed to serve and protect.

In wishing members of the Slovenian community
a happy Christmas and New Year
I am optimistic for a bright and successful outcome
to the terrible events of 1991
I am confident that the energy and productivity
of the Slovenian and Croatian peoples will
quickly turn the losses of this year into the
ingredients for a dynamic and
prosperous future

Paul Filing
Federal member for Moore

UPOKOJENSKI KOTIČEK

PIŠE NAM MARCELA BOLE

KDO JE MARCELA BOLE?

Naša večno mlada in aktivna ljudska pesnica, ki poživi vsako družabno ali kulturno srečanje. Marcela je 17.novembra izdala že svojo tretjo zbirko ljudskih pesmi. Uredništvo Slovenskega Pisma se zahvaljuje Marceli za poslan prispevek o upokojencih. Radi bi, da nam za drugič napiše kakšno pesmico o posameznih članih družine. Danes pa nam piše sledeče:

DVAJSET LETNICO PRAZNUJE
UPOKOJENSKI KROŽEK
PRI SLOVENSKEM DRUŠTVU
MELBOURNE

Septembra leta 1971. se je porodila Heleni Leber in pokojni Elki Mesar Peršič ideja, da bi se srečevali upokojenci pri SDM vsako prvo nedeljo v mesecu.
SDM se je iz Carltona preselilo na lep grič v Elthamu. Na griču je bil takrat le neki kokošji kurnik. Upokojenci so se vsi srečni v začetku sestajali v tem kurniku. Potem pa je kot goba po dežju naenkrat zrasel slovenski dom. V tem prekrasnem domu SDM se je nadaljevalo to naše srečanje"zimskega cvetja". Tako smo se preselili v pravi cvetni vrt naših srečanj.

V začetku je skrbela za upokojence Mici Hartman, kasneje pa celo vrsto let Kati Hartner. Kati je večkrat organizirala, da smo se upokojenci odpeljali v avstralsko naravo, skrbela je za srečolove. Same članice SDM, posebno odbora, so žrtvovale mnogo ur za nas upokojence, še posebej kuharice, ki so nas vedno postregle z dobro hrano.Gospod Mandelj in in drugi rojaki so večkrat poskrbeli za naš prevoz. Vsem dobrotnikom tisočera hvala.

Naj vam povem še to svojo skrivnost: s težkim srcem sem se pridružila upokojenski družini, saj bi rada ostala večno mlada-a življenska cesta pelje naprej in nič ne vpraša...

Kljub vsemu pa sem osebno v upokojenski družini že od samega začetka srečna. Odprl je vrata tudi mojim verzom. Najprej jim je prisluhnila na Radiu 3 EA Helena Leber, ki je "prilila olja umirujočemu luminčku, ki je celo življenje tlel, ob sončnem zahodu oživel".
Hvala vsem dosedanjim predsednikom in učiteljicam društva v Elthamu, še posebej Dragici Gelt, ki me ob vsaki priliki vpraša, če sem kaj napisala.

Mladi upokojenci, pridružite se nam. Sami se boste prepričali, da je pri nas res lepo.
LJUBOSUMJA MED NAMI VEČ NI-NOBENA ŽE NA OD MOŽA NE ZBEŽI.
LE PRIDITE MED NAS, IZOBRAŽENI IN.....
V ISTO CESTO SMO ODBRANI. IZ ŽIVLJENJA VSAK RAD GOVORI, ZRAVEN POTOŽI KAJ GA BOLI. MAL SE POGOVORIMO, VČASIH ZAVRTIMO. KDOR ZNA PETI IN GA PETJE VESELI, TAKIH UPOKOJENCEV SI NAŠ KROŽEK ŽELI!

Marcela Bole

Iz pesmi "Božič doma pred drugo svetovno vojno"

Božič nas popelje v domači kraj,
kjer je o Božiču na zemlji raj.
Ko advent se je oznanil,
na ples ni več nobeden vabil.
.....
.....
"Sveta noč, blažena noč," vse je pelo,
socrgle bučale, vse v svetlobi žarelo.
V veselju in spravi so vsem oči žarele
sprte sosede so se včasih objele.

Božje dete je čudovito milost lilo,
da se je po družinah v radost spremenilo.
Prehitro je minil sveti večer,
lepši kot doma, ni bil nikjer.

DRAGI UPOKOJENCI, KJERKOLI STE...

Vsaka jesen je lepa- vaša pa naj *bo najlepša* med slovenskimi prijatelji, sorodniki in znanci. Naj vam mladi, srednje mladi in ne več tako mladi še naprej lepšajo dneve vašega življenja.

Slovenska molitev pa naj vas, pod krošnjami avstralskih evkaliptov, popelje v sveto
BOŽIČNO IN NOVOLETNO PRAZNOVANJE

To vam želi uredništvo

SLOVENSKEGA PISMA

Upokojenci!

Oglasite se še vi, kar korajžno naprej. Menda ne boste prepuščali besedo le Marceli? !

PORTRET

Appeal for aid

SLOVENIAN-born Kallista resident VINKO RIZMAL with clothes people have donated ready to be shipped to war-torn Croatia

A KALLISTA man has appealed to residents to donate warm clothes and food items to be sent to Croats.

Slovenian-born Vinko Rizmal said he believed Yugoslavia was heading for economic disaster as fighting in the country continued.

Mr Rizmal, a member of the Slovenia National Council in Victoria, and his wife Eli, a spokeswoman for the Slovenian community in Australia, were trapped in Slovenia in June when fighting was fierce.

Knowing the horrors of war first-hand, Mr Rizmal now holds grave fears for the country's thousands of refugees who face a cold winter with temperatures dropping below zero.

"Hundreds of thousands of people are out of homes and unemployment could be as high as 20 per cent," he said.

"There are 300,000 people with nothing and the country is broke.

"But yesterday those people were just as well off as you or me."

Mr Rizmal said it was a desperate situation which would worsen if the fighting continued as winter set in.

If you have any warm clothes and other goods to donate they can be dropped off at Sherbrooke Motors, Church St, Kallista.

FREE PRESS
Local newspaper

VINKO RIZMAL

V OPERETI
"ORPHEUS IN THE UNERWORLD"

Človek skorajda ne bi pomislil, da se tam daleč za hribi Dandenonga, izven Melbourna, točneje v Monbulku ukvarjajo z operetami. Pa se! Komični operети "ORPHEUS IN THE UNDERWORLD" Žaka Ofenbaha, ki so jo uprizarjali od 11. do 26. oktobra letos, se je pridružil tudi naš Mariborčan Vinko Rizmal. Pravzaprav je začel peti pri Ranges Music Theatre, ki je to opereto tudi uprizoril.
Omenjena opereta rahlo sloni na mitu o Orfeju in Euridiki, pa tudi nekaj glasbenih vložkov vključuje parodijo na Glukove arije iz opere Orfej in Euridika Vinko je pel v vlogi Vulkana-Boga ognja.
Na fotografijah spodaj si lahko Vinka ogledamo takšnega kakršnega še nismo poznali...

GOSPODARSTVO

REPUBLIKA SLOVENIJA
Ministrstvo za zunanje zadeve

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA ZUNANJE ZADEVE
LJUBLJANA
Koordinacija predstavništev

Številka: 921-
Ljubljana, 25.11.1991

Na Kolegiju Ministrstva dne 18.novembra 91 je bila obravnavana informacija o Medanrodnem združenju slovenski razvojni partnerji(MZSRP). Sprejeti so bili sklepi in stališča o pomenu in koristnosti Združenja ter ukrepih in dejavnostih, s katerimi naj slovenska vlada, oziroma Ministrstvo za zunanje zadeve sodeluje in pomaga v razvoju Združenja v državah z večjo slovensko skupnostjo in v organiziranju Biroja Združenja v Ljubljani.
Sprejeta so bila naslednja stališča in sklepi:

1. MZSRP je zelo pomemben mehanizem povezovanja R Slovenije s slovenskimi poslovneži in strokovnjaki po svetu, mednarodne promocije RS in krepitve bilateralnega gospodarskega sodelovanja R Slovenije z zainteresiranimi državami.

2. MZSRP je dragocena za R Slovenijo kot samostojna, nepolitična organizacija, katere dejavnost je zasnovana na obojestranskem interesu pri uspešni realizaciji razvojnih projektov v Sloveniji ter njenih ekonomskih odnosih s tujino. V začetni fazi je potrebna določena pomoč(tudi material-na) pri konstituiranju Biroja v Ljubljani.

3. Ministrstvo za zunanje zadeve bo zagotovilo MZSRP naslednjo konkretno pomoč:
-vodilni delavec v Ministrstvu za zunanje zadeve bo posebej zadolžen za MZSRP in bo skrbel za koordinacijo z ostalimi vladnimi resorji in drugimi dejavniki v R Sloveniji,
-sodelovanje v razvojno-raziskovalni nalogi "Gospodarsko povezovanje s Slovenci po svetu" (financiranje nekaterih pripravljalnih del, strokovno sodelovanje slovenskih diplomatov, ki so se nedavno vrnili iz držav, kjer se nahaja večja slovenska skupnost kar bo pomagalo pri oblikovanju strokovno-metodoloških in informacijskih osnov MZSRP),
-obvestilo bo Biroje in pooblaščence o MZSRP in dalo navodila, da pomagajo pri ustanavljanju Združenja v sprejemni državi,
-zagotovilo vodji Biroja Združenja v Ljubljani dr. B.Cizlju drugo pomoč, v okviru možnosti in po predhodnem dogovoru.

Zvone Dragan
Koordinator

MEDNARODNO ZDRUŽENJE RAZVOJNIH PARTNERJEV

Medanrodno združenje razvojnih partnerjev je nastalo na pobudo Avstralske slovenske konference Slovenskega svetovnega kongresa. Referat, ki so ga gospodarstveniki v Konferenci pripravili je bil predstavljen na letošnjem SSK v Ljubljani, 27. junija 91. V Celju pa je 2. in 3. novembra glavni odbor SSK to pobudo še enkrat pozitivno ocenil. Tako bo prišlo med Združenjem in SSK do sporazuma, v katerem bodo definirali obveznosti in pravice, Združenje pa bo kot pravna oseba delovalo v okviru SSK.
Združenje bo svetovna mreža poslovnežev, izvedencev, strikovnjakov in drugih zainteresiranih Slovencev in prijateljev Slovenije, ki imajo vpliv v poslovnem svetu in katerih izkušnje, znanje, stiki in kapital bodo spodbujali in krepili sodelovanje v obojestransko korist in s tem pomagali pri nadaljnjem razvoju R Slovenije.
Združenje je registrirano v Canberri-Avstralija, na temelju Zakona o združenjih v ACT iz leta 1953.
Združenje je odprlo v Ljubljani svoj biro, ki ga vodi bivši jugoslovanski veleposlanik v Avstraliji dr. Boris Cizelj. Pričakujejo, da se bo v mrežo tega Združenja počasi vključilo 15 držav, kjer živijo Slovenci. Članstvo pa naj bi naraslo na 2-3 tisoč.
Predsednik Narodnega sveta Avstralskega združenja slovenskih razvojnih partnerjev je g.Dušan Lajovic iz Sydneya.

Na nedavnem zasedanju Glavnega odbora SSK je več delegatov potrdilo interes za ustanovitev Združenja v njihovih državah(Avstrija, Nemčija, Italija, Velika Britanija, Kanada, ZDA, Švica). Pričakovati je, da bo do sredine prihodnjega leta tudi stekel postopek ustanovitve združenj v Argentini, Novi Zelandiji in Franciji. Do konca prihodnjega leta pa naj bi se konstituirala še združenja v Švici, Švedski, Izraelu, Belgiji in Danski.

Za nadaljnje informacije kontaktirajte:
Dr. Boris Cizelj, direktor, Biro MZSRP. 61 000 Ljubljana, Cankarjeva 1/IV. Telefon: 38 61 219 509/216 722.
Fax: 38 61 222 125.

Press Release

Ne dajte se, Slovenci!

(odprto pismo avstralskih Slovencev, Slovencem v domovini)

Slovenci! Mi, avstralski Slovenci že dije časa budno spremljamo vaše rastoče nezadovoljstvo, stavke in pritožbe na račun slovenske vlade, ki vas želi pripeljati v neodvisnost, kakor ste zahtevali na referendumu 23 decembra 1990.

Kaj se res ne spominjate tiskovne konference z 8.avgusta 1991, kjer so Jelko Kacin, Janez Janša in Igor Bavčar razkrili načrte Srbije, kako bodo poskusili uničiti Slovenijo drugače kot z letali in vojsko? Naj vas le zopet spomnimo na vsebino:

- v sodelovanju s srbsko koalicijo je potrebno narediti vse, da oslabi volja in odločnost vodstva in naroda Slovenije za razdružitev od Jugoslavije. V ta namen je treba uporabiti vsa razpoložljiva sredstva in metode predvsem na ekonomskem, monetarnem in zunanjem političnem in vojaškem področju. S kombinacijo raznih ukrepov v sodelovanju z vsemi člani srbske koalicije je treba maksimalno ekonomsko izčrpati Slovenijo in jo na ta način prisiliti, da se odpove razdružitvi. Pri tem je treba manipulirati z vse večjim socialnim nezadovoljstvom prebivalstva in ga usmeriti proti organom oblasti.

Te besede naj vam zvenijo v ušesih in naj vam dajo vedeti, da za sedanje ekonomske težave Slovenije ni kriva slovenska vlada. Vaši protesti naj bodo zategadelj usmerjeni proti Srbom ali pa pojdite demonstrirati v Haag proti pokvarjenosti evropske skupnosti! Še raje pa bi videli, da stopite skupaj kot eden in si pomagate med seboj v teh težkih časih.

Zavedali smo se, da pot do priznanja ne bo niti kratka niti lahka. Na žalost evropska skupnost kaže vse bolj svoj pravi obraz in na kateri strani je v tej vojni. Lord Carrington se je še posebej izkazal kot veliki Jugoslovan morda prav zato, ker je v preteklosti prav Velika Britanija imela eno glavnih vlog pri kreiranju Jugoslavije, pa kar ne morejo priznati da njihova umetnija ni bila najboljša stvaritev. Tu so stara tekmovanja med Anglosaksonci, Germani in Franki za nadvlado v Evropi, ki preprecuje danes evropski skupnosti, da bi ukrepala po vesti in pravici.

Na drugi strani imamo Združene države, ki se bojijo, da bi Evropa z vsemi novo nastalimi samostojnimi državami postala premočna in jim ustreza, da v Evropi divja lokalna vojna, s čimer je Evropa razklana in šibka. Poleg tega NATO izgublja na pomenu, odkar ni več potrebe, da ščitijo Evropo pred komunisti z vzhoda, pa izgleda, da jim je srbski apetit prišel kot po naročilu.

Rezultat te brezvestne dejavnosti in pokvarjenosti so desettisoči življenj izgubljenih v nesmiselni vojni na Hrvaškem.

V tej zmedi si najdejo prostor mnogi priskledniki, ki bi sicer nikoli ne mogli dobiti veljave v novi demokratični družbeni ureditvi Slovenije. S tem mislim na opozicijske socialiste, ki ščuvajo ljudi na stavke, na upore in celo grozijo z nezaupnico slovenski vladi. 1300 let smo čakali vlado, kot jo ima Slovenija danes. Današnja vlada je edina vlada, ki vas bo pripeljala v neodvisnost in ne bo prodala slovenskega naroda za neke osebne koristi ali zaradi šibkosti značaja. Toda za to potrebujejo tudi vašo podporo. **Narod, ki izda tako vlado, ni vreden, da bi se ta vlada borila zanj!**

Iz vsega tega si vi, dragi Slovenci, upate kazati s prstom na današnje poltike kot, češ, vi ste krivi! Toliko ste slepi, lačni, razočarani, da ne vidite vseh teh načletih razlogov. Res, nam v tujini je laže govoriti. Mislite, lahko je nam, imajo dolarjev in tople domove in mir. Pa ni tako. Tudi mi imamo svoje težave. Tudi nam ne teče med in mleko. Avstralija je tudi v recesiji, v nekaterih predelih je bil v zadnjem letu 75% porast stečajev, nezaposlenost je v odstotkih večja kot pri vas, na stotine ljudi izgublja domove, ker ne morejo odplačevati kreditov. Edino eno stvar imamo. Če pade vlada, bo nova vlada še vedno avstralska. Kaj pa vaša? Zakaj so se borili in umirali fantje v desetdnevni vojni. Mar za to, da bodo sedaj nestrpni in nahujskani Slovenci prodali svojo dušo in svobodo za nekaj dolarjev (tolarjev), ki jim bodo obljubljeni, če se odpovejo neodvisni SLoveniji. **Zavedajte se, nihče, niti evropska skupnost, vas ne more premagati, razen samih!!**

Mi nismo fanatiki in nismo v nobeni stranki, naša edina stranka je SLOVENIJA in tako bi morala biti tudi vaša!

Kakšne so izjave Mgr Franceta Križanića, da se je družba pod vodvstom Demosa znašla v predindustrijski dobi 16 stoletja, da jo niso tja vodili 45 let naši fantje komunisti-socialisti, ki so živeli na račun družbene lastnine in potovali z velikimi dnevnicami po svetu, medtem, ko naši sedanji politiki potujejo po svetu z zelo skromnimi sredstvi.

In kaj pomenijo izjave Pintarja, da Slovenija ne bo več deležna mednarodne pomoči za nerazvite? Slovenija stopa na pot k razvitim državam in mislimo, da je v interesu vsakega Slovenca, da Slovenija ni več tretirana kot nerazvita država. To nam je lahko le v ponos, kljub vsem trenutnim težavam, ki bodo z vztrajnostjo in pogumom in trdim delom zagotovo nekoč premagane. Nekateri se kar ne morejo iznebiti mentalitete, da jim mora nekdo nekaj dajati, naj bo to država (družba) tako kot je to bilo v konceptu komunističnih držav ali pa zunanja mednarodna pomoč, kot da Slovenci sami niso sposobni skrbeti zase. Tudi zadnje je pristop bivše komunistične-socialistične ureditve, ki si ni nikoli trudila ustvarjati družbe, ki bi lahko skrbela sama zase. **Začnite uriti svoje lastne možgane in ne ponižujte se več!**

V Avstraliji prihajajo razni slovenski časopisi in v teh raznih člankih je slutiti strah, da naj bi v Mariboru prišlo do nove, tokrat državljanske vojne, v kateri bi se razjarjeni, lačni, brezposelni delavci spoprijeli s teritorialno obrambo in policijo. Dragi Mariborčani! Ali bi si res privoščili, da se vam iz Beograda na velika usta smejijo, češ Slovenci ste se stepli med seboj, češ rešili ste se Jugoslavije, pa sami s seboj ne morete živeti. Ali res želite izzvati, da brez Jugoslavije Slovenci res ne morejo, saj tudi avstralski Srbi že na veliko pojejo najnovejši hit Bračе Bajić, ki se glasi

Aoj, Švabo Genscheru,
šta spremaš za večeru,
Slovenija mnogo mala
cela bi ti u stomak stala.

Pitaj ljude Kučane,
čime da se prehrane,
na Triglavu neče žito
nek ga seju Kardelj i Tito.

Danes se je pridružila srbskemu pritisku na Slovenijo tudi evropska skupnost in vi namesto, da bi se združeno postavili na svoje lastne noge, se zedinili in bili pripravljeni stati za slovenskimi voditelji, ki delajo dan in noč za narod, se obnasate skrajno neodgovorno do samih sebe, lastne svobode in do bodočih slovenskih rodov.

Vaše obnašanje vas lahko pripelje do izgube svobode ali najmanj do neke konfederativne ureditve, ki vas bo molzla kot razvito državo do iznemoglosti. Stroški konfederacije bodo veliko večji od trenutnih izgub in trpljenja. **Zatorej vztrajajte!**

Sankcije nepravično uperjene proti Sloveniji, lahko obnemo nam v prid. Slovenija bo primorana razviti močno notranje gospodarstvo in poglejte, kaj ni že čas, da to naredimo. Leta zanemarjanja notranjega gospodarstva in kmetijstva bodo končno končana. Nemčija je bila po prvi svetovni vojni dolgo skoraj docela izčrpana. Z razvojem močnega lastnega gospodarstva je danes ena najmočnejših držav na svetu. **Zavedajte se, da s sposojenim denarjem ne morete manifestirati finančne neodvisnosti! Slovenska vlada vodi zelo pametno gospodarsko politiko in, če jih boste podprli, vam bodo bodoči rodovi hvaležni.**

Še nekaj. Skoraj ni tedna, da ne bi, mi tukaj, v Avstraliji organizirali shodov in demonstracij za mir na Hrvaškem in za vaše priznanje. Kje pa so vaše demonstracije? Niti enkrat nismo še zasledili da bi vi množično protestirali proti resničnemu krivcu vaših današnjih težav in za vaše priznanje.

Namesto tega smo slišali za Društvo jeznih občanov. Da vas ni sram! Tudi mnogi izmed nas imajo denar naložen v vaših bankah, pa se zavedamo, da so vojni časi in lahko le upamo, da se bo nekoč uredilo za vse vas in nas dobro. Mislite, Slovenci lahko delate, kar hočete, saj imate demokracijo. Pa ni res. To kar počnete je neumnost in nedoraslost in ne-demokracija. Z vašim razumevanjem (nerazumevanjem) demokracije ste začeli škoditi samim sebi.

Zatorej, dragi Slovenci in dragi slovenski politiki! Prosimo vas, da nemudoma prenehate s kakršnimikoli prepiri in da skupaj potegnete kompozicijo slovenske neodvisnosti. Nobenega dvoma ni, da boste z vztrajnostjo, razumnostjo in enotnostjo prišli do željenega cilja.

Na poti do priznanja vas svet postavlja pred zadnjo in največjo preizkušnjo, preizkušnjo vaše volje in ponosa.

Za Slovenski Narodni Svet Viktorije

S. Gregorič
Stanka Gregorič

Nevenka Golc-Clarke

Odprto pismo NE DAJTE SE, SLOVENCI je bilo poslano v Slovenijo na uredništva nekaterih časopisov in revij.Zaenkrat vemo, da je bil takoj objavljen v dnevniku SLOVENEC. Tukaj je odmev enega izmed bralcev.....

PREBERITE ČLANEK "Ne dajte se, Slovenci"

Ob pomanjkanju časa časopis neredko zgolj prelistamo in kak važen članek v njem prezremo. Škoda bi bilo, če bi se podobno zgodilo s člankom "Ne dajte se, Slovenci!", ki ga je prinesel SLOVENEC v svoji 127. številki v rubriki Tako mislim. Če ste članek prezrli ga nemudoma preberite in ponudite še svojim sosedom in znancem. V njem namreč rojakinji iz Avstralije naslavljata nam, Slovencem v domovini, resne besede za naše resne čase. Naj navedem nekaj stavkov:"Na vlado, kot jo ima Slovenija, smo čakali 1 300 let...Narod, ki izda tako vlado, ni vreden, da bi se ta vlada borila zanj... Zavedajte se, nihče, niti Evropska skupnost vas ne more premagati, razen vas samih...Nekateri se kar ne morejo otresti miselnosti, da jim mora nekdo nekaj dajati, kot, da Slovenci niso sposobni skrbeti zase...Začnite uriti svoje lastne možgane in ne ponižajte se več." V članku je še dolga vrsta pomembnih priporočil nam vsem. Hvala vam rojakinji za opombe in spodbude. Škoda je, da je premalo žena v svetu na odgovornih mestih. Tudi v armadah bi smela pripadati poveljujoča mesta ženam, pa bi bilo na svetu komaj kaj vojaških spopadov, ne bi bilo toliko mrtvih, toliko obupanih beguncev, toliko prezgodaj osirelih otrok, toliko razrušenih domov, cerkva, spomenikov.
Pohvaliti je treba tudi bivšo britansko premierko Margareth Thacher, ki je spremenila svoje stališče do Slovenije in Hrvaške. V svoji nedavni izjavi se je odločno zavzela za takojšnje mednarodno priznanje obeh republik.
"Vrlo ženo, kdo jo najde? Njena cena visoko presega bisere!"(Preg 31,10). Besedam svetega pisatelja bi dodal, da ima na svetu večina žena glavo in srce na pravem mestu, podobno kot ženi Stanka Gregorič in Nevenka Golc-Clarke, ki sta v imenu Slovenskega narodnega sveta Viktorije(Avstralija) napisali imenovani članek.

Franc Tement, Crenšovci

THE SLOVENIAN STUDIES FOUNDATION TRUST
11 Nullahurra Rd
CARINGBAH NSW 2229 AUSTRALIA
Tel (02) 523 5310
Fax (02) 544 1640

15. JUNIJ 1991 pri SLOVENSKEM DRUŠTVU SYDNEY

Končuje se leto 1991 in potrebno je narediti obračun in se zahvaliti vsem, ki so kakorkoli pripomogli k finančnemu uspehu zbiranja denarja za slovenski lektorat na Macquarie univerzi v Sydneyu.

Spomnimo se 15. JUNIJA 1991 - prave SLOVENSKE NOČI pri SLOVENSKEM DRUŠTVU SYDNEY v WETHERILL PARKU, kjer smo ta večer v nabito polni dvorani preživeli lepe trenutke in izžrebali deset srečnih dobitnikov naše prve velike LOTERIJE. Imeli smo tudi tri velike licitacije, posebno nagrado za tistega, ki je prodal največ srečk in Lucky door prize. Seveda brez kulturnega programa, petja naših pevskih zborov ter plesov folklore naših najmlajših, nekaj gostov in govorov ter ansambla "VESELI GORENJCI" s prikupno in dobro pevko Olgo GOMBOC, bi večer bil precej pust.

Vsi, ki smo bili na ta ali oni način povezani s tem dogodkom, od prodaje in nakupa srečk, organizacije celotnega večera, poklonom vseh nagrad, prostovoljnih prispevkov, peciva, ur neplačanega dela, smo lahko ponosni. Stisnimo si roke in si čestitamo: USPELI SMO!

Kdo je loterijo organiziral in zakaj?

Kot že vsi veste, poleg registriranega Sklada na Macquarie Univerzi, imamo Slovenci še TRUST STUDIJSKEGA SKLADA. S tem lažje kontroliramo vse dohodke in izdatke. Skratka - smo sami svoji gospodarji, kajti kljub obljubam raznih politikov, se moramo še vedno sami vzdrževati. Skupaj z Ukrajinci se borimo, da bi bil lektor slovenskega jezika na Macquarie univerzi plačan s strani avstralske vlade oziroma granta, ki ga ta vlada vsako leto podeli univerzi v take in podobne namene. Seveda pri tem igra veliko vlogo število vpisanih študentov. Zato, vsi na univerzo, mladi in stari! Naj nas ne bo sram znanja in posebno še našega lepega jezika!

Vsi vemo, da avstralski politiki nimajo nobenega posluha za mladino in za starejše, še manj pa jih zanima njihova intelektualna stopnja. Ker pa smo Slovenci trmasti narod, smo vztrajali in tako bomo v letu 1992 že četrtič odprli vrata slovenskemu lektoratu na Macquarie univerzi v Sydneyu. Ne smemo pa pri tem pozabiti velike, enkratne pomoči iz Slovenije, kolektivov podjetij "EUROFURNITURE" (Jože ŠAVEL, Matevž BAMBIČ), "PACIFIC GORENJE" (Martin PUH), Štefana ŠERNEKA, ki je lastnoročno izdelal in podaril veliko zidno omaro, Iva LEBERJA, ki se je s težkim srcem ločil od oljnate slike Romane FAVIER-ZORZUT, Franka JELOVČANA in njegove ure z reliefom Slovenije, Ivana ŠKRABANA, ki nam je spet podaril pečenega prašička, Marijo REDE, ki je svojo nagrado (prodala je največ srečk), lesenega GUGALNEGA KONJIČKA, ponudila za licitacijo. Leon ROBAR nas je ta večer izredno presenetil s svojim darom $ 1,000.00, Janko ŠTEBEJ od "KOMPAS TOURISTIK INTERNATIONAL" pa je v prvo nagrado loterije vključil še 6 plačanih noči v hotelih na Bledu in v Portorožu. Ana ŠERNEK in ODBOR SLOVENSKEGA DRUŠTVA SYDNEY sta kupila zelenje in cvetje ter okrasila dvorano.

To je samo bežen pregled. Kje je tu še Marija MESARIČ, ki je naredila potico za naše goste. Francka DEJAK je ves večer presedela pri denarju in ga preštevala, še preje pa je napekla flancatov za naše goste. Lojzka KOŠOROK tudi ni zaostajala in je prinesla poln krožnik biskvitnega peciva, Ivanka ŠIMEC je uspešno prodajala srečke in za vsako kupljeno srečko ponudila svoje krofe. Celo nekaj prostovoljnih prispevkov je s tem nabrala...Marija REDE se lahko pohvali s svojimi ocvirki...itd. Brez Gabrijele SMUK si tega večera kar zamisliti ne moremo. Poleg neumorne prodaje srečk, je organizirala celo ekipo mladih, ki so s hrano postregli naše goste in ostale. Kdo ne pozna Denisa in Sonje ČESAR, Vesne LUKEŽIČ, Damjana NEMEŠA, Tomaža PETRIČA, Fanike in Terezije REDE... Pri vratih je poleg Vesne, pomagal tudi Joško ERZETIČ.., pri pripravljanju prodanih srečk za loterijo je delala vsa MLADA EKIPA družine REDE: Jože, Terezija in Fanika, da mame Marije in očeta Jožeta za vnemo pri prodaji srečk in vse mogoče usluge tekom celega večera niti ne omenimo. Študentka slovenščine in naša blagajničarka Mary DEJAK še nikdar v življenju ni bila tako

zaposlena. Vso podporo in pomoč ji je dajala njena mama Francka DEJAK. Ivan KOŽELJ je neumorno tekal sem in tja, virtuozno izvajal licitacije in žrebanje glavne loterije. Štefan ŠERNEK je s SKUPINO MLADIH POMAGAČEV izžrebal dobitnico "Lucky door prize". Martin KRANJEC je skrbel za pijačo gostov in še pred tem, je dežural in vskladiščeval predmete za loterijo, Marjan CESAR je brez besed že mnogokrat kot tudi sedaj, pripeljal dobitke, ravno tako tudi Štefan ŠERNEK mlajši.

Pri prodaji srečk same loterije bi rada omenila še Cvetka FALEŽA in njegovo družino, Franca ČULEKA, Iva in Heleno LEBER, Marico PODOBNIK, Mirka CIMERMANA, Jožeta VAHA, družino HERIČ, Iva KLOPČIČA, dr. Stanislava FRANKA, Cilko ŽAGAR, Marico KRČMAR in ostale iz WOLLONGONGA, Jožeta KOMIDARJA..., v Sydneyu pa poleg že omenjenih še: neutrudljivo Ano ŠERNEK, odbornike in člane SLOVENSKEGA DRUŠTVA SYDNEY, kluba TRIGLAV PTY.LTD, p. Valerijana JENKA, ki nam je dovolil prodajo srečk tudi v Verskem središču Merrylands. Ravno tako hvala za njegove objave v RAFAELU kot tudi p.Baziliju VALENTINU za objave v MISLIH, Marizi LIČAN in Petru KROPE za obvestila po radiu 2EA, družini CVETKOVIČ za popust pri ceni tiskanja srečk, vstopnic in potrdil za prostovoljne prispevke. Edi HRIBAR si je sposodil loterijski boben in zanj tudi plačal najemnino. Vsestransko delavna in vztrajna sta poleg Gabrijele SMUK, Marije in Jožeta REDE bila tudi Jože in Lojzka KOŠOROK...Pri prodaji srečk moramo omeniti še Aleksandro BIZJAK, Lizo REJA, Darka BIZJAKA, Cilko JAZBEC, Poldeta DEJAKA, Fredija BREŽNIKA, člane vseh SLOVENSKIH NARODNIH SVETOV, Erin BREŽNIK, Lojzeta KMETIČA, Franca DANEVA, Nado MRŠNIK, Roberta MRŠNIKA, direktorja Gorenja Pacific Martina PUHA, Marijo CESAR, ki je še zadnjo noč vztrajno prodajala srečke tudi gostom večera... Jožetu SENČARJU se zahvaljujemo za vsestransko pomoč pri tiskanju reklamnega materiala in data processing...Imen je še in še...Kje so še tisti, ki so za nami pospravljali in vsa ekipa v kuhinji z Justi RIBIČIČ na čelu...in v baru Slovenskega društva Sydney...Vsi skupaj smo uspeli.

Prijetno pa smo povezali tudi s kulturnim dogodkom. Letos je minilo 400 let, odkar je umrl svetovno znani revolucionar cerkvene in posvetne glasbe iz 16. stoletja, Slovenec Jakobus GALLUS. Program je sestavila lektorica Aleksandra BIZJAK in ga s študenti slovenščine na Macquarie univerzi Mary DEJAK in Erin BREŽNIK ter z dijaki oziroma letošnjimi maturanti iz slovenskega jezika Sobotne jezikovne šole v Bankstownu, Sašo ŠAVEL in Karlom LUKEŽIČEM, uspešno predstavila. Pred nami so razgalili življenje in delo tega velikega Slovenca, Eugene BRAIDOT pa je z veščo roko narisal njegov portet. Mešani pevski zbor je pod taktirko s. Francke ŽIŽEK profesionalno zapel nekaj njegovih skladb. Ta večer smo pevce mešanega zbora občudovali tudi zaradi njihove potrpežljivosti in mnogo dobre volje, saj so nepremično stali na odru ves čas celotnega programa. Še enkrat: "Hvala!"

Večer so popestrili tudi pevci Slovenskega društva Sydney "LIPA" pod vodstvom Jožeta URBASA ter seveda FOLKLORNA SKUPINA najmlajših z izurjenim in popularnim Rudijem ČRNČECEM, ki nas s svojo harmoniko razveseljuje že leta in leta.

Goste je pozdravila predsednica Trusta Marija SENČAR, predsednik Sklada in delovnega odbora Trusta Cvetko FALEŽ pa je nakazal pomembnost večera. Občino Liverpool je zastopala Toni WARD s sinom in njegovim prijateljem. V svojem govoru je povdarila pomen učenja jezika staršev in dala primer, kako so otroci, ki ne poznajo jezika in kulture svojih prednikov prikrajšani za to bogastvo razumevanja med generacijami in narodi. Tudi profesor Luka BUDAK z Macquarie univerze je v svojem govoru povdaril pomen jezika in pripadnosti svojemu rodu.

Za ta večer smo tudi prejeli nekaj pisem z dobrimi željami. Izredno nas je razveselil dr Janez DULAR iz Slovenije, ki nas vzpodbuja k vztrajnosti, posebno še sedaj, ko naša domovina doživlja najtežje trenutke v svoji zgodovini. Opravičil se je prof. Keith GOESCH z Macquarie univerze in nam iz srca zaželel vse najbolje, ravno tako tudi Simon ŠPACAPAN iz Melbourna, Jože ŠAVEL, gen. dir. "EUROFURNITURE INTERNATIONAL P/L" kot tudi Martin PUH, gen. dir." GORENJE PACIFIC P/L".

Posebna zahvala Ellen SMUK, ki je v slovenščini in angleščini sama profesionalno vodila ves večerni program.

Kako lepo bi bilo, ko bi SLOVENCI v SYDNEYU imeli še več takšnih kulturnih prireditev, kjer bi se zbrali, ugasnili luči, utihnili in se v mislih preselili v čas in življenje naših kulturnih delavcev, pesnikov, pisateljev,

skladateljev in podoživljali in uživali njihova umetniška ustvarjanja oziroma izlive njihovih, to je slovenskih duš. Verjemite mi, samo s kulturo se premostijo najnižja čustva kot sovraštvo, jeza, nadutost, oholost, nevoščljivost...

Mnogokrat smo že slišali in še bomo, mi in generacije za nami: "To je pa kulturen človek, kulturen narod!" Kaj to pomeni, mi ni potrebno razlagati. Naj se na koncu leta vsak sam zamisli in vpraša: "Kaj lahko naredim, da vsakomur po svojih močeh pokažem, kdo sem, od kod sem in kaj bom storil v bodoče, da bom sebe in ves svoj slovenski rod predstavil svetu kot kulturni narod?"

Na kraju še nekaj številk. Prodali smo 3653 srečk, to nam je prineslo $ 18,265.00, vstopnina $ 2,910.00, za uro, prašička in lesenega konjička smo dobili $ 500.00, razni prostovoljni prispevki $ 1,512.90. Vse skupaj: $ 23,187.90. Plačati pa smo morali muziko $ 500.00, pijačo za goste $ 187.00, hrano za goste $ 373.50, bucike za nageljčke $ 2.50. Na banko smo dali $ 22,124.90. Od tega bo potrebno odšteti še stroške prve nagrade. Upamo, da bomo z Vašo pomočjo drugič naredili še bolje. Prosimo tudi, da postanete naši člani. Mnogo članarine za leto 1991 je še neporavnane. The Slovenian Studies Foundation Trust tudi prvič razpisuje tri štipendije za slovenski študij. Na koncu pa samo še to:

Vsem rojakom doma, v Sloveniji, vsem darovalcem radiothona, prostovoljnih prispevkov, loterije, licitacij, peciva, cvetja, prostega časa in dobre volje širom Avstralije in po vsem svetu, na koncu leta: "ISKRENA HVALA!"

Dragi SLOVENCI, kjerkoli ste že, iz srca kličemo:

SREČNE in ZADOVOLJNE BOŽIČNE PRAZNIKE ter ZDRAVO, MIRNO, MEDSEBOJNE LJUBEZNI POLNO NOVO LETO 1992! PA OGLASITE SE KAJ!

Za Slovenian Studies Foundation Trust

Marija A. Senčar, predsednica

SLOVENSKI JEZIK in njegova prihodnost v Avstraliji

ALEKSANDRA BIZJAK, ki poučuje slovenščino na sydneyski Macquarie univerzi, nam je poslala ta članek. Je nam vsem v resen premislek, ne samo vabilo k študiju slovenščine.

S temle zapisom se obračam predvsem na starejšo generacijo Slovencev, živečih v Avstraliji, saj slovenski jezik le še redkokdaj lahko nastopi v svoji osnovni funkciji občevanja pri mlajšem rodu. Moje sporočilo bo torej dospelo do mlajših rodov le preko vas, dragi bralci, preko vaše naklonjenosti in privrženosti slovenskemu jeziku, preko vašega posredništva in pripravljenosti prenašati informacijo mladim rodovom — še več: prenašati nanje ljubezen do slovenskega jezika. Če je bila moja vera v vas kot posredovalce prvo leto po mojem prihodu v Avstralijo neomajna, je postala po dveh letih bolj podvržena dvomom. Verjetno se boste vprašali, katere izkušnje in dogodki so mi vzbudili dvome? Naj navedem le en primer, z rahlim upanjem, da to ni odsev realnosti.

V šoli v Merrylandsu, kjer poučujemo slovenščino otroke od prvega do šestega razreda, nam je eden od staršev, ki pripada že drugi generaciji Slovencev in ki bi tudi svoje štiri otroke rad naučil slovenščine, potožil, da od svojih slovensko govorečih staršev ne dobiva prav nobene podpore. Ne le da ignorirajo nastope otrok v slovenski šoli, celo angleško govorijo s svojimi vnuki — ob tem, da so bili izrecno naprošeni, da bi za dobro otrok občevali z njimi v slovenščini. Da je ob takem ravnanju staršev razočaran, ni nobenega dvoma. Še več: začenja se spraševati o smiselnosti svojega truda. Če še staršem, rojenim v Sloveniji, slovenskega jezika ni mar, ali ni bolje potem kar odnehati?

Komentar je kratek. Govoriti, da smo za slovenstvo, da ga čutimo v srcu, je eno, dejansko žrtvovati čas in še kaj več pa je drugo. Ne prenašati slovenske kulture in jezika na mlajše rodove pa je sebičnost. Otroku so namreč starši dolžni posredovati vsa svoja notranja bogastva in znanje jezika je gotovo eno največjih. Če pa nekdo zanika slovenski jezik ali katerikoli drugi jezik kot bogastvo, potem lahko zdvomimo tudi v njegove ostale notranje vrednote. In od tu ni daleč do misli, ki se vedno bolj uveljavlja v slovenskih kulturnih krogih v Avstraliji, in bi jo na kratko lahko povzeli: slovenski jezik na tej celini je zapisan smrti, počasni, a vendarle dokončni.

Slovenski jezik v avstralskem kulturnem prostoru in njegova zapisanost smrti je teza, ki me kot predstavnico tiste plasti, katere namen je poučevanje slovenskega jezika, globlje vznemirja in prizadeva. Slovenski jezik je zapisan smrti. Zveni kruto, a velikokrat izrečeno v pravem času in pravem mestu prav prepričljivo. Na primer v slovenskem klubu, kjer le težko najdeš mlade, ki bi govorili slovensko.

In kolikor bolj me skušajo prepričati, nekje globoko v meni je upornost in nasprotovanje. Navedla bom samo en dokaz, ki naj podpre moje zoperstavljanje. Nekaterim se bo mogoče zdel bolj oddaljen in zato neprepričljiv, a za vsakega poznavalca slovenske kulturne zgodovine dovolj zgovoren in trden.

Koliko je bilo namreč pesimističnih napovedi v naši kulturni zgodovini o izginotju malega slovenskega naroda z zemljevida Evrope, pa še vedno obstaja. Ali niso že Prešerna skušali prepričati, da se za šeststo bralcev ne splača pisati, da se mora kulturni jezik, ki hoče v svetu kaj pomeniti, opirati na ljudsko množico, ki šteje najmanj pet do šest milijon prebivalcev. Prešernu niso s tem povedali nič novega in kot pravi B. Paternu v svojem eseju na simpoziju o slovenskem narodu in slovenski kulturi: "Položaj obupa je bil Prešernu enako znan, samo reagiral je drugače, čeprav ni bil udarjen z nikakršnim optimizmom. S svojo notranjo suverenostjo je enostavno vztrajal. Vztrajal je (. . .) in na lastno pest ustvarjal slovensko pesniško kulturo svetovnega formata.". In čas je dal prav Prešernu, danes o tem ne more nihče dvomiti.

Še vedno pa imajo dvomljivci možnost dvomiti o obstoju slovenskega jezika v Avstraliji. Dvomijo kljub dolgoletnemu obstoju šole v Merrylandsu in Bankstownu. Njima se je pridružilo še poučevanje slovenščine na Macquarie univerzi. Na univerzi smo resda začeli s petimi študenti, a že naslednje leto jih je bilo petindvajset. Ravno toliko jih je letos in v prihodnost gledamo še bolj optimistično. Vztrajati moramo z notranjo suverenostjo, s kakršno je vztrajal Prešeren.

Mogoče je moj zapis nekaterim izzvenel daleč od vabila k vpisu na univerzo. Potem naj poudarim: bilo je mišljeno kot vabilo v širokem pomenu te besede, kot izziv k razmišljanju. Kakšen odnos imam jaz osebno do slovenskega jezika? Ali svojo narodno pripadnost izkazujem s svojimi dejanji? Ali podpiram šolstvo? Kako ga podpiram? Po vseh svojih močeh? V tolikšni meri, kot mi jo narekuje ljubezen do slovenskega jezika? Ljubiti jezik je enako učiti se ga. In ker se korenine vsakega naroda začnejo pri otrocih, je edino upanje za našo prihodnost učenje jezika. Kdor namerava to storiti v letu 1992, naj se v informacije o študiju slovenščine na univerzi obrne na naslednji naslov:

Aleksandra Bizjak
Slavonic Studies
School of Modern Languages
Macquarie University
Sydney, N. S. W. 2109
Tel. (02) 805 7042 / (02) 805 7015

Za informacije glede vpisa pa pišite na naslov:

The Registrar
Macquarie University
Sydney, N. S. W. 2109
Tel. (02) 805 7111

IZ "TEDENSKIH NOVIC"

MARJANA PERŠIČA

Ko se je v Sloveniji pričela politična odjuga, ki je pozneje prešla v pomlad, v kateri se je zopet pričela razcvetati demokracija, so se srca vseh Slovencev po svetu napolnila z radostjo in z voljo kolikor mogoče pomagati, da se bo demokracija utrdila in, da bo potem nje Sloveniji zasijalo pravo sonce svobode: samostojna država Slovenija.

Ta velika volja do pomoči in do sodelovanja z novo Slovenijo pa je do neke mere pripeljala med slovenskimi izseljenci, če že ne povsod, vsaj tu v Avstraliji tudi do nekaterih nevšečnosti in nesporazumov.

Pojavila se je nova slovenska organizacija, ki si je sicer zadala plemenite cilje ,in dosegla na nekaterih poljih tudi lepe uspehe. Problem pa je nastal v tem, da so se v njej znašle nekatere osebe, ki so, v tej organizaciji videle možnost uveljavve svojih ambicij, čisto osebnih pa morda tudi takih, politične narave. Namesto, da bi se delovanje osredotočilo na povezovanje energij, organizacijskih in gmotnih možnosti že dolga leta obstoječih slovenskih društev, se je postopalo kot, da je društvom potrebna nekaka krovna organizacija, - telo, ki naj predstavlja Avstralske Slovence v Avstraliji in pa tudi pred oblastmi v Sloveniji. Seveda se potem ni čuditi, da so posledica tega bili spori in nesporazumi med osebami pa tudi društvi.

Razpravljati o tem bi se dalo še in še. Prav lahko bi se dalo izpodbiti mnenje, da si pravi rodoljub le ako se podrediš samo eni določeni strani, ki si je prisvojila na to nekak monopol. Moglo bi se primerjati to s staro komunistično parolo: kdor ni znami je proti nam. Toda vsaka taka polemika dandanes več škodi kot koristi slovenski stvari. Zato pustimo besede, kajti te lahko prinesejo samo več zdrahe. Pustimo naj vsak prispeva za Slovenijo v svojem območju. Slovenski Posamezniki in naša društva bodo verjetno veliko bolj koristno delovala brez krovne organizacije. Potrebna jim je le taka organizacija, ki jih bo znala povezati in vistosmeriti njih delovanje.

Viktorija je brez dvom primer, kjer so društva bila nekako odrinjena na stran, v nekako sekundarno vlogo. Toda čas je pokazal, da se prav s sodelovanjem društev lahko dosežejo veliko lepši uspehi. Rezultat zbirke za pomoč Sloveniji pa je dokaz za to. Saj je bila skupni podvig vseh organizacij v Viktoriji. Nabrali so 92,650.00 Australskih dolarjev.

ODGOVOR NA TA ČLANEK

MARJANA PERŠIČA

PREBERITE NA DRUGI STRANI

SLOVENSKEGA PISMA

JEZIKOVNI 2 KOTIČEK

Marta Skrbiš
Profesorica slavistike
Adelaide

10. stoletje je torej tisto obdobje, ko že lahko govorimo o posameznih jezikih, med drugimi tudi o slovenskem jeziku. Takrat so razlike med posameznimi slovanskimi jeziki namreč že prevelike, da bi bil to še vedno en jezik.

Slovenski jezik gre od tod dalje svojo pot. Govoril se je na ogromnem področju severno od Kolpe, do Furlanske nižine, do reke Aniže, ki je danes globoko v Avstriji.

Kako je izgledal slovenski jezik v 10. stoletju zelo dobro vemo, saj imamo ravno iz tega časa ohranjen prvi zapis v slovenskem jeziku. To so trije na roko napisani slovenski verski teksti na pergamentu, ki jih imenujemo brižinske spomenike. Nastali so okoli leta 1000 v okolici Vrbskega jezera na današnjem avstrijskem Koroškem. Našli so jih v mestu Brižinj (Freising) in od tod jim tudi ime. Napisani so v pisavi latinici. Jezik brižinskih spomenikov imenujemo tudi alpska slovenščina. V tem zapisu so še vidni ostanki praslovanščine, saj jezik še ohranja nekatere izmed praslovanskih glasov:č,y(trdi i) in druge....v kasnejših zapisih tega več ni.

Temelj slovenskemu knjižnemu jeziku je postavil protestantski duhovnik Primož Trubar leta 1550. Tedaj je namreč napisal in izdal prvi dve slovenski knjigi, Katekizem in Abecednik. Ker do takrat slovenščina še ni bila zapisana(razen brižinski spomeniki), se je Trubar odločil, da bo za *podlago knjižnega* jezika vzel jezik tedanje Ljubljane, da ga bodo razumeli vsi Slovenci, saj se je zavedal razlike med posameznimi slovenskimi narečji. Obe knjigi je napisal v nemški pisavi gotici. Jezik, ki ga je Trubar uporabljal v Katekizmu in Abecedniku je torej začetek slovenskega knjižnega jezika, ki se je potem skozi stoletja razvijal do današnje oblike. Jezik je namreč živ proces in se nenehno razvija. Adam Bohorič, Trubarjev sodobnik, je priredil posebno pisavo za slovenski jezik, bohoričico. Ta pisava ima posebne znake za glasove, ki jih nemščina nima(š, ž, č). Bohoričico so potem uporabljali vse do polovice 19. stoletja, ko pride v veljavo današnja oblika latinice.

V 19. stoletju se je pojavila težnja, da bi vsi Slovani znova govorili en jezik(ilirsko gibanje), zato so predvsem nekateri pisci(Levstik, Jurčič) uporabljali v svojih delih mnogo hrvaških izrazov. Ta poskus je seveda propadel, kajti razvoja ne moremo zavrteti nazaj. Veliko tujih besed pa se v slovenskem jeziku pojavi v dvajsetem stoletju.

O tujkah, o besedah tujega izvora pa bomo zato spregovorili drugič.

KOMENTAR

NA PISANJE MARJANA PERŠIČA V "Tedenskih novicah"

'...vsaka taka polemika danšnes več škodi kot koristi slovenski stvari. Zato pustimo besede, kajti te lah ko prinesejo samo še več zdrahe...' Marjan Peršič

Lepo je bilo v "Tedenskih novicah" prečitati zahvalo dr.Dimitrija Rupla, slovenskega ministra za zunanje zadeve, ki jo je naslovil na odbor za nabirko za Slovenijo (Australian Slovenian Relief Appeal), še lepše bi bilo, če bi odbor zahvalo, kot se spodobi, najprej poslal tudi nam, kot sodelujoči organizaciji v nabirki, ne pa, da smo jo morali najprej prebrati v časopisu.

Začudile so nas uvodne besede Marjana Peršiča. Kar ne moremo verjeti, da so njegove! Kajti poročati o neki organizaciji, ne da bi se prej prepričal o pravilnosti svojih izjav, gotovo ne more biti delo človeka, ki se že tako dolgo ukvarja s časopisi.
Sprašujemo se, zakaj g. Peršič meni, da tako dobro pozna situacijo, da se mu ne zdi vredno potrditi resničnost svojih trditev?
Kateri so viri njegovih informacij, ki jim tako slepo zaupa?

Ker se je ob razcvetu slovenske demokracije ustanovila le organizacija "za Demos", iz katere so zrastli Slovenski narodni sveti in Avstralska slovenska konferenca, ki je KROVNA organizacija Svetom, veljajo besede torej nam:Slovenskemu narodnemu svetu Viktorije. Hvala g.Peršič, da nam vsaj ne oporekate plemenitih ciljev in priznavate, da smo že storili nekaj dobrega za Slovenijo; čeprav nas najprej okrcate. Kar v isti sapi nas obdolžite, da smo komunistični diktatorji(pred nekaj meseci nas je nekdo obsodil v svoji študiji, da so v Avstralski slovenski konferenci skoraj sami desničarji-paranoični desničarji, op.u.), ki so hoteli prevzeti oblast nad obstoječimi slovenskimi društvi, malo kasneje pa, da so bila društva nekako odrinjena na stran, v neko sekundarno vlogo. Pa to ne drži. Viktorijska društva niso bila odrinjena tja, kar zadeva politično pomlad Slovenije, temveč so se nekatera s svojimi izjavami, da se ne vtikujejo v politične zadeve sama postavila na "drugi tir". Ves naš trud, da bi sodelovali in da bi jim prikazali, da je narodnostna politika nekaj čisto drugega kot strankarska pripadnost, je naletel na gluha ušesa ljudi, ki v svoji nezaupljivosti do besede politika, niso doumeli te razlike; zato so nekateri zavrnili sodelovanje z nami kar pričajo njihova pisma, ki smo jih sprejeli.

Morda so imeli isti vir informacij kot vi, g.Peršič? Vprašujemo se tudi, kdo so tiste osebe, ki so zaradi svojih ambicij povzročile ta nesporazum?
Mimogrede pa se poraja tudi vprašanje, zakaj je šlo to pismo na Ministrstvo za zunanje zadeve, ko pa se društva s politiko ne ukvarjajo...ali ne bi bilo bolj primerno, ko bi šlo na Ministrstvo za Slovence po svetu?
Sicer pa čisto"očetovsko in na osnovi dokazov" ugotovite, da smo nepotrebni! Morda pa le. Ker ste dali kot primer nabirko za Slovenijo(Australian Slovenian Relief Appeal), bodo številke blagajnika A.S.R.A. g. Štefana Merzela najboljši odgovor na to:

IME ORGANIZACIJE PREKO KATERE JE TEKLA NABIRKA:	*Število darovalcev:*	*Nabrana vsota:*
Svet slovenskih organizacij Viktorije	*8*	*1, 920.00 dolarjev*
Slovensko versko in kulturno središče Kew	*183*	*24, 228.00 "*
Slovensko društvo Melbourne	*12*	*2, 730.00 "*
Slovenska zveza "Ivan Cankar" Geelong	*57*	*8, 239.00 "*
Slovensko društvo Planica-Springvale	*22*	*2, 200.00 "*
Slovenski Primorski socialni klub Jadran	*25*	*3, 510.00 "*
Športno društvo St. Albans	*52*	*4, 450.00 "*
Slovensko društvo Snežnik Albury Wodonga	*neznano*	*570.00 "*
Skupno organizirani ples odbora za A.S.R.A in srečolov v slovenskem društvu Planica-Springvale		*6, 439.00 "*
Upokojenci, versko središče in Slovenski narodni svet Viktorije(nabrano pred uradnim začetkom nabirke)		*8, 124.00 "*
Slovenski narodni svet Viktorije	*101*	*30, 769.00 "*

Se nadaljuje ➡

Naj omenim še požrtvovalno delo g.Blatnika, ki je sam, osebno nabral 4, 449.00 dolarjev in daroval v imenu Športnega društva St. Albans in Štefana Merzela, ki je bil blagajnik odbora A.S.R.A. in je s svojo podjetnostjo in domiselnostjo pripomogel k uspešnosti nabirke. Zahvaliti se je tudi slovenskim radijskim programom: Etnični radio 3EA, Javna radijska postaja 3ZZ in 3YYR v Geelongu.

V Geelongu sta med drugimi veliko pripomogli k uspešni zbirki Justa Pobežin in Francesca Dezelak.

Ampak, g. Peršič, morda bi morali vi sami poslušati svoj nasvet:"...vsaka taka polemika dandanes več škodi kot koristi slovenski stvari. Zato pustimo besede, kajti te lahko prinesejo samo še več zdrahe".

V imenu Slovenskega narodnega sveta Viktorije
Simon Špacapan-predsednik
Elica Rizmal-tajnica

AVSTRALSKA

NABIRKA

ZA POMOČ SLOVENIJI

NSW(Sydney.....)	97, 496.oo
VICTORIA(Melbourne, Geelong)	99, 650.oo
ACT(Canberra)	33, 000.oo
WEST AUSTRALIA(Perth)	4, 500.oo
SOUTH AUSTRALIA(Adelaida)	23, 125.oo
QUEENSLAND(Brisbane,Gold C.)	9, 104.oo
Skupaj.....	266, 875.oo
	AU dolarjev

Denar je bil poslan iz Avstralije na različne naslove. Največja vsota je bila poslana Mohorjevi družbi v Celovec.

Iz nekaterih krajev Avstralije bodo denar, ki so ga zbrali za Slovenijo šele poslali v Celovec.

Tako, dragi avstralski Slovenci, s ponosom naznanjamo, DA JE VSOTA 266, 875.oo dolarjev, zbrana za pomoč Sloveniji v Avstraliji z ozirom na število slovenskih priseljencev REKORDNA VSOTA, KI JE SPLOH POSLANA SLOVENIJI PO LETOŠNJI VOJNI.

SLOVENSKA IZSELJENSKA MATICA
CANKARJEVA 1/II
61001 LJUBLJANA
SLOVENIJA
☎ 061/210732
☎ +38 61 210732
[✉] p.p. 169
FAX + 38 061/210 732

SLOVENSKA IZSELJENSKA MATICA SPOROČA, DA JE IZŠEL "SLOVENSKI KOLEDAR 92"

Cena 15 AUD

Obenem SIM želi vsem Slovencem v Avstraliji vesel Božič in srečno Novo leto 1992

DRŽAVLJANI SLOVENIJE, REPUBLIKA SLOVENIJA JE ZDAJ SVOBODNA

Zbogom, armada

Štiri mesece po razglasitvi slovenske neodvisnosti je zadnji vojak zapustil naša tla

Koper — Na koprski slovesnosti se je po dokončnem umiku jugoslovanske armade zbrala velika množica ljudi iz vse Slovenije in tudi ves slovenski politični vrh.

Predsednik predsedstva Republike Slovenije Milan Kučan je po pregledu častnega voda v govoru poudaril, da je zdaj formalno vsa oblast v rokah organov Republike Slovenije in da je zdaj prišel čas, ko se bomo morali posvetiti gospodarstvu.

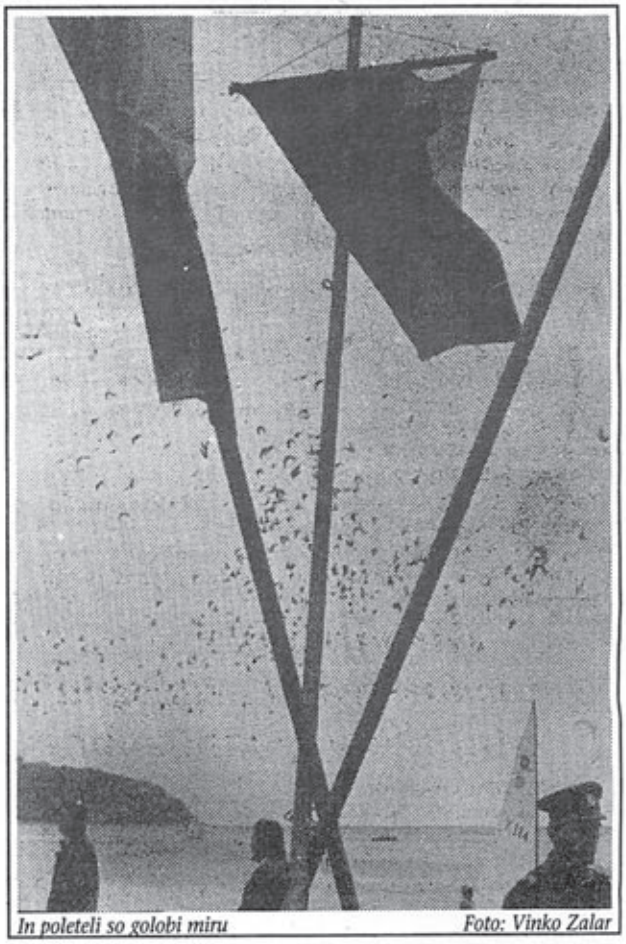
Govorila sta tudi ministra za obrambo in notranje zadeve, Janez Janša in Igor Bavčar. Janša se je zahvalil vsem pripadnikom teritorialne obrambe in drugim, ki so prispevali k zmagi nad okupatorsko vojsko. Igor Bavčar je poudaril vlogo slovenske policije in dejal, da je napočil čas, ko se je Slovenija spremenila v sodobno evropsko državo. Koprski župan Aurelio Juri je v slovenskem in italijanskem jeziku dejal, da je zmaga Slovenije predvsem zmaga razuma.

Slavnostni govornik Milan Kučan —

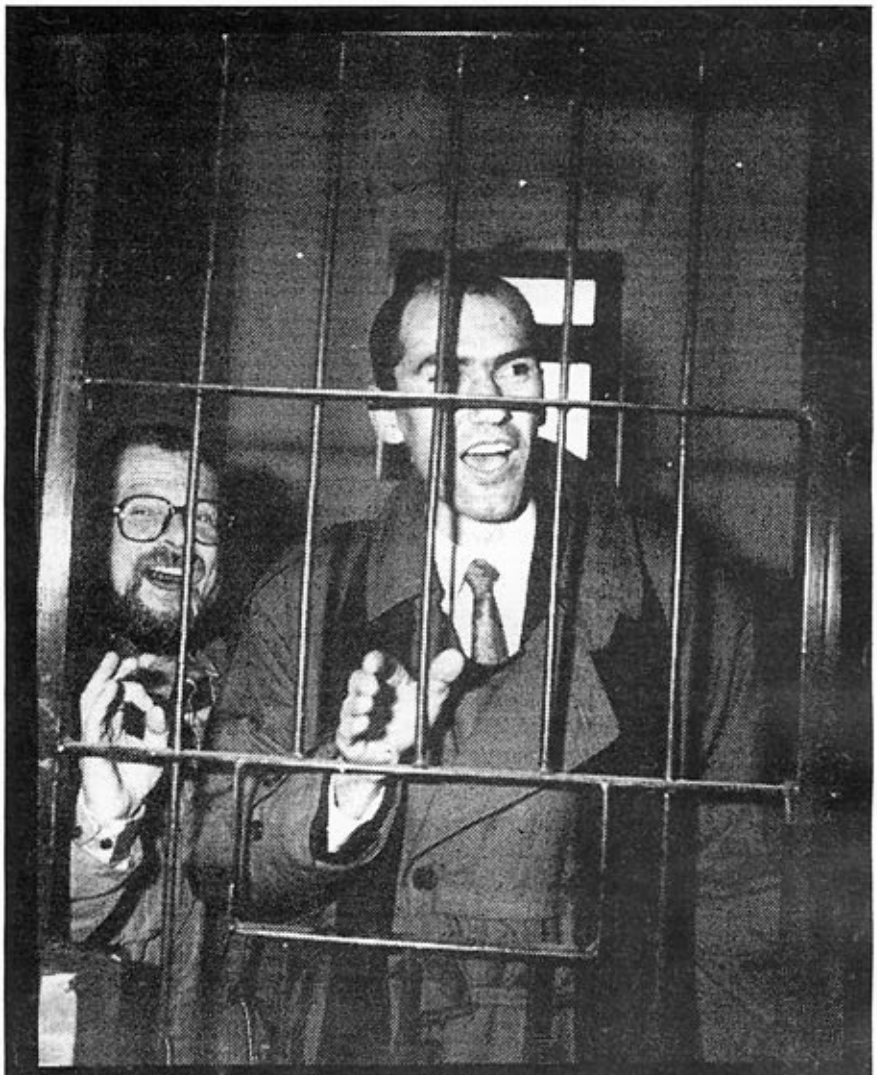
Ko je v noči od 25. in 26. oktobra 91 odšel še zadnji vojak Yugo-armije, so se po S l o v e n i j i oglasile sirene...

In poleteli so golobi miru *Foto: Vinko Zalar*

Intervju

»V NASLEDNJEM MANDATU BI BIL NAJRAJE V OPOZICIJI.«

JANEZ JANŠA. Bivši arestant. Edini Slovenec zaradi katerega smo stali na soncu, dežju, snegu in prepevali »Janez, Kranjski Janez...« O ozadju afere J.B.T.Z. danes pravi, da je večina dogodkov že pojasnjenih. Neposreden ukaz je dal takratni sekretar za ljudsko obrambo SFRJ Branko Mamula, za izvedbo pa sta bila pristojna general Višnjić in sekretar za notranje zadeve Tomaž Ertl. Večji del posla je opravila SDV Slovenije, z dogodki pa so bili seznanjeni takratni člani predsedstva SFRJ, Stane Dolanc in vsi ključni ljudje takratne slovenske politike. Za vojsko je bil in ostal vohun. To drži. Njegovo zadnje odkritje je ATOMSKA BOMBA.

● Pred časom ste dali nekaj intervjujev hrvaškim medijem. V njih ste bili veliko radikalnejši od hrvaških oblasti. Mislite, da ste s tem vplivali na potek vojne?

Ne, mislim, da ne. Kolikor vem, se je večinsko mnenje na Hrvaškem zavzemalo za podobno ukrepanje. Stališče javnosti na Hrvaškem je bilo podobno stališčem, ki sem jih izrekel v svojih intervjujih. Prav tako je veliko strank na Hrvaškem že prej pokazalo, da so enakega mnenja. Nekatera logična dejstva so se ponavljala, vendar v uradni hrvaški politiki niso bila prisotna. Zakaj, to je drugo vprašanje.

● V Hrvaški stranki prava so se hvalili, da imajo neposredne stike s slovenskim obrambnim ministrstvom. Če je to res, ste torej delovali proti interesom hrvaške vlade?

Ne vem, kaj je bilo mišljeno z neposrednimi stiki. Edino, kar drži in na kar je verjetno mislil tisti, ki je to izjavil, je, da je bila HSP edina hrvaška stranka, ki je ponudila prostovoljce, ko je bila napadena Slovenija.

● Pa ste te prostovoljce sprejeli?

Vojna se je na srečo hitro končala, vendar je bilo kljub temu v vrstah teritorialne obrambe več prostovoljcev iz Hrvaške.

● Potem s to stranko niste imeli več stikov?

Po končani vojni stiki niso bili več aktualni. Stranka se je angažirala na Hrvaškem, ne pa v Sloveniji. Mogoče je zanimivo še to, da smo med vojno razen s hrvaškimi oblastmi imeli stike samo z dvema hrvaškima strankama, s Hrvaško stranko prava, kot sem omenil, in s Stranko demokratičnih sprememb, katere predsednik Račan je obiskal Slovenijo.

● Parago pa kljub temu poznate že od prej?

Parago poznam še iz časov, ko je kot disident živel v Ljubljani, vendar nisva imela kakšnih tesnejših stikov.

● Kako gledate na razkol med HOS-om in uradno hrvaško vojsko?

Ne vem, če gre za razkol med dvema vojskama. Prvič to niso vojske v pravem smislu, ampak oborožene formacije, vsaj kar se tiče enot Hrvaške stranke prava. Po drugi strani pa je res, da je ta stranka od samega začetka zagovarjala radikalno vojaško politiko, za katero se zdaj odloča tudi uradna hrvaška oblast. To stranki seveda prinaša točke v javnosti in v politiki. Ne glede na vso ikonografijo je Stranka prava, kar se vojaškega vprašanja tiče, zagovarjala rešitve, ki jih zdaj sprejemajo tudi sabor, hrvaška vlada in sam predsednik, tako da je težko reči, da je ta stranka imela napačna izhodišča. In če se že išče krivca za to, da so nastale oborožene strankarske formacije, so stranke, ki so ustanovile svojo vojsko, krive veliko manj kot hrvaška država, ki obrambe ni

centralizirala oziroma je ni organizirala tako, da to sploh ne bi bilo mogoče. Če bi država delovala, teh formacij enostavno ne bi smelo biti; v Sloveniji jih na primer ni bilo.

● **Ali obstaja nevarnost, da se na Hrvaškem začnejo spopadi med strankarskimi milicami?**

To je resen problem. Mislim, da ga tudi Hrvaška jemlje tako. Reševanje tega vprašanja sedanji oblasti - glede na to, da je kriva, da se je med vojno sploh pojavilo - verjetno ne bo prineslo pozitivnih točk. Položaj je seveda nevaren. Iz zgodovine poznamo več primerov, da je prišlo do spopadov med formacijami, ki so branile kako državo. Izrael je na primer imel tovrstne težave takoj po prvem premirju, *leta* 1948; spopadle so se formacije različnih izraelskih oboroženih frakcij, čeprav je bila nevarnost velika, saj je na mejah stalo pet arabskih armad.

● **Kako se da temu izogniti?**

Tako, da država deluje. Tudi na Hrvaškem bo ta nevarnost minila, če bodo obrambo organizirali, kot sedaj kaže, v skladu z merili, ki veljajo v parlamentarnih državah.

● **Na Hrvaškem pravijo, da se nekateri borci usposabljajo tudi v Sloveniji?**

V Sloveniji se ne usposablja nobena tuja oborožena formacija. Med vojno je bilo v naših vrstah res nekaj prostovoljcev, zdaj tega ni več.

● **Ali pomagate Hrvatom kako drugače?**

Slovenija je v tej vojni vrednostno opredeljena, je na strani Hrvaške in v skladu s tem vodi svojo politiko, tudi na vojaškem področju. Vendar so možnosti za pomoč zelo omejene, prvič zato, ker obstaja zakonska prepoved uporabe teritorialne obrambe zunaj ozemlja Slovenije, drugič pa zaradi prepovedi uvoza oziroma izvoza orožja in vojaške opreme v Jugoslavijo. Še največ je bilo narejenega na področju izmenjave informacij in seveda predvsem z odhodom armade iz Slovenije. Hrvaška ima sedaj zavarovan hrbet. 600 kilometrov meje s Slovenijo je za Hrvaško varne. Šele s tem, ko je bilo to storjeno, je bil dosežen strateški premik v ravnotežju sil in od takrat, vsaj po mojem mnenju, za Hrvaško ni več realne nevarnosti, da bi bila popolnoma poražena oziroma okupirana.

● **Govori se, da Slovenija orožje, ki ga je zasegla armadi, pošilja na Hrvaško...**

Ne. To orožje je večinoma shranjeno v Cerkljah in na Vrhniki, kjer čaka na delitveno bilanco. Lahko si ga greste ogledat. Sicer pa je Hrvaška z ofenzivnimi akcijami v zadnjih mesecih vsaj za nekaj časa rešila vprašanje oborožitve. Problem je protiletalsko orožje, ki ga armada ni imela. Vseh drugih sredstev in streliva je bilo v skladiščih v Gorskem Kotarju oziroma na Velebitu za malo vojno. Večino sredstev je Hrvaška razporedila drugam, še preden so skladišča napadli iz zraka.

● **Pred časom ste rekli, da bi bilo pametno, če bi Hrvati vojno prenesli tudi v Srbijo; *to se je z* obstreljevanjem Šida in Apatina po svoje zgodilo. Ali to ne pomeni še večje homogenizacije Srbije in začetka totalne vojne?**

Možna so različna stališča, vendar izkušnje iz naše vojne kažejo, da v Srbiji ne bodo odločno nastopili proti vojni, dokler posledic vojne ne bodo čutili tudi sami. Protest mater v srbski skupščini ob napadu na Slovenijo je bil posledica seznamov, ki jih je Rdeči križ poslal v Srbijo in na katerih so bila navedena imena vojnih ujetnikov in padlih vojakov. To je spodbudilo ljudi, videli so, da se v Sloveniji umira in da vojake pošiljajo v smrt. Po naših podatkih srbska oblast z veliko zakasnitvijo obvešča svojce o padlih, vojaške medicinske ustanove so polne trupel, ki jih skladiščijo, pogosto pa trupla celo zažigajo ali zakopavajo v skupinske grobove. Najbolj drastičnih posledic, ki lahko spremenijo javno mnenje, v Srbiji še ni čutiti. Ljudje niti ne vedo, da so njihovi sinovi padli.

● **In koliko je po vašem mnenju žrtev vojne na Hrvaškem?**

Številka 10.000 padlih, ki jo je posredovala Hrvaška, je po mojem mnenju realna, samo razmerje 2000 Hrvatov : 8000 Srbom pa najbrž ni točno. Žrtev je morda celo več, ker jih veliko sploh ni evidentiranih. V številki 400.000, kolikor naj bi bilo beguncev, se lahko skriva marsikaj, mnogi, ki jih štejejo za begunce, so lahko umrli. Tako velike številke omogočajo špekulacije in ocene z odstopanji za nekaj tisoč navzgor ali navzdol.

● **Ali bi v razmerah, kakršne so trenutno na Hrvaškem, osebno pristali na premirje in prihod modrih čelad?**

Vsekakor. Pod pogojem, da bi se mirovne sile razmestile na meji med Hrvaško, Srbijo in Bosno, kot je predlagala Hrvaška. Če pa bi pristali na razmestitev na črti spopadov, bi s tem pristali na formalizacijo položaja, dosežen s silo.

● **Kakšen smisel bi imele modre čelade na mejah Hrvaške? Ali ne bi to pomenilo nadaljevanja konflikta med srbskimi paravojaškimi formacijami in Hrvati?**

Pred takšnim posredovanjem bi bilo seveda treba izpolniti številne politične zahteve, predvsem bi bilo treba urediti status srbske manjšine na Hrvaškem. Na to Hrvaška pristaja in to je tudi zadnja srbska zahteva.

● **Kako lahko Hrvati sploh osvojijo Knin in ostala zasedena območja?**

Knina in drugih področij, kjer je bilo srbsko prebivalstvo že prej v večini, nima smisla osvajati. Gre namreč za predele s konfiguracijo, ki omogoča gverilo, to pa bi pomenilo stalne konflikte in ogromne stroške, tudi če bi ta področja Hrvaška lahko obvladovala s silo. Za ta področja bo treba poiskati rešitev v okviru politične avtonomije. Težava je v tem, da spopadi sedaj potekajo na območjih, ki so tudi demografsko hrvaška ali pa tam živi le šibka srbska manjšina, v Dubrovniku, Vukovarju.

● **Mislite, da JLA res uporablja bojne strupe in ali ima res taktično jedrsko orožje?**

Poznamo več vrst bojnih strupov, armada ima kemična sredstva za onesposabljanje in jih tudi uporablja, od solzivca do živčnih strupov s kratkotrajnim učinkom. Mislim pa, da ne uporablja bojnih strupov, ki povzročajo smrt, vsaj za zdaj to še ni bilo dokazano. Gre za orožje, ki po vseh uporabah na Bližnjem vzhodu zelo negativno vpliva na razpoloženje javnosti v svetu. S temi sredstvi ne bi dosegli takšnih uspehov, da bi lahko izničili negativen učinek njihove uporabe v javnosti. Poleg tega je ne glede na to, kdo je v armadnih vrstah, gotovo tam tudi nekaj ljudi, ki teh sredstev ne bi uporabili iz človekoljubnih razlogov, ker poznajo posledice. Kar pa se tiče taktičnega jedrskega orožja, sem že povedal, da smo odkrili sledi, ki kažejo, da bi ga armada lahko imela. V kratkem bo verjetno na voljo več podatkov o tem, kakšne raziskave so potekale pri nas, da bi Jugoslavija lahko sama izdelala tako orožje. Ta prizadevanja se vlečejo že od petdesetih let.

● **Kakšen učinek bi imelo to orožje v primerjavi z bombo, ki so jo Američani vrgli na Hirošimo?**

Moč teh sredstev je manjša, mislim, da je šlo v Hirošimi za 10-kilotonsko bombo, tu gre za sredstva, ki imajo moč od 0,3 do 0,5 kilotone. Kljub temu so posledice take bombe »po vsebini« enake kot posledice večje bombe. Tudi če bi armada takšno orožje imela, čeprav to ni dokazano, obstajajo samo argumenti za sume, je dejansko še manj možnosti, da bi ga uporabila, kot to velja za kemično orožje.

● **Tudi Hrvati imajo verjetno bojne strupe, če ne drugače, so jih dobili v skladiščih JLA, ki so jih zasedli.**

Morda so jih dobili, vendar je šlo po mojem za solzivec in za druga kemična sredstva za začasno onesposabljanje. Mislim, da jih ne bi bilo smiselno uporabljati, Hrvaški bi se to še bolj maščevalo kot armadi. Je pa kemično orožje stvar, ki se na obeh straneh izrablja v propagandne namene.

● **Ali še vedno obstaja vojaška nevarnost tudi za Slovenijo?**

Trenutno je zelo majhna. Ne da pa se izključiti grožnj z letalstvom in raketami zemlja-zemlja. To, da bi armada Slovenijo spet napadla z oklepnimi enotami, pa za zdaj enostavno ni mogoče.

● **Obstaja določena diskontinuiteta med današnjo TO in TO, ki jo je vodil general Hočevar. Lahko pojasnite operacijo Narodna zaščita, s katero ste bivši TO sunili več 10.000 vojakov?**

Vojakov nismo ukradli TO, ampak kvečjemu generalu Hočevarju in generalštabu, ki mu je bil Hočevar, po lastni odločitvi, podrejen. O akterjih in ozadju te operacije mislim tudi sam nekaj več napisati v knjigi, za katero trenutno še zbiram gradivo. Slovenija je bila prisiljena zavarovati prve korake osamosvajanja. Formalna podlaga za to je bil zakon o SLO, ki je takrat še veljal. V določbah, ki so opredeljevale Narodno zaščito, je bila ta povsem v pristojnosti republike, TO pa je bila delno v zvezni pristojnosti. Vrh takratne TO se je odločil, da bo služil armadi, in zaradi tega smo pod legalno formo Narodne zaščite reorganizirali nekatera poveljstva TO, povezali štabe in enote, razporedili orožje iz občin, kjer ni bilo odvzeto in iz republiške rezerve, ki smo jo ob odvzemu orožja zavarovali v Kočevski Reki, tako da je bila v Sloveniji vzpostavljena struktura, ki je bila v glavnem enaka strukturi TO. Venda

na to strukturo štab, ki je bil lojalen Kadijeviću, ni imel nikakršnega vpliva, celo v Hočevarjevem štabu je bilo veliko ljudi, ki so sodelovali z nami.

● **Kako vam je uspelo operacijo prikriti KOS-u?**

Operacijo je vodilo nekaj ljudi in zgolj njihovi požrtvovalnosti se moramo zahvaliti, da je bilo vse izpeljano ne da bi kdorkoli izvedel za te dejavnosti. Vse je potekalo prek stikov z ljudmi, ki so ob armadni akciji odvzema orožja dokazali svojo lojalnost Sloveniji. Akcija odvzema orožja TO je imela poleg negativnih tudi pozitivne posledice: v vsakem občinskem štabu se je natančno vedelo, kdo je orožje oddal in kdo ne, kdo je bil lojalen armadi in kdo Sloveniji. Skoraj ni bilo človeka, ki ni bil prisiljen, da se opredeli. V operacijo tistih, ki so bili lojalni armadi, pač nismo vključili. Na srečo je bilo takih razmeroma malo, tako da to akcije ni oviralo. Zgodilo se je celo, da so bili v novo strukturo vključeni celotni občinski ali pokrajinski štabi z izjemo poveljnika, ki je bil aktivna vojaška oseba in ni vedel, kaj se dogaja.

● **Kako ste izvedeli za načrt Okop?**

Celoten načrt z vsemi prilogami smo dobili neposredno iz generalštaba v Beogradu, od ljudi, ki so sodelovali pri njegovi izdelavi.

● **So ti ljudje še v generalštabu?**

Na to raje ne bi odgovoril.

● **Je šlo za Slovence ali ste sodelovali tudi z drugimi?**

Tudi na to vprašanje ne bom odgovoril.

● **Na kakšen način ste prisluškovali oficirjem JLA; predvsem nas zanima prisluškovanje, ki je botrovalo dokumentu, ki ste ga v Kopru ob odhodu armade razdelili novinarjem?**

V nasprotju s tistim, kar se je zadnje čase pisalo, češ da smo prisluškovali telefonskim pogovorom, moram še enkrat poudariti, da ni šlo za nikakršne telefonske pogovore, temveč za pogovore prek vojaških radijskih zvez, ki so šifrirane. Tem pogovorom smo lahko prisluškovali, ker smo med vojno dobili del armadne opreme in ker smo skupaj z načrtom Okop dobili tudi vse njihove tajne oznake, šifre enot, poveljnikov... Signale smo lovili v zraku in - če hočete - nad ozemljem, ki ni pod nobeno jurisdikcijo, se pravi na meji.

● **Imeli smo občutek, da v »*koprskem gradivu*« niste objavili vsega, kar ste odkrili s prisluškovanjem...**

Merilo za objavo je bilo, da so v pogovorih sodelovale armadne osebnosti, ki jih javnost pozna. Nobenega smisla ne bi imelo, če bi objavljali pogovore med oficirji, za katere še nihče ni slišal, in pogovore, ki se nanašajo na nepomembne stvari. Javnost pač pozna Rašeto, Avramovića itd.

● **Občutek imamo, da v sedanjih razmerah demilitarizacije še ni tako kmalu pričakovati. Kakšno specifično oborožitev bi po vašem mnenju potrebovala Slovenija za obdobje po odhodu zvezne armade iz Slovenije?**

foto JOŽE SUHADOLNIK

Je oče dveh otrok, ni več lastnik nobenega slovenskega podjetja, z avtom se vozi skoraj samo še službeno, zasluži od 35.000 do 38.000 tolarjev na mesec. Navija za nogometaše viške Svobode Liqui Moly in igra nogomet za slovensko vlado.

Najprej moram povedati, da se ne strinjam z mnenjem, da demilitarizacije še dolgo ni pričakovati. Gre za proces, ne za enkratno dejanje, in Slovenija je v zadnjem letu na tem področju naredila več kot številne druge države v petih stoletjih. Z odhodom Jugoslovanske armade, z razpustitvijo njenega rezervnega sestava, ki je vključeval okoli 100.000 naših državljanov, in s tem, da bomo uporabo prostora v vojaške namene zelo skrčili, smo zma-

njšali količino vojaštva na svojem ozemlju najmanj za 50 odstotkov. Poleg tega smo vojaški rok skrajšali za polovico. Sprejemamo strokovna stališča v zvezi z bodočo strukturo obrambe. Že sedaj je jasno, da ta struktura ne bo vključevala mornarice ali letalstva kot posebnih zvrsti oboroženih sil. Naslednji koraki pa bodo možni šele, ko bo nacionalna varnost Slovenije odvisna tudi od drugih instrumentov, ne samo od lastnih sil in moči; ko bo torej odvisna od mednarodnih pogodb, to pa bo zagotovljeno z vključevanjem v učinkovit sistem evropske varnosti...

● **Tudi v NATO?**

NATA ne zanima sprejemanje novih članic.

● **Pa če bi ga?**

Vloga NATA se v tem trenutku redefinira. Gre za inštitucijo, ki je v krizi, čeprav tega ne priznava, kajti temeljev, na katerih je bila zgrajena, ni več. V Rimu so sicer trdili, da je zveza potrebna, ker je mednarodni položaj še nestabilen. Ne ve se, kaj bo s Sovjetsko zvezo, vendar je že jasno, da enakih temeljev za organizacijo tega vojaškega sporazuma ni več. S tem dobivajo prostor zagovorniki evropskega obrambnega sistema, ki so še vedno previdni, ker je NATO edini, ki organizacijsko in finančno lahko obvlada obrambo tega prostora. Nihče se noče zameriti Ameriki, ki je seveda najbolj zainteresirana, da zveza preživi. Z drugačno sliko Evrope, ki še nastaja, pa dobivajo tudi druge evropske države, ki niso članice te vojaške zveze, možnost, da se bolj enakopravno vključijo v sistem evropske kolektivne varnosti, ki bo moral dobiti in še nekaj časa vsebovati tudi vojaško komponento.

● **Kakšno oborožitev bi torej potrebovala Slovenija, koliko letal in kakšnih, koliko ladij...?**

Obramba morja bo temeljila na obalni obrambi. Kopenska vojska bo verjetno imela nekaj helikopterskih enot, ki jih potrebuje za več različnih namenov, saj je helikopter zaradi konfiguracije ozemlja v Sloveniji uporabno in učinkovito sredstvo. Imela pa bo tudi nekaj letal za šolanje protiletalske obrambe, za podporo kopenski vojski in morda za preventiven nadzor zračnega prostora v miru. Nihče pa si ne dela utvar, da je mogoče z letalstvom braniti zračni prostor Slovenije v vojni.

● **Kakšne tipe letal boste nabavili?**

Kot sem že rekel, naj bi šlo večinoma za helikopterje in večnamenska letala. To pomeni, da bombniške in lovske eskadrilje odpadejo.

● **Ali to vseeno pomeni, da bo Slovenija kupila kako nadzvočno letalo?**

Ne, to ne pomeni tega.

● **Ali boste v svoje vrste vključili tudi plačane vojake, ki so se vrnili iz tujske legije?**

Moram reči, da ne poznam nikogar iz »tujske legije«, ki bi bil zdaj v teritorialni obrambi.

● **Kakšno naj bi bilo razmerje med poklicnimi vojaki in rekruti v slovenski vojski?**

Število rekrutov določa dolžina vojaškega roka in številčnost generacije. To pomeni 12.000 do 15.000 rekrutov na leto, glede na dolžino vojaškega roka pomeni, da imamo naenkrat na služenju vojaškega roka okoli 7000 nabornikov. Za usposabljanje tega kontingenta in druga štabna opravila bomo potrebovali nekaj tisoč profesionalnih starešin, hkrati pa bo treba za posamezne vojaške dolžnosti v protiletalski obrambi, mehaniziranih bataljonih in nekaterih drugih službah zaposliti profesionalce. Zaradi zahtev stroke in ker je to, poleg tega, da je bolj učinkovito, tudi bistveno cenejše kot usposabljanje nabornikov za to, da neko dolžnost opravljajo le tri mesece.

● **Ali to pomeni, da bo razmerje celo 50 proti 50?**

Sploh ne. Posebnih enot, ki ne bodo sodile v, laično rečeno, pehotno službo, naj bi bilo za 10 do 15 odstotkov celotnega kontingenta, vendar se vse ne bodo popolnjevale s profesionalci. Tudi v enotah protiletalske obrambe bodo ljudje, ki bodo služili vojaški rok. Večja profesionalizacija, kot je bila značilna za JA, je nujna, ker je nujna večja učinkovitost kot v JA in zaradi tega, ker je vojaški rok krajši.

● **Kdo je tisti, ki se pod demantiji v medijih podpisuje obrambno ministrstvo?**

Šele pred nekaj dnevi smo dobili tiskovnega predstavnika ministrstva. Do sedaj so poročila nastajala v upravah, ki so jih zadevala javna sporočiia, ali v kabinetu, če je šlo za celotno ministrstvo.

● **Pred časom smo prebrali izjavo Igorja Bavčarja, naj bi ista komisija nadzirala tako VIS kot Sektor 9.**

Tega nisem bral. Mislim, da tega ni rekel. Pred kakim tednom sem sodeloval na pogovoru v skupščini, kjer so se pristojni končno odločili, da spremenijo odlok komisije za obrambo v tem smislu, da bo imel tudi nadzorne pristojnosti, in Igor Bavčar je to izrecno podprl. Med TO in MNZ se je že v začetku tega leta, ko smo sprejemali novo sistemsko zakonodajo, začela resna strokovna razprava o nalogah vojske in policije, primerjali smo ureditev vojske in policije v parlamentarnih sistemih in že takrat smo se dogovorili, da zakonodajalcu predlagamo rešitve, ki bodo zagotavljale, da bosta vojska in policija dosledno ločeni. Že sedanja ustava to dvoje ločuje, tudi zato, ker je bila vojska doslej v zvezni, policija pa v republiški pristojnosti.

● **Kakšna je razlika med tema službama?**

Vojaška služba deluje znotraj obrambnih struktur in sicer obveščevalno proti tujim oboroženim silam, protiobveščevalna služba pa deluje znotraj lastnih obrambnih oziroma vojaških struktur, da bi preprečila odtekanje podatkov. Nima pa pristojnosti zunaj teh struktur.

Pri civilni službi je narobe. Ločitev je zakonsko opredeljena, in sicer z enakimi formulacijami tako v zakonu o notranjih zadevah kot v zakonu o obrambi in zaščiti.

● **Vendar naj ne bi šlo za povsem ločeni službi?**

Ne, seveda ne. V državnem vrhu se morajo obveščevalni podatki združevati, saj drugače ni smiselno, da te službe obstajajo. Namenjene so sprejemanju pravilnih odločitev vojaškega vrha. V Sloveniji so se podatki pred vojno in med njo zbirali tudi v koordinacijskem organu, ki je potem predlagal odločitve predsedstvu, vladi in skupščini.

● **Kaj je z imenom Sektor 9?**

Ne vem, tega imena ni nikoli bilo. To je izmišljotina Romana Leljaka, ki ste jo potem vsi prevzeli. Službe s takim imenom nikoli ni bilo.

● **Kako naj torej imenujemo to ustanovo, kakšno je njeno ime?**

To je Uprava za varnost oziroma po zakonu Organ varnosti.

● **Ali se Slovenija pripravlja na ustanovitev še ene obveščevalne službe pri zunanjem ministrstvu?**

Mislim, da take službe Slovenija v klasičnem smislu ne potrebuje in je verjetno niti ne more vzdrževati. Prvič zato, ker se v javnih stikih, v diplomaciji pretakajo vsi važni zunanjepolitični podatki, na podlagi katerih se potem odloča državni vrh. Drugič pa zato, ker potrebuješ, če hočeš ustanoviti celovito službo, ki bi operativno »pokrivala« diplomacijo, ogromno sredstev, potenciala, odpreti moraš svoje agenture. To je za majhno državo nemogoče. To je uspelo samo Izraelcem, pa še njim predvsem zaradi tega, ker imajo ljudi svoje vere na pomembnih položajih v večini držav.

● **Jugoslavija je tako službo imela?**

Jugoslavija je tako službo poskušala vzpostaviti, pri čemer je bila v veliki meri (to še ni povsem raziskano) del podobnih služb vzhodnoevropskih držav. Znotraj njih se je marsikaj usklajevalo.

● **Je res, da z ministrom Bavčarjem nista več v tako dobrih odnosih kot še pred časom?**

To se govori predvsem iz dveh razlogov. Najprej zaradi zadnjih polemik v zvezi z varnostno službo in medalj, ki si jih v eni ali drugi službi pripenjajo za zasluge, kar razumem kot del vojne folklore in se mi zdi normalno. Drugič pa zaradi strankarskih zadev.

● **Torej ni res, da gre za spor?**

Kar se mene tiče, ne. Pa tudi kolikor lahko govorim za Bavčarja, ne.

● **Se vam zdi, da je Demos razpadel?**

Razpadel ni, nima pa več večine v skupščini. To je zame ta trenutek najtočnejša oznaka.

● **V Cankarjevem domu ste ob razkolu v SDZ oklevali ob Ruplovem in Bavčarjevem odhodu; ste bili tisti trenutek bliže Pirnatu?**

V tistem trenutku nisem bil bliže nikomur. Realno povedano je treba reči, da je bilo petdeset odstotkov možnosti, da se stranka ne razcepi v taki meri, kot se je, petdeset pa, da se. Mislim, da je bilo veliko subjektivnih motivov za to, da je prišlo do razkola.

● **In vi ste do zadnjega računali, da stranka ne bo razpadla?**

Nisem računal, samo prizadeval sem si za to.

● **Ste se že odločil, h kateri stranki boste pristopili zdaj?**

Ne še. Vsaj nekaj časa bo tako tudi ostalo, v naslednjem mandatu pa bi bil najraje v opoziciji. V Sloveniji je veliko strank, nista samo dve.

Miha Štamcar, Jani Sever

MLADINA

SLOVENIJA V SLIKI IN BESEDI

Miklošič spet med Mariborčani

MARIBOR, 3. oktobra – »Tako kot Prešeren je za Slovence pomemben tudi Miklošič. Njegovo delo nam to dokazuje. Njegova ljubezen do slovenščine je razvidna iz njegovih pesmi. Bil je mož orjaške delovne moči« je dejal na otvoritvi spomenika velikemu Slovencu Franu Miklošiču član predsedstva Republike Slovenije dr. Matjaž Kmecl. Pred Univerzitetno knjižnico, pred katero so spomenik odkrili, se je zbrala velika množica Mariborčanov, predvsem intelektualcev, ki znajo ceniti Miklošičevo delo. (V. V., foto: Bogo Čerin)

OSNUTKI NOVIH REGISTRSKIH TABLIC – Na tablicah naj bi bili tudi grbi slovenskih mest, v katerih bodo vozila registrirana. (Foto: Igor Zaplatil)

Radgonska cerkev z novim zvonikom

Takole so danes v Radgoni s pomočjo velikega dvigala postavili nov vrh zvonika tamkajšnje cerkve, ki so ga med junijsko vojno uničile granate tankov JA. Novi vrh zvonika tehta 13 ton, stal pa je kakih 100.000 dolarjev. Denar so zbrala avstrijska podjetja in darovalci. (CR, telefoto: AP)

Tudi 400-letna trta čaka na evropsko priznanje

MARIBOR – Mariborčani bi radi svojo največjo znamenitost, 400 letno trto, ki je tudi najstarejša na svetu, predstavili tudi v Evropi. Vpisali so jo v gensko knjigo pri mednarodni organizaciji za vino, pripravili video kaseto, med največjimi željami njenega varuha, mestnega viničarja mag. Toneta Zafošnika pa je, da bi njegovo varovanko vpisali v Guinnessovo knjigo rekordov.

Slovenija
Moja dežela

TRŽIČ-Prihodnje leto bo minilo 500 let odkar je cesar Friderik povzdignil vas Tržič v trg in so se njegovi prebivalci smeli imenovati tržani.

...

ILIRSKA BISTRICA-Starostniki Ilirske Bistrice so dobili lep nov dom v katerem je prostora za 200 oskrbovancev.

...

LJUBLJANA-Titove in dela Kardeljeve ceste ni več. Od križišča z Aškerčevo do križišča pri Bavarskem dvoru(pred železniškim nadvozom) je poslej Slovenska cesta, od tu dalje do konca Črnuč v križišču z Zasavsko cesto je Dunajska cesta in od tu proti severu Štajerska cesta.

...

KOPER-Po zadnjih znanih podatkih bodo zgradili do konca naslednjega leta na koprskem 50 novih objektov-predvsem novih telefonskih central, telefonskih omrežij in optičnih kablov.Doslej so kupili in začeli priključevati nove telefonske centrale v Kopru, Izoli in Luciji, v naslednjih mesecih pa dobijo nove centrale za Sežano, Ilirsko Bistrico in Komen, Žusterno, Kozino.

IDRIJA-V teh dneh končujejo gradnjo 2 400 kvadratnih metrov velikega prizidka k novi idrijski osnovni šoli. To pomeni, da bo največji objekt, ki so ga v Idriji financirali z denarjem petega občinskega samoprispevka končan kar pol leta pred rokom. Idrijska gimnazija praznuje 90 letnico.

...

LJUTOMER-Miklošičev trg želi obdržati eno najpomembnejših funkcij prireditvenega prostora. Poskrbeli so za prenovo Miklošičevega spomenika-Miklošič je bil največji slovenski jezikoslovec 19. stoletja, sicer Prlek.

...

PTUJ-Gradbeniki so se lotili prenovitvenih del stolpa ptujskega gradu. Pokrajinski muzej Ptuj bo obnovljen stolp uporabil za eno svojih dejavnosti.

...

LJUBLJANA ŠIŠKA- V šišenski industrijski coni je zrasla "marmorna lepotica za naslednje tisočletje"-nova poslovna stavba Tovarne farmacevtskih in kemičnih izdelkov Lek. Investicija je vredna 22 milijonov švicarskih frankov. Lek se tako lahko poslej pohvali za nov centralni računalnik IBM 3090, z zobnim demonstracijskim laboratorijem in ambulanto, s salonom za predstavitev kozmetike, z novimi sejnimi dvoranami in številnimi konferenčnimi prostori.

GOZD MARTULJEK-Vodo izpod Karavank bodo prodajali v ZDA. Izvir v Karavanškem predoru da 30 litrov vode v sekundi. Vodo bodo prodajali pod imenom Julijana.Proizvodnja pa je praktično prodana že za pet let naprej.
Na vrelec so naleteli med gradnjo Karavanškega predora. V Gozdu Martuljku so pripravili posebno tiskovno konferenco, na kateri so govorili o vodi.

...

LOVRENC NA POHORJU-V Lovrencu so praznovali 900-letnico. Kraj je ena od korenin slovenstva in je pravzaprav proslavil 900-letnico prve pisne omembe sveta ob Radonji.

...

PIRAN-V Piranu so končno obnovili občinsko stavbo na Tertinijevem trgu. Kos po kos je bilo treba rekonstruirati razsuto štukaturo in tudi atika(skulptura na strehi) je bila močno načeta. Razmišljali so, da bi original kipov Pravice, Blaginje in Sv. Jurija z grbom prenesli v kak muzej, na občinsko stavbo pa postavili odlitek. Vendar bi to delo stalo ogromno denarja.

...

LOPATA V SUHI KRAJINI-Skoraj nepomembna vaška cerkvica sv. Neže na Lopati v Suhi krajini, ki so jo nemška leta 1944 uničila, ponovno dobiva svojo nekdanjo podobo. Preden so se restavratorji lotili prenovitvenih del niso mislili, da bodo pod beležem naleteli na tri slikarske sloge, v katerih so upodobljene obledele freske.

...

LOGATEC-V soboto, 5. oktobra so na trgu pred cerkvijo sv.Nikolaja v Dolenjem Logatcu odprli dom ostarelih. Slovesno mašo je daroval ljubljanski nadškof dr. Alojzij Šuštar. V domu bosta za 10 oskrbovancev skrbeli dve redovnici, ki sta hkrati medicinski sestri.Dom bo sodobno opremljen.

...

DOBROVO-Vrata obnovljenega renesančnega gradu v središču Goriških brd so se na stežaj odprla obiskovalcem. V gradu bo stalna razstava grafičnih listov Zorana Mušiča.

...

MARIBOR-Že lani se je mesto Maribor poimenovalo univerzitetno mesto. Univerza šteje več kot 12 tisoč študentov na leto, mnogi profesorji univerze so priznani strokovnjaki v slovenskem in mednarodnem prostoru,so diplomanti, magistri in doktorji znanosti.

...

KOPER-Pri sestopanju v podzemlejske jame se koprski jamarji srečujejo tudi s številnimi sledovi človekove najmračnejše dejavnosti-z ostanki pobitih ljudi. Zato so ustanovili skupščinsko komisijo jamarjev in drugih strokovnjakov, ki naj bi pripravila pregled jam s človeškimi ostanki, skušala ugotoviti, za katere ljudi gre in poskrbela za njihov pokop.

...

KOČA PRI SAVICI-Koča pri Savici je bila posodobljena Dogodek je bil pomemben za vse slovensko planinstvo, ki pridobiva pravo izhodiščno postojanko za Bohinjsko pogorje:Komno, znamenito dolino Triglavskih jezer, Triglav in in druge vrhove. Slovenci radi poromamo na prizorišče dogajanja Prešernovega Krsta pri Savici...

...

...

GORNJA RADGONA-Na račun slabih telefonskih zvez in majhnega števila telefonskih priključkov je bilo v preteklih letih v radgonski občini že veliko izrečenega. Toda letošnje in prihodnje leto se na tem področju pripravlja pravi preporod. Že sedaj se je kapacitet telefonskih priključkov povečal za 600 novih. Zdaj zidajo tudi novi poštni objekt v Apačah.

SLOVENIAN INFORMATION OFFICE
P.O. Box 138, Coogee NSW 2034 Australia

STA SLOVENSKA TISKOVNA AGENCIJA
SLOVENIAN PRESS AGENCY
Ravnikarjeva 5, 61000 LJUBLJANA, SLOVENIJA
PHONE: +38 61 / 224-505, +38 61 / 212-618, +38 61 / 211-706
FAX: +38 61 / 224-840, +38 61 / 221-915

POTNI LISTI REPUBLIKE SLOVENIJE
Notranji minister Igor Bavčar je povedal, da lahko s slovenskim potnim listom državljani Slovenije potujejo že v Avstrijo, Nemčijo, Italijo, Pribaltiške republike, Madžarsko, Švico Češkoslovaško federacijo, Hrvaško, Albanijo, Poljsko in Nizozemsko.
Slovenski tolar pa menjajo v obmejnih mestih in bankah v Avstriji in Italiji.

...

NEMŠKI GENERALNI KONZULAT V SLOVENIJI
Med pozitivne znake sodi nedavo odprti generalni konzulat Zvezne republike Nemčije.

...

SLOVENIJA S STATUSOM POSEBNEGA GOSTA V SVETU EVROPE
Ljubljana, 26.november-"Včerajšnja zgodovinska odločitev strasbourške Skupščine je plod enoinpolletnega sodelovanja našega zunanjega ministrstva in skupščinske Komisije za mednarodne odnose s Svetom Evrope," je na tiskovni konferenci dejal namestnik zunanjega ministra Zoran Thaler.
Svet Evrope je prva ustanova, ki jugoslovansko krizo rešuje po metodi"korak za korakom". Slovenija mora sedaj izvoliti stalno delegacijo, ki bo najverjetnejše štela šest članov, ti pa bodo že 14. januarja pred strasbourško Skupščino zagovarjali pridobitev statusa posebnega gosta. HKRATI JE RAZŠIRJENI BIRO PARLAMENTARNE SKUPŠČINE SVETA EVROPE ISTI STATUS ODVZEL JUGOSLAVIJI. Tako je Slovenija prva in edina še ne priznana država s tem statusom, ki dejansko pomeni vmesno stopnjo do polnopravnega članstva, Jugoslavija pa je prva, ki je isti status izgubila.

...

ZAKON O SLOVENSKEM DENARJU
Slovenija je dobila 7.oktobra 91. enega svojih najkrajših, hkrati pa zelo pomembnih zakonov- zakon o denarni enoti Republike Slovenije, ki v Sloveniji prekinja dobrih 70 let staro dinarsko navezanost na Jugoslavijo. Slovenci so dobili tolar in stotine. Kot določa drugi zakon, ki so ga sprejeli, namreč zakon o uporabi nove denarne enote, pa bodo v Sloveniji do izdaje tolarskih bankovcev in kovancev uporabljali vrednostne bone.

...

VSE VEČJI PROBLEMI Z BEGUNCI V SLOVENIJI
Republika Slovenija bi zmogla normalno oskrbeti 10.000 beguncev iz Hrvaške. Številka pa je več kot podvojena. Delegacija slovenskega Rdečega križa je zaprosila članice skupnosti Alpe Jadran in Mednarodni Rdeči križ za pomoč, še posebej so zaprosili avstrijsko organizacijo, naj vsaj del teh beguncev sprejme pod svoje okrilje.
Zaenkrat še ni znano kdo bo poravnal vse finančne stroške.

...

SPOMINSKA SVEČANOST NA NOVIH ŽALAH
Na novih Žalah je bila konec oktobra spominska svečanost komemoracija s katero so se spomnili žrtev vojne za Slovenijo. Odkrili so spomenik, na katerem so vklesana imena 28 žrtev in besede:
"Pomni nevarnost, zadah smrti, pomni upanje stoletij, dihajoč vonj cvetja starodavnih sanj."

...

ZA SAMOSTOJNOST SLOVENIJE IN HRVAŠKE
Celovec, 20. november-Predsednik parlamenta republike Rusije Ruslan Hasbulatov, eden najbližjih sodelavcev ruskega predsednika Borisa Jelcina, se je v Celovcu izrekel za samostojnost Slovenije in Hrvaške. Poudaril je, da so pribaltske republike dobile svojo neodvisnost prav od ruske republike ter da je Rusija končno prepričala sovjetskega voditelja Mihaila Gorbačova, da ni smiselno zadrževati republik, ki pod nobenimi pogoji nočejo več živeti skupaj.

...

VIZUMI ZA KANADO TUDI V LJUBLJANI
Ljubljana, 28. novembra- Ministrstvo za zunanje zadeve Republike Slovenije se je z veleposlaništvom Kanade v Beogradu dogovorilo, da bo kanadsko veleposlaništvo v Ljubljani enkrat mesečno organiziralo konzularni dan. Uslužbenec veleposlaništva bo tako izdajal vizume za turistična in poslovna potovanja slovenskih državljanov v Kanado in overjal dokumente, ki jih izdajajo slovenski organi, uporabljajo pa se v Kanadi.

...

SANKCIJE GOR-SANKCIJE DOL
Evropska skupnost je dvignila sankcije za republike bivše Jugoslavije, razen Srbije in Črne gore. ZDA pa so uvedle sankcije za vse enako.

...

ELAN PRODAN UPNIKOM ZA 31mioin 800tisoč mark
Kranj, 28. november-Na sodišču v Kranju je bila tretja dražba podjetja Elan v stečaju. Kupca sta bila dva-tri banke, združene v enega(Ljubljanska banka d.d., Gorenjska banka in Stanovanjska banka), in podjetje Komel. To podjetje združuje upnike, ki so terjatve "odstopili" za nakup Elana.

...

NOVEMBRSKA INFLACIJA 18,7 odstotna
Ljubljana, 27. november-Zavod za statistiko Slovenije, je objavil da so se cene na drobno v novembru povečale za 18,7 odstotka v primerjavi z mesecem oktobrom. Cene življenskih potrebščin so se v istem mesecu v primerjavi z oktobrom povečale za 18,7 odstotka. Če primerjamo letošnji november z lanskim, so se cene na drobno povečale za 208,0odstotka in cene življenskih potrebščin za 201,1 odst.

...

NEMŠKI KANCLER KOHL OBLJUBLJA
Trst, 27. november-Nemški kancler Helmut Kohl je v Bundestagu izjavil, da bo Nemčija priznala Slovenijo in Hrvaško še pred božičem. Dodal je, da bo bonska vlada to naredila ne glede na to, kaj bodo sklenile druge države Evropske skupnosti.

...

SVETOVNI SLOVENSKI KONGRES PRIPRAVLJA SREČANJE Z GOSPODARSTVENIKI
Gorica, 21. november-Deželni odbor Svetovnega slovenskega kongresa pozdravlja pobudo za vsakršno konkretno povezovanje različnih dejavnosti Slovencev po svetu, pri čemer pa nikakor ne bi smeli zanemariti pozornosti do dogodkov v zvezi s problematičnim priznanjem RS. Priprave za srečanje goriških gospodarstvenikov s predstavniki Mednarodnega združenja slovenskih razvojnih partnerjev, ki iam sedež v Ljubljani in bo delovalo znotraj SSK že tečejo.

TISK

DELO:ŠTIRJE MILIJONI MOLEDUJOČIH ROK-
Tudi če bi Slovenijo jutri Priznala Evropa ne bi bila tam kjer se cedita med in mleko.Vse preveč upamo na neko odrešilno bilko, ki naj bi dekretno preusmerila našo zgodovino in iz nas naredila druge ljudi-Evropejce.....mednarodno priznanje bo spremenilo naš položaj, ker bomo z njim vključeni v mednarodne politične, finančne, gospodarske in druge tokove in ustanove. Vse to smo že imeli, poudarja komentator Damijan Slabe, pa nismo nikamor prišli, ker smo bili kot družba slabo organizirani. Problem je torej v nas samih in ne v Evropi. Če tega ne bomo pravočasno dojeli in če bomo za moledovanje po priznanju porabili skoraj vso energijo, se nam slabo piše.

TISK

MISLI(Melbourne):-Slovenci so po zanesljivih podatkih Slovenskega ameriškega raziskovalnega centra(Slovenian Research Center of Amerika), ki je letos junija sredi prezasutosti od dela praznoval svojo 40-letnico, poklonili Ameriki poleg množic odličnih delavcev, kmetov in obrtnikov še dolgo vrsto izumiteljev, znanstvenikov, umetnikov in vsakovrstnih znamenitnikov-med slednjimi vsaj dvet škofov, dva federalna senatorja, tri guvernerje, sedem federalnih kongresnikov(poslancev), šest admiralov in sedem generalov.Majhen slovenski narod je poklonil tudi prvega izseljenskega in slovanskega nadškofa Kanadi, Avstraliji pa njenega prvega izseljenskega in neanglosaškega zveznega senatorja, a Nemčiji Bismarckovega naslednika in prvega slovanskega državnega kanclerja-načelnika takrat najmočnejše države v Evropi. Tistim tujcem, ki še imajo predsodke do Slovencev in vsem domačim"umetnikom pljuvanja v lastno skledo" je treba jasno povedati, da vse to prav nič ne diši po "narodu pastirjev", pač pa-vsem našim pomanjkljivostim navkljubpriča o visoki zmožnosti in izjemno lepih uspehih tistega slovenskega naroda, ki je o njem angleški literarni zgodovinar napisal, da je "majhen po številu, a velik po duhu".

.....

NAŠA SLOVENIJA:V SLOVENIJI NI VEČ VOJSKE-
S sporočilom(Milana Kučana):"Državljani Slovenije, Republika Slovenija je zdaj svobodna", je predsednik predsedstva RS končal svoj slavnostni govor na prireditvi v Kopru, s katero je RS prevzela popoln nadzor nad svojim ozemljem ter vodami in zračnim prostorom. Jugoslovanske vojske zdaj v Sloveniji tudi zares ni več.

TISK

7 D:VSAJ PRAZNOVALI BOMO PO EVROPSKO-
Prazniki, ki jih priporoča država Slovenija so:
novo leto(1. in 2. januar), Prešernov dan, slovenski kulturni praznik(8. februar), dan upora proti okupatorju (27.april), praznik dela(1. in 2. maj), dan državnosti (25. junij), dan spomina na mrtve(1. november), dan samostojnosti(26. december). Dela prosti dnevi pa so velikonočna nedelja, Marijino vnebovzetje(15. avgust) in božič (25. december).

MLADINA:SLOVENSKA CERKEV NAJVEČJI RAZLAŠČENEC-Cerkvi, največjemu povojnemu razlaščencu v Sloveniji, je bil z nacionalizacijo odvzet največji del imetja v gozdovih; približno 36 tisoč hektarjev ali 3,6 odstotke slovenskih gozdov se je po vojni preselilo v državne roke...seveda pa cerkev po vojni ni izgubila samo gozdov. Mladina piše, da je med zemljo, ki je bila odvzeta po vojni tudi 60 odstotkov vseh nerodovitnih površin v Sloveniji. Vsaka fara bo morala zase, v Sloveniji jih je 790, ugotoviti koliko cerkvene lastnine je bilo na njenem teritoriju in kdo je bil lastnik, ali je bil to stolni kapitelj, škofija, posamezna redovna ustanova ali kakšno od cerkvenih društev. Pri vračanju naj bi se država dogovarjala z vsakim lastnikom posebej, teh lastnikov, ki so pravne osebe, pa je znotraj Cerkve v Sloveniji več kot 2.000; gre za župnije, samostane, posamezne cerkve in cerkvene ustanove.

TISK

SLOVENEC:VSE DOBRE STVARI O VINU-
In honorem dei et in honorem vini-V čast bogu in vinu. V znaku tega gesla deluje Red avstrijsko-gradiščansko-panonskih vitezov vina, s sedežem v avstrijskem Eisenstadtu. Njegova osnovna naloga je nega, dvig in širjenje kulturne pridelave in uživanja vina ter s tem povezanih dejavnosti, skratka vinske kulture. V oktobru so ustanovili konzulat tega reda za Slovenijo. Sedež konzularnega sveta je v minoritskem samostanu sv.Petra in Pavla v Ptuju, kjer je bil podpisan tudi kontrakt-pisna pogodba in pa štirje izbranci, povzdignjeni v viteze.To so dr. Jože Colnarič, redni profesor višje agronomske šole v Mariboru, pater Janez Pihler, gvardijan ptujskega minoritskega samostana, ing.Jani Gonc, direktor Vinarstva Slovenske gorice-Haloze v Ptuju, ter Fedor Pirkmajer, dipl. pravnik, do nedavna tajnik Poslovne skupnosti za vinogradništvo in vinarstvo Slovenije.

.....

SLOVENEC:ŽGOČA BEGUNSKA PROBLEMATIKA-
Po zadnjih podatkih(15. novembra) je v Sloveniji prijavljeno več kot 21 tisoč hrvaških beguncev, okrog 6 tisoč pa je neprijavljenih. Stanujejo v hotelih, pri sorodnikih, prijateljih in znancih. Pričakovati je, da bo njhovo število naraščalo, saj armada napoveduje še povečano agresijo, pred vrati pa je tudi zima, ki preganja vojne brezdomce.

TISK

INFORMACIJE IZ SLOVENIJE "IN":PRIOKUS GRENKOBE-Evropa razpolaga s sredstvi, s katerimi bi lahko posegla v vojno na Hrvaškem, vendar za tako dejanje ne kaže prave pripravljenosti. Vztraja pri resolucijah in jalovih pozivih k miru. Evropa in deloma Amerika nosita svoj del odgovornosti za razširitev vojne na Hrvaškem.

.....

INFORMACIJE IZ SLOVENIJE "IN": POSLANICA PISATELJEM SVETA-Slovenski in hrvaški pisatelji pozivajo vse pisatelje sveta, da povzdignejo svoj glas proti boljševiškemu barbarizmu v Evropi in tako vplivajo na javnost in svoje vlade, naj obsodijo napad na Hrvaško, ki ugroža tudi Slovenijo...Pisatelji sveta, hrvaški in slovenski pisatelji vas ob tej priložnosti spominjajo, da zvon ne zvoni le na Hrvaškem temveč tudi v Sloveniji in po vsem svetu.

Slovensko Pismo

IZ TUJEGA TISKA

Pariški list LE FIGARO objavlja pismo francoskega akademika Andrea Frossarda, ki nasprotuje obotavljanju mednarodne skupnosti pri reševanju jugoslovanske krize. Frossard med drugi piše:
"Sramotno je gledati zgrožene ženske in otroke, ranjene in mrtve, uničena mesta, ki zaman čakajo na odločno besedo Evrope. Sramotno je poslušati Združene narode, ki morebitno intervencijo pogojujejp s prekinitvijo ognja, kar pa je njihova naloga. In končno, neznosen je molk mednarodnega prava in morale, ki sta bila nekoč tako zgovorna. Zardi vsega tega se v nas vzbuja občutek, ki ga lahko upravičeno imenujemo-SRAMOTA!"

DIE WELT piše, dse je samo po nekaj urah tudi 14. poskus premirja spremenil v navaden kos papirja. Carl Gustav Stroehm ocenjuje, da se jasno začrtuje vojni cilj jugoslovanske armade pod srbskim vodstvom-pripojitev vzhodne Slavonije z Vukovarjem, Vinkovci in Osijekom in območje Knina z velikim delom obale, vključno z Dubrovnikom, bodočemu velikosrbskemu carstvu. V hrvaških območjih, ki jih je osvojila armada, pa novoizvoljene srbske oblasti izvajajo politiko množičnega pregona prebivalcev, kakršno so v Evropi zadnjič doživeli leta 1945 sudetski Nemci v Vzhodni Nemčiji.

POLITIKA EXPRES iz Beograda kot po navadi govori o fašizmu, ko govori o Sloveniji in Hrvaški. Tako tudi piše, da napovedi posameznih držav, da bodo kmalu priznale neodvisnost republik Slovenije in Hrvaške oziroma, da je le še vprašanje dni, ko bodo to storile, ne morejo niti najmanj prispevati k rešutvi jugoslovanske krize, ampak jo lahko le še zaostrijo. Mednarodno priznane so le meje Jugoslavije, pretijo v Politiki iz Beograda kot po navadi.

POLITIKA EXPRES pa še piše:čeprav slovenski oblastniki odkrito priznavajo, da podpirajo hrvaško "fašistično" politiko in da z orožjem pomagajo v vojni proti srbskem narodu in JA, pa odnosi med dvema državama, vsemu nakljub, le niso preveč iskreni in prijateljski, piše Petko Koprivica v Politiki. V nadaljevanju trdi, da je najbolj občutljivo vprašanje, tako za eno kot za drugo stran-meja v Istri in "razmišlja" o tem, kje naj bi bila, po mnenju Slovenije oziroma Hrvaške, ta meja. Na koncu prispevka pa avtor opozarja, da ne gre zanemariti tudi"interesov" tretje strani, to je Unije Italijanov, ki so bili izgnani iz Istre, in ki že dlje časa zahteva revizijo osimskih sporazumov ter vmitev vzhodnih meja Italije na črto pred drugo svetovno vojno.Politika expres ne pozabi pristaviti, da se ta zahteva nanaša ne le na Istro, temveč tudi na Reko, Zadar in Kvarnerske otoke, zaskrbljena pa je tudi za položaj italijanske manjšine, ki izraža nezadovoljstvo zaradi vzpostavitve administrativne meje na istrskem polotoku, kjer so razdvojeni in prisiljeni živeti v dveh novih državnih tvorbah.
Srbija si sicer že dlje časa prizadeva "prodati" Istro Italijanom, od Hrvaške pa "podariti" skoraj vso tisto obalo in otoke, ki jih ne bi mogla ona sama zasesti, saj pravijo, da je Hrvaška tisto kar Srbija noče, a to je Zagreb z okolico.

RFI-razmišlja o vprašanju vojnih zločincev v Jugoslaviji. Vse pogosteje se pojavlja vprašanje vojnih zločincev, v evropski javnosti pa to vprašanje še ni postalo prevladujoče, kajti med politiki in novinarji vlada nekakšen konsenz, da sprožitev te teme v času trajanja vojne ni primerna, ker še ni možno izpeljati natančne preiskave. Če bi s prstom pokazali na krivca, bi to v tem trenutku lahko samo še okrepilo ekstremizem v posameznih okoljih. Lahko bi se tudi zgodilo, da bi razprave o vojnih zločincih popolnoma blokirale iskanje politične rešitve za jugoslovansko krizo. Kot kaže, pa bo vprašanje vojnih zločincev po končani vojni izredno pomembno in prav gotovo bo evropsko javnost bolj presunilo kot sama vojna.

Beograjske VEČERNJE NOVOSTI prinašajo članek Nade Dabič, ki pravi, da bodo na Dunaju verjetno kmalu razkrili afero, ki ima veliko večje razsežnosti od afere Waldheim. V to afero so po trditvah novinarke vpleteni najvišji predstavniki slovenske vlade, z Janezom Janšo na čelu, in je povezana stihotapljenjem orožja, mamil in radioaktivnih snovi ter z vsemi drugimi posli, ki so bili del"slovenskega poletja", kot v Ljubljani in na Dunaju imenujejo oborožen spopad Slovencev z JLA,. zaključuejo Večernje novosti. Ali je to le še ena kleveta Beograda?

Zagrebški VJESNIK se sprašuje ali lahko Milošević v Vukovarju prehiti Haag in tako uresniči svoj strateški cilj. Razvoj dogodkov na notranjem inmednarodnem področju objektivno ni v prid javni varnosti, s katero nastopajo Milošević in najeti generali. Zaradi *rezultatov trimesečne* vojne so sklenili, da je treba koncentrirati sile in izvršiti predor na liniji Vukovar-Dubrovnik(Osijek). Za to so se odločili, ko so spoznali, da mednarodna skupnost, kljub svoji počasnosti, ne odstopa od haaških načel in formule, kar pomeni, da pod nobenim pogojem ne bo pristala na nove meje, vzpostavljene s silo, oziroma, da ne bo *sprejela* legitimnosti"mini Jugoslavije". V takšnem položaju se je Milošević oprijel stare taktike: javnih mirovnih pobud *in tajnih vojnih pohodov*. Vendar pa se ta taktika ne bo uresničila, ker prihod čet Združenih narodov ne more anulirati haaške formule. Haaga ni možno ukiniti s silo ukovarju, Dubrovniku ali Slunju(ali Osijeku).

Aktivna pripadnika slovenske narodnosti in člana društva Edinost, sicer italijanska državljana Samo Pahor in Primož Sancina sta bila v Trstu pred očmi same italijanske policije pretepena, ker si prizadevata uveljaviti zakonito predvideno uporabo slovenščine v tržaški pokrajini Že dolgo sta namreč trn v peti drugače mislečim in agresivno razpoloženim pripadnikom desničarskih strank iz Trsta oziroma Italije. Tržaški IL PICCOLO je o tem dogodku potvarjal resnico in obtožil oba Slovenca kot krivca, češ da sta žalila italijansko zastavo, kar ni bilo res.

SUDDEUTSCHE ZEITUNG posveča posebno pozornost časopisni kampanji v Srbiji zoper Nemčijo. Poudarja, da si generali YU armije in srbsko vodstvo dovolijo vse, da bi prepričali svet in očrnili nemško politiko zaradi njenih stališč do vojne v Jugoslaviji. List piše, da Nemci niso tako naivni, da bi si vsakdo lahko dovolil pisati o njih karkoli in tudi svet tega ne bo sprejemal.

Francoski LE FIGARO in LIBERATION zelo natančno spremljata položaj vojne na Hrvaškem.Le Figaro poudarja, da bodo žrtve te vojne večje kot v Libanonu ali španski vojni, kajti število žrtev se od republike do republike povečuje kar stokratno in še več:v Sloveniji 80, na Hrvaškem 8.000 ali več, v Bosni in Hercegovini jih bo morda že 80.000. Posebno zahteva od politikov in vseh, ki lahko vplivajo, da preprečijo uničenje Dubrovnika. Nemški RTL pa celo pravi, da se lahko zgodi, da bodo tako kot so zravnali Vukovar naredili tudi z Dubrovnikom.

vV uglednem in priznanem mednarodnem strokovno-znanstvenem časniku GEO JOURNAL je bil na uvodnem mestu objavljen prispevek "Republika Slovenija-geografske stalnice nove srednjeevropske države", ki ga je napisal akademik prof. dr. Ivan Gams.

Katoliški mesečnik JESUS piše, da je pontifeks, preden je odšel na pot, že v Vatikanu videl video kaseto s pričevanjem o pokolih na Hrvaškem...stotine ljudi so ubili srbski četniki, mnoge po grozljivih mučenjih, z edinim namenom:ustvariti "primer" in zastrašiti druge.
Revija JESUS piše, da so se pred očmi papeža Wojtyle vrstile podobe ljudi z razparanimi trebuhi razmesarjenih. Nekomu so živemu iztaknili oči in ga prisilili, da jih je pogoltnil. O tem priča avtopsija trupla, ko so našli oči v želodcu. Več kot pol prebivalcev posameznih hrvaških vasi je pokopano v skupnih grobiščih....po gledanju te kasete je bil papež povsem spremenjen in s težkimi besedami obsodil Srbijo in jugo vlado.Grozote vojne so torej vplivale na spremembo politike Svetega sedeža, vznemirjanje naraščа ob novicah, da srbske prostovoljskeenote ciljajo zlasti cerkve, ubitih pa je bilo tudi nekaj duhovnikov.

V intervjuju za CORRIEREDELLA SERA iz Milana je predsednik slovenskega predsedstva dejal, da Slovenija dela vse kar je v njeni moči , da bi na mednarodnem prizorišču pomagala Hrvatom, morda storizanje celo več kot za samo sebe,je dodal Milan Kučan in povedal, da se Slovenci zavedajo, da če bi padla Hrvaška, bi to v resnici spravilo v nevarnost tudi Sloveniio.
SLOBODNA DALMACIJA piše o Slobodanu Miloševiču, da *je zadnji* boljševik, star 50 let, oglate glave, štrlečih las, zalitega obraza in majhnih oči, kadi pa samo kubanske cigare. Po videzu sodi v tisto vrsto tiranozavrov, o katerih se je mislilo, da so nesmrtni...morje po katerm pluje, je rdeče od krvi državljanske *vojne*, ki *spremlja* agonijo države, imenovane še vedno, kdo ve iz kakih skrivnostnih razlogov,Jugoslavija.

Miloševič je prvi veterokomunist, ki recitira po veteroimperialističnem scenariju s pomočjo ljudske vojske, ta pa ne kraka ob zvokih Internacionale, temveč po stari kraljevi himni dinastije Karadžordževič, ki se začenja z besedami"Božе pravde". Za človeka, ki se predstavlja kot zadnji boljševik, je to zadnji paradoks.

REPUBLIKA SLOVENIJA

ZAKONI

Upajmo, da bo svet še letos priznal Republiko Slovenijo kot neodvisno državo. Ali bo Slovenija v Avstralji odprla ambasado?

Odgovor:Po pisanju Slovenske tiskovne agencije STA, bo Slovenija odprla v Canberri ambasado ali svoje predstavništvo. Slišati je tudi, naj bi bile uradne ure za Slovence izven Canberre dva dni v tednu recimo v Melbournu, dva dni v Sydneyu, morda pa bo prišlo do kakšnega dogovora tudi s Slovenci, ki živijo v drugih krajih Avstralije.

.....

Koliko predstavništev bo imela Slovenija v tujini?

Odgovor:Ko bo diplomatska mreža razvita, bo imela Slovenija 25 predstavništev v Evropi in na vseh drugih celinah. Trenutno že obstoja Biro R Slovenije na Dunaju, Reprezentativni informacijski biro v Luxemburgu, v Londonu Slovenski informacijski urad, v Washingtonu je Biro R Slovenije, ki ga vodi pri slovenski ambasadi dr. Petrič.
Predstavništva že tudi delujejo v Pragi, Bruslju, Trstu, Munchnu, Torontu(dr. Zlatko Verbič), Buenos Airesu(Božidar Fink in dr. Marko Kremžar).

V bodoče so v načrtu sledeča predstavništva:Rim, Budimpešta, Pariz, Strasburg, Riga bo pokrivala Baltiške države in Skandinavijo, Geneva, New York, Cleveland, Buenos Aires.

.....

Kako se bodo jugoslovanski potni listi zamenjevali s slovenskimi?

Odgovor:Postopek bo postopen, rok za zamenjavo bo dve leti. Z izdajanjem slovenskih potnih listov je notranji odsek R Slovenije že začel 21. oktobra 91.

.....

Kako bodo prihajali v Slovenijo Slovenci, ki so tuji državljani?

Odgovor: Slovenija bo odprta država, dosegla bo sporazum s posameznimi državami o prekinitvi viz. Če pa bo slučajno prišel na slovensko mejo nekdo s potnim listom recimo ZDA ali druge države a je slovenskega porekla ga bodo spustili v Slovenijo tudi brez vizuma.

.....

Kako se pravzaprav pridobi slovensko državljanstvo?

Odgovor:Prošnjo se naslovi na naslov Ministrstva za notranje zadeve R Slovenije v Ljubljani. Priloži se še rojstni list oziroma izpisek iz matične knjige rojenih.

Naslov Ministrstva za notranje zadeve:
Gregorčičeva ul 25, Ljubljana 61 000
Telefon: 224 141
Fax: 213 357

.....

Ali imajo slovensko državljanstvo še tudi tisti, ki niso imeli jugoslovanskega potnega lista?

Odgovor: Vsakdor, ki se ni izpisal iz slovenskega državljanstva zadrži to državljanstvo.

Ali bodo morali tisti današnji prebivalci Slovenije, ki so tuji državljani in ki do 25. decembra 91 ne bodo zaprosili za slovensko državljanstvo zapustiti Slovenijo?

Odgovor: Tisti, ki do takrat ne bodo mogli ali ne bodo hoteli pridobiti slovenskega državljanstva, bodo lahko živeli v Sloveniji ne samo z začasnimi turističnimi vizami, temveč tudi s poslovnimi in delovnimi vizami ter z dovoljenji za stalno bivanje. Seveda pa ne bodo imeli slovenskih državljanskih pravic(volitve, nakup nepremičnin ali zemljišč itd).

.....

Kaj pa takoimenovani politični emigranti. Kakšne bodo njihove pravice?

Odgovor: Političnim emigrantom bo slovenska vlada z veliko uvidevnostjo reševala njihove formalne prošnje za pridobitev državljanstva in sicer v skladu z 41. in 13. členom omenjenega zakona.

.....

Kaj se bo zgodilo z deviznimi vlogami izseljencev v bankah R Slovenije?

Odgovor: Slovenija bo vse te devize spremenila v javni dolg, banke pa naj bi dale varčevalcem obveznice z odplačilno dobo 10 let in obrestno mero 7 odstotkov.

.....

Kako izgleda trenutno plačilno sredstvo TOLAR?

Adijo, dinarski Tesla - slovo, ki ne sili na solze

Boni so postali začasno novi slovenski denar

Odgovor:R Slovenija je dobila svoj denar TOLAR, vendar so v obtoku trenutno le boni(na sliki)kot začasno plačilno sredstvo, svoj pravi denar pa naj bi izdala Slovenija spomladi leta 92.

Odkritje spomenika prvemu mariborskemu škofu Antonu Martinu Slomšku v Mariboru

MARIBOR IN SLOVENIJA STA POPRAVILA ŠE ENO ZGODOVINSKO KRIVICO

Odkritje spomenika škofu Antonu Martinu Slomšku pred mariborsko stolnico pomeni simbolično plačilo Martinu Slomšku, škofu, ki je ubranil in ohranil slovenstvo na Štajerskem. Hkrati je pomenilo odkritje spomenika tudi priznanje resnice, o kateri se ni smelo govoriti petdeset let.

Izjemno pogumna je bila odločitev Antona Martina Slomška, ki je pred 130 leti prenesel sedež lavantinske škofije iz Svetega Andraža v Maribor: s tem je zakoličil slovensko severno nacionalno mejo, utemeljil slovensko šolstvo v Mariboru in 30 tisočim Slovencem, ki jim je pretila germanizacija, pokazal, kje so doma. Anton Martin Slomšek je postal prvi mariborski škof.

*

Šesti mariborski škof dr. Franc Kramberger o svojem predhodniku:

»Slomšek je bil v prvi vrsti dušni pastir. To je rezultanta, ki povzema vse komponente njegove osebnosti in njegovega dela. To so videli v njem njegovi sodobniki, sodelavci in tudi poznejši poznavalci njegovega življenja. Ni čudno, če so mu preprosti verniki tudi kot škofu rekli ‚župnik'. In ko se je zadnje leto svojega življenja odpravil k papežu v Rim, je potoval kot ‚mestni župnik mariborski . . .'

Bil je svetniška osebnost z ekumenskim duhom, z globoko ljubeznijo do svoje in tuje svobode, s samostojnostjo v pokorščini in popolni predanosti Bogu, Cerkvi in človeku.

Bil je apostolska osebnost. Po naročilu in s pooblastilom papeža Pija IX. je prestopil meje svoje škofije in posegel v zadeve Cerkve v Evropi. Kot apostolski vizitator se je trikrat odpravil na pot in vizitiral benediktinske samostane v takratni Evropi, prenavljal življenja in delovanje redovnikov, odpravljal posledice prestrogega janzenizma, uradniško togega jožefinizma in razpuščenosti liberalizma ter vnašal zdravega verskega in moralnega duha v nekdanja središča in žarišča verskega in kulturnega življenja Evrope. Še več: z bratovščino sv. Cirila in Metoda je v ekumenskem duhu posegel v zadeve vesoljne Cerkve, saj je kot apostol edinosti vabil Vzhod in Zahod k uresničevanju Kristusovega naročila: Naj bodo vsi eno!

Slomšek je bil po naravi miroljuben, poslušen in vzgojen v predanosti. Ni kazal prevratniškega duha. Bil je za spremembe v socialnem, političnem in gospodarskem pogledu, toda za spremembe brez prelivanja krvi, brez človeških žrtev, zastraševanja in grožnj. Bil je mož treznega dialoga, prepričan, da more zmagati zdrava pamet, ne pa neprištevne prevratniške strasti, ki so jih vzbujali hujskači . . .«

Mariborski škof dr. Franc Kramberger: »Slomškov spomenik prinaša tudi vero v prihodnost, kajti njegov nauk govori z enako trdnostjo kot pred 130 leti.«

*

Maribor, 29. septembra 1991. Ljudje so prišli na odkritje spomenika. A. M. Slomšku iz vseh slovenskih krajev, pa tudi zamejstva. Do druge ure popoldne, ko se je začela slovesnost, se je zbrala okoli mariborske stolnice večtisočglava množica, med njimi predstavniki slovenskega državnega in političnega vrha (Milan Kučan, predsednik predsedstva RS, Matija Malešič, podpredsednik slovenske vlade, ministri dr. Peter Vencelj, dr. Janez Dular in dr. Dimitrij Rupel, v imenu slovenskega parlamenta Jože Zupančič in Bogo Rogina itd.) ter visoki dostojanstveniki Cerkve (dr. Alojzij Šuštar, ljubljanski nadškof, dr. Franc Kramberger, mariborski škof, mag. Leopold Ständtaler, prelat in generalni vikar, zastopnik graškega škofa Webra. dr. Angel Kosmač, zastopnik tržaškega škofa Lorenza Bellonija in drugi).

*Mariborska županja **Magda Tovornik** je v pozdravu poudarila, je da je bil škof Slomšek človek za vse narode in vse čase. **Dr. Peter Vencelj** pa je rekel, da prihaja Slomšek drugič v Maribor – iz javnega, političnega in kulturnega pregnanstva. Odkritje njegovega spomenika naj bo znanilo pomladi novega slovenskega človeka. Danes se na razvalinah gospodarskega in moralnega opustošenja Slovencev Slomškova podoba še bolj sveti. Mariborski škof **dr. Franc Kramberger** je v nagovoru dejal, da živimo v času, ko nekateri veliki in mali narodi podirajo spomenike, ker so bili spomeniki ideologiji in nečloveškemu totalitarizmu, tu v Mariboru pa odkrivamo spomenik, ki ga nista postavila laž in ukaz, marveč 130-letna hvaležnost slovenskega ljudstva, pa priznanje resnice, o kateri se 50 let ni smelo govoriti. Dr. Franc Kramberger je Slomška postavil za najbolj veličastnega Slovenca, prebujevalca narodne zavesti. »Zato spomenik njemu prinaša tudi vero v prihodnost, kajti njegov nauk govori z enako trdnostjo kot pred 130 leti . . .«*

*Slavnostni govornik **Milan Kučan**, predsednik predsedstva RS, je uvodoma podčrtal tole misel:*

»Z današnjim spominskim dejanjem popravlja Maribor in Slovenija še eno zgodovinsko krivico. Štirje so mejniki, ki v naši zavesti zamejujejo slovenski svet – ob Gorici Trst in s Celovcem Maribor. Slednji je edini, ki je še ostal na tleh slovenske države, memento obrambnih okopov skozi stoletja ogrožene severne slovenske meje. Dva velika Slovenca sta nesporni simbol obrambe te meje in zaslužna, bolj kot drugi, za slovenski Maribor. Vojaku in pesniku generalu Maistru sodi ob bok Anton Martin Slomšek, osrednja osebnost kulturne in duhovne obrambe slovenstva na teh tleh. Z odkritjem spomenika je dolgo terjani dolg priznanju njegovega dela in vloge končno poravnan.«

»Dolga pa dokončno ne bomo poravnali,« je poudaril Milan Kučan, »s spomeniki, temveč s tem, da bomo in ko bomo iz sebe napravili resnično lep, srečen, pošten, nesprt dom blaginje. V tem domu mora, kljub vsemu, prevladovati spoznanje o nujnem sodelovanju tega majhnega števila ljudi, ki pripadajo slovenskemu občestvu, če naj si, ne da bi nam drugi narodi sploh kaj slabega storili, ne zapremo poti v prihodnost. Zdaj smo z novimi in bolj samozavestnimi rodovi, upajmo, razbremenjeni more naše neprijazne preteklosti in na najboljši poti, po kateri bi najbrž šli še hitreje, če bi se spotoma pogosteje spomnili in se ravnali po Slomšku, Prešernu, Maistru in vseh tistih, ki pri svojem delu niso mislili na nič drugega kot na srečno in svobodno prihodnost vseh Slovencev.«

*

Po slovesnem odkritju spomenika, trak v barvah slovenske zastave je s 1700 kg težke bronaste podobe A. M. Slomška odstranil Milan Kučan, in blagoslovitvi, se je začelo evharistično slavje, ki ga je vodil dr. Alojzij Šuštar, ljubljanski nadškof in metropolit, ki je imel tudi poseben nagovor.

*Slomškov spomenik je naredil akademski kipar **Marjan Drev**. Spomenik meri 3,30 metra, sama figura Slomška pa 2,65 metra. Marjan Drev: »Kot slikovni vir sem uporabil edino Slomškovo fotografijo iz leta 1862, odkril sem še eno njegovo silhueto in upošteval portret iz časa, ko je bil celjski opat.«*

Manfred Meršnik
Posnetki: Igor Napast

Podpisana slovenska olimpijska listina

Na slovesnosti v Cankarjevem domu postavili temelje Olimpijskega komiteja Slovenije

S slavnostnim podpisom slovenske olimpijske listine je bila 15. oktobra letos v Cankarjevem domu v Ljubljani odprta nova stran v zgodovini slovenskega športa. Listo je podpisal starosta slovenske telovadbe Leon Štukelj(na sliki podpisuje), zraven njega je predsednik iniciativnega odbora za ustanovitev Olimpijskega komiteja Slovenije, najbrljši slovenski športnik vseh časov, telovadec in nekdanji svetovni prvak v orodju"konj" MIRO CERAR. Listino je prebrala najboljša slovenska športnica vseh časov, smučarka MATEJA SVET.Postavljeni so temelji, ki imajo za cilj polnopravno vključitev slovenskih športnikov v svetovno olimpijsko družino. Spodbudno zanimanje za ta korak je pokazal tudi predsednik Mednarodnega olimpijskega komiteta Juan Antonio Samaranch, ki je 18. nov. sprejel slovensko dlegacijo v Lausanni. Odločili so se, da bo prijavni rok podaljšan in da se bo počakalo z medanrodnim priznanjem Slovenije.

.....

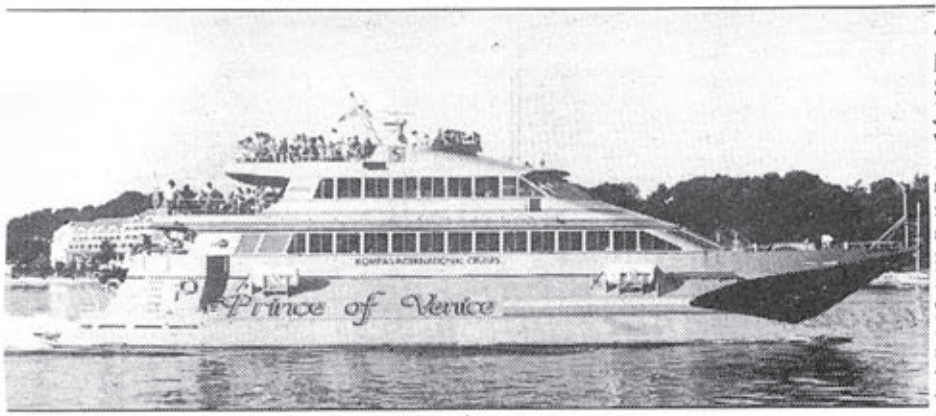
Slovenska smučarska zveza je bila sprejeta v mednarodno smučarsko organizacijo FIS.

.....

Ladja velikanka iz Zgornje Velke v San Diego

Ladja velikanka, . . je potovala od Maribora po slovenskih cestah...v Benetkah naj bi jo dokončali, prihodnje leto pa naj bi sodelovala na regati AMERICA'S CUP v San Diegu.
Mariborsko podjetje Yacoma je po ponesrečeni loteriji s katero naj bi zbrali denar za stroške sklenilo pogodbo z italijansko firmo Vector Marine iz Milana, ki bo prevzela nadaljnje aktivnosti za sodelovanje Yacomine ladje v regati.

Prince na poti iz Poreča. Na njegovi palubi vihra slovenska zastava.

TUDI LADJE SO AMBASADORJI NAŠE SLOVENIJE- PRINC POD SLOVENSKO ZASTAVO–
Julija 1989 je pripeljala ladjo v Slovenijo ekipa dvanajstih Avstralcev. Ladja prevaža potnike po Jadranskem morju.Ob izplutju iz Portoroža je na ladji izobešena slovenska zastava.PRINCE OF VENICE je ena najlepših katamarana jadrnic, katere lastnik je Kompas.Ladja ima poleg dveh trupov še dodatno posebnost. Njen pogon je izdelan po švedskem sistemu KaMeVa, to pa je reakcijski vodni pogon.Ladja vozi turiste tudi v Rim, Benetke, Pulo, Poreč, Umag in drugam.

SIN SLOVENSKE MATERE AMERIŠKI PREDSEDNIŠKI KANDIDAT

POVZETO IZ "MISLI"

KDO JE TOM HARKIN

Senator Harkin, eden sedanjih ameriških demokratskih predsedniških kandidatov, se je rodil 19. novembra 1939 v vasi Cumming, Iowa, kot sin irskega rudarja Patrika in slovenske matere Francke.

Obiskoval je katoliško srednjo solo (High School) najprej v Dexterju in potem v De Moines, Iowa. Od najnežnejše mladosti je opravljal vsa mogoča dela: raznašal je časopise, razvažal coca-colo, delal kot gradbeni delavec itd. Pozneje se mu je posrečilo dobiti od mornarice šolnino, da je lahko študiral najprej za inženirja, kot oba njegova starejša brata, nato pa je presedlal na politične vede in jih uspešno dokončal leta 1962. Zanimalo ga je vedno tudi letalstvo in od leta 1962 do 1967 je bil pilot velikih prevoznih letal v Vietnamu.

Ko se je vrnil v Ameriko, je v Washingtonu postal pomočnik kongresnika Neala Smitha, po večerih pa je študiral pravo na Katoliški univerzi Amerike. Leta 1972 je Tom kot demokrat prvič kandidiral za kongresnika v svojem domačem močno republikanskem okraju in je volitve izgubil. Ni pa izgubil svoje značilne korajže in vztrajnosti. Dve leti pozneje je postal spet kandidat in je z lahkoto zmagal. Odslej so ga znova in znova izvolili v kongres, vse do leta 1984, ko je postal zmagoviti kandidat za zveznega senatorja, kamor je bil leta 1991 ponovno izvoljen.

Kot liberalni politik Trumanovega in Humphreyevega kova (in treba je podčrtati, da si ameriški in slovenski liberalizem nista kaj prida podobna) je Harkin služboval v vrsti važnih odborov, najbolj pa je znan kot pobudnik in avtor zakonodaje "Americans with Disabilities Act", ki je prvič izdatno zagotovila vrsto pravic in ugodnosti telesno ali duševno prizadetim državljanom. Vseskozi je bil znan kot borec za pravice malega človeka, delavcev in lastnikov manjših kmetij, ki so mnogokrat kljub trdemu delu družin propadale, medtem ko je država podpirala veleposestva mogočnih multimilijonarjev. Kot ljudski politik, ki bolj kot kdor koli doslej kritizira politiko predsednika Busha, je Harkin eden tistih, ki bi mu po mnenju nekaterih opazovalcev morda le uspelo zagotoviti zmago nele sebi, ampak tudi Demokratski stranki, ki je po porazu predsednika Carterja vse šibkejša v primeri z Reaganovimi in Bushevimi republikanci. Čas bo pokazal, ali bo naš slovenski irski Amerikanec v hudi tekmi za demokratsko imenovanje in za predsednika uspel. V vsakem slučaju pa postaja Harkin osebnost z vedno močnejsim vplivom v ameriški politiki — po desetletjih prvi ljudski tribun, ki mu uspeva razgibati in prepričati množice in ki se ga najhujše bojijo predvsem ameriški bogataši, saj le-ti po Harkinovo največkrat vse preveč jemljejo in vse premalo nudijo narodu.

SLOVENSKA MATI PREDSEDNIŠKEGA KANDIDATA

Harkinova mati je bila iz Suhe pri Škofji Loki. Tam se je 30. septembra 1896 rodila Jakobu Berčič in materi Mariji r. Jugovec. Dopisovala si je z domačinom Valentinom Brelihom, ki jo je povabil za sabo v Ameriko, kamor je prišla leta 1921 in postala njegova žena. Rodili so se jima trije otroci: Frank, Marija Ana in Silvija. Leta 1928 je oče Valentin umrl, ko je bil najstarejši otrok, sin Frank, komaj pet let star.

ZDA senator Tom Harkin

Uboga slovenska vdova Francka je trdo garala, da bi preživela otročiče in sebe. Naslednje leto pa jo je zasnubil irski rudar, katoličan Patrik Harkin. Poročila sta se ter si kupila majhno posestvece, ki pa sta ga v času velike gospodarske depresije spet izgubila. Takrat sta se iz kraja Spring Hill preselila v Cumming in dobila začasno zatočišče pri Patrikovi materi, kjer so vsi živeli v grozni prenatrpanosti in uboštvu, da so tako prve tri hčerke kmalu po rojstvu umrle. Oče Patrik je končno le dobil delo v rudniku premoga, a ko so rudnik leto po Tomovem rojstvu zaprli, je postal dninar in mizar. V zakonu so se Francki in Patriku poleg umrlih treh hčerk v nekoliko boljših razmerah rodili še trije sinovi: John leta 1933, Charles leta 1935 in najmlajši Thomas (ali Tom) leta 1939. John in Charles sta postala ugledna inženirja, Tom pa politik in sedanji kandidat za predsednika Združenih držav Amerike.

Mati Francka, ki je doma govorila delno slovensko in delno angleško, je postala leta 1939 ameriška državljanka. Trdo je garala na majhni kmetijici, ki sta si jo spet kupila s Patrikom. Tam je ta slovenska trpinka v tujem svetu januarja 1950, zadeta od možganske kapi, komaj 54-letna umrla, ko je bilo Tomu le dobrih deset let.

Lord Peter Carrington
Van Den Broek
Gianni De Michelis

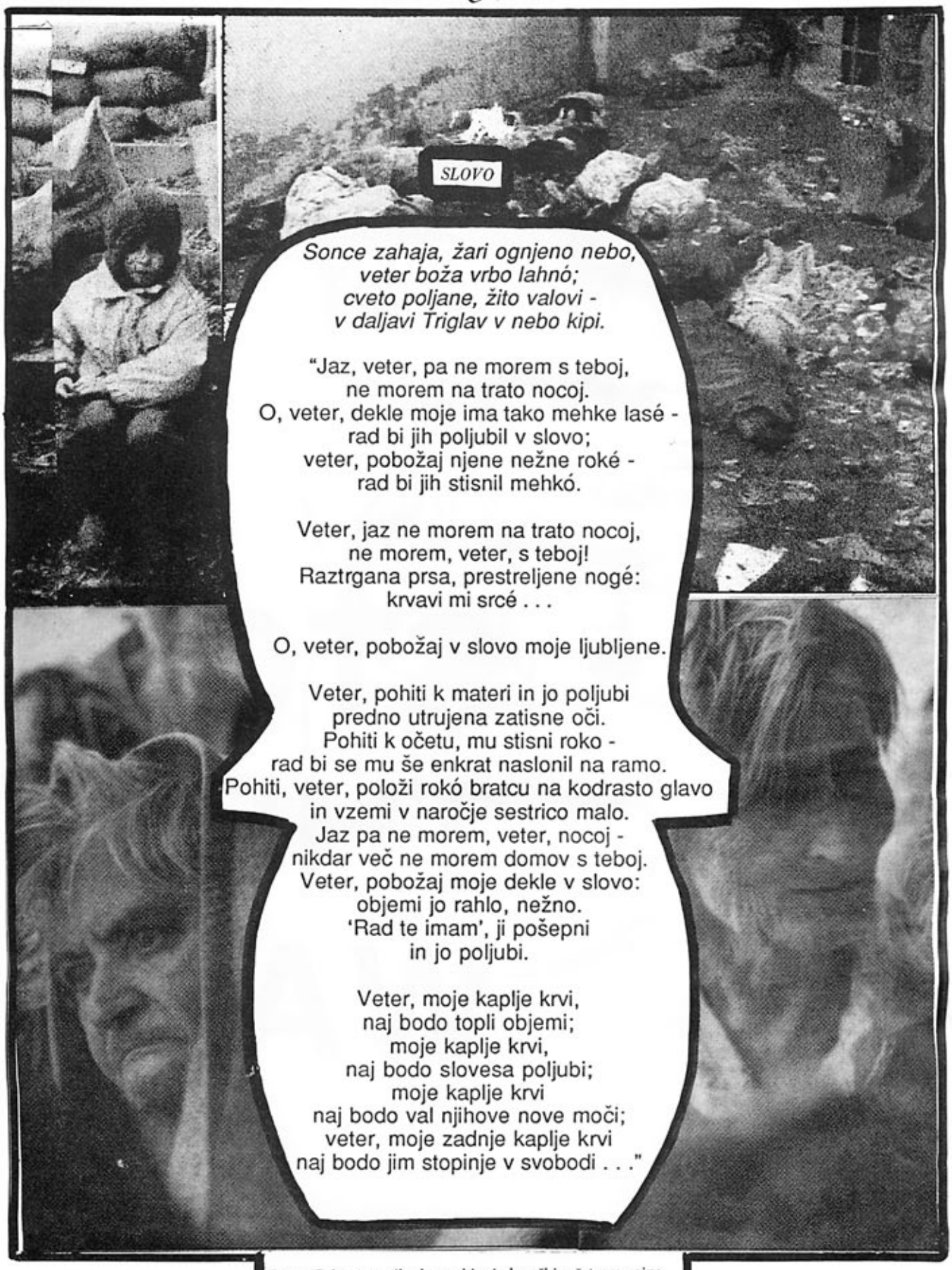
J.Perez De Cuellar
George Bush
James Baker
Cyrus Vance

STOP THE WAR!

IN CROATIA

Skica:Draga Gelt

Sonce zahaja, žari ognjeno nebo,
veter boža vrbo lahnó;
cveto poljane, žito valovi -
v daljavi Triglav v nebo kipi.

"Jaz, veter, pa ne morem s teboj,
ne morem na trato nocoj.
O, veter, dekle moje ima tako mehke lasé -
rad bi jih poljubil v slovo;
veter, pobožaj njene nežne roké -
rad bi jih stisnil mehkó.

Veter, jaz ne morem na trato nocoj,
ne morem, veter, s teboj!
Raztrgana prsa, prestreljene nogé:
krvavi mi srcé . . .

O, veter, pobožaj v slovo moje ljubljene.

Veter, pohiti k materi in jo poljubi
predno utrujena zatisne oči.
Pohiti k očetu, mu stisni roko -
rad bi se mu še enkrat naslonil na ramo.
Pohiti, veter, položi rokó bratcu na kodrasto glavo
in vzemi v naročje sestrico malo.
Jaz pa ne morem, veter, nocoj -
nikdar več ne morem domov s teboj.
Veter, pobožaj moje dekle v slovo:
objemi jo rahlo, nežno.
'Rad te imam', ji pošepni
in jo poljubi.

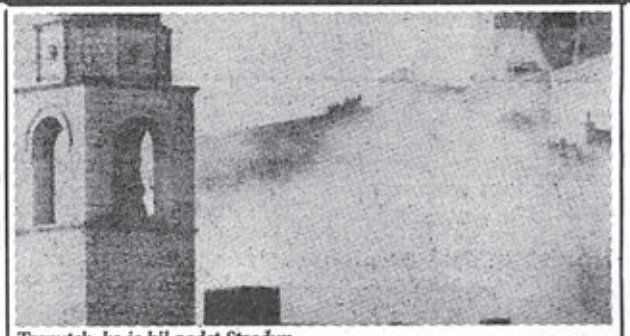
Veter, moje kaplje krvi,
naj bodo topli objemi;
moje kaplje krvi,
naj bodo slovesa poljubi;
moje kaplje krvi
naj bodo val njihove nove moči;
veter, moje zadnje kaplje krvi
naj bodo jim stopinje v svobodi . . ."

Draga Gelt, posvetila slovenskim in hrvaškim žrtvam vojne
Melbourne, 1991

EVROPA JE KRIVA ZA VSE

REKVIEM ZA HRVAŠKE SPOMENIKE

SOS za Dubrovnik

Trenutek, ko je bil zadet Stradun.

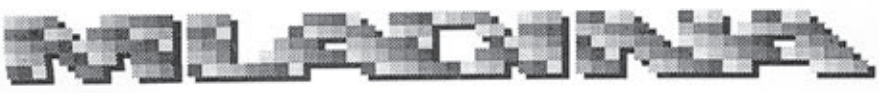
Vukovarske žrtve

Prvo postavko zunanje politike je treba izpisati v glave vseh uradnih dopisov in dotiskati potne liste: EVROPA JE KRIVA ZA VSE.
Evropska politika je pripeljala svet v dve svetovni vojni,
zaradi nje so klali ALŽIRCE, INDIJCE, AFGANISTANCE, IRCE, POLJAKE, PALESTINCE,,
če naštejemo samo to, kar mi z roke pade na pamet. Pa tiste slike iz Vukovarja
jim je treba kar naprej kazati.
VIDITE, TO STE NAREDILI!
Na tisoče nedolžnih civilistov je bilo ubitih zato, ker ste z brezčutnim ohranjanjem jugoslovanske federacije dejavno podpirali federalno vojsko.
Štango ste držali Srbom, ko so streljali na Albance.
Markoviču ste dali carto bianco, da je poslal tanke nad Slovenijo.
Ubili ste tiste Turke na Šentilju.
Kasetne bombe v Biljah so bile angleške.,
radarji-to še prav posebej zamerim-na ladjah, ki obstreljujejo Dubrovnik in nedolžne pasante francoski, smodnik je švedski.
TO DELATE
Še Maggie Thacher, ki se spozna na te reči, vam je povedala, da mora Evropa vzeti nase krivdo za vsa ta grozodejstva.

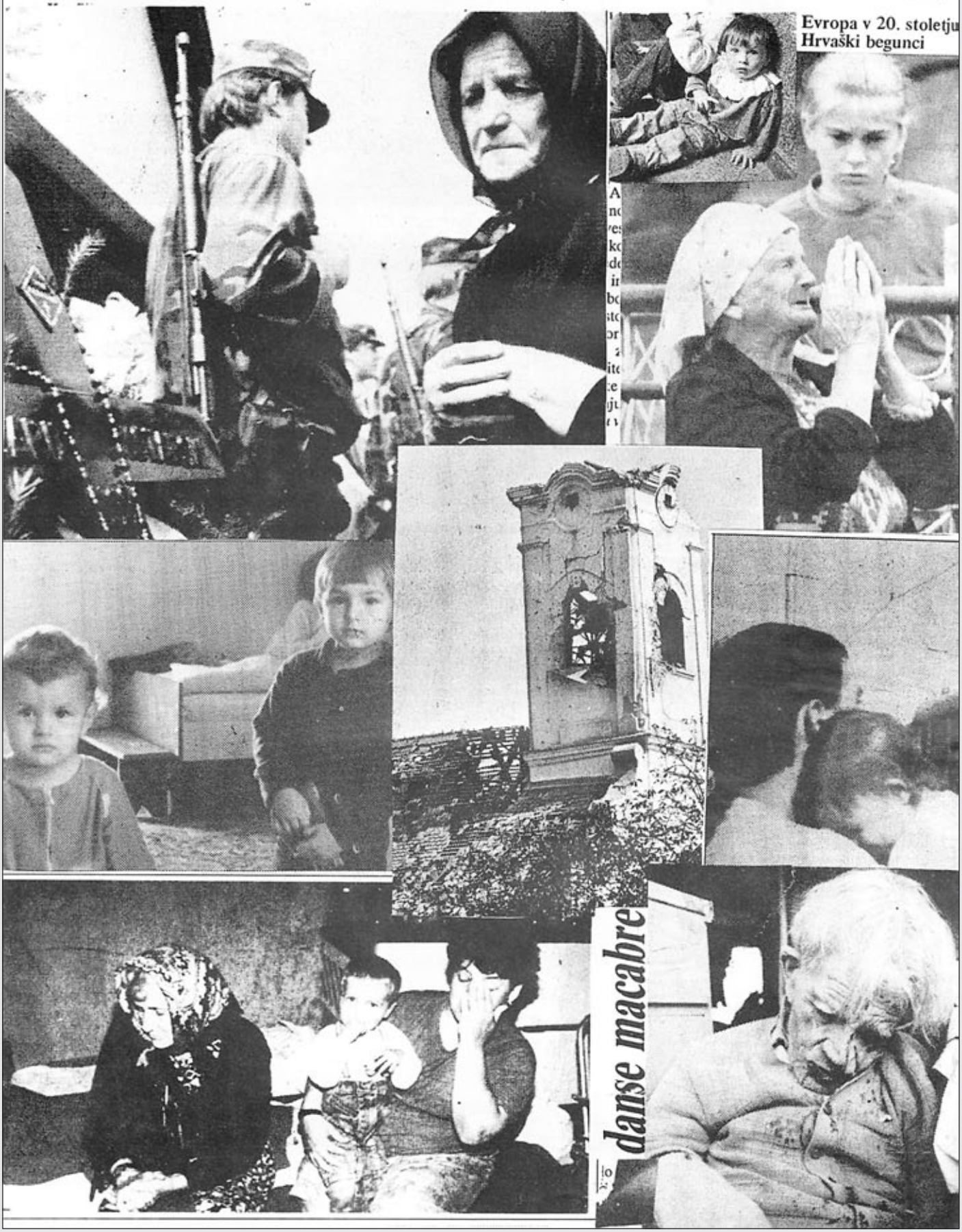
Če se Evropa ne začne takoj zgledovati po miroljubnih novih državah iz Vzhodne Evrope, se bo vse skupaj končalo

S SVETOVNO VOJNO.

Ervin Hladnik-Milharčič

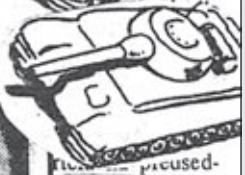
Pozor: protievropski "tekst"

Pozor: protievropski "tekst"

ZA ČAST IN PLEN

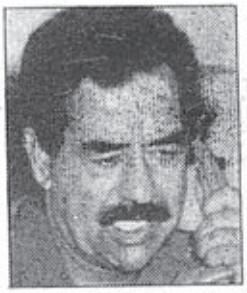
ISTI

Hitler
nacist

Stalin
stalinist

Sadam
sadist

Slobodan
...ist

Četniški zajtrk

POSVET VANCE – CARRINGTON

JE ŠE KJE KAK SRB?

Fotomontaža: Mladina, Nedeljski dnevnik, Delo,

ZA NOVO JUGOSLAVIJO

ANTIADMIRAL

Te dni smo uradno izvedeli, da jugoslovanski general, oziroma kontraadmiral **STANE BROVET** ne bo mogel dobiti slovenskega državljanstva.

Slovenska odločitev ga bistveno ne bo prizadela.

Slovensko Pismo

ZASUJMO

jih s pismi

BOMBARDIRAJMO

jih z našimi zahtevami

Objavljamo predlog besedila iz slovenske revije Naša žena. Izrežite spodnji del in pošljite pisma vsaj nekaterim naslovnikom, ki so označeni na levi strani. Tekst lahko tudi fotokopirate in zaprosite sorodnike, znance in druge, da storijo isto. Naj bo to naš skromni prispevek h koncu krute in nesmiselne vojne, ki divja na Hrvaškem, saj obstoja možnost, da se preseli na druga področja bivše Jugoslavije.In naj bo to še ena prošnja za mirno življenje in delo v naši samostojni domovini Sloveniji.

Hon. Robert James Lee HAWKE
Prime Minister of Australia
Parliament House
Canberra ACT 2600

.....

Hon.G.J.EVANS
Minister for Foreign Affairs
Parliament House
Canberra ACT 2600

.....

Lord PETER CARRINGTON
Peace Conference on Yugoslavia
HAGUE, NETHERLAND

.....

His Exellency Secretary General
of the UNITED NATIONS
Mr. JAVIER PEREZ DE CUELLAR or
Mr. BOUTROS BOUTROS GALI
United Nations Plaza
New York, NY 10017-USA

.....

Mr. GEORGE BUSH
President, United States of America
The White House
Washington D.C. USA

.....

Hon. Jim BOLGER
Prime Minister of New Zeland
Parliament House
Wellington, NEW ZEALAND

.....

His Exellency
Mr. HELMUT LIEDERMANN
Ambassador and Secretary General of
CSCE-Hofburg-Josephhplatz
A-1600 WIENNA, AUSTRIA

.....

PARLAMENT OF NETHERLANDS
2500 EA The HAGUE
NETHERLAND

.....

PARLAMENT OF GERMANY
5300 BONN, DEUTCHLAND

.....

PARLAMENT OF ITALY
00 100 ROME
ITALY

.....

PARLAMENT OF ENGLAND
LONDON SWIA ZAA, GREAT BRITAIN

Dear sir

1.Yugoslavia doesn't exist any longer!
2.Ex-Yugoslavian national Army is now Serbian Army!
3.Serbian leadership and Army Generals are responsible for this war!
4.They destroy everything and murder anybody in this war!
5.If You don't do anything you will be guilty too!

Therefore I demand:

1.That the ex-Yugoslavian republics, which want that, are recognised as independent countries!

2.That the ex-federal Army is disarmed!

3.That human rights and the minority rights are respected!

4.That a REAL PEACE CONFERENCE is carried out!

5.That all the war criminals out of this war are brought to the International Court!

6.Stop any sanctions against Croatia and Slovenia!

I expect an answer.

Yours sincerely

My Adress:

_____

_____

_____

Dated.....in.....

Razmišljanja ERVINA HLADNIKA-MILHARČIČA, novinarja MLADINE, primerna za današnji čas....

SRBSKI REICH

PREBERITE OBVEZNO!

SRBI SO TOTALITARIZEM SPREJELI KOT NARAVNO STANJE, KI GA NI TREBA SPREMINJATI.

SODITI BO TREBA CELEMU SRBSKEMU NARODU...

Beogradu bo treba prirediti veliko sojenje zaradi zločinov nad človeštvom. Prej ali slej bo prišel sodni dan za vse generale, vožde, ministre, voditelje, vojvode, kapetane in njihovo dvorno spremstvo. Generalski zbor bo dobil pošten proces, potem pa se ga bo obesilo. Visoki politiki bodo insignije svoje oblasti zamenjali z zaporniškimi uniformami, nižji uradniki jim bodo pomagali tolči kamenje v zaporih, ki so jih sami zgradili. To bo preprosto. Toda kaj narediti s srbskim narodom? Po svoji stari navadi se bo izgovarjal na pokvarjeno vodstvo. Javkali bodo, da je bil narod ves čas dober, da pa so ga zapeljali, prevarali, speljali na led, mu obljubljali vse mogoče in ga zvlekli v vsesplošno katastrofo. Ali pa, da je za vse skupaj kriva televizija, ker ima tako zanič program, in da bi z nekoliko drugačno programsko shemo stvari tekle popolnoma drugače. Zaradi te nezaslišane nesreče, da je narodu treba pomagati, ker si sam ne more. Srbi bodo govorili, da niso vedeli, vojaki, da so samo izpolnjevali ukaze, politiki, da so sledili volji ljudstva. Najbolj pogost izgovor pa bo, da niso vedeli. Ne bi se smelo dopustiti, da se tako poceni izvijejo. SODITI BO TREBA CELEMU NARODU!

...Srbi so pristali na totalitarizem. Samo še v Beogradu je mogoče naleteti na tista čudna ozračja, ki so bila tako domača v Bukarešti, Vzhodnem Berlinu, Pragi in Moskvi. Ko je bil popoln državni nadzor nad mediji in zasebnim življenjem naravno stanje. Prebivalci pa niso naredili nič, ker nič ni bilo mogoče. Če njihova indolenca ne bi imela tako devastantnih učinkov na okolico, bi morda bilo mogoče najti čas za sočutje. V totalitarizmu je zoprno živeti. Toda tisti časi so mimo. Da ne vejo, kaj se dogaja okrog njih, ker Miloševič nadzoruje vse časopise, je preplitek izgovor. Lahko bi gledali satelitske TV programe.

Ko je srbska država napovedala vojno vsemu okoliškemu svetu in se zbratila z najbolj neumno vojsko na planetu, so jo Srbi podprli. Na ves glas ali z molkom. Tega se ne sme pozabiti.

SRBIJA JE NAPOVEDALA VOJNO VSEMU SVETU, V BEOGRADU PA ŠE PROTIVOJNIH DEMONSTRACIJ NISO SPOSOBNI PRIPRAVITI....

/Op.u. Isto velja za Avstralijo. Kje so vsi tisti "dobri" Srbi "naši prijatelji"? /

TUDI SPOMENIKE UBIJAJO MAR NE

Članek je iz slovenskega dnevnika SLOVENEC, napisal ga je ANDREJ VOVKO. Objavljen je v oktobru, zato je situacija na Hrvaškem danes še dosti, dosti bolj tragična...

Primerjati barbarstva, ki jih nad Hrvaško uganjajo pučistični srbogenerali bivše "JLA" in njihovi četniški zavezniki konec "prosvetljenega" dvajsetega stoletja z divjanjem Hunov v somraku antičnega sveta je žalitev, toda čalitev za Hune. Spomnimo se, kako je uspel papež Leon prepričati hunskega Atilo, upravičeno imenovanega "šiba božja", da prizanese z uničenjem brezmočnemu Rimu in si predstavljajmo, kako bi se končal podoben poskus reševanja kakega hrvaškega mesta. Po vsem, kar smo doživeli, si upam trditi, da nikakor v hrvaško prid.

Krivični bi bili, če bi za početje vojnih zločincev, ki bodo upajmo doživeli svoj "požarevski proces"(Požarevac je rojstni kraj Slobodana Miloševiča in zelo pripravno tudi mesto z znano kaznilnico), krivili srbski oziroma črnogorski narod v celoti, čeprav jima lahko uptavičeno očitamo njun pretežni molk. Vso čast in spoštovanje pa si zaslužijo vsi tisti Srbi in Črnogorci, ki javno izražajo svoj protest proti genocidu nad Hrvaško in pri tem dobesedno tvegajo glavo. O tem ste se lahko prepričali tudi v intervjuju s črnogorskim pisateljem Miloradom Popovičem, objavljenem v sredo 9.10. v Kulturni prilogi SLOVENCA.

Vojna na Hrvaškem ni zgolj vojna proti hrvaškemu prebivalstvu, oziroma v srhljivem "novogovoru' jugohuntnih generalov "proti živi sili", pač pa je tudi vojna proti zgodovini. Na nedavnem srečanju hrvaških in slovenskih književnikov v Cankarjevem domu je pesnik Niko Grafenauer opozoril na zanimivo dejstvo:"Srbija je bila stoletja pod turško okupacijo in vendar se na njenem ozemlju ni ohranila niti ena mošeja".

Očitno smo danes priče istega pojava. Z uničevanjem vsega kar je hrvaško in katoliško naj bi dobila opustošena pokrajina Slavonije, Baranje, Banije, Korduna, Kninske krajine in Dalmacije srbskopravoslavni videz. "Malenkost", da bo Hrvaška pri tem spremenjena v puščavo, tvorcev memorandumske "velike" Srbije očitno ne vznemirja, prav tako pa tudi ne dejstvo, da ubijajo kulturne spomenike, tudi tiste, ki so kulturna dediščina svetovnih dimenzij.

Hrvaška je pred časom v italijanskem Arezzu postavila razstavo svojih najsijajnejših premičnih kulturnih spomenikov. V povprečju brezbrižno svetovno javnost je hotela ob tem zdramiti tudi z videospotom, značilno poimenovanim:
"They SHOOT MONUMENTS, DON'T THEY? "

→

V njem so pokazali vrsto nepremičnih kulturnih spomenikov, ki jih je uničila "JLA" ob asistenci "golorokih"četnikov. Od takrat se je ta spisek že grozljivo podaljšal in srhljivo zarezal v najžlahtnejše dosežke človeškega duha. Po skromnih cerkvicah v Čelijih, Dalju, Sarvašu, Laslovu so prišle na muho minometov, topov, večcevnih metalcev raket, letal in topovnjač, kot se pač imenujejo te peklenske naprave za ubijanje in pustošenje, tudi katedrale v Osijeku, Djakovem, Šibeniku, Zadru, po uničenem vukovarskem dvorcu Eltz, zgodovinskih jedrih Osijeka, Vinkovcev, Varaždina se vandalska uničevalna strast ni zaustavila niti pred palačami Zadra, mavzoleji Cavtata, Arburetumom Gunduličev, zgodovinskim centrom Zagreba in svetovnim čudežem lepote Dubrovnikom.

Človek, ki mu je bilo že dano, da se je zatopil v molitev v častitljivi tišini Dalmatinčeve šibenske katedrale ali da se je zazrl v mogočno umirjenost dubrovniškega stolpa Minčeta, ne more doumeti tistih, ki na drugi strani pritiskajo na sprožilce. Kako bi jim bilo pri srcu, če bi morali recimo nemočno spremljati, kako se pred njihovimi očmi spreminjajo v ruševine Dečani, Gračanica, Sopočani...?

Korenine mržnje, ki se danes kot lava iz nezaustavljivega vulkana razliva po Hrvaški, niso samo v srbskem do razbeljenja razgretem nacionalizmu. V divjanju "JLA", ki naravnost s satansko zlobo uničuje hrvaške cerkve, prihajajo na dan tudi labirinti protiverskega sovraštva, ki so jih v tej armadi v II. svetovni vojni in desetletja "socialistične izgradnje" dolbli komunistični politkomisarji. Na sprožilce pritiska slepi bes tistih, ki ne morejo in nočejo doumeti, da jih je zgodovina dokončno postavila v kot. Vojna na Hrvaškem je rokavica vržena v obraz vsega civiliziranega sveta. Ta, kot lahko z žalostjo ugotavljamo, te rokavice še ni pobral in ni odgovoril na ta barbarski izziv vsemu lepemu in plemenitemu tega sveta. Se ta svet, ujet v tolščo svoje cinične brezbrižnosti za pokole na "brdovitem Balkanu" zaveda, da bo v končnem seštevku zaradi ubitih hrvaških kulturnih spomenikov tudi zanj lepote manj? Se zaveda, da tudi njemu zvonijo razbiti zvonovi iz Čelij in Sarvaša?

Morda se bo kdo vprašal čemu ob stotinah ubitih, tisočih ranjenih, desettisočih pregnanih objoko vati mrtev kamen. Resnično tudi vsi najlepši in najdragocenejši spomeniki tega sveta ne odtehtajo enega samega nasilno pretrganega človeškega življenja, niti enega samega bolestnega pogleda otroških oči. Spomeniki pač sami po sebi nimajo pomena, spočnejo se v človeškem umu in živijo lahko le v tesnem sožitju s človekom. Kadar ni več ljudi, potem tudi spomeniki nimajo več nikomur govoriti. Tisti, ki ne spoštujejo spomenikov kot najplemenitejšega izraza človeškega duha, prav tako ne spoštujejo človeških življenj. Križev pot hrvaškega naroda je le najnovejši dokaz za to.

V imenu ljudi in v imenu spomenikov, ki jih ubijajo, zato ne smemo niti trenutka več molčati. Treba bo vpiti, preglasiti grmenje eksplozij, tuljenje letal, rožljanje tankovskih gosenic. Treba bo vpiti, kajti molk je dajanje potuhe barbarstvu. Morilcu Kajnu je Gospod postavil vprašanje, kje je njegov brat Abel, vprašanje, ki je ubijalca spremljalo do konca njegovega življenja. V ruševinah spomenikov, pa tudi ubožnih kmečkih domov, bolnišnic, tovarn, avtomobilih, v zasutih kleteh umirajo naši bratje. Pustimo tokrat ob strani vse sicer pogosto upravičene očitke, ki bi jih kot državljani Slovenije lahko naslovili hrvaškemu vodstvu o njegovi politiki ob napadu "JLA" na nas. Ne spuščajmo se v njihov odnos do nas, ki pogosto nosi pečat starejšega brata. Mislimo na njihovo Kalvarijo.

ČE BOMO ZDAJ MOLČALI, MAR NE BO OB KONCU ČASOV GOSPOD TERJAL ODGOVOR ZA NAŠ MOLK?

IN ŠE O TRGOVINI Z OROŽJEM

Jugoslavija je Iraku prodala raketne sisteme, posebej izpopolnjene za izstrelke s kemičnimi glavami Imenujejo se M87 in čakajo na svoj trenutek tudi v Čupriji in drugod v Srbiji. Irak se bo jugoslovanskim podjetjem obdolžil tako, da bo armado oskrbel z okoli dva tisoč kemičnimi konicami.

IZ MLADINE

Pošast hodi po Balkanu, pošast kemične vojne. Jugoslovanska armada je že nekajkrat uporabila blažje oblike bojnih strupov, s kratkotrajnimi in lokalnimi učinki. Vemo pa, da je njen arzenal strupov po obsegu in izbiri veliko večji. Je to že dovolj za paniko?

Paranoja je tu, o tem ni dvoma. Utrdila so jo letala, ki so spuščala umetno pajčevino, čeprav se je izkazalo, da je namenjena motenju vodenih izstrelkov. Spomnimo se desetih dni vojne v Sloveniji; po grožnjah generala Adžiča, da bo armada z vsemi silami pritisnila na podalpske separatiste, so bi le eden najbolje prodajanih artiklov zaščitne maske, ki jih je Slovenija pripeljala iz Avstrije. Za vsak primer. Kajti imeti opravka z JA pomeni v neskončnost prebijati meje verjetnega. ... Preostaneta nam še dve meji "mogočega" v srbskohrvaški vojni:atomsko ter kemično in biološko orožje.

Kar se atomskih potencialov tiče, je položaj precej zabaven. Srbija oz. njen tisk že dalj časa neutrudno producirata teze o atomski bombi, ki jo Hrvaška(Inštitut Rudžer Bošković) in Slovenija(JE Krško) menda pospešeno razvijata, kot da ne bi bilo splošno znano, da izdelava takšnega orožja zahteva dolgoletno pripravo. Ravno nasprotno, če že, bi se lahko vprašali, kako daleč je projekt atomskega orožja pripeljala JA? ....

Če se glede proizvajanja lastnega jedrskega orožja lahko za silo tolažimo, da ga armada še ne obvladuje v celoti, pa ugibanja o bojnih strupih ne dopuščajo nikakršnih dvomov. Jugoslavija jih ne le proizvaja, ampak tudi izvaža. Še več, v primeru Iraka lahko celo rečemo, da je Sadamu Huseinu nekatere večje kemične in vojaške industrije "postavila na noge". O tovrstnem poslovnem sodelovanju med Jugoslavijo in Irakom je že pred časom pisal manj znani pariški štirinajstdnevnik Middle East Defense News, z dokumenti, ki jih hrani MLADINA, pa ga lahko povsem konkretno ponazorimo.

BERI INTERVJU Z JANEZOM JANŠO in članek KAKO SO ODKRILI ZVEZO JA-GADAFI-HUSEIN

NAJ(BOLJ) VROČE TEME

Je za verjeti ali ne?

ODGOVOR

NA VPRAŠANJE ZAKAJ DOVOLJUJEJO POKOL NAD HRVATI

Ko spremljamo najbrutalnejšo, najbolj nesmiselno vojno v zgodovini civilizacije, se vsakodnevno sprašujemo-Zakaj? Zakaj svet dovoljuje pokol nad Hrvati? Če so ugotovitve, ki jih bomo navedli spodaj točne, potem nam bo na številna vprašanja lažje odgovoriti.
Namreč kanadska slovenska mesečna revija Božja beseda, je objavila nekaj zanimivih podatkov, ki imajo verjetno svoj pomen pri reševanju jugoslovanske krize. Članek pa smo našli v Katoliškem glasu:
Torontski dnevnik THE TORONTO STAR je 12. oktobra 91. objavil sledeče-
-žena sedanjega kanadskega predsednika Mila Mulroneya je Srbkinja;
-hčerka ameriškega predsednika Busha je poročena s Srbom;
-vodja zunanje politike Evropske skupnosti Hans van den Broek je poročen s Srbkinjo;
Lord Carrington, predsednik mirovne komisije ES za Jugoslavijo, je eden od glavnih delničarjev konzorcija, ki je tovarni avtomobilov Crvena zastava v Srbiji prodal patent za izdelavo orožja;

Naj k temu dodamo še pisanje MLADINE:

Lord Carrington je bil Titov prijatelj in je z njim leta 1973 lovil medvede v Bosni. Ob nekem Titovem obisku v Veliki Britaniji pa je bil tudi njegov gostitelj.
In še ta zanimivost-
Lord Carrington postane leta 1954 parlamentarni sekretar v ministrstvu za obrambo, dve leti kasneje pa visoki komisar(toje veleposlanik njenega veličanstva v državi Commonwealtha) v Avstraliji, kjer je bil leta 1880 rojen njegov oče.

Še marsikatero zanimivost bi morali odkriti in končno najti odgovor na tisti žalostni ZAKAJ?
Ali so gornji podatki točni ali ne, tega pa ne vemo.

REKLI SO

Major JA, osvoboditelj Vukovarja:
"Sem oficir, izvršujem naloge, ki jih dobimo jaz in moja enota. Armada se bo svobodno gibala po vsej svoji domovini...."
Novinar MLADINE: *"In domovina je od Gevgelije pa do Triglava? "*
Major JA, osvoboditelj Vukovarja:
"Domovina bo takšna, kakršno bo izgradil narod, katerega del sem(srbski op.u.)Spoštoval bom tisto, kar bo rekel moj narod!"

Slovenija Srbiji

PROTEST ZARADI MOBILIZACIJE

Ministrstvo za zunanje zadeve Republike Slovenije je 16.novembra 91 srbskemu zunanjemu ministrstvu poslalo noto v zvezi z zadrževanjem nekaterih slovenskih državljanov v Republiki Srbiji, ki niso imeli ustreznih potrdil o vojaškem razporedu. Nekaterim je prek sosednje Madžarske uspelo pobegniti, o preostalih pa do konca novembra še ni bilo nobenih vesti.
Ministrstvo za zunanje zadeve Republike Slovenije je ostro protestiralo proti takšnemu ravnanju. Vsak poskus mobiliziranja državljanov Republike Slovenije pomeni nelegalno mobiliziranje tujih državljanov in je grobo kršenje temeljnih človekovih pravic Republika Slovenija je o tem obvestila mednarodno javnost, mednarodni Rdeči križ in Konferenco o Jugoslaviji. Republika Slovenija zahteva, da republika Srbija takoj izpusti vse slovenske državljane.

SOCIALIZEM+JEDRSKA ENERGIJA+KOMUNIZEM

Še enkrat:"Ali ima JLA atomsko bombo? "

Trditev, ki jo je Janez Janša izrekel v intervjuu z Mladino je šokantna, vendar ima dokaj trdno zgodovinsko ozadje, piše ponovno slovenski tednik MLADINA:

Beograjski novinar Milomir Markić je v knjigi Otroci komunizma, ki je izšla leta 1987, objavil članek"Atomska bomba iz Vinče"(Srbija). Pravi, da je še pred drugo svetovno vojno s Komunistično partijo Jugoslavije sodelovalo nekaj odličnih jedrskih znanstvenikov. Eden od njih je Pavle Savić, rojen leta 1909. Bil je celo kandidat za Nobelovo nagrado in Josip Broz je v nekem pismu Kominterni zapisal, da je Savić obljubil, da bo dal Partiji pol vsote od Nobelove nagrade. Kasneje je bil Brozov vojni šifrant, po vojni profesor na beograjski univerzi. Savić je kmalu po vojni objavil formulo"Socializem+jedrska energija+komunizem". Med drugim je bil predsednik Srbske akademije znanosti in umetnosti. Je tudi ustanovitelj jedrskega inštituta v Vinči. Drugi jedrski fizik je Dragiša Ivanović, rojen leta 1914 pri Titogradu. Tudi Dragiša je od leta 1941 sodeloval v NOB in poveljeval številnim enotam.
Kmalu po vojni je v Jugoslaviji pod šifro"strogo zaupno" delovala Komisija za jedrsko energijo.Marić navaja, da je bil predsednik komisije Aleksander Ranković, v njenem delu pa je med drugimi sodeloval tudi Savić.... Določeni indici o jedrskem programu torej res obstajajo, vendar javnosti dostopni podatki še ne zadostujejo za bolj dokončen sklep. Veliko vprašanje je, kaj se je v Vinči v zadnjih dveh desetletjih sploh dogajalo. Ko bodo natančnejši podatki dostopni, bi bilo pametno, če bi tudi Jugoslavijo obiskali inšpektorji, ki so naredili sive lase že iraškemu diktatorju. Konec koncev, stiki med Jugoslavijo in prijateljsko diktaturo so bili tesni tudi ob tako delikatnih rečeh, kot so bojni strupi. Zato ne bi čudilo, če bi imeli tesne stike tudi ob jedrskem programu.

Ali H.Žerdin

ČIGAVA BO

ISTRA?

ZGODOVINA ISTRE

Istra je v zgodovini vedno sodila v slovenske pokrajine in jo je najprej-s tihim sporazumom po kapitulaciji Italije septembra 1943-dobila Nezavisna država Hrvatska, po vojni pa so jo beograjski komunisti kar po tihem pustili v Hrvaški. Zadnja sprememba je bila izvedena leta 1952, ko je Kardelj v pijanskem zanosu dal še en del slovenskega ozemlja Hrvaški.

Italijanska pa je bila Istra samo med prvo in drugo svetovno vojno, torej le kakih 20 let. V tem času je ta avstro-ogrski južni vrt popolno obubožal, saj je Italija vse tisto, s čimer je prej Istra oskrbovala Avstro-Ogrsko, zdaj vozila iz svojih južnih pokrajin.

Slovenska nacionalna stranka se zavzema za avtonomijo Istre v sklopu Republike Slovenije.

SRBSKO PODARJANJE ISTRE

Istra je zadnaj regija, kjer (še) ne besni vojna, ki je zajela že vso Hrvaško.Politične razmere na polotoku pa so vse prej kot nepomembne, saj so tam nakopičene močne vojaške sile. Kot računajo pride na vsakega Istrana okrog pet ton eksploziva.

V Beogradu si bržkone predstavljajo, da bi bilo koristno podžigati italijanski iridentizem v Istri in tako politično destabilizirati to območje. Srbski četniški "vojvoda"Šešelj v srbskem parlamentu zastopa tezo, da je Reka"srbsko pristaniščе" in da bo"Istra pripadla Italijanom"! Na istrskem območju živi slabih 15.ooo Italijanov.

Istrski "esuli", ki so pobegnili v Italijo so združeni v Trstu v Unijo Istranov in pravijo, da bi se radi vrnili domov v Istro, kjer so mnogim odvzeli premoženja po II. svetovni vojni. Upajo, da bodo dočakali avtonomijo Istre kot evropske regije, ker kot pravijo Istre ne zasluži niti Italija, ki se zanjo ni znala boriti, ko je bil za to čas, niti Slovenija, ker ni nikoli bila slovenska, še najmanj pa Hrvaška s svojimi nacionalizmi.

Po drugi svetovni vojni pa so bili razen Italijanovv iz Istre izgnani tudi številni Slovenci in Hrvati. Vsi, ki se niso strinjali z ideološko zasnovo komunizma v Jugoslaviji so morali oditi, tako, da ima danes Istra zelo močne komunistične korenine.

NEOFAŠISTI VSE GLASNEJŠI

Nekateri pripadniki slovenske manjšine iz Tržaške pokrajine vse bolj opozarjajo na stopnjevanje napetosti, grožnj in agresivnega obnašanja desničarskih sil v Italiji, natančneje neofašistične stranke Movimento sociale Italiano. Začelo se je konec avgusta, ko so s plakati začeli klicati k vojaškemu posegu v Istri, ves čas pa jih seveda moti vse, kar bi lahko približno dišalo po slovenstvu. Zahtevajo tudi spremembe osimskih sporazumov o mejah.

Sliši se vse več pripomb, da si Istro ne moreta deliti dve državi-Slovenija in Hrvaška.

Z DRUGIH ROTACIJ – Z DRUGIH ROTACIJ

Kako so odkrili zvezo JA–Gadafi–Husein?

Spričo razpada jugoslovanske države in vojne, ki sta jo JA in Srbija najprej kratek čas bili v Sloveniji, zdaj pa jo z vso silovitostjo bijeta zoper Hrvaško in Hrvate, čedalje bolj prihajajo na dan njuni številni zločini na mednarodnem prizorišču. Takšna odkritja posredujejo javnosti v sklopu širših političnih dogodkov obveščevalni kanali in jih je treba v tej luči tudi presojati. Potem ko je svetovna skupnost na začetku leta vojaško porazila iraškega agresorja, ki je napadel Kuvajt, hkrati pa sklenila nadzorovati proces iraškega oboroževanja in njegovih prizadevanj, da bi postal regionalna sila z velikimi osvajalskimi ambicijami, ni presenetljivo, da v javnosti čedalje pogosteje omenjajo prav jugoslovansko državo, ki naj bi Iraku med drugim prodajala opremo za jedrski vojaški program. Neposredni povod je odkritje strokovnjakov ZN (ki so na podlagi sklepa mednarodne skupnosti obiskali Irak), da so Argentina, Brazilija, Jugoslavija, pa tudi Kitajska pošiljale Iraku opremo, ki mu je omogočala razvoj jedrskih vojaških programov.

Afera Ljubičićevega sina

Istočasno je bilo v reviji Middle East Defence News mogoče prebrati, da je Jugoslavija v okviru tako imenovane namenske proizvodnje opremila Irak s kemičnim orožjem in mu dala na voljo strokovnjake za proizvodnjo tega orožja, pa tudi raketometov tipa orkan. Jugoslavija je odigrala podobno vlogo tudi v Libiji, kjer je v času velikih Gadafijevih ambicij precej prispevala k razvoju libijskih oboroženih sil, dokler jih Libija spričo ameriške grožnje ni razumno omejila.

Nismo še pozabili na afero, ki je izbruhnila, ko se je zvedelo, da je sin armadnega generala Nikole Ljubičića trgoval z orožjem v magrebskih državah, zanimivo pa je tudi to, da je bil eden jugoslovanskih veleposlanikov v severnoafriških državah brat Slobodana Miloševića. Videti je, kot da bi se zgodovina ponavljala, saj je tudi sin srbskega politika Nikole Pašića (radikalna stranka) med obema vojnama svojemu očetu povzročil nešteto preglavic, ko je pri nakupih vojaške opreme za jugoslovansko kraljevo vojsko podtaknil vojaške čevlje s podplati iz lepenke.

Jugoslovanska namenska proizvodnja in trgovina z orožjem, ki so ju mnogi hvalili kot zgledno gospodarsko dejavnost, sta se v kriznih mednarodnih okoliščinah skratka izkazali za na moč sporni in politično zelo nevarni. Tako v Iraku kot v Libiji je Jugoslavija sodelovala pri razvoju oboroženih sil in prav ti državi sta kasneje sprožili regionalno krizo in ogrozili svetovni mir. V zgodovino vojskovanja se bosta zapisali kot državi z ekspanzionističnima bojevitima političnima programoma, ki sta ju poskušali uresničiti s terorističnim delovanjem. Libija si je utrjevala položaj, tako da je podpirala ali sama ustanavljala teroristične organizacije (palestinske skupine, muslimanske fundamentalistične skupine, IRA, Rdeče brigade itd.), ki so postale sredstvo za dosego popolnoma konkretnih političnih ciljev. Irak je posegal po enakih terorističnih sredstvih za dosego svojih državnih ciljev, seznam njegovih zločinov pa se je podaljšal, ko je uporabil kemično orožje proti civilistom v okviru kurdskega etnocida in med vojaško akcijo Puščavski vihar grozil Izraelu z množičnim terorizmom v zraku in uporabo kemičnega orožja.

Samodržci žal ostajajo

Libija in Irak sta špekulirala tudi z uporabo jedrskega orožja, saj sta si ga v teroristične namene hotela pridobiti vsaj nekaj. Začetna iraška prizadevanja v to smer v sodelovanju s Francijo je ustavil letalski napad na jedrski reaktor Usirak blizu Bagdada v začetku osemdesetih let. Zdaj pa lahko na lastna ušesa slišimo trditve mednarodne komisije, da je Irak že v precejšnji meri uresničil svoj načrt izdelave jedrskega orožja z izgovorom, da gre za uporabo jedrske energije v miroljubne namene. Opozoriti kaže tudi na podobno dogajanje v libijski tovarni, v kateri so delali nemški strokovnjaki. Libijci so zatrjevali, da gre za tovarno umetnih gnojil, ko so jo ZDA bombardirale, češ da gre za lokacijo, kjer je tovarna bojnih strupov.

Z geostrateškega stališča tako Jugoslavija kot Libija in Irak v širšem smislu sodijo k skupnemu bojišču, k območju Sredozemlja in Bližnjega vzhoda. To območje je hkrati stičišče globalnih interesov velikih sil, ki za svoje načrte potrebujejo tudi lokalne protagoniste. V tem smislu se morajo deloma sprijazniti tudi z njihovimi avtonomnimi dejavnostmi, ki so lahko nesprejemljive in zelo nevarne, to pa se žal vedno izkaže šele pozneje. Zdi se, da je tudi Jugoslavija, še posebej njen vojaškoindustrijski kompleks in JA, se pravi tudi Srbija, delovala enako. V voz srbskih ekspanzionističnih političnih ciljev so vpregli JA in celotni vojaškoindustrijski kompleks, ki poskuša uresničiti svoje peklenske načrte izključno s terorizmom. V opisanem kontekstu nikakor ne preseneča, da se je JA sprevrgla v »razbojniško skupino«, saj kaže, da gre za pravilo.

Čas bo pokazal, ali je jugoslovansko-srbska stran v libijskem in iraškem primeru igrala dvojno igro, s katero si je pridobila proste roke pri urejanju notranjepolitičnega prizorišča. Slišati je namreč govorice, da je JA prek obveščevalnih kanalov v okviru tako imenovanih povezanih operacij zagotovila protiiraški koaliciji »kakovostne storitve« za izvajanje Puščavskega viharja. To pomeni, da ji je zaupala vse konkretne podatke o vojaški moči Iraka, ki so bili na voljo jugoslovanski strani, v povračilo pa je pričakovala odločno podporo svojemu notranjepolitičnemu delovanju.

Dejstvo, da je Hrvaška žrtev posledic takšnega terorizma, morda ni najpomembnejše v razpletu, ki smo mu priča. Pomembneje je, da je mala Jugoslavija ali velika Srbija dejavnik, ki ogroža regionalno varnost in svetovni mir, zdaj z vojno na Hrvaškem, pred tem z vojno v Sloveniji, kaj pa jutri? Brez dvoma ni spodbudno, da sta v Libiji in Iraku, potem ko ju je svetovna skupnost, predvsem ZDA, porazila, še vedno na oblasti oba samodržca: Gadafi in Sadam, s spodrezanimi perutmi in sredi ruševin, piše **mag. Ante Barišić v Nedjelnem Vjesniku.**

DELO

BI TUDI DE MICHELIS RAD ISTRO?

Ker gospodu De Michelisu na veliko žalost, predvsem njegovega brata in družinske firme, navkljub osebnim prijateljevanjem z gospodoma Jovićem in Miličevićem iz Srbije ni uspelo obdržati Jugoslavije v enem kosu, poskuša za svoje interese dobiti Istro. Družinska firma namreč ne bo mogla graditi in popravljati cest po Jugoslaviji, njene naložbe v srbske firme in nepremičnine pa ne bodo nosile profita, saj že prej omenjena gospoda izgubljata tla pod nogami.

Najlaže je seveda sedaj interese firme in družine prenesti na Istro in pobrati kar se pobrati pač da. Upajmo, da Istrani niso tako nerazumni da tega ne bi spregledali.

Povzeto iz Dela, Nedeljskega in Mladine

AVSTRALSKA KRONIKA

MINI

El Ninho viša temperaturo

Zaradi tanjšega ozonskega plašča in posebnega pretoka zraka nad Pacifikom je v Avstraliji vedno več kožnega raka – Najtoplejše desetletje

– Če ste bili prepričani, da je Ivan Lendl na teniškem turnirju v Avstraliji zaradi ekstravagance nosil na glavi kapo, ki še najbolj spominja na pokrivala, ki so jih v drugi svetovni vojni nosili japonski vojaki, morate vedeti, da so takšne kape v Avstraliji del šolske uniforme. Kapico s ščitkom, ki se spušča do ramen, ali klobuk nosijo vsi otroci po vsej Avstraliji, pokrivala, pa malo zaradi mode, veliko bolj pa zaradi zdravja, nosijo tudi odrasli.

Avstralski zdravniki vsako leto odkrijejo 140.000 novih primerov kožnega raka. Leta 1989 je za to boleznijo umrlo 1038 Avstralcev, kar je dvakrat več kot leta 1969, ko je ta bolezen terjala 462 žrtev.

Nošenje pokrival, sončnih očal, srajc in oblek z dolgimi rokavi ter mazanje obraza s posebnimi zaščitnimi sredstvi je vse, kar lahko Avstralci v prihodnjem desetletju naredijo, da bi preprečili nastajanja kožnega raka in okvaro oči.

Strokovnjaki zvezne organizacije za znanstvene raziskave (CSIRO) napovedujejo, da se bo ultravijolično sevanje na tej celini povečevalo še 14 let in sicer kljub prizadevanjem, da bi zmanjšali uporabo plinov, ki uničujejo ozonski plašč.

V Evropi je bilo te dni jesensko enakonočje, v Avstraliji pa se je 1. septembra začela pomlad. Namesto da bi se veselili začetka najlepšega letnega časa, so Avstralci preplašeni spričo sporočil, da se ozonski plašč nad Antarktiko nenehno tanjša. Letos je za sedem odstotkov tanjši kot v prejšnjih dveh desetletjih.

Prav ta ozonska odprtina je glavni vzrok za povečano ultravijolično sevanje nad Avstralijo. Raziskave so pokazale, da se bo ozonski plašč v tem desetletju stanjšal za okoli 60 odstotkov, in to celo v primeru, če bi v tem trenutku po vsem svetu prenehali uporabljati plin klorofluorkarbon, ki je glavni uničevalec ozona.

Strokovnjaki oddelka SCIRO za proučevanje ozračja dr. Paul Fraser in dr. Willen Bouma pravita, da potrebuje ta plin tri do pet let, da iz troposfere (nad površjem zemlje) preide v stratosfero. Prav zaradi tega večletnega procesa se bo količina tega plina v stratosferi povečevala vse do leta 2005.

V tem obdobju se bo ultravijolično sevanje v krajih na peti celini povečalo od štiri (Sydney, Adelaide) do sedem odstotkov (Hobart).

Poleg tega se bo najbrž Avstralija srečala tudi z do zdaj najtoplejšim desetletjem.

Kot trdijo strokovnjaki za dolgoročne vremenske napovedi, bo učinek tople grede, zaradi katerega se zvišuje temperatura po vsem svetu, v Avstraliji še močnejši zaradi posebnega pretoka zraka nad Pacifikom, ki so ga poimenovali »ciklus El Ninho«.

Gre za močne klimatske turbulence, ki so povezane s povečevanjem temperature v ekvatorialnem predelu Pacifika, do katerih običajno pride ob božiču. Namesto nad Avstralijo bo deževalo nad Pacifikom.

Avstralski meteorologi so s proučevanjem iglavcev na Tasmaniji ugotovili, da je bilo zadnjih sto let najtoplejših sto let v tem tisočletju.

Lansko poletje je bilo najtoplejše poletje v 130 letih, kolikor se na tej celini ukvarjajo z meteorološkimi raziskavami. Povprečna temperatura je bila 28 stopinj. Zadnjih šest let je bilo najtoplejših šest let v minulih sto letih.

El Ninho je kriv tudi hude suše, ki je zajela državo Queensland. Število sončnih ur se je v avgustu s sedem povečalo na deset ur dnevno.

V Avstraliji se še vedno spominjajo El Ninha iz leta 1982, ko je imelo kmetijstvo zaradi suše več kot za dve milijardi dolarjev škode.

/DELO-L.M./

PIERRE VICARY

In to je Pierre Vicary- stalni dopisnik avstralske ABC radio in TV mreže in sodelavec BBC-ja, ki ga slišimo vsakodnevno iz Zagreba. Pierre je poročne v Zagrebu in za silo govori hrvaški jezik. Avstralec, ki diha s hrvaško vojno...

POŠTA MED AVSTRALIJO IN REPUBLIKO SLOVENIJO

Ker je zadnje čase prihajala pošta iz Slovenije(posebej časopisi in revije)zelo neredno in ker so tudi iz Slovenije prihajala sporočila, da ne katerih naših pošiljk ne sprejemajo so se članice SNS Viktorije: Nevenka Golc Clarke, Stanka Gregorič in Elica Rizmal pozanimale o zadevi na sami avstralski pošti in celo pri ministru za komunikacije Kim Beasleyu.

Odgovori so bili v glavnem sledeči: dokler ne bo Slovenija priznana kot država o svojih poštnih pošiljkah ne bo mogla odločati sama. Avstralska pošta je poslala pismo iz Beograda, iz katerega je razvidno, da so se srbijanski "vlastodržci" že poskrbeli, da mora vsa pošta skozi Beograd.
Pismo glasi:

Community of Yugoslav PTT
Mirko Tesic
Assistant Director General
P/A Director General, Belgrade

24.Oct.91

...The Community of Yugoslav PTT is asking your administration not to accept direct request from Yugoslav communities which are not submitted by the Community of Yugoslav PTT.

...Fully respecting the objectives and principles of the International Telecomunication Regulation Melbourne 1988, Universal Postal Community and its agreements, the Community of Yugoslav PTT as the signatory of the mentioned above on behalf of the Government of Yugoslavia and as the authorized PTT administration higly appreciates mutual understanding and wishes to expresss its particular satisfaction with the results achieved so far in cooperation by the two Communities.

TUDI AVSTRALSKI MEDIJI POD BEOGRAJSKIM "ŠKORNJEM? "

Oktobra letos je prispela v Avstralijo posebna ekipa TV Beograda z direktorjem za inozemstvo na čelu Obiskali so ABC in SBS televizijo in radio, kjer so zahtevali, da mora biti tiskovna agencija Tanjug edini kompetentni poročevalec jugoslovanskih razmer in vojne na Hrvaškem. Zahtevali so tudi naj bi imeli Srbi na SBS TV vsaj eno uro svojega programa. Pristopili so torej k avstralski mediji kot vlada k vladi.

PREMIŠLJEVANJE

Pater NIKO

VOJNA NA HRVAŠKEM SE NADALJUJE oz. CELO STOPNJUJE. Samo na hrvaški strani je preko 300.000 beguncev. V Srbiji je na tisoče mladih fantov, ki se skrivajo pred pozivi v rezervo. Ne, ker bi se bali smrti ampak, ker nočejo sodelovati v krvavi bajki jugo-generalov. Veliko fantov pokopavajo s kroglo v hrbtu, ker bežijo kot dezerterji iz te morije.
V ljudeh se rojeva sovraštvo, ki ga do včeraj ni bilo. Morda smo se na taka in podobna dejstva vojne na Hrvaškem že navadili, podobno kot politiki in generali na podpisovan je premirij. Ljudje, ki rešujejo svoja gola življenja in bežijo iz opustošenih mest in vasi pa se ne morejo, kajti v njih ostaja mora bombardiranja, rušenja, požiganja in klanja.

Več kot 25.000 beguncev je poiskalo najbližjo pot na varno v Slovenijo. Ljudje so odprli svoja srca in hiše, ker jim prihajajo sosedi, ki so v stiski.
Pomoč ne prihaja iz Evrope ali Amerike, naši rojaki doma, iz svojih krepko ožetih denarnic poskušajo svojo revščino deliti s še bolj revnimi. To je pot svetosti, kajti ljudje odkrivajo smisel Jezusovih besed:

LAČEN SEM BIL IN STE MI DALI JESTI,
ŽEJEN SEM BIL IN STE MI DALI PITI,
NAG SEM BIL IN STE ME OBLEKLI.
POPOTNIK SEM BIL IN STE ME SPREJELI

Dragi rojaki, ali ni večina vas enkrat že okušala resničnost teh Kristusovih besed po odprtosti drugih ljudi, v drugem času? Zbirka za pomoč Sloveniji je zaključena. Nekaj je torej zopet za nami. Umili si bomo roke in naprej skrbeli zase in za svoj kruh ter upali, da se ja ne bo zopet kaj naprtilo naši stari domovini in nam bo zopet kdo začel vzbujati vest, da smo dolžni pomagati. Morda se bo v kom pojavil očitek češ, mi smo tukaj zbirali za Slovenijo, oni pa sedaj delijo to hrvaškim beguncem in še izgleda, da imajo vsega dovolj. Dobrota, ki izhaja iz naše vere in ljubezni nikoli ne mine in povrhu vsega je še iznajdljiva.

Poglejte doma po omarah in predalih in če boste našli kar že dolgo niste potrebovali, dajte v čistilnico, ali sami operite, zašijte ter prinesite v naše versko središče v Kew(Melbourne), da to posredujemo za begunce iz Hrvaške, kajti zima je pred vrati.
Če mislite, da lahko prispevate večjo količino živil, moke, sladkorja, riža ali konzerv-ne čakajte! Pomagajte!
Vam ne bo nič manjkalo, drugim pa boste lahko veliko pomagali.

Poti do svetosti je veliko, zato prosimo Boga naj nam pokaže katera je za nas boljša, kajti najbolj sigurno poznamo: VERA BREZ DEL JE MRTVA!

POMAGAJTE TUDI VI BEGUNCEM IZ HRVAŠKE
DAJTE POBUDE PRI SVOJIH DRUŠTVIH ALI VERSKIH SREDIŠČIH
NAMESTO ŽIVIL JE BOLJE PRISPEVATI Z DENARJEM ALI Z OBLAČILI

H V A L A

Uredništvo SLOVENSKEGA PISMA

ČLANI AVSTRALSKE SLOVENSKE KONFERENCE
SO PRISPEVALI ZA
ENO HRVAŠKO DRUŽINO
1,750.00 dolarjev

INFORMACIJE O HRVAŠKIH BEGUNCIH V SLOVENIJI
POKLIČITE RDEČI KRIŽ V LJUBLJANI
TELEFON: (61) 161 200
FAX:(61) 215 865

SLOVENSKO PISMO

ŽELI PRIJETNE BOŽIČNE PRAZNIKE IN USPEŠNO NOVO LETO 1992

UREDNIŠTVOM

DELA, SLOVENCA, MLADINE, TEDNIKA 7D, RODNE GRUDE, NAŠE SLOVENIJE

ŠE POSEBEJ PA SE ZAHVALJUJE SLOVENSKI TISKOVNI AGENCIJI STA ZA POŠILJANJE NOVIC PREKO INFORMACIJSKEGA URADA V SYDNEYU

SEVEDA NAJLEPŠA HVALA VODJI INFORMACIJSKEGA URADA ALFREDU BREŽNIKU

ZA REDNO DOSTAVLJANJE

UREDNIŠTVO SLOVENSKEGA PISMA

ZDRAVILIŠČE ROGAŠKA p.o.

Tel:063/814-411
Fax:063/814-636

AVSTRALSKA SLOVENSKA KONFERENCA
AUSTRALIA

Spoštovani!

Upanje je kot nočno nebo. Nikoli namreč ni tako temno, da bi na njem odkrili kakšne zvezde.
Splet čudnih in nerazumnih političnih okoliščin pa nam je pretekle dni za trenutek zagrnil nebesni svod s črnimi oblaki. Upanje je bilo samo za hip omajano, kajti spet je zapihal veter miru in v Sloveniji znova vzpostavil normalno življenje.
V politiki, še zlasti, če ni enotna, so marsikdaj tudi enostavne stvari uganke. Toda razvozlali smo tudi te in razbremenjeni se sedaj veselimo življenja, ki je pred nami. Zgodovinske okoliščine so bile na strani razuma, napredka, na strani Slovenije.
Med kratko vojno vihro Rogaška ni utrpela nobene škode. Ostala je nedotaknjena, nekakšna "OAZA MIRU". Danes, ko nam bližnja preteklost pomeni le še grde sanje, in ko je zaupanje spet prisotno pri ljudeh, se gostje k nam vračajo, tako da jih je trenutno v našem Zdravilišču kar 600. Med njimi so zopet tudi gostje iz tujine.
To seveda še zdaleč ni tisto, česar je Rogaška vajena. Zato bo najbrž preteklo še veliko časa, da bomo lahko spet zaživeli in gospodarili po ustaljenih tirih. Na dolgi poti, ki je pred nami, bomo potrebovali pomoč vseh, ki se zavedajo kakšna krivica je bila storjena slovenskemu gospodarstvu, še posebno turističnim podjetjem.
Prepričani smo, da ste vi, ki vam pišemo, trna opora našim prizadevanjem, in da se bo vaše slovenstvo tudi tokrat izrazilo skozi dejanja.
Pošiljamo vam nekaj katalogov naše zdravstveno-turistične ponudbe, ki vam je najbrž delno že znana, saj si je Rogaška skozi tri stoletja tradicije pridobila že skoraj svetovni sloves.
Veseli bomo, če boste vaše člane seznanili z našimi turističnimi storitvami, še bolj prisrčno pa se bomo razveselili vašega obiska.

Direktor marketinga
Franci Križan

ZA AVSTRALSKE SLOVENCE

10 odstotni POPUST

Iz Rogaške Slatine so sporočili uredništvu SLOVENSKEGA PISMA, da nudijo Slovencem iz Avstralije vse cenovne ugosnosti in sicer priznajo na DM(nemške marke)-cene polnega ali polpenziona v hotelih Zdravilišča Rogaška Slatina 10 odstotni popust.

Sporočili so nam tudi, da bi jih zelo veselilo, če bi se ob priliki lahko srečali v njihovem zdravilišču. Zainteresirani so tudi za sodelovanje z Avstralsko slovensko konferenco in s Slovenskim Pismom.

Vsem Slovencem v Avstraliji pa to pot želijo vesele Božične in Novoletne praznike.
Marketing

ZAKAJ ROGAŠKA?

TRADICIJA

Že nekdaj so v Rogaški bivale Kronane glave, kot sta cesar Franc Jožef I. in nadvojvoda JohannI., in Franz Liszt je navduševal občinstvo s svojimi koncerti.I hvatski grof Peter Zrinjski pa je pred več kot 320 leti spoznal zdravilni učinek mineralne vode.

KVALITETA

Visoko priznanje ŠAMPION TURIZMA 1985 pove veliko. Najsodobneje opremljeni zdravstveni center, udobni hoteli in gostoljubno osebje zagotavljajo visoko kakovost vseh hotelskih in zdravztvenih storitev. Rogaška pa je tudi dobitnik Turističnega nageljna za leto 1989, to je najvišje priznanje za kvaliteto turističnih storitev.

MAGNEZIJEVA VODA

Znameniti Rogaški vrelec mineralne vode DONAT-Mg ima na eni strani izredno visoko vsebnost magnezija in ostalih življensko pomembnih mineralov, na drugi strani pa nizke vrednosti kuhinjske soli. DONAT-Mg in ostala dva mineralna vrelca STYRIA in TEMPEL zastopajo Rogaško kot pravi ambasadorji zdravja in zdravstvene kulture.

MEDICINSKA DEJAVNOST ZDRAVILIŠČA ROGAŠKA SLATINA

Bolezni:
-kronična obolenja jeter, žolčnika, žolčevodov
-kronična obolenja želodca in dvanajsternika
-kronična obolenja trebu6ne slinavke
-obolenja tankega in debelega črevesa
-stanja po operaciji na zg. omenjenih oragnih
-bolezni presnove:
a) sladkorna bolezen
b)povišane vrednosti maščob v krvi
c)povišane vrednosti sečne kisline v krvi-protin
d)prekomerna telesna teža-shujševalne kure
e)razne oblike porfirij
-psihosomatska obolenja v pžjem pomenu besede

Način zdravljenja:

-pitje mineralne vode DONAT-Mg
-dietna prehrana
-medikamentozna terapija
-balneoterapija-fizioterapija-kinezioterapija
-medicinska športna in rekreativna gimnastika
-glasbena sprostitvena terapija
-progresivna relaksacijska tehnika po Jacobsonu
-avtogeni trening
-kultura in razvedrilna dejavnost.

KRALJ ORGLIC SPET DOMA

Andrej Blumauer s harmoneto

Ferdo Pestotnik se na Svetovnem slovenskem kongresu v Ljubljani(27.junija 91), kot delegat Avstralske slovenske konference sreča tudi z orgličarjem Andrejem Blumauerjem. Andrej je avtor teksta in glasbe pesmi "Zate Slovenija živi srce-mestece ljubo ob Savinji', ki je posneta na majhni spominski plošči ob prvem zasedanju Svetovnega slovenskega kongresa.

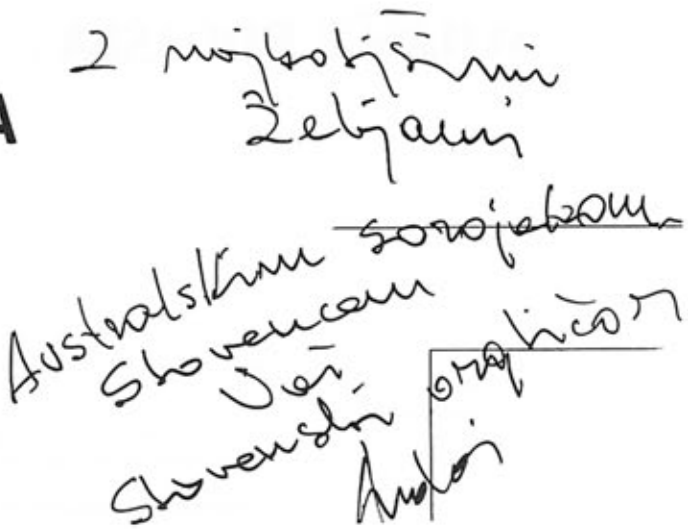
Jože Prešeren piše v Rodni grudi o Andreju Blumauerju sledeče:

Andrej je glasbenik od glave do pet, nenehni popotnik, ki se pravzaprav nikoli ni izselil iz Slovenije, čeprav je od doma že več kot trideset let. No, in po šestih letih nas je ponovno obiskal v uredništvu, njegova glavna novica pa je bila:
"V prihodnjih dneh bo v Sloveniji izšla moja nova plošča in kaseta z naslovom SPET SEM DOMA!" Druga novica, ki nam jo je povedal, pa je bila: "Moja skladba VESELI RIBNČAN je stara trideset let in še vedno jo igrajo številni muzikanti po vsem svetu! Postala je pravi 'evergreen', pojejo jo v najmanj treh jezikih, slovenskem, nemškem in angleškem!"

Kaj je pravzaprav počel v tem času Andrej, v tujini je boli znan pod imenom Andre Blumauer?

"Če se prav spominjam, sva se nazadnje pogovarjala pred svetovno razstavo v Vancouvru. No, takrat sem res nastopal tam in bilo mi je tako všeč, da sem se odločil, da se tam naselim za stalno. Blizu Vancouvra sem si ustvaril lep dom, kjer sem odkril idealne prostore za ustvarjanje, za komponiranje in pisanje besedil..."

Vse skupaj pa se je začelo vrteti okrog VESELEGA RIBNČANA, Blumauerjeve skladbice, ki je znana v Ameriki pod imenom LET'S HAVE A POLKA, z njo pa avtor nastopa tudi v nemško-finskem filmu "Super-Stau". Izšla je tudi kaseta in plošča z glasbo iz tega filma pod naslovom TANZ MIT MIR POLKA, na kateri Andrej nastopa in poje RIBNČANA v nemščini skupaj z znanimi imeni evropske glasbe te zvrsti.

"Poleg vsega pa je tudi čas, da se nekoliko umirim," pripoveduje Andrej, "in se nekoliko bolj posvetim družini. Leta 1988 se je poročil tretji od štirih sinov, četrti pa uživa mladost na potovanjih z menoj, med Vancouvrom in Floridо, prvikrat pa lahko posvetim tudi nekoliko več časa Evropi in Sloveniji."

Sad teh pogostejših obiskov v Evropi je tudi to, da vse več glasbenikov igra Blumauerjeve skladbe. Od leta 1989 stalno piše... med priljubljenimi skladbami je tudi HAPPY WEEKEND.

Zadnja Blumauerjeva plošča SPET SEM DOMA je bila delno posneta v Sloveniji, delno pa v tujih studijih, izšla pa je v njegovi lastni produkciji. "Vesel in ponosen sem, da mi je uspelo pridobiti vrsto odličnih sodelavcev, saj so pri nastajanju plošče sodelovali tudi znani pevci-Oto Pestner, Edvin Fliser, sestri Potrč in tudi New Swing Quartet, pet skladb pa je samo instrumentalnih-seveda orglice in harmoneta."

Koliko veselih dogodkov imajo za seboj glasbeniki! Človek bi jim zavidal. Ko vprašaš Andreja Blumauerja, katerih srečanj se najraje spominja, se vsuje cel plaz "enkratnih" doživetij. Od nastopa na Šimekovi "Marjanci" do dobrodelnega koncerta v dvorani Tivoli v Ljubljani, od veselih srečanj s Slovenci na Floridi, kamor ga vsako leto vabi neumorni SNPJ-jevec Frank Groser, do srečanj s Slovenci v Clevelandu. Andrej mi ponosno pokaže zastavo, ki je visela na parlamentu države Ohio v Columbusu, ki so mu jo kot častnemu gostu podelili po dveurnem koncertu v Clevelandu. Drag spomin mu je tudi predpasnik, ki mu ga je na istem koncertu podarila neka ameriška Slovenka, saj se je nanj podpisalo nad tristo obiskovalcev njegovega koncerta in ljubiteljev njegove glasbe. Ali pa presenečenje v domovini, ko je odkril, da je njegova polka GREM V PLANINE pravzaprav ponarodela, saj je prišla v priročno zbirko planinskih pesmi.

Polke in valčki, orglice in harmoneta, vse to je postalo pomemben del življenja Andreja Blumauerja, ki ti je pripravljen tudi sredi noči ali sredi dneva ali sredi Ljubljane zaigrati zimzeleno melodijo....

* * *

Malo, belo knežje mesto,
mestece ljubo ob Savinji,
spet pozdravljaš kot v davnih časih
ves svet gostiš, se veseliš.
Dobrodošli, bien venidos,
welcome Slovenci od vsepovsod,
ti želiš nam, Celje ljubo;
zdaj v slogi pri tebi je zbran slovenski naš rod.

/Ob prvem zasedanju SSK/

ZABAVNIK ČRNI IZ SLOVENIJE

IZ NEDELJSKEGA...

OBVESTILO

V kolikor se bodo pozlatile besede zunanjega ministra Dimitrija Rupla, da bo Slovenijo med prvimi priznala tudi Avstralija, obljubljamo, da bo poslej najbolj priljubljena domača žival na Slovenskem kenguru!

.....

PROŠNJA

Kdor ve, da imamo v Ljubljani Hrvatski trg, naj bo, lepo prosim, za božjo voljo tiho. Če zvedo Srbi, utegnejo tam kaj hitro oklicati kakšno svojo "krajino."

.....

SPOZNANJE

Če pomislimo, kako težko se pulimo iz jugobratskega objema, šele vidimo, kako velika je bila ta (enostranksa) ljubezen.

.....

(S) LEPILO

Zdaj vsi razmišljajo, kakšno lepilo bi držalo skupaj to jugo-motovilo. Mar je do zdaj nas vezalo-slepilo?

.....

NIČ VEČ COKLA

Zdaj je menda jasno, da sta glavni cokli jugoslovanskega razvoja opanka in vojaški škorenj.

.....

SLOVENSKE

Ali veste, kako se vedejo ljudje različnih temperamentov, ko se jim na poti znajde kamen? Torej...
...sangvinik kamen veselo preskoči,
...kolerik zgrabi kamen in ga besno vrže proč,
...flegmatik kamen počasi obide,
...melanholik pa se ob kamnu sesede in bridko zajoče.

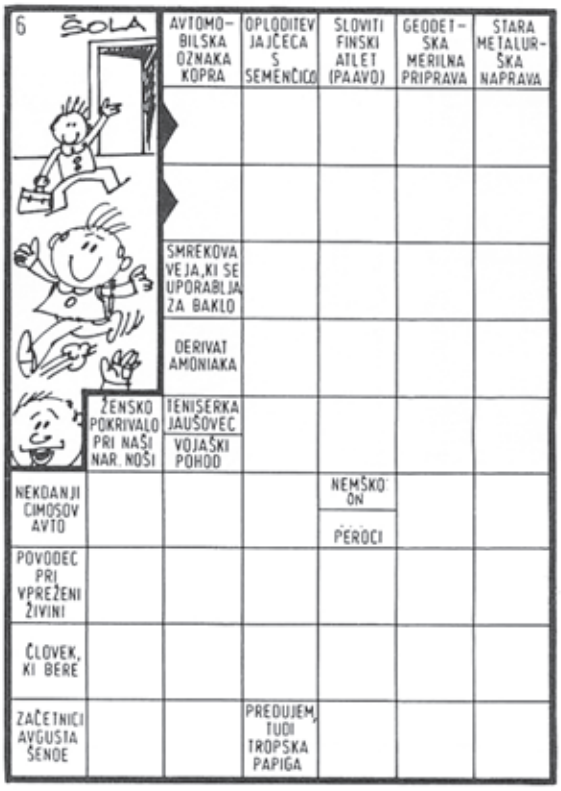
In v katero skupino teh štirih temperamentov bi spadal povprečni Slovenec? V nobeno!
Slovenec, ki na svoji poti zagleda kamen, ga spravi v žep, ker zanj ni treba nič plačati in ker ve, da mu bo prej ali slej prišel prav.

IN BRATSKE

Tudi Srb ne spada v nobeno od omenjenih štirih skupin.
Če na poti zagleda kamen, skliče predsedstvo SFRJ in mu naroči, naj generalštabu ukaže, da JLA kamen vrže v genocidnega Hrvata.
/Iz SLOVENCA/

.....

KRIŽANKA

KRIŽANKA: konec pouka, grlj, amin, Mima, ami, er, vajeti, bralec, aš, ara.

ZA VSAK SLUČAJ. *(Slovenija)* Kljub protestom nekaterih staršev se bodo petošolci tudi letos dve uri tedensko učili srbohrvaškega jezika po starih programih. Za to stopnjo razlikovanja med srbskim in hrvaškim jezikom niso predvidena, s cirilico pa naj bi se malčki seznanili kot z eno izmed možnih pisav. □

- Glede na številčnost srbske delegacije v hotelu je čudno, da ga niso proglasili za Avtonomno srbsko krajino Haag...

LITTLE FOREST NURSERY

LITTLE FOREST NURSERY

have recently completed a number of large projects in Victoria and Queensland.Naturaly this doesn't mean they're not interested in the smaller garden. In fact Ivan and Ian enjoy the challenge of making small spaces work. Professional advice, seasonal plantings and a maintenance service are always available.
To view a folio of their work or for more information, give them a call.
Za vsa vrtnarska dela, urejanja vrtov in svetovanje, se obrnite na vašega rojaka s 30 letnimi izkušnjami-

IVAN HANŽELIČ (03) 755 1022 ali IAN MARRIGAN (03) 799 0593

FRITZ- MARTIN MOTORS

All Automotive Repairs to Cars-Trucks
Exhaust Systems, Brakes, Gear Boxes
Engine Overhauls, to all Makes of Cars
Specializing in High Performance Cars
MERCEDES BENZ SPECIALISTS

Prop. JOHN KUTIN
2 Ravensourt Road
West Footscray, 3012 Phone:314 8653

AMON ENGINEERING PTY. LTD.
TOOLMAKERS

General and Repetition Engineers
Turning, Milling and Grinding

46 Gilbert Road Phone(03) 484 1057
Preston, Vic 3072 Fax:(03) 484 2572

MICHAEL'S
DELICATESSEN

81 – 102 Footscray Market

Suho Meso – Šunke – Parizer
Kranjske Klobase
Razne Salame – Krakau

Lastnik: M. N. Stojanovski

KNJIGA ZA DANAŠNJI ČAS,
ki bi jo moral imeti vsak Slovenec ali jo podariti svojemu prijatelju, znancu-Neslovencu:

"THE SLOVENIANS
FROM THE EARLIEST TIMES"

Avtorica: DRAGA GELT iz Melbourna.
Knjigo-zgodovino Slovencev lahko kupite za 22 dolarjev v Melbournu pri predstavnikih slovenskih skupnosti-
tudi v Verskem in kulturnem središču Kew
P.O.Box 197-Kew 3101 Victoria

SLOVENSKI NARODNI SVET VIKTORIJA
VAM NUDI VIDEO KASETO

"SLOVENIJA NA BARIKADAH" po ceni 25 dolarjev Naročite na telefon: (03) 687 5176

CAR AND TRUCK REPAIR CENTRE

MERZEL HOLDINGS P/L

For all Mechanical Repairs and Servicing:-
Electronic Tune-Ups, Engine O/Hauls,
Brakes and Clutches
LICENSED ROADWORTHY TESTER

Phone: 687 5176

Proprietor:
M & S MERZEL

265 Nicholson Street,
Footscray 3011

G.M.A. MOTORS

314 1338 314 4898

Peugot ***Volvo*** ***Renault***

Automatic Transmission Specialist
Carburettor C/O and Repairs
All Mechanical Repairs

27/155 Hyde str., Yarraville 3013

George Tel.: 689 4212 Maxi

---

312 Nicholson St.,
Yarraville, 3013.

Tel: 687 2693

Bruce Jolley Auto Repairs

ALL MECHANICAL REPAIRS
FUEL INJECTION
SERVICE & REPAIRS
V.A.C.C.

TREFOIL
GRAPHIC ART

Specialising in all print ready art work and graphic designs.

Vasja Chuck

115 KARINGAL DRIVE,
GREENSBOROUGH, 3088
TELEPHONE: 434 5768

ASHLEY STREET CELLARS

82a Ashley Street
West Footscray
Tel: 687 5543

For all your Wines and Spirits at Discount Price See Frank

Lots of Continental varieties of Liquers & Spirits available

SLOVENSKO-AVSTRALSKO
DRUŠTVO CANBERRA Inc

KADAR SE MUDITE
V CANBERRI
OBIŠČITE NAS!

Vsem rojakom in njih prijateljem sporočamo: naš ***DOM,*** poznan pod imenom ***TRIGLAV,*** na ***Irwing Street, PHILLIP (CANBERRA) A.C.T.,*** je odprt gostom vsak dan (vključno sobote, nedelje in praznike, razen velikega petka in večera božične vigilje) od ***11.30am do 11.45pm.***
Naš bar je odprt od 11.30 dopoldan dnevno ter nudi tudi številne slovenske pijače. Kuhinja servira okusno domače pripravljeno hrano vsak dan od šestih do devetih zvečer, ob nedeljah pa tudi od poldne do druge ure in od šeste ure zvečer.

KADAR SE MUDITE V CANBERRI: DOBRODOŠLI V SLOVENSKEM DOMU!
Pri nas Vam bo tudi vselej kdo na razpolago za razne informacije o Canberri in okolici.

Naša telefonska številka: (062) 82 1083.

euro
AUSTRALIA
euro
international
pty.ltd.

For Quality and Reliable Service

• Import – Export
• Furniture, Chemicals, Parqueting
many, many more

MELBOURNE Factory & Showroom	SYDNEY Factory & Showroom
3 Dalmore Drive Scoresby Vic. 3179 Phone: (03) 764 1900 Fax: (03) 764 1461 Telex: AA31105	2A Bessemer Street Blacktown NSW 2148 Phone: (02) 671 5999 Fax: (02) 621 3213

NU-TYRES

• TYRES • TUBES
• RECAPS • BATTERIES
• ELECTRONIC WHEEL
ALIGNMENT & BALANCING
• BRAKE & FRONT-END REPAIRS

☎ 587 1552
580 1624

31 De Havilland Road
Mordialloc, 3195.

One of the leaders in
refrigerators, freezers,
stoves, ovens,
washers & dryers.
gorenje pacific
Domestic Appliances
0285/LITTLE & ASSOC.

Slovensko Pismo

THE SLOVENIAN LETTER

UREDNIŠTVO:
Stanka Gregorič
Unit 2, 15 Allandale rd.
Boronia VIC 3155
Australia

UPRAVA/ADMINISTRATION:
Alfred Brežnik
P.O. Box 188
Coogee NSW 2034
AUSTRALIA
Tel: (02) 519 3933 Fax: (02) 550 1378

UREDNICA: Stanka Gregorič UPRAVNIK:Alfred Brežnik SODELAVCI:Alfred Brežnik, Lojze Košorok, Dušan Lajovic, Vladimir Menart, Ljenko Urbančič, Marija Senčar, pater Valerijan Jenko, Mariza Ličan, Elica Rizmal, pater Bazilij Valentin, pater Niko Žvokelj, Vida Kodre, Anica Markič, Helena Leber, Ivo Leber, Draga Gelt, Mirko Cuderman, Bert Pribac.
Izhajanje SLOVENSKEGA PISMA JE OMOGOČENO Z DENARNO PODPORO RAZNIH DOBROTNIKOV, TISKOVNEGA SKLADA, POKROVITELJEV-SPONSORJEV, OGLAŠEVALCEV, NAROČNIKOV, PRODAJE IN S PROSTOVOLJNIM DELOM UREDNIKA TER SODELAVCEV.

.....

MNENJA IZRAŽENA V GLASILU NISO TUDI MNENJA UREDNIKA ALI SODELAVCEV.AVTORJI SAMI ODGOVARJAJO ZA SVOJE PRISPEVKE' KI MORAJO BITI LASTNOROČNO PODPISANI.

.....

POKROVITELJI-SPONSORJI SLOVENSKEGA PISMA SO:
Podjetja:Distinction printing, 164 Victoria str., Brunswick, Victoria 3056
Emona Enterprises Pty Ltd, Sydney, NSW
Impact International Pty Ltd Smithfield, Sydney, NSW

Slovenske organizacije:Klub Triglav, 19 Brisbane str. St.Johns Park NSW 2176
Slovensko avstralsko društvo Canberra, Irwing str. Phillip ACT
Slovensko društvo Sydney, Elizabeth str, Wetherill Park NSW 2164
Slovensko narodno društvo Sydney, P.O.Box 70, Waverley NSW 2024

.....

Tisk:Simon Špacapan, Distinction printing, 164 Victoria str. Brunswick, Victoria 3056
Distribucija:Anica Markič

.....

Prispevke-članke poslati na naslov uredništva. Naročnino, oglase in druge denarne prispevke na naslov uprave.

.....

Posamezna številka SLOVENSKEGA PISMA STANE 4 dolarje. Letna naročnina znaša za nečlane Slovenskih narodnih svetov 30 dolarjev, za člane 20 dolarjev letno.

NAROČILNICA
za
SLOVENSKO PISMO

Poslati na naslov:SLOVENSKO PISMO/SLOVENIAN LETTER
P.O.Box 188, COOGEE NSW 2034 Australia
Tel.(02) 519 3933 Fax:(02) 550 1378

IME IN PRIIMEK NAROČNIKA:.....

NASLOV:.....

.....

.....

Od katere številke želite prejemati Slovensko pismo:.....Datum:.....

CENA:Letna naročnina 30 dolarjev, za člane Slovenskih narodnih svetov 20 dolarjev.
Posamezna številka 4 dolarje.SLOVENSKO PISMO izhaja 6 krat na leto.

PODPIS NAROČNIKA

.....

Post Print Publication Nº PP 342780/ 00001

Slovensko Pismo

Cena 5 dolarjev

SAK

Leto 3 Št. 1 THE SLOVENIAN LETTER April 1992

SLOVENSKI NARODNI SVET VIKTORIJE
SLOVENIAN NATIONAL COUNCIL OF VICTORIA

predstavlja - presents

SLOVENIA

POSVEČENO TEBI, PRIZNANA DRŽAVA REPUBLIKA SLOVENIJA

DEDICATED TO YOU, RECOGNIZED NEW COUNTRY, REPUBLIC OF SLOVENIA

Republika Slovenija
MINISTRSTVO ZA OBRAMBO

Priznanje

Avstralsko slovenski konferenci Slovenskim narodnim svetom

vsem slovenskim rojakom v Avstraliji,
za dragoceno in nesebično pomoč
matičnemu narodu v borbi za demokracijo,
samostojnost in mednarodno priznanje
Republike Slovenije.

Ljubljana, 8. 2. 1992

REPUBLIKA SLOVENIJA MINISTRSTVO ZA OBRAMBO LJUBLJANA

Minister za obrambo
Janez JANŠA

Priznanja slovenske vlade ASK u in njenim Narodnim svetom za pomoč R Sloveniji.

S ponosom smo prejeli priznanja Ministrstva za Obrambo Republike Slovenije, ki ga je predal obrambni minister Slovenije. V diplo matskem priznanju Avstralije je skrito ogrom no delo in prizadevanja članov Narodnih sve tov, ki so veliko ur in svojih sredstev žrtvovali da se danes Slovenija nahaja v družbi enako vrednih držav sveta. Tudi s pomočjo izselje- ne Slovenije so se uresničile sanje vseh rodov Slovencev, še posebej velikih mož in žena naše zgodovine. Zato nas lahko upravičeno napolnjuje ponos ob Priznanjih. Sedaj je čas, da se podamo k naslednjim vsebinam Sloven skega svetovnega kongresa: SPRAVA in EDINOST. Tudi za te cilje zastavimo vse svo je sile in moči.

Dragi bralci,

Od izida zadnje (decemberske) številke Slovenskega pisma je žal minilo nekaj mesecev. Da vas skrbi za usodo tega mladega časopisa vemo, ker je bilo kar nekaj poklicev in povpraševanj:"Kdaj bo nova številka? " Stanka je, kot vedno, pridno kopičila materijal, vendar so višje sile preprečile, da bi delo steklo. Po pogovoru z Upravnikom, sem sprejel dolžnost, da pomagam tej številki "na svetlo". Prav zaradi tega, bo morda kvaliteta trpela, vendar sem poskušal obilico materijala razporediti tako, da bi bil obseg manjši, zaradi česar pa informativnost ne bi trpela. Kako mi je to uspelo, boste sami najboljše precenili.

V zadnjih mesecih se je dogodilo marsikaj, kar bo ostalo zapisano v zgodovini našega naroda z velikimi črkami.

Težko pričakovanje naših rojakov v domovini se je s 13. januarjem začelo uresničevati, ko je Vatikan, kot prva država priznal Republiko Slovenijo. V enem tednu je prizna je sporočilo skoraj 30 držav in med njimi, kot prva izven evropska država, tudi Avstralija. Veselje je bilo nepopisno in se je kazalo na različne načine: pred Parlamentom, po naših društvih in domovih. 8.februar – Kulturni praznik Slovencev je pomenil za nas v Melbournu 'pika na i', ko nas je v Malvern Tawn Hallu, več kot 600, združil slovenski obrambni minister Janez Janša. Slovenski Narodni Svet Victorije je ob tej priliki prejel Priznanje R Slovenije za pomoč do priznanja avstralske vlade. Ministrova pot se je v kratkem času razvila po vseh glavnih krajih naše države, kjer živi večje število rojakov.

Vojna na Hrvaškem se je zaustavila s pritiskom mednarodne javnosti, združene v OZN. Med tem, ko to pišem, začenjajo prihajati čete ZN v bivšo Jugoslavijo in zaščititi krhko premirje in življenja civilnega prebivalstva. Makedonija si prizadeva za mednarodno priznanje in doseže miren umik čet JA. Bosna in Hercegovina izvede referendum o samostojnosti, vendar začne na tem nevarnem sodu smodnika goreti zažigalna vrvica, ki grozi z izbruhom državljanjske vojne. Žalostno ugotavljamo, da vojne mašinerije ne more ustaviti več niti lakota, niti mrtvi.

Slovenija si prizadeva za gospodarsko ozdravitev, vendar ji to preprečuje razvnemanje predvolilnega boja. Stranke poskušajo z novimi koalicijami, z konstruktivno nezaupnico vladi, vendar vse to pomaga samo še do večje obubožanosti prebivalstva. Priprava novih volitev ne uspeva, ker se stranke ne morejo zediniti o volilnem zakonu. Samo nove volitve lahko pokažejo pravo razmerje strank in s tem omogočijo sestavo vlade, ki bo imela podporo in normalne okoliščine za delo. Do danes je Slovenijo priznalo že 62 držav. Čakata še Amerika in Kitajska, ki imata v ZN odločilna glasova.

V odnosih med Slovenijo in južno sosedo Hrvaško nastajajo problemi, ki odnose samo zapletajo. Da problemi so kaže s 1.aprilom prepoved slovenskim ribičem loviti v državnih vodah R Hrvaške.

V tem času pa se je zgodil tudi Slovenski festival(prej Tabor), tokratnji gostitelj je bil S.P.S. Klub Jadran. Veliko ljudi skupaj, z množico športnih prireditev, sicer pa nič 'posebnega'. Upam, da ta kratka presoja ne bo koga užalila. Prav posebno doživetje pa so nam pripravili mladi glasbeniki in pevci BIG BENa in BIG BEN HIT Quarteta, ki so v nekaj dneh bivanja v Melbournu in potovanja po Avstraliji razbili dvom v glavah tistih, ki drugega niso poznali, kot slovenske narodno-zabavne ansamble. Uspelo jim je to, kar nihče ni pričakoval– navdušiti 'staro in mlado' in iz zamišljenega plesa naredili veliko skupino veselih rojakov. Pokazali so nam, da je glasba sredstvo, ki zbližuje in podira pregraje. Fantje, hvala!

p.Niko

Slovensko Pismo

A NEW COUNTRY IS BORN

SLOVENIA

REPUBLIC of SLOVENIA

Language	Slovenian
Territory	20,251km ^{2}
Population	1,999,000
(about 100 persons per km ^{2})	
LJUBLJANA (capital)	279,000
Maribor	108,000
Celje	42,000
Kranj	37,000

Other major towns and places of interest:
Koper, Jesenice, Novo mesto, Murska Sobota, Lendava, Nova Gorica, Tolmin, Kocevje, Ajdovscina, Idrija, Postojna, Trzic, Radenci, Crnomelj, Ptuj, Ljutomer, Skofja Loka, Bled, Bohinj, Kranjska gora, Lipica

The country has a wide range of varying landforms and types of climate, hence the colouful world of living creatures, human characteristics, own culture, literature, traditions and customs. This is a region of wind-exposed physical features, the crossroad of Latin, Germanic, Hungarian and Slav cultures, a meeting place of the Roman Catholic, Protestant, Ortodox, and even Muslim faiths. Slovenia's physical freatures are very varied. In the north, there is the Alpine region with rugged mountains and limestone peaks, including Triglav, the highest mountain (2864m). Mt Triglav has had a symbolic meaning in the history of the Slovenian people; for their ancestors it was a god, for the Slovenian people of today it is a national symbol. Who can ever forget the beautiful lakes, green plains, pine and beech forests, vinyards, Karst caves and azure Adriatic coast and mineral springs - a handful of natures wonders dispersed in a small country.

HISTORICAL OVERVIEW

3rd century BC The territory was settled by Celtic tribes, who were subjugated by the Romans in 35B.C.

after 566AD Slavs began settling in the valleys of Sava, Drava and Mura rivers, and under pressure of the Avars, reached the shores of the Black Sea, the plains of Furlania, the Danube and Lake Balaton. A new thesis on origins places them among the bearers of Urnfield culture, the Protoslavic people - Veneti.

mid 7th century Slavic forebears of the Slovenians revolted, together with the Czechs, against the Avars, led by King Samo (623-658). They formed an independent state of Carinthia, with its capital at Krnski Grad (modern Karnburg in Austrian Carinthia). Slovenian territory extended then 70 000 sq km. Today Carinthia is still considered the cradle of the Slovcenians.

mid 8th century Because of renewed pressure from the Avars in the middle of the 8th century, the Carinthians formed an alliance with the Bavarians and Franks and slowly began to lose their independence; the Carinthian state bequeathed the enthronement ceremony of the Carinthian rulers at Prince's Stone near Krnski grad. The installation of Dukes of Carinthia was well known all over the Europe. The author of the biography of King Charles V, Pero Mexia, the "magnifico caballero", from Seville, has included in his work *Selvia de varia łecion* a report regarding the ducal installation. The installation of the Dukes of Carinthia was of great interest to THOMAS JEFFERSON, when he was working on the DECLARATION OF INDEPENDENCE (1776), and read the work by Jean Bodin, *Les six livres de la republique* (1567). The history of the installation was one of the sources that helped Jefferson come to the conclusion that THE POWER, HANDED OVER TO A LEADER IS NOT A VISION OF UTOPIA BUT A FORM OF GOVERNMENT WHICH KARANTANCI (people of Caranthania or Carinthia) HAD ADOPTED AND LIVED UNDER, THEIR LEADERS BEING SELECTED ACCORDING TO DEMOCRATIC PRINCIPLES. The first evidence of the enthronement of native princes dates from the 8th century. The ceremony was carried out for the last time in 1414 with the enthronement of Ernest the Habsburg.

9th century An independent state of Slovenians existed briefly in Lower Pannonia with its capital, Salvar, by Lake Balaton (in modern Hungary); it was led by Prince Kocelj.

mid 10th century	Individual Duchies began to spring up (Carniola, Savinja, Carinthia) and in the 13th century, the duchies became regions; Along with the growing influence of the Catholic Church the Slovenian language was used increasingly in church prayers. A record of the oldest Slovenian text written in Latin script in about 1000 A.D., has been found in the Monuments of Freising
12th century	The national division between Germans and Slovenians took shape between the 12th and 15th centuries.
16th century	By the start of the 16th century, all the Slovenian regions had become Habsburg property. The Reformation contributed to the growth of the Slovenian literary language (the first Slovenian book by Primoz Trubar in 1550, the translation of the Bible by Jurij Dalmatin in 1584), creating new distinct provinces, of which only Carniola and lower Styria retained a Slovenian character. End of the reforms introduced by Maria Theresa and Franc Joseph at the end of the 18th century brought some progress to Slovenian regions, while Napoleon's occupation and the foundation of the Illyrian Provinces stimulated political and intelectual growth.
1848	The Spring of Nations in Slovenia in 1848 outset a program for a United Slovenia.
1867	Elections in 1867 clearly manifested a distinct sense of national consciousness and community. Because of German pressure, the Slovenians first conceived the idea of turning to their southern neighbours in about 1870.
1917	With the declaration of May 1917, a Yugoslav Club (Slovenian, Istrian and Dalmatian) delegates to the Vienna parliament called for a federal reorganization of the Austro-Hungarian monarchy. After a year, the grievances turned into a demand for secession and the foundation of an independant state of Slovenians, Croats and Serbs.
1919	After the Austro-Hungarian Emperor Charles (Karl) admitted defeat and agreed to the independence of subject Slav nations. The Slovenians, Croats and Serbs, living in the kingdom, established the State of SHS (Serbs, Croats and Slovenians) on 29 October 1919. On 1 December 1919 the Kingdom of Serbs, Croats and Slovenians was formed, but soon, in the next ten years, Kingdom SHS turned into Serbian led dictatorship.
1941	The King fled to England after the fascist and nazi attack on his Kingdom of Yugoslavia.
1945	The Communist Party with its followers attained the power and Socialist Federative Republic of Yugoslavia was recognized after the initial preparatory founding in November 1943.
1990	The first post-war democratic elections in April saw the end of the totalitarian power of the League of Communists. ON DECEMBER 23 A PLEBISCITE WAS CARRIED OUT - 93% VOTED FOR INDEPENDENCE OF SLOVENIA and a NEW CONSTITUTION.
25th June 1991	**SLOVENIA AND CROATIA DECLARE INDEPENDENCE**
26th June 1991	**SLOVENIA WAS OCCUPIED BY SERBIAN LED YUGOSLAV ARMY ON THE PRETENCE THAT FOREIGN FORCES HAD ATTACKED THE COUNTRY AND THAT THEY MUST PROTECT THE BORDERS.**

THE CONSTITUTION OF SOCIALIST FEDERAL REPUBLIC OF YUGOSLAVIA, 1976
(from the Introductory Part of Basic Principles: Cross-Cultural Communications, Merrick, New York, 1976)
"The nations of Yugoslavia, proceeding from the right of every nation to self-determination, including the right of secession, on the basis of their will freely expressed . . . "
AS THE UNION OF SIX REPUBLICS WITH SO-CALLED EQUAL RIGHTS, EVERY NATION HAS THE RIGHT TO SECEEDE, THE RIGHT FOR SELF-DETERMINATION - THE OCCUPATION OF SLOVENIA BY THE SERBIAN LED ARMY IN JULY, AFTER THE DECLARATION OF INDEPENDENCE AND THE OCCUPATION, AND CONTINUOUS AIR, SEA AND LAND MISSILE ATTACKS BY SERBIAN LED ARMY ON CROATIA, PROVED THE REAL FACE OF THE SERBIAN MAJORITY LED PARLIAMENT.

THE PRICE FOR INDEPENDENCE

OUR FUTURE

25th June	**Change of Slovenian flag: symbol of Communism - red star replaced with the Coat of Arms.**
7th October	**Moratorium expired. Slovenia issues Slovenian passport Yugoslav currency Dinar is replaced in Slovenia with the nearly 500 years old TOLAR.**

Prepared by D. Gelt for the Slovenian National Council of Victoria,
P.O.BOX 197, Kew, Victoria 3101, Tel. 7552626, Fax 7551746
Sources: The Slovenians from the Earliest Times, Slovenia: History and Basic Constitutional Charter. Republic of Slovenia
Printing donated by Simon Špacapan Distinction Printing Pty. Ltd.

HVALA AVSTRALIJA

Nepozabni 16.jan uar pred viktorijskim Parlamentom. Množica narodnih noš, Senatorji, veselje , ponos, hvaležnost, ples, pesem in glasba.
Slika je bila objavljena v The Age-u naslednji dan in obkrožila je vso Avstralijo.

Vsak narod ima mejnike svoje zgodovine, ki jih neredko označujejo kraji pomembnih dogodkov. Za nas avstralske Slovence bodo tako zapisane ostale stopnice pred viktorijskim Parlamentom.
Prvič so bile kraj našega protesta, v zgodovini melbournskih Slovencev, ko je v Mariboru preminilo življenje rodoljuba pod gosenicami transporterja Yugo– vojske.
Zgroženost, jeza in uporna volja so nas na istem mestu združile tudi lanskega junija ob oklicu samostojne in neodvisne Republike Slovenije, ko je komunistična podivjana vojaška zver hotela uničiti tisočletno hrepenenje našega naroda. Kdo se ne spominja tistih dni, ko nas je groza in strah za naša 'domača' ognjišča zbezala iz udobnega miru in sanjarjenja. Na istem mestu, skupaj s Hrvati, smo zahtevali od naše (avstralske) vlade, da prizna novo samostojno državo, ker je to edini način in pot rešitve balkanske krize. Z nami so se združili tudi avstralski parlamentarci v prepričevanju svoje vlade.
Nikdar bolj srečne, pa so nas te 'stopnice' zbrale v iskreni hvaležnosti in ponosu, ko je Avstralija postala prva ne–evropska država potrjevalka osnovne pravice našega naroda: SAMOSTOJNOST, NEODVISNOST IN SVOBODA.

melbournske Slovenke pred Parlamentom.

STATEMENT BY THE PRIME MINISTER PAUL KEATING

Australia has decided to recognise as independant states the former Yugoslav republics of Slovenia and Croatia.

Slovenia and Croatia have met the conditions set out by the EC on 16 December 1991. These include respect for United Nations and Confarence on Security and Cooperation in Europe (CSCE) principles, including regard for the ruls of law, democracy and human rights, guarantees on minority rights, observance of international obligations on security and non-proliferation, respect for the inviolability of all frontiers, and recourse to peaceful means for the sattlement of disputas.

But much remaing to be done before the people of the former republics of Yugoslavia are able to enjoy the peace and prosperity that is their right. I strongly urge the leaders of all the parties to the conflict to demonstrate the strength of will and political determination to resolve their differences peacefully. Nor does the act of recognition bring to an end the responsibility of the international community to help resolve the conflict. The international community must continue to promote and support efforts to ensure that minority rights, territorial disputes and succession questions are settled peacefully and justly.

I warmly welcome the establishment of these new states, and wish the leaders and people of the nations of Slovenia and Croatia well in the tasks ahead. My Government will seak discussions with the new states on establishing diplomatic relations.

The Minister for Foreign Affairs and Trade, Senator Evans, will issue a statement on the arrangemants for Australian recognition.

CANBERRA
16 January 1992

Paul Keating
Prime Minister

Slovenci pred viktorijskim parlamentom na dan avstralskega priznanja.
Elica bere dokument o priznanju iz pisarne Prime Ministra.

MINISTER FOR FOREIGN AFFAIRS AND TRADE

NEWS RELEASE

No. M7 Date: 16 January 1992

AUSTRALIA TO ESTABLISH DIPLOMATIC RELATIONS WITH CROATIA AND SLOVENIA

The Minister for Foreign Affairs and Trade, Senator Gareth Evans, announced today that Australia will establish diplomatic relations with Croatia and Slovenia.

Senator Evans's announcement accompanies the Prime Minister's statement earlier today that Australia has decided to recognise Croatia and Slovenia as independent nations.

"Recognition by the international community is the culmination of the process of self-determination on which the people of Croatia and Slovenia have embarked," Senator Evans said.

"The governments of Croatia and Slovenia have given the necessary undertakings - identified by the Europen Community - about respect for thr rule of law, observance of human rights, acceptance of democratic principles and willingness to abide by international obligations and Australia accordingly wishes to enter into diplomatic relations with both countries."

Senator Evans advised that Australia will be proposing accreditation to Croatia and Slovenia by the Australian Ambassador in Vienna.

Senator Evans also confirmed that Australia intended to establish a Consulate in Zagreb to be headed, in the first instance, by an Honorary Consul. A nomination would be submitted to the authorities in Zagreb as soon as diplomatic relations are established.

"Our one disappointment is that we are not able to take this action in the context of an overall solution to the problems in the region," Senator Evans said.

Australia will continue to give close consideration to the question of the recognition of the republics of Macedonia and Bosnia-Herzegovina.The Australian Government is well disposed towards the claims of independance of these republics but would not wish to take action in advance of a decisive move towards recognition by a number of European countries.

Senator Evans said that the international community, and in particular the United Nations and the European Community, must continue their efforts to achiave a comprehensive and peaceful resolution.

"Australia will play its part in support of these efforts," Senator Evans concluded.

MEDIA RELEASE

SENATOR ROBERT HILL TO VISIT NEW STATES OF CROATIA AND SLOVENIA

LEADER OF THE OPPOSITION IN THE SENATE
SHADOW MINISTER FOR FOREIGN AFFAIRS

The Shadow Minister for Foreign Affairs, Senator Robert Hill, todaj welcomed Australia's recognition of Croatia and Slovenia and announced he would visit the two new states early next month.

"The Federal Opposition welcomes the Australian Government's decision to grant diplomatic recognition to the former Yugoslav republics of Croatia and Slovenia," Senator Hill said.

"The Opposition yesterday urged the Government to support the decision the European Community was to make overnight on the recognition of former Yugoslav republics by itself granting diplomatic recognition.

"To underline the Opposition's support for Croatia and Slovenia, I plan to visit the new states early next month. I will use my visit to Zagreb and Ljubljana to explore ways in which Australia can develop its relationship with the new states and contibute to the peace process.

"The EC's and Australia's recognition of Croatia and Slovenia is an encouraging development in the peace process, but the task ahead is still enormous.

"Apart from the maintenance of the current ceasefire and the deployment of UN peacekeeping forces, Australia and the internatonal community will need to focus on important humanitarian issues arising out of a conflict which has reportedly killed at least 6000.

"For example, the number of people displaced by the conflict is estimated to be more than 600,000- two thirds of whom are women and children - and the figure is increasing.

"Urgent provisions need to be made available to these refugees, and a major program of return and resettlement must be put in place.

"Australia can help this process by contributing to a special fund established by the United Nations to provide humanitarian assistance.

Thursday, January 16
06/92

HILL SEEKS AUSTRALIAN TRADE WITH THE NEW STATE OF SLOVENIA

The Shadow Minister for Foreign Affairs, Senator Robert Hill, visiting the newly independent state of Slovenia, said building worthwhile bilateral trade was the best way Australia could support the new democracies of Eastern Europe.
"Slovenia lost through the break - up of the former Yugoslavia and is desperate to expand its markets," Senator Hill said today in the Slovenian capital, Ljubljana.
"The 30,000 Slovenians living in Australia are the key to building bridges to an expanding trade relationship between Australia and Slovenia."
While in Slovenia, Senator Hill addressed business and commerce leaders at the National Development Centre in Ljubljana on business and trade opportunities in Australia.
The Slovenian Foreign Minister, Mr.Rupel, told Senator Hill that Australia could help Slovenia with business and management training and with advice and assistance on democratic and parliamentary practices and procedures.
The Deputy Prime Minister and Economics Minister, Mr.Ocvirk, also said Slovenia was anxious to learn from Australia's privatisation experiences.
"With over 1000 Slovenian Government business enterprises still to be privatised, this process could provide opportunities for astute inverstors as Slovenia provides unique access to the Austrian, German and Italian market," Senator Hill said.
"It is recognised that Slovenia's new democracy is fragile and to survive needs the support of a successful transition from a command to a market–driven economy.
"Support for this process is an investment in freedom and stability."
Senator Hill will later today arrive in the new state of Croatia and its capital, Zagreb.

Tuesday, February 4
10/92

RAZGOVOR MINISTRA DR.DULARJA Z AVSTRALSKIM SENATORJEM R.HILLOM

Dr.Dular je senatorja seznanil z osnovnimi podatki o številu in organiziranosti Slovencev v Avstraliji, senator pa je sogovorniku zagotovil, da je slovenska populacija zelo prisotna v avstralskem življenju. V nadaljevanju razgovora je dr.Dular sogovornika seznanil z nekaterimi problemi Slovencev v Avstraliji:

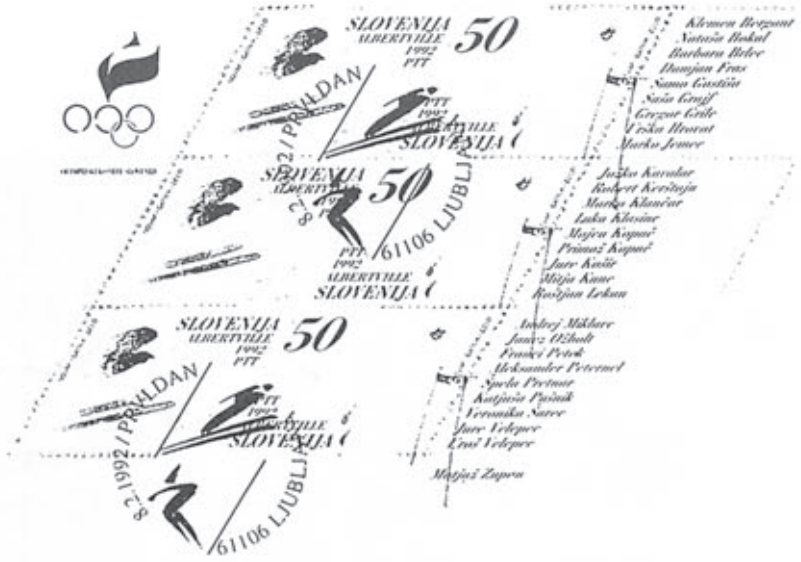
– Kljub zagotovilu, da bo avstralska država nadaljevala s financiranjem lektorata za slovenski jezik v Sydneyu, potem ko ga bo slovenska skupnost ustanovila in nekaj časa vzdrževala, avstralska vlada financiranja do sedaj še ni prevzela.

– Vprašanje prenosljivosti pokojnin, ki jih Slovenci pridobijo v Avstraliji in bi jih želeli uživati v Sloveniji je bilo urejeno v posebnem sporazumu med Avstralijo in SFRJ. Slovenska stran želi, da se to v smislu sukcesije uredi tudi za naprej.

V nadaljnem pogovoru je dr.Dular omenil tudi vprašanje domov za ostarele. Slovenska skupnost je že sama začela z akcijami za gradnjo takšnih domov, zaželena pa bi bila tudi pomoč avstralske države. Senatorja Hilla je seznanil tudi z željo Slovencev, da bi obnovili oddaje v slovenščini na sydneyskem radiju dvakrat tedensko.

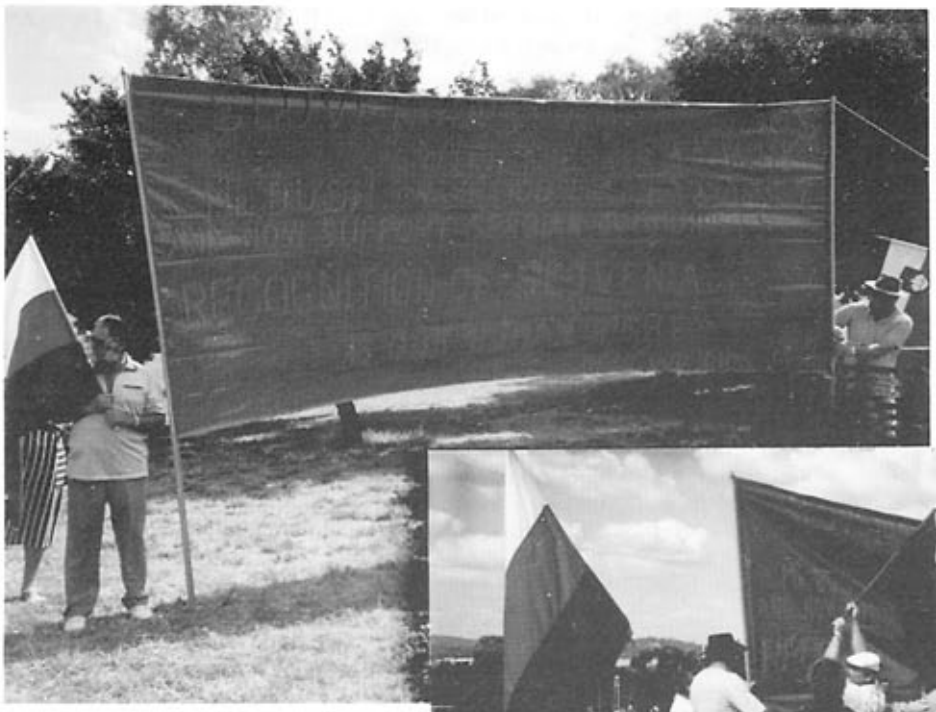
Senator Hill je izrazil začudenje, da so Slovenci v Avstraliji prosili ministra v Sloveniji, da v njihovem imenu spregovori o njihovih problemih. Za vprašanja, ki jih je postavil dr.Dular, ni vedel in je obljubil, da bo storil vse, kar je v njegovi moči, da bodo Slovenci dobili ugodne odgovore. Zanimal se je, koliko je še Slovencev po svetu in s kom konkretno od Slovencev slovenska vlada sodeluje v Avstraliji.

Ljubljana, 3.2.1992

Slovenia's Olympic Stamps

On February 8th, Slovenia's Prešeren Day holiday, the 16th Winter Olympic Games opened in Albertville, and to honour this most important sports event of the year, the Ministry of Transport and Communications issued a set of two commemorative stamps.
On the 30 SLT stamp a ski jumper is depicted and on the 50 SLT stamp, a Grand Slalom racer.
The rhomboid-shaped stamps were printed on 60,000 sheets each containing three pairs of stamps. This method of printing is quite rare. The stamps, the first day cancellation, and the first day cover were designed by **Ranko Novak** and are based on aquarelles by **Kostja Gatnik.** The five-colour offset print was done at the *DELO* printing house in Ljubljana.

Povsod smo se veselili priznanja Slovenije, še posebej, ko je Avstralija tako hitro sledila državam Evropske skupnosti. V teh trenutkih smo, bolj kot kdaj koli prej, čutili ponos in se zavedali, da smo državotvoren narod in ne rodovno pleme, ki so ga leta komunistične diktature spravile ob hrbtenico. Prebudil se je narod iz svoje otopelosti in ponižnosti, ki so mu jo vsi "veliki" vsiljevali stoletja. Eno smo bili, ker smo vedeli, da smo samo tako lahko močni in kljubujemo divjemu izkoriščevalskemu pohlepu južnih "bratov".

Slovenci po svetu so se vsa leta z vse mi demokratičnimi silami borili pro ti komunizmu, ki jih je pregnal iz d omačih ognjišč.

Razočarani nad prevaro Amerike, ki nikakor ni hotela razumeti težnje našega naroda po osvoboditvi, so Slovenci na vse mogoče načine dali vedeti ameriški administraciji, da dela narobe, da ravna proti načelom demokracije in podpira sistem, ki ga je prej rušila.

Tudi avstralski Slovenci– v Canberri so izrabili priliko obiska ameriškega predsednika Busha v Avstraliji za protest. Sporočilo je bilo kratko: PRIZNAJTE SLOVENIJO! V velik ponos si štejemo, da so pri tem pozivu sodelovali tudi naši parlamentarci in na svoj način rahlo "zagrenili" Bushev obisk v Avstraliji.

BITKA ZA SLOVENIJO

SNS VICTORIA

Tako se bo imenoval arhiv materijala o vojni v Sloveniji in o naporih za priznanje Republike Slovenije– nove države, ki ga bo Slovenski narodni svet Viktorije prvič razstavil na Australia day, v nedeljo, 26. januarja po deseti maši v Verskem in kulturnem središču v Kew.
Razstavljeni bodo dokumenti Slovenskega narodnega sveta in Avstralske slovenske konference, fotografije, izrezki iz časopisov ter drugo. Ogledali si boste lahko tudi pisma, ki pričajo o tesnih stikih s slovensko vlado ter avstralskimi politiki.
Razen tega si na razstavi lahko ogledate video kasete s posnetki iz Slovenije in Avstralije.
Istega dne bodo naprodaj slovenske zastave, grbi in drugo.

Razstavo odpiramo z geslom Župančičevih besed:

Naša radost, bolečina,
vera, strah, obup, odločnost,
naša borba za bodočnost,
nade, v mraku nam prižgane,

sanje, v prsih pokopane,
vse nekoč bo zgodovina:
blažen, komur ni se bati,
da ga kdaj bo sram jo brati!

Dragi rojaki, pridite in oglejte si razstavo BITKA ZA SLOVENIJO, seznanili se boste s tem, kako smo se tudi mi borili za Slovenijo. Razstava bo, kot že rečeno, na Australia day, 26.januarja, po deseti maši v dvorani Verskega in kulturnega središča v Kew.

Simon Špacapan
Predsednik SNS-Vic.

MEJNIKI V ZGODOVINI SLOVENSKEGA NARODA

Od ok. 250000 pr. n. š. do 10000 pr. n. š.	Že v mlajšem paleolitiku so bile na ozemlju današnje Slovenije prve naselbine (Potočka zijalka), najdbe iz bronaste in železne dobe pa pričajo o kulturi Ilirov (Latobiki, Noriki).
3. stoletje pr.n.š.	To ozemlje zasedejo Kelti, Japodi in Karni.
35 pr. n. š.	Prihod Rimljanov, ki podjarmijo ta plemena.
po 568	Predniki Slovencev poselijo Vzhodne Alpe in Panonijo - doline Save, Drave in Mure. Pod pritiskom Avarov so prišli vse do Jadrana, Furlanske nižine, Aniže, Donave in Blatnega jezera.
626	Slovanski predniki Slovencev so združeni v Samovi plemenski zvezi oziroma prvi neodvisni državi vseh Slovanov.
od ok. 630 do 745	Kneževina Karantanija kot samostojna država Karantancev (karantanskih Slovanov/Slovencev) s prestolnico na Krnskem gradu (današnja avstrijska Koroška).
od 745 do 820	Zaradi ponovnega pritiska Avarov so se Karantanci povezali z Bavarci in Franki, postopoma izgubili neodvisnost in padli pod vrhovno oblast frankovskih kraljev/cesarjev. Kneževina Karantanija ima dvakratni pomen za nastajanje slovenske etnične skupnosti: kot najstarejša znana trajnejša slovanska država pomeni okvir nastanka etnične skupnosti Karantancev, zgodovinski spomin nanjo pa je pomenil zgodovinsko-mitološki dejavnik ideološkega okvira izoblikovanja modernega slovenskega naroda v 19. stoletju. Vse to se izraža v geslu o Koroški kot »zibelki slovenskega naroda«.
869 do 874	Knez Kocelj poskuša ustanoviti samostojno državo Slovencev v Spodnji Panoniji, s sedežem ob Blatnem jezeru (Madžarska).
8. stoletje, 12.-15. stoletje	Ustoličevanje koroških vojvod (Gorazd, Hotimir) na knežjem kamnu pri Krnskem gradu.
do konca 9. stoletja	Franki obračunajo z Avari in obenem izvajajo mogočno kolonizacijo ozemelj, pripadajočih slovenskim plemenom.
sredi 10. stoletja	Nastajanje posameznih grofij; Kranjska, Savinjska in Karantanska, iz katerih se kasneje izoblikujejo dežele.
976	Domnevni formalni dvig Koroške v nemško državno vojvodino (do 1000 z mejnimi grofijami južno od Karavank, do 1035 s Karantansko krajino ob srednji Muri, do 1077 s Furlansko/Veronsko marko).
750 do 900	Pokristjanjevanje Slovencev iz Salzburga, Ogleja in v Panoniji, tudi ob delu Konstantina in Metoda, kot edina oblika, v kateri so se mogli v tedanjih razmerah ohraniti in razviti v okviru evropske civilizacije.
ok. 1000	Nastanek Brižinskih spomenikov, prvih v latinici zapisanih ohranjenih slovanskih besedil in obenem prvi zapis v živem slovenskem jeziku.
11. stoletje	Razpad političnega organizma "Velike Karantanije" na zgodovinske dežele (Koroška, Štajerska, Kranjska itd.) in s tem začetek razkroja etnične skupnosti Karantancev in ljudske zavesti o tej povezanosti postopoma jo zamenjujejo deželne zavesti (kranjska, koroška..), kar se zaključuje ok.l. 1500.
1144	Prvič je omenjena srednjeveška Ljubljana.
od 12. do 15.stoletja	Izoblikovanje narodnostne meje med slovanskim in germanskim narodom, ki je obveljala vse do 19. stoletje; v notranjosti Slovenije so se obdržali le redki kolonizacijski otoki (Kočevsko).
1341	V Celju zavladajo grofje Celjski.
16.stoletje	Vse slovenske dežele postanejo dedna last Habsburžanov.
1461	Ustanovljena je ljubljanska škofija.
15. in 16. stoletje	Za fevdalno obdobje v Sloveniji je značilna kmečka puntarija kot začetek novega razvoja in povezanosti ljudstva v boju za socialno svobodo - najizraziteje v »slovenskem kmečkem uporu« l. 1515, ki je zajel skoraj vse slovensko ozemlje - v njej se izražajo hkrati nove oblike zavesti o razširjenosti slovenskega jezika.
1550	Primož Trubar objavi prvi slovenski knjigi («Catechismus» in »Abecedarium«).
1584	Prevod in objava celotne Biblije v slovenščino (Jurij Dalmatin).
17. in 18. stoletje	Na prelomu stoletja so terezijanske in jožefinske reforme gospodarsko zaostalost slovenskih dežel nekoliko zmanjšale. Napoleonova zasedba in ustanovitev Ilirskih provinc pa je pomenila politični in intelektualni napredek.
1768	Prvi program slovenskega kulturnega dela v bistveno razširjenih okvirih literature in znanosti (Marko Pohlin).
1774	Organizacija terezijanske osnovne šole, ki je z ljudskim učnim jezikom zlasti v prvih razredih postavila vprašanje enotnosti slovenskega knjižnega jezika in etnične meje prebivalstva, ki ga uporablja kot eno od izhodišč opredelitve slovenskega ozemlja in slovenskega ljudstva.
1789/1791	Prva jasna opredelitev slovenskega naroda kot posebnega slovenskega etničnega organizma (posebne veje »slovanskega debla«) in njegovega obsega v zgodovinskem delu Antona Tomaža Linharta, Poskus zgodovine Kranjske in drugih dežel južnih Slovanov Avstrije I-II (to je bil temelj Kopitarjeve zasnove v njegovi slovnici, 1808, pa tudi podlaga poznejše Prešernove koncepcije zgodovine Slovencev (Sonetni venec)).
1809 do 1813	Vpliv Ilirskih provinc na razširjenje slovenskih razmišljanj tudi na politična vprašanja, medtem ko je bilo dotedanje narodno prebujanje omejeno le na kulturni razvoj.
1848/1849	Pomlad narodov ali marčna revolucija z nastankom slovenskega političnega programa Zedinjena Slovenija, ki je vseboval zahteve po združitvi strnjenega slovenskega ozemlja v skupno deželo s

MEJNIKI V ZGODOVINI SLOVENSKEGA NARODA

	slovenskim uradnim in šolskim jezikom ter z univerzo v Ljubljani. Ob začetku gibanja se je kot slovenski narodni simbol uveljavila slovenska trobojnica, zastava s kranjskimi deželnimi barvami. Trobojnica je pomenila, da si je slovenski narod izbojeval svoj nastanek v svojstvu modernega naroda, hkrati pa pomeni resnični simbol narodnega razvoja ter bistveno sestavino slovenskega zgodovinskega spomina.
druga pol. 19. stoletja	Po obnovi ustavnega življenja in dualizma nastajajo na slovenskih tleh avstroogrske monarhije prve politične stranke.
1867	Zmaga na volitvah - bistven preobrat pri širjenju in oblikovanju narodne zavesti (Kranjska, Primorska).
okr. 1870	Pojav prvih idej o zbližanju Slovencev z drugimi južnoslovanskimi narodi (zaradi vse večjega nemškega pritiska).
konec 19. in začetek 20. stoletja	Dozorevanje slovenske literature, znanosti in slovenskega političnega življenja do tiste stopnje, da lahko govorimo o Slovencih kot o jasno izoblikovanem narodu v modernem smislu, čeprav ga ogrožajo težka gospodarska in populacijska kriza (množično izseljevanje) ter nemški pritisk na severnih etničnih mejah.
1917	Majniška deklaracija, s katero je klub jugoslovanskih (slovenskih, istrskih in dalmatinskih) poslancev v dunajskem parlamentu zahteval federativno preureditev avstroogrske monarhije.
oktober 1918	Nastanek prve samostojne države Slovencev, Hrvatov in Srbov z narodno vlado, čeprav se vse hitro spreminja (ob podpori slovenskih liberalcev) po 1. decembru. Antanta nove države ni priznala, italijanska vojska pa je že prodirala na njeno ozemlje.
november 1918	Prva slovenska vojska pod Maistrovim vodstvom (tudi ona, enako kot slovenska država, s simbolom slovenske trobojnice v zastavah in kokardah).
december 1918	V strahu pred revolucionarnim vrenjem in italijansko okupacijo je narodni svet držav SHS poiskal zaveznike v Beogradu, na srbskem dvoru, in tako pride do združitve v kraljevino Srbov, Hrvatov in Slovencev.
1919	Po versajski pogodbi ja Italiji ostal velik kos slovenskega ozemlja, vključno z obalo (deloma povrnjen po 2. svetovni vojni), po plebiscitu v severni Koroški pa je Slovenija izgubila ozemlje svoje prve države Karantanije.
1921	Ustanovitev slovenskega »Znanstvenega društva za humanistične vede«.
1929	Kraljevina SHS se preimenuje v Jugoslavijo (3. 10.), najvplivnejša slovenska politična stranka je bila Slovenska ljudska stranka (SLS) Antona Korošca, ki je spretno igral na karto srbsko-hrvaških sporov (bil je celo »nesrbski« presednik kraljevske vlade) in v sicer unitarni državi zagotavljal Slovencem vlogo t.i. jezička na tehtnici.
1938	Ustanovljena je Slovenska akademija znanosti in umetnosti (SAZU).
26. april 1941	Po fašističnem napadu na Jugoslavijo so politične sile, združene v Osvobodilni fronti (OF), poklicale na upor proti okupatorju, nekaj drugih pa se je odločilo bodisi za čakanje bodisi za sodelovanje z italijanskimi, nemškimi in madžarskimi okupatorskimi oblastmi.
1943 (sept./okt.)	Širok slovenski upor za svobodo v vsem Slovenskem Primorju; komunistična partija s spretnim manevriranjem izigra svoje zaveznike v OF in s tako imenovano Dolomitsko izjavo postavi temelje bodoči enopartijski družbeni ureditvi; slovenska delegacija se na zasedanju vsejugoslovanske antifašistične fronte v Jajcu (AVNOJ, 29. nov.) izreče za federalno ureditev povojne Jugoslavije.
1943 do 1945	Dejanska zgraditev temeljev slovenske državnosti med vojno in načelno priznanje republike Slovenije kot slovenske države, čeprav je v Jugoslaviji v resnici prevladala močna centralistična ureditev.
po letu 1945	Slovenski komunisti se v celoti podredijo zvezni oblasti v Beogradu; vse, kar je prinesel osvobodilni boj (slovenska vojska, vzpostavljen politični in gospodarski sistem z lastno valuto), je bilo izgubljeno.
1948 do 1953	Slovenska komunistična oblast je bila v prvih povojnih letih med najbolj trdimi v Jugoslaviji, zrežirala je tudi nekaj tipično stalinističnih procesov.
konec 60-ih do 1972	Začetek oblikovanja liberalnejšega krila, katerega neformalni vodja je bil predsednik slovenske vlade Stane Kavčič.
1972	Po težavah, ki jih je Tito imel z liberalnejšimi komunisti v drugih jugoslovanskih republikah, je padla tudi skupina okrog Kavčiča in v Sloveniji so spet zavladali ortodoksni komunisti.
1974	Vodilni slovenski komunist Edvard Kardelj, eden najožjih Titovih sodelavcev, je odločilno oblikoval vse jugoslovanske povojne ustave, tudi zadnjo iz l. 1974, s katero je povojno Jugoslavijo od trdno centralistične države spremenil v precej ohlapno federacijo z nekaterimi konfederalnimi prvinami.
1986	Prihod Milana Kučana na čelo slovenskih komunistov in začetek postopnega odtajevanja ortodoksnosti pri slovenskih komunistih.
1990	Prve demokratične povojne volitve aprila pomenijo dokončni poraz totalitarne oblasti Zveze komunistov - začetek obdobja uvajanja tržnih zakonitosti in pravil na vseh ravneh političnega, gospodarskega in družbenega življenja v Sloveniji.

JANEZ JANŠA

OBRAMBNI MINISTER REPUBLIKE SLOVENIJE

med avstralskimi Slovenci

Janez Janša

JANEZ JANŠA, simbol slovenske "demokratične pomladi", trdnosti in vztrajnosti v boju za neodvisno državo Republiko Slovenijo, se je rodil 17. septembra 1958 v Ljubljani. Kot diplomirani obrambo-slovec je delal kot svetovalec pri Sekretariatu za narodno obrambo Slovenije, leta 1982 pa je postal predsednik komisije za splošno ljudsko obrambo in samozaščito. Vseskozi se je ukvarjal z vprašanji vojske in obrambe, vendar ni bil nikoli profesionalni vojak, niti militaristično usmerjen. Zaradi svojega naprednega razmišljanja pa ni bil pogodu takratni slovenski oblasti in se je zato umaknil iz slovenskega političnega življenja. Začel se je ukvarjati z računalništvom, hkrati pa je objavljal svoje članke. V reviji MLADINA, ki je bila zaradi svojih naprednih demokratičnih teženj trn v očesu uradnega komunističnega režima, je Janša slovel kot "specialist za vojaške zadeve" in je bil pod nadzorom slovenske tajne policije(Udbe)in verjetno tudi vojaške kontra obveščevalne službe. Maja 1988 je začel svojo bliskovito politično kariero, ki ga je pripeljala od zapornika do obrambnega ministra. Janšo so zaprli, obtožili izdaje strogo zaupnega vojaškega dokumenta in ga predali vojaškim oblastem, ki je s sojenjem v tujem jeziku v glavnem mestu Slovenije močno razburila slovensko javnost. S procesom proti "četverici"(Janša, Borštner, Tasič, Zavrl), je zvezna oblast, s pomočjo vojske, skušala zatreti razvoj političnega pluralizma in svobode tiska v Sloveniii. Slovenci so takrat množično protestirali, Igor Bavčar(današnji minister za notranje zadeve) je ustanovil Odbor za varstvo človekovih pravic, ki je kmalu prerastel v najbolj množično narodnostno in politično gibanje v povojni Sloveniji, ki je povezalo vse pomembne opozicijske, čeprav ideološko in politično zelo različne, kroge. Zaradi demokratizacije slovenske družbe, zahteve po političnem pluralizmu, odpravi samoupravljanja in zahteve po tržnem gospodarstvu, je prihajalo do vedno večjih razhajanj z zvezno vlado, v kateri so Srbi zahtevali večjo moč federacije. Vendar demokratičnega preroda slovenske družbe ni bilo mogoče ustaviti. Pojavila se je prva slovenska politična stranka: Janez Janša je bil eden ustanoviteljev Slovenske demokratične zveze. Z zmago združene opozicije(DEMOSA) na volitvah aprila 1990 je postal slovenski minister za obrambo, star komaj 32 let. Kljub temu, da je najmlajši minister, je svoje delo začel zelo uspešno, z vizijo kako organizirati obrambo države. Svoje vojaško znanje, organizacijske sposobnosti in hladnokrvnost, je pokazal in dokazal ob preudarnih ter hitrih odločitvah v desetdnevni vojni za Slovenijo, junija 91, ko so mnogi mislili; da je osamosvojitvenih sanj konec in da bo ena najbolje oboroženih armad po hitrem postopku zlomila odpor Slovenije. Toda že prvi dan vojne je oblekel vojaško uniformo in je skrajno samozavesten in odločen vodil uspešen oborožen odpor, ki je spravil ob živce jugoslovanske generale, ko so po dveh dneh njihove tankovske enote obtičale pred barikadami, ki so preko noči zrastle po vsej Sloveniji. Tako smo Janeza Janšo spoznali kot novinarja, zapornika in politika obrambnega ministra Republike Slovenije, ki je dosegel nekaj o čemer so dolga stoletja sanjali rodovi Slovencev: osamosvojitev Slovenije!

JANEZ JANŠA uspešno vodi svoj obrambni resor, kateremu se je popolnoma posvetil, kajti po razcepu v Slovenski demokratični zvezi, ni član nobene politične stranke.

Tako smo Slovenci, doma in po svetu, spoznali, da ne drži, da smo narod hlapcev. Dokazali smo, da smo se pripravljeni boriti za to majhno deželico z visokimi Alpami, jezeri in bistrimi potoki, z valujočimi hribčki, poraslimi z vinogradi in sadovnjaki, z modrim morjem in kraškimi jamami, z gozdovi prekritim hribovjem, v katerih še prebivajo medved, ris in vilk, s sanjavimi rekami in rodovitnimi polji. Res da po duši nismo vojaki, zato smo preveč miroljubni, vendar smo dokazali, da naroda ni mogoče streti, pa čeprav je sovražnik še tako močan. Narod je mogoče samo uničiti. Do takrat pa Slovenci, kjerkoli smo, nazdravljamo vsem:

"ki hrepene dočakat dan,
da koder sonce hodi, prepir iz sveta bo pregnan,
da rojak
prost bo vsak,
ne vrag, le sosed bo mejak!"

Za SLOVENSKI NARODNI SVET VIKTORIJE pripravila ELICA RIZMAL
P. O. BOX. 197 Kew, Victoria 3101, tel: 755 2626, fax: 755 1746
VIRI: publikacije IN-a in Prešernove Poezije
Natisnil: Simon Špacapan, Distinction Printing Pty. Ltd.

OBISK OBRAMBNEGA MINISTRA REPUBLIKE SLOVENIJE JANEZA JANŠE

Začetek Janševe poti po Avstraliji– tiskovna konferenca v Melbournu.

POROČILO OB OBISKU SLOVENSKEGA OBRAMBNEGA MINISTRA JANEZA JANŠE MED AVSTRALSKIMI SLOVENCI

Pretekli petek ob polnoči je na Melbournsko letališče prispel Janez Janša, obrambni minister Republike Slovenije; ki je prispel v Avstralijo na povabilo, Slovenskega narodnega sveta Viktorije. S častnim gostom je prišel njegov svetovalec Drago Mate. Slovenci so časatnega gosta, po stari slovenski navadi, pričakali s kruhom in soljo ter z veseljem v srcih; ponosni, da lahko pozdravijo človeka, ki je igral tako veliko vlogo v demokratizaciji in obrambi Slovenije. Častnega gosta je pričakal tudi g. Pierre Hutton in ga pozdravil v imenu avstralske vlade in ministrskega predsednika Keatinga ter ga nato uradno odpeljal v Slovensko versko in kulturno središče v Kew.

V sobotni tiskovni konferenci je ministra Janšo posnela ekipa TV kanala SBS, pred razstavljenim arhivom z imenom "Bitka za Slovenijo", ki je prikazoval delo avstralskih Slovencev, fotografije in poročanja avstralskih medijev o agresiji na Slovenijo. Zvečer se je častni gost udeležil svečane akademije, z naslovom "Posvečeno tebi, priznana država, Republika Slovenija", ki jo je pripravil Slovenski narodni svet Viktorije. Prisotni so bili številni gostje, sosedje in prijatelji Slovenije: generalna konzula Nemčije, g. Fein in Italije dr. Montecalvo s soprogama, Melbournski nadškof, Sir Francis Little, predstavniki avstralske zvezne in Viktorijske vlade, hrvatske in Baltskih skupnosti in pomembni gostje iz avstralske-slovenske skupnosti: ga. Ceferin, predsednica Sveta slovenskih učiteljev Viktorije in predsednik Slovenskega društva Melbourne g. Fistrič s soprogo. V veliki mestni dvorani Malverna je okrog 600 gostov navdušeno spremljalo kulturni program s poezijo, pesmijo in plesi. Avstralski Slovenci smo se zahvalili za podelitev diplomatskega priznanja naši novi domovini Avstraliji, Evropski skupnosti - posebno še Nemčiji, Vatikanu in Baltskim deželam ter ostalim sosednjim državam Republike Slovenije.

Minister Janša se je v nedeljo kar dvakrat srečal z Avstralskimi Slovenci: v nedeljo dopoldan v Verskem središču v Kew, kjer so se mnogim rojakom orosile oči, ko so ob ministrovem pripovedovanju, ponovno doživljali lansko vojno v Sloveniji, popoldan pa se je odzval povabilu predsednika Slovenskega društva Melbourne, g. Fistriča in obiskal to društvo na vrhu hribčka v Elthamu.

V Melbournu se je srečal z avstralskim ministrom za obrambo, senatorjem Rayem, ki ga je zelo zanimalo, kaj se godi v Sloveniji, kakšna je organizacija in moč slovenskih

Prisrčno srečanje dveh "borcev" za slovensko samostojnost.

Slovenske narodne noše pričakujejo ministrov prihod.

teritorialcev. Zanimala ga je tudi Janševa ocena sedanje situacije na bivšem ozemlju Jugoslavije.

Srečal se je tudi s Paulom Filingom, zveznim poslancem za Moore iz Zahodne Avstralije, ki je sicer tajnik (in ustanovitelj) prijateljske skupine poslancev iz vseh političnih strank "Parlamentarci za Slovenijo in Hrvatsko", ki je za to srečanje prileteli iz Pertha in s Sidom Spindlerjem, tudi članom parlamentarne skupine in zveznim poslanikom v Senatu. Oba sta nam bila doslej vedno

Iz letališča. Patrov hrbet pokriva polovico udeležencev.

pripravljena pomagati, nam svetovati in vzpodbujati. Pogovoril se je z Garryjem Moorom in Sherril O'Connor-Sraj, advokatoma, ki sta pripravila dokumente, s katerimi sta podprla zahtevo Slovenije po samostojni državi, ki sta Janši podala še nekatere nove predloge za slovensko vlado.

Avstralski piknik po "slovensko".

Ministrova "senca"(body guard), ali pa minister "senca".

Hudobni jeziki pravijo, da je prišel Janša kupovat orožje. Imeli so prav. Na sliki je Janša v avstralski orožarni.

V ponedeljek zvečer je po večerji imel sestanek s člani odbora Slovenskega narodnega sveta Viktorije, na katerem je bilo govora o dosedanjem delu sveta in o smernicah za nadaljnje delo. Beseda je tekla tudi o težavah s katerimi se srečujemo avstralski Slovenci glede poštnih in telefonskih zvez z domovino, o legalnih in socialnih vprašanjih, o konzularnih predstavništvih in možnostih, da tudi mi, avstralski Slovenci dobimo nove slovenske potne liste v Avstraliji.

V torek pa sta si lahko minister Janša in njegov svetovalec malo oddahnila, saj sta si po napornih dneh neprestanih srečanj, ogledala Healesville Sanctuary, čudovit naravni park z avstralsko floro in favno.

V torek zvečer je bil minister Janša gost pri Slovencih v Geelongu, pri slovenskem društvu Ivan Cankar. V sredo sta bila gosta iz Slovenije med Slovenci v Adelaidi, v cetrtek v Canberri, v petek na Zlati obali in v soboto v Sydneyu.

Elica Rizmal, Melbourne, 11.2.1992

Sestanek odbora SNS Vic. z ministrom in gosti.

Prisrčen sprejem na SDMu.

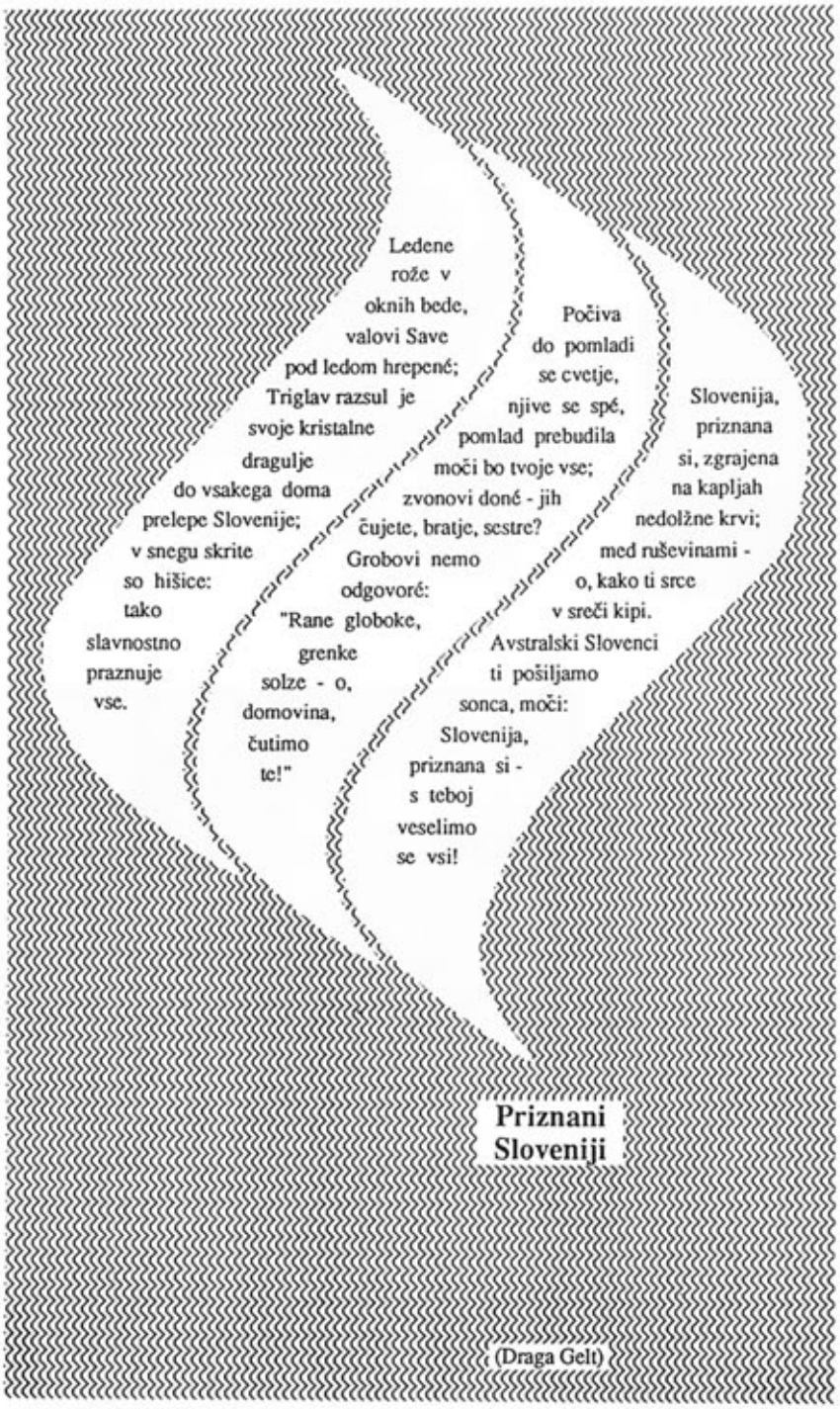
Pozdravne besede predsednika ASKa, ki so bile prebrane kot dobrodošlica g.Janezu Janši ob praznovanju v Melbournu.

Dragi gospod Janša.

V imenu Avstralsko slovenske konference Vas prisrčno pozdravljam med Slovenci v Avstraliji. Zelo smo ponosni, da imamo med nami, prvič v zgodovini, ne samo slovenskega državnega ministra, ki ga priznava avstralska vlada, ampak tudi človeka, ki je s pogumom in svojo prebrisanostjo premagal komunistično vojsko, ki se je bahala kot nepremagljiva sila napram drugim velesilam, in človeka, ki je začel slovensko "perestrojko" pred samim Gorbačovom.

Gospod Janša, dobrodošli v naši deželi, po kateri prostranstvu Vam želimo srečno in razvedrilno potovanje, ko boste obiskovali naše rojake.

Marjan Kovač
Predsednik ASK

ZAHVALA

Najpomembnejši slovenski kulturni praznik, Prešernov dan je za nami in letos je bil med Slovenci v Melbourne praznovan 8. februarja v Malvern Town Hall-u v prisotnosti posebnega gosta, ministra za obrambo, Janeza Janše in mnogih pomembnih avstralskih in drugih gostov, ko smo praznovanju tega pomembnega praznika pridružili poseben pomen: praznovanje priznanja države Republike Slovenije. Prešeren je v svojih pesmih povdarjal in izrazil svobodo naroda, ponos in željo za pravično bodočnost - njegove sanje so se uresničile . . .

Za uspeh tega pomembnega večera gre zahvala vsem nastopajočim, posebno pa še voditeljem skupin: pevovodji in mladinskemu pevskemu zboru "Glasniki", voditeljici in plesalcem folklorne skupine "Rožmarin", fantom ansambla "Karantanije", voditeljici in plesalkam simbolične plesne skupine S.D.M., pevovodji in zboru S.D.M. "Slavček", ter vsem posameznikom.

Skupno smo uspeli - hvala Vam za zaupanje in sodelovanje!

Draga Gelt, 9.2.1992

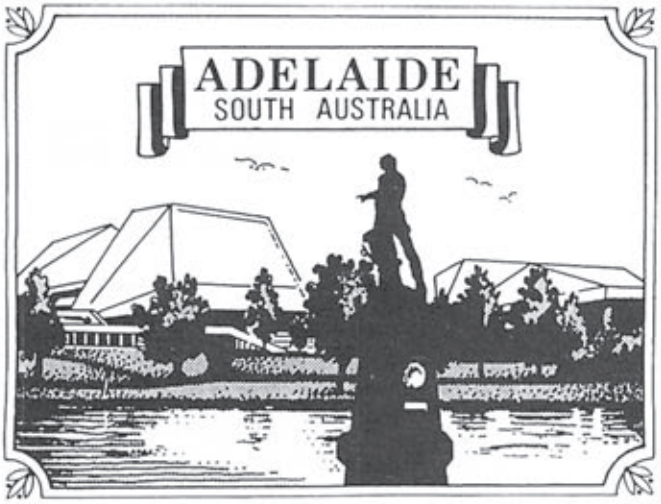
"narod si bo pisal sodbo sam..."

ZDRAVLJICA

Žive naj vsi narodi,
ki hrepene dočakat dan,
da koder sonce hodi,
prepir bo iz sveta pregnan,
da rojak
prost bo vsak,
ne vrag, le sosed bo mejak!

THE TOAST

God's blessing on all nations,
Who long and work for that bright day,
When o'er earth's habitations
No war, no strife shall hold its sway;
Who long to see
That all men free
No more shall foes, but neighbour be.

SREČANJE Z OBRAMBNIM MINISTROM SLOVENIJE V ADELAIDE

Tudi Slovenci v Adelaide smo bili deležni visokega obiska iz Slovenije, ministra Janeza Janše, ter njegovega spremljevalca Draga Mateta.

Njegov kratek obisk v Adelaide se je pričel ob 11.20 dne 12. februarja 1992. Sprejem ministra, ki je pripotoval iz Melbourna, je bil slovesen in prisrčen. Med tistimi, ki so ga pričakali na letališču, so bili tudi Slovenci iz oddaljenega Hindmarsh Islanda. Ob tej priložnosti, je na tukajšnjem letališču prvič zaplapolala slovenska zastava, gosta pa sta bila sprejeta po stari slovenski navadi. Gospod Janez Zagorc je gostoma izrekel dobrodošlico v imenu SNS Južne Avstralije. Po namestitvi v hotelu, si je gost, na svojo željo, ogledal nekatere zanimivosti mesta.

V spremstvu manjše skupine Slovencev, si je ogledal Hodfast Bay, mesto, koder je 28. decembra 1836 kapetan John Hindmarsh R.N. pred množico 600 ljudi proglasil britansko kolonijo Južno Avstralijo.

Gosta sta si ogledala mesto Adelaide iz Montefiori Hill, kjer stoji spomenik načrtovalcu mesta, polkovniku Williamu Light-u. S prijaznim dovoljenjem osebja State Bank, sta si gosta ogledala mesto še iz druge perspektive, namreč iz State Bank Rooftop Walkway.

V imenu mesta Adelaide, je ministra Janšo sprejel Councillor Henry Ninio, ki je gostu izkazal vse državniške časti. Sledil je sprehod iz Victoria Square do North Terrace. Gosta sta pozorno prisluhnila zgodbi o nastanku tega mesta in pripovedovanjem o njegovih arhitekturnih posebnosti. Sledil je ogled normalnega utripa mesta, kakor ga pač lahko obiskovalec začuti iz samega mestnega središča. Zaradi časovne omejenosti obiska, sta si gosta uspela ogledati samo še spomenik Neznanemu junaku, kamor so Slovenci, skupaj s Hrvati, po velikem mirovnem shodu 7.7.1991 položili venec padlim v domovini.

Okoli šeste ure zvečer je bila v hotelu The Hyatt-Regency večerja z večjim številom Slovencev, večina med njimi članov SNS Južne Avstralije. Po prijaznem klepetu smo se napotili proti Slovenskemu verskemu središču, kjer se je odvijala osrednja točka obiska.

V skromni dvoranici Verskega središča v Hindmarsh-u, se je zbrala precej velika skupina poslušalcev, med njimi tudi večja skupina predstavnikov hrvaške in albanske narodnosti. V imenu SNS Južne Avstralije je gosta pozdravila ga. Laura Premrl, ki je med drugim omenila tudi naslednje: "...Ko smo, pred približno pol leta, nemo in s strahom v očeh in srcih hlastali za informacijami iz Slovenije, smo povsem delili usodo z deželo, katere del in dediči smo. Up in strah sta, tako kot v Prešernovih časih, šla z roko v roki. Oddaljenost in občutek nemoči, ker nismo bili tam sta samo se poglabljala gorje. Up je bil in ostaja naše edino orožje. Toda k sreči, to kar so bile na začetku moreče sanje, se je sprevrglo v radost, pa čeprav z grenkim priokusom. Vaše ime, gospod minister, je pooseblјenje boja, ki ga je Slovenija tako odločno bila. Pa ne samo to. S svojim znanjem, odločnostjo in hladnokrvnostjo, ste vedno znova dosegali največ, kar je v danem trenutku bilo mogoče doseči. Vir našega ponosa ste in z veseljem sprejemamo Vaš obisk kot obisk prvega državnika samostojne, mednarodno priznane države Slovenije..."

V pogovoru s poslušalci je minister Janša razložil njegove poglede na vojno, politični ter ekonomski položaj Slovenije. Dotaknil se je tudi širših, mednarodnih razsežnosti priznanja republike Slovenije kot neodvisne in suverene države. Odgovarjal je tudi na mnoga vprašanja obiskovalcev. Prijeten večer se je zaključil s prigrizkom, ki so ga pripravile naše gospodinje.

Naslednjega dne, zgodaj zjutraj, tik pred odhodom gostov v Canberro, se je od njiju poslovila manjša skupina ljudi.

Obisk je torej potekal brez vsakršnih zapletov, gospoda ministra pa smo spoznali kot dostajnega, prijaznega, dostopnega in skromnega mladega človeka, čeprav je prav po njegovi zaslugi Slovenija vodila tako uspešno vojno proti okupatorju. Njegov obisk je v nas ponovno utrdil zaupanje v Slovence in slovenstvo.

V spomin tistim, ki so darovalil svoja življenja za drugačno Slovenijo, je minister Janša zasadil pred vhodom v Slovensko versko središče mlado brezo, ter podaril grb Teritorialne obrambe Republike Slovenije, ter Priznanje z naslednjo vsebino:

"Avstralski Slovenski Konferenci, Slovenskemu narodnemu svetu Južne Avstralije, vsem slovenskim rojakom v Avstraliji za dragoceno in nesebično pomoč matičnemu narodu v borbi za demokracijo, samostojnost in mednarodno priznanje Slovenije. (Minister za obrambo, Janez Janša, Ljubljana, 8.2.1992).

Dodati je treba še samo, da so mnogi Slovenci iz Adelaide ta obisk izpustili. Pogovor z ministrom ni zahteval niti denarja niti mnogo časa in prav tako ni šlo za nikakršno zbiranje stranskarske podpore. Prišel je, kot smo lahko razbrali iz njegovega govora, v imenu slovenskega parlamenta, da se osebno zahvali za vso izkazano pomoč Sloveniji s strani avstralskih Slovencev. Avstralija je bila namreč prva ne-evropska država, ki je priznala slovensko samostojnost. Lepo je, da se slovenski parlamentarci tega zavedajo in da so ravno ministra Janeza Janšo izbrali za ta obisk med nami.

Slovenski narodni svet Južne Avstralije
februar, 1992

Spoštovana gospa Stanka Gregorič.

Da ne bo spet udrihanja po naših hrbtih, sem se nekoliko opogumil in vam napisal teh nekaj vrstic. Kaj več poročil vam je, oz. bo napisal kdo drug – upam!

Zavpijmo, naj zvedo vsi ljudje: ŽIVI NAJ SAMOSTOJNA IN NEODVISNA REPUBLIKA SLOVENIJA! Ne da se popisati sreče, ki smo jo dočakali 15.januarja. Naša srca so otrpnila. Iz tisočletnih okov se je končno skristaliziral naš sen – Nikomur več hlapci!

Slovenci v Adelaidi smo se zbrali 16. in 19.januarja v klubskih prostorih in z navdušenjem proslavljali dogodek, ki mora za vedno ostati naš dan. Dan priznanja, svobode, sreče in ponosa, ko smo bili pobrani s smetišča in potisnjeni v zgodovino držav.

Posebno v nedeljo, 19.januarja se nas je zbralo res veliko število praznično oblečenih in pripravljenih, da si potešimo veselje.

Po odigrani himni in po enominutnem molku v čast padlim žrtvam, nam je predsednica kluba ga.Mary Benc držala dolg, za to priliko primeren govor. Po ploskanju nas je tajnica ga.Anna Likar, korajžno in veselo presenetila z deklamiranjem in solo petjem. Koliko neodkritih talentov! Vedno tožarimo, da nas je malo. Morda res, treba nam je le malo več dobre volje in strpnosti. Strpnosti, ki smo jo pokazalizadnje čase, posebno še s pomočjo diplomacije in humorja g.I.Leberja, ki se je tiste dni z ženo Heleno mudil med nami.

Hvala gospa predsednica za vaš trud, enako hvala vsem, ki ste se trudili, da nam je bilo čimbolj prijetno. Hvala klubu za brezplačno večerjo in pijačo!

Hvala Bog , ki si nam dal dočakati ta dan, ko lahko ponosni povemo od kod prihajamo, ne da bi se posluževali dolgih razlaganj.

Triglav moj! Sedaj se mi zdiš še večji. Tipaje za žarki, vse bolj ponosen dvigaš vrhove v prostrane slovenske višine. Za vedno ostani naš žar!

Z bratskimi pozdravi.

Ivan Legiša iz S.A.

Z besedo si zmeraj bil pal
zatorej si raje napisal
in z dušo papirju zapel,
kar mislil si si in želel.

Poševnate črke so lepe,
sproščeno in čisto polzijo,
da stavki zvenijo
ubrano, kot nov gramofon

Pesnik in naš redni bralec.

Mož, kot gora trden in ponosen pozdravlja udeležence v adelaidskem društvu.

Slovenci iz Adelaide pripravijo prisrčen sprejem na letališču.

Za vsako dejanje se je treba odločiti... Živeti se pravi izbirati. Vse življenje je nepretrgana veriga odločitev.

Gaston Courtois

CANBERRA

MINISTER JANEZ JANŠA
ACT, 13. in 14. FEBRUARJA 1992

Povabilo obrambnega ministra gospoda Janez Janše v Avstralijo od SNS Viktorije je priljubljenega gosta napotilo tudi k nam v Canberro. Kako ga bomo sprejeli, kako mu bo všeč, kakšen vtis bo odnesel, kaj nam bo povedal, kaj mu bomo naročili mi in še kakšno vprašanje nam je rojilo po glavi. Zdaj je obisk za nami in zadovoljni si manemo roke, ker vemo, da je obisk bil lepši kot smo pričakovali. K uspehu smo doprinesli vsi, najbolj pa priijeten gost, ki umirja, navdušuje in osrečuje vsakogar v njegovi bližini. Njegove zasluge, ki so nam vsem dobro znane, ne bom tukaj posebej omenjal.

V četrtek 13. februarja 1992, ob 9.45 je skupina rojakov pričakala gospoda Janšo in njegovega spremljevalca g. Draga Mateta na canberskem letališču, ko sta priletela z obiska v Adelaidi. Po prijaznem pozdravu in predstavi navzočih smo odveli gosta v hotel Hyatt, kjer sta odložila prtljago, nato smo pa že hiteli na ogled Canberre. Canberra se ni bila v januarju tako zelena kot je letos, v vseh mojih 41-letih bivanja v tej deželi, sem hitel pojasnjevati, ko smo se z avtom dvigali na razgledno točko Mount Ainslie. Običajno je v tem poletnem času suha in ogorela, le drevje ji daje sivo zelen sij. Pogled v dolinno in daljavo kakih trideset kilometrov v eno in drugo smer nam je nudil razgled, ki je sličen slovenskemu, pa je v svoji evkalituski odeji popolnoma avstralski.

Regatta Point ali Canberra Exhibition Centre je gostoma nudil vpogled v zgodovino in razvoj Canberre v sliki in filmu. Izbira prostora za glavno mesto je dana nekaterim narodom le enkrat v zgodovini, pojasnjuje komentator v filmu. Mislim, da sta gosta odnesla lep vtis, ki je v tem mestu nekaj izrednega. Canberra je zrasla v glavno mesto v eni življenjski dobi in nekateri Slovenci smo večji del te rasti doživljali osebno.

Vrhunska privlačnost Canberre je štiriletni avstralski parlament. Palača je vredna bilijon avstralskih dolarjev in je doživela že veliko pohval, pa tudi nekaj grajanj. Slovenskega obrambnega ministra Janša smo lahko na povabilo našega znanca, poslanca Jima Snow popeljali tudi v predele, ki so nedostopni navadnim državljanom. No, nekaj takega rabimo tudi mi v Sloveniji, se je pohvalno izrazil minister, ko smo občudovali dolge hodnike, lepe konferenčne sobe in bogate dvorane. Na prvi pogled je zunanji vtis podoben Plečnikovemu načrtu, smo morali priznati ministru. Po ogledu spodnje in zgornje zbornice smo se napotili na kosilo v krasno jedilnico, na povabilo člana avstralskega parlamenta, da je počastil našega visokega gosta iz Slovenije.

Po kosilu smo popeljali g. Janšo v Australian War Memorial (vojni muzej), saj smo domnevali, da spada to prav v resor obrambnega ministra.. Tudi g. Marjan Kovač predsednik Avstralsko slovenske konference je bil v spremstvu in nas poučil, da je to najbolj obširen in bogat vojni muzej na svetu. Velike dvorane, polne zgodovinskih ostankov bitk ter slike in kipi ponazarjajo spomine avstralskih vojakov v bojih, skoraj po vsem svetu. Vse je prikazano dostojno brez politične vsiljivosti, ki je tako značilna za OF. Naš ogled smo morali skrčiti, saj bi lahko trajal ure če ne dneve. Pred odhodom v hotel smo napravili obisk prekrasne spominske kapele, posvečene avstralskim vojnim žrtvam. Pred kapelo so nepregledne vrste imen vseh padlih avstralskih vojakov na vseh bojiščih sveta.

Canberrski motiv s Senatorjem Jimom Snowom in ministrom.

Po dobri uri oddiha smo gosta popeljali se na canberski razgledni stolp. Na mesto smo gledali iz druge smeri in odpiral se nam je pogled v Woden, kraj slovenskega doma, kjer so nas čakali člani Slovenskega društva. Zbrana je bila skoraj vsa slovenska občina. Minister Janša je pozdravil vsakega posebej, saj nas v Canberri res ni čuda veliko. Verjetno kakih dvesto, pa tudi otrok je bilo nekaj, ki so mu najprej zaplesali nekaj narodnih. Skoraj takoj je sledila izvrstna večerja in že tudi so se vrstili govori: predsednik gospod Alojz Kavaš, ki je pozdravil goste, predsednik Avstralsko slovenske koonference, g. Marjan Kovač,

Predsednik ASKa g.Marjan Kovač pozdravlja ministra.

nakar sem govoril tudi jaz, v imenu Slovenskega narodnega sveta Canberra. Gospodu ministru smo podarili tri knjige in mu priporočali naj Avstralijo spozna vsaj iz knjig, ker je bil njegov obisk izredno kratek.

Prijateljsko kosilo v restavraciji Parlamenta.

V daljšem odgovoru nam je gospod Janša opisal razmere v Sloveniji in hvalil tudi naše delo za osamosvojitev in priznanje Slovenije. Predsedniku društva, predsedniku ASK in predsedniku SNS Canberra je podaril priznanje in odlikovanje za naše prizadevanje. Sledili so govori člana parlamenta g. Jima Snowa, Mrs. E. Grasby, članice ACT Legislative Assembly, predsednika Ethnic Community Council g. Victorja Rebakova in še drugih, saj so se vrstili brez poziva: Ura se je pomaknila čez polnoč, preden smo gosta peljali na počitek.

Drugi dan smo ob deseti uri spremljali gosta na letališče, ko sta odhajala v Brisbane. Zahvalili smo se jima za izredno nam drag obisk in jima zaželeli srečno pot po Avstraliji in nazaj v domovino. Ko sta se poslavljala sta nas povabila na obisk domov, kar smo z veseljem obljubili.

Poroča: Cvetko Falež

Iz strateške točke opazovanje razpoloženja v Parlamentu.

QUEENSLAND

Draga Stanka.

Sedaj po odhodu naših gostov Janeza Janše in njegovim spremljevalcem Dragom Matetom bi vam rad poročal o tem uspelem obisku.

Med nas sta prispela v petek, 14.februarja. V društveni dvorani, na slovenskem 'hribčku', sta jim pripravila sprejem S.A. društvo Planinka in SNS – Qld.

Veliko število rojakov se je odzvalo radijskemu povabilu in se zbralo na sprejemnem večeru, da se osebno spoznajo z obrambnim ministrom in se z njim pogovorijo. Po sprejemu s soljo in kruhom, je 9 letna Sara Novak povedala pesem Domovina in izročila gostu šopek cvetja. Nato sta s kratkima govoroma pozdravila gosta oba predsednika: za društvo Planinka Stanko Heric in za SNS Jože Vah. Janez Janša nam je v svojem govoru predstavil današnjo Slovenijo od uveljavljanja demokracije, do zmage nad JA, orisal pa je tudi sedanji položaj z vsemi spremembami.

Queensland– vidi se, kdo prihaja iz bojev.

Našemu SNSu je izrazil zahvalo in izročil priznanje in znak TO za naš doprinos k avstralskemu priznanju Slovenije. Dejal je, da je od članov Avstralske vlade hitro opazil, kako dobro poznajo ASK, ter da Slovence spoštujejo in cenijo. To je zelo potrebno in koristno za nadaljne tesnejše stike med državama. Dogodki zadnjih sprememb v Sloveniji zgovorno pričajo, kako potrebna je bila ASK in kako ubogo bi vse izpadlo, če te organizacije ne bi bilo.

Ce povemo, da je ta slika iz Casino-a, se bo v slovenskem Parlamentu razvnela ostra debata o tem, kje je minister zapravljal denar za obrambo.

Pušeljc pa mora bit...

Na tem domačem večeru smo gosta spraševali o vseh spremembah doma. Zagotovil nam je, da si vsak izmed nas lahko nabavi slovenski potni list in si tudi zagotovi volilno pravico, saj Avstralija prizna dvojno državljanstvo. Škoda, da je bil obisk tako kratek. Še veliko več bi si lahko povedali. Kdor se je udeležil tega srečanja, je imel priliko spoznati koristnost in informativnost takega večera. Lepo in primerno je bilo, da smo lahko za to priliko razdelili letake o ministru, ki smo jih prejeli iz Melbourna. Razgovor z Janezom Janšem je marsikomu razčistil dvom in utrdil zaupanje v napredek demokracije v naši stari domovini Sloveniji.

V soboto sta si gosta na hitro ogledala še nekaj tukajšnjih turističnih točk. Nato smo imeli skupno kosilo, na povabilo našega predsednika ASKa Marjana Kovača, ki pa je bil na žalost odsoten. Kmalu je bilo treba na letališče, kjer smo se zadnjikrat pozdravili. "Povabljeni in dobrodošli ste v Sloveniji," sta nam gosta za slovo še dejala, predno sta zapustila našo kraljičino deželo.

Lep pozdrav. Mirko Cuderman

SYDNEY

PROSLAVA Z OBRAMBNIM MINISTROM REPUBLIKE SLOVENIJE JANEZOM JANŠEM

"PROSLAVA ZMAGE"

Kratek obisk v Avstraliji, obrambnega ministra Janeza Janše v vladi Republike Slovenije, sicer ni imel svetovnega obeležja, vendar za vso našo slovensko skupnost je bil pomemben in vesel dogodek. Ob desetdnevnem bivanju med nami je obiskal Melbourne, Adelaide, Canberro, Brisbane in Sydney. Povsod je bil sprejet z navdušenjem. Slovenci smo ga sprejeli, kot se sprejemajo možje zaslužni za slovenski narod. V Sydneyu ga je v soboto 15. feb. sprejela nabito polna dvorana pri Slovenskem društvu Sydney, naslednji dan v nedeljo pa je obiskal versko središče v Merylandsu in ppopoldne klub Triglav.

Pred zidom z leve na desno: g.Alfred Brežnik, minister Janša in g.Dušan Lajovic

Narodni svet za NSW je v domu S.D.S. priredil Janši na čast svečano prireditev: "Proslavo zmage", ob složnem sodelovanju vseh slovenskih organizacij v Sydneyu. Pred vhodom v dom so ministra sprejeli zastopniki slovenskih organizacij in mladinci folklorne skupne v narodnih nošah in mu poklonili šopek nageljnov in izrekli dobrodošlico. Clani ansambla Veeseli Gorenjci, pa so mu zaigrali nekaj poskočnih viž. Svečanost večera se je začela s fanfaro in moški pevski zbor Triglav je za uvod zapel slovensko in avstralsko himno. V kulturnem sporedu sta sodelovala še moški pevski zbor Lipa in mešani pevski zbor iz Merrylandsa. Vsak zbor je tekom večera zapel tri pesmi. Ivan Kobal je z zanosom recitiral svojo pesem: Vstani Matjaž. Folklorna skupina pa je ob koncu sporeda zaplesala ples: Ljubljanski valček.

Poleg častnih gostov, predstavnikov slovenskih organizacij in podjetij, so bili častni gostje generalni konzuli v Sydneyu, naših sosednjih držav: Italije, Avstrije in Madžarske. Ministrskega predsednika je zastopal poslanec Ted Grace, vodjo opozicije pa poslanec Philip Ruddock. Sydneyskega kardinala in primasa Avstralije Clancya je zastopal škof David Cremin.. Hrvaško skupnost v Sydneyu pa je zastopal Vlado Lusić. Župan mesta Fairfielda Denid Donovan je pozdravil vse goste, mladi državi Sloveniji pa zaželel obilo lepih uspehov in lepso bodočnost njenim državljanom.

Predsednik Narodnega sveta za NSW Dušan Lajovic je kot gostitelj večera v svojem dvojezičnem nagovoru pozdravil vse navzoče, predstavil občinstvu častne goste in povdaril namen in pomen tega večera. Njemu sta na odru sledila Marjan Kovač, predsednik Slovenske avstralske konference in vodja Slovenskega informativnega centra v Sydney Fredi Brežnik. Oba, vsak s svojega zornega kota sta podala kronološki pregled in razvooj

demokracije, vse od slovenske pomladi pa do mednarodnega priznanja novonastale države Slovenije.

Iste teme se je v svojem govoru držal tudi naš gost Janez Janša. Orisal je razvoj dogodkov vse od Roške ceste, kjer je bil zaprt in nato obsojen, saj je kot eden glavnih akterjev soodločal v teh kritičnih in usodnih trenutkih v katerih se je nahajal ves slovenski narod.

Povdaril je primer, kako težko so se odločili ali bodo v slučaju napada na Slovenijo, nudili oborožen odpor? Odločili so se, da ga bodo, zavedajoč se posledic in žrtev. Pokazalo se je, da so s podporo vsega slovenskega naroda, res modro znali izkoristiti in ujeti pravi zgodovinski trenutek, da so se rešili armade z minimalnimi žrtvami. V diplomaciji pa pokazati svetu, da smo zrel narod, sposobni živeti v svoji lastni neodvisni državi. In to je bilo doseženo v relativno kratkem času in zmaga je naša! Ni se pozabil zahvaliti avstralskim Slovencem za vso moralno in gmotno podporo, ki so jo bili deležni v domovini in Avstraliji, da je hitro priznala Slovenijo.

Sledili so se nagovori Teda Gracea, Philipa Ruddocka in škofa Davida Cremina. Slednji je tudi v slovenščini nagovoril prisotne in v slovenščini zaželel Sloveniji in slovenskemu narodu lepšo bodočnost v svobodni in neodvisni državi. Njegov nagovor je bil res prav prisrčen in zato je požel buren aplavz. Škof Cremin je spregovoril tudi v imenu vseh prisotnih diplomatov in se zahvalil za lepo sprejem. Govorance je zaključil predsednik Slovenskega društva Sydney Štefan Šernek in se zahvalil vsem navzočim za obisk in prireditelјem za tak lep in uspešen večer.

V vseh govorih smo slišali veliko lepih besed, veliko so nam povedali in vsi smo res vestno poslušali zavedajoč se pomena ne samo dogodkov tega večera, nego kaj ta večer proslavljamo. Ni bil to samo večer, kjer se proslavlja zmaga, nego pomen te zmage. Dejstvo, da je Slovenija postala svobodna in neodvisna država, to je enkratni zgodovinski dogodek, ki se ne more več ponoviti. In ta večer smo proslavili z gostom, ministrom Janezom Janšem, ki je bil eden glavnih aktorjev v procesu osamosvajanja in državotvornosti Republike Slovenije.

Tekst: Lojze KOŠOROK

Tudi v avstralskem Parlamentu so najlepši pogovori ob 'ruj-ni kapljici'.

Homosapiens

Naslov foto-montaže je 'Homosapiens'. Enostaven prevod besede je 'Človek- misleče bitje'. Moj dodatek tej foto-montaži je le zamenjana glava. Mislim, da je efekt in smisel popolnoma uspel. Obnašanje opice, možgani pa so človeš ki, kajti živali ni lastno, da bi uničevala svojo vrsto zaradi sovraštva, ozemeljskih interesov, želja po osebni uvelja-vitvi. Učinek teh možganov in živalskega obnašanja je pa zelo dobro viden pod njim. Kje je še jok otrok in starih, kje obup mladih družin, kje so uničene sanje študentov? Kdaj vendar, bo svet postal varen pred 'norci', ki sodijo drugam, kot pa na mehke vladarske fotelje.

POTEK ŽIVLJENJA V MELBOURNU–VICTORIJI

Slovenci v Victoriji smo vedno aktivni. Ni vikenda, da se nebi nekje nekaj dogajalo v slovenski skupnosti. Še posebno je bil aktiven mesec december. Številna Miklavževanja, večer s parlamentarci, pikniki na Štefanovo in seveda Silvestrovanja pri vseh društvih so ta mesec zares popestrila; nadvse pomembno pa še praznovanje Božiča.

Že je potrkalo na vrata leto 1992. Težko smo pričak vali dneva, ko je ES končno le priznala Slovenijo, kot samostojno državo, kateri je čez nekaj ur sledila tudi Avstralija. Upravni odbor in člani Slovenskega narodnega sveta smo te novice bili še posebej veseli, saj nam je avstralska vlada večkrat zagotovila, da bo med prvimi državami, ki bo priznala Slovenijo. Zares, kot obljubljeno, tako tudi storjeno. Slovenski narodni svet Victorije je organiziral srečanje Slovencev na stopnicah pred našim parlamentom še isti dan, 16.januarja popoldne, da se Avstraliji javno zahvalimo. Zbralo se je precej ljudi, posebej narodnih noš, lahko bi nas bilo še več, vendar so nekateri še vedno v strahu pred neznanim. Praznovanje smo nadaljevali v slovenskem Verskem in kulturnem središču v Kew, v dvorani pod cerkvijo. Bili smo presrečni in ponosni.

Slovensko društvo Melbourne je bilo eno prvih društev, ki je ta dogodek praznovalo že dan prej. Tako so bili sigurni, da bo ES Slovenijo in Hrvaško priznala. Pozdrava vredna poteza tega društva, kateri so nato sledila še ostala, pa čeprav so se nekatera še vedno bala obesiti slovensko zastavo, ki že osem mesecev predstavlja Slovenijo in Slovence. Tudi napovedovalca radia 3ZZZ sta 15.januarja posvetila svoj program samostojnosti in upala, da bosta lahko prva poročala o priznanju.

RAZSTAVA ARHIVA– BITKA ZA SLOVENIJO. V cerkveni dvorani našega Verskega središča je Slovenski narodni svet priredil razstavo v nedeljo, 26.januarja. Ta razstava je prikazala pisano besedo, kako se je SNS boril in vplival na Avstralsko vlado, javnost in predstavnike drugih držav, ter prepričal vse, da Slovenija izpolnjuje pogoje za mednarodno priznanje. Razstavljena so bila tudi številna pisma posameznikov, veliko slikovnega materiala in dokumentacije ter revij in knjig. Vsakdo se je lahko prepričal o našem delovanju. Vladal rje presenetljivo zanimanje med ljudmi. Zaradi velikega zanimanja je razstava ostala vse do obiska Ministra za obrambo RSlovenije, Janeza Janše.

PODARJENO TEBI, PRIZNANA NOVA DRŽAVA REPUBLIKA SLOVENIJA– Tako se je glasil naziv akademije 8.februarja 1992, katere poseben gost je bil Janez Janša. V kratkem času smo pripravili zares lep, pohvale vreden program, za katerega še vedno dobivamo pohvale. Malveren Town Hall je bil nabito poln, prisotnih je bilo veliko pomembnih gostov. Od predstavnikov društev se je povabilu odzval samo predsednik SDMa, sicer najstarejšega in najštevilčnejšega društva, mladi Andrew Fistrič s soprogo Anito.

Piše: Anica Markič

slika na levi: Štefan je poskrbel, da je bil res pravi protokol. Janez Janša– blažen med ženami.

DOM MATERE ROMANE URADNO ODPRT.

Lep sončni popoldan je pozdravil vse navzoče, ki so se zbrali na parkirišču pred Domom. Prišli so številni uradni gosti. Pevski zbor "Glasniki" je zapel nekaj pesmi, folklorna skupina "Rožmarin" je zaplesala, Marcela Bole je prebrala svojo pesnitev, nakar je Senator Barney Cooney odkril spominsko ploščo in s pomočjo p.Bazilija prerezal trak. Križ v jedilnici je blagoslovil generalni vikar msgr Hilton Deakin. Udeleženci otvoritve so si nato ogledovali dom, zaključili pa v cerkveni dvorani pri zakuski. Ker se oblastem nikamor ne mudi, bo dom sprejel prve varnance šele 17.marca.

Posebna čast in zahvala gre p.Baziliju, ki si je dom zamislil že leta 1971, ko je bil prvi dar valec zanj. Poklonil je denar, ki ga je dobil za odškodnino v prometni nesreči. Sanje so končno postale resničnost. Po znanih podatkih je to drugi dom te vrste za Slovence v svetu in prvi v Avstraliji.

SLOVENSKI FESTIVAL(TABOR) V MELBOURNU– Svet slovenskih organizacij Victorije je priredil Slovenski festival za vikend, 7.in 8. marca t.l. na zemljišču društva Jadran. Prva dva sta nosila ime Tabor, ker pa pomeni politični shod, je postal prenevaren za naša 'nepolitična' društva. Od tod najbrž tudi sprememba imena.

K sodelovanju so bile povabljene številne organizacije križem Avstralije, vendar so se povabilu odzvale bolj organizacije iz Victorije. Program ni pokazal nič novega, bilo je kar smo gledali že na prejšnjih. Za uboge malčke zopet ni bilo nič poskrbljeno za zabavo, nikjer ni bilo prostora, ki bi bil namenjen samo njim. Kot nekdanja sodelavka pri tej organizaciji, bi osebno rada videla nekaj novosti in več razvedrila za najmlajše.

SNS je uradno predstavljala tajnica, Elica Rizmal s soprogom.

→

GOSTOVANJE BIG BENa IN KVARTETA– V Melbournu so se nahajali mladi ambasadorji nove države Slovenije. Turnejo je omogočila Slovenska izseljenska matica. Gostovanje v Avstraliji pa sta organizirala njena predstavnika Ivo Leber in Cvetko Falež.
Fantje so nastopili na Slovenskem festivalu v Melbournu, na festivalu Moomba– za avstralsko publiko. Prav tam se je zbralo lepo število ljudi vseh narodnosti, da so prisluhnili njihovemu nastopu. To je bila lepa predstavitev slovenskega petja in glasbe Avstralcem. Škoda le, da ta nastop ni bil napovedan Slovencem Melbourna in bi se lahko v večjem številu udeležili te promocije slovenske kulture. Menda je obstajal strah, da bi udeležba Slovencev na Moombi odvzela publiko Slovenskemu festivalu. Strah je bil odveč.
Fantje so sodelovali v nedeljo pri maši v Kew.
Po vrnitvi iz turneje po Avstraliji je bil zelo lepo obiskan zaključni nastop ansambla pri SDMu na Elthamu, čeprav sredi tedna. Višek pa je bil brez dvoma nastop Kvarteta v katedrali sv.Patricka, kjer jim je prisluhnilo okrog 1000 rojakov in Avstralcev. Slovenska pesem slovenskih pevcev v melbournski katedrali– kakšen ponos!
Fantje, hvala za vaš obisk, vzdušje, hvala za košček domovine Slovenije.

MILDURA

Dragi rojaki,

Sunraysia je "deželica sonca in grozdja" v pravem pomnu izraza. Tranutno imamo trgatev; trte so bogato obtežene s sladkim rumenim grozdjem, vreme je nadvse ugodno za trgatev in obeta se bogata letina. Poleg poštenega dela, je uspeh naših vinogradnikov predvsem odvisen od vremena v februarju in marcu. Potrebna je vročina, da bo grozdje dovolj sladko, in suša, da se lepo posuši v zlate rozine.

Tukaj nas je, na žalost, le okrog 20 slovenskih ali polslovenskih družin, dobra novica pa je, da smo vsi prijatelji. Mnogo več je Hrvatov in kakor Slovenci so tudi oni zelo spoštovani, ker so delavni in uspešni. Večkrat se vprašam, zakaj se večina slovenskih izseljencev najraje ustali v vele-mestih? Nekdaj, ko smo bili še doma in smo si z motikami v znoju pridelovali kruh, smo sanjali, kako mora biti življenje samo v mestih lepo. Pa ni tako! Čeprav je Mildura oddaljena od glavnega mesta Melbourna kar 550 km in se mi večkrat zdi, da smo dežela za sebe, nam ničesar ne primanjkuje; imamo vse, le v manjši meri. Obiščite nas, pa se sami prepričajte. Mogoče vam bo celo tako všeč, da pustite službe po tovarnah in postanete farmarji ali vinogradniki tudi vi. Kaj nimamo Slovenci naravno žilico za takšno življenje?

Slovenskega kluba na žalost nimamo, toda kljub temu našo narodno zavest ne zanemarjamo. Dvakrat letno in ob posebnih visokih obiskih nas obišče Pater Janez Tretjak iz Adelaide, da nam izpraša vest in počisti pevske glasove. Naš "slovenski slavček" je Agata Tonc, imamo pa tudi med Hrvati nekaj odličnih pevcev, zato izkoristimo vsako priliko, da se zberemo in zapojemo, kar nam grlo da.

Tudi slovensko radijsko oddajo imamo, ki sem jo začela jaz pred petimi leti, najprej na lokalni postaji 3 MA 1467, sedaj pa na FM 106.7. Naša postaja in viri niti malo niso podobni razkošju v glavnih mestih (3 EA), pa vendar mi nikdar ne zmanjka idej. Lansko leto mi je priskočila na pomoč mlada učiteljica Nada Plut, da si deliva delo in mi je zato mnogo lažje. Najino delo je prostovoljno, ali kakor pravijo Avstralci – "the labour of love". Pred približno tremi leti sem spoznala Vinka Marna, ki vodi slovenski radijski program na FM 3 ZZZ in mi je pošiljal novice po FAX–u, pred par meseci pa sem spoznala tudi Stanko Gregorič, Iva in Heleno Leber, ki mi tudi večkrat pošljejo kaj zanimivega in sem vsem za pomoč iskreno hvaležna. Posebno pa se želim zahvaliti Alfredu Brežniku iz Sydneya, ki mi tedensko pošilja novice že tudi nekaj mesecev brezplačno.

Beseda HVALA je včasih kar preskromna, zato nam vsem, ki delamo brezplačno in utripamo za slovensko svobodo in nje' srečno prihodnost, naj bo novo rojena demokratična domovina, naša skupna zahvala.

Čeprav se moja duša še ni popolnoma umirila od veselja in ponosa, da smo Slovenci končno ne le narodnjaki, temveč tudi državljani, me že muči dilema.

Ta teden mi je pisal prijatelj iz domovine: "Pozdravljena Slovenija v Avstraliji, ... Verjamem, da ste rojaki v zamejstvu dojeli zadnja zgodovinska dogajanja v naši domovini čisto drugače, kot mi doma. Tukaj bi morali vriskati od veselja, mi pa kakor, da se ni nič zgodilo. Smo kot ostanki 50–letne komunistične preteklosti brez delavnega elana, brez vere v življenje in se bojimo, da sami brez Beograda ne bomo zmogli in še kar jokamo za Titom in njegovim klanom. V Evropo bi šli, ampak bi obdržali balkansko maturo... Škoda, da tega niso doživeli naši dedje... Veselim se in bojim hkrati, da iz sedanje podedovane zatrpanosti v preteklost naš narod ne bi imel prihodnosti.
Bog pomagaj!..."

Priznati moram, da me že nekaj časa preganja občutek, da ni vse v redu s slovensko "demokracijo". Ali je mogoče, da je oportunistična, spletkarska, navidezna, zakrinkana, pa še kaj drugega? In kdo vse se potem skriva pod maskami vseh mogočih strank, ki se na vse načine trudijo, da sabotirajo prvo demokratično vlado? Pa vendar, dragi rojaki, kaj nas ni zgodovina ničesar naučila?

Upam, da se motim... toda, če se ne, potem so bile moje solze in neprespane novi v kritičnem zgodovinskem času neumnost... potem vidim več smisla v avstralski multikulturi, kakor pa v priložnostnem Slovenstvu.

Lepše je biti optimist! Želela bi, da bi se 'pozdrav Sloveniji', ki mi ga je v pismu napisal adelaidski pesnik Ivan Legiša, zakoreninil v srca vseh Slovencev:

"ŽIVI NAJ ZA VSE ČASE NAŠA LEPA, SVOBODNA, DEMOKRATIČNA, JUNAŠKA SLOVENIJA! CELO VEČNOST SMO ČAKALI TA TRENUTEK. VRISKAJO NAJ NAŠA SRCA INSOLZESREČE NAJ NAM V BO–DOČE MEGLIJO POGLED..."

Prisrčno vas pozdravlja,

Jožica Gerden

ODHOD SLOVENSKIH SESTER V DOMOVINO– Že februarja sta našo skupnost zapustili s.Monika in s.Pavla, prejšnji mesec pa sta odšli tudi s.Silvestra in s.Maksimiljana. Drage sestre, dolgo let ste delovale med nami, se nikoli pritoževale, vedno bile pripravljene pomagati. Za vse vaše delo iskrena hvala, ob vrnitvi v domovino pa vam želimo veliko sreče, uspeha, predvsem pa zdravja, še posebno s.Silvestri. Slovenci v Melbournu vas bomo pogrešali, pogrešali bomo vaše vedno nasmejane obraze in pridne roke.

Anica Markič.

SVETOVNI SLOVENSKI KONGRES

SEJA GLAVNEGA ODBORA SLOVENSKEGA SVETOVNEGA KONGRESA

CELJE, 2. IN 3. NOVEMBER 1991

IZVLEČKE IZ ZAPISNIKA - pripravila Stanka GREGORIČ

Na seji sta bila v imenu predsednika ASK prisotna Alfred Brežnik in Cvetko Falež. Predsednik SSK Bojan Brezigar je med drugim povedal:

"Svetovni slovenski kongres je zagledal luč v težkem, vendar po svoje tudi radostnem trenutku Slovenije in slovenstva. Vojna nam ni preprečila, da bi ustanovili SSK in da bi ta kongres začel delovati ze takoj v prvih dneh svojega obstoja. Znašli smo se pred novimi nalogami, ki jih nismo pričakovali, vendar lahko rečemo, da so tudi Slovenci po svetu, marsikje prav na pobudo voditeljev SSS, pomagali vzbujati zanimanje široke svetovne javnosti za Slovenijo in predvsem simpatijo do te male srednjeevropske države. To je bila eminentna naloga Kongresa, ki je s tem začel izčrpavati ciklus osnovnih nalog, ki si jih je zadal"...

Nova vizija Kongresa je opustitev dosedanje poti bolj ali manj masovne organizacije in prehod k načrtovanemu sektorialnemu delu, ki je za tako organizacijo in za tak program osnova (Torej govori Bojan Brezigar o tem, da množičnost v SSK ni prvobitnega pomena o čemer je kasneje na seji govorila tudi Spomenka Hribar, predsednica Konference za Slovenijo, ki je dejala, da naj bi se Kongres razvijal v smislu neke kvalitete, povezovanja posameznih ljudi, ki so pripravljeni za slovenski narod nekaj narediti, tudi raznih strokovnjakkov na določenih področjih, začetna masovnost pa je bila le potrebna, da se je med Slovenci po svetu vzbudila zavest pripadnosti enemu narodu).

Bojan Brezigar pa je na koncu svojega govora še dejal:

"Danes nas mora združevati skrb za našo državo; opustimo torej druga vprašanja, ne ozirajmo se toliko v preteklost, s katero naj se ukvarjajo predvsem zgodovinarji, skrbimo predvsem za življenje, ki je pred nami. Ustvarjajmo ga na sodelovanju in ne na sovraštvu, v sodelovanju iščimo novo vlogo SSK, nove organizacije za novo Slovenijo. Združimo sile, se zlasti tiste sile, ki jih Slovenija danes krvavo potrebuje. Tako bomo resnično opravili svojo narodnostno dolžnost. Tudi tu Kongres noče biti klobuk nad ničemer, želi biti le omizje, h kateremu je prav vsakdo povabljen. Vsak s svojo osebnostjo in s svojim prepričanjem, vendar vsi skupaj z voljo, da poiščemo in najdemo to, kar nas združuje "

Tudi kasneje je bilo na seji poudarjeno, da Kongres ne želi biti KROVNA organizacija, besede se je treba izogibati, jo spremeniti v POVEZOVALNA. Torej SSK in vse njene konference po svetu naj bodo POVEZOVALNE organizacije.

Pod 7. točko dnevnega reda so podali svoja poročila predsedniki konferenc.

- NEMČIJA: poročali so, da se strinjajo, da naj bi bila glavna naloga Kongresa združevalna in povezovalna, saj v Nemčiji Slovenci živijo nepovezano in skregano. Za svoj uspeh si štejejo, da se do 20. nov. 1991. sestanejo predstavniki vseh slovenskih organizacij. Namen tega srečanja pa je (bil) da v odkritosrčnem pogovoru posteno ocenijo delo in medsebojne odnose. Razlike med njimi so velike, a mislijo, da je treba prihodnosti dati možnost.

- VELIKA BRITANIJA: konferenca je v svojem poročilu predvsem govorila o resoluciji o domobrancih, ki je bila sporna in, ki so jo objavila nekatere glasila, med drugim tudi DRUŽINA a je v resnici še ne bi smeli objaviti, saj je nastal spor pri preštevanju glasov za ali proti tej resoluciji.

- FURLANIJA JULIJSKA KRAJINA: poroča predvsem o značilnosti svojega prostora in ravi, da so gotovo med najbolj organiziranimi področji slovenstva izven matične Republike Slovenije: razvito gospodarstvo, bančništvo, organizirano šolstvo, tisk z dnevnikom, radije, kulturnimi inštitucijami (SS gledalilšče Trst, Glasbena Matica, Narodna in študijska knjižnica, Slovenski raziskovalni inštitut, Tržaška in katoliška knjigarna, Kulturna domovina in Katoliški dom. Predvsem pa je zelo razvito politično strukturiranje. Poudarjajo tudi nujnost povezovanja in sodelovanja konferenc.

- KONFERENCA ZA SLOVENIJO: poroča, da so opremili "Slovenski dom" v Ljubljani in vanj preselili TV firmo LIBRA, ki bo delovala in že deluje predvsem v smeri medijskega predstavljanja Republike Slovenije in to predvsem preko CNN, kasneje pa bo na medijski TV ravni povezovala Slovence iz tujine z domovino (TV predstavitve življenja in dela naših ljudi po svetu, v zamejstvu, arhiviranje pričevanj, kulture itd. Slovencev po svetu). Na novo vzpostavljajo časopis SLOVENSKI SVET. Marketinska služba še naprej išče sponzorje Konference, da bi ohranili čim večjo ekonomsko samostojnost. Začeli so s KULTURNIMI PRIREDITVAMI v prostorih Konference na Cankarjevi 1, zato, da bi bila Konferenca in s tem tudi SSK prisoten v kulturnem in družbenem življenju. Širijo idejo SSK po Sloveniji, v Murski Soboti bo n.pr. v kratkem ustanovljena področna konferenca (že zdaj imajo 120 članov).

- AVSTRIJSKA KONFERENCA: poroča o demonstracijah in drugih akcijah za Slovenijo. Govorijo o kulturnem večeru na katerem so sodelovali vsi vidnejši slovenski in nemški dunajski umetniki.

V Avstriji je bil prisoten na kulturnem večeru, ki ga je pripravila Konferenca za Avstrijo celo kulturni minister dr. Erhard Bušek.

- KOROŠKA KONFERENCA: je izdala brosuro-pregled narodnostne strukture koroških slovencev, soorganizirala demonstracije v Celovcu, pisala in razpošiljala resolucije za priznanje Slovenije ter zbirala denarno pomoč za Slovenijo.

V imenu Konference za ARGENTINO je poslal poročilo predsednik Zedinjene Slovenije Tine Vivod. Izrekel je nekaj kritik na obravnavo resoluciij na SSK 27. junija 91.

Dr. France Habjan je v imenu KANADSKEGA kongresa, kot njegov predsednik, poročal o nesporazumu okrog resolucije o domobrancih.

Konferenco ŠVICE bodo poskusali organizirati s pomočjo patra, ki deluje pri katoliški misiji v Zuerichu, poročevalec Dimnik je dejal, da so tam Slovenci bolj aktivni pri individualnih akcijah. O dogajanjih v Sloveniji so informirali medije in kljub bojkotu in nasprotovanju srbskega lobija vzbudili interes. Organizirali so več srečanj s političnimi osebnostmi in zbirali denar, za kar so bili deležni zahvale zunanjega ministra RS.

O AVSTRALSKI SLOVENSKI KONFERENCI je poročal Alfred Brežnik in dejal, da je napad na Slovenijo Slovence v Avstraliji zelo prizadel. Svoje delovanje so osredotočili 1. pomoč Sloveniji po napadu, 2. prizadevanje, da bi Avstralija priznala Slovenijo in 3. gospodarski aspekt. Zbiranje denarja in ustanovitev združenja gospodarstvenikov, ki je bilo predstavljeno že na SSK junija 91. Svetu tega združenja predseduje Dušan Lajovic, za direktorja biroja v Ljubljani pa je imenovan dr. Boris Cizelj. Slovenci v Avstraliji so organizirali tudi nekaj demonstracij, organizirali tiskovne konference in obiske pri politikih, tako da bi Avstralci in drugi čim bolj spoznali Slovenijo.

- ZDA-predstavnik ZDA je na seji govoril o tem, da bi bilo najbolje ko bi vska slovenska organizacija imenovala svojega zastopnika, ki bi bil član Konference z ZDA. Kongresna jedra so trenutno v Chicagu, Clevelandu, Washingtonu in New Zorku, pridružuje se tudi Minnessota, zapadna obala pa je se neobdelana. Omenja tudi obisk v Avstralijo, ki ga načrtuje. Poroča o reagiranju Slovencev v času vojne v Sloveniji in o njihovih prizadevanjih, da bi bila Slovenija priznana. Vršili so pritisk na senat in kongresnike, na Belo hišo intd. V ZDA se pripravljajo na izdajo WHO IS WHO Slovencev v Ameriki. Bojan Brezigar poroca, da bo poslana prosnja SSK za včlanjenje v Organizacijo združenih narodov. Tudi predlog ASK, da bi se SSK včlanil v Amnesty International je naletel na podporo in Brezigar svetuje naj ASK formulira predlog, ki bi ga dali na dnevni red prihodnje seje. Alfred Brežnik je se predlagal, da bi SSK posegel zato, da bi se letalska družba Adria Airways preimenovala v Slovenian Airways.

* * *

Na seji glavnega odbora SSK govorijo tudi o gonji, ki so jo na Koroškem začeli proti Slovencem zaradi knežjega kamna na slovenskih plačilnih bonih. Sloveniji očitajo, da si želi prisvojiti Koroško. Dajo predlog da se s tem v zvezi sprejme posebna resolucija.

* * *

Govorijo o spremembi zakona o državljanstvu. Ustanovi naj se posebna komisija.

* * *

Pritožujejo se na govorice, da bi se Ministrstvo za Slovence po svetu ukinilo in so mnenja, da Slovenija s tem kaže mačehovski odnos do svojih izseljencev. Tudi o tem bo razpravljala posebna komisija.

* * *

Predlagajo, da bi posamezne konference izdale zbornike in imenik z raznimi naslovi. (S.G. To je pripravila za SSK junija 91 edino naša ASK, naši Zborniki so bili po pričevanju udeležencev Kongresa zelo popularni in iskani tako, da so jih morali takrat v Sloveniji še ponatisniti).

* * *

Brežnik je povedal, da so v Avstraliji glede velikih oddaljenosti organizirani Slovenski narodni sveti po regijah - ASK jih povezuje. Tudi obveščanje je dobro preko glasila ASK SLOVENSKO PISMO, ki ga uredništvo pošilja vsem konferencam po svetu.

* * *

Predlagajo naj bi tudi druge konference izdajale kakšne okrožnice in jih pošiljale konferencam po svetu.

* * *

Predloženo je, da se posreduje pri ministru za informiranje naj bi vse konference po svetu prejemale informacije v zvezi s Slovenijo (tajnistvo ASK jih sprejema potom Slovenskega informacijskega urada v Sydneyu, ki ga vodi Alfred Brežnik).

* * *

Z obžalovanjem (Bernik) ugotavlja ambvivalenten in folkloren odnos Slovenske izseljenske matice do izseljencev, ki so zanjo večkrat dobra dekoracija, niso pa dobrodošli, ko bi s svojimi predlogi radi sodelovali pri določenih odločitvah.

* * *

Predlagajo poslovno-poklicni imenik Slovencev po svetu. Poslovni imenik Slovenije PIRS je tik pred izidom.

* * *

Govorili so o škodi, ki jo je Slovenija utrpela v turizmu. Dejali so, da mora biti turistična usluga kvalitetna in ni niti pozabiti na ekološki efekt. Da se napake ne bi ponavljale je predloženo, da bi turistični operaterji iz tujine posredovali svoje izkušnje. Habjan je dejal, da v Kanadi že prejemajo turistični prospekt iz Slovenije.

* * *

Dr. Boris Cizelj je predstavil pobudo ASK na področju gospodarstva. Večina pohvali Avstralijo in ji čestita k tako dobri ideji tako imenovanega Mednarodnega združenja slovenskih razvojnih partnerjev, ki mu je sicer dalo vso podporo tudi zunanje ministrstvo Slovenije. Združenje naj bi delovalo v povezavi s SSK. Ta projekt je v Canberri že tudi uradno prijavljen.

* * *

V letu 1992 naj bi se srečali turistični operaterji ob istem času, ko bo seja glavnega odbora SSK.

* * *

Pripravi naj se resolucija o knežjem kamnu, v kateri naj bo pripomba, da je kamen simbol Slovencev, Slovenske države in demokratičnosti ter SSK.

* * *

Razpravljali so se o ugovoru na resolucijo o domobrancih, ces da na komisiji za dokumente na SSK v Ljuljani 27. junija ni bila izglasovana soglasno. V zapisniku je namrec prislo do napake pri prestevanju glasov, sporen pa je bil tudi prvoten tekst. Resolucija naj se sicer objavi v medijih a naj se doda da je sporna.

* * *

Prosimo SNS-je, da izvlečke iz zapisnika glavnega odbora SSK dajo na svoj dnevni red in se z njimi seznanijo. Celoten zapisnik pa je na razpolago pri tajništvu ASK.

* * *

Ker menimo, da je v zapisniku precej zanimivosti o delu konferenc oz. ostalih Slovencev po svetu predlagamo, da se z njegovo vsebino seznanijo tudi poslušalci radijskih oddaj po vsej Avstraliji.

Stanka GREGORIČ

RESOLUCIJA O DOMOBRANSTVU - SPREJETI PREDLOG

V skrbi za pomiritev v slovenski druzbi in spravo v narodnem obcestvu, upostevajoc nujnost, da mora biti vsem Slovencem vrnjena domovina z vsemi pravicami in castmi, Svetovni Slovenski Kongres verjame, da so slovenski domobranci izhajali iz domoljubnih nagibov kolikor so se po vesti upirali revoluciji, ki je predstavljala prevrat temeljnih, osebnih in druzbenih vrednot. Verjame, da sta bila njihov nagib in namen legitimna in je torej oznaka narodna izdajstva krivicna.

Naš dodatek iz SLOVENCA

MINISTER DR. RAJKO PIRNAT O MOŽNOSTI POPRAVLJANJA KRIVIČNIH SODB

Obnovitev povojnih procesov?

V zvezi z pisanjem, ki ga pošiljajo različna združenja za obnovitev povojnih procesov,ki jih nekateri imenujejo protidelavske, je minister za pravosodje in upravo dr. Rajko Pirnat med drugim dejal: »Med drugim odpirajo vprašanja uzakonitve možnosti ponovnega preverjanja zakonitosti že pravnomočnih odločb sodišč združenega dela v tistih delovnih sporih, v katerih je na podlagi sodne odločbe delavcu prenehalo delovno razmerje.

Ministrstvo za pravosodje in upravo skladno s sprejetimi rešitvami v novi ustavi Republike Slovenije pripravlja novo sistemsko zakonodajo na področju sodstva. V tem sklopu ministrstvo kot prioritetno obravnava vprašanje zakonskih sprememb na področju reševanja delovnih sporov, ki bodo v krajšem času predložene v skupščinsko obravnavo.

V tem okviru bo ministrstvo predlagalo tudi uzakonitev možnosti ponovnega preverjanja zakonitosti že pravnomočnih sodb sodišč združenega dela, na podlagi katerih je delavcu prenehalo delovno razmerje.

Takšne rešitve bodo predlagane glede na to, da v vsem času obstoja sodišč združenega dela, ki so v bistvu odigravala vlogo specializiranih sodišč za delovne spore, niso bila uzakonjena izredna pravna sredstva, ki bi ekvivalentno drugim sodnim postopkom omogočala kontrolo zakonitosti in zagotavljala enotno uporabo zakonov tudi na tem pravnem področju, vsled česar so se posameznikom lahko dogajale tudi krivice, o katerih govorite.

Vendar pripominjam, da se s takšnimi predlaganimi rešitvami ne bi uzakonila generalna revizija vseh sodnih odločb sodišč združenega dela, ampak le omogočila ponovna revizija tistih sodnih odločb, za katere bo to z zakonom določeno in iz razlogov, ki jih bo določil zakon.«

G. C.

Dr. RAJKO PIRNAT: »Omogočena bo ponovna presoja le tistih odločb, ki bodo predvidene z zakonom.«

MINISTER ZA SLOVENCE PO SVETU

»Sem minister brez ministrstva!«

Dr. Janez Dular na obisku pri Slovencih v Torontu

ZVONE ŽIGON

Slovenija je ena tistih držav, ki so v polpretekli zgodovini »izgubile« - začasno ali za vedno - ogromno število pripadnikov svojega naroda. Po nekaterih podatkih in ocenah je več kakor četrtina Slovencev naseljena zunaj državnih meja, od tega veliko tudi na drugih celinah, predvsem v Avstraliji ter severni in južni Ameriki. Zato ni nič nenavadnega, da imamo v naši mali državi razmeroma veliko organizacij, ki, vsaka na svoj način, skrbijo za to, da tako Slovenci v zamejstvu kot tisti na drugem koncu sveta ne bi izgubili stalnega stika z matično domovino. Vsaka od teh ustanov se razlikuje od drugih, vsaka se ukvarja s problemom izseljenstva na svoj način in se pri tem seveda srečuje z drugačnimi težavami. Bralcem Slovenca jih bomo skušali predstaviti na čim bolj jedrnat in priljuden način, vsakdo pa se lahko za

natančnejše informacije ali nerešena vprašanja obrne na organizacijo samo.

Verjetno je prav, da na prvo mesto postavimo organizacijo oziroma človeka, ki je najbliže državi, ministra za Slovence po svetu in manjšine **dr. Janeza Dularja**.

Najprej naj poudarimo, da ne gre za ministrstvo, ampak zgolj za ministra brez listnice. Dr. Dular namenoma poudarja to razliko, kajti vse delo na tem področju opravljajo trenutno le trije ljudje: tajnica, pomočnik in minister sam. Nič čudnega torej ni, da niti za sprotno odgovarjanje na številna pisma ni časa. In kakšne so dejavnosti ministr(stv)a?

Predvsem gre za nekakšno krovno ali bolje - usklajevalno vlogo med drugimi organizacijami, pri čemer je seveda veliko odvisno od (obojestranske) dobre volje in pripravljenosti za sodelovanje. Dr. Janez Dular je v stalnem stiku z ministrstvi za zunanje zadeve, za šolstvo in za kulturo, vprašanja pa so pogosto tudi gospodarske narave. Nekateri enačijo delo ministra za izseljence z nalogami zunanjega ministrstva in zato označujejo takšno me-

Dr. Janez Dular bo v kratkem pripravil teze za zakon, ki naj bi Slovencem, ki niso in ne nameravajo postati slovenski državljani, vendarle omogočil nekatere ugodnosti in pravice, napovedane v 5. členu nove slovenske ustave.

sto v vladi kot nepotrebno. Toda »vsakdo, ki vsaj malo pozna izseljensko problematiko in ve, kako pomembni so nenehni stiki in povezava z zamejci in izseljenci, se lahko celo čudi tako majhnim sredstvom in številu ljudi, ki so mi na voljo za tako obsežno delo. Tega mnenja so tudi številni izseljenci, ki ob krčenju vladnih ministrstev podpirajo prizadevanja za ohranitev mesta ministra za izseljence, če že ni možnosti za celotno ministrstvo,« pravi dr. Dular.

Poleg skrbi za Slovence po svetu je ta »ustanova« zadolžena še za naše rojake v zamejstvu in tudi za manjšine v Sloveniji. Pomembno delo ministra je nenehna komunikacija s slovenskimi državljani v svetu in tudi s tistimi, ki bi to radi postali. »Slovence v svetu nenehno spodbujamo, naj bodo ambasadorji naše kulture, demokratične politike in gospodarstva v državah, kjer živijo. Med procesom mednarodnega priznavanja Slovenije se je pokazalo, na kako rodovitna tla so padli naši pozivi. Pri taki pomoči ni nič čudnega, če so nas prav Kanada, Avstralija in

Argentina priznale med prvimi zunaj Evrope.« Od naših izseljencev pa verjetno ne bi mogli pričakovati takšnega odziva, če ne bi iz Slovenije v tujino nenehno romale številne izdaje slovenskih časopisov, namenjenih predvsem izseljencem, pa tudi »navadnih« publikacij. Omenimo jih le nekaj: revija Slovenija izhaja v angleščini, Rodna gruda v slovenščini (ima pa tudi nekaj strani v angleščini in španščini), Naša Slovenija je namenjena predvsem »evropskim« izseljencem, naše mednarodno tiskovno središče pa izdaja politično-gospodarsko naravnan informator IN.

Minister za Slovence po svetu je v stiku z drugimi sorodnimi organizacijami v naši državi, na primer s Slovenskim svetovnim kongresom, čeprav le-ta ni državna institucija (kot je to npr. Slovenska izseljenska matica): »SSK je samostojna organizacija s posebej določenim področjem delovanja, zato bi moral

Minister Dular ima »na skrbi« tudi tuje študente slovenskega rodu, ki so se odločili za študij v matični domovini. V Sloveniji trenutno študira 23 zamejcev iz Italije, po 9 iz Avstrije in Madžarske in 18 izseljencev, v Sloveniji pa je tudi 9 sicer že zaposlenih slovenskih zamejskih učiteljev, ki se pri nas dopolnilno izobražujejo samo za krajši čas, nato pa se odpravljajo nazaj v svoje skupnosti.

ljubosumno paziti na svojo avtonomijo. Tako kot recimo Židovski kongres, lahko vsak trenutek konstruktivno podpira ali kritizira državo, ne sme pa pasti v politično ali finančno odvisnost od nje.«

Dr. Janeza Dularja z odprtimi rokami sprejemajo predvojni in povojni izseljenci, saj predstavlja pravzaprav prvo resnično nepolitično osebnost, zadolženo za stike z vsemi slovenskimi izseljenci, ne glede na njihovo (politično) preteklost. Nekaj zadržkov je mogoče čutiti le pri izseljencih, ki so bili dolgo pod vplivom projugoslovanske propagande veleposlaništev propadle SFRJ.

Med pogovorom z dr. Dularjem je beseda nanesla tudi na vlogo Slovenske izseljenske matice: »Ta organizacija se sicer prenavlja in je deklarativno priznala napake iz preteklosti, vendar samo to ni dovolj. Nakopičenega nezaupanja med izseljenci ni mogoče kar tako izbrisati, zato se mi zdi, da so poteze današnje Matice, kljub morda dobrim namenom, nekoliko prepočasne in prenerodne.«

Minister za Slovence po svetu dr. Janez Dular ima svojo pisarno v Gregorčičevi ulici 27 v Ljubljani.

SLOVENEC

ASHLEY STREET CELLARS

82a Ashley Street
West Footscray
Tel: 687 5543

For all your Wines and Spirits at Discount Price
See Frank

Lots of Continental varieties of Liquers & Spirits available

MINISTRSTVO ZA
ZUNANJE ZADEVE
R SLOVENIJE

SLOVENIAN INFORMATION OFFICE
P.O.BOX 188, COOGEE NSW 2034
AUSTRALIA

NAVODILO
ZA IZDAJANJE POTNIH LISTOV DRŽAVLJANOM REPUBLIKE SLOVENIJE V TUJINI

Osnova za izdajanje slovenskih potnih listov je Zakon o potnih listinah državljanov Republike Slovenije (Uradni list Republike Slovenije, št. 1/91).

1. Sprejemanje vlog za izdajo slovenskega potnega lista
   - ugotovitev identitete,
   - izpolnjena vloga na predpisanem obrazcu
   - 2 fotografiji, velikosti 3,5 x 4,5 cm (kažejo pravo podobo),
   - izpisek iz rojstne matične knjige, če je oseba rojena v tujini in izpisek iz poročne matične knjige, če se je oseba poročila v tujini,
   - potrdilo o vplačilu takse (taksa za potni list, cena obrazca potnega lista in vloge na račun št.18991, BLZ 700 500 00 Bayerische Landesbank, Girozentrale, Munchen– za Banko Slovenije- Ljubljana (konzularna taksa) ali na račun SKB banke d.d. Ljubljana pri eni od svetovnih bank po priloženem spisku (konzularna taksa).

   V primeru suma, da prosilec ni slovenski državljan, predstavništvo v soglasju s prosilcem, da ne bi prišlo do kasnejših zapletov – zavrnitve izdaje potnega lista, po faxu zaprosi Ministrstvo za zunanje zadeve Republike Slovenije (fax št. 61/221 909) za preveritev državljanstva.

2. Nadaljni postopek
   - zbrane vloge z vsemi dokumenti predstavništvo pošlje na Ministrstvo za zunanje zadeve Republike Slovenije, Gregorčičeva 25, Ljubljana ali po dogovoru slovenskemu biroju, pooblaščencu v dotični državi;
   - v čimkrajšem možnem času (cca 10–15 dni) bo pristojni organ v Republiki Sloveniji posredoval predstavništvu izdelane potne liste;
   - prosilec dvigne slovenski potni list na predstavništvu, kjer je vložil prošnjo.

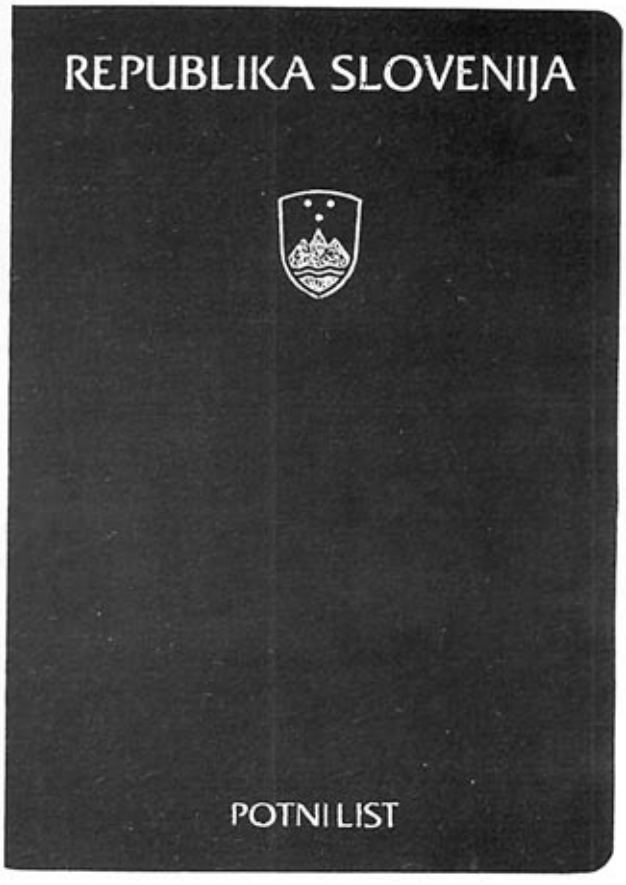
3. Konzularne takse za izdajo slovenskih potnih listov slovenskim državljanom v tujini:

V Avstriji	800 ATS
V ZR Nemčiji	120 DEM
V ZDA	70 USD
V Franciji	370 FRF
Na Švedskem	350 SEK
V Švici	110 CHF
Na Danskem	450 DKK
V Veliki Britaniji	35 GBP
V Kanadi	80 CAD
V Italiji	80.000 ITL
Na Japonskem	7.400 JPY
V Avstraliji	90 AUD

V nenavedenih državah se plača taksa v protivrednosti dotične države za 70 USD.

MINISTRSTVO ZA
ZUNANJE ZADEVE
R SLOVENIJE

POSTOPEK

v DKP Republike Slovenije v tujini za pridobitev državljanstva Republike Slovenije

Zakonski predpisi:
– zakon o državljanstvu RS (Ur.l. RS I 1/91),
– zakon o tujcih (Ur.l. RS I 1/91)
– začasno navodilo za izvajanje nalog DPK RS s področja upravnih notranjih zadev

Upravičenci:

Državljanstvo Republike Slovenije lahko dobi:
– tujec, ki živi v Sloveniji 10 let, od tega 5 let neposredno pred vložitvijo prošnje (10.člen Zakona o državljanstvu RS),
– slovenski izseljenec, ki živi v Sloveniji neprekinjeno vsaj eno leto (tudi oseba, ki se je poročila z državljanom RS) neposredno pred vložitvijo prošnje za državljanstvo (12.člen Zakona o državljanstvu RS),
– oseba kateri je bilo odvzeto državljanstvo, če do 25.6.1992 vloži zahtevek (41.člen Zakona o državljanstvu RS) in
– tujec, če to koristi državi pa predhodno ne živi v Sloveniji (13.člen Zakona o državljanstvu RS).

Postopek za pridobitev državljanstva:

Slovenski izseljenci, ki živijo v tujini in si želijo pridobiti državljanstvo Republike Slovenije ne da bi predhodno živeli v Sloveniji, naslovijo Ministrstvu za notranje zadeve:

– prošnjo za izredno naturalizacijo– podpis overi z "Apostille",

– izčrpen življenjepis z opisom vseh okoliščin, ki zadevajo prosilca in njegovo družino (državljanstvo, zakonca, otrok, ali imajo namen naseliti se v Sloveniji, njihovo zadnje prebivališče v Sloveniji, itd.),

– navesti je treba razlog zaradi katerega oseba želi imeti državljanstvo Republike Slovenije (dvojno državljanstvo),

– predložiti je treba potrdilo o nekaznovanju,

– predložiti je treba potrdilo o eksistenci (trajen vir preživljanja in stanovanje),

– predložiti je treba priporočilo izseljeniškega društva oz.Slovenske izseljenske matice.

– plača takso:

Vse dokaze zainteresirana oseba dostavi Ministrstvu za zunanje zadeve, Ljubljana, Gregorčičeva 25. Radi lažjega kontaktiranja in iskanja eventuelnih dopolnilnih podatkov je priporočljivo da izseljenec–prosilec pooblasti osebo, ki živi v Sloveniji, da ga zastopa v postopku pridobitve državljanstva.

ROK DO 24. JUNIJA 92

REPUBLIKA SLOVENIJA
Ministrstvo za zunanje zadeve

Konzularni oddelek
Stev: 921-92-1127/92
Ljubljana, 2. april 1992

ZADEVA: INFORMACIJA V ZVEZI Z DRŽAVLJANSKIM STATUSOM IN PODATKI O OSEBAH, KI JIM JE PRENEHALO DRŽAVLJANSTVO REPUBLIKE SLOVENIJE Z ODVZEMOM ALI ODSOTNOSTJO

Zaradi povečanega povpraševanja oseb s stalnim prebivališčem izven Republike Sloveniije v zvezi z njihovim državljanskim statusom, pošilja Ministrstvo za zunanje zadeve Republike Slovenije natančno pojasnilo Ministrstva za notranje zadeve R Sloveniije:

Slovenski izseljenci, ki so imeli "jugoslovansko" državljanstvo, so imeli tudi slovensko državljanstvo, saj le-to obstaja od 28.08.1945. Če jim jugoslovansko in slovensko državljanstvo nista prenehala z odvzemom, odsotnostjo ali odpustom na lastno prošnjo, so še vedno slovenski državljani, saj je o prenehanju državljanstva na navedenih osnovah morala biti izdana odločba.

Da bi to ugotovili, je treba napisati vlogo za ugotovitev državljanstva, v kateri je potrebno navesti osebne podatke (priimek in ime, datum in kraj rojstva) in zadnje prebivališče v Sloveniji pred odhodom v tujino.

Isto velja za osebe, ki so bile 28.08.1945 mladoletne ali rojene po tem datumu, ki morajo poleg gornjih podatkov navesti tudi podatk c svojih starših.

Osebe, ki so bile pred 06.04.1941 v javnih sluzbi, morajo navesti tudi zadnje mesto službovanja, saj so bile tam domovinsko pristojne, da želijo ugotovitev državljanstva.

Vlogo je potrebno oddati na uradnem diplomatsko-konzularnem predstavništvu RS v tujini, če pa tega ni, jo je potrebno poslati neposredno Ministrstvu za notranje zadeve R Slovenije.

Osebe, ki jim je bila izdana odločba o odvzemu državljanstva ali o prenehanju državljanstva z odsotnostjo, lahko do 25.06.1992 zaprosijo za ponovno pridobitev državljanstva RS. Če s tem niso bile seznanjene, lahko v zahtevku za ugotovitev državljanstva postavijo tudi zahtevo za ponovno pridobitev državljanstva RS, če bi se ugotovilo, da jim je državljanstvo prenehalo z odsotnostjo ali z odvzemom.

Za urejanje teh zadev lahko dajo pisno pooblastilo sorodniku ali znancu v Sloveniji. Pooblastila ni potrebno overjati.

Prav tako je Ministrstvo za zunanje zadeve RS s soglasjem Ministrstva za notranje zadeve RS poslalo v uporabo uradnim diplomatsko-konzularnim predštavnistvom Republike Slovenije v tujini fotokopijo abecednega seznama oseb, ki jim je bilo državljanstvo RS odvzeto in osebe, ki jim je državljanstvo LR Slovenije prenehalo z odsotnostjo, ob ustrezni zagotovitvi varstva osebnih podatkov.

Slovenski izseljenci se lahko za pojasnilo o morebitnem odvzemu državljanstva ali o izgubi državljanstva z odsotnostjo neposredno obrnejo na Ministrstvo za notranje zadeve RS. Te podatke lahko od MNZ zahtevajo tudi po telefaxu (stev. 221 -119), le-to pa je dalo zagotovilo, da bo zainteresiranim strankam posredovalo odgovor v roku sedmih dni, lahko tudi po telefaxu, če bodo navedeni vsi potrebni podatki.

Zato naj vse zainteresirane osebe pri diplomatsko - konzularnih predstavništvih R Slovenije v tujini čimprej (rok 25.06.1992), vložijo vlogo za ponovno pridobitev državljanstva RS, z zgoraj navedenimi podatki. Morebitna potrebna dopolnitev vloge se bo urejala naknadno.

Če v državi, kjer zainteresirana oseba prebiva, še ni uradnega diplomatsko-konzularnega predstavništva Republike Slovenije, se lahko vloga pošlje neposredno na Ministrstvo za notranje zadeve Republlike Slovenije.

Vlasta Valenčič-Pelikan
REPUBLIŠKA PODSEKRETARKA

V vednost:
- vsem DKP RS v tujini
- vsem pooblaščencem MZZ RS in kontaktnim osebam v tujini

NASLOV MINISTRSTVA ZA NOTRANJE ZADEVE REPUBLIKE SLOVENIJE: KIDRIČEVA 2, LJUBLJANA, SLOVENIJA

GOSPODARSTVO

LJUBLJANA BUREAU OPENS

The Association's Ljubljana Director Dr. Boris Cizelj has opened the Ljubljana office at Cankarjeva 1, Ljubljana. The executive of the Slovenian World Conference haskindly made office and meeting space available to us.

The mailing address is:

Director
IASDP/MZRPS
Cankarjeva 1/4
Ljubljana
Republic of Slovenia

Tel: (38 61) 219 509, 216 722
Fax: (38 61) 222 125

A BUSY PROGRAM OF VISITS

Dr. Cizelj has begun a busy shedule of visits to official and private organisationsin order to inform and attract interest and support in the new organisation. GovernmentMinisters contacted include the Deputy Prime Minister, Ministers for Foreign Affairs,Science and Technology and for Slovenians Living Abroad. Officials visited include heads of Chamber of Economy, World Trade Centre, Agency For Privatisation, Centre for International Cooperation and Development, Parliamentary and Party offices, Ljubljana Chamber of Economy and Slovenian Tourist Office. All were unanimous in their support for the IASDP.

FOREIGN MINISTRY LENDS ITS SUPPORT

The Slovenian Foreign Ministry has written to al Slovenian Government representativearound the world to inform them of the formation of the IASDP and to request them to provide all possible assistance, support and encouragement for the Association and itsmembers.

SLOVENIAN BUSINESS CONFERENCE - MAY 1992

A Migrant Slovenian Business Conference will be held on 1 and 2 June 1992 at Bled,Slovenia. The conference will draw together business people from all over the world and will focus on the opportunities opening up in the region. The conference will coincide with The Year of Slovenian Tourism 1992. The inaugural session of the IASDP International Conference will be held in Ljubljana just prior to the Business Conference.

Members should keep these dates in mind if they are intending to travel to Europe around that time.

PUBLICITY FOR THE IASDP

The interest created in the new organisation has been reflected in the press coverage in Slovenia. Dr. Cizelj has held a number of interviews with Slovenian newspapers, radio and television.

The Director will contribute on a regular basis to the new English language monthly "Slovenian Business Report"

BUSINESS GROUPS IN OTHER COUNTRIES

At a recent meeting in Celje of the Slovenian Wolrd Conference at which delegates from 7 European and Americn countris attended, Dr. Cizellj held discussions with representatives regarding the establishment of chapters in other countries. This was followed up by visits to neighbouring countries.

In the latest develpet ngreeet was signed on the 8 th of January 1992 in Gorizia, Italy, covering cooperation between the Regional Union of Slovenian Businessmen in the Italian region of Julia and Veneto (with over 1100 members). This agreement bestows Associate Membership of the IASDP on members of the Union.

Negotiations are currently underway for similar agreements with organisations in Argentina and Canada.

I A S D P

POSLOVNA KONFERENCA *SLOVENIJA - VAŠ PARTNER*

BLED
21. DO 23. JUNIJ 1992

VABILO

Ob prvi obletnici slovenske samostojnosti vas vabimo na poslovno konferenco *SLOVENIJA - VAŠ PARTNER*, ki bo od **21.** do **23. junija** 1992 na **Bledu.**

Organizator poslovne konference je Mednarodno združenje slovenski razvojni partnerji, v sodelovanju s slovenskimi gospodarskimi zvezami iz Italije ter Avstrije in pod pokroviteljstvom Svetovnega slovenskega kongresa, slovenske vlade ter Gospodarske zbornice Slovenije.

Z organizacijo konference bomo:
- predstavili okrog 250 kvalitetnih razvojnih projektov in poslovnih pobud v Sloveniji;
- omogočili razgovore o možnih trgovinskih poslih s Slovenijo;
- omogočili srečanja in oglede izbranih podjetij, oz. objektov in lokacij po občinah v Sloveniji;
- zagotovili avtentične informacije s strani slovenske vlade o ustvarjenih pogojih in načrtovanih ukrepih v Republiki Sloveniji glede gospodarskega razvoja, tujih vlaganj in lastninske zakonodaje;
- zbrali in posredovali vaša pričakovanja in zahteve glede sodelovanja v gospodarskem razvoju Slovenije.

Delovna jezika konference sta slovenščina in angleščina. Vabimo vas tudi, da s seboj pripeljete svoje poslovne prijatelje.

V prostem času, in za vašo družino, ko boste vi na konferenci, bomo organizirali kulturno zabavne prireditve in izlete po Sloveniji.

UDELEŽENCI KONFERENCE

Na tej doslej največji poslovni konferenci v samostojni Sloveniji, bo predvidoma sodelovalo 300 tujih in 150 domačih udeležencev, ki bodo imeli izjemno priložnost, spoznati konkretne pogoje za obojestransko koristno poslovno in strokovno sodelovanje.
Na konferenco vabimo predstavnike številnih mednarodnih organizacij, ki financirajo in tehnično pomagajo v realizaciji razvojnih projektov, od Svetovne banke in mednarodne finančne korporacije, do specializiranih organizacij OZN ter evropskih inštitucij in organizacij v okviru Alpe Jadran.

PROGRAM

21.junij	Prihod udeležencev in namestitev v hotelih.
12.00-18.00	Izlet v Bohinj s piknikom in kulturnim programom
20.00-22.00	Sprejem za vse udeležence prireja slovenska vlada
22.junij	
10.00-12.00	Pokrovitelj *"Slovenija med danes in jutri"* D.S.Lajovic *"MZSRP in razvoj Republike Slovenije"* Slovenska deželna gospodarska zveza *"Zamejski Slovenci-partnerji v razvoju Republike Slovenije"* B.Brezigar *"Vloga Svetovnega slovenskega kongresa v razvoju Republike Slovenije"* dr.A.Ocvirk *"Slovenija vaš partner - ekonomski in pravni pogoji sodelovanja"*
14.00-14.30	F.Horvat *"Poti nadaljnega gospodarskega razvoja Slovenije"*
14.30-15.30	Razprava
15.30-18.30	Gospodarska zbornica Slovenije *"Stanje in razvojne perspektive posameznih panog slovenskega gospodarstva ter ponudba partnerjem po svetu"*
18.30-19.00	Sprejem zaključkov in priporočil konference
23. do 27. junij	Individualni razgovori in obiski udeležencev poslovne konference po podjetjih in občinah po Sloveniji (po predhodnem izboru in v organizaciji Biroja MZRP).

CENIK (v US$)

Kotizacija:	do 30. aprila	po 30. aprilu
Udeleženec	165	210
Spremljevalec	120	150

V ceno kotizacije je vključena organizacija konference, organizacija srečanj s poslovnimi partnerji, objava v zborniku za en projekt, sprejemi, izlet ter piknik in kulturne prireditve. V kolikor želite predstaviti več kot en projekt, je cena za vsak dodatni projekt 50 US$, plačljivo do izida zbornika, oziroma do 1.junija.

Hotel:	eno posteljna	dvo posteljna
Toplice	67	55
Golf	40	31

Cene vključujejo prenočišče z zajtrkom in turistično takso.

Prosimo, da nakažete znesek za kotizacijo in 50% za hotelsko namestitev na : Llubljanska banka d.d. Ljubljana
Št. računa: 50100-620-133-010-70830-53866/32
IASDP - Biro Ljubljana - Poslovna konferenca

Najkasneje 14 dni po sprejemu vaše prijavnice in vplačila, vam bomo poslali pismeno potrditev. Za odpoved udeležbe do 30. maja vrnemo vplačano kotizacijo. Za odpoved do 14. junija vrnemo 50% vplačanega zneska. Po 14. juniju kotizacije ne vračamo.

MZSRP-Biro Ljubljana, Cankarjeva 1/IV, 61000 Ljubljana, SLOVENIJA, tel.:61/219-509;216-722 fax:61/222-125
Generalnipokrovitelj je PETROL ljubljana

SLOVENIA

— the window of opportunity to Europe

Slovenia is emerging as the strategic trade link between western and eastern Europe, and the rest of the world. Slovenia is a springboard into the European Community and a vehicle for access to the former states of the Eastern Bloc.

SLOVENIAN BUSINESS

Slovenian companies have considerable experience in dealing with both open, free market economies, particularly in western Europe, and those of the former eastern bloc.

A number of Slovenian enterprises have for some time been active in the Australian region, and some brands have become household names, the most notable being Gorenje Pacific, Euro and Elan.

INTERNATIONAL ASSOCIATION OF SLOVENIAN DEVELOPMENT PARTNERS (IASDP)

The IASDP is creating opportunities for Australian business to take advantage of the emerging opportunities created by European union and the establishment of market economies in Eastern Europe.

- Slovenia, as a compact nation of high skilled, low cost labour on the E C's doorstep, with fully developed infrastructure and business links firmly established, is of strategic importance to traders, investors and others seeking to be involved in the vital E C market, one destined to become the largest in the world.

- Slovenia has close relations with the E C and in all likelihood will seek membership of the community.

The IASDP has been established by Slovenian/Australian business people in Australia and offers membership to anyone wishing to take advantage of these opportunities.

The Association, incorporated in the ACT and with the national secretariat located in Canberra, has opened a bureau in Ljubljana, Slovenia's capital city. This office is headed by the former ambassador to Australia, Dr Boris Cizelj, who has excellent qualifications for this position. He has extensive personal contacts in Slovenia, Europe, Australia, United States and with International organisations around the world including the World Bank and UNIDO. This network can be used for the benefit of members wishing to take advantage of it.

Through the Ljubljana bureau, similar associations in other countries (USA, Canada, UK, Germany, Italy, France, Switzerland, Austria, Argentina,) are being affiliated with the Australian organisation creating a very widespread business network.

MEMBERSHIP

There is no restriction on membership; any individual or company seeking to expand business links through the Association is welcome to join. Membership fees are as follows:

Corporate Member

Joining fee	$1000
Annually	$1000 (first year $2000)

Foundation Member (until end 1992)

Joining fee	$400
Annually	$400 (first year $800)

Ordinary Member

Joining fee	$200
Annually	$200 (first year $400)

Associate Member

Joining fee	$100
Annually	$100 (first year $200)

Subscription Member (non voting)

Annually	$50 (no joining fee)

BENEFITS OF MEMBERSHIP

- Members will have access to a data bank of information on enterprises in Slovenia.
- Members will receive a quarterly newsletter detailing economic information on Slovenia, trade opportunities in Slovenia (and in third countries as the network expands), details of investment projects, joint venture possibilities, regulatory changes and other information relevant to business.

- Members, other than subscription members, will have access to the Ljubljana bureau for research work, consultancy, servicing of trade enquiries, etc., the number of hours of free time available annually varies with the level of membership.

Corporate members	8 hours
Foundation members	8 hours
Ordinary Members	2 hours
Associate Members	1 hour

- Members, other than subscription members, will be eligible to seek election to the local or national board of the Association.

APPLICATION FORM

Name .....

Address .....

..... P/C .....

Tel .....

Fax .....

Telex .....

I hereby apply for .....

membership and enclose $ .....

Details of business interests:

.....

.....

.....

.....

.....

Poslali vam bomo vse prijavljene projekte udeležencev do 30. maja 1992. Prosimo označite projekte, ki vas zanimajo, tako da vam bomo lahko organizirali željene obiske in sestanke v času med 23. in 27. junijem 1992.

PRIJAVA POSLOVNIH INTERESOV

For further information
Write or fax to

National Secretary
IASDP
PO Box 2160
Canberra City ACT 2611
Australia
Tel / Fax: (06) 288 6115

Contact - John Falež
National Secretary
(06) 239 2775

New South Wales
Dusan Lajovic
Tel: (02) 604 5133
Fax: (02) 604 0096

Victoria
Viktor Baraga
Tel: (03) 764 1900
Fax: (03) 764 1461

Queensland
Martin Silec
Tel: (07) 366 6470
Fax: (07) 366 6470

West Australia
John Zadnik
Tel: (09) 322 4599
Fax: (09) 481 4777

Ljubljana Office
Dr Boris Cizelj
IASDP/MZSRP
61000 Ljubljana
Cankarjeva 1/4
Slovenia
Tel: (38 61) 219509, 216722
Fax: (38 61) 222125

VLADA
REPUBLIKE SLOVENIJE
PODPREDSEDNIK

Spoštovani,

V imenu slovenske vlade in kot predsednik Prireditvenega odbora za poslovno konferenco "Slovenija - vaš partner" vas iskreno vabim na to pomembno srečanje podjetnikov iz domovine in sveta. Posebno vabilo velja slovenskim podjetnikom v svetu in v zamejstvu.

Naša mlada država Republika Slovenija je sredi procesa prestrukturiranja in formiranja tržnega gospodarstva in prizadevamo si oblikovati zakonodajo in nove sodobne odnose, kapitalno osnovo, ter vse pogoje, ki so potrebni vašim in našim podjetjem za uspešno sodelovanje. V Sloveniji seveda ne začenjamo iz nič. Že v prejšnjem obdobju smo bili odprti v svet, večino mednarodnega poslovanja imamo z državami Evropske skupnosti in dobro poznamo države Vzhodne Evrope. Dosegli smo DP na prebivalca čez 5.500 USD, na mnogih področjih delamo s sodobno tehnologijo in imamo odlično zemljepisno lego, ki ekonomsko doslej ni bila ustrezno ovrednotena.

Deležni smo razumevanja in podpore mnogih držav, zlasti iz Evropske skupnosti in mednarodnih finančnih organizacij, vključno z Evropsko in Svetovno banko. Republika Slovenijo je doslej priznalo že 54 držav, kar je za nas vzpodbuda in obveza, da obnovimo in razvijemo naše gospodarstvo skozi nove, obojestransko koristne gospodarske vezi s partnerji v svetu. Pri tem posebej računamo na vas, dragi rojaki.

Prireditelji pripravljamo zanimiv program poslovne konference in vam bomo poslali večje število projektov, z interesom pa pričakujemo tudi vaše projekte in poslovne pobude.

Zagotavljamo vam, da bo naša vlada učinkovito pomagala, da se vaše pobude in dogovori uspešno realizirajo.

Upam, da se bom lahko junija na Bledu srečal z vami in vašimi poslovnimi prijatelji.

Ljubljana, 6.marec 1992

dr.Andrej Ocvirk
Podpredsednik

PRIJAVA POSLOVNIH INTERESOV

(prosimo, da izpolnite vprašalnik za vsak projekt posebej)

Kratek opis projekta (proizvoda, tehnologije):

Vrsta projekta:
- ☐ nov proizvodni obrat
- ☐ uvajanje novega proizvoda
- ☐ uporaba obstoječega obrata z spremenjeno ali novo tehnologijo
- ☐ prenos tehnologije
- ☐ odkup blagovne znamke (franchising)
- ☐ odkup patenta, licence
- ☐ svetovanje pri vodenju podjetja
- ☐ svetovanja na področju
  - • tehnologije
  - • trženja
  - • financ

Lokacija projekta:

Predvideni stroški projekta, oz. celotne investicije:

Ponudba proizvodov za prodajo na slovenskem tržišču:

Določitev agenta za R. Slovenijo za naslednje proizvode:

Interes za uvoz naslednjih proizvodov iz Slovenije:

Pripravljenost za prevzem predstavništva za slovensko podjetje:

Drugo:

Katere storitve v zvezi s sodelovanjem s Slovenijo potrebujete:
- ☐ poslovni kontakti
- ☐ pravni nasveti in storitve
- ☐ tržna analiza
- ☐ finančno svetovanje
- ☐ svetovanje pri nepremičninah
- ☐ drugo

Ime podjetja, naslov, telefon, fax:

Vaše ime in položaj v podjetju:

MZSRP - Biro Ljubljana
Cankarjeva 1/IV
61000 Ljubljana
SLOVENIJA

IME in PRIIMEK

SPREMLJEVALKA/EC

NASLOV

KRAJ in DRŽAVA

FIRMA, FUNKCIJA

TEL. FAX

PRIHOD ODHOD

Rezervirajte mi ENO/DVO posteljno sobo za ____ dni v hotelu
TOPLICE GOLF

DATUM PODPIS

SLOVENCI - ZNANSTVENIKI
in njihov prispevek avstralski skupnosti

A second skin holds new life

Jožica Paddle-Ledinek

Burns victims with horrific injuries now have a better chance of recovery as a result of pioneering work at Monash.

Cultured skin grown to order in the Department of Surgery at the Alfred Hospital is now saving lives in cases which only a few years ago would have been fatal. Patients can be given grafts of their own skin within three weeks, reducing the risk of infection and eliminating problems with graft rejection.

Over the past five years, Mrs Joanne Paddle-Ledinek's tissue-culture laboratory at the Monash Medical School has refined and modified a technique which allows virtually unlimited quantities of skin to be grown very rapidly from an original sample, even if it is contaminated with bacteria.

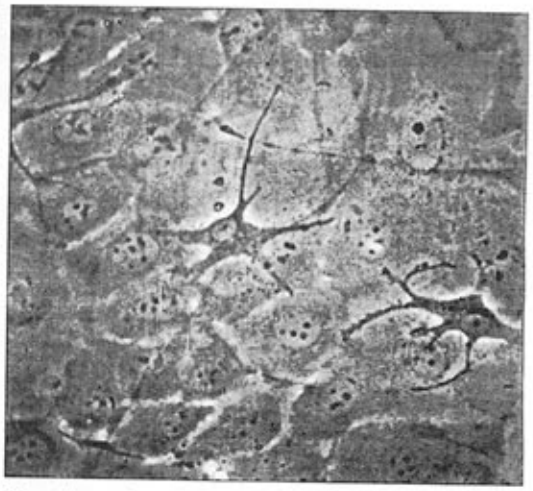
The school is the only tissue culture laboratory in Australia successfully using the method, originated by Rheinwald and Green in 1975 in Boston. Mrs Paddle-Ledinek and her assistant, Mr David Cruikshank, have achieved a 100 per cent success rate in growing skin for grafts, even from older patients whose skin cells grow more slowly than those of a younger person.

In the past two years they have been able to supply life-saving grafts to hospitals in Melbourne, Perth, Brisbane and Adelaide. The service grew out of the research work of the laboratory. Hospitals are charged a fee for materials and to cover some of the labour costs.

In one recent case 100 skin cultures – each about the size of an audio cassette tape – were grown from a piece of undamaged skin the size of half a postage stamp in only 19 days. This represents about a 3500-fold increase in area (see *Research Monash* for more details). The patient, who had suffered burns to 85 percent of the body, survived.

Mrs Paddle-Ledinek said, depending on the patient's age and extent of the burns, enough cultured skin for grafting could be grown in two to three weeks, while the patient was kept alive with a temporary graft.

"The life-saving benefits of the technique are enormous," she said. "With burns in excess of 60 per cent of the body you cannot use traditional methods; that is, taking skin from one part of the body and grafting it onto the wound.

The pioneering skin-culturing process preserves the melanocytes (shown above as star-shaped dark areas) which give pigment to the skin.

Growing skin, saving lives

Only a few years ago, victims of severe burns had little chance of survival; much less making a full recovery. But now a life-saving technique first developed in Boston and refined at Monash is giving them new hope.

In February this year a four-year-old boy was brought into a Perth hospital with horrific burns from the explosive combustion of a foam mattress that had caught fire as he played with matches in his bed. He had lost most of his skin because of third-degree burns to 85 per cent of his body.

A few years ago the boy would have had little chance of survival. This time, surgeons removed a two square centimetre patch of undamaged skin from near his groin, and flew it to the tissue culture laboratory in the Department of Surgery at the Monash Medical School, adjacent to the Alfred Hospital.

In an Australian first, the surgeons then grafted patches of skin donated by the boy's father onto his body to minimise the massive loss of body fluids and to provide a base for the cultured skin. Just 19 days later the boy was grafted with enough patches of cultured skin, grown in Melbourne from his original sample, to cover all the burned areas of his body – about 0.6 square metres.

Mrs Paddle-Ledinek went to Harvard Medical School in Massachusetts three years ago to discuss the latest developments of the method with one of its originators, Professor Howard Green, and to work in his laboratory.

During the past two years she and her assistant have grown 1060 grafts – seven square metres in all – for 21 patients. She has even been able to supply skin grafts for two patients, aged 82 and 84, suffering from leg ulcers. One of the refinements that Mrs Paddle-Ledinek has introduced to the technique is the judicious use of antibiotics to eliminate bacterial infection without compromising the overall growth rate.

The laboratory is the only one successfully using the technique in Australia. The beauty of the technique is that it allows burns victims to be given grafts of their own epidermis within less than three weeks. The immune system soon rejects temporary grafts taken from other human donors, even close relatives.

The skin is one of the most vital human organs; it is a permeable, two-way membrane that keeps essential fluids in, and keeps out parasites and pathogens like bacteria, fungi and viruses. Today, because there is a small but real risk that virus infections can be transmitted in skin grafts, there has been a move away from temporary allografts (the term applied to grafts from persons other than the victim).

Skin allografts require the immune system to be suppressed with cyclosporin, leaving the patient vulnerable to opportunistic infections. Unlike some other organ transplant situations, once the cyclosporin treatment is discontinued, the allograft is always rejected.

The alternative is to use a xenograft – a graft from another species – as a temporary dressing. The preferred xenograft is pigskin; after it is removed it leaves the exposed tissues ready to accept autografts of the epithelium, regenerated in large quantities by tissue culture.

Before the advent of the Green tissue-culture technique, human skin resisted all efforts to grow for any length of time in tissue culture. After just a few divisions, the keratinocytes – derived from the basal layer of the skin biopsy – would undergo terminal differentiation. In other words, they would stop dividing.

The technique revolves around the use of special 'nurse' cells called fibroblasts, which provide the right biochemical environment and a substrate on which keratinocytes are able to grow and divide.

Mrs Paddle-Ledinek says the nurse cells are a special line, called mouse 3T3 fibroblasts. The 3T3 fibroblasts are irradiated from cobalt-60 source at the Peter McCallum Cancer Research Institute, and undergo genetic changes that prevent them from dividing.

"Even if you do have a donor site, in such severe cases there's just not enough skin available to cover the wound. Until now, patients like this just didn't have a chance.

"Skin cannot be transplanted from one person to another. The human immune system soon rejects temporary grafts taken from other human donors, even close relatives.

"If the patient's immune system is suppressed by the use of drugs, the patient then becomes highly vulnerable to opportunistic infections. Victims of severe burns can also die from dehydration caused by massive fluid loss," she said.

"The sooner the patient receives a graft grown from their own skin, the better their chances of a full recovery."

Mrs Paddle-Ledinek said the laboratory may seek Federal funding for growing skin cultures if its workload increased to a point where it was affecting other research projects.

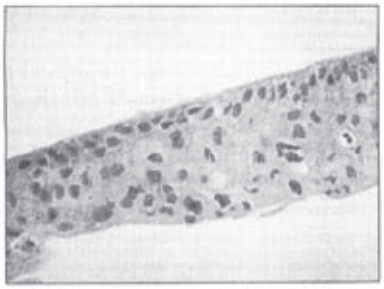

Figure 1.

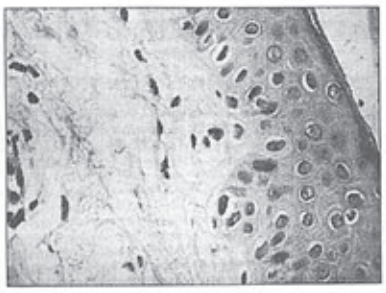

Figure 2.

Figure 1 shows a cross-section of cultured epithelium with a structure similar to the epidermis from which it was derived. The epitherial sheet shows a basal layer, two to three intermediate layers and upper layers of flattened cells. Figure 2 shows a cross-section of normal skin.

"Kadar mi poseg uspe, se mi zdi, kot da se je zgodil majhen čudež in sem s tem dala maj hen prispevek božjemu stvarstvu...".

Jožica Paddle-Ledinek

MONTAGE
NEWS FROM THE CAMPUSES OF MONASH UNIVERSITY
March–April 1992
Volume 3 • Issue 2 • 12 pages

RESEARCH

Life-saving skin grafts uncovered

When the cultured skin is grafted back on to the patient, specialised white cells from the immune system – called Langerhans' cells and T-cells – migrate from the wound bed and re-colonise the graft, re-establishing the new skin as the front line of the immune system

Another specialised cell type, the melanocytes (which secrete the anti-sunburn pigment melanin) survive the culturing process and regenerate with the new epidermis so that the cultured skin retains its original pigmentation. This was demonstrated in 1988 when a badly burnt young Aboriginal child received cultured grafts.

In the case of the Perth boy treated recently, five of the 100 flasks of cultured epithelium have been kept at the Monash Medical School laboratory, frozen in liquid nitrogen, to provide a basis for further skin culture growth. Over the next few years, the boy will require more skin grafts and perhaps cosmetic surgery. In this way, the culture process can supply unlimited amounts of skin to complete the patient's recovery.

Mrs Paddle-Ledinek pointed out that cultured skin grafts had also been used successfully in other situations, such as after the excision of a giant birthmark that covered 15 per cent of the body of a five-month-old child.

The fibroblasts form a layer in the flattened culture bottle, and secrete large amounts of growth hormones and cell-division agents called mitogens, which stimulate proliferation of human keratinocytes in the culture medium. The mouse fibroblasts also secrete a protein that deceives the human keratinocytes into believing that they are growing on a human dermis (the tissue immediately beneath the epidermis) so that they spread out in a sheet.

The medium in which the skin is grown contains a complex of nutrients, including foetal calf serum, Epidermal Growth Factor (EGF) and also tiny quantities of cholera toxin. The EGF increases the culture lifetime from 50 to 150 generations, whilst the cholera toxin increases the growth rate.

Depending on the age of the patient, the cells will double in area in about 24 hours. The growing keratinocytes can then be subcultured many times.

Ultimately, the cultures are allowed to form layers of cells, but it is only the bottom layer which continues to divide. This layered culture is similar to the original epidermis, except that it lacks hair follicles, sweat glands and sebaceous glands (these glands are formed in the skin not long after conception, and cannot be regenerated from keratinocytes).

Jožica Paddle-Ledinek, kdo v naši skupnosti je ne pozna? Prijazna, vedno nasmejana in pripravljena pomagati, kjer je potrebno. V zgornji reportaži iz časopisa MONTAGE , smo jo spoznali iz druge plati, ki nam je bolj nepoznana. Marsikdo se nam je bolj nepoznana. Marsikdo se še spominja, da je več let učila maturante slovenščine na "University High School".

Za resnim znanstvenim delom in poučevanjem slovenščine pa se skriva tudi dobra žena in skrbna mati dveh ljubkih otrok– Paula in Alenke. Tudi v njima so darovi, ki jih ne skrivata , temveč sta vedno pripravljena popestriti naše prireditve, še posebej s Slomškovo šolo in SNSom.

Spoštovana ga.Jožica, zahvaljujemo se vam, da smo lahko na vas ponosni in vas spoštujemo.

Paul in Alenka na eni od prireditev v Kew.
(prvi z leve Paul, zadnja Alenka)

Reportaža je povzeta po časopisu Monash University- MONTAGE.

PISMA BRALCEV PISMA BRALCEV PISMA BRALCEV

Draga Stanka,

Gospod Kodre piše v svojem pismu, da ga spreleti groza, kadar nekdo napada peterokrako zvezdo na slovenski (zdaj bivši) zastavi in da ima tudi Caltex tako zvezdo, pa je nihče ne napada. Morda si Celtex predstavlja, da napaja njihov bencin prometna vozila vseh petih celin. Mnogo ljudem pa pomeni rdeča zvezda kri, ki so jo boljševiške revolucije prelile po vsem svetu. Socialistom, kot pravi tudi g. Kodre, predstavlja zvezda željo, da vrinejo svojo revolucijo vsemu svetu, po vseh petih kontinentih.

Ta zvezda je prinesla zatiranje, izkoriščanje, ječe, izgnanstvo in smrt 50 milijonom , samo v bivši Sovjetski zvezi. Spreleti g. Kodreta groza za to? Se mar spomni na tisoče pobitih v Kampučiji, Kitajskem, Madržarskem, Češkoslovaški, Južni Ameriki in če kje? Se morda spomni dvanajst tisoč pobitih Slovencev po vojni? Se morda spomni, zakaj smo morali bežati tudi mi iz naše lepe Slovenije?

Ne, g. Kodreta je groza, ker bo zvezda izginila iz slovenske zastave. Rusi so sami vrgli ta madež s svoje zastave, še več, sovjetsko zastavo so vrgli v koš. Izginila je iz vseh bivših komunističnih zastav, le g. Kodre si jo želi na naši, slovenski zastavi. Seveda je Caltexova ostala, toda zato, ker nas ne spominja na smrt.

Tudi Hitler je ustanovil socialistično stranko, čeravno je imela pridevek nacional-socialistična. Stalin in Tito sta se šopirila s socializmom. G. Kodre pravi, da je beseda socializem isto kot ljubezen do ljudi, da je tovarištvo itd. Smešno! Vsi ti 'socialisti' so pobili opozicijo, ko so prišli na oblast. Je to ljubezen do ljudi? Je Kočevski Rog posledica take ljubezni? So morda Teharje? Slovenci smo postali enotni prav zato, ker smo se uprli tej socialistični ljubezni.

Socializem, po razlagi g. Kodreta, naj bi pomenil ljubezen, ki bi jo predstavljala rdeča zvezda. Zvezda se je obdržala samo nekaj desetletij in to z nasiljem. Križ, simbol resnične ljubezni, pa se je obdržal že 2000 let. V imenu zvezde so socialisti sredi noči podirali križe po vsej Sloveniji. Zakaj? So se morda bali resničnega simbola ljubezni? Je g. Kodre kdaj pomisli na to?

G. Kodre napada tiste Slovence, ki so se med okupacijo zatekali v ljubljansko pokrajino, ki je bila zasedena z Italijani. Za Slovence okrog Ljubljane so bili Italijani manj kruti kot Nemci. Dopustili so slovenski jezik in niso množično, točno kot piše C.C. v Katoliškem glasu, preseljevali ljudi. Seveda je bilo na Primorskem drugače, ker so Italijani šteli Primorsko za svoje ozemlje (Italijo). Razumem ogorčenje Primorcev nad italijanskim nasiljem, saj je bilo upravičeno, po vojni so pa Slovenci vseeno množično bežali v Italijo. Se je g. Kodre kdaj vprašal zakaj? Ali ni g. Kodre tudi eden tistih? Mu je italijanski režim nudil več kot jugoslovanski socializem?

G. Kodre tudi trdi, da je borba slovenskih partizanov bistveno vplivala na izid 2. svetovne vojne.) O tem zaenkrat še ni nepristranskih zgodovinskih dokazov, pričakujemo jih lahko kmalu, sedaj ko se o tem lahko odkrito govori. Po mnenju nekaterih zgodovinarjev je bilo nemških žrtev v Sloveniji manj kot 500. Po številu talcev se to lahko dokaže, saj je za vsakega Nemca moralo umreti 10 Slovencev.

Teh 500 ljudi je zato le malo vplivalo na izid vojne. Res pa je, da so z vsakim ubitim Nemcem, partizani obsodili na smrt deset nedolžnih Slovencev. Ni čudno, da je Kajuh pel: 'Samo milijon nas je, milijon umirajočih med mrliči.' Obstajala je nevarnost, da bodo partizani v imenu komunistične revolucije, obsodili ves slovenski narod na smrt. Kardelj je dejal: "Ni važno, če ostanejo le trije Slovenci, samo da so komunisti." Koliko Slovencev bi preživelo, če bi nemška okupacija trajala deset ali več let?

Med drugim g. Kodre citira sv.Avguština: "Edinost v vsem kar je skupno, svoboda v vsem kar je različno, pri vsem tem pa ljubezen." Škoda, da tega g. Kodre ni povedal komunistom že pred revolucijo. Zakaj ta nauk ponuja nam, ki ga poznamo? Ljubezen je možna v veri, toda komunisti so ravno vero absolutno odklanjali. V komunizmu je bila edinost samo med partijci, različnost so kaznovali z zaporom in smrtjo. Kje je bila torej ljubezen? Ljubezen, oz. navidezno in prisiljeno bratstvo in edinstvo je izbruhnilo v smrtno sovraštvo med Hrvati in Srbi.

Hvala Bogu, da so nas slovenski voditelji znali odtrgati od te ljubezni in rdeče zvezde.

Cvetko Faléž

Spoštovana urednica,
V decemberski izdaji 'Slovenskega pisma' na strani 10 ste objavili članek Emila Kodreta, ki ga namenja za 'spravo in pomirjenje med nami'. V tem, na hitro pogledanem, duhovitem dopisu, so vsaj dve debeli laži, ki meni in še komu poženejo kri v glavo.

Najprej hoče dopovedati, da ljubljanska pokrajina ni bila 'pribežališče za preganjane'. Zanima me, kako to utemeljuje. Jaz, ki sem v tem času živel tam vem, da je na tisoče ljudi pribežalo, pa ne v zavetje fašizma, ampak k svojim sorodnikom ali prijateljem. Med njimi je bila tudi moja, že pokojna, sestra z dvema majhnima otrokoma. Vsem je bilo zelo težko, vendar kako bi jim bilo v Šleziji, kamor so Nemci selili naše ljudi iz Krškega in Brežic.

Še bolj debela pa je ta, da je 'narod izbral rdečo zvezdo'. To je bila trditev Kardelja in najbrž je g.Kodre hodil v njegovo šolo, da mu ta fraza še vedno zveni v ušesih. Kakšna neumnost in to v letu, ko je toliko ljudi pokazalo odpor do teh simbolov komunizma. G.Kodre je najbrž tudi sam bežal stran, sedaj pa pojasnuje humanitarne, prijazne zvezdice. Meni taki ne bodo solili pameti in njihovi dopisi samo razburijo bralce.

Če hočete upoštevati moje mnenje, potem vrzite take dopise v koš, če pa že objavite, ker hočete pokazati DEMOKRATIČNOST, potem bi pa vi morali pripisati, da tak dopis ne pomeni, da se Uredništvo z njim strinja. Saj vem, da se neradi komu zamerite, ker ni mogoče vsem ustreči, pa vendar. Ko boste to prebrali, pa vrzite v koš.

I. Ahlin

Uredništvo: G.Ahlin kot vidite Vašega pisma nismo vrgli v koš, ker spoštujemo mnenje vsakega posameznika. Spustili smo le 'krepke izraze', ker pač ne sodijo v časopis. Seveda se opravičujemo, ker je pri rubriki 'Pisma bralcev' izpadel dostavek, da se Uredništvo ne opredeljuje do vsebine. Ker pa v tej deželi vemo, kaj pomeni Demokracija, zato bomo objavljali vsakršno pismo, pa čeprav vsebina ne bo vedno vsem všeč. Ravno v tem je pa svoboda mišljenja, kar je prejšnja slovenska oblast zatirala, kajne. Hvala, pa se še kdaj oglasite.

★★★★★★★★★★★★★★★★★★★

→ →

PISMA BRALCEV PISMA BRALCEV PISMA BRALCEV

Slovenci in obiski iz domovine.

–Poslošitev pri ocenjevanju tega ali onega naroda, bi ne smeli postavljati na posamezniku ali majhnem številu pripadnikov te ali one skupnosti. V vsakem narodu je mnogo dobrih in slabih ljudi.

Slovenci v Avstraliji večkrat ugotavljamo, da smo malenkostni, prepirljiv narod. Zakaj mislimo tako? Slabe izkušnje in razni spori med organizacijami, pripomorejo k takemu sklepanju. Dokler je vladal v domovini socializem oz. komunizem, smo se dajali "za" in "proti". Zid je padel. Smo mi kaj drugačni? Ne! Dvignili smo drugega z drugačno malto, a služi istemu namenu. Na eni strani pa je "Slovenski narodni svet", ki je nastal v času, ko so se v domovini pojavljale demokratične stranke in se je pripravljal Svetovni slov. kongres. Pravimo, da nas je v tej avstralski državi od osem do deset tisoč. V društva in v razne organizacije pa je vključena kvečjemu ena četrtina Slovencev t.j. okrog dva tisoč petsto ljudi. Ostali Slovenci uporabljajo svoje glave v druge namene. Ni pa rečeno, da so brezbrižni do slovenstva, do svoje domovine in dogodkov, ki se v njej odvijajo. To so dokazali 8.feb. letos.

Dan slovenskega kulturnega praznika "8. feb." je bil ovekovečen v obiskom Slov. obrambnega ministra gospodom J. Janšo. Obisk, sprejem in proslavo je organiziral "Slovenski narodni svet za Victorijo". Nekateri zastopniki društev in tudi njihovi člani so vabila odklonili. Pojavila se je skrita skrb. da ne bo dovolj Slovencev, da bi napolnili dvorano (Tawn Hall in Malvern). Saj je bilo neprijetno organizatorjem, pa tudi gostom. V zraku je visel duh po 'bojkotu', vendar ne proti ministru Janši, temveč proti organizatorjem.

Slovenci, ki iso vključeni v Slov. organizacije pa mislijo drugače. Njim se ne gre za metanje polen pod noge niti enemu taboru, niti drugemu. Njim se gre za tiho, pošteno srečanje človeka, ki je prišel iz daljne domovine. Osebno ga niso poznali, so pa slišali o njem in njegovem delu za samostojno Slovenijo v boju proti neprimerno večji sili.

Prišli so, da mu stisnejo roko, se mu zahvalijo za vse, kar je dosegel z enotno voljo in željo poštenih Slovencev doma in po svetu. Vstali o in mu burno zaploskali, ko je vstopil v dvorano. Zgledal je skoro premlad, za nalogo, ki jo je opravljal med 26. junijem in 10. julijem. Bil je svež in sproščen. Mnogo bolj, kot na tiskovnih konferencah v Cankarjevem domu ob napadu na Slovenijo.

Večer so začeli s kulturnim sporedom, ki ga je sestavila Dragica Gelt. Program je bil nadvse skrbno pripravljen. Vodila sta ga Stanka Gregorič v slovenščini in Stane Prosenak v angleščini. Gospa Gelt je najbrž porabila mnogo ur, da je iz Prešernovih poezij in Cankarjeve proze sestavila tako celovit in z a današnje razmere zelo aktualen program. Besede so bile žive kot da sta ta dva velikana bila prisotna in je njuna misel prihajala iz njunih src.

Avstralski gostje so lahko spoznali, da želja po slovenski samostojnosti ima svoje kali v davni preteklosti. Bo Slov. narod dovolj močan in buden, da jo bo obdržal? Ali bodo vodstva izgubljala energijo v sporekanju neštetih stranka, kot jo zgubljajo društva in organizacije v Avstraliji?

Po kulturnem programu so se vrstili govori zastopnikov avstralske vlade in vlade v senci. Obljubili so plodno sodelovanje med Avstralijo in Slovenijo, čestitali ministru Janši, ker so Slovenci dosegli svoj cilj brez krutega prelivanja krvi tisočerih ljudi.

Eden od senatorjev je dejal: "Gospod Janša, Vi niste le obrambni minister, Vi ste heroj Slovenskega naroda."

Prešeren bi si ne mogel zaželeti boljšega kulturnega večera. Škoda, da ga praznujemo na dan njegove smrti, ko se je telesno poslovil od nas. Pravim telesno, saj njegov duh je tako občutno med nami, da bi se ga lahko dotaknili, kot smo se ministra Janeza Janše.

Ivanka Škof

Spoštovana urednica.

Tudi v Queenslandu smo z veseljem sprejeli novico o priznanju naše Slovenije. Za marsikoga je ta pomemben dogodek sprožil praznično vzdušje. Komaj smo zvedeli o priznanju Evropskih držav, mi je že Stanka Gregorič iz Melbourna telefonirala in potrdila novico, da je tudi Avstralija priznala Slovenijo. Novica je potem hitro šla okrog. Pavla Marinovič kar ni mogla verjeti, da je res in je želela, da ji še enkrat ponovim. Napovedana zabava za naslednjo soboto, se je iz vinske trgatve spremenila v proslavitev priznanja Slovenije. Veselje vseh navzočih je bilo dosti bolj zgovorno, ker smo vsi težko čakali tega priznanja. Nekateri rojaki so šli proslavit v Nemški klub, saj gre Nemčiji velika zasluga pri tem pomembnem koraku, v katerem je igrala odločilno vlogo. V četrtek, 16.januarja je TV SBS lepo predstavila dogodek. Sreča, da sem posnel na video, ter lahko pokažem to dobro pripravljeno praznovanje Melbournčanov še komu drugemu. Videli smo pevski zbor, Anico Markič in našega predstavnika Marjana Kovača. Lepo je povedal, da je naš narod na to čakal dolga stoletja in mi smo si vse življenje želeli svobodne, samostojne in demokratične Slovenije. Doma sem razobesil Slovensko zastavo, da še tukajšnji domačini spoznajo njene barve in grb. Kdor je vprašal, kakšna zastava je to, sem mu lahko razložil. Iz Melbourna smo prejeli lično izdelane letake, ki v angleščini predstavljajo novo priznano Slovenijo. Vsem poznanim prijateljem in znancem- Avstralcem bom s tem letakom najlažje potrdil kar so že slišali. Nekateri Avstralci so me poklicali po telefonu, ko so na TV slišali za Slovenijo, ter nam čestitali.

Priznanje gre Dragi Gelt in Simonu Špacapanu za lično izdelane letake in posrečeno idejo. Nekaj jih bomo razposlali tudi v Mt.Iso in oddaljene dele Queenslanda.

Mirko Cuderman

UREDNIŠTVO:

Spoštovani bralci Slovenskega pisma, kot vidite z veseljem objavljamo Vaša pisma, mnenja in kritike. Prav skozi rubriko Pisma bralcev se najlepše kaže, da časopis berete in da vas vsebina zanima. Za nas, uredništvo, pa je Vaše sodelovanje pomembno, ker se na ta način vsebina popestri in postane bogatejša. Zato Vas, dragi bralci, vabimo, da se nam oglasite in pomagate oblikovati naš in Vaš časopis. Hvala za sodelovanje in pozornost.

OGLAS: Slovenski vdovec, univerzitetno izobražen, želim spoznati žensko v starosti 50 - 60 let, zaradi skupnega življenja. Imam zidano hišo, italijansko in avstralsko pokojnino.
Interesentke prosim, da mi pošljejo sliko in nekaj osebnih podatkov. Pošljite na uredništvo lista, pod šifro– Družica.

AKTUALNI INTERVJU Z LOJZETOM PETERLETOM

PO »OBRAČUNU« V SLOVENSKI SKUPŠČINI

Italijanski sindrom je že tu

Lojze Peterle

Predsednik vlade Lojze Peterle posebej za Slovenca odgovarja na vprašanja o skupščinskih glasovanjih o konstruktivnih nezaupnicah, o pomanjkanju pravne urejenosti in medijskih kampanjah.

■ G. Peterle, kako se počutite po zadnjih dogodkih v parlamentu?

Ja, občutki so bolj velikonočni; gre za nepotrebno politično kalvarijo, ki meni osebno in stranki prinaša točke. Po vseh izrazih naklonjenosti in podpore, ki presegajo okvire naše stranke, računam, da se bo članstvo dodatno okrepilo, kakor se je po glasovanju o Voljču. To je lepša plat medalje, slabša pa je ta, da država od te procesije mandatarjev nima nič; zlasti pa trpi naš zunanjepolitični ugled. Kaže, da so stranke pozabile na to državo. Taka je moja diagnoza. Mnogi govorijo o tem, da se morajo profilirati. Mislim na stranke, ki so bile prej v Demosu, zdaj pa ugotavljajo, da so se v Demosu utapljale. To me čudi, saj je vsaka od njih ohranila svoj profil in ga tudi razvijala. Menim, da ne zgubljajo identitete in profila, če se z drugimi trudijo za skupno postavljene cilje. Še vedno pravim, da so naredili demokrati veliko napako. V Demosu so povzročili razpoko, ker niso vztrajali v večinski koaliciji. To je pravi vzrok za izid glasovanja.

■ Zanimiva je izjava prenoviteljev, ki jo je v četrtek zvečer posredovala televizija: Bavčarja so podprli zato, da ne bi preveč »radikalno izgubil«.

SDP v tej rundi ni izgubljala, Bavčar ji je sicer prej jemal precej glasov in če so se zdaj obnašali »karitativno«, je to le višja oblika politične igre, ki pa ni v prid Bavčarju, prej SDP.

■ Zdi se, da je institut konstruktivne nezaupnice neke vrste kukavičje jajce, ki je bilo podtaknjeno v slovensko ustavo. Kaže, da so ga vkomponirali namenoma, da bi tako rešili nekatera »sporna« vprašanja.

Če je bil France Bučar tisti, ki je vztrajal pri taki ustavni ureditvi vprašanja konstruktivne nezaupnice, bi verjel v njegov iskren namen, da se to ne bi izrodilo, pač pa ohranilo v mejah resnosti. Težava je v tem, da imamo star poslovnik in vodstvo skupščine je krivo, da ga ne uskladi z novo ustavo. Navsezadnje je od sprejema ustave minilo že nekaj mesecev, zato bi bil lahko poslovnik že pripravljen. Manjka nam pravne urejenosti, načel, kako ravnati v takih primerih. Na to kažejo tudi proceduralni zapleti pred glasovanji. Če se bodo »procesije« konstruktivnih nezaupnic nadaljevale, bi se morali dogovoriti, ali naj jih obravnavamo dan za dnem, teden za tednom, ali pa naj od zadnje obravnave poteče določen čas - mesec, morda dva. Kot predsednik vlade moram reči, da to zelo slabo vpliva na ministre, saj izgubljajo motivacijo za delo. Po zadnjih dogodkih bomo spet štirinajst dni čakali, kaj se bo zgodilo. Nato pa spet vse znova. To na delo vlade nikakor ne vpliva pozitivno. Vse to pa se dogaja v času, ko bi morali uveljaviti ključne zadeve - priznanje, pomoč pri sanaciji bank; zakon o privatizaciji se tudi ne premakne.

■ Če ne bomo uredili instituta konstruktivne nezaupnice, se bomo znašli v italijanskem sindromu, kjer se nove vlade kar vrstijo, ne naredijo pa nič novega.

Zdi se, da zdaj ta razvoj pelje v kaotično, anarhično stanje, ki se ga da vedno opravičevati z legitimnostjo oz. legalnostjo. Mislim, da se je institut konstruktivne nezaupnice izrodil in nam dela samo škodo. Rekel bi, da ne gremo proti italijanskemu sindromu, ampak smo že v njem. To je že bolezensko stanje.

■ Mediji v zvezi z vami ustvarjajo umetno javno mnenje, ki ne ustreza resnici. Kako dopovedati ljudem, naj temu ne nasedajo?

Kampanja proti meni je zelo sistematična, kljub temu pa ugotavljam, da ima precej nasprotnih učinkov. Dobivam vse več izrazov podpore v pismih, po telefonu in v pogovorih. Vtis, ki sem ga dobil v stiku z ljudmi, je popolnoma nasproten temu, kar posredujejo nekateri mediji. Najraje bi vzel pot pod noge in šel od vasi do vasi, vendar tega ne morem narediti. Obsojen sem na medijsko politiko in na učinke neposrednih, osebnih stikov. Prepričan sem, da se bo na volitvah znova pokazalo, da se z medijskim terorjem ne da vsega doseči. Slišal sem, da se že organizira civilna pobuda v bran resnici.

P. B.

Po izglasovani nezaupnici Peterletu. Komentar k sliki: Le čevlje sodi naj ... ali pa si razlago poiščite sami.

Diplomatova razlaga razmer v Jugoslaviji

zanimivo!!

The Wall Street Journal je 21. februarja objavil pismo bivšega ameriškega veleposlanika v Beogradu Davida Andersona, ki ga je pisal svoji hčerki. V pismu ji razlaga svoje poglede, zakaj je prišlo do državljanske vojne, o Jugoslaviji in Jugoslovanih, kot jih je imel priliko spoznati med svojim službovanjem v letih 1981 do 1985. Sedaj je direktor Aspenovega inštituta v Berlinu. V marsičem se Anderson v svojem prispevku izkaže kot nepoznavalec razmer v bivši Jugoslaviji, kar daje slutiti, zakaj Amerika pravzaprav ne ve, kako bi se odzvala na zaostrene jugoslovanske razmere. Če namreč niti veleposlaniki ne razumejo bistva političnih zapletov, potem tega ne moremo pričakovati od drugih politikov. Vsekakor pa to ni najugodnejša ocena ameriškega političnega profesionalizma.

Objavljamo tudi nekaj odmevov na zapis Davida Andersona.

Sprašuješ, kaj se je zgodilo. Nekaj nesrečnih, žalostnih in celo tragičnih dogodkov. Tito je umrl leta 1980, 10 let prepozno. Ni mu uspelo zapustiti vladne strukture, ki bi funkcionirala in nobenih naslednikov. Leta 1971 in 1972 je odstranil srbske in hrvaške liberalce. Oni so bili zadnje upanje za vzpostavitev demokratičnega, manj dogmatičnega sistema vladavine. Z njihovim izginotjem se je dežela znova pogreznila v star sistem, ki so ga vodili bivši partizani in komunistični partijski aparatčiki. Problem večine opazovalcev in tudi mene je, da nismo spregledali ogromne škode, ki jo je Tito povzročil. Z notranjimi mahinacijami je oslabil Srbijo in Hrvaško ter tako pripravil pogoje za sedanje dogodke. Svojo napako je popravil z ustavo l. 1974, ki je vrnila več moči republikam. Srbom je s tem preprečil, da bi prevladali nad drugimi. S tem, ko je razdelil moči po republikah, pa vzporedno ni vzpostavil sistema odgovornosti zanjo. Ko je sam zapustil politično prizorišče, ni bilo več nobenega ustavnega »veziva«, ki bi lahko še obdržal enotnost Jugoslavije.

Gospodarske težave

Gospodarstvo je bila Titova druga glavna napaka. Jugoslovanski zunanji dolg v poznih sedemdesetih letih se je kopičil neusklajeno in nenadzorovano. Rezultat je bil, da je bila dežela v letih 79/80 na robu gospodarskega zloma. Zahodna pomoč je rešila problem le začasno (do približno leta 1986). Jugoslovansko pomanjkanje finančne in investicijske discipline je ponovno zaostrilo položaj, tako da so bile gospodarske težave leta 1988 katastrofalne. Inflacijska stopnja v začetku leta 1989 je dosegla 2500 odstotkov. Visoka inflacija se je zdaj v veliki meri ponovila. Zunanji dolg se je povečal, tako da Jugoslavija zunanjim posojilodajalcem dolguje več kot 15 milijard dolarjev. Vprašali se boste, ali je bil za sedanji razpad večnacionalne države kriv samo Tito, ki je oznanjal svojo komunistično ideologijo. Mislim, da Tito in njegova različica komunizma v širšem kontekstu nista bila najbolj pomembna ob vseh drugih dejavnikih pri južnih Slovanih. Seveda, z mnogo prekanjenosti je obdržal državo skupaj. Ideologija je priskrbela teoretsko podlago za izvedbo projektov, ki so bili povečini nezakoniti.

George Bush v Jugoslaviji

Bojim se, da je problem pri Jugoslovanih samih. So izprijena skupina ljudstev, ki so v obnašanju bolj podobna plemenom. Drug do drugega so sumničavi (večkrat upravičeno), na zunaj prijateljski, toda zelo cinični na znotraj. Vedno so pripravljeni za vojno ali spopad, ponosni so na svojo vojaško zgodovino in popolnoma nesposobni spopasti se s sodobnim svetom. Potovanje po Jugoslaviji pred izbruhom državljanske vojne je bila avantura. Kot se boš spomnila, smo vedno srečevali čudne ljudi, ujete v spone nekega časa. Ker sem romantik, sem užival ob povratku v zgodovino. Lahko sem si privoščil romantiko, razen kadar sem bil resni veleposlanik, jugoslovanski voditelji pa si je niso mogli privoščiti, ker so bili soočeni z umazanimi dejstvi

vsakdanjega življenja. Na primer, ko je Mednarodni finančni sklad pogojeval kredite, so se raje vračali v slavne partizanske dni in grozili, da bodo šli nazaj v gozdove in jedli listje, kot pa da bi se priklonili grozni mednarodni finančni instituciji pod »grozno« nadvlado Amerike, kot so bili prepričani. Zdaj smo v letu 1992 in Jugoslavija se razkriva, kot ti pišem. Zima se bo končala, poteklo bo obdobje prekinitve ognja, državljanska vojna pa se bo znova začela. Tokrat bosta vpleteni Bosna in Makedonija. Hrvatje in Slovenci so se zavedali, da so se spustili na nevarno pot, ko so prvič zahtevali neodvisnost. Zlasti Hrvatje so se zavedali, da 600.000 Srbov na Hrvaškem srbske oblasti v Beogradu ne bodo pustile nezaščitene. Res, Srbi so odreagirali kot je bilo pričakovati. Lahko bi razpravljali o tem, ali so bili res Hrvatje že na samem začetku izzivalni ali pa so Srbi prekoračili »mejo« s svojim nasilnim odgovorom. Odprto vprašanje je, če so imeli Srbi namen ustvariti Veliko Srbijo na račun Hrvaške. Ni pa dvoma o tem, da je toliko ljudi moralo umreti, trpeti in da je bilo toliko vasi in mest porušenih. Vse to se je zgodilo. Nemoralno (v najčistejšem pomenu besede) je bilo srbsko bombardiranje mest, kajti dobro so vedeli, da srbski prebivalci niso zahtevali zaščite (Osijek, Dubrovnik, Zadar). K vragu naj gresta obe strani. Toda to ni dovolj. Sprašujem se, če bosta ti republiki, ki sta obstajali toliko desetletij v miru in prijateljstvu, lahko znova vzpostavili prijateljske odnose in zaupanje kot v prejšnjih letih. Mislim, da jih ne bosta mogli. To je največja tragedija.

Tisti, ki so povzročili zlo v stari deželi južnih Slovanov, bodo v grob nesli zavest, ne le, da so ukazali pobijanje in rušenje v svoji domovini, temveč so povzročili tudi konec neurejene in zanemarjene strukture, kot je bila nekoč Jugoslavija. Za sabo so pustili prebivalstvo, ki bo ostalo razcepljeno in sovražno. To je bila karakteristika Balkana več stoletij. Moja stara mama iz Škotske, ki razume plemenska nasprotja tako dobro, kot jaz razumem Jugoslavijo, bi jih preklela. S to kletvico se lahko samo strinjam.

Ker se je Jugoslavija razdelila v tako veliko število malih držav, se lahko vprašamo, kaj sedaj. Odgovor bi bil: kaos, polom in gospodarski propad. Nobena od teh držav se ni sposobna zadovoljivo sama preživeti. Sodobnega državnega delovanja ni sposobna vzpostaviti celo domnevno uspešna Slovenija. Jugoslavija ni bila nikoli gospodarsko uspešna, vendar ji je vedno uspelo pobegniti pred krizo. Večina države ima zdaj težave ustvarjati kaj več, kot za golo preživetje.

Te male države se motijo glede svojega položaja v svetu. Vse želijo takojšnje mednarodno priznanje, delno zaradi ponosa, delno pa zaradi pričakovanja pomoči, kreditov, članstva v svetovni banki in Mednarodnem monetarnem skladu (da ne omenjamo Združenih narodov). Vse tudi pričakujejo, da bodo lahko kupovale orožje, da bodo lahko bolj uravnoteženo bojevale drugi del državljanske vojne s še bolj sodobnim orožjem. Končno, mnogi gojijo iluzije, da se bo Zahod bolj odločno odzval in preprečil nasilje. Npr. Slovenci in Hrvatje že govorijo, da se ameriška šesta flota že premika na Jadran z namenom, da potopi vsako ladjo, ki bo bombardirala obalna mesta. Američani naj bi tudi poslali z letali pomoč v orožju in jo odvrgli iz zraka. Nobenemu srbskemu letalu naj ne bi dovolili preleta nad drugimi republikami, zato, ker bo »Zahod« (ZDA) nadzoroval prelete in srbska letala.

Sodobne diplomatske metode

Kakšna naj bi bila vloga Zahoda, če sploh kakšna, v tej vsesplošni zmedi? Rad bi verjel, da se bodo ZN, ES, KEVS, Zahodnoevropska unija, ZDA, Nemčija, Francija ali združba večih zahodnih držav, pojavile z načinom kontrole in obvladovanja konflikta v nekdanji Jugoslaviji. Vendar ne bomo poslali nobenega zahodnega vojaka, da bi umrl za srbsko - hrvaške spore.

Sile ZN se bodo umaknile, ko se bo znova začelo streljanje. ES in KEVS ne bosta vojaško vpleteni. ZDA upajo, da bo ves umazan posel izginil. Nemci lahko pošljejo nekaj denarja Sloveniji in Hrvaški, toda zelo malo. Bolj aktivno angažiranje pa z nemške strani ne pride v poštev. Kot je izjavil nemški komentator, moramo samo počakati, da se bosta obe strani izčrpali, to je pobili med sabo, in potem bomo pomagali preživelim. Toliko o sodobnih diplomatskih metodah. Tako to zgodbo vidim jaz, vendar je ne bi bilo treba. Morali bi imeti bolj modro vodstvo v vseh republikah Jugoslavije, manj čustev in več zdrave pameti. Več boljše diplomacije s strani nezainteresirane Evrope in ZDA in pripravljenosti Jugoslovanov, da vidijo sodoben svet tak kot je. Toda nič od tega nismo zmogli. Ko opazuješ to deželo, kjer sem bil nekaj let doma (kar je bilo nekoč del mene), imaš razlog za žalost.

PISMA BRALCEV: ODMEV NA GORNJI ČLANEK

Jugoslavije ni več

Članek Davida Andersona je eno samo prevračanje besed. V članku poskuša osmisliti in dati moralni ugled prejšnji jugoslovanski federaciji z utemeljitvijo, da bi bila alternativa kup vojskujočih in ubobožanih držav. To je slab poskus zaupanja Bushevi administraciji, ki zavrača priznanje Slovenije in Hrvaške.

Slovenija je alpska država, ki je zgodovinsko povezana s srednjo Evropo. Njen narod je vedno cenil demokratična načela vladanja in je med najbolj pismenimi in izobraženimi narodi na svetu. To ni »sprijena skupina ljudstev plemenskega obnašanja«, kot ga želi v svojem skoraj rasističnem tonu oceniti Anderson.

Gre celo tako daleč, da podaja revizionistično zgodovinsko perspektivo Tita, ki ga opisuje kot heroja, ki je združil neobvladljivo množico preprostih ljudstev. Prava resnica je, da je bil Tito diktator, ki je brezobzirno vsilil komunistično obliko vlade Slovencem in si celo življenje prizadeval ohraniti mit o Jugoslaviji, ki je bila umetna »konfederacija« držav, ustanovljena na pogajanjih zmagovitih zavezniških sil ob koncu 1. svetovne vojne. Slovenska razglasitev neodvisnosti 25. junija 1991 je prvi poskus tega ljudstva, da bi ga svet končno priznal. Gospod Anderson seveda ni seznanjen s slovenskim gospodarskim čudežem, kjer Slovenci, ki predstavljajo osem odstotkov prebivalcev Jugoslavije, prispevajo 25 odstotkov bruto nacionalnega proizvoda.

Kljub njegovemu zagovarjanju »statusa quo« in povratka v »dobre stare čase« diktature in komunizma, se je Slovenija odločila, da bo pogumno nadaljevala neodvisno prihodnost z ali brez podpore ameriške vlade.

William Mahnič, Cleveland, Ohio

Primer zahodne hinavščine

Razlage g. Andersona so primer zahodnega etnocentrizma in hinavščine:

Prvič: nihče v bivši Jugoslaviji ne prosi, da pošljejo zahodne vojake, »da bi umirali zaradi srbsko-hrvaškega spora«. Hrvati in Slovenci samo prosijo za ameriško diplomatsko priznanje, resnica, ki jo g. Anderson niti ne omenja. Ostaja vprašanje, zakaj on vključuje, da je bilo za zahodne vojake (ameriške še posebno) čast, umireti v Zalivski vojni, ni pa čast, če bodo umrli za hrvaško in slovensko demokracijo.

Drugič: odpraviti vse Jugoslovane kot »perverzne«, »plemenske« in »nesposobne se spopasti s sodobnim svetom« je brezsrčna označitev. Gotovo si mnogi Jugoslovani želijo pridružiti zahodni sferi kulturnih vrednot in demokracije. Kako naj si drugače razlagamo mnoge proglasitve neodvisnosti z razvalin Titovega komunističnega režima?

Tretjič: klicati prekletstvo na obe strani

(hrvaško in srbsko) je isto, kot če bi rekli, da je hrvaška »provokacija« enaka v svoji nemoralnosti dokumentiranim srbskim grozodejstvom do civilnega prebivalstva. To je nesmisel. Je isto, kot če bi enačili tragedijo Židov s Hitlerjevo končno rešitvijo. Predpostavljamo seveda, da soglašamo s Hitlerjem, da so Židje izzivali naciste. Ni načina, da bi opravičili ali razumsko pojasnili srbski pokol civilistov s tem, da bi obtožili Hrvate.

Stjepan G. Meštrović, prof. sociologije, A&M univerza v Teksasu

Andersen naj gre k vragu!

Bolj primeren naslov članka g. Andersena bi bil: Diplomat poskuša opravičiti napake ameriške politike do bivše Jugoslavije. Da parafraziram g. Andersona: naj gre k vragu on in naše zunanje ministrstvo. Ko je bil on ameriški veleposlanik v Jugoslaviji (1981 do 1985), je imela ta največje število zapornikov zaradi ugovora vesti na prebivalca, večina od teh je bila Hrvatov in s tem je bila Hrvaška najbolj preganjana država. Tega g. Anderson seveda ne omenja.

Sedaj je preplah v zunanjem ministrstvu. Članek v New Republic dne 24. februarja (ki smo ga tudi mi objavili v prevodu v eni od Sobotnih prilog, op. ur.) razkriva globino korupcije in neprofesionalizma v zunanjem ministrstvu. Cela zgodba bo šele prišla na dan. Že znana dejstva lahko predsedniku Bushu onemogočijo, da bi bil ponovno izvoljen. Sedanji genocid nad Hrvati bo lahko sporno vprašanje na domačih volitvah.

Poskus, da bi zmanjšali škodo, je pravi vzrok veleposlanikovega pisma svoji hčeri prek Wall Street Journala.

Lilian Axelrod, Los Altos, Kalifornija

Milošević na zatožni klopi

Kako francoski filozof in publicist Alain Finkielkraut gleda na razmere v nekdanji Jugoslaviji – Je Evropa zamudila svojo veliko priložnost?

Francoskemu filozofu Alainu Finkielkrautu, glavnemu uredniku revije »Le Messager européen« in velikemu zagovorniku slovenske in hrvaške odločitve za demokracijo, smo zastavili vprašanje, zakaj se je v sedanji vojni, ki besni na Balkanu, tako brez zadržkov postavil na stran Hrvatov.

»Zato, ker je po moje demokratičen tisti, ki verjame v načela demokracije. Prvo načelo demokracije pa je samoodločba narodov. Hrvati so se s 94 odstotki glasov odločili ne za vojno s Srbijo, temveč za neodvisnost. Kljub tako jasno izraženi volji je Miloševićeva Srbija napadla Hrvaško, pravi Finkielkraut.

– Govorite o srbski diktaturi in »Srboslaviji«. Ali obstajajo samo dobri Hrvati in slabi Srbi?

»Ne gre za to. Tudi v Srbiji obstajajo pogumni nasprotniki režima, ki obsojajo zločinsko Miloševićevo politiko, a nimajo pravice do besede. Jugoslovanske zadeve ni mogoče omejiti na srbsko-hrvaški konflikt. Politična realnost je v tem, da se Srbija od leta 1987 diktatorsko in imperialistično vede do drugih republik. Vojvodina je izgubila svoj avtonomni status, Kosovo je podrejeno apartheidskemu režimu. To je povzročilo preplah v vsej Jugoslaviji. Bogdan Bogdanović, nekdanji beograjski župan, ki se mora danes skrivati, je dejal, da Miloševića zadene odgovornost za vojno in da bi ga bilo treba postaviti pred mednarodno sodišče.«

– Vendar obstajajo tudi resnični problemi z manjšinami in mejami!

»Že res, toda od začetka konflikta je hrvaška vlada zaman ponujala spravo in kompromise, zaradi česar jo danes hrvaška skrajna desnica ostro kritizira. Ob brionskem sporazumu julija 1991 je bila Hrvaška za to, da prestavi razglasitev nedovisnosti, če se v zameno za to zvezna vojska umakne z njenega ozemlja. To se ni zgodilo. Prav tako je bila odpravljena blokada vojašnic, vojna pa se je potem še okrepila. In nazadnje: Hrvati so slovesno zajamčili pravice srbski manjšini in sprejeli evropski nadzor nad tem svojim početjem. Vse je bilo zaman, kajti problem srbskih avtonomistov ni manjšinski problem. Ne zahtevajo jamstev zakonite manjšinske pravice, marveč zahtevajo priključitev k veliki Srbiji. Problem spominja na problem sudetskih Nemcev. Jugoslavija, kakršno hoče Milošević, je 'en narod, ena država', ali če zaradi boljšega razumevanja povem po nemško, 'ein Volk, ein Reich'.«

– Napadate münchenski duh, ki da se širi po Evropi. Kaj bi lahko in kaj bi morala storiti Evropa?

»Veliko bi lahko naredila – še pred konfliktom – da bi rešila Jugoslavijo. Razumeti bi morala, da Jugoslavija ni centralistična država, temveč asociacija narodov, katerih vsak ima svojo identiteto in obstoj. Dokler je še bil čas, bi Evropa lahko tudi podpirala načrt za konfederacijo suverenih držav, kot sta ga predlagali Hrvaška in Slovenija. Razkrinkati bi morala vzpon hegemonizma, ki se je začel leta 1987 z Miloševićem, in ustavni državni udar, ki ga je izvedel. Škandalizirala se je nad izjalovljenim državnim udarom v ZSSR, potrdila pa je posrečeni puč Srbije! Evropa je s politiko preračunane nemoči omogočila agresorju, da se je mirno lahko šel umazano vojno. Na žalost je bila Francija med prvimi v takšni politiki.«

DOMINIQUE AUDIBERTI

»Le Point«, Pariz

SLOVESNOSTI V ŠESTIH UČNIH CENTRIH

Zapriseglo 2300 slovenskih vojakov

Po zaprisegi še podpis slovenskega vojaka Foto: S. Mejak

⇨ Vesna Tripkovič

Ljubljana — Prva generacija slovenskih vojakov, ki je na začetku tega meseca začela s sedemmesečnim rednim usposabljanjem, je v soboto slovesno zaprisegla v šestih slovenskih učnih centrih.

Slovesnosti ob zaprisegah so se poleg staršev in svojcev udeležili tudi najvidnejši predstavniki slovenske oblasti in republiškega štaba za teritorialno obrambo. V učnem centru v Slovenski Bistrici je 300 vojakov iz 12 slovenskih občin zapriseglo pred predsednikom vlade Lojzetom Peterletom, vojake pa sta pozdravila tudi član predsedstva dr. Dušan Plut in general Janez Slapar. V učnem centru Moste, kjer je potekala osrednja slovesnost, je obrambni minister Janez Janša vojake pozval, naj svoje uniforme nosijo svečano in dostojanstveno, saj je slovenska teritorialna obramba sila, ki ima nalogo braniti ozemeljsko celovitost, neodvisnost in samostojnost mlade slovenske države.

Pomoč pride le, če se najprej boriš

iz ‚SLOVENCA' sam

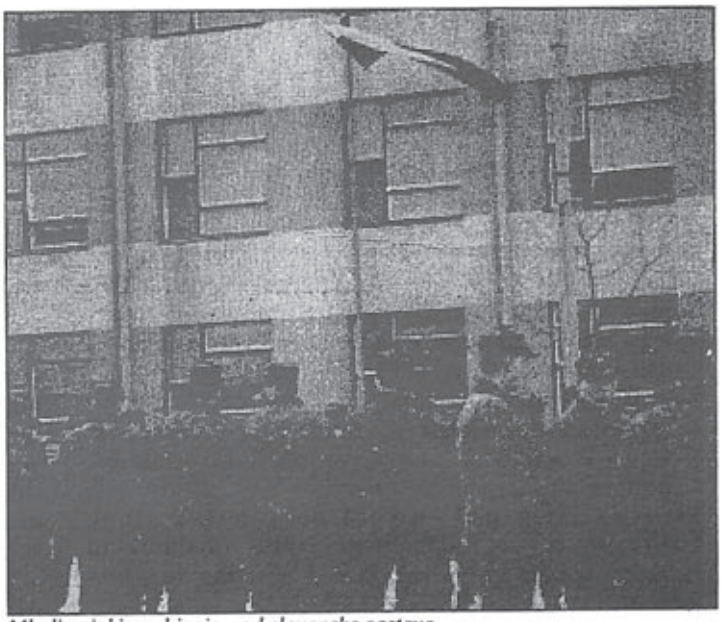
⇨ Vesna Tripkovič

Ljubljana — V vseh šestih učnih centrih v Sloveniji je v soboto ob 10. uri zapriseglo 2300 mladih vojakov. Predsednik predsedstva Milan Kučan je ob tej priložnosti v učnem centru v Mostah izrazil upanje, da vojakom pridobljenega znanja vendarle nikoli ne bi bilo treba uporabiti.

Na osrednji slovesnosti v Mostah sta 600 vojaških obveznikov iz 25 slovenskih občin pozdravila obrambni minister **Janez Janša** in predsednik predsedstva Republike Slovenije **Milan Kučan**. »Slovenija ne bo postala vojaška država. Kljub temu pa smo dolžni poskrbeti za svojo obrambo, dokler ne bo učinkovitega evropskega sistema kolektivne varnosti, v katerega se bomo povezali. Lanska vojna je dokazala, da lahko računaš na tujo pomoč le, če se najprej braniš sam,« je poudaril **Milan Kučan. Janez Janša** pa je opozoril vojake, naj svoje usposabljanje jemljejo resno, saj se moramo zavedati nevarnih kriznih žarišč v naši bližini. **Janša** se je zahvalil staršem, ki so svoje otroke zaupali oboroženim silam slovenske države. Slovesne zaprisege v Mostah sta se udeležila tudi notranji minister Igor Bavčar ter predsednik skupščinske komisije za obrambo Ivan Kuhar.

V vseh učnih centrih se bo usposabljalo okoli 2300 mladih vojakov. Usposabljanje v učnih centrih bo trajalo tri mesece, nato pa se bo nadaljevalo še trimesečno dopolnilno usposabljanje v borbenih enotah. Predsedstvo, kot vrhovni poveljnik slovenskih oboroženih sil, pa lahko vojaško obveznost skrajša za mesec dni.

Približno 400 vojakov v učnem centru v Kranju je slovesno zapriseglo ob navzočnosti predsednika slovenske skupščine dr. Franceta Bučarja ter ministra Kacina. 500 vojakom na Vrhniki je zaželel uspešno usposabljanje član predsedstva Ivan Oman, v Cerkljah dr. Matjaž Kmecl in v Postojni Ciril Zlobec. V vseh šestih učnih centrih je prevladovalo ponosno vzdušje, saj se usposablja prva generacija vojaških obveznikov za obrambo neodvisne Republike Slovenije.

Mladi vojaki se zbirajo pod slovensko zastavo.

ŠOLSTVO

RAZPIS ŠTIPENDIJ
Vlada Republike Slovenije

r a z p i s u j e štipendije za Slovence Zunaj Republike Slovenije in njihove potomce za študijsko leto 1992/93.

Razpisane štipendije so za naslednje vrste študija:

1. Dodiplomski študij na univerzah v Sloveniji (za kandidate, ki so ob vpisu praviloma mlajši od 25 let).

2. Krajše izpopolnjevanje od treh do 12 mesecev s prednostjo na področjih slovenskega jezika, etnologije, kulturne, socialne in politične geografije, muzikologije, umetnostne zgodovine in zgodovine za diplomante višjih oz. visokih šol.

3. Podiplomski študij na univerzah v Sloveniji (za kandidate, ki praviloma niso starejši od 28 let in ki so v dodiplomskem študiju dosegli povprečno oceno najmanj 8).

4. Celoletni intenzivni tečaj slovenskega jezika za tujce.

Na kandidatovo željo mu lahko zagotovimo bivanje v študentskem domu.

Štipendije so namenjene študentom slovenskega porekla, ki so pripravljeni po povratku v države, kjer živijo, aktivno sodelovati pri ohranjanju slovenskega jezika in širše kulturne dediščine, sodelovati pri vzpostavljanju vsestranskih stikov z Republiko Slovenijo, predvsem v krajih z večjim številom slovenskih ljudi in njihovih potomcev.

Vse prijave morajo obsegati:

– lastnoročno napisano prošnjo z utemeljitvijo (namen študija i.p.), življenjepis (z opisom dosedanjega šolanja in dela v slovenskih organizacijah in ustanovah),
– Rojstni list (fotokopijo),
– priporočilo slovenskega društva, v katerega je včlanjen kandidat ali njegovi starši in ostala ev. priporočila.

Samo za študij pod točko 1 poleg tega še: fotokopijo spričevala zaključnega izpita (mature) in razredna spričevala srednje šole z navedbo vseh predmetov.
Samo za študij pod točko 2 še: fotokopijo diplome višje ali visoke šole.
Samo za študij pod točko 3 še: fotokopijo diplome, priporočilo fakultetnega učitelja ustrezne stroke, program in smer študija ter potrdilo o povprečni oceni dodiplomskega študija.

Prošnjo in navedene dokumente pošljite do 15.6.92 na naslov: Ministrstvo za šolstvo in šport, Ljubljana, Župančičeva 6, Slovenija, tel. (0)61/153 335, int. 38, št.faxa: (0)61/153 304.

V imenu Vlade Republike Slovenije

prof.dr. Peter Vencelj
Minister
za šlostvo in šport

dr.Janez Dular
Minister
za Slovence po svetu
in narodnosti

SCHOLARSHIP OFFER
The Gevernment of the Republic of Slovenia

invites applications for scholarships for Sloveniens living abroad and/or their children for the 1992/93 school year.

The scholarships are offered for the following types of study:

1. Undergraduate studies at a university in Slovenia (for candidates who are under 25 years of age upon registration).

2. Shorter three–month to one–year specialized courses for college and university graduates with priority given to the fields of Slovenian language, ethnography, cultural, social and political geography, musicology, art history, and history.

3. Postgraduate studies at a university in Slovenia (for candidates who are not older than 28 years of age and who have achieved a minimum 80% average in their undergraduate studies).

4. One–year intensive course in Slovenian language for foreigners.

Upon candidates ' request, we can guarantee room and board in a student dormitory.

The scholarships are intended for students of Sloveian descent who are prepared upon their return home to cooperate actively in the preservation of the Slovenian language and wider cultural heritage and to cooperate in the establishment of many–sided contacts with the Republic of Slovenia, primarily in areas with larger numbers of Slovenians and their children.

All applications must be accomparied by:

– A handwritten statement including purpose of study and an autobiography including a description of previous studies and involvement in Slovenians organizations and institutions;

– Birth certificate (photocopy);
– References from Slovenians associations in which the candidate or his parents are members, and other relevant letters or reference.

In addition for study under point 1: photocopy of final examination marks and a complete secondary school transcript.
in addition for study under point 2 : photocopy of college or university diploma.
In addition,for study under point 3: photocopy of diploma, reference from professor in relevant field of study, outline of program and field or specialization, and transcript of undergraduate studies.

Application and required documents must be sent by June 15, 1992, to: Ministry of Education and Sport, Župančičeva 6, 61000 Ljubljana, Slovenia, tel.(0)61 153 335, int. 38; fax (0)61 153 304.

For tge Government of the Republic of Slovenia.

Prof.Dr. Peter Vencelj
Minister of Education and Sport

Dr.Janez Dular
Minister of Slovenians Abroad and National Minorities in Slovenia

PRIROČNIK
"UČIMO SE SLOVENSKO - LET'S LEARN SLOVENIAN"

Vesela novica:

Odbor Slovenskega narodnega sveta Viktorije je sklenil, da prevzame pokroviteljstvo in s tem pomaga, da bo priročnik za učenje slovenščine najmlajših končno lahko prišel med otroke.

Magda Pišotek, Marija Penca in jaz smo iz srca hvaležne odboru Slovenskega narodnega sveta Viktorije, patru Baziliju in tudi vsem posameznikom, predvsem upokojencem, ki so do sedaj že darovali, ko so bile naše prošnje neštetokrat objavljene na radijskih postajah 3EA in 3ZZZ. HVALA VAM!

Prijetno so nas presenetili tudi fantje "Big Ben Hit Quartet-a", ko so nam zapustili lepo število kaset - dobiček od prodaje 80ih njihovih najboljših kaset.

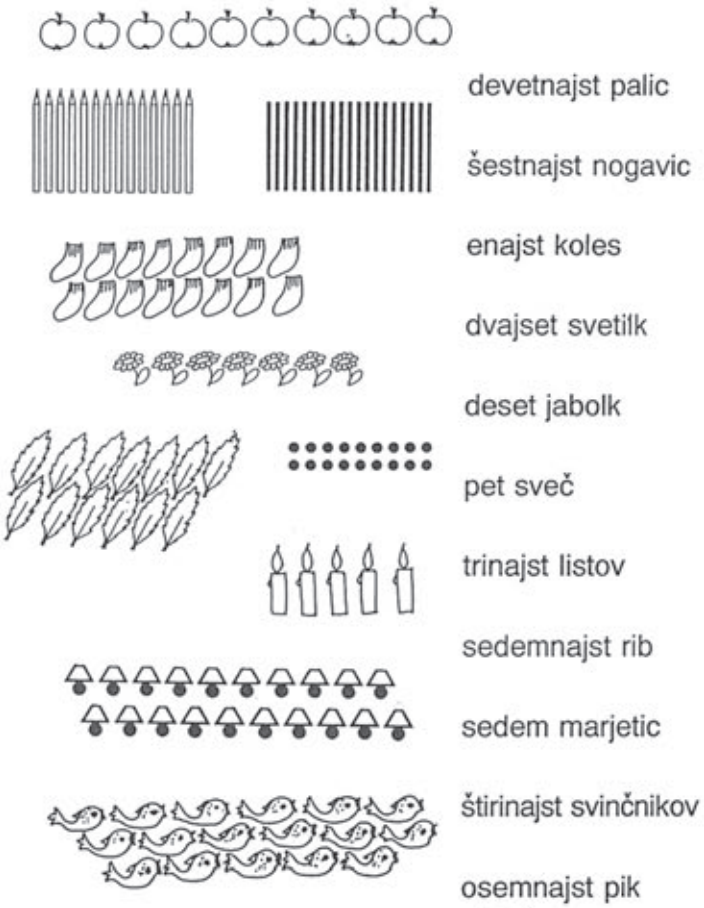
Ganjene smo in čutimo se počaščene, da so slovenski umetniki na svetovni višini čutili, da je tako delo pomembno za slovenske otroke.

Zelo smo hvaležne.

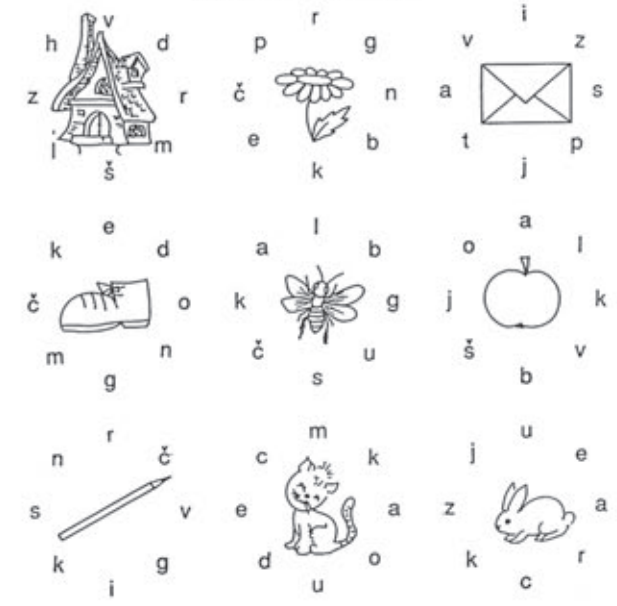
HVALA VSEM.

Draga Gelt, Magda Pišotek in Marija Penca
14. aprila 1992

Poveži slike in besede
Match pictures to the words

Ponovitev abecede
Revise the alphabet

Poišči začetno črko
Find the beginning letter

JEZIKOVNI KOTIČEK

PREVZETE BESEDE

Marta Skrbiš
Profesorica slavistike
Adelaide

Vsak jezik je "pomanjkljiv", zato prevzema nekatere besede in besedne zveze iz drugih jezikov. To ne pomeni, da je jezik reven, ampak se s prevzemanjem še bogati. Besede, ki jih jezik prevzame, imenujemo prevzete besede.

Nekatere prevzete besede so prišle v jezik že davno, tako da danes niti več ne čutimo, da niso domače, npr. kultura, avto, vojna.

Prevzete besede si slovenski knjižni jezik prilagaja glede na izgovor in pisavo, glede na obliko in rabo. V pisavi nekatere popolnoma posloveni (miting, džezva), nekatere pa le deloma(jazz, show).

Vrste prevzetih besed:

1. Izposojenke – te so popolnoma poslovenjene: kultura, sladkor, miting, avto,...
2. Podomačene besede – to so lastna imena tujega izvora: Zevs, Gutsman, Šmid, Petrarka,...
3. Tujke – so samo deloma poslovenjene: to pomeni, da jih po slovensko sklanjamo: jazz(jazza, jazzu,...), show(showa, showu...).
4. Polcitatne besede – so deloma poslovenjena lastna imena: Shakespeare(Shakespearja, Shakespearju,...), John (Johna, Johnu,...),...
5. Citatne besede – te pišemo in izgovarjamo tako kot se pišejo in in izgovarjajo v jeziku iz katerega prihajajo: Herr, first lady, Panta rei,... Teh ne moremo pregibati (sklanjati) po slovensko.

Pa poglejmo kako se v slovenščini obnašajo tuja lastna imena.

1. Imena bitij – pisno načeloma ohranjamo tuja imena takšna kot so v izvirniku. Podomačujemo le v naslednjih primerih:
   a) imena iz grško rimske kulture: Ezop, Plaut,...
   b) imena vladarskih rodovin: Burboni, Luksemburžani,...
   c) svetniška imena: Frančišek Asiški, Franc Ksaver,...
   d) v slovenščino prevzeta imena in priimke: Jožef, Marija, Karmen, Švajger, Štern, Popovič,...
   e) imena pripadnikov narodov,...: Avstralec, Francoz, Parižan,...
2. Zemljepisna imena – podomačeno pišemo:
   a) država: Poljska, Švica, Teksas,...
   b) celine: otoke, polotoke: Avstralija, Evropa, Kanarski o.,...
   c) oceane, jezera, morja, reke (ne vse): Atlantik, Donava, Baltik,...
   d) gorovja in gore: Pireneji, Kilimandžaro,...
   e) nekatere bolj znane kraje: Firence, Pariz, Čikago, Ženeva,...

Nekatera imena pa kar prevedemo v slovenščino: Sueški prekop, Dunajsko Novo mesto, Peta avenija, Bela hiša,...

Prevzete besede v slovenskem knjižnem jeziku izgovarjamo z glasovi in naglasom našega jezika. Npr. Koln izgovorimo kot Keln in ne kot bi ga Nemci. Za primer navajam še izgovor nekaterih prevzetih besed iz angleščine.

Angleško: meeting, Weekend, charter, juice, cauch, nylon , quiz, hobby, jersey, combine,...

Slovensko: miting, vikend, čarter, džus, kavč, najlon, kviz, hobi, džersi, kombajn,...

Nasprotje prevzetih besed pa so domače besede, ki jih poznamo že iz praslovanskih časov ali pa so nastale že v slovenskem jeziku samem.

Za naslednjič nam torej ostane pisava imen z veliko in malo začetnico, kar marsikomu povzroča hude glavobole.

Pod južnim križem

Bert Pribac: Prozorni ljudje. Pesmi izbral Tone Kuntner. Mladinska knjiga (Nova slovenska knjiga), Ljubljana 1991.

Ko v zadnjem času slovenske založbe predstavljajo občinstvu v matici zamolčane in pozabljene, v vsakem pogledu »preklete« avtorje, ko snemajo tančico anateme, ki so jo varuhi ideološke čistosti pregrnili preko tolikih imen, je vsaka nova knjiga svojevrstno presenečenje. Ne le zato, ker vsaka razkriva neko posebno človeško usodo, hkrati pa vsaka na novo potrjuje misel o mejah jezika, ki so tudi meje (pesnikovega, človekovega) sveta, marveč ker se z vsako novo izdano knjigo zaokroža in izpopolnjuje podoba slovenske poezije. Njena različnost, bogastvo pesniških načinov, vse tisto, kar jo postavlja na tako odlično mesto v sodobni slovenski literaturi, ni le potrjena, marveč tudi na novo pretehtana.

Usoda Berta Pribca je čisto posebna: pripada emigraciji, ki je to postala v trdih svinčenih letih, tam proti koncu petdesetih. Ker je odklonil, da bi sodeloval v veličastni zgradbi rdečega policijskega ovaduštva in špickljanja, mu je preostal samo beg čez mejo, kar najbolj daleč, na poslednji kontinent. Z begom sta ga v domovini zagrnila molk in pozaba, čeprav, kot piše v spremni besedi dr. Matjaž Kmecl, že površno listanje po tedaj ugledni reviji mlade literature »Mlada pota« pokaže, da je bil Pribac že tedaj obetavno ime.

In v uvodni pesmi tega izbora, **Prihod v Broadmeadows,** lahko preberemo: *Prispel sem v to deželo na Boeingu 707/ v nekem vetrovnem somraku pred mnogimi leti/ skupaj z ženo in otrokom,/ ki je utrujeno jokal v njenem naročju./* Zgodba, kot tisoče drugih, a vendar drugačna: prelita v hrepenenje, dvom, žalost in otožnost človeka, ki mu je usoda namenila eksil. A pesniki ne bi bili pesniki, če ne bi tudi v terri incogniti pustili svojih odtisov in začrtali svojih meja: njegova zbirka **Bronasti tolkač** (1962) je prva slovenska knjiga, natisnjena v Avstraliji; izdal je še zbirko **V kljunu golobice** (1973), v osemdesetih letih pa se je že smel pojaviti tudi v matičnih revijah (potem ko je objavljal v vseh pomembnih emigrantskih periodikah).

Po objavah »za pokušino« v antologijah **To drevo na tujem raste** Cirila Berglesa in **Dve domovini/Two Homelands** Barbare Suša (oboje 1990), je zajeten izbor **Prozorni ljudje** soočenje z matično kulturo po skoraj treh in pol desetletjih. Hkrati gre tudi za soočenje s koreninami, ki so ostale pri Pribcu v istrski zemlji in melosu (rojen 1933 v Sergaših nad Izolo) poganjki, ki so se naselili in razrasli v vedno spreminjajoči, povsem drugačni avstralski pokrajini. Dva svetova, dve podobi prostora in časa in ena pesniška konvivenca: za ceno mnogih razočaranj in iskanj, odpovedi in slutenj. Pribčeva poezija se tako odkriva, kot piše Kmecl, »ne več kot gregorčičevstvo, temveč [kot] kocbekovstvo«, verz postane posoda pesmi v pravem pomenu besede, narekuje ji ritem in zven, barvo in okus. Pesem **Samote, samote** začenjajo verzi: *Nihče ne moti grozel mojih samot/ po travah ožganih od slanel zgodnje spomladi...* in »groza samote« se kar naprej pojavlja kot stalnica njegove poezije, le ta se iz začetnega domotožja **(Sanjam o domači vasi),** občutja desetništva, izkoreninjenosti, začudenja nad novimi kulturnimi vzorci vedno bolj obrača k vprašanjem refleksije pesniškega opravila in sveta, v katerem nastaja, tudi kot pristen, neponarejen stik z metafiziko (pesmi **Ne sodi me, o gospod, Molitev za sodni dan, Bič nad kaminom, Militev, Bronasti tolkač idr.)** Ta lok govori v prid tezi, ki jo postavlja dr. Kmecl, »gre za samosvojega, poetično izdelanega, občutljivega pesnika slovenskega in ontološkega pojmovanja izseljenstva«. Z drugimi besedami: Bert Pribac je taka pesniška osebnost, ki v eksilu ne raste samo iz tragičnosti dvojne izgube: domovine in jezika, marveč se utemeljuje kot varuh tistih vrednot, ki jih noben eksil ne more uničiti. Primer takega pesniškega razpoloženja, nemala kar moralne pesniške drže, je pesem **Dokler se giblje ta krog:** *Duh je tisti,/ ki plava visokol nad dolinami snovi/ in ve zanjo,/ ki vse objemal in vse božal z ljubeznivo rokol ustvarjanja in večnosti.//*

Značilna je tudi Pribčeva erotika (cikla **Desetnika** in **Božična tihožitja**), ki kaže, da imamo v Avstraliji pesnika silovite domišljije in nežnega upesnjevanja »mejnih« stanj, ko človek najbolj zahrepeni po sočloveku – z njo se zaokroža podoba pesnikovega tri desetletja dolgega snovanja. Knjiga, ki jo je vredno prebrati!

DENIS PONIŽ

KULTURA

Kolumbijski predsednik Gaviria na Šeherezadi

Posebej za Slovenca iz Kolumbije Marko Jenšterle

Bogota, 10. aprila — Sinoči si je predstavo Šeherezada v režiji Tomaža Pandurja in izvedbi Slovenskega mladinskega gledališča iz Ljubljane ogledal sam kolumbijski predsednik Cesar Gaviria v spremstvu soproge Ane Milene Muhoz de Gaviric in kolumbijskega ministra za obrambo Rafaela Parda. Kolumbijska vlada je namreč odkupila celotno predstavo Šeherezade včerajšnjega dne, izkupiček od prodanih kart (stale so 90 dolarjev) pa je namenila združenju vojnih invalidov.

To pomeni, da so člani Slovenskega mladinskega gledališča sinoči igrali pred najbolj elitno kolumbijsko publiko, v kateri je bila množica znanih oseb iz civilne in vojaške kolumbijske elite.

Tako kot na premieri je Šeherezada tudi sinoči doživela buren aplavz, poseben čar pa ji je dal tudi coctail po predstavi, ki ga je v prostorih gledališča priredil kolumbijski predsednik. Slavje slovenskih gledališčnikov se je nadaljevalo pozno v noč, oziroma v jutro. Prisotnost kolumbijskega predsednika na predstavi je namreč pomenila izredno propagando za slovensko gledališče, ki v Bogoti že tako vzbuja veliko pozornost tukajšnjih medijev.

Že včeraj dopoldne so se nekateri člani SMG in slovenskega ministrstva za kulturo udeležili sprejema, ki ga je pripravila predsednikova soproga Ana Milena Muhoz de Gaviria. Slovenska delegacija je bila daleč najštevilnejša, poudariti pa je treba, da so se omenjenega sprejema udeležila le izbrana gledališča.

Ob tej priložnosti je podpisani kolumbijskemu predsedniku Cesarju Gaviriji izročil darilo slovenskega ministrstva za kulturo in se v imenu slovenskega naroda zahvalil za kolumbijsko priznanje Republike Slovenije. Darila je izročil tudi direktorici festivala Iberoamericano Fanny Mikey in kolumbijskemu ministru za kulturo Ramiru Osoriu.

Zanimanje za Šeherezado je v Kolumbiji vsak dan večje, vendar so vse karte za predstave že dolgo razprodane. Slovenci so brez dvoma ena največjih atrakcij tukajšnjega festivala, saj jih uvrščajo na isto kakovostno raven kot Avstralce in Britance. O atraktivnosti naše prisotnosti v Kolumbiji priča omenjeni obisk kolumbijskega predsednika, ki si je iz množice tujih predstav na festivalu izbral prav slovensko. Vodstvo Slovenskega mladinskega gledališča pa bo v soboto v Bogoti pripravilo tudi »slovenski večer«, na katerega so povabljeni ugledni kulturniki, politiki in gospodarstveniki iz Kolumbije.

PREŠERNOVI NAGRAJENCI

Skladatelj
UROŠ KREK
za življenjsko delo

Pisatelj
BORIS PAHOR
za življenjsko delo

OB KULTURNEM DNEVU

MEJNIKI SLOVENSKE NEODVISNOSTI

8. februar

Uvodne misli

Zadnjih pet let je bilo najbolj usodnih za slovenski narod. Tisti, ki zdaj živimo, se lahko zahvalimo Bogu ali usodi, da smo dočakali tisto, kar so mnogi rodovi pred nami le sanjali: slovensko neodvisnost.

Večkrat smo že praznovali važne mejnike v naši zgodovini, ali današnje praznovanje je najvažnejše, kajti danes izražamo naše veselje in zadovoljstvo, da je Slovenija priznana med narodi sveta in se obenem v duhu in besedi zahvaljujemo vsem tistim, ki so v vsakem rodu goreli plamenice slovenske zavesti in nas ohranili do danes. Zahvaljujemo se tudi tistim živim sinovom in hčeram našega rodu, ki so nas ta zadnja leta skrbno in uspešno pripeljali do usodnih dnevov slovenskega priznanja.

Zahvale in priznanja pa so vredni tudi vsi med nami, ki so vsak po svoje, tiho ali glasno verjeli ali delali za to stvar ali pa samo z tihim upanjem čakali na ta dan.

Danes izražamo tudi veselje in zahvalo, da je našo rodno domovino med prvimi priznala tudi Avstralija, naša nova domovina.

Za narod, ki šteje komaj dobra dva milijona ljudi, in edini živi na križpotju treh velikih evropskih civilizacij iz katerih je črpal svojo kulturo in jim tudi dajal svoje duhovno in stvarno bogastvo, pot do lastne države ni bila niti lahka niti hitra. Vendar ohranili smo se in iz megle zgodovine smo se zapisali med zgodovinske narode in države.

Zgodovinski mejniki

Če pogledamo nazaj v meglo zgodovine, beremo pri Pavlu Diakonu, da smo takozvani Sclavi ali Slovenci ze leta 613 po Kristusu imeli zametek svoje dežele in države v takratnem Noriku. Ta država se je sčasoma preimenovala v Karantanijo.

Irski svetnik sveti Kolumban, ki je okrog 615 širil krščanstvo med Slovenci prav v noriku, jih je imenoval Slave ali Venete. Taisti Veneti pa so baje živeli na ozemlju današnje Slovenije in se čez že v bronasti dobi, torej mnoga stoletja pred našo dobo. Vemo pa prav zagotovo, da so taisti Slovenci ali Veneti že leta 620 imeli veliki tabor v dolini istrske reke Rižane in vsilili svojo nadvlado latinskim obalnim mestom.

Komaj dobrih 120 let so Slovenci vladali tej zemlji, ko so se začele velike selitve narodov ob razpadu vzhodnega rimskega cesarstva in primorani smo bili se braniti pred Avari. Takrat že imenovani Karantanci, smo se v stiski pred divjimi Avari združili z močnejšimi Franki in Bavarci in z zavezništvom smo jim dali tudi svojo neodvisnost. Izpod Bavarcev in Frankov smo sčasoma prišli pod Habsburžane in delno Benete. Razdeljeni smo bili v Kranjsko, Koroško, Štajersko, Istro in Goriško. Navzlic temu smo ohranili svoj jezik in svojo plemensko pripadnost istemu rodu.

In navzlic podložnosti Habsburžanom, je njih posvetna oblast izhajala iz slovenske prisege na Krnskem gradu, kateri so se do leta 1414 vdinjali tudi habsburški vojvode. Tako, da lahko rečemo, da je avstroogrska svojo legalnost pridobila iz slovenske države Venetov in Karantancev.

Ta prisega je tako močno odjeknila tudi pri stvariteljih ameriške neodvisnosti, da so v njej videli bistvo da vladarji izhajajo le iz volje ljudstva, kateremu vladajo knezi po demokratičnih principih izvolitve ne pa po lastni samovolji.

Samove in Kocljeve kratkotrajne panonske slovenske države tudi ne moremo zaobiti, kajti tudi skozi njih kneževine smo ohranjali zavest pripadnosti istemu rodu.

Kmečke upore v 15 in 16 stoletju lahko tudi štejemo med tiste važne mejnike, prav tako upiranje proti turškim vpadom. Vse to je dajalo slovenskim ljudem občutek skupne usode.

Naš jezik, ohranjen v Brižinskih spomenikih, ki so nastali okrog 910 leta, je bil prej zapisan kot Dantejev italijanski ali Goetejev nemški. Slovensko sveto pismo je zagledalo luč sveta med prvimi v Evropi, že leta 1584. Samo dvesto let kasneje 1774 smo že imeli prve slovenske osnovne šole. Ta dova Napoleonove Ilirije nam je prinesla tudi prve posvetne knjige in časopise in veliko prebujanje narodne zavesti.

Pomlad narodov 1848 je pripeljala tudi do prvih programov za slovensko samostojnost. Genialni Prešeren, ki je umrl v tem letu, prav na današnji dan, ga je najlepše napisal v svoji Zdravljici. Ta pesem je tudi osnova slovenske državne ustave. Prešernovo videnje so potrdile volitve 1867 in deklaracija slovenskih študentov na Dunaju. Ta program se je potem utelesil v majski deklaraciji 1917 leta, v ustanovitvi nesrečne kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev in še bolj nesrečne federativne Jugoslavije iz 1945 leta. Če se pa zdaj ozremo s pomislekom nazaj, vemo, da je ta pot preko Jugoslavije bila zelo boleča a vendar potrebna, da smo se rešili germanske nadvlade in dozoreli v skupno usodo in edinost ter spravo, Bog pa nam je naklonil srečo. Kajti, iz obeh Jugoslavij smo Slovenci dogradili svojo državnost in postavili spet svoje meje na Sočo in obalo Jadrana, kjer je že okrog leta 620 vladal slovenski knez Ivan.

Od Trubarja naprej pa vse do danes se vrsti slavna četa slovenskih velemož, ki so nam gradili mejnike duhovne neodvisnosti in nas preobrazili iz plemena v narod. Preveč jih je, da bi jih vse našteli tukaj.

Zadnjih pet let

V povojnih letih je Slovenija doživljala takozvana svinčena leta. Na njenem obzorju pa so se navzlic temu pojavili tudi voditelji kot Kocbek in Stane Kavčič, ki so iy poštenosti do svojega naroda, odprli okna resnici in svobodni misli, a zato sami nastradali. Bolj sreče je imel Milan Kučan, ki je prišel na prizorišče 1986 leta in je slovenske komuniste odtrgal sčasoma od Beograda in od boljševizma. Pod njim se je razcvela Nova revija okrog katere so se zbirali disidenti in sedanji voditelji slovenskega Demosa, vključno Pučnik in Bučar. Prav pomembna je bila št. 57 te revije že leta 1987 z naslovom: Prispevki za slovenski nacionalni program.

Že naslednje leto se je pisalo in govorilo, da namerava JLA pripraviti v Sloveniji državni udar, da odstrani iz oblasti libe-

ralne komuniste in zatre pojave kot so bili Nova rrevija in Mladina. Milan Kučan je navzlic temu vztrajal, da se slovenska družba odpre v Evropo, v svet in pluralizem.

Ob koncu maja 1988 in na začetku junija so v Ljubljani zaprli štiri sodelavce časopisa Mladina: Janeza Janšo, Davida Tasiča, Ivana Borštnerja in Francija Zavrla.

Na pobudo slovenskih pisateljev, pravnikov in sociologov se je za njih zavzela vsa Slovenija z javnimi nastopi in velikimi demonstracijami. Pot v neodvisnost je bila odprta. Dogodki v vzhodni Evropi so samo pomagali k rrazkroju jugoslovanskega komunizma.

Štirje pogumni fantje so bili pod pritiskom javnega mnenja prav kmalu na svobodi in ze januarja 1989 je bila ustanovljena v Ljubijani v Cankarjevem domu Slovenska demokratska zveza, prva stranka po vojni, ki je nastopila z izrazito liberalnim programom in se zavzela za suverenost Slovenije. Mesec dni zatem se ustanovi socialdemokratska stranka Slovenije.

Aprila 1989 se slovenska mladina upira, da bi služila na Kosovu ali kjerkoli drugje. Hočejo služiti vojsko doma.

Junija 1989 se ustanovijo Zeleni Slovenije.

Javno mnenjska raziskava septembra 1989 pove, da 74 % Slovencev želi, da nova slovenska ustava naj vsebuje tudi pravico do odcepitve.

Nato istega leta sledijo ostra opozorila iz Beograda Sloveniji, da se mora uskladiti z zveznimi zakoni. To Slovenija odkloni in na skupščinski seji 27. septembra poslanci potrdijo slovensko suverenost in nato stoje zapojejo Prešernovo Zdravljico, ki postane tudi nova slovenska himna.

Kmalu se začne ekonomski bojkot Srbije proti Sloveniji, Slovenci pa vztrajajo pri svojem.

Decembra 1989 se ustanovi v Ljubljani DEM S, koalicija protikomunističnih strank, ki si zadajo cilj, da v skladu z zakoni odstranijo komuniste iz oblasti, da sprejmejo novo civilno ustavo v skladu z zapadnoevropskimi ustavami in da Slovenijo čimprej popeljejo v slovensko neodvisnost.

Januarja 1990 se Demosu priključijo še Zeleni Slovenije, in Kmečka stranka. isti mesec se formalno ustanovi tudi Demokristjanska stranka Slovenije, ki ji načeljuje Lojze Peterle.

Februarja se slovenski vojaki vrnejo iz Kosova. Jože Pučnik postane predsednik slovenskih socialdemokratov in Demosa.

Aprila 1990 se v Sloveniji godijo prve svobodne volitve na katerih zmaga Demos s 126 poslanci od 240 oklicanih, a za predsednika Slovenije ljudstvo izvoli prenovljenca Milana Kučana.

Nato se dogodki vrstijo še bolj bliskovito:

Slovenija neha plačevati v zvezni sklad za nerazvite.

Demokrati z Dimitrijem Ruplom na čelu napovejo, da bo Slovenija neodvisna v dveh letih.

Predsedstvo Slovenije začne postopek za novo civilno ustavo.

Julija 1990 slovenska skupščina sprejme deklaracijo o slovenski neodvisnosti.

8. julija 1990 leta je v Kočevskem Rogu spravna slovesnost za vse pobite domobrance in partizane, ki jo opravi nadškof Šuštar in 30 duhovnikov. Na slovesnosti govori tudi Milan Kučan, predsednik Slovenije. Nedolžni se spravljajo za ta krive.

Takoj zatem imamo spet pritiske na slovensko teritorialno obrambo. Slovenija se upre razorožitvi slovenskih teritorialcev in postopno ter previdno utrjuje svojo vojsko.

10. novembra 1990 leta predlaga Demos plebiscit za neodvisno Slovenijo. Vse stranke v vladi in opoziciji se o tem strinjajo in Decembra 23. imamo v Sloveniji plebiscit na katerem sodeluje preko 93 odstodkov prebivalstva in vsi razen 4 % so za odcepitev ali razdružitev Slovenije od Jugoslavije.

Vse do maja 1991 vlada velika napetost med slovensko vlado in Beogradom, posebno pa se veča napetost med jugoslovansko armado in slovensko vojsko. Maja 1991 umre v Mariboru skrušen od jugotanka prvi Slovenec.

25. junija lani proglasi slovenska skupščina neodvisnost Slovenije in odcepitev od Jugoslavije.

26. junija napadejo Slovenijo edinice jugoarmije iz slovenskih garnizonov in tankovske kolone ter letala iz Hrvatske.

Slovenija se upre in premaga jugoslovansko armado. Po desetih dnevih nastane premirje, ki mu botrujejo evropski opazovalci.

7. julija je Slovenija dejansko priznana napram Jugoslaviji, ko sedi kot enakopraven partner na brionskih pogovorih, na katerih Slovenija in Hrvatska sprejmejo trimesečno odgoditev svoje neodvisnosti.

8. oktobra moratorij preneha, Slovenija začne izdajati svoje potne liste in vpelje sčasoma svoj denar – tolarje. Jugovojska se že pred Božičem umakne iz Slovenije. Prvič smo gospodarji na svojih tleh.

Decembra 1991 najavi evropska skupnost, da nas bodo do 15. januarja 1991 priznale vse dežele evropske skupnosti. Kar se je tudi zgodilo in do zdaj nas je priznalo več kot 40 držav sveta.

Ko ob koncu tega povzetka torej razmišljamo, kdo so najbolj zaslužni za ta veliki dogodek v zgodovini našega naroda, dobivamo v ospredje imena kot so Kučan, Drnovšek, Peterle, Pučnik, Bavčar, Kacin, Rupel in seveda Janša, ki je vodil slovensko vojsko.

Pravijo pa, da je bilo v dejanje spopada in poti v neodvisnost vpeljanih še vsaj drugih 30 oseb, posebno vse vodje teritorialne obrambe. In za njimi ter z njimi je stal prvič v zgodovini ves slovenski narod, enoten v volji in hotenju.

Kar so začeli duhovno in vzgojno pesniki, slovničarji, pisatelji, učitelji, duhovniki in pravniki so končno izpeljali slovenski vojaki in ves slovenski narod.

Te stvari mi danes, bivši begunci, izgnanci in izseljenci na petem kontinentu tudi proslavljamo in častimo..

Prebrano v Canberri 8. februarja 1991
na proslavi Dneva slovenske kulture.

Sestavil: Bert Pribac

SLOVENSKA MLADINSKA SKUPINA

SLOVENIAN YOUTH GROUP

SYG

Govor, v ime druge generacije Slovencev v Avstraliji, je imel Lenti Lenko, ko smo slavili priznanje države Slovenije v Malvern Town Hallu.

SPEECH ON BEHALF OF ALL 2ND GENERATION SLOVENIANS AND SLOVENIAN YOUTH.

SPEECH ON BEHALF OF ALL 2ND GENERATION SLOVENIANS AND SLOVENIAN YOUTH.

Honourable Guests. Ladies and Gentlemen. Boys and Girls

Tonight we are gathered here to celebrate a very special occasion – The birth and recognition of a new country THE DEMOCRATIC REPUBLIC OF SLOVENIA.

January the 15 th 1992 was the special day that the world recognised this beautiful country, situated in the heart of Europe.
It is the day that the Slovenian people have waited for over 1300 years.

Slovenians scattered around the world have supported the democratisation processes that have occurred in Slovenia over the past few years with the hope that these important events would lead up to what occurred on December 23 rd 1990 when 95 % of the Slovenian people voted overwhelmingly to live in an INDEPENDEN SLOVENIA and then the historical event which occurred on June 25 th last year when Slovenia declared her independence from Yugoslavia – a so called country that never worked, and was responsible for the cultural and economic exploitation of the Slovenian people for over 70 years.

1991 was indeed an historic year for the Slovenian people all over the world. Not only did they declare their independence, but because there was (and still is) those who did not respect the will of the people of Slovenia, Slovenia suffered a brief but very brutal act of aggression by a so called 'peoples' army. This was the time when the Slovenian people united together to show the world their determination to live in peace and freedom whilst being also able to determine theri own future.

Tonight, we have a very special guest amongst us from Slovenia, who played The leading role in determining the future of the Slovenian Nation. The immense dedication he showed and still is showing in his postion as Slovenian Minister of Defence has ensured thet the Slovenian people can now look forward to a new era when peace, freedom and human rights are respected, not only in Slovenia but throughout the world.

We, the 2 nd generation Slovenians have also closely followed and supported the democratic changes in Slovenia and the will of the Slovenian people to live peacefully in an independent Slovenia, away from the horrors of war and oppression, which, unfortunately are all too prevalent in our world today.

We the 2 nd generation Slovenians living here in this beautifal God–Blessed country of Australia are also proud that our political leaders kept to their promise of being one of the first countries to recognise Slovenia and Croatia as independent states.

I will finish by simply saying – LONG LIVE A FREE, SOVEREIGN AND INDEPENDENT SLOVENIA AND LONG LIVE THE SLOVENIAN NATION.

ŽIVELA SVOBODNA, NEODVISNA, SAMOSTOJNA SLOVENSKA DRŽAVA.

ŽIVEL SLOVENSKI NAROD.

NOVOIZVOLJENI PREDSEDNIK S.Y.G.a JE IVAN HORVAT, PODPREDSEDNIK– LENTI LENKO.

TURNEJA BIG BENa V AVSTRALIJI

ANSAMBEL IN QUARTET MED NAMI
od 7.marca do 9.aprila 1992

Pobuda, da ta skupina mladih glasbenikov in pevcev nastopi med nami, je stara že nekaj let, vendar zaradi njihove razdelitve, v tem času, na zabavni ansambel in pevski quartet, je prišlo .do uresničitve te turneje šele letos.

Pred časom, sva s hčerko bili na njihovem koncertu v Sloveniji in moram priznati, da sem takrat v njihovi melodiji, kot pesmi, posebno pa v osebnem stiku s fanti BIG BENa, doživela pravi čustveni privid nevidnega mostu, ki je v tistem trenutku združil v objemu toplote vse Slovence doma in po svetu. Obljubila sem si, da bom storila vse, kako bi ta občutek doživeli tudi vi, dragi Slovenci v Avstraliji.

Naša skupna borba in dosežek SLOVENSKE SAMOSTOJNOSTI mi je ponovno vlila v srce željo, da povabimo med nas pesem naše mlade SLOVENSKE DRŽAVE, ki naj bi prebudila občutek pripadnosti SLOVENSKIM KORENINAM, tudi v naših potomcih.

Tako sem preko svojega moža, našega predstavnika za Slovence v Avstraliji in člana I.O. Slovenske Izseljenske Matice, ponovno izrazila željo, da nas obišče BIG BEN. To prošnjo je Ivo Leber predal odboru SIMa in obvestil podpredsednika odbora SIMa in avstralskega sodelavca Cvetka Faleža, ki je to tudi sprejel.

Začela se je doba pogajanj preko metrskih papirnatih faxov, kjer je SIM v malo naivnem upanju obljubila skoraj popolno kritje finančnih izdatkov turneje. To naivnost je Ivo prenesel tudi na društva, ki so to tudi zabeležila, žal je tudi tokrat obveljalo dejstvo, da na tem svetu ni nič zastonj.

Prišlo je do streznitve zaradi težkih časov, kajti to bi bil zelo velik zalogaj za mlado slovensko državo. Tako je Ministrstvo za kulturo RSlovenije prevzelo kritje stroškov za potovanje Quarteta, ostalo pa so fantje zbrali s pomočjo predstavnika slovenske turistične agencije KOMPAS-Stojana Rusa, ki je z njimi na turneji in predsednika Izvršnega sveta občine Nova Gorica Črtomirja Špacapana, ki je med gospodarstveniki poiskal sponzorje.

Kljub temu, da so nastale skrbi za kritje stroškov gostovanja tako velike skupine, ter da so v zadnjem trenutku nastali problemi zaradi napovedanega obiska urednika Rodne grude Jožeta Prešerna, prav tako je zmanjkalo denarja za umetniškega vodjo Quarteta Danila Čadeža, nas je navdajal občutek, da je pri gostovanju treba vztrajati za vsako ceno.

Kot pojasnilo, naj dodam, da urednik Rodne grude ni potoval z njimi, na izrecno željo (zahtevo) nekaterih rojakov, ki so Cvetka Faleža zaprosili, da SIM tokrat izostane in da naj turnejo vodita samo avstralska predstavnika (Falež in Leber).

Končno je napočil dan našega srečanja na letališču Tullamarine, ko je iz letala avstrijske družbe LAUDA AIR izstopila skupina, ki je nihče ne bi mogel zamenjati, saj so ob prihodu v VIP prostore pričakujočim zapeli pesem SLOVENEC SEM. Kakih 70 mladih Melbourčanov in drugih, ki so ponudili gostom prenočišča, je s ploskanjem in živahnim pozdravljanjem zaželelo dobrodošlico in začelo prijateljstvo z 'rujno kapljico'.

Člani BIG BEN HIT Quarteta pa so:
VLADIMIR ČADEŽ– prvi tenor,
JANEZ RIJAVEC– drugi tenor,
RADOVAN KOKOŠAR– bariton in
MATEJ VOJE– bas.

Ta, njihov prvi nastop čez 'veliko lužo' je sovpadal s Slovenskim festivalom 92, ki ga je že tretjič organiziral SSOV.) Iebno lahko rečem, da so nam s temi nastopi ti mladi glasbeniki nudili toliko užitkov in prebujenih čustev, da je nemogoče opisati.

S ponosom so predstavili, po slovensko zastavo, našo novo državo ob priliki MOOMBE v botaniških vrtovih Melbourna, kjer so obiskovalci vseh narodnosti trumoma hiteli proti zvokom naše slovenske glasbene zakladnice.

V slovenski cerkvi v Kew se je ob melodiji Ave Marie marsikomu orosilo oko, kar se je ponavljalo ob vsakem nastopu širom Avstralije. Pevec Gianni je po mikrofonu razložil prisotnim, da to niso solze žalosti, temveč izraz veselja.

Poleg obiskov pri vseh klubih in verskih središčih, ter nastopov v Victoriji, so fantje prenašali slovensko glasbeno izročilo v Adelaidskem slovenskem društvu in tamkajšnji slovenski cerkvi, na Fringe Festivalu v Adelaidi in Festivalu Caffe, ter peli v čudoviti adelaidski katedrali, kjer je bil vrhunec doživetja za poslušalce.

Zapeli so v vinski kleti Yaldara, ob čudoviti akustiki, ter slovenski skupnosti v vinski kleti v Berriyu, nato še v lepi katoliški cerkvi v Milduri.

Koncert v Abury-Wodongi je sredi tedna privabil k pesmi in plesu polno dvorano obiskovalcev vseh narodnosti. Njihova pot se je nadaljevala v Canberro, Brisbane, Lightnning Ridge, Woollongong in Sydney.

Iz Sydneya je prišla vest, da so popolnoma navdušili nabite dvorane rojakov. Menda je to navdušenje botrovalo vabilu za ponoven obisk.

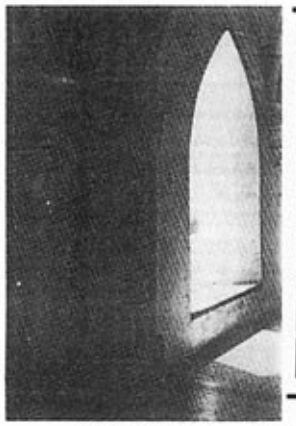
Vrnili so se nazaj v Melbourne, kjer je bil poslovilni koncert s plesom na 'slovenskem hribčku' društva SDM. Tudi tokrat polna dvorana navdušenih rojakov. Njihov zaključek pa je pomenil koncert Quarteta v prečudovitem okolju melbournske katedrale Sv.Patricka.

Potovanje s temi fanti je bilo zahtevno in utrudljivo, toda nikoli ga ne bi zamenjala z udobjem. Njihov razigrani smeh in veselje mi bosta za vedno v spominu, tako kot bodo ostali spomini na pozabljanje prtljage, lov za kenguruji in papagaji, njihov užitek ob gledanju v neskončne razdalje in suhe predele puščavske Avstralije, njihovo občudovanje sončnih vzhodov in zahodov, ko so, kot pravijo, prvič videli padec sonca ali dvig tega na končnem horizontu morja ali ravne planote avstralskega prostranstva. Skupaj smo kot otroci spoznavali in se veselili lepot matere narave. Lepo je bilo doživeti utrip naše sedanje in bodoče Slovenije v pesmi, glasbi, stisku rok in zbližanju src. Dragi fantje, hvala vam, prav tako vsem Slovencem, ki ste jih z veseljem in ljubeznijo, ter pozornostmi spremljali na njihovi turneji.

zapisala: Helena Leber

BIG BEN HIT QUARTET v katedrali sv.Patrika v Melbournu.

S PATROM NIKOM

SVOBODA - DROBEC VAS SAMIH

V PREMIŠLJEVANJE

Kaj je lepše, kot iz vsakodnevnih skrbi ali sivega dolgočasja utečenega življenjskega ritma zbežati v svet knjige, odstirati njeno misel, vsebino, sporočilnost, ali slediti preroškemu duhu njenega ustvarjalca. Prava poslastica med vsakodnevnim neumnim besedičenjem, praznimi frazami in tekmovalnem duhu potrošniškega mišljenja. Vsakdo, seveda če bere, v svojem življenju najde knjigo, ki mu je posebno draga, ki ga nagovori z vedno drugačnim sklopom misli, pa naj jo bere stokrat sli tisočkrat. Izbori so seveda različni, saj nekomu ustreza in ga zadovolji ljubezenski romančič, drugega fantastika, tretjega dober roman ali razmišlujoča literatura, marsikdo pa nikdar ne preraste nivoja osnovnošolskega berila, kajti tam je začel in nehal brati. Ne bi se rad spuščal v presojanje enega ali drugega, odgovor prepuščam bralcem, rad pa bi poudaril, da ima svetovna in naša slovenska besedna ustvarjalnost toliko biserov, da lahko navdušijo še tako zahtevnega bralca oz.besednega sladokusca. Slovenci smo s svojimi pisatelji v središču evropskega in svetovnega ustvarjanja, le da nam majhnost in nerazširjenost jezika ne dopuščata prodornosti brez resnega in trdega prizadevanja.

Pred mnogimi leti, menda jih je preteklo že štirinajst, se je na policah naših cerkva plaho pojavila zelo drobna knjižica s pomenljivim naslovom "PREROK", izpod peresa libanonskega kristjana maronitskega obreda in pisatelja Kahlila Gibrana. Kot veter, je šla med ljubitelji dobre knjige pohvala in pravo, strastno priseganje na njeno bogato vsebino.
Spominjam se, da sem jo prebral v eni noči, vendar pravega navdušenja nisem čutil. Nekaj je bilo, kar me je motilo. Začel sem ponovno brati, tokrat počasi, potreboval sem cela dva meseca. Sledilo je pravo odkritje, nepregledni ocean misli, ki niso bile časovno vpete. Začutil sem 'dušo' tega umetniškega dela, ki v sebi skriva čisto vsakdanje stvari, tako globoko in zgoščeno posredovane, da nimaš kaj dodati. Postala je, poleg nekaj drugih, moja knjiga, po kateri še danes sežem skoraj sleherni dan. Včasih se mi zdi, da sem določeno misel prebral že milijonkrat, vendar se mi zbistri polnost vsebine šele ob iskušnji osebnega doživetja.

Na misel mi prihajajo dogodki zadnjih nekaj let, ki brez vsakršne logike in analitične predvidljivosti pretresajo Evropo in svet. Dogodki, ki so marsikomu posrebrili lase, ki zadajajo politikom in njihovim strokovnim svetovalcem občutek nebogljenosti, kot otroku, ki začne odkrivati svet izven domačega dvorišča. Žal ,še danes nočejo priznati svoje nevednosti in nemoči ob razvoju demokracije na Vzhodu, ter povedati, da jim ni za razvoj in rast novorojenih demokracij, temveč tudi v tem 'loncu zmešnjav' iščejo svoje interese. Ne zanimajo jih ljudje, ki so 45 ali več kot 70 let trpeli v peklu realsocializma in različnih oblikah komunistične diktature.
Dvoličnost, kratka sodba, ki jo mirne duše lahko vržem v obraz samemu g.Bushu. Slišati je cinično pripombo, da Slovenija nima nafte Neumnost. Slovenija ima bisere, ki bodo ostali, tudi ko bodo presahnili studenci 'črnega zlata' in bomo ljudje brcali pedala, ter poganjali konje v dir. Gre za nevoščljivost oz.zavist, ker cela Amerika nima lepote, ki jo Slovenija premore na prgišču zemlje.

Spremembe, ki so se in se še odvijajo v bivši socialistični Evropi, še posebej v Sloveniji, pa ne presenečajo samo svetovnih politikov, temveč tudi stotisoče Slovencev, ki živimo bolj ali manj oddaljeni od središča dogajanj. In vendar tvorimo en narod, čeprav njegovo diasporo, ki različno spremlja dogajanja v stari domovini. Nanjo nas vežejo vsaj nostalgične podobe Bleda, Bohinja, Triglava, Brezij, Ljubljane, narodne pesmi in folklora. Ob vsakem ponovnem obisku domovine moramo spoznavati, da podobe, ki jo je marsikdo nosil v sebi, ni več, da je tudi Slovenijo načela ekološka bomba in plačuje ceno za predimenzionirano socialistično industrijsko gospodarstvo, s pomanjkanjem okusa ohranjati in negovati lepoto od Boga izročenega okolja.Morda je kdo ob obisku, za vso to nesrečo valil krivdo na komunistični sistem gospodarjenja, kot edino zlo in razlog, vendar v spogledovanju s svetom odkrijemo podobno neodgovornost in težave tudi v deželah kapitalizma in dolgoletnega obstoja demokracije.

V spomin mi prihaja dogodek izpred mnogih let v bližini italijanskih Firenc, kjer smo se s skupino mladih ustavili pri mojem ameriškem prijatelju Jeromu Coxu na podeželski kmetiji, ki jo šest mesecev v letu uporablja kot svoje bivališče in kiparsko šolo. Bilo je 4.julija, ko Američani slavijo Dan neodvisnosti. Skozi okna kmetije so bile obešene ameriške zastave in sploh vse vzdušje je vzbujalo občutek slovesnosti. Do poznega popoldneva se je na kmetiji drenjalo preko 40 Američanov, Avstralcev, Italijanov in seveda naša skupina mladih Slovencev. V sproščenosti in veselem vzdušju so minevale ure praznovanja. V zraku je bilo čutiti neverjeten ponos, mešanica večvrednostnega kompleksa in pripadnosti velikemu narodu, ki je slavil. Kljub vsemu so veliko pozornost vzujali moji mladi prijatelji, katerih vsak si je v svojem sosedu našel sogovornika ne glede na različnost jezikov omizja. V njih je bil zaznaven ponos in sproščenost, pri ostalih pa radovednost, kako lahko govorijo in se znajdejo v različnih jezikih. Zadovoljstvo je bilo čutiti z mladih obrazov, ko so Američani samokritično začeli ugotavljati svojo samozadostnost, ker ves svet pozna njihov jezik in ga bolj ali manj obvladajo. Zavidali so mladim 'majhnost' naroda, ki jih sili v širjenje obzorja in pridobivanje znanja, ki odpira vrata v svet.

Kar sem v Avstraliji sem imel priliko sodelovati kot poslušalec ali aktivni udeleženec na celi vrsti prireditev. Kakšne so bile, kako so bile pripravljene in izpeljane, me tokrat ne zanima. Skoraj redno pa me je dvignilo s stola neumno govorjenje, podkrepljeno z manjvrednostnim kompleksom o deželi Sloveniji, ki je zelo majhna, s peščico prebivalcev(v primeri z velikimi narodi), ki pa so pridni, pošteni in delavni. Zakaj tako samopomilovanje? Morda zato, ker ima naša zgodovina celo galerijo slavnih mož, ki so se in se še uveljavljajo pod tujimi kronami. Ali morda zato, ker naša besedna, glasbena in upodobljajoča umetnost sega v vrh svetovne ustvarjalnosti? Priznam, da si tega ne znam razložiti. NA ZLATEM PRSTANU DROBEN DIAMANT PRIČARA LEPOTO IN VREDNOST.

Še bolj kot to, pa me pri vseh pozitivnih spremembah zadnjih let, čudi pravi fenomen v življenju naše avstralske skupnosti Slovencev. Ob razvijanju samostojnosti, svobode in neodvisnosti stare domovine, ki naj bi združila vse naše sile razstresene po vsem svetu, se kristalizirajo in kažejo nasprotja

med tukaj živečimi rojaki. Pred dvema letoma je začelo postajati resničnost gibanje za Svetovni Slovenski Kongres, ki naj bi povezalo vse rojake po svetu, jih nagibalo k medsebojnemu sodelovanju, klicalo k spravi različno misleče in v preteklosti prizadete, vse pa usmerjalo k prizadevanju za razvoj demokracije, svobode in neodvisnosti slovenske države. Pri nas pa se je to gibanje spremenilo v svoje nasprotje. Žalostni lahko ugotavljamo, da so posamezniki med seboj bolj sprti, bolj nep vezani, vsak poskuša vleči voz na svojo stran. Čutiti je nekako ogroženost nad prvaštvom v skupnosti. Primerjalno je samo še to, komu uspe združiti več rojakov na prireditvi ali veselici. Ne da se več spoznati spletkarstva od iskrenega prizadevanja, ne sebičnosti od razdajanja. Edino kar združuje so govori in nastopi, ki govorijo o majhnosti, o majhnem številu, o skrom osti.. Prava razstava nekdaj opevanih kreposti, ki pa jih v taki obliki duhovni pisatelji poimenujejo s 'puklasto ponižnostjo'. Takšno zavajanje rojeva v vsaki skupnosti 'pravoverneže in majhne diktatorje'.

Kaj je krivo takšnemu stanju? Kdo je krivec za tako razpoloženje?

Svetovni Slovenski Kongres in njegovi Narodni Sveti(SNS)? Duhovniki? Društva? Predsedniki? Tisti, ki niso nikjer? Odgovor je enostaven: Kriva je SVOBODA!

Morda je primeren trenutek, ko se lahko povrnem h knjigi libanonskega pisatelja in pobrskam med mislimi "O svobodi", ki v mojem razumevanju šele danes, po štirinajstih letih od pr ega branja, dobivajo poln pomen in težo:

"Svobodni boste zares- ne takrat, ko vam bodo dnevi brezsk bni ter noči brez vsake želje in bolesti-, marveč takrat, ko bodo te stvari zvezale vaše želje inse boste pod njimi le uspeli vzravnati goli in brez spon."

Ali: "Resnično, kar imenujete svobodo, je najmočnejša spona svobode. Čeprav se ji členi bleščijo v soncu in vas slepe."

"In kaj drugega je svoboda, če ne drobec vas samih, ki ga hočete vreči stran, da bi postali svobodni?

Če je zakon, ki ga hočete ukiniti, nepravičen, vam povem, da ste zakon sami zapisali na svoje čelo.

Ne boste ga mogli izbrisati s požigom vaših pravniških knjig; ali z umivanjem čela vaših sodnikov, tudi če nanje izlijete celo morje.

In če je tisti, ki ga hočete pahniti s prestola samodržec, dobro poglejte, če ste njegov prestol v vas samih tudi uničili.

Kajti kao je mogoče, da neki tiran gospodari s svobodnim in ponosnim, če ne tiči tiran že v njihovi svobodi in sramota v njihovem ponosu?

In če gre za strah, ki ga hočete pregnati, vam pravim, da je sedež tega strahu v vašem srcu in ne v roki, ki se je bojite.

In tako postaja vaša svoboda, ko se znebi vezi, tudi sama vez večje svobode."

Ob prebiranju teh misli "O svobodi" se sprašujem, kje je potem vzrok vseh naših razprtij in nesoglasij, kljub zunanji podobi svobode. Morda pa je dogovor najti v našem sužnjevanju idealom, ki iz naših src nikakor ne morejo izriniti misli o prestolu in pravovernosti, ter nas tako puščajo v 'SPONAH SVOBODE, KI SE BLEŠČE V SONCU.'

p.Niko

Zanikovati lastne napake ni težko. To zna vsak povprečnež. Tisto, kar človeka poplemeniti in ga dvigne nad povprečje, je prav iskreno priznanje lastnih napak (Dale Carnegie).

SNS QLD

Zapisnik 12 redne seje S.N.S. Qld.

Zbrali smo se zopet na slovenskem "hribčku" v dvorani Planinke 26. jan. 1992 ob 5.00 popoldne. Udeležili so se: Jože Vah, Stanko Heric, Tončka Heric, Mirko Cuderman, Marica Podopnik in Vinko Čoper. Upravičil se je Jože Barbis.

Po prebranem in sprejetem zapisniku zadnjega sestanka je bila obravnavana vsa sprejeta in oddana pošta. Odposlano je bilo pismo g.M. Lavarchu, g. J.Bradfordu, zveznim poslancem v katerem smo izrazili hvaležnost njihovega prizadevanja za priznanje Slovenije, ter ravno tako Jimu Farellu. Prejeta pošta pa je bila predvsem od tajnice ASK Stanke Gregorič. Z ozirom na pismo s 3. jan. je bilo sklenjeno glede učbenika Učimo se Slovensko, da počakamo na odziv drugih SNS-jev in nato na drugem sestanku odločimo.

Glede našega sodelovanja v Upravnem odboru – ASK je problem v razdalji in stroških, zato ne moremo popolnoma ustreči želji oz. pravilom ASK. Izraženo je bilo razočaranje, ker do sedaj še nobenega sestanka ASK ni bilo v Brisbanu. Toa med navzočimi člani našega ožjega Odbora je pripravljenost, da se po možnosti eden od nas udeleži ASK z pooblastili še dveh članov. Pripravljeni smo sodelovati v izmenjavi zapisnikov v kolikor naj to koristi boljši povezavi.

Do sedaj smo prejeli samo en zapisnik ASK. Želeli bi zapisnike ASK, saj smo del te organizacije.

Prebran je bil tudi zapisnik oz. izvlečki sestavljeni od S. Gregorič iz seje odbora S.S.K v Celju, 2. in 3. nov. in podprli smo priloženo resolucijo D–4, ki govori za poravnavo krivice vsem mrtvim, ki se jim mora vrniti vsa čast. Vsa prejeta pošta je bila razmnožena in razdeljena navzočim.

Pohvaljeno je bilo Slovensko Pismo, saj z bogato vsebino lepo predstavlja tukajšnje delovanje in razmere v Sloveniji. Od prejetih številk je bilo razdeljenih skoraj 30. V bodoče naj jih pošljejo le polovico oz. 20. saj jih bodo člani prejemali posamezno.

Jože Vah bo razmnožil 6 kopij Statusa SSK, da bo vsem na razpolago, ker ni bilo časa za branje.

Nato je sledila razprava o nameravanem obisku Janeza Janše ministra za obrambo Republike Slovenije. Jože poroča o dosedanjem načrtu njegovega obiska. Sklenjeno je bilo, da se gosta sprejme skupno z društvom Planinka. Stanko Heric prevzame skrb za dvorano in pijačo. Kuhinjo bodo po dogovoru prevzele naše gospodinje. M. Cuderman se zavzame za publiciteto med Slovenci in tukajšnjimi mediji. J. Vah prevzame varnost gosta.

Sledila je zadnja točka: Članstvo. Do sedaj je obnovilo članarino samo 11 oseb. Pri naslednjih srečanjih se ponovi akcija za večje članstvo. Stanko Heric – blagajnik bo odgovoril na pismo g. C. Faleža v katerem bo podal točnejšo število članstva in potrebne podatke našega finančnega položaja. Opaziti je, da nekateri ne obnovijo članarine, ker se jim skupna vsota 40 dolarjev zdi previsoka.

Stanko Heric želi bolj pogostejše sestanke. Zato naj bi bil naslednji sestanek sklican kmalu po obisku g.J.Janše. Seja se je zaključila ob 8.00 uri zvečer.

Predsednik: Jože Vah Tajnik: M. Cuderman

PORTRETI

V rubriki "Portreti" ste imeli priliko spoznati že kar lepo četico rojakov, ki jih srečujete na prireditvah, ali v cerkvi, pri športu in organizacijskem delu različnih društev. Eden od rojakov je drugemu, ki sodeluje pri dveh različnih organizacijah očital, da sedi na dveh stolčkih. Pri tem gotovo ni mislil "obilnosti" tega rojaka, ampak je bilo razumeti bolj kot očitek, češ da to ni pametno. Takrat sem si mislil: "Hvala Bogu, da imamo take rojake, ki so aktivni na več področjih, ko vendar se vendar večina ne pretegne od sodelovanja". Mislim, da je bolje delati na več področjih, kot pa leta in leta, brez posebnega 'haska' greti le svoj stolček.

Oseba, ki bi ji lahko navrgli prejšnjo sodbo je prav ta, ki vam jo želim danes predstaviti.

ANICA MARKIČ - vse od začetka aktivna v SDM na 'hribčku', sodeluje vse od ustanovitve SNS Vic. in ima nalogo – razpošiljati Slovensko pismo, ter urejuje arhiv te organizacije s poudarkom na Bitki za Slovenijo. Žena in mati treh odraslih otrok.

Anica je bila rojena pri Tomažu pri Ormožu. Seveda bomo, kot je pri nežnem spolu navada , leta zamolčali. V Avstralijo je prišla za starši leta 1959.

Po dokončani šoli v St.Joseph's Collegeu Wangaratta, se je leta 1964 preselila v Melbourne, kjer se je v Royal Women's Hospitalu izučila za bolničarko (State Enrolled Nurse).

Nato je bila nekaj let zaposlena tudi v bolnišnici v Box Hillu. Naslednje delovno mesto Anice je bilo v Domu onemoglih, kjer si je pridobila veliko izkušenj, da je pred meseci nastopila službo prve Upravnice našega Doma počitka Matere Romane. Seveda je značaj dela precej drugačen, vendar mu je Anica odlično kos, kajti spoznati je v njej, ne samo, vedno nasmejano in prijazno ženo, temveč tudi spozobno organizatorko. Kot je sama rekla, je bilo na začetku težko in naporno, sedaj pa se delo spravlja v utečen red, ki pomeni za trenutno osem varovancev, prijetno domače počutje. Biti s srcem in posluhom pri delu, je njena odlika, kar zaposleni in stanovalci znajo ceniti.

Če se povrnemo nazaj, v leta po prihodu v Melbourne, je Anica vedno rada zahajala na različne prireditve, kjer je spoznala postavnega fanta, ki je pozneje postal njen življenski sopotnik. Prav letos obhajata 25.letnico skupnega življenja.

Kot sem omenil že prej je bila aktivna pri SDMu vse od začetka, ko se je kupilo zemljišče in je zrastel na elthamskem griču pravi slovenski raj. Od leta 1967 je bila v upravnem odboru tega društva, 10 let je bila tajnica, eno leto predsednica, dve leti pa je vodila tudi kuhinjo.
Ob vključitvi v gibanje za Svetovni slovenski kongres, je pri Narodnem svetu Viktorije sprejela različne zadolžitve, ki jih je in jih še vedno opravlja z njej lastno natančnostjo in vestnostjo. Posebej pomembno je bilo njeno sodelovanje v letu slovenskega osamosvajanja, ko je bila nepogrešljiva pri organizaciji demonstracij, pisanju pisem parlamentarcem in ne nazadnje pri ureditvi čudovite razstave BITKA ZA SLOVENIJO. Z Anico je res prijetno sodelovati, saj se na njeno besedo človek lahko zanese.

Poleg vse omenjenih delovnih in organizacijskih sposobnosti, pa v sebi hrani ogromno energije, da se ukvarja tudi s športom in drugimi konjički, med katere štejejo pletenje, šivanje, atletika, balinanje in dolgo vrsto let aktivnega igranja Netballa.
Najbrž nisem zapisal vsega, vendar bi ob zaključku te kratke predstavitve zaželel Anici Markič veliko uspehov na novem delovnem mestu in pri vseh aktivnostih.
Posebno hvaležnost pa bi rad povdaril v imenu SNS Vic. in uredništva Slovenskega pisma.

p.Niko

ZABAVNIK ČRNI

IZ SLOVENIJE

BISTROUMNI GROF BOBBY

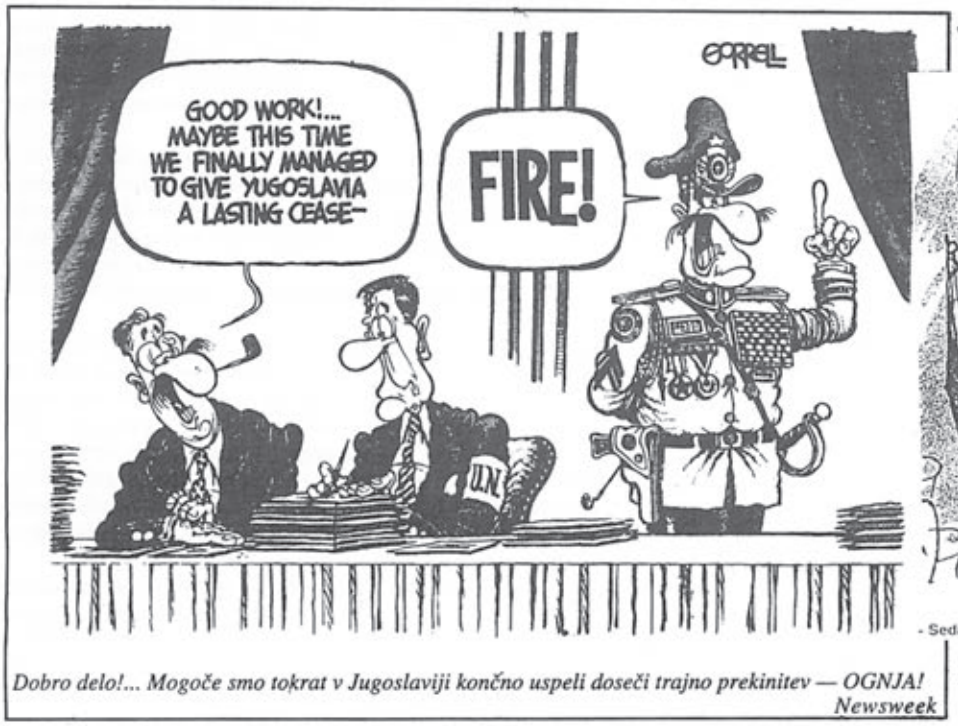
Grof Polde pretrga molk: "V časniku piše, da so na Dunaju odkrili pismo, ki ga je pred devetdesetimi leti Bruckner pisal Brahmsu. Kaj porečeš k temu, Bobby?"

"Ah, na pošto se človek res nikoli ne more zanesti!"

- Janezek, kaj je bil tvoj oče med NOB?
- Sandokan!
- Ne bodi smešen!
- Res, tovarišica, videl sem sliko, na kateri ima dolge lase, brado in nož v ustih...

***

- Naši smučarski skakalci bi morali imeti namesto štartnih številk zapisane cene.
- Si nor, potem bi ostali vsi v zraku!

Dobro delo!... Mogoče smo tokrat v Jugoslaviji končno uspeli doseči trajno prekinitev — OGNJA!
Newsweek

- Sedaj lahko vstaneš, zagotavljam ti, da je že odšel...

ddddddddddddddddd
ddddddddddddddddd

DRAGI SLOVENCI, ČE VAS NE ZANIMA SAMO POLITIKA, NAROČITE SE NA SLOVENSKO PISMO !

DEFINICIJE

Medicina je umetnost, ki v latinščini vodi k večnemu počitku.

Apoteka je prodajalna, kjer ni zdravila, ki ne bi koristilo tistemu, ki ga prodaja.

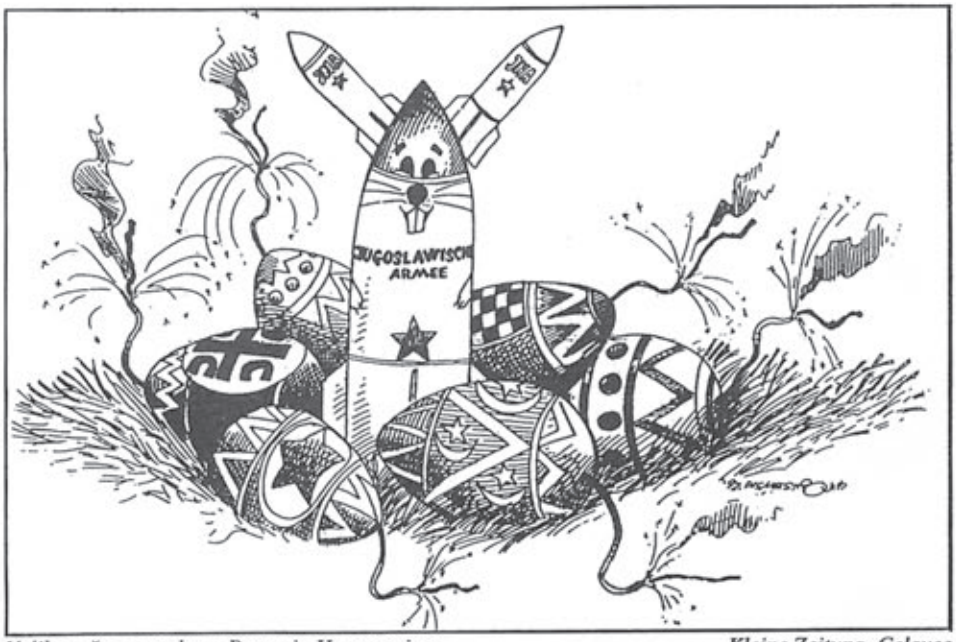
Čestitka je zavist, zavita v celofan.

Olimpijske igre so generalni zdravniški pregled človeštva.

Demokracija je, če nisi zaprt, ker si bil preveč odprt.

Blagajna je naprava, ki lopovom prihrani dragocen čas za dolgotrajne preiskave.

Bolha je mikroskopsko maščevanje narave.

Velikonočno gnezdo za Bosno in Hercegovino *Kleine Zeitung, Celovec*

SPORED OBISKA ZUNANJEGA MINISTRA REPUBLIKE SLOVENIJE Dr. DIMITRIJA RUPLA

NEDELJA – zvečer: Sprejem priredi SNS, NSW

PONEDELJEK – 4. maja 1992

– dopoldne: sprejem pri lokalnih oblasteh – pripravi avstralska vlada

– popoldne: odhod v Melbourne. Na letališču ga pričakajo vladne limuzine. Čas samo za rokovanje ter pozdrav. (2 do 4 predstavniki slovenske skupnosti)

– zvečer: sprejem v priredbi SNS – VIC

TOREK – 5. maja 1992

– dopoldne: sprejem pri lokalnih oblasteh – pripravi avstralska vlada

– popoldne: odhod v Canberro

– zvečer: sprejem priredi SNS – ACT

SREDA – 6. maja 1992

– razgovori in srečanja s predstavniki avstralske vlade

–zvečer: sprejem v čast gostom gostitelj Sen. Gareth Evans.

ČETRTEK – 7. maja 1992

– odhod za Novo Zelandijo ob 8.35 uri zjutraj.

Kot vidite je program precej natrpan in smo lahko samo hvaležni avstralski vladi, da so nam dali na razpolago tri večere za srečanja z rojaki. V vseh treh mestih, ki jih bodo obiskali.

Sprejem pri slovenskih skupnostih naj bodo v sklopu SNS–ov, kot sem predlagal MZZ, RS.

V upanju, da se z gornjim strinjate in da želite sprejeti Dr. Rupla in spremstvo, vas prosim za čim hitrejši odgovor.

Dr. DIMITRIJ RUPEL

Alfred BREZNIK

SBAA

Slovensko poslovno združenje Avstralije, Melbourne– Slovenian Business Association of Australia, Melbourne INC. "S.B.A.A." – Poročilo o dejavnosti združenja.

Člani upravnega odbora smo od ustanovitve do danes že imeli 6 rednih sestankov. Z opravljenim delom smo lahko zadovoljni, saj smo pripravili zakonsko osnovo – pravilnik poslovanja združenja in z 18.2.1992 je naše poslovno združenje registrirano. Vse registracijske formalnosti je uredil mlad pravnik slovenskega rodu g. Srečko Kontelj iz Geelonga, sicer tudi član našega poslovnega združenja. O delovanju poslovnega združenja smo obvestili Ministrstvo za zunanje zadeve in Gospodarsko zbornico Slovenije.

Na Slovenskem festivalu, kjer so sodelovali slovenski klubi Viktorije, se je SBAA predstavilo s svojo reklamno stojnico z brošurami, ki smo jih dobili od ljubljanske in mariborske Gospodarske zbornice ter reklamnimi brošurami nekaterih slovenskih podjetij. Ljudje so pokazali zanimanje predvsem za investicije in nakupovanje poslovnih prostorov in lokalov.

Med 6. in 12. marcem je bil naš gost predsednik Izvršnega sveta Nove Gorice, g. Črtomir Spacapan. Njegov obisk je bil zelo pomemben, saj nam je dal odgovore na mnoga praktična vprašanja, na katera je pismeno težko odgovoriti. Organizirali smo mu razgovor s prvim administratorjem mesta Knox, z g. Caneom, s katerim sta izmenjala ideje in izkušnje pri upravljanju mest in občin. Po besedah sodeč sta oba iz pogovorov odnesla nove ideje za nadaljnje delo.

Na rednem sestanku 6.4.1992 sta bila prisotna dva gosta: g. Pat Case, višji svetovalec pri Gospodarski zbornici Viktorije in dr. Andrew Theophanous, zvezni poslanec in predsedujoči pri prijateljski skupini Parlamentarcev za Slovenijo in Hrvatsko. G. Case nam je razložil delovanje Viktorijske zbornice, ki ima skoraj osem tisoč članov in kateri se je pridružila tudi SBAA. Ljubljanske banke za Avstralijo, Novo Zelandijo in Malezijo. Z Ministrstva za zunanje zadeve so nas povabili, da se vključimo v pripravo obiska Dr. Rupla v Avstraliji prve dni v maju, kar bomo z veseljem naredili, saj menimo da bo razgovor z Dr. Ruplom za nas nadvse koristen. Obisk gospodarskega predstavnika Slovenije je po mnenju SBAA tudi nujen in upamo da bo dotakšnega obiska kmalu prišlo.

Število članov in ponudnikov se veča in prepričani smo, da bo naš trud poplačan z uspehom. Letna članarina je 100 dolarjev – s štirimi zaposlenimi, od štiri do deset zaposlenih 150 dolarjev in za podjetja z več kot desetimi zaposlenimi je članarina 200 dolarjev. Vabimo zainteresirane, da se nam pridružijo.

Vinko RIZMAL

Tel. 03–755 2626
Fax. 03–755 1746

DRAGI ROJAKI, IZKORISTITE OBISK ZUNANJEGA MINISTRA R SLOVENIJE, DA GA VPRAŠATE O: potnih listih, državlanstvu, lastništvu, ambasadi v Canberri...

NAROČITE SE NA SLOVENSKO PISMO, ČE HOČETE BITI NA TEKOČEM S POMEMBNIMI DOGAJANJI V SLOVENIJI IN SVETU.
naslov je na zadnji strani.

Slovenija
Moja dežela

LJUBLJANA – po dveh neuspelih nezaupnicah predsednikov vlade Lojzetu PETERLETU je tretjemu kandidatu na njegovo mesto uspelo prepričati parlament. Slovenija ima tako novega predsednika vlade do jesenskih volitev – dr. Janeza Drnovška. Novi predsednik je bil v bivši Jugoslaviji član njenega predsedstva. Povdarek njegovega programa je predvsem v oživitvi gospodarstva in sociale.

MARIBOR – največji pridelovalec vina Vinag skrbi, da je promocija kakega novega, posebnega ali sicer pomembnega vina kulturni dogodek. V Kazinski dvorani SNG Maribor so tako predstavili najnovejše operno vino. Za polnitev vina s tem imenom so se odločili z mariborsko operno hišo, ki ob svečanih priložnostih rada ponudi obiskovalcem kvalitetno žlahtno kapljico. Kot je na promociji pojasnih direktor Vinaga mag. Jože Protner, polnijo v steklenice z znakom operno vino vrhunsko vino, ki ga pridelujejo na slovitem Meranovu, kjer je svoj čas nadvojvoda Janez storil veliko dobrega za napredek štajerskih vin.

LJUBLJANA – poslanci dr. Ludvik Toplak, Janez Lukač in Anton Horvat so pri predsedniku skupščine vložili predlog zakona, ki bo omogočal izgradnjo avtomobilske ceste Koper – madžarska meja. Predlog zakona je podprl skupščinski odbor za promet in zveze. Strinjal se je s predlagatelji, da skupščina sprejme Zakon po skrajšanem postopku.

SVETOVNI DAN ZEMLJE – pred približno 20-leti so v ZDA predlagali, da bi 22. april imenovali za dan Zwmlje. Ta dan naj bi ekološko osveščenost potrdile predvsem različne ekološke akcije. Letošnji dan Zemlje je bil v znamenju praznovanja 500-letnice odkritja Amerike.

LJUBLJANA – ljubljanske opozicijske stranke so napovedale, da se s seje mestne skupščine, na kateri bi potrdili razglasitev Ljubljane za glavno mesto Slovenije, ne bodo udeležile. Razglasitve in proslave tako ne bo. Lahko si samo predstavljamo kaj so si o tem mislile tuje povabljene delegacije in posamezniki.

IZOLA – ladje v izolski luki so zasidrane, ribiči pa zaradi zapletov okrog nove meje s Hrvaško na morju zaskrbljeni: Ali bodo pri sosedih še lovili in koliko?

LJUBLJANA – hokejsko moštvo Jesenic je slavilo. V svojem tradicionalnem športu so prvič v samostojni Sloveniji spet postali hokejski državni prvaki.

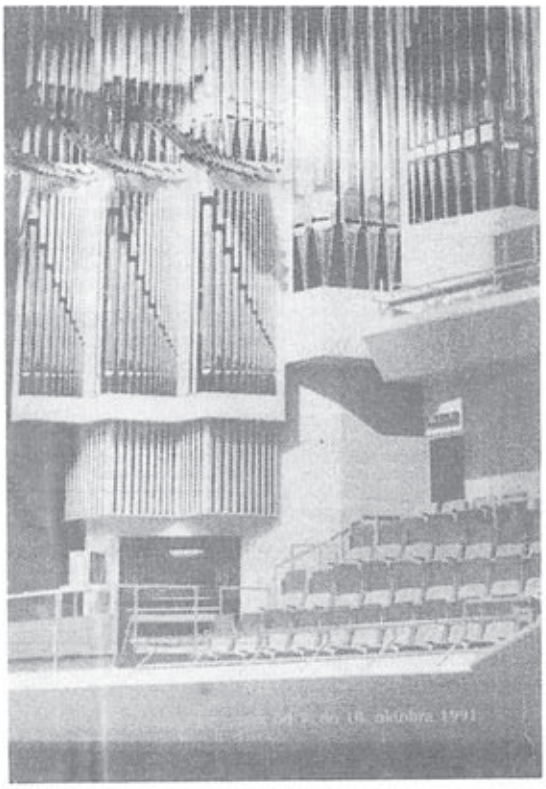
LJUBLJANA – žirija pri Društvu oblikovalcev je zadelo meseca izbralo poštno znamko ob 100-letnici ljubljanske operne hiše oblikovalca Bronislava Fajona.

Los Angeles — Naš najboljši strelec Rajmond Debevec tudi v zadnji moški disciplini letošnjega strelskega svetovnega pokala USA '92 ni dovolil presenečenja.

V streljanju z malokalibrsko puško v trojnem položaju, v tako imenovanem strelskem maratonu, je že v osnovnem delu tekmovanja krepko povedel s 1175 krogi pred domačinom Fothom, ki je nastreljal 1167 krogov. Debevec je v finalu svojo premoč samo še potrdil in tako dosegel že svojo 13. zmago v tekmah za svetovni pokal.

Naš olimpijec si je tako z več kot uspešnimi nastopi v Kaliforniji že zagotovil mesta v vseh treh disciplinah letošnjega finala svetovnega pokala, ki bo v Münchnu.

Ameriški prireditelji so bili izjemno pozorni do Rajmonda Debevca, tudi sicer najuspešnejšega posameznika na pokalu v LA. Še posebej jih je veselilo, da je dosegel svojo prvo zmago za Slovenijo, ko so ZDA uradno priznale samostojnost Slovenije.

ORGLE V CANKARJEVEM DOMU – Izdelal jih je Karl Schuke iz Berlina leta 1982. Imajo 87 registrov in štiri manuale. Lansko leto Oktobra je bilo na njih Prvo slovensko tekmovanje mladih organistov.

Kolumb na slovenski znamki

Ljubljana — Združene PTT organizacije Slovenije bodo prihodnji torek v sodelovanju s slovenskim ministrstvom za promet in zveze ob 500-letnici odkritja Amerike izdale priložnostni znamki za 27 in 47 tolarjev.

Znamka z nižjo vrednostjo je posvečena slovenskemu misijonarju, jezuitu p. Marku Antonu Kappusu iz Kamne Gorice, ki je konec 17. in v začetku 18. stoletja deloval v pokrajini Sonora, oziroma v današnji severni Mehiki. Na znamki z večjo vrednostjo je stari zemljevid mehiškega zaliva s podobo ladje Santa Maria. Znamka je posvečena genovskemu pomorščaku Krištofu Kolumbu, ki je odkril Novi svet.

Slovenija je ob tej izdaji priložnostnih znamk upoštevala priporočilo mednarodne poštne zveze - čeprav ni njena članica - naj pošte izdajo znamke ob 500-letnici odkritja Amerike.

Doslej je Slovenija izdala deset rednih in štiri priložnostne znamke. Maja bomo dobili priložnostno znamko ob kongresu oblikovalcev in Slomškovi obletnici, junija pa ob 80-letnici Gorske reševalne službe. D. H.

CAR AND TRUCK REPAIR CENTRE

MERZEL HOLDINGS P/L

For all Mechanical Repairs and Servicing:-
Electronic Tune-Ups, Engine O/Hauls,
Brakes and Clutches
LICENSED ROADWORTHY TESTER

Phone: 687 5176

Proprietor:
M & S MERZEL

265 Nicholson Street,
Footscray 3011

G.M.A. MOTORS

314 1338 314 4898

Peugot ***Volvo*** ***Renault***

Automatic Transmission Specialist
Carburettor C/O and Repairs
All Mechanical Repairs

27/155 Hyde str., Yarraville 3013

George Tel.: 689 4212 Maxi

312 Nicholson St.,
Yarraville, 3013.

Tel: 687 2693

Bruce Jolley Auto Repairs

ALL MECHANICAL REPAIRS
FUEL INJECTION
SERVICE & REPAIRS
V.A.C.C.

Obveščamo vas, da je mogoče nabaviti naslednje:

1. – Kompletne slovenske zastave (86 x 155 cm) z novimi grbi, zložljivimi lesenimi drogovi in pozlačeno leseno konico ter vrečico za prenos zastave po uporabi.
2. – Slovenske grbe (25 x 31 cm). Na zastavi stoji grb približno 20 cm od droga in 11 cm pod vrhom belega polja ter sega čez modro, vendar se ne dotika rdečega.
3. – Nalepke za avtomobile, kovčke in torbe z grbom na belo-modro-rdečem ozadju ter z napisom SLOVENIA. Te dobite v velikosti 5.5 x 7 cm.
4. – Našitke istega vzorca kot nalepke, primerne za športna oblačila, kot so vetrovke, majice, srajce in podobno.
5. – Letake v omejeni količini, ki jih je izdelala v angleščini ASKa, z naslovom Slovenia's Declaration of Independence, ter vsebujejo tudi zemljevid Evrope, s katerega je razviden položaj Slovenije. Letaki so brezplačni, razen poštnih stroškov.

CENIK:

Kompletne zastave z novimi grbi ..... 65.00 dol.
Grbi– posamično ..... 7.50 "

Cene za organizacije:
Namizne zastavice ..... 3.00 dol.
Nalepke ... 1.65 dol. – Prodajna cena .... 2.50 dol.
Našitki ... 2.65 dol. – " " .... 3.50 dol.

NASLOV: Box 70, P.O. Waverley, N.S.W., 2024 ; tel. 02 - 389- 9517

LITTLE FOREST NURSERY

LITTLE FOREST NURSERY

have recently completed a number of large projects in Victoria and Queensland.Naturaly this doesn't mean they're not interested in the smaller garden. In fact Ivan and Ian enjoy the challenge of making small spaces work. Professional advice, seasonal plantings and a maintenance service are always available.
To view a folio of their work or for more information, give them a call.
Za vsa vrtnarska dela, urejanja vrtov in svetovanje, se obrnite na vašega rojaka s 30 letnimi izkušnjami-

IVAN HANŽELIČ (03) 755 1022 ali IAN MARRIGAN (03) 799 0593

FRITZ- MARTIN MOTORS

All Automotive Repairs to Cars-Trucks
Exhaust Systems, Brakes, Gear Boxes
Engine Overhauls, to all Makes of Cars
Specializing in High Performance Cars
MERCEDES BENZ SPECIALISTS

Prop. JOHN KUTIN
2 Ravensourt Road
West Footscray, 3012 Phone:314 8653

AMON ENGINEERING PTY. LTD.
TOOLMAKERS

General and Repetition Engineers
Turning, Milling and Grinding

46 Gilbert Road Phone(03) 484 1057
Preston, Vic 3072 Fax:(03) 484 2572

MICHAEL'S
DELICATESSEN

81 – 102 Footscray Market

Suho Meso – Šunke – Parizer
Kranjske Klobase
Razne Salame – Krakau

Lastnik: M. N. Stojanovski

KNJIGA ZA DANAŠNJI ČAS,
ki bi jo moral imeti vsak Slovenec ali jo podariti svojemu prijatelju, znancu-Neslovencu:

"THE SLOVENIANS
FROM THE EARLIEST TIMES"

Avtorica: DRAGA GELT iz Melbourna.
Knjigo-zgodovino Slovencev lahko kupite za 22 dolarjev v Melbournu pri predstavnikih slovenskih skupnosti-
tudi v Verskem in kulturnem središču Kew
P.O.Box 197-Kew 3101 Victoria

SLOVENSKI NARODNI SVET VIKTORIJA
VAM NUDI VIDEO KASETO

"SLOVENIJA NA BARIKADAH" po ceni 25 dolarjev Naročite na telefon: (03) 687 5176

SLOVENSKO-AVSTRALSKO
DRUŠTVO CANBERRA Inc

KADAR SE MUDITE
V CANBERRI
OBIŠČITE NAS!

Vsem rojakom in njih prijateljem sporočamo: naš ***DOM,*** poznan pod imenom ***TRIGLAV,*** na ***Irwing Street, PHILLIP (CANBERRA) A.C.T.,*** je odprt gostom vsak dan (vključno sobote, nedelje in praznike, razen velikega petka in večera božične vigilje) od ***11.30am do 11.45pm.***
Naš bar je odprt od 11.30 dopoldan dnevno ter nudi tudi številne slovenske pijače. Kuhinja servira okusno domače pripravljeno hrano vsak dan od šestih do devetih zvečer, ob nedeljah pa tudi od poldne do druge ure in od šeste ure zvečer.

KADAR SE MUDITE V CANBERRI: DOBRODOŠLI V SLOVENSKEM DOMU!
Pri nas Vam bo tudi vselej kdo na razpolago za razne informacije o Canberri in okolici.

Naša telefonska številka: (062) 82 1083.

euro
AUSTRALIA
euro international pty.ltd.

For Quality and Reliable Service

• Import – Export
• Furniture, Chemicals, Parqueting
many, many more

MELBOURNE	SYDNEY
Factory & Showroom	Factory & Showroom
3 Dalmore Drive	2A Bessemer Street
Scoresby Vic. 3179	Blacktown NSW 2148
Phone: (03) 764 1900	
Fax: (03) 764 1461	Phone: (02) 671 5999
Telex: AA31105	Fax: (02) 621 3213

NU-TYRES

• TYRES • TUBES
• RECAPS • BATTERIES
• ELECTRONIC WHEEL
ALIGNMENT & BALANCING
• BRAKE & FRONT-END REPAIRS

☎ 587 1552
580 1624

31 De Havilland Road
Mordialloc, 3195.

One of the leaders in
refrigerators, freezers,
stoves, ovens,
washers & dryers.
gorenje pacific
Domestic Appliances
0285/LITTLE & ASSOC.

Slovensko Pismo

THE SLOVENIAN LETTER

UREDNIŠTVO:
Stanka Gregorić
Unit 2, 15 Allandale rd.
Boronia VIC 3155
Australia

UPRAVA/ADMINISTRATION:
Alfred Brežnik
P.O. Box 188
Coogee NSW 2034
AUSTRALIA
Tel: (02) 519 3933 Fax: (02) 550 1378

UREDNICA: Stanka Gregorič UPRAVNIK:Alfred Brežnik SODELAVCI:Alfred Brežnik, Lojze Košorok, Dušan Lajovic, Vladimir Menart, Ljenko Urbančič, Marija Senčar, pater Valerijan Jenko, Mariza Ličan, Elica Rizmal, pater Bazilij Valentin, pater Niko Žvokelj, Vida Kodre, Anica Markič, Helena Leber, Ivo Leber, Draga Gelt, Mirko Čuderman, Bert Pribac.
Izhajanje SLOVENSKEGA PISMA JE OMOGOČENO Z DENARNO PODPORO RAZNIH DOBROTNIKOV, TISKOVNEGA SKLADA, POKROVITELJEV-SPONSORJEV, OGLAŠEVALCEV, NAROČNIKOV, PRODAJE IN S PROSTOVOLJNIM DELOM UREDNIKA TER SODELAVCEV.

.....

MNENJA IZRAŽENA V GLASILU NISO TUDI MNENJA UREDNIKA ALI SODELAVCEV.AVTORJI SAMI ODGOVARJAJO ZA SVOJE PRISPEVKE' KI MORAJO BITI LASTNOROČNO PODPISANI.

.....

POKROVITELJI-SPONSORJI SLOVENSKEGA PISMA SO:
Podjetja:Distinction printing, 164 Victoria str., Brunswick, Victoria 3056
Emona Enterprises Pty Ltd, Sydney, NSW
Impact International Pty Ltd Smithfield, Sydney, NSW

Slovenske organizacije:Klub Triglav, 19 Brisbane str. St.Johns Park NSW 2176
Slovensko avstralsko društvo Canberra, Irwing str. Phillip ACT
Slovensko društvo Sydney, Elizabeth str, Wetherill Park NSW 2164
Slovensko narodno društvo Sydney, P.O.Box 70, Waverley NSW 2024

.....

Tisk:Simon Špacapan, Distinction printing, 164 Victoria str. Brunswick, Victoria 3056
Distribucija:Anica Markič

.....

Prispevke-članke poslati na naslov uredništva. Naročnino, oglase in druge dename prispevke na naslov uprave.

.....

Posamezna številka SLOVENSKEGA PISMA STANE 5 dolarjev.Letna naročnina znaša za nečlane Slovenskih narodnih svetov 30 dolarjev, za člane 20 dolarjev letno.

NAROČILNICA
za
SLOVENSKO PISMO

Poslati na naslov:SLOVENSKO PISMO/SLOVENIAN LETTER
P.O.Box 188, COOGEE NSW 2034 Australia
Tel.(02) 519 3933 Fax:(02) 550 1378

IME IN PRIIMEK NAROČNIKA:.....

NASLOV:.....

.....

.....

Od katere številke želite prejemati Slovensko pismo:.....Datum:.....

CENA:Letna naročnina 30 dolarjev, za člane Slovenskih narodnih svetov 20 dolarjev.
Posamezna številka 4 dolarje.SLOVENSKO PISMO izhaja 6 krat na leto.

PODPIS NAROČNIKA

.....

Slovensko Pismo

Cena: 8 AUS dol.

Leto 3 Št. 11-12 | THE SLOVENIAN LETTER | Junij-Avgust 1992

IZ VSEBINE

—Ob prvi obletnici slovenske države
—Sydney-Melbourne 150-obletnica
—Prva častna konzula R Slovenije za Avstralijo Alfred Brežnik za Novo Zelandijo Dušan Lajovic
—Obiskal nas bo Lojze Peterle, prvi predsednik vlade v demokratični Sloveniji
—Po obisku dr. Dimitrija Rupla v Avstraliji
—Ustavo R Slovenije prevedla v angleščino avstralska odvetnica Sherrill O'Connor Šraj
—Poročilo ASK, ASK na sestanku SSK Glavnega odbora
—Ob odstavitvi predsednice SSK Konference za Slovenijo Spomenke Hribar
—Srečanje slovenskih poslovnih partnerjev na Bledu
—Poslovno združenje SBAA v Melbournu
--Oglašajo se Melbourne, Sydney, Canberra, Adelaide, Brisbane...
—Umrli Slovenci v Avstraliji in v Sloveniji
—Po slovenskih farah:pater Valerijan Jenko
—Knjiga leta: Janez Jansa PREMIKI
—Iz sveta matematikov
—Uspel matematik Paul Paddle
—Ljubljana kongresno mesto
—Novi slovenski denar
—Mednarodno sodelovanje slovenske policije
—O Janezu Vajkardu Valvasorju
—Plečnikove nagrade
—Vojna v BIH
—Sarajevo tudi moje mesto
—Taborišča
—Medžugorje

11. in 12.stevilka Slovenskega Pisma vam prinasa se obilo drugih zanimivosti iz Avstralije, Slovenije in sveta-na 104 straneh. PRIJETNO BRANJE!

NAROČNIKI SLOVENSKEGA PISMA

VLJUDNO VAS PROSIMO, DA OBNOVITE LETNO NAROČNINO ZA SLOVENSKO PISMO

TUDI OD VAS JE ODVISNO ALI BO GLASILO ŠE IZHAJALO ALI NE
Na zadnji strani Slovenskega Pisma je obrazec, izpolnite ga in pošljite skupaj z naročnino, četudi ste na Pismo že naročeni, na naslov upravnika, Alfreda Brežnika(ne urednici)
Če pa Slovenskega Pisma ne želite več prejemati, prosimo vas odpovejte ga na telefon: Alfred Brežnik (02) 517 1591

.....

SPONSORJI-POKROVITELJI, OGLAŠEVALCI (podjetniki, društva in drugi) POMAGAJTE NAM
ZAVEDAJTE SE, DA BI BILI BREZ IZOBRAŽEVALNIH INŠTITUCIJ, SLOVENSKEGA LEKTORATA NA MACQUARIE UNIVERZI V SYDNEYU IN BREZ SLOVENSKIH GLASIL KULTURNO MRTVI

PRISPEVAJTE V TISKOVNI SKLAD SLOVENSKEGA PISMA, DENAR POŠLJITE UPRAVNIKU
HVALA ZA VAŠE RAZUMEVANJE

Več o Slovenskem Pismu preberite v obširnejšem sporočilu urednice in upravnika na 3. strani

C E N I K

ZA SPONSORJE–POKROVITELJE IN ZA OGLAŠEVALCE

Pokrovitelji(sponsorji) od $500,00 navzgor
Tiskovni sklad-prostovoljno

Cene za oglaševanje:

Format		Enkratna objava	Letna(6X)
Osnovni	80 X 64 mm	$ 35,oo	$ 200,oo
Četrt strani-	80 X128 mm	$ 70,oo	$ 400,00
Pol strani	160 X128 mm	$12o,oo	$ 7oo,oo
Cela stran	160 X256 mm	$220,oo	$12oo,oo

SPOŠTOVANI ROJAKI!

Koledar beleži 20. avgust 1992, ura je 2.45 zjutraj. Utrujena in izčrpana(kot sicer ves pretekli mesec) od dela s to dvojno številko S.P., z zadovoljstvom ugotavljam, da je uvodna beseda še edino kar moram postoriti preden gre revija končno v tisk. Sto štiri strani(104 strani), priznati morate, da je to kar cela knjiga. Preden prelistate in preberete vse strani bi vam rada zaupala, da je proces priprave take revije dolg in zahteven. Nekomu, ki jo dela skoraj sam od A do Ž, ne ostane prostega časa, niti sobot in nedelj, še manj gledanja televizije(razen poročil). Ostajajo le še neprespane noči.
Toda kako poteka ves proces, preden je končni produkt pred vami:
–Zbiranje gradiva(branje na desetine časopisov, revij, faxov-izbiranje najzanimivejšega, vstavljanje v posebne mape po posameznih področjih, izrezovanje, zbiranje fotografij, iskanje informacij po telefonu in faxu itn.)
–Ideja! Kako oblikovati celotno revijo oziroma posamezne strani
–Končna izbira, popravki člankov, dopisov, pisem
–Tehnično oblikovanje(tipkanje, leplenje in končna izdelava strani)
–Pisanje člankov, priprava intervjuev itn.
–Na koncu sámo oštevilčenje strani zahteva nekaj ur dela.
Do te številke je bilo delo popolnoma prostovoljno, kako bo naprej.....?

.....

Zahvaljujem se: DRAGI GELT za kompjutersko izdelavo nekaterih naslovov in strani, člankov; za moralno podporo. ELICI RIZMAL za posojanje revije 7D in Dela. DUŠANU LAJOVICU za pošiljanje revije Mladika in Zvona. ALFREDU BREŽNIKU za pošiljanje tednika IN in vsakodnevno dostavo fax poročil agencije STA iz Ljubljane. MIRKU CUDERMANU za redno pošiljanje zanimivih člankov iz revije Družina in Naša luč. SIMONU ŠPACAPANU, tiskarju, ki je, čeprav je bil za tiskanje plačan, večkrat dodal svoj"barvni popust", izdelal papirnato osnovo na katero lepim prispevke; za vse brezplačno natiskane letake, kronike in drugega(te številke sicer ni tiskal).
V bodoče pa bom od ostalih sodelavcev pričakovala več pomoči. Pomoč je nudil marsikdo, ki ni uvrščen med sodelavce. Eden teh je bil Štefan Merzel, ki je po svoji dobri volji zbral številne oglase, ki so nam razen naročnin, pokroviteljev in prodanih številk tudi omogočili izhajanje revije. Hvala ŠTEFAN.
Hvala uredniku S.P. ALFREDU BREŽNIKU za skrb in potrpljenje, kot tudi za kompjutersko vodenje naročnikov, iskanje pokroviteljev in oglaševalcev.

Vaša urednica STANKA GREGORIČ

SPOŠTOVANI NAROČNIKI SLOVENSKEGA PISMA!

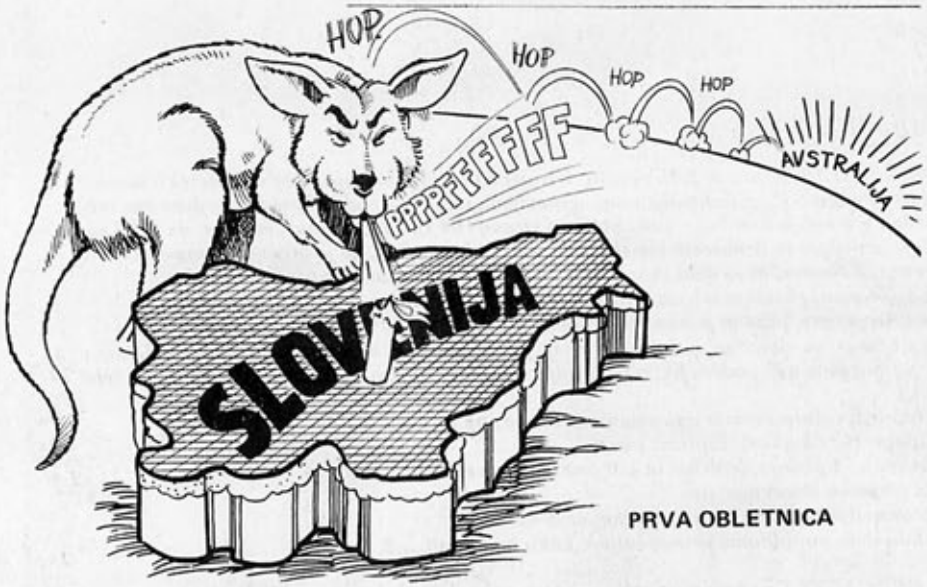
Zamisel Slovenskega Pisma je bila že v samem začetku ta, da naj bi zapisovalo važna dogajanja iz avstralske Slovenije in zgodovinska dejstva iz domovinske Slovenije. Bilo naj bi KRONIKA, nikakor pa ne časopis, ki bi prinašal sprotna dogajanja kot novice. Tako vlogo lahko odigra le tednik.
Ko smo revijo ustanovili, smo si zamislili posamezno številko na okrog 42-tih straneh.

Od junija 1991 do avgusta 1992 so naročniki Slovenskega Pisma sprejeli šest številk, dve kot dvojni in dve enojni: 7.-8. številka je bila tiskana na 104. straneh; 9. številka na 88 straneh; 10. na 68 straneh in 11. in 12. na 104. straneh. Skupaj 364 strani na leto. Če bi izšla vsaka številka na 42 straneh, bi to zneslo 252 strani. Tako ste prejeli natanko 112 strani več kot je bilo predvideno.
Seveda ste s svojimi pismi in telefonskimi klici izrazili željo, naj bi Pismo izhajalo bolj redno. Na žalost, včasih to ni bilo mogoče zato, ker so dopisi prihajali neredno. Znalo se je zgoditi, da ni bilo nobenega 1-2 meseca. Tudi od zdravstvenih in drugih razmer urednice, ki vsako številko pripravlja sama že od vsega začetka, je bilo odvisno kako pogosto bo Pismo izhajalo.

Upamo, da ste kljub vsemu zadovoljni. Hvala za vse vzpodbude, skrbi, nestrpnosti in kritike. V tej številki vam nudimo ponovno obilo zanimivega branja....do naslednje številke!

Verjamem, da se bo Anica Markič, ki vam Pismo pošilja, ponovno potrudila, da prispe v vaše roke čim prej. Hvala urednici Stanki Gregorič za njeno obsežno delo, hvala Simonu Špacapanu, Anici Markič, Štefanu Merzelu in vsem, ki ste prispevali, da Pismo izhaja.
Pošljite nam vaše predloge in želje in seveda podprite nas moralno in finančno. Hvala!
Najlepša hvala tudi patru Baziliju, ki je v MISLIH redno objavljal reklamo za S.P.

Upravnik ALFRED BREŽNIK

PRVA OBLETNICA

Skico izdelal Vasja Koman

S L O V E N I J A

Slovenija, deželica
s krvjo zaznamovana,
potlačena golobica,
zdaj le prepoznana.

Pozdravljena, ta zgodnji dan,
prerokovan stoletja.
Naj narod tvoj bo varovan
ob zori preživetja.

Z morja je vzšla danica:
tvoj dan je zdaj začet,
priborjena je pravica,
pogoj za boljši svet.

Sinovi tvoji vate zro,
razkropljeni po svetu.
Njih klici, upi ne zamro
po prvem zmage letu.

Pozdravljeni, Slovenci,
od Drave do morja,
dolinci in gorenjci:
zastava zdaj vihra.

Na plan, mladina, čas je!
Starina naj le pesa...
Zdravljico naj zapoje
kdor petja moc pogresa.

No-zdaj, ko spet pokonci
prenovljena stojis,
obraz tvoj je na sonci,
da prica, da zivis.

Kaj naj ti dam za rojstni dan,
deseti brat brez doma?
Pozdrav moj sprejmi, v srcu vzgan.
Razume ga, kdor roma.

Ivan Kobal
Ob prvi obletnici osamosvojitve
25.6. 1992

HAPPY BIRTHDAY

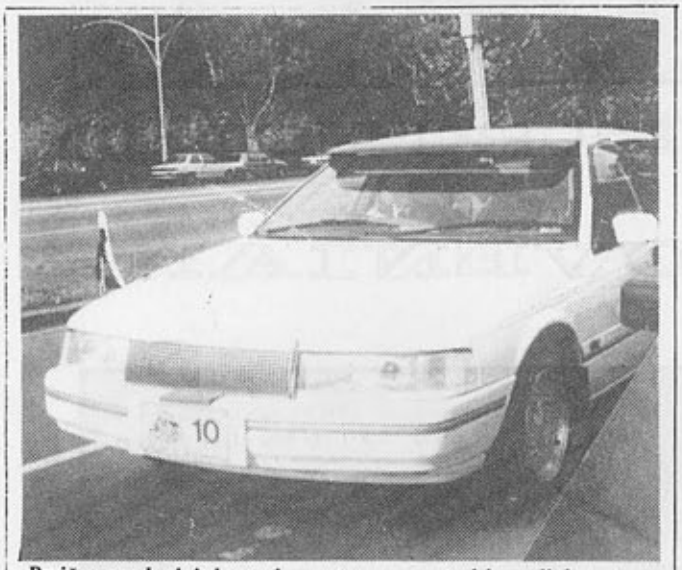
YOUR SLOVENIANS

POMEMBNEJŠI DOGODKI

Vse najboljše, Slovenija!

25.junija 1992 je proslavila Slovenija svoj prvi rojstni dan

Prvič v zgodovini-slovenska zastava na avstralskem diplomatskem avtomobilu, ob uradnem obisku dr. Dimitrija Rupla.

Dr.Dimitrij Rupel v Verskem in kulturnem središču Kew-Melbourne, na sprejemu, ki ga v njegovo čast pripravi Slovenski narodni svet Viktorije.
"Prepričal sem se s kakšno gorečnostjo podpirate prizadevanje mlade slovenske države in kako velik prispevek dajete tudi vi..."

Nova častna konzula Slovenije v Avstraliji in Novi Zelandiji

Slovenska tiskovna agencija in drugi mediji iz Slovenije so nam 2. julija 1992 sporočili, da je slovensko zunanje ministrstvo v imenu slovenske vlade imenovalo Alfreda Brežnika (levo) za častnega konzula v Avstraliji.

Dušana Lajovica(desno) pa za častnega konzula Republike Slovenije na Novi Zelandiji.

OBEMA ISKRENE ČESTITKE
Uredništvo Slovenskega Pisma

25. JUNIJ 1992
MILAN KUČAN
PREDSEDNIK
PREDSEDSTVA
REPUBLIKE
SLOVENIJE

OB PRVI OBLETNICI SLOVENSKE DRŽAVE

Bil je nov dan. Z njim je nad komaj rojeno slovensko državo prišla vojna. Letala nad slovenskimi mesti in tanki na naših cestah so pregnala naša upanja. Čez noč so iz spomina izbrisala vse, kar je Slovenija delila dobrega in slabega v skupni državi. Uničujoča sila je prevladala nad trezno presojo. Žal še vedno divja v naši soseščini. Pred njo zgrožen in pretresen stoji ves demokratični svet. Ne zmore moči za odločilni korak, da to zloveščo politiko zaustavi. In vendar je to nasilje bilo mogoče preprečiti. Samo razumeti je bilo potrebno nezmotljivo napoved zgodovine.

Mi smo jo znali razumeti.

Dan, ki je v krvavem jutru vstajal nad slovenskimi pokrajinami, je bil dolg leto dni. V njem se je do skrajnih meja dojemljivega zgostila naša zgodovina. Bolj kot kdaj smo mogli v tem letu izmeriti, kaj v resnici smo in kaj zmoremo. Zdaj je mogoče s ponosom povedati, da zmoremo veliko! Dosegli smo cilje, ki smo si jih zastavili s plebiscitom. Uresničili smo sanje, ki so jih sanjali mnogi rodovi Slovencev. Bili smo sami in s prijatelji, ki se niso prestrašili in nas niso zatajili. Zato smo jim dolžni vso zahvalo in iskreno spoštovanje.

V tem letu smo prav brali znamenja časa. Nismo zapravili priložnosti, ki nam jo je ponujala zgodovina. Bil je to čas visoke narodove enotnosti, kakršnih ne premore veliko naša, dostikrat neprijazna preteklost. Ni je izsilila le zavest o skupni ogroženosti. Izšla je iz globokega izkustvenega, razumskega in moralnega prepričanja o pogubnosti nenehnih delitev naroda in o potrebi, da jih presežemo. Bil je to čas, ki je pokazal, kako neizmerno visoko si lahko ambicije postavi slovenski narod, če bo le končno dovolil preteklosti, da postane preteklost, in je ne bo venomer znova ponujal kot prapočelo novih delitev. Če, potem so razlike med nami zaželene znotraj zarisov naše prihodnosti in poti, ki vodijo do nje. Navsezadnje smo si vsi ena sama velika naveza, ki je že zmogla prvenstvene vzpone in jih bo znova, če bo le prevladala zavest o naši usodni odvisnosti in medsebojni povezanosti. V tem letu je ta zavest bila nadvse prepoznavna. Ostaja upanje, mimo tega kar zdaj v prestižnih političnih strankarskih spopadanjih počnemo s seboj, da se je tega dne, ki je trajal leto, dokončno spremenil in dozorel slovenski narodni značaj. Kajti čas je, da se naučimo živeti drug z drugim. Kaže se sprijazniti s tem, da nosimo s seboj vsak svojo pa tudi skupno zgodovino in preteklost. Ta se je dogodila in je za nazaj ni mogoče spreminjati. Lahko pa na tragičnem nauku te zgodovine skupaj poskrbimo za slovensko prihodnost. Zanjo smo vsi poklicani in vsi izvoljeni. Ne more naša usoda biti kar naprej skrb za to, kako bo ena stran dokončno potolkla drugo. Popravimo zato krivice, priznajmo končno vsak svoj del krivde, preudarno, dostojanstveno in častno. Tam, kjer je priznanje krivde in obžalovanje, tam je tudi prostor za odpuščanje. Pravi zmagovalec v tej vojni, pravi nosilec mednarodnega priznanja Slovenije je slovensko ljudstvo, so državljani slovenske države, ki so se složno uprli napadalcu in poskusu nasilne preprečitve svoje demokratične odločitve, ki so trdno verjeli v svoj prav in v svojo pravico, ter zaupali mednarodni skupnosti, da ne bo križem rok gledala teptanja načel, na katerih gradi svojo mirno ter blaginji ljudi in narodov namenjeno prihodnost. Takšnega naroda ni mogoče pokoriti. Mogoče ga je uničiti, a tedaj mu več ni mogoče gospodovati. Zdaj, zaradi vsega tega, nima nihče med nami pravice, v imenu nikakšnih ciljev, interesov, ideologij in strankarskih pripadnosti, ogrožati tega, kar smo v tem letu skupaj dosegli. Ne dovolimo zato, da bi bilo med nami znova zasejano komaj preseženo, a žal še ne povsem pozabljeno sovraštvo. Matica skupnega hrepenenja po miru, varnosti, blaginji in napredku ga bo zavrgla kakor kamen na produ hudourne reke. Enoten odpor Slovenije, posebej vojaški odpor slovenske policije in teritorialcev je pred letom dni zaustavil agresijo Jugoslovanske armade. To je bilo odločilno. Na to, za svet prepoznavno dejstvo, je bilo mogoče nasloniti zahtevno in potrpežljivo diplomatsko aktivnost. Oboje skupaj je odločalo o miru, o odhodu armade, o mednarodnem priznanju in o članstvu v OZN ter drugih mednarodnih orga nizacijah. Zdaj se je mogoče zahvaliti vsem, ki so k temu prispevali. Vsakdo je v svojem času in na svojem mestu dal največ, kar je mogel dati, ne da bi pričakoval za to posebno priznanje. Največ so dali tisti, ki so za prostor Slovencev pod svobodnim soncem dali svoja življenja. Najbolj častno so prestopili ločnico med mrtvim in živim. S hvaležnostjo in spoštovanjem jim, ob mnogih drugih padlih v preteklih bojih slovenskega naroda za obstoj in prihodnost, poskrbimo za njihov mir v sveti slovenski zemlji.

Spominjajmo se jih častno in dostojanstveno...

Verjamem, da bomo tudi naprej skupaj, enako dostojanstveno in častno nosili odgovornost, ki jo je današnjim rodovom Slovencev in državljanom Republike Slovenije naložila zgodovina. S to vero in željo vam, spoštovani sodržavljani, in vsem rojakom po svetu, čestitam ob prvi obletnici dne, ki je do temeljev spremenil slovensko zgodovino.Tega dne bi nikoli ne bilo brez vaše srčnosti, modrosti in zaupanja. Bilo je vredno. Zaradi nas in zaradi prihodnosti.

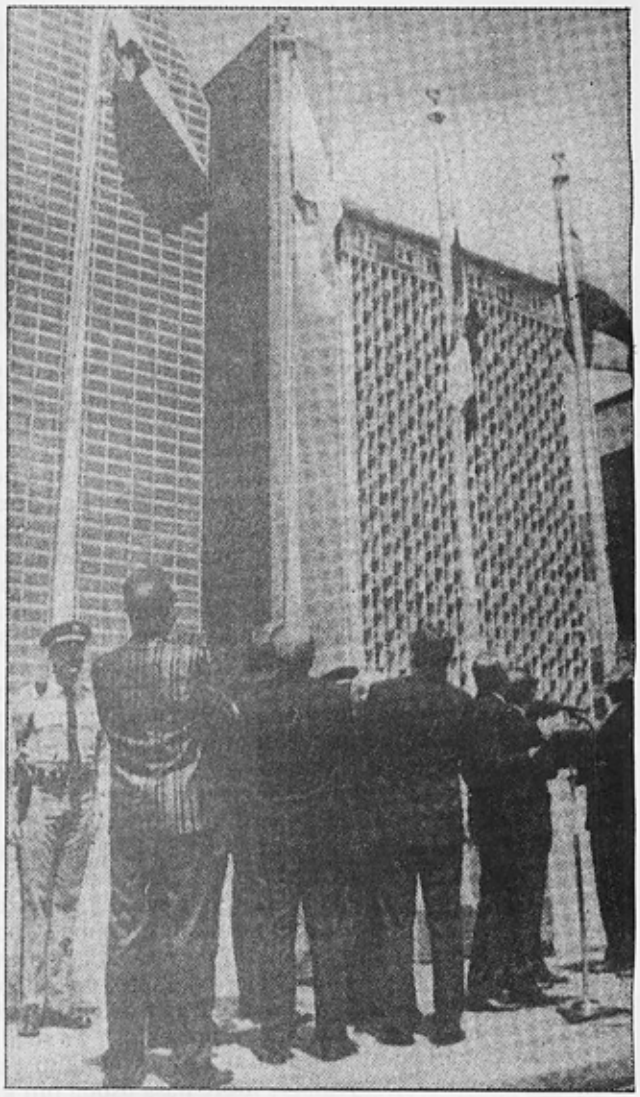
22. MAJ 1992.

SLOVENIJA V ZN

PETEK 22.maja 1992. je bil za Slovence zgodovinski dan. Slovenija je bila prvič v zgodovini sprejeta v mednarodno skupnost narodov in držav-v ZDRUŽENE NARODE.
Postala je 176 polnopravna članica ZDUŽENIH NARODOV.

Sicer smo bili Slovenci dejavni v Združenih narodih že v preteklosti, tako kot jugoslovanski diplomatski predstavniki kot tudi strokovnjaki v njenih specializiranih agencijah in programih. Med veleposlaniki je bilo kar pet slovenskih diplomatov:Jože Vilfan, Aleš Bebler, Jože Brilej in Ignac Golob.

Združeni narodi so stari skoraj pol stoletja, neodvisna Slovenija pa je za svet in to organizacijo novost. Prav zaradi tega, se bomo morali Slovenci kot narod vedno znova potrjevati. Pokazati bomo morali svetu, da smo narod, ki je v miru s seboj in s sosedi.

Slovenska zastava pred palačo Združenih narodov.

IZJAVA Dr.JANEZA DRNOVŠKA
Predsednika slovenske vlade

OB SPREJETJU SLOVENIJE V OZN

Ob sprejemu Slovenije v Organizacijo združenih narodov je predsednik vlade Republike Slovenije dr. Janez Drnovšek dejal, da je to za Slovence in druge državljane Slovenije izpolnitev zgodovinske želje, da s svojo last no, samostojno in neodvisno državo enakopravno vstopijo v mednarodno skupnost narodov.

Dr. Drnovšek je poudaril, da je to nedvomno veliko priznanje in potrditev, da so bili uspešni pretekli napori mlade slovenske države, da svetu dokaže, da je upravicena do najširšega mednarodnega priznanja in sposobna v njem sprejeti vse pravice in dolžnosti enakopravnega mednarodnega subjekta.

"Sprejem v OZN je najširše mednarodno priznanje upravičenosti zahtev Slovenije, da imajo narodi nekdanje Jugoslavije, ki so v preteklosti svojo državnost in mednarodno subjektiviteto oblikovali v skupni federativni državi, pravico, da sami odločajo o svoji usodi.

Sprejem v Združene narode pomeni vstop v mednarodnopravni sistem, ki državam v sodobnem svetu zagotavlja najvišjo možno raven zagotovil za varnost in celovito integracijo v mednarodno skupnost. S tem so Sloveniji odprta vrata v razvejani sistem specializiranih mednarodnih organizacij, brez česar ne more nobena samostojna država vstopiti v kompleksno ureditev sodobnega sveta na gospodarskem in vseh drugih področjih življenja.

Ena prvih nalog slovenske diplomacije v OZN bo, da stori vse, da se čim prej konča nesmiselna a izjemno kruta vojna na Hrvaškem in v Bosni in Hercegovini."

VLADA
REPUBLIKE SLOVENIJE

dr. Janko Prunk

POSLANICA MINISTRA ZA SLOVENCE PO SVETU

DR. JANKA PRUNKA

SLOVENCEM V AVSTRALIJI

Ob prvi obletnici slovenske državnosti

Spoštovane dame in gospodje,

V veliko čast in veselje mi je, da vas ob 1. obletnici slovenske neodvisnosti in državnosti lahko pozdravim in se vam še enkrat najtopleje zahvalim za vašo podporo in pomoč, ki ste jo nudili Sloveniji v njenih prizadevanjih za državnost in mednarodno priznanje.

Priznanje s strani Avstralije smo še posebej teško pričakovali, saj se zavedamo njene vloge in vpliva v Jugovzhodni Aziji, na Pacifiku in v vsem svetu. Prav tako je Avstralija za nas pomembna zaradi številne slovenske skupnosti, ki tam živi, saj je število 30.000 ljudi za majhen slovenski narod veliko.

Tudi v najtežjih trenutkih smo vedeli, da bo svet podprl prizadevanja narodov, ki si želijo uresničiti svojo pravico do samoodločbe, saj je to načelo eno od najpomembnejših v svetovni skupnosti za ohranitev miru, razvoj demokracije in zagotavljanje spoštovanja človekovih pravic.

Marsikomu med vami bi se želel osebno zahvaliti za dragocen prispevek, trud in prizadevanja, ko ste avstralski javnosti pojasnjevali kdo smo, kaj smo in kaj si Slovenci želimo.

Ni bilo vedno lahko. Velikokrat obtoženi s podtikanji in celo lažmi smo morali dokazovati resnico proti tistim, ki so bili za doseganje svojih ciljev pripravljeni poseči tudi po orožju.

Volja, ki jo je slovenski narod tako odločno pokazal na plebiscitu je sedaj uresničena. Za slovenski narod se je ze začelo novo obdobje, ko bo naša drzava morala premagovati prav tako velike gospodarske težave, se izviti iz recesije in nuditi svojim državljanom mir in blagostanje. Prav tako se ne moremo in ne smemo ograditi od krize na območju nekdanje Jugoslavije, saj ima njena bližina vrsto negativnih učinkov tudi za Slovenijo in njeno gospodarstvo(izguba južnih trgov, množice beguncev, tujci zaradi bližine vojne tudi Slovenijo ocenjujejo kot rizično območje za turizem in tuja vlaganja). Po svojih močeh si prizadevamo za njeno razrešitev ter vzpostavitev miru in varnosti na tem območju.

Za doseganje teh ciljev vidimo v Avstraliji dragocenega pertnerja, v slovenski skupnosti v Avstraliji pa, kot že doslej, veliko in vsestransko podporo.

Dragi prijatelji, prepričan sem, da je priznanje in vzpostavitev diplomatskih odnosov med državama kot tudi obisk zunanjega ministra dr. Rupla v začetku maja v Avstraliji prispeval h krepitvi vezi na vseh področjih in da se bodo ti stiki uspešno razvijali še naprej. Prav v tem času se nekateri od naših in vaših avstralskih rojakov mudijo na obisku v Sloveniji. Tudi vi ste v Sloveniji vedno dobrodošli kot iskreni prijatelji, katerih nasvet bomo znali ceniti.

Dr. Janko Prunk
MINISTER ZA SLOVENCE PO SVETU
IN NARODNOSTI V SLOVENIJI

PIŠEJO NAM SLOVENSKI IN AVSTRALSKI POLITIKI

Republika Slovenija
Ministrstvo za zunanje zadeve
Minister

Ljubljana, 25. maj 1992

Slovenskim narodnim svetom v Novem Južnem Walesu, Viktoriji in glavnem mestu Avstralije Canberri-ACT

Dovolite, da se vam najtopleje zahvalim za organizacijo, gostoljubnost in prijateljske sprejeme, ki sem jih doživel ob mojem uradnem obisku v Avstraliji pri slovenskih rojakih. V spominu mi bodo ostala vsa srečanja z avstralskimi Slovenci, saj sem imel možnost, da se v neposrednem stiku z njimi prepričam o ljubezni do slovenske domovine in gorečnosti, s katero podpirajo prizadevanje mlade slovenske države v njenih prizadevanjih za mednarodno uveljavitev kakor tudi za njen demokratičen razvoj.

Ob tej priložnosti bi vam rad sporočil, da so bili tudi moji pogovori z najvišjimi predstavniki avstralske države zelo uspešni. Nedvomno bodo prispevali h krepitvi prijateljskih odnosov in vsestranskega koristnega sodelovanja med obema državama, h čemur dajete velik prispevek tudi vi, Slovenci v Avstraliji.

Želim vam, da bi tudi v prihodnje uspešno delovali na vseh področjih in ohranjali tesne stike z Republiko Slovenijo.

Prisrčno vas pozdravliam.

Dr. Dimitrij Rupel

REPUBLIKA SLOVENIJA
Ministrstvo za zunanje zadeve

Ljubljana, 26.6.1992

Avstralska slovenska konferenca
Ga.Stanka Gregorič

Spoštovana ga.Gregorič,

v imenu ministra se vam zahvaljujemo za Vaše čestitke ob 1. obletnici slovenske države. Ob tej priložnosti se želimo slovenski skupnosti v Avstraliji ponovno zahvaliti za vso podporo in pomoč v ustvarjanju slovenske državnosti.

Republika Slovenija je v fazi vzpostavitve veleposlaništva v Avstraliji, za katerega predvidevamo, da bo formalno odprto v jeseni. V želji, da bi v vmesnem času zagotovili nudenje pomoči slovenski skupnosti v Avstraliji, je vlada Republike Slovenije na svoji seji dne 18.6.1992 sprejela sklep o otvoritvi Konzulata Republike Slovenije v Sydneyu na čelu s častnim konzulom g. Alfredom Brežnikom. Jurisdikcijsko območje konzulata obsega zvezni državi Victoria in New South Wales.

Lepe pozdrave

Generalni sekretar
Miha Vrhunec

REPUBLIKA SLOVENIJA MINISTRSTVO ZA ZUNANJE ZADEVE LJUBLJANA

PARLIAMENT OF AUSTRALIA
HOUSE OF REPRESENTATIVES

DR ANDREW THEOPHANOUS, M.H.R.
FEDERAL MEMBER FOR CALWELL

17 July 1992

Eli Rizmal
Slovenian National Council
P.O.Box 197, Kew 3101

Dear Eli,

We have all worked together in our endeavour to achieve self-determination, freedom and sovereignity for Croatia, Slovenia and Bosnia-Hercegovina. Great progress has been made since the recognition of these republics as independent nations. Political, economic, cultural and social links between the countries continue to be established and maintaind by the Australian Government.

I have had the opportunity to experience, enjoy and appreciate Slovenian culture and heritage both here and during my visit to your homeland. As Chairman of the PARLIAMENTARIANS FOR CROATIA AND SLOVENIA it is my great pleasure to invite you to a Croatian, Slovenian and Bosnian CULTURAL EVENING AND DINNER DANCE designed to commemorate our achievements that led to the recognition of the new independent nations. The details are as follows:

Saturday, 19 September 1992
at 7.00 p.m.
Mirador Reception Centre
8Kyabram Rd., Coolaroo VIC
Cost:30 dolars includes 3 course meal, drinks and entertainment.
Croatian, Slovenian and Bosnian cultural groups will be performing.

Yours Sincerely
Dr Andrew Theophanous

PORTRETI

ALFRED BREŽNIK

PRVI SLOVENSKI

ČASTNI KONZUL

V

AVSTRALIJI

URADNI LIST REPUBLIKE SLOVENIJE

Št. 32 – 30. VI. 1992

ODLOK
o postavitvi častnega konzula Republike Slovenije v Sydneyu

1. člen

Za častnega konzula Republike Slovenije v Sydneyu se postavi Alfred Brežnik.

2. člen

Ministrstvo za zunanje zadeve opravi vse potrebno za uresničitev tega odloka.

3. člen

Odlok začne veljati z dnem objave v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št. 900-04/92-33/2-8
Ljubljana, dne 18. junija 1992.

Vlada Republike Slovenije

Predsednik
dr. Janez Drnovšek l. r.

Odpre se Konzulat Republike Slovenije v Sydneyu na čelu s častnim konzulom.

Konzularno območje Konzulata Republike Slovenije v Sydneyu obsega avstralski zvezni državi New South Wales in Victoria.

Konzulat spodbuja in pomaga pri razvijanju gospodarskih in kulturnih odnosov in sodelovanja Republike Slovenije z avstralskima zveznima državama New South Wales in Victoria.

Alfred Brežnik bo pričel v Avstraliji nastopati javno kot častni konzul šele po odobritvi avstralske vlade.
Trenutno je dosegljiv na telefonski številki:(02) 517 1591 Fax:(02) 550 1378.

ALFRED BREŽNIK se je rodil leta 1937 v Celju. Po končani osnovni šoli v Šentjurju in nižji gimnaziji se je vpisal na Srednje tehnično šolo v Ljubljani in diplomiral leta 1956. Leta 1959 se je preselil v Avstralijo, se poročil s Slovenko Jeleno Kucler s katero imata danes dva sinova:tridesetletnega Alfreda in petindvajsetletnega Marka. Alfred Brežnik je med zaposlitvijo pri sydneyski vodni upravi, kjer je bil vodja konstrukcijskega oddelka elektronike, tudi študiral na Sydney Technical College-u in po štirih letih prejel diplomo. Zatem se je vpisal na NSW Institute of Tehnology ter končal osem, od deset semestrov. Končal je tudi enoletni tečaj pedagogike in metodike za tehnične učitelje in učil "part time" na Sydney Technical Collegu. Leta 1972 je ustanovil z družino samostojno podjetje Emona Enterprises PTY LTD, ki se ukvarja z elektronskimi merilnimi instrumenti, elektronsko izobraževalnimi napravami ter z designom in izdelovanjem omenjenih aparatur.

Takoj po prihodu v Avstralijo se je pridružil Slovenskemu društvu Sydney in postal eden od ustanoviteljev in vodij akcije za dom, ki ji je končno uspelo po združitvi s slovenskim društvom kupiti in zgraditi prvi slovenski dom v Sydneyu. Skupaj s patrom Valerijanom Jenkom OFM in Vinkom Ovijačem je postal zaupnik tega društva.
Bil je ustanovitelj in dve leti upravnik/urednik društvenega lista NOVICE, iniciator za ustanovitev šolskega odbora za državo NSW, kateremu je uspel pouk slovenščine v sklopu državne šole na nivou gimnazije, vse do priznane velike mature.Dvanajst let je bil tajnik šolskega odbora. Je član odbora fundacije slovenskega jezika na Macquarie univerzi v Sydneyu. Decembra 1989 je iniciator in eden od ustanoviteljev društva za podporo demokracije v Sloveniji.
Leta 1991 je dal skupaj s Stanko Gregorič iz Melbourna pobudo za ustanovitev Slovenskih narodnih svetov po Avstraliji in Avstralske slovenske konference, ki je postala krovna organizacija Svetov in ena izmed konferenc-ustanoviteljic Svetovnega slovenskega kongresa.
Od ustanovitve Sveta za NSW je bil tajnik te organizacije, v Avstralski slovenski konferenci pa referent za narodnostna vprašanja. Bil je delegat na prvem zasedanju SSK v Ljubljani Izvoljen je bil v odbor častnega razsodišča SSK.Po vojni v Sloveniji je dal pobudo za denarno nabirkoPomoč Sloveniji. Na SSK v Ljubljani je skupaj z dr. Borisom Cizljem predstavil program za Mednarodno združenje razvojnih partnerjev Slovenije, ki se razvija v uspešno gospodarsko organizacijo in je privabil številne slovenske in druge podjetnike po svetu.
Je soustanovitelj in upravnik glasila SLOVENSKO PISMO. Ustanovil je Slovenski informacijski urad v Sydneyu ter se mu popolnoma posvetil v lastnem podjetju. Urad je na svoje stroške razpošiljal informacije iz Slovenije na več kot 30 mest po Avstraliji, tako Slovencem, kot avstralskim medijem in politikom. Vzdrževal je stike s predstavniki avstralske vlade, ki so se še poglobili, ko ga je slovensko zunanje ministrstvo(ko je bil predsednik vlade še Lojze Peterle) imenovalo za slovenskega zastopnika v Avstraliji.
V času obiska dr. Dimitrija Rupla je bil vodja delegacije, 18. junija 1992 pa ga vlada Republike Slovenije proglasi za prvega častnega konzula v Avstraliji.
Avstralski Slovenci bi si težko izbrali boljšega in bolj zaslužnega konzula, saj se prav Alfred Brežnik odlikuje po demokratičnem pristopu k vsem Slovencem, pa naj bodo takšnega ali drugačnega mišljenja.V času svojega delovanja je bil vedno in povsod pripravljen podati roko še takemu nasprotniku-vse za uspeh slovenske skupnosti v Avstraliji.

Prav zato prihaja na njegov naslov vsakodnevno veliko število čestitk avstralskih Slovencev, ki si želijo dobrega sodelovanja in so zdaj, ko je postala Slovenija samostojna država ponosni, da imamo Slovenci prvič v zgodovini tudi svoje predstavnike v tujih državah.

Aluminij iz Impola za avstralske tube

V poslovnem svetu se razdalje ne merijo v kilometrih, ampak v urah. Če se zdi povprečnemu Slovencu poslovni partner v 300 kilometrov oddaljenem kraju daleč, za uspešnega zahodnega poslovneža to ni nobena ovira. Čas je zlato in kilometrske razdalje je pač treba preskočiti, pravi tudi uspešen poslovnež slovenskega rodu v Avstraliji Dušan Lajovic.

V dneh blejskega srečanja, ki je potekalo pod naslovom Slovenija vaš partner, ste kot zaveden Slovenec, pripravljen pomagati pri gospodarski rasti mlade države, prav gotovo sklenili tudi kakšno kupčijo zase, za vašo firmo Impact Internationa?

»Na Bled sem res prišel z namenom, da pomagam Sloveniji v povezavi z drugimi slovenskimi poslovneži po svetu, še bolj pa preko naših poslovnih partnerjev. Teh je veliko. Kar nekaj pogovorov sem imel tudi o sodelovanju s firmami s področja embalaže.«

Vaša firma je znana po proizvodnji embalaže in po tem, da pravzaprav uspešno posluje, še posebej na azijskem prostoru?

»Proizvodnja, s katero sem jo začel leta 1963 v svoji firmi, obsega izdelovanje najrazličnejše embalaže od aluminijastih tub do laminatov, folij ipd. Vsega skupaj je v firmi zaposlenih 400 ljudi, od tega jih je le 100 v Sidneyu, drugi so zaposleni v obratih na različnih koncih Azije. Jaz živim v Sidneyu, tovarno, ki je moderna – vsa proizvodnja je visoko tehnološko razvita – pa imam na Novi Zelandiji.«

Kako pravzaprav izgleda poslovanje na tolikšne razdalje?

»Normalno. Nobenih težav ni. Z aluminijskimi tubami, ki jih izdelujemo v Novi Zelandiji, pokrijemo ves avstralski trg. Z aluminijevimi laminati, ki jih izdelujemo v Sidneyu, pokrivamo še vse druge trge.«

Posle ste sklenili tudi z Impolom iz Slovenske Bistrice. Za kakšne kupčije gre?

»Pred tremi leti, ko je Srbija začela pritiskati na Slovenijo in jo poskušala gospodarsko oslabiti in uničiti, sem se odločil, da začnem kupovati aluminijevo folijo pri Impolu. Tako zdaj predelujemo folijo iz Slovenske Bistrice v naših tovarnah. Naj povem, da imam tovarne z večinskim deležem delnic v petih različnih državah. Smešno je, kako Slovenci gledate na razdalje, zato se vam tudi zdi čudno, da je lahko sodelovanje in poslovanje na tako velike razdalje uspešno. Folijo iz Impola brez večjih težav pripeljemo v Sidney in jo dodelano pošljemo naprej v tovarno v Novi Zelandiji. Od tu potem v eni izmed oblik embalaže potuje v Indijo in denimo kot prodan končni izdelek konča v Rusiji.«

DUŠAN LAJOVIC

Kaj pa stroški in končna cena po vseh teh poteh?

»Nič posebnega. Vse je vprašanje organizacije. Predvsem ta in pa racionalnost proizvodnje sta ključna za ceno, ki mora biti ravno pravšnja za tržišče, s katerimi poslujemo. In zaenkrat poslujemo dobro, pa naj gre za prodajo v Južni Koreji, v Hongkongu, na Japonskem ali kje drugje.«

Mi lahko zaupate, kako uspešna je vaša firma, kakšni so finančni pokazatelji?

»Letno imamo za 30 milijonov dolarjev prometa.«

Kako se vam je uspelo kot tujcu prebiti tako visoko v poslovnem svetu?

»Po poklicu sem strojni tehnik. Pred odhodom v Avstralijo sem se šolal še v italijanskem Pordenonu, v Sidneyu pa sem končal menedžersko izobraževaje. Firma Impact je družinska, vodiva jo skupaj s sinom.«

Ali nameravate navezati kakšne konkretne poslovne stike še z drugimi slovenskimi podjetji, morda pripeljati sem še kakšnega vašega partnerja, ki bi lahko sklenil posel s povsem konkretno firmo?

»Vse je mogoče. Pred dnevi je bil tukaj prijatelj iz Singapura. Še nikoli ni bil v Sloveniji. Spraševal me je, če je sploh varno priti sem. Odgovoril sem mu, da je tukaj bolj varno kot v Londonu. In je prišel. Ali se bodo spletle še kakšne poslovne vezi, pa je odvisno od tistih, ki jim je do njih. Zaenkrat vsi tujci še proučujejo razmere v Sloveniji.«

Marjeta ŠOŠTARIČ,
"Delo"

1577.

Na podlagi 27. in 31. člena zakona o zunanjih zadevah (Uradni list RS, št. 1/91-I) in na predlog ministra za zunanje zadeve izdaja Vlada Republike Slovenije

ODLOK
o postavitvi častnega konzula Republike Slovenije v Wellingtonu

1. člen

Za častnega konzula Republike Slovenije v Wellingtonu se postavi Dušan Lajovic.

2. člen

Ministrstvo za zunanje zadeve opravi vse potrebno za uresničitev tega odloka.

3. člen

Odlok začne veljati z dnem objave v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št. 900-04/92-40/1-8
Ljubljana, dne 18. junija 1992.

Vlada Republike Slovenije

Predsednik
dr. Janez Drnovšek l. r.

DUŠAN LAJOVIC je eden najuspešnejših slovenskih podjetnikov v svetu, še posebej v Avstraliji in na Novi Zelandiji. Na Novi Zelandiji še marsikdo ni vedel kje Slovenija sploh je Dušan Lajovic se je trudil, da tamkajšnji politiki in javnost kar se da bolje spozna novo nastalo državo-njegovo domovino. Prav zaradi tega je bila Nova Zelandija med prvimi, ki so priznale Slovenijo.
Dušan Lajovic je bil do imenovanja za častnega konzula v Novi Zelandiji pooblaščenec slovenskega zunanjega ministrstva za to državo.
Bil je med soustanovitelji Slovenskega narodnega sveta v NSW kjer so ga izbrali za prvega predsednika in Avstralske slovenske konference, kjer je sprejel mesto podpredsednika. Dušan Lajovic je vidno prispeval tako moralno kot finančno pri vseh zbirkah za Slovenijo.
Postal je tudi predsednik Mednarodnega združenja slovenskih razvojnih partnerjev(MZSRP), ki je skupaj s slovensko vlado, Gospodarsko zbornico Republike Slovenije in SSK pripravilo srečanje poslovnežev na Bledu.

Na podlagi 14. in 27. člena zakona o zunanjih zadevah (Uradni list RS, št. 1/91-I) in na predlog ministra za zunanje zadeve izdaja Vlada Republike Slovenije

ODLOK
o odprtju Konzulata Republike Slovenije v Wellingtonu

1. člen

Odpre se Konzulat Republike Slovenije v Wellingtonu na čelu s častnim konzulom.

Konzularno območje Konzulata Republike Slovenije v Wellingtonu obsega Novo Zelandijo.

Konzulat spodbuja in pomaga pri razvijanju gospodarskih in kulturnih odnosov in sodelovanja Republike Slovenije z Novo Zelandijo.

BIVŠI PREDSEDNIK V AVSTRALIJI

LOJZE PETERLE

SYDNEY
12. in 13 septembra

BRISBANE
13. in 14. septembra

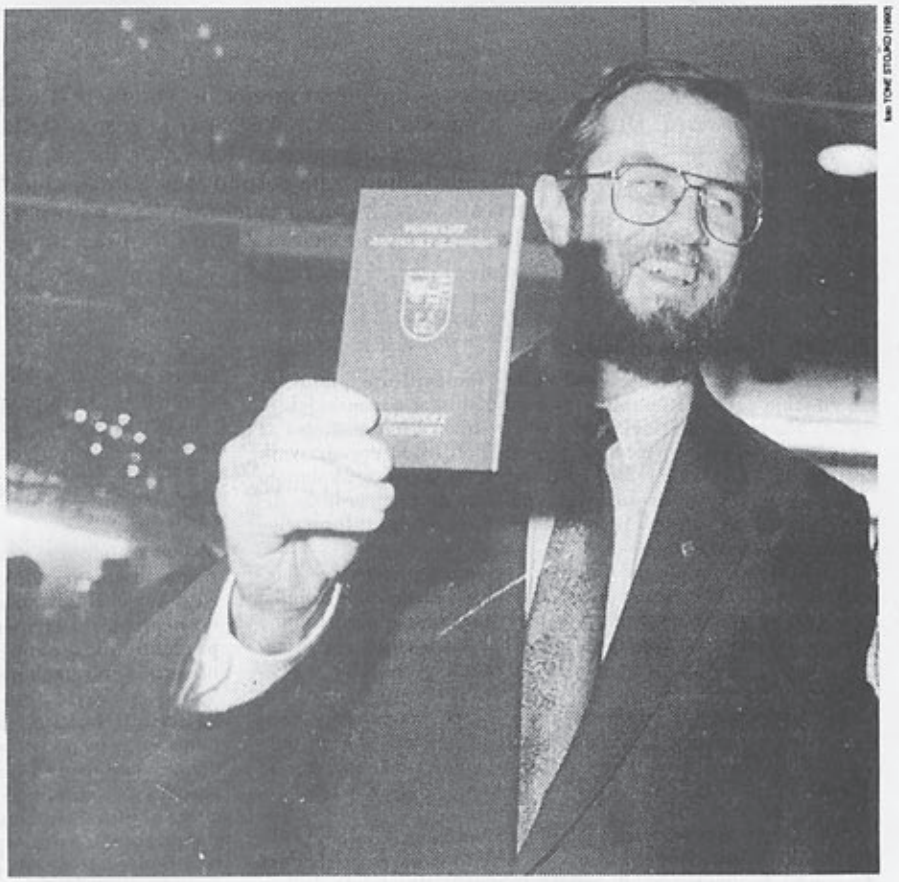
SYDNEY
14 in 15. septembra

CANBERRA
16. in 17. septembra

ADELAIDE
18. in 19. septembra

MELBOURNE
19.20.21.22. septembra

PERTH
23. in 24. septembra

LOJZE PETERLE JE PRVI PREDSEDNIK SLOVENSKE DEMOKRATIČNO IZVOLJENE VLADE

LOJZE PETERLE, bivši predsednik slovenske vlade in trenutni predsednik stranke Krščanskih demokratov bo na povabilo AVSTRALSKE SLOVENSKE KONFERENCE obiskal Avstralijo.

Življenjepis: Lojzeta Peterleta rodijo 1948 v Čužni vasi na Dolenjskem. Ko je star deset let se družina preseli v Most pri Mokronogu. V Ljubbljano pride v letih študentskega revolta in se vpiše na univerzo:študira zgodovino, zemljepis in ekonomijo. Postane prefekt v internatu Vzgojnega zavoda Janeza Levca. Lojze Peterle prepeva v mešanem pevskem zboru Anton Foerster v ljubljanski stolnici. V času politične odjuge je ustanovljen Medškofijski odbor za študente, pri katerem vodi komisijo za pokoncilsko duhovnost. S somišljeniki zasnuje teoretično versko revijo 2000, ki začne izhajati aprila 1969. Leta 1971 postane odgovorni urednik, Janez Dular pa lektor. Revija zaradi dolgotrajnih administrativnih šikaniranj izhaja z večletnimi premori. Leta 1975 se Lojze Peterle zaposli na Urbanističnem inštitutu. Leta 1980 se poroči z diplomirano etnologinjo, s katero imata tri otroke. Sodeluje tudi pri Biltenu, verskem časopisu študentov in izobražencev, ki ga izdaja Rudi Koncilja. Časopis se po njegovem predlogu preimenuje v Tretji dan, leta 1986 pa postane glavni urednik tega glasila. Istega leta zamenja službo in postane višji svetnik v sektorju za prostorski razvoj na Zavodu za družbeno planiranje. Ukvarja se z varstvom okolja, saj od otroštva rad hodi v naravo in čebelari.

Ob ustanovitvi Slovenskih krščanskih demokratov 5.novembra 1989 postane predsednik izvršilnega odbora SKD, ki se pridruži Demosu. V petih mesecih postavi stranko na noge in uspešno organizira volilno kampanjo. Na aprilskih volitvah leta 1990 SKD z 11 poslanci v DPZ prehiti ostale stranke Demosa in Milan Kučan ga imenuje za mandatarja nove vlade.

Mednarodni stiki, ki jih vzpostavi so obsežni, saj kot strankarski prvak obišče Rimini, Dublin in Budimpešto, kot državnik pa Havla, ZDA, Francijo, večkrat Dunaj itd. Pred kratkim pa kot strankarski prvak obišče slovenske izseljence v Kanadi in Argentini,

Obišče tudi papeža, sestane pa se tudi z Borisom Jelcinom.

V prvi polovici leta 1992 Demos razpade in Lojzeta Peterleta zamenja Janez Drnovšek.

SYDNEY

Z DR DIMITRIJEM RUPLOM NA MACQUARIE UNIVERZI - SYDNEY

Na Macquarie univerzi v Sydneyu so sprejeli dr. Dimitrija Rupla rektorica univerze prof.Di Yerbury, predsednica Slovenskega sklada gospa Marija Senčar, lektorica slovenskega jezika Aleksandra Bizjak, v imenu študentov pa gospod Ivan Kobal, ki je tudi prvi študent slovenskega lektorata na tej univerzi. Dr.Dimitrij Rupel se je seznanil z delom Zveze slovenske akcije in postal njen član

V ponedeljek 4. maja 1992 je dr. Dimitrij Rupel, minister za zunanje zadeve Republike Slovenije obiskal slovenski lektorat na Macquarie univerzi. Kot gosta avstralskega ministrstva za zunanje zadeve ga je spremljal gospod Peter Rouse, predstavnik avstralske vlade, kakor tudi gospod Andrej Logar, šef kabineta RS, gospod Drago Mirošič, vodja oddelka za izvenevropske države in gospod Alfred Brežnik, vodja Slovenskega informacijskega urada v Avstraliji.

Dr.Rupla je sprejela v imenu univerze rektorica(Vice-Chancellor) prof. Di Yerbury, ki mu je predstavila predstojnika Oddelka za moderne jezike, prof. Keith Goesch, predstojnico slovanskih jezikov, Miss Halyna Koscharsky, lektorico Aleksandro Bizjak, predsednico slovenskega sklada gospo Marijo Senčar in študente.

V sprejemni dvorani, kjer smo se posedli, sta največ govorila prof. Di Yerbury in dr. Rupel, ki je pokazal, da mu teče angleščina kakor se spodobi profesorju univerze. Srečanje je trajalo dve uri, zato smo prišli na vrsto vsi navzoči, vsaj za nekaj minut.

Lektorica Aleksandra Bizjak je odgovorila na vprašanje koliko je bilo do zdaj študentov za slovenščino in kaj se predvideva za naprej. Študentov je bilo prvo leto pet(5), drugo leto dvajset (20), tretje leto petindvajset(25), letos pa sedemindvajset(27). Te številke kažejo, da se lektorat vsekakor utrjuje.

Premalo je bilo časa, da bi si vse povedali, kar smo želeli. Tudi dr. Rupel ni izčrpal vseh svojih vprašanj, izvedel pa je, koliko so plačani profesorji na Macquarie univerzi in kako so zavarovani najboljši stolčki. Prof. Di Yerbury je pojasnila, da se v administracijo univerze ne vtika niti vlada.

Naslednji dan smo brali v uvodniku Sydney Morning Heralda, kako visoke plače imajo najvišje glave na tej univerzi. Plača navadnih profesorjev kroži okoli 80.000 dolarjev na leto. Za prof. Di Yerbury pa je pisalo, da so ji odobrili zvišanje letne plače od 92.000 na 165.000 dolarjev.

Predsednica Slovenskega sklada (Slovenian Studies Foundation Trust), gospa Marija Senčar, se je zahvalila dr. Ruplu v imenu avstralskih Slovencev za obisk in zanimanje, kakor tudi za pomoč od strani slovenske vlade, ki je pred nedavnim darovala za lektorat 40.000 dolarjev. Gospa Senčar je predlagala, naj bi ob vsaki priložnosti iskali tudi pomoč avstralske vlade, ki že od začetka subvencionira ostale slovanske jezike, razen ukrajinskega. Dr.Rupel je menil, da v današnjih razmerah mora mo biti zadovoljni s tem kar že imamo. To pa ni ravno spodbudno. Povedati je treba še kaj več.

Študente smo predstavljali samo trije, ker povečini vsi delajo podnevi in se niso mogli udeležiti srečanja. Najprej se je predstavil mlad inž. Kos, nato gospod Rode in nazadnje še jaz, najstarejši, ki sem bil tudi prvi študent lektorata. Navdušeno sem govoril o začetkih Slovenskega sklada za lektorat in o odločilni vlogi, ki jo je igrala Zveza slovenske akcije v kritičnem trenutku leta 1988, ko je bilo treba zbrati denar za delovno mesto lektorja.

Zahvalil sem se dr. Ruplu v imenu vseh študentov za obisk in moralno podporo. Nisem pa utegnil povedati vsega, kar mi je bilo na srcu.

Moralna podpora je važna in se mora uveljaviti in utrditi med odgovornimi državniki Slovenije in Slovenci na splošno prav zato ker je brez podlage na univerzah slovenski jezik praktično nepriznan v mednarodni družbi. Če hočemo ohraniti svojo identiteto in ponos slovenske kulture, je pouk slovenščine na raznih univerzah po svetu absolutno potreben.

Pa še to je treba upoštevati:Avstralija ima na mednarodnem polju edinstveno vlogo neprizadete, bogate in zato vplivne države, ki dejansko priznava in jamči človekove pravice vseh narodov in manjšin, ki v mogočnejših državah nimajo pravega mesta. "Slovenian Studies" na Macquarie univerzi lahko postane vzorec za druge posodobljene univerze po svetu, kjer se bo v bodoče srečevala in oblikovala mednarodna demokracija če jo bomo vredni doseči.

Vsem naj bo jasno, da naše prizadevanje ni brez pomena in da je vsaka podpora za študij slovenščine na Macquarie univerzi, moralna ali finančna ne samo pametna in pomembna, marveč v dolgem roku tudi plodna in za slovenski narod povsem potrebna in koristna. Novim študentom pa naj bo v ponos dejstvo, da nismo zamudili zlate priložnosti v času, ko se je ravno odločala usoda slovenske samostojnosti. Kako bi zdaj izgledalo, če bi med slovanskimi jeziki na univerzi ne imeli slovenščine? Iz vrst teh študentov bo treba v bodoče iskati diplomate in mednarodne predstavnike Slovenije, ki jim bo slovenščina ravno tako potrebna kakor angleščina.

KJE STE MLADI MATURANTI?

Za zaključek o obisku ministra Rupla na Macquarie univerzi še to:minister Rupel se je seznanil z delovanjem Zveze slovenske akcije in postal NJEN ČLAN.

Ko smo se poslovili in sem gledal za trojico uradnih avtomobilov s slovensko zastavico na čelu, me je obdal prijeten občutek, da bo še

ŽIVELA SLOVENSKA BESEDA!

Ivan Kobal
Sydney, 13.maj 1992

IZ ALBUMA MARJANA KOVAČA

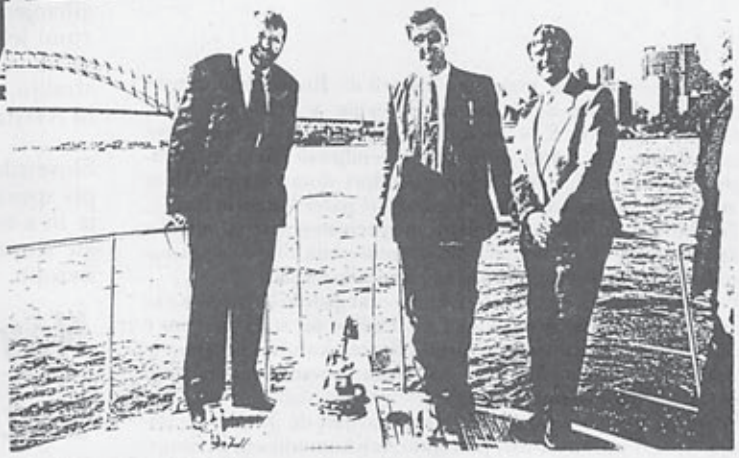
Predstavniki avstralske vlade organizirajo za dr. Rupla izlet s čolnom ob sydneyski obali...

Z leve: Drago Mirošič, dr. Dimitrij Rupel, Marjan Kovač

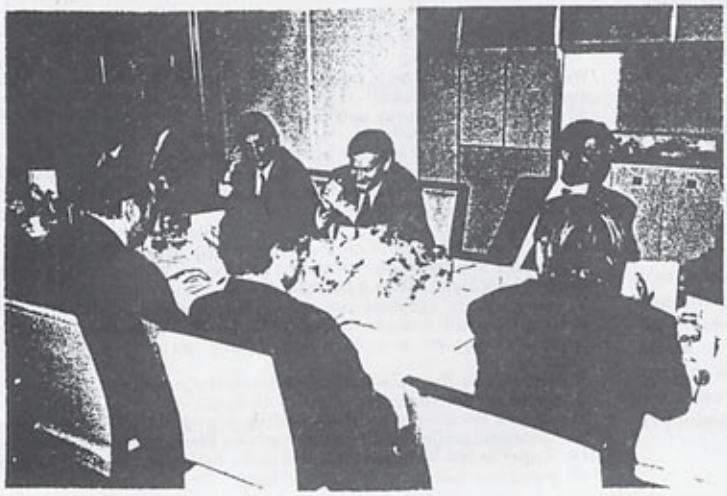

Z leve:Alfred Brežnik, Andrej Logar, dr. Dimitrij Rupel, Dušan Lajovic, Marjan Kovač in Drago Mirošič

Z leve:dr. Rupel, Viktor Baraga in Marjan Kovač

Canberra-slavnostno večerjo za dr. Rupla pripravi senator Gareth Evans

Zbirko pesmi DRAGE GELT

VSE POTI

lahko naročite pri:

Verskem središču Maryland v Sydneyu
Verskem in kulturnem središču Kew-Melbourne
Verskem središču Adelaide
Slovenskem narodnem svetu Melbourne
Slovenskem narodnem svetu Sydney
V knjižnici Slovenskega društva Melbourne

CENA: 10 dolarjev

MELBOURNE

Z DR. DIMITRIJEM RUPLOM

V ponedeljek, 4. maja smo sprejeli dr. Rupla melbournški Slovenci. Sprejem na letališču, zvečer pa v Verskem in kulturnem središču v Kew, med člani Slovenskega narodnega sveta Viktorije. Dr.Rupel in njegovi spremljevalci so si med drugim ogledali tudi, letos februarja odprt dom ostarelih-Dom matere Romane, katerega idejni oče je pater Valentin Bazilij. Po starem običaju so ministra in spremstvo sprejeli mladi s kruhom in soljo. Pozdravil jih je predsednik Slovenskega narodnega sveta Viktorije, gospod Simon Špacapan.
Pred svečanim programom sta v dvorani zadoneli slovenska in avstralska himna, Alenka in Paul Paddle pa sta s petjem v duetu osvojila srca vseh prisotnih. Kratek kulturni program je zaključila Waltzing Matilda, avstralska neuradna himna, ki jo je zapel Vinko Rizmal.
Po programu so prisotni pričeli postavljati dr. Ruplu vprašanja: zaradi potnih listov, pokojnin, telekomunikacij in druga. Nezadovoljstvo je povzročil podatek, da se slovensko državljanstvo ukine z odsotnostjo; ter prekratek rok za vlogo za pridobitev slovenskega državljanstva. Dr.Rupel je sprejel tudi pismo Avstralske slovenske konference s predlogom, da se ta rok podaljša. Za slovenske potne liste se lahko zaprosi preko gospoda Brežnika v Sydneyu, vendar so mnogi menili, da bi bilo nujno čimprej omogočiti, da bi se viktorijski Slovenci lahko obrnili na svoje predstavnike v Melbournu.

V torek zjutraj 5.maja je dr. Rupel obiskal Hawthorn Institute of Tehnology, kjer se je z g. Eaganom pogovarjal glede avstralskega programa za izobraževanje za Vzhodno Evropo. Tam je bila tudi tiskovna konferenca za avstralske medije, potem pa so si častni gosti ogledali znameniti melbournški Art Center, ki je znan po izredni zvočnosti in čudoviti notranji ureditvi. Po kratkem ogledu in pocitku v tem lepem okolju, obveznem slikanju in intervjuih za slovensko in hrvaško radijsko uro na 3EA, so dr. Rupla in spremljevalce odpeljala diplomatska vozila, na katerih je prvič v zgodovini plapolala slovenska zastava, nam vsem v ponos.

Elica Rizmal

Dr. Rupel na pogovorih z avstralskimi diplomati

CANBERRA, 6.maja 1992-Slovenski zunanji minister dr. Dimitrij Rupel je imel tega dne v Canberri izčrpne pogovore z ministrom za zunanje zadeve Avstralije senatorjem Garethom Evansom
Srečal se je tudi z ministrom za znanost in tehnologijo Rossom Freejem, ministrom za finance Johnom Dawkinsonom ter ministrom za imigracijo, lokalno upravo in etnične zadeve Gerrijem Handom. Poleg te ga se je dr. Rupel sestal z najvišjim predstavnikom avstralskega parlamenta Leom Mc Cleaijem in predsednikom senata Sibrao.

Minister Rupel je sogovornikom pojasnil ozadje jugo slovanke krize in dal našo oceno pogovorov na bruseljski konferenci, vloge mirovnih sil in vloge Slovenije pri razreševanju krize. Zunanji minister Evans mu je v pogovoru o delegitimizaciji in sukcesiji nove jugoslovanske države zatrdil, da so po mnenju Avstralije naslednice vse republike(vseh šest) in obljubil aktivno pomoč pri vstopu Slovenije v mednarodne organizacije in v zvezi s tem pri lobiranju držav Aseana in držav južnega Pacifika. Prav tako bo prosil indonezijskega zunanjega ministra Alijo Alatasa, naj pomaga pri navezovanju stikov med Slovenijo in gibanjem neuvrščenih. V zvezi z dvostranskimi spora zumi je bilo dogovorjeno, da bodo vse dotlej, dokler se ne sklenejo novi sporazumi med Slovenijo in Avstralijo, veljali stari, sklenjeni med bivšo Jugoslavijo in Avstralijo.

Slovenska stran je izrazila interes predvsem za podpis sporazuma na področju gospodarskega sodelovanja in s tem v zvezi predstavila idealno geografsko lego Kopra kot povezave med Srednjo in Vzhodno Evropo.

Nova Zelandija se zanima za Slovenijo

Wellington-Dr.Rupel se je sestal z zunajim ministrom in podpredsednikom vlade Nove Zelandije Donom McKinnonom, s katerim sta se dogovorila o medsebojnem sodelovanju in vzpostavitvi diplomatskih odnosov med državama.
Dr.Rupel se je sestal še z ministrom za trgovino in industrijo Philipom Burdonom, s katerim sta se dogovorila o skorajšnji sklenitvi sporazuma o gospodarskem sodelovanju in trgovini. Novozelandski pertnerji so zagotovili, da bo Slovenija še naprej deležna ugodnosti v medsebojnih odnosih.
Nova Zelandija je zainteresirana za uporabo pristanišča Koper in za večji delež v gospodarski menjavi s srednjo in vzhodno Evropo, pri čemer bi del tega sodelovanja lahko potekalo prek Slovenije.
V intervjuju za osrednjo novozelandsko televizijo je dr.Rupel obširno spregovoril o ozadju dogodkov v nekdanji Jugoslaviji, o razmerah v Sloveniji ter o dvostranskih odnosih med Slovenijo in Novo Zelandijo.
V delegaciji za Novo Zelandijo je bil tudi Dušan Lajovic, sicer slovenski pooblaščenec zunanjega ministra dr. Rupla za Novo Zelandijo.
Temelje za vse novozelandske pogovore je pripravil prav Dušan Lajovic, avstralski podjetnik, ki ima tudi v Novi Zelandiji svojo tovarno.
Dr. Rupel se je v Wellingtonu srečal tudi s tamkajšnjimi Slovenci, katerih pa na tem košček zemlje ne živi dosti.

IZ ALBUMA

OB OBISKU DR. DIMITRIJA RUPLA v Melbournu

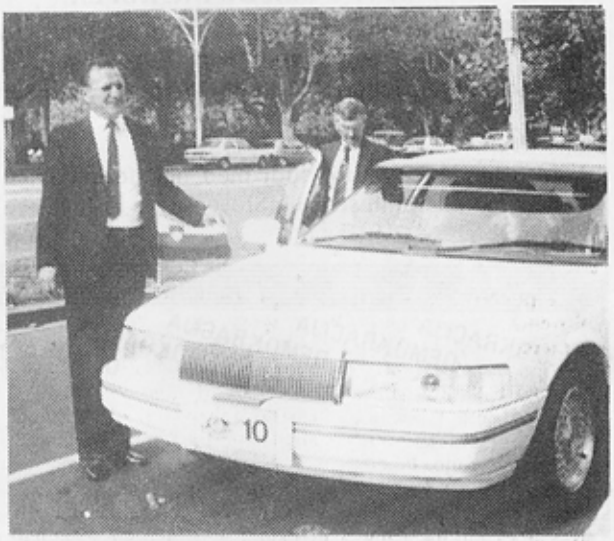
Marica Ostoja, pater Bazilij, Helena Leber, Andrej Logar, Stanka Gregorič in dr.Dimitrij Rupel

Ivo Leber, pater Niko, Stanka Gregorič, dr. Rupel, Vinko Rizmal, Simon Špacapan in pater Bazilij

Alfred Brežnik, Stanka Gregorič, Stanko Prosenak, Simon Špacapan

Simon Špacapan, predsednik SNS VIC ob diplomatskem avtomobilu s slovensko zastavo

V koncertni dvorani melbournškega Art Centra-v ospredju: pater Bazilij, Štefan Merzel, Elica Rizmal; v drugi vrsti:dr.Rupel, Andrej Lokar, Drago Mirošič; v tretji vrsti: Ivo Leber, Stanko Prosenak, Nikola Ostoja, Stanka Gregorič, Marica Ostoja;

PO ODHODU DR-DIMITRIJA RUPLA

V AVSTRALSKI SLOVENSKI KONFERENCI VROČE

Obisk dr. Dimitrija Rupla slovenskega zunanjega ministra je sprožil med člani Slovenskih narodnih svetov oziroma Avstralske slovenske konference precej razburjenja in razprav, lahko bi dejali rahel razkol med že itak različno mislečimi člani Svetov in Konference, ki ga do tega trenutka ni bilo čutiti.Pričela so se krcati mnenja nekaterih posameznikov znotraj Konference, pa celo slovenskih novinarjev.....

-12. maja 92. novinar Ivo Žajdela pojasnjuje pisanje Cvetka Faleža, predsednika SNS v Canberri pod naslovom BREZ ODGOVOROV-DR. RUPEL Z AVSTRALSKIMI SLOVENCI.
-13.maja92. objavi Slovenec pod rubriko Tako mislim pismo Cvetka Faleža pod naslovom PONESREČENI OBISK V AVSTRALIJI in istočasno zelo skrajšano pismo Stanke Gregorič, organizacijske tajnice ASK pod naslovom PONESREČENI OBISK-DRUGA PLAT.
-14. maja 92 se pojavi v Delu članek novinarke Romane Dobnikar-Šeruga pod naslovom "ŠPECANJE" -ČEZ LUŽO...
-27. maja 92 se Stanka Gregorič pritoži novinarju Ivu Žajdeli za nekorektno pisanje v Slovencu
-28. maja 92. objavi Svobodna Slovenija iz Argentine prispevek Cvetka Faleža na celi strani lista pod naslovom ODMEVI O OBISKU DR. RUPLA.
-29. maja 92 pošlje predsednik ASK-ja Marjan Kovač pismo s pojasnilom o zadevi OBISK DR. RUPLA v CANBERRI na Slovenca in v Delo.
-13. junija 92 odgovori v Delu novinarki Romani Šeruga-Dobnikar Cvetko Falež.

Lahko bi rekli itd itd; tudi med nekaterimi člani SNS-jev se vodijo žolčne razprave. Kako in zakaj pa berite na naslednjih straneh Slovenskega Pisma.

DEMOKRACIJA DEMOKRACIJA DEMOKRACIJA DEMOKRACIJA DEMOKRACIJA DEMOKRACIJA DEMOKRACIJA DEMOKRACIJA DEMOKRACIJA DEMOKRACI

po slovarju je ↓

DEMOKRACIJA—ljudovlada, t.j. politična ureditev kjer pripada najvišja oblast ljudstvu, in sicer bodisi neposredno, če o državnih zadevah odločajo vsi državljani ne glede na premoženjsko stanje, družbeni položaj ipd., ali posredno, će ljudstvo izvaja oblast po izvoljenih zastopnikih;

DEMOKRATIČEN—svobodoljuben;

DEMOKRATIČNI CENTRALIZEM—oblika centralizma in osnovno organizacijsko načelo komunističnih partij(volitev vseh vodilnih organov od spodaj navzgor, stroga disciplina in podrejanje manjšine večini, kritika in samokritika znotraj partij itd.)

DEMOKRATIZACIJA—urejanje ali presnova po demokratičnih načelih, v korist najširših ljudskih plasti.

po mnenju nekaterih ljudi pa je demokracija ⟶

SVOBODNA SLOVENIJA Buenos Aires, 28. maja 1992

DR. RUPLA

ODMEVI O OBISKU

CVETKO FALEŽ; CANBERRA, AVSTRALIJA

Obiskal nas je zunanji minister Slovenije, dr. Rupel s svojim spremljevalcem, šefom kabineta, g.Logarjem. O uvodu večera ne bom komentiral, povem naj le, da je sin Cvetko položil med govorom predsednika Kavaša moj govor pred g. Rupla. Hitro nato mi je sporočil g.Marjan Kovač, da bo g.Rupel odšel, če bom govor prebral. Ko sem šel k mikrofonu sem se opravičil, ker govora ne bo zato, ker sem dobil ultimat. Narvno nisem hotel, da gost odide, razložil sem, da so v mojem govoru vprašanja, ki sem jih posredoval g. Ruplu iz obzirnosti, da bi nanje lahko odgovarjal. Zadržal sem si pravico za objavo govora in izrazil željo, da bomo odgovore sprejeli naknadno.

Za mano je spregovoril g. Rupel in trdil, da ni grozil in če želim naj govor preberem. Točno ne vem o čem je g.Rupel govoril. V glavnem se je hotel zahvaliti avstralski vladi za priznanje in navezati prijateljske stike. Tudi nam se je bežno zahvalil za podporo Sloveniji. Za g.Ruplom sem govor prebral in zaključil z besedami:
"Avstralski politiki si pa znajo po izmenjavi mnenj tudi podati roko." Šel sem k g. Ruplu in mu ponudil roko, toda nisem dobil vrnjene. Hitel je na mikrofon, naj pa povem, da je topopravil pozneje, ko je odhajal.

V drugym govoru je g. Rupel v glavnem izrazil tele misli: On ne vidi, da je dolžan odgovarjati komu drugemu kot svojim volilcem in Slovenski skupščini, ki ga je postavila. Skupščina je najvišja avtoriteta, kateri Falež odklanja legitimnost. Nadalje je dejal, da v diplomaciji zaposluje samo sposobne ljudi brez obzira na to, kakšno knjižico so imeli. Uvesti skuša sistem, kot ga ima Avstralija, kjer bi uslužbenci bili nepolitični. Demos se je po dogovoru razšel in da je v novi vladi tudi dr. Pučnik, kaj bom torej rekel njemu? Da ne pusti, da kdo blati njegovega predsednika vlade, ker da je g. Drnovšek ekonom, ki je bil izbran, da reši slovensko gospodarstvo. Nazadnje da je užaljen, ker se mu očita vračanje komunizma.

Na odgovore g. Rupla nisem mogel odgovarjati, čeprav so bili popolnoma nesprejemljivi in tudi napačni. Nisem pa mogel molčati, ko mi je očital nespoštovanje Skupščine. Pri mikrofonu sem odgovoril, da ta trdiv ni resnična, da pa bi slovenskemu pojavu v angleščini rekli:"They lost the mandat." Hotel sem reči, da je vsako manipuliranje v slovenski politiki nespremenljivo, ker so se Demosovi kandidati obvezali na volitvah. Volilcem so v glavnem obljubili odcep od Jugoslavije, novo ustavo in ponovne volitve. Ljudje v Demosu, isto g.Rupel, so s tem dokončali mandat, se pravi izgubili so pooblastilo od naroda za opravljanje nadaljnje službe, zato so politično in moralno vezani na nove volitve. V politiki je znanih mnogo takih primerov, toda jih tukaj ne bom našteval. Na ostale odgovore g. Rupla bom komentiral tako:
G.Rupel je odločil, da dolguje odgovor samo Skupščini in svojim volilcem, ne pa Slovencem v Avstraliji. V nagovoru sem ga posebej opozoril, da smo v Canberri prispevali za Slovenijo daleč nad povprečjem, zato čutimo, da nam slovenski politiki dolgujejo odgovornost in poštenost. Njegov arogantni ton je prizadel tudi tiste, ki so z njim simpatizirali, posebno pa nas, ki smo žrtvovali brez vprašanj. Vprašanja, če so v zunanjem ministrstvu zaposleni samo bivši jugoslovanski diplomati g. Rupel ni zanikal. Dejal je, da zaposluje samo sposobne ljudi brez ozira na to, kakšno knjižico so imeli. Po dejanjih g. Rupla je jasno, da so samo ljudje z rdečo knjižico sposobni. Če pa hoče depolitizirati diplomacijo, bi smel sprejeti v službo samo ljudi, ki nikdar niso bili v komunistični politični službi.

"Demos se je po dogovoru razšel," to ni resnica, ker je g.Rupel in njegova stranka rušila Demos že davno pred sporazumom. Drugi so končno uvideli, da se teh ljudi ne more siliti k sodelovanju Po pešje bom prebral pismo uredniku Slovenca, Draga Rojnika iz Slovenj Gradca, pa boste slišali kaj on misli o Ruplovi stranki in rušenju Demosa.
"Kaj bi jaz rekel dr. Pučniku, ker je tudi on zdaj v novi vladi? " Na kratko isto kot sem rekel g.Ruplu, naj pa priznam dr. Pučniku, da je krpal in zbiral Demos kot koklja piščance vse leto poprej.
"Ne pustim, da bi nekdo blatil mojega predsednika Drnovška." Ta je dobra. Kako pa da je g.Rupel blatil svojega predsednika Peterleta že vse leto poprej. Ravno zato sta prišla navzkriž, ker se je norčeval iz svojega predsednika po Avstriji in Ameriki. Ko so novice prišle v javnost je g. Rupel diplomate v teh deželah odstavil.
"Novi predsednik je ekonom in bo popravil slovensko gospodarstvo." Kako da ni popravil jugoslovanskega, saj je bil v samem predsedstvu?

G.Rupel je bil užaljen,ker se mu očita povračanje v komunizem. Teh besed sicer nisem izrazil, vendar ker jih je on naj vprašam zakaj deluje v vladi, kjer so zdaj trije ministri partijci:Zlobec, Borut in Šuklje? Poleg tega je vsa nova vlada sestavljena izključno iz levičarjev. Tudi g. Pučnik se je v Avstraliji imenoval desnega socijaldemokrata, zdaj pa trdi, da je njegova stranka leva. No morda res ni vsak levičar komunist, kaj pa so?

Naj zaključim, da je minister Rupel ignoriral večino mojih vprašanj, ker zanje ni imel odgovora in zato, ker ga obremenjujejo. Normalno se je dokaj lahko zagovarjati, če človek ni kriv, saj avtomatično najde zagovor.

GOVOR CVETKA FALEŽA NA VEČERU Z DR. DIMITRIJEM RUPLOM V CANBERRI

Visoki gost, minister za zunanje zadeve Republike Slovenije, dr. Dimitrij Rupel, šef kabineta g.Andrej Logar, vodja sektorja za izvenevropske države, g. Drago Mirošič,g. Marjan Kovač, predsednik Avstralsko slovenske konference, g.Alfred Brežnik, vodja Slovenskega informacijskega urada v Sydneyu, g.Kavaš, predsednik društva Canberra in gospa Kavaš, cenjeni gostje in dragi člani. Zopet smo se zbrali, da izrazimo naše veselje nad obiskom predstavnika naše nove prerojene Slovenije. Vse od ustanovitve Demosa smo se navduševali nad dogodki v domovini in nad obiski med nami. Od Erika Modica do dr. Dularja, dr.Pučnika, Janeza Janše pa tudi nad člani Big Bena, saj so nam vsi poosebljali prerojeno domovino. Danes se zopet veselimo, da imamo med nami zastopnika slovenske vlade, predvsem še zato, ker hočemo pojasnilo, zakaj je v Sloveniji padla vlada, vlada, ki nam je bila jamstvo za uresničitev naših želj po enotnosti, po sodelovanju, po spravi in zmagi nad absolutizmom. To nas skrbi in prav zato želimo zagotovilo, da naše žrtve, hrepenenje, napori, vložen čas in denar niso bili zaman in da naša nova, demokratična in neodvisna Slovenija ni v nevarnosti. Želimo naj nam naš gost pojasni zakaj je razvoj tak, da ga ne razumemo in zakaj smo v skrbeh.
Demos, pojmovanje demokracije, sprava, odgovornost narodu, pripadnost partiji, slovenska vlada, predstavništva in končno volitve in še bi lahko našteval-so naša legitimna skrb. V tej tuji, oddaljeni Avstraliji čutimo potrebo domovi ne vse bolj kot nekje tam v Evropi, kjer je človek doma že po nekaj skokih. Čutimo se prikrajšani, okrnjeni in zapostavljeni, prav zato je naša mala skupnost za domovino doprinesla žrtve, s katerimi se ne morejo primerjati druge skupnosti. Mislimo, da nam domovina nekaj dolguje. Od naših politikov zahtevamo čut odgovornosti in poštenosti. V Avstraliji smo spoznali delovanje demokracije zato jo primerjamo s političnim razvojem v domovini, pa so nam prav zato stvari nejasne in celo napačne.

Naša majhna soseska v Canberri, kakih 200 in manj ljudi, je namenila samo Demosu 13 in pol tisoč dolarjev za zmago na volitvah. V Demosu smo gledali nadstrankarsko organizacijo, kjer bo vsakdo lahko zastopal svoje interese za skupno dobrobit vseh Slovencev. Ni nam žal denarja! Ne, nismo se zmotili, niti smo razočarani! Demos je odigral vlogo bolje kot smo pričakovali. Zato stoji Demos v naših očeh pokončno in visoko. Žal moramo obsoditi tiste, ki

so ga pokopali, ker ne razumemo zakaj je bilo to potrebno? Po našem je zahtevala poštenost, da se Demosu dovoli dostojen razid in nove volitve. Zakaj in kdo je povzročil uničenje Demosa?
Vrsta vprašanj se kupiči prav okoli delovanja in nesodelovanja v Demosu. Zakaj so ministri delali na svojo roko in nato dolžili vlado in premierja za svojo nesposobnost. Zakaj niso ministri prevzeli skupne odgovornosti za vladanje, kot se dela v vseh stabilnih demokracijah. Ravno minuli teden smo imeli primer v Avstraliji, ko je govornik v opozicijskih vrstah radi spornega mnenja odstopil od vlade v senci, kaj da ne bi odstopil od vlade same. Zakaj niso bili sprejeti zakoni za zaščito slovenskega gospodarstva in zakaj premoženje še vedno ropajo bivši direktorji? Zakaj se niso razdelile delnice delavcem, kot je želela vlada? Zakaj se ni uredila privatizacija in se niso zaščitila podjetja, da bi ljudje ne bili brez dela? Vse to je bivša vlada predlagala toda ni bilo podpore. Zdi se nam, da takšno vedenje ni le zadeva demokracije, ampak tudi zadeva poštenosti. Zakaj in kdo ohranja monopol bivšim komunistom v gospodarstvu, nad financami, nad medijo in zdaj še nad vlado. Kako naj se navdušujemo nad takšno domovino?
Zelo smo zaskrbljeni z novo vlado. Demos je obljubil nove volitve po odcepitvi od Jugoslavije in po sprejemu nove ustave. Kdo zdaj zavlačuje volitve? prejšnja vlada jih je vendar predlagala. Zakaj sploh nova vlada brez volitev, proti vsem dogovorom in sporazumom? Kako naj pozdravljamo novo vlado, ki jo vodi včerajšnji komunist, bivši član jugoslovanskega predsedstva? Kako naj spoštujemo človeka, ki je še včeraj reševal Jugoslavijo in se bratil s slovenskimi grobokopi? Kako naj podpremo nekoga, ki je na televiziji med srbskim terorjem propagiral konfederacijo, da reši svojo zgrešeno politiko? Ker ste v slovenski politiki eden glavnih činiteljev in eden važnih ministrov tudi v novi vladi, želimo predvsem tukaj pojasnitev.
Te smeri v slovenski politiki nismo pričakovali in naša podpora Sloveniji je bila izvabljena s prevaro. Podpora, ki je znašala na tisoče dolarjev in tisoče ur ni bila za nas le malenkost, zato mimo nje danes ne moremo. Bili smo ogoljufani, kajti pomagali smo, ker smo želeli spremembo. Pomagati smo želeli demokraciji. Demokracija pa se res navlačuje na različna kopita, toda med poštenjaki ni prepirov. Vsaj bilo naj bi jih ne. V demokraciji imajo vse interesne skupine pravico do organiziranja in svojih predstavnikov. To so lahko delavci, obrtniki, zeleni, pa tudi ljudje s skupnim svetovnim nazorom, demokrati, liberalci, komunisti pa tudi kristjani. Toda to ni tako v slovenski politiki, čeravno največja interesna skupina so zmerjani s klerikalci. Za katoličane se je v zadnjem štetju prijavilo 71 odstotkov Slovencev, toda če se pojavijo v politiki se jih označuje z vse mogočimi psovkami in grehi. Teh niso nikdar povzročili, saj so bili prav oni 45 let brez verskih in političnih in človeških pravic. Zakaj je temu tako? Demokracija ne sme pozabiti manjvrednih in nič vrednih kot je bilo to v komunizmu. Z izgovorom, da je to le politična igra ne moremo biti zadovoljni, saj brez poštenja ne more biti pravice.

Mar se res vračamo v komunizem ali se nam blede? Kako je takšno vprašanje sploh mogoče? Pa poglejmo zakaj to vprašanje. V jugoslovanskem časopisu Novosti, tiskanem tukaj, smo zasledili, da se časopis navdušuje nad novo vlado v Sloveniji. Pišejo: z Drnovškom je prišla prava oseba na pravo mesto. Takšno veselje med Srbi nam Slovencem ne more koristiti. Časopis tudi poroča, da sta minister Rupel in predsednik Kučan na enem svojih potovanj v Bruselj skovala kako zrušiti Demosovo demokracijo. To so res zaskrbljujoče novice. Mar so resnične ali le sanjamo? Upamo, da nam bo naš gost tudi to lahko pojasnil.

Dovolite mi par perečih vprašanj. Ker ste vi, gospod Rupel odgovorni za zunanje zadeve, mar je res, da so v današnji slovenski diplomaciji zaposleni skoraj vsi in skoraj samo bivši jugoslovanski diplomati Razumemo, da je rdeča diplomatska univerza pogoj za službo v zunanjem ministrstvu. Kako, da se prezirajo in odpuščajo ljudje, ki niso bili člani partije? Če je temu tako je to ne samo zaskrbljujoče ampak grozljivo. Vprašam vas kakšen smisel so imele žrtve za samostojnost, če sledimo isti zgrešeni politiki?
In končno še zakasnele volitve. Vsak, ki se boji demokratičnih volitev ne spada v Slovensko skupščino. Kdo so ljudje, ki ne dovolijo sprejem volilnega zakona in branijo narodu te volitve? Kaj je njih cilj? Bojimo se, da zamenjava ministrskega predsednika ni drugega, kot umazana spletka za oblast. Bivši vladarji-direktorji ropajo slovensko lastnino in bodo z novo vlado to lahko izpeljali do kraja. Mar ni to glavni cilj prevzema vlade, osigurati monopol nad premoženjem in prevariti volilce na prihodnjih volitvah?

Po besedah Jožeta Poličarja je nova vlada edinstven primer v postkomunističnem svetu, sicer legitimna in v skladu z ustavo, toda ne more vam prinesti naše podpore, niti zaupanja tujega kapitala.
G.minister, razvoj v Sloveniji, gledan iz te dalnje Avstralije se nam zdi porazen. Upamo, da nam boste dokazali, da je ta naš strah neupravičen. Ker živimo v Avstraliji in smo naučeni na odgovore avstralskih politikov, prosimo tudi vas za pojasnilo. Avstralski politiki si pa znajo po izmenjavi mnenj tudi podati roko.

IZ "DELA"

"Špecanje" čez lužo...

Iz Avstralije sta te dni v Ljubljano prispeli dve pismi. V prvem je predsednik Slovenskega narodnega sveta v Canberri Cvetko Faležˇ s pomočjo Slovenca (Delu se pač ni oglasil) slovenski javnosti »zašpecal« ministra Rupla, češ da se je med pogovorom z izseljenci v avstralskem glavnem mestu skrajno neprimerno obnašal in da ni hotel odgovoriti na večino vprašanj o sedanjem položaju v Sloveniji, ker da je odgovoren le slovenskemu parlamentu, ki ga »gospod Faležˇ ne spoštuje«. Še več: Minister je dokazal svojo politično nestrpnost z izjavo, da so »avstralski Slovenci, kljub zavzetosti za domovino, brez veljave«? Organizacijska tajnica Avstralske slovenske konference Stanka Gregorič pa je na Dunajsko 5 (pa tudi na naslov sosednjega konkurenčnega časopisa) poslala protest proti vedenju Cvetka Faležˇa in Alojza Kavaša (predsednika slovenskega kluba v Canberri) ob isti priložnosti, namreč zaradi nesramnega in skrajno nekulturnega obnašanja, verbalnega napada in »pridiganja« ministru. Iz njenega pisma zvemo še za eno sporno gesto; da »naj bi se dr. Rupel pred jedjo pred njim (Kavašem) pokrižal«. Za zdaj je še nekoliko nejasno, ali se je minister pri mizi res pobožno obnašal ali pa je bilo to od njega zahtevano (ministrove izjave o tem spornem gibu desne roke nismo mogli dobiti), tako da lahko samo upamo, da ta incident ne bo resno vplival na slovensko zunanjo politiko...

Kot je v torek razkril krščanski demokrat Peter Reberc, nekateri izseljenci njegovi stranki pridno pošiljajo dokaze o škandaloznem obnašanju »zakamufliranih komunistov«, ko potujejo na državniške obiske in med izseljence. Iz teh posebnih strankarskih obveščevalnih virov med drugim zvemo, da je Rupel ukinil pošiljanje novic Slovenske tiskovne agencije predsedniku slovenskega kluba v Parizu, da se nekemu ameriškemu Slovencu ni opravičil za nekaj, da si je v Washingtonu najel neprimerno cestno križarko, da noče plačati računov nekdanjega slovenskega zastopnika na Dunaju Karla Smolleja, da so ga vrgli iz neke italijanske gostilne...

Nerodno je le to, da bodo vlade na Slovenskem očitno tako hitro prihajale in odhajale, da jih bodo politično osveščeni Slovenci po svetu komaj dohajali z ustrezno politično podporo »špecanjem« in, predvsem, denarci. Peterletovi zamejski prijatelji so očitno že prestopili v tabor zamerljive opozicije. Bodo nemara zdaj »rdečemu« Drnovšku bolj všeč tiste izseljenske organizacije, ki so bile dolga leta »lojalne komunistični oblasti«? In izseljence katere politične barve si bo potem izbrala tretja, recimo »zelena« vlada?

Skratka, Slovenci po vsem svetu pridno skrbijo za razcvet demokracije na Slovenskem. Res? Bogve, če se nima »navadni« avstralski Slovenec predvsem za avstralskega državljana, avstralskega volilca in avstralskega davkoplačevalca in šele nato za domoljubnega sentimentalnega Slovenca, in so si le nekateri v Canberri bolj vzeli k srcu padec premiera Lojzeta Peterleta, kot padec premiera Boba Hawka...

ROMANA DOBNIKAR-ŠERUGA

ODMEV IZ QUEENSLANDA...

...škoda da je Ruplov obisk povzročil in dvignil toliko prahu. Res da kot prvi zunanji minister iz Slovenije zasluži spoštovanje. Je pa tudi res, da je složnost ASK še bolj pomembna. Menim, da je bilo pisarjenje o tem problemu v slovenske časopise odveč. Ne verjamem, da so sedanji politiki v Sloveniji vredni da bi se radi njih tukaj prepirali. Prvo so si dvignili plače, druga skrb pa jim je ohranitev pozicij. Tukaj med nami ni več tistega navdušenja kot smo ga imeli za Peterletovo vlado. Upajmo, da bodo volitve položaj v Sloveniji popravile. Med tem pa je boljše pozabiti na Ruplov obisk in se posvetiti ASK...

Mirko Cuderman

PROTEST

Delegacija slovenskega zunanjega ministrstva v kateri so bili dr.Dimitrij Rupel, slovenski zunanji minister, Andrej Logar, šef kabineta in Drago Mirošič, vodja oddelka za izvenevropske države, je prispela v Avstralijo-najprej v Sydney, 3. maja 92, v ponedeljek, 4. maja in pol dneva v torek se je mudila v Melbournu, potem pa v Canberri. Razen za srečanje z avstralskim zunanjim ministrom in z drugimi politiki ali ustanovami, je dr. Rupel odmeril kar se je dalo več časa slovenskim izseljencem. Organizacija tega obiska je bila je bila v Sydneyu, Melbournu in v Canberri zaupana Slovenskim narodnim svetom, ki so veje Avstralske slovenske konference za Svetovni slovenski kongres. Pravim zaupan, saj je verjetno tako delegacija iz Slovenije, kot sam udeleženec delegacije s starni avstralske Slovenije, sicer pooblaščenec dr.Dimitrija Rupla za državo Avstralijo, Alfred Brežnik, torej, da so vsi omenjeni verjeli, da so člani Avstralske slovenske konference s samo matično Slovenijo prehodili tisto začetno pot k demokratičnemu obnašanju, kar se vsaj politike tiče. Verjeli so, da se člani ASK-ja in s tem Svetovnega slovenskega kongresa držijo principov Statuta in Programa SSK-ja. Toda kako so se zmotili.

Po nepozabnih, prijetnih in nadvse dobro pripravljenih kulturnih srečanjih z dr. Ruplom(upam, da jih je tako doživel tudi on in njegovo spremstvo) v Sydneyu in Melbournu, je moral zunanji minister RS, ki je prvi uradni predstavnik te nove države, v Avstraliji med svojimi rojaki v Canberri doživel pravi hladni tuš. SRAMOTA!

Zato protestiram! Protestiram in se obenem ograjujem od raznih klevet, ki se bodo zvalile na mene, češ, da napadam osebno Cvetka Faleža, predsednika SNS v Canberri ter Alojza Kavaša, predsednika slovenskega kluba v Canberri. Protestiram kot ena od idejnih ustanoviteljic ASK-ja in SNS-jev, kot članica SNS Viktorije, kot članica Upravnega odbora ASK in ne nazadnje kot organizacijska tajnica ASK-ja. Protestiram proti:

1. Obnašanju Alojza Kavaša, predsednika kluba v Canberri in končno kot člana SNS-ja, s tem ASK-ja in SSK-ja, ki je izkoristil SNS in obisk dr.Dimitrija Rupla za nesramno in skrajne nekulturno obnašanje in verbalni napad na ministra. Res se je s tem pregrešil proti principom SSK-ja, toda še bolj od tega se je pokazal kot človek ali slovenski izseljenski javni delavec, ki bi moral malo bolj paziti na svoje obnašanje. Kot mi je bilo povedano, naj bi se dr. Rupel pred jedjo pred njim prekrižal. Vse prav in res lepa katoliška gesta, toda vsakdor se ima pravico neprekrižati se. Obsojanja vreden je pa tudi sam način kako je bilo to servirano na mizo, pred visokega gosta.

2.Protestiram proti ravnanju Cvetka Faleža, predsednika SNS-ja iz Canberre, ki Kavaša ni ustavil, še več, že pred dnevi je napisal tri strani dolg govor-pridigo dr.Ruplu, za katerega mi je, ko mi ga je poslal po faxu zatrdil, da ga ne bo prebral ampak bo izločil le vprašanja Že takrat so me spreletele zle slutnje in o tem sem govorila z Alfredom Brežnikom, ki je slepo verjel in zaupal SNS-ju v Canberri in samemu Cvetku Faležu. Falež je končno izrabil tudi Brežnikovo zaupanje. V po faxu poslanem govoru, za katerega ne vem ali je bil v Canberri tudi v celoti prebran, si drzne Cvetko Falež reči celo, da bi"moralo biti prav zunanje ministrtstvo zgled in ugled ljudem po svetu, ne pa gnezdo dvomljivih ljudi." Obsodba, ki naj ji končno presodi ljudstvo v Sloveniji. Če želimo vplivati na izid volitev ali izbiro vlade v matični domovini, se moramo vsaj tja preseliti, se vriniti v parlament in končno se tudi fizično boriti za domovino. Kje je bil Cvetko Falež, ko je divjala lani po Sloveniji vojna? Mar je res, da le denar lahko kupi vse? In da bi morali potem doma, zaradi denarne pomoči slovenskih izseljencev po svetu, vsi Slovenci ponižno klečati pred takimi ljudmi, ki imajo nekaj pod palcem?

Toda Cvetko Falež se ne zaustavlja le v Avstraliji, dr. Rupla kleveče še naprej v slovenskem časniku Slovenec, med drugim tudi zaradi tega, ker dr. Rupel ni pokazal "pretirane hvaležnosti" za denarno pomoč, saj njehovo "hvala" ni bilo dovolj.

Cvetko Falež se ravna po tistih principih:če nisi z nami si proti nam, če nisi za Peterleta si komunist, če si proti Peterletu si proti krščan-

→

Poplava pisem in člankov, ki smo jih poslali v slovenski tisk Cvetko Falež, Stanka Gregorič in Marjan Kovač, je vnesla v ASK precej nemira in prerekanj.
Nekateri so podpirali pisanje Cvetka Faleža, drugi Stanke Gregorič in Marjana Kovača. V uredništvo Slovenskega Pisma je prispelo nekaj mnenj, prav gotovo pa jih bo še več po branju teh pisem. Vabimo vas k debati.
Ali naj bi se mi izseljenci vtikali v izvolitev vlade in drugih politikov oz. strank v Sloveniji ali ne? In ali naj bi o tem in o naših nesporazumih v zvezi s tem pisali v slovenske publikacije? Kaj menite vi?
S.G.

Spoštovana Stanka!

Prečital sem vaš "PROTEST" in moram reči, da sem kar ponosen na Vas, ki ste se postavila po robu oslarijam gospoda A.Kavaša in gospoda C.Faleža. Tiste vrste ekstremizem, ki sta ga pokazala rad popelje še v drug "izem" in gorje! Človek bi od takih vodilnih oseb pričakoval malo več kulture in strpnosti. Kristus nas je učil ljubiti svoje sovražnike, kako radi to pozabljamo-KRISTJANI!

Prisrčen pozdrav
Rojak iz Južne Avstralije
(Ime v uredništvu S.P.)

Uredništvu SLOVENCA
Uredništvu DELA

IN ŠE O OBISKU DR. DIMITRIJA RUPLA

V dnevniku SLOVENEC so bila doslej objavljena tri pisma, članki, ki se nanašajo na obisk dr. Dimitrija Rupla v Avstraliji.
6.5.92. pod naslovom DR. RUPEL NADALJUJE OBISK V AVSTRALIJI; 12.5.92. pod naslovom DR. DIMITRIJ RUPEL Z AVSTRALSKIMI SLOVENCI- BREZ ODGOVOROV in 13. 5.92. pod naslovi PONESREČEN OBISK V AVSTRALIJI ter PONESREČEN OBISK- DRUGA PLAT.

V dveh prispevkih g. Cvetko Falež, sicer predsednik Slovenskega narodnega sveta (SNS) iz Canberre, ki je eden izmed petih Svetov Avstralske slovenske konference(ASK) za Svetovni slovenski kongres(SSK), popolnoma napačno prikazuje obisk dr. Rupla med avstralskimi Slovenci.

Kot predsednik ASK-ja si bom vzel to pravico, da to napako popravim, saj sem bil na večeru z dr. Ruplom v Canberri tudi sam prisoten.

Toda naj se najprej ustavim pri besedah, ki jih kar tako mimogrede zapise kot resnico novinar Slovenca g.Ivo Zajdela: "Na koncu je dr. Rupel še enkrat poudaril, da v Avstralijo ni prišel odgovarjat na takšna vprašanja in da so avstralski Slovenci, kljub zavzetosti za domovino brez veljave...."

→

stvu itd. V resnici je sam naredil največ škode prav krščanskim demokratom.

Tudi sama se ne strinjam z načinom na katerega so bili"odžagani" dosedanji predsednik vlade in nekateri ministri, po mojem laičnem in čustvenem premišljevanju naj bi ostali do volitev. Tako sem obsojala spremembo tudi pred kratkim v Avstraliji, ko so dali dolgoletnemu prvemu ministru Bobu Hawku enostavno nogo, brez da bi za to vprašali volilce. Sistem, ki mi ni všeč, pa kaj?

Če bomo slovenski izseljenci ponavljali zgodovinske, stare napake in bojkotirali ali nesprejeli tega ali onega slovenskega politika ali predstavnika Slovenske izseljenske matice, potem iz te moke ne bo nobenega kruha.

Bojim se, da SNS-ji in ASK ne bodo več deležni tistega zaupanja kot doslej in da bo nekega dne že tako siromašna vlada v Sloveniji rekla"veste kaj avstralski Slovenci, pišite se v uho" in si ne bo prizadevala odpreti tukaj svoja predstavništva. Canberra pa je že dokazala, da si ambasade niti ne zasluži, saj jo sabotira že vnaprej. Zato predlagam, da Slovenija odpre predstavništva v Sydneyu ali Melbournu ali še kje drugje, kjer jo lastni rojaki, Slovenci, ne bodo sramotili pred tujci, če jim bo kak minister "preveč rdeč", saj imajo za rdečega in za komunista celo dr.Rupla, ki je leta 1989 v Sloveniji ustanovil prvo demokratsko stranko, katere sem osebno postala član že po nekaj mesecih.

Kar me najbolj žalosti in skrbi je to, da bo dogovor ASK ob njeni ustanovitvi 28. julija 1990, katerega glavna nit je bila sprava padel v koš, da nas bodo takšne stvari razdvojile, skregale še bolj kot smo kdajkoli bili in na koncu uničile same organizacije: pet Narodnih svetov po Avstraliji in s tem tudi Konferenco, kar bo čutil na koncu tudi sam SSK.

Cvetko Falež se je pregrešil proti principom samega Kongresa, saj ta v svojem Statutu v sami Preambuli pravi, da je SSK vseslovenska organizacijska skupnost, ki povezuje in združuje Slovence doma in po svetu na temelju zavezanosti slovenstvu ne glede na nazorske, strankarske in druge razlike. Tako tudi ni naša ASK politično strankarska organizacija, ki bi bila Cvetku Faležu odskočna deska za njegovo ideološko prepričanje in napade na vse drugo kar niso krščanski demokrati.
Proti njim pa tudi sama nimam nič, saj so šli skozi največje dvoletne vihre v Sloveniji, ko so bili na oblasti in za to prehojeno pot jim je samo za čestitati.

Istočasno je za čestitati tudi rojakom v Avstraliji, ki se čutijo zelo blizu krščanskim demokratom, pa so kljub temu sprejeli dr. Rupla na izjemno korekten in kulturen način, mislim namreč na rojake iz Sydneya in Melbourna, s katerimi je na tak, demokratičen način, res lahko sodelovati. Tudi oni so v srcih čutili neko bolečino zaradi Lojzeta Peterleta, pa so jo premagali, ker se zavedajo, da moramo izseljenci pač spoštovati, čeprav z godrnjanjem, tisto, kar določi narod v domovini.

Stanka Gregorič
Melbourne, 8.5.92.

Poslano: predsedniku ASK, Slovenskim narodnim svetom, Cvetku Faležu, na SSK v Trst, Delu, dr.Dimitriju Ruplu, Alfredu Brežniku, Slovencu.

Pripomba S.G.:
V tretjem odstavku zgoraj pravim"...dr. Rupla, ki je 1989 v Sloveniji ustanovil prvo demokratsko stranko, katere sem osebno postala član že po nekaj mesecih."
Dolžna sem pojasniti sledeče:takrat sem namreč mislila, da bom živela v Sloveniji, toda v Avstraliji se je pokazalo, da je praktično nemogoče biti član neke stranke v Sloveniji in tako tudi z mojim članstvom ni bilo nič. Kasneje sem se borila za demokratizacijo v Sloveniji in ne za neko določeno stranko. Po dvoletnih izkušnjah pa sem sicer ugotovila, da neka fanatična strankarska pripadnost v izseljenstvu povzroča precej težav v skupnem delu slovenske skupnosti, saj se bodo, kot je že na samem začetku opozarjal kolega Pavle Česnik, doma stranke, ki bodo na oblasti vedno menjale, mi pa se bomo med seboj samo vedno bolj kregali.
Da pa me ne bi doletela ponovno obsodba, da sem komunist, moram končno pojasniti, da sem po treh letih članstva v partiji(tam sem morala biti, če sem hotela biti na vodilnem mestu predšolske ustanove v Sarajevu) leta 1967 izstopila in ob pojasnilu zakaj, napisala, da sem se razočarala v moralni lik tamkajšnjih komunistov. Tudi v Avstralijo sem se preselila leta 1974 iz podobnih razlogov. To naj bo tudi odgovor vsem, ki so o meni širili klevete dolgih 14 let.

Kdo je resnični avtor teh besed? G.Falež ali g.Žajdela? saj dr. Rupel kaj takega enostavno ni izjavil!

Pod naslovom "Ponesrečen obisk-druga plat" v rubriki Tako mislim, Slovenec objavi zelo skrajšano pismo tajnice ASK-ja Stanke Gregorič, ki obisk ministra Rupla osvetli z več zornih kotov, predvsem pa prikaže uspeh tega obiska v Avstraliji, točneje v Sydneyu in v Melbourneu. Te odlomke pisma Slovenec izpusti in objavi le negativno stran.

Naj vsaj površno osvetlim obisk dr. Rupla v Canberri in ponovim, da so ga Slovenci iz Sydneya in Melbourna sprejeli tako kot se takemu visokemu gostu šika. Ne bi mogel trditi, da ga tako niso sprejeli tudi ostali canberrški rojaki, razen dveh voditeljev, g. Alojza Kavaša, predsednika društva Canberra in g. Cvetka Faleža, predsednika SNS-ja.

G.Kavaš se je med sprejemom obnašal neolikano in nesramno. Člani društva so mu zato kasneje izjavili nezaupnico in zahtevali, da se pošlje dr. Ruplu opravičilo, saj je g.Kavaš nastopal v svojem imenu in ne v imenu ostalih članov društva. Na samem večeru pa je bilo sicer prisotnih le okrog 39 ljudi.

Kar se tiče postopkov in vprašanj g. Faleža, ki so bila namenjena ministru Ruplu, bi tudi ta izzvenela drugače, če bi bila postavljena ob pravem času, po večerji, tako kot sta to naredila ostala dva Slovenska narodna sveta v Sydneyu in v Melbourneu. Zakaj je dr. Rupel brez zadržkov in ljubeznivo odgovarjal na ta vprašanja? Na vprašanja, ki se po naravi in smislu niti niso dosti razlikovala od Faleževih?

V Canberri je prišlo do nesporazumov že v samem začetku in enega izmed teh je g. Falež imenoval kar Ruplov ultimat, čeprav temu ni bilo tako. Dr.Rupel kljub napeti atmosferi ni zapustil dvorane, čeprav so opazili, da je nekaj narobe tudi predstavniki avstralske vlade in njihovi varnostniki, ki so pripeljali diplomatske avtomobile pred vrata društva, da bi dr. Rupla in njegova dva spremljevalca iz Slovenije odpeljali. Toda dr. Rupel je kljub vsemu ostal in spregovoril pred mikrofonom. Seveda je bil zaradi vseh neprijetnosti, ki sta mu jih pripravila g. Kavaš in g.Falež precej razburjen. Večina prisotnih mu je po govoru navdušeno zaploskala, kar pa se ni zgodilo po Faleževem govoru-ko je želel spregovoriti še drugič na odru, so mu ljudje bučno zaklicali:Pojdi že dol in bodi tiho!

G.Falež nadaljuej svojo gonjo proti dr. Ruplu še v Slovencu. Z napačnim pristopom v Canberri in z vsem kar sledi, se je pregrešil proti principom naše krovne organizacije, proti Svetovnemu slovenskemu kongresu, izigral je ostale SNS-je in končno tudi ASK. Njegova dejanja kot predsednik ASK-ja obsojam, predvsem pa dejstvo, da govori kar v imenu avstralskih Slovencev.

Naj še dodam to, da je dr. Dimitrij Rupel kot slovenski zunanji minister deloval v Avstraliji nadvse uspešno. Ne le v srečanju z avstralskimi politiki, med katerimi tudi z zunanjim ministrom, senatorjem Garethom Evansom, temveč tudi z rojaki Slovenci. V Sydneyu so ga nadvse prisrčno sprejeli v Slovenskem klubu Triglav, v Slovenskem društvu Sydney, Verskem središču, ga popeljali z ladjo ob prelepem sydneyskem pristanišču; srečal pa se je tudi s Slovenci na Macquarie univerzi, kjer imamo katedro slovenskega jezika. V Melbournu so mu člani Slovenskega narodnega sveta pripravili prisrčen sprejem, kulturni program in poseben pogovor s tamkajšnjimi Slovenci v Verskem in kulturnem središču Kew, ga popeljali v ogled koncertne dvorane in Art centra, obiskal je Swenburne tehnološki institut. Avstralska etnična televizija SBS mu je v oddaji Dateline odmerila poseben čas, tako tudi državna radiiska postaja ABC kar nekajkrat, spregovoril pa je tudi za etnične oddaje v slovenskem in hrvaškem jeziku.
Prepričan sem tudi, da je iz 4-5 dnevnega obiska v Avstraliji odnesel še mnogo drugih prijetnih spominov. Ali je možno torej tak obisk imenovatiPONESREČEN?

Marjan Kovač
Predsednik Avstralske slovenske konferènce
29.5.1992.

Dr. Rupel z avstralskimi Slovenci

Brez odgovorov

Ivo Žajdela

Prejšnji teden se je slovenski zunanji minister dr. Rupel mudil na večdnevnem obisku v Avstraliji. Med drugim se je srečal tudi z avstralskimi Slovenci. Nekaj utrinkov s tega srečanja nam je poslal predsednik Slovenskega narodnega sveta v Canberri Cvetko Faležz.

Zapletlo se je že prav na začetku, ko so dr. Ruplu izročili Faležev govor, ki bi naj bil prebran nekaj kasneje. Falež je dobir odgovor, da bo moral dr.Rupel dom, kjer je bilo srečanje zapustiti, če bo Falež govor prebral. Po nagovoru Marjana Kovača, predsednika avstralskega slovenskega kongresa(op.u.Avstralske slovenske konference), je navzoče pozdravil Cvetko Falež in se ob tem opravičil, ker govora ne bo Pojasnil je, da je bila vnjem vrsta kritičnih vprašanj, ki pa jih je iz uvidevnosti prej pokazal gostu, da bi tako lažje odgovarjal. Omenil je tudi Ruplov ultimat. Rupel je na to menil, naj Falež govor vendarle prebere.

V nadaljevanju je Falež nanizal vprašanja iz svojega govora, pravzaprav vprašanja Slovencev v Avstraliji. Zanimalo ga je med drugim kdo je razbil Demos in zakaj? Ob tem je Falež poudaril, da so videli v Demosu nadstrankarsko organizacijo, ki bo v dobro Sloveniji, zato so jo ob volitvah tudi finančno podprli s 13.500 dolarji.Zakaj v Peterletovi vladi ministri niso prevzeli deleža odgovornosti, ampak so za nesposobnost krivili le predsednika? Zakaj niso tudi ministri odgovorni za(ne) usklajevanje v vladi? Zakaj in kdo ni hotel sprejeti od vlade predlaganih zakonov o zaščiti slovenskega gospodarstva in zakaj direktorji lahko mimo ropajo premoženje svojih podjetij?
Zakaj se niso razdelile delnice delavcem, kot je predlagala vlada? Zakaj se ni začela privatizacija, da bi se podjetja zaščitila pred naraščanjem brezposelnosti? Zakaj in kdo ščiti monopol bivših komunistov v gospodarstvu, financah, medijih in zdaj tudi v vladi Zakaj slovenske vernike napadajo s psovkami, ker so organizirali svojo stranko? Ali je res, da so v zunanjem ministrstvu zaposle ni predvsem bivši jugoslovanski diplomati? Zakaj? Zakaj in kdo zavlačuje sprejem volilnega zakona in brani ljudem volitve? Zakaj sploh nova vlada brez volitev? Kako jo naj podpirajo, ko pa jo vodi še pred kratkim znani komunist? Če je vse to res, kako lahko pričakujejo podporo in zaupanje tujega kapitala?

Dr. Rupel na večino vprašanj ni hotel odgovoriti, ampak se je izgovoril, da odgovarja le v slovenski skupščini, ki pa je Falež ne spoštuje. Falež je odgovoril, da zato, ker skupščina nima več volilnega mandata. Tudi glede drugih vprašanj se niso strinjali in slovenski minister je ostal na drugem bregu. Na koncu je dr. Rupel še enkrat poudaril, da v Avstralijo ni prišel odgovarjat na takšna vprašanja in da so avstralski Slovenci kljub zavzetosti za domovino, brez veljave. Avstralski Slovenci so se tako srečali z Ruplovo politično nestrpnostjo.

SLOVENEC. 12.5.92

DR. DIMITRIJ RUPEL

PISMO

novinarju SLOVENCA Ivu Žajdeli

"Na koncu je dr.Rupel še enkrat poudaril, da v Avstralijo ni prišel odgovarjat na takšna vprašanja in da so avstralski Slovenci, kljub zavzetosti za domovino, brez veljave."

Ivo Žajdela
Slovenec,12.5.92.

Spoštovani g. Žajdela!

Že precej časa spremljam vaše članke, priznati moram da sem jih spoštovala. Spoštovala sem vaše odkrivanje "druge resnice" ki je tudi sama nisem poznala. Obsojala sem klevete, ki so vam bile namenjene, težave, ki ste jih imeli, skratka dejala sem, vidiš ponovno komunistična propaganda.

Prav zaradi tega me je potreslo pisanje(Slovenec, 12.5.92)v katerem se spuščate v razlago pisma Cvetka Faleža iz Canberre.
Čeprav nisem bila v Canberri, sem se kot tajnica Avstralske slovenske konference za Svetovni slovenski kongres pozanimala pri samem predsedniku in drugih, ki so bili tam prisotni ali je mogoče, da bi dr.Dimitrij Rupel izjavil stavek, ki ga vi zapišete kar tako mimogrede,kot da ste bili tam in ga osebno slišali. Torej, povedali so mi, da tega dr.Rupel ni dejal in sicer osebno ne verjamem, da bi diplomat Ruplovega kova lahko izjavil tako žalitev za nas vseh 30.000 avstralskih Slovencev.
V tem vašem stavku vidim kleveto namenjeno dr.Ruplu, sramotenje vseh nas, ki smo za Slovenijo in njeno priznanje s strani Avstralije žrtvovali ne le svoj čas in denar, tudi zdravje, biznise in še kaj...
Oblikovali ste po svoje, kot se vam je dopadlo Faleževo razlago in da bi celotna stvar še bolj držala in bila več veljavna dodali v tretjem odstavku:
"V NADALJEVANJU JE FALEŽ NANIZAL VPRAŠANJA IZ SVOJEGA GOVORA, PRAVZAPRAV VPRAŠANJA SLOVENCEV V AVSTRALIJI."
S kolikimi Slovenci se je Falež posvetoval v Avstraliji, da postavi takšna vprašanja? V Canberri jih je bilo po pričevanju na večeru z dr. Ruplom okrog 39, pa še ti se niso vsi strinjali s Faleževim početjem. Ponavljam, da me ni bilo tam, pa vendar verjamem svojemu predsedniku. Upam, da se sam Cvetko Falež in tudi vi zavedate, da s takim pisanjem ne da samo razdirate našo organizacijo
Avstralsko slovensko konferenco in harmonijo njenih Slovenskih narodnih svetov, temveč ponovno delite našo skupnost v Avstraliji, ki je bila ponosna na kako tako politično spravo in ki jo boste vi in Faležu slični skregali bolj kot so bili skregani kdajkoli prej.
Pričakovali bomo, da predzadnji stavek v vašem članku prekličete. Glasi pa tako:"NA KONCU JE DR. RUPEL ŠE ENKRAT POUDARIL, DA V AVSTRALIJO NI PRIŠEL ODGOVARJAT NA TAKŠNA VPRAŠANJA IN DA SO AVSTRALSKI SLOVENCI, KLJUB ZAVZETOSTI ZA DOMOVINO, BREZ VELJAVE....."
Kdo je pravzaprav skrojil te besede? In ali nameravate uporabljati avstralske Slovence za predvolilno kampanjo?

Naj omenim še to, da sem bivša predsednica bivšega Društva za podporo demkracije v Sloveniji v Melbournu, ki je pomagal Demosu pred volitvami moralno in materialno. Osebno se nisem borila za nobeno stranko ampak za demokracijo v Sloveniji.

Stanka Gregorič

ODGOVOR CVETKA FALEŽA NA "ŠPECANJE ČEZ LUŽO"

Na ciničen dopis Romane Dobnikar Šeruga "ŠPECANJE ČEZ LUŽO" v DELU odgovarjam tudi zato, ker je očitno že prekršek(Delu se pač ni oglasil). Odgovor bom pričel z Romaninim zadnjim odstavkom in potrdil njeno sumnjičenje, da se ima "navadni" avstralski Slovenec predvsem za avstralskega državljana, avstralskega volilca in za avstralskega davkoplačevalca in šele nato za domoljubnega sentimentalnega Slovenca.Prav zato, ker je tudi domoljuben, sentimentalen Slovenec si razbija bučo in odpisuje na cinične dopise.

Canberra je imela dobrih 100 slovenskih naslovov(med temi so bili samci, Slovenci poročeni med sabo ali pa tudi s tujci), kar se je s potomci dvignilo na približno 200 naslovov, ti pa so močno povezani s tujci. Kako potem označiti "navadnega" Slovenca? Vendar je prav Canberra prispevala največ k zbirkam za pomoč Sloveniji. Za podporo Demosu okrog 13 tisoč, za pomoč prizadetim v poplavi nekaj tisoč, za podporo Sloveniji po vojni okrog 36 tisoč in za poučevanje slovenščine v Avstraliji okrog 20 tisoč dolarjev. Naj omenim tudi dejstvo, da nekaj Slovencev ni prispevalo niti dolarja, zato vidimo, da je nekaj takih, ki so "navadni", nekaj pa takih, ki so "nadnavadni".

Canberra je imela obisk dr. Dularja, dr. Pučnika in Janeza Janše in je vsem pripravila lep sprejem. Prepričan sem, da bodo gospodje to rade volje potrdili. Pred obiskom dr. Rupla je Slovenski narodni svet imel sejo in dognal, da je dr. Rupel sporna oseba, da pa ga bo Svet vseeno sprejel, toda mu bo stavil zaskrbljujoča vprašanja.

Predsednik Slovenskega društva Canberra, g. Kavaš, je bil na sprejemu dr. Rupla v Sydneyu, kjer je opazil Ruplovo "slabo vedenje". Kot ob vsakem obisku, je g.Kavaš prvi v Canberri pozdravil gosta in mu očital to vedenje v Sydneyu. Res je nato tudi predlagal naj se vsi prekrižamo. Vsi smo osupli, dosegel je pa le to, da se ni prekrižal nihče, kaj šele dr. Rupel. To omenjam le zato, ker se mi očita, da sem za početje soodgovoren. Kako?
(Op.u. dalje g.Falež pojasnjuje kako je potekal večer, kar je možno prebrati v njegovih drugih prispevkih in nadaljeval...)

Popravim naj napako v Romaninem poročanju, ko piše: "Minister je dokazal svojo politično nestrpnost z izjavo, da so avstralski Slovenci, kljub zavzetosti za domovino brez veljave". Pravilno se bi moralo glasiti:"Minister je dokazal, da smo brez veljave, ko je izjavil, da nam ni primoran odgovarjati."

Deležen sem še nekaj krivičnih obtožb pa ne bom odgovarjal, saj prihajajo od članov Demokratske stranke in bodo morda objavljene v vašem časopisu.

Bolj pomemben je odgovor na zaključek Romaninega pisanja "...so si le nekateri v Canberri bolj vzeli k srcu padec premiera Lojzeta Peterleta, kot padec premiera Boba Hawka..." Da! Zakaj?

Premier Hawk je bil zamenjan s članom iste politične stranke. Nič se ni spremenilo, vlada je ostala v rokah stranke, ki je bila izvoljena. Tako ni bilo v Sloveniji.

Določeni politiki so se združili v Demosu, predložili volilcem program po katerem so bili izvoljeni. Janša in Demokratska stranka so nekjkrat hoteli zamenjati Peterleta znotraj Demosa toda niso uspeli. Do tukaj bi bila primerjava s Hawkom pravilna. Ker niso uspeli so se povezali s politiki izven Demosa, zrušili vlado in prevarali volilce. Demos je dal izrecno obljubo, da bo odstranil komunizem. Po razbitju Demosa so na oblasti tisti, katerim je narod na volitvah odvzel oblast, zato je nova vlada nelegitimna.

Cvetko Falež
Objavljeno v DELU, 13.julija 1992

CVETKO FALEŽ

BOJANU BREZIGARJU
Predsedniku SVETOVNEGA SLOVENSKEGA KONGRESA
TRST, Italija

Po naročilu seje Slovenskega narodnega sveta Canberra 22.6.92 vas želim soočiti z dejstvi naše organizacije in tudi s problemi Avstralske slovenske konference. Dovolite mi pojasnilo, da s tem pismom ne iščemo rešitve, še manj je to pritožba, je pa potrditev razmer, ki tarejo organizacije vključene v SSK, kot je razvidno iz slovenskega tiska. Da to pismo res ni pritožba je očitno iz dejstva, da je spodbuda zanj bila sprožena na seji v Canberri po seji SSK na Bledu sicer je pa menda škoda, da pismo ni bilo na razpolago že seji.

Razbitje Demosove vlade in članki kot "Zaustavite desnico" in "Je SSK v razsulu? " pa tudi obisk dr. Rupla v Avstraliji in reakcija nanj, so po našem mnenju posledica razvoja v slovenski politiki. Na mnenje članov SNS v Canberri o padcu Demosa, sem brez dvoma vplival osebno, zato prilagam razpravo, ki je bila objavljena v Slovencu 6. junija. Na poročanje in razprave v tisku želim dodati še to, da je Težko razumeti dr. Rupla in gospo Hribar, ker si predstavljata kakršno koli možno omejitev delovanja katoličanov v slovenski družbi Če je v pluralistični družbi taka omejitev dovoljena, imajo katoličani pravico zahtevati prepoved komunizma, saj so komunisti takšno prepoved nad njimi izvajali 45 let. Ne verjamem, da bo kdo trdil, da je bila zakonita.

Pošiljam tudi kopijo poročila o dogodkih ob obisku dr.Rupla v Canberri, ki je bilo objavljeno v Svobodni Sloveniji. Za 28. maja in poslano tudi časopisu Slovenec, iz katerega je skrajšal poročilo g.Ivo Žajdela. Za nastop predsednika Slovenskega društva g.Kavaša na sprejemu dr. Rupla, kakršen je že bil, ne morem odgovarjati in obenem močno obsojam pisanje predsednika ASK g.Kovača in tajnice g.S.Gregorič časopisom in tudi SSK, ki je bilo zlonamerno, ker me je obtoževalo spletk z g. Kavašem. Žal je nastop g. Kavaša okrnil uči nek mojemu protestnemu govoru, kar je posreden dokaz za njuno napačno poročanje.

Zavedamo se političnih in vseh drugih pravic vsakega Slovenca, tako tudi dr. Rupla in posebno g. Hribar, moramo pa obsoditi njeno direktno sovraštvo napram Slovenskim krščanskim demokratom, predvsem ko vedno povdarja visoke ideale sprave. Žal sta v podobnem konfliktu gospa Gregorič in g.Kovač. Kot člana Demokratske stranke sta se opredelila za dr. Rupla in v imenu ASK izdajala kritiko brez vednosti članstva. Naj pojasnim, da je bil moj govor v skladu z navodili seje SNS Canberra z dne 16.4.92.
Po tem ne-kratkem uvodu naj poročam o stvareh, ki direktno motijo delovanje SNS Canberra. Na seji 24.5.92 so bili sprejeti naslednji štirje predlogi:

1. Slovenski narodni svet Canberra ne podpira zdajšnje vlade v Sloveniji in zahteva takojšnje volitve. Isti predlog se naj predlaga Avstralsko slovenski konferenci in Svetovnemu slovenskemu kongresu.
Utemeljitev predloga:Slovenski narod je izvolila koalicija Demos, ki je bila nekomunistična. V Demosu so bili preoblečeni komunisti, ki so se zdaj povezali s komunisti in zrušili vlado. TA VLADA NI BILA IZVOLJENA OD NARODA.

2. Predlagamo možno zamrzitev vseh financ Svetovnemu slovenskemu kongresu, dokler ne izda gornje izjave.

3.Protestiramo proti napadom na slovenske katoliške stranke in njihove voditelje.

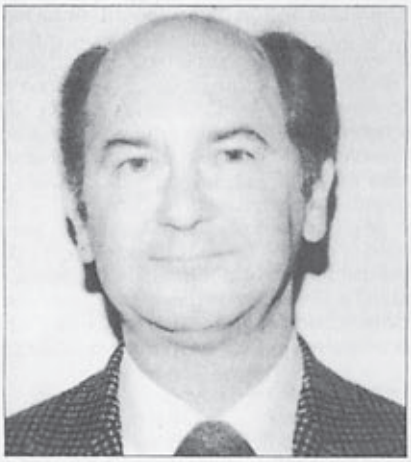
4.Vsi gornji predlogi naj se predlagajo ASK in SSK.

Za 6.in 7. junij je bila v Canberri sklicana seja ASK, kjer so morali biti predloženi gornji predlogi. Pred tem datumom so morali biti izvoljeni odbori vseh SNS, na seji sami pa tudi izvršni odbor ASK. Kmalu za sejo v Canberri, kateri je prisostvoval tudi g.Kovač, smo sprejeli obvestilo, ki ga vključujem, da je g.Kovač ukinil sejo ASK v Canberri.

→

Žal moram priznati, da je mnenje nekaterih članov SNS v Canberri takšno, da nas g.Kovač ne more več zastopati. Tudi mi se sprašujemo:Je ASK v razsulu? Ukinitev seje ni bila legitimna. Treba bo ukrepati bolj vestno. Pravkar smo sprejeli zvočno psimo SIM, kjer se oglaša novi minister za izseljence dr. Janko Prunk in povdarja te misli:"Ne smemo zaiti na stara zgrešena pota in se imeti za klerikalce in nasprotnike. Zavedati se moramo, da smo vsi člani slovenskega naroda s polnimi političnimi in vsemi drugimi pravicami." To je miselnost katere se moramo navzeti vsi brez izjeme, najbolj pa še voditelji SSK. Pereč problem v slovenski družbi je očitna pristranost slovenskih medijev prenoviteljem in Demokratski stranki. S pristranskim obveščanjem ni demokracije in brez demokracije ni legalne vlade. Dolžnost SSK je to načelo zagovarjati in posredovati narodu. Predlagamo nujno akcijo.
Canberra, 23.6.92

VELEPOSLANIK V BELGIJI

Dr. Boris Cizelj

Dr.Boris Cizelj, podpredsednik Mednarodnega združenja razvojnih partnerjev Slovenije in direktor ljubljanskega biroa je postal veleposlanik za Belgijo, hkrati pa tudi slovenski veleposlanik pri Evropski skupnosti in vodja slovenske delegacije za sukcesijo Jugoslavije.

Marjan Kovač in Janez Janša sta se srečala po praznovanju prve obletnice slovenske države v ozadju Trnovske cerkve v Ljubljani, kjer se je zbralo tudi dosti drugih slovenskih politikov.

USTANO

REPUBLIKE SLOVENIJE

PREVEDLA V ANGLEŠČINO AVSTRALKA

USTAVA REPUBLIKE SLOVENIJE
žepna izdaja, temno rdeča knjižica z zlatim grbom in tekstom, velika 15x12 cm,
strani 79
natisnjena v 1000 izvodih.

Urednika: predsednik ustavne komisije
MIRO CERAR(mlajši)
Prof. JANEZ KRANJC

Angleški prevod:
SHERRILL O'CONNOR ŠRAJ
Postavil v pravni jezik:
GARRY MOORE
Pomoč pri interpretaciji slovenskih besed:
PAVLE ŠRAJ

Knjižica je prispela te dni tudi v Avstralijo na naslov Šrajevih. Sherrill, 46 letna avstralska odvetnica, soproga Pavleta Šraja, Slovenca iz Radovljice, se je tedne in tedne ukvarjala s prevodom prve Ustave slovenske samostojne države. Prevod je pregledal in skupaj s Sherrill postavil v pravni jezik melbournski "barrister at law" Garry Moore, tudi strokovnjak za mednarodno pravo.
Pavle Šraj pa je priskočil takrat, kadar Sherrill ni mogla najti prave slovenske besede. Neverjetno a resnično, Sherrill lepo govori slovensko, tako tudi trije otroci Šrajevih.
Pavle Šraj mi je pripovedoval po telefonu:
"Cel proces je šel skozi 9 krat, zdaj v Slovenijo, zdaj nazaj v Avstralijo....in tako naprej....telefoni, faxi, pošta...popravki...nesporazumi, ko smo recimo za eno samo slovensko besedo našli 25 angleških izrazov in se nismo mogli odločiti katerega naj uporabimo....ta Ustava v angleščini bo poslana v Združene narode, raznim svetovnim institucijam, s katerimi se deluje na področju politike, gospodarstva, športa, Rdečega križa itd itd.....poslana bo vsem tujim ambasadam in konzulatom, pravnim fakultetam in knjižnicam, univerzam po svetu.... res je bilo ogromno delo...." tako mi je pripovedoval Pavle od zanimivosti do zanimivosti, sicer skromno a vendar ponosno.
Tako bo ime avstralskega Slovenca in njegove soproge romalo po svetu v zgodovinski prvi Ustavi naše nove države Slovenije.
PONOSNI SMO NA VAJU, SHERRILL in PAVLE, in "thank You Mr.MOORE".
S.G.

MNENJE

PRVI IN ZADNJI SPODRSLJAJI NOVE SLOVENSKE DEMOKRACIJE

Menjava slovenske vlade, čeravno spremljana z dobro mero kritike, je od slovenskih politikov bila sprejeta pasivno, če ne brezvestno. Pisma urednikom so bila in so delno še zdaj kritična, vendar nisem zasledil analize, ki bi postavila ta usodni trenutek v pravo luč.

Politiki znotraj Demosa, ki se niso hoteli strinjati z usmeritvijo vlade in so potem Demos tudi razbili, so zatrjevali, da je to le normalen medstrankarski boj. Dr. Rupel na svojem obisku v Avstraliji, je razvoj v Sloveniji primerjal celo z Italijo in trdil, da je to popolnoma normalen politični pojav. Dokazal bom, da je ta razlaga napačna in da je bilo rušenje vlade nič manj kot državni udar.

Moderna demokracija ima svoje najtrdnejše temelje prav v angleškem, austminsterskem, parlamentarnem sistemu. Tu sem ne moremo primerjati ne grške demokracije, niti izbiranje slovenskih knezov. Demokracija v Angliji se je razvijala vse naprej od 'Magne Carte', leta 1215 do danes. Trditev, da demokratičen sistem ni perfekten, da pa je edino kar imamo za urejanje medsebojnih odnosov, drži danes vse bolj kot kadarkoli.

Najboljši dokaz za neprecenljivo veličino angleške demokracije je v dejstvu, da nima pisane ustave. Kolikor mi je znano je to edina moderna država na svetu. 'Politična kultura', tradicija, angleška kraljevska družina in morda še kaj, ohranja angleško demokracijo, vendar je v prvi vrsti steber angleske demokracije politična kultura.

Politično delovanje v Angliji se urejuje po 'conventions', kar bi moral po slovarju prevesti 'po dogovoru'. Ta razlaga ni prav točna, kajti ti dogovori nimajo določenega datuma, ampak so se dopolnjevali od leta 1215 naprej. Bolj točen prevod za ta pojav je verjetno 'tradicija', oziroma ravnanje po preteklosti. V dokaz naj navedem, da ni bilo angleške vlade, ki ne bi šla na redne volitve, čeravno ni pisane ustave, ki to ukazuje. Med II. svetovno vojno, po dogovoru med strankami, ni bilo volitev, toda v vlado je bila vključena tudi opozicija. Leta 1945 je takratni predsednik vlade Churchil želel podaljšati svoj rok, toda ker opozicija ponudbe ni sprejela, je šel na volitve brez obotavljanja in jih je tudi izgubil.

Z gornjim primerom sem hotel pokazati kako važna je politična kultura in kako pomembna je tradicija. Zato, ker italijanske vlade, kot tudi južno ameriške nimajo častne preteklosti, tudi nimajo ugleda. Ker nimajo tradicije, je vsako zgledovanje po italijanskih politikih zgrešeno.

Drug važen pogoj za demokracijo j e poštenost. Političen program je obljuba politikov volilcem, da se bodo programa po volitvah držali. Če politik laže, ga volilci kaznujejo s tem, da zanj drugić ne volijo. Mnogi smo mnenja, da ta kazen ni dovolj, toda to je drugo poglavje. Namerno zavajanje volilcev je zato hud prekršek, ki v angleškem svetu mnogim politikom izpodnese stolček.

Demos se je združil pred volitvami in izdelal program katerega so sprejeli vsi vključeni kandidati. Ta program so vsi Demosovi politiki predložili volilcem in bili po njem izvoljeni.
Kdor pred volitvami ni bil vključen v Demos, tudi ni bil v vladi. Izgovor, da se poedinci ne strinjajo s predsednikom vlade in da ministri nočejo prevzeti skupne odgovornosti vladanja, je najmanj znak pomanjkanja politične kulture, največ pa revolucijonarno dejanje. Demos je imel svoj notranji sistem, ki je na večinski, demokratičen način določal delovanje vseh, ki so bili v njem vključeni. Vsako odstopanje od večinske, demokratične odločitve znotraj Demosa je prevara volilcev.

Ker se člani Demokratske stranke niso hoteli sprijazniti s tem da so v manjšini, so zrušili Demos in prevarali volilce.

V tem primeru vidimo, da rušenje Demosa ne more biti drugega kot državni udar. Danes so v Sloveniji na vladi ljudje, za katere večina slovenskih volilcev ni volila. Tu brez oklevanja lah ko rečemo, da je narod volil proti njim. Tako delujejo predvsem v Južni Ameriki vojaške junte ali so delali marksistični revolucionarji. Vsak prevzem vlade od neizvoljenih strank je prevara ljudstva, nedemokratično in revolucija.

Kaj drugega bi bilo, da se je večina znotraj Demosa odločila za drugega predsednika vlade. V tem primeru bi veljalo večinsko pravilo in nihče ne bi mogel ugovarjati. Kar je pa temeljno v demokraciji, na vladi bi še vedno ostala izvoljena stranka.

Avstralija je imela sličen primer leta 1975. Laburistična vlada gospoda Whitlama je bila obremenjena z mnogimi škandali, toda, ker ni imela večine tudi v senatu, ni bil sprejet državni proračun. Na kratko, ni imela denarja za vladanje. Guverner, zastopnik kraljice, mu je zato odvzel pravico vladanja in dovolil vodji opozicije gospodu Fraserju, da sestavi vlado. To pa le pod pogojem, da nemudoma okliče volitve. To je zbudilo ogromno ogorcenja in je edini primer, ko so nekateri govorili celo o revoluciji. Ker ima avstralsko prebivalstvo precejšen del angleške politične kulture, do tega ni prišlo, toda primer še po dvajsetih letih razburja duhove.
Guverner je bil zasramovan in preganjan in je nazadnje moral odstopiti. Politični izvedenci pa trdijo, da bi neizvoljena stranka nikdar ne smela dobiti vlade pa čeprav ni obvladala tudi senata. Ta tema obsega danes tudi precejšen del avstralske politične zgodovine. Na volitvah je nova Fraiserjeva vlada dobila ogromno večino, kar pa ni zadovoljilo laburistov.

Naj se ponovno vrnem k izgovoru dr. Rupla, da podobno ravnajo italijanske stranke. Zakaj temu ni tako ? Italijanske stranke predložijo volilcem svoje lastne programe, po katerih so izvoljene. Stranke se povezujejo šele po volitvah, zato ne kršijo nobene politične obljube ali dogovora. Poleg tega italijanska politična kultura ni dovolj dobra, da bi nam bila v zgled. Ali so to le pregrešne želje?

Po moji presoji je nova slovenska demokracija v veliki nevarnosti. Zdi se, da se večina izvoljenih poslancev tega niti ne zaveda, sicer bi razvoj ne dovolili. Bo to na prihodnjih volitvah vsaj znal popraviti narod?

Cvetko Falež
Canberra, Avstralija, 29.5.92.

SVET IN VSE SE SPREMINJA
SAMO NAJPOGUMNEJŠI
MOREJO PRIZNATI
IN SE RAZVIJATI
S ČASOM
(je dejal neki filozof)

S.C.

AVSTRALSKA SLOVENSKA KONFERENCA

Poročilo o preteklem delovanju
Prebrano na seji Glavnega odbora
Svetovnega slovenskega kongresa 19.6.92 v Ribnem

Zadnjih nekaj let smo priče velikim političnim spremembam, tako v svetu ali ožje v Evropi, kot v sami Sloveniji. Če pogledamo le tri leta nazaj in analiziramo kakšen vpliv so imeli na nas v Avstraliji vsi ti dogodki, lahko zaključimo, da smo se prilagajali tem razmeram in temu ustrezno tudi postopali. Najprej smo ustavovili društva za podporo demokracije v Sloveniji(VIC, NSW in ACT), saj smo želeli skupaj z našimi rojaki v Sloveniji, da naša rojstna domovina postane res demokratična dežela, v kateri ne bi bilo enoumja, ne z ene, ne z druge strani. Ko smo opravili nalogo, se pravi, ko je Slovenija prvič po II. svetovni vojni pristopila k demokratičnim volitvam, smo se razširili in razvili v Avstralsko slovensko konferenco z idejo, da pristopimo k Svetovnemu slovenskemu kongresu.

Avstralija je velika dežela in zato smo morali najti prave načine in oblike povezovanja: ustanovili smo področne Slovenske narodne svete(v Viktoriji, New South Walesu, Australian Capital Territory, South Australiji in v Queenslandu).

Moram reči, da so ti sveti v času in po slovenski osamosvojitvi odigrali veliko vlogo, saj so v času vojne v Sloveniji in po njej seznanjali avstralsko javnost in politike z deželo Slovenijo, o kateri niso vedeli takorekoč ničesar.
Slovenska društva so delovala in večina še deluje v svojih ozkih okvirih, namenjena so predvsem zabavno društvenemu življenju Slovencev v Avstraliji, skrbela pa so tudi za kako tako kulturno razgibanost. Večina teh se ni želela "mešati v politiko" in tako so SNS-ji zapolnili to vrzel v času, ko je bilo to najbolj potrebno.

Pristopali so k organizaciji demonstracij, prevajanju raznih dokumentov, k vzpostavljanju kontaktov med politiki iz Slovenije in Avstralije, nekajkrat so osebno obiskali avstralske politike, od samega prvega ministra, do ministra za zunanje zadeve, ministra za priseljevanje do opozicijskih vodij.
Predvsem pa so seznanjali z resnicami avstralske medije(radio, TV, časopise), saj se je čutila tudi v Avstraliji močna srbska propaganda.
Velik odmev je med avstralsko Sloveniio imela prav gotovo revija SLOVENSKO PISMO, ki ostaja za nami kot kronika vseh naših dejavnosti. SNS-ji so se povezovali z različnimi posamezniki-Slovenci,ki so doprinesli k boljšemu razumevanju slovenskega vprašanja z recimo izdajanjem posebnih brošur, letakov, zbornikov in drugega. Povezovali so se in se sestajali s politiki, ki so si nadeli ime Parlamentarci za Hrvaško in Slovenijo in prav ti so potom naših informacij lažje seznanjali celoten avstralski parlament z dogodki, ki so se vrstili tako, da je bila na koncu Avstralija med prvimi, če ne že prva neevropska država, ki je priznala Republiko Slovenijo.
Tako je ASK oz. njeni SNS-ji opravila eno od glavnih nalog, ki si jih je zadal Svetovni slovenski kongres-internacionalizirala je slovensko vprašanje. Ne nazadnje so Sveti vzbujali pri ljudeh močnejša patriotska čustva, širili so slovenske simbole: zastave, značke, prilepke, majice , knjige, prirejali razstave dokumentov o vojni v Sloveniji, razne kronike, ustanovili trajni arhiv z materialom, ki je zelo obsežen in drugo.
Po priznanju Republike Slovenije smo si utrujeni od raznih aktivnosti in dela privoščili malce počitka. Za nami so tudi razna srečanja s slovenskimi ministri(dr. Dular, dr. Pučnik, Janez Janša).
In kaj naprej, se sprašujemo? Nekateri Sveti so pristopili k drugačnemu delu:ustanovili so študijski sklad, materialno in moralno podprli izdajo učbenika za izseljenske otroke Učimo se slovensko (SNS Viktorija) in že razmišljajo o proslavitvi prve obletnice R Slovenije. Radi bi, da bi nam SSK dal novih smernic za bodoče delo.

Marjan Kovač
Predsednik

Obisk pri predsedniku predsedstva R Slovenije Milanu Kučanuprisotni: nekateri člani Glavnega odbora SSK in MZSRP.
Ljubljana, julij 1992

SEJA GLAVNEGA ODBORA SSK

POROČILO PREDSEDNIKA AVSTRALSKE SLOVENSKE KONFERENCE

Marjana Kovača

Ribno pri Bledu, 19. in 20. junija 1992-Glavni sklepi: podaljšati rok za pridobitev slovenskega državljanstva, glasilo SSK, naj se naredi osnutek pogodbe med Mednarodnim zduženjem slovenskih razvojnih partnerjev(MZSRP) in SSK Konferenco za Slovenijo, razprava je tekla o tem ali naj bi se sedež SSK prenesel v Slovenijo, razpravljali so o resoluciji o domobrancih, predlog SSK je bil tudi naj slovenski parlament čim prej izglasuje volilno zakonodajo, obravnavali pa so še dosti drugih perečih vprašanj.

Na seji Glavnega odbora(GO) Svetovnega slovenskega kongresa (SSK) so bili prisotni:
Brezigar(predsednik), Kodrič(tajnik), Terseglav(podpredsednik), Bernik(podpredsednik), Blažič(podpredsednik), Dolinar (podpredsednik), Slobodnik(odgovorni za finance), Kovač (Konf. za Avstralijo), Levstek(Konf. za Avstrijo), F.Habjan (Konf. za Kanado), Povše(Konf. za Furlanijo Julijsko Krajino Bajt(Konf. za Skandinavijo), Miklavčič(Konferenca za Slovenijo), Mislej(svetovalka predsednika Konf. za Slovenijo), Zorn(svetovalec predsednika Konf. za Slovenijo), Vatovec (Konf. za Veliko Britanijo), Pleničar(svetovalec predsednika Konference za Veliko Britanijo), Kravanja(svetovalec predsednika za Veliko Britanijo), Bavčar(Konf. za Francijo), Verbič (nadzorni odbor), Čuk(nadzorni odbor), Brežnik(častno razsodišče), V. Habjan(častno razsodišče), Pirc(častno razsodišče),Bitežnik(statutarna komisija), Demšar(statutarna komisija), Svetina(poslovni tajnik Konference za Slovenijo), Rauber (zapisnikarica).

IZJAVA

V ZVEZI Z VOLITVAMI V SLOVENIJI

Predlog predsednika
Avstralske slovenske konference
Marjana Kovača

GO SSK sprejme predlog Marjana Kovača,naj se pošlje slovenski vladi in predsedstvu RS sledeča izjava(izjava z malenkostnimi vsebinskimi popravki):

"GO SSK je na seji v Ribnem 20. in 21. junija 1992 obravnaval tudi zaskrbljenost Slovencev po svetu zaradi prepočasnega utrjevanja mlade slovenske pluralistične demokracije. GO SSK zato poziva parlament R Slovenije, naj z odgovorno nacionalno zbranostjo čim prej izglasuje volilno zakonodajo in predsedstvo R Slovenije, da razpiše volitve v roku, ki ga določa slovenska ustava."

- Na seji Go je bila med drugim predlagana tudi ustanovitev komiteja slovenskih izseljencev in zamejcev pri ministrstvu za Slovence po svetu.

- Mnenja so bili tudi, da bi bilo potrebno pritegniti mlajše ljudi. SSK naj bi ne politiziral in naj bi bil usmerjen bolj v bodočnost kot v preteklost.

- Nekdo je bil mnenja, da je menjava vlade normalna zadeva, a v tej so ljudje, ki so državo pripeljali v krizo.

- Ponovno je bilo poudarjeno, da je SSK politična organizacija, le da je nestrankarska in naddržavna.

- Povedano je bilo, da večina izseljencev državljanstva ni izgubila, le v državljansko knjigo niso bili vpisani.
  GO SSK bo imenoval komisijo, ki se bo pri slovenski vladi zavzemala za podaljšanje roka za pridobitev slovenskega državljanstva. To je kasneje tudi storjeno in rok za podaljšanje je bil sprejet.

- ROK ZA PRIDOBITEV SLOVENSKEGA DRŽAVLJANSTVA JE PODALJŠAN ZA LETO DNI-TOREJ DO 25.6.93

- SSK je tudi sprejel predlog, da se notranjemu ministrstvu predlaga, da sestavi obrazec za vpis v seznam državljanov za osebe, ki zaradi odsotnosti v državljansko knjigo niso bile vpisane. Navodila naj bi bila čim bolj enostavna in natančna.

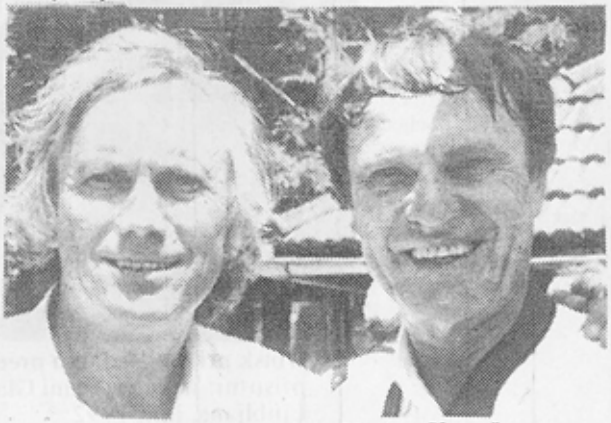
- SSK naj zahteva razveljavitev odloka o odvzemu slovenskega državljanstva po zakonu iz leta 1946 za Slovence in osebe slovenskega rodu. Zainteresiranim naj bi bil nato omogočen vpis v državljansko knjigo v občinah, kjer so se rodili.

- Predloženo je, naj bi imeli Slovenci po svetu v ustavi določeni dve parlamentarni mesti.

- **Debatiralo se je tudi o resoluciji o domobrancih in predsednik Brezigar je pojasnil, da je še v obravnavi.**
  Na koncu obširnejše razprave, so se vsi prisotni strinjali, da bo resolucija objavljena z naslednjim pripisom:

"V zvezi s tem dokumentom je bil vložen priziv, v katerem podpisnik-delegat zasedanja-ugovarja, da pri glasovanju ni bilo doseženo potrebno kvalificirano število glasov."

Na koncu je sklenjeno, da bo naslednja seja GO 2. in 3. januarja 1993 v Sloveniji ali na njenem obrobju, seja predsedstva pa septembra.

Tone Kuntner in Marjan Kovač

ALI POTREBUJEMO (SVETOVNI) SLOVENSKI KONGRES?

Izseljeni Judje so pred sto leti osnovali svoj Kongres. Prvi člen te uspešne organizacije vsebuje naslednje: – Svetovni Judovski Kongres (W.J.C.) je prostovoljno združenje judovskih skupin, občestev in organizacij po vsem svetu...

Potrebe Svetovnega Slovenskega Kongresa moramo prilagoditi potrebam slovenske izseljenske skupnosti, odkar smo dosegli njen prvi namen: moralno pritegniti in pomagati ustvariti SAMOSTOJNOST SLOVENSKE DRŽAVE. Razumeti moramo bistveni pomen svetovne narodne organizacije, upoštevati izkušnje uspešnih sorodnih organizacij ter uporabljati dokajšnjo mero organizacijskega pragmatizma.

Z novo slovensko stvarnostjo postaja potreba po novi usmeritvi Svetovnega Slovenskega Kongresa vse bolj osrednje vprašanje. Izhodišče tega razmišljanja se prilagaja prvi točki statuta Svetovnega Judovskega Kongresa (W.J.C.).

Začeti bo treba uveljavljati našo svetovno prisotnost. Smo »priznani«, ne pa »poznani«. Kongres naj bi bil kot katalist pomemben element v slovenskem organizacijskem mozaiku. Za dosego elementarnih ciljev bodo potrebni kolektivni napori, skupna sredstva, korporativni pristopi, vizija in dobra volja. Razvojna doba uveljavljanja svetovnega kongresa bo odvisna od števila pozitivnih ocenjevalcev naših izseljencev, ki želijo slovenski državi dobro.

Slaba popotnica za uveljavljanje slovenske subjektivnosti bi bila naša razdeljenost, nesložnost in obremenitev z raznimi ideološkimi prepričanji, brez bistvene krajevne in globalne povezanosti. Nujno je, da najdemo temeljno izhodišče, skupni interes naroda, kateremu moramo dati prednost. Preprečiti moramo pri tem usodnem razpotju ponovitev starega liberalno-klerikalnega modela. Delajmo za interese naroda v okviru globalnega organizacijskega telesa.

Samo nekaj misli na vprašanje, ali je vzdrževanje Svetovnega Slovenskega Kongresa, poleg že obstoječih organizacij, vredno časa in truda naših ljudi. Kaj nam Kongres nudi in kje nam lahko koristi?

– Pod okriljem Svetovnega Kongresa je kolektivno uveljavljanje izseljenskih pravic učinkovitejše,
– je možno učvrščevati vezi s slovenskim narodom in izkazovati lojalnosti do slovenske narodne dediščine,
– je možna pomoč pomoči potrebnim Slovencem kjerkoli na svetu,
– je možno socialno-ekonomsko sodelovanje izseljencev za izboljšanje življenjskega standarda Slovencev doma in nam v izseljenstvu,
– je možno naštopati skupno, kolektivno, in tako uspešno braniti individualne in narodne interese, kjerkoli so ogroženi,
– je možno spremljati slovenski politično-gospodarski razvoj, da je usmerjen v korist demokratično pluralistični družbeni ureditvi.
– Prek Svetovnega Slovenskega Kongresa bomo lahko dosegli maksimalno prodornost pri predstavi in čuvanju interesov Slovenske države.

Zaradi vseh teh in podobnih razlogov je razvidna potreba po svetovni organizaciji. Njena orientacija je bistveno izseljenska, če hoče služiti svojemu namenu, neodvisna od vladnih struktur in vplivov matične države ter finančno neodvisna (se vzdržuje sama). Je torej izseljenska organizacija z določenimi komponentami matičnih sodelavcev. Vedeti je treba, da bo izseljenstvo ostalo del slovenskega narodnega obstanka ter se mora priznati izseljencu poseben status in koncept njegovega življenja, oblikovanega v tujini. Slovenci, izseljenci, smo v dojemanju življenjskih razlag različni od Slovencev v matični domovini. Priznavamo to različnost, z njo pa želimo učvrstiti globalno prisotnost Slovenije kot mednarodnega subjekta.

(SVETOVNI) SLOVENSKI KONGRES IN SEVERNOAMERIŠKO PODROČJE

Ustanavljanje območnih konferenc je ena od temeljnih nalog globalne strukture svetovnega gibanja. Upoštevati moramo dejstvo, da je slovensko izseljenstvo najštevilnejše v vzhodno centralnem delu Združenih držav Amerike in Kanade, ocenjeno na nekaj stotisoč ljudi štirih generacij. Imamo številne organizacije, ki so organizacijsko močno deljene. Ni torej realno pričakovati uspehe, ki jih dosegajo narodne skupine v nacionalnih kongresih. To se izraža v naših lokalnih »uspehih«, če smo skromni pri ocenjevanju, smo uspešni. Če pa smo zahtevni, lahko ugotovimo veliko pomanjkljivosti. Vzrokov za to je več, lahko pa vse združimo v eno: zaradi nejasnosti naše državne pripadnosti smo čutili potrebo po čim hitrejši asimilizaciji in ohranjevali le folklorno stran slovenstva. To naj ne bo očitek, ampak ugotavljanje dejstva. Končno smo prišli do države in s tem do absolutne identitete, da smo SLOVENCI in ne več Jugoslovani, Avstrijci, Italijani ali kdorkoli že. Sedaj smo Slovenci s svojo državo v centru Evrope. Vrednost tega dejstva je lahko samo imaginarna.

Kaj je bilo doslej storjenega, da se odpravijo anomalije, nesoglasja, osebne in idejne nestrpnosti? Malo ali pa nič. Vsak za sebe meri svoje uspehe, pišejo se statistike, ki jih malokdo pozna ali jemlje resno. Čaka se, da bo ta ali oni popustil. Slovenska »trma« vztraja in skupnih nastopov ne moremo pričakovati. Radi se postavljamo in govorimo o uspešnih posameznikih, kot da nam bodo oni sami lahko ustvarili potrebni loby in prek njega naše izseljensko izboljšanje, da ne govorimo o narodnem slovenskem državnem dvigu. Prijatelji, zakaj ne moremo doumeti, da med nami ni drugorazrednih Slovencev, ki znajo ali ne znajo slovenščine. Ni važno, če smo bogati ali revni, verni ali neverni – vsi smo najprej Slovenci, potem izseljenci ali pa potomci slovenskih izseljencev. Za nas vse je biološko izhodišče SLOVENIJA, ki je danes SAMOSTOJNA DRŽAVA za nas, ki jo želimo, pa tudi za one, katerim za njo ni mar.

Rešitve izseljenskega problema ne bomo našli z rinjenjem glave v pesek in z govorjenjem, da se vse odlično razvija. To smo lahko delali do danes, ker nam ni bilo treba odkrivati računov pred nikomer. Od sedaj naprej, ker smo del države, pa ne bomo mogli upravičevati le zanimanje za svoj obstanek, temveč je naša odgovornost mnogo večja. KOT SKUPNOST bomo odgovarjali svojim potomcem za naše pomanjkljivosti. Mlade generacije želijo biti del nekega naroda (roots) in bodo zahtevale, da jim ga ohranimo.

Ameriški izseljenski prijatelji naj mi oprostijo, ko ocenjujem kritično njihovo previdnost ali celo odklon kongresni obliki skupnih nastopov. Pričakoval bi, da prevzamejo vodilno vlogo severnoameriškega prostora. Z največjim številom izseljenih Slovencev in njih potomcev izven države Slovenije, s stoletno izkušnjo izseljenskega življenja, z bogatimi tradicijami altruizma bi lahko dosegli, skupno s kanadskimi izseljenci, zavidljive uspehe, ki bi bili koristni naši skupnosti v izseljenstvu in v slovenski državi. Območne konference ne potrebujejo novih organizacij, naloga Kongresa je, kot že rečeno, prostovoljna zveza vsega, kar je slovenskega, ne da bi bilo treba spreminjati obstoječe društvene oblike. Naša individualnost nas bogati, naša različnost nas spodbuja k uspehom, in naša slovenska osnova nas razlikuje od drugih nacionalnih skupin, katerih ne moremo, pa tudi če bi jih hoteli, zatajiti.

Spoštujmo in cenimo dosedanje delo vseh organizacij. Vse so bile potrebne, vse so doprinesle svoj delež za ohranitev slovenstva. Tudi vnaprej jih podpirajmo še v večji meri, prek Kongresa še bolj efektivno. Skupno se usposobimo za dosego višjih ciljev, višjega standarda, za reševanje zahtevnejših življenjskih in narodnih nalog. S kolektivnim nastopom to lahko dosežemo.

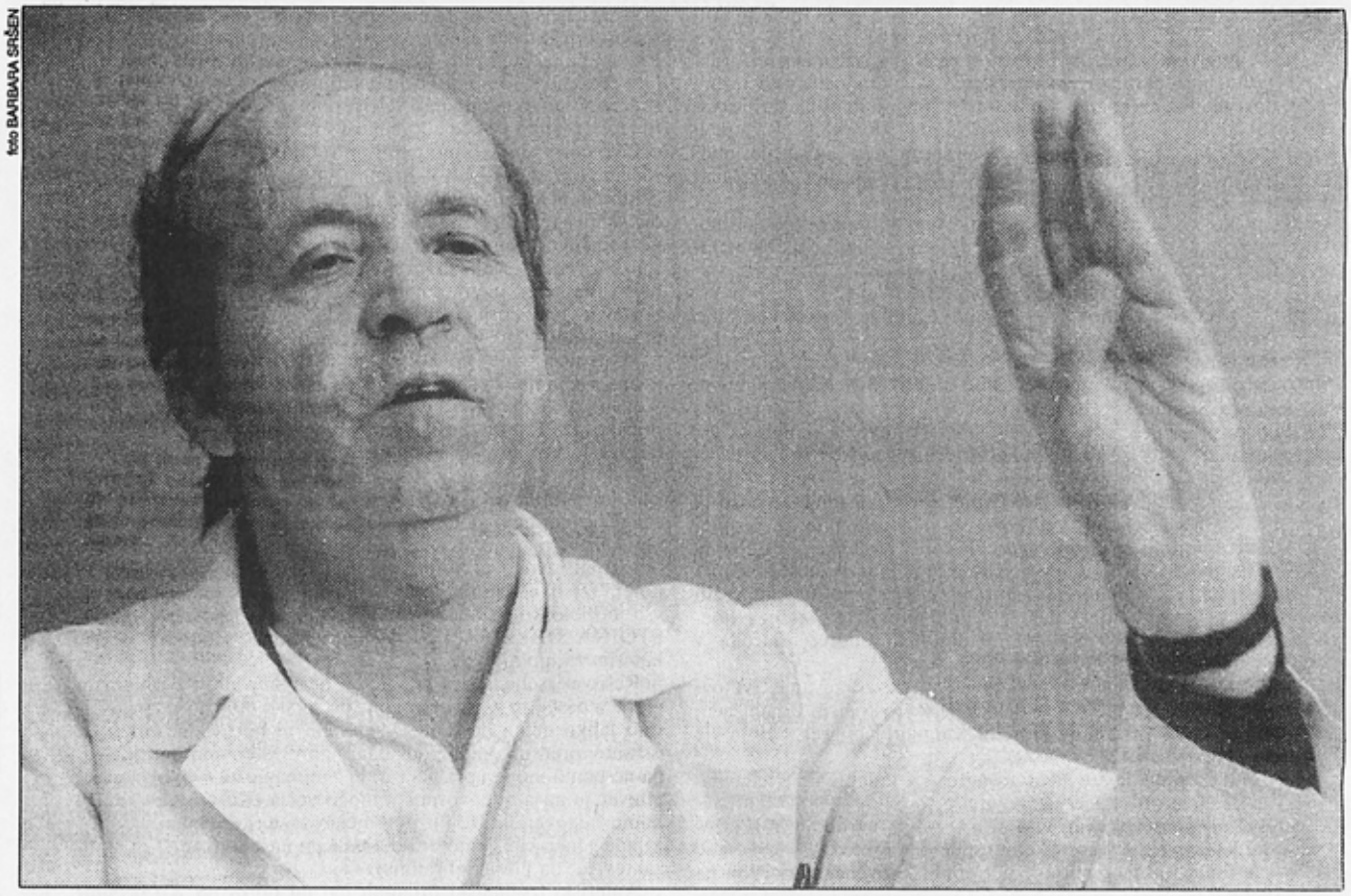
Predstavljati ali delovati v korist slovenskih posameznikov, skupin, občestev in organizacij na vseh ravneh vlad in pri oblasteh, o vsem, kar je v zvezi s slovenskimi vprašanji...

Upajmo, da bomo dosegli skupno nastopanje slovenskih izseljencev v blagor nas, naših potomcev in slovenske države.

Dr. Zlatko A. Verbič

USTAVITE SPOMENKO!

foto BARBARA SRČEN

DR. TINE VELIKONJA je triinšestdesetletni predsednik domobranske organizacije Nova slovenska zaveza, znan slovenski proktolog (specialist za kirurgijo debelega črevesa), od vsega začetka član SDZ, ki se je ob razcepu odločil za narodne demokrate, in eden vodilnih članov Slovenskega svetovnega kongresa. Leta 1945 je bežal pred partizani in se znašel v Teharjah. Istega leta so na montiranem procesu na smrt obsodili njegovega očeta Narteja Velikonjo. Prejšnji teden je prišel na naslovnice časopisov kot eden izmed »eksekutorjev« bivše predsednice Svetovnega slovenskega kongresa Spomenke Hribar.

● **Na seji Svetovnega slovenskega kongresa ste razrešili Spomenko Hribar, po njenih izjavah sodeč pa ste pri njenem odhodu odigrali pomembno vlogo.**

Na začetku sestanka se je postavilo vprašanje nezaupnice Spomenki. Daniel Starman je predlagal, naj Spomenka raje odstopi, da se v Slovenskem kongresu ne bi razcepili na tiste, ki so zanjo, in tiste proti njej. Pri tem sem Starmana podprl. Vprašanje nezaupnice pa se je postavilo, ker naj bi Slovenski kongres združeval vse Slovence po svetu in doma, zato mora biti njegov predsednik nevtralna oseba. Hribarjeva je sicer lahko strankarsko vezana, vendar se tako močno politično angažira, da bi zanjo težko trdili, da je nevtralna. Zato težko povezuje vse, ki smo v Kongresu: borce, domobrance, liberalce, pisatelje… Tisto v zvezi z njenim člankom **Zaustaviti desnico** pa sem navrgel mimogrede, šele ko je bilo glasovanje končano. Vendar je res, da gre predvsem za ta članek. Po svoje je logično, da se je spravila name, ker nimam pravega zaledja, po drugi strani pa je Nova zaveza, katere predsednik sem, še vedno na neki način stigmatizirana organizacija in z napadom nanjo še vedno lahko pridobiš točke v javnosti.

● **Ali je res šlo samo za to, da Hribarjeva politično ni bila dovolj nevtralna?**

Gre tudi za to, da si je prilastila Slovenski kongres. Vlado Habjan, bivši partizan, mi je recimo prinesel dosje v zvezi s spominskimi tolarji, ki so jih kovali v Avstriji. Tiste čase je bil Habjan predsednik Kongresa, Spomenka pa je kot tajnica vso stvar izpeljala na svojo roko. Vse skupaj je bilo le vredno milijon mark. To ni bil kak droben posel, vse skupaj pa je izpeljala mimo Kongresa. To je ena stvar. Druga stvar je vila na Kodeljevem, ki jo je Kongresu podarilo mesto, da bi služila kot naša centrala. Slovenski kongres je kasneje dobil nove prostore v središču mesta, vilo pa je obdržal, da bi prostore uporabil za Slovence, ki se vračajo v domovino in bi tam lahko prebili prehodno obdobje. V tistem času sta prišla iz Argentine zakonca Kocmur, ki sta hotela ostati tukaj. Želela sta se za nekaj časa naseliti v delu vile, Spomenka jima je hotela zaračunati 250 mark najemnine na mesec, in ker izseljenca nista imela denarja, se pač nista

foto DIEGO A. GÓMEZ

Dušan Arzenšek, *vodja agencije Feniks, ki je bila zastopnik Slovenskega svetovnega kongresa in* Spomenka Hribar, *predsednica kongresa*

»Mesto je Kongresu podarilo vilo na Kodeljevem, da bi služila kot naša centrala. Slovenski kongres je kasneje dobil nove prostore v središču mesta, vilo pa je obdržal, da bi prostore uporabil za Slovence, ki se vračajo v domovino in bi tam lahko prebili prehodno obdobje. V tistem času sta prišla iz Argentine zakonca Kocmur, ki sta hotela ostati tukaj. Želela sta se za nekaj časa naseliti v delu vile, Spomenka jima je hotela zaračunati 250 mark najemnine na mesec, in ker izseljenca nista imela denarja, se pač nista mogla vseliti. Spomenka je kasneje prostore, ne da bi kogar koli v Kongresu kaj vprašala, oddala. Eno nadstropje ARZENŠKU, za agencijo Feniks, ki je kasneje postala uradni zastopnik Slovenskega kongresa. Agencija je iskala sponzorje in na podlagi tega pobirala odstotke. Na ta način je zaslužil okoli 100.000 mark, in to vse legalno. Poleg tega je Arzenšek od Kongresa dobival vsak mesec 2000 mark plače. V času kongresa so Feniksu tudi plačevali nekega svetovalca, ki ni obstajal, po 600 mark na dan. Od oddanih prostorov pa Slovenski kongres ni dobil niti tolarja. Vse je šlo po domače. Drugo nadstropje na Kodeljevem je Spomenka - spet brezplačno - oddala Mjuši Sever, ki dela za CNN. Vse stvari je Spomenka delala prelahko, vse je šlo mimo Slovenskega kongresa, prepričan pa sem, da si sama ni prilastila niti tolarja.«

mogla vseliti. Spomenka je kasneje prostore, ne da bi kogar koli v Kongresu kaj vprašala, oddala. Eno nadstropje Arzenšku, za agencijo Feniks, ki je kasneje postala uradni zastopnik Slovenskega kongresa. Agencija je iskala sponzorje in na podlagi tega pobirala odstotke. Na ta način je zaslužil okoli 100.000 mark, in to vse legalno. Poleg tega je Arzenšek od Kongresa dobival vsak mesec 2000 mark plače. V času kongresa so Feniksu tudi plačevali nekega svetovalca, ki ni obstajal, po 600 mark na dan. Od oddanih prostorov pa Slovenski kongres ni dobil niti tolarja. Vse je šlo po domače. Drugo nadstropje na Kodeljevem je Spomenka - spet brezplačno - oddala Mjuši Sever, ki dela za CNN. Vse stvari je Spomenka delala prelahko, vse je šlo mimo Slovenskega kongresa, prepričan pa sem, da si sama ni prilastila niti tolarja.

- **Imate torej občutek, da je delala usluge svojim prijateljem?**

To mislim. To so prijatelji, to je Nova revija, ti ljudje se imajo radi, skupaj so šli skozi tistih osem let. Bil sem v izvršilnem odboru SDZ in to dobro poznam. Omerza, Kos, Rupel, Janša, Bavčar... so kar zapuščali seje, da bi se kaj dogovorili, in zdaj vse poteka na podoben način. Omerza je postal podpredsednik Slovenskega kongresa, čeprav se na sejah ni nikoli prikazal.

- **Govori se, naj bi glasovanje o zaupnici ponovili.**

Prvič gre za to, da bi ob ponovnem glasovanju končno prišel na sejo tudi Omerza, to pa bi lahko spremenilo izid Spomenki v prid, in drugič, trdi se, da je na izid glasovanja o nezaupnici vplivala časopisna gonja. Mislim, da ti razlogi niso zadostni, da bi glasovanje ponovili. Spomenka je sama zahtevala glasovanje o zaupnici, ker je bilo navadno tako, da je bila naša skupina preglasovana.

- **Kdo so ljudje v Kongresu, ki jih štejete v svojo skupino?**

Viktor Blažič, ki ga na tej seji sicer ni bilo, pa Silvester Drevenšek, Janez Šumrada, Andrej Vovko.

- **Ste vi predlagali za novega predsednika Miklavčiča?**

Da. Vendar je on izrecno pristal le pod pogojem, da bomo čez tri mesece izvolili novega predsednika. Želeli smo si, da se nekaj uredi, ker Kongres zadnjih šest mesecev tako rekoč ni delal. Še najbolj nerodno je bilo, ko je nasprotna stran predlagala Petra Kovačiča-Peršina, ki je miselno povsem nedisciplinirani. To je človek, ki je sposoben narediti nekaj miselnih salto mortale v nekaj trenutkih. Miklavčič je dobil dvanajst glasov, Kovačič pa deset. Zanimivo je, da sem se z Miklavčičem v Slovenskem kongresu že sprl, ko je blokiral resolucijo o domobranstvu, s Spomenko pa nikoli. S Spomenko sva se vedno dobro razumela, tako da mi je žal, da se je to zgodilo.

- **Še vedno se nam zdi, da je bil članek Zaustaviti desnico povod za zamenjavo predsednice.**

Izza kongresa

To je bila kaplja čez rob. Osebno nisem niti mislil, da jo lahko odstavimo. Po tem članku, ki je kriviČen, se je to lahko zgodilo. Kakšna desnica neki, nekaj dni po objavi je padla Peterletova vlada. Kaj pa ima ta desnica, ki je bila petinštirideset let zatirana? Saj niti ni obračunala z nasprotniki, saj ni bilo nobenih kadrovskih zamenjav. KriviČen se nam je zdel očitek, da je desnica agresivna. Vse, kar nam očita, je na preveč trhlih nogah. Govori na primer o televizijski oddaji **Obzorja duha**, spotika se ob tiste pol ure na teden in še to na televiziji, ki je res demokratičen medij, samo na gumb pritisneš in spremeniš program. Moti jo Karitasovo politično delovanje, se strinjam, vse je politika, toda Karitas je vseeno humanitarna organizacija.

● **Kakšne posledice bo imela zamenjava predsednice za Svetovni slovenski kongres?**

Mislim, da je bil njen odhod nujen. Gre za to, da se reši Kongres, ker ga je Spomenka sistematično uničevala. Sprla se je z Bernikovo severnoameriško skupino, z Dolinarjevo koroško skupino, prav tako se je sprla z južnoameriškimi Slovenci. Dobro se je razumela le s tržaško Brezigarjevo skupino okoli Primorskega dnevnika, ki deluje kot nekakšen Rotary klub. Prosili bi Spomenko, da zakopljemo bojno sekiro in ne vlečemo na dan vseh nepravilnosti, ki so gotovo bile. Emigracija je na Kongres ves čas gledala z nezaupanjem, Tabor je kot trda domobranska organizacija sodelovanje že tako ali tako odklonil. Trudili smo se, da bi pridobili predstavnike vseh skupin.

Upamo, da bomo jeseni dobili nekoga, ki bo sprejemljiv predsednik za vse skupine.

● **Kaj pa pobudnik kongresa Vlado Habjan?**

Svetovni kongres je res zamisel Vlada Habjana, vendar je on že starejši človek. Začel je iskati stičišča med sprtimi strankami v zadnji vojni in se pri svojem delu zelo trudi. Spomenki pa je vse skupaj padlo kot sekira v med. Potegovala se je za obelisk, ki bi bil spomenik vsem padlim v državljanski vojni. Zamisel ni bila slaba. Zdaj pa nič več ne govori o tem. Rada je v središču pozornosti. Vedno izbere pravi trenutek. Zdaj je začela gonjo proti desnici, kar je bilo ves čas v zraku. Liberalni intelektualci so bili povsod na Vzhodu nosilci svobode in parlamentarne demokracije, vendar se niso znali pravočasno ustaviti in so končali v politiki. Zaželeli so si oblasti, namesto da bi ostali vest naroda, kot je normalno za liberalne intelektualce in je dragoceno tudi v Sloveniji.

● **Šele novi Demos je pravzaprav prava slovenska desnica in po svoje je razdelitev med bivšimi koalicijskimi partnerji in to, da so skoraj vsi liberalni intelektualci ostali zunaj desnega bloka, logična.**

Še vedno smo na poti v demokracijo, kljub temu da je komunizem kot ideologija mrtev. Na pravi poti v demokracijo pa so zanesljivo samo štiri stranke - žal je Pučnik, na katerega sem zelo računal, odpadel -, to so: NDS, LS, SLS, SKD in nekateri neodvisni poslanci, kot je recimo Daniel Starman, ki pa je menda že prestopil k SKD.

● **Precej neodvisnih poslancev je bilo še pred dvema letoma v partiji, zdaj pa so vse bliže ortodoksni desnici. Kaj mislite o njihovih obratih?**

»To so prijatelji, to je Nova revija, ti ljudje se imajo radi, skupaj so šli skozi tistih osem let. Bil sem v izvršilnem odboru SDZ in to dobro poznam. Omerza, Kos, Rupel, Janša, Bavčar... so kar zapuščali seje, da bi se kaj dogovorili, in zdaj vse poteka na podoben način. Omerza je postal podpredsednik Slovenskega kongresa, čeprav se na sejah ni nikoli prikazal.«

To očitamo krščanskim demokratom, o tem sem za Slovenca napisal ostro krajše besedilo, ki ga niso hoteli objaviti. Lahko računamo, da bodo SKD na naslednjih volitvah najmočnejša slovenska stranka, to pa seveda ne po njihovi zaslugi, temveč po zaslugi Katoliške cerkve. Brez truda jim bo padla pogača na mizo. Ravno zato opažamo vse več prestopov v njihovo stranko iz karieristiČnih nagibov. Vodja bolnice Petra Držaja Rado Cvetko se je vpisal h krščanskim demokratom, pa ne pred dvema letoma, ampak zdaj. Rekel sem mu: Rado, saj vemo zakaj... Finančni minister šišenske občine je bil pred dvema letoma še v partiji, zdaj pa se je vpisal med krščanske demokrate. Vmes je bil dve leti neodvisen.

● **Kaj pa vaša stranka?**

Naša stranka je veliko izgubila. Predvsem medijsko je tako rekoč mrtva. Govori se kvečjemu o Pirnatu, Tomažiču in našem predlogu o referendumu za volitve. Ko so zamenjali Peterleta, smo bili solidarni in kljub ponudbi v vlado nismo prispevali nobenega ministra, sedaj pa smo ostali sami s predlogom o volitvah. Demokrati so nas prikazali v zelo slabi luči. Veljamo za narodnjake, jodlarje v irhastih hlačah. Narodnjaštvo je dejansko nekaj zastarelega, po drugi strani pa občutek naroda pridobiva veljavo. Sam sem bil sicer proti besedi narodna v imenu stranke, vendar je bilo jasno, da sem se odločil za ta del stranke, ker se je videlo, da gredo nekateri člani zdajšnje Demokratske stranke drugam, kot smo mislili. Že ko je Rupel podpisal izjavo proti javnemu tožilcu Drobniču, je bilo vse jasno, lahko rečem, da je postal Kučanov in ni bil več Peterletov zunanji minister. Šlo pa je tudi za tri stvari, s katerimi se nikakor nismo mogli strinjati. Začel je izrekati očitke o klerikalizmu, tega se, zanimivo, niso spomnili komunisti, temveč naša stranka. Prvi je začel govoriti o razpadu Demosa. Nekateri pa se nismo mogli strinjati z njegovimi izjavami, da je ustanovitev OF veliko državotvorno slovensko dejanje. OF je zame le instrument komunistične partije.

»Liberalni intelektualci so bili povsod na Vzhodu nosilci svobode in parlamentarne demokracije, vendar se niso znali pravočasno ustaviti in so končali v politiki. Zaželeli so si oblasti, namesto da bi ostali vest naroda.«

● **Že od ustanovitve ste predsednik Nove slovenske zaveze, kako to, da so izbrali ravno vas, čeprav pravzaprav niste bil pravi domobranec.**

Domobranec sem bil samo tri dni. Niso me izbrali, ker bi bil najmočnejša osebnost, ampak zato, ker sem precej nevtralen. To, da nisem sodeloval v bojih, je kvečjemu minus. Na sestankih se radi pogovarjajo o zmagah in porazih, o smrtih in ranah. Gre za neke vrste veteransko organizacijo. Ne borimo pa se za nikakršne vojaške pokojnine. Čeprav bi nekateri morda celo hoteli od Nemcev dobiti denar za tista leta, ko so jim nosili strelivo. Meni se zdi to sramotno. Gotovo je šlo za neko sodelovanje z Nemci, vendar to ni bilo ideološko, ampak iz koristi. Glede teh vprašanj so predvsem emigranti zelo občutljivi. Nam pa gre dejansko samo za to, da pokopljemo mrtve in poskušamo zapisati resnico.

● **Se vam zdi, da je sprava pravzaprav sploh možna?**

Spomenka Hribar misli, da je bila sprava že opravljena. Jaz pa mislim, da na ta način gotovo ni možna. To so večna vprašanja. V Franciji trdijo, da je resnična sprava po francoski revoluciji prišla šele z Mitterrandom, skoraj dvesto let kasneje. Sicer pa pri nas ne gre za resnično spravo, gre za to, da se prenašamo, to je že zelo veliko. V Slovenskem kongresu imam denimo veliko skupnega z Vladom Habjanom, ki zastopa partizane. Precej se dobivava in poskušava razčistiti nekatere stvari, na katere naju vežejo spomini.

● **Kot zdravnik ste se angažirali tudi v polemikah o abortusu.**

Že pred volitvami smo se pri meni doma srečali s krščanskimi demokrati in se pogovarjali tudi o splavu. Bilo je sicer neformalno, prišel pa je tudi Lojze Peterle. Peterle je takrat rekel, da so vse v zvezi z družinsko politiko in s splavom zaupali dr. Tonetu Kunstlju. Povedal sem jim, da mi to ni všeč, ker sem nekajkrat poslušal njegova razglabljanja o tej temi. Posvaril sem jih, da gre za zelo občutljive stvari. Predlagal sem jim, da se o tem vprašanju pogovorijo s primarijem Šalamunom z otroške klinike. Takrat me niso ubogali in so šli s svojimi stališči v javnost, potem pa so jih morali potegniti nazaj. Moje mnenje pa je približno takole: **splav je gotovo zadnja rešitev, otrok je živ od spočetja, toda ko se ženska odloči, da bo splavila, in se je ne da prepričati, naj tega ne stori, je treba zagotoviti vse, da se to izpelje na medicinski ravni.**

Miha Đ. Štamcar, Jani Sever

Povabljeni ste na kavo

Ob zmerjanju resnično sovraštvo izgineva

SPOMENKA HRIBAR

Pred skoraj letom dni smo na straneh našega časopisa razkrivali tančice argentinskih »poševnih senc«, kot je pač doživljanje slovenske razburkane politične pomladi med njeno diasporo onkraj velike luže takrat nazorno označila Spomenka Hribar. Vse pa kaže, da so se podobne »poševne sence« političnega (ne)razumevanja danes potegnile tudi nad samo Slovenijo. In znova je bila ***Spomenka Hribar*** *tista, ki je nanje opozorila skozi svojevrsten poziv politični in siceršnji javnosti strnjen v dve zgovorni besedi: »Zaustaviti desnico! S tem je dvignila nenavadno veliko prahu, nanjo se je vsul cel plaz obtožb, napadov in celo groženj. In kaj jo je spodbudilo k tovrstnemu opozarjanju?*

»Pravzaprav se je vse skupaj začelo že leta 1984 in je trajalo skoraj dve leti, da sem nekako prepričala slovensko javnost, da je treba razločevati med NOB in revolucijo, med komunistom kot komunistom in komunistom kot človekom. Zdi se, da sem po tolikih letih znova prišla na isto raven, le z druge strani,« pojasnjuje Spomenka Hribar.

»Danes moram dokazovati, v čem je razlika med kristjanom kot kristjanom in kristjanom kot človekom. Moram pravzaprav dokazovati, da nimam nič zoper kristjane, nič zoper vernike in nič zoper vero. Izrecno pa sem proti temu, da se vera izkorišča v politične namene in da se cerkev neposredno prek duhovnikov – tudi če gre le za posamezne primere – vmešava v politiko. Nastopam in bom nastopala zoper rekatolizacijo slovenstva, zoper polaščanje duhovnega prostora, kulture. Če smo pluralistična družba, to tudi ostanimo. In ko to govorim, ne govorim zaradi političnega prestiža, temveč in predvsem v imenu sprave. Očitno je namreč, da je pri nas najprej potrebno govoriti o spravi med vernimi in nevernimi. Verni morajo pustiti neverne, da ostanejo takšni, kakršni so, in nasprotno. Preprosto se moramo sprijazniti s tem, da smo na svetu pač različni ljudje, in si ne smemo polaščati drug drugega. Če so se prej ateisti polaščali kristjanov, naj se zdaj nikakor ne zgodi obratno. Za to se zavzemam.«

– In slovenske »poševne sence...«

»Kar se tiče ‚poševnih senc' našega nerazumevanja, pa je treba vedeti, da totalitarizem »ne uspeva« kjerkoli, temveč da so zanj potrebne določene razmere. Mednje gotovo sodi tudi nediferenciran politični prostor in neavtonomne osebe, ki potem iščejo »očete«, »matere«, »cerkve«, se pravi nek kolektivizem. S tem hočem reči, da je bilo iluzorno pričakovati, da se bo zgolj s samim dejstvom svobodnih volitev in uvedbo parlamentarnega sistema takšen način dojemanja sveta spremenil. Prav gledano s tega zornega kota pa nikakor ne morem čezmerno obsojati tistih, ki me danes napadajo mi pišejo grozilna pisma in telefonirajo. Tudi te pojave je treba obravnavati s potrebno distanco in jih razumeti v že omenjenem kontekstu načina dojemanja sveta, ki se ne more spremeniti kar čez noč. Drugi razlog, da sem se oglasila z apelom, pa je, da je moj poziv k spravi druga stran razumela v smislu: »Zdaj je prišel naš čas...«. To nikakor ni v logiki sprave, saj sprave ne more biti tam, kjer se kdo počuti več vreden od drugega in kjer svoj absolutni prav poskuša uveljaviti z družbeno akcijo, oziroma celo prek države. Zato sem se resnično morala oglasiti.«

– Kot poslanka v parlamentu in aktivna udeleženka vseh političnih dogajanj pri nas zadeve najbrž vidite iz nekoliko drugačnega, rekla bi notranjega zornega kota, za razliko od drugih, ki zadeve spremljamo bolj z zunanje plati. Gledano tako, ali v bistvu vidite večjo nevarnost pred pojavi vsakovrstnih političnih ekstremov pri nas ali ne?

»Težko bi na to odgovorila, ker zadev v bistvu ne poznam z zunanje plati medalje. Sama sem, kot pravite, »znotraj«. Zadeve sem doživljala v parlamentu, v katerem je desnica precej agresivno najprej nastopala znotraj Demosa. Kot je znano, pa je bil Demos najprej koalicija različnih strank, in je pokrivala širok spekter od novo nastajajoče levice do desnice. Vse bolj pa je ta desnica znotraj Demosa postajala dejansko tako agresivna, da so nas pravzaprav pritirali do tega, da smo morali zapustiti koalicijo in izstopiti iz tega vlaka zgodovine. Ob tem moram povedati, da ta moj poziv, ki je dvignil toliko prahu, strnem v misel »zaustaviti desnico«, niti ni bil apel, temveč opozorilo o dogajanju, ki bi utegnilo biti celo usodno. V nobenem primeru – tudi če govorimo o totalitarizmu – pa to nikakor ni ista nevarnost, kot jo je udejanjala levica izpred petdesetih let. Danes namreč imamo parlamentarni sistem in se moj apel pravzaprav nahaja znotraj tega sistema, ki je pomembna varovalka, saj nas ščiti pred vsakršnim totalitarizmom. Zato bi nevarnost pred tem nastopila le v primeru, če bi parlamentarni sistem odpovedal.«

– V svetu pa se desnica vendarle krepi. Celo v naši bližnji soseščini. Je ta občutek pretiran?

»Mislim, da je. Dejstvo je namreč, da celo družbe nihajo, kot nihala na uri: tako je enkrat večji poudarek na levici, drugič na desnici. Toda ta mehanizem je v parlamentarnih demokracijah nekaj normalnega in zato v tem ne vidim nič usodnega. Ne vidim kakšnega novega trenda, ki bi lahko bil skrb zbujajoč. Je pa gotovo neprijeten za nekatere. Vsekakor pa je treba vedeti, da pri tem nikakor ne kaže enačiti evropske desnice z našo. To sta dve različni stvari. Pri nas je desnica vsekakor bolj agresivna, tako kot je bolj agresivna tudi naša levica. Ne smemo poza-

biti, da smo mi vendarle imeli državljansko vojno med njima.«

– Politično dogajanje na slovenski sceni, zlasti pa strankarska kupčkanja se močno kažejo tudi pri delu samega parlamenta. Kako kot poslanka te skupščine ocenjujete te dogodke, in ali bodo po vašem mnenju nove volitve postavile piko na to nevzdržno stanje?

»Pri nas se politične razmere najbrž zlepa ne bodo umirile, tako da mislim, da niti naslednje volitve še ne bodo prinesle zaresne umiritve političnega življenja pri nas. Glede samih volitev pa je tako, da tisti, ki najbolj vpijejo ‚volitve', ‚volitve', hkrati to najbolj ovirajo.«

– Ljudje se zgražajo nad dogajanji v parlamentu...

»Ljudi razumem, toda ob tem bi vendarle rekla, da je zgražanje v bistvu nepotrebno, saj se v drugih parlamentih dogajajo še bolj ‚čudne' stvari, in se nad tem nihče ne razburja. Res pa je, da nikjer ni toliko sovraštva, kot ga je pri nas.«

– Morda ne znamo razlikovati sovraštva od političnega, še tako nevljudnega dialoga. Občutek namreč imam, da se pri nas ljudje sovražijo tudi izven parlamentarne dvorane in se politični nasprotniki med seboj skorajda niti ne pogovarjajo, kar se sicer ne dogaja v parlamentarnih sistemih z daljšo in bogatejšo »pljuvaško« tradicijo. Kaj menite o tem?

»Moram reči, da osebno teh problemov nimam. Z vsakim se pogovarjam, čeprav je res, da me nekateri gledajo bolj zadržano, drugi pa manj. Toda to zame ni problem. Dejstvo je namreč, da je med Slovenci nekoč vladalo resnično in krvavo sovraštvo. In to, kar danes doživljamo, čeprav se čudno sliši, je v bistvu nekaj veličastnega: tisto krvavo sovraštvo se danes izkazuje le skozi sovražne besede. Danes se le zmerjamo, resnično sovraštvo pa vendarle na tak način pravzaprav izgineva. Ne rečem, da ni nevarnosti, da se besedna agresija prevesi nazaj. Toda mislim, da smo Slovenci vendarle dovolj modri, saj imamo za seboj državljansko vojno, in teh petdeset let tudi ni šlo kar tako mimo nas, kot ponavadi reče dr. Jože Pučnik. In zato mislim, da se bodo tudi pri nas stvari vendarle nekako normalizirale. Vsaj upam, da se bodo.«

– Demos je in Demosa ni. Mnogi pravzaprav obtožujejo vas in vašo demokratsko stranko za razpad te koalicije. Hkrati pa pravijo, da se je to zgodilo le na republiški ravni, na ravni vodstva strank, ne pa tudi po volji članstva. Zatrjujejo, da Demos na občinskih ravneh živi še naprej. Kako to ocenjujete?

»Demosa ni uničila demokratska stranka, temveč je razpadel zaradi že večkrat omenjene agresivnosti desnice znotraj te koalicije. Te agresivnosti ni bilo več mogoče prenašati. In če Demosa na republiški ravni ni, ga ni niti na občinskih. Obstaja neka varianta Danijela Starmana in njegovih somišljenikov, ki so pravzaprav združili desnico in jo zdaj prodajajo za Demos. To pa je absolutno nekorektno. Demosovo ime so neupravičeno prevzeli, to, da zatrjujejo, da jih združuje še neuresničeni program Demosa, pa je navadna demagogija. Program Demosa je bila osamosvojitev, sprememba sistema, parlamentarni sistem in duhovna svoboda Slovencev. Demosa namreč nismo ustanovili zato, da bi ga imeli za vsako ceno. Žal pa tega nekateri nočejo razumeti...

IVANKA MIHELČIČ

NEDELJSKI DNEVNIK 10.maja 1992.

IN ŠE O SPORNI RESOLUCIJI O DOMOBRANCIH

Na seji GO SSK v Ribnem je potekala živahna debata o resoluciji o domobrancih. Tako je bil nekdo mnenja, da bi bilo treba pojasniti vlogo OF od samega začetka delovanja. Drugi so menili, da naj ne bi razpravljal Kongres o zgodovinski resnici, saj so za to poklicani drugi zgodovinarji. Rečeno je bilo, da so med II. svetovno vojno delovale še druge formacije, v obravnavani resoluciji pa je samo en pogled na določeno zgodovinsko obdobje. Napaka je bila po mnenju nekaterih storjena že na samem začetku, ko je SSK o resoluciji sploh glasoval. Kongres naj se zavzame zato, da bodo ukinjene vse anateme zoper vse formacije, na podlagi katerih je bil del slovenstva politično izobčen iz naro dne skupnosti.

VSI SLOVENSCI SO ENAKOVREDNI ČLANI NARODNE SKUPNOSTI, OBRAVNAVANI NAJ BODO BREZ SLEHERNIH PREDSODKOV IN OČITKOV GLEDE NA PRETEKLOST.

SSK

SLOVENCI PO SVETU SE ČUTIJO ODRINJENE

(Članek iz DELA)

Na seji glavnega odbora Svetovnega slovenskega kongresa so bili kritični do lastnega in tujega dela ter razpravljali o vzrokih krize v SSK

Ribno pri Bledu, 21.junija-Za javnost je bila odprta le polovica zasedanja glavnega odbora Svetovnega slovenskega kongresa, ki je v soboto in v nedeljo zasedal v Ribnem pri Bledu. Kongres pričakuje od vlade spremembo zakona o državljanstvu, zakona o osebnih pravicah in določilo 5. člena slovenske ustave. Dosedanji predsednici SSK za Slovenijo Spomenki Hribar so se zahvalili za vse njeno delo.

V prvem delu seje glavnega odbora je bilo slišati, da se zdaj mnogi Slovenci po svetu čutijo odrinjene. Dobri so bili, ko je bilo treba zbirati pomoč in pomagati pri mednarodnem priznavanju Slovenije. Zdaj pa, kot da bi se nekateri v priznani Sloveniji bali njihove volilne pravice. Več razpravljalcev je s prstom pokazalo na uvodnik v Naših razgledih, ki ga je podpisal urednik Marko Crnković. Med drugim piše, da Slovenci po svetu zbirajo denar za antikomunistične hardlinerje in da je zanj Bosanec, živeč v Sloveniji, bistveno bolj Slovenec, kot Slovenci, ki že 45 let živijo v tujini.

Dr.Zlatko Verbič iz Kanade je analitično razpravljal o vzrokih, zakaj je SSK v kritič ni fazi. Meni, da je rešitev v tem, da posta ne organizacija krovna organizacija Slovencev po svetu in zamejstvu, večjezična in finančno neodvisna organizacija. Kongres mora biti po vsebini in namenu različen od slovenske izseljeniške matice.Zaživi naj kot del slovenske stvarnosti z upoštevanjem tolerance do preteklosti in spoštovanja različnih mnenj o različnosti. Podpre naj tudi vsako prizadevanje, ki krepi slovenstvo.

Ukvarjali so se tudi z notranjimi težavami. Tako je predsednik glavnega odbora SSk Bojan Brezigar trdil, da so vsa namigovanja, objavljena v Slovencu, o poslovanju njihove pisarne v Trstu, izmišljena. Prav zato so prinesli na sejo vso dokumentacijo in o tem govorili na zaprtem delu seje. Okrcali so tudi dogajanja v SSK Konferenci za Slovenijo, ki jo po novem vodi Franc Miklavčič. Tako je Viktor Blažič priznal, da mu ni vseeno, ker se ni pred oddajo pisma konferenci-pisal ga je kot reakcijo na članek Spomenke Hribar "Zaustavite desnico"-posvetoval z Brezigarjem. Kasneje je to pismo, brez privoljenja Blažiča, objavil SLOVENEC in sprožil val polemik, ki mečejo slabo luč na ves kongres.

S.B.A.A. MELBOURNE INCORPORATED
LEVEL 1, 85-87 CHARLES ST
KEW 3101
POSTAL ADDRESS: P.O. BOX 157 MONBULK 3793

SLOVENSKO POSLOVNO ZDRUŽENJE V AVSTRALIJI

Predstavljam vam Slovenian Business Association of Australia, Melbourne Incorporated, po naše Slovensko poslovno združenje v Avstraliji, registrirano v Melbournu.

Bliskovite spremembe, ki smo jih doživeli v Sloveniji v zadnjih dveh letih, so presenetile še največjega optimista. Mnogi med melbournskimi Slovenci so od začetka demokratičnega gibanja pa do priznanja samostojnosti Slovenije žrtvovali ves svoj prosti čas, ogromno delovnega časa in veliko denarja za vsem Slovencem skupni cilj - priznanje svobodne, samostojne in demokratične Slovenije. Med tem delom, vzelo nam je tudi do dvajset ur dnevno, smo spoznali mnoge politike, predstavnike etničnih skupin, medijske hiše itd. in se avstralski javnosti predstavili kot mirni, tolerantni in odločni predstavniki v Avstraliji živečih Slovencev, saj je velik del Avstralcev ob gledanju tv posnetkov o desetdnevni vojni v Sloveniji že vedel za geografski položaj Slovenije.

Melbourne je glavno mesto države Viktorije, ki ima trenutno, tako kot Slovenija, velike gospodarske težave. Ob ničti inflacijski stopnji je 11,8-odstotna brezposelnost, ki še vedno narašča, saj nekatere velike firme napovedujejo veliko zmanjšanje zaposlenih (4000 samo pri Telecomu), tako da izgublja delo 500 ljudi dnevno. Še bolj katastrofalni so podatki o nezaposlenosti med mladimi od 15. do 19. leta starosti. Kar 46,1 odstotka mladine išče službo, ta številka pa bi bila še znatno višja, če ne bi velik del mladih po sili razmer ostal v šolah.

Dobrodelne organizacije ne zmorejo več kuhati nujnih obrokov tople hrane socialno ogroženim, kriminal narašča, finančne naložbe v delniške družbe so se za marsikoga končale tragično. Razveze so dosegle najvišjo statistično številko, v Melbournu se zgodita po dva samomora dnevno.

Jasno je, da so bile narejene, kljub dolgoletni demokratični tržni gospodarski ureditvi, velike napake. In prav z opozarjanjem nanje lahko mi, avstralski Slovenci, mladi Sloveniji na poti k tržnemu gospodarstvu veliko pomagamo in svetujemo. Zaradi slabih idej o vlaganju tujega kapitala, ki bi naj okrepil in moderniziral industrijo, so skupni dolgovi države Viktorije narasli na 40 do 50 milijard dolarjev!

Najtežje je vliti narodu zaupanje v samega sebe, okrepiti mu samozavest, da je sposoben prevzeti obnovo države v svoje roke. Menim pa, da Slovenija s svojimi prilagodljivimi in pridnimi ljudmi to zmore doseči.

Ob branju podatkov o težavah avstralskega gospodarstva bo morda kdo dejal, da bi bilo bolje, če bi Slovenija ostala v starem YU sistemu.

Ker so jo krivci - rdeči voditelji - za hude napake poceni odnesli, bi res utegnilo zgledati, kot da 40 let po vojni v Sloveniji ni bilo mnogo narobe. Spravo sprejemamo tudi mi, vsaj nekateri, čeprav menim, da oblast še ni naredila dovolj in da mora slovenska vlada opraviti delo, ki bo dalo odgovore na naša vprašanja. Le takrat bomo lahko pričakovali, da bo dolga leta razbita avstralska slovenska skupnost stopila na pot složnosti ter medsebojnega spoštovanja in sodelovanja. Potem bomo v Avstraliji še bolje in ponosneje predstavljali deželo svojega rojstva - Slovenijo na njeni poti v demokracijo in s tržno gospodarsko ureditvijo.

Ni formule za idealno gospodarsko ureditev. Ker se Slovenci zelo hitro navadimo snobizma in oholosti, svetujem, naj se raje lotijo bitke za trajno in kakovostno življenje tudi povprečnega državljana Slovenije. Če naj bo narod strpen in odločen, morajo biti voditelji slovenske države in njihovi svetovalci pravi profesionalci.

Zaradi hitrosti in obsežnosti sprememb v Sloveniji tujina slovenske voditelje dobro ocenjuje, vendar sam menim, da je v moji rojstni deželi preveč političnih strank in jih je zato težko jemati resno. Besede dr. Drnovška v ekskluzivnem razgovoru za ND, da mu je Peterletova vlada zapustila večino problemov (isto je upravičeno izjavljal Peterle), pa so stara taktika, ki samo že vnaprej vali krivdo za morebitni neuspeh svojega dela na prejšnjo vlado. Moti tudi prepogosta uporaba stavka "skušali bomo"... (saj nam hiše ne gradi ali popravlja nekdo, ki bo to skušal dobro narediti, temveč tisti, ki bo to res dobro naredil).

Upam tudi, da bodo v Sloveniji kmalu sprejeti zakoni, ki bodo tujcem preprečili nakup slovenskega zemljišča. Pri uveljavljanju sistema tržnega gospodarstva naj Slovenija sprejme zakon, po katerem bodo vodilni odgovorni za svoje delo, za njihove napake pa naj bodo kazni primerno visoke (v Avstraliji do pet let zapora in 50.000 dolarjev finančne kazni ter povračilo škode). Socialno zdravstveni sistem naj zagotavlja vsem državljanom osnovno varstvo, prepovedo se naj ekološko škodljivi poslovni projekti, prednost pa naj ima gradnja cest.

Da bo Slovenija turistično resnično privlačna, naj gradi to pomembno gospodarsko panogo na slovenskih specialitetah in tradicijah. Saj je že samo kruh iz mnogih slovenskih pekarn tako dober, da ga mnogi turisti še dolgo pomnijo (to so izjave nekaterih avstralskih turistov). Mc Donaldove restavracije pa kar pustite v Beogradu, posnemajte le njihovo kakovost ponudbe. Naj bo konec izgovorov, zakaj so stranišča zasvinjana, tudi zakajeni lokali naj postanejo zgodovina.

Zapisana razmišljanja so osebni pogledi spodaj podpisanega, sedaj pa še nekaj o Slovenian Business Association of Australia, Melbourne Incorporeted.

V SBAA so včlanjeni avstralski Slovenci in tudi Neslovenci različnih profilov. Zaradi dobrih odnosov in da bi preprečili vsako nepravilnost, tukajšnji sistem zahteva, da se tovrstna združenja osnujejo na osnovi vsem članom sprejemljivega pravilnika. Združenje je neprofitna organizacija, ki se vzdržuje s članarino in drugimi finančnimi prispevki. Posluje podobno kot Gospodarska zbornica Slovenije, pred kratkim smo se včlanili v Viktorijsko gospodarsko zbornico in imeli z odgovornimi za mednarodno trgovino zelo koristne razgovore. O našem delu smo obvestili slovensko zunanje ministrstvo in Gospodarsko zbornico Slovenije. Slednja nam je nemudoma poslala gradivo za predstavitev Slovenije na avstralskem tržišču. Menimo, da je naša predstavitev na avstralskem tržišču kot organizirano združenje, ki je dobro seznanjeno z razmerami tukaj in v Sloveniji, osnova za naše nadaljnje sodelovanje. Upamo, da bo gospodarska delegacija Slovenije v kratkem obiskala Avstralijo.

Vsem tistim podjetjem, ki so z našim združenjem že v

stikih, se zahvaljujemo za zaupanje in prepričani smo, da bomo gospodarsko uspešni. Ker je naše združenje stalni član Viktorijske gospodarske zbornice, so mu na voljo vse informacije VECCI, SBAA pa bo na računalniški listi ponudnikov ter v naslednjem imeniku zbornice, ki ga kot skoraj 8000-članska organizacija pošilja vsem tovrstnim organizacijam na tej strani sveta.

Slovenija mora Avstraliji ponuditi visoko kakovost, saj lahko na konkurenčnem avstralskem tržišču že samo en slab izdelek naredi težko popravljivo škodo. Najbolj uspešen je izvoz znanja.

Če ne bi verjeli, da bo za nas in za vas SBAA igrala pozitivno in koristno vlogo pri medsebojnem sodelovanju, se ne bi lotevali naslednje poteze - registriranja poslovnega združenja skupine Slovencev pod imenom Slovenian Trading Company, ki se bo ukvarjalo izključno s poslovnimi dejavnostmi.

Vsem skupaj z zaupanjem v lepo prihodnost pošiljam tople pozdrave.

Vinko Rizmal
Predsednik

NAROČNIKI SLOVENSKEGA PISMA

Večkrat slišimo pritožbe da niste sprejeli Slovensko Pismo, (čeprav vam je bilo poslano).

V takem primeru prosimo pokličite upravnika S.P. Alfreda Brežnika na telefon:(02) 517 1591

ali Anico Markič, ki vam glasilo pošilja na telefon:(03) 876 3023 Hvala

Podpirajte slovenski tisk

Postanite sponsor-pokrovitelj Slovenskega Pisma

Pošljite nam oglase in obvestila

POSLOVNI IZZIVI SLOVENSKIH ROJAKOV

Srečanje poslovnežev slovenskega rodu, ki že leta živijo in delajo na različnih koncih sveta, s poslovneži doma in še z vsemi tistimi, ki lahko k povezovanju in širjenju poslovnosti kakorkoli prispevajo v samostojni državi Sloveniji, je bilo bržkone namerno prav v dneh, ko se je Slovenija pripravljala na svojo prvo obletnico samostojnosti. Na Bledu so se tako rekoč na predvečer te obletnice srečali poslovneži na shodu, poimenovanem »Slovenija, vaš partner«. Poslovna konferenca Mednarodnega združenja slovenski razvojni partner (IASDP) je privabila več kot 200 domačih in tujih udeležencev, še bolj številčna pa je bila ponudba možnosti za povsem konkretno poslovno poslovanje v okviru borze projektov, ki jo je ponudila slovenska industrija z več kot 400 projekti.

Konferenca, katere pokrovitelji so bili slovenska vlada, Gospodarska zbornica Slovenije in Svetovni slovenski kongres, je bila pravzaprav nadaljevanje lanskoletnega srečanja slovenskih poslovnežev. Z bolj številno udeležbo tujcev (slovenskih rojakov in njihovih poslovnih partnerjev) pa se je naša država kar dobro predstavila in postavila v prostor, ki poslovneže zanima. Prav zaradi tega je bilo za organizatorje nadvse pomembno, da so zbrali in predstavili na blejskem srečanju vse aktualne razvojne in poslovne projekte, pobude, predvsem pa gospodarsko strategijo in pogoje poslovanja v Sloveniji.

Svet poslovnosti je pač tisti svet, ki se v finančnem smislu vrti po ustaljenem redu – ti meni, jaz tebi. Nič ni zastonj. In tako kot so tuji poslovneži želeli slišati iz prve roke, kakšne so realne možnosti za gospodarsko sodelovanje, kaj si lahko obetajo od morebitnih sovlaganj ali drugih oblik poslovanja s slovensko stranjo, tako so tudi domači poslovneži bili postavljeni na realna tla – s pričakovanji, zahtevami in tudi predlogi, ki naj jih Slovenija (torej tudi oni sami) upošteva, če želi biti poslovno zanimiva.

Lepo je bilo slišati iz ust zunanjih opazovalcev, da je slovensko gospodarstvo sposobno sorazmerno hitro odpraviti pomanjkljivosti in se vključiti v svetovne gospodarske tokove, saj je v primerjavi z nekdanjimi deli Jugoslavije in tudi drugimi vzhodnimi državami najbolj razvito. Toda kljub temu bi bilo preveč preprosto pričakovati, da bo že prvi stik prinesel tudi veliko zelo konkretno sklenjenih poslov. Zato smo prvih lastovk lahko pač bolj veseli.

M.Š.
Moja Slovenija

One of the leaders in
refrigerators, freezers,
stoves, ovens,
washers & dryers.
gorenje pacific
Domestic Appliances
0285/LITTLE & ASSOC.

MELBOURNE

POROČILO O DELU SLOVENSKEGA NARODNEGA SVETA VIKTORIJE

Poročila starega odbora SNS VIC

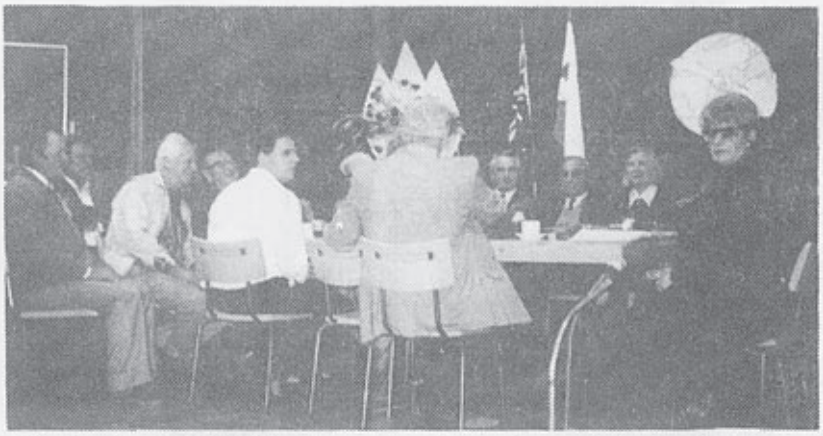
Dve leti trdega dela Slovenskega narodnega sveta Viktorije, ki je bil ustanovljen 24. junija 1990, bom skušala predstaviti na čim krajši način. Pravzaprav je najboljša kronika našega dela SLOVENSKO PISMO, ki ga ureja Stanka Gregorič.
Tajniško delo je od ustanovitve do 8.4.91 opravljala Stanka Gregorič, od takrat dalje pa jaz, razen v času lanske vojne, ko sem bila v Sloveniji.

Po ustanovitvi SNS VIC se je večina dela sukala okrog organizacije dela in zakonikov, ustanovitve Avstralske slovenske konference za Svetovni slovenski kongres v Sydneyu in navezovanje stikov med Slovenci v Viktoriji, v Avstraliji, kjer so se sveti ustanovili tudi v NSW, Canberri in Quenslandu, z domovino in po svetu.
Seveda je bilo najtežje delo prav v Viktoriji, saj so odgovori društev za sodelovanje z nami bili vedno negativni, ker pač društva niso mogla, oziroma niso hotela razumeti razlike, da delamo na področju narodnostne politike in ne na strankarskem opredeljevanju.
Naše delo je zajemalo široka področja. Že konec oktobra je SNS organiziral srečanje s prof.Zornom, kritikom, pisateljem in urednikom založbe Mladinska knjiga. V začetku decembra 1990 smo organizirali obisk dr. Dularja, ki je bil prvi uradni obisk predstavnika slovenske vlade in podprli ustanovitev Slovenskega informacijskega urada, g. Alfreda Brežnika v Sydneyu. V decembru 1990 smo podprli slovenski plebiscit, s katerim se je slovenski narod odločil za samostojno in suvereno državo R Slovenijo in moram povedati, da smo bili zelo razočarani, ker nas društva niso podprla niti takrat. Zato smo povabili na okroglo mizo predstavnike društev, da bi uspeli premagati predsodke, ki so zavirali naše sodelovanje. Vendar se je našemu pozivu pozitivno odzvalo le SD Melbourne.
V februarju 1991 je odmeval obisk dr. Pučnika, ki je s svojo usodo zdomca in svojo nezagrenjenostjo nad usodo in sistemom, ki ga je za mnoga leta pahnilo v ječo in izgnalo iz domovine, posegel v srca mnogih.

Maja 1991 smo na željo SIM organizirali volitve za dva predstavnika avstralskih Slovencev-bila sta izvoljena Ivo Leber in Cvetko Falež.
Ves čas smo bili v tesni povezavi s slovensko vlado, ki nam je sporočala o novostih v zakonodaji in o vsem, kar nas bi utegnilo zanimati in nam pomagati.
Seveda so se resno odvijale tudi priprave na Svetovni slovenski kongres.
Podprli smo slovensko uro na Radiu 3 ZZZ v Melbournu in 3 YYR v Gelongu ter s peticijo in pismi zahtevali, da se nam ne ukine slovenska ura na Radiu 3EA v Melbournu. Podprli smo tudi slovensko katedro na Macquire Univerzi. Prvič smo se pridružili Hrvatom in protestirali proti grožnjam JNA in v začetku junija 1991 priredili protestni sho pred Parlamentom in poslali protestno pismo Jugoslovanski ambasadi.

Pripravljali smo se na organiziranje velike proslave na City Square ob najavljeni proglasitvi neodvisne in suverene Republike Slovenije; nato pa po vojaški agresiji na Slovenijo, organizirali demonstracije, s pismom in peticijo protestirali pri avstralski vladi, natiskali dopisnice s posebnim tekstom protesta, ki smo in ste jih poslali ministru Evansu, izdali pamflet o neodvisnosti Slovenije, organizirali obisk slovenske delegacije pri zunanjem ministru Evansu, ki smo ga podprli z uradnimi dokumenti in dokazi o pravici Slovenije do samostojnosti. V avgustu organizirali sestanek širšega članstva in nasploh opozarjali na situacijo v domovini. Sodelovali smo v nabirki Australian Slovenian Relief Appeal, vzpostavili elektronsko pošto. Stiričlanska delegacija SNS VIC je obiskala dr. Theophanousa, predsedujočega v skupini Parlamentarcev za Slovenijo in Hrvaško, ravno pred njegovim obiskom v Slovenijo in zahtevala, da Avstralija bolj aktivno sodeluje pri politični razrešitvi situacije.

Nadzorovali smo poročanje o vojni na Hrvaškem, saj smo se vseskozi zavedali, da se grožnje jezne armade osramočene nad neuspehom v Sloveniji, še vedno lahko uresničijo.
Skupno z ostalimi ogroženimi predstavniki bivše Jugoslavije smo ustanovili Joint Commettee on Media Matters, da smo bili protiutež močni srbski propagandi. Opozarjali in seznanjali smo avstralske medije o stanju v Sloveniji, o bližajočem se koncu moratorija in o nadaljnji poti v samostojno Slovenijo.
Organizirali smo ustanovitev mednarodnega združenja razvojnih partnerjev Slovenije, ki je postalo kasneje Slovensko poslovno združenje Avstralije, Melbourne.
V oktobru 1991 je bila naša delegacija pri ministrskemu predsedniku Hawku, da ga opozori, da je moratorij Brionske deklaracije mimo in da Slovenija odločno nadaljuje svojo pot v samostojnost in da upamo, da bo Avstralska vlada držala svojo obljubo in bo med prvimi, ki nas bodo priznale.
Novembra 1991 smo predstavili najnovejša dela slovenskih literarnih ustvarjalcev in naši stiki s parlamentarci so se utrdili:odbor se je

Novi odbor SNS VIC voli novo vodstvo. Za predsednika je izbran Stanko Prosenak, za podpredsednika Simon Špacapan, za tajnico Anica Markič in za blagajnika Štefan Merzel.

srečal s Paulom Filingom iz Pertha, ki je skupino posebnih prijateljev Slovenije in Hrvaške pravzaprav ustanovil, v decembru pa smo pripravili posebni večer s Parlamentarci.

V januarju smo začeli pripravljati veliko proslavo za slovenski kulturni praznik Prešernov dan, 8.februarja 1992, na katerega smo povabili Janeza Janšo. Ob avstralskem priznanju Slovenije smo organizirali zbor Slovencev na stopnicah Parlamenta, kjer smo sprejeli čestitke od Keatinga in Evansa, in kjer so govorili tudi avstralski parlamentarci. Prešernov dan-svečana akademija ob priznanju Slovenije, s častnim gostom Janezom Janšo, s konzularnimi predstavniki sosednjih držav Slovenije in predstavniki avstralske vlade, je bil res poseben in veličasten dogodek; Janez Janša se nam je za naš trud, zahvalil v imenu slovenske vlade, pa tudi avstralski parlamentarci so nam dali priznanje za delo, ki je po njihovem mnenju pripomoglo, da je Avstralija bila prva izven-evropska država, ki je Slovenijo priznala.

S parlamentarci sodelujemo še nadalje, organizirali pa smo tudi viktorijski obisk dr. Rupla.Pripravili smo družabno srečanje s širšim članstvom, v katerem smo poročali o našem delu ter o pomembnih novostih glede slovenskega državljanstva in potnih listov. V času našega dela je nastalo nekaj knjig in brošur o Sloveniji, njeni zgodovini in pomembnih ljudeh.

To je bilo naše delo zadnjih dveh let. Da smo bili resnično zelo zaposleni, lahko pove tudi tale podatek, da sem v času tajništva, napisala in odposlala čez 280 pisem, dopisov, prošenj, protestov, poročil(v to številko niso vključeni dopisi v vlogi referentke za odnose z javnostjo pri Avstralski slovenski konferenci). Trpelo je naše družinsko življenje, naše poslovno življenje in finance, mnogokrat je zmanjkalo časa celo za spanje, da o drugih stavreh niti ne govorimo. V tem zgodovinsko pomembnem času smo naredili in doživeli resnično veliko. In doprinos vsakega je bil in je pomemben. Zato naj se iz vsega srca zahvalim vsem, resnično vsem, za sodelovanje. Največ poleta nam je dala zavest, da smo resnično pripomogli k samostojni in priznani Sloveniji, da kljub temu, da smo ustvarjalni in odgovorni člani naše nove domovine Avstralije, nismo iz strahopetnosti, sebičnosti ali lenobe zatajili svojih korenin.

Ni nam bilo več mar obtožb, da smo politični, da smo hlapci in pripadniki leve ali desne struje-kakor je pač kdo razlagal to, da se zbiramo v verskem in kulturnem središču v Kew ali da so med nami ljudje, katere so obrekovalci obtožili, da so komunisti.

Naj rečem, da smo naredili vsaj prvih nekaj korakov v demokracijo, v svobodo odločanja in sodelovanja med ljudmi različnih prepričanj-političnih, verskih, moralnih; druži nas resnično trdna in močna vez-LJUBEZEN DO SLOVENIJE.

Elica Rizmal

SLOVENSKI NARODNI SVET iz Viktorije je z 2.000 dolarji odprl AVSTRALSKO SLOVENSKI ŠTUDIJSKI SKLAD

THE AUSTRALIAN SLOVENIAN SCHOLARSHIP FUND

has been established in order to facilitate the education of socially under-privileged Australian students of Slovenian descent.

This fund enables gifted students to further their education in a particular field and to entice them into higher fields of study (Post Graduate).

This fund offers student the opportunity to broaden the multicultural aspect of the Australian society with all facets of the Slovenian Culture.

This fund is administered by a committee of six members in conjunction with the Slovenian World Congress.

AUSTRALIAN SLOVENIAN SCHOLARSHIP FUND
P.O.Box 197, Kew, Melbourne, Victoria 3101 Australia

OB 1. OBLETNICI SLOVENSKE DRŽAVE V SLOVENSKEM NARODNEM SVETU VIKTORIJE SVEČANO IN ZABAVNO

Z veliko torto v obliki Slovenije, ki jo je izdelala Anica Zver : Toni Bogovič, pater Niko, Anica Zver, Štefan Merzel, David Muršec in Marica Ostoja.

Publika v dvorani spremlja STEVE VIZARD SHOW

Pater Niko v vlogi Steva Vizarda, Vinko Rizmal kot štajerski "peb" in Stanka Gregorič (z masko Miloševića) v vlogi Slobodana Miloševića.

IZ ŽIVLJENJA SLOVENCEV V VIKTORIJI

DAN SLOVENSKE DRŽAVE- PRVA OBLETNICA

Proslavo v počastitev samostojne Slovenije je priredil Slovenski narodni svet Viktorije v cerkveni dvorani Verskega in kulturnega središča Kew v soboto, 27. junija 92.

Svečani prvi del programa je v sliki in besedi obudil spomine na tisti čas, ko smo se borili skupno z rojaki v domovini za svetovno priznanje nove države-naše domovine Republike Slovenije. V teku enega leta je Slovenija doživela veliko. Postavila se je za vedno na svetovni zemljevid in tako smemo danes ponosno reči:SLOVENEC SEM! Ne glede na to na katerem kontinentu smo si uredili svoje domove.

Drugi del programa je bil satirično humoristični. Pater Niko je kot Kranjski Steve Vizard pokazal še en novi talent. Tako tudi Stanka Gregorič v vlogi Miloševiča. In Vinko Rizmal v vlogi štajerskega kmeta. Bilo je veliko smeha. Občinstvu se je pokazalo nekaj popolnoma novega od tistega kar smo vajeni videti. Srečni smo, ker imamo v svoji sredini toliko talentov. Ta večer smo se odpravljali domov srečni, veseli in zadovoljni. Vsem, ki so sodelovali in tistim, ki so pripravili in servirali večerjo hvala !
Škoda je le, da se še dosti naših rojakov sramuje ali celo boji priznati, da je Slovenija danes samostojna država in da je prav kar praznovala svojo prvo obletnico ali svoj prvi rojstni dan kot otrok.

ŽIVLJENJE V DOMU POČITKA ZA OSTARELE KEW

Do danes je v Domu Matere Romane, domu za ostarele Slovence osem oseb. Prišli so iz Sydneya, Adelaide, Canberre in Viktorije. Zadnje čase je nekoliko več zanimanja in povpraševanja po podatkih. Da ni navala je razumljivo in pričakovano, saj smo Slovenci navajeni "ostati doma" in tako odločitev da zapustimo svoje gnezdo ni lahka. Vendar je življenje v tem domu zelo domače in še bolj bo, ko nas bo več. Marsikateri gost ali obiskovalec se začudi, ko si ogleda lepo urejen dom.

LIKOVNA RAZSTAVA SDM

Slovensko društvo Melbourne je junija priredilo dvodnevno razstavo likovnih in ročnih del. Ta razstava je postala že tradicionalna. Prva je bila leta 1977. Letos so na razstavi sodelovali ali bili gostje Holandčani. Leta 1981 so bili posebni gostje Sri Lančani, leta 1982 pa Poljaki.
Letošnjo razstavo je uradno odprl predsednik občine Eltham John Cohen. Gospod Cohen je bil med prvimi, ki me je osebno poklical po telefonu, ko je bila Slovenija napadena, kasneje je poslal še pismo, v katerem je izrazil svojo zaskrbljenost in začudenje, saj razmere v bivši Jugoslaviji dobro pozna. Posebno sem bila takrat ganjena zato, ker je bilo takrat toliko naših rojakov brezbrižnih, nekateri so še danes. Stali so ob strani češ da jim za dogajanja v domovini ni mar. Predsednik občine Eltham pa je bil tujec in ta je čutil s Slovenci.
V pogovoru z gospodom Cohen sem prišla do spoznanja kako malo poznam Slovenijo, njeno zgodovino in razmere. Ta mož zna veliko več o njej in o Slovencih kot marsikateri Slovenec v Avstraliji.
Toda naj se vrnem k razstavi-bila je zanimiva. Razna ročna dela Anice Kodila in drugih, kot tudi kotiček slovenskih jedi in lepo izdelane slike umetnikov so pritegnili obiskovalce.

še beseda dve o zgodovini SDM: letos je poteklo 10 let odkar se je pod vodstvom Branka Sosiča ustanovil pevski zbor SDM, ki še danes pridno vadi in nastopa.
Letos mineva tudi 10 let odkar je Stanko Prosenak, takratni predsednik SDM uradno odprl novo zgrajeno in pokrito balinišče. Danes imajo pokrita balinišča tudi druga slovenska društva.

Piše: Anica Markič

SLOVO OD patra NIKA

Slovenski narodni svet Viktorije bo prav gotovo pogrešal patra Nika. Radi smo ga imeli ne le kot duhovnika, temveč tudi kot pravičnega človeka, prijatelja, sodelavca in ne nazadnje kot človeka z velikim smislom za humor. Med nas je prinesel razgibanost, veselje in veliko novih idej, zbral je mladino in ustanovil Slovenian Youth Group, vplival je na ustanovitev slovenskega študijskega sklada. Še dosti, dosti drugih zaslug ima, naš odhajajoči, nikoli pozabljeni pater NIKO.
Kdo je pater Niko?

Rojen je 25.11.1953 leta kot osmi otrok v družini Žvokelj. Starši, Primorci, so iz Ajdovšine pobegnili pred fašisti v Kranj, kjer se je pater tudi rodil. Teološko fakulteto je končal leta 1980 v Ljubljani, kjer je tudi služboval kot kaplan v cerkvi Marijinega oznanenja. Kasneje v služboval v Novem mestu, od 1986 leta pa v Novi Štifti. Pred dvemi in pol leti je prispel v Avstralijo, najprej za dva meseca v Sydney, do odhoda iz Avstralije pa je bil duhovnik v slovenski cerkvi sv. Cirila in Metoda v Kew, v Melbournu.

DOM POČITKA- MATERE ROMANE

V Domu počitka Matere Romane je še prostor za ostarele Slovence iz cele Avstralije. Prijavite se! Ne odlašajte!

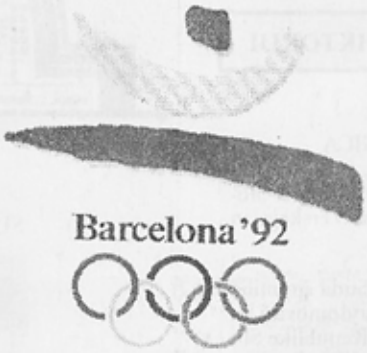
Naslov:
MOTHER ROMANA REST HOME
P.O.Box 197, Kew, Victoria 3101

Pokličete pa lahko tudi po telefonu Anico Markič:

(03) 853 1054

SLOVENSKI NARODNI SVET
VIKTORIJA

AMIGOS PARA SIEMPRE
FRIENDS FOR LIFE
VEČNI PRIJATELJI

Del naših športnikov in del spremstva pred odhodom v Barcelono

SLOVENSKI NARODNI SVET VIKTORIJE je poslal avstralskim in slovenskim športnikom v Barcelono brzojavko z iskrenimi čestitkami.
Slovenskim športnikom je bilo poslano sledeče sporočilo:

DRAGI ROJAKI-ŠPORTNIKI SLOVENIJE

Avstralski Slovenci ponosno sledimo olimpijskim igram v Barceloni. Kadarkoli zaslišimo slovensko ime nam zaigra srce, še bolj pa takrat, ko je zaplapolala slovenska zastava-naš slovenski grb.
Ambasadorji Slovenije ste. Predstavljate našo domovino DRŽAVO SLOVENIJO.
Zelo pomemben dogodek v zgodovini Slovencev. Naše misli in upanja so z vami. Ponosni in hvaležni smo vam za ves vaš trud, za vso vztrajnost katera vas je pripeljala tako daleč. Zavedajte se, da ste med najboljšimi n a svetu!!!
V duhu smo z vami, vam stiskamo roke in čestitamo ker ste se uvrstili v sam vrh svetovnega športa- na 25. olimpijske igre.
Za Slovenski narodni svet Viktorije
Anica Markič-tajnica

SLOVENCI NA OLIMPIJADI
POD SLOVENSKO ZASTAVO

Letošnjih OI se je udeležilo čez15 000 športnikov, med njimi tudi ponosni Slovenci.Komu ni poskočilo srce, ko je videl na televiziji med 183 narodi tudi naše slovenske športnike pod plapolajočo slovensko zastavo.
Reprezentanca je štela 35 športnikov. Slovenija je bila lepo predstavljena in je bila deležna medijske pozornosti še posebej, ko so se veslači v četvorki v finalu borili za kolajno, med drugimi tudi z Avstralci.
Avstralija je dobila zlato, ZDA srebrno, Slovenija pa bronasto. Bronasto kolajno so dobili tudi slovenski veslači v dvojcu brez krmarja.
Naj omenim, da so imeli veslači Slovenije in Avstralije kar dobre medsebojne odnose in veliko spoštovanja drug do drugega. Že pred tedni mi je bilo zaupano, da so Avstralci pričakovali hudo borbo prav s Slovenci v tej veslaški panogi.
Uspešni slovenski veslači: ČETVERICA:Sadik Mujkič, Milan Janša, Sašo Mirjanič in Jani Klemenčič.
V DVOJCU: Denis Žvegelj in Iztok Čop. Fantje imajo celo vrsto drugih mednarodnih priznanj.
Med uspešnejše slovenske športnike na olimpijadi so se uvrstili: Igor Majcen, finalist v kravlu na 1500m, Rajmond Debevec v streljanju, Brigita Bukovec in Borut Bilač v atletiki.

Anica Markič

DRAGI PATER NIKO

OB SLOVESU VAM ŽELIMO ŠE VELIKO

USPEHA V ŽIVLJENJU

IN NE POZABITE NAS!

Slovenski narodni svet Viktorije
Avstralska slovenska konferenca
Uredništvo SLOVENSKEGA PISMA

V naši okrožnici z dne 15.4. t.l. smo vas seznanili o našem delu od ustanovitve Slovenskega narodnega sveta 19.5.91. Kot vsi drugi Sveti, smo se tudi mi trudili za povezavo tukaj šnjih Slovencev z rojaki v matični domovini in drugod po svetu. Po svojih močeh smo pripomogli v vseslovenski dejavnosti, da je prišlo do priznanja Slovenije kot samostojne države.
Zbirali smo denar za obnovo Slovenije in v koordinaciji s Slovenskim klubom in Slovenskim verskim središčem nabrali 23.389 dolarjev in jih poslali v Slovenijo.
V organizaciji našega Sveta je bil obisk obrambnega ministra Republike Slovenije Janeza Janše v Južni Avstraliji, ki je v vsakem pogledu izredno uspel.

Prav tako so člani našega Sveta v odločilnih prijemih pripomogli k uspešnemu gostovanju ansambla Big Ben.
V kratkem, to je 5. septembra t.l. bo v Adelaide letni občni zbor Avstralske slovenske konference.
V nedeljo, 6. septembra bo po nedeljski maši v W.Hindmarshu ob 11.30 odkritje plošče pri drevesu, ki ga je vsadil Janez Janša 12.2.1992 v spomin padlim za Slovenijo.
Po odkritju plošče bo v dvorani BBQ. Vabljeni vsi!

Pred nami so še velike naloge, predvsem na kulturnem in narodno-političnem področju in zato so novi člani iskreno dobrodošli.

SNS za Južno Avstralijo

DOGAJA SE MED NAMI

SKICA DRAGE GELT

Spodnja skica Drage Gelt, ki jo je izdelala na računalniku(kompjuterju) je bila namenjena

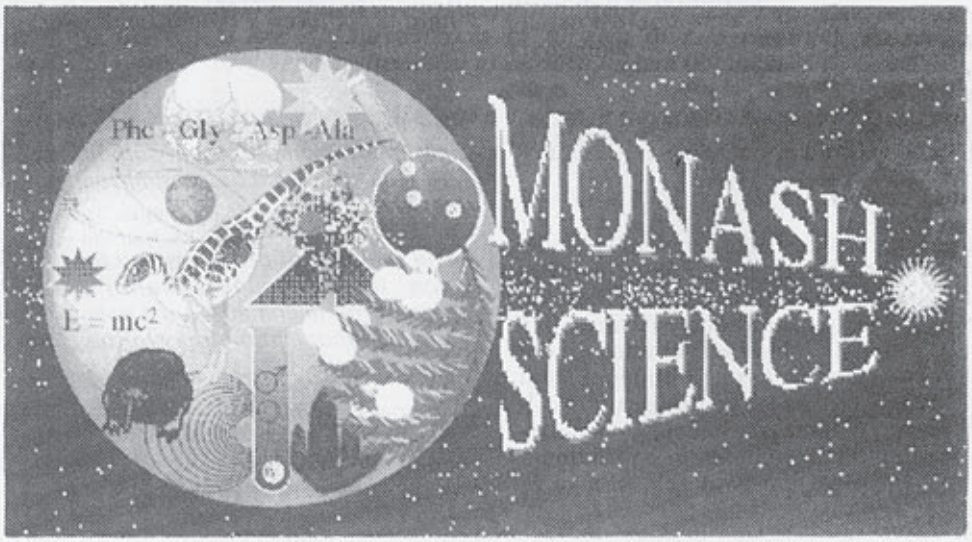
za "GREAT AUSTRALIAN SCIENCE SHOW", ki je bil julija 92 v melbournškem World Trade Centru.

Skico so uporabili tudi za "MONASH OPEN DAY", avgusta 92.

V bodoče jo bodo uporabljali na konferencah znanstvenih ved na Monash univerzi.

Izdelali bodo majice s to skico, "badgi" so tu, avtomobilske nalepke pa že tudi vozimo po melbournških cestah.

DELO NAŠE ROJAKINJE DRAGE GELT!

BRISBANE

Naša Kraljičina dežela je poznana po lepih sončnih zimskih dnevih. To pa je menda tudi pripomoglo k bolj družabnemu in aktivnemu življenju med nami v Queenslandu. Zato vam poročam malo o zadnjih dogodkih iz slovenskega "hribčka".

Nedavno, 27. junija je bila prirejena uspešna plesna zabava-za proslavitev prve obletnice samostojne Slovenije-katero je priredilo naše društvo Planinka. Pred letom dni smo imeli na slovenski društveni zemlji televizijske kamere in novinarje, saj je bil takratni dogodek res pomemben, posebno za nas, ki smo želeli samostojno Slovenijo. Zato je res potrebno, da se ta pomembna obletnica primerno proslavi.

V soboto 11. julija pa je bila plesna zabava za pomoč beguncem v Sloveniji. Organizirali so jo Marjanca Kaplan in njena sinova Tomaž in Robert. Res je, kot pravi Marjanca, da bo ob tako množičnem številu trpečih beguncev človek ne more problem prezreti. Treba se je bilo zavzeti in pomagati. Naše gospodinje so skuhale in napekle polne mize dobrot, več kot dovolj za nabito polno dvorano. Vsi tisti, ki imajo količkaj usmiljenja do brezdomskih beguncev, so se rade volje odzvali vabilu na zabavo ali denarni nabirki za pomoč potrebnim. Navzočih je bilo tudi precej Hrvatov, Bosancev in Hercegovcev, ki so skupno pripomogli k veseli in družabni prireditvi. Posebnost tega večera je bila tudi velika udeležba mladine, predvsem hrvaške. Skupna vsota nabranega denarja iz zabave in nabirke med našimi rojaki je že dosegla 3.000 dolarjev. Brisbanska radijska oddaja v hrvaškem jeziku je preko radijskih valov že poslala zahvalo Slovencem s slovensko pesmijo "Našel sem prijatelja". Naj še dodam, da je mladi Tomaž Kaplan nedavno zaprosil za štipendijo študiranja v Sloveniji, pri čemer ga je naše društvo podprlo s potrebnim priporočilom, saj ga Tomaž res zasluži. Fanta sta pokazala izredno iznajdljivost pri zbiranju sponsorjev za nagrade med avstralskimi poslovneži. Upajmo, da jih bomo še večkrat videli na slovenskem hribčku.

Slovensko društvo Planinka, bo pripravila v soboto, 19.septembra še eno zabavo, katere dobiček bo šel za begunce v Sloveniji.

Mirko Cuderman

ZAHVALA

Naj ob tej priliki izrazim zahvalo vsem, ki ste sodelovali z nami, posebno tistim, ki ste bili aktivni v samem začetku. Brez pomoči in sodelovanja naših radijskih kolegov bi tako dolgoročna aktivnost bila nemogoča. V upanju, da bodo radijski valovi še dolgo služili naši skupnosti pozitivno kljub temu, da si kot pri vsakem delu tudi tu lahko pripišemo marsikatero napako, vam dragi rojaki kličem k sodelovanju, saj bomo edino na ta način nudili oporo domovini našega rojstva, predvsem pa deželi, ki nam že dolgo nudi dober kruh...

Helena Leber

3 June 1992

SLOVENSKO PISMO

Dear sir madam

SBS Radio 3 EA has recognised the fine service provided by HELENA and IVO LEBER over the past 17 ears to both the Melbourne Slovenian Community and SBS.

In a presentation at the station they were both honoured in a gesture of appreciation of their long service and professionalism.

The Slovenian Community in Melbourne has had the benefit of two experienced Broadcasters who have an understanding of the needs of their Community and via the programs aim to cover such needs.

Throughout their long association with 3 EA they have contributed to their Community with complete dedication, encompassing many hours of work per week.

The standard of programs and the positive response from the Community confirms that the program presenters-Helena and Ivo Leber are indeed important communication links to the Slovenian Community.

PETER HORTON
Station Manager
SBS Radio 3 EA

PISMA BRALCEV PISMA

Uredništvu SLOVENSKEGA PISMA

Prejemam in čitam vaš list. Pošilja mi ga redno moj prijatelj dr. Stanislav Frank iz Adelaide.
Morda bi priložene citate iz svetovnega tiska hoteli priobčiti v Vašem informativnem in lepo opremljenem listu. Verjetno ni neinteresantno, kaj tuj tisk poroča o naših razmerah.
Srbi so predolgo uživali podporo svetovnega tiska. Pa je svet le uvidel, da so ravno Srbi vse nesreče pri nas krivi. Mora se reči, da je pravi čudež, da je naša draga Slovenija prebrodila krizo s tako malimi žrtvami.
Želeč vam obilo uspeha v bodočnosti, vas prav prijazno pozdravljam.

Alojz A. Povhe
Speicher
Switzerland

KAJ (PO)VEDO DRUGI O NAS
(Citati iz tiska)

Hrvati so ponatisnili kroniko Antuna Vramca (1538-88), ki je bila svoj čas natisnjena v Ljubljani pri tiskarju Ivanu Manliusu (En izvod je v ljubljanski Univerzitetni knjižnici). Ta kronika iz 16. stol. je zanimiva predvsem, ker jo je avtor zavestno napisal v takratnem ljudskem (slovenskem) jeziku, ki so ga takrat Hrvati govorili v območju zagrebške škofije.
(Ljubljansko Delo od 16.4.92)

****

Tito, to je Josip Broz je v resnici Josip Ambrož. Tako trdi srbski avtor Momčilo Jokič v svoji knjigi "Tajni dosije Josip Broz", ta knjiga je izšla 1992 v Kragujevcu.
V Jugoslaviji je desetletja neomejeno vladal človek, kateremu še do danes z gotovostjo ne vemo niti imena niti porekla.

****

Spoštovani g.Povhe!
Veseli me, da berete Slovensko Pismo tudi v Švici. Še posbej se vam zahvaljujem za poslane citate iz tiska, čeprav sem uporabila le dva, ostale pa je, kot vidite, čas prehitel. Vojna v BIH se je razmahnila, srbske ekspanzionistične želje tudi... Hvala za vse, pošljite mi še kdaj kak prispevek. (Urednica)

SLOVENCI

ŠIRITE SLOVENSKO PISMO

MED SVOJIMI ROJAKI

MLADIKA

Zahvaljujem se Dušanu Lajovicu za poslane Mladike in iz njih povzemam zanimivo rubriko.....

Mogoče ne veste, da...

—da je Igor Vrabec, naš rojak, ki živi v Angliji, izdal dve podrobni "Astrološki karti slovenske države in slovenskega naroda"...

—da znani italijanski filozof Geymonat, zdaj že več kot osemdesetletnik, izjavlja, da še zmeraj veruje v "pravi" komunizem...

—da je islam s svojimi 256.251 verniki postal druga religija v Italiji za katoliško in tako prekosil jehovce, ki jih je približno 200.000...

—da je doslej prišlo na rimsko Kongregacijo za duhovnike iz vsega sveta 70.000 prošenj za poroko...

—da v vzhodni Evropi trenutno obratuje 58 jedrskih reaktorjev(vsi sovjetske izdelave) in da jih med njimi 16 predstavlja hudo nevarnost za okolje, ostalih 24 pa zbuja resne skrbi...

—da, če bi sešteli vse besede iz zgodovine slovenskega jezika z narečji vred, bi dobili približno 500.000 besed...

—da je med papeškimi švicarskimi gardisti, ki vršijo reprezentančno varnostno službo v Vatikanu, tudi Slovenec...

—da je časopisje v Sloveniji, na čelu s Primorskimi novicami reklamiralo tržaški protislovenski dnevnik Il Piccolo ob njegovem poskusu, da bi prodrl v slovenski in hrvaški prostor...

—da ima med 250 Amerikanci eden Aids...

—da je skupina slovenskih turistov iz Kanade, ko je letovala v Cancunu v Mehiki, v času svojega bivanja izpostavila slovensko zastavo n a vrhu hotela Carrousel...

—da je BBCjevo televizijsko omrežje konec februarja in v začetku marca predvajalo daljšo zgodovinsko oddajo o Titovem liku, v kateri je bil mož prikazan kot velik šarlatan, ki je izigral Vzhod in Zahod(pri oddaji sta sodelovala tudi Slovenca Ljubo Sirc in Igor Vrabec...
(Oddajo smo gledali tudi pri nas v Avstraliji na TV SBS-Etnični televiziji v začetku avgusta. Spraševali smo se zakaj je oddaja na programu ravno zdaj, saj v prvem delu neizmerno hvali četnika Dražo Mihajloviča in njegove četnike-njihovi nasledniki pa izvajajo danes nad nedolžnim bosenskim ljudstvom nepopisen pokol; v Avstraliji pa izvajajo na javni etnični radijski postaji pravi "verbalni terorizem" in načrtno širijo sovraštvo-pa se ne bo čuditi, če nas bodo pričeli"etnično čistiti" tudi na tem kontinentu, saj je Srbija povsod, kjer hodi srbska noga-pripis urednice)

ALI STE OBNOVILI NAROČNINO

ZA

SLOVENSKO PISMO

IVO LEBER NAM PIŠE. . .

Kot zastopnik Viktorijskega združenja poslovnih partnerjev sem se v času od 21.do 23. maja 1992 na Bledu udeležil mednarodne asociacije slovenskih partnerjev.
Prvi večer(21. maja) nas je v bivši Titovi vili na Bledu gostil slovenski zunanji minister dr. Dimitrij Rupel. Poleg slovenskih in svetovnih poslovnežev ter zastopnikov slovenske vlade, se je tega sprejema udeležil tudi avstralski veleposlanik na Dunaju Michael Wilson.
Naslednji dan sem v festivalski dvorani na Bledu prisostvoval konferenci kjer so po pozdravnih besedah zgoraj omenjenega združenja, Dušana Lajovica in predsednika slovenske vlade dr. Janeza Drnovška podajali svoja poročila poslovneži z vseh strani sveta.
Iz Avstralije so konferenci prisostvovali Dušan Lajovic, Alfred Brežnik, ki je v tem času bil imenovan tudi za častnega konzula v Sydneyu, Marjan Kovač(predsednik Avstralske slovenske konference) ter Helena Leber(novinarka SBS in radia 3 EA).
Do končnih poslovnih odločitev bo prišlo, ko bodo mednarodni poslovneži izdelali prijemne programe.

2.julija ja Slovenska izseljenska matica organizirala okroglo mizo vladajočih političnih strank Republike Slovenije, na kateri je bilo prisotnih okoli 200 razseljencev slovenskega porekla. Vsi zastopniki političnih strank so se strinjali o tem, da je potrebna tesnejša povezava med matično domovino in izseljeništvom, še posebej na nivoju državno-upravnega sistema R Slovenije.

Dan pozneje je bila na Filozofski fakulteti univerze v Ljubljani diskusija o slovenski besedi v slovenskem kulturnem prostoru. Na tem srečanju sem predstavil prispevek o delovanju slovenskega radia v Avstraliji.

Na vsak način pa je bila zame osebno, kot člana izvršnega odbora Slovenske izseljenske matice, prireditev Srečanje v moji deželi največji doseg mojega delovanja s Slovensko izseljensko matico. Srečanje je privabilo nekaj nad 2000 razseljencev in domačinov, se pričelo s slovensko mašo škofa in metropolita dr. Alojzija Šusterja, se nadaljevalo s pozdravi župana občine Novo mesto in s slavnostnim govorom predsednika predsedstva Republike Slovenije Milana Kučana.

Za avstralske Slovence so se na slavnostni tribuni oglasili Ivo Leber (zastopnik SIM). Marjan Kovač (predsednik Avstralsko slovenske konference), Stanko Prosenak(predsednik Slovenskega narodnega sveta Viktorije) in Kristina Cestnik (predstavnica mladih).

V drugi polovici prireditve se je okoli 200 avstralskih Slovencev zbralo pri posebnem omizju, kjer je govoril dr. Janko Prunk, kasneje pa odgovarjal na številna vprašanja, katera so se v glavnem nanašala na državljanstvo, potne liste in lastniške pravice.

Dela pripovedoval, da je pred upokojitvijo pomagal pametno obračati kakšnih 7 milijard avstralskih dolarjev "težak" pokojninski sklad in še zdaj sodeluje v upravnem odboru omenjenega podjetja.
Helena Leber je med obiskom v Sloveniji posnela cel kup pogovorov od Milana Kučana naprej pa do nadškofa Alojzija Šuštarja, udeležila se je tudi ona srečanja poslovnežev slovenskega rodu na Bledu, kot izgleda pa bosta s soprogom Ivom Leberjem prinesla septembra v Avstralijo cel kup knjig in video kaset.
Alfred Brežnik, naš novi častni konzul je pripoved oval novinarki Dela: "Vsak dan v treh tednih, kolikor sem jih tokrat preživel doma, je bil izpolnjen s tolikšnimi obveznostmi, da te naše lepe Slovenije sploh nisem imel priložnosti doživljati, vsrkavati vase kot turist. V minulih mesecih je bilo toliko vsega, da sem kar preveč zanemaril lastno firmo. Pravzaprav preveliko breme prepustil na ramena družine, žene in sinov..."

Kot nam sporoča Ivo je bilo v Sloveniji na izseljenskem pikniku letos kar okrog 200 avstralskih Slovencev Med njimi je bila tudi Marija Senćar iz Sydneya, predsednica Sklada za študij slovenščine na Macquarie univerzi. Doma je bila prvič po 23 letih. Med drugim se je pogovarjala tudi z rektorjem Univerze v Ljubljani Mihom Tišlarjem o prihodnjih, boljših povezavah z sydneysko Macquarie univerzo. Med obiskovalci Slovenije se je našel še Jože Košorok, prav tako iz Sydneya. Marjan Kovač, predsednik Avstralske slovenske konference je doma iz Šempetra in je novinarki

V Sloveniji se mudi letos kar nekaj članov Slovenskega narodnega sveta iz Viktorije: Stanko Prosenak, predsednik; Jože Golenko in Anton Brne, Pater Valentin Bazilij pa je tokrat proslavil v Sloveniji 50. obletnico redovniških obljub.
Tudi predsednik Slovenskega narodnega sveta iz Adelaide, Ivan Zagorc se nahaja letos v domovini.
Prav gotovo smo marsikaterega znanca še pozabili omeniti in ker je bilo Slovencev iz Avstralije kar okrog 200, verjetno mnoge izmed njih niti ne poznamo.

Fotografijo z Bleda nam je poslala Helena Leber. Z leve proti desni: Marjan Kovač, Ivo Leber, dr.Boris Cizelj, soproga Marjana Kovača, Dušan Lajovic, Helena Leber, Viktor Baraga in Alfred Brežnik

od Pisma do Pisma

Je dogodke zbrala STANKA GREGORIČ

Marta in Anita Krenos-Kdo ve koliko kilometrov je prevozila mama Marta Krenos(in tudi oče Franc) do Anitinega 16. rojstnega dne? Iz melbournškega predela Deer Park do Verskega in kulturnega središča Kew, pa še do City-ja ravno ni tako blizu. Anita je vsa leta obiskovala slovensko šolo, sodelovala pri pevskih zborih in folklornih skupinah. Mama Marta pa je ta čas pridno pomagala pri kuhanju ob raznih prireditvah, plesih ali sprejemih častnih gostov. Dolga leta je tudi članica društva Sv.Eme v Kew. Mami Marti hvala, Aniti pa SREČEN 16. ROJSTNI DAN!

Pater Valentin Bazilij se je letos ponovno odpravil na pot v rodno Slovenijo, tokrat drugič po dolgih izseljenskih letih. Letos je v Sloveniji proslavil 50.obletnico redovniških obljub.

Slovenski narodni svet Viktorije je poslal vzpodbudni čestitki na naslov olimpijskega naselja v Barceloni aavstralskim in slovenskim športnikom.

Prihaja čas, ko se bomo morali v Melbournu posloviti od patra Nika, ki odhaja v Slovenijo, v Novo Gorico, kjer bo sprejel novo duhovniško službo. Komaj smo se na njega navadili in se ob njegovem smislu za humor pošteno včasih nasmejali, zdaj pa....med nas je prinesel polno vedrine in nekega svežega življenskega duha.Slovenski narodni svet Viktorije se skupaj z mladinsko organizacijo iz Kew-a pripravlja na svečani poslovilni večer. Pater Niko, zagotovo vas bomo pogrešali!

Lenti Lenko, v Avstraliji rojeni mladinec-študent, je postal član odbora Slovenskega narodnega sveta VIC, in tako je nastala tesnejša vez med njegovo mladinsko organizacijo in Svetom. Pomagajo eni drugim.

Anica Markič je postala upravnica starostnega doma Matere Romane v Kew. Anica je prijetna za vsako družbo in za vsako okolje-vedno nasmejana in ljubezniva. V Slovenskem društvu Melbourne v Elthamu je pustila marsikatero uro, dan, tedne in mesece svojega prostega časa, še posebej ko je bila predsednica in kasneje tudi tajnica društva. Največ prostovoljnega dela pač trenutno posveča Slovenskemu narodnemu svetu, kjer je tajnica in zapisničarka. Med drugim razpošilja tudi Slovensko Pismo in skrbi za arhiv:Bitka za Slovenijo.

Te dni bo izšel priročnik "Učimo se slovensko", ki so ga sestavile Draga Gelt, Magda Pišotek in Marija Penca. Priročnik bo pomagal najmlajšim pri učenju slovenščine, pokroviteljstvo pa je prevzel Slovenski narodni svet Viktorije.

Slovenski narodni svet Viktorije je na svojem rednem letnem občnem zboru izvolil novi odbor. Za novega predsednika je bil izvoljen Stanko Prosenak, za podpredsednika Simon Špacapan, za tajnico Anica Markič, za blagajnika pa Štefan Merzel. Nekaj članov je izstopilo iz odbora:Helena in Ivo Leber, Vinko Rizmal, Lucija Srnec, Emil Kodre se je preselil v Slovenijo.V odbor pa je bilo izvoljeno nekaj novih rojakov: Tine Urbas, Milena Merzel in Tine Šuštarič.
V odboru so še:Elica Rizmal, Stanka Gregorič, Draga Gelt, Marica in Nikola Ostoja, Lenti Lenko, Anton Brne, Jože Golenko, Tone Tomšič. Alojz Jakša, Karlo Štrancar, pater Bazilij, pater Niko in Pavle Česnik.

Simonu Špacapanu-gre velika hvala, ker je vodil Slovenski narodni svet VIC polni dve leti kot predsednik tako strpno predano.Ni ravno lahko z 20 različnimi "vpijočimi", če računamo samo mene je to več kot dovolj!
Hvala za vse Simon, tudi za tiskanje tolikih letakov, obrazcev, podatkov, raznih vstopnic in kdo ve še česa. Predvsem pa hvala za razne "popuste" pri tiskanju Slovenskega Pisma, ki mu Simon večkrat doda kako posebno barvno "sladico".

Elica Rizmal je predala tajništvo Anici Markič. Od začetka je tajništvo vodila moja malenkost(Stanka Gregorič), kasneje pa ga je prevzela Elica in to ravno v tistem "vročem" času, ko se je "kalila" slovenska država. Elica prav gotovo ni in ne bo napisala v življenju več pisem in sporočil kot jih je v tem letu. In to niso bila kar navadna pisma; če si se obračal na kakšnega predsednika države, na ministre, konzule in ambasadorje, potem so morala biti ta pisma res na primerni višini. Pridno je tudi zasledovala poročanja avstralskih in etničnih medijev in reagirala kadar je bilo potrebno bodisi s telefonskimi, bodisi pismenimi pritožbami.

Vinko Rizmal se je posvetil združenju gospodarstvenikov v Viktoriji in postal predsednik te organizacije. Tudi on je bil izredno aktiven v času raznih srbskih medijskih pritiskov. Z Elico in Vinkom smo se klicali vsak dan, kovali načrte kako dokazati medijem, da včasih nimajo prav in da recimo v prikazovanju krize na tleh bivše Jugoslavije ne poznajo dovolj niti terminologije, niti zgodovinskih dejstev, niti današnje krute in nesmiselne vojne, tako na Hrvaškem , kot v BIH. Vinko je ves čas tudi pridno zbiral razno pomoč za Hrvaško in je bil prav gotovo od vseh avstralskih Slovencev pri tem delu najbolj požrtvovalen.

Štefan Merzel se je želel kot blagajnik SNS-ja izmuzniti, pa smo naredili nanj tako velik pritisk, da je še sama soproga Milena popustila, saj nam je bilo jasno, da 'brez denarja ni muzike!' Štefan pa ve kako se denar služi-vsakokrat ko si z njim govoril je imel novo idejo kaj bo dal delati in kaj bo prodajal; od značk, do amblemov Slovenije, raznih nalepk, priveskov in zastav. Njegova zadnja špecialiteta pa so prav gotovo zlati uhani v obliki lipovega lista. Štefan je kot blagajnik NEZAMENLJIV! Pa ne samo kot blagajnik ampak tudi kot gospodar naše organizacije.
Štefan je vedno in povsod pravi šef. Ve kako dobiti poceni pijačo, kranjske in vse drugo kar je potrebno.

Helena in Ivo Leber, sta tako kot radijska napovedovalca, kot veterana pri delu slovenske skupnosti vedno pridno pomagala in prav gotovo ju bomo pogrešali, če si ne bosta premislila in se ponovno vrnila v odbor SNS-ja.

→

Draga Gelt- kako bi si lahko zamislili bolj pridno in bolj skromno sodelavko, kulturnega referenta?
O njej je bilo že dosti napisanega v prejšnjih številkah Slovenskega Pisma. Sicer pa njena dela govorijo sama. Upam, da nam bo nudila še marsikatero idejo, skico, pripravo za proslavo ali prireditev-zaželimo ji le zdravja!

Stanko Prosenak- je bil doslej podpredsednik SNS-ja in se je še posebej pokazal v času vojne v Sloveniji, ko je moral zamenjati takrat bolnega predsednika Špacapana. Stanko ima za seboj veliko društvenega dela in predsednikovanja, zato upamo, da nas bo kot bodoči predsednik uspešno vodil naprej v nove aktivnosti.

Pater Bazilij in pater Niko, sta nam nudila varno zavetje v Verskem in kulturnem središču Kew, kjer smo se počutili kot v svojem domu. Tam smo imeli sestanke, v dvorani središča pa vse prireditve ali svečane sprejeme.
Pater Bazilij je bil z nami potrpežljiv, pater Niko pa je kot moder mož marsikdaj vplival na končne odločitve SNS-ja, posredoval tudi svoje ideje in seveda svoj humor.
PATER NIKO ŽAL NAM JE KER ODHAJATE!
NE POZABITE NAS!
NOVEMU PATRU TONETU GORJUP pa kličemo iskreno DOBRODOŠLICO z upanjem, da bomo tudi z njim lahko tesno sodelovali.

Simon Špacapan se je ob priliki zahvalil vsem članom odbora SNS VIC, saj je vsak opravil svojo nalogo.
Alojz Jakša je skrbel za članstvo in zbiral članarino, pomagal je pri ozvočenju na raznih demonstracijah ali prireditvah večkrat pa si je, kakor tudi njegova soproga, privezal predpasnik in nam spekel kako specialiteto. Jože Golenko, Tone Brne, Tone Tomšič, Pavle Česnik in Karlo Strancar so priskočili na pomoč kjerkoli je bila potrebna. Karlo Strancar pa se je še posebej redno udeleževal vsakih demonstracij. Soproga Toneta Tomšiča je postala naša prodajalka, ali pa je pomagala kjer je bilo potrebno. Tako tudi Marica Ostoja in soprog Nikola. Lucija Srnec je bila angažirana kot referentka za šolstvo in izobraževanje, pomagala je pri kulturnih prireditvah. Soproga Štefana Merzela, Milena je hočeš nočeš morala pritegniti pri marsikakem delu, vzporedno s Štefanom. Takrat, ko smo se drugi zabavali ali odhajali domov po prireditvah, sta s Štefanom do jutranjih ur pospravljala in spravljala v red živežne namirnice, ki so ostale.
Štefanu je Slovensko Pismo dolžno še posebne zahvale, saj zbiranje pokroviteljev in oglaševalcev ni bilo njegovo delo, pa ga je kljub vsemu uspešno opravil. Tako je prišel v blagajno glasila marsikateri dolar, brez katerega si je tiskanje nemogoče zamisliti.
Po napornih sestankih SNS-ja, nas je vsak drugi ponedeljek zvesto čakala sestra Ema s toplim čajem in prigrizkom. Sestra Ema je postala tudi častna članica SNS-ja. Hvala ji za vse!

Simon Špacapan se je zahvalil tudi širšemu članstvu SNS-ja, ki nas je vse dve leti zvesto podpiralo, bodisi na demonstracijah, bodisi na sestankih ali prireditvah ali pa ob sprejemih raznih visokih gostov iz Slovenije.

Ena izmed takšnih požrtvovalnih članic je bila Angela Povh, ki je postala kar naša "šefica kuhinje". Koliko krofov je spekla, koliko domačih krvavic naredila in še obilo drugih dobrot, ki so nam prinašale nekaj zaslužka, za visoke račune telefonov in faxa itd., le sama ve. Tudi njej najlepša hvala. Vsekakor je bila njena pridna pomočnica Marta Krenos, ki nam ni nikoli odrekla pomoči.
SNS je imel nekaj zunanjih sodelavcev, odvetnico Sherrill O'Connor Šraj, njenega soproga; strokovnjaka za mednarodno pravo Garryja Moora in Nevenko Golc Clark-vsem iskrena hvala za sodelovanje.

Seveda sem tu še jaz-Stanka Gregorič, o meni pa morda kdo drug, kdaj drugič.

V SNS Viktorije smo se zbrali ljudje z različnimi talenti in zmožnostmi. Bili smo tiskarji, radijski delavci, umetniki, pesniki, novinarji, podjetniki, gospodarji, režiserji, kuharji in "barmani", nakupovalci in prevozniki, mediatorji med politiki itd itd.
Prav zato bi bilo škoda, če bi se med nas vrinil črv nesoglasij zaradi takih ali drugačnih različnosti in uničil vse tisto kar bi še lahko jutri naredili.
Položimo pa še zahtevnejše izpite iz demokracije in le tako bomo ostali skupaj.

Volitve so imeli tudi v Slovenskem narodnem svetu v NSW. Za novega predsednika je bil izbran dr. Marko Coby, za podpredsednico je bila ponovno izvoljena Marta Magajna, za tajnika Jože Senčar in za blagajnika Edi Pupaher.
Slovenski narodni svet v Canberri je potrdil stare člane, v Južni Avstraliji in v Queenslandu pa niso imeli volitev, ker so se tudi kasneje pridružili Avstralski slovenski konferenci.

Slovenski narodni svet v Adelaidi nam je sporočil, da bodo dan po občnem zboru Avstralske slovenske konference, ko bodo tudi volitve za novega predsednika, podpredsednika, tajnika in blagajnika ter ostale referente, odkrili ploščo vsem padlim Slovencem, pred slovensko cerkvijo, kjer je ob svojem nedavnem obisku minister za obrambo R Sloveni je, Janez Janša zasadil drevo.

Alfred Brežnik-naš prvi častni konzul. Prav gotovo je bila ta postavitev zunanjega ministrstva Republike Slovenije pomemben prelomni dogodek. Alfred Brežnik je zadnji dve leti vodil svoj Slovenski informacijski urad, preko katerega je pošiljal poročila , ki jih je prejemal od slovenske tiskovne agencije STA na okrog 30 različnih naslovov po Avstraliji.
Vložil je svoj čas in denar in mislim, da ne bo Slovenca, ki mu ne bi bil za to hvaležen iz vsega srca. Ob večerih, ko smo že davno povečerjali in se udobno namestili pred TV sprejemniki, me je znal poklicati iz pisarne-še vedno ob kompjuterju ali ob pregledu kakšnih dokumentov in podobnega. Ob njem soproga Jeni-oba največkrat do smrti utrujena.
Alfreda Brežnika je največkrat odlikoval morda prav najbolj demokratičen pristop do vsakega Slovenca-v svojem delu ni diskriminiral nikogar, ki bi mislil drugače kot on ali ki bi mu morda bil bolj sovražnik kot prijatelj. Slovenija si je tudi z njegovo pomočjo utrdila pot do dežele pod Južnim križem.

Dušan Lajovic-morda avstralsko slovenski najuspešnejši podjetnik iz Sydneya, je postavljen za častnega konzula Slovenije na Novi Zelandiji.Dušan Lajovic je zadnje leto prepotoval od Nove Zelandije, do Singapura, Malaje in Filipinov, da bi navezal stike z novo evropsko državo Slovenijo. Dušan Lajovic je predsednik združenja gospodarstvenikov, ki je priredilo na Bledu svojo prvo konferenco, katere se je udeležilo lepo število podjetnikov iz Slovenije in sveta. Upajmo, da bo imela Slovenija potom Dušana še mnogo uspešnih gospodarskih stikov.

PREMIKI Janeza Janše. Ko sem prvič prelistala knjigo in ko sem nekje na sredini knjige med fotografijami slovenskih politikov, poveljnikov in sploh zaslužnih ljudi za državnost Slovenije, zagledala forografijo našega Slovenskega narodnega sveta iz Viktorije, ko smo bili na večerji z Janezom Janšo, mi je zastala sapa. Cel večer sem klicala naše člane in jim navdušeno pripovedovala kako nas je uvrstil Janša v svojo zgodovinsko pomembno knjigo. To je bilo za vse naše preteklo delo najlepše darilo!Minister Janša hvala vam, še dolgo smo navdušeni govorili o tem.
Lojze Peterle, bivši predsednik slovenske vlade, zdaj predsednik stranke krščanskih demokratov se bo sredi septembra odzval večkratnemu povabilu Slovenskih narodnih svetov in Avstralske slovenske konference in preživel med nami verjetno kar 14 dni.

UMRLI

Avstralija

Zapustil nas je Drago Ceferin, mož Saše, predsednice slovenske učiteljske zveze za Viktorijo.

Melbourne 1992
Draga Gelt in Marcela Bole

ALBIN PAHOR

Poslovili smo se tudi od Albina Pahorja, moža Pavline, dolgoletne učiteljice Slomškove šole v Verskem in kulturnem središču Kew-Melbourne in očeta Walterja, Gaya in Anite Pahor(na sliki z očetom), katero poznamo iz ansambla "Karantanija",
Naj počivata v miru
Draga Gelt in Marcela Bole

DR. JURE KOCE

Obiskal je domovino in tam za vedno zatisnil svoje oči 12.8.1992,dr. Jure Koce, član Avstralske slovenske konference in Slovenskega narodnega sveta.
Sožalje družini pokojnika. Ohranili ga bomo v trajnem spominu.

STOJAN MOŽE

V ponedeljek, 13. julija 92 se je STOJAN MOŽE udeležil molitev rožnega venca za svojega prijatelja Albina Pahorja. Le nekaj ur po smrti prijatelja je umrl tudi on.

Naj počiva v miru
Marcela Bole

Po dolgi in težki bolezni je umrl

VLADIMIR MENART

Naj mu bo lahka zemlja avstralska
Sydney 1992

Smrt je pobrala tudi dva najmarljivejša člana Slovenskega Primorskega socialnega kluba Jadran v Melbournu
HERMANA JAKSETIČA in
IVANA GERBECA

Sorodnikom vseh umrlih naše iskreno
SOŽALJE
Uredništvo SLOVENSKEGA PISMA

Slovenija

Umrl je igralec Bert Sotlar

Slovenski umetnik, priljubljeni oblikovalec galerije gledaliških, filmskih radijskih in televizijskih vlog.
Rojen je bil leta 1921 v Kočevju v družini osmih otrok.
Za svoj ustvarjalni opus je dobil tudi najvrednejši slovenski nagradi: 1974 leta Prešernovo in 1982.leta Borštnikov prstan.

Dobri človek iz Negove
IVAN KRAMBERGER

U M O R J E N
na predvolilnem zborovanju
v Jurovskem Dolu

IVO
ŠTANDEKER
Novinar MLADINE

Smrt na bojišču v Bosni

Vojna v BIH je Sloveniji in tedniku MLADINA vzela enega najboljših novinarjev Iva Štandekerja. V njegovi zadnji reportaži je zapisal:"Rad bi, da bi bila to zadnja reportaža iz te nesmiselne vojne." Želel je konec vojne, v resnici je na bojiščih v okolici Sarajeva podlegel težkim ranam. Namesto da bi ga takoj prepeljali v neko bolnico, so ga srbski rezervisti vozili iz enega naselja v drugega....in ga pustili izkrvaveti. Očitno je pisal preveč resnic o tej vojni. Pisal je z bojišč v Sloveniji, Slavoniji, Dubrovnika in drugod...tod je imel srečo, ki pa mu v BIH ni bila naklonjena.
Njegove zanimive reportaže in druge prispevke bomo pogrešali vsi, ki smo ga tako radi brali.

Slovo od Vladimirja Menarta

V četrtek 4. junija je v Westmead bolnici preminul naš rojak Vladimir Menart. Podlegel je zahrbtni bolezni in tako je prerano zapustil to našo solzno dolino. Luč sveta je zagledal pred 69. leti v Domžalah. Vojna vihra ga je kot študenta zatekla v Ljubljani in mu je kot mnogim drugim krepko preusmerila njegovo življensko pot. Slovenska skupnost se je ob pokojnika poslovila v petek 12. junija. V slovenski cerkvi v Merrylandsu je p. Valerijan Jenko opravil mašo zadušnico ob lepem številu rojakov in prijateljev. Ob pokojnika sta se z nagovori poslovila Ljenko Urbančič in Marjan Kovač. Truplo pokojnika je bilo upepeljeno in pepel položen k večnemu počitku na slovenskem delu pokopališča Rockwood.

Ob nemškem napadu na Jugoslavijo leta 1941. je Vlado kot mlad študent med prostovoljci v stari jugoslovanski vojski. Armada Hitlerjevih hord seve ni ustavila in Slovenijo so si razdelili kar trije okupatorji. Z okupacijo že začne Golgota slovenskega naroda in osodene poti posameznikov. Vlado se je hotel posvetiti študiju prava. Kot član slovenskih političnih in študentskih organizacij se namesto na univerzi znajde v koncentracijskem taborišču v Gonarsu. Po kapitulaciji Italije 1943. leta se v Ljubljani kot prostovoljec pridruži domobrancem. Z domobransko vojsko leta 1945. zapusti domovino in kot tisoči drugih nastopi pot begunca. Po nekaj letih življenja po taboriščih kot "dipijevec" (DP Displaced Person) se znajde kot emigrant na potiv v obljubljeno deželo Avstralijo. Ta dežela mu postane druga domovina, kjer je našel svoj vsakdanji kruh in zadnji počitek.

Svojo "kariero" v novi domovini začne pri upravi gradnje električnih central v Snowy Mountains. Njegov položaj mu je dopuščal, da je pri zaposlitvi pomagal številnim slovenskim fantom, ki so prihajali trumoma v Avstralijo. Z nekaterimi rojaki pomaga in finančno podpira Slovensko glasilo "ŽAR" v Sydneyu, katerega je urejeval in upravljal Ljenko Urbančič. Po končanem projektu v "Snežnih gorah" se Vlado v Sydneyu posveti študiju in v rekordnem času, v dobrih 18 mesecih, doštudira in postane advokat. Kot advokata ga pozna širša slovenska srednja ne samo v Sydneyu, temveč širom Avstralije. Saj je bil številnim rojakom pravni svetovalec in njegov advokat. Domala vsem slovenskim organizacijam v Sydneyu, katera so registrirana je pisal njegove konstitucije in tudi dajal vsem brezplačne nasvete ali jih kot pravnik zastopal.

Kot zaveden Slovenec se je vedno živo zanimal za slovensko društveno dejavnost v Sydneyu. Vendar kot politik in dosleden antikomunist s svojimi političnimi, sicer trdnimi nadzori, ni bil vedno in povsod dobrodošel, posebno ne med mlajšimi krogi, ki so si društveno dejavnost zamišljali brez politike, oziroma domovina, kakšem režim je pač bil, je bila še vedno njihova domovina, v katero so se ali smo se radi vračali na obiske. Tu je prišlo do nepotrebnih konfliktov. In zato postane kontraverzna osebnost. Nasprotno pa med vso slovensko politično emigracijo v diaspori ostaja Vlado znana in markantna osbenost, saj je nil izvoljen v Slovenski narodni odbor, (ta odbor je predstavljal slovensko vlado v izgnanstvu) kot zastopnik in član Slovenske demokratske stranke, v stari predvojni Jugoslaviji, Liberalne stranke. Ta odbor ali "begunsko vlado", so kmalu po

Pok. Vladimir Menart

demokratičnih volitvah v Sloveniji razpustili, kajti z demokratično izvoljeno vlado, ni potreba da obstoja še v zamejstvu, kajti cilj je bil dosežen. Domovina je postala svobodna in to kar smo čakali vsi tisoč let in več, Vlado pa je tudi z zadoščenjem dočakal, saj 47 let izgnanstva pomeni dve generaciji.

Poleg tega ima tudi druge zasluge med Slovenci v Avstraliji, bil je velik pobudnik slovenskega šolstva v Sydneyu. Rad je vzpodbujal slovensko mladino k šolanju, posebno, da bi si pridobili akademsko izobrazbo na visokih šolah. Verjetno je bil to tudi njegov motiv, da so organizirali in ustanovili takozvano Slovensko Akademsko društvo, kataremu je tudi več let predsedoval. Njih cilj je bil predvsem, da bi vspobdujali slovensko mladino in jo usmerjavali v akademske poklice. Bil je tudi član in dolgoletni odbornik Slovenskega šolskega odbora. Tudi v tem odboru je doprinesel svoj delež in ne brez uspehov, ki ga ima ta odbor in slovenske šole v Sydneyu. Če me spomin ne vara je bil tudi član odbora Slovenskega narodnega sveta za NSW in njegov pravni svetnik.

Bolj kot v slovenskih organizacijah se je več let udejstvoval in posvetil veliko svojega dela in truda organizaciji Ethnic Communities Council - ECC. To je krovna organizacija vseh etničnih organizacij, društev, klubov in drugih ustanov v N.S. Walesu. Ta organizacija ECC je odigrala veliko vlogo, da je avstralska vlada osvojila politiko multikulturalizma. Vlado Menart je bil njen večletni podpredsednik in kot tak intenzivno angažiran v tej organizaciji. Dobro se spominjam, ko smo se neštetokrat srečevali z njim na raznih sestankih, konferencah, seminarjih itd. Kot aktiven odbornik je imel v okviru te organizacije tudi razna predavanja na raznih konferencah in seminarjih.

To bi bil kratek oris njegove življenske poti z moje perspektive, kot sem ga poznal jaz, ki končno nisva imela nič drugega skupnega kot to, da sva oba Slovenca in sva se občasno srečevala, bodisi na raznih prireditvah, sestankih, konferencah itd., pač kot se bežno srečavajo društveni delavci. Vsekakor sem dobil in vedno imel dojem, da je bil zaveden Slovenec in da mu je slovenstvo v njegovem življenju veliko pomenilo. Domovina mu ni bila le prazna beseda in pojem kjer je bil rojen, namreč mu je bila draga svetinja, ki jo je nosil v srcu z radostjo in tudi z bolečino! In za katero je bil pripravljen tudi marsikaj žrtvovati, tudi svoje življenje!

Vlado, naj ti bo lahka avstralska zemlja in počivaj v miru!

Lojze KOŠOROK

EULOGY FOR VLADIMIR MENART

Vlado is no more, Fellow Mourners, in person that is, but he will remain alive in our hearts as a MAN, a SLOVENIAN and a FRIEND.

As a MAN, Vlado excelled in his every endeavour-Father Valerian and Lyenko Urbanchich have already outlined his achievments and I would just like to emphasize that he was the first person in Australia to successfully complete a Law Degree, part-time, in a period of fourteen months if You take the time from the first to the final exam instead of the usual four years full-time study. This led to his successful career as a Barrister. From this position Vlado was always ready to help those in need and his command of English and other kanguages was of particular benefit to those not so fluent in English.

He helped to establish the profession of Court Interpreters and Translators and worked closely with Dame Leonie Kramer and other eminent Australians on this and other issues.

He was Vice-Chairman of the NSW Ethnic Communities Council for a number of years. He wrote submission for Educational Reform in relation to foreign languages in Australia and the establishment of a legal basis for Australia's multicultural society.

As a SLOVENIAN, Vlado will be remembered as a consistent fighter for independent democratic Slovenia. Even in his last hours he was able to express gratitude that his struggle was not in vain and that he had lived long enough to see democratic Slovenia embraced by the United Nations. He was most helpful in setting up the Australian Slovenian Conference and his input will be remembered by Slovenians Australia wide.

He was instrumental in persuading Slovenian parents and their children to strive for higher education and there are those who would not now be lawyers withouth Vlado's inspiration. Over the last few years, Vlado dedicated most of his time to writting a history of the Slovenian Nation. Sadly his premature death prevented its completion.

As a FRIEND like many of You, I have known Vlado since 1958. From the first meeting Vlado impressed me with his general abilities, his firm stand against communism, his ardent love for Slovenia and his pleasant personality. Indeed, I have fond memories of times spent with Vlado when the evenings were all too short even though it was two or three in the morning. Vlado and I have not only been good friends but have been able to compare notes whether they were in relation to our work, or our roles in various organisations.

Let me finish as I started: Vlado, You will always live in our hearts and we will miss You. Karina, we all share Your grief and remember that whilst Vlado is gone he left behind many friends to whom You can turn.

Marjan Kovač
President of the Australian Slovenian Conference

POGREŠALI GA BOMO:

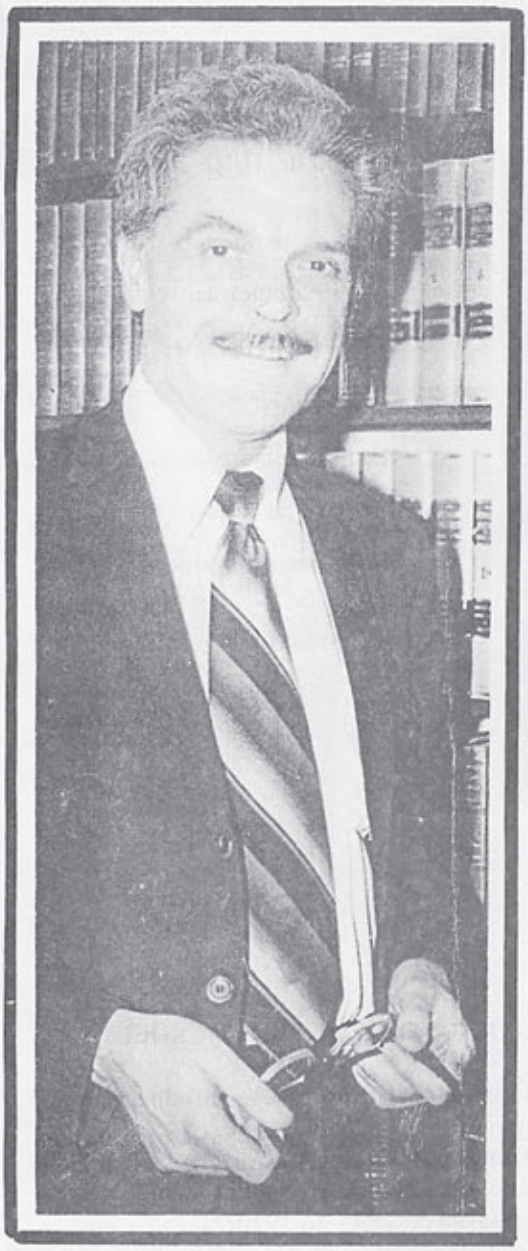
AVSTRALSKA SLOVENSKA KONFERENCA

Slovenski narodni svet NSW

Slovensko Pismo

Naj počiva v miru

Naše sožalje soprogi Karini

Ivan Kobal

V SPOMIN ČLANU ZVEZE SLOVENSKE AKCIJE

Kar po vrsti odhajajo korenjaki prve povojne slovenske priselitve v Avstralijo, katerih spomin bo še dolgo let vplival na vsako slovensko organizacijo v naši novi domovini. Če najprej omenim patra Bernarda Ambrožiča, ki je bil prvi med pokopanimi na slovenskem delu pokopališča Rookwoodu, bi rad imenoval samo nekatere, ki so bili člani ZSA in so mi posebno dragi:

BOŽO LONČAR, ROMAN BIZJAK, CVETO MEJAČ in zdaj še VLADIMIR MENART.

VLADA MENARTA sem sledil vsa leta odkar smo delali v Snežnih gorah, včasih le od daleč a zadnje tedne prav od blizu, ko je ležal in trpel v Westmead Hospitalu. Prepričal sem se, da Bog ne pozabi nobenega dobrega dela, posebno takrat, ko Njegova stvar trpi laž in obrekovanje zaradi svojih dobrih del, prav tako, kakor je trpel On sam,ko je bil uvrščen med izdajalce svojega naroda.
Ko sem slišal na pogrebni maši govor Menartovega zvestega prijatelja in sotrudnika Ljenka Urbančića, sem dobil še potrdilo in nekaj pojasnil o stvareh, za katere je prav, da zdaj pridejo v javnost.
Tako je povedal Ljenko:

VLADIMIR MENART JE ODŠEL . . .

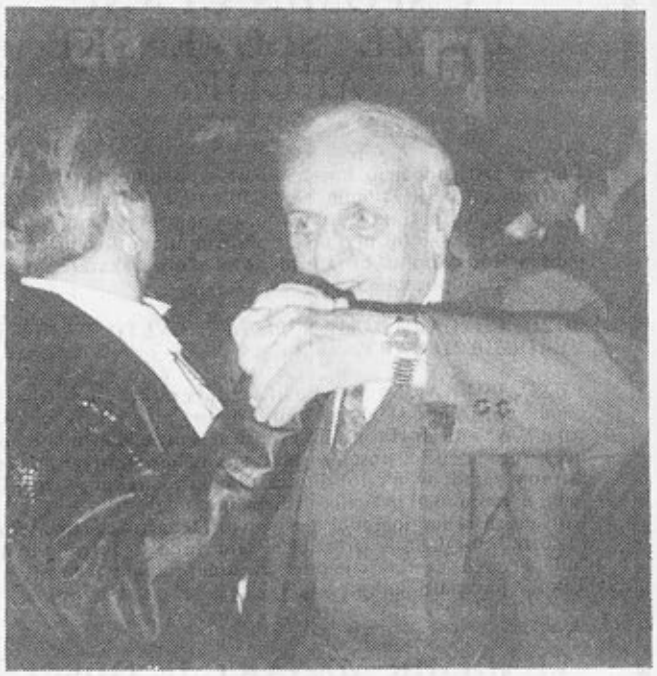
VLADIMIR MENART se je rodil pred 69 leti v narodno zavedni domžalski trgovski družini. Njegov oče Jakob je bil zaradi svojega prepričanja pod staro Avstrijo preganjan. Svojega rodoljubja pa ni le oznanjal z besedo, temveč se je izkazal tudi z dejanji. Za družinsko knjižnico je kupil sleherno na novo tiskano slovensko knjigo, pa tudi sam je izdal nekaj knjig o poljedelstvu. Pri družinski mizi se je često hranil prenekateri revni študent.

Z Vladom sva se spoznala na gimnaziji v Vegovi ulici, še bolj pa v mladini jugoslovanskega narodnega gibanja Zbor.

Ko je v aprilu 1941 Hitlerjeva Nemčija napadla kraljevino Jugoslavijo, sva se oba pridružila tisočem mladim prostovoljcem. Delila sva tudi italijansko fašistično koncentracijsko taborišče Gonars. Ob italijanski okupaciji v septembru 1943 sva bila med vidnimi organizatorji Slovenskega Domobranstva. Oba sva zapustila domovino v začetku maja 1945, vendar so Vlada zajeli rdeči, od koder pa mu je po velikih naporih uspelo zbežati. Usodo političnih emigrantov sva delila nekaj let v Italiji. Ponovno sva se srečala v avstralskih Snežnih gorah.

Ko sem 1957 začel v Sydneyu izdajati in urejati ŽAR, mi je čez nekaj časa priskočil na pomoč tudi Vlado s članki in gmotnimi sredstvi. Takrat je bil zaposlen v Snežnih gorah pri ameriški tvrdki kot uradnik za zaposlovanje, kar mu je omogočilo, da je pomagal tudi slovenskim fantom, ki so tam iskali zaposlitev. Vendar tega ni delal na škodo neslovencev, ker je verjel v pravičnost in družbeno ravnotežje. Ker je sam radodarno prispeval za ŽAR, mu ni bilo odveč, da je vprašal za denar tudi svoje rojake. Na žalost pa so nekateri posamezniki iz osebnih ali političnih razlogov ali pa zaradi nepoučenosti začeli prišepetavati, da Vladimir Menart vrši na slovenske delavce velik pritisk. Vmes je stopila tudi kriva priča, zato Vladu ni kazalo drugega, kot zapustiti službo. Vsako zlo pa ima često tudi svojo dobro plat. Vlado se je vrnil v Sydney in začel študirati pravo. V rekordnih 14 mesecih je postal pravnik s svojo odvetniško pisarno. Želim porabiti to žalostno priložnost, da obsodim krivico, ki se je Vladu Menartu zgodila pred tolikimileti. Bil je vedno aktiven. Bil je dolga leta član Slovenskega narodnega odbora s sedežem v Buenos Airesu, ki se je razpustil, ko smo Slovenci prvic po drugi svetovni vojni dobili v Ljubljani demokratično izvoljeno vlado. Bil je zelo aktiven pri vzpostavitvi DEMOSA in Slovenskega narodnega sveta. Brezplačno je pisal ustave in pravila za slovenske organizacije in ustanove. Zadnja leta pa se je poglabljal v zgodovinske študije, se posebno v slovensko zgodovino. Nameraval je izdati knjigo v angleščini, vendar ga je smrt prehitela...Vlado je bil ponosen na svoje domobranstvo in mu ostal zvest skozi dolga izgnanska leta. Njegova soproga Karina je v osmrtnici zanj zapisala, da je bil ljubeči sin Slovenije in ponosen Avstralec. Njegovo za slovenstvo silno bobneče srce je utihnilo v noči 4. junija 1992(Ob pogrebni maši za pokojnika 12.6.1992-Ljenko Urbančić)

DR. JURE KOCE

90. letni dr. JURE KOCE

je ob

prvi obletnici

slovenske države

veselo in mladostno zaplesal

na zabavi

Slovenskega narodnega sveta
v Melbournu

(Foto: Stanka Gregorič)

S P O M I N

TO JE VERJETNO ZADNJA FOTOGRAFIJA ZDAJ ŽE POKOJNEGA DR. JURETA KOCETA

Dr. JURE KOCE je bil najstarejši član Avstralske slovenske konference in Slovenskega narodnega sveta v Melbournu. Rodil se je 1902. leta v Starem trgu ob Kolpi
Bil je diplomirani akademik bivše Konzularne Akademije na Dunaju, Doktor prava Univerze v Zagrebu.
Od leta 1927 do 1941 je bil tajnik Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani.
Narodni poslanec Bele Krajine v predvojni Jugoslaviji(od 1935 do 1940).
Od leta 1943 do 1945 v Londonu aktivni in vodilni član Odbora za obnovo gospodarstva.
Leta 1944 v "London International Assembly"-skupščina vseh držav, od Nemcev okupirane Evrope.
Zagovarja tezo, da naj pripade Trst kot mesto Jugoslaviji a pristanišče pod upravo držav bivše Avstro-Ogrske monarhije, kar takrat omenjena skupščina odobri.
Vrsto let objavlja razne članke (največkrat proti komunističnemu režimu) v avstralskih časopisih ter v slovenskih zamejskih in zdomskih glasilih.
Bil je skoraj vsakoletni obiskovalec srečanja v Dragi.
Eden od največjih podpornikov ideje o ustanovitvi Svetovnega slovenskega kongresa.
Udeležil se je ustanovitvene Avstralsko slovenske konference 28.julija 1990 v Sydneyu.
Redno je prisostvoval sestankom Slovenskega narodnega sveta v Melbournu.
Leta 1991 je bil delegat ASK v Dragi.

Dr. Jure Koce bo zavzemal v mislih avstralskih Slovencev posebno mesto in radi se ga bomo spominjali.
Usoda je hotela, da je za vedno zaspal v svoji ljubljeni Sloveniji.
NAJ POČIVA V MIRU
Uredništvo SLOVENSKEGA PISMA
Avstralska slovenska konferenca
Slovenski narodni svet Viktorija
Slovenski narodni sveti: Adelaide, Brisbane, Sydney, Canberra.

PO SLOVENSKIH FARAH

Pater Valerijan: "Problem pa nastane na stara leta..."

VSAK PTIČ SE VRAČA V GNEZDO

Po pelinkovcu so postregli z govejo juho, nato pa s telečjimi zrezki in ocvrtim piščancem, s praženim krompirjem, dvema vrstama solate... Za konec še potica in kozarec laškega rizlinga. A kakšno zvezo ima to s faro, z župnikom, ki ga nameravam predstaviti? Najprej je pač treba povedati, da gre za slovensko faro, ki je kakšnih 18 tisoč kilometrov daleč od Slovenije, da gre v resnici za versko in kulturno središče svetega Rafaela v Marylandu v Sydneyju. In potem je najbrž tudi jasno, da sem hotel s posvetnimi dobrotami s pogrnjene mize, ki sta nam jih stregli sestri Hilarija in Frančiška, prva iz Laškega in druga, mlada, energična, zgovorna in vsestransko dejavna, iz Vitomarcev, pričarati zgolj domačnost, ki smo je bili tam "na onem koncu sveta", toliko bolj veseli.

Pater Valerijan velja za najboljšega poznavalca Slovencev ne le v Syneyju, ampak v vsem New South Wellsu ali pa kar v vsej Avstraliji. Ko sem na primer brez uspeha iskal svojega daljnega bratranca, so mi vsi svetovali, naj se obrnem na patra Valerija, in dejansko mi je v nekaj urah priskrbel naslov in telefonsko številko.

Umirjeni in poduhovljeni mož, ki je docela predan svojemu delu, je tudi integrativna osebnost slovenstva na južni obali Avstralije, kjer živi približno 30 tisoč naših rojakov, tako v duhovnem kot v posvetnem smislu. Je nekakšen njihov oče, mož, h kateremu se zatekajo v vsakršnih stiskah in dilemah po toplo besedo ali pameten nasvet, pa mož ki je pripravljen vsakomur prisluhniti in pomagati. Poleg tega je, pravijo naši rojaki, zelo dobro zapisan pri avstralskih oblasteh, kar pri urejanju različnih zadev še kako prav pride. Njegova beseda skratka nekaj velja, tako pri rojakih kot pri oblasteh.

SKOZI TRNJE DO ZVEZD

Valerijan Jenko se je rodil leta 1926 v Šiški, čeprav izvira družina iz gorenjskih Mavčič. Oče je bil v Ljubljani prevoznik in izvošček, v družini je bilo sedem otrok in pet jih še živi.

"Po osnovni šoli sem šel na meščansko šolo za Bežigradom, nato pa še v trgovski tečaj. A me je že v zgodnjih letih duhovniški poklic zelo privlačil," pravi.

- Zakaj? Kako ste si tedaj, ko ste bili še fant, duhovniški poklic sploh predstavljali?

"Bil sem ministrant v domači fari, v Šiški, in začutil sem željo, da bi tudi sam nekoč stal tam, kjer je bil duhovnik. To se mi zdi kot nekakšno logično nadaljevanje ministranstva. Že od začetka sem bil privržen tudi frančiškanskemu redu pa želja da bi bil misijonar me je ves čas spremljala, dasi je resnično ne bi mogel povezovati z nekakšnimi mladoletniškimi sanjami po pustolovščinah."

- Tedaj so bili vojni časi in študij je bil najbrž zelo otežen.

"Leta 1943 sem bil v frančiškanskem redu v Novem mestu in doživel bombni napad, po katerem smo se umaknili v Pleterje. Tam sem končal novinciat in naj bi bil končal tudi študij, a so bile vse zveze med Dolenjsko in Ljubljano prekinjene. V Ljubljano smo šli čez Krško, Dravograd in Celovec. Leta 1945 sem bil mobiliziran v domobranstvo, a sem bil regrut en sam mesec. Odpustili so me zaradi razširjenega srca in spet sem šel v samostan; tam sem dočakal konec vojne.

Potem so nas opozorili, da pride komunistična diktatura, in nam dali na voljo, da se vsakdo sam odloči, ali bo ostal ali pa bo šel čez mejo. Čeprav se nisem imel česa bati, sem sklenil z drugimi oditi na Koroško, predvsem zaradi želje po nadaljnjem študiju, ki mi doma pač ni bil zagotovljen. Iz Dolenjske smo hodili do Koroške od torka do sobote, mejo pa smo v popolni temi prestopili v tunelu Ljubelj, v katerem je bilo vsaj kakšnih 10 centimetrov vode. V Celovcu sem šel h kapucinom, tam sem tudi zadnjič videl svojega brata, ki je bil v Vetrinju in kasneje usmrčen, najbrž na Teharju.

Potem sem bil v taborišču v Lienzu in sem zbolel za tuberkulozo. Šest mesecev sem se zdravil, nakar sem šel ile-

galno v Italijo; za kakšno dovoljenje pač ni bilo niti najmanjše možnosti. Vendar pa sem kasneje le dobil dovoljenje za bivanje v Italiji in eno leto študiral bogoslovje v Bolzanu, nakar sem moral spet vandrati, tokrat v Združene države Amerike. Tam sem nadaljeval študij in bil leta 1952 v Chicagu posvečen v duhovnika."

Nekdanji ministrant je postal duhovnik, fant mož, a je moral za dosego svojega cilja prepotovati domala pol sveta in pretrpeti veliko hudega, tudi lakoto in vsakršno pomanjkanje.

"Seveda je bila nova maša zame veličastno doživetje, saj je pomenila uresničitev desetletnih prizadevanj. Bilo mi je tudi neizmerno hudo, ker na njej ni bilo nobenega od mojih domačih. So pa imeli zato istočasno mašo doma in smo bili tako duhovno skupaj," pravi pater Valerijan.

AVSTRALIJA KOT IZZIV

Najprej je bil kaplan v južnem Chicagu, v cerkvi svetega Jurija, potem pa je, saj mu je večno popotovanje kakor usojeno, služboval še v nekaterih drugih krajih, hkrati pa je bil pomočnik urednika verskega lista Ave Maria.

"Okrog leta 1960 sem slišal za klic iz Avstralije in sem se javil za dušno pastirstvo. Iz Amerike me niso pustili rade volje, a so vseeno upoštevali moje želje. Avstralija se mi je zdela namreč večji izziv, še posebej me je privlačilo nekakšno pionirstvo," se spominja pater Valerijan.

In res je bilo to pionirsko delo. Prvih šest let je bil pri frančiškanih v Arienglonu in je maševal v radiusu, ki je za naše razmere ogromen. Še dandanes veliko potuje in maševati v kakšnih 300 kilometrov oddaljeni Canberri je zanj povsem običajna dolžnost.

"Kmalu po prihodu v Avstralijo sem pričel iskati zemljo, na kateri bi zraslo naše središče. Tukaj v Marylandu sem odkril presbiterijansko cerkev, ki je bila naprodaj. Kupili smo jo in jo blagoslovili zadnji dan leta 1969, naslednji, prvi dan leta 1970, pa je bila v njej prva maša. To je bilo še vse pionirsko, pri nas bi kdo rekel da kovbojsko, zato smo jeli razmišljati o čem boljšem in smo jo po poldrugem letu že začeli obzidavati. Leta 1973 je bila blagoslovitev nove cerkve in prišel je tudi škof Lenič, bila je prva birma..."

- Že od začetka pa ste bili, čedalje bolj pač, tudi obče kulturno središče Slovencev na južni obali Avstralije.

"Imeli smo in razvijali domala vse kulturne dejavnosti, ki so pomembne za neki narod. Že res, da se je kaj izjalovilo, na primer folklora, a je po drugi strani napredovalo na primer zborovsko petje, od otroškega do odraslega. Zdaj je naša kulturna dejavnost izredno široka, tudi kar zadeva tisk."

In ne pozabi reči, da mu pomaga še pater Ciril (Božič), doma iz Topče na Dolenjskem, frančiškan, ki opravlja na Teološki fakulteti v Ljubljani magisterij, da se krog skratka širi...

Le kaj je lahko lepšega za pionirja!

VRNIL BI SE DOMOV

- Za Avstralijo je skorajda značilno, da imajo naši rojaki številne družine, veliko otrok torej, medtem ko v Sloveniji ni tako. Kako si razlagate to razliko?

"Zdi se mi, da se počuti tukaj naš človek pač bolj ogroženega in da ima tudi zaradi tega raje več otrok, zlasti sinov, češ, rod naj se nadaljuje. Morda je vmes tudi majhna kalkulacija: naj nekdo skrbi zame tudi na stara leta."

- Kakšno je vaše mnenje o mladem rodu avstralskih Slovencev?

"Ta rod se s časom asimilira; ti ljudje so vse bolj Avstralci. Slovenščina je ogrožena; jezik običajnega komuniciranja postaja angleščina. To je splošen trend. Po drugi strani pa se nekakšna srednja generacija vse bolj zanima za slovenščino, išče svoje korenine. Četudi je izid jasen, ne kaže vreči puške v koruzo."

- V Avstraliji govorijo o treh generacijah priseljencev iz Slovenije: politični, ekonomski in, recimo ji tako, zadnji, ki ima oba elementa prejšnje, a še nadih avanturizma ali celo svetovljanstva. So med njimi razlike?

"Bile so, a jih je vse manj. Mislim in upam, da je narodna sprava tukaj uspela. So seveda posamezniki, ki prenašajo naprej stare stvari, a to so vendarle predvsem posamezniki."

- Kdo so redni gostje vašega središča in kdo ne?

"V Sydneyju naj bi bilo okrog 5000 Slovencev, v okviru našega centra pa jih je dejavnih kakšnih 1500. Najmanj dejavni so tisti srednjih let, tisti pač, ki mislijo, da so se tukaj povsem adaptirali. Ti najdejo, hvala Bogu, prijatelje na vseh koncih in med vsemi narodi, silno so angažirani pri svojem delu... Vse to docela razumem. Problem pa nastane, ko ljudje ostarijo. Splošen pojav je, da ljudje, ki so bili poprej zelo integrirani v avstralsko družbo, takrat postanejo nekako izolirani, sami. In takrat se spomnijo svojih korenin. Tudi zaradi tega si še kako prizadevamo za izgradnjo doma za ostarele. V Melbournu so ga že pričeli graditi in prepričan sem, da ga potrebujemo tudi mi v Sydneyju."

- Mar mislite, da bo vaša misija imela ustrezne plodove?

"Mislim in upam. Sem - skratka - zadovoljen. V Ameriki se je že izkazalo, da Slovenec vendarle ostaja Slovenec, pa naj bo še tako dolgo od doma. Če ne on, se bo začel za njegove korenine zanimati njegov sin ali vnuk. Sicer pa se na stara leta v glavnem vsi vračajo k cerkvi in slovenski kulturi."

- Kam pa bi se radi vrnili vi, večni popotnik?

"Domov. Vsak ptič se rad vrne v svoje gnezdo. Kar je bilo prvo, to tudi ostane," pravi pater Valerijan.

V Marylandu vernikom in ostalim obiskovalcem vsako nedeljo postrežejo z domačim pecivom (kar ne pravim zgolj zaradi uvoda). S prijazno, slovensko besedo. In nemara je pater Valerijan edini, ki ve, zakaj je tako.

SREČKO NIEDORFER

Slovensko versko in kulturno središče Maryland v Sydneyju; nedvomni dosežek pionirskega dela patra Valerijana

STANKA GREGORIČ
Ob izidu knjige leta

PREMIKI

"Ježeš Marija, Janšo so zaprl..." zatarnajo nekega jutra moji sorodniki na Bledu. Vse je pokonci in vse je narobe in meni vse manj jasno.

Danes, štiri leta po tem, ko slovenska pomlad doživi z aretacijo Janeza Janše svojo kulminacijo, danes, ko se na tržišču pojavi Janševa knjiga PREMIKI, se ponovno spominjam tistih evforičnih počitnic v Sloveniji, ki v meni zarežejo neko novo, začetno usmeritev k povsem drugačnemu jutri.

Do takrat apolitična, naenkrat pričnem zasledovati vse politične spremembe v Sloveniji in širše v Jugoslaviji. Povsem me prevzamejo dogodki povezani z Janšo in na jugoslovanski politični sceni se pojavi Slobodan Milošević. Neka čudna intuicija mi vrine strah in vizijo marsičesa kar se potem tudi zgodi...

Janša in njegova usoda postaneta moja vsakdanjost, vgradita vame motor, ki me poganja vse do današnjih dni...

Njegova knjiga PREMIKI sovpada s simboličnim "premikom' mojega življenja in prav zato je velikega pomena tudi zame.

Janez Janša:
V obdobju, o katerem govori ta knjiga, so bili tudi dnevi, ko se nam je smrt nevarno približala. Mnogi teritorialci in policisti so pri obrambi svoje domovine in najbližjih zavestno izpostavljali svo ja življenja, žrtvovali pa so jih:

Jernej Molan, Franc Uršič, Peter Petrič, Edvard Peperko, Vinko Repnik, Stanko Strašek, Robert Hvalc, Bojan Štumberger in Željko Ernoič.
Njim posvečam to knjigo.

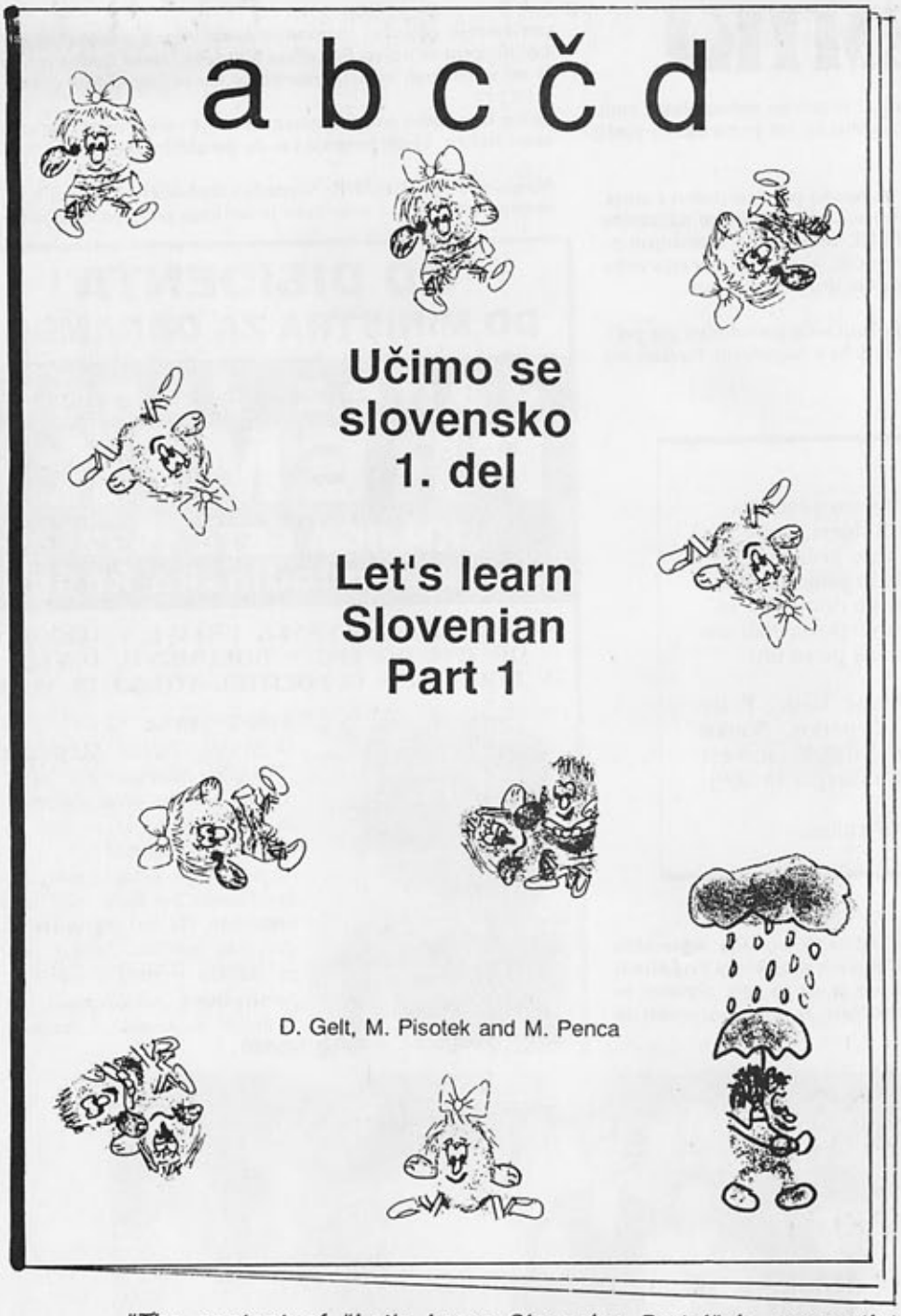

FOTOGRAFIJA SPODAJ-je edina fotografija slovenskih izseljencev, ki jo Janez Janša objavi v svoji knjigi PREMIKI. Slovenski narodni svet Viktorije je na to zelo ponosen in se Janezu Janši najlepše zahvaljuje za tako pozornost in upoštevanje našega dela.

Pòd sliko v knjigi je Janez Janša zapisal: Slovenci po svetu so veliko prispevali k demokratizaciji v domovini in kasneje k mednarodnemu priznanju Slovenije. Na sliki člani Slovenskega narodnega sveta države Viktorije v Avstraliji(Foto: Arhiv Dela)

PRIROČNIK –ZA OTROKE OD 5–7 LET

NOVO NOVO

NAROČITE

pri

SLOVENSKEM NARODNEM SVETU VIKTORIJA

P.O.Box 197
KEW, VIC 3101
Melbourne
Australia

NOVO NOVO

ali

na telefon
876 3023

ali na

tel-fax
762 6830

NOVO NOVO

Cena: 10 dolarjev

"The content of "Let's Learn Slovenian Part I" is sequential, relevant and interesting and is supported by delightful illustrations. This book was compiled by three Slovenians who have a profound love of their homeland and its culture and language.
May you as parents and young Slovenians enjoy this book and may you remember afterwards it was written with love and care for you and your children yet to come . . ."

Sharon Stuchbery

"This book is filled with hours of enjoyable, easy, exciting and creative ways of learning a second language. It is full of illustrations and step-by-step exercises which lead to a stage of structured-sentence learning with consummate ease . . ."

Paul Paddle

IZ SVETA MATEMATIKOV

MAJHEN JE TA SVET . . .

Dr Hans Lausch, predavatelj matematike na Monash univerzi, se je te dni vrnil iz letošnje olimpiade mladih matematikov v Moskvi, kjer so zastopali Avstralijo pod njegovim vodstvom mladi avstralski matematiki in si priborili tudi zlato medaljno na enem od izbranih polj.

V zgornjem članku nam Dr Lausch pove o svoji rojstni deželi, Avstriji, ki sočutno in polnosrčno skrbi za ubežnike vojnih zločinov v Hrvaški, Bosni in Herzegovini.

Dr. Lausch je na lanski olimpiadi spoznal g. Darja Feldo, člana uredniškega odbora lista "PRESEK" za mlade matematike, fizike, astronome in računalnikarje, ki izhaja v Ljubljani. Darjo Felda je dr. Lausch-u že lansko leto podaril na mednarodnem srečanju mladih matematikov slovensko značko, s katero se je ponosno vrnil v Avstralijo.

Darjo Felda je na olimpiado mladih matematikov v Moskvo pripeljal slovenskega študenta, opazovalca, ki je bil gost švicarske ekipe, drugo leto pa bo Slovenija imela svojega tekmovalca in bo zastopal državo Republiko Slovenijo.

Slovenski list "Presek" redno prihaja na Monash univerzo in Dr Lausch me je prosil za nekaj prevodov v angleščino, ki so potem objavljeni v avstralski enačici matematičnega lista za mladino "FUNCTION", "A School Mathematics Magazine", ki ga izdaja Monash univerza. Prevodi slovenskih matematičnih problemov iz "Presek-a", so v rubriki "PROBLEMS AND SOLUTIONS" v odstavku "Draga's Choice" skupno z njegovimi predlogi in problemi, dokler ne bo Dr Lausch iz uredništva "Presek-a" dobil angleških člankov.

Slovenija se je Dr Lausch-u vtisnila v srce, ko je lani med vojno v Sloveniji občudoval iz svojega rojstnega mesta Dunaja, pogum in hrabrost slovenskih fantov, posebno še zbranost Jelka Kacina in genialnost Janeza Janše.

Draga Gelt, 28. julija 1992

Naloga iz "Presek-a"

JEZERCE Z OTOČKOM

Presek, stran 65, 19 letnik, šolsko leto 1991/92, st. 2, strani 65 - 128

Katja, Luka in Matjaž nameravajo iz različnih krajev obale okroglega jezera plavati na okrogel otok v njem. Katja se je odločila za najkrajšo možno pot, Matjaž je najdlje od otoka, Luka pa je enako oddaljen od Katje in Matjaža, do otoka pa ima (po najkrajši poti) 60 m dlje kot Katja in 40 m manj kot Matjaž (glej sliko).

a. Kolikšno je jezero?

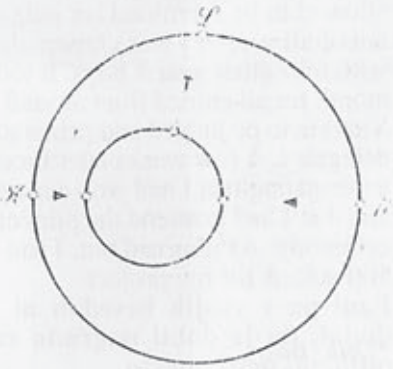
b. Koliko so Katja, Luka in Matjaž oddaljeni od otoka, če ima ta trikrat manjši premer kot jezero?

Boris Lavrič

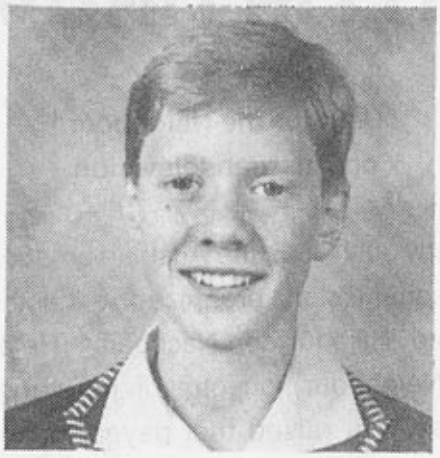
"Help for the Neighbour" on Austrian television

In early July ORF, the Austrian broadcasting commission, organized a "telethon" named "Hilfe für den Nachbarn" (Help for the Neighbour) on one of its stations. Money was raised that payed for more than 750 truck loads of food and medical supplies which were to aid the suffering people in the south. The newly elected Austrian Federal President Thomas Klestil was only one among thousands of individuals as well as companies, schools, churches, clubs and other organisations who donated. Also shown by Austrian television was the arrival of school children from war-torn regions in Croatia and Bosnia-Hercegovina. They were to spend their summer school holidays with Austrian families. However, concern was expressed as to what might expect them after their returning home.

Dr. Hans Lausch

USPEH MLADEGA MATEMATIKA

PAUL PADDLE

D.G.: Paul, slišali smo, da si dobil posebno nagrado v nagradnem natečaju. Nam lahko poveš nekaj o tem natečaju?
(Paul dobro govori slovensko, a je o natečaju povedal lažje in bolj natančno v angleščini)

Paul: In early June I entered the Maths Talent Quest competition along with 26,000 other children all over Victoria. Each student at my School (Ivanhoe Grammar) in year 7 and 8 dah to do a project on anything - no matter how abstract - that had something to do with maths.

D.G.: Kaj si se ti odločil Paul?

Paul: I decided to do the Maths of the solar cell, in which I tested the solar cell's ability to produce current and voltage at different wavelength intensities.I spent approximately 40 hours on the whole project. After I had completed my experiments I had to present the whole project in a visual form.

D.G.: Kako si predstavil svoj projekt vizualno?

Paul: I drew graphs and pictures and described my aims, experiments, and conclusions. Only five projects from each school were allowed to be submitted for judging, and out of all year 7, I was chosen along with four other year 8 boys. It took one month for all entries from around Victoria to be judged and prizes to be delegated. A few weeks later I received a letter stating that I had won a major prize and that I had to attend the presentation ceremony. As it turned out, I had won 100 dollars for my project.

D.G.: **Paul pa v svojih besedah ni dodal, da je dobil nagrado za odlično peto mesto.**
Čestitamo Paul in upamo, da boš nekega dne zastopal Avstralijo na olimpiadi matematikov.

Draga Gelt

Alenka in Paul ob prvi obletnici slovenske države v Verskem in kulturnem središču v Kew, na proslavi ki jo je priredil Slovenski narodni svet Viktorije.

Alenka in Paul Paddle plenita srca obiskovalcev proslav in sprejemov visokih gostov iz Slovenije- čeprav rojena v Avstraliji nam zapojeta po slovensko Sloven(ka)ec sem.....
Zaigrata pa nam tudi kakšno kompozicijo starih mojstrov na violino.....

SODELAVCI, DOPISOVALCI, BRALCI

PROSIMO

POŠLJITE NAM VAŠE DOPISE IN PISMA

ŽE ZDAJ

HVALA

D E F I N I C I J E

Demokracija je, če nisi zaprt, ker si bil preveč odprt.
Olimpijske igre so generalni zdravniški pregled človeštva.
Čestitka je zavist zavita v celofan.

Med Slovenci v Avstraliji je bilo minulo leto, kar se književne bere tiče, tako plodno kot še nikoli.

In najbrž so prav zato samozavestno in ponosno proslavljali bogato letino na večeru slovenske besede. Luč sveta je zagledalo kar nekaj prvencev; v tem zapisu naj se posvetimo dvema: *VSEM POTEM* Dragice Gelt in *ŠEPETANJU* Danijele Hliš.

ŠEPETANJE NA VSEH POTEH - ŠEPETANJE

Pravzaprav *VSE POTI* niso prvo podjetje gospe Dragice, 1986 je namreč za uk mladega slovenskega življa v angleščini napisala zgodovino Slovencev *(Sloveniens from the earliest time,* Melbourne, 1987), ki obenem služi tudi promociji slovenstva na avstralskih tleh. Avtorica se je tokrat predstavila kot literarna in likovna ustvarjalka, kajti svojo pesniško zbirko je tudi ilustrirala.

Prvenec se deli na dva tematsko različna dela. Prvi, obsežnejši del, je nanizanka moralničnih utrinkov bitja in žitja tega sveta, ki se pesnici vsakič znova odkriva kot nikdar do konca ubeseden univerzum. A vendar v vsej tej neskončnosti utrinkov o spoznanju in darovanju išče pesnica red; to odseva tudi v težnji po urejeni formi, v težnji, da bi pesmi, nanizane v ciklih (naslovni verzi tvorijo na koncu motto) vsebinsko rasle kot dan, ki se zjutraj zbudi, doživi svoj zenit in umre v zreli zarji.

Drugi del zbirke je posvečen staršema, bratu in osmim sestram ter otrokoma. To je pravi družinski album, saj poleg pesmi vsakega člana družine predstavlja tudi portret.

Jezik pesmi Dragice Gelt je obtežen z grenkimi sadeži spoznanja o križevem potu posameznika, o trpljenju in ponižanju teptanih. Zdi se, da je to pisanje dostikrat prežeto s tipično slovensko žalobnostjo in cankarjansko zagrenjenostjo, nad katero se dviguje vzvišeno spoznanje o bolečini, ki zori človeka. Tu je še narava, ki nam ničesar ne podarja, vse nam daje le na pósodo in človek je njen večni dolžnik. Pesnenje Dragice Gelt je – par excellence – poučno; v najlepšem pomenu te besede nam je torej kažipot po poteh iskanja osebne sreče in miru, ki ga je Dragica Gelt našla morda tudi s katarzično močjo besede in risbe.

Danijela Hliš piše v slovenskem in angleškem jeziku; morda je prav zaradi tega, poleg Pribca, izmed vseh slovenskih avtorjev najbolj prodrla v združenja in tisk različnih narodnosti, ki živijo v Avstraliji. V dvojezičnem prvencu, ki ga je ilustriral Vasja Čuk, se Danijela Hliš ni prav nič oddaljila od pisanja, ki smo ga lahko spoznali v antologiji *LIPA ŠUMI MED EVKALIPTI.* Pesnenje pomeni avtorici najprimernejši način, s katerim lahko izrazi: »Kaj muči srce, kaj hrumi v mislih,« kot je zapisala v eni izmed svojih zgodnjih pesmi. Prvenec je razdeljen na sedem ciklov z zgovornimi naslovi: Ženska, Upanje, Priseljenci, Duša, Bolečina, Ekstaza, Mavrica. Pesniška govorica je narativna in najbrž se prav zato v mrežo verzov velikokrat ujame dvogovor. Zdi se, da beremo kronike, notranje odtise dogodkov iz življenja ženske urbanega sveta, ki je površen in brutalen. Tista tipična slovenska tožba po obalah Lepe Vide izginja, domače patriarhalno okolje jo utesnjuje, a tudi tujina je neizprosna mačeha. Tako mimogrede zelo neposredno izvemo za usodo dečka, priseljenčka, katerega oče je brezposeln, izvemo kako nesmiselno je sovraštvo med Srbi in Hrvati za avtoričino avstralsko prijateljico in še in še, kako lepo je ljubiti vse: svojega moškega, neukročeno naravo, sladkobolečе trenutke in ne nazadnje sebe, saj je vsak sebi najboljši prijatelj, kot pravi. Skratka, pesmice Danijele Hliš so zaradi svoje neposrednosti dostopne širšemu krogu bralcev, in če bi jim bilo dano, da bi napolnile strani ženskih revij, bi to koristilo vsem, predvsem pa bralkam.

Barbara Suša

VSE POTI

Poezija

DRAGE GELT

Bilingual Collection of Poetry

DANIJELA HLIŠ
WHISPER-ŠEPETANJE

(English / Slovene)

Ob knjižnem sejmu v Cankarjevem domu je Založba M&M izdala knjigo slovenskega rojaka iz Avstralije **Ljenka Urbančiča** »Srečanja-portreti-dejanja«.

Med slovenskim tiskom v Avstraliji je zelo malo proznih del, še manj pa je takih, ki bi se ukvarjala s političnospominskimi temami. Ljenko Urbančič je v samozaložbi leta 1990 izdal knjigo »Srečanja-potreti-dejanja 1«, v Ljubljani pa smo se pri založbi M & M odločili, da izdamo tako prvi kot drugi del. Želeli smo, da bi knjiga izšla ob Slovenskem svetovnem kongresu, vendar pa je to preprečila vojna. Posebnost te knjige so opisi posameznih oseb in dogodkov v vojnem času 1941–1945, ki nam dosedaj niso bili znani. Presenetljivo za mnoge bo to, da je krog ljudi, ki so izšli iz slovenskega domobranstva, preživel številne šikane in zapostavljanja okupacijskih oblasti. Seveda knjiga ni nikakšno opravičevanje (posvečena je generalu Leonu Rupniku in pobitim slovenskim domobrancem), temveč jasno in precizno označevanje idej in karakterjev ljudi.

MARJAN HORVAT

Ljenko Urbančič

O avtorju

Ljenko Urbančič se je rodil 19. decembra 1922 v Šabcu, kjer je njegov oče služboval kot financar, pri njegovih štirih letih pa se je oče upokojil in se vrnil v rojstni kraj, Gornji Logatec. Po nekaj letih so se znova selili, tokrat v Ljubljano, kjer je Ljenko maturiral na 1. državni gimnaziji v Vegovi. Že kot študent je objavljal črtice v Naši volji, Našem rodu in kasneje v Jutru pod literarnim uredništvom Ludvika Mrzela.

Ob nemškem napadu na Jugoslavijo je bil prostovoljec, že sredi 1941 je organizaral podtalno nacionalistično skupino Petrova garda. Marca 1942 je bil zaprt v italijanskem fašističnem taborišču Gonars. Bil je član Sokola, Ljotićevega Zbora ter eden vidnejših organizatorjev Slovenskega domobranstva. Je tudi avtor prve domobranske pesmi Legionarji, domobranci . . . Domovino je zapustil 6. maja 1945, do emigracije v Avstralijo 1950, je živel in potoval po Italiji in Nemčiji.

Tudi v Avstraliji je bil Urbančič zelo aktiven, tako literarno kot politično. Bil je izdajatelj in urednik Žara, uredil je Slovenski obzornik v Avstraliji. Je član Slovenskega narodnega odbora, predsednik društva v Sydneyu, član avstralskega Slovenskega narodnega sveta. Urejeval je tudi Liberal Spectrum in Esprit de Corps. Je med vodilnimi konservativci v avstralski Liberalni stranki.

. . . »Veste, zame na svetu ni nič novega, samo kravate se menjajo. Jaz imam 125 kravat, kupujem pa vedno takšne, ki ne zastarijo. Tako je tudi z mojim mišljenjem. Vedno sem bil za kralja, domovino in Boga, čeprav nisem hodil redno v cerkev.« (Iz intervjuja za Mladino, 8. decembra 1989.)

POEZIJA

Bert Pribac

MOLITEV ZA SODNI DAN

Če me slučajno prebudiš
za sodni dan, o Gospod
prebudi me v svet,
kjer ne bo več trpljenja,
več trpljenja,
več trpljenja,
o, Gospod!

Da ne bi bil človek žalosti
še takrat, o Gospod,
da bi ne bil več
človek jeze, o Gospod-
da bi kot veter bil,
ki tolaži po sopari
poletnega dne.

In če me slučajno prebudiš
za sodni dan, o Gospod,
prebudi me v svet,
ki bo poln ljubezni
vseh vrst, o Gospod,
ljubezni vseh vrst,
o Gospod!

Zdenka Fideršek

MARIBOR

Prelepo mestece ob Dravi,
objema Pohorski greben,
obrisi hribčkov tam v daljavi,
in dobri stari, lepi Lent.

Prelep si, Maribor predragi,
najlepše rože tam cveto,
in ko zagledam te v daljavi,
postane rosno mi oko.

Oko te resda ne doseže,
a misli k tebi mi hite.
Še več me misli nate veže,
po tebi hrepeni srce.

Maribor, mesto moje rodno,
kako naj zahvalim se za vse lepo?
Za najlepša leta, za mladost čarobno,
za vse tisto, česar nikdar več ne bo?

Čeprav sem na tujem, daleč od tebe,
čeprav iščem zavetje na tujih si tleh,
v meni spomin je in misel na tebe,
najlepša si pesem, moj najljubši spev.

Bil si, ostal boš zibelka moja,
rada se vračam v tvoj topli objem.
Kjerkoli že sem, v srcu sem tvoja,
edini si balzam za moje srce.

Ivanka Škof

LASTOVICA

Poletela bom, za menoj bo ostala
vasica vetra, dežja in snega.
Podstrešek, ovit v topel spomin,
objel me bo šele na pomlad,
ko priletim iz daljne, južne dežele.

Pod menoj že zginjajo mehke doline,
valoviti griči in bele vasice,
nad modrim morjem v jate
zbirajo se vznemirjene ptice.

...pot je dolga, le močnejši vzdržijo,
prah, dež in vihar jim krila hromijo...

Vihar, prizanesi, še malo je do pristanka,
do mehke sence ob zeleni oazi,
kjer name čakajo znani obrazi.
Daj mi moč, da prispem do čistega potoka!

Je to privid?
Streha visi ob planki,
ob suhi strugi samevajo kosti ostanki.
Moj Bog! Vse do tu segla je belčeva roka!

Marcela Bole

PATRU NIKU V SLOVO

Prehitro je minil triletni čas,
ko pater Niko se poslavlja od nas.

S težkim srcem smo to novico sprejeli,
najraje bi ga med nami za vedno imeli!

Znal je družit mladino s prijaznim nasmehom,
včasih od veselja še sam je zaplesal.

Sveto pismo je razlagal z vnemo široko,
besede so segale v srca globoko.

Tak dušni pastir naj gre po svetu okrog,
zveste poslušalce mu želimo povsod.

Hvala pater Niko za vse kar ste za nas storil,
želimo vam prijetno povsod kjer boste hodil.

VRNITEV PATRA TONETA

Dobrodošel, pozdravljen, pater Tone,
hvala, da ste se vrnil med ovčice svoje.

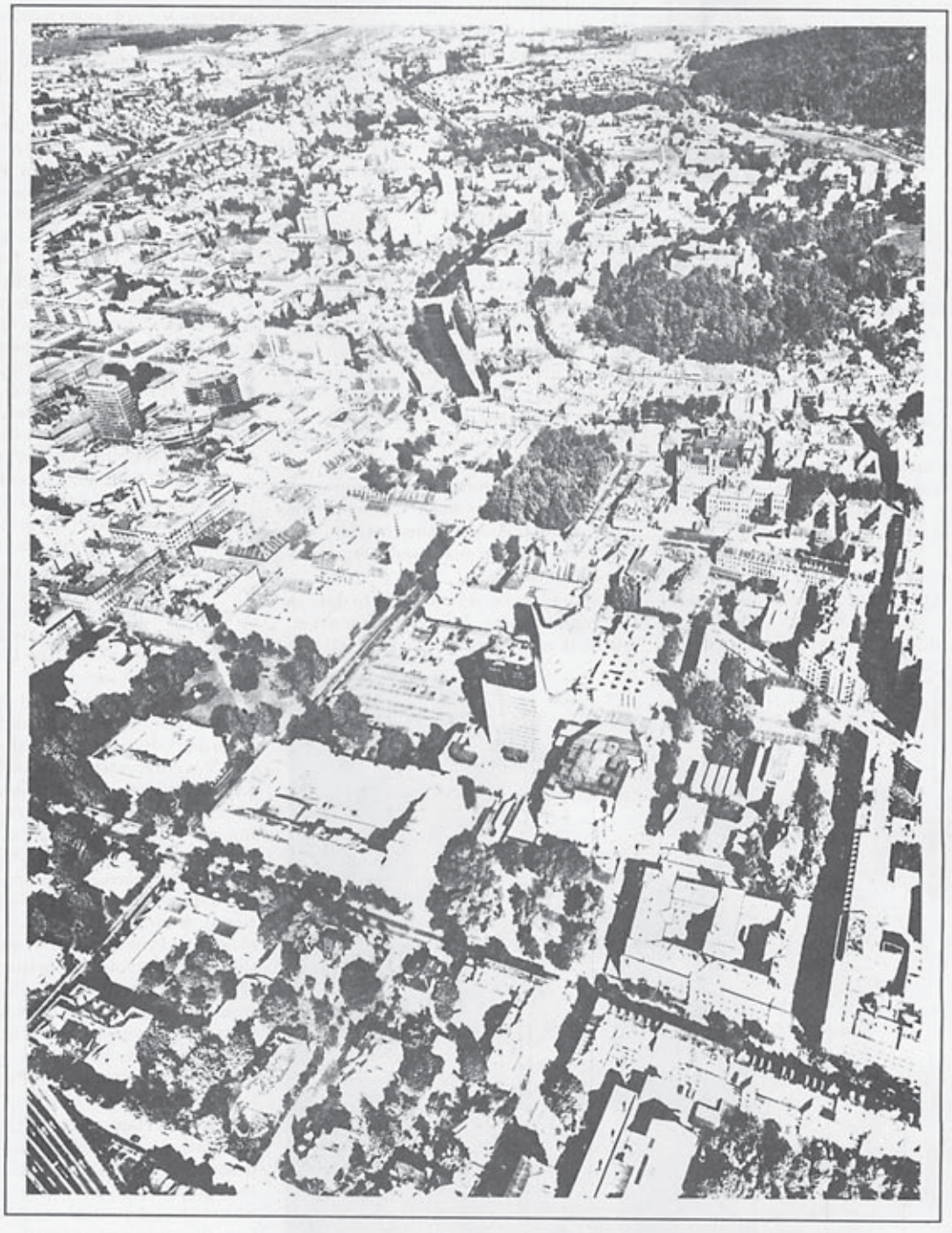
Odgovornost veliko ste nase prevzel,
z Božjo pomočjo boste uspel.

Vinograd obdržati, Bog vam daj moči,
da tudi po nevihti in toči še trta rodi.

Bo mladika pognala, na svetu bo mir,
nov menih bo prepeval in čital brevir.

Živel, dobrodošel pater Tone!
Vi ste hrana za gredice nove!

LJUBLJANA

SLOVENIAN BUSINESS REPORT

LJUBLJANA

CONGRESS CITY

Sounds nice, but is it true?

■ by **Srečo Peterlič**
Congress Centre Cankarjev dom

CANKARJEV DOM, the central cultural and congress centre of both Ljubljana and Slovenia, has hosted over 1,500 different congress events in its ten year existence. In 1990, it organized 293 congresses with over 100,000 participants, of which 38 were international ones with more than 15,000 participants. Unfortunately, there is no data on congresses, seminars, symposia and other meetings organized in faculties, institutes, hotels and various other Ljubljana locations, but we know that there are quite a few. Ljubljana, with 300,000 inhabitants, is not a big city, which is why I claim that in relation to the number of events and the size of the city, it is at the top of Europe. It would be difficult to find a similar city in Europe, which is not an internationally recognized tourist centre, with such diverse and extensive congress activities.

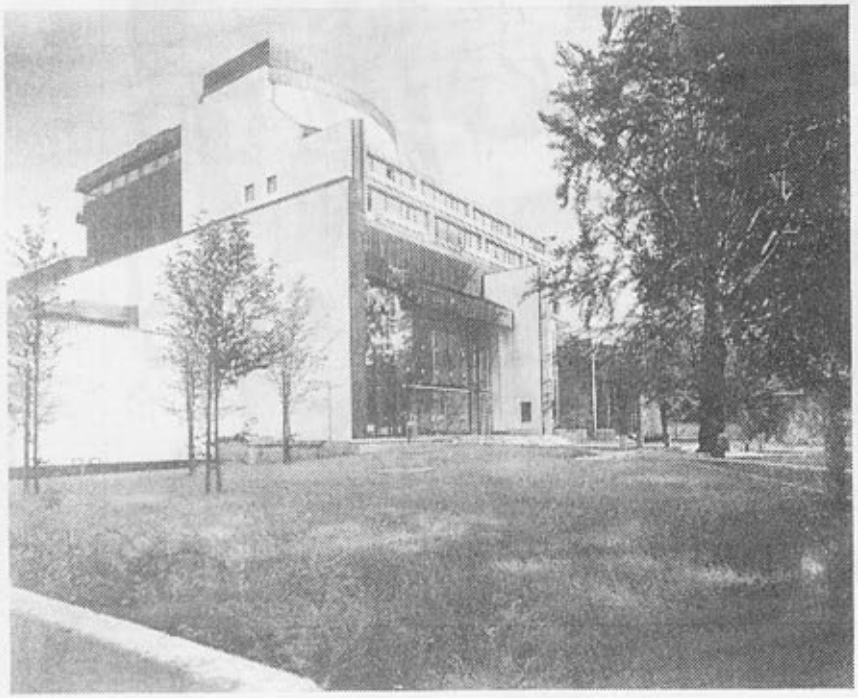
There are no fewer events this year either, although all the international congresses have been either cancelled or postponed because of the June war and because of the ongoing threat of new military aggression, as well as the vicious war being waged not far away.

What can we expect in the coming years?

Cankarjev Dom is an internationally established centre both in the field of culture and congress activities. Ljubljana, as the political, administrative, economic, university and cultural centre of independent Slovenia, can expect even greater expansion in all fields of international communication in the near future, including congress activities.

The market for international congresses is made up of three basic segments, the International Associations market, the Corporate market and the Intergovernmental market.

Ljubljana has been successful to date in the International Associations market, and most of the events organized fall into this category. If we exclude systematic market processing, the main reason is that Slovenia has exceptionally high scientific potential at its disposal. In a country of only two million inhabitants, there are more than 700 scientists and professionals who take an active part in the international associations of their profession, are internationally recognized and established and can undertake the professional organization of a congress. The basic condition for being a candidate to organise an international professional congress is the membership and reputation of the local scientist in an international organization. With the aid and cooperation of such experts, Ljubljana has in recent years hosted 2,300 participants of the Congress of the International Union of Forestry Research Organizations, 2,000 participants of the Congress of the Federation of European Biochemical Societies and 1,500 participants of the European Union of Endocrinologists. Unfortunately, this year the European Congress of Pathologists was cancelled because of the war, to which 1,500 participants had been expected. Despite the temporary unstable conditions, Ljubljana, together with these experts, is still active as a destination and we can expect ever more important meetings in the future. It is already possible to announce some important future events in Ljubljana, such as the World Congress of Industrial Design, the World Congress and Festival of Puppeteers, the Congress of the International Astronautical Federation...

Ljubljana was fairly uninteresting as a site for the Corporate market in the past. With democratization and the opening of the Slovenian economic market, as well as liberalization of legislation in the field of international trade, Slovenia is becoming an interesting market for foreign firms and corporations; so there is a need for presentations, professional commercial exhibitions, promotional and educational seminars and so on. I think that this market will be very important for the development and further expansion of congress activities in Ljubljana. There would of course be even greater possibilities if the Slovenes made a little more effort and learned how to present the potential of Slovenia and its economy to foreigners in a better light.

I could also claim that the third market, the Intergovernmental one, also has prospects. With the positive social changes, with the independence of Slovenia and its international recognition, Slovenia and its political and political/professional organizations will have

to integrate into international intergovernmental associations, to cooperate actively and also to undertake the organization of certain activities and meetings. The increase in the number of events of this kind, which have been very few in Ljubljana so far, will depend on the international activity of Slovenia and its international establishment.

Forecasts are optimistic though they are, of course, only achievable with the international political recognition of Slovenian independence, permanent peace in Slovenia and its neighbourhood, and stable political, social and economic systems.

FOR LJUBLJANA to become a congress city in the true meaning of the word, it needs regular, daily flight connections between Ljubljana airport and all major European cities and other continents and at least one more high category hotel since the existing hotel capacity, in terms of quality and volume, does not satisfy the need for larger international congresses. It appears that a Slovene Convention Bureau will soon be founded, which will ensure the coordinated promotion and provision of congresses in Slovenia, cooperate in the creation of the Slovene image and provide various professional backup.

The international links and support of the bureau and its members in all the more important international congress associations, such as International Congress and Convention Association, European Federation of Conference Towns, International Association of Congress Centres, International Association of Professional Congress Organizers, is a guarantee of high quality services and professionalism.

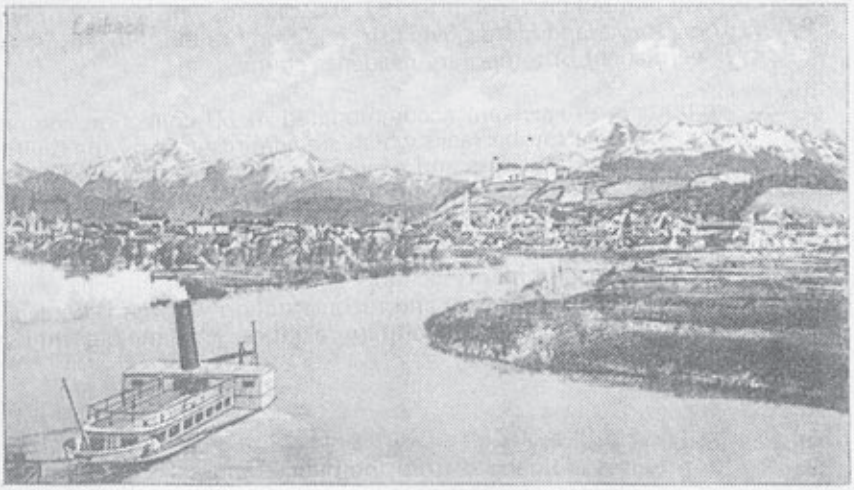
Ljubljana earned over 20 million DEM in 1990 with the aid of congress activities. Congress activities, though, are not just measured by profit. The significance of modern communications and the significance that congress activities have in this would have to be the subject of an article with a somewhat different title. ■

CANKARJEV DOM
cultural and congress centre
Prešernova 10 / 61000 Ljubljana / Slovenia
Phone: +38 61 / 168 121
Fax: +38 61 / 217 431
Telex: 32111 yu cd ldc

WHAT TO DO WHAT TO VISIT

Ljubljana castle has a special place among the more than one hundred castles of Slovenia. One of its finest features is the view it provides over Ljubljana basin and the surrounding hills; so most of the tourists who visit Ljubljana also come here.

■ by **Darja Verbič**

THE CASTLE WAS FIRST mentioned in the middle of the 12th century. Duke Bernhard Spanheim and his son Ulrich had a mint in it, but after Ulrich's death, it began to change owners. It was finally rescued in 1905 by the then municipal council, who paid 60,000 crowns for it. The mayor, Ivan Hribar, intended to have a national museum, gallery and artists' studios in it, but his plans were never realized, just as the later plans of the architect, Jože Plečnik, who thought of the castle as an Acropolis which would dominate Ljubljana. Restoration of the castle was started about twenty years ago; the renovated castle (lookout) tower is the most attractive for tourists.

What must a city have for it to be touristically interesting? Things worth seeing. Ljubljana has them. The Town Hall, or Rotovž, is one such monument which allows the claim that the city by the Ljubljanica is touristic. The Baroque town hall, of which the architect was the native born Gregor Maček, is not known today for its Gothic hall in which the people of Ljubljana saw performances by itinerant comedians as early as the 16th century, but for the fact that today it contains the seat of the town council. In front of the house stands the famous Fountain of the Carnolian Rivers, the Sava, Krka and Ljubljanica, the work of the famous Francesco Robba. The old core of Ljubljana (Laibach or Luwigana), which consists of Mestni (Town), Stari (Old) and Gornji (Upper) Squares with houses dating back to the middle ages, merging with Levstik square, is really a feature of which Ljubljana people need not be ashamed.

Classical remains have special appeal for tourists. The Roman legions of Appolinaris were quartered in Roman Ljubljana (Emona) in the first decades AD. Ljubljana archeologists have left the majority of finds where they were discovered, including the Roman wall and Jakopič garden with its remains of two insulae in Mirje, and the Christian centre of the Roman town by Erjavčeva street, as well as others. Ljubljana cathedral is one of the most important monuments here of the early Baroque period. Francesco Robba, already mentioned, carried out the sculptural work with the help of Angelo Pozzo, and the interior of the main cupola was painted by the native born Matej Langus.

REPUBLIC OF SLOVENIA
Ministry for Foreign Affairs

No: 921-21-1010/92
Date: 1. August 1992

INFORMATION ON THE REFUGEE PROBLEM IN THE REPUBLIC OF SLOVENIA

I.
To date, more than 69,000 temporary refugees have come to Slovenia of which around 3,000 are from Croatia. Altogether they represent 3.5 per cent of the population of Slovenia. More than half of them are children, around 40 % women and the remainder are for the most part older men.

The opennes and Willingness of the Slovene society to help also shows in the fact that the Republic of Slovenia last year granted citizenship to 167, 922 persons who are not of Slovene nationality, including 79,897 from Bosnia and Hercegovina. In addition, 19,000 citizens of Bosnia and Herzegovina living in Slovenia have permanent or temporary residence status.

17,500 temporary refugees are accommodated in 59 collection centers throughout Slovenia, the majority of this being former army barracks which are administered by the Civil Protection Agency, and operate with the assistance of the Red Cross and of various voluntary groups. The remainder are staying for the moment with relatives and acquaintances, who have frequently social problems of their own or are unemployed. So they are registering in even greater numbers for accommodation in centers which are already completely filled.

Some of the centers, primarily schools and college dormitories will soon have to be vacated. All centres however require some renovation and reconstruction work; it is especialy urgent to provide appropriate heating for the winter and to improve sanitary facilities, since the present conditions already endanger the health of refugees.

II.
The care for refugees is financed from the budget and aid from humanitarian organisations. Despite regular requests and agreements, international assistance is still too little and too slow in coming. In the first five months of this year, the Republic of Slovenia used arround 18 milion USD only for financing the care for refugees in the centers. Despite this, we have been unable to ensure basic standards, which is a hygienic and epidemiological thread to both, the refugees and the local population.
Slovenia has used a large portion of the state reserves and resources from the budget for refugees, so there will be an appreciable reduction in available finances for health, education, culture and other activities for its own population. The use of military facilities which were intended for economic activities, for the accommodation of refugees has also caused considerable economic damage. Accordin to the most recent budget calculation, Slovenia will need around 16 milion USD a month for the current number of refugees at the existing level.

Because of the extremely difficult situation the Slovene Parliament has adopted a special tax law, whereby citizens will contribute one day's work to the refugees. What this means when taken alongside the fact that there are 105,000 or 13 % registered unemployed in the Republic of Slovenia and that unemployment is growing and ever more people are living on the edge of existential minimum, does not need to be particularly stressed.
The influx of refugees continues and thanks are due to some other European countries which have now started to accept rather more refugees. It should however also be noted that material and financial aid to those states which carry the heaviest burden is still insufficient. Exept for aid from certain humanitarian organisations, the rich and developed countries of the world are not responding to regular appeals for help and are often even tardy in providing what has already been promised. The situation is critical and help is urgently needed in order to assure the refugees basic living conditions and human dignity.

III.
The causes and consequences of this war are so entangled and terrifying that we have reached the point when it has become imperative to aliminate the causes and not just to resolve the consequences. If we do not succed in this, the consequences of war in the Balkans can shake both, Europe and the world.
It is therefore necessary to immediately establish security zones in Bosnia and Hercegovina, under the protection of international peace keeping forces. Such zones can immediately be established in Hercegovina and in other regions which are not directly exposed to agression. Ethnic cleansing of these areas must be prevented by all means and refugees who would otherwise flood Europe could be accommodated there.

This would also meet the requirement that refugees ahould remain as close to their homes as possible. The Republic of Slovenia is prepared to help to the best of its abilities in organising board and lodging for those refugees.

In the same way, at least some protected humanitarian corridors should be established through which food and other necessities could be supplied.

An immediate considerable increase in help to the countries which carry the heaviest burden of refugees is indispensable. The Republic of Slovenia has exhausted its accomodation to provide care for the already accepted refugees in the Republic of Slovenia, but only if substantionally assisted by the international community. The assistance should be rendered in the form of taking care of individual refugee centres, as well as in the form of financial support for health and other needs in the erection of new facilities and the renovation of existing ones, as well as in other forms of humanitarian aid.

RUMOURS ABOUT DUAL CITIZENSHIP ASTRAY

PARLIAMENT OF AUSTRALIA HOUSE OF REPRESENTATIVES

TED GRACE M.P.

FEDERAL MEMBER FOR FOWLER
DEPUTY GOVERNMENT WHIP

1st Floor
203-209 Northumberland St.,
(P.O. Box 855)
LIVERPOOL, N.S.W. 2170
TEL. (02) 602 1166
FAX. (02) 601 1182

Migrants to Australia who have children with an entitlement to foreign citizenship need not be panicked by talk-back radio discussions which have suggested that these children will lose their Australian citizenship shoud they obtain a passport from the old country, according to the Chairman of the Government's Foreign Affairs, Trade and Defence Committee, said Ted Grace.

Mr. Grace was responding to inquiries he has received from constituens who have become frightened by rumours asserting that Australian law will not allow people born in Australia to hold dual nationality.

Mr.Grace said that the rumours appear to have been generated by a mis-understanding of the current law, which says that..."an Australian citizen who is 18 ye ars of age or over, who does an act or thing(eg.make an application) the sole or dominant purpose of which and the effect of which is to acquire the citizenship of a foreign country, will cease to be an Australian citizen from the date on which he/she becomes a citizen of that country".

"These people have taken the law to mean that the children, and in the cases of some countries grandchildren, of naturalised Australians cannot take up their right of holding the citizenship of their elders."

"In fact this is not necessarily the case. Many Australians are able to obtain the citizenship of their family homeland. depending on factors such as the individual family's circumstances and the procedures necessary to take up entitlement in the country involved," he said.

"In common with any law, there is no hard and fast answer which applies to every case. The important point to remember is that there is no blanket denial of entitlement to dual nationality, with each individual case needing to be looked at on its merit in relation to our immigration laws".

Mr. Grace said that Australians who have been contemplating taking up an entitlement to a foreign passport should contact the Department of Immigration for advice on their particular case.
"It is always a sensible policy to make sure everything is in order", the Member concluded.

PREDLOG NOVIH OBČIN REPUBLIKE SLOVENIJE

Imena novih občin, ki so na karti označene samo s šifro

0201 BREŽICE	3902 VELIKA NEDELJA
0206 JESENICE NA DOLENJ.	3903 TOMAŽ PRI ORMOŽU
0403 RAKEK	3904 IVANKOVCI – MIKLAVŽ
0601 DOMŽALE	3905 SREDIŠČE
0602 MENGEŠ	4202 TRNOVSKA VAS
0603 RADOMLJE	4207 VIDEM PRI PTUJU
0606 DOB – VIR	4211 DORNAVA – POLENŠAK
0607 TRZIN	4210 GORIŠNICA
0608 JEVNICA – KRESNICE	4404 KROPA
0801 GORNJA RADGONA	4405 LESCE
0903 ŠENTVID PRI STIČNI	4501 RAVNE
0905 VIDEM – DOBREPOLJE	4702 KRMELJ – ŠENTJANŽ
1001 HRASTNIK	4902 ŠMARTNO PRI SL. GRADCU
1501 KAMNIK	5004 POLSKAVA - PRAGERSKO
1503 KOMENDA	5101 SLOVENSKE KONJICE
1801 KRANJ	5102 LOČE PRI POLJČAH
1802 NAKLO	5103 ZREČE
1803 GORIČE	5201 ŠENTJUR PRI CELJU
1805 ŠENČUR	5202 SLIVNICA PRI CELJU
1808 PREDDVOR	5203 PLANINA PRI SEVNICI
1809 PREDOSLJE	5401 ŠMARJE PRI JELŠAH
1810 KRANJ – DESNI BREG	5405 ROGAŠKA SLATINA
2103 GRADIŠČE	5601 TRBOVLJE
3104 CERKVENJA	5706 VELIKI GABER
2303 ŠMARTNO PRI LITIJI	5903 ŠMARTNO OB PAKI
2401 DOL PRI LJUBLJANI	6101 ZAGORJE OB SAVI
2402 DOLSKO	6201 ŽALEC
2601 POLJE	6206 BRASLOVČE
2702 ŠMARTNO POD ŠMAR. G.	6204 ŠEMPETER
2803 DOBROVA	6205 POLZELA
2808 BREZOVICA	6208 PETROVČE
3203 ŠMARTNO PRI LITIJI	6403 LIMBUŠ
3706 RENČE	6405 SLIVNICA
3707 DORENBERK	6408 STARŠE
3801 NOVO MESTO	6410 MIKLAVŽ
3809 STRAŽA PRI N. MESTU	6504 SLADKI VRH

Avtorji: dr. Lojze Gosar,
Danijel Boldin, Aleksander Jakoš, Jože Miklič

Ljubljana, februar 1992

Teritorialne enote: Predlog novih občin - dr. Igor Vrišer

Viri: **Zavod Republike Slovenije za statistiko**
Republiška geodetska uprava

Vlada, ministri, stranke

Slovenija je natanko dve leti po prvih strankarskih volitvah dobila novo vlado, ki jo bo do oktobra ali novembra letos, ko bodo v Sloveniji nove volitve, vodil dr. Janez Drnovšek, predsednik Liberalno demokratske stranke Slovenije in bivši predsednik kolektivnega predsedstva Socialistične federativne republike Jugoslavije.

POLITIČNE STRANKE

V Sloveniji je trenutno registriranih 85 strank, od katerih jih je velika večina seveda izven parlamentarnih. Veliko teh strank danes obstaja samo še na papirju, nekatere med njimi pa sploh nimajo političnih ambicij, temveč gre za društva registrirana kot stranke(trenutno je lažje ustanoviti stranko kot društvo).

PARLAMENTARNE STRANKE

Demokratska stranka-DDS

Na svojem tretjem kongresu je razpadla Slovenska demokratična zveza, iz dela te stranke pa je nastala Demokratska stranka. Stranka svoj program gradi na spravi, razvoju demokratičnega centra v Sloveniji, sam program pa obsega odgovornost na vseh ravneh, enakopravnost državljanov, pravno državo, lastninjenje in za zeleno deželo. Zaradi močnega intelektualnega jedra, j e stranka imela v stari in novi vladi veliko ministrov.
V trenutnem parlamentu ima stranka 12 poslancev, stranka ima 2000 članov.
PREDSEDNIK: Igor Bavčar

Liberalna stranka-LS

Gre za stranko, ki je v politični prostor vstopila kot stranka obrtnikov. Od tu tudi oznaka, da gre za stranko obrtnikov, čeprav se je kasneje preimenovala v Liberalno stranko. Stranka se je največ ukvarjala z osamosvojitvijo, denacionalizacijo, privatizacijo, sedaj pa je v središče pozornosti postavila zasebno lastnino kot temelj gospodarske samostojnosti.
Stranka je imela v prejšnji vladi dva ministra, v parlamentu pa 4 poslance in trenutno 2000 članov.
PREDSEDNIK: Franc Golija

Liberalno demokratska stranka-LDS

Stranka, ki se je razvila iz nekdanje ZSMS-Zveze socialistične mladine Slovenije.
Danes gradi program na človeku, kot odgovornem in svobodnem posamezniku.
Stranka se zavzema za svobodno podjetništvo, enakopravnost vseh slojev prebivalstva. poudarja pomen človekovih pravic, necentraliziran razvoj Slovenije in nastopa proti kolektivnim ideologijam. Na spomladanskem kongresu je stranka dobila novega predsednika nekdanjega predsedstva SFR Jugoslavije. Dr. Janez Drvovšek je kasneje s konstruktivno zaupnico postal mandatar. V parlamentu ima stranka 40 poslancev, trenutno ima 14 000 članov.

PREDSEDNIK: dr. Janez Drnovšek

Slovenska demokratična zveza-Narodno demokratska stranka-SDZ-NDS

Stranka se je prav tako razvila iz nekdanje SDZ oziroma iz njenega dela. Zavzema se za evropeizacijo vseh segmentov družbe, za uravnotežen odnos med njo in posameznikom, v programu pa pomembnejšo vlogo igrata tudi narod in nacionalni interes. Zavzema se za hiter in vsestranski kulturni in znanstveni razvoj na podlagi nacionalnih programov. Stranka ima 4000 članov, v parlamen tu pa 10 poslancev.
PREDSEDNIK: Rajko Pirnat

Slovenska ljudska stranka-SLS

Stranka izvira iz Slovenske kmečke zveze in je, čeprav je zamenjala ime predvsem stranka kmetov. Ob zamenjavi imena je stranka razširila svoj aparat in program, ki temelji na narodu, tradiciji in krščanskem etosu. Stranka ima ambicije postati največja slovenska stranka, znotraj stranke pa so bile v zadnjem letu ustanovljene mnoge zveze, ki naj bi v stranko privabile ljudi.
Po spremembi imena in dopolnitvi programa je v stranko vstopilo veliko politikov iz drugih strank, odšel pa je dolgoletni predsednik Ivan Oman.
Stranka ima 33 000 članov, v parlamentu pa 37 poslancev.
PREDSEDNIK:Marjan Podobnik

Slovenski krščanski demokrati-SKD

Temeljna teza njihovega programa je, da je človek izhodišče in cilj vsakega kulturnega, političnega in gospodarskega dela, zato mora biti prvenstvo osebe merilo vsake družbene ureditve.
Stranka se zavzema za varovanje človekovih pravic in za pravičnost in solidarnost na socialnem področju. Značilnost njihovega gospodarskega programa je, da svarijo pred razprodajo Slovenije.
V stranki je 35 000 članov, v parlamentu pa ima 30 poslancev.
PREDSEDNIK: Lojze Peterle

SOCIALDEMOKRATSKA STRANKA SLOV.

SOCIALDEMOKRATSKA STRANKA SLOVENIJE-SDSS

Kot pove že ime stranke samo, je izhodišče strankinega programa socialdemokratska orientacija. Program sloni na usmeritvah zahodnonemške socialdemokracije, odreka pa se vsem atributom, ki so nekoč obremenjevali delavsko gibanje. Zavzema se za socialno državo, socialno partnerstvo in soodločanje. Stranka pristaja na tržno gospodarstvo, vendar ne liberalnega tipa.
Socialdemokratska stranka je svoj program izostrila na svojem kongresu v Mariboru, saj se je do takrat ukvarjala s splošnimi zahtevami. Predsednik stranke je predsednik nekdanjega Demosa, sedaj pa podpredsednik vlade dr. Jože Pučnik. V stranko so prišli tudi Janez Janša in Emil Milan Pintar. Stranka ima 3500 članov, v parlamentu pa 19 poslancev.

PREDSEDNIK: Dr. Jože Pučnik

Socialistična stranka Slovenije-SSS

Naslednica nekdanje frontne SZDL-Socialistične zveze delovnega ljudstva, v središče programa postavlja integralno tržno gospodarstvo, prevladujočo zasebno lastnino, strankarski pluralizem, socialno pravično družbo in sožitje med delom in kapitalom.
Predsednik stranke Viktor Žakelj je hkrati tudi podpredsednik vlade, v katero je stranka vstopila z izvolitvijo Drnovška.
Stranka ima 5000 članov in v parlamentu 11 poslancev.
PREDSEDNIK: Viktor Žakelj

Stranka socialdemokratske prenove-SDP

Gre za naslednico nekdanje zveze komunistov, ki si je za orientacijo izbrala socialdemokracijo.
Strankin program torej obsega ključne točke socialdemokratskega programa, oplemenitenega z varovanjem okolja. Stranka se veliko ukvarja tudi z organizacijo levega bloka v Sloveniji.
V parlamentu imajo 34 poslancev, v stranki je 23 000 članov.
PREDSEDNIK: Dr. Ciril Ribičič

Zeleni Slovenije-ZS

Zeleni so rezultat želje slovenskih ekologov, da bi prodrli v sfero odločanja. Zeleni se zavzemajo za uravnovešen razvoj, za ekološko osveščeno politiko razvoja družbe, poudarjajo pa upravičenost naložb v varovanje okolja in obvezno ekosistemsko presojo tako domačih kot tudi tujih naložb.

ČESTITKA

Pater VALENTIN BAZILIJ

slavi letos 50. obletnico

redovniških obljub.

Še na mnoga leta!

Uredništvo Slovenskega Pisma

Tu zeleni predvsem svarijo pred tem, da Slovenija ne bi postala smetišče razvitejših dežel.
So med tistimi tremi strankami, ki so imele ministre v prejšnji in jih imajo tudi v novi vladi. Predsednik stranke je dr. Dušan Plut, ki hkrati opravlja tudi funkcijo člana predsedstva Slovenije, v strankarski poslanski klub pa je iz SDZ prišel dr. Hubert Požarnik. V parlamentu imajo 17 poslancev, sicer pa ima stranka 3000članov.
PREDSEDNIK: Dr. Hubert Požarnik

NAJMOČNEJŠE IZVENPARLAMENTARNE STRANKE

Socialdemokratska unija-SDU

Verjetno najmočnejša izvenparlamentarna stranka. V svojih vrstah zbira tako managerje, kakor tudi nekaj znanih imen iz različnih obdobij.
Njihova usmeritev je seveda socialdemokratska, sodelujejo pa predvsem z levim delom slovenskega političnega spektra. Število članov ni javno.
PREDSEDNIK: Dr.Rastko Močnik

Slovenska nacionalna stranka-SNS

Stranka se zavzema za popolnoma samostojno in suvereno Slovenijo, ter za njen znanstveni in kulturni razvoj. Stranka se ob tem najbolj ukvarja še z vprašanji državljanstva in brezposelnosti. Nekaterim strankam predstavlja skrajno desnico, hoteli so jo tudi že prepovedati, posedovala pa naj bi celo lastne oborožene enote. Stranka nastopa tudi s sloganom SSSS-Slovenijo, standard, službe in stanovanja Slovencem. Stranka ima približno 1900 članov.
PREDSEDNIK: Zmago Jelinčič

Stranka krščanskih socialistov-SKS

Stranka je sedaj stara eno leto, v parlamentu ima enega poslanca. Program temelji na krščanski etiki, vendar je članstvo laično in se ne navezuje na cerkev. Po eni strani se navezuje na Krekovo in Kocbekovo izročilo, po drugi strani pa na sindikalno gibanje. V prihodnosti si obetajo skupni nastop s še dvemi izven parlamentarnimi strankami z Delavsko stranko in Demokratično stranko upokojencev.
Število članstva stranke je pod 500.
PREDSEDNIK: Dr.Matija Kovačič

Slovenska ustava, sprejeta 23. decembra lani, določa, da je treba v Sloveniji volitve izvesti najkasneje v enem letu po sprejemu ustave.
Prve volitve v suvereni in priznani Sloveniji pa so kljub sporazumu še naprej odprte, saj je potrebna večina glasov za sprejem volilnih zakonov tako kilava, da jo lahko blokirajo že trije ali štirje neubogljivi poslanci. Prag za vstop v parlament naj bi dosegle tiste stranke, ki bi dobile vsaj tri mandate.
/Modri IN-KDO, KJE, KAJ/

SLOVENSKO PISMO

DEMOKRATIČNO GLASILO

ZA DEMOKRATIČNE BRALCE

VLADA REPUBLIKE SLOVENIJE

SSS-Socialistična stranka Slovenije
ZS-Zeleni Slovenije
LDS-Liberalni demokrati Slovenije
SDSS-Socialdemokratska stranka Slov.
SDP-Stranka demokratične prenove (bivši komunisti)
DS-Demokratska stranka

Dr. Janez Drnovšek
Predsednik vlade
LDS

Dr. Jože Pučnik
Podpredsednik
za splošne zadeve
SDSS

Herman Rigelnik
Podpredsednik
za gospodarske zadeve
Nestrankarski

Viktor Žakelj
Podpredsednik
za družbene dejavnosti
SSS

Franc Avberšek
Minister
za energetiko
Neodvisni

Igor Bavčar
Minister
za notranje zadeve
DS

Dr. Slavko Gaber
Minister
za šolstvo in šport
LDS

Lojze Janko
Minister
za zakonodajo
Nestrankarski

Janez Janša
Minister
za obrambo
SDSS

Miha Jazbinšek
Minister za varstvo okolja
in urejanje prostora
ZS

Jože Jeraj
Minister
za trgovino
Nestrankarski

Jelko Kacin
Minister
za informiranje
DS

Dr. Davorin Kračun
Minister
za planiranje
Nestrankarski

Janez Kopač
Minister
za finance
LDS

Miha Kozinc
Minister
za pravosodje in upravo
LDS

Marjan Kranjc
Minister
za promet in zveze
SDSS

Anka Osterman
Ministrica
za borce in vojaške invalide
SDP

Jože Protner
Minister za kmetijstvo,
gozdarstvo in prehrano
LDS

Dr. Janko Prunk
Minister za Slovence po svetu
in narodnosti v Sloveniji
SDSS

Jožica Puhar
Ministrica
za delo
SDP

Dr. Dimitrij Rupel
Minister
za zunanje zadeve
DS

Janez Sirše
Minister
za turizem in gostinstvo
Nestrankarski

Dušan Šešok
Minister za industrijo
in gradbeništvo
Nestrankarski

Borut Šuklje
Minister
za kulturo
SSS

Dr. Maks Tajnikar
Minister
za malo gospodarstvo
SDP

Dr. Peter Tancig
Minister za znanost
in tehnologijo
ZS

Dr. Božidar Voljč
Minister za zdravstvo, družino
in socialno varstvo
ZS

NOVI SLOVENSKI DENAR

Slovenski tolar je bil v zadnjem mesecu ena najtrdnejših valut, saj je celo revalviral v razmerju do nemške marke, ameriškega dolarja in drugih pomembnih svetovnih denarjev. Tečaj, ki se podreja ponudbi in povpraševanju na trgu deviz, je bil tako razmeroma trden, kljub temu da znaša mesečna stopnja inflacije v zadnjih mesecih med pet in šest odstotki. Prav ta rast drobnoprodajnih cen, ki skriva v sebi prihodnje pritiske na tečaj nacionalne valute, pa je verjetno glavni vzrok, da v Sloveniji še nismo uvedli novih tolarskih bankovcev in plačujemo s starimi tolarskimi boni z likoma triglavske severne stene in knežjega kamna.

Novi slovenski denar bo sestavljalo sedem bankovcev in šest kovancev. Idejni projekt denarja sta izdelala arhitekt Miljenko Licul s sodelavcem Zvonetom Kosoveljem, podobe znamenitih Slovencev pa je narisal slikar Rudi Španzel. Na bankovcu za 1000 tolarjev bo podoba Franceta Prešerna, za 500 Jožeta Plečnika, za 200 Jakoba Gallusa, za 100 Riharda Jakopiča, za 50 Jurija Vege, za 20 Janeza Vajkarda Valvasorja in za 10 Primoža Trubarja. Kovanci bodo v apoenih po en, dva in pet tolarjev ter po 10, 20 in 50 stotinov, na njih pa bodo upodobljeni živalski motivi, kot jih je izdelal akademski kipar Janez Boljka. Bankovci bodo dobro zaščiteni pred ponarejanjem, saj bodo vanje vgrajeni standardna varnostna nitka, navidezna varovalna vlakna in vodni znak, po svoje pa jih bodo varovali tudi večbarvni offset in globinski tisk ter protilaserska in luminiscentna zaščita.

Slovenska monetarna oblast, ki jo predstavlja Banka Slovenije, je s svojimi potezami od časa monetarne osamosvojitve osmega oktobra že večkrat dokazala, da ji pri skrbi za stabilnost tolarja ne gre odrekati strokovnosti in načelnosti. Tudi glede novih tolarskih bankovcev so se odločili, da jih bodo poslali v obtok šele tedaj, ko bo mesečna inflacija znižana na raven, ki ne bo (bistveno) višja od zahtevnih zahodnih standardov. Le s tem bi dosegli, da lepi novi bankovci ne bodo postali le sveženj estetsko dobro oblikovanega, sicer pa vse manj vrednega papirja. Tudi tuji denarni izvedenci so mnenja, da sodijo tolarski bankovci z liki zaslužnih Slovencev med najlepši denar v svetu in da so po oblikovalskih merilih povsem na ravni priznano lepega nizozemskega ali pa švicarskega denarja. Guverner Banke Slovenije dr. France Arhar v šali pravi, »da denar ni ženska, zato o njegovi lepoti ne bi govoril. Za denar je najbolj važno, da je dober, če pa je še lep povrhu, pa je še toliko bolje.«

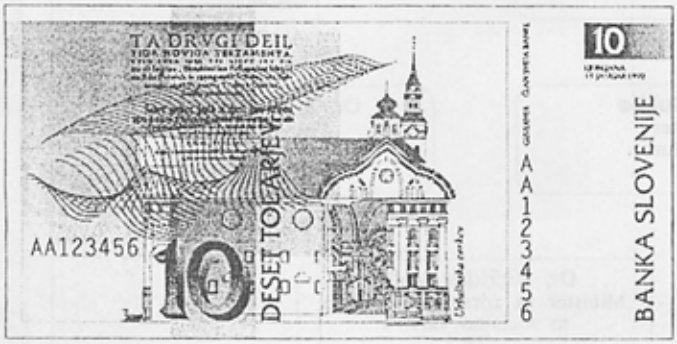
Za zdaj je tudi še vprašanje, kakšno bo menjalno razmerje med zdajšnjimi tolarskimi boni in novimi bankovci, monetarni strokovnjaki pa se bodo verjetno odločili, da bo razmerje 1:1 ali pa 1:10. Kdaj bo prišlo do zamenjave denarja, je za zdaj še težko napovedati, verjetno pa bo to jeseni ali pa konec leta. Tudi predstavniki centralnobančnih oblasti o tem še ne vedo povedati nič konkretnega. Pomembno je namreč, da se dosežejo take finančne in monetarne razmere, ki bodo omogočale dober, trden denar.

Miha Jenko

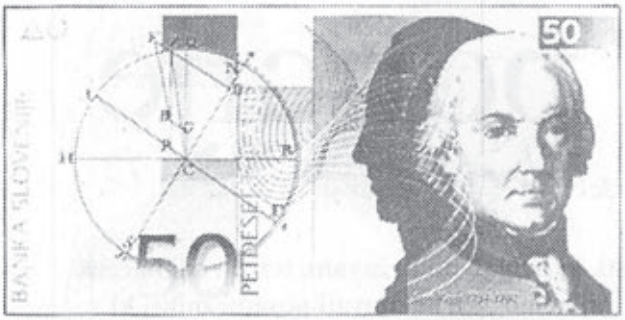

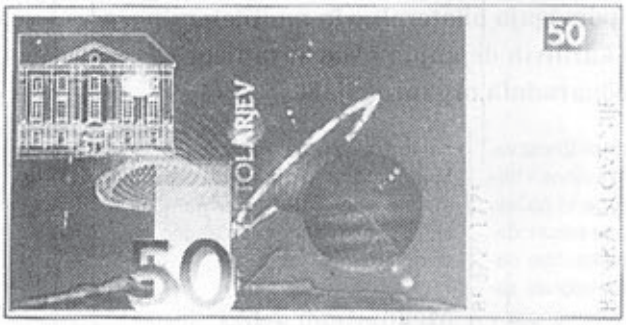

REPUBLIKA SLOVENIJA
50
1991
PETDESET STOTAK

REPUBLIKA SLOVENIJA
2
1991
DVA TOLARJA

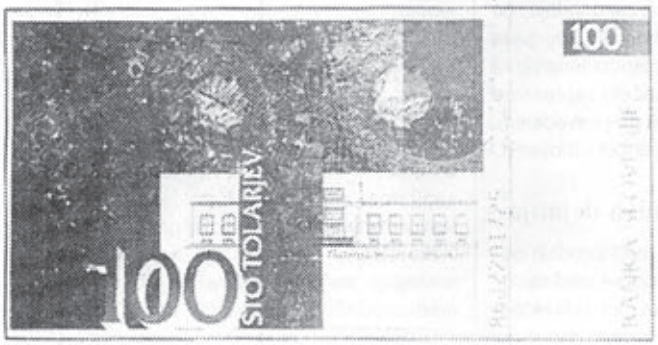

REPUBLIKA SLOVENIJA
1
1991
STO TOLAR

REPUBLIKA SLOVENIJA
5
1991
PET TOLARJEV

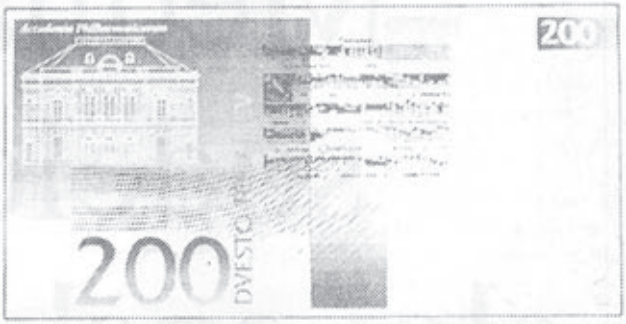

50
BANKA SLOVENIJE
50
PETDESET

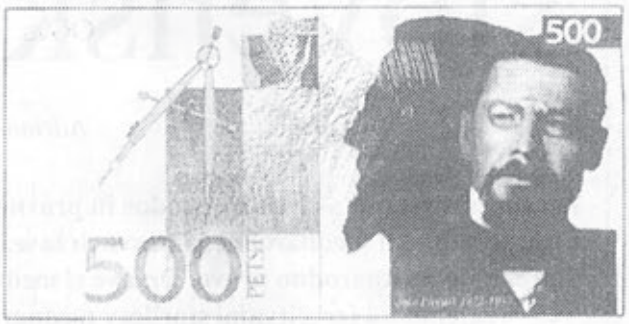

50
50
TOLARJEV
BANKA SLOVENIJE

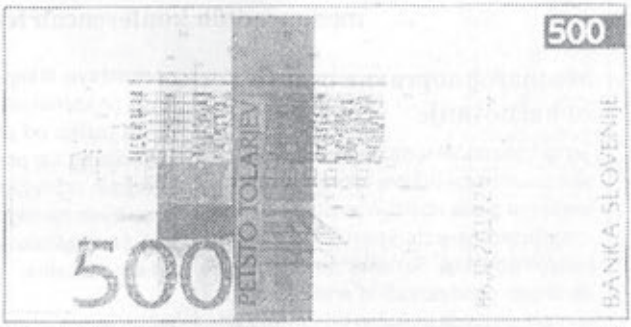

100
BANKA SLOVENIJE
100

100
100
STO TOLARJEV

200
BANKA SLOVENIJE
200
DVESTO

200
200
DVESTO

500
500
PETST

500
500
PETSTO TOLARJEV
BANKA SLOVENIJE

1000
BANKA SLOVENIJE
1000
TISOČ TOLARJEV

1000
1000
TISOČ TO

INTERPOL

Mednarodno sodelovanje slovenske policije

Adriana Dvoršak

Zaradi suverenosti ali vrhovne sodne in pravne oblasti, ki pripadata državam, ter zaradi načela, da so subjekti mednarodnega prava države, je skoraj nemogoče kaznovati posameznike, ki prekršijo mednarodno pravo. Države si med seboj pomagajo bilateralno in multilateralno, z vzajemnimi izročitvami storilcev mednarodnih kaznivih dejanj in s sodelovanjem na mednarodnih konferencah ter v mednarodnih organizacijah.

Mednarodnopravne osnove za kaznovanje

Teritorialno načelo omogoča, da se kazenska zakonodaja države uporablja za vsakogar (ne glede na državljanstvo), ki je na ozemlju te države storil po njeni zakonodaji kaznivo dejanje. To načelo temelji na suverenosti, neodvisnosti in enakosti držav, uporabljajo pa ga izključno v državah z anglosaksonskim pravom. To, po svoje kruto načelo, ki omogoča sojenje storilcu, čeprav so mu v tujini za isto dejanje že sodili, nekateri opravičujejo z idejo samozaščite države.

Realno ali varstveno načelo

omogoča uporabo nacionalnega kazenskega zakona za kazniva dejanja, storjena izven države, ki napadajo interese te države. Priznano je v mednarodnem pravu in skoraj vseh kazenskih zakonodajah. V skladu z njim je mogoče storilca kaznivega dejanja dvakrat kaznovati.

Aktivno personalitetno ali nacionalno načelo

Po domačem kazenskem pravu se kaznuje domači državljan za dejanja, ki jih je storil v tujini. To načelo je izpeljano iz suverenosti države, ki ima pravico in dolžnost varovati (in kaznovati) svoje državljane v tujini. Za razliko od prvih dveh je to načelo subsidiarno, kar pomeni, da se zakonodaja države državljana, ki stori kaznivo dejanje izven njenega ozemlja, uporabi samo, če kazensko-pravna intervencija v tujini ni zadostna.

Pasivno personalitetno načelo

Tujcu je mogoče soditi za kaznivo dejanje, storjeno v tujini, ki je škodilo domačemu državljanu. To načelo v kazenskih zakonodajah ni splošno sprejeto.

Univerzalno načelo

Vsaka država lahko podvrže svoji represivni oblasti storilce kaznivih dejanj, ki jih vsebuje njena kazenska zakonodaja, ne glede na to, kje je bilo storjeno, kdo ga je storil, ali je bil storilec v tujini kaznovan in ali je kazen prestal. To načelo represivne oblasti države je dodatek prej navedenim. Najbrž ga bodo uporabljali tudi v Sloveniji.

Mednarodna kazniva dejanja

Protipravna ravnanja v mednarodnih odnosih nasprotujejo predpisom mednarodnega prava, ki posameznim subjektom nalaga ali prepoveduje neko vedenje. Mednarodna protipravna ravnanja so mednarodni delikti, mednarodni terorizem, piratstvo in mednarodno hudodelstvo.

Mednarodni delikt

Kršitev mednarodnih obveznosti, npr. z mednarodnimi pogodbami določenih obveznosti, je mednarodni delikt. Stori ga lahko ena država proti drugi, en mednarodni subjekt proti drugemu in zaradi njega nastane drugemu mednarodnemu subjektu škoda. Deliktna odgovornost države obsega storitve ali opustitve, povezane s suverenostjo. Država odgovarja za kršitve, ki so jih storili posameznik ali skupine, če so nastale zaradi pomanjkljivega pravnega reda in nepazljivosti odgovornih organov.

Mednarodni terorizem

so grožnje z uporabo sile ali njena uporaba, ki presegajo meje ene države in ki jih izvajajo skupine ali posamezniki, da bi dosegli določene politične posledice. Sestavni del te definicije je političnost, ki jo je težko izločiti, ko gre za kazniva dejanja, ki presegajo meje ene države. Predvsem v mednarodnih organizacijah se skušajo

političnosti izogniti. Generalno skupščino OZN je 1979. leta 35 držav pozvalo, naj se zavzame za učinkovito mednarodno sodelovanje pri preprečevanju terorizma. Predlagale so sklepanje posebnih sporazumov ali vključevanje novih vsebin v ustrezne meddržavne sporazume. Pri tem so upoštevale predvsem potrebo po izročanju nosilcev terorističnih dejanj, njihovemu pregonu in kaznovanju.

Piratstvo

Pirat je zasebnik na ladji ali letalu, ki zadržuje plen in krati osebno svobodo drugim posameznikom v zasebno korist. V zadnjem času se pojavlja nov pojem - državno piratstvo, ker države z unilateralnimi zakoni enostransko posegajo izven meja svojih pristojnosti, ko izkoriščajo naravna bogastva morskega dna in podzemlja.

Sodelovanje držav pri izročanju storilcev

Mednarodno sodišče v Nürnbergu je razglasilo načelo, da je posameznik subjekt mednarodnega kaznivega dejanja in s tem mednarodnega prava, in odločilo, da ne gre le za dejanja države, za katera bi osebno odgovarjal tisti, ki jih je storil in bi ga ščitila suverenost. To je osnova za izročanje posameznikov, ki so storili mednarodno kaznivo dejanje.

V notranji kriminaliteti je izročitev vsakdanja praksa pri sodelovanju med državami, kar izhaja iz vrste bilateralnih konvencij. Slovenija je nekatere izmed njih za posebne primer sklenila. Gre za izročitev posameznika neki državi, da bi mu sodila za kaznivo dejanje ali da bi prestal v njej izrečeno kazen. Natančneje je opredeljena kot postopek, ko država, od katere se zahteva izročitev, sprejme zahtevo in izroči posameznika, ki se je na njenem ozemlju, zahtevajoči državi in ji s tem dovoli, da posamezniku sodi ali izvrši že izrečeno sodbo.
Izročitev ima omejitve: v primeru političnega kaznivega dejanja do izročitve ne pride; po kontinentalnem pravu lahko država odkloni izročitev domačega državljana; osebi je mogoče soditi le za dejanje, zaradi katerega je bila izročena. V načrtu kodeksa OZN (1954) so navedene pravice, ki prav tako omejujejo izročitev, jamčijo pa jih mednarodne konvencije o človekovih pravicah in pogodbe, ki vsebujejo določila o izročitvi. Komisija za mednarodno pravo pri OZN je končala načrt že omenjenega kodeksa, v katerem je opredelila položaj posameznika v mednarodnem pravu in definirala mednarodna hudodelstva.

Vse to so bolj ali manj klasične metode meddržavnega sodelovanja na področju boja proti mednarodnim kaznivim dejanjem; ne odpravljajo pomanjkljivosti pri pregonu, niti ne preprečujejo večkratnega kaznovanja. Razvile so se nove oblike mednarodne pravne pomoči, ki delno nadomeščajo, delno pa dopolnjujejo izročitev.

V Evropi in Sloveniji veljavne konvencije

Če vzamemo pod drobnogled Evropo, opazimo na tem področju izredno živahno sodelovanje. Razlogi zanj izvirajo iz posebnosti odnosov znotraj ES in svobodnega gibanja oseb na področju držav članic. Dolžnosti držav glede izročitve vsebuje Evropski dogovor o izročitvi (1950), sklenjen pa je bil tudi Evropski dogovor o pravni pomoči (1959), ki določa neomejeno pravno pomoč med državami podpisnicami pogodbe. Vendar ga Slovenija ni podpisala. Sprejeta je bila evropska konvencija o izročitvi preganjanih (1972), deklaracija o terorizmu, ki so jo sprejele članice ES (1976), iste države pa so 1977. tudi realizirale pobudo o evropskem sodnem prostoru, pripravljena je bila evropska konvencija o preprečevanju terorizma (1977).

Načelno v Sloveniji spoštujemo pravila vseh konvencij. Konvencije Sveta Evrope so odprte - k njim lahko pristopijo vse države, ne glede na to, ali so njegove članice ali ne. Konvencije, ki jih je podpisala Jugoslavija, veljajo, dokler ne bo sestavljen in ratificiran seznam pogodb, katerih podpisnica je Jugoslavija in ki so relevantne za Slovenijo. Gospod Borut Mahnič, ki se na ministrstvu za zunanje zadeve ukvarja z multilateralnimi poodbami, nam je povedal, da ni bila podpisana še nobena nova pogodba, ki bi se nanašala na mednarodno sodelovanje slovenske policije.

Dr. Darko Maver, direktor uprave kriminalistične službe na ministrstvu za notranje zadeve, pa nam je povedal, da so sklenili dvostranske dogovore o sodelovanju s Švico in z Avstrijo in da so 55 državam poslali dopis, s katerim so želeli navezati bilateralne stike med nacionalnimi policijami. Do zdaj so dobili 12 pozitivnih odgovorov, pričakujejo jih še več. Udeležujejo se tudi sestankov operativne narave, ki jih organizirajo različne mednarodne organizacije na evropski ravni.
Ministrstva za notranje zadeve in ministrstva za pravosodje držav članic ES so se namreč že na konferenci (1976) strinjala, da si bodo članice izmenjavale informacije o terorističnih dejanjih, si v konkretnih primerih pomagale, izmenjavale tehnične izkušnje, policijske uslužbence ter izboljšale policijsko izobraževanje.

Reakcije

Boj proti mednarodnemu kriminalu je postal intenziven, mednaroden zato, ker je ima sam pojav mednarodne razsežnosti - obstaja celo t. i. Teroristična internacionala, ki deluje v šestih državah (v Italiji, Nemčiji, Franciji, Belgiji, Španiji in na Portugalskem).
To je med drugim povzročilo tudi povečano dejavnost na pravnem področju: ostrejše kazni za mednarodna protipravna dejanja, razširitve pooblastil policije in varnostnih služb, spremembe zakona o mejni policiji, zaostritev kazenskega postopka in možnost izključitve obrambe, poostritev zakonov o orožju in uvajanje novih prekrškov.
Posebni odziv na mednarodna kazniva dejanja je ideja o sodelovanju med državami ES. V okviru svojih pooblastil so notranji in pravosodni ministri držav ES ustanovili (1976) posebne delovne skupine, imenovane Trevi, po vodnjaku v Rimu, kjer so se prvič sestale. Trevi sodelujejo s Skupino iz Berna, katere člani so šefi zahodnoevropskih varnostnih služb in z Dunajskim klubom, v katerem so notranji ministri Francije, Avstrije, Švice, Italije in Nemčije. Razen belgijskega so to torej vsi ministri držav, v katerih deluje Teroristična internacionala.
Delovanje takih združenj v glavnem ni znano, v vsaki državi so ustanovili urad za izmenjavo informacij, skupine Trevi pa neformalno sodelujejo z Interpolom. Nekatere skupine so svoje delo končale, drugim so mandat podaljšali. Slovenija neformalno sodeluje s Pompidoujevo skupino, ki se ukvarja s problematiko drog.

Mit tajnost

Do sedaj so bile zahteve po natančnih informacijah o delu Trevijev, ki so jih zahtevali prizadeti posamezniki, zavrnjene. Nad njihovim delom ni parlamentarnega nadzora, dejavnosti v zvezi z evropskim sodnim prostorom so potekale v okviru političnega sodelovanja med državami ES, ki je izven parlamentarnega političnega nadzora. Obžalovanja vredno, saj gre za zadeve, ki se dotikajo človekovih pravic.

Doslej največja obveščevalna opeacija v Zahodni Evropi proti terorizmu se je začela 1986, ko so policije in varnostne službe začele pripravljati seznam najnevarnejših skrajnežev, ki je na koncu je obsegal dosjeje več kot 200 ljudi iz 40 različnih skupin znotraj ES.
Celoten sistem je nastal, da bi preprečil

pojav, ki ga tisti, ki se z njim ukvarjajo (OZN in Evropski svet), niti niso opredelili.

Pojavi, s katerimi se bodo ukvarjali na oddelku za mednarodno sodelovanje pri slovenskem notranjem ministrstvu, so iskanje obsojenih oseb, oseb na begu in drugih oseb, za katerimi je mednarodna policija razpisala tiralico; izmenjava informacij ter iskanje uporabnih in umetniških predmetov večje vrednosti. S policijami drugih držav bodo sodelovali na področjih, na katerih je po mednarodnih konvencijah sodelovanje obvezno: droge, ponarejanje denarja, trgovina z belim blagom.

Čeprav je bilo tovrstno sodelovanje slovenske policije že utečena praksa, se pojavljajo nekateri problemi zaradi formalne organiziranosti. Slovenska policija lahko s pomočjo ministrstva za zunanje zadeve vzpostavi dvostranski dogovor o sodelovanju s konkretno nacionalno, npr. nemško, policijo, ne more pa se še vključiti v mrežo Interpolovih sekretariatov, je povedal g. Mitja Klavora, namestnik direktorja uprave kriminalistične službe. Dvostransko sodelovanje ni povzročalo nobenih problemov; samo Srbija se na ponudbe o sodelovanju tri mesece ni odzvala.

Sodelovanje v Interpolu

Delovanje mednarodne organizacije kriminalistične policije (Interpol) je opravičeno in omogočeno z dejstvom, da preprečuje tudi navadna kriminalna ravnanja, ki presegajo nacionalne meje. Ne gre le za preprečevanje mednarodnih protipravnih dejanj.
Kot smo izvedeli od dr. Darka Maverja, ki je tudi docent za kriminaliteto na pravni fakulteti, je predsednik vlade poslal prošnjo za sodelovanje Slovenije z Interpolom, ki jo bodo junija 1992 na izvršnem komiteju te mednarodne organizacije tudi formalno obravnavali. Pričakujejo, da bo Slovenija sprejeta, do takrat pa bodo sodelovali neformalno. Vlada je že sklenila, da bo naloge Centralnega nacionalnega biroja, ki ga ima Interpol v vsaki državi članici, prevzela uprava kriminalistične službe. Kolegij notranjega ministrstva je potrdil osnovanje oddelka za mednarodno sodelovanje, prav zdaj urejujejo stvari materialno-finančne narave.

V Sloveniji spoštujemo načelo tajnosti osebnih podatkov, kar je za državljane držav članic Interpola izredno pomemben podatek. Vsaj v evropskih državah veljajo stroga določila glede javnosti in tajnosti osebnih podatkov. Zanimivo je tudi določilo 3. člena statuta Inrterpola, ki potrjuje prepoved pregona zaradi političnega prepričanja: "Organizaciji je strogo prepovedana kakršnakoli aktivnost ali intervencija v vprašanjih in primerih, ki imajo politično, versko ali rasno ozadje." V Luxemburgu so (1984) sprejeli razlago tega člena, ki nekoliko relativizira problem, ali ima neko mednarodno kaznivo dejanje politični pomen in "kaj potegne tehtnico na eno stran: čisti kriminal ali politična motivacija".

Učinkovitost v boju proti mednarodnim kaznivim dejanjem

Pomanjkljivosti v klasičnem sodelovanju držav na področju mednarodnih protipravnih kaznivih dejanj so nastale, ker večina evropskih držav lastnih državljanov ne želi izročiti drugim državam. Tega tudi niso dolžne storiti, po drugi strani pa ne kaznujejo storilcev, ki so storili kazniva dejanja proti tuji državi. Nekatere države izročijo lastne državljane v primeru recipročnosti, vzajemnosti v izročanju. V nasprotju s to pomanjkljivostjo obstaja nevarnost dvojnega pregona zaradi aktivnega personalitetnega načela.

Vseh obtožb ni mogoče prijaviti sodnim oblastem neke države, če je ozemlje, na katerem je bilo dejanje storjeno, neznano ali je bil izrečen ugovor suverenosti tega ozemlja. Hipotetičen primer bi bila prijava vojnih zločincev, ki so bili aktivni na ozemljih sedaj priznanih držav, v času storjenih dejanj pa so bile v eni državi z vrhovno sodno oblastjo - Jugoslaviji. S takimi primeri naj bi se ukvarjalo meddržavno sodišče v Haagu ali pa bi jih reševali s pomočjo konvencij. *IN*

POŠILJANJE PAKETOV V SLOVENIJO

Domače in tuje fizične osebe lahko prosto prejemajo iz tujine ali pošiljajo v tujino predmete za osebne potrebe in potrebe družinskih članov, predmete za njihovo gospodinjstvo v količinah, ki niso namenjene preprodaji (čl. 118 zakona o ZT poslovanju). Paketi, ki prihajajo po pošti, so oproščeni plačila carine do vrednosti 30 USD (cca 50 DEM). V primeru, če je vrednost pošiljke večja kot 30 USD, plačamo carino in davek od celotne vrednosti pošiljke. Skupne uvozne dajatve (carina in davek) znašajo od 01. 04. 1992 49,4 % od vrednosti pošiljke.

Če pošiljamo nova oblačila, določimo vrednost po fakturi ali pa jo ocenimo s pomočjo raznih katalogov.

Rabljena oblačila so ocenjena z vrednostjo 5 DEM za kg, tako je pošiljka z 10 kg rabljenih oblačil oproščena plačila uvoznih dajatev, če pa je pošiljka težja od 10 kg, za vrednost pošiljke obračunamo 5 DEM od kg za vse kilograme s tem, da odštejemo teža embalaže.

Rodna gruda

V Sloveniji živijo pripadniki 23 narodov

Poleg 1.727,018 Slovencev, koliko jih je bilo na dan popisa prebivalstva Slovenije (31. marec 1991) so na ta dan v Sloveniji stalno bivali še pripadniki 23 narodov, je ugotovil osrednji državni zavod za statistiko na podlagi dokončnih rezultatov popisa. Neslovencev je bilo 238.968 prebivalcev ali nekaj več kot 12 % celotnega prebivalstva Slovenije.

Med pripadniki drugih narodov, ki stalno živijo v Sloveniji, so najštevilčnejši Hrvati (54.212), sledijo jim Srbi (47.911), Muslimani (26.842), Madžari (8503), Italijani (3064) itn.
Največ Hrvatov je v Mariboru (5282) ter v ljubljanskih in obmorskih občinah, Srbov pa v občini Ljubljana Moste-Polje (5899) ter v drugih ljubljanskih občinah, v Mariboru in na Gorenjskem. Za Avstrijce se je opredelilo 199, za Nemce pa 546 prebivalcev Slovenije.

Več kot 70 % prebivalstva Slovenije je rimskokatoliške verske izpovedi, 2.5 % je pravoslavne, medtem ko se je za ateiste opredelilo nekaj manj kot 5 %. Prav toliko jih ni želelo odgovoriti na vprašanje, kateri veroizpovedi pripadajo.

Eno stanovanje na tri prebivalce

V Sloveniji je bilo v lanskem popisu prebivalstva, gospodinjstev, stanovanj in kmečkih gospodarstev 684.139 stanovanj, je ugotovil osrednji državni zavod za statistko na podlagi končnih rezultatov popisa. Ta stanovanja so imela več kot 46 milijonov kvadratnih metrov skupne stanovanjske površine. V stanovanju živijo povprečno trije prebivalci, na prebivalca pa pride 23 kvadratnih metrov stanovanjske površine.

Največ stanovanj (53.924) je imela občina Maribor. Sledijo ji ljubljanske občine Šiška (30.455), Vič-Rudnik (29.059) in Moste-Polje (25.278 stanovanj). Najmanjše število stanovanj je imela koroška občina Dravograd, in sicer samo 2566.
Najvišjo stanovanjsko površino je imela občina Maribor (3.390.704 km2), sledijo ljubljanske občine Vič-Rudnik (2.001 643 km2), Šiška (1.967.063 km2) in Moste-Polje (1.530.641 km2).

V Sloveniji je bilo ob koncu lanskega marca zapuščenih 7521 stanovanj, katerih skupna površina je bila večja kot 42.000 kvadratnih metrov.

Slovenija
Moja dežela

LIMBUŠ PRI MARIBORU-
V šesdesetih letih, ko dopustovanje ob morju še ni bilo tako v modi, pa tudi privoščili so si ga lahko le posamezniki, se je veliko mariborskih delovnih kolektivov odločilo za gradnjo športnih in rekreacijskih objektov-čolnarne na obrežju Drave. Največ takšnih objektov je zraslo na obeh bregovih Drave od Mariborskega otoka do Brestanice in Limbuškega nabrežja. Z leti so začele čolnarne životariti, sedaj pa se stavri ponovno obračajo, ljudje ostajajo doma in vse več se jih odloča za kopališča, čolnarne in druge rekreacijske centre.
Tako se je Limbuš pričel pripravljati za turistično ponudbo: turistom lahko razen obale Drave ponudi še ogled zgodovinskih znamenitosti, od cerkve sv. Jakoba, posameznih zgodovinskih zgradb, do gradišča Keltov in Ilirov, rimskih gomil ter grobišč.
V ta namen so že izdali zloženko z naslovom Turistične infor macije Limbuš 1992/93 v slovenskem jeziku, za promocijo svojega kraja v tujini pa si bodo prizadevali izdati gradivo v tujih jezikih.
.....

LEPŠA LJUBLJANA

Če se zvečer sprehodiš po Ljubljani lahko danes v tem mestu opaziš velike spremembe: Stolnica in grad sta čudovito osvetljena, fasade obnovljene, obnovljeno Plečnikovo tromostovje, ceste pometene, Mestni in Stari trg razsvetljena, mladina sedi ob mizah pred lokali, se pogovarja, smeje, uživa. Kot da si nekje v Benetkah...stari del mesta kar vrvi od življenja. Parki in zelenice vzbujajo pozornost popotnikov. Ljubljana je da nes takšna kakršne ne pomnimo zadnjih 50 let, tako opisuje Ljubljano v Slovencu Anton Dolenc.
.....

PRAZNIK JURJOVŠKE FARE

Videm ob Ščavnici-Domače turistično društvo, Aktiv kmečkih žena in Slovenska ljudska stranka so pripravili prvi Kmečki praznik jurjevske fare. Na trgu so pripravili kulturni program, najbolj zanimiva pa je bila predstavitev kmečkih del, ki so jih opravljali naše babice in dedje. Sama opravila in hudomušnost nastopajočih so spravila obiskovalce v smeh in dobro voljo.
.....

RADOVLJICA

V Radovljici so 3. julija v Linhartovem hramu odprli razstavo Radovljica skozi čas. Pripravili so razstavo starih razglednic in starih fotografij od leta 1900 do danes. V hodniku hrama pa so razstavljali stare reklame, grbe, himne in kot posebnost strip-poster, sestavljen iz originalnih Valvasorjevih slik, posebej za to priložnost.
.....

IDRIJA

Ob odprtju stalne muzejske razstave-v Idriji zapirajo rudnik živega srebra za rudarstvo, odpirajo pa ga za študij in turizem. Odprli so tudi razstavo stalne zbirke Pet stoletij rudnika živega srebra in mesta Idrije. Po obsegu proizvodnje je bila Idrija drugi pridelovalec edine tekoče kovine na svetu, za španskim Almadenom.Idrijski rudarji so v 500 letih proizvedli 110.000 ton živega srebra. Po ocenah naj bi ga ostalo v idrijskem podzemlju 16.000 ton, morda desetina vseh svetovnih zalog. Srebro pa iz ekoloških razlogov-vsaj v doglednem času-nima možnosti za gospodarnostno pridobivanje.
.....

BOVEC

Le malo krajev je na Slovenskem, ki se lahko pohvalijo s tako starimi dokumenti, kot jih ima Bovec. Gre za papeško listino, v kateri je Celestin III. leta 1192 omenil bovško cerkev z njenimi podružnicami. Ob letošnjem 800-tem jubileju so krajani Bovca pripravili bogat kulturni program.
.....

MURSKA SOBOTA

Grad v mestnem parku dobiva novo podobo. Počasi a vztrajno potekajo dela pri obnovi tega edinstvenega kulturno-zgodovinskega objekta.
.....

LENDAVA

Lendava slovi po najstarejši tiskarski tradiciji na Slovenskem. Lendavski grad je v pisnih virih prvič omenjen leta 1278(star je že častitljivih sedemsto let), je v zadnjem času dobil novo streho, obnovljeno je grajsko obzidje in grajska klet, v kateri ima shranjeno vino družbeni sektor lendavskega vinogradništva. Sicer imajo v gradu Lendavčani galerijo in gostinski objekt. Prvo knjigo so v lendavski tiskarni natisnili že leta 1573.
.....

VINICA V BELI KRAJINI

V Vinici se predstavlja prva biološka turistična kmetija, ki jo obdeluje družina Erdelje. Na kmetiji nudijo vso hrano, ki jo pridelajo sami, gosti pa lahko tudi sami sodelujejo pri vseh kmečkih opravilih.
.....

RADENCI

V župniji Sv.Ciril in Metoda v Radencih že drugo leto izdajajo svoje glasilo,ki se imenuje Izviri. Tamkajšnji župnik redno seznanja svoje vernike o dejavnostih, ki bodo potekale v fari.
.....

LEDINE

Ledine ležijo v okrilju Grintavca in na stičišču Koroške, Kranjske in Štajerske. Koča na Ledinah letos praznuje svojo petnajstletnico delovanja in dvajsetletnico začetka gradnje. Pripravili so kulturni program, ljubljanski metropolit in nadškof Alojzij Šuštar pa je blagoslovil planinski dom.
.....

CELJE

Republiški proračun bo letos namenil 155 milijonov tolarjev za gradnjo novega viadukta v Tremerjah na cesti Celje-Laško ter 35 milijonov tolarjev za obnovo ceste od Višnje vasi do Dobrne.
.....

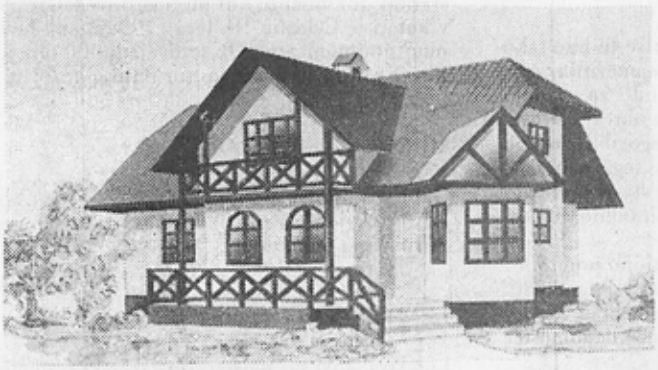
CERKNICA

Z uvedbo južne meje s Hrvaško so v tem kraju nastopili novi problemi. Gre namreč za intenzivno sekanje gozdov v obmejnem območju, kjer si hrvaška stran lasti sporno ozemlje.
.....

Hotel Krn ima v prenovljenem hotelu sobe najvišje kakovosti, gostje pa kakovostno kuhinjo. Uredili so vrt, spremenili zunanjost hotela, slaščičarno in gostinske prostore.

RAZGLEDNICE IZ SLOVENIJE

NOTRANJOST ČLOVEKU ZUNANJOST OKOLJU

HIŠE JELOVICA '92

Stiški grb

Sv. Florijan — freska na kmečki hiši v Stari Fužini na Gorenjskem.

Obisk v samostanu Stična

Cistercijanski samostan v Stični, ustanova največjega kulturno-zgodovinskega pomena in spomenik nulte kategorije.

Okrasne lesene »švisli« (Cerkovci v Prekmurju) Foto: D. Pediček

SLOVENIJA V SLIKI IN BESEDI

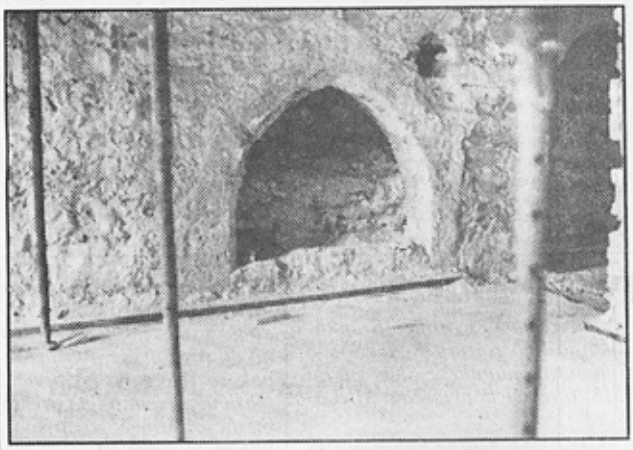
Situla v New Yorku, pa tudi v Ljubljani

Palača OZN v New Yorku ni samo mogočna zbirka pisarn in sestankovalnic, temveč tudi svojevrsten muzej. V navadi je namreč, da tja vsaka sprejeta država prinese doto, to je posebno lep, dragocen in zanimiv umetniški predmet, ki priča o njeni identiteti. Slovenska trojka, ki je poletela v Ameriko, je odnesla s sabo vedro. Prazno, a zelo lepo in dragoceno, znano kot vaška situla. Gre seveda za kopijo, menda malo premalo »postarano«, ker se je vse dogajalo v naglici, a vendarle imenitno. Tista prava situla prestaja svoje dneve v temi in suhoti trezorja v ljubljanskem Narodnem muzeju, toda to sredo, 27. maja, bo od poldneva do večera na ogled javnosti. V počastitev našega vstopa v OZN in v poživitev prvega muzejskega sejma. Kdo in kaj je ta »ajmar«? Petsto let pred Kristusom jo je iz brona izdelal neznani kovinar in na njej v tolčeni tehniki predstavil tri pasove dogajanj: obhod na konjih, sprevod jezdecev in bojnih voz, žrtvovanje, knežji banket in končno bojno igro. Poznavalci pravijo, da gre za vrhunsko delo situlske umetnosti in evropske prazgodovine. Do leta 1883 je situla ležala pod zemljo, v železnodobni gomili v Vačah. Fotografija prikazuje značilnega konjenika.

Ribnica

Pred leti je ribniška občina le namenila nekaj denarja za najnujnejša dela pri popravilih ortneškega gradu, ki ga je dobesedno načel zob časa. Takrat so obnovili streho na objektu, ki je bil svoj čas, ko med Ljubljano in Ribnico še ni bilo asfalta, nadvse zanimiva izletniško–turistična točka, kamor so prihajali denimo redno obiskovalci iz Istre. Okolica gradu je zaraščena, tako da je objekt komaj opazen, čeprav je le kakšnih sto metrov oddaljen od glavne ceste. M. Gl.

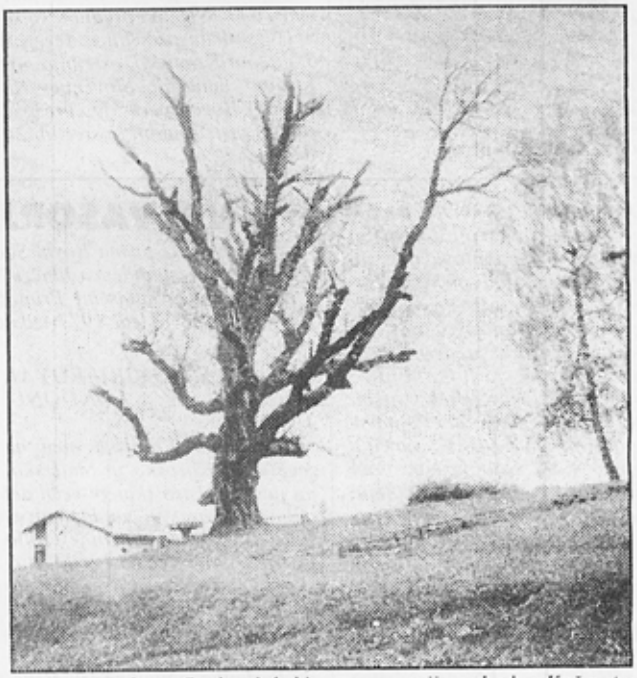

Arheološka najdba

Med prenovo Dolsheinove hiše, so delavci Zidgrada pod plastmi ometa kasnejših prezidav odkrili zidno nišo in okno (?), ki ima značilno obliko šiljastega loka, po čemer strokovnjaki sklepajo, da gre za ostanke iz gotike, kar predstavlja edinstven primer na Notranjskem. Dela v tem prostoru so začasno ustavili, strokovnjaki pa se bodo odločili, kako najdbo zavarovati.

Tekst in foto: Rafael Marn

Najdebelejši slovenski oreh

Kočevska Reka — Oreh orjak, ki ponosno stoji na vhodu v Kočevsko Reko, je svojevrstni zaščitni simbol tega kraja. Biologi so izračunali, da je glede na specifičnost dokaj ostre klime in nadmorske višine največji in najdebelejši oreh na Slovenskem.

Zato je prevzel skrb zanj in ga zaščitil Zavod za varstvo naravne in kulturne dediščine. *Tekst in foto: Milan Glavonjic*

Grad Bogenšperk v Valvasorjevem času

Hiše slavnih mož

BOGENŠPERK VABI

Janez Vajkard Valvasor ni bil slovenskega rodu, vendar je eden najslavnejših mož, kar se jih je rodilo v naši deželi. Njegovo najimenitnejše delo, Slava vojvodine Kranjske, je napisana v nemškem jeziku. To je nekakšna enciklopedija Slovenije, kaj podobnega bi v drugih deželah (pred 300 leti) težko našli. Obsega kar 3532 strani velikega formata, zraven je 24 slikovnih prilog, med besedilom pa še 528 ilustracij. »Bistveno pa je,« je zapisal dr. Branko Reisp, danes najpomembnejši raziskovalec Valvasorja, »da je v tem delu, čeprav po svojem konceptu omejenem na kranjsko deželo, zbral toliko gradiva za spoznavanje življenja in zgodovine Slovencev, da je koristil celotnemu slovenskemu narodu vse od tedaj, ko se je ta začel oblikovati v zavestno narodno skupnost. Čeprav po rodu ni bil Slovenec, ga lahko zaradi takšnih zaslug štejemo med slovenske kulturne delavce in s tem v prenesenem smislu med pomembne Slovence.«

Ta kranjski polihistor (historiograf, geograf, etnograf, topograf, kartograf, naravoslovec in tehnik), zbiratelj, risar in založnik, ob tem pa še vojak in poveljnik, je kazal izredno ljubezen do domovine, hkrati pa je bil povezan z evropskim prostorom. Valvasor je sodil med evropsko intelektualno elito svojega časa. V Londonu so prvi pravilno presodili in ovrednotili njegovo delo, ko jim je natančno opisal delovanje skrivnostnega Cerkniškega jezera. Leta 1687 so ga sprejeli za člana Royal Society, kjer so delovali Papin, Halley in Newton, iz avstrijskih dežel pa so bili poleg Valvasorja le še trije člani.

Janez Vajkard Valvasor

Razvejena založniška dejavnost, raziskovanja in potovanja, nakupi knjig in urejanje tiskarne so Valvasorja finančno uničili. Bogati baron, lastnik treh gradov, je moral najprej prodati knjižnico z več tisoč zvezki in grafično zbirko, nato pa še grad Bogenšperk in hišo v Ljubljani. Umrl je kot revež leta 1693 v Krškem.

KOD IN KAM

Valvasor se je rodil v Ljubljani leta 1641. Njegovi predniki so se v 16. stoletju preselili iz severne Italije na Kranjsko, osrednjo pokrajino današnje Slovenije. Na gradu Bogenšperk je preživel najbolj ustvarjalnih in srečnih 20 let (1672-1692).

Bogenšperk je bil zgrajen okrog leta 1520, Valvasor pa ga je kupil leta 1672. Danes lepo obnovljeni grad leži vstran od glavnih cest, vendar ga ne bo težko najti. Iz Ljubljane se peljemo na vzhod po zasavski cesti do Litije, tam pa bomo poiskali kažipote za Trebnje, Radohovo vas in Bogenšperk. Ko bomo zavili v desno z zasavske ceste, bomo pripeljali v Šmartno, malo naprej od cerkve bomo ob ozki cesti našli kažipota Trebnje in Bogenšperk. Od Litije do gradu je približno 6 km asfaltirane ceste, od Ljubljane pa vsega 42 km. Z južne strani pa najdete na Bogenšperk tako, da z glavne ceste Ljubljana – Novo mesto zavijete na sever pri odcepu Radohova vas, ob kažipotih Litija in Bogenšperk pa boste do gradu imeli še 11 km asfaltirane ceste.

V gradu je lepo urejena restavracija (telefon 061 881-296), ki je odprta od 10. ure naprej (razen ponedeljka). Gostinci vam bodo povedali, kje je gospa Lojzka Možina, ki po gradu vodi skupine obiskovalcev. Lahko jo poiščete tudi sami, če je gostilna zaprta. Na levi strani parkirišča pred gradom je tablica, ki usmerja k njenemu domovanju; tam pozvonite tako, da potegnete za obešeno podkev.

V gradu je najlepši tisti prostor, kjer je bila nekdaj Valvasorjeva knjižnica, zdaj pa je to poročna dvorana. Na ogled je tudi Valvasorjeva delovna soba in grafična delavnica.

V grajskih prostorih je še geodetska zbirka slovenskega Tehniškega muzeja, etnografska zbirka Vraževerje na Slovenskem, videti je tudi rekonstruirane narodne noše po upodobitvah iz Valvasorjeve knjige Slava vojvodine Kranjske.

France Posavec

Mašina Slovenija

VALVASORJEVO PISANJE

Odlomek iz pisma Royal Society povzemamo iz knjige Branka Reispa Korespondenca Janeza Vajkarda Valvasorja z Royal Society (prevod iz latinščine Primož Simoniti), odlomke iz Slave pa iz knjige, ki jo je leta 1977 izdala MK (prevod iz nemščine Mirko Rupel).

(IZ PISMA TAJNIKU ROYAL SOCIETY V LONDONU, 1686)

Jaz pravim brez hvale: sem prvi vedoželjnež v svoji domovini, tudi sem 14 let popotoval ne le po Evropi, ampak tudi po Afriki samo iz vedoželjnosti. Prosim milosti, vaše gospostvo naj mi oprosti, ker sem si predrznil pisati kot neznanec, in ponižno prosim, naj predloži Kraljevi družbi, če bi hoteli poznati kake resnične in gotove znamenitosti iz temelja, denimo Cerkniško jezero, bom opisal čuda z vsemi okoliščinami in podal svojo sodbo o vseh operacijah obenem z risbo; in prav tako o vseh drugih zanimivostih in čudih. Ponižno tudi prosim, če bi mi lahko milostna Kraljeva družba izkazala to veliko milost, da bi sprejela tudi mene za najmanjšega, tako rekoč nevrednega člana, da bi se smel veseliti tega slavnega naslova, hvaležen bom vekomaj.

Vojvodina Kranjska meji na severu na Koroško in Štajersko, na jugu na Istro (katere večji del vključuje vase) in na Flanaticus sinus (ki se sicer imenuje Golfo Carnero), namreč na Istrski, Ilirski in Liburnijski morski zaliv; tu sega tudi do Dalmacije in Liburnije. Na vzhodu se dotika Hrvatske in Slovenske marke, na zahodu Furlanije in majhne črte Beneškega zaliva ali Jadranskega morja.

Ljudje so delavni, to hvalo zaslužijo tako ženske kakor moški. Njih vztrajnost, ki se ne plaši ne mraza ne vročine, vzdrži oboje pa še različne nadloge povrh. V snegu in najhujši zimi hodijo včasih bosi po deželi, ne zaradi revščine, ampak ker prezirajo mraz; njih trda vzgoja jim rabi za olajšavo, a nepomehkužena navada namesto čevljev in nogavic.

Kranjska je pravo pozorišče mnogih drugih redkosti in znamenitosti, ki jih je možno najti v eni sami deželi, in sicer takih, ki utegnejo radovednemu bralcu vzbuditi dvojno občudovanje: prvič, ker se v eni sami deželi najdejo takšne, da skoraj presegajo verjetnost, in drugič, ker so tako dolgo ostale neznane svetu in še nikoli niso prišle pod pero, ampak so šele z našim prvič dane v branje; o tem bo na pristojnem mestu obširneje govorjeno, kakor mi je lastno izkustvo razodelo, ker sem povsod po vsej deželi sam prehodil vse hribe in doline, po vsem kar najbolj natanko izpraševal, nato še sam vse pregledal in prerisal ter naposled dal napraviti bakroreze.

Človek bi se čudil in komaj verjel, da pošilja Kranjska vsako leto toliko vojakov pod zastavo in se tako iznebi obilice ljudstva. Kdor pa pozna številnost prebivalstva, se ne bo čudil; zakaj dežela ima ljudstva na pretek in povsod, na najvišjem, najbolj strmem in čisto kamnitem gorovju je vse naseljeno, da, celo na Kra-

su, kjer vidiš samo golo kamenje, nadomeščajo povsod človeška bivališča pomanjkanje rastlin, tako da vzklije in zraste tu več otrok kot sadežev. To je nedvomno božja previdnost poleg drugih vzrokov zategadelj tako uredila, ker ima ta dežela dednega sovražnika krščanstva za soseda, saj prideš ponekod s Kranjskega na Turško v treh urah. Zato tudi je treba na Kranjskem oskrbovati mnogo obmejnih trdnjav zoper tega silnega poglavitnega sovraga.

Jedi in hrane ima Ljubljana kakor druge nemške dežele. Jedila dobiš za majhen denar. Če hoče dninar porabiti groš, ki ima dvajset beličev, ima hrano za en dan; z delom enega dne pa zasluži štiri do pet grošev. Bogataš se razveseljuje tudi s slaščicami; zlasti je veliko italijanskih poslastic. Tu lahko uživaš dvojno poletno sadje, kar je v drugih deželah nenavadno. Ker mejijo namreč Notranjska, Kras, Vipava in Istra ob Italijo ter uživajo isto dobro sonce ko ta dežela, dozoreva tu sadje prej ko na Gorenjskem in okoli Ljubljane.

Kakor se po pravici vse krščanstvo radosti številnih in prevažnih zmag in je Bogu hvaležno, tako ima dežela Kranjska še posebej veliko vzrokov, da se veseli, ker ji bo – kakor je upati – v prihodnje prihranjeno presilno breme mnogih težav in stroškov. Koliko nevarnosti in škode je pretrpela od barbarskih roparjev, ki jim je bila doslej prav pri žrelu, in koliko strašnih stroškov je morala potrošiti za zavarovanje pred njimi, za vzdrževanje številnega vojaštva in za vojne prispevke, se komaj da povedati.

(SLAVA VOJVODINE KRANJSKE, 1689)

Iz naše kulturnozgodovinske dediščine

PLANINA PRI SEVNICI

Obiskali smo še en slovenski kraj, ki je svojo zgodovinsko vlogo že davno odigral. Planina, ne moremo reči ne mesto ne vas, je nekdanji trg in še dandanes bi se mu to ime najbolje podalo. Na žalost pri nas že nekaj desetletij trgov ne poznamo več, menimo pa, da si bo treba izmisliti nekakšno ime za naselja, kakršno je Planina.

Trg je nekako izgubljen sredi hribovitega Kozjanskega, ki se ga izogibajo tudi glavne prometnice; v nasprotju z davnimi časi, ko so Rimljani pogosto potovali skozi te kraje. Prav verjetno je, da zemlja skriva marsikateri ostanek teh svetovnih popotnikov in osvajalcev.

Pozneje, v srednjem veku, so ljudje kljub mnogim nevšečnostim, kot so kuga, Turki in trdo življenje, vztrajali na svoji zemlji in danes je Planina kraj, kjer obiskovalec naleti na kup zanimivosti. Česar ni videti, povedo ljudje. Ti so v vsakem trenutku pripravljeni razkazati krajevne znamenitosti, ki jih popestrijo še s kakšno pripovedko.

Osrednja (in najatraktivnejša) znamenitost je seveda grad na robu odsekane skalne pečine. Nekdaj mogočen, neosvojljiv, danes razvalina, a vendar mikavna. Že vse od nastanka sredi 11. stoletja ga spremljajo številne legende. Po ljudski pripovedi so ga zgradili ajdi, ki so prebivali v gozdovih Bohorja:

»Prvi velikan je na visoki beli skali posadil grad kakor krono, katere robovi, grajski stolpi in streha, so se v soncu lesketali kakor sami biserI, medtem ko je drugi postavil belo cerkvico (sv. Križ) na široki zeleni hrbet gore onstran doline. Pri svojem delu sta ajda uporabljala le eno samo veliko kladivo; ako ga zidar na gradu ni več potreboval, ga je vrgel čez dolino na goro sv. Križa in je meril tako dobro, da je orodje vsakokrat padlo tik graditelja cerkvice na tla in tam obležalo. Enako je napravil ajd pri sv. Križu in tako se je zgodilo, da sta planinski grad in cerkvica sv. Križa zidana z enim kladivom.«

Zgodbica se danes zdi smešna, a vendar ohranja nekaj skrivnostnosti o resničnem nastanku gradu. Pisani viri ga sicer omenjajo že leta 1190, a to gotovo ni pravi datum njegovega rojstva. Skala, na kateri stoji, verjetno tudi prej ni samevala, o čemer pa, žal, ni trdnih dokazov. Vsekakor pa so vitezi Planinski tu preživljali vsaj varne, če že ne srečne trenutke življenja. Kot upravljalcem fevda krške škofije pa jim je bilo usojeno kratko vladanje. Že leta 1251 so izumrli, za njimi pa so zagospodarili Ostrovrharji, od leta 1345 do 1456 pa celjski grofje, nato Mosconi, Protaziji in drugi. V vseh teh letih se je seveda grad spreminjal, dobival nove oblike in modernejšo obrambo. Prvotna romanska zasnova se je počasi umaknila gotiki, ta pa je izginila po renesančnih predelavah.

Po sedmih stoletjih obstoja pa je bilo gradu usojeno, da vstopi v zgodovino kot razvalina. Vzrok za propad se tokrat za spremembo nekoliko razlikuje od običajnih; zadnji lastnik, grof Bloome, ga je v prejšnjem stoletju opustil in mu celo snel streho, da bi se izognil plačevanju davkov!

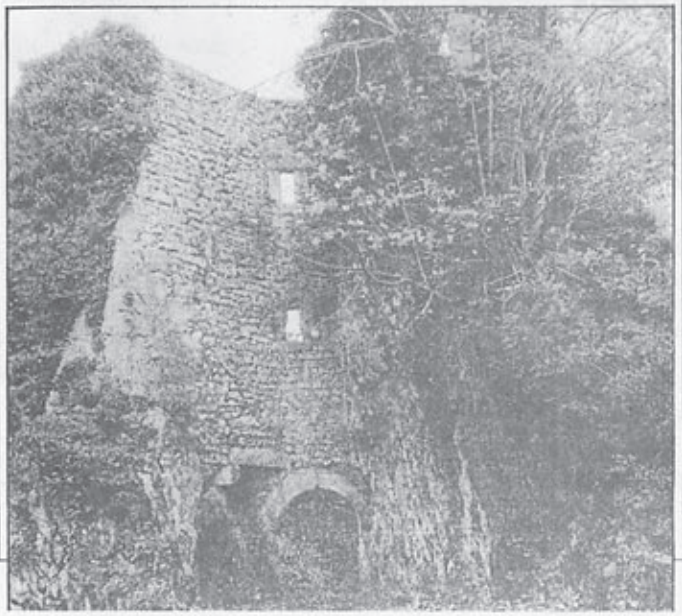
Zapuščeno skalovje pa, kljub temu, da gradu skoraj ni več, še vedno daje značilno podobo trgu Planina. In krajani, zbrani v Turističnem društvu, se trudijo za ohranitev vsega, kar je povezano z njihovo zgodovino in z razvojem kraja.

Posebej je obeležena letnica 1635, ko so kmečke množice grad opustošile. Po tem dogodku sta gospoda in z njo trg začela izgubljati nekdanji ugled, ki so ga še nekoč poudarjale tudi znane plemiške rodbine. Tako je poleg zgodbe o nastanku »najpopularnejša« tista o turški lipi, prastarem drevesu blizu grajskih razvalin. Turki so namreč leta 1494 pridrli do Planine, opustošili trg, ob grajskih zidovih pa so si polomili zobe. Med obleganjem le-tega je turški poveljnik s svojimi vezirji stal nedaleč od gradu in se z njimi posvetoval o naskoku na čvrsto trdnjavo, tedaj pa je topovska krogla z gradu vrgla poveljnika ob tla. Vsi so se razbežali, šele ponoči pa so se vrnili in pokopali žrtev na kraju, kjer je padel in umrl, na svežo gomilo pa so posadili mlado lipo – ter odrinili domov. Lipa še vedno stoji, v stoletjih je zrasla v mogočno drevo in se še dandanes imenuje »turška lipa«.

Hudomušni domačini pa radi pripovedujejo tudi zgodbe o roparju Guzeju, narodnem junaku, ki je v drugi polovici prejšnjega stoletja sivil lase tedanjim orožnikom. Kmečki sin, ki je pobegnil od vojakov, je vznemirjal vso planinsko pokrajino. Kolovratil je po gozdovih in po vaseh ter se ustavljal povsod, kjer so živeli bogataši. Jemal je tam, kjer so imeli – in nosil tja, kjer je vladala revščina. Ni čudno, da so minila leta, preden so ga oblasti ukrotile. Bogataši so si oddahnili, ropar Guzej pa še dandanes živi v spominih ljudi planinskega okraja.

Sicer pa, zgodbic še ni konec. Ljudje pripovedujejo, da je hrib sv. Križa znotraj votel in da je v njem veliko jezero, ki služi velikemu zmaju kot prebivališče. Če bo kdaj planil na svetlo, bo uničil svet... In ne pozabimo vseh skritih zakladov, ki burijo domišljijo. Eden je pri gradu, drugi, sodček z zlatim denarjem, pri cerkvici sv. Križa. Ko bo kakšen srečnež kopal dovolj globoko in ga našel, bo trg Planina spet zacvetel. Dotlej pa vsakomur velja vabilo: pridite in se prepričajte o vseh vidnih in nevidnih skrivnostih tega koščka hribovitega Kozjanskega. Pa nikar ne pozabite vprašati domačinov. Oni vedo še veliko več.

Prednja stena z vhodom je naslonjena na visoko skalo in je razmeroma dobro ohranjena

Besedilo k sliki:
Vojko Zakrajšek

PLEČNIKOVE NAGRADE 1992

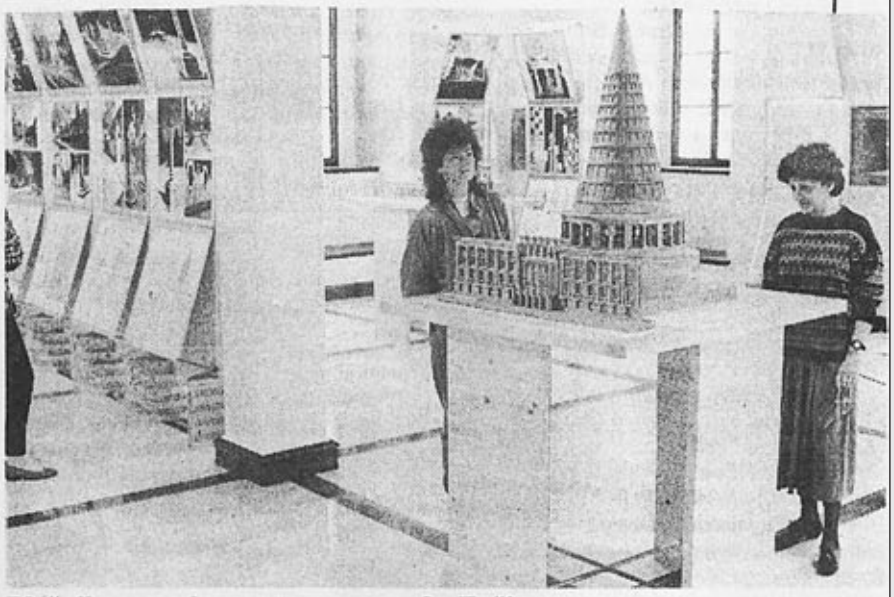
Prenavljanje mesta mrtvih

Tomaž Brate

Največje nagrade, namenjene arhitekturni stroki logično nosijo ime po najpomembnejšem in najbolj znanem slovenskem arhitektu. Vsako leto jih podeljuje Plečnikov sklad, institucija, sestavljena iz predstavnikov strokovnega in političnega življenja. Letošnja priznanja (Plečnikove medalje) so bile uglašene na različne teme prenove: za skoraj konzervatorski pristop prenove stavbnega kompleksa v starem jedru Ljubljane jo je prejel arhitekt Milan Mihelič (ki se je medalji iz moralnih razlogov odpovedal); za temo arhitekturnega posega pri vstavljanju nove vsebine v historično zgradbo (Muzej novejše zgodovine Slovencev v poznobaročnem ljubljanskem dvorcu) se je žirija odločila podeliti Plečnikovo medaljo arhitektu Juriju Kobetu; ureditev osrednjega trga obmorskega mesta Piran, delo Borisa Podrecce, pa v kontekstu nagrajenih prenov predstavlja delo, ki v merilu mesta ustvarja nove relacije med historičnim in današnjim.

Plečnikovo priznanje sta dobila Marjan Eiletz, slovenski arhitekt iz Argentine, za ohranjanje in posredovanje slovenske arhitekturne misli v tujem okolju in Vlasto Kopač, nekdanji Plečnikov sodelavec, za obnovo Plečnikovih Žal, ki spadajo v svetovni vrh oblikovanja pokopališke arhitekture.

Plečnikova stalna razstava v gradu Fužine

LJUBLJANA, 20. maja – Pred šestimi leti je pariški Kulturni center Georges Pompidou ob sodelovanju Arhitekturnega muzeja v Ljubljani, Republike Slovenije mesta Ljubljane pripravil veliko razstavo arhitekta Jožeta Plečnika v Parizu. Razstava je takrat obiskala še vrsto drugih evropskih središč ter New York in Washington. Kulturni center Georges Pompidou je odstopil svoj delež pri razstavi Ljubljani s pogojem, da zbirki zagotovi stalno postavitev. Ljubljana je našla prostor v Kislovem gradu Fužine, ki so ga v zadnjih letih začeli temeljito obnavljati (za zdaj je obnovljen le njegov levi trakt, preostali del pa še čaka na nadaljevanje obnovitvenih del).

KULTURA

Slovenska kultura v Argentini

Kot smo že poročali, se je v začetku julija odvijala velika manifestacija **Teden slovenske kulture v Buenos Airesu**, ambasadorji naše kulture pa so bili pisatelji, pesniki, glasbeniki: Drago Jančar, Alojz Rebula, Aleš Debeljak, Jure Potokar, Zora Tavčar, Klemen Ramovš, Andrej Misson, Tomaž Rauch, Karlo Ahačič, Roman Ravnič in dr. Andrej Capuder (bivši minister za kulturo in prevajalec južnoameriške literature, ki je tudi aktivno oblikoval stike med Slovenijo in diasporo). V otvoritev se je neposredno prek satelita s svojim nagovorom vključil tudi slovenski minister za kulturo Borut Šuklje. Odmevi po vrnitvi govorijo o več kot velikem zanimanju in vtisih. To je bila prva tovrstna predstavitev slovenske kulture v Argentini in veliki kulturni center San Martin v Buenos Airesu je bi pogosto premajhen za številno publiko. Seveda je bil Teden slovenske kulture v Buenos Airesu poleg glasbenih, literarnih, likovnih in folklornih predstavitev tudi uspelo srečanje argentinskih in slovenskih kulturnikov ter politikov. Slovensko delegacijo je sprejel minister za kulturo Jose Castineira de Dios, slovenski predstavniki so se srečali tudi z znanim Nobelovim nagrajencem za mir Adolfom Perezom Esquivelom in pisateljem Ernestom Sabatom, navezali stike z minstrstvom za izobraževanje, številnimi kulturnimi centri, društvom argentinskih pisateljev, obiskali slovenske klube v Buenos Airesu itd. Po letih prepovedanih stikov in zamolčane kulture v diaspori so torej nove generacije in nova demokracija v slovenski politiki dosegle, da sta matica in slovenska skupnost v Argentini končno vzpostavili neposreden dialog. Pozitivni odmevi tega obiska zato veljajo za temelj povsem novih stikov.

Slovenska beseda v angleški kulturi

Slovesnko društvo za Ameriške študije Filozofske fakultete v Ljubljani in Slovenska izseljenska matica sta 30.6.in 1.7. priredila dvodnevni mednarodni simpozij z naslovom Slovenska beseda v angleškem kulturnem prostoru. Udeležili so se ga anglisti, prevajalci, profesorji in izvedenci, ki se ukvarjajo s pisano besedo slovenskih ustvarjalcev in prevodno literaturo. Pripotovali so iz Amerike, Avstrali je, Francije, Kanade in od drugod. Prisotne so pozdravili Jerneja Petrič, predsednica Slovenskega društva za ameriške študije, Mirko Jurak, predsednik Slovenske izseljenske matice in prorektor Univerze v Ljubljani, Eugene Santoro, direktor Ameriškega centra v Ljubljani in Anton Janko, prodekan Filozofske fakultete.

Med ustvarjalci slovenskega rodu, ki žive na tujem, zavzemajo svoje pomembno mesto rojaki v Avstraliji. Med njimi sta izdala v matični domovini svoji pesniški zbirki Jože Žohar (Aurora Australis,MK 1990, prva pesniška zbirka avstralskega ustvarjalca, izdana po drugi svetovni vojni v Sloveniji) in Bert Pribac(Prozorni ljudje, MK 1991). Izrazito nadarjenost v avstralskem prostoru dokazujeta še pesnik Peter Košak, ki je izdal dve deli v samozaložbi in pesnica Danijela Hliš, ki je leta 1991 izdala angleško slovensko pesniško zbirko z naslovom Whisper(Šepetanje).

Marjan Peršič je spregovoril o prihodnosti slovenske besede v Avstraliji in predvsem o prozni knjigi Ivana Kobala Men Who Built The Snowy, 1982, o pretresljivo realistični izpovedi slovenskih izseljencev, pionirjev, garačev, graditeljev nove Avstralije.
/Ivan Cimerman-skrajšani povzetek/

Za izseljence kaj več kot polko in klobase!

Slovenska izseljenska matica je sprejela programska izhodišča – Skrb za Slovence na Balkanu

LJUBLJANA, 16. julija – Na redni seji izvršilnega odbora Slovenske izseljenske matice, so sprejeli teze za programska izhodišča dela v prihodnjem obdobju.

Delovanje SIM kot ustanove je določeno s statutom, nove teze naj bi v okviru matice in drugih ustanov, ki se ukvarjajo z vprašanjem izseljenstva, uveljavile vsebinsko namesto formalnega sodelovanja. Prvi tovrsten korak bi bilo preimenovanje komisije Svetovnega slovenskega kongresa pri skupščini RS v komisijo za Slovence po svetu. S tem naj bi zagotovili nadstrankarsko delovanje skupščinske komisije. Drugi korak je sprejetje zakona o Slovenski izseljenski matici oziroma zakona o delih slovenske narodnosti in osebah slovenske pripadnosti v tujini.

● IO SIM se distancira od izjave ministra za Slovence po svetu dr. Janka Prunka v Sobotni prilogi 6. junija, ker Matici statut narekuje sodelovanje z vsemi Slovenci, ne glede na vzrok in čas njihove izselitve in politično prepričanje. Prav tako pa različni politični pogledi ministra in argentinskih Slovencev ne bi smeli biti razlog, da ministrove pozdravne brzojavke niso prebrali na Tednu slovenske kulture v Buenos Airesu.

KUL TURA

Dr. Zmaga Kumer

DR. ZMAGA KUMER -HERDERJEVA NAGRAJENKA

Znana raziskovalka slovenskih ljudskih pesmi in glasbe dr. Zmaga Kumer je polnih štirideset let delala v Folklornem inštitutu (danes sekcija za glasbeno narodopisje ISNC ZRC SAZU). Po diplomi iz slavistike (1948) in po diplomi na Glasbeni akademiji(1952) je leta 1955 doktorirala s tezo Slovenske priredbe srednjeveške božične pesmi Puer natus in Betlehem. V svojem delu se nagrajenka posveča predvsem vsebinskem in oblikovnim značilnostim slovenskih pripovednih pesmi in raziskuje slovensko ljudsko glasbo. Veliko je objavljala tudi v tujih znanstvenih revijah in si pridobila mednarodni ugled. Evropska strokovna javnost ji je za njeno delo na Dunaju podelila Herderjevo nagrado.

NAJ(BOLJ) VROČE TEME

POLOŽAJ SLOVENSKE MANJŠINE V TRSTU SE SLABŠA

Trst, 13. avgust 92(STA)-Slovenska skupnost ocenjuje razplet glasovanja na novi upravi tržaške občine in pokrajine kot neverjeten, a pričakovan. Trst je doživel enega najhujših porazov in kolo zgodovine se je zasukalo nazaj za več desetletij. Krščanska demokracija in socialistična stranka sta se odrekli svojim idealom krščanstva in naprednosti ter se podredili volji in interesom LISTE ZA TRST. Ker pa to še ni dovolj, sta sprejeli še podporo neofašistov, je zapisano v sporočilu Slovenske skupnosti iz Italije.
Nacionalistične stranke so slavile veliko zmago, demokratičen Trst pa je poražen. Trst ima zdaj večino, ki bo vodila občino in si prizadevala, da pride DO REVIZIJE OSIMSKIH SPORAZUMOV in ponovne pridobitve izgubljenih OZEMELJ OD ILIRSKE BISTRICE prek ISTRE do DALMACIJE.

SRBSKE KAMIKAZE NA NUKLEARNE ELEKTRARNE-

Ob grožnjah zahoda, da bi v BIH vojaško posredovali, so Srbi zapretili, da bodo v takem primeru poslali svoje ljudi-kamikaze nad evropske nuklearke, saj so ti v mnogih mestih že pripravljeni za tako dejanje. Novinarji pa so bili mnenja, da so to grožnjo Srbi tudi res pripravljeni izvršiti-z drugimi besedami"ponoreli so dovolj". Lani je pretil slovenski nukleari v Krškem četniški "vojvoda" Vojislav Šešelj.

OKO ZA PETDESET, SRCE ZA STO DOLARJEV

Ljubljana, 8.julija92-iz slovenskega časopisa Nova doba prenaša tiskovna agencija STA-
Balkanska morija je privabila vse vrste mrhovinarjev: od malih do velikih preprodajalcev orožja, hrane, zdravil, otrok in že nekaj časa delov človeškega telesa. Na bosanskih moriščih so odkrili tisto, o čemer se je šušljalo že v Vukovarju. Mešetarji z deli človeškega telesa nesrečnih žrtev, letajo križem kražem po svetu.

V Sarajevu so prestregli telefonski pogovor med dvema neznancema, v katerem je bilo med drugim mogoče slišati naročilo: "Za četrtek potrebujem sivorjavo mlado žensko oko, jetra in srce. Stric Joe je nestrpen, ker pacient čaka. V Tuzlo bo prisel kurir, dobro opravite, da takoj pošljemo naprej..."
Strokovnjaki obveščevalne službe so kasneje ugotovili, da gre za organizirano trgovanje z deli človeškega telesa in se prepričali, da so govorice kako je posamezni del telesa "prekletega Hrvata ali Muslimana manj vreden od krogle, ki bi ga zadela" resnica in da je cena za oko petdeset in za srce sto dolarjev.
Ugotovili so tudi, da gre za strokovno medicinsko delo, saj odstranitev posameznega dela telesa, predvsem pa konzerviranje in transport do naročnika niso enostavne reči, če naročnik naročeni del telesa potrebuje za transplantacijo in ne le za preučevanje Mešetarji po Evropi in Ameriki sprejemajo naročila za potrebe tamkajšnjih medicinskih ustanov, kamor jih prevažajo kurirji z letali z beograjskega, romunskih in drugih bližnjih letališč.

LISTA ZA "BALKANSKI NURNBERG"

Ljubljana, 14. avgust 92(STA)-Prestižna nevladna organizacija Helsinki Watch je obznanila celemu svetu, kdo je posebno odgovoren za nezaslišne zločine na območju nekdanje Jugoslavije, zlasti v BIH.

Na listi tistih, katerih roke in duša so se umazale s krvjo sto tisočev nedolžnih so se znašli tudi:
SLOBODAN MILOŠEVIČ, RADOVAN KARADŽIČ, VOJISLAV ŠEŠELJ, BLAGOJE ADŽIČ, RATKO MLADIČ, ŽIVOTA PANIČ, MIRKO JOVIČ, ŽELJKO RAŽNJATOVIČ-ARKAN in DRAGOSLAV BOKAN.

Iz sklepov organizacije Helsinki Watch je jasno, da ta svojevrstna vest človeštva priča kuje, da se bodo ti zločinci kmalu znašli pred sodiščem.
Ali se torej pripravlja"balkanski Nurnberg"? Težko je predpostavljati, da bi še tako dobrohotno sodišče ali javna obtožba za kogarkoli s te liste našla olajševalne okoliščine. Od Miloševiča do Bokana so vsi premišljeno in brez predsodkov načrtovali in spodbujali genocid, vojne zločine, etnična čiščenja območij in ustanavljanje koncentracijskih taborišč. Kot duhovni tvorec vsega zla bi na prvem mestu liste bil verjetno Slobodan Miloševič.
Tako piše v Novem Vjesniku Aleksandar Miloševič.

SLOVENSKO HRVAŠKI ODNOSI VSE SLABŠI

Odnosi med Slovenijo in Hrvaško se naglo poslabšujejo. Začelo se je z Elanom, elektrarno Krško, Ljubljansko banko, se nadaljevalo z ribiči, z izjavo dr. Dimitrija Rupla o hrvaški vpletenosti v vojno v BIh, do vrhunca pa so pripeljale že itak slabe odnose obtožbe dr.Franje Tudžmana, češ, da so Slovenci gradili namerno svoje vikendice v Istri. Pojavila so se tudi razmišljanja, da se po mednarodnem pravu računa meja med dvema državama po starem tiku neke reke, ne pa po spremenjenem. Če bi to držalo, potem bi Slovenija izgubila portoroško marino, letališče in Sečovlje, saj je prav reka Dragonja povzročila že do sedaj velike nesporazume med tema dvema državama.

SRBSKA KONCENTRACIJSKA TABORIŠČA

Evropa ni niti sanjala, da se bodo na njenih tleh ponovno pojavila koncentracijska taborišča po "naci" stilu ali še hujša. Svet se je seznanil z mučenjem, posiljevanjem, pretepanjem in množičnim ubijanjem hrvaških in muslimanskih jetnikov.

BEGUNCI....

Slovenci smo večkrat govorili kaj nas briga vojna na Hrvaškem ali v BIH. Tudi svet se je izogibal balkanskih prerekanj-danes pa je vsem jasno, da bodo begunci velik problem za marsikatero ekonomijo, mirovniki UNPROFORJA stanejo svet ogromno denarja in s tem vseh begunskih težav še ni konec...omenimo pa še veliko tragedijo in trpljenje teh ljudi.....

TRETJA SVETOVNA VOJNA

Tretja svetovna vojna pravzaprav posredno že poteka na področju Jugoslavije: tekma med Zahodnoevropsko unijo in zve zo Nato za vpliv na vojno, pehanje Francije, Nemčije, Avstrije, da bi uveljavile svoje rešitve, in Rusije, ki se poskuša izogni ti posredovanju v svojih interesnih sferah....

Kriminal je postal del legalnega sistema. Zato bo naša bodočnost na Balkanu takšna, kot smo jo že opazovali v Latinski Ameriki-diktature, puči, kriminal, korporativistični sistemi in peronizmi....

/Dr. Predrag Simič, direktor inštituta za mednarodno politiko in gospodarstvo v Beogradu-v MLADINI, 11.avgusta 92/

.....

SRBO–HRVAŠČINA KOT OBVEZNI PREDMET SLOVENSKIH PETOŠOLCEV?

Verjetno se bo velika večina staršev slovenskih petošolcev jeseni zaprepadena vprašala, ali je mogoče, da ima osnovno šolstvo po nalogu Zavoda za šolstvo Slovenije potrjen urnik obvezne srbohrvaščine za slovenske petošolce s po dve šolski uri tedensko!

Po odločitvi o samostojnosti, potem, ko je samostojno Republiko Slovenijo priznal že domala ves svet in smo postali polnopravni člani OZN, potem ko prepričujemo mladino, da moramo v Evropo s sodobnim znanjem, na pragu 3. tisočletja naj dopustimo dril cirilice ? !

/Saška Springer, Pisma bralcev v "7 D",5. avgusta 92/

.....

ZLOČINI IN KAZNI-Aksentijevič in Ribičič na sodni proces. Okoli Aksentijeviča in oficirjev, ki so se z jugoslovansko vojsko umaknili iz Slovenije, sedaj pa se jim toži po "deželici", ni kaj balinati. Možakarje je treba postaviti pred sodišče, ki naj presodi njihovo odgovornost za vojne žrtve, uničene ceste hiše, vinograde itn,....

Ko gledamo namreč posnetke morije iz Bosne, imamo občutek, da se kaj takega v Sloveniji ne more nikoli zgoditi, da bi eni tako živalsko pobijali druge. Vendar, ko bi živeli v Sloveniji leta 1940, bi imeli isti občutek. A leta 1945 se je vseeno dogodil Kočevski Rog in pokol domobrancev. Ta dogodek je postal zgodovina, prišla je sprava; Ribičič, Polak, Maček in ostali postajajo že skoraj simpatični antiklerikalci. Če gledamo na svet tako, se bo morda našel čez toliko in toliko let spet kdo, ki bo botroval množični moriji na Slovenskem.... Ne bi smeli pustiti, da postane poboj v Kočevskem Rogu le zgodovina...morali bi že enkrat izpeljati proces proti še živečim partizanskim poveljnikom, ki so sodelovali pri moriji nad domobranci. Samo komemoracijo v Kočevskem Rogu pa izvzeti iz spravnih svečanosti; to ni nekaj, o čemer bi barantali: vi ste bili z okupatorjem, mi smo vas pa po krivem poklali. To ni nekaj, kar je zgolj v interesu opozicije ali takoimenovanih "ta črnih", to je v interesu Slovenije, kot na pravici zgrajene države.

/Bernard Nežmah v MLADINI, 11.avgusta 92/

.....

JUGOSLAVIJA JE PRIZNALA SLOVENIJO-TA PRIZNANJE ZAVRAČA, PANIČ PA BI ZATO KAR ZAMENJAL SLOVENSKEGA PREDSEDNIKA KUČANA

Zvezna Republika Jugoslavija je 12. avgusta priznala Slovenijo. Slovenija pa je priznanje zavrnila, češ, da Jugoslavija ni v svetu priznana država...Srbi pravijo, da so sprejeli ponovno klofuto od Slovencev. CirkusantPanič pa zahteva, da Slovenija zamenja predsednika, Hrvaška pa grb. O Kučanu je dejal: "Ko smo se odločili, da priznamo Slovenijo, njen predsednik ni dojel odgovornosti in ni razumel kaj pomeni biti demokrat in zavzemati se za mir. Ta človek je komunist, ki je privedel Jugoslavijo v takšen položaj, mene izgnal iz države in me poskušal osramotiti. Od njega zahtevam javno opravičilo, če tega ne bom dobil, bom zahteval njegov odstop."

Tuji novinarji že opozarjajo, da Panič na novinarskih konferencah govori zmedeno, da ga večina ne jemlje resno ter da se mu podsmehujejo mediji in politiki. Sicer pa zamenjava Kučana tudi ne more izzvati nič drugega kot smeh.

/STA, 16. avgust 92/

"OBRAČUN" Z ISTRO PREK SLOVENIJE

Hrvaški predsednik dr. Franjo Tudžman je v zadnjih dneh kar dvakrat obtožil Slovenijo, da je "načrtno kupovala počitniške hiše in stanovanja na Hrvaškem, zlasti v Istri." Tako je Tudžman v slovensko-hrvaških odnosih postavil novo točko zaostrovanja, ki ima lahko daljnosežne posledice, saj so njegove obtožbe v bistvu kopija tistih, ki so na račun Slovenije prihajale pred nekaj leti iz Srbije....

/DNEVNIK, 11. avgusta 92/

.....

UMIRITI ŽOGO

Če bi zaostrovanje v odnosih med Slovenijo in Hrvaško, ki ga pravzaprav nihče noče, lahko pojasnili samo z nezmožnostjo komuniciranja, potem bi pozivi k umiritvi žoge lahko dali kakšen rezultat. Rekli bi lahko, da smo na slovenski in hrvaški strani malo preveč zaverovani in da znamo premalo prisluhniti drugi strani.

/DELO, julija 92/

.....

TUDŽMAN JE ZMAGAL

Tudžman je zmagal zato, ker je bil najboljša kopija samega sebe. Čeprav so volitve na Hrvaškem končane in rezultati objavljeni, pravi izid še ni znan. Zagotovo se ve le, da je Hrvaška demokratična skupnost prepričljivo zmagala skoraj z dvotretjinsko večino.....opozicija je doživela volilni poraz, ki ga je lahko predvidel vsak vsaj nekoliko politično pismen človek.....

/MLADINA/

.....

SKOMINE PO ISTRI

Predsednik Zvezne Republike Jugoslavije Dobrica Ćosič je ne tako davno ponudil Istro Italiji. Takrat še ni bil predsednik jugoslovanske novotvorbe, toda ker se tem izjavam ni nikoli odpovedal, lahko sklepamo, da ta ponudba srbskega nacionalizma italijanskemu še velja.

/SLOVENEC, 10. avgusta 92/

.....

ŠTEVILO UPOKOJENCEV SE JE POVEČALO

Leta 1987 je bilo v Sloveniji povprečno 299 tisoč upokojencev, leta 1990 351 tisoč, lani 393 tisoč, julija letos pa že 416 tisoč. Ali bo Slovenija zmogla živeti toliko vzdrževancev!

/DELO, 3. avgust 92/

The nomist

KLEINE ZEITUNG

V hrvaškem SLOBODNEM TJEDNIKU je dr. Zdravko Tomac na vprašanje novinarja Romana Majetiča, kje vidi rešitev sporov med Slovenijo in Hrvaško dejal: "Slovenija je ena najpomembnejših držav v naši zunanji politiki. Hrvaška pa ena najpomembnejših držav za Slovenijo. Bosna, Hrvaška in Slovenija so objektivno med seboj tako povezane in odvisne, da morajo v številnih zadevah ravnati drugače kot zdaj. Naša pot do zahoda gre prek Slovenije, Hrvaška pa je za Slovenijo najpomembnejša država, ker vanjo največ izvaža in ker brez nje slovensko gospodarstvo težko deluje. Istra, ki je najmočnejše turistično območje v Sloveniji in na Hrvaškem, ne more živeti brez dobrih odnosov Slovenije in Hrvaške.

Kairski dnevnik AL AHRAM piše, da so razmere v Bosni in Hercegovini podobne drami v Palestini. Časnik piše, da Velika Srbija z raznimi premirji in obljubami kupuje čas, v katerem izganja nesrbsko prebivalstvo iz Bosne in si prizadeva zasesti čim več ozemlja....Noben svetovni voditelj pa ne namerava iskreno pomagati in kaznovati agresorja v BIH.

Berlinski časnik TAGESSPIEGEL piše, da imamo v srcih in v glavah prostor še samo za katastrofe in nesreče. Televizija in radio nas vodita izključno po svetovnih prizorišcih vojn, vsakodnevno nam posredujeta bombardiranje in trpljenje bosenskega prebivalstva, lakoto v Afriki....

DIE WELT ugotavlja, da za mednarodni poseg v BIH niso potrebne množične oborožene sile, dovolj bi bilo onesposobiti srbsko težko topništvo iz zraka. Zahod ima vsa za to potrebna sredstva.

TIME pod naslovom "Washington se pripravlja na 'sodni dan' piše:Gre za odkritje enega najbolj skrivnih načrtov Pentagona(obrambno ministrstvo ZDA), ki so ga začeli pripravljati v 50-ih letih in je izhajal iz hipotetičnega jedrskega napada na Združene države. Operacija bi se začela s helikoptersko evakuacijo predsednika v enega od številnih zakloniščc. Načrt predvideva tudi premestitev denarnih rezerv na varno, s čimer bi zavarovali moč ameriške ekonomije. Za očeta operacije"sodni dan" velja predsednik ZDA Dwight Eisenhower. Po njegovi zamisli bi v primeru jedrskega napada v okolico Washingtona premestili tudi vso administracijo. Vaje za to veliko akcijo je Pentagon organiziral vsako leto.

KLEINE ZEITUNG piše, da postaja Italija bolj in bolj podobna bananarski republiki. Republika banan Italijo imenuje vse več kritikov, saj Italija v skupini G-7, sedmerici industrijsko najbolj razvitih držav, po eni strani predstavlja enega izmed stebrov gospodarskega blagra Evrope, po drugi strani pa slabo delo političnih strank zapravlja uspehe gospodarstva. Italija je sicer še daleč od Guatemale in Paname a politični razvoj že nevarno zaostaja za gospodarskim in trenutno obstajata v Italiji vsaj dve krizi, ki jo vodita k bananam! Na eni strani je to državni deficit, na drugi pa mafija.

Vojislav Šešelj, srbski četniški "vojvoda"za GLOBUS:"Ko pridemo na oblast bomo v Vojvodini naredili najprej zamenjavo prebivalstva.Hrvaški družini bomo dali naslov srbske družine v Zagrebu, srbsko pa bomo naselili tu v hrvaško hišo. Dali jim bomo na log za izselitev, če pa ga ne bodo hoteli upoštevati, jih bomo izselili na "civiliziran" način.

Supplément «Festival d Avignon»

Le Monde

NOVI VJESNIK

NEW YORK TIMES:"Miloševič ni Hitler, toda..." se začne uredniški komentar v eni od številk tega časnika. Dnevnik ugotavlja, da primerjava sicer ni idealna, saj Miloševič ne ogroža celotne Evrope kot nekoč Hitler, vendar je nevaren in uporablja najbolj nasilna sredstva za dosego svojih ciljev. Časnik meni, da Miloševič pozna samo jezik sile in tega se bo moral svet kmalu naučiti. "Miloševič je torej mali Hitler, toda londonska konferenca konec avgusta ne sme postati mali Munchen."

NOVI VJESNIK iz Hrvaške meni, da Panič ni samo cirkusant, ki bo z nebuloznim spreminjanjem dejstev o "jugoslovanski krizi" relativiziral srbsko agresijo na BIH, temveč tudi tisti "poslanec", ki bo države, ki so nastale z zlomom nekdanje Jugoslavije, pripravil k ponovni združitvi po diktatu novega Versaillesa.
V tej luči je Paničevo "šarmiranje" balkanskih državnikov znamenje, da čaka Hrvaško v Londonu "nagovarjanje k Srbobalkaniji", o čemer je moč sklepati po odpisu muslimanske državotvorne nacije, zavračanju priznanja Makedonije in votlosti Carringtonove retorike o Kosovu.

THE TIMES: Židje ne morejo molčati ob grozotah v BIH. Holokavst druge svetovne vojne nalaga židovski verski skupnosti moralno dolžnost, da ni le pasivni opazovalec množičnega uničevanja in etničnega čiščenja v BIH. Sicer ne obstajajo neposredne povezave med nacistično Nemčijo in dogajanji v BIH, vsekakor pa obstajajo številne podobnosti, zlasti v metodah pobijanja.

VEČERNJI LIST iz Hrvaške pojasnjuje nesporazume med Slovenijo in Hrvaško glede tistega dela meje kjer državi razdvaja reka Mura.
Mura je naravna, ne pa tudi dejanska meja. Pogosto je spreminjala svoje korito, kar pa ne pomeni, da je spreminjala tudi meje katastrskih občin. Tako je zdaj v večjem delu njenega toka v obmejnem območju velik del hrvaške zemlje na njeni levi obali, torej v Sloveniji.
Na hrvaški strani za zdaj še nihče ni uradno zahteval no benih hitrih sprememb, saj meni, da se vse lahko in mora reševati z dogovori. Naši sosedi pa niso tako tolerantni, piše Večernji list in nadaljuje, da so Slovenci protestirali, ko so hrvaški merilci merili zemljišče na slovenski strani v katastrski občini Sveti Martin. Slovenci na tem območju za prevoz prek Mure uporabljajo splav, čeprav je reka tu v celoti na hrvaškem ozemlju. Prebivalci nekaterih vasi občine Čakovec iz obmejnega območja dobivajo elektriko od slovenskega elektrogospodarstva, ki jo morajo plačevati v tolarjih po znatno višjih cenah.

POLITIKA EKSPRES iz Beograda se pritožuje na slovenske carinike in piše, da se na mejnih prehodih Avstrije in Madžarske s Slovenijo cariniki do državljanov ZR Jugoslavije vedejo skrajno diskriminacijsko in arogantno. S hudimi žalitvami kršijo osnovne človekove pravice.
Po posebnem ukazu Drnovškove vlade, motorna vozila s srbsko in črnogorsko registracijo ne smejo prestopiti meje, tudi če gre za humanitarno pomoč. Kljub vsem neprijetnostim, ki jih naši državljani doživljajo, piše Politika Ekspres, pa za državljane Slovenije pri prestopu jugoslovanske meje ni nikakršne ovire.

Liberalna LA STAMPA iz Torina je zapisala, da je "papež predsednike evropskih vlad, to skupino strahopetcev, spomnil na preprosto resnico: taborišče je taborišče, kjer je vedno nekdo zaprt ali ubit, danes v teh taboriščih dejansko umirajo muslimani in hrvaški kristjani."

Herald Tribune

Published With The New York Times and The Washington Post

IL PICCOLO

V kleščah podivjanega srbskega brezumja Telefoto: FaH

NAPAČNO: državljanska vojna(Civil war)
etnični spopadi(Ethnic clashes)

PRAVILNO: **Agresija. Napad na suvereno od Združenih narodov priznano državo. Genocid. Etnično čiščenje muslimanskega in hrvaškega prebivalstva.**

SRBSKI NAROD JE DANES "AMOK"-v jeziku etnologov "amok"označuje stanje takih ljudstev, ki brez najmanjše racionalne razlage nenadoma namerno zapadajo v uničevalno norost....
/Bogdan Bogdanović-nekdanji beograjski župan-Srb

IZ SLOVARJA TUJK:AMOK-pri malajskih domačinih vrsta blaznosti(tak blaznež divja po cestah in napade vsakogar, na kogar naleti).

SARAJEVO, RAZGLEDNICE IZ PEKLA

FOTO: SAM WILSON, MLADINA & US PRESS

foto DIEGO ANDRÉS GÓMEZ

foto JANA SCHNEIDER

foto SAM WILSON/MLADINA & US PRESS

"Bosna bi bila za zaveznike samo novi Vietnam, iz katerega bi se vračali z nogami naprej...."
/Direktor beograjskega inštituta za mednarodne odnose in gospodarstvo Predrag Simič/

.....

"Amerika se ne bo vpletala v spopade povsod KJER BI SE KOMU KOLCNILO..."
/George Bush/

Srbija, civilizacija laži

NEKDANJI BEOGRAJSKI ŽUPAN BOGDAN BOGDANOVIĆ SRB O SRBIH

Do stanovanja Bogdana Bogdanovića vas pripeljejo strelice: "Tu živi ustaš Bogdanović!" Opozorilo s črnimi črkami je najprej v veži. Strelice vas vodijo neposredno do domovanja nekdanjega beograjskega župana, ki se je že leta 1987 postavil po robu današnjemu predsedniku Srbije Slobodanu Miloševiću. Ustaška znamenja na vzhodnih vratih pojasnjuje s sodelovanjem lani novembra v hrvaški mirovni televizijski oddaji. Od tedaj ga ženičke, ki jih srečuje na ulici, zmerjajo: "A ti si Srbin? Ne, ti si kriminalec!" Mladi ga napadajo, po telefonu dobiva gro žnje, beograjski tisk pa ga vsak dan razglaša za "nacionalnega sovražnika."

Bogdan Bogdanović je postal izdajalec, ko si je drznil javno-in to na sovražnikovi televiziji-spregovoriti o "nacionalistični kolektivni norosti", ki se je polastila bivše Jugoslavije. Nekdanji beograjski župan je v svojem mestu eden zadnjih, ki obsoja skrajneže vseh vrst.

Bogdan Bogdanović pravi, da se zavržen od lastnega naroda danes počuti "kot Žid v Nemčiji leta 1933". In to ne le zaradi zidnih napisov, ki jih je že dvakrat poskušal izbrisati, ampak tudi zaradi prepričanja, da "katastrofa presega vsa predvidevanja in da je na pragu čas resničnega fažizma."

bsko opozicijo ni nikoli spogledoval z nacionalističnimi idejami sedanjega srbskega predsednika. Že leta 1981 je izstopil iz Srbske akademije znanosti in umetnosti. "Bil sem v sporu z nacionalistično usmerjenimi intelektualci. Oni so skupaj z Miloševićem soodgovorni za katastrofo. Oni so obudili in podžgali tisočletne srbske mržnje, naše nedokončane bitke, naše zgodovinske frustracije. Milošević je le ideje samo udejanil. Vse, kar se sedaj dogaja, je bilo že zapisano."

Nekdanji beograjski župan namiguje na leta 1986 objavljeni memorandum akademije. V prvem delu dokument

> "Na pragu je čas resničnega fašizma..."

"Trenutno Srbija živi v civilizacijski laži", meni Bogdanović. "Duhovi so iztirjeni, misel se razkraja. Priča smo povzdigovanju ljudstva, ki ima vedno prav, ki je najmočnejše, najpametnejše, najbolj zrelo. To še ni fizični, ampak intelektualni fašizem. Dane se govori o 'nebeški Srbiji', Vukovar naj bi obnovili v 'srbskobizantinskem slogu', ki ga nikoli ni bilo, povziguje se pravi nacionalni misticizem. Podžiga se nagnjenost balkanskih ljudstev k najstrašnejšim mitologijam. Postopoma postajamo epicenter iracionalnosti."

Bogdan Bogdanović, upokojenec belih las in buržujske drže, ne govori tja v tri dni. Vse svoje življenje je posvetil spomeništvu. Kot arhitekt je širom po svetu zgradil na desetine spomenikov. Z žalostjo v srcu ugotavlja, da so spomenik v čast francosko-srbskega prijateljstva prekrili s črnino v znamenje "žalovanja".

Klubovalno pripoveduje, kako je v Beogradu organiziral kolokvij na temo "Norost in ritualno uničevanje mest". Vsem, ki si prizadevajo razumeti jugoslovansko krizo priporoča branje knjige "Primitivne mentalitete".

Ob poslušanju mi pride na misel zgodba, ki jo je v ironičnem tonu pripovedoval vodja srbskega gibanja za obnovo Vuk Drašković: "Na potovanu po Afriki sem srečal plemenskega poglavarja. Vprašal sem ga kaj je pravica. "Kadar moje pleme napada, krade in ropa', mi je dejal. Ko pa sem ga vprašal kaj je krivica, mi je dejal: 'Kadar je moje pleme napadeno, okradeno inoropano.'

Bogdan Bogdanović je zmernejši od Vuka Draškovića. Bolje izbira besede. Predvsem pa se v primerjavi s sedanjo srpripisuje krivdo za neuspeh samoupravljanja ustavi iz leta 1974. V drugem, eksplozivnem delu pa razglaša razmejitev med jugoslovanskimi republikami kot zgodovinsko krivico proti Srbiji. Od objave tega memoranduma se je po njegovem začel "spust v pekel". Pesimistični Bogdan Bogdanović razlaga, da srbski fašizem ne bo povsem primerljiv z nekdanjim nacionalsocializmom.

"Morda je izraz nacionalsocializem preveč jasen, preveč civiliziran za Srbijo, ki se bo razvijala na veliko bolj čuden način Vendar čete Vojislava Šešlja lahko že danes primerjamo z nemško SA med vojnama."

Nekdanji beograjski župan poudarja še neko drugo podobnost: "Srbski narod je zanesen z idealom ozemeljske čistosti. V vseh govorih se zelo jasno izraža protisvetovljanska drža.

Hoteli bi očistiti srbsko ozemlje." Oblast in inteligenca se me dsebojno ne kritizirata več. Funkcionar Nedeljko Šipovac je izjavil, naj vojvodinski Madžari kar izvolijo razglasiti avtonomijo, "vendar le v avtobusu ali še bolje na drevesu." Profesor Jovan Ilić pa je predlagal množično preselitev prebivalstva s pojasnilom: "To preselitev bi izvedli po načelu hiša za hišo, stanovanje za stanovanje, polje za polje."

Tisk še doliva olje na ogenj. Z naslovom "Beograd že okupiran", je neki časopis zapisal: "Po določilih 11. člena ustave nove Jugoslavije v glavnem mestu že mrgoli novopečenih tujcev, državljanov BIH, Hrvatske in Slovenije. Mnogi od njih uživajo protiustavne privilegije. Zasedajo funkcionarska in delovna mesta, do katerih niso upravičeni. Do nove države so odkrito nelojalni. Kako dolgo bo to še trajalo? "

"Najstrašnejše se mi zdi", nam zaupa Bogdanović, "da v Beogradu vlada tak mir Ugotavljamo neke vrste anestezijo, množično hipnozo. Vsi se delajo, kot da se ne bi nič dogajalo. A fronta ni daleč od tod. Ta molk je nemoralen... Vzgajali so nas v veri, da so bile naše vojne pravične. Sedaj ko smo zapleteni v neverjetno brutalen in umazan spopad, nihče ne reagira. Odločilno je razpoloženje množic. Smo na poti v norost, toliko je strasti in trmoglavosti, ki onemogoča vsako razpravo."

Evropa je po mnenju nekdanjega beograjskega župana naivna. "Ona tega ne more razumeti. Tu ni važno, kaj kdo misli, ampak, kako misli. Naše resnice so okrnjene.....Milošević prekaša vse po prebrisanosti laži. V stikih z zahodom jih izraža z nepojmljivo ljubeznivostjo. Je pravi predstavnik te družbe v popolnem razpadanju."

Bogdan Bogdanović ni povsem prepričan, da bodo sankcije proti Srbiji učinkovite: "Nedvomno bodo pripomogle k srnitvi naroda okoli režima. Morda bodo celo izzvale odločen odpor. Tu smo navajeni na trplenje. Vse te vojne..." Zapirajoč svoja z napisi poslikana vrata izreče še zadnjo besedo-pridevnik, ki v njegovih očeh povzema v celoti to, kar je danes postalo srbsko ljudstvo: "AMOK".

V jeziku etnologov "amok" označuje stanje takih ljudstev, ki brez najmanjše racionalne razlage nenadoma namerno zapadejo v uničevalno norost.

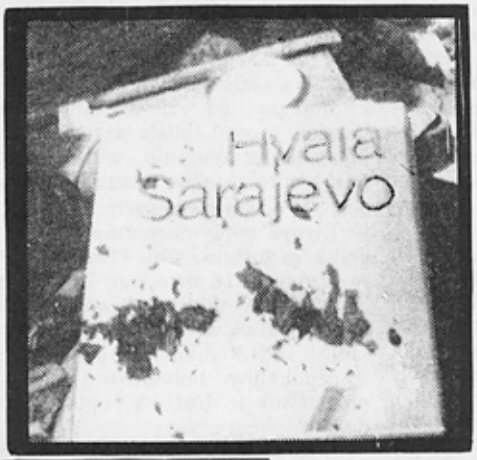
"SRBSKI NAROD JE DANES AMOK" vzdihne Bogdan Bogdanović.

Patric De Saint Exupery
Le Figaro, Paris
Objavljeno v DELU, 24.julija 1992

SARAJEVO TUDI MOJE MESTO

SPOMINI SO VSE, KAR MI JE OSTALO

ONCE UPON A TIME-NEKOČ JE BILO, FILM V KATEREM ROBERTO DE NIRO IZGOVORI ZADNJE BESEDE:

"Spomini so vse kar nam je ostalo"

Kot na filmu se na televizijskem ekranu iz dneva v dan pred mojimi očmi zapleta usoda Sarajeva, mesta, ki je bilo moje polnih trinajst let, mojih najlepših mladostnih let.
Sarajevo je 1984 leta kot olimpijsko mesto sprejelo svet z gostoljubnostjo, ki se ne pomni. Danes mu ta svet noče pomagati in mirno gleda kako umira. Umira duša kozmopolitskega mesta! Umirajo njegovi srčni in čudoviti ljudje! Svet spremlja rituale smrti, ki so z vsako novo granato bolj žalostni in bolj tragični. Vsaki dve minuti se koplje nov grob...za otroka, za mladeniča ali mladenko, za branitelja, za mater ali očeta, za starko ali starčka, za nosečnico, za novinarja....vsakogar je imel nekdo rad!

VRAČAM SE NAZAJ...

Sarajevo je imelo zame vedno neko magnetno moč in tako me je čudna življenska nedoumljivost pripeljala v ta kraj leta 1961. V času trinajstletnega bivanja so nastale določene navezanosti na prijatelje in znance, ki ostajajo zarisane še vse v današnji čas. Med nami so bile trdne vezi pa naj smo bili Slovenci, Muslimani, pravoslavni Bosanci ali Hercegovci, katoliški Bosanci ali Hercegovci ali druge narodnosti.
Sarajevčani so me-Slovenko–sprejeli kot ljudje velikega srca in plemenite duše.

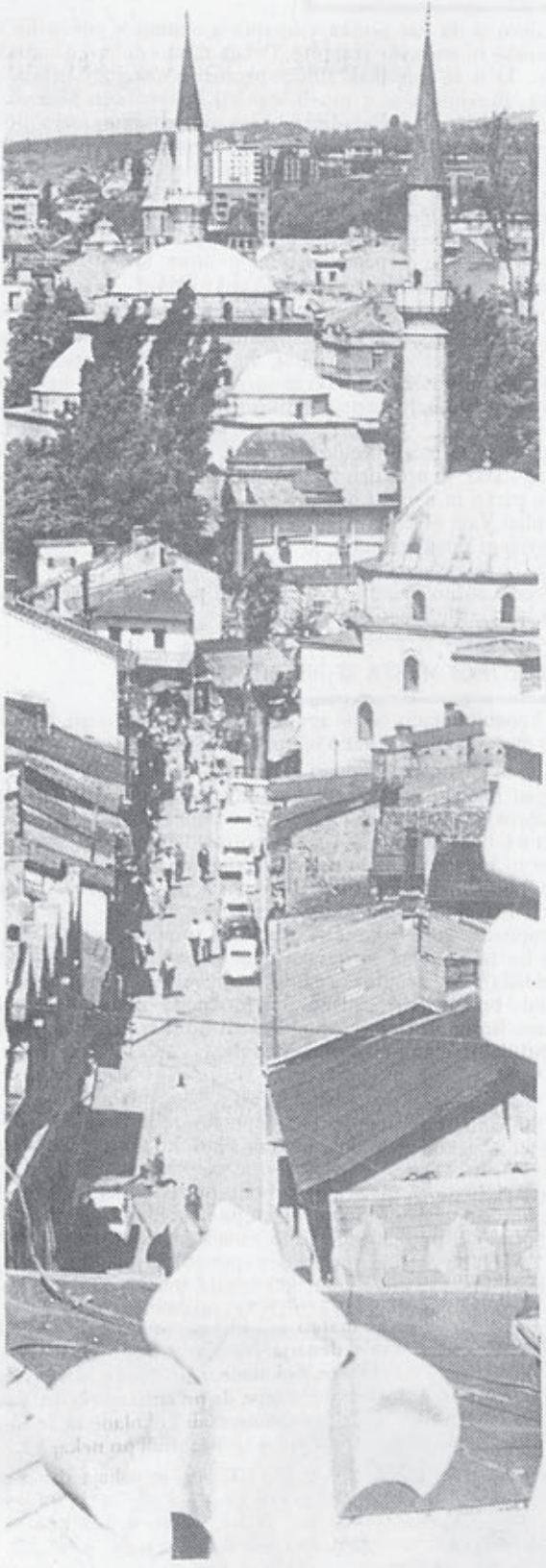
Zato je Sarajevo danes tudi moja solza in bolečina!

Vračam se v moj bivši dom na Ilidži, v naselje, ki ga je z 12 km oddaljenim Sarajevom povezoval tramvaj. Ilidža je bila rekreacijski center. Tu so bile toplice z vrelci žveplene pare in vode. Danes je tu srbsko oporišče, na katerega lahko varno stopi le srbska noga.
Pred vojno je na Ilidži živelo okoli 67.000 prebivalcev, od tega 43 odstotkov Muslimanov, 37 odstotkov pravoslavcev (Srbov), drugi pa so bili katoliki(Hrvati iz Bosne in Hercegovine) ter pripadniki ostalih narodov.
Vračam se na Ilidžo in med njene zelene parke z visokimi krošnjami dreves, ki vodijo vse tja do vznožja planine Igman. Med drevesi so bili posejani hoteli, ki jih je dal zgraditi prav tako kot posaditi drevesa v mogočnih drevoredih še sam avstrijski cesar Franc Jozef. V hotelu imenovanem Srbija so bili oobnovljeni apartmaji nadvojvode Franca Fredinanda, v enem izmed teh sem imela čast bivati teden dni tudi jaz. Ko sva namreč z možem leta 1988 obiskala Ilidžo, me je na recepciji hotela sprejel moj bivši gojenec iz otroškega vrtca na Ilidži in mi v znak zahvale ponudil apartma.
Iz Ilidže je bil speljan do Vrela Bosne-izvira reke Bosne mogočen kostanjev drevored v štirih vrstah, dolg 3 km. Pod krošnjami tega drevoreda so te romantične kočije popeljale tesno pod planino Igman, kamor se je vgnezdil kraj, ki je bil podoben raju: s številnimi ribniki, jezerci, potočki, parki in lesenim gostiščem nad enim izmed teh jezerc. Sem smo hodili ob nedeljah na takoimenovane "teferiče", ki so bili podobni piknikom. Vzdolž drevoreda pa se je navadno valila reka sprehajajočih se Sarajevčanov in če nikjer drugje, potem si na tem "korzu" prav gotovo srečal znanca. Gostišče je nudilo postrvi naravnost iz ribnika in kuharji so jih pekli na voziČkih pred stoli gostov. Na travnikih so se obračali "na žaru" jagenjčki in prašički in tu in tam so ob zvokih harmonike plesali kolo. Če pa je kak "čiča" znal zaigrati na gosli in zapeti oziroma pripovedovati herojske zgodbe iz vojn, je bil še posebno deležen pozornosti.

Rada se spominjam tudi obredov ob porokah in rojstvih ali smrtih. Bosanci pravoslavne vere ob takih dogodkih vedno pijejo, jedo in pojejo. Večkrat sem šla za pogrebom na pokopališče Blažuj, ki ga danes v bitkah okoli Ilidže, Hrasnice ali Hadžičev večkrat omenjajo. Ob pogrebnih ritualih se je po srbskih običajih "kukalo"-jokalo, kričalo in kar naprej nekaj naštevalo...naslednjega dne se je ob turški kavi razpravljalo o tem kdo je bil najboljši in koliko je imel rad pokojnika.Ob grobu se je jedlo in pilo in tudi sicer se je nekaj hrane in pijače zakopalo skupaj s pokojnikom, pa še kasneje so mu postavili na grob kako steklenico in hrane, da ne bi bil žejen in lačen. Nasprotno tem običajem so običaji Muslimanov. Pri njihovih sprevodih in "dženazah" ni žensk in ves pogrebni ritual je enostavnejši.
Naj omenim še eno značilnost v teh krajih, ki me je osebno najbolj motila: če je želel sorodnik obiskati sorodnika, pa naj je bil to obisk hčerke materi ali obratno, prijatelj prijatelja, te ga ni mogel, če ni imel denarja. Na obiske se v BIH ne gre prazen, nosijo se bonbonijere, čokolade, razno sadje, kava, toaletna mila in drugo. Ugotovila sem, da pri siromašnih družinah največkrat niso pojedli bombonjere ali čokolade in te so se prenašale iz ene krstne slave do druge, tudi po nekaj let.

Na obrobju Butmira, kraja blizu Ilidže, se nahaja danes po vsem svetu tako dobro znano sarajevsko letališče. Iz Butmira izhajajo najstarejši zapiski o prisotnosti Ilirov in o znameniti Butmirski kulturi, še iz dobe neolitika.
Na drugi strani letališča je bilo zgrajeno novo naselje Dobrinja, ki ga danes tako okrutno obstreljujejo.

Ostal mi bo tudi spomin na vožnjo z modernim tramvajem do 12 km oddaljenega Sarajeva, ki me je popeljal naprej mimo naselja Stup, ki je danes hrvaški, Čengič Vile, Hrasna,

Sarajevo-znamenita Baščaršija z džamijami. Letošnja vojna in srbski barbari tudi temu kulturno-zgodovinskemu spomeniku niso prizanesli....

do Novega Sarajeva in Marijin dvora, kjer je stala katoliška cerkev, pa mimo znamenite športne dvorane Skenderije. Dalje sem se peljala ob obali reke Miljacke, vzdolž katere je bilo ogromno majhnih mostičkov, mimo glavne pošte(ne vem kaj je danes ostalo od nje). Druga postaja je bil Principov most, kjer je na vogalni stavbi stala tabla z napisom: Na tem mestu je leta 1914 Gavrilo Princip izvršil atentat na avstrijskega nadvojvodo Franca Ferdinanda. Gavrilo Princip je pripadal srbski organizaciji Mlada Bosna; dogodek zgodovina smatra kot sprožilca I. svetovne vojne.
Čez Principov most sem včasih peljala otroke iz otroškega vrtca, ko sem še delala na Lugavini, nad Baščaršijo, v park Cara Dušana. Otroci so se igrali v peskovniku, vzgojiteljice pa smo si kupile "somun s kajmakom ali čevapčiči"-somun je vrsta pogače, in uživale ob prekrasnem pogledu na hrib Trebevič, na katerega si se lahko zapeljal z vzpenjačo. Park je bil v občini Stari grad-muslimanski predel, katerega tako neusmiljeno obstreljujejo srbski topovi in minometi.Sarajevo leži v dolinici in na vsako stran se po hribih nanizane hiše ali džamije ter ozke ulice s kotički imenovanimi "sokaki". Od Principovega mosta dalje do mogočne stavbe imenovane Viječnica, kjer je bila nekoč velika knjižnica zaokroži tramvaj nazaj v smeri Ilidže z zadnjo postajo znamenite Baščaršije, ki je bila prava turistična meka za ljubitelje orienta. Z dotikom turške islamske kulture je nudila Baščaršija številne znamenitosti iz starih časov. Po malih ulicah so se vrstile trgovinice, bazari, zlatarne, filigranske delavnice in delavnice v katerih so kovali razne okrase, nakit in posodo mojstri stare obrti "kujundžije". Baščaršija je dišala po pečeni mladi jagnjetini, ki ni nikjer na svetu tako dobra in tako slatka kot je bila tu, dišala je po čevapčičih in ražnjičih, po raznih "pitah"(zvitkih), bodisi iz špinače, krompirja, sira ali iz zmletega mesa(burek). Za sladokusce so bile še posebej mikavne slaščičarne s turškimi sladicami:baklavo, ormašicami, kadajfom in drugimi, ki si jih zalil s posebno brezalkoholno pijačo "bozo". Med ozkimi in miniaturnimi trgovinicami so zadnja leta zrasli "kafiči"-mali bifeji v katerih si lahko poslušal najnovejšo pop-folk glasbo. Sarajevo je bilo mesto iz katerega so prihajali najboljši pevci narodne in zabavne glasbe ter razni ansambli.Zadnjih nekaj let je bosenska narodna pesem pomešana s pop glasbo osvajala srca mladih in starih po vsej bivši Jugoslaviji.
V modernih "kafičih" ali starih "kafedžinicah" si lahko popil pristno turško kavo, bosensko slivovico ali pa tudi slovenski Fructalov sadni sok. Z visokih minaretov džamij se je od časa do časa oglasil hodža, ki je vabil svoje vernike muslimane na molitev in takrat so ti pritekli na dvorišča džamij, si umili noge in se podali na"klanjanje" v džamijo iz katerega jih ni mogel zmotiti ali prebuditi niti kak potres, ki ga je Sarajevo doživelo dvakrat in jaz skupaj z njim. Spominjam se učne ure z otroki, ko se je naenkrat pred mojimi očmi ob pogledu skozi okno zamajal tak visok stolp-minaret. Pri tej učni uri je bila prisotna komisija, ki je nas, vzgojiteljice, od časa do časa ocenjevala za naše delo in takrat ob potresu je bila na vrsti glasbena vzgoja in vsi instrumenti, ki sem jih imela na pladnju so mi popadali pred komisijo.
Stolp pa je bil minaret znamenite Begove džamije, najbolj impresivne islamske zgradbe na Balkanu.Na Baščaršiji je bila tudi nič manj znamenita Kuršumli medresa, islamska religijska šola, najstarejša izobraževalna institucija na tem prostoru, zgrajena že leta 1530 v istambulskem stilu. Prav tako znamenita je bila tudi Alipašina džamija, zgrajena v slogu veličastne orientalne arhitekture.

Ob prizoru živalskega vrta v Pionirski dolini, kjer danes umirajo od lakote tudi živali in ga je prikazala avstralska televizija z besedami: "Zakaj bi srbski teroristi obžalovali živali, če jim ni žal ljudi...", so se mi osvežili spomini na ta prekrasen naravni park, v katerega so po navadi zahajali obiskovalci bolnikov v bližnji bolnici Jezero ali dalje Koševo(ki jo obstreljeno večkrat vidimo na TV ekranih).
Tudi v Pionirski dolini je bilo gostišče iz katerega je odmevala narodna pesem imenovana "sevdalinka", tisti pa, ki je ob njej užival in se ji predal je "padel v sevdah". Bosenske pesmi po navadi pojejo o Bosni "divni, mili, gizdavi", o posameznih krajih na katere so bili njihovi prebivalci navezani z vsem srcem, največkrat pa pojejo o ljubezni. Sarajevo je dalo ljubiteljem te zvrsti narodne umetnosti lepo število legendarnih pevcev kot so bili Himzo Polovina, Beba Selimovič, Zehra Deović, Zora Dubljević, Safet Isović, Zaim Imamović in drugi.

SARAJEVO TUDI MOJE MESTO

ZGODOVINA

Moje znanje o zgodovini BIH je precej površno. Pa vendar se bom potrudila, da jo vsaj bežno opišem skupaj s svojimi spomini zato, ker imajo nekateri o tej deželi precej enostransko mnenje. Bosna jim je sinonim za nekaj primitivnega, bizantinskega in umazanega...vendar le tistim, ki je ne poznajo in niso tam živeli ali jo vsaj obiskali.

Rimljani so prispeli na ta prostor že leta 230 pr. kr. Po padcu rimskega imperija so prišli ti kraji v roke Bizantinskega cesarstva, Slovani pa so se preselili sem v 7. stoletju. Velike apetite so po teh krajih kazali Avari in Franki. Ime Bosna se pojavi v 10. stoletju in vzporedno z njo se nekako razvija Zahumje, današnja Hercegovina.Ime Bosna se omenja prvič v 10. stoletju v spisih bizantinskega cesarja Constantina Porphyrogenitusa. Bosna je bila dobro organizirana država v 11. stoletju v času Kulina Bana. Njeno ozemlje in oblast pa so si delili zdaj eni zdaj drugi: od Bogomilov do Turkov in Avstro-Ogrske.
Tako je bila Bosna predvsem mešanica dveh civilizacij: zahodne avstro-ogrske in vzhodne orientalne s vplivom Turčije in islama. Prisotnost bogomilske vere se omenja od leta 1199 na prej. Svoj vrhunec je dosegla Bosna v času vladanja kralja Tvrtka I. Kotromaniča, ki je bil kronan leta 1377.
Turki so zavzeli Bosno 1463 leta in smrt zadnjega bosenskega kralja Stjepana Tomaševiča je pomenila tudi konec srednjeveške bosenske države. Hercegovina je pripadla pod otomansko cesarstvo 1482 leta.
Takrat je v BIH prevzelo muslimansko vero veliko število njenih prebivalcev. Hrvati pravijo sicer, da so muslimani poturčeni Hrvati. Slišati pa je bilo tiste čase, da so imeli Turki stike z Bogomili že pred zasedbo Bosne.
Velika znamenitost BIH in pravi kulturno-umetniški fenomen je 58.000 čudnih nagrobnih spomenikov s srednjeveškimi simboli in scenami, ki so predstavljali veliko skrivnost vse do danes.Bosna je bila nekoč 400 let pokrajina z izraženo kulturno, jezikovno in politično administrativno identiteto. Tudi v Avstro-Ogrski so nameníli BIH poseben status; s kongresom v Berlinu leta 1878 je prišla pod administrativno upravo te monarhije, leta 1908 pa je bila aneksirana.
BIH je šla v svoji zgodovini skozi upore in revolucije in tudi v času II. svetovne vojne je bilo tam veliko obračunavanj med tremi prevladujočimi religijskimi skupnostmi:muslimani, pravoslavci in katoliki. Da bi zmanjšal vpliv Hrvatov je dal Tito po vojni Bosancem muslimanom narodnost Muslimani, s čimer je povzročil veliko zmedo in njene posledice BIH čuti še danes.

Toda Bosanci in Hercegovci pa naj si bodo muslimanske ali katoliške ali pravoslavne vere so se vedno razlikovali od ljudi iste vere iz drugih republik bivše Jugoslavije. Mentaliteta bosenskega Srba je povsem drugačna od mentalitete Srba-Srbijanca iz Srbije. Sam Beograd pa ni nikoli dal kaj dosti na pravoslavce iz Bosne, ki naj bi bili s tem Srbi.

Sarajevo , svetovljansko, duhovno mesto, bogate zgodovine so gradili cesarji, kralji, begi, fevdalni mogočneži, arhitekti novejše dobe, predvsem pa ga je zgradilo veliko srce njegovih prebivalcev. Kako veliko pa se je pokazalo predvsem v času predpriprav na zimsko olimpijado leta 1984, ko so ljudje pozabili na osemurni delovni dan in na plačo, delali so prostovoljno, dežurali, se pripravljali na sprejem sveta in želeli pokazati, da niso le Bosanci iz neke nerazvite Bosne ampak svetovljanski ljudje.
Ko je ob olimpijadi izbruhnil škandal in je gostinski delavec zaračunal enkrat višjo ceno ameriškemu filmskemu igralcu Kirku Daglasu, so ga razkrinkali pred vso javnostjo in izločili iz svoje sredine.
Takšne in še druge zgodbe so krožile o olimpijskem mestu še dolgo potem...ko se je sneg stopil; s tem pa je očitno na Sarajevo pozabil tudi svet!

SARJEVO IN BIH DANES

Sarajevo se ta čas počasi a sigurno spreminja v pokopališče evropske in svetovne sramote. Ostaja mesto duhov, okrutnih zveri, ki si za marsikak zločin prislužijo nekaj sto nemških mark. Spreminja se v uspeli scenarij Beograda in bosensko srbskega zločinca Karadžiča. Scenarij je samo malo bolj okruten od tistega, ki so ga srbski akademiki zarisali v memorandumu 1986. leta. Njegov duhovni oče, Dobrica Ćosič, pisatelj, današnji predsednik takozvane od sveta nepriznane Zvezne Republike Jugoslavie pa spada skupaj z zločinci Miloševičem, Arkanom, Šešeljem in drugimi med izvedence srbske s krvjo zarisane ekspanzionistične politike, ki želi na prostoru nekdanje Jugoslavije ustvariti Veliko Srbijo.

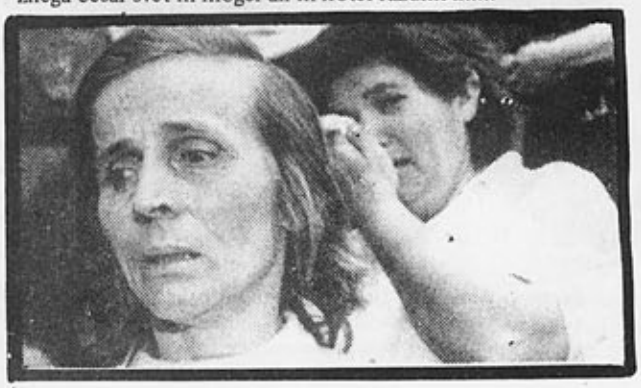
Umrlih od lakote, granat, pretepanj je vsak dan več. Solze preživelih pa so vsak dan bolj grenke: za mrtvimi, za umirajočimi, za preživelimi invalidi, za sirotami brez staršev, za umorjenimi nosečnicami on še nerojenimi otroki, za trpečimi starčki, ki umirajo na najbolj okruten način kar ga civilizirani svet pomni.
Grenke solze tečejo koliko toliko še normalnim. Posušile pa so se starki, ki sedi dan za dnem na še edino celi klopi v nekem parku in nemo gleda predse. Posušile so se violinistu, ki na ulici Vase Miskina v Sarajevu igra v srce segajoče skladbe, za svojega mlajšega brata, ki ga je na tem mestu raznesla granata, ko je čakal na kruh.
Solze se sušijo nemim, ki ob večnih počivališčih sarajevske mladosti lažno upajo, da sanjajo...

OLIMPIJSKA MESTA SE PREBUJAJO

Ob koncu obujanja svojih spominov berem, da župani olimpijskih mest razmišljajo kako bi pomagali Sarajevu.

Bojim se, da dosti prepočasi in prepozno!
Župan Barcelone Pasqual Maragali je dal pobudo naj bi bilo Sarajevo ponovno gostitelj zimskih olimpijskih iger leta 2002. Svet naj bi zgradil nova naselja, športne dvorane, ulice....
lepo in prav! Kaj pa ljudska življenja, ki so tam ugasnila po nepotrebnem in zato, ker se ta mesta niso prebudila že ob prvih mrtvih in zrušenem olimpijskem naselju?
Olimpijada 2002! Še ena ironična sprenevedavost sveta! Kje bo takrat tista sarajevska mladost, ki naj bi se teh iger udeležila? Pod zemljo! Invalidi! Pregnani!
In kdo bo gostitelj? Zmagovalci! Močnejši! Takrat ne bo več države Bosne in Hercegovine! Takrat bo le še zločinska Velika Srbija! Hvala za tako olimpijado!

S "humanitarno" pomočjo sveta bodo odslej moji prijatelji, znanci in nekdanji sosedje umirali s koščkom kruha in čokolade v ustih...
Mrtvi pa bodo za mene vsi, ki bodo preživeli, saj nam "etnična drugačnost" ne bo več jamčila medsebojnega zaupanja in čustev, ki smo jih gajili tistih trinajst let skupnega življenja od katerih bo ostal le nostalgičen spomin....z grenkim priokusom "vojne", ki etike vojne ni poznala, bila je nekaj bolj groznega česar svet ni mogel ali ni hotel razumeti.....

Koncentracijska taborišča

PRIČEVANJA PREŽIVELIH

Taborišča niso nova, le prej se ni slišalo zanje. V zahodni Bosni so prva nastala že konec maja

foto TONE ŠTOJKO

SPISEK SMRTI: Imena mrtvih muslimanov iz Bosne pred zagrebško džamijo

Štiri zanesljivo so. Trnopolje, Omarska, Keratorum v Prijedoru in Manjača. O njih se zbirajo informacije, zapisujejo pričevanja ljudi, ki so iz njih odšli tako ali drugače, največkrat pa so zbežali.

Eden izmed ubežnikov iz prijedorskega taborišča je zapisal v svoji podpisani izjavi (imen se ne sme navajati, ker imajo svojce večinoma še v taboriščih in se bojijo maščevanja): »*Ponoči so klicali ljudi in vedeli smo, da jih peljejo na streljanje, kajti niso se vračali. Na vsakega taboriščnika je prišlo pol kvadratnega metra prostora, tako da smo spali stoje. Hrane smo dobivali minimalno, toliko, da se je preživelo, čeprav vem, da jih je šest umrlo od lakote. V sobo za mučenje so pripeljali po petnajst taboriščnikov, kjer so jih v izmenah pretepali. Noči smo se najbolj bali, ker so se takrat pričenjale četniške zabave.*«

Verjeti ali ne verjeti ni vprašanje. V pričevanjih so imena žrtev, včasih tudi storilcev. Datumi.

Rekonstrukcija dogodkov

V okolici Kozarca je nekdaj živelo 26.000 ljudi, zbežalo jih je 7.000 do 8.000, približno toliko naj bi jih bilo v štirih omenjenih taboriščih. Tisti med 16. in 60. letom, ki so zbežali, so redki. Podatke o njih, imena, kraje, številke zbirajo v Zagrebu na Trešnjevki v klubu Kozarački kamen. Ustanovili so ga dan po pokolu v Sarajevu. Menda ga ni ubežnika iz teh krajev, ki za klub ne bi zvedel. Poiščejo jih aktivisti v Zagrebu, ki že od začetka junija organizirajo prevoze iz Bosne, priskrbijo papirje, da gredo ubežniki lahko naprej, kajti kot pravijo sami, se za pregnane ljudi iz zahodne Bosne ne briga nihče, niti Rdeči polmesec, niti Rdeči križ, niti bosanska oblast. Denar so darovali posamezniki, pa ne za ubežnike, marveč za orožje.

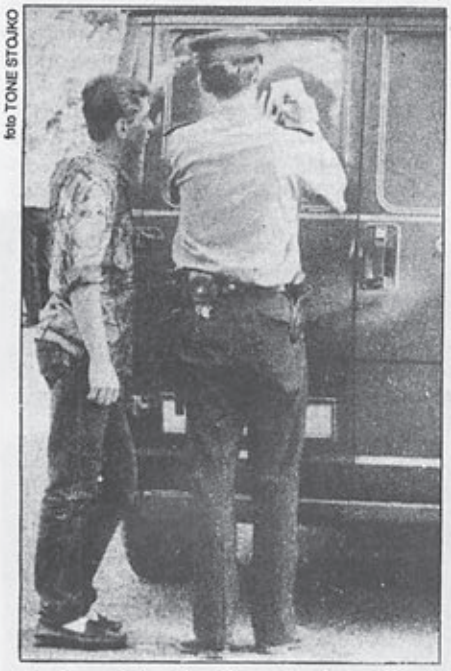

foto TONE ŠTOJKO

Pred zagrebško džamijo se zbirajo muslimani iz Bosne in iščejo podatke o svojcih. Policija išče »dezerterje«, ki jih pošilja nazaj v pekel

Po njihovi zvezi naj bi prišlo približno 3.500 ljudi in od tega jih samo 150 ni imelo zagotovljene namestitve.

Pravijo, da so zelo važne informacije in zbiranje podatkov o tem, kje so ljudje, kdo je zaprt, kdo je zbežal in kdo je umrl.

Zbirajo informacije o dogajanju v taboriščih. Natančno. Priče opisujejo vse: kako so živele pred napadom, kako so napad preživele, identifikacijo napadalca, kako so zapustile prebivališče, podatke o taboriščih, kjer so bile, podroben opis dejstev o kršitvah človekovih pravic, trpljenju prebivalstva, žrtvah. Z njihovo pomočjo bodo potem rekonstruirali, kaj se je dogajalo, kako so se odvijali dogodki po 27. maju, ko se je začelo čiščenje, kot temu rečejo tudi Bosanci. Večina ljudi je bila v prvih dneh pregnana proti Prijedoru. Granate, ki so padale, niso naredile velikega razdejanja, saj so bile tam majhne hišice, hudo je prišlo kasneje, ko so četniki prišli v vasi, najprej vse pokradli in nato požgali hiše.

Kdo so taboriščniki? Na posnetkih, ki so jih naredile tuje televizije, smo videli v glavnem moške. Vojne ujetnike? Če mislite, da je vsak, ki je enkrat ustrelil, vojak, potem so to vojni ujetniki, so rekli Kozarčani. Sicer pa ni mogoče, ker so bila taborišča prej kot vojaki. Le v Manjači so morda pravi vojni ujetniki, ker so tja vodili ujetnike tudi prej. Takole pravijo, da je bilo: napad na Kozarac in okolico se je začel 26. maja. Najprej je padalo na mesto, otroci in ženske pa so začeli bežati proti hribom in napad so preusmerili tja, kamor so ljudje bežali. Po 40 urah so se ljudje vdali, če temu sploh lahko rečemo tako, skratka, krenili so proti napadalcem. Ti so jih pustili v Prijedor. Napadalci pa so bili očitno zelo dobro obveščeni, zbrali so vse ljudi, ki so imeli več denarja ali so bili člani SDA, izobraženci in podobno, in jih poslali v Omarsko. Tako da se lahko reče, da je taborišče v Omarski nastalo 27. ali 28. maja. Nekaj dni zatem so uredili še taborišče v Prijedoru, v tovarni keramičnih ploščic.

Iz Bosanskega Novega na primer so se nekateri ljudje lahko izselili, vendar so morali prej na občini podpisati izjavo, da se odrekajo vsemu svojemu imetju. Od tam so lahko prišli, iz Prijedora pa ne, od tam še ni organiziranih odhodov.

Zagrebška džamija

Vsak Musliman, ki je prišel iz Bosne v Zagreb, je šel pred džamijo, pa če je vernik ali ne. Tam je bilo zbirališče, tam so se dobili podatki. Toda lepega dne se je oblasti zazdelo, da jih je preveč, in je prepovedala zbiranje pred džamijo. Če je bilo treba, jih je odstranila policija. Tudi danes je bila tam in iskala vojaške obveznike. Strpala jih je v marico, poslala jih bo nazaj v Bosno. Tak je pač dogovor. Danes so se ljudje zbirali nekaj deset, morda sto metrov stran. Med bloki so bili in v parku. Pred džamijo pa na neki tabli visijo listki s sporočili: iščem... Na dolgem, širokem traku iz blaga so napisana imena mrtvih, od kod so bili in kako so umrli. Nekaj sto imen.

Preganjani

TABORIŠČA IN TABORIŠČA

Begunci so žrtve svetovne vojne malih narodov

Tam smo srečali tudi moškega, ki je bil v dveh taboriščih, Omarski in Trnopolju. Omarska je hujša, najhujša, to so pripovedovali vsi, v klubu, begunci - bivši taboriščniki, ki zdaj živijo v napol zgrajeni soseski v Zagrebu, ta moški. Preživel je obe taborišči, sedaj živi na golih tleh v neki hiši v Zagrebu, za katero plačuje sto mark na mesec. Vendar četniki ne pustijo, da bi ljudje s sabo odnašali denar, pa ga ženske vseeno skrivoma odnašajo. Vendar gorje, če ga četniki najdejo, če je skrit v rokavu, odsekajo roko, če v hlačnici, nogo. Pripovedoval je tudi, kako je v tem najhujšem taborišču na ozemlju zahodne Bosne, v katerem je nekaj tisoč ljudi. Komuniciranje med njimi sicer ni dovoljeno, pa vendar se najde način, da se povpraša: Koliko jih je v vaši sobi, koliko v vaši? Ni treba veliko poizvedovati. V njihovi sobi, je povedal, je bilo približno petsto ljudi, soba pa je bila velika deset krat deset metrov. Sam je bil v prostoru v kleti, nad njimi so bile pisarne, zasliševalnice. Vsako noč so se slišali kriki pretepenih. Nihče razen enega ni umrl od krogle. Vsi so umrli zaradi udarcev. Le kako je vedel, če je bilo težko komunicirati z ljudmi iz drugih delov? V kleti je bilo okno, na drugi strani pa so na dvorišče metali trupla. Ali še žive ljudi, za katere ni bilo več upanja. Njega niso mučili, star je, vse življenje je bil kmet. Toda tiste bogatejše ali na položajih, tiste zares mučijo, pravi.

Vsaka nadaljnja zgodba potrjuje, da prejšnja ni bila izmišljena

Med begunci, bivšimi interniranci, v nedokončani zagrebški soseski, ki sem jo omenila prej, je bilo moč slišati marsikaj. Nekdo je pripovedoval: »Ko so nas peljali v taborišče, je nekdo nenadoma začel streljati in četniki so trdili, da nas napadajo modre čelade, vendar to ni bilo res, ker se sami niso niti skrili.« Hrano so si v Trnopolju hodili iskat sami, dokler je je v izpraznjenem mestu še kaj bilo.

Drugi: »Deset nas je bilo v sobi, pride četnik in začne groziti, da moramo povedati npr., koga poznamo. Grozil je, da bo odpeljal tri in jih postrelil. Vendar niso streljali, v glavnem so ljudi pobijali s škornji, jih brcali v glavo.«

Tretji: »Dvanajst dni smo dobivali po osminko kruha na dan, potem je bilo izboljšanje in smo dobivali po četrtinko, vendar je to trajalo samo tri dni. Enkrat na dan so nam dali juho, to je bila voda, v kateri so kuhali pšenico.«

Pripovedovali so, da so ljudem sekali križe v prsi, odirali so jih in zavijali v telečje kože. To je bilo na bajram. Človeka so petkrat, šestkrat na noč odvlekli in pretepli.

Oči iztikajo, pravijo. Posilijo in ustrelijo.

Interniranci vedno povejo imena, koga so ubili ali mučili. Kako so pohabili ljudi, jim sekali noge.

Pravijo, da trupla ležijo na kupih, da jih nihče ne pokoplje.

Imena, kraji, datumi. Ni več nobenega dvoma.

Marjeta Doupona

Za koncentracijska taborišča sem prvič slišal pred meseci v Mohaču na Madžarskem. Šel sem za nekimi neverjetnimi govoricami, da ljudje iz Baranje ponoči plavajo čez Donavo. Bežali naj bi pred taborišči. Bila je zima.

Proti jutru so res prišli. Pretepeni in premočeni se niso pustili slikati in povedati niso hoteli skoraj nič. Samo, da so v mraku v njihove hiše vdrli neki ljudje in jim rekli, da naj do jutra odidejo ali pa jih bodo oni odpeljali. Vse zgodbe so bile seveda resnične. Ljudje s takšnimi pogledi si ne zmišljujejo. Ampak koncentracijska taborišča?

Fra Branimir Kosec, gvardijan vukovarskega frančiškanskega samostana, mi je kasneje tudi pripovedoval o taboriščih. Skozi dve ali tri je šel, potem ko so ga zajeli. Končal je nekje pri Nišu, kjer so mu sodili zaradi vojnih zločinov in ugotovili, da je pravzaprav nedolžen. Med tistimi sedem tisoč begunci iz tega nesrečnega mesta jih je veliko reklo, da so bili v konclagerjih. Nekateri, da so bili privatni, bolj majhni, za dvajset ali trideset ljudi, potem nekaj bolj organiziranega, za stotinjo, do pravih, državno vodenih taborišč, skozi katera so šli tisoči. Ampak za Vukovarčane se je zdelo, da pretiravajo in koncentracijska taborišča se je nekako razumelo kot metaforo. Tudi za njihove modrice se je zdelo, da so jih morda dobili v zaporu ali kakšni podobni bolj civilizirani ustanovi.

Potem mi je enkrat iz Banjaluke telefoniral Samir Osmančević. Nervozen, kot je, je še kar mirno preživel vsesplošno oboroževanje, preštevanje Muslimanov in vsakdanja nadlegovanja različnih policij. Takrat pa je hotel zbežati. *»Poslušaj, tukaj po hribih imajo taborišča za Muslimane. Jaz grem. Kamorkoli. Tja me ne spravijo.«*

Da so na Balkanu ponovno odprli koncentracijska taborišča, se ve že vsaj tri četrt leta. Zakaj si je ves svet izbral prav avgust, da se bo začel zgražati nad njimi, bo zame ostala nepojasnjena skrivnost. Morda zato, ker nihče ni posnel fotografij postav v progastih oblekah, ki gledajo skozi žico. Kar bojim se, da bodo fotografije, če jih bo kdo kdaj pokazal, prav takšne, kot jih je Margaret Bourke-White aprila leta 1945 posnela v Buchenwaldu. Ampak v koncentracijskih taboriščih se fotografira šele, ko je konec vojne.

Že skoraj leto dni poslušam ljudi, ki se čudijo, kako je ta morija na Balkanu mogoča. Naveličal sem se že pogovorov o atavizmu balkanskih narodov, čustvih iz devetnajstega stoletja in vedenjskih navadah iz barbarskih časov. Češ, v dvajsetem stoletju se takšne reči ne bi smele dogajati. V pogovoru s Koscem sem tudi sam nekaj meditiral o tem, da je vse skupaj nerazumljivo in da presega običajne meje človečnosti. Pa se mi je sredi samostana v Sigetu začel skoraj režati. *»Ne bodite no smešni. Če majhni narodi stopijo v vojno drug z drugim, se svet čudi in moralizira. Vojni potem rečejo medetnični konflikt, nacionalistični spopadi, kriminal in tako naprej. Kot da bi morala policija vse skupaj aretirati. Vsekakor nič resnega. Če veliki narodi iz nacionali-*

foto DIEGO ANDRÉS GÓMEZ

Na hodniku glavne stavbe v zbirnem centru v Ribnici z lepimi reliefnimi črkami še vedno piše: Titove misli - temelj discipline u našim oružanim snagama. Zunaj pa so dekleta napela vrvi za sušenje perila na španske jezdece, ki so včasih stali ob cestah, da bi zaustavili tanke.

Preganjani

foto DIEGO ANDRÉS GÓMEZ

Giovanni Zancini s skupino prostovoljcev iz Bologne obnavlja nekaj kasarniških stavb v zbirnem centru v Ribnici in s torbo orodja v roki razmišlja o večnosti. Popraviti je treba kotlovnico, namestiti nove radiatorje in v okna vstaviti dvojne šipe. Že sedaj center zbuja vtis institucije, ki namerava preživeti vsaj zimo.

foto DIEGO ANDRÉS GÓMEZ

Če se ne zgodi ravno kakšen čudež, otroci, ki jih sedaj vozijo iz Sarajeva, ne bodo odrasli v Bosni. Namesto s histeričnim kombiniranjem sentimentalne solzavosti in sovražne paranoje se bo treba beguncev lotiti z zdravim razumom.

stične norosti začnejo medetnični konflikt, se temu reče druga svetovna vojna. Druga svetovna vojna je bila medetnični spopad velikih narodov. Čemu se je tukaj čuditi? Če bi Američani napadli Sovjetsko zvezo, bi se čudili? Ali pa če bi Nemčija zasedla Francijo, bi stali tam in govorili, da je to popolnoma nerazumljivo dejanje? Ne. Vedno naredijo tako. To je najbolj samoumevna stvar na svetu. Smo pač sredi svetovne vojne malih narodov.«

Če ameriški časopisi ne bi naenkrat začeli uporabljati bolj pestrih izrazov, bi koncentracijska taborišča verjetno ostala del nerazumljive balkanske folklore. Evokacija holokavsta in ponovno odkritje metodologije množičnega iztrebljanja v nacističnih taboriščih pa sta stvari lepo postavili na svoje mesto. Poskušali smo pač spregledati preprosto dejstvo, da se na osrednjem Balkanu dogaja dokončna rešitev etničnega vprašanja. Saj bi moral biti že pogled na zemljevid dovolj zgovoren. Muslimani, stisnjeni med Srbijo in Hrvaško, se lahko pustijo do konca iztrebiti ali pa zbežijo. Nemški Židje so bili v tridesetih in štiridesetih letih pred isto preprosto odločitvijo. Življenje ali smrt pač. Pri dokončnih rešitvah so dileme radikalne.

Mislim pa, da se bo navdušenje, ki je zajelo Evropo ob odkritju taborišč, hitro poleglo. Če gre za dokončno rešitev muslimanskega vprašanja, begunci namreč niso začasen pojav. Pa tudi zbirnim centrom je treba dati prava imena. To so pač begunska taborišča in nič drugega. Ob vsej improviziranosti arhitektonskih rešitev in začasnosti socialne organiziranosti so to najbolj trajne ustanove postjugoslovanske geografije. Ljudje, ki delajo v njih, to dobro vedo.

Gospod Ivan Gradič, ki vodi zbirni center v Ribnici, se je samo ob vprašanju, koliko je njegova ustanova začasna, za hip ustavil. *»Rad bi verjel, da bodo ti ljudje kmalu odšli. Za tako majhen kraj, kot je Ribnica, je štiristo beguncev veliko. Toda vsak večer, ko gledam dnevnik, potem pomislim. Ali naj jih pošljemo nazaj v to? Kdo si lahko nakoplje takšno odgovornost? Center smo organizirali kot začasno rešitev. Toda vojašnico, ki je sedaj brez kurilnice in kuhinje, začenjamo počasi pripravljati na zimo.«* Giovanni Zancini tudi ni bil v dvomih. S skupino prostovoljcev iz Bologne obnavlja nekaj kasarniških stvab in s torbo orodja v roki razmišlja o večnosti. Popraviti je treba kotlovnico, namestiti nove radiatorje in v okna vstaviti dvojne šipe. Že sedaj center zbuja vtis institucije, ki namerava preživeti vsaj zimo. *»Ljudje mi sicer govorijo, da se želijo vrniti in da ne mislijo na nič drugega. Ampak zdi se mi, da bolj poskušajo prepričati sebe kot mene.«*

Tudi veliko bolj minljive stvari kot begunci so ostale. Na hodniku glavne stavbe z lepimi reliefnimi črkami še vedno piše: Titove misli - temelj discipline u našim oružanim snagama. Zunaj pa so dekleta napela vrvi za sušenje perila na španske jezdece, ki so včasih stali ob cestah, da bi zaustavili tanke.

Begunci imajo vso pravico misliti, da je njihov položaj začasen. Vlade in mednarodne organizacije pa za to nimajo prav nobenega razloga. Institucije se ne morejo izgovarjati na čustveno navezanost na rodni kraj in podobne iracionalizme. Pobožna želja, da novi begunci ne bi prišli ali da bi čez noč izginili kam drugam, pa tudi nima nikakršne podlage. Nacizem je bolj ali manj nemoteno opravljal svoj posel petnajst let. Prav te dni poskušajo s pogajanji končati vojno v Mozambiku. Začeli so jo pred šestnajstimi leti. O kurdskih beguncih poslušam, odkar vem zase. Če se ne zgodi ravno kakšen čudež, otroci, ki jih sedaj vozijo iz Sarajeva, ne bodo odrasli v Bosni. Namesto s histeričnim kombiniranjem sentimentalne solzavosti in sovražne paranoje se bo treba beguncev lotiti z zdravim razumom.

Za ljudi, ki nimajo več nič, so zbirni centri kar ustrezna rešitev. Če nimaš nič, je vse dobro. Ampak begunska taborišča niso nikakršna rešitev za družbo okoli njih. Živeti v neposredni bližini izolacijskih centrov, kjer ljudje potrebujejo dovolilnico, da gredo v mesto, pač ni prijetno. Begunci bodo ostali lep čas. Zaradi družb, v katere so pribežali, potrebujejo pospešene tečaje jezika, resne programe akulturacije in šolske programe. In mogoče bi jim bilo treba od časa do časa povedati, da niso krivi za svoj položaj. Ta strategija, da so žrtve krive za vojno in jih je zaradi tega treba kaznovati, se nekako ni obnesla. Na veliko srečo imamo na tej strani vojne opraviti samo z njenimi žrtvami.

Ervin Hladnik-Milharčič

94

Slovensko Pismo

Medjugorje Centre for Peace

A.C.N. 005 050 779

91 Auburn Road,
Auburn, Victoria.
3123. Australia.
Tel: (03) 882 9822
Fax: (03) 882 9675

THE MEDJUGORJE NETWORK

(Medjugorje Centres and Associates in the U.K.)

Translation of report from Sr. Emmanuel in Medjugorje received 29.5.92

Medjugorje, 28 May 92

Dear children of Medjugorje, and all of you who are Gospa' s beloved,

Praised be Jesus Who remains with us every day until the end of the world!

For the past few days the village has been quite calm, and a ray of hope is dawning among our men of Medjugorje, as in different places the Croatians have been able to win back land appropriated by the Communist army. It is not very much, but it is something. This costs a lot in human dramas. In Ljubuski, on Saturday, more deaths of young people, and in the numbers of those badly wounded. A deep gravity is seen on the faces of the young soldiers of 18-20. "We will never be the same again." They have aged 10 years in a few weeks. They have lost their zest for life. They know where to find what is essential, and what are the fleeting things of this world, as Gospa has said. One should write a book about them!

Ivanka returned with her children a week ago, and this can be interpreted as a good sign. On the contrary, Marija could not return. Fr. Jozo, after England, was invited to the USA (Washington). For 3 days Ivan has had his apparitions in the shelter before Mass with us, as in the early years. A great, great blessing for us; we recommended you to the Queen of Peace, those of you who are not able to come. If there is any special message, I will, of course, send it .

I have been told what the media in France is giving out (and elsewhere?), and this makes us want to weep! The work of a journalist is to be on the spot, to see, listen, see what is actually happening. In 40-45, did they get information in the offices of the 4 star Gestapo generals in Berlin about what was happening in the concentration camps?? Why, today, are they getting information in Belgrade in the offices of Communist headquarters, from the chief aggressors of this war in order to write about what is going on in the Croatian and Muslim zones of Bosnia Herzegovina, so that even the Serbian people, their own people, no longer have confidence in them, and are beginning to revolt?

Journalists, why are you being so retrograde in this respect? I have work to propose so that you will be able to write excellent reports on burning issues.

5 questions for journalists! (Thank you for transmitting them):

Come to Mostar (If our friend, Nicky, has been there 3 times in the last few days, you can do it too). Open your eyes, your ears and your cameras, and tell us what is

happening to the hundreds of Croatians and Muslims who are locked up in the big Orthodox church in Mostar without food and water.

Mostar: Question the Serbian officers, and ask them what crimes their own men have committeed to be hanged on the bridge (no one dares to take them down).

Go into the Serbian infirmaries of Bosnia Herzegovina, and film the taking of blood from Croatian prisoners, down to the last drop, to the point of death, for blood transfusions for the Federal Army.

Go and interview the Serbs who have perfected massacres, particularly in Bosnia, and ask them what are the famous drugs that they are made to take before fighting. There are 3 kinds. Get hold of these drugs, and make a scientific report on their bloodthirsty effects.

Finally, your best article would be a filmed interview with the several pilots who were responsible for the bombing of Medjugorje, who came down by parachute when their plane was hit, and who were captured by our Croatian forces. They say that they were unable to bomb Medjugorje because, as soon as they came near, they could not see anything at all. The village had disappeared, and a kind of cloud hid it from their eyes. We want to know more. Dear journalists, find these pilots and tell us everything.

But before leaving Begrade, interrogate the Serbian people. Go and see the families, and see how these people do not want this war. And how fed up they are with the spectre of "Greater Serbia", and how they wish their children to come back from this expedition which is suicidal, absurd. Don't conceal the truth any longer!

In the great struggle against hatred, which is above all a spiritual struggle, Fr Slavko announced that the parish of Medjugorje has decided to live fully these words of Jesus: "Love your enemies, bless those who hate you, pray for those who persecute you", during the big Novena to the Holy Spirit which is beginning now. Gospa often recommends this novena: thank you for uniting yourself with all your heart, for in so doing, the level of love will rise enormously. This is what is necessary. "Through love, dear children, you will even be able to do what seems to be impossible", Gospa said to us. She is pierced by the hatred that Satan is activating more and more in the world. Three days ago, Vicka said:"You know, when one sees suffering in a person's face, one says 'It will pass, it will be better tomorrow!" But Gospa, she has the face of someone who is going to weep, and the next day, she doesn't seem any better. On the contrary, each day she suffers more." (svaki dan vise)

Each one of us can receive this secret in our hearts, in the silence of a communion of love. . . And in these hours, when Jesus and Mary look everywhere for consolation, say "here I am!" Love and Peace!

Sr. Emmanuel

29/5/92 BAS

BOSANCI IN VICI

Bosanci so vedno radi pripovedovali vice na svoj račun in tako je tudi danes, kljub tragediji, ki jo doživljajo. V času, ko Amerikanci in Angleži pošiljajo v Irak vojna letala, da bi "zaščitili tamkajšnje muslimane", je nastal tale tragikomičen vic:

V Sarajevu padajo bombe. Vsi so v zakloniščih. Le Mujo je na cesti in koplje, koplje....
"Kaj iščeš Mujo?" ga vprašajo prijatelji.
"IŠČEM BOLAN NAFTU!" odgovori Mujo.

EVROPA

POMOČ

BEGUNCEM IZ BIH V SLOVENIJI

POŠLJITE NA NASLOV:

Za begunce iz BIH v Sloveniji
P.O.Box 197 Kew
Victoria 3101, AUSTRALIA

.....

Slovenski narodni svet iz Viktorije(Melbourne) je poslal Karitasu v Ljubljano za begunce iz BIH v Sloveniji 6.500 dolarjev.

.....

Tudi rojaki iz Queenslanda so poslali za begunce iz BIH v Ljubljano 3.000 dolarjev

POMAGAJTE TUDI VI

HVALA

AFRIKA

P O M O Č

Z A SOMALIJO

POKLIČITE RDEČI KRIŽ AVSTRALIJE

008-451 526

ali

008-020 046

POMAGAJTE

AVSTRALSKA MINI KRONIKA

V VIKTORIJI NA VOLITVE
3. oktobra 1992

Viktorijska premierka Joan Kirner je končno napovedala datum volitev v Viktoriji: 3. oktober 92.
Edino v čemer sta se z Jeffom Kennetom, vodjem opozicijske liberalne stranke strinjala je bilo to, da bo predvolilna kampanja ostra in "umazana".

Ker ima Viktorija visoko stopnjo nezaposlenih, je v zveznem proračunu namenjeno za to avstralsko državo kar 107 milijonov dolarjev. Joan je s tem zadovoljna in upa, da bo laburistična stranka pridobila svoje stare volilce nazaj.

Po statističnih podatkih se je ponekod po Avstraliji število brezposelnih dvignilo in doseglo najvišjo stopnjo po II. svetovni vojni. Delo išče kar 963 500 nezaposlenih.
Viktorija 11.8 % nezaposlenih
Zahodna Avstralija 10.4 %
NSW 10.4 %
Qld. 10.4 %
Tasmanija 12.2 %
Južna Avstralija 12.5 %

POKOJNINSKI SKLAD-

S 1. julijem, novim finančnim letom, je avstralska vlada uvedla nova pravila glede plačila v pokojninski sklad "superannuation". Novi zakon zahteva od delodajalcev da v bodoče vplačujejo za svoje zaposlene delavce 3-4 % od njihovih osebnih dohodkov. Plačilo v pokojninski sklad se bo postopoma zvišalo na 9 % do leta 2002.
Prispevka pa ne bo treba plačati tistim, ki prejemajo na mesec manj od 450 dolarjev, mladim, ki delajo le nekaj ur na dan in zaposlenim starejšim od 65 let.

NOVA AVSTRALSKA ZASTAVA?

Paul Keating, avstralski prvi minister, ki je zamenjal Boba Hawka, je že v samem začetku svojega vladanja sprožil delikatno vprašanje odnosa Avstralija-Velika Britanija. Avstralija naj bi postala republika, predvsem pa naj bi v bližnji bodočnosti spremenila zastavo. Nova zastava naj bi ne imela več angleškega simbola "union jack". Avstralska javnost že zbira podpise: za ali proti.

AVSTRALIJA PODALJŠUJE VIZE

Minister za priseljevanje, lokalno vlado in etnična vprašanja Gerry Hand je sporočil, da lahko turisti ali drugi začasni obiskovalci v Avstraliji iz bivše Jugoslavije podaljšajo svoje bivanje v Avstraliji do 31.1.1993.
Vize se bodo podaljšale le tistim, ki so prispeli v Avstralijo po 31.12.1991.

■ *Največja bakterija na svetu*

V Avstraliji so pred kratkim odkrili doslej največjo bakterijo, milijonkrat večjo od navadne. Velikanko je mogoče videti brez mikroskopa. To novico je razglasila univerza v Sydneyu. V črevesu ribe iz Great Barrie Reef so našli 20 primerkov epulopisciuma. Bakterijo je odkril Kerndall Clements z omenjene univerze, ko je seciral to ribo na raziskovalni postaji avstralskega muzeja na Lizard Islandu na severovzhodu Avstralije.

Bakterija je bila tako velika, da Clements drugim raziskovalcem po svetu ni mogel dopovedati, da gre res za bakterijo. Najdba je v nasprotju z veljavno teorijo o tem, kako organizmi brez notranje celične strukture nastajajo v naravi.

Analize, ki so jih opravili na aucklandski univerzi v Novi Zelandiji ter na univerzi Indiana v ZDA, so prejšnji mesec potrdile, da je bitje cigaretne oblike res bakterija. O njej bodo kmalu izšli članki v znanstvenih revijah.

Epulopiscium je podobna veliko manjšim organizmom, ki so jih našli pred sedmimi leti v drobovju ribe v Rdečem morju. Celo te so imeli za prevelike, da bi bile bakterije, in so jih nepravilno uvrstili med protozoje.

John Dawkins

DRŽAVNI PRORAČUN(Budget)
za leto 1992/93

Zvezni blagajnik, vladajoče laburistič ne stranke, John Dawkins je v torek, 19. avgusta 92 predstavil državni proračun za leto 92/93. Glavni poudarek proračuna je na stopnji nezaposlenosti v Avstraliji, ki naj bi do sredine leta 1993 padla vsaj na 10 %. V naslednjih štirih letih naj bi ustvarili 800.000 novih delovnih mest, v letu 92/93 pa vsaj 160.000.
Prispevek za zdravstveno zavarovanje takoimenovani Medicare levi, se bo zvišal od julija 93 za povprečnega prejemnika osebnih dohodkov za približno 78-80 centov na teden, kar bo za povprečno družino pomenilo 50 dolarjev več na leto. Zato pa se bodo izboljšale zdravniške usluge in lažje bo priti do bolniških postelj v državnih bolnicah, na katere trenutno čaka dolga vrsta bolnikov.
Pokojnine se bodo zvišale za 6 dolarjev samcem in za 10 zakoncem. Uvedene bodo številne ugodnosti za delno upokojene in starejše nezaposlene. Tudi dodatek za plačila stanovanjskih najemnin se bo zvišal povprečno do 7.20 dolarjev na 14 dni.
Potni listi se bodo podražili od 12-100 dolarjev, politiki in državni uslužbenci pa jih bodo v bodoče morali plačati kot navadni državljani.
Če se avstralska ekonomija ne bo izboljšala, bi v sredini 1990 tih let uvedli tri vrste novih dajatev(tax), ki naj bi državi prinesle okrog 2-3 milijarde dolarjev.
In še ena najbolj pametna podražitev: škatla cigaret(30 kom) bo v bodoče dražja za 20 centov.
Pomembnost tega proračuna je v tem da je za prvega ministra Paula Keatinga zadnji pred volitvami.

TAKŠNI SMO

HUMORESKA ⇨ Aristo Fan

Sebeljub

Najbolj na svetu imam rad sebe, zato sem si nakopičil, kar se je le dalo. Ko že zjutraj pogledam v ogledalo, vem, da sem kar avtogeno streniran, ne pa zvarjen za pridobitek, ah, kako občutim, da sem lep, lepši, najlepši, prelep, takole vpliven, močan, uspešen, mogočen, sploh en sam super. Nič mi ne uide, nič mi ne spolzi med prsti, vse bogatejši sem, vse srečnejši, saj sem zdrav, tako rekoč naš človek. Varčen sem, ko gre za druge, razsipen sem, ko gre zame. Privoščim si življenje, privoščim, da le kaj. V uvoženih čevljih.

Tako zelo in goreče ljubim samega sebe, da se vendarle prenekaterikrat prestrašim, češ, kaj pa če me sreča zapusti in me upepeli. A takšne bojazni so odveč. Preveč sem prijazen do samega sebe, da bi bil obziren morda še do drugih. Preveč se ljubim, da ne bi skoparil, razen seveda mogoče z nasveti. Obilje me je preplavilo. Vsega imam na pretek: imam imenitno hiško pa vikend na morju pa ranč v gorah, pa jahto, pa limuzino, pa sploh dober položaj pa visoko plačico, pa dišim po najboljši brivski vodici vsenaokrog, da me je mogoče vsenaokrog zaznati in smučat hodim v tujino, pa kadim najboljši tobak, pa se obnašam blazirano, kot se reče. Čudijo se mi in mi zavidajo, češ, ta je pa požrten.

Ondan sem se začudil, ko sem srečal nekega revnega modrijana, ki mi je zabrusil v brk: »Vse svoje nosim s seboj!« Nisem vedel, ali mu naj verjamem. Bog ga nima rad, nesrečnika in siromaka, takšnegale modrijana. Pa ravno meni je moral stopiti na pot, ki tako ljubim samega sebe in se obožujem, ravno meni! Celo prezirljivo me je ošinil s pogledom, bedni revež! Kako si je le drznil?! Kot da takle črepinjast modrijan ne bi vedel, da sem jaz zase najboljši, najpomembnejši, najžlahtnejši, najlepši, najimenitnejši, enkrat za vselej in sploh naj! Jaz sem veličina veličin. Kako sem krasen!

GOVORICE

Srbom, Slovencem in psom . . .

V Delu je bil objavljen članek o tem, da nekateri istrski Hrvati niso več prijazni do Slovencev. Neki Ljubljančan, ki že dolgo zahaja v Poreč, se je letos v napol praznem hotelu moral vseliti v izbico brez mize in omare, neki Ptujčan pa v trgovini ni mogel kupiti kruha, češ da kruha za tujce nimajo, in še več takih. To, da je naša lanska vojna trajala deset dni, nesrečna Hrvaška pa krvavi že poldrugo leto, deloma omilja ostrino takih zamer. Njim pa je pisec N. Š. žal dodal še tale očitek: neki Kopršan je na eni od hrvatskih gostiln baje videl napis »Srbom, Slovencem in psom vstop prepovedan«. Grozljivo!

Podobno hujskaško laž je pred nekaj leti javno izrekel neki srbski književnik. Trdil je, da v Sloveniji po gostilnah visijo napisi: »Bosancem in psom vstop prepovedan!«. V tedniku Danas sem tedaj zapisal, da je pri nas kvečjemu med napisi po kakih zakotnih podhodih najti tudi kaj »protibosanskega«, nikakor pa ne v katerem koli javnem lokalu, saj bi naša javnost take grde spozabe že v kali zatrla. In to bi se seveda zgodilo tudi na Hrvatskem, če bi si kak ponoreli istrski oštir sredi turistične sezone in v sramoto vse Hrvatske omislil tak šovinističen napis. Nikoli niti v zloglasni Južni Afriki po gostilnah niso viseli napisi »Črncem in psom vstop prepovedan«, bilo pa je veliko napisov »Samo za belce«. In tudi v nacistični Nemčiji v javnih gostiščih ni bilo napisov »Judom in psom vstop prepovedan«.

Čudim se, da je Delo kot dober in ugleden dnevnik sploh moglo objaviti tako neumno in ostudno laž. In to na račun krvaveče Hrvatske! Zares nujno je, da se javno tožilstvo pozanima za Delovega pisca N. Š. kakor tudi za neimenovanega koprskega lažnivca. Slovenci in Hrvati smo že tisoč let dobri sosedje in to še bomo, zato je potrebno, da se takim zlobnim ali morda le bebastim sejalcem razdora odločno stopi na rep.

PETER LEVEC,
Celovška 99, Ljubljana

Aforistična tinktura

- Ko najdeš izhod, ugotoviš,da gre za vhod.
- Nič se ne da pomagati, od prejšnjega sistema so ostali ljudje.
- Več kot je pokončnih, manj je dokončnih odločitev.
- Iz suverenosti v surovost.
- Ključne stvari nas izključujejo.
- Živim kot človek, je zaklel pes.
- Med vsemi lažmi so domače povsem sprejemljive.
- Pametnejši odneha. In smo nehali delati.

MATIJA LOGAR

PREMIŠLJEVANJE

BERTA PRIBCA pred 24. leti.....

Navzlic temu, da slišimo iz vseh strani glasove, ki napovedujejo skorajšnjo slovensko državno neodvisnost ali pa si jo vsaj žele, vemo, da si je odločilni del slovenskega naroda že dvakrat izbral jugoslovansko skupnost z vsemi njenimi težavami ter zgodovinskimi, etičnimi in verskimi anahronizmi, da niti ne govorimo o gospodarskih.

IZGUBLJENE MOŽNOSTI, KI SE STEŽKA VRNEJO

Novejše zgodovinske raziskave nam pričajo, da že ob razpadu avstroogrske bi si bili lahko postlali po svoje, da niso bili naši samopozvani političarji in verski voditelji preveč drobtinčarski in neodločni. Ni dobro, da tu gremo toliko nazaj v času takozvanega pokristjanjevanja, ki pravzaprav niti pokristjanjevanje ni bilo, čeprav posledice takratnega poziva Bavarcem naj pomagajo katoliški strani proti ajdovski so še danes znatne, pravzaprav obeležile so našo usodo prav do današnjih dni in še preko.

Takoj po drugi svetovni vojni pa je bila slovenska neodvisnost že gotova stvar. Jaltski sporazumi med zavezniškimi silami so dovoljevali tako ureditev Balkana, kjer bi si Slovenci lahko končno ostvarili svoje državne sanje. Tito pa je znal dobesedno potočiti nekaj solz tam pod Karavankami, ko je general Aleksander hotel razdeliti Balkan. Slovenski delegati, ki so takrat gledali bolj na interese Moskve, so Titovim solzam pritegnili in tako Churchillu, temu zločestemu angleškemu imperialistu ni bilo težko prepričati Trumana in še prej Roosvelta, da naj Jugoslavijo pusti celo. Vemo namreč kaj se je dogajalo na tistem sestanku med Titom in Aleksandrom in vemo tudi kako močan je bil vpliv slovenskega izseljeništva v ZDA, saj se je celo njih predsednik zavzel za slovensko neodvisnost in še več: Slovenci bi bili lahko dobili povsem upravičeno Celovec in Gorico in Trst bi padel kasneje pod njen vpliv. To je bila tudi zadnja možnost slovenske narodne uresničitve. Karkoli se bo zgodilo v prihodnosti, teh krajev, ki so zdaj nezadržano in skoraj prostovoljno potujčujejo, Slovenci ne bomo imeli več. Zgodovinska krivica se bo uzakonila pred svetom.....

Slovenski komunisti, ki so si na silo in zavolj ugodnih povojnih razmer vzeli oblast, so s tem legalno podedovali tudi zamisel Jugoslavije, katero so ustanavljali klerikalci in liberalci. Jugoslovanska ideja se ni porodila v slovenskih vaseh, rudnikih ali železarnah, pač pa na Dunaju, Ljubljani, Pragi, Budimpešti, Zagrebu in Beogradu med pesniki in pravniki, škofi in političarji, med idealisti, ki niso videli in spoznavali gospodarskih resnic takega zedinjenja. Prve Jugoslavije(zavolj katere je nastala tudi druga) niso gradili komunisti ali socialisti, čeprav jim je prišlo prav, pač pa predvsem klerikalci in po malem tudi liberalci, ki so na jugu Balkana videli ugodna tržišča za svoje proizvode, medtem ko so tisti na jugu računali za ugodna tržišča za svoje dobrine. Jezikovna sorodnost je bila samo ugodna sopotnica gospodarskim in političnim ambicijam severa in juga.

JEZIKOVNI 4 KOTIČEK

Marta Skrbiš
Profesorica slavistike
Adelaide

RABA VELIKIH IN MALIH ČRK

To poglavje pravopisa je zelo obsežno in razčlenjeno vendar natančno. Raba velikih in malih začetnic se je pred kratkim spremenila-Slovenci smo lani dobili nov jezikovni pripomoček Pravopis, ki prinaša nekaj sprememb na tem področju. Ker imamo novi pravopis, je torej napak, če se še vedno ravnamo po starem. Tudi jezik se namreč spreminja tako kot vsa živa bitja.

VELIKA ZAČETNICA

Lastna imena so poimenovanja bitij(tudi živali) in zemljepisnih (imena krajev, rek...) ter stvarnih(imena podjetij, ustanov...)danosti. Lahko so enodelna, in sicer enobesedna (Tone, Ljubljana) ali večbesedna (Anton Tomaž Linhart, Zofka Kveder Jelovšek-sestavljena iz imena in priimka)ter dvodelna(škofja Loka).

Večbesedna lastna imena lahko krajšamo, vendar moramo skrajšano obliko obvezno pisati z veliko: Ljubljansko barje-Barje, Goriška brda-Brda...

Včasih vzamemo za lastno ime tudi kakšno drugo besedo, ki nam ponazarja isto. Tudi v tem primeru jo moramo pisati z veliko:Otok-Velika Britanija, prerok-Mohamed...

Lastna imena pa lahko postanejo tudi občna in potem jih moramo pisati z malo: štefan(steklenica), ford(avto), morava(cigareta).
Primerjajmo ford:Ford. Prva beseda (ford) nam pomeni avto, druga (Ford)pa ustanovitelja tovarne, po katerem nosi avto ime.

Imena bitij imajo po navadi dva dela-rojstno in družinsko ime(ime in priimek). Lahko pa je tudi več imen ali priimkov. Pri dvodelnih imenih v slovenščini je pravilno zaporedje ime-priimek(Ivan Tavčar, France Prešeren). V abecednih seznamih pišemo včasih priimek pred imenom, a ju ločimo z vejico:
Pipan, Marko.

Z veliko pišemo tudi:

a)psevdonime: Koseski(Jovan Vesel koseski), Prežihov Voranc(Lovro kuhar-Prežihov Voranc)

b)pridevke, ki so v rabi namesto priimka: Herman Celjski, Dušan Silni, Aleksander Veliki

c)posebne pridevke k imenu: Janez Bleiweis pl. Trsteniški

d)zgodovinska in fantazijska imena: Orlovo pero, Rdeča kapica

Tuje dele priimkov pišemo tako kot jih piše jezik iz katerega so: MacDonald, van Beethoven, O'Connor.

2. Veroslovna in bajeslovna imena: Venera, Sveti duh, Kurent, Devica(Marija), Vsemogočni (Bog).... V nekaterih primerih (a redko) imamo obe možnosti: kralj/Kralj Matjaž, lepa/Lepa Vida.

3.Imena prebivalcev:

a)pripadniki narodov in narodnosti: Slovenec, Jud
b)pripadniki delov naroda ali držav:Masaj, Čič
c)prebivalci naselij, pokrajin in celin: Ljubljančan, Primorec, Avstralec
d)prebivalci planetov: Marsovec, Zemljan

Z veliko pišemo tudi večbesedna imena pripadnikov narodov, ki so v prvem delu iz zemljepisnega ali državnega imena: Beneški Slovenec, Severni Korejec. Časovne in zemljepisne pridevke ob imenih narodov pišemo z malo: stari Slovani, zamejski Slovenci.

4.Živalska imena pišemo z veliko:Sultan, Muki, Piki.

Naj nam bo dovolj za danes, naslednjič pa se bomo spopadli z rabo velikih začetnic pri zemljepisnih imenih.

m m m m m m m m m m m m m m m m r

ZABELEŽENO...

»(Ameriški podpredsednik) Quayle ima kratko pamet, a je dober za Ameriko...«
BOB WOODWARD,
novinar Washington Posta

»Ali se Slovenije in Hrvaške ne bi dalo prepričati, da sprejmeta naše znanstvene nuklearne odpadke? Saj smo vendar prijatelji.«
Skupina bralcev v pismu dunajskemu Die Presse

»Na svetu ni pismenih ljudi, ki so siromašni, ne nepismenih, ki niso siromašni. V nekaterih državah obstaja težnja, da bi tudi pismeni postali siromašni.«
JOHN KENNETH GALBRAITH,
profesor na Harvardu

»Pištola je del kulture narodov, ki živijo v Jugoslaviji.«
ELLIS BROWN,
novinarka Galsgow Heralda

»Včasih se strinjam z de Gaullom in menim, da so dogovori med narodi kot rože in dekleta: trajajo, dokler trajajo.«
ALFREDO CRISTIANI,
salvadorski predsednik

ZABAVNIK ČRNI IZ SLOVENIJE

Včasih so se v Sloveniji spraševali KOLIKO KONJ IMA TVOJ AVTO? Zadnje čase pa se sliši vedno bolj pogosto KOLIKO KONJ JE IMEL TVOJ AVTO?

/Prirejeno po Pavlihovi Pratiki/

Tudi Milošević evropski prvak

Tudi evropski prvak

(Horst Haitzinger, Bunte)

PREPLAH V PEKLU

Karikatura: Franco Juri

IZ NEDELJSKEGA DNEVNIKA

STAR VIC, AMPAK SPET PEREČEGA POMENA

HALO, KITAJCI!

Zunanji minister dr. Rupel je mrzlično telefoniral na Kitajsko.

– Halo, Peking, zakaj nas še niste priznali?

– **Od kod pa kličete?**

– Iz Slovenije!

– **Koliko pa vas je?**

– Dva milijona.

– **V katerem hotelu pa stanujete?**

V tem trenutku se je v pogovor vmešal turistični minister **Ingo Paš,** češ da so hoteli njegovo področje oziroma njegov **pašaluk.**

V tem trenutku vas sprašujemo, če veste, kako se reče po kitajsko stranišče.

Bomo povedali:

Tukičičipakaki!

Tako vam je to. To gre skupaj.

Kakor hitro je zraven minister za turizem, je tam – sr....

O Kitajskem priznanju pa kdaj drugič.

TOLAŽBA

Iskreno priznam, da grem raje v Evropo gol in bos kot na Balkan v opankah...

(francoska)

Nemci se najprej stepejo, pa potem prepirajo.

Francozi se najprej prepirajo, pa potem stepejo.

Slovenci se prepirajo in stepejo hkrati, potem se pa tožarijo, kdo je kriv...

(nemška)

Od treh **Nemcev** – dva vojaka, od treh **Angležev** – dva lovca (na kikle), od treh **Francozov** – dva kuharja, od treh **Italijanov** – dva duhovnika, od treh **Slovencev** – štiri stranke.

EVROPA, slišiš, EVROPA!?

Lastna vlada nas – ropa...

CAR AND TRUCK REPAIR CENTRE

MERZEL HOLDINGS P/L

For all Mechanical Repairs and Servicing:-
Electronic Tune-Ups, Engine O/Hauls,
Brakes and Clutches
LICENSED ROADWORTHY TESTER

Phone: 687 5176

Proprietor:
M & S MERZEL

265 Nicholson Street,
Footscray 3011

SNS VICTORIA

VAM NUDI

–ZLATE UHANE(9 ct zlato)v obliki lipovega lista
CENA: 80 dolarjev

–ZLATE UHANE(18 ct zlato)v obliki lipovega lista
CENA: 100 dolarjev

–PRIVESKI ZA KLJUČE s slovenskim grbom
CENA: 5 dolarjev

–ZASTAVICE OD BLAGA 220x120 cm
CENA: s palčko 5 dolarjev
CENA:brez palčke 3 dolarje

–ZNAČKE V OBLIKI LIPOVEGA LISTA
pozlačene-10 mm velikosti
CENA: 2.50 dolarja

–ZNAČKE V OBLIKI LIPOVEGA LISTA
pozlačene 20 mm velikosti
CENA: 4.50 dolarjev

–ZNAČKE PLAMENICE(simbol slovenske samostoj nosti)
CENA: 2.50 dolarja

–ZNAČKE slovenska zastava z grbom
CENA: 5 dolarjev

–RAZLIČNE NALEPKE ZA AVTOMOBILE
CENA: 2.50 dolarja in 3 dolarje

NAROČITE PRI ŠTEFANU MERZELU
Na telefon: (03)687 5176-služba
(03)687 5713-doma

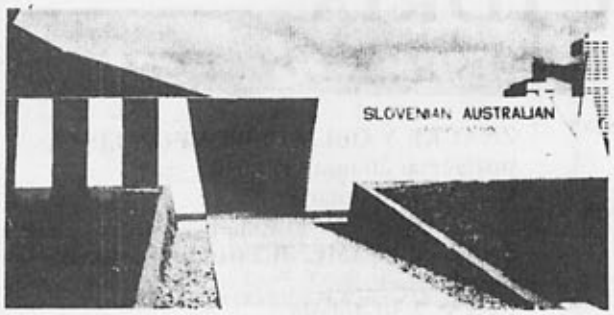
Slovenski narodni svet Viktorije
P.O.Box: 197, Kew, Melbourne
Victoria 3101, Australia

EURO TRADING PTY. LTD.

INTERNATIONAL COMMODITIES TRADING

EUROPE - ASIA - PACIFIC REGION

3 Dalmore Drive
Scoresby Vic. 3179
Phone: (03) 764 1900
Fax: (03) 764 1461
Telex: AA31105

SLOVENSKO-AVSTRALSKO DRUŠTVO CANBERRA Inc

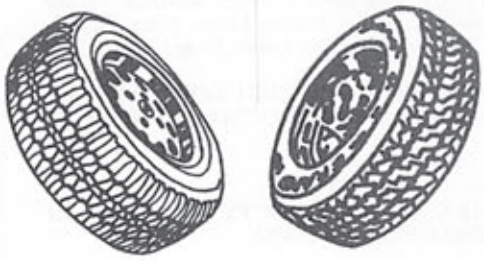
KADAR SE MUDITE V CANBERRI OBIŠČITE NAS!

Vsem rojakom in njih prijateljem sporočamo: naš ***DOM,*** poznan pod imenom ***TRIGLAV,*** na ***Irwing Street, PHILLIP (CANBERRA) A.C.T.,*** je odprt gostom vsak dan (vključno sobote, nedelje in praznike, razen velikega petka in večera božične vigilje) od ***11.30am do 11.45pm.***
Naš bar je odprt od 11.30 dopoldan dnevno ter nudi tudi številne slovenske pijače. Kuhinja servira okusno domače pripravljeno hrano vsak dan od šestih do devetih zvečer, ob nedeljah pa tudi od poldne do druge ure in od šeste ure zvečer.

KADAR SE MUDITE V CANBERRI: DOBRODOŠLI V SLOVENSKEM DOMU!
Pri nas Vam bo tudi vselej kdo na razpolago za razne informacije o Canberri in okolici.

Naša telefonska številka: (062) 82 1083.

NU-TYRES

• TYRES • TUBES
• RECAPS • BATTERIES
• ELECTRONIC WHEEL
ALIGNMENT & BALANCING
• BRAKE & FRONT-END REPAIRS

☎ 587 1552
580 1624

31 De Havilland Road
Mordialloc, 3195.

KNJIGA ZA DANAŠNJI ČAS,
ki bi jo moral imeti vsak Slovenec ali jo podariti svojemu prijatelju, znancu-Neslovencu:

"THE SLOVENIANS
FROM THE EARLIEST TIMES"

Avtorica: DRAGA GELT iz Melbourna.
Knjigo-zgodovino Slovencev lahko kupite za 22 dolarjev v Melbournu pri predstavnikih slovenskih skupnosti-
tudi v Verskem in kulturnem središču Kew
P.O.Box 197-Kew 3101 Victoria

MICHAEL'S DELICATESSEN

81 – 102 Footscray Market

Suho Meso – Šunke – Parizer
Kranjske Klobase
Razne Salame – Krakau

Lastnik: M. N. Stojanovski

FRITZ- MARTIN MOTORS

All Automotive Repairs to Cars-Trucks
Exhaust Systems, Brakes, Gear Boxes
Engine Overhauls, to all Makes of Cars
Specializing in High Performance Cars
MERCEDES BENZ SPECIALISTS

Prop. JOHN KUTIN
2 Ravensourt Road
West Footscray, 3012 Phone:314 8653

AMON ENGINEERING PTY. LTD.
TOOLMAKERS

General and Repetition Engineers
Turning, Milling and Grinding

46 Gilbert Road Phone(03) 484 1057
Preston, Vic 3072 Fax:(03) 484 2572

G.M.A. MOTORS

314 1338 314 4898

Peugot ***Volvo*** ***Renault***

Automatic Transmission Specialist
Carburettor C/O and Repairs
All Mechanical Repairs

27/155 Hyde str., Yarraville 3013

George Tel.: 689 4212 Maxi

312 Nicholson St.,
Yarraville, 3013.

Tel: 687 2693

Bruce Jolley Auto Repairs

ALL MECHANICAL REPAIRS
FUEL INJECTION
SERVICE & REPAIRS
V.A.C.C.

Slovensko Pismo

THE SLOVENIAN LETTER

UREDNIŠTVO:
Stanka Gregorič
Unit 2, 15 Allandale rd.
Boronia VIC 3155
Australia

UPRAVA/ADMINISTRATION:
Alfred Brežnik
P.O. Box 188
Coogee NSW 2034
AUSTRALIA
Tel: (02) 519 3933 Fax: (02) 550 1378

UREDNICA: Stanka Gregorič UPRAVNIK:Alfred Brežnik SODELAVCI:Alfred Brežnik, Lojze Košorok, Dušan Lajovic, Ljenko Urbančič, Marija Senčar, pater Valerijan Jenko, Mariza Ličan, Elica Rizmal, pater Bazilij Valentin, pater Niko Žvokelj, Vida Kodre, Anica Markič, Helena Leber, Ivo Leber, Draga Gelt, Mirko Cuderman, Bert Pribac.

Izhajanje SLOVENSKEGA PISMA JE OMOGOČENO Z DENARNO PODPORO RAZNIH DOBROTNIKOV, TISKOVNEGA SKLADA, POKROVITELJEV-SPONSORJEV, OGLAŠEVALCEV, NAROČNIKOV, PRODAJE IN S PROSTOVOLJNIM DELOM UREDNIKA TER SODELAVCEV.

.....

MNENJA IZRAŽENA V GLASILU NISO TUDI MNENJA UREDNIKA ALI SODELAVCEV.AVTORJI SAMI ODGOVARJAJO ZA SVOJE PRISPEVKE, KI MORAJO BITI LASTNOROČNO PODPISANI.

.....

POKROVITELJI-SPONSORJI SLOVENSKEGA PISMA SO:
Podjetja:Distinction printing, 164 Victoria str., Brunswick, Victoria 3056
Emona Enterprises Pty Ltd, Sydney, NSW
Impact International Pty Ltd Smithfield, Sydney, NSW

Slovenske organizacije:Klub Triglav, 19 Brisbane str. St.Johns Park NSW 2176
Slovensko avstralsko društvo Canberra, Irwing str. Phillip ACT
Slovensko društvo Sydney, Elizabeth str, Wetherill Park NSW 2164
Slovensko narodno društvo Sydney, P.O.Box 70, Waverley NSW 2024

.....

Distribucija:Anica Markič

.....

Prispevke-članke poslati na naslov uredništva. Naročnino, oglase in druge denarne prispevke na naslov uprave.

.....

NAROČILNICA
za
SLOVENSKO PISMO

Poslati na naslov:SLOVENSKO PISMO/SLOVENIAN LETTER
P.O.Box 188, COOGEE NSW 2034 Australia
Tel.(02) 519 3933 Fax:(02) 550 1378

IME IN PRIIMEK NAROČNIKA:.....

NASLOV:.....

.....

.....

Od katere številke želite prejemati Slovensko pismo:.....Datum:.....

CENA:Letna naročnina 30 dolarjev, za člane Slovenskih narodnih svetov 20 dolarjev.

SEM ŽE NAROČNIK(zaokrožite "da") –DA

PODPIS NAROČNIKA

P.S. Tudi če ste že naročnik vseeno izpolnite obrazec in ga pošljite na gornji naslov skupaj z naročnino.

.....

Biti Slovenec, to ni krst iz vode,
ampak iz ognja!
/Alojz Rebula/

Slovensko Pismo -
pomemben del slovenske zgodovine

Brez žrtvovanja zemlja nikdar ne postane domovina. To sem začutila pred davnimi, za Slovenijo kritičnimi dnevi – pred osamosvojitvijo. Skozi vse moje tkivo so se takrat prepletale želje po zapisovanju dogajanj med nami Slovenci v Avstraliji in samega dogajanja v Sloveniji. Že leta 1989 sem zapisala nekje besede A.R.: »Biti Slovenec, to ni krst iz vode, ampak iz ognja …«. Govorila sem o pomembnem trenutku za nas Slovence doma in v tujini. In zdi se, da se v mojem takratnem življenju nič ni zgodilo slučajno. Kot da bi me nekdo zadolžil, da opravim svojo nalogo – dolžnost do svojega naroda.

Po ustanovitvi Avstralske slovenske konference (ASK) za Svetovni slovenski kongres in njenih Narodnih svetov po Avstraliji sem 28. julija 1990 v Melbournu pripravila prvo številko Slovenskega Pisma kot glasila teh organizacij. Alfred Brežnik iz Sydneyja je postal upravnik glasila.

Od takrat naprej je bila informacija pomembno področje tistega časa. Moje poslanstvo ni bilo več samo del mojega osebnega življenja, ampak je postalo živa zgodovina na papirju. Postalo je mejna življenjska situacija, ko sem se predala politiki in z njo v povezavi novinarstvu, ki sem ga po neštetih napisanih člankih in pogovorih s slovenskimi osebnostmi, po dvanajstih izdanih številkah Slovenskega Pisma, kasneje želela zaključiti tudi s publikacijo »Avstralija – naša bitka za Slovenijo«. A tudi to še ni bil konec mojih »medijskih želja«; leta 1993 sem bila med štirimi ustanovitelji Glasa Slovenije ter urednica oziroma v večjem delu »izdelovalka« časopisa, ki je izhajal deset let. Moje glavno vodilo pri pripravi Slovenskega Pisma (in kasneje ves čas izhajanja Glasa Slovenije) je bilo najprej sprava med nami Slovenci v Avstraliji, potem pomoč pri demokratizaciji Slovenije (rodil se je Demos), za tem moralna podpora ob desetdnevni vojni ter res težaško delo ob osamosvajanju. Vzporedno s tem so nastajali zapiski, ki so pričeli polniti strani tega novega tiskanega medija. Če takrat vseh dogodkov iz Slovenije in aktivnosti ASK ter njenih Narodnih svetov ne bi zabeležila, vse naše takratne aktivnosti danes ne bi postale zgodovina, ki je ni moč več izbrisati. Kajti prav to zapisovanje nam kaže, kdo je takrat čutil kako zelo nas domovina potrebuje in kaj je bilo dobrega storjenega za novo nastajajočo državo Slovenijo.

Slovensko Pismo je zgodovina! Vredna branja in spoznavanja kako veliko zna biti slovensko srce tudi na kraju te zemeljske oble, in kako odločno in predano bije za svoj narod, ki se ob svojem poslanstvu nikoli ni utopil v množico drugih avstralskih narodov, ampak je z njimi mirno sobival.

Stanka Gregorič
Maribor, 2011